

དུས་ལའོར་འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད་ཀྱི་རྒྱན།

མཁས་གྲུབ་འོར་བཟང་རྒྱ་མཚོས་བརྩམས།

བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཞིབ་དཔྱད་ཁང་ནས་དབར་བསྐྱུན་ཞུས།

© Institute of Tibetan Classics, 2004

All rights reserved.

Compiled, edited and published by the Institute of Tibetan Classics

www.tibetanclassics.org

དཔེ་དེབ་འདི་མཁས་ཀྱི་མཁུ་མ་དཔེ་མི་བཞིན་བསྐྱར་བྱ་དཔེ་བསྐྱར་མཛད་ཆུང་དགག་བྱ་མེད།

དེབ་འདི་ལྷ་སའི་དབང་མ་ལ་མ་ཕྱི་བཟུང་ནས་དབང་བྱ་བསྐྱར།

བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བཅུ་བོད་མེད། ༡༤

དུས་འཁོར་འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད་ཀྱི་རྒྱན།

མཁས་གྲུབ་ནོར་བཟང་རྒྱ་མཚོས་བཅུ་མས།

བཟོད་བྱ། དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ཕྱི་ནང་གཞན་གསུམ།

བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཞིབ་དཔྱད་ཁང་ནས་ཕྱག་སྐྱོགས་བསྐྱོགས་དང་དབང་བསྐྱར་ཞུས།

སྤྱི་ལོ། ༢༠༠༤ ལོར་ལྷོ་ལིང་དབང་ཐེངས་དང་པོ་བསྐྱར།

Accession No. **067924**
Shantarakshita Library
Tibetan Institute, Sarnath

Series title: *bod kyi gtsug lag gces btus* vol. 14

Volume title: *dus 'khor 'grel chen dri med 'od kyi rgyan*

Author: mkhas grub nor bzang rgya mtsho (1423-1513)

1. Indo-Tibetan Buddhism—Vajrayana—Kalachakra Tantra.
2. mkhas grub nor bzang rgya mtsho—Pundarika.

ISBN 81-89163-00-3

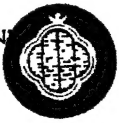
Printed in New Delhi, India

THE DALAI LAMA

༡༡། བོད་གངས་ཅན་གྱི་རྒྱུང་ས་སུ་མི་ཤོན་ཤིང་བཀལ་པའི་རྩོན་ནས་སྤང་ཡིག་གིས་མཆོན་པའི་རིག་གནས་དང་འཕེལ་
 བྱེད་ཀྱི་ཆེན་པོ་ཡུང་ཡོད། རྣལ་པར་བཅན་པོ་ཆོས་བྱུང་ལོ་པར་ནམས་ཀྱི་ཐུགས་རྗེ་པ་ཀའ་རྒྱུ་ལས་སྤོན་པ་སངས་བྱུང་གི་
 ཆོས་རྒྱལ་དཔལ་རྒྱ་ལེ་རྒྱུ་འཕེལ་པའི་བཞེད་རྒྱུན་ནང་དོན་རིག་པའི་གཞུང་ཡུགས་ཀྱི་ཙུང་བ་བཅན་པོ་རྩོགས་ཏེ་སྤྱི་ལུ་བྱང་ས་ལས་
 འདས་པའི་འདི་ཕྱི་འི་རེ་བ་སྐོང་བྱུང་པ་ཡུང་ཡོད་པ་ནི་འདས་པའི་ལོ་རྒྱུས་དེབ་ཐེར་ནང་གསལ་བ་ལྟར་ཡིན། དེར་གྱི་དུས་
 སུ་འབ་པོད་མི་རིགས་དང་། དེ་མཚུངས་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་བོད་ཀྱི་ནང་ཆོས་རིག་གཞུང་བྱུང་གདལ་ཆེན་པོ་ཡུང་པའི་ཆེན་པོ་དོན་ར་
 ཀྱི་ཡུལ་དང་། རུ་སུ་འཁོར་ས་ཀྱི་བྱ་བ་དང་ཀལ་སྤྲུག་སོགས། དེ་བཞིན་ཆེན་པོ་བྱ་ལི་ཡུལ། རྩོགས་མཚུངས་རི་བོ་དེ་མ་ལ་
 ཡའི་རྩོད་རྒྱུ་དུ་ཆགས་པའི་འབྲུག་འབྲས་དང་ལ་དུགས། རུ་ལྷ། སྤྱི་དོན་སོགས་ཀྱིས་མ་ཆད་པར་འཛམ་གླིང་གི་ས་ཁུལ་དུ་མར་
 བོད་ཀྱི་ནང་ཆོས་རྩ་བུ་བ་ཀྱིས་སྤྱིར་འགྲོ་བ་མིའི་བདེ་དོན་དང་། རྣལ་པར་ནང་མེས་ཀྱི་ཞི་བདེའི་སྤྱོད་འཕེལ་འདེགས་གང་
 འཚམས་བསྐྱུ་བས་དང་སྤྱི་བ་སྤྱི་ལོ་དཔལ་པ་མ་ཟད་སྤང་གུང་ཕྱི་ཆོན་རིག་དང་བྱང་དུ་འབྲེལ་པའི་རྩོན་ནས་སྤང་རྣལ་འཕེལ་
 འདེགས་སྤྱི་བ་བྱུ་ཡིན་པ་གདོན་མི་ཟ།

རྒྱ་མཆོན་དེ་རྣམ་ལ་བརྟེན་ནས་ད་ལམ་ཁེན་པ་མེད་ཀྱི་ལལ་བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཁྱབ་དཔྱད་ཤོད་ཁང་གིས་བོད་ཀྱི་གཙུག་
 ལག་གཅེས་བཀྲམ་ཞེས་པ་བོད་ཀྱི་རིས་མེད་སྤྱུ་ལས་བྱུང་བའི་རྩ་བའི་སྤྱི་ལོ་པར་ནམས་བཅས་པའི་བསྟན་པའི་ཤོད་ཁང་སྤྱི་ལོ་པར་ནམས་
 རྩོགས་གཅིག་དུ་བསྒྲིགས་ཏེ་ཁྱེད་དག་དེས་འཛོལ་ས་མོང་བ་དེང་རབས་ཀྱི་སྤྱི་ལོ་དང་མཐུན་པ་དེབ་གཞུགས་ཐོག་དཔལ་རྒྱུན་
 བྱུང་བཞིན་ཡོད་པར་སྤྱི་ལོ་པར་ནམས་ལི་རང་བསྟན་པ་མཛད་བྱེད་པ་དང་ཆབས་ཅིག་གཙུག་ལག་གཅེས་བཀྲམ་འདིས་བོད་ཀྱི་སྤྱི་བ་
 གཉེར་གྱི་བརྟེན་གནས་མང་པོར་གལ་ཆེའི་བོད་ཀྱི་བསྟན་པའི་ཤོད་དག་བརྩ་ཆོག་ཡོང་རྒྱ་དང་། རྣལ་པར་རང་རིགས་སྤོ་
 གསར་གཞིན་རྒྱ་རྣམས་སོ་སོའི་མི་རིགས་ཀྱི་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་རྒྱ་ཆེ་གཉིད་ཟབ་འདི་ལ་དོན་སྤང་ཆེར་བསྐྱེད་དང་གཞུང་དོན་
 སྤྱི་བ་གཉེར་བུ་རྒྱུ་འཛུལ་ཆུ་རྒྱ་དང་གོ་སྐབས་གསར་པ་ཞིག་སྤོབ་རྒྱུ་འི་རེ་སྤོབ་བཅས། རུ་ཡའི་ཐུ་མར་འབོད་པ། རུ་ཀྱའི་དགོ་
 རྒྱུང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཆོས། རབ་ཡུང་བཅུ་བཅུན་པའི་ལུགས་རྩ་ཟླ་ ༡༠ ཆོས་ ༡༥

ཕྱི་ལོ་ ༡༠༠༡ ཟླ་ ༡༡ ཆོས་ ༡༠ བཟང་པོ་ལ།

༡ བོད་ཁྱི་གཙུག་ལག་གཅིས་པ་རྒྱལ་བོད་ལྟངས་སྐྱམ་ཅུ་ཐམ་པ་ཆ་ཆར་སློབ་སྦྱོང་གི་དང་དབར་
བརྒྱལ་གྱི་རྒྱ་འགྲོའི་མཐུན་ཕྱེན་ཡོངས་ཁོག་གས་ཨ་འི་མི་འི་གས་སྐྱེ་ཞབས་སྒྲུབ་ཀྱི་ཉེར་ཤེ་དང་།
Barry J.Hershey ལུས་སྐྱེ་ཁོ་ནི་ཉེར་ཤེ་ Connie Hershey ཉེར་ཤེའི་ཁྱིམ་ཆང་གི་
དཔེ་ཆ་ The Hershey Family Foundation བཅས་ནས་སྦྱར་བར་དང་གཏོང་སྒྱིན་པདག་
ནམས་ཆེ་སྐྱལ་དོན་ལྡན་ཐོག་འདི་ཕྱི་ལོ་ཡེགས་ཚོགས་བསམ་དོན་བཞིན་སྐྱེན་གྱིས་ལུ་པ་པའི་སྒྲོན་
འདུན་ལྟ།

ཕྱོགས་སྒྲིག་པའི་གྲུང་བརྗོད།

ད་ལམ་འདིར་རིས་མེད་བོད་ཀྱི་མཁས་གྲུབ་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་དུ་མས་བརྩམས་བསྒྲིགས་མཛད་པའི་གཞུང་གལ་ཆེ་བ་བརྒྱ་ལྷག་གཉིས་ལྷག་ཙམ་ཞིག་ཕྱོགས་གཅིག་དུ་བསྐྱེད་ཏེ་བོད་ཀྱི་གཞུག་ལག་གཅེས་བརྩམ་ཞེས་པའི་བོད་ཐོངས་གསར་དུ་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་ཀྱིས་དཔར་བསྐྱེད་ཞུ་བ་ནི། གཙོ་བོ་རང་འདི་བོད་ཀྱི་ཆེས་མཐོའི་རིག་གནས་ཀྱི་དང་ལྷག་པར་ནང་དོན་རིག་པའི་གནས་ཟབ་མོ་རྣམས་ཆ་ཆར་བ་བོད་གྲངས་མི་མང་བ་ཞིག་གི་ཐོག་ནས་དེར་རབས་སློ་གསར་བའི་ཡིད་ཐོར་ལེགས་པར་མཆོད་ཐུབ་པ་དང་། དེ་མཆུངས་སློ་གསར་དོན་གཉིར་ཅན་རྣམས་ནས་གལ་ཆེའི་བརྟན་བཅས་འདི་རྣམས་ལ་ཐོས་བསམ་བབྱི་བའི་གོ་སྐབས་བཟང་པོ་ཐོབ་པའི་དམིགས་ལུལ་གྱི་ཆེད་དུ་ཡིན། དམིགས་ལུལ་གཞན་ཡང་རིམ་བཤས་གལ་ཆེའི་བོད་ཀྱི་བརྟན་བཅས་འདི་རྣམས་དབྱིན་ཡིག་སྐོས་འཛམ་གྱིར་སྐད་ཡིག་གཞན་དུ་བས་སྒྱུར་གྱི་ལམ་ནས་ནམ་ཞིག་གཞུང་རྩོམ་བ་པོའི་བོད་ཀྱི་མཁས་གྲུབ་ཆེ་ལག་རྣམས་ཀྱི་མཆོད་འཛམ་གྱིར་ཡོངས་ལ་གྲགས་ཐུབ་པ་མ་ཟད་དེ་རྣམས་ཀྱིས་བརྩམས་པའི་གལ་ཆེའི་གཞུང་རྣམས་ཀྱང་འཛམ་གྱིར་སྤྱི་ལྗོངས་ཆེའི་གཞུག་ལག་གི་གལ་དུ་སྒྲེབས་ཏེ་སྒྲིཊ་མང་པོར་ལན་ཐོགས་ཡོང་བའང་ཤིན་ཏྲུ།

བོད་ཐོངས་འདི་ཉིད་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་ཞུ་བ་ནི། ཅ་བཤོ་བོ་ཐུབ་བརྟན་སྒྲིབ་པས་ལག་ཁུར་གྱིས་ལོ་ལས་རིང་དཔེ་མཛོད་ཁང་མང་པོར་དབྱུང་ཞིབ་ཀྱིས་བོད་ཐོངས་འདི་ནང་རི་བཞུགས་ཀྱི་ཐུག་དཔེའི་མཆོད་ཐོའི་གཞི་མ་བཀོད་བསྒྲིགས་ཞུས་ནིང་། ལས་དོན་འདིའི་ཐོག་ལྷན་ཁྱོའོར་གོང་ས་ལྷུ་བས་མགོན་ཆེན་པོས་དབུས་རིས་མེད་སྤྱ་ཆེན་ལག་དང་དེ་མཆུངས་བོད་ཀྱི་མཁས་དབང་ལག་ལའང་བཀའ་སློབ་ཞུས་ཡོད། དེ་ཡང་སྤྱིར་རང་ཅག་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ནང་རྩོན་གྱི་གཞུང་སྒོལ་ལ་རིག་གནས་ཆེ་བ་ལྟ་དང་རྒྱུད་བཟུ་ཞེས་གྲགས་པ་ལྟར་ཆོས་དང་འཛིག་ཏེན་གྱི་ལུས་ལྷགས་སྤྱ་ཆོགས་སྤོན་པའི་བརྟན་བཅས་ཀྱི་ཐུག་བརྒྱལ་བ་བཞུགས་ཡོད། འདིར་ནི་གཙོ་བོའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་སྤྱི་ལོ་དུས་རབས་བརྟན་པའི་ནང་ད་ལྟ་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་བོད་ཀྱི་ཡི་གེ་འདིའི་སྒོལ་གཏོད་པ་ནས་བཟུང་དུས་རབས་ཉི་ཤུ་པའི་སྟོན་ཆའི་བར་གྱི་དུས་ལུན་མི་ལོ་ཆིག་སྟོང་སྟམ་བརྒྱ་ཙམ་འདིའི་ནང་དུ་བྱུང་བའི་མཁས་དབང་ཆད་ལྷན་གལ་ཆེ་བ་རྣམས་ཀྱི་རྩོམ་གཞུང་གནད་ཆེ་བ་ལག་མང་ཙམ་ཞིག་བོད་ཐོངས་འདི་ནང་གཅེས་བརྩམ་ཞུས་ཡོད། དེ་ཡང་གཙོ་བོ་བརྗོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་ཐོག་མར་བོད་དུ་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ནང་བྱུང་བའི་ཆོས་བརྒྱུད་ཆེན་པོ་རྩོ་བོ་བཀའ་གདམས་ས། ས་དགེ་བཀའ་རྟེན་རྩོ་བོན་དང་བཅས་པ་སོ་སོའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མན་ངག་སྟོན་པའི་སྒྲིགས་བཤམ་ལག་དེ་ནས་རྒྱལ་སྐྱེས་ཀྱི་སྟོན་པའི་སྟོར། སྟོམ་བཤམ་གསུམ་གྱི་རྣམ་ལཞག་སྐྱགས་སྤྱ་མེད་ཀྱི་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ། དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་རྣམ་གཞག་དེ་ནས་མཆོད་ཉིད་ཀྱི་

མྱེ་ཚན་ལ་པར་བྱིན་དང་། ཟབ་མོད་བུ་མའི་ལྟ་བུ། ཚད་མ་རིག་པ། མངོན་པ་གོང་ལོག་གཉིས། གྲུབ་མཐའི་རྣམ་
གཞག་བཅས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ལེགས་པ་ཤད་ལུགས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་སྟོགས་སྟོན་པའི་མཁས་པ་དང་གྲུབ་པ་ལ་འཇུག་
པའི་སྦྱོའི་གཞུང་གཅེས་བཏུས་སྡུ་ཚོགས། གཞན་ཡང་གསོ་བ་རིག་པ་སྦྱང་གི་གཞུང་། སྤར་སྟོལ་གྱི་ཕྱིས། བོད་ཀྱི་
ལྷ་མོའི་གཞུང་ཆེན་ཁག་ རྒྱལ་རབས་དང་ཚོས་འབྱུང་རྒྱུད་རིགས་གལ་ཆེ་དཔེ་མཚོན་བཅས་མྱེ་ཚན་འདི་ཆ་ཚང་
བོད་གངས་སུ་མ་ཅུའི་ནང་ལེགས་པར་མཚོན་བྱུང་བ་ཞུས་ཡོད།

བོད་ཐེང་འདི་བཞིན་ཞུ་སྟེག་དངོས་གཞི་ཞུ་སྟེག་པས་ཐོག་མར་གཞུང་སོ་སོ་ཀམ་སུ་འདི་ནང་འཇུག་དུས་
མ་དཔེ་བོད་དཔར་རྒྱུད་པ་ཚད་ལྡན་ཞིག་ལྷ་ཚུགས་ཀྱིས་འཚོལ་ཞིབ་བྱས་ཏེ་དེ་ཕྱི་མོར་བཟུངས། དེ་ནས་གཞུང་དེའི་
མ་དཔེ་བོད་དཔར་མི་འདྲ་བའི་བཞུགས་པན་ཚུན་ཞིབ་བསྐྱར་བྱས་ཏེ་མ་དཔེ་མི་འདྲ་བའི་ནང་དཔར་ཡིག་
མཐུན་མིན་དེ་ཡོད་དོས་ལེགས་པར་བཟུང་སྟེ་མཆན་ཐོ་བཞོད་ཏེ་མ་དཔེའི་ནང་མངོན་གསལ་ཅན་གྱི་མོར་རིགས་
རྣམས་བཅོས་ཤིང་གཤམ་དུ་མཆན་ནང་དེ་དོན་གསལ་བཤད་དང་། གཞན་དྲོགས་གཞི་ཡོད་པ་རྣམས་རང་སོར་
བཞག་སྟེ་ལོག་གི་མཆན་ནང་ནོར་བཅོས་དེ་ལྟར་དགོས་མིན་གྱི་བསམ་འཚར་སྒྲུབ་ཡོད་པ་ལས་རྩ་བའི་མ་དཔེ་བོད་
དཔར་གང་ལ་གཞི་བཅོལ་བ་དེ་ཚད་ལྡན་རང་དུ་བྱས་ཏེ་ཞུ་དག་གཅིང་དེས་ཐེངས་དུ་མ་སོང་བ་ཞུས་ཡོད། དེ་དང་
ཆབས་ཅིག་གྲོག་པ་པོ་དོན་གཉེར་ཅན་རྣམས་ནས་ཁྱེད་པཅོལ་གྱི་ཡིག་ཆ་ཁག་ལ་དབྱང་ཞིབ་གནང་བའི་སྒྲན་
ལུང་གཞུང་སོ་སོའི་ནང་ལུང་འདྲན་དེ་ཡོད་གང་ཐུབ་དོས་འདྲིན་གྱིས་བཀའ་བསྟན་དང་གསུང་འབུམ་སོགས་གང་
ཡིན་ཚད་ལྡན་དཔར་མ་ཞིག་གི་སྟེང་ནས་བྱག་དཔེ་སོ་སོའི་མཚན། དཔར་མ་གང་ཡིན་གྱི་དོས་འདྲིན། བོད་ཨང་
གངས། ཤོག་སྤྱད་ཡིག་ཐེང་གི་ཨང་གངས་བཅས་གསལ་པོ་བཞོད་དེ་གཤམ་དུ་ཞུ་སྟེག་པའི་མཆན་ཞེས་པའི་
ནང་བཅུག་ཡོད། དཔེ་དེབ་གྲོག་སྐབས་གཞུང་གི་ཚན་པ་གལ་ཆེ་རྣམས་དོས་འདྲིན་སྒྲུབ་དང་། བྱག་དཔེ་གཟིགས་
བའི་པོ་ཡོང་ཆེད་གཞུང་དོན་གལ་ཆེ་བ་རྣམས་དེབ་ཀྱི་དཔུང་དཀར་ཆག་ལོགས་སུ་བཞོད་པ་ལྟར་ཚན་པ་སོ་སོར་བཞོས་
ཏེ་འགོར་ས་བཅད་ཆེ་ཁག་གང་ཡིན་བཞོད་པ་མ་ཟད་ནང་དོན་རྣམས་ཀྱང་དེང་རབས་ཀྱི་དཔེ་དེབ་སྟེག་ལུགས་ལྟར་
དུ་མ་སུ་སོ་སོར་བྱས་ཏེ་སྤྱིའི་དབྱེ་མཚམས་གསལ་པོ་དོས་འདྲིན་ཐུབ་པ་བྱས་ཡོད། གཞན་ཡང་བོད་སོ་སོའི་ནང་དེ་
བཞུགས་ཀྱི་གཞུང་གང་ཡིན་ཅུང་དེ་དང་འབྲེལ་བའི་དོན་གནས་དཔེར་ན་རྩོམ་པ་པོའི་ལོ་རྒྱུས་སྟིང་དོན་དང་། གཞུང་སོ་
སོའི་དོན་རགས་རིམ་ཅམ་འབྲེལ་བཞེད་སོགས་གསལ་བའི་སྟོན་གྱིང་དོ་སྦྱོང་གྱུར་བཞོད་ཡོད་པ་བཅས་སྤྱིའི་ལས་
དོན་མཐའ་དག་ལ་གང་ཤེས་གྱིས་དམ་དོན་ཅི་རྒྱས་ཞུ་ཞུལ་ཡང་དུ་དུང་ཡི་གི་ཆད་ལྷག་དང་། གཞུང་མཚམས་སྤྱི་
ཕྱེ་ཚུལ་སོགས་གང་ཐད་ནས་ནོར་འབྲུལ་གྱུར་ཡོད་དེས་པས་མཐུན་ལྡན་རྣམས་ནས་བཞོད་པར་མཛད་འཚལ།

དེ་བཞིན་དུང་ཚོ་ཞུ་སྒྲིག་པ་རྣམས་གཞུང་མཐོང་རྒྱ་ཞན་པ་དང་། ལྷག་པར་མ་དཔེ་ལག་སོན་མ་གྱུར་པ་
སོགས་ཀྱིས་པོད་ཐེང་འདི་ནང་ངེས་པར་བཞུགས་སུ་འོས་པའི་དཔེ་གཞུང་གསུམ་ཆེའི་རིགས་མང་པོ་ཞིག་ལྷན་ཡོད་
ངེས་པས་མང་ཐོས་མཁས་པའི་མདུན་སར་བཞོད་གསོལ་ཞུ་བ་དང་ཆབས་ཅིག་སྤྲད་ནས་ཀྱང་རིམ་བས་པོད་ཐེང་
འདིར་པོད་གྲངས་གསར་པ་བསྒྲོན་པའི་གོ་སྐབས་ཀྱང་འོང་གི་དེར་སྒྲན་པའི་བཀའ་སློབ་དགོངས་འཆར་ཡང་
ལྷག་སྒྲོལ་ཡོང་བ་ཞེས་རེ་བསྐྱེལ་ཡང་ཞུ་གྱུ།

མཐའ་དོན་པོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བརྟམ་གྱི་པོད་ཐེང་འདི་བཞིན་ཚུགས་བསྒྲིགས་ཀྱིས་དཔར་
བསྐྱེད་རིམ་བས་ཞུབའི་གསུམ་ཆེའི་ལས་དོན་འདི་ཐོག་རྩེ་ཚོར་སྤྲུལ་སྤྱོད་ཀྱི་ཆེས་མཐོའི་སློབ་གཉེན་ཁང་ནས་ཞུ་
སྒྲིག་པ་ཚོར་མཐོ་སློབ་ཀྱི་དཔེ་མཛོད་ཁང་དུ་རིམ་བཞགས་ཀྱི་པོད་དཔེ་རྣམས་ལྷག་པར་དབྱང་ཞིབ་ཞུ་སྒྲུའི་གོ་སྐབས་
གནང་བ་དང་། དེ་མཚུངས་མ་དཔེ་རྣམས་ཀམ་སུ་འའི་ནང་འཇུག་སྒྲུའི་ཐུགས་འགན་དགའ་ལྡན་གར་ཅེ་གྲུ་
ཆོང་གི་དཔེ་མཛོད་ཁང་ནས་བཞེས་པ་བཅས་ལ་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་གྱུ།

གཞན་ཡང་ཐུག་དཔེ་ཞུ་སྒྲིག་གཅོས་ལུང་ཁྱེད་འཚོལ་ཞིབ་སོགས་ཀྱི་ལས་དོན་ཆེ་མའི་རིགས་རྣམས་
དགེ་བཤེས་ཐུབ་བསྟན་ཡོན་ཏན། དགེ་བཤེས་སློ་བཟང་ཆོས་དར། ལྷུ་རྩུ་སློ་བཟང་རྩོ་རྩོ་རྩོ་རྩོ་རྩོ་རྩོ་རྩོ་རྩོ་
བསྟན་འཛིན་ལོ་རྒྱུ་བཅས་ནས་གནང་བ་དང་། དགའ་ལྡན་དུ་ཐུག་དཔེ་ཀམ་སུ་འའི་འཇུག་སྒྲུ་དང་། དཔེ་སྒྲན་
ལ་ཉེ་བར་མཁོ་བའི་ལས་དོན་ཆེ་སྤྱ་དུ་མའི་འགན་ཆ་ཆོང་དགེ་སློང་བྱམས་པ་དགོན་མཚོག་གིས་གནང་བ་དང་།
ཁོང་ལ་ཀམ་སུ་འའི་བཅུག་ཟིན་རྣམས་མ་དཔེ་དང་བསྐྱར་ཞིབ་ཀྱིས་ཞུ་དག་གཏོང་རྒྱུར་ལས་རྟོགས་དགེ་བཤེས་
སློ་བཟང་འཇམ་དབྱངས་དང་། དགེ་བཤེས་སློ་བཟང་ཆོས་འཕེལ་གཉེས་ནས་གནང་ཞིང་། ཞུ་སྒྲིག་པ་ཚོས་
བཀོད་པའི་ནོར་བཅོས་དང་མཚན་རྣམས་དང་དེའི་སྤྱིང་ཁོ་བོས་ཐམ་མའི་ཞུ་སྒྲིག་ཐེངས་འགའ་གས་བཀྱིས་པའི་
ནོར་བཅོས་དང་མཚན་ཁབ་སྒྲོན་རྣམས་མ་ནོར་བར་སྐབས་སོ་སོར་འཁོད་པ་སོགས་ལས་དོན་དུ་མའི་འགན་ལྷུ་རྩུ་
སློ་བཟང་རྩོ་
ཆོས་དགེ་སློང་བསྟན་འཛིན་ཆོས་རྒྱལ་ནས་གནང་བ་བཅས་ཆོང་མང་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་བཅས་སྒྲོན་འགྲོའི་སློང་
བཞོད་ཀྱི་ཚུལ་དུ། པོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བརྟམ་གྱི་ཚུགས་སྒྲིག་དང་ཞུ་སྒྲིག་འགན་འཛིན་སྲུང་
རིམ་རྩུ་རིམས་ཐུབ་བསྟན་སྒྲིག་པས་ ༡༠༠༩ ཕྱི་ཟླ་ ཆོས་ལ།

དཀར་ཆག

སྟོན་གྱི་རིམ་གྱི་..... xv

དཔེ་སྟོན་གསལ་བཤད་..... xix

དུས་འཁོར་འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད་ཀྱི་རྒྱུ།..... 1

མཆོད་བརྗོད་..... 3

བརྩམས་ཆོས་ཀྱི་སྒྲིབ་བཤད།

སྟོན་པས་རྩ་རྒྱུད་གསུང་ཚུལ་སོགས་བཤད་པའི་སྒྲིབ་བསྐྱར་བ།..... 4

སྒྲ་མེད་རྒྱུད་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོ་གཞུག་མའི་སེམས་དང་ལུས་བཤད་བ།..... 29

སྒྲ་མེད་རྒྱུད་ཀྱི་དགོངས་པ་འགྲེལ་ཚུལ་བཤད་བ།..... 42

ལེའུ་དང་པོ། ཁམས་ཀྱི་ལེའུ།

ཕྱི་ནང་གཞན་གསུམ་གྱི་གྲངས་ངེས་དང་། གོ་རིམ་བཤད་བ།..... 47

ཕྱི་འཛིག་རྟེན་ཁམས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་བ།

སྟོན་འཆག་པའི་རིམ་པ་ཆད་དང་བཅས་པ་བཤད་བ།..... 50

ནང་བཅུད་ཀྱི་སེམས་ཅན་སྤྱི་འཛིན་གཞག་བཤད་བ།..... 63

གོ་ལའི་རྣམ་གཞག་བཤད་བ།

སྐར་ཁྱིམ་རྣམས་དང་གཟའ་རྣམས་ཀྱི་བྱུང་ཚུལ་བཤད་བ།..... 75

དེ་རྣམས་ནམ་མཁའ་ལ་འཁོར་ཚུལ་ཀྱི་གོ་ལ་བཤད་བ།..... 81

སའི་གོ་ལ་དུས་རྣམས་ཀྱི་འོང་ཚུལ་བཤད་བ།..... 115

འདིར་སྟོན་བཅུད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་གྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་བ་དང་། མདོན་པའི་སྟོན་ལ་

འགལ་བ་སྟོང་ཚུལ།..... 116

ལེའུ་གཉིས་པ། བད་གི་ལེའུ།

- ནང་སེམས་ཅན་གྱི་འཛིག་རྟེན་བཤད་པ། 131
- སྐབས་འདིར་བཤད་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་ལུས་འགྲུབ་པའི་རིམ་པ་བསྟན་པ། 131
- ལུས་ལ་བརྟེན་པའི་ཚོས་བཤད་པ།
- ལུས་ལ་བརྟེན་པའི་ཚོས་སྤྱི་ལྷན་གཞག་བཤད་པ། 142
- ཙ་རླུང་ཐིག་ལེའི་རྣམ་གཞག་བྱུང་པར་རྟུབ་ཤོད་པ། 145
- འདིར་བཤད་པའི་ཙ་རླུང་གི་རྣམ་གཞག་དང་རླུང་ཐེ་གཞན་ནས་བཤད་པའི་རྣམ་གཞག་མི་མཐུན་པར་བྱུང་
- པའི་དགོངས་པ་དབྱེད་པ། 162
- འདིར་བཤད་པ་དང་དེ་དག་རྟུབ་ཤོད་པའི་དགོངས་པ་ཇི་ལྟར་ཡིན་པ་བཤད་པ།
- ཨ་རྩ་ཡས་ཇི་ལྟར་བཤད་པའི་རྒྱུ་ལ། 167
- མཁས་པ་དག་གིས་ཇི་ལྟར་གསུངས་པ་བཞིན་དེ་དེའི་དགོངས་པའི་དོན་བཤད་པ། 170

ལེའུ་གསུམ་པ། དབང་གི་ལེའུ།

- དབང་གི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ལས་སློབ་དཔོན་དང་སློབ་མའི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ། 175
- གང་རྟུ་དབང་བསྐྱར་བ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་མཚན་གཞི་དོས་གཟུང་བ། 185
- དེར་དབང་བསྐྱར་པའི་དབང་ཉིད་གྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།
- དབང་རྣམས་གྱི་གངས་བཤད་པ། 189
- དབང་གི་གོ་རིམ་བཤད་པ། 191
- དབང་སོ་སོའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།
- བྱིས་པའི་དབང་བདུན་གྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ། 197
- དབང་གོང་མའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ། 200

དབང་གོང་མའི་ཡང་གོང་མའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།.....209

ལེའུ་བཞི་པ། རྒྱུ་བ་པའི་ལེའུ།

བརྒྱུད་པའི་རིམ་པ་དང་རྫོགས་པའི་རིམ་པའི་གངས་རེས་དང་གོ་རིམ་བཤད་པ།.....219

བརྒྱུད་པའི་རིམ་པའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།

བརྒྱུད་རིམ་གང་ཏུ་བརྫོམ་པ་བཤད་པ་སོགས་བཞི།.....224

ཡན་ལག་བཞིའི་རྣལ་འབྱོར་རྫོམ་རྒྱུ་བ་བཤད་པ་སོགས་བཞི།

དང་པོ་རྒྱ་དོ་རྩེ་བརྩེན་པའི་ཡན་ལག་བཤད་པ།.....230

རྩེན་གཞལ་ཡས་པར་རྒྱུད་པ་གཞི་དང་ཆོས་མཐུན་རྫོར་རྒྱལ།.....230

བརྩེན་པ་ལྟ་རྒྱུད་པ་གཞི་དང་ཆོས་མཐུན་རྫོར་རྒྱལ།.....233

རྒྱུ་བ་འདིར་གཙོ་བོ་བརྒྱུད་རྒྱལ་སོགས་དོགས་པའི་གནས་འགའ་ཞིག་ལ་དབྱུང་པ།.....261

གཉིས་པ་གསུང་དོ་རྩེ་ཉེར་རྒྱུ་བ་ཀྱི་ཡན་ལག་བཤད་པ།

ཁྱུ་བ་ལ་བྱས་རྒྱལ་བ།.....283

དེ་ལས་བཞེངས་ཏེ་དཀྱིལ་ལ་ཁོར་རྫོ་བ།.....288

དེ་ལ་ཡེ་ཤེས་པ་དག་གི་ཁྱུ་བ།.....290

དེ་ལ་རིགས་ཀྱིས་བྱས་གདབ་པ།.....294

རྒྱ་གསུང་ཐུགས་ཕྱིན་ཀྱིས་བསྐྱུ་བ།.....298

རྩེན་དང་བརྩེན་པའི་རྣམ་དག་རྫོམ་པ།.....301

གསུམ་པ་བྱས་པ་དོ་རྩེ་རྒྱུ་བ་པའི་ཡན་ལག་བཤད་པ།.....311

བཞི་པ་ཡེ་ཤེས་དོ་རྩེ་རྒྱུ་བ་ཆེན་ཀྱི་ཡན་ལག་བཤད་པ།.....316

ཐུམ་པ་ཅན་གྱི་སྒྲོམ་རྩུལ།	416
མ་ཐུབ་ན་སྒྲོགས་པའི་ཆོ་ག།	426
བཞི་པ་རྩ་ཉི་ལྔ་ཀླུ་མ་པ་གནས་པ་ལམ་བརྟན་པར་བྱེད་པའི་འཛིན་པའི་ ཡན་ལག་བཤད་པ།	430
ལྷ་པ་མི་འཇུག་པའི་བདེ་བ་དངོས་སུ་སྐྱབ་བྱེད་རྗེས་ཀྱི་ཡན་ལག་བཤད་པ།	438
རྗེས་ཀྱི་ལྷ་རྩུམ་སྒྲོམ་པའི་རྩུལ།	
གང་ཟག་གསུམ་ཆར་གྱི་སྒྲོམ་རྩུལ་ཐུན་མོང་བ་བརྟན་པ།	442
གང་ཟག་གསུམ་གྱི་སྒྲོམ་རྩུལ་མོ་མོར་བཤད་པ།	449
ཐུག་ཀྱང་གཉིས་རི་ལྷ་རྩུམ་པའི་རྩུལ།	458
དུག་པ་བསྒྲོམས་པས་འཇུག་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་བཤད་པ།	466
ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་གི་ངོ་བོ།	467
ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་དབྱེ་བ།	469
མཆོག་མི་འཇུག་གྱི་བདེ་བ་ས་རྣམས་སུ་འཛིན་རྩུལ་ལ་དྲོགས་པ་དབྱད་པ།	474
བདེ་བས་སྤང་ཉིད་སྒྲོམ་རྩུལ་ལ་དྲོགས་པ་དབྱད་པ།	479
ཉིང་རེ་འཛིན་རི་ལྷ་རྩུམ་པའི་རྩུལ།	486
རིམ་པ་གཉིས་ཀྱི་འབྲས་སུའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།	495
སྒྲོན་ཆོག་དང་མཐུག་བྱང་།	502
འཁྲིག་པའི་མཆན།	505
ལུང་འབྲེན་ཐུག་དཔའི་མཆན་གཞུང་།	555
འཁྲིག་པའི་ཁུངས་བཙོལ་གྱི་ཡིག་ཆ་ཁག།	563

ཐོན་སྐྱོང་རྒྱུ་

༡༡། གཞུགས་ལག་ཅིན་གྱི་གཞུང་ལུགས་ལ་མཁས་པའི་ལུས་དུ་སོན་པ་རྒྱ་མཚོ་ནམ་གསུམ་དུ་གྲགས་པའི་ནང་ཚན་མཁས་གྲུབ་ལོར་བཟང་རྒྱ་མཚོ་ནི། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་སྔ་དུ་ཆུ་ལོས་ལོ་ལྟེ། གྱི་ལོ་༡༧༩༩ ལོར་གཙང་རྟ་ནག་རང་བྱུང་དུ་ཡབ་ནམ་མཁའ་དབལ་བཟང་དང་། ལུ་མོ་ཆོས་རྒྱལ་ལུ་མཁས་གཉིས་གྱི་སྐུ་སྤྱུ་ལུ་བྱུངས། དགུང་ལོ་གོ་གཅིག་ཐོག་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ཆུ་བོ་ལོ་ལྟེ། གྱི་ལོ་༡༧༩༩ ལོར་རྒྱ་གཞིགས། ཁོང་དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་ནས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དུ་མའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཏེ་ལྷོ་ལྷོ་དགས་ལ་ཐོས་བསམ་རྒྱ་ཆེན་པོ་མཛད། དེ་ནས་བཟུ་གེས་ལྷན་པོར་ཐེབས་ཏེ་རྗེ་དགེ་འདུན་གྲུབ་ལས་བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་དང་རྣམ་འགྲེལ། དུ་པར་མཛོད་འདུལ་མཛོད་པ་བཅས་ལ་ཞིབ་ཏུ་སྦྱངས་ཤིང་། གསང་ལུང་གྲོ་སྒྲོལ་མཛོད་ནས་མཁས་པའི་སྒྲུབ་གྲགས་སྤྱོད་ཀྱི་ལུ་ཁྱེད། ཁོང་གི་སྦྱོར་མའི་ཆོགས་ལས་མཚོག་ཏུ་བྱུང་པའི་བླ་གས་སྐུ་ནི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོ་ཡིན། གསུང་རྩོམ་ནི་དུས་ལའོར་སྤྱོད་ཏེ་མེད་ལོད་ཀྱི་རྒྱན། གསང་འདུས་རིམ་ལྷ་ཡང་གསལ། ཅིས་གཞུང་ལད་དཀར་ཞལ་ལུང་སོགས་མང་དུ་བཞུགས་སོ། ཁོང་ནི་ལམ་རིམ་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱོད་རབས་རབ་བདུན་པ་ཡིན། དམ་པ་འདི་ཉིད་སྤྱིར་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པ་དང་། རྒྱུད་པར་དུ་རི་བོ་དགེ་ལུན་པའི་བརྟན་པ་ལ་མཛོད་རྗེས་ཆེ་བའི་མཁས་གྲུབ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན། རྒྱལ་དབང་རྒྱ་ཐེང་གཉིས་པ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོ་འི་གསུང་ལས་ཀྱང་། རིང་མེན་བྱང་འཇུག་གི་སྤྱོད་པ་རྣམས་མཁན་ཞིག་རེད་འདུག་ཅེས་བསྐྱགས་བཞེད་ཆེ་ལ། མཚན་སྟན་གྱི་གྲགས་པའང་ཤིན་ཏུ་ཆེ།

མཁས་གྲུབ་ལོར་བཟང་རྒྱ་མཚོས་མཛོད་གནང་བའི་དུས་ལའོར་སྤྱོད་ཏེ་མེད་ལོད་ཀྱི་རྒྱན་གྱི་བཞེད་བྱའི་ཆེ་བ་ཡང་། གྱི་སྤྱོད་ཀྱི་འཛིན་ཏེན་ཆགས་རིམ་དང་། བྱང་བཅུད་ཀྱི་སེམས་ཅན་སྤྱོད་དང་བྱེ་བྲག་མའི་ལུས་དེ་ནང་རྒྱུད་ཐིག་ལེ་ཆགས་ཆུ་ལ་བཅས་ཀྱི་ནང་གི་སྦྱང་གཞི་གཉིས་གཏན་ལ་འབེབས་ཤིང་། དེ་ཉིད་སྦྱོང་མཁན་ལམ་སྒྲོམ་པ་པོས་ཐོག་མར་རྒྱུད་དོན་ཉན་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་བྱེད་ཆོག་པའི་དབང་རིམ་པ་ཁག་གིས་རྒྱུད་སྤྱོད་བྱང་ཐོག་སྦྱོང་བྱེད་དངོས་ལམ་རིམ་པ་གཉིས་ལས།

དང་པོ་གཞི་ལ་མངལ་དུ་སྒྲེ་རིམ་ནས་བཟུང་ཆོས་མཚན་དེ་དང་སྒྱུར། ལམ་ལ་དགྱེལ་འཁོར་རྒྱལ་
 མཆོག་དང་ལས་རྒྱལ་མཆོག་ ཐེག་ལའི་རྣལ་འབྱོར་དང་ཕྱ་མའི་རྣལ་འབྱོར་བཞིའི་སྒོ་ནས་འབྲས་བུ་
 རྡོ་རྗེ་བཞི་འགྲུབ་རུང་གི་བསྟེན་སྒྲུབ་ཡན་ལག་བཞིའི་བསྐྱེད་རིམ་གྱིས་རྒྱུད་སྒྲིབ་པར་བྱས་ནས། རྡོ་རྗེ་
 ལུས་ལ་གནད་དུ་བསྟེན་བྱེད་རྫོགས་རིམ་སྒྱུར་བ་ཡན་ལག་དུག་ལས། ཐོག་མར་སྟོང་གཟུགས་ཀྱི་སྒྲུ་
 གསར་དུ་སྒྲུབ་བྱེད་སོར་སྒྱུད་དང་། དེ་ཉིད་བརྟན་པར་བྱེད་པ་བསམ་གཏན། བར་དུ་རྡོ་རྒྱུད་གི་རྒྱུད་
 རྒྱ་རྒྱུར་འཛུགས་པར་བྱེད་པ་སྟོག་ཅོལ་དང་། དེ་ཉིད་བརྟན་པར་བྱེད་པ་འཛིན་པ། ཐ་མར་མི་འགྱུར་བའི་
 བདེ་བ་དངོས་སུ་སྒྲུབ་བྱེད་ཡིད་ངོའི་སྟོང་གཟུགས་ཀྱི་སྒྲུའི་ངོར་དངོས་གནས་ལ་བཞེངས་པར་བྱེད་པ་
 རྗེས་བྱལ་དང་། དེས་བྲངས་པའི་བདེ་བས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཉིད་དེ་འཛིན་མཛོན་དུ་བྱུར་བ་ནས་
 བཟུང་མི་འགྱུར་བདེ་བའི་སྐད་ཅིག་སྟོང་བརྒྱུད་བརྒྱ་ཚབ་པ་བཅུ་གཉིས་རེས་ལས་རྒྱུར་ཚབ་པ་དེ་
 མཚན་དེ་རིམ་གྱིས་འགགས་པའི་ས་བཅུ་གཉིས་བཟོད་པའི་མཐར་འབྲས་ལ་སྒྲུབ་པས་རྒྱུད་འཛུགས་གི་
 གོ་འཕང་མཛོན་དུ་བྱེད་ཚུལ་ཁྱེ་ནང་གཞན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པའག་སེམས་འགྲེལ་སྒོར་གྱིས་རྒྱུད་དོན་རྗེ་
 ལྟར་འགྲེལ་བ་བཞིན་གསལ་ཞིང་། རྒྱས་བསྐྱུས་མཚམས་ལ་སྐབས་གོང་འོག་ཏུ་མཛོན་པའི་སྟེ་སྟོང་
 དང་འདི་སྒོར་ནས་གསུང་ཚུལ། གསར་བདེ་སོགས་སྒྲུབ་རྒྱུད་དང་གསལ་རྒྱུད་ཀྱིས་གསུང་ཚུལ་འབྲ་
 མིན་ཁག་དང་། འཕགས་བོད་ཀྱི་བཀྲ་བྱུབ་སྒྲི་དང་བྱེད་བྲག་རྡོ་ཞལ་རྗེས་འབྲང་གི་བཞེད་ཚུལ་བཅས་ལ་
 འགལ་སྟོང་དྲོགས་དཔྱོད་རྒྱ་ཆེར་སྒྲོས་པར་དོན་གཉིར་ཅན་རྣམས་ལ་སྒྲན་རྒྱབས་གིན་ཏུ་ཆེ་བར་བརྟེན་
 གལ་འགངས་ཆེ་བའི་གཞུང་ཞིག་ཏུ་ཆགས་ཡོད།

དུས་འཁོར་གྱི་བརྟན་པ་དང་ཚུལ་ནི། དང་ཐོག་རྒྱ་གར་སྟོ་ཕྱོགས་དཔལ་ལྷན་འབྲས་སྒྲུངས་
 མཆོད་རྟེན་དུ་ཆོས་རྒྱལ་སྒྲུབ་བཟང་སོགས་ཀྱིས་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་མཉམ་མེད་ཤུགས་རྒྱལ་པོའི་བྱུང་
 བས་དུས་འཁོར་ཅ་རྒྱུད་ལུས་ཏེ་ཤས་ལའི་ཡུལ་དུ་གདན་བྲངས་ཏེ་ཡུལ་དེར་ཐོག་མར་དར་ཞིང་།
 དེ་ནས་ཆོས་རྒྱལ་བདུན་དང་རིགས་ལྷན་བཅུ་གཉིས་པའི་བྲི་ལོ་དང་པོ་བར་ལོ་ཉིས་སྟོང་མཚམས་
 གིག་སྟེ། རབ་བྱུང་དང་པོ་ཚུགས་ལོ་ཟླ་ལའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་སྐབས་རྒྱ་གར་དུ་དོར།

དེ་ནས་བཟུང་པོད་དུ་འདྲ་བའི་སྒོ་བ་མ་ཁ་ཆེ་ལྷན་པ་མགོན་པོས་དུས་འཁོར་བསྐྱེད་ཆུང་དང་
 འགྲེལ་ཆེན་གཉིས་བསྐྱེད་ནས་ཐོག་མར་གཙང་ཁ་རག་དང་འཕམ་ཡུལ་དུ་བྱོན་པ་ན་འབྲོ་ལོ་
 ཤེས་རབ་བརྟེན་གྱིས་བཟུང་ཅིང་སྒོ་མ་པ་དགོན་མཆོག་སྐྱེད་ལ་དབང་གི་བཀའ། བཤད་པའི་ལུང་།
 མན་ངག་གི་བཀའ་བཅས་མ་ལུས་པ་གནང་ཞིང་། ཡང་དུས་འཁོར་པའི་སྒོ་བ་ལུ་མཁྱེད་ཀྱི་ཉིད་སྒོ་བ་མ་
 བལ་པོ་ཡེ་རང་པ་ས་མཁྱེད་ལྟར། ལོ་རྩ་བ་རྩ་ཆོས་རབ་གྱིས་པོད་དུ་གདན་དྲངས་ནས་དུས་འཁོར་ཆུང་
 འགྲེལ་བཟུང་། དབང་ཆུང་མན་ངག་བཅས་ལྷན་ཤིང་དེ་ནས་རིམ་གྱིས་རྗེ་བཙུན་ཤ་ལོ་ནས་རྩ་འབྲེལ་
 ཆུང་པ་གཉིས་ཆུ་བོ་གཅིག་འདྲེས་སུ་གྱུར། སྒྱིར་པོད་དུ་འགྱུར་པའི་དུས་འཁོར་ཆུང་འགྲེལ་གྲངས་བཙུ
 དུག་ཅམ་ཡོད་པ་ལས་རྩ་འབྲོག་གཉིས་གཙོ་བོར་གྱུར། རྩ་འབྲེལ་འགྱུར་དེ་གཙོ་བོར་ཆགས་དགོས་པ་དེ་
 ཡང་དབང་གི་བཀའ་དང་། བཤད་པའི་བཀའ། མན་ངག་གི་བཀའ་གསུམ་ཆང་བས་ཡིན། དེ་ནས་
 རིམ་གྱིས་གསར་མའི་དུས་སྐབས་རྩ་འབྲེལ་འགྱུར་དང་བྱེད་ཆེན་པོ་བྱུང་། གཙང་ཞ་ལུར་ཡང་ཀྱུན་
 མཆོན་བྱས་བྱེད་སྒྲེལ་ཆེན་པོ་མཛད། དེ་ནས་འཇམ་མགོན་སྐྱེད་མ་ཁ་ཆེ་ལྷན་པ་མ་ཁ་ཆེན་བྱའི་དངོས་
 སྒོ་བ་མ་ཁས་གྲུབ་བྱུང་པོ་ལྷན་པ་ནས་དབང་ཆུང་དང་། བདེ་ཆེན་དཔལ་པ་ནས་ཆུང་འགྲེལ་གྱི་
 བཤད་པ། ལྷག་ལེན་གྱི་མཛུབ་ཁྲིད། སྒྱིར་དུག་གི་ཉམས་ཁྲིད་སོགས་རྗེ་གསུམ་པར་གསན་ནས་དགོ་
 ལུགས་ཕྱོགས་སུ་དར་བས་དབྱུང་གཙང་དང་མདོ་སྟོང་སྟོང་སོག་ལུལ་ཆུ་ནག་བཅས་ལ་བྱེད་དར་
 བྱུང་ནས་ད་ལྟའི་བར་དུ་གནས། དེ་ནས་མ་ཁས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་མཆོན་པས་ཀྱང་རྩ་འབྲོག་གི་
 གསུམ་གཙོ་བོར་བཟུང་སྟེ་དུས་འཁོར་ལྷན་ཆེན་དེ་ཉིད་སྐྱེད་པ་ལྷགས་ཚུམ་དང་། འབྲོ་ཁ་སྒྲོང་རྗེ་
 སྒོ་བྱོས་ཆོས་སྒྲོང་དང་ཞང་ཞུང་པའི་གསུང་བཅས་སྐྱེགས་བམ་གྲངས་བཞི་ཅམ་ཡོད། དབང་ཆུང་
 ཀྱང་རྗེ་ཡཔ་སྐྱེད་ནས་མར་བཟུང་པ་ཞིག་ཡིན། རྩོམ་ཕྱིན་གསུང་སྐྱེད་པའི་དབང་ཆུང་ཞིག་
 ཡོད་ཀྱང་། འདིའི་དབང་ཆུང་གཙོ་བོ་རྩ་ཆོན་ཅན་གྱི་དབང་ཆུང་ཡིན། ཆུང་པ་འདི་ཉིད་བར་མ་ཆད་
 རམ་བཅས་ཆེན་སྒོ་བཟང་ཆོས་ཆུང་དང་། ཀྱུན་གཞིགས་ལྟ་པ། རྩལ་མཆོག་བདུན་པ་བསྐྱེད་པ་བཟང་ཆུ་
 མཆོ་སོགས་ལའང་བཟུང་ཅིང་།

ཡང་ཀུན་མཁྱེན་སྐྱེ་སྤེང་གཉིས་པ་འཛིགས་མེད་དབང་པོ་གཙང་ན་ལུ་རི་སྐྱུག་ཏུ་ཐེབས་ཏེ་
བྱང་སྤིང་བྱམས་པ་སྒྲོན་ལམ་གྱི་མདུན་ནས་བུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེའི་དུས་འཁོར་རྒྱུད་འགྲེལ་གཉིས་དང་སོ་
སོའི་མཆན་གཉིས། འགལ་སྤོང་། ས་བཅད་བསྐྱུས་དོན་བཅས་དུག་སྐྱགས་ཀྱི་རྒྱུ་ཆ་ཆང་གསན་
ནས་མདོ་སྐྱེད་ཕྱོགས་སུ་བྱལ་དར་བྱུང་བས་རིམ་པས་རྩོ་རྩེ་འཆང་འཛིགས་མེད་དམ་ཆོས་རྒྱ་མཚོ་
སོགས་བླ་མ་སྐྱེས་ཆེན་དམ་པ་རྣམས་ལ་བརྒྱུད་པ་མ་ཆད་པར་ད་ལྟའི་བར་དུ་གནས་སོ།།

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་བས་ཀྱང་གཙང་རོ་མོ་ལྷ་རིར་སྐྱལ་བ་མཛད་ཅིང་ངས་དོན་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་
པ་མཛད་པས་དར་བྱལ་བྱུང་། གཙང་ལ་སྟོད་པོ་རོང་དབལ་མོ་ཆོས་རྫོང་དུ་བོད་དོར་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་
རྒྱལ་གྱི་དེ་ཉིད་འདུས་པ་སྐྱེགས་བམ་གྲངས་བརྒྱ་ལྷག་མཛད་གནང་ཞིང་། རོ་ནང་ཀུན་དགའ་གྲོལ་
མཆོག་གི་སྐྱེ་སྤེང་ཏུ་ར་ན་ཐའི་གདན་ས་གཙང་རྟག་བརྟན་ཕུན་ཚོགས་སྤིང་སྟོབ་བརྒྱུད་ནས་བཟུང་མདོ་
སྐྱེད་འཛིན་ཐང་དང་། ར་པ། རྒྱ་རོང་། འགོ་ལོག་བཅས་ལ་དར་བས་ད་ལྟའི་བར་དུ་སྟོར་དུག་གི་ཁྲིད་
རྒྱུ་ཉམས་བཞེས་ཀྱང་གནས་སྐབ་པ་བྱུང་བ་སྟོན་གྱི་དམ་པ་གོང་མ་ཆོའི་རྣམ་ཐར་དང་ལོ་རྒྱས་ཁག་
ནས་ངས་པ་རྟེན་སྐབ་པ་ཞིག་རེད།

མདོར་ན་སྟོན་གྱི་སྐྱེས་ཆེན་དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་གཞུང་ལུགས་ལ་
ཐོས་བསམ་སྟོབ་གཉེར་བྱེད་རྒྱའི་བྱུག་སྟོལ་བཟང་པོ་མཛད་པ་ནི། སྤྱིར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་དར་
སྐྱེ་འགྲོའི་བདེ་སྦྱིད། སྐྱོས་སུ་ཁ་བ་རི་པའི་སྐྱེ་འགྲོ་རྣམས་ལ་དམིགས་པའི་བཀའ་དྲིན་གཞལ་ཐབས་
བྲལ་བ་ཞིག་ཡིན། དེས་ན་སྤྱི་རབས་དོན་གཉེར་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་
བསྟན་པ་འཛིན་སྟོང་སྟོལ་གསུམ་བུ་རྒྱ་གལ་གནད་ཤིན་ཏུ་ཆེ། ད་ཐེངས་མཁས་གྲུབ་ལོར་བཟང་རྒྱ་
མཚོས་མཛད་པའི་དུས་འཁོར་སྤྱི་དོན་དུ་མེད་འོད་རྒྱན་འདི་ཉིད་དཔར་བསྐྱེད་བྱས་པ་དོན་གཉེར་ཅན་
རྣམས་ལ་ཁ་ཆ་དགོས་གཏུགས་སུ་གྱུར་པས་བསྐྱེགས་བཟོད་དང་རྩེས་སུ་ཡིད་རངས་ལྷ།

རྒྱ་གར་བྱང་ཕྱོགས་རོ་ལན་རྩ་རའི་གནས་མཆོག་རྩ་རམ་ས་ལ་ནས། ཕྱི་ལོ་ ༡༠༠༩
ལྷ་ ༡༩ ཆོས་ ༡༠ ཉིན་གཤིའི་མཆོན་ཞབས་སྐུལ་མིང་བས།

དཔེ་སྐྱོན་གསལ་བཤད།

༡༡། །འདིར་ང་ཚོས་བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བུས་ཀྱི་བོད་མེད་ཁོངས་དུ་ལམ་མཁྱེན་རྩ་མོང་ས་སྐབས་མགོན་
ཀྱུ་ལ་དབང་བཅུ་བཞི་པ་ཆེན་པོའི་དགོངས་བཞེད་བཞིན་བོད་ཀྱི་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་མཁས་གྲུབ་ཅོར་བཟང་རྒྱ་
མཚོའི་(༡༧༩༩-༡༩༡༩) ཏུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་གཞུང་ཆེན་ཀྱི་མེད་འོད་ཀྱི་རྒྱན་ཁྱད་ག་དང་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་ཀྱིས་དེབ་
གཞུགས་སུ་དབར་བསྐྱེད་ཞུས་ཡོད། འདིའི་མ་དཔེ་ནི་ ༡༩༢༥ ལོར་རྒྱ་གར་གྱི་ལི་ནས་སྟོབས་ལྡན་ཆོ་རིང་གིས་
དབར་བཅུས་ཀྱིས་དབར་བསྐྱེད་གནང་བའི་དེབ་གཞུགས་དེ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་ཁོ་པས་དེབ་ཀྱི་སྟོན་སྟེང་དུ་ལ་རྩལ་
དགེ་སྦྲུང་དགོན་དུ་བཞུགས་པའི་ཕྱག་དཔེ་ལས་དབར་བཅུས་གནང་ཚུལ་དང་། སྐབས་འགར་མ་དཔེ་གསལ་པོ་
མེད་སར་ཕུན་སུ་བཅོས་ཁུལ་བཅུས་ཡོད་ཚུལ་གསལ་བཤད་གནང་འདུག དབར་བཅུས་གང་ལས་གནང་བའི་
མ་དཔེ་བོད་དཔར་རྒྱུ་བ་དེ་ནི་ཕྱག་དཔེ་རང་ཉིད་ཀྱི་སྦྱར་བྱང་ལྟར་ན་རྒྱལ་དབང་ཆེན་པོ་སྟོན་བཟང་རྒྱ་མཚོས་བཀའ་
བྱུང་འོག་གཞིན་ཁྱའི་མིང་ཅན་ཞེས་པས་ཁྱད་ག་དང་བཅས་དབར་དུ་བཀོད་ཚུལ་གསལ་ལ། རྒྱལ་དབང་དེ་ནི་རྒྱལ་
མཚོག་ལུ་པ་ཆེན་པོ་ཡིན་པའི་པ་དང་། བོད་དཔར་དེའི་ཡིག་རྒྱུ་གི་མཚན་ཁྱད་གསུམ་བྱང་བ་རྣམས་ཁྱད་ག་བཀཞིན་
ཁྱའི་མིང་ཅན་དེས་བཀོད་པའང་འགྲེལ་བཤད་གསལ་པོར་འདུག ཅུ་མ་པ་པོ་རང་ཉིད་ཀྱིས་མཇུག་བྱང་དུ་གཞུང་
འདི་ཅུ་མ་པར་སྐུལ་བ་པོ་ནང་སོ་དོ་རྗེ་ཆོ་བརྟན་པ་ཡིན་པ་དང་། གཞུང་འདི་རི་བོ་སྟེ་ཆེན་དུ་དབུ་བཅུགས་ཏེ་བྱ་
གིས་སྟེང་ཁའི་རི་ཁྲོད་དུ་མཇུག་རྫོགས་ཚུལ་གསལ་པོར་བྲིས་གནང་འདུག

དུ་ལམ་ང་ཚོས་མ་དཔེ་ཁྱད་ག་བཅུད་སྐབས་ཡིད་ལམ་གྱི་གནས་ཚུལ་ཞིག་ལ་བསྐྱར་ཞིབ་ཞུ་ཡུལ་ལྟ་
སའི་དཔར་མ་འདི་མིན་པ་གཞན་ལག་སོན་མ་ཐུབ་ཅིང་མ་དཔེ་འདིའི་ནང་མ་དག་པ་མང་ཆེ་བའང་དབྱང་ཞིབ་ཞུ་
དུས་པལ་ཆེ་བ་རྣམས་ཀྱི་ཡིད་དབར་བཅུས་ཀྱིས་དེབ་སྐྱེད་སྐབས་དེ་དུས་བྲིས་བཅོས་བྱས་བ་རྣམས་མིན་ནམ་སྟེ་མ།
གཞི་རྒྱུ་ང་ཚོས་མ་དཔེར་ནོར་བཅོས་ཁྱུ་རྒྱུངས་གང་ཡིན་བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བུས་སྒྲིག་པ་བོའི་སྟོན་སྟེང་ནས་
མཁྱེན་པེས་ལ་དེབ་འདིའི་ནང་ནོར་བཅོས་རྗེ་ཞུས་གཤམ་གྱི་ཞུ་སྒྲིག་པའི་མཚན་ནང་གསལ་བཤད་ཡོད་པ་དེར་
གཟིགས་འཆའ་། ལུང་འདྲེན་གྱི་ཁུངས་བྱངས་སྐབས་གང་ལ་གཞི་བཅོལ་བའི་ཕྱག་དཔེ་རྣམས་དབར་མ་གང་ཡིན་
ངོས་འཛིན་གསལ་པོ་ཞུས་ཡོད་ཅིང་། བཀའ་བསྐྱེད་ཀྱི་ལུང་ངོས་འཛིན་སྐབས་སྟེ་དགེ་ཞེས་པའི་སྦྱད་ཡིག་དེ་ནི་སྟེ་
དགེ་བཀའ་འཇུག་དང་བསྐྱེད་འཇུག་ལ་གོ་དགོས་ཤིང་། དེ་ཡང་ང་ཚོས་དབྱང་ཞིབ་ཞུ་ཡུལ་ནི་རྒྱ་གར་གྱི་ལི་ནས་
གསལ་བསྐྱེད་གནང་བའི་དཔར་མ་དེ་ཡིན་པས་བོད་ཀྱི་ཡང་གངས་དང་ཤོག་གངས་སོགས་གང་བཀོད་པ་རྣམས་

དཔར་མ་འདི་གཞི་བཟུང་ཡིན། དེ་ཡང་མདུན་ཤོག་ལ་ཏུགས་ ན དང་། རྒྱུ་ཤོག་ལ་ བ བཅས་བཞོད་ཅིང་།
དེའི་མཐུག་ཏུ་ཡིག་ཐེང་ཡང་ངོས་འཛིན་ཞུས་ཡོད། རྗེ་དགའི་དཔེ་མཐོའི་ཨང་གངས་ནི་ཉི་རྩོད་ཉོ་རྩོ་མཐོ་སྒྲོབ་ཀྱི་
དཔེ་མཛོད་ནས་ཐྱོགས་བསྐྱེགས་གནང་བའི་སྡེ་དགེ་བཀའ་བསྟན་གྱི་དཀར་ཆག་གཞིར་བཟུང་གི་ཨང་གངས་དེ་
རྣམས་ཡིན། དེ་ཅིང་ཞེས་པ་ནི་དེ་ཅིང་ནས་དཔར་བསྐྱུན་གནང་བའི་བཀའ་བསྟན་ལ་གོ་དགོས་ཤིང་། འདིའི་དཔར་
ཐོའི་ཨང་གངས་ནི་ཉི་རྩོད་ནས་དེ་ཅིང་དཔར་མ་འདི་ཉིད་དེབ་གཞུགས་སུ་བསྐྱར་དུད་པར་བསྐྱུན་གནང་སྐབས་བཀའ་
བསྟན་ནང་རི་བཞུགས་ཀྱི་ཐུག་དཔེའི་མཚན་ཐོ་བསྐྱེགས་པ་དེ་ཡིན་ལགས།

གཞུང་འདིའི་ནང་ཚུམ་པ་པོ་རང་ཉིད་ཀྱིས་གཞུང་ཡོངས་ལྗོན་གས་དཀྱུས་གཅིག་ཏུ་བཞོད་པ་ལས་
ལེའུ་ཚན་པ་སོ་སོར་བྱེ་རྟེ་ལེའུ་སོ་སོའི་མཚན་གསལ་པོར་འཁོད་པ་མེད་མོད། འདིར་གཞུང་གྲོག་པ་པོའི་
གཞིགས་བདེའི་ཁྱད་དུ་བསམས་ཏེ་འགྲེལ་ཆེན་པོ་མེད་པོ་ལྟར་གཞུང་དངོས་གཞི་ལེའུ་ལྟར་བྱེ་ཞིང་། དེའི་ཐོན་
དུ་ཐོན་པས་ཏུས་འཁོར་ཙ་རྒྱུད་གསུངས་ཚུལ་སོགས་ཐོན་འགྲོའི་སྒྱི་བཤད་མང་ཙམ་བཞུགས་པ་རྣམས་བརྟམས་
པའི་ཆོས་ཀྱི་སྒྱི་བཤད་ཞེས་པའི་ཚན་པ་ལོགས་སུ་བྱེ་ཡོད་པ་མ་ཟད། ལེ་ཚན་སོ་སོའི་ནང་གཞུང་དོན་གལ་ཆེའི་
མཚན་རྣམས་ངོས་འཛིན་གསལ་པོར་ཡོང་སྟངས་བཅད་ཆེ་ལག་རྣམས་དེར་རབས་ཀྱི་སྒོལ་དང་མཐུན་པར་འགོ་
བརྗོད་ཀྱི་ཚུལ་དུ་བཞོད་པ་བཅས་མདོར་ན་གཞུང་གི་དབུར་དཀར་ཆག་གསར་དུ་བསྐྱེགས་པ་ལྟར་གསལ་པོར་གྲིས་
ཡོད་པ་དགོངས་མངའ་འཆལ། མཁས་གྲུབ་ཤོར་བཟང་རྒྱ་མཚོའི་ཏུས་འཁོར་གྱི་གཞུང་འདི་ནི་དེ་སྡེ་ནས་དཔེ་རྒྱུ་
ཤིན་ཏུ་དགོན་ཅིང་། རྒྱ་གར་དུ་འདྲེད་ཏུས་དཔེ་རེ་གཉིས་ལས་མི་བརྟེན་པས་ད་ལས་འདིར་ང་ཆོས་ཁྱད་གཅིང་
ངས་ཀྱི་ཐོག་ནས་དཔར་སྐྱུན་ཞུ་བ་པའི་གྲས་སྒྲིའི་གནས་སུ་ཡུར་ལགས་པ་དང་། འདིའི་ཐོན་སྐྱེད་འོ་སྒྲོད་ནི་དེར་
རབས་ཏུས་འཁོར་གྱི་གཞུང་ལ་ཆོས་མཁས་པ་ལྷ་སྐབས་མཚོག་གི་ཉི་མཚན་ཞབས་རིན་པོ་ཆེ་ནས་བརྟམས་གྲིས་
གནང་བར་སྟེང་ཐག་པ་ནས་ཡི་རངས་དང་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་བཅས།

བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཞིབ་དཔྱད་ཁང་ནས། སྤྱི་ལོ་༡༩༠༩ ལྷ་ ཆོས་ ལ་གྲིས་པ་དགེ་ལེགས་འཕེལ། ॥

༡༡། །ཕྱི་ནང་གཞན་གསུམ་གསལ་བར་བྱེད་པ་དྲི་མེད་འོད་
ཀྱི་རྒྱན་ཅེས་བྱ་བ་མཁས་སྤྱུང་ལོ་ར་བཟང་རྒྱ་མཚོས་
མཛད་པ་བཞུགས་སོ།།

༡། ཁྱིཾ་ནང་གཞན་གསུམ་གསལ་བར་བྱེད་པ་དྲི་མེད་ཨོད་ཀྱི་རྒྱན་
ཅེས་བྱ་བ།

མཆོད་བརྗོད།

རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་མཐུན་བཅེ་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེས་པའི་ངོ་བོ་རྩེ་བཅུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་ལ་
 བྱག་འཆལ་ལོ།།

མི་འབྱུང་གསོ་བ་དང་བཤམ་བླ་བ་བརྟན་ཅི་རྒྱ་ཉི་ཨི་མཁའ་ལ་གྲེན་དུ་འཛེགས་པ་ལས།
 མི་འབྱུང་མཆོག་གི་བདེ་བ་དམ་པས་རྣམ་ཐོང་ཤེས་རབ་དབྱེར་མེད་འབྱུང་པའི་རྣམ་འབྱུང་གང་།
 ཞི་རྒྱུ་ལི་ཡའི་རི་བོ་མཆོག་གང་འཆམས་' སྤྱིན་གཞོན་བྱས་འབྱུང་བ་དང་མཚུངས་མཆོག་གི་རྩ།
 རྣམ་ཀུན་མཆོག་ཕྱན་སྙྱང་པའི་གཞུགས་ལ་རྣམ་པཅས་ཤེས་རབ་དགའ་མས་འབྱུང་བ་དེ་ལ་འདུད།

གྲོ་བོ་སྐུ་གདོང་མཐའ་མི་མངོན་ཟབ་མོའི་དབྱིངས་ལས་གསོ་བ་མི་མའང་ཡང་།
 སྐལ་ལྷན་སྒྲེ་པོ་སྒྲིན་གྲོ་ལ་ལམ་ལ་ལོང་མཛད་བཟང་པོའི་འཕྲིན་ལས་གྱི།
 བཅ་དགར་གྲགས་པ་ཚུགས་གྱི་ཐུ་མོའི་ན་ལུང་དག་ལ་གར་མེད་པ།
 སྐལ་བའི་དབང་པོ་སྒྲོ་བཟང་ལྷན་པཅས་ཞཔས་མེན་པ་རྒྱོད་སྒྱི་བོས་འདྲད།

བློ་གྲོས་ཆུ་འཛིན་ཆེ་ལས་ལུང་རིགས་ཆར་གྱིས་པན་བདེའི་ལོ་རྟོག་སྒྱུར་༥༥
 བེས་རབ་པེར་གྱིས་གང་ཐུགས་ངོས་ལ་མཁུན་གཉིས་རིན་ཆེན་རི་མོ་གསལ་༥༥
 ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་རིང་ལུགས་གསལ་མཛད་རྣམ་དཀར་གྲགས་པའི་བ་དན་འཛིན་༥༥
 དགའ་འཛིན་མཆོངས་མེད་ལོངས་འཛིན་མཆོག་རྣམས་བདག་གི་གཙུག་ན་རྟག་བཞུན་འཛེལ་༥༥

བརྒྱུ་མཐུ་ཆོས་ཀྱི་སྒྲི་བཤད།

འདིར་དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཕྱི་ནང་གཞན་གསུམ་གྱི་དོན་ཅུང་ཟད་
བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལ་བཞི། རྟོན་པས་ཅ་བའི་རྒྱུད་གསུངས་ཚུལ་སོགས་བཤད་པའི་སྐོང་བསྐྱར་
བ་དང་། སྒྲ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱང་གྱི་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོ་གཞུག་མའི་སེམས་བཤད་པ་དང་། སྒྲ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་
ནམས་ཀྱི་དགོངས་པའི་འགྲེལ་ཚུལ་བཤད་པ་དང་། སྐབས་སུ་བབ་བ་དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་
བརྗོད་བྱ་ཕྱི་ནང་གཞན་གསུམ་བཤད་པའོ།

རྟོན་པས་ཅ་རྒྱུད་གསུངས་ཚུལ་སོགས་བཤད་པའི་སྐོང་བསྐྱར་བ།

དང་པོ་ལ་གསུམ། རྟོན་པས་ཅ་རྒྱུད་གསུངས་པའི་ཚུལ་དང་། རྟོན་པ་པོས་རི་ལྟར་
བསྐྱས་པའི་ཚུལ་དང་། བསྐྱས་པའི་ཅ་རྒྱུད་དང་བསྐྱས་རྒྱུད་ཆོས་རྒྱལ་དང་རིགས་ལྡན་ནམས་ཀྱིས་
བསྐྱན་པའི་ཚུལ་ལོ།

དང་པོ་ནི་རྟོན་པ་ཤུ་ཐུབ་པས་རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་ཡུལ་གྱི་དོ་རྩེ་གདན་བྱང་རྒྱལ་གྱི་ཤིང་
བྱང་དུ་མཛོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ཏེ་ཡ་ཐོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་སྒྲི་དང་། བྱ་ཆོད་ལྷང་པོའི་རིར་གཤས་
རབ་ཀྱི་ཡ་ཐོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར། དེ་ནས་རྒྱ་གར་ལྟོ་ཕྱོགས་དཔལ་གྱི་རི་དང་ཉེ་བ་
དཔལ་ལྡན་འབྲས་སྐྱངས་ཀྱི་མཆོད་རྟེན་ཆེན་པོར་བྱོན་ནས་མཆོད་རྟེན་གྱི་ནང་གི་འོག་ཏུ་ཆོས་དབྱིངས་
གསུང་གི་དབང་ལྷག་གི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་། རྟོན་དུ་དཔལ་ལྡན་རྒྱ་རྒྱར་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཆེན་པོ་སྒྲིས་ཏེ།
གནས་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་འདྲེ་བ་ཆེན་པོའི་གནས་རྩི་རྩི་དབྱིངས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཆེན་པོར་རྩི་རྩི་
སེམས་ཁྲི་ལ་བཞུགས་པ། རྟོན་པ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་ཤུ་ཐུབ་སེམས་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་
སྒྲིམས་པར་ཞུགས་ནས་དཀྱིལ་འཁོར་བདག་པོའི་རྣམ་པར་གནས་པས། འཁོར་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་
དཀྱིལ་འཁོར་ལ་བཞོད་པའི་འཁོར་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་དང་ཁྲོ་བོ་དང་ལྟ་དང་ལྟ་

དང་ལྟ་མོའི་ཚོགས་ཀྱི་ནུམ་པར་གནས་པ་ནུམས་དང་། ལུ་པ་པོའི་ལམ་ལྷན་ནང་དེ་རྒྱལ་པོའི་སྒྲིག་
ཀྱུ་པོ་ལྷ་པ་བཟང་པོས་གསྒྲུ་ལའི་ཡུལ་ནས་རྒྱ་འབྲུལ་གྱིས་བྱོན་ཏེ་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་
ཉན་པ་པོའི་ལམ་ལྷན་གྱི་ལུང་སེམས་དཔའ་དུམ་དང་གསྒྲུ་ལའི་ཡུལ་ཆེན་པོ་དགུ་བཅུ་ཅ་དུག་གི་རྒྱལ་
པོ་དགུ་བཅུ་ཅ་དུག་དང་སྐལ་བ་དང་ལྷན་པོའི་ལྟ་དང་ལྟ་མ་ཡིན་ལ་སོགས་པའི་ཚོགས་དཔལ་ལྷ་
མེད་པ་དང་། ཚོས་ལུན་སུམ་ཚོགས་པ་འཛིག་རྟེན་དང་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་དབང་བསྐྱར་བ་
བྱིན་ནས་སངས་རྒྱུ་ཉིད་ལུང་བསྟན་ཏེ་དུས་ཀྱི་ལམ་ལྷན་པོའི་རྒྱ་ལྷོང་ཕྱག་བཅུ་གཉིས་པ་
གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ལྷོང་ཕྱག་བཅུ་གཉིས་ནི་སྒྲོ་ཀའི་གངས་ཡིན་ཏེ། མདོར་བསྟུན་གཉིས་པའི་
འགྲེལ་ཆེན་ལས། ལྷོང་ཕྱག་བཅུ་གཉིས་ཞེས་པ་ནི་ལྷོང་ཕྱག་བཅུ་ཅ་བཞི་ལྷག་པའི་འབུམ་གསུམ་
ཀྱི་ཡི་ཆའི་ཚོགས་ཏེ། ཡི་གེ་སུམ་ཅུ་ཅ་གཉིས་པ་རྒྱུ་སུ་བསྟུགས་པ་ལྷོང་ཕྱག་བཅུ་གཉིས་ཡོད་པ་ནི་
ལྷོང་ཕྱག་བཅུ་གཉིས་པའོ།^༡ ཞེས་གསུངས་པ་ལྷོང་ཆོག་བར་བརྒྱད་མ་ལ་ཆོག་རྒྱ་དུ་བྱས་པའི་
ཆོགས་བཅད་ནི་རྒྱུ་སུ་གསུ་གི་ཐེབ་སྒྲོར་འོ། འབྲས་སྒྲུངས་ཀྱི་མཆོད་རྟེན་དུ་དུས་ལམ་ལྷན་ལྷོང་
གསུངས་པ་བཞིན་དུ་སྒྲུ་མེད་ཀྱི་རྒྱ་ལྷོང་ཐམས་ཅད་གསུངས་པར་བཞིན་པ་དུས་ལམ་ལྷན་ཀྱི་རྒྱ་ལྷོང་ལྷོང་
ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། དུས་ལམ་ལྷན་ཀྱི་རྒྱ་ལྷོང་མ་ལས། དཔལ་ལྷན་འབྲས་སྒྲུངས་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་
སྒྲོབས་བཅུ་པ་ཡིས་སངས་རྒྱུ་པ་ཡི་རྒྱ་ནུམས་མཐའ་དག་བསྟན།^༢ ཅེས་དང་། ཉི་མ་དཔལ་ཀྱི་
མཆོད་བརྗོད་འགྲེལ་པར། འདིར་པེས་པར་དཔལ་ལྷན་འབྲས་སྒྲུངས་རྒྱལ་པོའི་མཆོད་རྟེན་ཆེན་པོར་
སངས་རྒྱུ་པ་པོའི་ལྷན་འདས་ལྷན་སྐྱེ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་རྒྱ་ལྷོང་ལྷོང་ཚོགས་པ་ཉན་པར་འདོད་པ་ནུམས་ཀྱིས་
གསོལ་བ་བཏབ་པས་དབྱིད་ལྷོ་འབྲིང་པོའི་ཉི་མ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་གསུང་གི་དབང་རྒྱ་གཞི་དཀྱིལ་
ལམ་ལྷན་དང་། དེའི་སྒྲིང་དུ་དཔལ་ལྷན་རྒྱ་སྐར་ཀྱི་དཀྱིལ་ལམ་ལྷན་དང་པོའི་སངས་རྒྱུ་པ་པོའི་སྒྲོས་
ནས་དེར་ཉི་མ་དེ་ཉིད་ལ་ལྷ་ལ་སོགས་པ་ནུམས་ལ་སངས་རྒྱུ་པ་པོའི་དབང་བསྐྱར་ནས་རྒྱུ་པ་དང་
བསྐྱུས་པའི་དབྱིངས་གསུང་སྟུགས་ཀྱི་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་བསྟན་ཏེ།^༣ ཞེས་བཤད་པའི་ཤེས་པར་
བྱེད་པ་ལས་སོ།།

འོ་ན་སྒྲོན་པས་རྒྱ་ལྷོང་གསུངས་པའི་དུས་ནི་གང་ཞིག་ཡིན། སྒྲོན་པ་སངས་རྒྱུ་པའི་དུས་

བྱི་ཅི་ཞིག་ཡིན་སྟེ་མ་ན། དེ་ཡང་ཞིབ་ཏུ་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། ལོ་འདི་ནས་ནི་དུག་བརྒྱུ་འཕྲོ་ཡི་ཡིས་ཞེས་
 མོགས་ཀྱི་མདོར་བསྟུས་དགྲུ་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཆོས་བསྟན་པའི་ལོ་སྟེ་ལོ་
 དེ་ནས་ལོ་དུག་བརྒྱུ་ན་རྒྱ་ལོ་ལྷོ་ཉེ་བྱང་གསལ་ལ་ཞེས་བྱ་བའི་ཡུལ་དུ་གྲགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཡུང་གི་
 བརྗོད་པ་སྟེ་འཇམ་དཔལ་གྲགས་པ་ཆེན་པོ་གསལ་བར་འབྱུང་། ཞེས་སྟོན་པས་རྩ་རྒྱུད་བསྟན་པའི་
 ལོ་དེ་ནས་རགས་པ་ལོ་དུག་བརྒྱུ་འདས་པའི་འཚམས་སུ་རིགས་ལྡན་འཇམ་དཔལ་གྲགས་པ་
 འབྱུང་ཞིང་། ཁམས་ལའི་མདོར་བསྟུས་གསུམ་པ་ལས། འཇམ་དཔལ་རྒྱལ་པོ་གྲགས་པར་ལྷུང་ཉེ་
 བྱང་རྒྱལ་པོ་མཐུས་དཔའི་སེལ་འཕྲོ་ལོ་ལས་ལོ་བརྒྱུ་འཕྲོ་ལོ་ལས་ལོ་བརྒྱུ་འཕྲོ་ལོ་ལས་ལོ་བརྒྱུ་འཕྲོ་ལོ་
 གྲགས་པའི་ལོ་བརྒྱུ་སྟེ་བདུན་བརྒྱུ། ཡང་ཁམས་ལའི་མདོར་བསྟུས་དགྲུ་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་ནས་
 ལྷ་ཡི་ལོ་བརྒྱུ་ན་མས་ཀྱིས་ཞེས་པ་ནི་གྲགས་པ་ལྷ་དཔལ་ལས་འདས་པ་དེ་ནས་ལྷ་ཞེས་པ་ལོ་བརྒྱུ་ད་
 བརྒྱུ་ན་མས་པར་ཞེས་པ་ནི་གདོན་མི་ཟ་བར་མ་ཁའི་ཡུལ་དུ་ལྷ་ལྷོ་འོ་ཆོས་དག་རབ་ཏུ་འཇུག་
 བར་འབྱུང་ཉེ། ཞེས་པ་ལྷ་དཔལ་བདུན་བརྒྱུ་ལྷོ་དུ་གྲགས་པ་འདས་ནས་ལྷ་ལྷོ་འཇུག་པའི་བར་གྱི་
 བརྒྱུ་ད་བརྒྱུ་བསྟན་པས་སྟོང་ལྷ་བརྒྱུ། དེའི་སྟོང་དུ་མེ་མཁའ་རྒྱ་མཚོའི་ལོ་བཞི་བརྒྱུ་དང་གསུམ་བསྟན་
 པས་ལོ་སྟོང་དགྲུ་བརྒྱུ་དང་གསུམ་སྟེ། སྟོན་པས་རྩ་རྒྱུད་གསུངས་པ་ནས་ཅིས་ལོ་ཉིས་བརྒྱུ་ཉེར་གཅིག་
 འདས་པ་ཡན་ཆད་ལ་ལོ་སྟོང་དགྲུ་བརྒྱུ་དང་གསུམ་འོང་། དེ་ལ་རབ་ལྷུང་ལ་མོགས་འདས་པ་ན་མས་
 བསྟེས་ཞེས་གསུངས་པས་ལོ་སྟོང་དགྲུ་བརྒྱུ་དང་གསུམ་པ་དེའི་མཐའ་འམ་ཅིས་ལ་ཉིས་བརྒྱུ་ཉེར་
 གཅིག་གི་ཐ་མའི་ལོ་དེ་ཟད་པ་མེ་སྟག་ཡིན་པར་གྲུབ། དེ་འདྲའི་ལོ་སྟོང་དགྲུ་བརྒྱུ་དང་གསུམ་པོ་དེ་
 དུག་ཅུས་བསོམ་ཉེ་མེ་སྟག་ནས་དེའི་གོང་རོལ་ཏུ་འདས་པའི་དུག་ཅུ་སྟོར་དུ་ལོངས་པ་ན་མས་དོར་
 བས་སྟག་ཞེ་གསུམ་འོང་། ཞེ་གསུམ་པོ་དེའི་ཐོག་མ་དེ་མེ་སྟག་ནས་ཡར་བབས་པའི་ཉི་མོ་ལ་ལྷོ་ད་
 གིང་པོ་སྟེ་ལ་པོག་པས་གིང་སྟེ་དེའི་ཅིས་ལོ་ཉིས་བརྒྱུ་ཉེར་གཅིག་གི་མཇུག་ནས་ཡར་བབས་པའི་
 སྟོང་དགྲུ་བརྒྱུ་དང་གསུམ་པོའི་ཐོག་མ་དང་། ལོ་དུག་བརྒྱུ་ནས་འཇམ་དཔལ་གྲགས་པ་འབྱུང་བར་ལྷུང་
 བསྟན་པའི་ལོ་དུག་བརྒྱུ་འོ་ཐོག་མའང་ཡིན་ནོ།

དེ་ཡང་དུག་བརྒྱུ་ནས་འཇམ་དཔལ་གྲགས་པ་འབྱུང་ཞེས་པའི་དུག་བརྒྱུ་ཡང་རིགས་པའི་

དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། རྟོན་པས་ཅ་རྒྱུད་གསུངས་པའི་ལོ་དང་ལོ་དུག་བརྒྱའི་ཐོག་མ་ཤིང་སྒྲུའི་བར་
 དེར་རྒྱལ་པོ་ལྷ་བཟང་གིས་ཅ་རྒྱུད་བསྐྱུས་ཏེ་འགྲེལ་པ་མཛད་པ་སོགས་ཀྱི་ལོ་འགའ་ཟུང་གཞུག་
 དགོས་སོ། །དེ་ཡང་ལོ་གུངས་རི་ཙམ་ཞིག་གཞུག་དགོས་ན། མདོར་བསྐྱུས་གསུམ་པ་ལས། དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པའི་ངེས་པ་དེའི་ཕྱིར་ཅ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་སྟོང་ཐག་བཅུ་གཉིས་པ་དང་རྒྱས་འགྲེལ་སྟོང་
 ཐག་དུག་ཅུ་པ་ཡང་གསུམ་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་གྱི་སྐད་གཞན་གྱིས་སྒྲེགས་པམ་ལ་བྲིས་ནས་རྒྱལ་པོ་
 ལྷ་བ་བཟང་པོས་གོང་བྱེ་བ་ཐག་དགུ་བཅུ་ཅ་དུག་ན་གནས་པ་རྣམས་ལ་རབ་ཏུ་བསྟན་ཏོ། །དེ་ཉིད་དེ་
 ལ་མོས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མཉམ་ཞིང་བསྐྱུགས་ཏེ་རང་གི་སེམས་ལ་བཟུང་ནས་གཞན་དག་ལ་ཡང་རྒྱ་
 ཆེར་རབ་ཏུ་བསྟན་ཏོ། །རྒྱུད་བསྟན་པའི་དུས་དེ་ནས་ལོ་གཉིས་པ་ལ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་དངོས་གྲུབ་
 ཀྱི་རྒྱའི་སྐད་དུ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོ་དང་རྒྱ་འཕུལ་བསྟན་ནས་སྒྲུལ་པའི་སྒྲུ་གང་ནས་བྱོན་པ་
 ལོངས་སྟོང་རྫོགས་པའི་སྒྲུ་དེ་ཉིད་དུ་གཤེགས་སོ། ། ཞེས་གསུངས་པས་ལྷ་བཟང་ཉིད་ཀྱིས་ཅ་རྒྱུད་
 དང་རྒྱས་འགྲེལ་བསྟན་པའི་ལོ་གཉིས་པ་ལ་ལྷ་བཟང་གཤེགས་པར་གསུངས་པའི་ལྷ་བཟང་གཤེགས་
 པའི་ལོ་གཅིག་ དེའི་གོང་གི་ཅ་རྒྱུད་སྐད་པ་དང་རྒྱས་འགྲེལ་སྟོང་ཐག་དུག་ཅུ་པ་མཛད་པ་སོགས་ལ་
 ལོ་གཉིས་ཏེ་ལྷ་བ་བཟང་པོས་ཅ་རྒྱུད་རྒྱས་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་ཐོག་མར་བསྟན་པ་ནས་གཤེགས་
 པའི་བར་ལ་ལོ་གསུམ་དུ་བྱེད་དགོས་པ་ནི་རྒྱུད་ཀྱི་ཁམས་ལའི་གོ་སྒྲུ་ལས། གསུམ་ལ་ཞེས་རབ་ཏུ་གསུགས་
 པའི་ཀ་ལ་པར་ནི་དཔལ་ལྷན་རྒྱལ་པོ་ཉི་མ་འགའ་ཞིག་གིས། །ལྷ་ཡི་དབང་པོ་རབ་མཆོག་མི་ཡི་བདག་
 པོར་བཞག་ནས་ཁྱོད་ནི་རང་གི་གནས་སུ་འགོ་བར་གྱིས། ། ཞེས་པའི་ཉི་མ་འགའ་ཞིག་ཅེས་པ་ནི་
 རྒྱབས་མང་པོར་ལོ་གསུམ་ཁྱོགས་གསུམ་ལ་ཉི་མ་འགའ་ཞིག་ཅེས་བཤད་པ་དང་ཁྱོགས་མཐུན་པ་
 ཡིན་ནོ། །

ལྷ་བཟང་གི་ལོ་གསུམ་པོ་ལོ་དུག་བརྒྱའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། ལྷ་བཟང་
 ལོངས་སྟོང་རྫོགས་པའི་སྒྲུ་དེ་ཉིད་དུ་གཤེགས་སོ་ཞེས་གསུངས་པའི་དེ་མ་ཐག་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས།
 དེ་ནས་ལྷ་དབང་གིས་ལོ་བརྒྱའི་བར་དུ་རྒྱུད་སྟོན་པར་མཛད་དེ། དེ་བཞིན་དུ་གཟི་བཤིང་ཅན་དང་ལྷ་
 བས་བྱོན་དང་ལྷ་འདྲེ་དབང་ལྷུག་དང་སྒྲུ་ཆོགས་གཞུགས་དང་ལྷ་འདྲེ་དབང་ལྷན་གྱིས་གྲུང་དོ། ། ཞེས་

རྒྱལ་པོ་དུག་པོ་དེ་ལོ་བརྒྱ་བརྒྱ་པར་བཤད་པས་སོ། །རྒྱ་མཚན་དེ་པས་ན་ཁླ་བ་བཟང་པོ་ལ་ལོ་གསུམ་
དང་། རྟོན་པས་ཅ་རྒྱུད་གསུངས་པའི་ལོ་གཅིག་སྟེ་ལོ་བཞི་པོ་དེ་དུག་བརྒྱའི་ནང་དུ་མི་གཏོགས་པས་
ཅ་རྒྱུད་གསུངས་པ་ནས་ལོ་དུག་བརྒྱ་ན་འཇམ་དཔལ་གྲགས་པ་འབྱུང་ཞེས་པའི་དུག་བརྒྱ་རགས་པའི་
དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ།།

དེ་ལྟར་ན་རྒྱལ་པོ་གྲགས་པ་འབྱུང་བར་ཡུང་བསྟན་པའི་ལོ་དུག་བརྒྱའི་ཐོག་མ་གཤིང་སྟེ་
གོང་གི་ལོ་བཞི་པ་ལྷགས་འབྲུག་གི་ནག་པའི་ཉ་ལ་རྟོན་པས་ཅ་རྒྱུད་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། མཆོག་མི་
འབྱུར་གྱི་མདོར་བསྟན་ལས། འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱང་ང་ལྟ་ངན་ལས་འདས་ནས་ལོ་དུག་བརྒྱ་ན་
གསྟེ་ལའི་ཡུལ་དུ་གྲུའི་རིགས་ལ་ལྷ་མོ་རྣམས་རྒྱལ་མའི་མངལ་ནས་ལྷའི་དབང་ལྡན་གྱི་སྤྲས་རིགས་
ལྡན་གྲགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་འབྱུང་བར་འབྱུར་རོ་^{༡༡} ཞེས་གསུངས་གིང་རྟོན་པས་ཅ་རྒྱུད་བསྟན་ནས་ལོ་
དུག་བརྒྱ་ན་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ་འབྱུང་བར་ཡུང་བ་གསུངས་པས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་ལྟ་ངན་ལས་
འདའ་བའི་ལོ་དེ་ལ་ཅ་རྒྱུད་གསུངས་པ་ཡིན་པས་དཔལ་པོ་ལྷགས་འབྲུག་གི་ལོ་ནི་རྟོན་པས་ཅ་རྒྱུད་
གསུངས་པའི་ལོ་དང་རྟོན་པ་ལྟ་ངན་ལས་འདས་པའི་ལོ་ཡང་ཡིན་ནོ།།

དེས་ན་རྟོན་པ་འབྱུངས་ནས་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་བཞུགས་གིང་གྲགས་པའི་ས་གཤིང་ཉ་ལ་ལྟ་ངན་
ལས་འདས་པ་ཡིན་པས་རྟོན་པ་འབྱུངས་ནས་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་བ་ཚུལ་ལྡན་ས་ཡོས་ནས་ཡར་བབྱངས་
པའི་ཞེ་དུག་བརྒྱལ་བ་གིང་ཉ་ལ་རྟོན་པ་མདོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་རྒྱ་
མཚན་ཡང་ཚུལ་ལྡན་ས་ཡོས་ནས་ཡར་བབྱངས་པའི་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་བ་དུག་པོ་ལྷགས་སྟེ་ནི་རྟོན་པའི་
འབྱུངས་ལོར་གྲུབ་ལ། མདོན་པར་འབྱུང་བའི་མདོ་ལས། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་ལ་ཉི་ཤུ་ཅ་དགུ་
བཞེས་ནས་ཁབ་ནས་བྱུང་སྟེ་ལོ་དུག་ཏུ་དཀའ་བ་སྟོན་པར་འབྱུར། དེ་ནས་བདུད་རྩིས་རྟོགས་པར་
འབྱུར་བར་མཐོང་རོ་^{༡༢} ཞེས་གསུངས་པས་ལྷགས་སྟེ་ནས་མར་བབྱངས་པའི་ལོ་ཉེར་དགུ་བ་ཀྱུན་
འཛིན་ས་པོ་བྱི་བ་ལ་ཁབ་ནས་བྱུང་། ས་བྱི་དང་པོར་བྱས་པའི་ལོ་དུག་འདས་པའི་རྒྱལ་བ་གིང་རྟོན་ས་
ཡོས་ནས་ཡར་བབྱངས་པའི་ལོ་ཞེ་དུག་བརྒྱལ་བ་གིང་རྟོན་ས་ཁླ་བ་དཔྱིད་ཁླ་བ་རྒྱུང་
གི་ཉའི་མཚན་མོའི་ཐུན་ཐའི་ཆ་རྒྱུ་རེངས་འཆར་པའི་འཚམས་རྒྱུང་བ་ལ་ཉེ་བཞུགས་མདོན་པར་

ཞག་དེ་ལ་རྒྱ་བ་རྒྱ་གཙན་གྱིས་བརྒྱུད་པར་བཤད་ཚུལ་ནི་འདུལ་བ་ལུང་ལས། བཙོམ་ལྟན་
འདས་གྱིས་རྒྱ་ན་མེད་པའི་ཕེ་ཤེས་བརྟེན་པ་ན་གྲགས་འཛིན་མ་ལ་ཡང་ཁྱེའུ་ཞིག་བཙན་སོ། །རྒྱ་བ་
ཡང་རྒྱ་གཙན་གྱིས་ཟིན་ཏེ་ཞེས་དང་། འདི་བཙན་པ་ན་རྒྱ་བ་ཡང་རྒྱ་གཙན་གྱིས་ཟིན་པ་དེ་ཤས་
ན་ཁྱེའུ་མིང་ཡང་རྒྱ་གཙན་ཟིན་ཞེས་བདགས་སོ། །ཞེས་པ་དང་། མཛོན་པར་འབྱུང་པའི་མདོ་
ལས། དེ་ནས་རྒྱལ་པོ་ཟས་གཙང་ལ་རང་གི་རྩིས་འུ་ན་མས་གྱིས། ལྷ་དཔེས་པ་རྩེད་ཏུ་གསོལ།
གཞོན་ལུས་རྒྱ་ན་མེད་པའི་ཕེ་ཤེས་བརྟེན་སོ། །དེ་ཐོས་པ་དང་ཉི་མ་དེ་ཉིད་ལ་གྲགས་འཛིན་
མ་ལ་ཡང་ཁྱེའུ་ཞིག་བཙན་སོ། །བདུད་ཅི་ཟས་ལ་ཡང་ཁྱེའུ་ཞིག་བཙན་སོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཉིན་མོ་

ཟླ་བ་ཡང་སྐྱ་གཅན་གྱིས་ཟིན་ཏེ་^{༡༥} ཞེས་གསུངས་པ་ནམས་སོ།།

འོན་ཏྲུང་པ་ལྟ་བུ་ལས་འདའ་ཁར་ཅ་རྒྱུ་གསུངས་པ་ཡིན་ན། ཟླ་བ་བཙུག་གིས་པ་ནག་པའི་ཉ་ལ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ཏེ། འགྲེལ་ཚིག་འདིས་སྟོན་པ་ས་གའི་ཉ་ལ་སངས་རྒྱས་པའི་ལོ་ཕྱི་མ་དེའི་ནག་པའི་ཉ་ལ་ཅ་རྒྱུ་གསུངས་པར་བརྟན་པས་སོ་ཞེ་ན། འདིའི་འགལ་སྟོང་ལ་ཐམས་ཅད་མཆིན་པ་ཆོས་རྗེ་བླ་མེས་འབྲང་དང་བཅས་པ་ནམས་ནི། ཟླ་བ་བཙུག་གིས་པ་ནག་པའི་ཉ་ལ་ཞེས་པ་དང་། ལྟ་བུ་ལས་འདས་ནས་ལོ་དྲུག་བརྒྱ་ན་འཇམ་དཔལ་གྲགས་པ་འབྱུང་བ་གཉིས་ཀ་ཆད་མར་མཛད་ཅིང་། སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་པའི་ལོ་ངོ་གཉིས་པ་དེ་ལ་ཅ་རྒྱུ་གསུངས་པར་ཡང་མཛད་ནས་འགྲེལ་ཚིག་གཉིས་མི་འགལ་བའི་འཆད་ཚུལ་མང་དུ་མཛད་ལ། ཆོས་རྗེ་ཕྱོགས་རྒྱལ་བ་^{༡༦} རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པ། ང་ལྟ་བུ་ལས་འདས་ནས་ཞེས་པ་ནི་རྒྱ་དཔེ་ལ་མཆོད་ཐུང་ལྷས་ལ་ཤོར་བས་མ་དག་གསུང་ལྟེ་ཐོ་ཞེས་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པ་ནམས་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་པའི་ལོ་ངོ་གཉིས་པ་དེ་ཉིད་ལ་ཅ་རྒྱུ་གསུངས་པར་བཞེད་དོ།།

དེ་ལྟར་བཞེད་པ་ནི་མི་འཐད་པར་གོ་སྟེ། དེ་ལྟར་ཡིན་ན་སྟོན་པ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པའི་དུས་ཀྱི་ས་གའི་ཉའི་མཆོད་མོ་ཟླ་བ་སྐྱ་གཅན་གྱིས་བཟུང་བར་མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་ཤོར་དུ་བཤད་པ་ལྟར་ལོ་དྲུག་བརྒྱ་ན་འཇམ་དཔལ་གྲགས་པ་འབྱུང་བར་གསུངས་པའི་དུག་བརྒྱའི་ཐོག་མའི་ལོ་དེ་ཉི་ཤུ་ལ་བྱེད་ཤིང་ཕོ་སྟེ་འཕྱིན་པས་ཤིང་སྟེ་དེ་དང་དེའི་ཐུ་མ་རྒྱུག་རྒྱུ་ལྷགས་སྟེ་ལྷགས་སྟེ་ལྷགས་འབྲུག་ས་ཡོས་ས་སྟག་ནམས་དང་། ཤིང་སྟེ་དེའི་ཕྱི་མ་ཤིང་བྱ་ནམས་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་གི་ས་གའི་ཉ་ལ་ཟླ་བ་གཟའ་འཛིན་ཡོད་དགོས་པ་ལ་དེ་ནམས་གང་གི་ཡང་ས་གའི་ཉ་ལ་གཟའ་འཛིན་མེད་པར་རི་མོས་འབྲུག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅིས་པ་ཐམས་ཅད་བྱེད་ཅིས་ཉིད་ཀྱི་གནས་སྐབས་སྟེ་དག་པར་འདོད་པའི་ཅིས་ལོ་ཉིས་བརྒྱ་ཉེར་གཅིག་གི་མཇུག་ཏུ་ཤར་བའི་ཅིས་འཕྲོ་ནམས་གཞིར་བཞག་ལྟེ་ནམ་དག་གི་ཡར་ལོག་གི་ཅི་བཟུས་པ་ན་ལོ་དེ་ནམས་གང་གི་ཡང་ས་གའི་ཉའི་མཆོད་མོ་ལ་ཟླ་བ་ལ་སྐྱ་འབྲུལ་ཞེས་པ་མ་གཏོགས་གཅན་ཞུགས་པའི་རི་མོ་འཆར་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དོ།།

འོན་འགྲེལ་ཆེན་ལས། ས་གའི་ཉའི་སྐྱ་ལེངས་འཆར་བའི་ཆོ་བཅོམ་ལྡན་འདས་སྤྱུ་ཐུབ་པ་

མཛོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ཏེ་དེ་ནས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་ཞིང་ཐེག་པ་གསུམ་བརྟན་པ་
 མཛོན་ནས་སྐྱབ་བ་བཅུ་གཉིས་པ་ནག་པའི་ཉ་ལ་ཕྱི་རྒྱུ་ཀ་ཏ་ཀ་ར་^{༡༩} ཞེས་གསུངས་པ་འདིས་སངས་
 རྒྱས་པའི་ལོ་ངོ་གཉིས་པའི་ནག་པའི་ཉ་ལ་ཅ་རྒྱུ་དགསུངས་པར་བརྟན་པ་མ་ཡིན་ནམ་སྟུམ་ན། དེ་
 ལྟར་དུ་གོ་བའི་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ལུགས་ཀྱི་སྐྱབ་བ་དང་པོ་ནག་སྐྱབ་ཁོན་དང་། བཅུ་གཉིས་པ་དཔོ་སྐྱབ་
 ཁོན་ར་བཟུང་བ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ལ། དོན་ལ་གནས་པ་འདི་དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་དགོངས་པ་ལ་
 ཡང་སྐྱབ་བ་རྣམས་ཡར་ངོ་རྒྱུན་འགྲོའི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་མར་ངོ་རྒྱུན་འགྲོའི་དབང་དུ་བྱས་པ་གཉིས་
 ལས་དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཆོན་གསུམ་སྐྱབ་བ་རྣམས་ཀྱི་དང་པོ་དང་དཔོ་སྐྱབ་སྐྱབ་བ་བཅུ་གཉིས་པ་
 དང་། གཉིས་པ་མར་ངོ་རྒྱུན་འགྲོའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཆོས་གསུམ་སྐྱབ་བ་རྣམས་ཀྱི་དང་པོ་དང་ནག་
 སྐྱབ་སྐྱབ་བ་བཅུ་གཉིས་པར་མཛོན་དོ། །དེ་ལྟར་མཛོན་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡང་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་དགོངས་
 པས་དུས་ཀྱི་ཐོག་མ་ནི་དབྱིད་མཉམ་ལུག་ཁྲིམ་དུ་ཉི་མ་ཞུགས་པའི་དཀར་ནག་གི་ཕྱོགས་གཉིས་གང་
 ཡང་རུང་བ་ལ་འཛོག་ལ། ཉི་མ་ལུག་ཁྲིམ་དུ་ཞུགས་པའི་ཉི་བར་འཆར་བའི་དུས་ནི་ཡར་ངོ་རྒྱུན་འགྲོའི་
 ནག་སྐྱབ་ཁོའི་ཆོས་གཅིག་ནས་གནམ་གང་གི་བར་གང་ཡང་རུང་བར་ངེས་ལ། དེའི་ཡང་ཆོས་གཅིག་ནས་
 བཅོ་ལའི་བར་ལ་ཉི་མ་ལུག་ཁྲིམ་དུ་ཞུགས་པའི་ཉི་བར་ཤར་བའི་ཆོ་དུས་ཀྱི་དང་པོ་ལུག་ཁྲིམ་ཡར་ངོ་
 རྒྱུན་འགྲོ་ནག་སྐྱབ་དང་སྐྱོར། ཆོས་བཅུ་དྲུག་ནས་གནམ་གང་བར་ལ་ཉི་མ་ལུག་ཁྲིམ་དུ་ཞུགས་པའི་
 ཉི་བར་ཤར་བའི་ཆོ་དུས་ཀྱི་དང་པོ་ལུག་ཁྲིམ་མར་ངོ་རྒྱུན་འགྲོའི་ས་གསུམ་བ་དང་སྐྱུར་ནས་ས་ག་
 སྐྱབ་བ་སྐྱབ་བ་དང་པོ་དང་ནག་སྐྱབ་སྐྱབ་བ་བཅུ་གཉིས་པར་མཛོན་པ་ཡིན་ཏེ། ཁམས་ལའི་མདོར་བསྐྱུས་
 དགྲུ་བ་ལས། ལྷན་པོའི་རྩྭའི་དུམ་ཐུ་འདིར་ལུག་ལ་ཉི་མ་གནས་པས་དབྱིད་ཀྱི་དུས་སུ་ས་གའི་སྐྱབ་བ་
 བྱེད་དོ།^{༢༠} ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །

སྒྱིར་སྐྱབ་པའི་འཛོག་རྒྱུ་དེ་ལྟར་དུ་མཛོན་པ་བཞེན་དུ། སྐྱབ་བ་བཅུ་གཉིས་པ་ནག་པའི་ཉ་ལ་
 ཞེས་སངས་མར་ངོ་རྒྱུན་འགྲོའི་ས་གསུམ་སྐྱབ་བ་རྣམས་ཀྱི་དང་པོ་དང་། ནག་སྐྱབ་སྐྱབ་བ་བཅུ་གཉིས་
 པར་བྱས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པར་ངེས་ཏེ། བཅུ་གཉིས་པ་ནག་པའི་ཉ་ལ་ཞེས་སོགས་ནི། ནག་
 པའི་མཐར་འཁྱེད་ཀྱི་དཀར་པོའི་ཆོས་ལ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ཡིན་ཞིང་། ནག་པའི་མཐར་འཁྱེད་ཞེས་སོགས་

དེས་ནག་ལྷའི་ཉ་ནག་ལྷའི་མཐའ་རུ་བཤད་པ་དང་། ལྷ་བ་བརྩ་གཉིས་པ་ནག་པའི་ཉ་ལ་ཞེས་པའི་
གོང་དེ་ཉིད་དུ། འཇགས་པའི་ཡུལ་འདིར་དཀར་པོའི་ཆོས་གཅིག་ལ་སོགས་པ་ཆ་བཙུག་པའི་མཐའ་
ནག་པའི་ཆོས་གཅིག་འཇུག་པ་ས་གའི་ཉི་མུ་རེངས་འཆར་བའི་ཆེ། ཞེས་ནག་ཉི་མཐའ་ནག་པའི་
ཆོས་གཅིག་འཇུག་པ་ས་ག་ལྷ་བ་དང་ལྷ་བའི་ཐོག་མར་བཤད་པས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་འཇམ་པའི་
དབྱངས་ཀྱང་ར་མུ་རན་ལས་འདས་ནས་ལོ་དྲུག་བརྒྱ་ན་ཞེས་སོགས་སྒྲ་སོར་བཞག་ཅིང་། འགྲེལ་ཆེག་
ནམས་འགལ་མེད་དུ་འཆད་ཚུལ་དེ་ལྟར་བསྟན་ཏེ་ར་འབྲོ་སྒྲ་མ་⁹¹ ནམས་དང་དཔལ་ལྷན་སྒྲ་མ་དམ་པ་
དང་བད་དཀར་ཞལ་ལུང་ལས་བཤད་པ་ལྟར་བཙུག་ལྷན་འདས་མུ་རན་ལས་འདའ་ཁའི་ནག་ལྷའི་ཉ་
ལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་རྩ་རྒྱུད་གསུངས་པ་ཉིད་འཐད་པར་མཐོང་ངོ་། །མདོར་བསྟན་ན་སྟོན་པས་རྩ་
རྒྱུད་གསུངས་པའི་དུས་ལ་དོགས་པ་སྟེ་བའི་གནས་ནི་མུ་རན་འདའ་ཁའི་དུས་ཀྱི་ལོ་དང་སངས་རྒྱས་
པའི་དུས་ཀྱི་ལོ་ཐུ་མ་དེ་གཉིས་སུ་རེས་ལ། སངས་རྒྱས་པའི་ལོ་ངོ་གཉིས་པ་དེ་ཡིན་པར་བསྟན་ན་སངས་
རྒྱས་པའི་དུས་ཀྱི་ས་གའི་ཉི་མཆོན་མོ་ལྷ་བ་གཟའ་འཛིན་རི་ལྟར་བསྟན་ཀྱང་ས་རེས་ལ་མི་འཆར་བའི་
ཕྱིར་རོ།

ཁ་ཅིག་ འཇམ་དབྱངས་ཆོས་མགོན། གིས་ལོ་དྲུག་བརྒྱའི་གོང་གི་རྩ་རྒྱ་སྟོན་གས་ཀྱི་ས་གའི་ཉ་ལ་
གཟའ་འཛིན་གྱི་རི་མོ་འཆར་བར་བསྟན་པ་ནི་བྱེད་ཅིས་ཀྱི་ཡར་ལོག་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་སྒྲ་བ་
ཚུལ་འདི་ལ་སྟོང་དྲུག་བརྒྱ་གྲ་གཉིས་ཀྱི་བར་གྱི་ཉི་མ་དང་གཟའ་ལ་མང་ཉུང་གི་ཉེས་པ་ཆེན་པོ་ཡོད་
པས་མི་འཐད། ཁ་ཅིག་ ཆོས་རྒྱལ་བྱང་པ་⁹² ལུགས་སྒྲུལ་བྱུ་མཆོག་གི་ས་གའི་ཉ་ལ་གཟའ་འཛིན་ཉིན་
མོ་འོང་བའི་ཚུལ་དུ་བཀོད་པ་ས་རེས་སྒྲུབ་ཚུལ་དག་ཀྱང་ལྷ་བ་ལ་སྒྲ་གཅན་ཞུགས་པའི་དུས་ཉིན་མོ་
ཡིན་པ་ལ་ལྷ་བ་གཟའ་འཛིན་གྱི་ཐ་སྟོན་མེད་ཅིང་། མདོན་པར་འབྱུང་བའི་མདོ་ལས། དེ་ནས་རྒྱལ་
པོ་ཟས་གཅོང་ལ་རང་གི་སྒྲིམ་སུ་ནམས་ཀྱིས། ལྟ་དབྱིས་པ་སྟེད་དུ་གསོལ་ཞེས་པ་ནས། དེ་ཉིད་ཀྱི་
ཉིན་མོ་ལྷ་བ་ཡང་སྒྲ་གཅན་གྱིས་ཟེན་ཏོ།⁹³ ཞེས་ལྷ་བ་སྒྲ་གཅན་གྱིས་བཟུང་བ་རྒྱལ་པོ་ཟས་གཅོང་
གི་འཁོར་གྱི་སྟེ་པོ་ནམས་ཀྱིས་མིག་གིས་མཐོང་བ་ལྟ་བུར་གསུངས་གིང་། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཉིན་མོ་ཞེས་
པའང་ཞག་གཅིག་གི་ཅིས་ལ་ཉིན་ཅིས་ཞེས་བཟོད་⁹⁴ པ་དང་འདྲ་བར་གཟའ་འཛིན་བྱུང་བའི་ཉིན་

ཞག་དེ་ལ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཉི་མོ་ཞེས་སྒྲུ་སྒྲུ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་སྟོན་པ་མུ་རན་ལས་
འདེལ་ཁའི་ནག་ཉ་ལ་ཙ་རྒྱ་དག་སྒྲུ་རས་པ་དང་། མུ་རན་ལས་འདེལ་བའི་དུ་ས་ནི་དཔལ་པོ་ལྷགས་
འབྲུག་གི་ས་ག་རྒྱ་བའི་ཉའི་ཐུན་ཐ་མའི་ཆ་ཡིན་པར་གྲུ་བ་བས་ལྷགས་འབྲུག་དེ་ནས་ཡར་བཤངས་
བའི་ལོ་གྲུ་གཅིག་པ་ལྷགས་སྟེ་ནི་སྟོན་པའི་འབྲུངས་ལོ་ཡིན་པར་གྲུ་བ་ཅིང་། དེའི་རྒྱ་བ་དང་ཆོས་དང་
གཟའ་སྐར་སོགས་ཅི་ལྟར་ཡིན་པ་ནི་ཞིབ་པར་བད་དཀར་ཞལ་ལུང་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།།

༥ གཉིས་པ་སྟུང་པ་པོས་ཅི་ལྟར་བསྟུས་པའི་ཚུལ་ལ་གཉིས། ཙ་རྒྱ་དག་ཅི་ལྟར་བསྟུས་པའི་
ཚུལ་དང་། བསྟུས་རྒྱུད་ཅི་ལྟར་བསྟུས་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི་མདོར་བསྟུས་གསུམ་པ་ལས། དེ་
བཞིན་གཤེགས་པའི་རས་པ་དེའི་ཕྱིར་ཙ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་སྟོང་ཐུག་ཅུ་གཉིས་པ་དང་རྒྱས་འབྲེལ་
སྟོང་ཐུག་དུག་ཙ་བ་ཡང་ཤལ་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་གྱི་སྐད་གཞན་གྱིས་སྟེགས་བམ་ལ་བྲིས་ནས་
རྒྱལ་པོ་རྒྱ་བ་བཟང་པོས་གོང་བྱེ་བ་ཐུག་དགུ་བཅུ་ཙ་དུག་ན་གནས་པ་ནམས་ལ་རབ་དུ་བསྟན་
ཏོ།^{༡༤} །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྟོན་པས་ལྷགས་འབྲུག་གི་ནག་ཉ་ལ་ཙ་རྒྱ་དག་སྒྲུ་རས་པ་རྒྱལ་པོ་རྒྱ་བ་
བཟང་པོས་སྟུགས་ལ་བཟུང་སྟེ་ཤལ་ལ་ཕྱོན་ནས་སྟོན་པ་མུ་རན་ལས་འདེལ་བའི་རྗེས་སུ་ཤལ་ལའི་
ཡུལ་གྱི་སྐད་ཀྱིས་ཙ་རྒྱ་དག་དང་རང་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པའི་རྒྱས་འབྲེལ་སྟོང་ཐུག་དུག་བཅུ་པ་ཡང་སྟེགས་
བམ་ལ་བྲིས་ཏེ་གོང་བྱེ་བ་ཐུག་དགུ་བཅུ་ཙ་དུག་ན་གནས་པའི་རྒྱལ་པོ་དགུ་བཅུ་ཙ་དུག་སོགས་སྐལ་བ་
དང་ལྟན་པའི་གང་ཟག་ནམས་ལ་ལྷགས་འབྲུག་ནས་རྒྱུད་པར་གྱི་ལོ་གསུམ་གྱི་བར་དུ་བསྟན་ཅིང་།
རྒྱུད་བསྟན་ཟེན་པའི་དུས་རྒྱུད་དེ་ནས་ལོ་གཉིས་པ་རྒྱལ་ལ་སེམས་ཅན་ནམས་ཀྱི་དངོས་གྲུབ་ཀྱི་རྒྱུ་
སྐད་དུ་དུས་ཀྱི་ལམ་ལོ་དེ་གྱིས་ལམ་ལོ་བཞེངས་ཏེ་རྒྱུ་ལ་བསྟན་ནས་གཤེགས་སོ།།

ལོ་ན་དེ་གྱིས་ལམ་ལོ་གནས་གང་དུ་ཅི་ལྟར་དུ་བཞེངས་སྟུམ་ན། ཀ་ལཱ་པའི་གོང་གི་ལྟོ་སྟེགས་
ན་མ་ལ་ཡའི་རྒྱུད་མོས་ཆོལ་རྒྱར་དཔག་ཆད་བཅུ་གཉིས་པ་ཀ་ལཱ་པའི་གོང་གི་ཆད་དང་མཉམ་པ་ཡོད་
པ་དེའི་དུས་སུ་རིན་པོ་ཆེ་སྟེ་ཡའི་རང་བཞིན་ཅན་ལྟ་དང་ལྟ་མོའི་བདག་ཉིད་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་གྲུ་བཞི་
སྟོ་བཞི་ལ་རྒྱུ་དེ་གྱིས་ལམ་ལོ་གྱི་ཙ་ཐིག་རྒྱུན་གྱི་ཆད་གྲུ་བཞི་བརྒྱ་ཡོད་པ་དྲ་བབས་བཞི་དང་དུར་ཁོང་
བརྒྱུད་ཀྱིས་བརྒྱན་པ་རུ་བ་ལྷས་ལ་སྟོར་བའི་ལྟོ་ལོ་ལྟོ་སྟེགས་ལས་ཞོགས་པའི་ཁོར་ཡུག་བཞི་དང་རྩོ་རྩོ་

འཕྲེང་བས་བསྐྱོར་བ་སྟེ། སྤྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཕྱེད་གྱི་ཚད་གྱི་དབུས་སུ་གསུང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་
བཞི་སྟོང་བཞི་པ་རྟ་བབས་བཞིས་བརྒྱན་པ་རྩ་བ་ལྷས་བསྐྱོར་བ། གསུང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཕྱེད་གྱི་
ཚད་གྱི་དབུས་སུ་ཐུགས་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་བཞི་སྟོང་བཞི་རྟ་བབས་བཞིས་བརྒྱན་པ་རྩ་བ་གསུམ་གྱིས་
བསྐྱོར་བ། ཐུགས་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཕྱེད་གྱི་ཚད་གྱི་དབུས་སུ་ཡེ་ཤེས་གྱི་འཁོར་ལོ་ཀ་བ་བཅུ་དྲུག་
གིས་མཛེས་པའོ། །དེའི་ཕྱེད་གྱི་ཚད་གྱི་དབུས་སུ་བསྐྱོར་འདབ་མ་བརྒྱད་པ་སྟེ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་མཚན་
ཉིད་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་སྟོས་བསྐྱེད་བཞེངས་པའོ། །དེ་ལྟར་ན་ཉོན་པ་ལྷ་འཕྲུ་བ་ལས་
འདས་པའི་རྗེས་སུ་རྩ་བ་བཟང་པོས་དུས་གྱི་འཁོར་ལོའི་རྩ་རྒྱུད་བསྐྱེད་པ་ནི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་
བཞིན་གསེགས་པ་མཛོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པའི་འཕགས་པའི་ཡུ་ལ་འདྲིར་བཅོམ་ལྷན་
འདས་ཡོངས་སུ་ལྷ་འཕྲུ་བ་ལས་འདས་པར་གྱུར་པ་ན་སྤྱད་པར་བྱེད་པ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཐེག་པ་གསུམ་
སྟེགས་བམ་ལ་བྲིས་ཏེ།^{༡༦} ཞེས་གསུངས་པ་དང་ཤིན་ཏུ་འཕྱོར་བ་ཡིན་ནོ།

༡ གཉིས་པ་བསྐྱེད་རྒྱུ་དེ་ལྟར་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ་ནི། རྒྱལ་པོ་རྩ་བ་བཟང་གསེགས་པའི་རྗེས་
སུ་ལོ་དྲུག་བརྒྱའི་ཐོག་མ་གྱིར་སྟེ་དེ་ནས་བརྒྱུད་སྟེ་ལོ་དྲུག་བརྒྱའི་བར་ལ་ལྷ་དབང་སོགས་ཆོས་རྒྱལ་
དྲུག་གིས་རྩ་རྒྱུད་བསྐྱེད། དེ་ནས་མདོར་བསྐྱེད་པ་གསུམ་པ་ལས། འཇམ་དཔལ་རྒྱལ་པོ་གསེགས་པར་
གྱུར་ཏེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སེམས་ཀྱི་དེ་ལས་ལོ་བརྒྱའི་བར་དུ་ཆོས་བསྐྱེད་ཏེ།^{༡༧} །དེ་ནས་ལོ་བརྒྱ་
རྫོགས་པའི་རྗེས་ལ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རྒྱལ་པོ་འཇམ་དབང་གསེགས་པས་རྩ་རྒྱུད་ལོ་བརྒྱའི་བར་
དུ་བསྐྱེད་ནས་དེའི་ལོ་བརྒྱ་པ་ཁྲི་གསུ་ཆུ་ཕག་གི་དཔོ་རྒྱའི་ཉ་ལ། རྒྱ་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་ལུང་
བསྐྱེད་པའི་བྱིན་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་སྟོབས་དང་། ཉི་མའི་གྱིང་རྟ་སོགས་དྲུང་སྟོང་རྣམས་རྒྱུད་ཡོངས་སུ་
སྟོན་ཏེ། ཡང་དག་པའི་ལམ་འཐོབ་པར་མཛོན་པར་ཤེས་པ་ལྷས་མཐེན་པའི་རྒྱལ་པོ་གསེགས་པ་ལོ་
རྩ་བ་བཟང་པོས་བཞེངས་པའི་དུས་གྱི་འཁོར་ལོའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཁར་པ་དེར། ཆེད་དུ་བྱ་བའི་
གདུལ་བྱ་ཉི་མའི་གྱིང་རྟ་སོགས་ཆངས་པའི་དྲུང་སྟོང་བྱེད་པ་ཐུག་བྱེད་དང་བཞི་པོ་བོས་པར་གྱུར་ཏེ། དེ་
ལྟར་པོས་ནས་ངས་པ་བྱིན་པ་ནི། གྱེ་ཉི་མའི་གྱིང་རྟ་ལ་སོགས་པ་ཆངས་པའི་དྲུང་སྟོང་རྣམས་པདག་གི་
ཆོག་ཐམས་ཅད་མཐེན་པའི་ཐུན་སུམ་ཆོགས་པ་བྱེད་པ་ཉོན་ཅིག །རྩ་བ་སྟེ་མའི་ནག་པའི་ཉ་འདི་ལ་

ཁྱེད་ཀླམས་ལ་དོ་རྗེ་ཐེག་པའི་བསྟན་པ་སྦྱོན་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་དྲངསོང་ཀླམས་སྒྲིབ་ནས་
འབྱེལ་བར་ཐུང་རྟོ། །དེ་ནས་ཚེས་དེ་དང་དྲངསོང་ཀླམས་ཀྱི་བསམ་པ་འགལ་བར་གཟིགས་ནས་རྒྱལ་
པོ་གྲགས་པས་གསུངས་པ། བདག་གིས་བཅོམ་ལྷན་འདས་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཁང་
པ་འདིར་གཞུག་པར་བྱ་ཞིང་འཛིག་རྟེན་དང་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་དབང་སྦྱོན་པར་བྱའོ།།

གཞན་ཡང་བདག་གི་བཀའ་ཁྱེད་ཀྱིས་དོ་རྗེའི་རིགས་དང་ལྷན་ཅིག་བཟུང་བ་དང་བཏུང་བ་
དང་། བག་མ་སྒྲང་བའི་འབྲེལ་བ་ཀླམས་ཀྱང་བྱའོ། །དེ་ལྟར་མི་བྱེད་པ་ལྷན་བདག་གི་གོང་བྱེ་བ་ཐུག་
དགུ་བཅུ་ཅ་རྒྱལ་པོར་༡༡ གང་དང་གང་དུ་མོས་པ་དེར་ཁྱེད་ཀླམས་སོང་ཞིག ཀླམ་པ་གཞན་དུ་ན་ལོ་
བརྒྱད་བརྒྱ་འདས་པའི་རྗེས་ལ་ཁྱེད་ཀྱི་རིགས་ཀྱི་བྱ་དང་ཆ་པོ་ལ་སོགས་པས་སྒྲུ་གྲོའི་ཆོས་དར་བར་
བྱས་ནས་ཞེས་པ་ནས་དེ་བས་ན་ཁྱེད་ཀླམས་ཀྱིས་བདག་གི་བཀའ་བཞེན་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་
དེ་ནས་རྒྱལ་པོ་གྲགས་པའི་གསུང་ཆད་པ་དང་བཅས་པའི་བཀའ་འདི་མགོ་བོར་ཐོག་ལྷང་བ་བཞེན་
ཐུང་ནས་ཚངས་པའི་དྲངསོང་ཀླམས་ཀྱིས་ཉི་མའི་ཤིང་རྟ་ལ་སྦྱས་པ། ཀྱི་ཉི་མའི་ཤིང་རྟ་ཞེས་བོས་ནས།
རྒྱལ་པོ་གྲགས་པ་ལ། བདག་ཅག་ཀླམས་ནི་དོ་རྗེའི་རིགས་ཀྱི་དབང་བསྐྱར་པའི་ཆོས་ལ་མི་འཇུག་སྟེ།
དེ་བས་ན་ཁྱོད་ཀྱི་བཀའ་འཕགས་པའི་ཡུལ་དུ་འགོ་བ་མཆོག་གོ། ཞེས་ཞུས་མཛོད་ཅིག་ཅེས་སྒྲིབ་པ་
དང་ཉི་མའི་ཤིང་རྟ་མི་དབང་གྲགས་པ་ལ་ཞུས་པ། ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་སོགས་
ཡོན་ཏན་བརྗོད་ནས་རང་རང་གི་རིགས་ཀྱི་ཆོས་ལ་ཞུགས་པ་ཀླམས་ལ་ཐུགས་རྗེ་མཛོད་ཅིག ཅི་སྟེ་
ཐདག་ཅག་གི་ས་གནས་ནི་ཟ་བར་ཁྱོད་ཀྱི་བཀའ་བཞེན་བྱ་བ་ཡིན་པ་དེ་ལྷན་བདག་ཅག་དོ་རྗེའི་
རིགས་ཀྱི་དབང་བསྐྱར་པ་ལ་འཇུག་པར་མི་བཞི་སྟེ། ཁྱོད་ཀྱི་བཀའ་རྒྱུ་པོ་ཤིང་ཉི་ལྟ་ཁ་བཅན་དང་ལང་
ཀའི་སྒྲིང་གི་བར་འཕགས་པའི་ཡུལ་དུ་འགོ་བ་མཆོག་གོ། ཞེས་ཉི་མའི་ཤིང་རྟ་ཞུས་པ་ལས། རྒྱལ་
པོ་གྲགས་པས་བཀའ་སྒྲུལ་པ། ཁྱེད་ཀླམས་ཤལ་ལའི་ཡུལ་ནས་ཐུང་དུ་སོང་ཞིག་ཅེས་སོ། །དེ་ནས་
རྒྱལ་པོ་གྲགས་པའི་བཀའ་དེས་ཚངས་པའི་དྲངསོང་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལྷ་པོའི་གོང་ནས་ཐུང་སྟེ་ཉི་
མ་བཅུ་པ་ལ་ནགས་ཚལ་གྱི་ནང་དུ་ཞུགས་པར་ཐུང་རྟོ། །དེ་ལྟར་དུ་ཐུང་བར་རྒྱལ་པོ་གྲགས་པའི་
མཛོད་པར་ཤེས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་མཁྱེན་རྟེ། དགོས་པ་ཁྱེད་པར་ཅན་དུ་མ་གཟིགས་ནས་དྲངསོང་

ནམས་དགུག་པའི་དོན་དུ་འེ་ཞིག་དང་སྤོང་ནམས་སྤོངས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རྒྱལ་པོ་གྲགས་པས་བྱབ་
འཇུག་དང་ཚངས་པ་དང་དྲག་པོའི་རིགས་ནམས་སྤོངས་པར་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་འེ་འཛིན་ལ་
སྤྲོམས་པར་ཞུགས་སོ། ཉིང་འེ་འཛིན་དེ་དང་ལྷའི་བྱིན་གྱིས་རྒྱབས་གྱི་སྤྲོབས་གྱིས་དང་སྤོང་དེ་ནམས་
ནགས་ཚལ་དེ་ཉིད་དུ་སྤོངས་པར་གྱུར་བ་དང་དེ་ན་གནས་པའི་རི་ཁྲོད་པ་ལ་སོགས་པ་ནམས་གྱིས་དང་
སྤོང་ཐམས་ཅད་བཅིངས་ནས་ཁྱེད་ཉིད་ཀྱི་ལ་འཁོར་གྱི་ཁང་པ་དེ་ཉིད་དུ་མའི་དབང་པོ་གྲགས་པའི་
ཞབས་དྲུང་དུ་དོར་བ་དང་སྤོངས་པ་ལས་སད་དེ་རྒྱལ་པོ་དང་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཁང་པ་དང་མ་ལ་ཡའི་
སྤྲོད་མོས་ཚལ་ནམས་མཐོང་པར་གྱུར་ཏོ། ཁྲེ་མཐོང་བ་ན་ཡ་མཚན་ཐོབ་སྟེ་འཛོམས་དུ་གྱུར་པའི་ཆོག་
དག་སྤྲོས་པ་ན་རྒྱལ་པའི་སྤྲོ་བོ་རྒྱ་མཚོའི་སྤྲོ་བོས་གྱིས་རྒྱལ་པོ་གྲགས་པའི་བསྐྱུགས་པ་བརྗོད་དེ་
དང་སྤོང་ནམས་ལ་དུས་གྱི་འཁོར་ཡའི་དབང་ལུ་པར་གསོལ་བ་ཐོབ་ཅིག་ཅེས་བསྐྱུལ་པའི་ཆོག་དེ་དང་
སངས་རྒྱས་གྱི་བྱིན་གྱིས་རྒྱབས་གྱིས་ཉི་མའི་ཤིང་རྟ་ལ་སོགས་པའི་དང་སྤོང་ནམས་གྱི་ཆོས་ཀྱི་སྤོང་རབ་
ཏུ་སད་དེ། དེ་ནས་དང་སྤོང་ནམས་གྱིས་ཉི་མའི་ཤིང་རྟ་ལ་གསོལ་བ་འདེབས་པར་བསྐྱུལ་ཏོ། ཁྲེ་ལྷ་ར་
བསྐྱུལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་དང་སྤོང་ནམས་དང་ཐབས་ཅིག་ཏུ་རྒྱལ་པོ་གྲགས་པའི་ཞབས་ལ་ཐུག་འཚལ་
ནས་འེན་པོ་ཆེ་དང་གསེར་གྱི་མེ་ཏོག་ནམས་གྱི་མཁུལ་བྱས་ནས་ཐུལ་ཏེ་གསོལ་བ་བཏབ་པོ། ཁྲེ་ལྷ་ར་
ན་འཛིན་རྟེན་དང་འཛིན་རྟེན་ལས་འདས་པའི་དབང་བསྐྱུར་བ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་རྒྱལ་
པོ་སྤྲོ་བ་བཟང་པོ་ལ་བསྟན་པའི་དང་པོའི་སངས་རྒྱས་སྤོང་ཐུག་བཅུ་གཉིས་པ་དེ་ཉིད་གཞུང་ཏུང་
དུས་མཆོག་གི་དང་པོའི་སངས་རྒྱས་ལས་བཏུས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཡང་དག་པར་སྤྱོད་པ་མཛད་ནས་
ཚངས་པའི་དང་སྤོང་ནམས་ལ་བསྟན་དུ་གསོལ། ཞེས་གསོལ་བ་བཏབ་པོ།

དེ་ནས་ཉི་མའི་ཤིང་རྟ་གསོལ་བ་བཏབ་པ་དེ་གསལ་ནས་ཚངས་པའི་དང་སྤོང་ནམས་གྱི་
མོས་པའི་བསམ་པ་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་བྱིན་གྱི་རྒྱབས་གྱི་སྤྲོབས་གྱིས་རྒྱལ་པོ་གྲགས་པས་
བསྐྱུས་རྒྱུད་རྒྱུད་པར་མཛད་དོ། ཁྲེ་ཡང་ཁྲེ་ལྷ་ར་མཛད་ན། སྤྲོ་བཟང་པོ་སྤྲོ་བ་ཉི་མའི་ཤིང་རྟ་སོགས་
དེ་ནམས་སྤྲོ་བཟང་པོ་ལ་ཞེན་པ་སྤང་བའི་སྤྲོད་དུ་དོན་ལ་སྤོབ་པ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ཏེ་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་
ཁ་ཅིག་ཏུ་སྤྲོ་ཉམས་དང་། ཁ་ཅིག་ཏུ་གཙོད་འཚམས་ཉམས་པ་དང་། ཁ་ཅིག་ཏུ་ནམ་དཔེ་མེད་པ་དང་།

ཁ་ཅིག་ཏུ་དབྱངས་དང་གསལ་བྱེད་ཕྱིས་པ་དང་། ཁ་ཅིག་ཏུ་རིང་པོ་ཐོབ་པ་ལ་ཐུང་ཅུང་ཐུང་ཅུ་ཐོབ་
པ་ལ་རིང་པོ་དང་། ཁ་ཅིག་ཏུ་རྣམ་དབྱེ་ལ་པའི་དོན་ལ་རྣམ་དབྱེ་བདུན་པ་དང་། རྣམ་དབྱེ་བཞི་པའི་
དོན་ལ་དུག་པ་སྒྲིབ་པ་སོགས་སུ་བྱས་ཏེ་ཕྱིར་བ་འཛིན་པའི་སྤྲེལ་སྦྱོར་གྱིས་བཅིངས་པའི་ཡི་གེ་བརྒྱད་
ཁྲི་དུག་སྟོང་ལྔ་བརྒྱ་ཉི་ཤུའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཆོག་སུ་བཅད་པ་མེ་ལ་ཡི་གེ་བརྒྱད་ཅུ་ཅན་བཞིའི་བདག་ཉིད་
ཅན་གྱི་ཆོག་སུ་བཅད་སྟོང་དང་སུ་མ་ཅུའི་བདག་ཉིད་ཅན་དང་པོའི་སངས་རྒྱུས་རྩ་རྒྱུད་སྟོང་ལྔ་ག་བཅུ་
གཉིས་པ་ལས་བསྐྱུས་ཏེ་དྲང་སྟོང་རྣམས་ལ་བསྟན་ཏོ། །དེ་ལྟར་ཡང་རྩ་རྒྱུད་མདོར་བསྐྱུས་གསུམ་པར་
དྲངས་པ་ལས། དེས་ན་སྟོང་པོའི་དོན་བསྐྱུས་འདི། །ཐམས་ཅད་མཁྱེན་སོགས་པདག་འདོད་དོ། །འབྲེང་
འཛིན་ཆོག་སུ་བཅད་སུ་མ་ཅུ་ནི། །ལྷག་པའི་ཐོག་སུ་བརྒྱ་ལེུ་ལྷས། །དཔལ་ལྷན་རྒྱུད་དག་རྩོགས་
པར་ནི། །སྒྲུ་བའི་རྒྱལ་པོས་སྟོན་འགྱུར་ཏེ། །སྟུང་པར་བྱེད་པ་པོ་ཡང་འདི། ༡༥ །ཞེས་གསུངས་སོ། །

འོན་དུང་ཁྱེད་ཀྱི་རྩོམ་འགྱུར་གསལ་སོགས་ལ་ཆོག་སུ་བཅད་སྟོང་ཞེ་གཉིས་དང་། གྱི་རྩོ་
དང་སྒྲུའི་འགྱུར་ལ་སྟོང་ཞེ་གསུམ་དང་། དེའི་སྟོང་དུ་རྩ་བའི་འགྱུར་རྣམས་ལ་མ་རྒྱུད་པའི་མཆོག་མི་
འགྱུར་དུ་དྲངས་པའི་ཡི་གེ་སུ་ལེུའི་ཆོག་སུ་བཅད། ལས་ནི་ཉོན་མོངས་ལས་ཏེ་དེ་ལས་སྟུག་བསྐལ་དུ་
འགྱུར་ཉོན་མོངས་ཉིད་ནི་རང་གི་སྟུག་བསྐལ་ལས། །ཞེས་སོགས་ཆོག་སུ་བཅད་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་པ་དང་།
དཔལ་ལྷ་འཛོམ་ཐོས་ལྷ་ཡི་ལྷོན་པ་སྤྱང་པོའི་བདག་དང་། །ཞེས་སོགས་ཆོག་སུ་བཅད་བརྒྱ་གཉིས་
པ་དང་གཉིས་ཏེ་ཆོག་སུ་བཅད་སྟོང་ཞེ་ལྔ་འོར་བ་རི་ལྟར་ཡིན་སྟུམ་ན། དཔལ་ལྷན་དཔལ་གྱི་ཞེས་
སོགས་ཡི་གེ་སུ་ལེུའི་ཆོག་སུ་བཅད་ཞེས་བརྒྱ་དགཉིས་པ་མན་ཆད་གྱི་ཆོག་སུ་བཅད་བཅུ་དང་། ཁྱོད་
ནི་མ་དང་ཁྱོད་ནི་མ་སྟེ་ཞེས་སོགས་ནད་ལའི་ཆོག་སུ་བཅད་ཐམ་དང་། དཔལ་ལྷན་དུས་གྱི་འཁོར་ལོ་
ཞེས་སོགས་ཁམས་ལའི་ཆོག་སུ་བཅད་གོ་བཞི་པ་དང་། རབ་མཆོག་སྐུ་ལ་ཞེས་སོགས་
ཁམས་ལའི་ཆོག་སུ་བཅད་བརྒྱ་ཞེད་གྲུ་པ་དང་བཅས་པའི་ཆོག་སུ་བཅད་བཅུ་གསུམ་རྒྱལ་པོ་གྲགས་པ་
དཔེ་ཉི་མའི་གིང་རྟའི་གསུང་ཡིན་གྱི་རྩ་རྒྱུད་ལས་བརྒྱས་པ་མ་ཡིན་པར་ངེས་གིང་། ཡི་གེ་སུ་ལེུའི་
ཆོག་སུ་བཅད་དགྲུ་བཅུ་རྩ་བཞི་པ་ཡང་རྩ་རྒྱུད་ལས་བརྒྱས་པ་མིན་ཞེས་ཟེར་བ་དང་བཅས་པའི་བཅུ་
བཞི་དང་། །དུང་རྩ་རྒྱུད་ནས་མ་བརྒྱས་པའི་ཆོག་སུ་བཅད་གཅིག་ཡོད་པར་མདོན་ཏེ་བརྟག་པར་བྱ་

ཞིང་དེ་དང་བཅས་པའི་བཙོ་ལྷ་མ་གཏོགས་པའི་དེ་དག་གི་ལྷ་ག་མ་སྟོང་སྤྱུམ་ཅུ་ཅུ་དང་ལས་བརྟུས་པའི་
གྲངས་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་བསྟུས་པའི་ཅ་རྒྱུ་དང་བསྟུས་རྒྱུ་དཀོས་རྒྱལ་དང་རིགས་ལྡན་ནམས་ཀྱིས་བསྟན་
པའི་ཚུལ་ལ་དངོས་དང་། དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་བསྟན་པའི་གནས་ཆད་དང་བསྟན་པ་སྤྱི་འགནས་ཆད་སྒྱུར་ཏེ་
བཤད་པར་བྱའོ།།

དང་པོ་ནི་ཆོས་རྒྱལ་ལྷ་བ་བཟང་པོས་ལོ་གསུམ་ཅ་རྒྱུ་དང་བསྟན། དེ་ལྟར་ལས་འདས་པའི་
རྗེས་སུ་ཆོས་རྒྱལ་དུ་གསལ་ལོ་བརྒྱ་བརྒྱར་ཅ་རྒྱུ་དང་བསྟན་པའི་ཆོས་རྒྱལ་དུ་གཞི་ཅ་རྒྱུ་དམདོར་བསྟུས་
གསུམ་པར་བྱངས་པ་ལས། ལྷ་བ་⁹ལྟ་དབང་ཤག་ཟེ་བཟླ་ཅན།⁹ ལྷ་བས་བྱིན་ཅད་ལྟ་དབང་ལྟུག། །
སྤྱི་ཆོགས་གཟུགས་ཅད་ལྟ་དབང་ལྟུག།¹⁰ ཞེས་གསུངས་པ་ནམས་སོ། །དེ་ནམས་གང་གི་སྤྱུལ་པ་
ཡིན་པ་ནི་དེའི་འཕྲོ་ཉིད་ལས། ཆོས་རྒྱལ་བདུན་པོ་དང་རིམ་པ་བཞིན་སྒྱུར་བར་གསུངས་པ་ནི།
བྱུག་ནོ་རྗེ་ལྷ་བཟང་ཕྱོད། ལས་སྟོང་གཤིན་རྗེ་མཐར་བྱེད་དང་། སྤྱི་བ་པ་ཐམས་ཅད་ནམས་སེལ་དང་། །
རྒྱགས་བྱེད་མེངས་བྱེད་རིམ་པས་ཏེ། བཅ་མཁའི་སྟོང་པོ།¹¹ ཞེས་སོགས་སོ།།

ལྟའི་དབང་ལྡན་གྱིས་ལོ་བརྒྱར་ཅ་རྒྱུ་དང་བསྟན་པའི་རྗེས་སུ་ལྟའི་དབང་ལྡན་གྱི་སྤྱུལ་རིགས་
ལྡན་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པས་ལོ་བརྒྱར་ཅ་རྒྱུ་དང་བསྟན་ཅིང་། ལོ་བརྒྱ་རྒྱུ་གས་པའི་རྗེས་ཀྱི་མིག་
དམར་གིང་མོ་བྱི་བ་དེའི་ནག་པའི་ཉ་ལ་ཉི་མའི་གིང་རྟ་སོགས་བྱང་སྟོང་ནམས་ལ་དབང་བསྐྱར་བྱིན་ཏེ་
བསྟུས་རྒྱུ་དང་སྤྱུ་བ་མཛད་ནས་བྱ་ངན་ལས་འདས་སོ། །དེ་ནས་གིང་མོ་བྱི་བ་དེ་ལ་བད་དགར་གྱིས་
འགྲེལ་ཆེན་དེ་མེད་ཡོད་མཛད། དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་ལོ་བརྒྱ་དང་བརྒྱའི་བར་ལ་བསྐྱར་དགར་པོ་སོགས་རིགས་
ལྡན་བརྒྱུད་གྱིས་བསྟུས་རྒྱུ་དང་འགྲེལ་པ་དང་བཅས་པ་ལོ་བརྒྱ་བརྒྱར་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། མདོར་བསྟུས་
དགུ་པ་ལས། དེ་ནས་ལྷ་ཡི་ལོ་བརྒྱ་ནམས་ཀྱིས་ཞེས་པ་ནི་གྲགས་པ་བྱ་ངན་ལས་འདས་པ་དེ་ནས་ལྷ་
ཞེས་པ་ལོ་བརྒྱ་དང་བརྒྱ་ནས་དེས་པར་ཞེས་པ་ནི་གདོན་མི་ཟ་བར་མ་ཁའི་ཡུལ་དུ་སྤྱོད་ཆོས་དག་རབ་
ཏུ་འཇུག་པར་འགྱུར་ཏེ།¹² ཞེས་རྒྱལ་པོ་གྲགས་པ་བྱ་ངན་ལས་འདས་ནས་ལོ་བརྒྱ་དང་བརྒྱ་ན་མ་ཁའི་
ཡུལ་དུ་སྤྱོད་འཇུག་པར་བཤད་ཅིང་ཁམས་ལའི་གོ་སྤྱོད། རིགས་ལྡན་རིགས་ཀྱི་ནང་ནས་ལག་པས་

བསྐྱར་བའི་དུས་ཀྱི་སྤྲོད་ཆ་ཐོད་གཞི་འདས་ཀྱང་། །དེ་ཡི་དུས་སུ་དེས་པར་མ་ཁའི་ཡུལ་དུ་སྐྱོའི་
 ཆོས་ནི་རབ་ཏུ་འཇུག་པ་དག་ཏུ་འགྱུར།^{੧੩} །ཞེས་རིགས་ལྡན་གྱི་རིགས་སུ་གྱུར་པ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་
 ལག་པ་སྟེ་གཉིས་ཀྱིས་དུས་ཉེ་བཞི་བསྐྱར་བའི་རིགས་ལྡན་གྲགས་པའི་སྤྲོད་ཆ་དཀར་དང་ཆ་ཐོ་བཟང་
 ཐོ་སོགས་བསྐྱད་འདས་པའི་མཐའ་དེར་མ་ཁའི་ཡུལ་དུ་སྐྱོའི་འཇུག་པར་བཤད་པས་སོ། །དེས་ན་
 གྲགས་པ་འདས་ནས་ལོ་བསྐྱད་བསྐྱེད་སྐྱོའི་མ་ཁའི་ཡུལ་དུ་འཇུག་པར་བཤད་ཅིང་། གྲགས་པ་
 འདས་ནས་སྐྱོའི་འཇུག་པའི་བར་ལ་བད་དཀར་སོགས་རིགས་ལྡན་བསྐྱད་འཇུག་པར་བཤད་པ་
 བད་དཀར་ནས་གིན་ཏུ་བཟང་གི་བར་རིགས་ལྡན་བསྐྱད་པོ་དེས་ལོ་བསྐྱེད་བསྐྱར་ཆོས་བསྟན་པར་
 གྲུབ་པོ།

དེ་ལྟར་ན་གྲགས་པ་ནས་གིན་བཟང་གི་བར་རིགས་ལྡན་དགུ་སྟེ། ཅ་རྒྱུད་མདོར་བསྐྱུས་
 གསུམ་པར་བྲངས་པ་ལས། ༡གྲགས་པ་རིགས་ལྡན་རིགས་ཀྱང་སྟེ། །དེ་ནས་རིགས་ལྡན་པ་བྲང་
 དཀར། ༢བཟང་པོ་རིགས་ལྡན་གསུམ་པ་སྟེ། །དེ་བཞིན་བཞི་པ་རྣམས་རྒྱལ་ལོ། ༣བཤེས་གཉིན་
 བཟང་པོ་འཛིན་ཆེན་ཐུག་ །བདུན་པ་ལྷུབ་འཇུག་སྐས་པའོ། ༤ཉི་མ་གྲགས་དང་འགྱིན་ཏུ་བཟང་།^{੧੪}
 །ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་སོ། །གིན་བཟང་འདས་མ་ཐག་གི་རྗེས་དེར་སྐྱོའི་ཞུགས་པ་དང་རིགས་ལྡན་
 རྒྱུ་མཆོ་རྣམས་རྒྱལ་ལོ་ཐོག་ཏུ་ཕྱོད་པ་དུས་མཉམ་ཞིང་རྒྱུ་མཆོ་རྣམས་རྒྱལ་ལོ་བསྐྱེད་ཏུ་ཅ་གཉིས་
 ཀྱི་བར་དུ་ཆོས་བསྟན། དེའི་མཇུག་ཏུ་རིགས་ལྡན་རྒྱལ་དཀར་ལོ་ཉིས་བསྐྱེད་ཀུན་གཅིག་གི་བར་དུ་
 ཆོས་བསྟན་པ་ཡིན་པས་ཆོས་རྒྱལ་དུ་གྲགས་པའི་རིགས་ལྡན་ཉེར་གསུམ་པོ་གཞན་རྣམས་ལོ་བསྐྱེད་པར་
 མཆུངས་ཀྱང་། རྒྱུ་མཆོ་རྣམས་དང་རྒྱལ་དཀར་གཉིས་ལོ་བསྐྱེད་པ་ལས་ཆོས་མང་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་
 ལྟར་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཆོ་ལང་མདོར་བསྐྱུས་དགུ་པ་ལས། འདིར་བྱེད་པ་ལ་དེས་པ་ནི་དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པའི་དུས་ནས་ལོ་བྱུག་བསྐྱེད་འཇུག་དཔལ་གྱི་དུས་སོ།^{੧੫} །ཞེས་པ་ནི་རྒྱལ་ལོ་གྲགས་པ་བྱུང་
 མ་ཐག་པའི་དུས་བསྟན་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་དེ་ནས་ལོ་བསྐྱེད་བསྐྱེད་སྐྱོའི་དུས་སོ། །ཞེས་པ་འདིས་
 སྐྱོའི་ཞུགས་མ་ཐག་པའི་དུས་བསྟན་པ་དེ་བཞིན་དུ། སྐྱོའི་དུས་དེ་ལས་བསྐྱེད་ཏུ་ཅ་གཉིས་ཉེར་
 པའི་བསྐྱེད་པ་ལོ་བསྐྱེད་པ་དཀར་གཉིས་ཀྱི་ཏུ་བྱེད་པ་རྣམས་ལོ་བསྐྱེད་པ་ལོ་བསྐྱེད་པ་རིགས་ལྡན་རྒྱལ་

དཀའ་དུས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་འདིས་སྒྲ་སྒྲོ་མ་ཁར་ཞུགས་ནས་ཅིས་ལོ་ཉིས་བརྒྱ་ཉེར་གཅིག་གི་
མུ་གཡུག་ཆད་ལ་ལོ་མེ་མཁའ་རྒྱ་མཚོ་འདས་པའི་ལོ་མེ་མཁའ་རྒྱ་མཚོ་ལ་ལོ་བརྒྱ་བརྒྱད་ཅུ་ཅ་
གཉིས་དམན་བ་ཅིས་ལོ་ཉིས་བརྒྱ་ཉེར་གཅིག་གི་ཐོག་མ་དེ་རིགས་ལྡན་རྒྱལ་དཀའ་ལྷུང་མ་ཐག་པའི་
དུས་ཡིན་པར་བརྟན་པ་དང་། ལོ་མེ་མཁའ་རྒྱ་མཚོ་འཛོག་པ་ཡང་སྒྲ་སྒྲོ་ཞུགས་ནས་ཇི་ཅམ་སོང་གི་
འདས་ལོའི་གངས་རྟོགས་པ་དགོས་པའི་གཙོ་བོ་ཡིན་ནའང་རྒྱལ་པོ་གཉིས་པོ་དེའི་ལོ་གངས་བྱེ་བྲག་ཏུ་
རྟོགས་པའི་ཆེད་ཀྱང་ཡིན་ནོ།

དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་རིགས་ལྡན་ཐམས་ཅད་ལོ་བརྒྱ་བར་ལྷ་མ་རྣམས་བཞིན་པ་ལྟར་ཡིན་ནོ་
ཞེ་ན་མི་འཐད་དེ། མ་ཁའི་ཡུལ་དུ་སྒྲ་སྒྲོ་ཐོག་མར་ཞུགས་པ་ནས་རིགས་ལྡན་དྲག་པོས་སྒྲ་སྒྲོ་འཛོམས་
པའི་བར་གྱི་སྒྲ་སྒྲོའི་ཆོས་ཀྱི་གནས་ཆད་ནི་ལོ་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་ཡིན་ཞིང་། སྒྲ་སྒྲོ་ཞུགས་པ་དང་ཁྱི་ཐོག་
ཏུ་ཐེབས་པ་དུས་མཉམ་པའི་རིགས་ལྡན་རྒྱ་མཚོ་རྣམ་རྒྱལ་ནས་རིགས་ལྡན་དྲག་པོ་འཁོར་ལོ་ཅན་གྱི་
བར་ལ་རིགས་ལྡན་བརྒྱུག་ལས་མེད་པས་སོ། །དེས་ན་རྒྱ་མཚོ་རྣམ་རྒྱལ་དང་རྒྱལ་དཀའ་ལ་ལོ་བཞི་
བརྒྱ་དང་གསུམ་དུ་བྱས་ན་སྒྲ་སྒྲོའི་གནས་ཆད་དང་གིན་ཏུ་འགྲིག་པ་ཡིན་ཏེ་རིགས་ལྡན་ཉི་མ་ནས་
དྲག་པོའི་བར་རིགས་ལྡན་བརྒྱ་བཞིས་ལོ་བརྒྱ་བརྒྱད་དང་། རྒྱ་མཚོ་རྣམ་རྒྱལ་དང་རྒྱལ་དཀའི་ལོ་བཞི་
བརྒྱ་དང་གསུམ་སྟེ་སྟོང་བརྒྱད་དང་གསུམ་འོང་པས་སོ། །སྒྲ་སྒྲོའི་གནས་ཆད་ཀྱང་ལོ་སྟོང་བརྒྱད་
བརྒྱ་ཡིན་ཏེ། དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་རྒྱད་ཕྱི་མ་ལས། དེ་ལ་བཙུག་པོ་ཡིས་བརྒྱ་ལྷག་བརྒྱུ་ཏེ་བརྒྱ་
ཡིས་འཕགས་པའི་ཡུལ་གྱི་མ་ཁ་ལ་སོགས་པར། །སྒྲ་སྒྲོ་རྣམས་ཀྱི་གྲགས་པ་གང་དང་གང་ཞིག་ཐུན་ཅན་
ཀྱང་པ་དེ་རྣམས་བདག་གིས་ཐུངས་ལྷུང་སྟེ།^{༡༤} །ཞེས་དང་། །ཁམས་ལའི་གོ་སྒྲའི་རྩ་ནང་འཕྱར་
གསར་ལས། དེ་ལྟར་དུས་ལྷ་ཐམས་ཅད་ཏུ་ཡང་དུས་བཞིའི་དུས་སུ་སྒྲ་སྒྲོའི་ཆོས་ནི་རབ་ཏུ་འཇུག་
པ་སྟེ། །ལོ་ནི་བརྒྱད་དང་གཅིག་གི་བརྒྱད་ནི་དེས་བར་གནས་ཏེ་དེ་ནས་སྒྲ་སྒྲོའི་ཆོས་ནི་ཉམས་པོ།^{༡༥} །
ཞེས་གསུངས་ཏེ་བརྒྱད་དང་བརྒྱ་གཅིག་གི་བརྒྱར་ནི་ཞེས་པའི་དོན་ནི་ཅིས་ཀྱི་གནས་གཞན་འགོད་
པའི་རིམ་པ་སྟེ། དེ་ཡང་མཇུག་ཏུ་བརྒྱད་བཀོད། དེའི་གོང་དུ་གཅིག་བཀོད་དེ་བརྒྱས་བསྐྱར་བས་སྟོང་
བརྒྱད་བརྒྱ་འོང་བའོ། །དེ་ལྟར་ན་རྒྱ་མཚོ་རྣམ་རྒྱལ་མན་ཆད་ཀྱི་རིགས་ལྡན་གྱི་རྒྱལ་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲུ་

ལྟ་བུའི་དྲག་པོ་འཁོར་ལོ་ཅན་དེས་ལྟོན་པ་ཤུག་ཐུབ་པའི་སྒྲགས་ཀྱི་བསྟན་པ་ཚུད་ལྟན་གྱི་མཐར་ཐུང་
 པ་གྲྭ་གྲོ་མ་ཁར་ཞུགས་ནས་ལོ་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་སོང་བའི་མཐའ་རིགས་ལྟན་དྲག་པོ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ལོ་
 གོ་བདུན་བཞེས་པའི་དུས་དེར་ལྟ་ཆེན་བཅུག་ཉིས་ལ་སོགས་པའི་གྲོགས་དང་བཅས་པའི་དམག་དབུང་
 གིས་བསྐོར་ཏེ་ཤརྩ་ལའི་གནས་ནས་འཕོན་ནས་རྩ་བོ་ཤི་ཏའི་ལྟོ་འཕགས་པའི་ཡུལ་དུ་བྱོན་ཏེ་གྲྭ་གྲོ་
 རྣམས་དང་དེ་དག་གི་དབུང་གྲོགས་ལྟ་མིན་ལ་སོགས་པའི་དམག་ཆོགས་རྣམས་འཛམ་གླིང་རྒྱུ་རྩ་
 འདིར་གཡུལ་དུ་བཅོམ་སྟེ་རང་གི་ཆོས་དོ་རྩེ་ཐེག་པ་ལ་གྲྭ་གྲོ་དང་གྲྭ་གྲོ་དེའི་ཆོས་ལ་ཞུགས་པའི་མི་
 གཞན་རྣམས་ཀྱང་བཀོད་ནས། དེ་ནས་འཛམ་གླིང་རྒྱུ་རྩ་འདི་ནས་གཡུལ་བསྐོར་གྱིས་དུམ་བུ་བཅུ་
 གཅིག་པོ་གཞན་རྣམས་སུ་ཡང་རིམ་གྱིས་བྱོན་ཏེ་ལྟོན་པ་ཤུག་ཐུབ་པའི་དོ་རྩེ་ཐེག་པའི་བསྟན་པ་ཚུད་
 ལྟན་གྱི་མཐར་སོང་བ་རྣམས་ཀྱི་ཉམས་པ་གསོས་པུ་ཏེ་གླིང་བཅུག་ཉིས་པོ་ཐམས་ཅད་རྒྱལ་བའི་དོ་རྩེ་
 ཐེག་པའི་བསྟན་པ་རྫོགས་ལྟན་དུ་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟར་བྱས་ནས་འཁོར་ལོ་ཅན་རང་ཉིད་ཀྱི་སྐྱ་ཆེའི་ཆད་
 ལོ་བརྒྱ་རྫོགས་པའི་རྩེ་ས་སུ་རང་ཉིད་ཀྱི་སྤྲས་འཛམ་དཔལ་གྱི་སྒྲུལ་པ་ཆངས་པ་དང་སྒྲུབ་རས་
 གཟིགས་ཀྱི་སྒྲུལ་པ་ལྟའི་དབང་པོ་གཉིས་དོ་རྩེ་ཐེག་པའི་ཆོས་ལྟོན་པ་པོར་བསྐོས་ནས་བྱ་ངན་ལས་
 འདའོ། །དེ་ཡང་ཆངས་པ་ནི་རྩ་བོ་ཤི་ཏའི་བྱང་ཤརྩ་ཡར་ལོ་བརྒྱད་བརྒྱའི་བར་དུ་ཆོས་ལྟོན་པ་པོར་
 འགྱུར་ཁོང་། ལྟའི་དབང་པོ་ནི་རྩ་བོ་ཤི་ཏའི་ལྟོ་ལྟོགས་འཕགས་པའི་ཡུལ་ལ་སོགས་པར་ཆོས་ལྟོན་པ་
 པོར་འགྱུར་རོ། །

དེ་ལྟར་འཁོར་ལོ་ཅན་གྱིས་རྒྱལ་བའི་དོ་རྩེ་ཐེག་པ་ཚུད་ལྟན་གྱི་ཐ་མར་ཐུང་པ་དེ་རྫོགས་
 ལྟན་དུ་བྱས་པའི་བསྟན་པ་དེ་ཡང་རི་ཅོང་དུ་གནས་ན། ས་དུམ་བུ་རེ་རེར་ཡང་ལོ་སྟོང་དང་བརྒྱད་བརྒྱ་
 བརྒྱད་བརྒྱར་གནས་པ་ཡིན་ཏེ། ཞུགས་པའི་གྲྭ་གྲོ་སྤྲས་ལྟོན་ལྟན་གསུམ་ལྟན་གཉིས་ལྟན་ཚུད་
 པའི་དུས་ནི་དུས་པའི་ཆད་ཀྱིས་སྤྲི་དག་ལ་དེས་པར་རྒྱུ་པུ་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དྲག་པོ་འཁོར་
 ལོ་ཅན་གྱིས་བསྟན་པ་གསོས་པུ་པའི་དུས་བཞི་གནས་པ་གླིང་བཅུ་གཉིས་པོ་ཐམས་ཅད་བསྐོས་ས་
 པའི་ཡུན་ཆད་དུས་པ་ལོག་མིན་པའི་ཞག་རེའི་ཆད་མི་ལོ་ཉིས་ཁྲི་ཆིག་སྟོང་དྲུག་བརྒྱ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་བཅུ་
 གཉིས་ཀྱིས་བགོས་པས་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་རེ་འཕོབ་པ་གླིང་བཅུ་གཉིས་པོ་རེའི་དུས་བཞི་གནས་པའི་

ཡུན་ཚད་ཡིན་པས་སོ། །དེ་ཡང་རྫོགས་ལྡན་གསུམ་ལྡན་གཉིས་ལྡན་ཅོད་དུས་ཏེ་དུས་བཞི་རེ་རེ་ཡུན་ཚད་ནི་ཁམས་ལེ་ལས། རེ་རེ་དག་གི་ཚད་ནི་དུས་དང་མདའ་ཡིས་བསྒྲུར་བའི་མི་རྣམས་དག་གི་ལོ་བརྒྱ་གང་ཡིན་པའོ།^{༥༥} །ཞེས་སྤྱིར་བཏུ་གཉིས་པོའི་རྫོགས་ལྡན་སྟགས་དུས་བཞི་རེ་རེ་བསྐྱམས་པའི་ཡུན་ཚད་ལྟ་བུར་བཞི་བརྒྱར་གསུངས་ལ། །དེ་ལ་བཏུ་གཉིས་ཀྱིས་བཞོས་པས་བཞི་བརྒྱ་ལྟ་བུ་རེ་འཕོབ་པ་སྤྱིར་བཏུ་གཉིས་པོ་རེ་རེའི་དུས་བཞི་སོ་སོའི་ཡུན་ཚད་ཡིན་ནོ།།

དེ་ལྟར་ན་བསྟན་པའི་དུས་བཞིའདི་ལ་ཚན་པ་གཉིས་ཏེ། རྒྱལ་བའི་བསྟན་པའི་དུས་བཞི་དང་། དྲག་པོ་འཁོར་ལོ་ཅན་གྱིས་བསྟན་པ་བསོས་^{༥༦} པའི་དུས་བཞིའོ། །རྒྱལ་བ་ཉིད་ཀྱི་བསྟན་པའི་དུས་བཞི་ནི་སྟོན་པ་བྱ་བ་ལས་འདས་ནས་དྲག་པོ་འཁོར་ལོ་ཅན་གྱིས་ལོ་རིལ་པོ་གོ་བདུན་བཞེས་པའི་བར་ལོ་སུམ་སྟོང་སུམ་བརྒྱ་དང་བཞི་རྣམས་ཀྱི་བར་ཏེ། དེ་ཡང་སྟོན་པས་རྩ་རྒྱུད་གསུངས་པ་ནས་ལྷ་བཟང་གཤེགས་པའི་བར་ལོ་བཞི། དེ་ནས་ལྟ་དབང་ནས་གྲགས་པ་གཤེགས་ཀྱི་བར་ལོ་བདུན་བརྒྱ། དེ་ནས་པད་དཀར་ནས་གིན་བཟང་གཤེགས་ཀྱི་བར་ལོ་བརྒྱད་བརྒྱ། དེ་ནས་རྒྱ་མཚོ་རྣམ་རྒྱལ་དང་རྒྱལ་དཀར་གཉིས་ཀྱི་ལོ་བཞི་བརྒྱ་དང་གསུམ། དེ་ནས་རིགས་ལྡན་ཉི་མ་ནས་མཐའ་ཡས་རྣམ་རྒྱལ་ཀྱི་བར་རིགས་ལྡན་བཏུ་གསུམ་ཀྱི་ལོ་བརྒྱ་བརྒྱ་སྟོང་སུམ་བརྒྱ། དེ་ནས་དྲག་པོ་འཁོར་ལོ་ཅན་གྱི་ལོ་གོ་བདུན་ཏེ་སུམ་སྟོང་སུམ་བརྒྱ་དང་བཞིའོ།།

གལ་ཏེ་རིགས་ལྡན་དྲག་པོས་ལོ་གོ་བདུན་བཞེས་པའི་དུས་སུ་སྐྱེ་སྐྱོ་བཅོམ་པ་ཡིན་ན་ཁམས་ལའི་གོ་སྒྲའི་རྒྱུད་ལས། སྐྱེ་སྐྱོའི་ཚོགས་ནི་རབ་ཏུ་བཅད་ནས་འཁོར་དང་བཅས་པའི་སྒྲེ་བོ་མི་ཡི་ལོ་ནི་བརྒྱ་ཕྱེད་ན། །རིགས་ལྡན་གྲུབ་པར་འཁྱུར་ཏེ་ལྷ་ཡིས་བཞོད་པའི་ལོ་བྱང་མཐོ་བ་གི་ལ་གཤི་རྒྱལ་ཏུ་ལོ་^{༥༧} །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ཏེ། རྒྱུད་ཚོགས་དེས་དྲག་པོ་འཁོར་ལོ་ཅན་གྱིས་སྐྱེ་སྐྱོ་འཁོར་དང་བཅས་པ་ལྟགས་མེད་པར་བཅད་ཐིན་ནས་ལོ་ལྟ་བུར་བཞེས་པའི་དུས་སུ་རི་བོ་གི་ལ་གཤི་རྒྱལ་གྲུལ་པའི་གནས་གསུམ་ལར་གཤེགས་པར་འཁྱུར་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ་སྟུགས་ན། །དེའི་སྟོན་མེད་དེ། རྒྱུད་ཚོགས་དེས་རིགས་ལྡན་དྲག་པོས་རང་ལོ་གོ་བདུན་བཞེས་པའི་ལོ་རོ་གོ་བརྒྱད་པའི་དུས་ནས་བརྒྱ་པ་རྫོགས་ཀྱི་བར་ལ་སྐྱེ་སྐྱོའི་ཚོགས་འཁོར་གྱི་སྒྲེ་བོ་དང་བཅས་པ་སྐྱེ་སྐྱོའི་ཚོས་ལ་འཇུག་པ་

རབ་ཏུ་བཅད་ཅིང་། གླིང་བཅུ་གཉིས་པོ་རྣམས་སུ་ཚད་དུས་ཀྱི་མཐའ་ཆོས་མ་ཡིན་པ་ཉམས་པར་བྱས་
 ཏེ་རང་ལོ་བརྒྱ་བཞེས་པའི་མཐར་རང་གི་སྤྲུལ་ཆངས་པ་དང་ལྟ་དབར་ཆོས་སྟོན་པ་ལ་བསྐྱོས་ནས་བདེ་
 བར་གཤེགས་པའི་རྗེས་ཀྱི་མི་ལོ་བརྒྱ་ཕྱེད་ལྟ་བུའི་བར་ལ་རང་གི་གཞོམ་བྱ་སྒྲ་སྟོ་འཁོར་དང་བཅས་
 པ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་རིགས་ལྡན་གྱི་ལམ་གྲུབ་པར་འགྱུར་རོ། །གནས་གང་དུ་འགྲུབ་ན་ལྟ་ཡིས་བཞོད་
 པའི་ལོ་བྱང་མཐོ་བ་ཀྱི་ལ་གཤེགས་ཏུ་སྟེ་གསྒྲ་ལར་འགྲུབ་པོ། །ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པས་སོ། །

གལ་ཏེ་དེ་ལས་གཞན་དུ་རིགས་ལྡན་དྲག་པོས་ལོ་ལྟ་བུ་བཞེས་པའི་དུས་སུ་སྒྲ་སྟོ་འོ་ཆོས་
 བཅོམ་པ་ཡིན་ན་སྟོ་སྟོ་འོ་གནས་ཆད་ལ་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་ལ་ལྟ་བུ་མ་ཆང་བའི་སྟོན་ཡོད་པ་དང་།
 གཞན་ཡང་སུ་མཐུ་ཅ་གཉིས་གང་གྱི་མཐར་ནི་ལྟ་མིན་དགའོ་ཆེ་ལོ་བརྒྱ་པ་བྱག་ན་འཁོར་ལོར་
 འགྱུར།^༤ །ཞེས་རིགས་ལྡན་དྲག་པོ་ཆེ་ལོ་བརྒྱ་པར་བཤད་ཅིང་། རྗེས་སུ་འཆོམས་སུ་སྟོ་སྟོ་འོ་
 ཆོས་རྣམས་མཐའ་དག་སྤྱིད་པ་གསུམ་གྱི་སྒྲ་མ་དག་གིས་བཅད་བྱས་ཏེ། །བཅད་ནས་ལོ་ནི་བརྒྱད་
 བརྒྱ་རྣམས་སུ་ཆངས་པ་བཞག་པ་མཛད་ནས་བདེ་བའི་གནས་སུ་འགོ་བར་འགྱུར།^༥ །ཞེས་སྒྲ་སྟོ་འོ་
 ཆོས་བཅད་པའི་མཇུག་ཐོགས་དེ་ཉིད་དུ་ཆངས་པ་ལོ་བརྒྱད་བརྒྱའི་བར་དུ་ཆོས་སྟོན་པ་པོར་བཞག་ནས་
 དྲག་པོ་རང་ཉིད་བདེ་བའི་གནས་སུ་འགོ་བ་སྟེ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བར་བཤད་པས་སོ། །

དེ་ལྟར་ན་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་སྟོན་པ་ས་གའི་ཉ་ལ་སངས་རྒྱས་པ་དང་མྱ་ངན་ལས་
 འདས་པར་བཤད་པ་རྣམས་དང་། །ཁམས་ལའི་མདོར་བསྐྱས་གཉིས་པ་ལས། བར་དུ་ནི་རོ་ཞེས་པ་
 དབྱགས་འབྱུང་བ་དང་འཇུག་པ་སུམ་སྟོང་དྲུག་བརྒྱས་དམན་པའི་ཉིས་ཁྲི་ཆིག་སྟོང་དྲུག་བརྒྱ་རྣམས་
 འགགས་པས་སོ།^༦ །ཞེས་བྱག་ན་དོ་རྗེའི་སྒྲུལ་པ་རྒྱལ་པོ་སྒྲ་བ་བཟང་པོ་རྒྱུད་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་པ་ཆོན་
 པ་གཉིས་མ་འགགས་པའི་ས་བཅུ་པ་བར་བཤད་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་འཇམ་དཔལ་དང་སྟུན་རས་
 གཟིགས་ཀྱི་སྒྲུལ་པ་རྒྱལ་པོ་གྲགས་པ་དང་བྱང་དགའ་རོ་སོགས་ས་བཅུ་པའི་བྱང་སེམས་སུ་བཤད་པ་
 རྣམས་དང་། དུས་ཀྱི་འཁོར་ལའི་ཟབ་དོན་ཆགས་བྲལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྟོན་ཡུལ་མ་ཡིན་པར་འཆད་པའི་
 རྒྱལ་ས་སུ་ཁམས་ལའི་མདོར་བསྐྱས་བརྟན་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། ཆགས་བྲལ་ནི་འགགས་པ་ཀུན་
 དགའ་པོ་ལ་སོགས་པ་དང་།^༧ །ཞེས་ཟབ་དོན་འགགས་པ་ཀུན་དགའ་པོའི་སྟོན་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་

སོགས་སྐྱེ་བཤད་པ་རྣམས་ནི་སངས་རྒྱུ་དང་སྐྱེལ་པའི་བྱང་སེམས་ཉན་ཐོས་དང་བཅས་པ་རྣམས་
 གྱིས་མཛད་པའི་རྒྱལ་བ་སྟན་པ་རྣམས་ཇི་བཞིན་དུ་ཞེན་པའི་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱི་དོར་ཐེག་པ་བྱུང་མོང་
 བ་དང་མཐུན་པར་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི། ཅ་རྒྱུད་བསྐྱེད་རྒྱུད་སེམས་འགྲེལ་སྒོར་གསུམ་དང་བཅས་པའི་
 དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་པ་ནི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། སངས་རྒྱུ་བཙུམ་ལྷན་འདས་ནི་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་ཞིང་
 རྒྱུད་གསུམ་ཀྱི་རྒྱུད་ཆེན་པོའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་རྣམས་སྐྱེ་མའི་སྐྱེལ་པའི་སྐྱེ་སྒྲིབ་པ་དང་བྲལ་བ་
 མཐའ་ཡས་པ་མཐའ་ཡས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་མཐའ་ཡས་པ་མཐའ་ཡས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱད་
 མཐའ་ཡས་པ་མཐའ་ཡས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གསོལ་བ་འདེབས་པ་པོ་སྤྲོ་ཚོགས་ཀྱིས་གསོལ་བ་བཅད་པ་
 ན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱད་ལ་རབ་དུ་འཇུག་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གསུང་གིས་འཛིག་
 རྟེན་དང་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཆོས་སྟོན་པར་མཛད་དེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དེ་དུ་མ་མ་
 ཡིན་ནོ། །དེས་ན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་འཛིག་རྟེན་དང་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཆོས་བསྟན་
 པའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱུ་བཙུམ་ལྷན་འདས་སྟོན་ས་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་དབང་སྐྱེད་ཀྱི་ཁྱུ་ར་པ་མཁས་པ་སྐྱེ་
 འབྱུལ་ཆེན་པོ་འཆང་བ་སྐྱེ་འབྱུལ་ཆེན་པོའི་མིག་འབྱུལ་དང་ལྷན་པ་འཕགས་པའི་ལུལ་ལུམ་བེ་ནིར་
 འུ་ཀྱའི་རིགས་མའི་དབང་པོ་ཟེས་གཙང་མའི་ལྷ་མོ་སྐྱེ་འབྱུལ་ཆེན་པོའི་ལྷ་མས་ནས་བལྟམས་པ་ནི་
 གཞིན་ཅུ་དོན་གྲུབ་ཡིན་ལ།^{༡༩} ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་འུ་ཀྱ་ཐུབ་པ་སྟོན་གྱི་དུས་ནས་སངས་རྒྱུ་ཟེན་
 སྐྱེལ་པའི་སྐྱེ་མཐའ་ཡས་པས་སེམས་ཅན་མཐའ་ཡས་པའི་དོན་མཛད་བཞིན་པ་ཞིང་འདིར་སངས་
 རྒྱུ་པ་དང་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་མཐའ་ཡས་པའི་རྒྱལ་བ་སྟན་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཕྱག་ན་དོན་འཛིན་དབྱངས་སྐྱེན་
 རས་གཟིགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱང་སྟོན་གྱི་དུས་སྐྱེ་སངས་རྒྱུ་ཟེན་པ་ས་བཅུ་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་
 རྒྱལ་བ་སྟན་པས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་པ་སོགས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་གནས་ཡིན་ཏེ། ཁམས་
 ལའི་མདོར་བསྐྱེད་གསུམ་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། འཛིག་རྟེན་དབང་སྐྱེད་བདག་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་
 ལ་དཔྱུལ་བར་ཞུགས་པའི་དུས་སྐྱེ་གཤིན་རྗེའི་ཕོ་ཉ་རྣམས་དང་གཤིན་རྗེའི་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་བསྟོད་
 པ་བརྗོད་པ། གང་ཞིག་སྤྱིད་པའི་འཆིང་བ་རྣམས་ལས་གོལ་གྱང་སེམས་ཅན་དོན་དུ་སྤྱིད་པ་འཛིན། །དེ་
 བྱིས་པའི་དོན་དག་སྟོན་མཛད་དུས་ལས་ལས་ཀྱི་འབྲས་ལུག་དོང་མ་ལགས། །སེམས་ཀྱི་དྲི་མ་ཡང་དག་

ཡེ་ཤེས་མེས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཡང་དག་བརྟེན་བས་བསྐྱེད། །མཛད་སྤྱོད་རྟག་མིན་སེམས་ཅན་དོན་ལ་དགྲེས་
བའི་སངས་རྒྱུ་དེ་ལ་བདག་ཅག་འདུད།⁴³ །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།

ཁྱད་པར་དུ་ཡང་སྒྲོན་གསལ་ལས། གསལ་བ། འོ་ན་བཙུན་པ་ཀྱུན་དགའ་བོ་ལ་སོགས་པ་
སྤྱད་པར་བྱེད་པར་ཅིའི་ཕྱིར་འཛིག་རྟེན་དུ་གྲགས། སྤྲུལ་པ། ཀྱུན་དགའ་བོ་ནི་འདིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དབང་སེམས་དབང་ཆེན་པོ་ཀྱུན་དུ་བཟང་པོ་སྟེ་ཕྱག་ན་དོ་རྩེ་ཡིན་ལ་དོ་རྩེ་འཆང་ཆེན་པོ་ཡང་དེ་ཉིད་
ལས་གཞན་མ་ཡིན་ཏེ། གཞན་དུ་ན་མདོ་སྟེ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཡུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་པོ་འདི་
དག་དེ་བཞིན་གསེགས་པ་ལས་ཕྱག་ན་དོ་རྩེ་སྟེ་ཐོས་ནས་ལྟག་ཆད་མེད་པར་ལན་གཅིག་གིས་འཛིན་
པར་ག་ལ་བྱས།⁴⁴ ཞེས་གསུངས་ནས་དའི་ཤེས་བྱེད་དུ་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གསང་བ་ཞེས་བྱ་བའི་
སྤྲེལ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་ལས། དེ་ནས་གཞན་ཡང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་འཁོར་སྤྱན་སྤུལ་ཆོགས་པ་བཤད་
པར་བྱའོ། །འདི་ལྟ་སྟེ་འཛམ་དབུགས་ཀྱི་ཆུལ་པོ་ཆེན་པོ་ཟས་གཙང་མར་གྱུར་ཏོ།⁴⁵ །ཞེས་སོགས་
བྱངས་ནས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་སྤྲེལ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་གསུངས་པའི་དུས་ཀྱི་སྟོན་སྤྱད་ཉན་པའི་འཁོར་དང་
བཅས་པ་སྟོན་པ་ཉིད་དང་རྒྱུད་གཅིག་པ་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་འབྱུང་དང་། སྤྱན་མོང་གི་
འཁོར་ཀྱི་རྣམ་པར་བསྟན་པའི་ཀྱུན་དགའ་བོ་དང་རྒྱལ་པོ་ཟས་གཙང་སོགས་ཀྱང་སྟོན་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་
འབྱུང་རྒྱུད་སྤྱད་པ་པོ་སོགས་དང་རྒྱུད་གཅིག་དུ་བཤད་པ་བཞིན་དུ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལའི་རྒྱུད་འགྲེལ་པ་
དང་བཅས་པའི་མཐར་ཐུག་གི་དགོངས་པ་ཡང་རྒྱལ་པོ་སྤྲེལ་བ་བཟང་པོ་སོགས་སྟོན་པས་ཅ་རྒྱུ་ད་
གསུངས་པའི་འཁོར་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པ་རྣམས་རྒྱུད་སྟོན་པ་པོ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་འབྱུང་དུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ།
བརྟག་གཉིས་ལས། འཆད་པ་པོ་འཆོས་ཀྱང་དང་། རང་གི་ཆོགས་ལྷན་ཉན་པར་། །འཛིག་རྟེན་སྟོན་
པ་བསྐྱབ་བྱ་དང་། །འཛིགས་རྟེན་⁴⁶ འཛིག་རྟེན་འདས་པར་།⁴⁷ །ཞེས་པའི་འགྲེལ་པ་དོ་རྩེ་སྟེ་ཐོས་
མཛད་པ་ལས། འཛིག་རྟེན་འཛིག་རྟེན་འདས་པར་། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་བྱིས་པའི་སྟེ་བོ་གང་དག་སངས་
རྒྱུ་བཙུན་མོ་དང་དཔང་བའི་བདེ་བ་དང་འཁོར་འདུས་པ་དང་ཆོས་བསྟན་པ་དང་སྟོན་པ་དང་ལྷན་པ་
ལ་སོགས་པ་དང་འདོད་ཆགས་ཀྱིས་བསྟན་པ་དེས་པར་ཡོད་པར་སེམས་པ་དག་བཀག་པ་ཡིན་ཏེ་
འདི་ལྟར་མ་འོངས་པའི་སྟེ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་རོལ་པ་བསྟན་པ་

ཡིན་ལ། ཡང་དག་པར་ན་སངས་རྒྱལ་ནི་དོ་རྩེ་ལྷ་བུའི་སྒྲིབ་དང་། སྤང་བོ་ལྷ་ར་མི་གཡོ་བར་གཤམ་
བར་བྱའོ།^ੴ །ཞེས་གསུངས་པས་སོ།།

གཉིས་པ་དེ་ལྷ་ར་བརྟན་པའི་བརྟན་པའི་གནས་ཚད་དང་བརྟན་པ་སྤྱིའི་གནས་ཚད་སྒྱུར་ཏེ་
བཤད་པ་ནི། མདོ་ཚྭ་གས་ནས་གསུངས་པའི་བརྟན་པའི་གནས་ཚད་ལ་ལོ་སྟོང་དང་ཉིས་སྟོང་སོགས་
མི་འདྲ་བ་མང་བོ་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་མདོ་བསྐལ་བཟང་གི་སྤྱི་གས་བམ་ཁ་ཅིག་ཏུ་ལོ་ལྷ་
སྟོང་གནས་^ੴ ཞེས་འབྱུང་བ་བཞིན་དུ་ཡུམ་གསུམ་གྱི་གནོད་འཛམས་སུ་ཡང་། དེ་བཞིན་གསེགས་
པའི་བརྟན་པ་གནས་པ་ནི་ལོ་ལྷ་སྟོང་དུ་གསུངས་ཏེ།[ੵ] ཞེས་བཤད་པ་དང་། སྒྲོབ་དཔོན་འཇམ་
དཔལ་གྲགས་པས་ཀྱང་ལོ་ལྷ་སྟོང་དུ་གནས་པར་གསུངས་པས་ལོ་ལྷ་སྟོང་དུ་གསུངས་པ་སྒྲིབ་བཞིན་
པ་དང་། མདོ་ལས་ལོ་སྟོང་ལ་སོགས་པ་ཚུལ་གཞན་དུ་གསུངས་པ་དགོངས་པ་ཅན་དུ་རྣམ་བཤད་ཆེན་
མོ་དེ་ཁོན་ཉིད་སྤང་བར་བྱེད་པར་གསུངས་པ་[੶] བཞིན་དུ་ས་ཁལ་སོགས་མཁས་པ་མང་དག་ཁལ་གྱིས་
བཞེས་ཤིང་དེ་དག་གིས་ཀྱང་འདི་ལྷ་ར་དུ་འཆད་དེ། ལྷ་སྟོང་པོ་དེ་ཉིད་ལྷ་བརྒྱ་པ་སྤྱག་བཅུར་བཅད་
པའི་ལྷ་བརྒྱ་པ་དང་པོ་དང་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་རྣམས་ལ་རིམ་པ་བཞིན་དག་བཅོམ་པ་དང་ཕྱིར་
མི་འོང་དང་རྒྱན་ཞུགས་ཐོབ་པ་མང་དུ་འབྱུང་བས་དག་བཅོམ་པའི་ལེའུ་དང་ཕྱིར་མི་འོང་གི་ལེའུ་དང་
རྒྱན་དུ་ཞུགས་པའི་ལེའུ་ཞེས་བྱ་སྟེ་ཁོང་དུ་རྒྱད་པའི་ལེའུ་གསུམ་དང་། དེ་ནས་ལྷ་བརྒྱ་པ་སྤྱག་གསུམ་
ལ་རིམ་པ་བཞིན་ལྷག་མཐོང་དང་ཉིང་ཏེ་འཛིན་དང་རྒྱལ་བྱིས་ས་དང་ལྷན་པ་མང་དུ་འབྱུང་བས་ལྷག་
མཐོང་གི་ལེའུ་སོགས་སྒྲིབ་པའི་ལེའུ་གསུམ་དང་། དེ་ནས་ལྷ་བརྒྱ་པ་སྤྱག་གསུམ་ལ་རིམ་པ་བཞིན་
མཐོང་པ་མདོ་སྟེ་འདུལ་བ་སྟོན་པ་མང་དུ་འབྱུང་བས་མཐོང་པའི་ལེའུ་སོགས་ལུང་གི་ལེའུ་གསུམ། ལྷ་
བརྒྱ་པ་ཐ་མ་ལ་ལྷ་སྟོན་རྣལ་མ་མེད་པར་རབ་བྱུང་གི་རྟགས་ཙམ་འཛིན་པས་རྟགས་ཙམ་འཛིན་པའི་
ལེའུ་ཞེས་འཆད་དོ། །དེ་ཡང་སྟོན་པ་བྱ་ངན་ལས་འདས་ནས་རྟགས་ཙམ་ཡང་འཛིན་པ་རྫོགས་པ་ཡན་
ཆད་གྱི་ལོ་ལྷ་སྟོང་ཡིན་ཏེ་འདི་ཡང་ལ་རོལ་དུ་བྱིན་པའི་ཐེག་པའི་བརྟན་པའི་གནས་ཚད་ཡིན་གྱི་དོ་རྩེ་
ཐེག་པའི་བརྟན་པའི་གནས་ཚད་གྱི་དཔང་དུ་བྱས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཡར་བྱིན་ཐེག་པ་ལ་རྟགས་ཀྱི་སྤྱན་
མོང་མ་ཡིན་པའི་ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག་མེད་པ་བཞིན་དུ་ཡར་བྱིན་ཐེག་པའི་སྟེ་སྟོན་དུ་དོ་རྩེ་ཐེག་པའི་

བརྟན་པའི་གནས་ཚད་འོད་དོན་མེད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་དོན་རྗེ་ཐེག་པའི་བརྟན་པའི་གནས་ཚད་ནི་དཔལ་
 ཏུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་རྒྱད་འགྲེལ་པ་དང་བཅས་པ་ལས་དངོས་སུ་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་རྟོན་
 པས་ཅ་རྒྱ་དག་སུ་རས་གིར་རྩ་རན་ལས་འདས་པའི་ལོ་ནས་རིགས་ལྟན་དྲག་པོས་གྲུ་གྲོ་ཐོག་མར་
 བཅོམ་པའི་བར་ལ་གོང་དུ་བཤད་ཅིན་པ་ལྟར་གྱི་རྒྱལ་པ་བུ་གྲུ་ཐུབ་པ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱལ་སྐྱི་བརྟན་པའི་
 ཏུས་བཞིའི་ལོ་གྲངས་སྟེང་སྟེང་བསྐྱུ་དང་བཞིའི་སྟེང་དུ་རིགས་ལྟན་དྲག་པོའི་གྲིང་འདིའི་ཏུས་
 བཞིའི་ལོ་གྲངས་སྟེང་བསྐྱུ་བསྐྱུ་བརྟན་པས་ལོ་ལྷ་སྟེང་དང་བསྐྱུ་དང་བཞི་འོར་དོ། །དེ་ལྟར་ན་འདིར་
 བཤད་པའི་བརྟན་པའི་གནས་ཚད་དང་མདོ་ནས་བཤད་པའི་གནས་ཚད་ལ་ལོ་བསྐྱུ་ཙམ་གྱི་བྱང་པར་
 ཐུང་ཡང་རྟོན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བར་ཁྱིབ་ཐེག་པ་དང་དོན་རྗེ་ཐེག་པའི་བརྟན་པའི་གནས་ཚད་མདོ་
 སྐྱལ་ས་མོ་མོ་ནས་བཤད་པའི་རྣམ་གཞག་མོ་མོ་བ་ཡིན་པའི་ཁྱིར་ཏེ། དཔལ་ཏུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཅ་
 འགྲེལ་ལས་བྱང་གི་རྒྱ་མི་སྟན་དུ་ཡང་བརྟན་པའི་ཏུས་བཞི་སྐྱི་གཉིས་རིམ་ཅན་དུ་འཕྱུང་བར་
 བཤད་ཅིང་། བར་ཁྱིབ་ཐེག་པའི་མདོ་སྟེ་རྣམས་ལས་རྒྱ་མི་སྟན་པ་རྒྱལ་པའི་བརྟན་པའི་སྟོད་དུ་མི་
 རུང་བར་བཤད་པས་སོ། །

འོ་ན་བསྟན་པའི་གནས་ཆད་དེ་དག་གི་སྟེང་ནས་སྤར་རིམ་ཞིག་འདས་ཤིང་དེ་ཙམ་
 ཞིག་ལུས་སྟམ་ན། སྤར་མ་རྣམས་ཀྱིས་སྟོན་པ་ལྟ་བུ་དཔ་ལས་འདས་ནས་མཛེས་ཀྱིང་རྒྱ་མོ་ཡོས་འདི་ཡན་
 ཆད་ལ་ཡོ་སྟམ་སྟེང་དུ་ག་བརྒྱ་དང་བརྩེ་ལྟ་བུ་ཡོད་པའི་རྒྱ་ལ་ཤོད་པ་མོགས་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་ལྟར་ཡང་
 དཔལ་དུ་ས་ཀྱི་འཁོར་ཡོད་ཅི་འགྲེལ་གཞིར་བཞག་ན་སྟོན་པ་ལྟ་བུ་དཔ་ལས་འདས་ནས་རྒྱ་ལ་པོ་རྒྱ་
 བཟང་འདས་ཀྱི་བར་ཡོད་ཞི། དེ་ནས་བཅའ་དཔལ་གྲགས་པ་གསལ་གསུངས་ཀྱི་བར་ཡོད་པ་དུན་བརྒྱ། དེ་རྗེས་
 བད་དཀར་ནས་སྤྱོད་ཀྱིས་ཀྱི་བར་ཡོད་བརྒྱུད་བརྒྱ། དེ་ནས་ཡོ་མེ་མཁའ་བརྒྱ་མཚོ་སྟེ་སྟོན་པ་ལྟ་བུ་དཔ་ལས་
 འདས་ནས་རྩིས་ཡོད་ཤིས་བརྒྱ་ཉིད་གཅིག་གི་མཐའ་ཡན་ཆད་ལ་ཡོ་སྟེང་དུ་ག་བརྒྱ་དང་བདུན་འདས་པ་
 བྱི་རྒྱུད་འགྲེལ་པ་ལས་མཐར་ཆགས་སུ་གསུངས་ལ། དེའི་སྟེང་དུ་བཅའ་ཆེན་ལྷ་གྲུ་ལྷོ་ལ་མོགས་པ་དུས་
 འཁོར་བའི་མཁས་པ་སྤར་མ་རྣམས་ཀྱི་གསུང་དག་གཅིག་ནས་གཅིག་དུ་བརྒྱུད་པ་ལས་ཡོ་མཛེས་ཀྱིང་རྒྱ་
 མོས་འདི་འདས་པ་ཡན་ཆད་ལ་འདས་ཡོད་ཀྱི་རྒྱ་སྟོར་བདུན་དང་ཡོ་རྒྱུད་སྟམ་ཅུ་ཅུ་བདུན་རྣམས་

འདས་པར་མཛད་པ་བསྟན་པས་ཉིས་སྟོང་སྟུང་བརྒྱ་དང་རེ་བཞི་འདས་པ། དེ་ནས་ད་ལྟའི་མེ་བྱ་འདི་རྫོགས་
 པའི་ས་ཁྱིའདི་ཡན་ལ་ལོ་བརྒྱ་དང་བདུན་ཅུ་ཉིད་བཞི་སོང་། ཡིན་པས་ལར་བྱིན་ཐེག་པའི་བསྟན་པའི་དབང་དུ་བྱས་
 བ་ཏིང་རེ་འཛིན་གྱི་ལེའུའི་དུས་ལས་ལོ་སྟུང་བརྒྱ་རེ་བཞི་འདས་ཤིང་ལྷག་མ་ལོ་ཉིས་སྟོང་དུག་བརྒྱ་དང་
 སོ་དུག་ལུས་སོ། །རྫོ་རྩེ་ཐེག་པའི་བསྟན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་དུས་བཞི་སྟུང་མའི་སྟོང་ནས་རྫོགས་ལྷན་
 དང་གསུམ་ལྷན་འདས་ཤིང་གཉིས་ལྷན་གྱི་སྟོང་ནས་ལོ་བདུན་བརྒྱ་དང་བཅུ་གཉིས་འདས་ལ་བརྒྱ་
 དང་བཅུ་བཞི་ལུས། རྫོ་རྩེ་ཐེག་པའི་བསྟན་པ་སྒྱུའི་གནས་ཚད་ལས་ལོ་ཉིས་སྟོང་བདུན་བརྒྱ་དང་བཞི་
 བཅུ་ལུས་སོ། །གཞན་ཡང་ད་ལྟར་གྱི་ལོ་མཛེས་བྱེད་རྒྱ་མོ་ཡོས་འདི་ཡན་ཆད་ལ་རིགས་ལྷན་གྱི་རྒྱལ་
 བོ་མཐའ་ཡས་ཡན་གྱི་བཅོ་ལྔ་འདས་ནས་བཅུ་དུག་པ་རིགས་ལྷན་ས་སྒྲོང་གིས་ཚོས་བསྟན་ནས་ལོང་བདུན་
 སོང་ཞིང་རྒྱ་ཡོས་འདི་འདས་པའི་རྩིས་ནས་ལོ་དགུ་བརྒྱ་དང་བཞི་བཅུ་འདས་པའི་འཚམས་དེར་རིགས་ལྷན་
 དུག་པོ་འཁོར་ལོ་ཅན་འབྱུང་ཞིང་རྒྱལ་བ་ཤུ་གཉིས་འདི་རྫོ་རྩེ་ཐེག་པའི་བསྟན་པ་དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ལྷང་
 རྫོགས་ལ་སོགས་པ་རྫོགས་ལྷན་དུ་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་སྟོན་པས་རྩ་རྒྱུད་གསུངས་ཚུལ་ལ་
 སོགས་པ་བཤད་པའི་གྲིང་བསྐྱང་བ་བཤད་ཟིན་ཏོ།

སྤྲེལ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་བརྫོང་བྱའི་གཙོ་བོ་གཉུག་མའི་སེམས་དང་ལུས་བཤད་པ།

གཉིས་པ་སྤྲེལ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་བརྫོང་བྱའི་གཙོ་བོ་གཉུག་མའི་རང་བཞིན་བཤད་པ་
 ལ་གཉིས། གཉུག་མའི་སེམས་བཤད་པ་དང་། གཉུག་མའི་ལུས་བཤད་པ་ལོ། །དང་བོ་ལ་གཉིས།
 གཉུག་མའི་སེམས་སྟོན་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུད་དང་རྒྱ་གཞུང་གི་ཁྲུངས་དགོད་པ་དང་། དེ་དག་གི་དོན་རྩུང་
 ཟུང་བཤད་པ་ལོ།

དང་བོ་ནི། ཡེ་ཤེས་ལེའུ་ལས། སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་སངས་རྒྱུས་ཡིན་ཏེ་སངས་རྒྱུས་ཆེན་
 བོ་གཞན་འདིར་འཛིག་རྟེན་ཁམས་ན་ཡོད་མ་ཡིན།^༡ །ཞེས་དང་། དབང་ལའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས།
 འདིར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྲིང་གི་ནང་ན་གནས་པ་ནི་ཡེ་ཤེས་སོ། །དེ་ཡང་གཞོན་དུ་མེད་པའི་

སྒྲུ་མྱེ་ཏྱ་ག་ཏུ་ན་དེའི་མཚན་ཉིད་དོ།^{༥༣} །ཞེས་དང་། བད་ལེའི་མདོར་བསྡུས་དང་པོ་ལས། སྒྲོང་པ་ལ་
ནི་ཡེ་ཤེས་རྣམ་པར་བསྐྱེས་པ་ཞེས་པ་ནི་འདིར་ལུས་ལ་བྱལ་པར་བྱ་བ་དང་བྱལ་པར་བྱེད་པའི་འབྲེལ་
པ་ཀུན་རྫོང་གི་དེས་པར་གནས་པ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གྱི་རང་གི་ལུས་ལ་གནས་པའི་ཡེ་ཤེས་གང་
ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ནི་སྒྲོང་པ་སྒྲེ་^{༥༤} །ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་བརྟག་གཉིས་ལས། ལུས་ལ་ཡེ་ཤེས་ཆེན་
པོ་གནས།^{༥༥} །ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་སངས་རྒྱས་ཉིད། །འོན་ཀྱང་སྒྲོ་བུར་
དྲི་མས་བསྒྲིབས། །དེ་ཉིད་བསལ་ན་སངས་རྒྱས་ཉིད།^{༥༦} །ཅིས་དང་། དེའི་དོན་རྒྱུད་འགྲེལ་ལས། གཞོན་
ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལྟན་ཅིག་སྒྲིས་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་བྱིར་སངས་རྒྱས་སོ།^{༥༧} །ཞེས་དང་
དེ་བཞིན་དུ་དོ་རྟ་ལས་ཀྱང་། གཞུག་མའི་རང་བཞིན་བྱིས་པས་མ་མཐོང་བར། །འབྲུལ་པས་བྱིས་པ་བསྡུས་
ཞེས་མངའ་བསྡུན་སྒྲུ།^{༥༨} །ཞེས་སོགས་ཇི་སྟེད་པ་དག་གོ།

གཉིས་པོ་དེ་དག་གི་དོན་རྒྱུད་ཟད་བཤད་པ་ནི། དེ་ཡང་གཞུག་མའི་སེམས་འདི་རྒྱུད་འགྲེལ་
དང་རྒྱ་གཞུང་འདི་དག་ནས་བཤད་པའི་བསྐྱེད་རྫོགས་གྱི་སྒྲུང་གཞི་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་ལ། འདིའི་དོན་
འཆད་པ་ལ་དུག །གཞུག་མའི་སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ངོས་བཟུང་བ་དང་། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་དང་། རང་
བཞིན་གྱིས་དག་ཚུལ་དང་། དྲི་མ་རྣམས་སྒྲོ་བུར་བ་ཡིན་ཚུལ་དང་། དེ་ལམ་གྱིས་སྒྲོང་ཚུལ་དང་། དེ་
མངོན་དུ་བྱེད་པའི་དུས་སོ།

དང་པོ་ནི་ཤིན་ཏུ་སྤྲ་བའི་སེམས་ཏེ། རང་ཉིད་མངོན་དུ་འགྱུར་བའི་ཆོས་པའི་མཐའ་ཐམས་
ཅད་དང་བྲལ་བ་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ལྟ་བུའི་ཡུལ་སྤང་ཅན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་
ཅད་སྟེད་པའི་རྣམ་པ་དང་ལྡན་པ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་སྐྱད་ཅིག་
ཀྱང་རྒྱན་མི་ཆད་^{༥༩} །དུ་རྩེས་སུ་ཞུགས་པ། རང་གི་ངོ་བོ་དྲི་མས་དག་པ་ན་ཆོས་ཀྱི་སྒྲུར་འགྱུར་བའོ། །འདི་
ཡང་ཕྱོགས་ཙམ་མཚན་པ་ཡིན་གྱི་འདིའི་གནས་ཚུལ་ཇི་ལྟ་བུ་ནི་མངོན་དུ་བྱས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་རྫོང་
པར་མི་སྒྲོད་ན་གཞན་དག་གིས་ལྟ་ཅི་སྒྲོས་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡང་དོ་རྟ་མཛོད་ཀྱི་སྒྲུ་ལས། གཞུག་མའི་རང་
བཞིན་སུས་ཀྱང་མཚོན་དུ་མེད།^{༦༠} །ཅིས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། གཞུག་མའི་རང་བཞིན་ཆོག་གིས་

བཟོད་མིན་ཡང་། ཁྲོའི་དཔོན་མཉམ་པ་མིག་གིས་མཐོང་བར་འགྱུར།^{༡༡} ཞེས་དང་། རོ་རྩའི་འགྲེལ་
 པ་གཉིས་མེད་དོ་རྗེས་མཛད་པར་ལུང་དངས་པ་ལས། འགོ་བ་རྣམས་ལ་རྟག་འཆར་རྒྱ་རྒྱུན་བྲལ་
 གྱུར་པ། གང་ཞིག་གིས་ནི་དེ་ཉིད་ཟོད་པའི་དུས་དག་ན། ཐམས་ཅད་མཆིན་པ་དག་ཀྱང་ཆོག་གིས་
 ཐོངས་པར་གྱུར།^{༡༢} ཞེས་སོགས་མང་དུ་གསུངས་སོ།།

གཉིས་པ་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ནི་རང་བཞིན་ལྟན་སྐྱེས་དང་། འོད་གསལ་གྱི་སེམས་དང་།
 ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་སེམས་དང་། རང་བཞིན་འོད་གསལ་དང་། གཞུག་མའི་སེམས་དང་། མི་ཤིགས་
 པའི་སེམས་དང་། གཞིའི་ཆོས་སྐྱེས་དང་། སེམས་ཀྱི་དོ་རྗེ་ཞེས་སོགས་རྣམ་གྲངས་དུ་མའི་སྒྲོ་ནས་རྒྱད་
 དང་རྒྱ་གཞུང་རྣམས་ལས་བསྟན་དོ།།

གསུམ་པ་རང་བཞིན་གྱིས་དག་ཚུལ་ལ་གཉིས་ཏེ། རྒྱུན་གཞན་གྱིས་བཟང་རན་དུ་མི་འགྱུར་
 པ་དང་། རང་གི་ངོ་བོ་དྲི་མའི་རང་བཞིན་དུ་མ་སྐྱེས་པའོ། །དང་པོ་ནི་དཔེར་ན་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་ནི་རིན་
 པོ་ཆེ་ལ་སོགས་པ་དངོས་པོ་བཟང་པོ་དང་མི་གཙང་པ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་རན་པ་རྣམས་ལ་ཡང་
 རྩལ་བྱེད་དུ་འབབ་ཀྱང་དེ་དག་གི་རྒྱུན་གྱིས་བཟང་རན་དུ་མི་འགྱུར་བ་ལྟར་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་ཤིན་
 ཏུ་སྤྲ་བ་ཡང་ལྟ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱེ་གནས་བཟང་པོ་དང་དཔྱལ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱེ་གནས་རན་པ་
 རྣམས་སྤྱུ་འཇུག་མོད་ཀྱང་དེ་དག་གི་དབང་གིས་བཟང་རན་དུ་འགྱུར་བ་མེད་དེ། ཉི་མའི་འོད་ཟེར་ལྟར་
 རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གཉིས་པ་རང་གི་ངོ་བོ་དྲི་མའི་རང་བཞིན་དུ་མ་སྐྱེས་པ་ནི་གསེར་གཡལ་དང་བཅས་
 པའི་གནས་སྐབས་ན་ཡང་གཡལ་འོ་བོར་མ་སྐྱེས་ལ། རྒྱུན་གཞན་དང་བཅས་པའི་གནས་སྐབས་
 ན་ཡང་རྒྱུན་མའི་ངོ་བོར་མ་སྐྱེས་པ་ལྟར་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྤྲ་བ་ཡང་ཉོན་མོངས་དང་
 རྣམ་རྟོག་སོགས་ཀྱི་དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་གནས་སྐབས་ན་ཡང་ཉོན་མོངས་དང་རྣམ་རྟོག་སོགས་
 དྲི་མའི་ངོ་བོར་མ་སྐྱེས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལས་གཞན་དུ་ན་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་དེ་ལ་ཉོན་མོངས་
 དང་རྣམ་རྟོག་གཉིན་པོས་སྤྱང་དུ་མི་འུང་བཤམ། ཡར་ན་ཉོན་མོངས་སོགས་ཀྱི་དྲི་མ་རྣམས་སྤངས་
 པའི་ཆེ་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་ཀྱང་རྒྱན་ཆད་པར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ན་

འོད་གསལ་གྱི་སེམས་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་ཡིན་ནོ།།

བཞི་པ་དྲི་མ་རྣམས་སྒོ་བྱུང་བ་ཡིན་ཚུལ་ནི། དཔེར་ན་རྒྱ་དང་རྟོག་མ་ལྟན་ཅིག་ཏུ་བྱུང་བའི་
ཆོའང་རྒྱ་ནི་རང་གི་ཉེར་ལེན་ལས་ཤིན་ཏུ་དྲངས་པའི་ངོ་བོར་སྒྲེས་ལ། རྟོག་མ་ནི་རྒྱའི་ཉེ་བར་ལེན་པ་
ལས་གཞན་ས་རྩལ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུན་ལས་བྱུང་བས་རྒྱའི་ངོ་བོ་ལས་འབྲལ་དུ་རུང་ཞིང་སྒོ་བྱུང་བ་
ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་དང་སྒྲིབ་གཉིས་ཀྱི་དྲི་མ་རྣམས་ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ནས་
ལྟན་ཅིག་ཏུ་བྱུང་བ་ཀྱང་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་ནི་རང་གི་རིགས་འདྲ་ལྟ་མའི་ཉེར་ལེན་ལས་རྣམ་པར་
དག་པའི་ངོ་བོར་སྒྲེས་ལ། དྲི་མ་རྣམས་ནི་འོད་གསལ་ལས་རྒྱ་ལས་ཉ་ལྟར་བའི་རྒྱལ་གྱིས་རྒྱལ་བཞིན་
མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་རྒྱུན་ལས་བྱུང་བས་རང་བཞིན་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་ལས་འབྲལ་རུང་གི་
སྒོ་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་རྒྱ་ནི་ས་རྩལ་གྱི་རྒྱུན་དང་མ་འབྲེལ་ན་ཤིན་ཏུ་དྲངས་པའི་ངོ་བོར་དམིགས་
པ་བཞིན་དུ་རང་བཞིན་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་ཀྱང་དྲི་མ་རྣམས་འབྱུང་བའི་རྒྱ་རྒྱུན་དང་མ་འབྲེལ་ན་
གཉིས་སྒྲིབ་གི་སྒྲོས་པས་དབེན་པའི་གསལ་ལ་དྲངས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་སྒྲིབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་ན་ཡང་
འོད་གསལ་གྱི་སེམས་དེ་རྒྱལ་མིན་ཡིད་བྱེད་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུན་གྱིས་ཆགས་སོགས་དྲི་མ་རྣམས་དང་
ལྟན་ཅིག་ཏུ་འབྱུང་བའི་ཆོ་ཁོད་བཞིན་དུ་བྱིས་པ་རྣམས་ལ་མངོན་དུ་མི་འགྱུར་པ་ནི་ཆགས་སོགས་ཀྱི་དྲི་
མས་བསྒྲིབས་ནས་མི་མཐོང་བ་ཡིན་ནོ།།

ལྷ་པ་དེ་ལས་གྱིས་སྒྲོང་རྒྱལ་ནི། དང་པོ་གཞུགས་སྐབས་ཀྱི་ཡན་ལག་སོར་བསམ་གཉིས་གྱིས་
རྩ་དབུ་མ་སྒྲུང་ཞིང་སྒྲོང་གཞུགས་ཀྱི་སྒྲུང་བ་བསྒྲུབས་ཏེ་དེ་ནས་སྒོག་སྐབས་ཀྱི་ཡན་ལག་སྒོག་འཛིན་
གཉིས་གྱིས་ངོ་རྒྱུང་གི་རྒྱུང་དབུ་མར་ཐིམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་མངོན་དུ་བྱས་པའི་སྒོ་
ནས་སེམས་དེའི་རང་སྒྲུང་གི་སྒྲོང་གཞུགས་ནི་དག་ཏུ་བྱས་ཏེ་ཡས་བབས་མས་བརྟེན་གྱི་དགའ་བ་བཞི་
དྲངས་པའི་སྒོ་ནས་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་དེ་ལྟན་སྒྲེས་ཀྱི་བཞེ་བའི་ངོ་བོར་སོང་བ་སྒྲོང་ཉིད་དང་སྒྲོང་
པའི་ཡེ་ཤེས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་འཛིན་པའི་ཡན་ལག་མཐར་སྒྲུག་པའི་རྗེས་སུ་ཡཔ་སྐྱུ་ཞལ་
སྒྲོར་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སྒྲོང་གཞུགས་དངོས་གནས་ལ་གྲུབ་པའི་རྗེས་དྲན་བསྒྲུབས་ཏེ་དེ་འདྲ་བའི་རྗེས་
དྲན་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་ཡང་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་བདེ་བའི་ངོ་བོར་སྒྲེས་པ་དེ་ཉིད་སྒྲོང་པ་ཉིད་དང་

ཡུལ་ཡུལ་ཅན་དུ་སྐྱར་བའི་བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་ལན་མང་དུ་བསྒྲོམ། དེ་ལྟར་བསྒྲོམ་པས་སྟོང་གཟུགས་ལྷག་ཀྱང་ཆེན་མོ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་འདྲན་ཅུས་པའི་འཚོམས་ནས་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་དེ་ཉིད་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་གི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཉི་མེ་ཆིག་སྟོང་དུག་བརྒྱའི་ངོ་བོར་སོང་བའི་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་རྣམས་སྟོང་བ་ཉིད་དང་སྐྱོར་བའི་བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་བསྒྲོམས་པ་ལས་ས་བཅུག་ཉིས་ཟིམ་གྱིས་རྫོགས་ཏེ་ལས་རྒྱུད་ཉི་མེ་ཆིག་སྟོང་དུག་བརྒྱའི་མི་གྱིས་འགགས། འཕོ་བའི་བག་ཆགས་སོགས་དེ་མ་རྣམས་ཟིམ་གྱིས་བསལ་ཏེ་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བའི་ངོ་བོར་སྐྱེས་པ་དེ་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་སྐྱར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ།

དུག་པ་དེ་མཛོན་དུ་བྱེད་པའི་དུས་ནི་གཉིས་ཏེ། འབད་མེད་ལྷན་གྲུབ་ཀྱི་ཚུལ་གྱིས་མཛོན་དུ་བྱེད་པ་དང་། ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་སྟོབས་གྱིས་མཛོན་དུ་བྱེད་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི་ལུས་ཅན་རྣམས་འཆི་བའི་ཆེ་སྟེ། དེ་ཡང་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་རྒྱུད་འགྲེལ་བ་དང་བཅས་པའི་དགོངས་པ་གཞིར་བཞག་ན་ཁམས་དུག་ལྡན་གྱི་མི་ལྟ་བུ་འཆི་བའི་ཆེ་སྟེ་ག་མར་རྒྱུའི་ཁམས་གྱིས་མེད་ཁམས་ཉམས་པར་བྱེད་ཅིང་། དེ་ནས་སའི་ཁམས་ཀྱང་རྒྱལ་ཞུགས་ཏེ་མི་སྤང་བར་འགྱུར་ལ། དེ་ནས་རྒྱུའི་ཁམས་ཀྱང་རྒྱུ་གིས་སྐྱེས་པར་བྱེད། དེ་ནས་རྒྱུད་ཡང་ནམ་མཁའ་ལ་ཟིམ་གྱིས་ཐིམ་སྟེ་མི་སྤང་བར་གྱུར་པ་དེའི་ཆེ་ཅ་དཔུ་མའི་མདུད་པ་རང་གོལ་བྱས་ནས་རོ་རྒྱུད་གི་རྒྱུ་བ་འགགས་ཏེ་རྒྱུད་དཔུ་མར་ཞུགས་ཤིང་ཐིམ་པ་ན་སྒོ་བྱར་ཡུལ་སྤང་གི་རྟོག་པ་མ་ལུས་པར་འགགས་པས་རང་བཞིན་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་སྒྲོས་པའི་མཐོང་ཐམས་ཅད་དང་བྱལ་བ་སྟོང་བ་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པ་ཅན་ལ་བྱ་བའ་བ་ལྟ་བུའི་སྟོང་གཟུགས་སྒྲ་ཆོགས་ཀྱི་སྤང་བ་རང་གི་རང་གིས་འཆར་ཞིང་འདི་ལ་འཆི་བ་འོད་གསལ་མཛོན་དུ་བྱས་པ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་སྐབ་ཐབས་ཀྱི་ལུའི། རྒྱལ་མེ་ནི་རྣམ་པར་ཉམས་ཞེས་སོགས་ཀྱི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། རྒྱལ་མེ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ་མེའི་འཛིན་ཏེན་འདིར་མངལ་ནས་སྐྱེས་པ་རྣམས་འཆི་བའི་དུས་སུ་རྒྱལ་མེ་རྣམ་པར་ཉམས་པར་བྱེད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་ཉིང་རེ་འཛིན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རྒྱལ་མེ་ཞི་རྣམ་པར་ཉམས་པ་དང་པོར་འདིར་ནི་ལུས་ཀྱི་དཔུ་མ་སྒྲོས་བཅོཌ་རྣམས་ཀྱིས་བྱ། ཕྱི་ནས་མི་མེད་པའི་ཕྱིར་འཛིན་མ་དག་ནི་སྤང་བ་ཉིད་སྤངས་ཏེ་ལན་ལྔ་བཞིན་དུ་ཞུ་བར་གྱུར་ནས་རྒྱུར་

འགྱུར་ཏེ་རྒྱའི་དབུས་སུ་རབ་རྒྱ་ཞུགས་སོ། །དེ་ནས་རྒྱུད་ནི་རྒྱའི་རྣམས་མཐའ་དག་བསྐྱམས་ནས་ནམ་
མཁའ་ལ་མི་སྒྲུབ་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ཁམས་ཀྱི་ཚོགས་སྐྱུར་དུ་རྣམ་པར་ཉམས་ཤུངས་སེམས་
ནི་མུན་པའི་མཐའ་ཡི་མེ་སྟེ་ཞེས་པ་ནམ་མཁའི་ཁམས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པའི་གཞུགས་ཡུལ་དང་རྣམ་
པར་བྲལ་བ་དབུས་བྱིས་ལ་རྒྱུག་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཞག་པར་བྱའོ།^༥ །ཞེས་གསུངས་སོ། །

དེའི་རྒྱལ་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཞེས་པ་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་དང་། སེམས་ནི་མུན་པའི་མཐའ་ཡི་
མེ་སྟེ་ཞེས་པའི་མུན་པ་འཆི་བའི་དུས་ཀྱི་ཉེར་སྟོབ་དང་། མེ་ནི་ཉེར་སྟོབ་དེ་ལས་བྱུང་བའི་འཆི་བའི་འོད་
གསལ་ལོ། །འཆི་བའི་འོད་གསལ་དེ་ཐ་མལ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཉམས་སུ་སྐྱོང་ཡང་ངེས་པར་མི་རྒྱས་བས་
དེ་ལས་རིགས་དུག་གང་ཡང་རྒྱུད་པའི་བར་དོ་གྲུབ་ནས་ཡང་སྤིང་དུ་རང་དབང་མེད་པར་འཁོར་བ་
ཡིན་ལ། གསོན་པོའི་གནས་སྐབས་སུ་རྫོགས་པའི་རིམ་པ་བསྐྱེད་ཏེ་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་མཛོན་དུ་
བྱེད་རྒྱས་པའི་རྣལ་འབྱོར་པས་ནི་འཆི་བའི་འོད་གསལ་ངེས་པར་བྱེད་པའི་འཕེན་པ་དུག་པོ་བཏང་ནས་
འཆི་བའི་འོད་གསལ་ངེས་པར་བྱེད་ཅིང་དེ་ལྟར་ངེས་པའི་ཆོ་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་དེ་སྟོང་ཉིད་དང་
སྐྱུར་ནས་བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་སྒྲོམ་པར་བྱེད། དེ་བཞིན་དུ་བར་དོ་གྲུབ་པའི་ཆོང་བསྐྱེད་པར་བྱས་
པའི་སྒྲོ་ནས་སྒྲེ་བ་སྒྲི་མ་རྣམས་སུ་ཡང་རྒྱགས་སྒྲུབ་པའི་རྟེན་ཁུད་པར་ཅན་བརྒྱུད་ནས་ལམ་གྱི་འཕྲོ་
རྣམས་ཉམས་སུ་བྲུངས་ཏེ་འཛང་རྒྱ་བར་བྱེད་དོ། །འོན་ཀྱང་སེམས་འགྲེལ་སྒྲོར་གསུམ་གཞིར་བཞག་
ལ་བར་དོར་འཛང་རྒྱ་བའི་རྣམ་གཞག་མི་མཛད་དོ། །དེའི་རྒྱ་མཚན་ནི་བར་དོར་འཛང་རྒྱ་ཞེས་པའི་
དོན་ནི་འཆི་བའི་འོད་གསལ་དེ་སེམས་དབེན་མཐར་ཐུག་པའི་འོད་གསལ་གྱི་ལམ་དེའི་དོད་ཐུབ་པའི་
ལམ་གྱི་རོ་བོར་བསྐྱེད་ནས་འོད་གསལ་དེའི་བཞོན་པའི་རྒྱུད་གིན་དུ་སྤྲ་བ་དེ་ལས་བར་དོར་ལྡང་བའི་
འོད་ལ་སྐྱུ་ལུས་སུ་བཞེངས་ཏེ་རྟེན་དེ་ལ་ལམ་ལྟག་མ་རྣམས་ཉམས་སུ་བྲུངས་ནས་འཛང་རྒྱ་བ་ཡིན་ལ།
སེམས་འགྲེལ་སྒྲོར་གསུམ་ལས་ནི་དེ་ལྟ་བུའི་ལམ་གྱི་བཤོད་སྟེལ་གྱི་རྣམ་གཞག་མི་མཛད་པར་སྐྱུར་བ་
ཡན་ལག་དུག་གི་མཉམ་གཞག་གི་གནས་སྐབས་སུ་ཤར་བའི་སྟོང་གཞུགས་ཉིད་སངས་རྒྱས་པའི་དུས་
ཀྱི་སྟོང་གཞུགས་ཡལ་ཡུམ་ཞལ་སྐྱོར་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་རིགས་འདྲའི་རྒྱར་བཞེད་ཅིང་། གཞུགས་སྐྱའི་
བསྐྱེད་གཞི་གཞི་ལ་འོད་བཞིན་པ་ཞིག་ལ་མི་མཛད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིན་གྱི། མཐམ་པ་ལྟ་བུར་མ་

ཉི་མ་ཅིག་མི་འགྱུར་པའི་བདེ་བ་འགྱུར་བ་ལ་ལུས་རགས་པ་དགོས་ཀྱི་བར་དོར་ཡིད་ཀྱི་ལུས་ལ་མཆོག་
 ཉུ་མི་འགྱུར་པའི་བདེ་བ་སྐྱབ་པར་མི་ལུས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དུས་འཁོར་རྩ་འགྲེལ་གྱི་བཞེད་པ་ལ་
 བར་དོར་འཛང་རྒྱ་བའི་རྣམ་གཞག་མེད་པ་ཡིན་ནོ།^ལ ཞེས་གསུངས་པ་འདི་ནི་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་
 ཡིན་ན་བར་དོར་འཛང་རྒྱ་བའི་རྣམ་གཞག་བཞེད་པ་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པ་སོགས་ལ་འང་མཚུངས་
 པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ཉིང་འཛིན་གྱི་སྒྲིབ་པ་གྱིས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཚུལ་ནི། ཁོར་བསམ་གཉིས་གྱིས་
 རྒྱུད་དཔུ་མར་གཞུག་པའི་ཐབས་གྱིས་དཔུ་མ་སྦྱང་། དེ་ནས་སོག་རྩོལ་གྱི་རྒྱུད་ལ་ཅན་དང་དོ་རྗེའི་
 བསྐྱེས་པ་སོགས་གྱིས་རོ་རྒྱུད་གི་རྒྱུད་གི་རྒྱ་བ་བཅད་དེ་དཔུ་མར་ཞུགས་པར་བྱས་པ་ལས་འདྲ་གསལ་
 གྱི་སེམས་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། དོ་རྗེ་ལུས་ཀྱི་རྩ་ཐིག་རྒྱུད་གསུམ་ལ་གནད་དུ་བསྐྱེད་པ་ལས་ཀྱང་རྟོག་
 གི་བཞེན་པའི་རྒྱུད་རོ་རྒྱུད་གི་རྒྱ་བ་བཅད་ནས་རྩ་དཔུ་མར་ཐིམ་པ་ལས་འདྲ་གསལ་གྱི་སེམས་མངོན་དུ་
 འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། དེ་ལྟར་ཡང་ཁམས་ལའི་མདོར་བསྐྱས་དང་པོ་ལས། རི་ལྟར་མེ་ནི་གིང་ལ་རྟག་
 གནས་ཀྱང་། གཅད་དང་དབྱེ་བའི་ཐབས་གྱིས་མི་མཐོང་སྟེ། གཙུབ་གིང་གཙུབ་སྟན་ལག་པས་
 བསྐྱབས་པ་ལས། དེ་ལ་གནས་པ་ཡང་ནི་མཐོང་བར་འགྱུར། དེ་བཞིན་སེམས་ཀྱི་འདྲ་གསལ་རྟོག་
 པ་ཡི། སྒྲིམ་པའི་ཐབས་རྣམས་དག་གིས་མི་མཐོང་སྟེ། དེ་ཉིད་དུ་འདི་རྒྱུད་མ་དག་དང་ནི། རོ་མ་
 གཅིག་ཉུ་སྒྲིབ་བས་མཐོང་བར་འགྱུར།^ལ ཞེས་གསུངས་སོ། མདོར་ན་རི་སྒྲིབ་སྒྲོ་བུར་བའི་ཡུལ་སྤང་
 ཅན་གྱི་སེམས་མ་འགགས་པ་དེ་སྒྲིབ་དུ་འདྲ་གསལ་གྱི་སེམས་མངོན་དུ་བྱེད་མི་ལུས་ལ། སྒྲོ་བུར་བའི་
 ཡུལ་སྤང་ཅན་གྱི་སེམས་འགག་པ་ལ་རྒྱུད་རྒྱ་ཉིར་རྒྱུད་དགོས་ཉེ། རི་སྒྲིབ་རོ་རྒྱུད་གཉིས་སུ་རྒྱུད་རྒྱ་བ་
 དེ་སྒྲིབ་དུ་སྒྲོ་བུར་བའི་ཡུལ་སྤང་ཅན་གྱི་སེམས་འགག་པ་མི་སྒྲིབ་པའི་ཕྱིར་རོ།

འདིར་སྐུ་མ་ཚེས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་ལས་མཐོང་བ་དག་གཞིར་དུ་བྱེད་པའི་རྒྱུད་འགྲེལ་པ་དང་བཅས་
 པའི་མཐོང་བ་དོན་བཤད་མ་ཐག་པ་གཞུག་མ་འདྲ་གསལ་གྱི་སེམས་དེ་ བྱམས་ཆོས་ལྡེ་ནང་ཆོན། རྒྱུད་སྒྲོ་
 མའི་བསྐྱེད་དོན་གྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིབ་པོ་དྲི་བཅས་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་དོན་གཅིག་ཅིང་། ཆོས་
 དབྱིངས་བསྐྱེད་པ་དང་རྒྱུད་སྒྲོའི་བསྐྱེད་དོན་གྱི་བདེ་གཤེགས་སྒྲིབ་པོ་དེ་ཉིད། རྒྱུད་ནི་རྒྱུད་ཞེས་བྱ་

བར་གྲགས། རྒྱན་དེ་རྣམ་པ་གསུམ་འགྱུར་ཏེ། གཞི་དང་དེ་བཞིན་རང་བཞིན་དང་། མི་འཕྲོགས་
པ་ཡིས་རབ་བྱེ་བ།^{ལྟ} ཞེས་པའི་འདུས་པ་བྱི་མའི་རྒྱད་ཆོག་འདིས་བསྟན་པའི་རྒྱའི་རྒྱད་ཡིན་ཞེས་
གསུང་ངོ་།^{ལྟ}

དེ་ནི་འཐད་པར་མ་མཐོང་སྟེ། རྒྱད་སྒྲ་མ་ལས་བསྟན་པའི་ཉམས་སུ་སྒྲར་བར་བྱ་བའི་
ལམ་དེ་ཡང་། གཞི་དང་དེ་བཞིན་རང་བཞིན་དང་།^{ལྟ} ཞེས་པས་བསྟན་པའི་ཐབས་རྒྱད་ཏུ་འགྱུར་
དགོས་ཏེ། རྒྱ་མཚན་མཚུངས་པས་སོ། གཞན་ཡང་རྒྱད་སྒྲ་མ་ནས་གསུངས་པའི་བདེ་གཤེགས་
སྒྲིང་པོ་མཛོན་ཏུ་བྱེད་པ་ལ་རྩ་རོ་རྒྱུད་ལ་རྒྱུད་རྒྱུ་བ་འགགས་ནས་དབུ་མར་རྒྱུད་པ་ཅིག་དགོས་པར་
འགྱུར་ཏེ། རྒྱུད་འབྲེལ་བ་དང་བཅས་པའི་བསྟན་དོན་གྱི་གཏུག་མ་ལྟན་སྒྲིམ་གྱི་འོད་གསལ་མཛོན་ཏུ་
བྱེད་པ་ལ་རོ་རྒྱུད་ལ་རྒྱུ་བའི་རྒྱུད་འགགས་ནས་རྒྱུད་དབུ་མར་རྒྱུད་དགོས་པའི་བྱིར་ཏེ། ཁམས་ལའི་
མདོར་བསྟུན་དང་པོ་ལས། དེ་བཞིན་སེམས་གྱི་འོད་གསལ་རྟོག་པ་ཡི། སྒྲིམ་པའི་ཐབས་རྣམས་དག་
གིས་མི་མཐོང་སྟེ། དེ་ཉིད་ཏུ་འདི་རྒྱུད་མ་དག་དང་གི། རོ་མ་གཅིག་ཏུ་སྒྲིང་བས་མཐོང་བར་འགྱུར།^{ལྟ} ཞེས་
གསུངས་པས་སོ། ཡང་ཁ་ཅིག་ རོ་མོན་པ་རྗེས་འབྲངས་དང་བཅས་པ། ན་རེ། བདེ་གཤེགས་སྒྲིང་པོ་མཚན་
དཔེས་བརྒྱན་པ་སྟོབས་བརྩུ་དང་མི་འཛིགས་པ་ལ་སོགས་པ་བྲལ་བའི་ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་དང་ལྟན་པ་
རྟག་པ་བརྟན་པ་ཐེར་བྱུག་པ་དོན་དམ་པར་བྱུ་བ་པ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་གདོད་མ་ནས་ཡོད་
བཞིན་པ་སྟོབས་པའི་དྲི་མའི་སྒྲུབས་ན་གནས་པ་ཅིག་ཡོད་པ་དེ་རྒྱུད་ཀྱི། མཁའ་བྲལ་མཁའི་རྩོམ་ཞེས་
སོགས་དང་། སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་སངས་རྒྱས་ཡིན་ཏེ་ཞེས་སོགས་གོང་ཉིད་ཏུ་བྲངས་པའི་རྒྱུད་འབྲེལ་
པ་དང་བཅས་པ་རྣམས་དང་། གོས་རྒྱལ་ནང་ན་རྒྱལ་བའི་སྒྲུ་དང་གི།^{ལྟ} ཞེས་སོགས་རྒྱུད་སྒྲ་མའི་གཞུང་
རྣམས་དང་། ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པ་དང་བཅས་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་ཏུ་འཆད་པར་བྱེད་ངོ་། གཞན་ཡང་
བཙུམ་ལྟན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པས་སྟོང་པར་གསུངས་པའི་ཤར་བྱིན་སོགས་མདོ་
རི་སྟེད་པ་དག་གིས་ཀྱང་གོང་ཏུ་བཤད་མ་ཐག་པའི་བདེ་གཤེགས་སྒྲིང་པོ་དེ་ཉིད་སྟོབས་སྒྲིམ་པ་
གཞན་ཀྱིས་སྟོང་པའི་གཞན་སྟོང་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། དགག་བྱའི་དྲི་མས་སྟོང་པའི་བདེ་གཤེགས་
སྒྲིང་པོ་ཉིད་བདེན་པར་བྲལ་བས་རང་སྟོང་མིན་ནོ། ཞེས་འཆད་ཅིང་དེ་ཉིད་དཔལ་ཏུ་ས་གྱི་

ལམ་ལོ་ལོ་རྒྱུད་འགྲེལ་པ་དང་བཅས་པའི་དགོངས་པ་ཡང་ཡིན་ནོ།¹⁰ །ཞེས་ཟེར་རོ།

དེ་ལ་ཐོག་མར་འདི་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། བྱི་གན་རྒྱུ་བོའི་རྒྱུད་ཀྱི་གནས་དང་གནས་མ་ཡིན་པ་
མཆེན་པའི་སྟོབས་དེས་གནས་དང་གནས་མ་ཡིན་པ་མཆེན་ནམ་མི་མཆེན་བརྟག་དང་། གལ་ཏེ་མི་
མཆེན་ན་གནས་དང་གནས་མ་ཡིན་པ་མཆེན་པའི་སྟོབས་ཡིན་པ་འགལ། གལ་ཏེ་མཆེན་ན་གནས་
དང་གནས་མ་ཡིན་པ་མཆེན་པ་ལ་སྒྲིབ་བྱེད་ཀྱི་དྲི་མས་བསྒྲིབས་པ་འགལ་ལོ། །གཞན་ཡང་ཤེར་བྱིན་
ཀྱི་མདོ་སོགས་ལས་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པར་གསུངས་པའི་དོན་བདེ་གསེགས་སྟིང་པོ་དྲི་མ་གཞན་
ཀྱིས་སྟོང་པ་ཡིན་ཞིང་། དགག་བྱའི་དྲི་མས་སྟོང་པའི་སྟིང་པོ་བདེན་གྲུབ་ཡིན་ན་ཤེར་བྱིན་སོགས་ཀྱིས་
བཤད་པའི་དགག་བྱས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འདོད་དགོས་གིང་འདོད་ཀྱང་འདོད་དོ། །གལ་
ཏེ་དེ་ལྟ་ཡིན་ན་མི་འཐད་དེ། དབུ་མ་ཙ་བ་ཤེས་རབ་ལས། རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་སྟོང་པ་ཉིད། །ལྟ་
ཀྱན་ངེས་པར་འབྱིན་པར་གསུངས། །གང་དག་སྟོང་པ་ཉིད་ལྟ་བ། །དེ་དག་བསྐྱབ་ཏུ་མེད་པར་
གསུངས།¹¹ །ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་པ་ཆོག་གསལ་ལས། འདི་ལྟར་གང་ཞིག་ཁྱོད་ལ་ཟོང་ཅི་ཡང་
མི་སྟེར་རོ་ཞེས་སྒྲུས་པ་དང་། གྲུབ་དག་ལ་ཅི་ཡང་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཟོང་དེ་ཉིད་བྱིན་ཅིག་ཅེས་སྒྲུབ་དེ་
མེད་པར་འཛིན་ཏུ་གཞུག་པར་ཐབས་གང་གིས་ལུས། དེ་བཞིན་ཏུ་གང་དག་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་ཡང་དངོས་པོར་
མཛོན་པར་ཞེན་པ་དེ་དག་གི་དེ་ལ་དངོས་པོར་མཛོན་པར་ཞེན་པ་དེ་གང་གིས་འགོག་པར་འགྱུར།¹² །ཞེས་
དང་། དེ་བཞིན་ཏུ་འགྲེལ་པ་ཆོག་གསལ་གྱི་སྒྲུབས་འདིར་མདོ་དགོན་བརྩེགས་དངས་པ་ལས། འོད་
སྒྲུང་གང་དག་སྟོང་པ་ཉིད་ཏུ་དམིགས་པས་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་རྟོག་པ་དེ་དག་ནི་ངས་གསུང་རབ་འདི་ལས་
ཉམས་རབ་ཏུ་ཉམས་ཞེས་བཤད་དོ། །འོད་སྒྲུང་གང་ཟག་ཏུ་ལྟ་བ་མི་རབ་ཅམ་ལ་གནས་པ་ནི་སྒྲུབ།
མཛོན་པའི་རྒྱལ་ཅན་སྟོང་པ་ཉིད་ཏུ་ལྟ་བ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེན། འོད་སྒྲུང་ལྟ་བར་
གྱུར་པ་ཐམས་ཅད་ལས་དབྱེད་པར་གྱུར་པ་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་ན། འོད་སྒྲུང་གང་སྟོང་པ་ཉིད་ཁོན་ར་
ལྟ་བ་དེ་ནི་གསོལ་མི་རུང་རོ་ཞེས་ངས་བཤད་དོ།¹³ །ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་གང་ཡང་
བདེན་གྲུབ་ཏུ་ལྟ་བར་མི་རུང་བར་གསུངས་གིང་། ཁྱོད་པར་ཏུ་ཡང་སྟོང་ཉིད་བདེན་གྲུབ་ཏུ་ལྟ་བ་
གསོལ་མི་རུང་གི་ལྟ་བར་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གཞོད་པ་ཡང་དག་པར་འབབ་པས་སོ།

གཞན་ཡང་བདེ་གཤེགས་སྒྲིང་པོ་མཚན་དཔེས་བརྒྱན་པ་སྟོབས་དང་མི་འཛིགས་པ་ལ་
 སོགས་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་དང་ལྡན་པ་རྟག་བརྟན་ཐེང་ཟུག་བདེན་པར་གྲུབ་པ་
 སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་གདོད་མ་ནས་ཡོད་པར་འདོད་པ་ནི་གིན་ཏུ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། མདོ་
 ཁ་ཅིག་ལས་དེ་ལྟར་བཤད་པ་ནི་བཙུམ་ལྡན་འདས་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲུ་ཇི་བཞིན་དུ་བཟུང་དུ་མི་རུང་བའི་དྲང་
 འོན་དགོངས་པ་ཅན་དུ་བཤད་ཅིང་། དེ་ལྟར་བཤད་པ་ལྟར་དུ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ་དུ་ཡང་དཔལ་
 ལྡན་ཟླ་བས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཇུག་འགྲེལ་དུ་ཡང་ཀར་གཤེགས་པའི་མདོ་དྲངས་པ་ལས། དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོ་གསུངས་པ་དེ་བཙུམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་རང་བཞིན་ཀྱིས་འོད་གསལ་བ་
 རྣམ་པར་དག་པས་ཐོག་མ་ནས་རྣམ་པར་དག་པ་ཉིད་མཚན་སུམ་ཅུ་ཅུ་གཉིས་དང་ལྡན་པ་སེམས་ཅན་
 ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུས་ཀྱི་ནང་ན་མཆིས་པ་ལ་བརྟུན་དེ། བཙུམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་རིན་པོ་ཆེ་རིན་ཐང་
 ཆེན་པོ་གོས་དྲི་མ་ཅན་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་དཀྱིས་པ་ལྟར་སྤྱད་པོ་དང་ཁམས་དང་སྟེ་མཆེད་ཀྱི་གོས་ཀྱིས་
 ཡོངས་སུ་དཀྱིས་པ། འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་དང་གཉི་མུག་གིས་ཟེལ་གྱིས་ལོན་པ། ཡོངས་སུ་རྟོག་
 པའི་དྲི་མས་དྲི་མ་ཅན་དུ་གྱུར་པ། རྟག་པ་བརྟན་པ་ཐེང་ཟུག་པར་གྱི་བརྟུན་ན། ཞེས་བྱེད་འདོད་པ་ལྟར་
 ཀྱི་བདེ་གཤེགས་སྒྲིང་པོ་དྲང་འོན་ཀྱི་མདོས་བཤད་ཚུལ་བརྟུན་ནས། དེའི་རྗེས་ཐོགས་དེ་མ་ཐག་ཏུ།
 བཙུམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོ་སྒྲུབ་པ་འདི་ནི་མུ་སྟེགས་བྱེད་ཀྱི་
 བདག་ཏུ་སྒྲུབ་དང་ཇི་ལྟར་འབྲུག་པ་མ་ལགས། བཙུམ་ལྡན་མུ་སྟེགས་བྱེད་རྣམས་ཀྱང་རྟག་པ་བྱེད་
 པ་པོ་མ་ཡིན་པ་ཡོན་ཏན་མེད་པ་བྱུང་པ་མི་འཛིག་པའོ་ཞེས་བདག་ཏུ་སྒྲུབ་སྟོན་པར་བྱེད་དོ།^{༡༥} ཞེས་དེ་
 ལྟ་བུའི་བདེ་གཤེགས་སྒྲིང་པོ་སྒྲུབ་དེ་མུ་སྟེགས་བྱེད་ཀྱིས་བདག་རྟག་པ་སྒྲུབ་དང་མཚུངས་པ་འབྲུག་
 ཅིག་འདུག་ལགས་ཏེ། དེ་མི་མཚུངས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཞེས་པའོ།

དེའི་ལན་དུ་དེ་མ་ཐག་པ་དེར། བཙུམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྤྲུལ་པ། སྟོ་གྲོས་ཆེན་པོ་
 ངས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོ་བརྟན་པ་ནི་མུ་སྟེགས་ཅན་ཀྱི་བདག་ཏུ་སྒྲུབ་དང་མཚུངས་པ་མ་
 ཡིན་ཏེ། སྟོ་གྲོས་ཆེན་པོ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཙུམ་པ་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་
 རྣམས་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། ཡང་དག་པའི་མཐའ་དང་། བྱང་ལས་འདས་པ་དང་། མ་སྟེས་པ་དང་།

མཆན་མ་མེད་པ་དང་། སྒྲོན་པ་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོག་གི་དོན་རྒྱུ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་
སྒྲིང་པོར་བསྟན་པ་བྱས་ནས་བྱིས་པ་རྒྱུ་ལ་བདག་མེད་པས་འཛིགས་པར་གྱུར་པའི་གནས་རྒྱུ་ལ་ར་
སྒྲིང་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོའི་སྒྲོ་བསྟན་པས་རྒྱུ་ལ་ར་མི་རྟོག་པའི་
གནས་སྒྲིང་བ་མེད་པའི་སྒྲིང་ལུ་ལྟོན་ཏེ། སྒྲོ་བྱོས་ཆེན་པོ་མ་འོངས་པ་དང་ད་ལྟར་བྱུང་བའི་བྱང་ཚུབ་
སེམས་དཔལ་སེམས་དཔལ་ཆེན་པོ་རྒྱུ་ལ་གྱིས་བདག་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པར་མི་བྱའོ།^{༡༧} །ཞེས་
གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་སྒྲོ་བྱོས་ཆེན་པོ་ངས་ཞེས་པ་ནས་མཆོངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་བྱིད་
འདོད་པ་ལྟར་གྱི་བདེ་གཤེགས་སྒྲིང་པོ་བསྟན་པ་དེ་ལྟ་སྟེགས་ཀྱི་བདག་ཏུ་ག་པ་སྒྲིབ་པ་དང་མི་མཆོངས་
པའི་དམ་བཅའ་བསྟན། སྒྲིང་པ་ཉིད་དང་ཞེས་པ་ནས། ཆོག་གི་དོན་རྒྱུ་ལ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་དེ་
ལྟ་བུའི་བདེ་གཤེགས་སྒྲིང་པོ་གསུངས་པའི་དགོངས་གཞི་བསྟན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཞེས་པ་ནས་
སངས་རྒྱུ་རྒྱུ་ལ་ཞེས་པའི་བར་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོར་བསྟན་པ་བྱས་ནས་ཞེས་
པ་རྒྱུ་ལ་སྒྲིང་པོ་གསུངས་ཚུལ་བསྟན། བྱིས་པ་རྒྱུ་ལ་ཞེས་པ་ནས། སྒྲིང་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་ཞེས་
པའི་བར་གྱིས་རྒྱུ་ལ་གཅད་པ་གྱི་དགོས་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཞེས་པ་ནས། སྒྲིང་ལུ་ལྟོན་
ཏེ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་ཡོངས་གཅོད་གྱི་དགོས་པ་བསྟན། སྒྲོ་བྱོས་ཆེན་པོ་མ་འོངས་པ་དང་ཞེས་པ་
ནས། མངོན་པར་ཞེན་པར་མི་བྱའོ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་དེ་ལྟ་བུའི་བདེ་གཤེགས་སྒྲིང་པོ་སྒྲོན་པའི་
མངོད་སྒྲིབ་ཅི་བཞིན་པའི་དོན་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་བདག་ཏུ་ག་པ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པར་འགྱུར་
བས། བདག་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པར་མི་བྱའོ་ཞེས་པས་དངོས་ལ་གཞོད་བྱེད་བསྟན་ཏོ། །དེའི་འཇུག་
དེ་མ་ཐག་དུ། སྒྲོ་བྱོས་ཆེན་པོ་དཔེར་ན་ཞེས་པ་ནས། སྒྲོ་བྱོས་ཆེན་པོ་དེ་ལྟར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
རྒྱུ་ལ་སྒྲིང་པོ་སྟེགས་བྱེད་བདག་ཏུ་སྒྲིབ་པ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་རྒྱུ་ལ་བདེ་བྱིར་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པའི་སྒྲིང་པོ་བསྟན་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོ་སྟེན་ཏེ།^{༡༨} ཞེས་པའི་བར་དུ་གསུངས་པ་རྒྱུ་ལ་
གྱིས་ཞེས་པ་ཅན་ཅན་ཅན་གྱི་རྒྱུ་དཔལ་ཞེས་པའི་ཞེས་སྒྲིང་པོ་མཆན་དེ་མི་བསྟན་པ་སྟེན་པས་དང་མི་
འཛིགས་པ་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་ཏུ་ག་པ་མེད་པར་ཞུ་ག་པ་ཡོད་པར་གསུངས་པ་ནི་སྒྲིབ་
པའི་བཞིན་པར་ཞེས་སྒྲིང་པོ་མི་བྱུང་བའི་བྱང་དོན་དགོངས་པ་ཅན་དུ་བསྟན་པ་ཡིན་པས་རྒྱུ་དཔལ་ཞེན་

དང་བཅས་པ་མི་སྟོད་པ་དག་གིས་འདི་ལྟ་བུའི་དེ་བཞིན་གསལ་གསུང་པའི་སྒྲིང་པོ་བསྟན་པའི་སྒྲོ་ནས་
འཆད་པ་མི་རིགས་པར་གོ་སྟེ། འདིར་ཅུང་ཟད་ཅམ་ཞིག་བཤད་པ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་གཉུག་མའི་ལུས་བཤད་པ་ནི། སྤར་བཤད་པའི་གཉུག་སེམས་གིན་ཏུ་སྤར་བ་དེ་དང་
ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་པའི་རྒྱུད་གིན་ཏུ་སྤར་བ་སྟེ། ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་སེམས་གིན་ཏུ་སྤར་བ་དེ་ལ་གཉུག་
མའི་ལུས་སེམས་ཞེས་བྱ་ཞིང་། དེ་ལྟ་བུའི་གཉུག་མའི་ལུས་སེམས་འདི་འཁོར་བའི་གནས་སྐབས་སུ་
སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སྤང་ཁམས་སྟེ་མཆེད་སོགས་འཁོར་བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་དང་། འཁོར་
བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་གཉུག་མའི་ལུས་སེམས་གིན་ཏུ་སྤར་བའི་རྒྱུད་སེམས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་དེའི་རྣམ་
འཛུལ་ཡིན་ཏེ། བཤད་རྒྱུད་དོ་རྩེ་འབྲེང་བ་ལས། སྟེ་དང་གནས་དང་འཛིག་པ་དང་། སྤྱིད་པ་བར་
མར་གནས་པ་སྟེ། རི་སྤྱིད་འཛིག་ཏེན་གྱིས་བཏགས་པ། སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་གི་རྣམ་འཛུལ་ལོ།⁽⁶⁾ ཞེས་
དང་། དགོངས་པ་ལུང་སྟོན་ལས་ཀྱང་། འདུ་གཤིས་ཅན་དང་འདུ་གཤིས་མེད། སེམས་ཅན་དུ་བཏགས་
འདི་གནས་པ། དེ་རྣམས་རྒྱུད་ལས་བྱུང་བ་སྟེ། རྒྱུད་ལས་སྤར་ཡང་འགག་པ་ཡིན། མ་རྟོགས་པ་ཡི་
སེམས་དེ་ནི། འཁོར་བའི་རྒྱུ་མཆོར་གནས་སྤུར་ཏེ། དེ་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་སོང་བས། བྱི་དང་ཕྱེ་སྤུར་
སྤང་བོ་དང་། སེམས་དེ་རྟར་ཡང་འགོ་བར་འགྱུར།⁽⁷⁾ ཞེས་རྒྱུད་སེམས་གཉིས་འགོ་བ་སྤྲོ་ཆོགས་
སུ་འགོ་བ་དང་། མཐར་འཁི་བའི་ཆེ་ཡང་སྤང་ཁམས་སྟེ་མཆེད་རྒྱུད་སེམས་རགས་པ་ཐམས་ཅད་གིན་
ཏུ་སྤར་བའི་རྒྱུད་སེམས་འདི་ཉིད་ལ་སྤྱད་དོ། དེ་ཡང་སྤྱད་པའི་ཚུལ་ནི་ལུས་ཅན་རྣམས་འཆི་བའི་ཆེ་
ས་སུ་མེ་རྒྱུད་གི་ཁམས་རྣམས་རིམ་གྱིས་ཐིམ་ནས་སྤང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་རིམ་གྱིས་ཤར་ཏེ་འཆི་
བའི་འོད་གསལ་ཤར་བ་ན་གིན་ཏུ་སྤར་བའི་རྒྱུད་སེམས་མ་གཏོགས་གང་ཟག་དེའི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྟུས་
པའི་རྒྱུད་སེམས་སོགས་ཅི་ཡང་མེད་ཀྱང་རྒྱུད་སེམས་གིན་ཏུ་སྤར་བ་དེ་གཉུག་མའི་ལུས་སེམས་སུ་
འཛོག་པས་གང་ཟག་དེའི་ལུས་སེམས་རྒྱུན་ཆད་ས་མེད་ཅིང་སྤར་ཡང་འཆི་བའི་འོད་གསལ་གྱི་
རྒྱུད་སེམས་གིན་ཏུ་སྤར་བའི་རྒྱུད་དེས་ཉིར་ལེན་བྱས་པ་ལས་རང་རང་གི་བར་དོའི་གྲུབ་བར་འགྱུར་
བའི་བར་དོའི་ལུས་དང་། འཆི་བའི་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་དེས་ཉིར་ལེན་བྱས་པ་ལས་བར་དོའི་
སེམས་སྤར་རགས་རྣམས་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། དེ་ལ་དགོངས་ནས། སྟེ་དང་གནས་དང་ཞེས་སོགས་དང་།

འདྲ་ཤིས་ཅན་དང་འདྲ་ཤིས་མེད། ཅིས་སོགས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།།

ལམ་ཉམས་སྒྲུབ་ལོན་པའི་ནལ་འབྱོར་པས་ནི་ཅ་ཐིག་རྒྱུད་གསུམ་ལ་གནད་དུ་བསྐྱབ་པ་ལས་
སྒྲུབ་མཆོད་ཐོབ་གསུམ་འོད་གསལ་དང་བཅས་པ་རིམ་གྱིས་དྲངས་ཏེ་གིན་ཏུ་ཐ་བའི་རྒྱུད་སེམས་མངོན་
དུ་གྱུར་པའི་སེམས་དབེན་མཐར་ཐུག་གས། དེའི་དོན་ཐུབ་པའི་ལམ་མངོན་དུ་བྱས་ཏེ་དེ་ཉི་མའི་རྒྱུད་
སེམས་གིན་ཏུ་ཐ་བ་ལས་སྒྲུབ་ལུས་སྒྲུབ་ལངས་ནས་སྒྲུབ་ལུས་དེས་སངས་རྒྱས་པའི་ལུང་འཇུག་གི་སྒྲུབ་མེ་
སྒྲུབ་རིགས་འདྲའི་རྒྱུད་སེམས་དེས་ཆོས་སྒྲུབ་རིགས་འདྲའི་རྒྱུ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ།། འདིར་ནི་མཆོན་པ་
ཙམ་སྟེ། རྒྱལ་འདི་ནི་རྒྱས་པར་འབྱུང་པའི་དྲི་མ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་རིམ་པ་ལྟ་གསལ་པའི་སྒྲོན་
མ་ལས་ཤིས་པར་བྱའོ། ཇེ་ཡང་རྒྱབས་འདིར་གཏུག་མའི་སེམས་དང་ལུས་གཉིས་ནམ་གཞག་སོ་སོར་
ཆེན་པོ་བཤད་པ་ན་སེམས་འགྲེལ་སྒྲོར་གསུམ་ལ་སོགས་པས་འོད་གསལ་གྱི་རྒྱུད་སེམས་གཉིས་ཀྱི་
ནང་ནས་སེམས་ཉིད་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་འཆད་ཅིང་རྒྱུད་གཙོ་བོར་མི་བྱེད་ལ་དཔལ་གསར་བ་འདུས་
པ་སོགས་སྒྲས་རྒྱུད་ནམས་ཀྱི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བའི་གྲུབ་ཆེན་མགོན་པོ་སྐུ་རྒྱུབ་ལ་སོགས་པ་ནམས་
ཀྱིས་འོད་གསལ་གྱི་རྒྱུད་སེམས་གཉིས་ཀ་གཙོ་བོར་བྱས་ཏེ་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིན་ནོ། ཇེ་
ཉམས་འཆད་རྒྱལ་སོ་སོར་འོར་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་སེམས་འགྲེལ་སྒྲོར་གསུམ་གྱི་བཞེད་པས་འོད་གསལ་
གྱི་སེམས་ཉིད་ཀྱི་སྟེང་ནས་སྐུ་གཉིས་ཀའི་རིགས་འདྲའི་རྒྱ་རྒྱུབ་ཀྱི་རྒྱུད་ལས་གཞུགས་སྐུ་རི་རིགས་
འདྲའི་རྒྱ་མ་རྒྱུབ་པ་དང་། འོད་གསལ་ལྟ་བུ་སྐུ་གྱི་སེམས་ཉིད་འཁོར་འདས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱེད་པ་པོ་
ཡིན་པའི་སྒྲོན་པ་ཀུན་ལ་བྱུང་བ་པོ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིན་ལ། མགོན་པོ་སྐུ་རྒྱུབ་སོགས་གྲུབ་
ཆེན་ནམས་ཀྱིས་སྒྲས་རྒྱུད་ཀྱི་དགོངས་པ་བཀུ་བའི་བཞེད་པས་ནི་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་ལས་ཆོས་
སྐུ་རི་རིགས་འདྲའི་རྒྱུད་རྒྱུད་ལས་གཞུགས་སྐུ་རི་རྒྱུ་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིན་ནོ། ཇེ་ཉམས་འོར་བའི་
རྒྱ་མཚན་ཡང་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་རིགས་ཐད་དང་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིན་ཏེ་འོག་ཏུ་འཆད་དོ། ཇེ་
ཉམས་ན་སྐུ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུབ་གཞི་གཏུག་མའི་ལུས་སེམས་མདོ་ཙམ་བཤད་ཟིན་ནོ།།

ཤེས་པར་འགྲུང་རོ། ཉེ་ལྷོ་ན་འདུས་པ་སོགས་སྤྲུལ་ཆུང་ནམས་ཀྱི་དགོངས་པ་འཕགས་ཡུལ་གྱི་གྲུབ་
ཆེན་ནམས་ཀྱིས་བཀྲལ་བ་ལྟར་དང་། སེམས་འགེལ་སྒྲོར་གསུམ་ལ་སོགས་པས་བཀྲལ་བ་ལྟར་གྱི་མི་
འདྲ་བ་གཉིས་གཉིས་སུ་གནས་པར་བྱེད་དགོས་སོ།།

དེ་ཡང་དོ་རྩེ་སྤྱིང་འགེལ་ལས་བདེ་མཆོག་དང་གདན་བཞིའི་ངེས་དོན་འབྲུམ་ལྷ་གྱེ་དོ་རྩེ་
ལས་ཤེས་དགོས་པ་དང་། གྱེ་དོར་དང་བདེ་མཆོག་ཉུང་འཁྲུག་སྤྱིང་འགེལ་གྱི་ངེས་དོན་གདན་
བཞི་ལས་ཤེས་དགོས་པ་དང་། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ངེས་དོན་དང་པོའི་སངས་རྒྱུས་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་
ཙ་ཆུད་དང་བདེ་མཆོག་མདོན་བཞེད་འབྲུམ་པའི་ཆུད་ནམས་ལས་ཤེས་དགོས་པར་བཤད་དེ། དེ་
ཉིད་ལས། གྱེ་ཡི་དོ་རྩེ་ཡིས་ནི་བདེ་མཆོག་དང་ནི་གདན་བཞི་ཤེས་པར་བྱ། གྱེ་དོ་རྩེ་དང་བདེ་མཆོག་
འཁོར་ལོ་ཉུང་འཁྲུག་འདི་ནི་གདན་བཞིས་ཤེས་པར་བྱ། མཆོག་གི་དང་པོའི་སངས་རྒྱུས་ཆོག་དང་བདེ་
མཆོག་ཆེན་པོས་ངེས་དོན་ཤེས་པར་བྱ།^༩ ཞེས་བཤད་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་གསང་བ་འདུས་པའི་
ཆུད་ཕྱི་མ་ལས་སྦྱོར་བ་ཡན་ལག་དུག་གསུངས་པའི་ཆུད་ཆོག་འདི་ནམས་ལ་ཡང་དུས་འཁོར་ནས་
བཤད་པའི་སྦྱོར་བ་ཡན་ལག་དུག་གི་དོན་རེ་དང་ལྷ་སྒྲུབ་སྒྲུབ་གསལ་སོགས་ཀྱིས་བཀྲལ་བའི་སྦྱོར་དུག་
གི་དོན་རེ་སྤྱི་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ཡོད་དེ། ལྷ་རོ་པས་འདུས་པ་ཕྱི་མའི་ཆུད་ཆོག་དེ་ནམས་ཀྱི་དོན་དབང་
མདོར་བསྟན་གྱི་འགེལ་པར་དུས་འཁོར་གྱི་སྦྱོར་དུག་བཞིན་དུ་བཤད་ཅིང་འདུས་པ་ཕྱི་མའི་འགེལ་
པར་སྦྱོན་གསལ་བཞིན་དུ་བཤད་པས་སོ།།

འོན་དུས་འཁོར་ནས་བཤད་པའི་སྦྱོར་བ་ཡན་ལག་དུག་དང་སྦྱོན་གསལ་གྱིས་ཆུད་ཕྱི་མའི་
དོན་བཤད་པའི་སྦྱོར་བ་ཡན་ལག་དུག་མི་འདྲ་བའི་ཚུལ་རི་ལྟ་བུ་སྤྲུལ་ན། དེ་ནི་འདི་ལྷོ་ཡིན་ཏེ་དུས་
ཀྱི་འཁོར་ལོའི་སངས་རྒྱུད་ཀྱི་དོན་དབང་པོ་ནམས་ལུལ་ལ་མི་འཇུག་པར་ནང་དུ་སྤྱད་པ་ལ་བཤད་ཅིང་།
སྦྱོན་གསལ་ལས་ཁྲུལ་ལེན་པ་ལ་ཁྲུལ་སྤྱད་པ་ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་དབང་པོ་ནམས་ཀྱིས་གསུགས་
སོགས་ནམས་ལུལ་དུ་བསྐྱས་ནས་སོ་སོར་ལོངས་སྦྱོང་པ་སོར་སྤྱད་ཀྱི་དོན་དུ་བཤད་པ་དང་། གཞན་
ཡང་འགེལ་ཆེན་གྱི་ཁམས་ལའི་མདོར་བསྐྱས་གཉིས་པ་ལས། བར་མའི་མཆོན་མ་ནི་མཆོག་ཏུ་མི་
འགྲུང་བའི་སྤྱད་ཅིག་བརྒྱ་ལྷག་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱིས་ས་དང་པོ་ཐོབ་པ་དང་།^{༡༠} ཞེས་ཏིང་པོ་འཛིན་གྱི་ཡན་

ལག་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་སྟོང་དང་བརྒྱད་བརྒྱ་ཐོབ་པ་འཕགས་པ་དང་། སྦྱར་བ་ཡན་ལག་དྲུག་གི་
 རྗེས་དྲན་མན་ལ་གནས་པ་ཐམས་ཅད་སོ་སོ་སྦྱི་བོར་བཤད་ལ། སྦྱོན་གསལ་གྱིས་འཛིན་པའི་ཡན་
 ལག་དོན་གྱི་འོད་གསལ་དང་། རྗེས་དྲན་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ལས་ལུགས་བསྐྱོག་ཏུ་ལངས་པའི་གནས་
 སྐབས་དང་། ཉིང་པེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་ཟུང་འཇུག་ལ་བཤད་ཅིང་། དོན་གྱི་འོད་གསལ་ཐོབ་ནས་སྟོང་
 ཉིད་མངོན་སུམ་ཏུ་རྟོགས་པའི་འཕགས་པར་འཛིན་པས་སོ། །དེ་ཡང་སྦྱོན་གསལ་ལས་དེ་ལྟར་ཏུ་
 བཤད་དེ། འཛིན་པའི་ཡན་ལག་འཆད་པའི་སྐབས་ཀྱི་སྦྱོན་གསལ་ལེའུ་བཅུ་གཉིས་པ་ལས། རྩལ་པར་
 བྱུར་པའི་གཟུང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འཛིན་པ་ཡིན་པར་བཤད་དེ། དེ་གང་ཞེན། ཡང་དག་པའི་མཐའ་
 ཞེས་བྱ་བའོ། །སེམས་ནི་འགོག་པའི་དོ་རྗེར་འགྱུར། །མཚན་མར་ཉེར་འཛིན་འགྱུར་བར་བྱུར།¹⁷ །ཞེས་
 བྱ་བ་ལ་འགོག་པའི་དོ་རྗེ་ནི་འོད་གསལ་བའོ། །དེར་བྱུར་པ་ནི་སེམས་དེར་བྱུར་བའོ། །ཞེས་སོགས་གྱིས་
 འཛིན་པའི་ཡན་ལག་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ལ་འཛིན་པར་བཤད་ཅིང་། རྗེས་དྲན་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ལས་
 ལུགས་བསྐྱོག་ཏུ་ལངས་པའི་གནས་སྐབས་ལ་བཤད་པ་ནི་ལེའུ་དེ་ཉིད་ཀྱི་རྗེས་དྲན་འཆད་པའི་སྦྱོན་
 གསལ་ལས། དེ་ལྟར་བདག་ཉིད་འོད་གསལ་བར་སོང་བར་རྣམ་པར་བསྐྱོམ་ཞིང་མངོན་སུམ་ཏུ་
 བྱས་ནས་གང་མངོན་ཏུ་དྲན་པ་སྒྲིག་སྦྱར་འདྲ་བ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པས་ཡང་དག་པའི་མཐའ་ཐོབ་
 པ་དེ་དང་འདྲ་ཞིང་། དེ་ཉིད་ཀྱི་རིམ་གྱིས་སྦྱོར་བར་བྱ་ཞིང་བསྐྱེད་པར་བྱ་སྟེ།¹⁸ བཤད་མ་ཐག་པ་དེད་ག་
 བྱི་རྗེས་སུ་དྲན་པ་ཞེས་བཤད་པ་ཡིན་པར་གཤམ་གྱིང་ཁོང་ཏུ་ཆུད་པར་བྱའོ། །ཞེས་འཛིན་པའི་ཡན་ལག་
 དོན་གྱི་འོད་གསལ་མངོན་སུམ་ཏུ་བྱས་ནས། དེ་ལས་ལྷང་བའི་ཆོ་གང་སྟོན་འོད་གསལ་ལ་འཇུག་
 པའི་སྐབས་ཀྱི་སྒྲིག་སྦྱར་འདྲ་བ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པས་ཡང་དག་པའི་མཐའ་འོད་གསལ་ཐོབ་པ་
 དང་འདྲ་ཞིང་སྟེ་འདྲ་བར་སྒྲིག་སྦྱར་ལ་སོགས་སྦྱར་བཤད་པ་དེ་ཉིད་ལུགས་བསྐྱོག་ཏུ་རིམ་གྱིས་
 སྦྱོས་གིང་བསྐྱེད་པ་དེ་ཉིད་རྗེས་དྲན་ཡིན་པར་ཁོང་ཏུ་ཆུད་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །དེ་
 བཞིན་ཏུ་ཉིང་པེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་ཟུང་འཇུག་ལ་འཛིན་པ་ཡང་སྦྱོན་གསལ་ལས་གསལ་བར་
 གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱང་གཤམ་པར་བྱའོ། །

གལ་ཏེ་འཛིན་པའི་ཡན་ལག་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ལ་འཛིན་པ་སྦྱོན་གསལ་གྱི་དགོངས་པ་

ཡིན་ན། རྗེས་དྲན་དང་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་འཕགས་པར་འཛིན་པ་བདེན་ཏུ་
 རྒྱལ་ན་འད་། འཛིན་པའི་ཡན་ལག་ལ་འོད་གསལ་ཞེས་བཤད་པ་ནི་དཔེའི་འོད་གསལ་ལ་དགོངས་པ་
 ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། མ་སྐྱེས་པ་རྗེས་དྲན་འཆད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲོན་གསལ་ལས། ད་ནི་བྱང་ཏུ་
 འཇུག་པའི་རིམ་པ་ཉིད་ཀྱིས་ལྡང་བའི་གནས་བསྟན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དེ་ལས་ལྷོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་
 པ་གསུངས་ཏེ། མ་སྐྱེས་པ་ནི་འཛིན་པའི་ཡན་ལག་གོ། ཞེས་པ་ནས། དེ་ནས་འཛིན་པའི་ཡན་ལག་གི་
 འོག་ཏུ་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བ་ཞེས་བྱ་བར་སྦྱར་ཏེ། རང་བཞིན་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པའོ། འོད་
 གསལ་ལ་ནི་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་སྟེ། རང་བཞིན་དང་ལྡན་པའི་འོད་གསལ་བ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་
 གསལ་བ་ཞེས་བྱའོ། རྟེན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། གཉིས་སྤྱུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅན་དོ་རྗེ་འཆང་
 ཆེན་པོའི་སྦྱུའོ། ཞེས་འཛིན་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་བཤད་པའི་འོད་གསལ་དེ་ལས་ལྡང་བའི་ཆོ་བྱང་འཇུག་
 གི་སྦྱར་ལྡང་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། རྟེན་ལྡར་ན་སྤྱུང་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་འཕགས་ཡུལ་གྱི་གྲུབ་
 ཆེན་རྣམས་ཀྱིས་བཀྲལ་བ་དང་སེམས་འགྲེལ་སྒྲོར་གསུམ་གྱིས་བཀྲལ་བ་གཉིས་གཅིག་རྒྱ་མཚན་ཏུ་
 བྱས་ན་ཅིག་ཤོས་འགོག་པ་འདམ། ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག་རྣམས་ཀྱི་མིང་གཅིག་པ་རྣམས་དོན་ཡང་
 གཅིག་ཏུ་འབྲུལ་བར་མི་བྱའོ།

གཉིས་པ་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་ལམ་རྣམས་མ་སྐྱེས་པར་གསལ་བར་འཆད་པའི་རྒྱུད་ནི། དཔལ་
 ཏུས་ཀྱི་འཁོར་ལའི་རྩ་རྒྱུད་དང་བསྐྱེས་རྒྱུད་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུད་རྣམས་ཡིན་ཏེ། ཁམས་ལའི་མདོར་བསྐྱེས་
 གཉིས་པ་ལས། རྫོང་རྗེ་ཐེག་པ་འདིར་སེམས་ཅན་གྱི་བསམ་པའི་དབང་གིས་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཐམས་
 ཅད་ལ་རྫོང་རྗེའི་ཆོག་ཏུ་སྐྱས་ཏེ་བཞི་པ་དེ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ་ཞེས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར་རོ། བཞི་པ་ནི་གསུམ་པ་མ་ཡིན་ཏེ་བཞི་པ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། རྟེན་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ་ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་བཞི་པར་འགྱུར་རོ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་གསུང་འདིའི་ཕྱིར་
 རྫོང་རྗེའི་ཆོག་ཏུ་སྐྱས་པ་ཡིན་ནོ། རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་རྫོང་རྗེའི་ཆོག་རབ་ཏུ་གསལ་བ་མ་ཡིན་
 ཞིང་གྲུ་མ་བརྒྱུད་པའི་རིམ་པས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ་རྒྱུད་ནི་རྒྱུད་གཞན་དག་གིས་རྟོགས་པར་བྱ་
 ཞེས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསལ་བ་འདུས་པ་སོགས་སྐྱས་རྒྱུད་རྣམས་

སུ་དབང་བཞི་པས་མཆོན་པའི་ཟབ་དོན་སྤྲུལ་པར་བཤད་ནས་དེའི་མཁུག་ཐོག་ཉིད་དུ། དང་པོའི་
 སངས་རྒྱུས་འདི་ལ་རྩོམ་ཆེའི་ཆོག་དེ་དག་ཉིད་རབ་ཏུ་གསལ་བར་བསྟན་པ་དང་བཤད་པ་དང་རབ་ཏུ་
 བཤད་པ་དག་གིས་བཅོམ་ལུན་འདས་ཀྱིས་གསལ་བར་མཛད་དོ། །འདི་ཉིད་སྐབས་པ་ལ་ལྷག་རྒྱ་ཆེན་
 བོ་སྒྲོམ་པ་དུ་བ་ལ་སོགས་པ་མཆོན་མའི་ལམ་རབ་ཏུ་གསལ་བར་མཛད་དེ། རྟོང་པར་ཅེ་གཅིག་ཡིད་
 བྱས་ཏེ། ཉི་མ་གཅིག་ནི་ཡོངས་སུ་བརྟག། ཅེས་པས་སོ། །བཅོམ་ལུན་འདས་ཀྱི་གསུང་འདིའི་ཕྱིར་
 མཆོག་གི་དང་པོའི་སངས་རྒྱུས་ལ་རྩོམ་ཆེའི་ཆོག་ལྷག་རྒྱ་ཆེན་བོ་སྒྲོམ་པའི་ལམ་དུ་བ་ལ་སོགས་པ་རབ་ཏུ་
 གསལ་བ་ཡིན་གྱི་སྒྲ་མ་བརྒྱད་པའི་མིམ་པས་འོངས་པ་མ་ཡིན་ལ། སྒྲ་མའི་བཀའ་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་
 པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ།^{༡༩} །ཞེས་སྤྲུལ་རྒྱུད་ནམས་སུ་སྤྲུལ་པའི་ཟབ་དོན་དང་པོའི་སངས་རྒྱུས་ཅ་རྒྱུད་དང་
 བསྟུས་རྒྱུད་དུ་ཅ་བཤད་སྐུར་ནས་འཆད་པའི་སྒྲ་མའི་མན་ངག་ལ་ལྟོས་མི་དགོས་པར་གསལ་བར་
 བཤད་པར་གསུངས་པས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་སྒྲ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་དགོངས་པ་འབྲེལ་ཚུལ་མདོར་བསྟུས་པ་
 ཅུམ་ཞིག་བཞེད་ཟིན་ཏོ།།

॥

ལེའུ་དང་པོ། ཁམས་གི་ལེའུ།

ཕྱི་ནང་གཞན་གསུམ་གྱི་གྲངས་ངེས་དང་། གོ་རིམ་བཤད་པ།

བཞི་པ་སྐབས་སུ་བབ་པ་དཔལ་དུས་ཀྱི་ལམ་ལོ་ལོ་བཞེད་པུ་ཕྱི་ནང་གཞན་གསུམ་བཤད་པ་ལ་གསུམ། ཕྱི་ནང་གཞན་གསུམ་གྱི་གྲངས་ངེས་བཤད་པ་དང་། གོ་རིམ་བཤད་པ་དང་། ཕྱི་ནང་གཞན་གསུམ་སོ་སོའི་རང་བཞིན་བཤད་པའོ།

དང་པོ་ནི་མདོར་བསྡུས་གཉིས་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདིར་རྒྱལ་ཐུ་རབ་འདུས་པ་ཐོན་དུ་འགོ་བཙུག་པའི་འཛིན་ཏེན་གྱི་ཁམས་སོ། འཛིན་ཏེན་གྱི་ཁམས་ཐོན་དུ་འགོ་བཙུག་པའི་སེམས་ཅན་ཁམས་སོ། སེམས་ཅན་ཐོན་དུ་འགོ་བཙུག་པའི་འཛིན་ཏེན་དང་འཛིན་ཏེན་ལས་འདས་པའི་མདོན་པར་དབང་བསྐྱར་བའོ། མདོན་པར་དབང་བསྐྱར་བ་མདོན་དུ་འགོ་བཙུག་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་དཀྱིལ་ལམོར་གྱི་ལམོར་ལོ་སྒྲོམ་པ་གོམས་པས་འོག་མིན་གྱི་སྤྱིད་པའི་མཐར་ཐུག་པ་འཛིན་ཏེན་པའི་དངོས་གྲུབ་སྐྱབ་པའོ། འཛིན་ཏེན་པའི་དངོས་གྲུབ་ཐོན་དུ་འགོ་བཙུག་པའི་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་དག་ལྟ་སྟེ་བ་སྒྲུ་མའི་སྤྱིད་དང་སྤྱིད་ཆེ་ཀྱན་རྫོག་དང་དམིགས་པ་མེད་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་སྒྲོབས་ཀྱིས་རྒྱལ་ཐུ་རབ་འདུས་པ་ལས་འདས་གིང་དཀྱིལ་ལམོར་ལོ་སྒྲོམ་པ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་སྒྲོམ་པ་དང་བྲལ་བ་ལྷག་ཀྱང་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དངོས་གྲུབ་སྐྱབ་པའོ། ཞེས་གསུངས་པ་འདིས་ཕྱི་ནང་གཞན་གསུམ་གྱི་གྲངས་ངེས་དང་གོ་རིམ་གཉིས་ཀ་བཞུན་ཏོ། དེ་ཡང་ནི་ལྷར་བཞུན་ན། དུས་ཀྱི་ལམོར་ལོ་ཙ་ཙ་རྒྱུད་བསྐྱས་རྒྱུད་ཀྱི་བཞུན་བྱའི་གཙོ་བོ་ནི་དུས་ཀྱི་ལམོར་ལོ་ཙ་ཙ་རྒྱུད་བྱའི་གཙུག་བྱའི་གཙོ་བོས་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ལམ་གྱི་ཆ་རྒྱུན་རྣམས་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་ལམ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ལམ་གྱི་ཆ་རྒྱུན་དེ་ལ་གང་སྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ལམ་གྱི་སྐྱབ་གཞི་དང་། དེ་སྐྱོང་བར་བྱེད་པའི་ལམ་དང་། དེ་ལྟར་སྐྱབ་པའི་འབྲས་ཐུ་དང་གསུམ་དུ་གྲངས་ངེས་ལ། ལམ་གྱི་སྐྱབ་གཞི་དེ་ལ་ཡང་སྐྱོད་ཀྱི་འཛིན་ཏེན་དང་། བང་བཅུད་ཀྱི་སེམས་ཅན་གཉིས་སུ་ངེས་གིང་། དེ་སྐྱོང་བར་བྱེད་པའི་ལམ་དེ་ལ་ཡང་ལམ་དེའི་སྐྱོད་རྒྱུད་བྱེད་པའི་དབང་བསྐྱར་བ་དང་། སྐྱབ་གཞི་མ་དག་པའི་ཆ་མདོན་རྒྱར་མགོ་

གཞོན་ཞིང་ས་བོན་བྱངས་ནས་འབྱིན་པའི་རྫོགས་རིམ་གྱི་པའི་རྒྱུད་སྒྲིབ་བྱེད་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ལམ་
 དང་། སྐྱུང་གཞིའི་མ་དག་པའི་ཆ་རྩ་བ་ནས་འབྱིན་པའི་རྫོགས་རིམ་གྱི་ལམ་དང་གསུམ་དུ་ངེས་ཤིང་།
 དེ་ལྟ་བུའི་དབང་དང་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་ལམ་རྣམས་དང་དེ་ལྟར་ཉམས་སུ་བྲལ་བའི་འབྲས་བུ་རྣམས་
 བྱིན་པ་གཞན་གསུམ་གྱི་ནང་ཚན་གྱི་གཞན་དུ་འདུ་བས་སོ། །དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་
 གཤུལ་བྱའི་གཙོ་བོའི་ལམ་གྱི་ཆ་རྒྱུན་ལ་བྱིན་པ་གཞན་གསུམ་པོ་དེར་ངེས་པ་ལ་དགོངས་ནས་རྒྱུད་ཀྱི་
 ལེའུ་ཡང་རྣམ་པ་ལྟར་ངེས་པར་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་སྐྱུང་གཞི་བྱི་སྟོད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་གཙོ་བོར་
 གཏན་ལ་འབེབས་པ་འཛིག་རྟེན་ཁམས་ལེ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྐྱུང་གཞི་ནང་བཅུད་ཀྱི་སེམས་ཅན་
 གཙོ་བོར་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ནང་གི་ལེའུ་དང་། གཞན་ལ་འཁོར་དང་བཅས་ན་དབང་བསྐྱར་བ་
 དང་ལམ་བསྐྱེད་རྫོགས་གཉིས་དང་འབྲས་བུ་མཐར་སྒྲུག་པ་དང་བཞིར་བྱས་པའི་དབང་བསྐྱར་བ་
 གཙོ་བོར་གཏན་ལ་འབེབས་པ་དབང་གི་ལེའུ་དང་། བསྐྱེད་རིམ་གཙོ་བོ་དང་རྫོགས་རིམ་གྱི་ཆ་
 འགའ་ཞིག་གཏན་ལ་འབེབས་པ་སྐྱབ་ཐབས་ཀྱི་ལེའུ་དང་། རྫོགས་རིམ་དང་འབྲས་བུའི་གནས་
 སྐབས་གཙོ་བོར་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ཡེ་ཤེས་ལེའུ་དང་ལྟར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །

༥ གཉིས་པ་བྱིན་པ་གཞན་གསུམ་གྱི་གོ་རིམ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། ཤེས་བྱ་གཤིས་ལ་གནས་
 པའི་གོ་རིམ་དང་ལམ་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་ལ་ལྟོས་པའི་གོ་རིམ་མོ། །

དང་པོ་ནི་གོང་དུ་བྲངས་པའི་འདིར་རྩལ་སྤྲ་རབ་འདུས་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བ་ནི་ཞེས་སོགས་ཀྱི་
 དངོས་ཀྱི་བསྟན་འདོན་ཏེ་སྟོད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་ནི་རྩལ་སྤྲ་རབ་འདུས་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བ་ཅན་ཡིན་ཏེ། སྟོད་
 ཀྱི་འཛིག་རྟེན་སྤྲ་མ་ཞིག་ནས་སྟོང་པའི་རྩལ་གྱི་མིང་ཆེན་རྩལ་སྤྲ་རབ་སེལ་བྱུང་གནས་པ་རྣམས་འདུས་
 པ་ལས་རྒྱུད་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ནས་སྤྱིང་དང་རི་རབ་སོགས་ཀྱི་པར་རིམ་གྱིས་ཆགས་དགོས་པའི་བྱིར་
 རོ། །བཅུད་ཀྱི་སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་སྟོང་གི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཆགས་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པ་
 ཅན་ཡིན་ཏེ། སྟོན་དུ་སེམས་ཅན་གང་དུ་གནས་པའི་གནས་སྟོན་ཆགས་ཏེ་དེའི་རྗེས་སུ་དེར་གནས་
 པའི་སེམས་ཅན་གྲུབ་ནས་གནས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །གཞན་ལ་དབང་དང་བསྐྱེད་རྫོགས་འབྲས་བུ་

དང་པཅས་པ་ནམས་སུ་ཤེས་པ་ལས་འཛིག་རྟེན་དང་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་དབང་བསྐྱར་བ་ལ་
 མེས་ཅན་ཐོན་ཏུ་འགྲོ་དགོས་ཏེ། དབང་བསྐྱར་བ་ལ་གང་ལ་དབང་བསྐྱར་བའི་སྒོ་བ་མ་དང་གང་
 གིས་དབང་བསྐྱར་བའི་སྒོ་བ་དཔོན་མོགས་ཐོན་ཏུ་བྱུང་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཙོ་བོར་གཟུགས་སྐྱའི་
 རིགས་འདྲའི་རྒྱར་རྒྱར་པའི་གཞན་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ཐོན་ཏུ་དབང་བསྐྱར་བ་འགྲོ་དགོས་ཏེ། དཀྱིལ་
 ལའོར་ཏུ་འཇུག་ནས་དབང་བསྐྱར་བ་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པ་མ་ཐོབ་ན་བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་སྒོམ་པའི་
 ཐོན་ཏུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ནམ་པར་རྟོག་པའི་སྒོམ་པ་དང་བྲལ་བ་བྱུག་ཀྱང་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
 དངོས་གྲུ་བ་སྐྱབ་པ་རྫོགས་པའི་རིམ་པ་ནི་བསྐྱེད་རིམ་མཐར་ཐིམ་པ་ཐོན་ཏུ་འགྲོ་བ་ཅན་ཡིན་ཏེ།
 བསྐྱེད་རིམ་མཐར་ཐིམ་པ་སྐྱེད་སྒྲིབ་པར་བྱེད་པའི་སྒྲིབ་ལམ་ཐོན་ཏུ་མ་སོང་བར་གྲོལ་ལམ་རྫོགས་
 པའི་རིམ་པ་མཚན་ཉིད་ཚང་བ་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་ཤེས་བྱའི་གཤིས་ལ་དེ་ལྟར་ཏུ་གནས་
 པས་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོས་ཀྱང་ལེའུ་ལྷས་སྤྱི་ནང་གཞན་གསུམ་རིམ་པ་དེ་ལྟར་ཏུ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལམ་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་ལ་ལྟོས་པའི་གོ་རིམ་ནི། རྒྱུད་འདིའི་ཆེད་ཏུ་བྱ་བའི་
 གཏུལ་བྱས་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་ལམ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཐོན་ཏུ་ལམ་གྱི་སྐྱར་གཞི་སྤྱི་ནང་གཉིས་ཤེས་
 དགོས་པས་དང་པོར་གཏན་ལ་འབེབས་དགོས། དེ་གཉིས་ཀྱི་ནང་སྤྱི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཞིབ་
 བར་བཤད་ནས་དེ་ཤེས་པ་ཐོན་ཏུ་བཏང་སྟེ་དེ་དང་ཆོས་མཐུན་པའི་སྒོ་ནས་ནང་མེས་ཅན་ཐོན་ཏུ་
 འཛིག་རྟེན་ཤེས་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། རི་ལྟར་སྤྱི་ལོལ་དེ་བཞིན་ནང་།^༡ །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་
 གཉིས་ཤེས་པ་ཐོན་ཏུ་བཏང་སྟེ་གཞན་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་ལམ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལ་ཡང་དེ་གཉིས་ཀྱི་
 ཐོན་ཏུ་རུང་ཏུ་བསྐྱབ་པའི་དོན་ཏུ་དབང་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པ་བསྐྱར་བ་དགོས་པས་སྤྱི་ནང་གཉིས་ཀྱི་
 རེས་སུ་དབང་བསྐྱར་བ་དང་། དཔེ་རེས་སུ་རྫོགས་རིམ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུད་སྒྲིབ་བྱེད་ཏུ་བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་
 དང་། དེ་ལྟར་བསྐྱེད་རིམ་གྱིས་རྒྱུད་སྒྲིབ་པར་བྱས་པ་ལས་རྫོགས་རིམ་དང་། བསྐྱེད་རྫོགས་ཉམས་
 སུ་སྒྲུངས་པའི་འབྲས་ལུང་སྐྱེ་གཉིས་ལ་སོགས་པ་འབྲུང་བས་སྤྱི་ནང་གཞན་གསུམ་དང་། གཞན་
 གྱི་འང་དབང་བསྐྱེད་རྫོགས་དེ་དག་གི་འབྲས་ལུ་རྣམས་ཀྱི་གོ་རིམ་དེ་ལྟར་ཏུ་ཤེས་པ་ཡིན་ཞིང་དེ་ལ་
 དགོངས་ནས་ཁམས་ལའི་མདོར་བསྐྱེས་གཉིས་པ་ལས། དེ་བས་ན་དང་པོར་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་

གྱི་བརྟག་པ་དང་དེ་ནས་ནང་གི་བརྟག་པ་དང་དེ་ནས་དབང་བསྐྱར་བའི་བརྟག་པ་དང་དེ་ནས་འཛིག་
 རྟན་པའི་དངོས་གྲུབ་སྐྱབ་པའི་བརྟག་པ་དང་དེ་ནས་མཆོག་ཏུ་མི་འགྱུར་བའི་ཡེ་ཤེས་སྐྱབ་པའི་བརྟག་
 པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་རིམ་པ་རིམ་པ་བཞིན་རྒྱུད་གྱི་རྒྱལ་པོ་ནི་བརྟག་པ་ལྟ་ལམ་ལེའུ་ལྟའི་བདག་ཉིད་དོ།^༩ ། ཞེས་
 རྒྱུད་གྱི་བརྗོད་བྱ་དོན་གྱི་ལེའུ་ལྟ་དང་། དེ་སྟོན་བྱེད་ཆོག་གི་ལེའུ་ཡང་ལྟར་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །

སྤྱི་འཛིག་རྟེན་ཁམས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།

༩ གསུམ་པ་སྤྱི་ནང་གཞན་གསུམ་སོ་སོའི་རང་བཞིན་བཤད་པ་ལ་གསུམ། སྤྱི་འཛིག་རྟེན་
 གྱི་ཁམས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་དང་། ནང་སེམས་ཅན་གྱི་འཛིག་རྟེན་བཤད་པ་དང་། གཞན་
 དབང་དང་བསྐྱེད་རྫོགས་འབྲས་སུ་དང་བཅས་པའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པའོ།

སྟོད་འཆག་པའི་རིམ་པ་ཚད་དང་བཅས་པ་བཤད་པ།

དང་པོ་ལ་སྟོད་འཆག་པའི་རིམ་པ་ཚད་དང་བཅས་པ་བཤད་པ་དང་། དེར་གནས་པའི་
 བརྩད་གྱི་སེམས་ཅན་སྤྱིའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་དང་། སའི་སྟེང་དུ་ལྷན་པོ་ལ་འཁོར་བའི་གོ་ལའི་རྣམ་
 གཞག་བཤད་པ་དང་། འདིར་སྟོད་བརྩད་གྱི་འཛིག་རྟེན་གྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་མངོན་པའི་སྟེ་སྟོད་
 དང་འགལ་བ་སྤང་བའོ།

དང་པོ་ནི་སྟོད་གྱི་འཛིག་རྟེན་སྟེ་མ་ཅིག་ཞིག་ནས་སྟོང་པར་གནས་པའི་ཆེ་སའི་ཁམས་དྲི་
 དང་གཞུགས་དང་རོ་དང་རེག་བྱ་དང་སྒྲི་སྟེ་ཡོན་ཏན་ལྟའི་བདག་ཉིད་ཅན་དང་། རྒྱའི་ཁམས་དྲི་མ་
 གཏོགས་པའི་ཡོན་ཏན་བཞི་ལྟན་དང་། མའི་ཁམས་དྲི་དང་གཞུགས་མ་གཏོགས་པའི་ཡོན་ཏན་གསུམ་
 ལྟན་དང་། རྒྱུད་གྱི་ཁམས་དྲི་དང་གཞུགས་དང་རོ་མ་གཏོགས་པའི་ཡོན་ཏན་གཉིས་ལྟན་དང་། བམ་
 མཁའི་ཁམས་སྤྱིའི་ཡོན་ཏན་གཅིག་སུ་དང་ལྟན་པ་སྟེ་དེ་ལྟ་སའི་ཁམས་ལྟའི་རྒྱལ་པོ་རབ་སེམས་སུ་ར་

གནས་པ་འཛིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྟད་གྱི་མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྟོང་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་སྟོང་
 པའི་རྒྱལ་ཞེས་མིང་གིས་བསྟན་པ་རྣམས་ནམ་མཁའ་སྟོང་པ་ལ་སོ་སོར་གནས་པ་ལས། འཛིག་རྟེན་
 འཆགས་པའི་སེམས་ཅན་སྤྱི་མཐུན་གྱི་ལས་ཀྱི་རྣམ་པ་སྤྱོན་པའི་དུས་ཀྱི་དབང་གིས་དང་པོར་རྒྱུད་གི་
 རྒྱལ་མ་རབ་རྣམས་ཐན་ཚུན་འདབས་འབྱར་བར་གྱུར་ཏེ། དེ་ལྟར་འབྱར་བ་ལས་ཡང་ཞིང་གཡོ་བའི་
 རྒྱུད་ཏུ་འགྱུར་རོ། །འདིས་སྤྱུང་དོན་གྱི་རྒྱུད་ཆེས་སྤྱི་བ་ཡང་གེས་རྣམས་གསུང་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་མའི་
 རྒྱལ་མ་རབ་རྣམས་འདབས་འབྱར་ཏུ་གྱུར་པ་ལས་རྒྱུད་དང་ལྗན་པའི་སྟོག་གི་རྣམ་པ་ལྟ་བུའི་མེར་
 འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྒྱུད་རྒྱལ་མ་རབ་རྣམས་འདབས་འབྱར་ཏུ་གྱུར་པ་ལས་རྒྱུད་དང་མེ་དང་ལྗན་
 པའི་ཆར་གྱི་རྣམ་པ་ལྟ་བུའི་ཆར་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་སའི་རྒྱལ་མ་རབ་རྣམས་འདབས་འབྱར་ཏུ་
 གྱུར་པ་ལས་རྒྱུད་དང་མེ་དང་ལྗན་པའི་དབང་པོའི་གཞུང་རྣམ་པ་ལྟ་བུའི་སར་འགྱུར་རོ། །རོ་
 འམ་ནམ་མཁའི་ཁམས་ཀྱི་རྒྱལ་མ་རབ་རྣམས་ནི་འབྱུང་བའི་ཁམས་གཞན་བཞི་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་
 བྱེད་ཏུ་གནས་པ་ཡིན་ཞིང་། འདིའི་ནམ་མཁའི་ཁམས་ཞེས་པ་ནི་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་མ་
 ཡིན་གྱི། གཟུགས་ཅན་གཞན་གྱི་གོ་འབྱེད་པའི་ནམ་མཁའ་འདུས་བྱས་ཤིག་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལྟ་བུའི་ས་རྒྱ་མེ་རྒྱུད་བཞི་པོ་རིམ་གྱིས་འཕེལ་བ་ལས་འོག་གཞིའི་རྒྱུད་མེ་རྒྱ་སའི་དགྱིལ་
 འཁོར་བཞིར་གྱུར་པའི་དགྱིལ་འཁོར་བཞི་པའི་མཐུག་རྣམས་ཀྱི་ཚད་སྟོང་སྤྲུག་ལྟ་བུ་ལྟར་
 མཉམ་ཞིང་འོག་ནས་རིམ་པ་བཞིན་རྒྱུད་མེ་རྒྱ་སའི་དགྱིལ་འཁོར་བཅེགས་ནས་གནས་སོ། །དེ་ཡང་
 འོག་མ་རྣམས་ཀྱི་སྟེང་དུ་སྟེང་མ་རྣམས་སྟེན་དུ་བྲེ་རྒྱུད་པའི་རྒྱལ་གྱིས་གནས་པ། དེ་ཡང་དགྱིལ་
 འཁོར་བཞི་གའི་སྟེང་གི་ཆ་ཁ་ད་ཆར་དུ་གནས་པའི་སའི་དབྱུགས་ནས་སའི་མཐའ་བར་ལ་དབག་ཚད་
 སྟོང་སྤྲུག་ལྟ་བུ། དེ་བཞིན་དུ་དགྱིལ་འཁོར་གཞན་གསུམ་གྱི་འང་རང་རང་གི་ནང་མཐའ་ནས་
 བྱི་མཐའི་བར་གྱི་ཚད་སྟོང་སྤྲུག་ལྟ་བུ་ལྟར་སྟེ་རང་རང་གི་མཐུག་རྣམས་ཉིད་དོ། །ཡང་
 སའི་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་བྱི་མཐའ་གཅིག་ནས་བྱི་མཐའ་ཅིག་གོས་ཀྱི་བར་གྱི་ཚད་དབག་ཚད་
 འབྲུག་སྤྲུག་གཅིག་དང་རྒྱུད་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་བྱི་མཐའ་ནས་བྱི་མཐའ་ཅིག་གོས་ཀྱི་བར་གྱི་
 ཚད་དབག་ཚད་འབྲུག་སྤྲུག་གཉིས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་མའི་བྱི་མཐའ་ནས་བྱི་མཐའ་ཅིག་གོས་ཀྱི་

བར་གྱི་ཚད་དཔག་ཚད་འབུམ་ཕྲག་གསུམ་དང་། རྒྱུད་གི་ཕྱི་མཐའ་ནས་ཕྱི་མཐའ་ཅིག་ཤོས་གྱི་
བར་གྱི་ཚད་ནི་དཔག་ཚད་འབུམ་ཕྲག་བཞི་ཡིན་ནོ།།

དེ་ནས་དགྱིལ་འཁོར་བཞི་པོ་ཆགས་པའི་རྗེས་སུ་མི་ལྟར་བར་འཛིན་པར་བྱེད་པ་དང་སྐབ་
པ་དང་དབྱིབས་སུ་བྱེད་པའི་རྒྱུད་གི་མཐུ་ལས་ལྟན་པོ་ལ་སོགས་པའི་རི་དང་གླིང་ལ་སོགས་པ་རྣམས་
གྲུབ་ཁོང་སྟེ། དེ་ཡང་སའི་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་དབྱས་སུ་ལྟན་པོ་དཔངས་སུ་དཔག་ཚད་འབུམ་ཕྲག་གཅིག་
པ་ཅན། དེའི་སྟེང་དུ་བར་སྤྱང་སྟེང་བར་སྤྱང་བའི་ཡིད་གཞུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ལ་ལྟན་པོའི་མགིན་པ་དང་
གཞོད་དང་གཞུག་ཏྲོར་གྱི་ཐ་སྟད་བྱས་པའི་མགིན་པ་ལ་དཔག་ཚད་སྟེང་ཕྲག་གི་བྱ་ཆ་ལ། གཞོད་ལ་
ལྷ་བཟུ། གཞུག་ཏྲོར་ལ་ཉེར་ལྷ་སྟེ་མགིན་པའི་འོག་གི་མཐའ་ནས་གཞུག་ཏྲོར་གྱི་མཐའི་བར་ལ་དཔག་
ཚད་འབུམ་ཕྲག་གཅིག་སྟེ་ལྟན་པོའི་རྩ་བ་ནས་གཞུག་ཏྲོར་གྱི་རྩ་མོའི་བར་གྱི་ཚད་དཔག་ཚད་འབུམ་
ཕྲག་གཉིས་སོ། །ཡང་ལྟན་པོའི་རྩ་བའི་སའི་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་དབྱས་ནས་ལྟན་པོའི་རྩ་བའི་ཤར་མཐའ་
ལྷ་བྱའི་ཕྱོགས་ཀྱི་མཐའ་རྣམས་ཀྱི་བར་ལ་དཔག་ཚད་སྟེང་ཕྲག་བརྒྱད་བརྒྱད་དེ་མཐའ་གཅིག་ནས་
མཐའ་ཅིག་ཤོས་གྱི་བར་ལ་དཔག་ཚད་སྟེང་ཕྲག་བརྒྱད་ཀྱི་དང་། དེ་ནས་ལྟན་པོ་ལ་རྒྱུ་པོར་བསྒྲོར་
བའི་ཁོར་ལུག་དཔག་ཚད་སྟེང་ཕྲག་གཅིག་ །དེ་ནས་བསིལ་རིའི་མཐའི་སྟེང་གི་བར་དུ་ལྟན་པོའི་ཁ་
ཁྲིར་གྱིས་བྲུབ་པའི་ཁོངས་ཀྱི་རྒྱར་དཔག་ཚད་སྟེང་ཕྲག་བརྒྱད་ཡོད་པའི་འོག་གི་སའི་དགྱིལ་འཁོར་
གྱི་སྟེང་ཆ་མཉམ་པ་བཙོ་བརྒྱད་དུ་བྱས་པའི་ཆ་རེ་ལ་གླིང་དུག་མཚོ་དུག་རི་དུག་སྟེལ་ཏེ་གནས་པའི་
གླིང་དུག་ནི་ནང་ནས་རིམ་པ་བཞིན་སྒྲ་བ་དང་། འོད་དཀར་དང་། རབ་མཚོག་ཀྱི་ཤ་དང་། མི་འམ་
ཅི་དང་། རྒྱུད་ལྷུང་དང་། དུག་པོའི་གླིང་ཞེས་པའི་མིང་གིས་བསྟན་པ་དུག་གོ། །མཚོ་དུག་ནི་ནང་ནས་
རིམ་པ་བཞིན་སྒྲུང་ཆེ་དང་། མར་དང་། ཞོད་དང་། འོ་མ་དང་། ལུ་དང་། ཆང་གི་རྒྱ་མཚོའི་མིང་གིས་
བསྟན་པ་དུག་གོ། །རི་དུག་ནི་ནང་ནས་རིམ་པ་བཞིན་འོད་སྟོན་དང་། མན་ན་ར་དང་། བྱི་ར་དང་།
ཁོར་བུའི་འོད་དང་། རྩ་ཆ་དང་། བསིལ་རི་ཞེས་བྲུབ་པའི་མིང་གིས་བསྟན་པ་དུག་གོ། །དེ་ཡང་ལྟན་པོའི་
འགམ་སྟེགས་སམ་ཁོར་ལུག་དང་འདབས་ཆགས་པར་སྒྲ་བའི་གླིང་། དེ་དང་འདབས་ཆགས་པར་
སྒྲ་བའི་རྒྱ་མཚོ། དེ་ཡང་འདབས་ཆགས་པར་འོད་སྟོན་གྱི་རི་སྟེ། དེ་བཞིན་དུ་གླིང་དང་རྒྱ་མཚོ་དང་

དེ་ཡང་རྒྱུད་གི་དགྲིལ་འཁོར་ནས་ལྷན་པོའི་གཙུག་ཏོར་གྱི་བར་ལ་སྤྱིད་པ་སྲུམ་རྩ་ཆ་གཅིག་གི་གནས་ཡོད་ཏེ། དེ་ཡང་རྒྱུད་གི་དགྲིལ་འཁོར་ལ་དཔག་ཚད་སྟོང་ཕྲག་ལྔ་བརྩ་ཡོད་པའི་སྤྱེད་འོག་མའི་མཐའི་ཆ་ལ་དོ་རྗེའི་མེ་ལྷེ་དང་བཅས་པའི་དཔྱལ་བ་དང་དུ་འབོད་ཆེན་པོའི་དཔྱལ་བའི་གནས་གཉིས། སྤྱེད་སྟེང་མ་ལ་སྲུན་པ་ཆེན་པོའི་དཔྱལ་བའི་གནས་ཏེ་རྒྱུད་གི་དགྲིལ་འཁོར་ལ་དཔྱལ་བའི་གནས་གསུམ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་མའི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་སྤྱེད་འོག་མ་ལ་མའི་དཔྱལ་བ་དང་། སྤྱེད་སྟེང་མ་ལ་དུ་བམི་བཟད་པའི་དཔྱལ་བ་སྟེ་ཆ་བའི་དཔྱལ་བའོ། །དེ་གཉིས་ཀྱི་སྟེང་འོག་གི་ཚད་ཀྱང་དཔག་ཚད་སྟོང་ཕྲག་ཉེར་ལྔ་ཉེར་ལྔ་ཡིན་པོ། །རྒྱུད་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་སྤྱེད་འོག་མ་ལ་འདམ་གྱི་རྒྱུད་དཔྱལ་བ་དང་། སྤྱེད་སྟེང་མ་ལ་བྱེ་མའི་རྒྱུད་དཔྱལ་བའི་གནས་ཏེ་དེ་གཉིས་ནི་གང་བའི་དཔྱལ་བའོ། །དེ་གཉིས་ཀྱི་སྟེང་འོག་གི་ཚད་ཀྱང་དཔག་ཚད་སྟོང་ཕྲག་ཉེར་ལྔ་ཉེར་ལྔ་ཡོད། །སའི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་སྤྱེད་འོག་མ་ལ་གསལ་མའི་རྒྱུད་དཔྱལ་བ་དང་། སྤྱེད་སྟེང་མ་ལ་ལྷ་མ་ཡིན་དང་ལྷའི་གནས་ཏེ་དེ་གཉིས་ཀྱི་སྟེང་འོག་གི་ཚད་ཀྱང་དཔག་ཚད་སྟོང་ཕྲག་ཉེར་ལྔ་ཉེར་ལྔ་ཡོད། །དེ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ་ཁྱོན་གྱི་ཚད་ནི་སའི་དགྲིལ་འཁོར་དང་ཚད་མཉམ་མོ། །དེ་ནས་ས་དུམ་སུ་བརྩ་གཉིས་སམ་སྤྱིད་བརྩ་གཉིས་པོ་རྣམས་ནི་མི་དང་དུད་འགྲོ་དང་ཡི་དྲུག་ས་ཅི་རིགས་པའི་གནས་ཏེ་ཡི་དྲུག་ས་དང་དུད་འགྲོའི་གནས་ཀྱི་ཁྱད་པར་རྒྱུད་འགྲེལ་འདིར་མ་གསུངས་མོ། །དེ་ཡང་སའི་དགྲིལ་འཁོར་འཛམ་གླིང་ཆེན་པོ་ལ་ལས་ཀྱི་ས་དང་། བད་གི་སྤྱིད་དུག་ལ་ཡོངས་སྤྱོད་ཀྱི་ས་ཞེས་བཤད་དོ། །

གཞན་ཡང་འགྲེལ་ཆེན་ལས། སའི་སྟེང་དུ་དཔག་ཚད་སྟོང་ཕྲག་རྣམས་ནི་རི་དང་ལྷུ་དང་གཟའ་དང་ཚྭ་གས་རྣམས་དག་དུ་འཕྱུར་ཏེ་དགྲིལ་འཁོར་བཞི་པོ་འདི་རྣམས་ཀྱི་དཔག་ཚད་ཀྱི་ཚད་ནི་གངས་བཞིན་དུ་སའི་སྟེང་དུ་རི་ལ་ཞེས་པ་སྟོང་ཕྲག་བརྩ་དང་རྒྱ་ཞེས་པ་སྟོང་ཕྲག་བརྩ་དང་གཟའ་ཞེས་པ་སྟོང་ཕྲག་དབྱུ་དང་ཚྭ་གས་ཞེས་པ་སྟོང་ཕྲག་བརྩ་སྟེ། ཞེས་སོགས་དང་། ཤར་དུ་ལྷུང་ནི་གིན་ཏུ་རྒྱུམ་པོ་ཞེས་པ་ནི་ཤར་དུ་རྒྱུད་གི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་རང་བཞིན་གྱི་གིན་ཏུ་རྒྱུམ་པོ་སྟེ་རྒྱ་བ་ཉི་ལྔ་པའི་རྣམ་པའོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ལ་འཆད་ཚུལ་མང་བར་སྤྲང་ཡང་འཐད་པའི་ཚྭ་གས་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ་དེ་ཡང་ཤར་ལྷོ་བྱང་རྩབ་རྣམས་རིམ་པ་བཞིན་རྒྱུད་མེ་རྒྱ་སའི་ཁམས་པ་ཡིན་པའི་རྟེན་འགྲེལ་གྱིས་གྲུབ་པ་

གར་ལུས་འཕགས་པོའི་གླིང་གི་དབུས་ཀྱི་སའི་ཆ་དཔག་ཚད་སྟོང་ཕྱག་བརྟན་གྱི་རྒྱ་ཚད་ཙམ་ཞིག་གི་
 དབྱིབས་རྒྱ་རྒྱ་བཟེད་པའང་ཟེར་བ་ཉ་པའི་རྣམ་པ་ལྟ་བུའི་རྒྱུ་པོ་དང་། ལྟ་འཛམ་བུ་གླིང་རྒྱུང་བུ་འདིའི་
 དབུས་ཀྱི་སའི་ཆ་དཔག་ཚད་སྟོང་ཕྱག་བརྟན་གྱི་ཚད་ཙམ་གྲུ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་དང་། བྱང་རྒྱ་མི་སྟན་
 ཀྱི་དབུས་ཀྱི་སའི་ཆ་དཔག་ཚད་སྟོང་ཕྱག་དབྱའི་རྒྱ་ཚད་ཙམ་ཞིག་རྒྱུ་རྒྱུ་པོའི་རྣམ་པ་ཙན་ཡིན་པའང་ཟེར་
 བོ་ཐུད་པའི་རྣམ་པ་དང་། ལུབ་པ་ལང་སྟོད་ཀྱི་གླིང་གི་དབུས་ཀྱི་སའི་ཆ་དཔག་ཚད་སྟོང་ཕྱག་བརྟན་གྱི་
 རྒྱ་ཚད་ཙམ་ཞིག་གྲུ་བཞི་པ་སྟེ། དེ་རྣམས་ས་ལས་འབྱུང་བུ་དོད་པ་མ་ཡིན་གྱི་དེ་ལྟ་བུའི་དབྱིབས་སམ་
 རྣམ་པ་ཙན་བུ་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ།།

འདོད་པའི་ལྟ་རྣམས་གནས་པའི་གཞི་ནི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། ལྷན་པོ་ལ་ནི་ཆོག་མདའ་ཚངས་
 པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཆོགས་ཏེ་ཞེས་པས་འདོད་ལྟ་འགའ་ཞིག་ལྷན་པོ་ལ་གནས་པ་ཙམ་ཞིག་
 བསྟན་ཀྱང་གནས་ཤེས་པ་ཙན་མ་གསུངས་ལ། འོན་ཀྱང་ལྟའི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་འཁོར་བཙས་ལྷན་
 པོའི་སྟེང་ན་གནས་པར་བྱ་དགོས་ཤིང་། འདོད་ལྟ་ཐམས་ཅད་ལྷན་པོ་དང་ལྷན་པོའི་མགྱིན་པའི་སྲུ་
 ཆ་མན་ཆད་ལ་ཡོད་པར་བྱ་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ན་འདོད་ལྟ་རིགས་ཏུ་གཟི་ནང་ནས་གཞན་འབྱུལ་
 དབང་བྱེད་པ་འབྱུལ་དགའ་བ་དགའ་ལྷན་པ་འཐབ་བྲལ་བ་རྣམས་སྟེང་ནས་རིམ་པ་བཞིན་ལྷན་པོའི་
 མགྱིན་པའི་སྲུ་ཆ་མན་ཆད་ལ་གནས་པར་བྱ་དགོས་སོ།། འདོད་ལྟ་བཞི་པོ་འདི་གནས་སང་དཔངས་སུ་དཔག་
 ཚད་སོགས་ཇི་ལྟར་ཡོད་ཅེན། རི་རབ་མགྱིན་པ་སྟོང་ཕྱག་ཉེར་ལྟའི་སྲུ་ཆ་འོག་མ་བཞིས་བགོས་པའི་དཔག་ཚད་ཉིས་སྟོང་གྲུ་
 གསུམ། རྒྱང་གཤམ་གཅིག་གཉིས་འདོམ་ཏུ་གསུམ་པོ་མཐོག་ཚུལ་ལེན་པའི་པོ་དང་། འོན་འདོད་ལྟ་འགའ་ཞིག་
 གནས་པའི་རྟེན་ལྷན་པོའི་དབྱིབས་དང་ཁ་དོག་ཇི་ལྟ་བུ་སྟུམ་ན། ཡེ་ཤེས་ལེའུ་ལས། མཐའ་དག་རི་
 ཡི་བདག་པོའི་གར་ནི་དག་པའི་ཡི་རྩ་ནི་ལ་ལྟོ་ནི་པདྨ་རྩ་གསེ། ལུབ་ནི་ཀ་ཐེ་ཏ་ནི་སེར་པོ་བྱང་ནི་རི་
 པོང་འཛིན་པ་ལྟར་དཀར་རྒྱ་བ་རྒྱ་ལེལ་ལོ། དབུས་ནི་ལྷང་གྲུ་ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ལྷན་པོའི་དབུས་
 གར་ལྟོ་ལུ་བྱང་རྣམས་རིམ་པ་བཞིན་ལྷང་གྲུ་དང་སྟོན་ག་དང་དམར་པོ་དང་སེར་པོ་དང་དཀར་པོ་
 ཡིན་ཞིང་། དབྱིབས་ནི་རྒྱུ་པོར་ལྷ་དང་ལྷན་པ་རྩ་བ་སྤྱི་མོ་རྒྱ་ཆེ་བའོ། དེ་ལ་རྩ་ལྟའི་གནས་
 རྒྱ་ལ་འདོད་པ་མི་འབྲུ་བ་མང་ནའང་འདིར་དོན་ལ་གནས་པའི་ཕྱོགས་ཤིག་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ།

རྩམ་པོ་འོག་མ་བཞི་ལྟ་བུ་པོ་ལ་སྒྲེ་རགས་བཅིངས་པའི་ཚུལ་དུ་བསྒྲོར་བ་སྟེ། དེ་ཡང་རྩ་འོག་མ་ཐུར་ལ་འཕྲང་ནས་འཁོར་བ་དང་རྩ་བའི་འགམ་སྟེགས་ལྟ་བུའི་ཁོར་ཕྱག་གི་ཕྱི་མཐའ་མཉམ་ཞིང་རྩ་འོག་མ་དེའི་མཚམས་ནས་རི་རབ་གྱི་རྩ་བར་ལ་ཆ་མཉམ་པ་བཞིར་བྱས་པའི་འོག་མ་གསུམ་གྱི་ཆ་རེ་དེའི་མཚམས་ནས་རྩ་རེ་རེ་འཕྲང་བ། དེ་ཡང་འོག་མ་ལས་སྟོང་མ་རྣམས་ཀྱི་རེ་ཆེ་རེ་ཆེར་སོང་བ་སྟེ་འགག་ཁ་འཕྲང་ཆུང་དུའི་སྟོང་དུ་ཆེན་པོ་བཅེགས་པ་ལྟ་བུའོ། །རྩ་ལྟ་བུ་སྟོང་མ་ནི་རི་རབ་གྱི་རྩ་དང་ཁད་མཉམ་པ་སྟོགས་རྣམས་སུ་ཕྱི་ལ་བསིལ་རིའི་ཐོད་བར་གྱིས་པ་ཁ་འཕྲང་གི་རྩ་བསིལ་རིའི་རྩ་མོ་ལ་རེག་པའོ། །རྩ་སྟོང་མ་བཞིའི་ཁོངས་སྒྲིབས་གྱི་ནང་ན་གླིང་དུག་མཚོ་དུག་རི་ལྟ་བུ་དང་བཅས་པ་གནས་སོ། །དེ་ལྟ་བུའི་རི་རབ་གྱི་རྩ་མོའི་མཐའ་གཅིག་ནས་མཐའ་ཅིག་གོས་གྱི་བར་ལ་དབག་ཚད་སྟོང་སྟག་ལྟ་བུ་ཡོད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་འགྲེལ་ཆེན་ལས། ལྷན་པོ་ཡི་ནི་སྟོང་གི་རྒྱ་ཤར་དང་ལུབ་དང་བྱང་དང་སྟེའི་ཆའི་བར་དུ་སྟོང་སྟག་ལྟ་བུ་བཅུ་ལྟོ། །ཞེས་དང་། སྟོང་གི་རྩ་མོ་ལྟ་བུ་རྣམས་ནི་ས་གཞིའི་གནས་རྣམས་ལ་ཕྱིར་སོན་པ་སྟེ་སྟོགས་ཀྱན་ཏུ་ནི་ཁོར་ཕྱག་གྱང་རོ། །དེའི་ཕྱི་རོལ་གླིང་དང་རི་བོ་དག་དང་ཞེས་པ་ནི་ཁོར་ཕྱག་དེའི་ཕྱི་རོལ་རྩ་མོ་བཞིའི་ཁོངས་སྒྲིབས་གྱི་གནས་སུ་གླིང་དུག་དང་། ཞེས་སོགས་རྣམས་གྱང་ལེགས་པར་བྲངས་པར་འགྱུར་རོ། །

དེ་ནས་རི་རབ་གྱི་རྩ་མོའི་མགྱིན་པའི་སྒྲུམ་ཆ་མར་བཞག་པའི་མཚམས་ནས་ལ་མཐའི་བར་ཆ་བཞིར་བྱེ་བའི་ཆ་རེ་རེ་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དཀར་པོའི་བསྐལ་པ་ཞེས་པའི་མིང་ཅན་ཆངས་རིས་དང་ཆངས་པ་མཉམ་ན་འདོན་དང་ཆངས་ཆེན་དང་འོད་ཆུང་བ་རྣམས་གྱི་གནས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ལྷན་པོའི་གདོང་ལ་དབག་ཚད་སྟོང་སྟག་ལྟ་བུ་ཡོད་པ་ལ་ཆགས་ལ་དུ་བྱེ་བའི་ཆ་རེ་ལ་དབག་ཚད་ཁྲི་དུག་སྟོང་དུག་བརྒྱ་དུག་ཅུ་རེ་དུག་ཆུང་གྲགས་གཉིས་གཞུ་འདོམ་སྟོང་སྒྲུམ་བརྒྱ་སོ་གསུམ་སྟེ་གང་སོར་བརྒྱད་རྣམས་འོང་དེའི་ཆ་དེ་རེ་ལ་ལྷན་པོའི་གོ་སྟོ། །དང་སྟེ་དང་དབལ་བར་ཐ་སྟོན་བྱས་པའི་གོ་སྟོའི་¹⁹ མ་མཐའ་ནས་སྟེ་ལ་ཕྱག་གི་བར་ལ་ཆ་བཞིར་བྱེ་བའི་ཆ་རེ་རེ་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དཔལ་གྱི་བསྐལ་བ་ཞེས་པའི་མིང་ཅན་ཆད་མེད་འོད་དང་འོད་གསལ་དང་དགེ་ཆུང་དང་ཆད་མེད་དགེ་རྣམས་གྱི་གནས་ནས། ལྷན་པོའི་སྟེའི་མ་མཐའ་ནས་དབལ་བའི་མ་མཐའ་ལ་ཕྱག་གི་བར་ལ་ཆ་བཞིར་བྱེ་བའི་ཆ་རེ་རེ་ནི་རིམ་པ་

བཞིན་ཚངས་པའི་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ཞེས་པའི་མིང་ཅན་དག་རྒྱས་དང་སྤྱིན་མེད་དང་བསོད་ནམས་
 རྒྱས་དང་འབྲས་བུ་ཆེ་བ་རྣམས་ཀྱི་གནས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་དབུལ་བའི་མ་མཐའ་ནས་གཙུག་ཏྲར་གྱི་
 འོག་ལ་ཐུག་གི་བར་ལ་ཆ་བཞིར་བྱེ་བའི་ཆ་རེ་རེ་རིམ་པ་བཞིན་ཚངས་པའི་བསྐྱལ་པའི་མིང་ཅན་མི་ཆེ་
 བ་དང་མི་གཏུང་བ་དང་གིན་ཏུ་མཐོང་དང་འོག་མིན་པ་རྣམས་ཀྱི་གནས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཙུག་ཏྲར་
 གྱི་འོག་གི་མཐའ་ནས་ཅུའི་བར་ལ་ཆ་བཞིར་བྱེ་བའི་ཆ་རེ་རེ་རིམ་པ་བཞིན་ཆོས་བཟང་བསྐྱལ་པ་ཞེས་
 པའི་མིང་ཅན་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྤྱི་མཆེད་དང་རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་སྤྱི་མཆེད་དང་ཅི་ཡང་མེད་
 པའི་སྤྱི་མཆེད་དང་འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་གྱི་སྤྱི་མཆེད་དེ་གཞུགས་མེད་ཁམས་པ་རྣམས་
 ཀྱི་གནས་སོ། །

འདིར་འགྲེལ་ཆེན་ལས། ཆོས་བཟང་གི་སྒྲས་ནི་གཞུགས་མེད་པའི་སྤྱིད་པ་ཞེས་བརྗོད་
 ཏོ། །བསྐྱལ་པ་ཞེས་པ་ནི་གང་དུ་ལྟ་རྣམས་ཆེ་བསྐྱལ་པར་གནས་པའོ།^༡ །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་
 འོག་མ་རྣམས་ལ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ན་གཞུགས་མེད་ཀྱི་གནས་བཞི་རེ་རེའི་ཡ་མཐའ་
 ནས་འོག་གི་མ་མཐའི་བར་ལ་དཔག་ཆད་དུ་གསྟོང་ཉིས་བརྒྱ་ལྷ་བཅུ་རེ་དང་། གཞུགས་ཁམས་
 གནས་རིས་བཅུ་དུ་ག་གི་གནས་རེ་རེའི་ཡ་མཐའ་ནས་རང་རང་གི་འོག་གི་མ་མཐའི་བར་ལ་དཔག་
 ཆད་བཞི་སྟོང་བརྒྱ་དུ་ག་ཅུ་རེ་དུ་ག་རྒྱུད་གཤམ་གཉིས་གཞུ་འདོམ་སྟོང་སྤུ་བརྒྱ་སོགས་སྤུ་འཁྱུང་སོར་
 བརྒྱད་རེ་རྣམས་སུ་འགྱུར་རོ། །ཀལ་ཏེ་གཞུགས་མེད་ཀྱི་གནས་བཞི་འོག་མིན་གྱི་གོང་དང་། ཁོ་རང་
 བཞི་ལ་ཡང་སྤྱོད་འོག་གི་སྤྱི་བའི་བྱད་པར་དེ་ལྟར་ཡོད་ན་འདོད་ཁམས་ལྟ་བུ་ནས་ཆེ་འཕྲོས་ནས་
 གཞུགས་མེད་ཁམས་སུ་སྤྱི་བའི་ཆེ་བར་དོ་ཡོད་དགོས་པར་འགྱུར་ཏེ། འདོད་ཁམས་སུ་འཆི་སྤྱིད་གྲུབ་
 ནས་དེའི་རྗེས་སུ་འོག་མིན་གྱི་གོང་དཔག་ཆད་འབྲུམ་ཐྱག་གཅིག་དང་བདུན་ཁྱི་ལྷ་སྟོང་གི་སར་སྤྱི་སྤྱིད་
 ལེན་པ་ལ་འཆི་སྤྱིད་དང་སྤྱི་སྤྱིད་ཀྱི་བར་དུ་བར་དོ་བརྒྱད་དགོས་པའི་བྱིར་ཏེ། འབྲུ་ཡི་རྒྱན་དང་ཆོས་
 མ་ཐུན་བྱིར་།^༢ །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །འདོད་པར་མི་ལུས་ཏེ། ཆོས་མཛོན་པའི་མདོ་
 དང་བསྟན་བཅོས་རྣམས་ལས་གཞུགས་མེད་ཁམས་སུ་སྤྱི་བ་ལ་བར་དོ་མེད་པར་བཤད་པས་སོ། །དེ་
 ལྟར་ན་གཞུགས་མེད་བཞིའི་གནས་འོག་མིན་གྱི་གོང་ན་སྤྱོད་པར་དང་བཅས་པར་གསུངས་

པའི་དགོངས་པ་དེ་གང་ཡིན་སྟུང་ན། དོགས་པའི་གནས་དེ་ལྟར་འོང་བ་བདེན་ནའང་། དེའི་དོགས་
 སེལ་ཅུང་ཟད་ཙམ་ཞིག་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་། གཞུགས་མེད་གང་དུ་གི་བའི་འོ།¹⁴ །ཞེས་པ་
 ལྟར་ཁམས་འོག་མ་གཉིས་ནས་གི་འཕྲོས་ཏེ་གཞུགས་མེད་དུ་སྟེ་བའི་ཆོག་གང་དུ་གི་བའི་ས་དེ་ཉིད་དུ་སྟེ་
 བ་ལེན་པ་ཡིན་པས་གཞུགས་མེད་དུ་སྟེ་བ་ལ་སྟེ་སྤྱིད་དང་དེའི་ཐོན་མའི་འཆི་སྤྱིད་ཀྱི་བར་དུ་བར་དོ་
 བརྒྱད་མི་དགོས་པ་ཡིན་པས་མདོན་པའི་མདོ་སོགས་ལས་གཞུགས་མེད་དུ་སྟེ་བ་ལ་བར་དོ་མེད་པར་
 གསུངས་པ་ཡིན་པས་གཞུགས་མེད་ཀྱི་གནས་རྣམས་འོག་མིན་གྱི་གོང་ན་སྤྱོད་འོག་གིས་སྟེ་བའི་ཚུལ་
 གྱིས་ཡོད་ན་གཞུགས་མེད་དུ་སྟེ་བ་ལ་དེའི་ཐོན་དུ་བར་དོ་དགོས་པ་བདེན་ནའང་། རྒྱུད་འགྲེལ་འདིར་
 འོག་མིན་གྱི་གོང་ན་གཞུགས་མེད་པ་བཞི་ལ་གནས་སྤྱོད་འོག་གི་བྱུང་པར་བཤད་པ་ནི་ཁམས་གསུམ་
 གྱི་སེམས་ཅན་ལ་སྟེ་བ་མཐོང་བའི་རིམ་པ་ཡོད་པ་ལྟར་གང་དུ་སྟེ་བའི་གནས་ལ་ཡང་རིམ་པ་ཡོང་བའི་
 དབང་དུ་བྱས་ན་འདི་ལྟར་འཕྲོ་བ་པོ་ཞེས་གཞུགས་ཁམས་ཀྱི་གནས་ལས་གོང་དུ་བརྒྱལ་བའི་ནམ་
 མཁའ་ལ་ཐོབ་ཐང་བཅིས་པའི་ཆད་རྣམ་པར་བཞག་ནས་སྤྱི་ནང་སྦྱོར་བའི་དགོས་པའི་དབང་གིས་
 གསུངས་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི། དངོས་གནས་ལ་ཆོས་མདོན་པ་ནས་བཤད་པ་ལྟར་གཞུགས་མེད་བཞི་ལ་
 གནས་སྤྱོད་འོག་གིས་སྟེ་བ་འོག་མིན་ལས་གོང་དུ་བརྒྱལ་བ་ན་ཡོད་པར་ཁམས་མི་ལེན་པའམ། ཡང་ན་
 འདི་ལྟར་དུ་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། མདོན་པ་སོགས་ནས་གཞུགས་མེད་ཁམས་སྟེ་བ་ལ་བར་དོ་མེད་
 པར་བཤད་པ་ནི་ཅུ་བ་གཞུགས་མེད་ཁམས་པའི་སེམས་ཅན་ལ་གཞུགས་མེད་པ་ལ་ཐུག་པ་ཡིན་ལ།
 དེ་ཡང་། གཞུགས་མེད་པ་ན་གཞུགས་མེད་དོ།¹⁵ །ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་ཐར་ཕྱིན་ཐེག་པའི་དགོངས་
 པ་ལ་གཞུགས་མེད་ཁམས་པའི་སེམས་ཅན་ལ་གཞུགས་མེད་པ་ཡིན་ཡང་། སྤྱི་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་ལྗེའི་
 དགོངས་པ་ལ་གཞུགས་མེད་ཁམས་པའི་སེམས་ཅན་ལ་ཡང་གཞུགས་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། གསང་བ་
 འདུས་པ་སོགས་ཀྱི་རྒྱུད་པའི་དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་རྣམས་ལས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་
 གིན་ཏུ་ཕྱ་བའི་རྒྱུད་སེམས་ཡོད་པར་བཤད་ཅིང་རྒྱུད་དེ་ཡང་འོང་ཟེར་ལྟར་བར་བཤད་པས་གཞུགས་
 མེད་ཁམས་པའི་སེམས་ཅན་ལ་གཞུགས་སུང་ཙམ་ཡོད་པར་མ་ཟད་ཁ་དོག་སྤྱོད་སེམས་ལ་སོགས་པའི་
 གཞུགས་ཀྱི་སྟེ་མཆོད་ཀྱང་ཡོད་པ་དང་།

གཞན་ཡང་རྒྱུད་འགྲེལ་འདི་ཉིད་ལས་ཁམས་ལཱི་རྩལ་སྒྲ་རབ་དང་ཁུ་བ་སྒྲ་མོ་ཡང་
 ཡོད་པར་བཤད་དེ།¹⁷ མཆོག་མི་འབྱུར་གྱི་མདོར་བསྟུས་ལས། གཞུགས་མེད་པའི་རིས་རྣམས་ཀྱི་
 ལུས་ནི་སྟོང་པའི་ཁམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅན་སེམས་ཀྱི་བག་ཆགས་ཙམ་སྟེ་སྒྲིའི་ཡོན་ཏན་གྱི་
 བདག་ཉིད་ཅན་ནོ།¹⁸ །ཞེས་གཞུགས་མེད་པའི་ལུས་སྒྲིའི་ཡོན་ཏན་གཅིག་ཁུ་གཙོ་བོར་ལྷན་པའི་
 བས་མཁའི་ཁམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་དུ་གསུངས་ནས་དེ་ཉིད་ཀྱི་འཕྲོ་ལས། ཁུ་བ་ཡང་སྐད་རྒྱུད་
 མེད་རྒྱུད་དང་དྲི་དང་གཞུགས་དང་རོ་དང་རེག་བྱའི་ཡོན་ཏན་སྤངས་པའོ།¹⁹ །ཞེས་གཞུགས་མེད་
 ཁམས་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་ཁུ་བ་ཡང་སྐུ་མེ་རྒྱུད་དྲི་གཞུགས་རོ་རེག་བྱ་སྟེ་འབྱུང་བའི་ཁམས་དང་
 འབྱུང་བྱུར་བཞི་གཙོ་བོར་མི་ལྷན་པར་གསུངས་ནས་དེའི་འཕྲོ་ཉིད་ལས། ས་ལ་སོགས་པ་བཞི་བོ་འདི་
 རྣམས་ཀྱི་གཙོ་བོའི་ཡོན་ཏན་འདི་ལ་ལལ་བ་ཙམ་གྱི་ཡོན་ཏན་ཡོད་དེ་རྣམ་པ་གཞན་དུ་ན་ཆོགས་པའི་
 ཡོན་ཏན་རྣམས་མེད་པར་ཡོན་ཏན་གཅིག་ལས་འཁོར་བའི་བག་ཆགས་སུ་མི་འབྱུར་རོ།²⁰ །ཞེས་ས་
 རྣམས་སྤངས་བཞི་དང་དེ་བཞིའི་ཡོན་ཏན་ནི་གཞུགས་སོགས་པ་བཞི་སྟེ་བརྒྱུད་པོ་དེ་གཞུགས་མེད་ཁམས་ཀྱི་
 སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཁུ་བའི་ཐིག་ལེ་ལ་ལལ་པའི་རྩལ་གྱིས་ལྷན་པར་བཤད་ལ། དེ་ཡང་འབྱུང་བཞི་
 སོགས་དང་ཁུ་བའི་རྩལ་སྒྲ་མོ་ཞད་ཙམ་ཡོད་པ་ལ་དགོངས་པ་སྟེ་འདུ་ས་པ་སོགས་ཀྱི་དགོངས་པ་
 བཀྲལ་བ་རྣམས་ལས་ཀྱང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སྒྲིམ་ཅིག་ཀྱང་རྒྱན་ཆད་མ་ཞུང་པའི་མི་
 ཤིགས་པའི་ཁམས་དཀར་དམར་རྒྱུད་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྒྲ་བ་རྣམས་ཆོགས་པ་གཅིག་པའི་རྩལ་གྱིས་ཡོད་
 པར་གསུངས་ཤིང་། མི་ཤིགས་པ་ཞེས་པ་ཡང་གང་གིས་ཀྱང་གཞོམ་དུ་མེད་པའི་དོན་ཡིན་པས་སོ། །
 དེ་ལྟར་ན་གཞུགས་མེད་ཁམས་པའི་སེམས་ཅན་ལ་མདོ་སྟོགས་ནས་གཞུགས་མེད་པར་བཤད་
 ཀྱང་། གཞུགས་ཡོད་པ་རྒྱུད་དང་འགྲེལ་ཆེན་སོགས་སྒྲ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་འགྲེལ་པ་དང་བཅས་
 པའི་དགོངས་པ་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་གཞུགས་མེད་བཞིའི་གནས་ཀྱང་འག་མིན་གྱི་གོང་རོལ་ན་
 རྟེན་མོག་རིམ་ཅན་དུ་གནས་པར་བཤད་པ་སྒྲ་རྒྱུ་མེད་པར་བྱ་རིགས་ཏེ། གཞན་དུ་ན་འཛིག་
 རྟེན་གྱི་ཁམས་སྒྲིའི་ཆོད་ལ་དབག་ཆད་འབྲམ་ཕྱག་བཞི་པ་སོགས་སྟོད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཆད་
 དབྱིབས་དང་། དརྩལ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཆོ་ཆད་སོགས་མདོན་པའི་སྟོགས་ནས་བཤད་པ་དང་

ཆེས་མི་འདྲ་བ་རྣམས་སྒྲི་རི་བཞིན་པར་ཁས་ལེན་པ་རི་ལྟར་མི་འགྲེལ་སྒྲུལ་དུ་བསམ་དགོས་
གིང་། འཆད་རྒྱལ་གཉིས་ལས་ཅི་ཞིག་འཐད་སྒྲུལ་དུ་དབྱེད་པར་བྱའོ།།

དེ་ལྟར་ན་རང་ཅག་རྣམས་གནས་པའི་གླིང་བཞི་པའི་སྟོན་གྱི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཚད་དབྱིབས་
སོགས་ཞིབ་པར་བཤད་ནས་འདིའི་ཕྱི་རོལ་གྱི་གནས་རྒྱལ་ཅུང་ཟད་འཆད་པ་ནི་རྒྱུད་ཅ་འགྲེལ་ལས།
དེའི་ཕྱི་རོལ་སྟོང་བ་གཅིག་སྤྲིད་པ་གསུམ་བུལ་ཡོན་ཏན་མེད་ཅིང་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དམན་པའོ།^{༡༩} །ཞེས་
པ་ནི་འོག་རྒྱུད་གི་དགྱིལ་འཁོར་དང་སྟེང་གཙུག་ཏྲར་ཏེ་དེའི་ཕྱི་རོལ་སྟོང་བ་གཅིག་སྤྲིད་ཀྱིས་རབ་སོ་
སའི་ངོ་བོ་ཁམས་ལྟ་བུ་སྟོང་བ་གཅིག་སྤྲིད། །ཞེས་རྒྱུད་གི་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་འོག་གི་ཕྱི་རོལ་དང་རི་རབ་
གྱི་གཙུག་ཏྲར་གྱི་སྟེང་གི་ཕྱི་རོལ་རྣམས་ནི་ས་ཁམས་སོགས་ཁམས་ལྟའི་རྒྱལ་བུ་རབ་རྒྱུར་མཐོང་གི་
དབང་པོའི་ཡུལ་དུ་མ་གྱུར་པའི་པན་རྒྱུན་འདབས་མ་འབྱུར་པའི་སིལ་བྱུར་སོ་སོར་གནས་པའི་ངོ་བོ་
སྟོང་བ་གཅིག་སྤྲིད་མིང་ཅན་གྱི་རང་བཞིན་པར་སྒྲུང་སྟོང་པ་ལྟ་བུར་སྒྲུང་བའོ། །དེ་ལྟར་བཤད་པའི་
བྱ་གས་ཀྱིས་གླིང་བཞི་པའི་འཛིག་རྟེན་འདིའི་སྟོགས་དང་མཚམས་རྣམས་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་ཡང་སྟོང་བ་
གཅིག་སྤྲིད་མིང་ཅན་ཁམས་ལྟའི་རྒྱལ་བུ་རབ་སིལ་བྱུར་གནས་པའི་བར་སྒྲུང་སྟོང་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་པར་
གོ་རུས་སོ།།

སྟོང་བ་གཅིག་སྤྲིད་མིང་ཅན་རྒྱལ་བུ་རབ་འདབས་མ་འབྱུར་པ་སིལ་བྱུར་གནས་པ་དེ་རྣམས་ཀྱི་
ཕྱི་རོལ་རྣམས་ན་ནི་མཆོག་མི་འགྱུར་གྱི་མདོར་བསྐྱས་ལས། སྟོང་གཅིག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་མི་མཛེད་ཀྱི་
འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་དབྱས་ནས་སྟེང་དང་འོག་ འཛིག་རྟེན་ཁམས་འདིའི་ཕྱི་རོལ་རྒྱལ་བུ་རབ་འདབས་མ་འབྱུར་
པའི་སྟོང་བ་གཅིག་སྤྲིད་འདི་ལ་མ་ཁས་པ་འགའ་ཞིག་ སྟོང་པ་འདི་ལ་འབྲམ་བྲག་གཅིག་སྟེ། ཡེ་ཡེར་འཛིག་རྟེན་ཁམས་ཀྱི་ཚད་
འབྲམ་བྲག་ལྟ་བུ་བཤད་པ་འདི་ལ་དགོངས་པ་སྟེ། དགོས་པ་ཤིས་པའི་མ་ཐེན་པའི་ཡུས་ཀྱི་ཆ་ཤས་སྒྲ་མེན་སོགས་སྤྱད་ཡོད་པ་དེ་
སྟོང་ཐེད་ཡིན་གསུང་། ཏུ་སྟོང་བྲག་རེ་རེ་སྟེ། འོག་དང་སྟེང་བཞིན་དུ་ཤར་དང་ལུབ་དང་བྱང་དང་སྟོ་
དང་བདེན་བུལ་དང་དབང་ལྡན་དང་རྒྱུད་དང་མེར་རྟོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྟོང་བྲག་གཉིས་དང་གསུམ་མོ།།
དེ་ནས་སྟོང་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་གངས་མེད་པ་ཆེན་པོའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་རྣམས་ཏེ།^{༢༠}
ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རང་ཅག་རྣམས་གནས་པའི་མི་མཛེད་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདི་དབྱས་

སུ་བྱས་པའི་སྤྱོད་པ་བཅུ་པོ་རེ་རེ་གྲིང་བཞི་པ་ལྟ་བུའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་སྟོང་སྟོང་གནས་པ་ཚུན་
 ཆད་སྟོང་གཅིག་གི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་དང་། དེ་རྣམས་དང་བཅས་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་
 སྟོང་ཕྱག་གཉིས་གཉིས་གནས་པ་ཚུན་ཆད་ནི་སྟོང་གཉིས་པ་བར་མའི་འཛིག་རྟེན་དང་། ཡང་
 དེ་རྣམས་དང་བཅས་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་སྟོང་ཕྱག་གསུམ་གསུམ་ཚུན་ཆད་ནི་སྟོང་
 གསུམ་གྱི་འཛིག་རྟེན་དང་། དེ་རྣམས་དང་བཅས་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གངས་མེད་པ་
 ཆེན་པོ་ཚུན་ཆད་ནི་སྟོང་ཆེན་མོའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་དེ་རྣམས་གནས་སོ། །
 དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ན། ཁ་ཅིག་ མཁས་པ་ཆེན་པོ་བཙམ་ལྷན་རིགས་རལ། ཏུས་འཁོར་རྒྱད་འབྲེལ་ལ་སྟོང་
 གསུམ་ཆད་དོ་ཞེས་པ་ཡང་མ་བཟླགས་པའོ།།^{༩༩}

འོ་ན་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་དཔག་ཆད་འབུམ་ཕྱག་བཞི་ཞེས་བཤད་ན། དཔག་ཆད་ཀྱི་ཆད་
 རིམ་ལྟ་བུ་སྟུམ་ན། བསྐྱེད་རྒྱུད་ལས། སྤང་བ་བརྒྱད་རྣམས་ཀྱིས་ནི་སྤང་བ་འདི་གཅིག་སྤང་བ་བརྒྱད་ཀྱིས་
 སྤྱི་ཅེ་མོ་སྤང་བ་སྟེ།^{༡༠༠} ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་གསུགས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཆུང་མཐའ་མཐའ་ཐུག་
 པ་ནི་རྒྱལ་སྤང་བ་ཡིན་ཞིང་། དེ་འབྲེང་བར་བཅུགས་པ་བརྒྱད་ནི་རྒྱལ་ཕྱན་གཅིག་གི་ཆད་དང་། དེ་
 འབྲེང་བར་བཅུགས་པ་བརྒྱད་ནི་སྤྱི་ཅེ་མོ་རྒྱུམ་པོ་གཅིག་གི་ཆད་དང་། སྤྱི་ཅེ་རྒྱུམ་པོ་བརྒྱད་འབྲེང་
 བར་བཅུགས་པ་ནི་སྤྱི་ཅེ་ཆད་དང་། སྤྱི་ཅེ་བརྒྱད་བཅུགས་པ་གིག་གི་ཆད་དང་། གིག་བརྒྱད་
 བཅུགས་པ་ནས་ཀྱི་ཆད་དང་། བས་བརྒྱད་བཅུགས་པ་སོར་ཀྱི་ཆད་དང་། སོར་ནི་སྤྱི་ཅེ་བཞི་
 ཟུའི་ཆད་དང་། ཟུ་བཞི་གཞུ་འདོམ་གང་གི་ཆད་དང་། གཞུ་འདོམ་སྟོང་ཕྱག་གཉིས་རྒྱུད་གསུམ་གྱི་
 ཆད་དང་། རྒྱུད་གསུམ་བཞི་དཔག་ཆད་ཀྱི་ཆད་ཡིན་ནོ།།

རྒྱུད་འབྲེལ་པ་དང་བཅས་པའི་སྟོང་འདིར་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གཞན་གྱི་རྣམ་གཞག་ཆེར་
 མ་གསུངས་པར་སྟོང་གྱི་འཛིག་རྟེན་འདི་ཉིད་ཀྱི་ཆད་དབྱིབས་སོགས་གསུངས་པ་ནི་འབྲེལ་ཆེན་ལས།
 དེ་ལྟར་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་མ་ཁྱེན་ནས་དྲང་སྟོང་རྣམས་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་འཛིག་རྟེན་གྱི་
 ཁམས་ཀྱི་ཆད་དང་ལུས་ཀྱི་ཆད་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་དོན་དུ་བཙམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་སོ།།^{༡༠༡} ཞེས་
 གསུངས་པ་ལྟར་ལྟའི་དཀྱིལ་འཁོར་སྟོང་པའི་སྤྱད་གཞི་བྱི་སྟོང་གྱི་འཛིག་རྟེན་དང་ནང་རྒྱུ་བ་པོའི་

ལུས་ཆོས་མཐུན་སྦྲུང་བའི་ཆེད་དང་། དེ་གཉིས་ཆོས་མཐུན་སྦྲུང་བ་ཡང་དེ་གཉིས་ཀྱི་སྦྲུང་བྱེད་རྟེན་གྱི་
 ད་ཀྱི་ལ་འཁོར་དེ་གཉིས་དང་ཆོས་མཐུན་པར་སྒྲིམ་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པས་སྒྲིང་གྱི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཆོད་
 དང་ལུས་ཀྱི་ཆོད་ཆོས་མཐུན་སྦྲུང་བར་བྱ་སྟེ། སྒྲིང་གྱི་འཛིག་རྟེན་རྒྱུད་གི་འོག་མཐའི་ནས་ལྷན་པོའི་
 གཙུག་ཏོར་གྱི་ཐ་སྟངས་བྱས་པའི་ཅེ་མོའི་བར་དཔག་ཆོད་འབྲུམ་ཐུག་བཞི་ཡོད་པ། ལུས་ཀྱི་རྒྱུད་མཐིལ་
 བས་སྒྱི་གཙུག་གི་བར་ལ་རང་རང་གི་སྒྲུབ་ཞེ་ཡོད་པ་དང་ཆོས་མཐུན། སྒྲིང་གྱི་རྒྱུད་གི་ད་ཀྱི་ལ་འཁོར་
 གྱི་ཕྱི་མཐའ་ནས་ཕྱི་མཐའ་ཅིག་ཤོས་ཀྱི་བར་དཔག་ཆོད་འབྲུམ་ཐུག་བཞི་ཡོད་པ། ལུས་ཀྱི་ལག་པ་
 གཡས་ཀྱི་མཇུབ་ཅེ་ནས་གཡོན་གྱི་མཇུབ་ཅེའི་བར་སྒྲུབ་ཞེ་ཡོད་པ་དང་ཆོས་མཐུན། རྒྱུད་གི་འོག་གི་
 མཐའ་ནས་ལྷན་པོའི་ཅེ་བའི་བར་ལ་དཔག་ཆོད་འབྲུམ་ཐུག་གཉིས་ཡོད་པ་ལུས་ཀྱི་རྒྱུད་མཐིལ་ནས་
 དཔྱིའི་བར་ལ་སྒྲུང་ཡོད་པ་དང་ཆོས་མཐུན། རྒྱུད་གི་འོག་གི་མཐའ་ནས་ལྷན་པོའི་ཅེ་བའི་བར་ལ་
 དཔྱུལ་བའི་གནས་བདུན་དང་གདེངས་ཅན་གྱི་གནས་དང་བཅས་པའི་བརྒྱུད་དུ་བྱེ་བའི་གནས་རེ་རེ་
 ལ་དཔག་ཆོད་འབྲུམ་ཐུག་གཅིག་གི་བཞི་ཆ་དཔག་ཆོད་སྒྲིང་ཐུག་ཉེར་ལྷ་ཡོད་པ་དཔྱིའི་ནས་
 རྒྱུད་མཐིལ་གྱི་བར་ལ་སྒྲུང་ཡོད་པ་ལ་ཆ་བརྒྱུད་དུ་བྱེ་བའི་ཆ་དེ་ལ་སྒྲུག་པ་གི་བཞི་ཆ་སོར་དུག་དུག་
 ཡོད་པ་དང་རིམ་པ་བཞིན་ཆོས་མཐུན། ལྷན་པོ་ལ་དཔག་ཆོད་འབྲུམ་ཐུག་གཅིག་ཡོད་པ་དཔྱིའི་
 མཚམས་ནས་མགྲིན་པའི་འོག་གི་བར་གྱི་སྒྲུལ་ཆོག་ས་ལ་སྒྲུག་པ་ཡོད་པ་དང་ཆོས་མཐུན། ལྷན་པོའི་
 མགྲིན་པའི་ཐ་སྟངས་བྱས་པའི་འཐབ་བྲལ་སོགས་འདོད་ལྷ་བཞི་དང་ཆོངས་རིས་སོགས་བཞིའི་གནས་
 བསྒྲིམས་པ་ལ་དཔག་ཆོད་འབྲུམ་ཐུག་གཅིག་གི་བཞི་ཆ་དཔག་ཆོད་སྒྲིང་ཐུག་ཉེར་ལྷ་ཡོད་པ་ལུས་ཀྱི་
 མགྲིན་པ་ལ་སྒྲུག་པ་གི་བཞི་ཆ་སོར་དུག་ཡོད་པ་དང་ཆོས་མཐུན། ལྷན་པོའི་གདོང་གི་ཐ་སྟངས་བྱས་པའི་
 ཆོད་མེད་འོད་ནས་འོག་མིན་པའི་གནས་ཀྱི་ཡ་མཐའ་བར་ལ་དཔག་ཆོད་འབྲུམ་ཐུག་གཅིག་གི་བྱེད་
 དཔག་ཆོད་སྒྲིང་ཐུག་ལྷ་བརྒྱུད་ཡོད་པ་ལུས་ཀྱི་ཀོ་སྒྲིའི་^{༡༥} མ་མཐའ་ནས་དབྱལ་བའི་ཡ་མཐའ་བར་ལ་
 སྒྲུག་པ་གི་བྱེད་སོར་བརྒྱུག་གཉིས་ཡོད་པ་དང་ཆོས་མཐུན་ལྷན་པོའི་གཙུག་ཏོར་གྱི་ཐ་སྟངས་བྱས་པའི་ཅེ་བ་
 བས་ཅེའི་བར་གྱི་གཞུགས་མེད་བཞིའི་ཆོད་ལ་དཔག་ཆོད་འབྲུམ་ཐུག་གཅིག་གི་བཞི་ཆ་དཔག་ཆོད་
 སྒྲིང་ཐུག་ཉེར་ལྷ་ཡོད་པ་ལུས་ཀྱི་སྒྲུ་མཚམས་ནས་ཕྱི་མཐའ་བར་ལ་སྒྲུག་པ་གི་བཞི་ཆ་སོར་དུག་ཡོད་པ་

དང་ཚེས་མཐུན། ཞིང་ཁམས་གོང་མའི་ལྷ་གནས་དེ་རྣམས་ལ་ལྷན་པོའི་མགིན་པ་དང་གདོང་
དང་གཙུག་ཏོར་གྱི་ཐ་སྟད་འདོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་ནང་ལུས་ཀྱི་མགིན་པ་སོགས་དང་ཚེས་
མཐུན་སྦྱར་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ།

ཡང་ལྷན་པོའི་དབུས་ནས་གཡས་ཀྱི་སའི་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་མཐའ་ཚུན་ཆད་ལ་དབག་ཆད་
འབུམ་ཐུག་གཅིག་གི་ཐུང་དབག་ཆད་སྟོང་ཐུག་ལྷ་བརྩེ་ཡོད་པ་ལུས་ཀྱི་བྱང་གི་དབུས་ནས་གཡས་ཀྱི་
དབྱང་མགོ་ཚུན་ལ་ཁྲུ་གང་གི་ཐུང་སོར་བརྩུག་གིས་ཡོད་པ་དང་ཚེས་མཐུན། དེ་ནས་ལྷན་པོའི་གཡས་
ཕྱོགས་ཀྱི་སྟེའི་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་ཁ་ཞིང་དབག་ཆད་འབུམ་ཐུག་གཅིག་གི་ཐུང་དབག་ཆད་སྟོང་ཐུག་ལྷ་
བརྩེ་ཡོད་པ་ནི་ལག་པ་གཡས་ཀྱི་དབྱང་པ་ལ་ཁྲུ་གང་གི་ཐུང་སོར་བརྩུག་གིས་ཡོད་པ་དང་ཚེས་མཐུན།
དེ་བཞིན་དུ་ལྷན་པོའི་གཡས་ཕྱོགས་ཀྱི་མའི་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་ཁ་ཞིང་ལ་དབག་ཆད་སྟོང་ཐུག་ལྷ་
ཡོད་པ་ལག་པ་གཡས་པའི་ལག་ངར་ལ་ཁྲུ་གང་གི་ཐུང་སོར་བརྩུག་གིས་ཡོད་པ་དང་ཚེས་མཐུན། ཡང་
ལྷན་པོའི་གཡས་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱང་གི་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་ཁ་ཞིང་ལ་དབག་ཆད་འབུམ་ཐུག་གཅིག་གི་ཐུང་
དབག་ཆད་སྟོང་ཐུག་ལྷ་བརྩེ་ཡོད་པ་གཡས་ཀྱི་ལག་མགོའི་རྩ་བ་ནས་སོར་རྩ་བར་ལ་ཁྲུ་གང་གི་ཐུང་
སོར་བརྩུག་གིས་ཡོད་པ་དང་ཚེས་མཐུན་ནོ། །དེས་ལྷན་པོ་དང་ལུས་ཀྱི་གཡོན་ཕྱོགས་རྣམས་ཚེས་
མཐུན་སྦྱོར་རྒྱལ་ཡང་གེས་པར་བྱའོ།

ནང་བརྩུད་ཀྱི་སེམས་ཅན་སྤྱིའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།

གཉིས་པ་དེར་གནས་པའི་བརྩུད་ཀྱི་སེམས་ཅན་སྤྱིའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ལ་གསུམ།
སེམས་ཅན་དེས་སོ་སོའི་གྲངས་བསྟན་པ་དང་། སེམས་ཅན་དེ་རྣམས་སོ་སོའི་ཆོ་ཆད་བཤད་པ་དང་།
སེམས་ཅན་དེ་རྣམས་སུ་སྤྱི་བའི་རྒྱ་བཤད་པའོ།

དང་པོ་ནི་རྒྱུད་ལས། མིང་པ་སྤྲུལ་རྩལ་གཅིག་རྣམས་ཀྱིས་འདིར་ནི་མིང་གསུམ་དུ་འགྱུར་།^{༡༧}
ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་མིང་པ་སྤྲུལ་རྩལ་གཅིག་སྟེ་ལྷ་མ་ཡིན་དང་མི་དང་དུད་འགོ་དང་

ཡི་དྲུག་པ་དང་དཔྱལ་བ་དང་། འདོད་ལྷ་དྲུག་སྟེ་རྒྱལ་ཆེན་རིས་བཞི་པ་དང་སྐུ་ཙུ་ཙ་གསུམ་པ་དང་
འཐབ་བྲལ་བ་དང་དགའ་ལྗན་པ་དང་འཕྱུལ་དགའ་བ་དང་གཞན་འཕྱུལ་དབང་བྱེད་པ་སྟེ་དེ་རྣམས་
ནི་འདོད་པའི་སྤྱིད་པ་བཅུ་གཅིག་གོ། །གཞུགས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་ལྷ་ནི་བཅུ་དྲུག་སྟེ་ཆངས་རིས་པ་དང་
ཆངས་པ་མདུན་ན་འདོན་དང་ཆངས་ཆེན་པ་དང་། འོད་ཆུང་བ་དང་ཆང་མེད་འོད་པ་དང་འོད་གསལ་
བ་དང་། དགེ་ཆུང་བ་དང་ཆང་མེད་དགེ་བ་དང་དགེ་རྒྱས་པ་དང་། སྤྱིན་མེད་པ་དང་བསོད་ནམས་སྦྱེས་
པ་དང་འབྲས་བུ་ཆེབ་དང་། མི་ཆེབ་དང་མི་གཏུང་བ་དང་ཤིན་ཏུ་མཐོང་བ་དང་འོག་མིན་པའོ། །གཞུགས་
མེད་པའི་སྤྱིད་པའི་ལྷ་ནི་བཞི་སྟེ་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྟེ་མཆེད་པ་དང་རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་སྟེ་
མཆེད་པ་དང་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྟེ་མཆེད་པ་དང་འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་པའི་སྟེ་མཆེད་
པའོ། །སྤྱིད་པ་སྐུ་ཙུ་ཙ་གཅིག་པོ་རྣམས་བསྐྱུས་ན་འདོད་པའི་སྤྱིད་པ་གཞུགས་ཀྱི་སྤྱིད་པ་གཞུགས་
མེད་པའི་སྤྱིད་པ་སྟེ་སྤྱིད་པ་གསུམ་དང་འདོད་ཁམས་གཞུགས་ཁམས་གཞུགས་མེད་ཁམས་ཏེ་ཁམས་
གསུམ་དང་། ས་འོག་ས་སྟོང་ས་སྒྲ་གསུམ་དུ་ཡང་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་སེམས་ཅན་དེ་རྣམས་སོ་སོའི་ཆོ་ཆད་བཤད་པ་ལ་ལྟ། དཔྱལ་བ་ལྷ་དང་
བཅས་པའི་ཆོ་ཆད་དང་། འདོད་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་ཆོ་ཆད་དང་། གཞུགས་ཁམས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཆོ་ཆད་
དང་། གཞུགས་མེད་ཁམས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཆོ་ཆད་དང་། ཆོ་ཆད་གཞན་གྱི་བཤད་ཚུལ་ལ་དྲོགས་
པ་དབྱད་པའོ། །

དང་པོ་ནི་གསེག་མའི་རྒྱའི་དཔྱལ་བ་པ་དང་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་ཆོ་ཆད་ནི་བསྐྱལ་བ་ཆུང་ཅུ་གཅིག་
གི་ཆད་དོ། །དཔྱལ་བ་གཉིས་པ་བྱེ་མའི་རྒྱ་དང་གསུམ་པ་འདམ་གྱི་རྒྱའི་དཔྱལ་བ་པ་གཉིས་ཀྱི་ཆོ་ཆད་
ནི་བསྐྱལ་བ་བར་མའི་ཆད་དང་། དེ་བཞིན་དུ་དཔྱལ་བ་བཞི་པ་མི་བཟང་པའི་དུ་བ་དང་ལྷ་པ་མའི་
དཔྱལ་བ་པ་གཉིས་ཀྱི་ཆོ་ཆད་ནི་མཚོག་གི་བསྐྱལ་བའི་ཆད་དོ། །དཔྱལ་བ་དྲུག་པ་སྐུ་ཙུ་ཙ་ཆེན་པོ་དང་
བདུན་པ་ཅུ་འཕྲོད་ཆེན་པོ་པ་གཉིས་ཀྱི་ཆོ་ཆད་ནི་བསྐྱལ་བ་ཆེན་པོའི་ཆད་དང་། དཔྱལ་བ་བརྒྱད་པ་རྩོ་
རྩེའི་མེ་ལྷེ་དང་བཅས་པ་ནི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་སྤྱད་པའི་བར་གྱི་ཆོའོ། །

གཉིས་པ་རྒྱལ་ཆེན་རིས་བཞི་ནས་གཞན་འཕྱུལ་དབང་བྱེད་ཀྱི་བར་གྱི་འདོད་ལྷ་དྲུག་གི་

ཆོ་ཆད་ནི་འོག་ནས་རིམ་པ་བཞིན་བསྐལ་པ་ཆུང་ཏུ་གཅིག་ནས་བསྐལ་པ་ཆུང་ཏུ་བྱུག་གི་བར་
རིམ་པ་བཞིན་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་གཞུགས་ཁམས་ཀྱི་ཆོངས་རིམ་ནས་འོག་མིན་པའི་བར་བཅུ་དྲུག་གི་ཆོ་ཆད་ནི་
འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་ལྟར་ན་གཞུགས་ཅན་ནམས་ཀྱི་བསྐལ་པ་བཅུ་དྲུག་སྟེ་བསྐལ་པ་བཅུ་དྲུག་ནས་
བཅུ་མས་ཏེ་བསྐལ་པ་རེ་རེའི་བར་གྱི་ཆོའོ།^{༡༥} ཁྱེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཆོངས་རིམ་པའི་ཆོ་ཆད་བསྐལ་
པ་གཅིག་ཡིན་པ་ནས་འོག་མིན་པའི་ཆོ་ཆད་བསྐལ་པ་བཅུ་དྲུག་ཡིན་པའི་བར་སྐྱར་བར་བྱ་ཞིང་འདྲིའི་
བསྐལ་པ་ཡང་བསྐལ་པ་ཆུང་ཏུ་ཡིན་ཏེ། གཞན་འབྲུལ་དབང་བྱེད་པའི་ཆོ་ཆད་བསྐལ་པ་ཆུང་ཏུ་བྱུག་
ཏུ་བཤད་པས་ཆོངས་རིམ་པ་གཞན་འབྲུལ་དབང་བྱེད་པ་ལས་ཆོ་རིང་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། བསྐལ་པ་
ཆེན་པོ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། འོག་མིན་པས་འདི་ནས་བཤད་པའི་བསྐལ་པ་འདི་བཅུ་དྲུག་ཐུབ་པར་བཤད་
ཅིང་སྤྱིར་ཆེ་པའི་ཆོ་ཆད་བསྐལ་ཆེན་བཞིར་བཤད་པས་འོག་མིན་པ་ལས་སྤྱིར་ཆེ་པ་ཆོ་རིང་དགོས་
པའི་ཕྱིར་རོ། དེས་ན་འདྲིའི་བསྐལ་པ་ལ་བསྐལ་པ་བཞི་པོའི་ནང་གི་འདི་ཡིན་གྱི་གསལ་ཁ་མ་བྱུང་
ཡང་བསྐལ་པ་བར་མ་དང་བསྐལ་པ་མཆོག་གཉིས་གང་རུང་ཡིན་པར་བྱ་དགོས་ཤིང་། དེ་ཡང་མི་ཆེ་
བ་ནས་འོག་མིན་པའི་བར་འཕགས་པའི་གནས་བཞིའི་ཆོ་ཆད་འཇལ་བའི་བསྐལ་པ་ནམས་མཆོག་གི་
བསྐལ་པ་དང་། ཆོངས་རིམ་སོགས་གཞན་ནམས་ཀྱི་ཆོ་ཆད་འཇལ་བའི་བསྐལ་པ་བསྐལ་པ་བར་མ་
ལ་བྱེད་པ་འཐད་དམ་སྟུམ་སོ། འོ་ན་བསྐལ་པ་མཆོག་དང་བསྐལ་པ་ཆེན་པོ་དོན་གཅིག་པ་མིན་ནམ་
དེ་གཉིས་སོ་སོར་བྱེད་པ་གང་ལས་ཤེས་སྟུམ་ན། དེ་གཉིས་སོ་སོར་བྱེད་པ་ནི་འགྲེལ་ཆེན་ལས་གསལ་
བར་གསུངས་ཏེ་དེ་ཡང་འགྲེལ་ཆེན་ལས། གྲུའི་འཛིག་རྟེན་དང་པོར་བསོད་ནམས་ཀྱི་སྟོབས་དང་
དཔུལ་བའི་གནས་དང་པོར་སྤྲིག་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་བསྐལ་པ་ཆུང་ཏུ་འོ་ཆོའོ། དཔུལ་བའི་གནས་
གཉིས་པ་དང་གསུམ་པར་བསྐལ་པ་བར་མའི་ཆོའོ། དཔུལ་བའི་གནས་བཞི་པ་དང་ལྔ་པར་བསྐལ་
པ་མཆོག་གི་ཆོའོ། དཔུལ་བའི་གནས་དྲུག་པ་དང་བདུན་པར་བསྐལ་པ་ཆེན་པོའི་ཆོའོ།^{༡༦} ཁྱེས་བསྐལ་
པ་ལ་ཆུང་ཏུ་བར་མ་མཆོག་ཆེན་པོ་བཞིར་གསུངས་ནས་མཆོག་གི་བསྐལ་པ་འཕམ་བསྐལ་པ་མཆོག་གི་
མིང་ཅན་དེ་བསྐལ་པ་བར་མ་ལས་ཆེ་བ་དང་བསྐལ་པ་ཆེན་པོ་ལས་ཆུང་བར་གསུངས་པས་སོ།།

བཞི་པ་གཞུགས་མེད་ཁམས་པ་བཞི་འཛོམས་ཀྱི་འོག་ནས་རིམ་པ་བཞིན་བསྐྱེད་ཆེན་གཅིག་དང་གཉིས་དང་གསུམ་དང་བཞི་རྒྱུ་མ་ཡིན་པོ།

ལྷ་པ་ཆོ་ཆད་གཞན་གྱི་བཤད་ཚུལ་ལ་དྲུགས་པ་གཅོད་པ་ནི། འོ་ན་མི་དང་དྲུད་འགྲོ་དང་ཡི་དྲུགས་རྒྱུ་ཆོ་ཆད་རིམ་ལྡན་ཡིན་སྟུང་། ལྷ་པ་སོགས་པ་རྒྱུ་ཆོ་ཆད་འཆད་པའི་སྐབས་འདིར་གསལ་པོར་མ་གསུངས་ཀྱང་། ཤིན་ཏུ་ཕྱ་པའི་དབྱུགས་ལ་སོགས་པས་ཉིན་མོའི་ཆད་ལ་སོགས་པ་འཆད་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། སྤྱི་ཞེས་པ་ནི་མིའི་དབྱུགས་འཇུག་པ་དང་འབྱུང་བ་གཅིག་དྲུག་བརྒྱ་ལྷག་པའི་སྟོང་ཐུག་ཉི་ཤུ་ཅུ་གཅིག་ཏུ་ཡུར་པའི་ཆ་གཅིག་ནི་ཕྱ་མོའི་དབྱུགས་སོ།^{༩༠} །ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་རྒྱུ་ཆོ་ཆད་པ་ལྟར་ཉི། དེ་ཡང་མིའི་དབྱུགས་གཅིག་ལ་ཉི་ཤི་ཆིག་སྟོང་དྲུག་བརྒྱའི་ཆར་ཆོ་ཆད་པའི་ཆ་གཅིག་ནི་ལྷས་རྒྱས་ཀྱི་མིན་པའི་རིགས་ཀྱི་དབྱུགས་གཅིག་ཡིན་ལ་དེ་འདྲ་བ་ཉིས་ཤི་ཆིག་སྟོང་དྲུག་བརྒྱ་ལ་ཞག་གཅིག་དང་དེ་འདྲ་བའི་ཞག་སུམ་ཅུ་ལ་རྩ་བ་དང་རྩ་བ་དེ་བཅུ་གཉིས་ལོར་བྱས་པའི་རང་ལོ་བརྒྱ་དྲུད་འགྲོའི་ནང་ཆོན་མིན་པུ་མོའི་ཆོ་ཆད་དང་། དེ་བཞིན་དུ་མིའི་དབྱུགས་སུམ་ཅུ་ལ་འབྱུང་པོ་ཡི་དྲུགས་རྒྱུ་ཆོ་ཆད་ཀྱི་དབྱུགས་གཅིག་སྟེ་དེ་ཉི་ཤི་ཆིག་སྟོང་དྲུག་བརྒྱ་ལ་ཡི་དྲུགས་རྒྱུ་ཆོ་ཆད་ཀྱི་ཞག་གཅིག་དེ་འདྲ་བ་སུམ་ཅུ་ལ་རྩ་བ་དང་རྩ་བ་དེ་བཅུ་གཉིས་ལ་ལོར་བྱས་པའི་རང་ལོ་བརྒྱ་ཡི་དྲུགས་རྒྱུ་ཆོ་ཆད་དང་། མི་རྒྱུ་ཆོ་ཆད་ཀྱི་ཉིན་ཞག་གཅིག་ལྷ་མིན་རྒྱུ་ཆོ་ཆད་ཀྱི་དབྱུགས་གཅིག་སྟེ་དེ་འདྲ་བ་ཉི་ཤི་ཆིག་སྟོང་དྲུག་བརྒྱ་ལ་ཞག་གཅིག་དང་། དེ་འདྲ་བ་སུམ་ཅུ་ལ་རྩ་བ་སོགས་སུ་བྱས་པའི་རང་ལོ་བརྒྱ་ལྷ་མིན་གྱི་ཆོ་ཆད་དང་། མིའི་དབྱུགས་ཉི་ཤི་ཆིག་སྟོང་དྲུག་བརྒྱ་ལ་མི་རང་ཉིད་ཀྱི་ཞག་ཏུ་བྱས་པའི་རང་ལོ་བརྒྱ་མིའི་ཆོ་ཆད་དོ། །དེ་རྒྱུ་ཆོ་ཆད་ཀྱི་སྤྱིར་བཏང་བ་མཆོག་གི་ཆོ་སྟེ་རིང་མཐའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། དེས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཉི། འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་བཞིན་དུ་དབྱུགས་འབྱུང་ཐུག་བདུན་ཅུ་ཅུ་དྲུག་ལྷག་པའི་བྱེ་བ་ཐུག་བདུན་ཅུ་ཅུ་བཅུ་གཉིས་ལྷག་བརྒྱ་དང་ལོ་བརྒྱར་འབྱུར་རོ། །མཆོག་གི་ཆོ་འདི་ནི་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་རང་རང་གི་ཆོད་ལས་ལྷག་པ་དང་དམན་པར་འབྱུར་རོ། །རྣལ་འབྱོར་བ་རྒྱུ་ཆོ་ཆད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་སྟོབས་དང་དཀའ་ལུགས་པ་རྒྱུ་ཆོ་ཆད་ཀྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ལྷག་པར་འབྱུར་ཉི་དབྱུགས་གཅིག་ཅུ་ཆོད་དུ་འབྱུར་རོ། །མེས་ཅན་སྟེ་ལྷ་མོ་ཅན་

ཁམས་ཀྱི་སྒྲིག་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་དམན་པར་འགྱུར་རོ།^{༩༡} །ཞེས་གསུངས་པས་སོ།།

འོ་ན་མི་ཁམས་ཀྱི་ལོ་གཅིག་རྒྱས་པ་འོག་མིན་པའི་དབྱུགས་གཅིག་དང་། གྲག་པོ་འཁོར་ལོ་
ཅན་གྱི་སྒྲིང་བརྩུ་གཉིས་ཀྱི་དུས་བཞི་བསྐོས་པའི་ཆད་མི་ལོ་ཉིས་ཁྲི་ཆིག་སྟོང་དུག་བརྒྱ་གཙུག་པོའི་
མིང་ཅན་འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་སྟེ་མཆོད་པའི་དབྱུགས་གཅིག་ཏུ་བྱས། དེ་གཉིས་ཉི་ཁྲི་
ཆིག་སྟོང་དུག་བརྒྱ་དུག་བརྒྱ་ལ་རང་རང་གི་ཞག་ལ་སོགས་པར་བྱས་པའི་རང་ལོ་བརྒྱ་བརྒྱ་ཡང་འོག་
མིན་པ་དང་སྤྲིད་ཅེ་བའི་ཡང་ཆེ་ཆད་ཡིན་ནམ་སྟམ་ན། དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། བསྐྱས་རྒྱུད་ལས། རྩ་
དབྱུགས་རྒྱུ་དང་རྒྱ་ཆོད་ཉིན་ཞག་རྒྱུ་དང་དུས་བཞི་དག་ནི་སྟོང་ཡག་ཉི་ཤུ་ཅ་གཅིག་དང་། དུག་བརྒྱ་
ཁམས་ནི་རིམ་བས་ལས་སྟེས་རྩ་དང་མི་དང་འབྱུང་པོ་ལྟ་དང་ལྟ་མིན་ཁམས་དང་ནི། །ཁྱས་དང་གཙུ་
བོའི་ཉིན་ཞག་གཅིག་གི་ཆད་དེ་ས་གཞི་དག་ལ་དུས་བཞི་ཁྱས་པའི་ཆད་དུ་འཇུག་^{༩༢} །ཅེས་འོག་མིན་
པ་དང་སྤྲིད་ཅེ་བའི་རང་རང་གི་དབྱུགས་ཀྱི་ཆད་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཞག་གི་རྣམ་གཞག་སོགས་
སྤྲིན་བྱ་སྟོང་དང་། མི་དང་། འབྱུང་པོ་ཡི་དུགས་དང་། ལྟ་མིན་ཁམས་ཀྱི་ཆེ་ཆད་འཆད་པ་དང་ཆབས་
ཅིག་ཏུ་བཤད་ན་འང་འོག་མིན་པ་དང་སྤྲིད་ཅེ་བའི་ཆེ་ཆད་ཤེས་པའི་ཕྱིར་དུ་བཤད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འོག་
མིན་པ་དང་སྤྲིད་ཅེ་བ་དང་འདོད་ལྟ་ཁམས་ཀྱི་ཆེ་ཆད་རང་ལོ་བརྒྱ་བརྒྱ་ལས་ཆེས་རིང་བར་གོང་དུ་
བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར་དང་། འགྲེལ་ཆེན་ལས། ཆད་འདི་ཁམས་ལས་ཁྱས་པའི་ཆད་ནི་འོག་མིན་གྱི་
ལྟའི་ཆད་དེས་གཞི་དག་ལ་འཁོར་ལོ་ཅན་གྱི་དུས་བཞི་ཁྱས་པའི་ཆད་དུ་འཇུག་ཅེས་སོ།^{༩༣} །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་འོག་མིན་པའི་དབྱུགས་དང་ཞག་གི་ཆད་དུག་པོ་འཁོར་ལོ་ཅན་གྱི་དུས་བཞིའི་ཡུན་
ཆད་རྟོགས་པའི་དོན་དུ་གསུངས་པ་སོགས་དགོས་པ་གཞན་གྱི་ཕྱིར་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།།

འོ་ན་དབྱུགས་པ་ལ་སོགས་པ་ཁམས་ཀྱི་ཆེ་ཆད་བསྐྱལ་པ་རྒྱུ་དང་ལ་སོགས་པ་ཁམས་ཀྱིས་
གཞལ་བར་གསུངས་ན་བསྐྱལ་པ་ཁམས་ཀྱི་ཆད་རི་ལྟ་བུ་སྟམ་ན། འགྲེལ་ཆེན་ལས། བསྐྱལ་པ་རྒྱུ་
དུའི་ཆར་རྒྱུ་དང་ཞེང་ལ་དཔག་ཆད་གཅིག་པའི་དོང་སྟེ་དེ་ཡང་སྒྲུའི་ཕྱི་མོ་སྒྲུའི་ཁམས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་
བཀའ་བ་ལས་ལོ་བརྒྱ་ན་སྒྲུའི་ཕྱི་མོ་དེ་ལྟར་བས་གང་གི་ཆེ་སྟོངས་པར་གྱུར་པ་དེའི་ཆེ་བསྐྱལ་པ་རྒྱུ་
དུའི་ཉིན་ཞག་གཅིག་གོ། ཉིན་ཞག་དེ་སྐུ་ཕྱི་ཆད་ཀྱིས་ལྷ་བ་དང་ལྷ་བ་བརྩུག་ཉིས་ཀྱིས་ལོ་དང་ལོ་

བརྒྱལ་བསྐྱལ་བ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་དེའི་སྡེ་ནི་བསྐྱལ་བ་བར་མ་སྟེ། བསྐྱལ་བ་བར་མའི་
སྡེ་མཆོག་གི་བསྐྱལ་བ་ལོ།^{੧੮} ཞེས་ཆུ་དང་ཞེད་དང་རྩམས་རྣམས་དཔག་ཆད་རེ་རེ་བར་མཉམ་པའི་དོང་
གྲུ་བཞི་བ་གཅིག་སྒྲིའི་ཅེ་མོ་རྒྱུ་པོས་བཀའ་བ་ལས་ལོ་བརྒྱ་བརྒྱ་ན་སྒྲ་ཅེ་རེ་ལྷུང་བས་སྒྲ་ཅེ་རྣམས་ཟད་
དེ་སྟོང་བར་ལྷུང་བའི་ཆོ་བསྐྱལ་ཆུང་གི་ཞག་གཅིག་ །དེ་སྒྲུ་བརྒྱ་དུག་ཅུ་ལ་ལོར་བྱས་པའི་རང་ལོ་བརྒྱ་
བསྐྱལ་བ་ཆུང་དུའི་ཆད་དང་། བསྐྱལ་བ་ཆུང་དུ་དེའི་སྡེ་བསྐྱལ་བ་བར་མར་འཁྱུར་ཞིང་། བསྐྱལ་བ་
བར་མའི་སྡེ་མཆོག་གི་བསྐྱལ་བ་དང་། མཆོག་གི་བསྐྱལ་བའི་སྡེ་བསྐྱལ་བ་ཆེན་པོར་འཁྱུར་རོ།།

འོ་ན་དེ་ལྟ་བུའི་དོང་གི་སྒྲ་ཅེའི་གངས་ཇི་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞིང་བསྐྱལ་ཆུང་གཅིག་ལ་མིའི་ལོ་
གངས་ཇི་ཅམ་ཞིག་ཡོད་སྟུང་ན། དེ་ཡང་ཞིབ་དུ་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དཔག་ཆད་གཅིག་ལ་སྒྲ་ཅེ་
འཕྲེང་བར་གནས་པའི་གངས་ནི། བམ་མཁའ་སྟོང་བ་ནམ་མཁའ་དང་། །སྒྲུ་མིག་རི་དབང་ཡིད་
དང་མ། །ཞེས་པ་འདི་འོང་། གངས་འདི་འདི་ཉིད་ཀྱིས་བསྐྱུར་བས་དོང་དེའི་ལོགས་གཅིག་གི་སྒྲ་བ་
འཕྲག་སྒྲ་ཅེ་ཅམ་གྱི་སྒྲ་ཅེའི་གངས་ནི། མཁའ་མཁའ་ཐིག་ལེ་སྟོང་བ་དང་། །ནམ་མཁའ་ཐིག་ལེ་རིག་
བྱེད་སྒྲ། །འག་འག་མཆོ་དུས་མཆོ། །མཁའ་དུས་མཆོ་འཕྲག་སྒྲ་འཕྲག་^{੧੯} རྣམས། ཞེས་པའི་གངས་
འདི་འོང་། གངས་འདི། བམ་མཁའ་སྟོང་བ་ནམ་མཁའ་དང་། །སྒྲུ་མིག་རི་དབང་ཡིད་དང་མ། ཞེས་པའི་
གངས་འདི་ཉིད་ཀྱིས་བསྐྱུར་བས་དོང་དེ་སྒྲ་ཅེས་གང་བའི་སྒྲ་ཅེ་རྟེན་ཡོད་པ་དེ་སྟོང་གྱི་གངས་ནི། ཐིག་
ལེ་དགུ་ཡི་མཆོམས་ནས་ནི། མིག་མདའ་མེ་སྒྲ་རོ་སྒྲུ་མཆོ། །སྒྲུ་མེ་རྒྱལ་བ་རོ་དང་མཁའ། །གདེངས་
ཅན་སྒྲུ་སྒྲུ་ཉི་ལྷེ་མ། །ཞེས་པ་འདི་རྣམས་འོང་། སྒྲ་ཅེའི་གངས་འདི་བརྒྱས་བསྐྱུར་བས་མི་ལོའི་གངས་།
ཐིག་ལེ་དྲག་པོའི་མཆོམས་ནས་ནི། མིག་མདའ་མེ་སྒྲ་རོ་སྒྲུ་མཆོ། །སྒྲུ་མེ་རྒྱལ་བ་རོ་དང་མཁའ། །གདེངས་
ཅན་སྒྲུ་སྒྲུ་ཉི་ལྷེ་མ།^{੨੦} ཞེས་པ་འདི་འོང་སྟེ་བསྐྱལ་ཆུང་གི་ཞག་གཅིག་ཡིན་ནོ། །གངས་འདི་སྒྲུ་བརྒྱ་
དུག་ཅུས་བསྐྱུར་བའི་མི་ལོའི་གངས་དེ་བསྐྱལ་ཆུང་གི་ལོ་གཅིག་ཡིན་ཞིང་། དེ་བརྒྱས་བསྐྱུར་བའི་མི་
ལོའི་གངས་དེ་བསྐྱལ་བ་ཆུང་དུའི་ཆད་ཡིན་ནོ། །བསྐྱལ་ཆུང་འདི་ལ་མི་ལོའི་གངས་དུ་^{੨੧} ཡོད་ཅེན། ཐིག་ལེ་བརྒྱ་
གཅིག་མིག་རི་རོ། །མཁའ་ཆོ་མིག་དབང་འཕྱུར་སྒྲུ་རི། །རི་མཆོ་མིག་མཁའ་ཕྱུང་བ་ཕྱུག་ །མི་རོ་མཁའ་ཉི་གཞུགས་རྣམས་ནི། །བསྐྱལ་
བ་ཆུང་དུའི་མི་ལོའི་གངས་། ཞེས་པ་འདི་འཕྱུར་ལ། འདི་གངས་ཀྱི་མིང་དང་སྒྱུར་ན། མི་ལོ་རབ་བརྒྱ་མ་ཆེ་གཉིས་གཏམས་བདུན་

དང་། ཆེ་བྱུག་དཀྱིག་སེལ་བྱུག་དང་མི་ལུག་སེལ་གཉིས། ཆེ་ལྷ་ཁྱེད་ཕྱིན་ལྷ་དང་ཆེན་པོ་བརྒྱད། ཁྱེད་བུམ་དང་ཆེ་བུམ་དེད་ལྟེན་བཞི། ཆེ་གཉིས་མཐའ་གནད་ཆེ་བུམ་རྒྱ་རིག་སེལ། ཆེ་གསུམ་འོད་མཛེས་བྱུག་དང་དབང་ཆེ་གཉིས། ལེགས་ཕྱིན་གཅིག་དང་ཆེན་པོ་གཅིག་རྣམས་སོ། ཞེས་པ་འདི་འབྱུང་།

འོ་ན་བསྐལ་བ་རྒྱུད་ཅུའི་ཆད་དེ་ལྷ་ར་ཡིན་ན་བསྐལ་བ་རྒྱུད་ཅུའི་ལྷེས་བསྐལ་བ་བར་མ་སོགས་སུ་འབྱུར་བའི་ཚུལ་རི་ལྷ་བྱ་སྐྱམ་ན། འདིའི་དོན་ལ་གཉིས་སུ་དྲོགས་ཏེ། གོང་དུ་བྱངས་མ་ཐག་བའི་གོང་འབྱུར་དང་རྩོན་འབྱུར་གསར་ལྷ་ར་ན། དེའི་སྡེ་ནི་བསྐལ་བ་བར་མ་སྡེ། བསྐལ་བ་བར་མའི་ལྷེས་མཆོག་གི་བསྐལ་བ་འོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ལྷེས་ཞེས་པ་སྡེ་རྩེས་ཕྱེད་དཀོས་པའི་དོན་ཡིན་ལ། ལྷེ་རྩེས་ཀྱི་དོན་ནི་ཡེ་ཤེས་ལེའུའི་མདོར་བསྐྱུས་བཞི་བ་ལས། གཉིས་ཀྱི་སྡེ་ནི་བཞི་སྡེ་ཞེས་དང་། གསུམ་ཀྱི་དོན་ནི་དགྲའོ་ཞེས་པ་ནས། དགྲའི་སྡེ་ནི་བརྒྱད་ཅུ་ཅུ་གཅིག་དང་བརྒྱའི་སྡེ་ནི་བརྒྱ་སྡེ།^{༡༡} ཞེས་གྲངས་རང་ཉིད་ཀྱིས་རང་ཉིད་བརྒྱར་བ་ཡིན་ལ། དེ་ལྷ་ར་དུ་བྱས་ན་བསྐལ་བ་རྒྱུད་ཅུའི་ཡོ་བརྒྱ་པོ་དེ་བརྒྱས་བརྒྱར་བས་བསྐལ་བ་རྒྱུད་ཅུའི་ཡོ་ཁྲི་འོང་བ་བསྐལ་བ་བར་མའི་ཆད་དང་། དེ་འབྲུ་བའི་ཡོ་ཁྲི་པོ་དེ་ཁྲིས་བརྒྱར་བས་བསྐལ་བ་རྒྱུད་ཅུའི་ཡོ་དུང་འབྱུར་གཅིག་འོང་བ་བསྐལ་བ་མཆོག་གི་ཆད་དང་། དུང་འབྱུར་གཅིག་སུ་དེ་ཉིད་དུང་འབྱུར་དེ་ཉིད་ཀྱིས་བརྒྱར་བས་བསྐལ་བ་རྒྱུད་ཅུའི་ཡོ་གྲངས་གྲངས་ཀྱི་གནས་གཞན་བརྒྱ་བུམ་པ་གཏམས་ཆེན་པོ་གཅིག་འོང་བ་བསྐལ་བ་ཆེན་པོའི་ཆད་ཡིན་ནོ།

དྲོགས་པ་གཉིས་པ་ནི་འདིའི་འབྱུར་མང་དུ། དེ་བཞིན་དེའི་སྡེའི་ཆད་ཀྱིས་བསྐྱེ་བ་ནི་བསྐལ་བ་བར་མའི་ཆད་ནོ། བསྐལ་བ་བར་མའི་ཆད་ཀྱིས་བསྐྱེ་བ་ནི་བསྐལ་བ་མཆོག་གི་ཆད་དོ། ཞེས་པ་དང་། རྩ་འབྱུར་དུ་ཡང་དེ་ལྷ་ར་དའི་ཆོག་སེལ་གྱི་འབྱུར་ལ་བསྐལ་བ་བར་མ་ཞེས་པ་འོ། བསྐལ་བ་བར་མའི་ཆོག་སེལ་གྱི་འབྱུར་ལ་བསྐལ་བ་མཆོག་ཏུ་འབྱུང་བ་ཞེས་པ་འོ། ཞེས་འབྱུང་བ་ལྷ་ར་ན་བསྐལ་རྒྱུད་གི་ཡོ་དེ་ལྷ་བྱ་བརྒྱ་བརྒྱ་ན་སྡེ་ར་བཤད་པའི་དོན་སྐྱེས་པ་ཀའ་ལ་དེ་ཉིད་ནས་སྐུའི་རྩེ་མོ་རེ་རེ་རྒྱུད་བས་ཟད་པ་ནི་བསྐལ་བ་བར་མའི་ཞག་གཅིག་ཏུ་བྱས་པའི་རང་ཡོ་བརྒྱ་ནི་བསྐལ་བ་བར་མའི་ཆད་དང་། བསྐལ་བ་བར་མའི་ཡོ་དེ་ལྷ་བྱ་བརྒྱ་བརྒྱ་ན་སྐུའི་རྩེ་མོ་རེ་རེ་སྡེ་བཞིན་དུ་རྒྱུད་བས་ཟད་པ་ནི་མཆོག་གི་བསྐལ་བ་འོ་ཞག་གཅིག་ཏུ་བྱས་པའི་རང་ཡོ་བརྒྱ་ནི་མཆོག་གི་བསྐལ་བའི་ཆད་ཡིན་པ་ཉིད་

ལེགས་པར་རྒྱལ་བཤད་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྤང་བར་བྱེད་པ་ལས་གསུངས་སོ།།

འོ་ན་བསྐྱལ་པའི་ཚད་རྒྱམས་གངས་ཀྱི་གནས་ཅི་སྟེད་པ་དག་གིས་རྟོགས་དགོས་ན།
 གངས་ཀྱི་གནས་རྒྱམས་ཀྱི་མིང་ཅི་ལྟ་བུ་སྟུམ་ན། འདི་ནི་གནས་སྐབས་གཞན་དུ་ཡང་མཐོ་བས་བཤད་
 བར་བྱའོ། །དེ་ཡང་གངས་ཀྱི་གནས་ལ་བཤད་པའི་རྩལ་གཉིས་ལས། མཛོད་འགྲེལ་ལས་བཤད་པ་
 མཁས་པ་ཤུཌི་པས་མདོ་ཀླན་ལས་བརྒྱུས་པའི་འགྲེལ་པར་བཤད་པ་ནི་འགྲེལ་པ་དེ་ཉིད་ལས། གངས་
 ཀྱི་བྱེད་པར་ཀྱི་མིང་ཆོས་མདོན་པ་ལས་གསུངས་ཏེ། གངས་ནི་རྒྱུད་པ་དང་ཁྱུག་པའོ། །དེ་ལ་གངས་
 རྒྱུད་པ་ནི་གཅིག་དང་། བཅུ་དང་། བརྒྱ་དང་། སྟོང་དང་། ཁྱི་དང་། འབུམ་དང་། ས་ཡ་དང་། བྱེ་
 བ་དང་། དུང་འབྱུར་ཏེ་གནས་དགའོ། །ཁྱུག་པའི་གནས་ནི་གསུམ་སྟེ། ཐེར་འབུམ་དང་། ཁྱུག་
 ཁྱིག་དང་། རབ་བཟུམ་དང་། གཏམས་དང་། དགྲིགས་དང་། མི་འབྱུགས་པ་དང་། བྱེ་བྱིན་དང་།
 བད་སྟེང་དང་། དེད་འབྲེན་ཞེས་བྱ་བ་དག་སྟེ། ཆེན་པོ་དགུ་བསྟན་པས་ཁྱུག་པ་དང་པོའོ། །མཐའ་
 སྤང་དང་། རྒྱ་རིག་དང་། འོད་མཛེས་དང་། དབང་པོ་དང་། ལེགས་བྱིན་དང་། རྟོགས་འགོ་དང་།
 འབྲིང་རྩལ་དང་། རྟ་རྒྱགས་དང་། སྟོབས་འཁོར་སྟེ་དགུ་ནི་རྩ་མ་ལྟར་ཆེན་པོ་དགུ་བསྟན་པ་ནི་ཁྱུག་
 པ་གཉིས་པའོ། །བད་ཤེས་དང་། རྒྱལ་འབྱུང་དང་། སྟོབས་མིག་ཅེས་བྱ་བ་གསུམ་ནི་རྩ་མ་ལྟར་ཆེན་
 པོ་གསུམ་བསྟན་པས་ཁྱུག་པ་གསུམ་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་རྒྱུད་པ་དགུ་དང་ཁྱུག་པའི་གནས་གསུམ་དུ་
 གངས་བཞི་བཅུ་ཅ་གཉིས་ཏེ། བསྟུས་ན་ལྟ་བུ་ཅ་གཅིག་ནི་ཆོས་མདོན་པ་ལས་སྤང་ངོ་། །ལྟག་མ་
 གངས་བརྒྱད་ནི་གཞུང་དུ་མི་སོང་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་ཁྱུག་པའི་གནས་སུ་བརྒྱད་བསྟན་ན་ལྟ་བུ་ཅ་
 དགུ་ནི་གངས་ཀྱི་མིང་དུ་བཏགས་ལ། རྟག་བྱུ་བ་ནི་དེ་ལྟ་བུའི་མིང་ལས་གསུངས་པ་གངས་མེད་པ་ཞེས་
 བྱའོ་ཞེས་སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་བཤད་དོ། ^{༡༩} །ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་གངས་ཀྱི་གནས་གཞན་
 རྟག་བྱུ་གཞན་རྒྱམས་ལ་རང་རང་གི་མིང་རེ་དང་རྟག་བྱུ་པ་ལ་གངས་མེད་ཅེས་བཏགས་སོ། །དེ་ཡང་
 ཁྱུག་པ་དང་བཅས་པའི་བགྱང་རྩལ་ནི་ཐེར་འབུམ་དང་ཐེར་འབུམ་ཆེན་པོ་ཞེས་སོགས་འོག་མ་རྒྱམས་
 ལ་ཡང་འགྲེལ་བའོ།།

གཉིས་པ་མདོ་ལས་བཤད་པ་མདོ་ཀླན་ལས་བརྒྱུས་པའི་འགྲེལ་པར་ཤུཌི་པས་བཤད་རྩལ་

བེ་འགྲེལ་པ་དེ་ཉིད་ལས། གྲངས་ཀྱི་གནས་གཞན་མིང་གིས་བརྗོད་པ་སྟེ་རི་རྒྱུད་དུ་མདོ་སྟེ་ལས།
 གྲངས་ཀྱི་གནས་ནི་གཉིས་ཏེ་ཁྲག་པ་དང་རྒྱུད་པ་ལོ། །རྒྱུད་པ་ནི་བརྒྱ་བཅུ་དྲུག་སྟེ། བྱེ་བ་དང་། ཁོད་
 ཁོད་དང་། ཐད་དགུ་དང་། ཁྲིག་ཁྲིག་དང་། ཐམས་ཐམས་དང་། སྤང་སྤང་དང་། གང་ཡང་དང་།
 བག་དུན་དང་། སྤར་སྤར་དང་། ལྷག་ལྷིག་དང་། བྱང་བྱིང་དང་། ཆོམ་ཆོམ་དང་། སྤལ་སྤྱལ་དང་།
 སྤྱང་སྤྱང་དང་། ཟེར་ཟེར་དང་། ཁྲིབ་ཁྲིབ་དང་། ཡང་གངས་དང་། ཆོམ་དང་། ཁྲམ་ཁྲིམ་དང་། འོབ་
 རུབ་དང་། སང་སང་དང་། བརྒྱད་ཡས་དང་། གཏང་ཡས་དང་། བཏྱ་ཡང་དང་། ཁགས་ཡས་དང་།
 མི་མཚུངས་པ་དང་། ལམ་ལུམ་དང་། ཡམ་ཡོམ་དང་། ཁྲལ་ཁྲལ་དང་། ཐད་ཐུད་དང་། བསམ་
 སྟོད་དང་། བྱང་བྱིང་དང་། བཏྱོ་ཡས་དང་། བསྟོ་ཡས་དང་། ཟང་ཡག་དང་། སྟོམ་འགྲེ་དང་། ཚེ་
 འཕྱོད་དང་། ཡོན་ཏན་དང་། འབྲུག་གཡོལ་དང་། སང་ཡལ་དང་། མཐིང་ཡུག་དང་། ཡིད་འཕྱོད་དང་།
 འབ་འེབ་དང་། ཁྲིག་ཐམས་དང་། ཡལ་ཡལ་དང་། བགང་ཡས་དང་། སྤག་ཡལ་དང་། ཤང་ཤང་
 དང་། ཡག་ཡག་དང་། ཐམ་ཐིམ་དང་། རྫོམ་བརྫལ་དང་། གཞལ་འཕྱོས་དང་། གཞན་ཡལ་དང་།
 གཞལ་མེད་དང་། གཞལ་འཁོར་དང་། གཞལ་ཐིམ་དང་། གར་གཞལ་དང་། གཞལ་སངས་དང་།
 གཞལ་ཐག་དང་། གཞལ་སྤལ་དང་། གཞལ་གཞི་དང་། འཕྱོ་འཕྱར་དང་། ཉར་ཉིར་དང་། སྤག་
 སྤིག་དང་། ཟལ་ཟལ་དང་། སལ་སལ་དང་། གཡོ་སྟེག་དང་། ཐན་སུན་དང་། བརྒྱད་ཡ་དང་། རིམ་
 འཕྱོལ་དང་། རྩི་ངད་དང་། རྩི་རྩལ་དང་། སུན་ཡོལ་དང་། ངད་ངད་དང་། བགང་ཚི་དང་། ཟབ་
 བགང་དང་། དགའ་བརྒྱུད་དང་། གཞུང་འདུལ་དང་། འབྲུག་ཆད་དང་། འོལ་ཆོད་དང་། གདབ་
 ཡས་དང་། བཅའ་ཡས་དང་། བགང་ཡས་དང་། བྱིམ་འཕྱོད་དང་། ཡ་མེད་དང་། བརྫལ་ཡས་དང་།
 ལྷབ་ལྷེབ་དང་། འབན་ཆད་དང་། ཐང་སྤང་དང་། བྱིའུ་ཆང་དང་། རྒྱང་རྒྱང་དང་། མཚོག་ཡལ་དང་།
 མཐའ་བརྒྱལ་དང་། ཡུན་འགྲུངས་དང་། སུན་ཡོལ་དང་། ལམ་ཡོམ་དང་། བརྫལ་ཡས་དང་། ལང་
 ཡིང་དང་། ལྷབ་ལྷིབ་དང་། མི་རྩལ་དང་། འབྲུམ་ཡས་དང་། ད་འགང་དང་། སྟོས་ཡས་དང་། བཏྱ་
 ཆལ་དང་། ཡོ་རྒྱས་དང་། འབྲུམ་རྩིབ་དང་། གམ་གྲུམ་དང་། ལ་ལོ་དང་། བགང་འཕྱོས་ཏེ་དེའི་སྟེང་
 དུ་རྩ་བའི་གངས་བདུན་བརྒྱན་པ་བརྒྱ་བཅུ་དྲུག་ནི་གངས་རྒྱུད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ལོ། །ཁྲག་པའི་

གནས་ནི་བཅུ་ལྟེ་དཔག་ཡས་དང་། ཡལ་ཕྱོད་དང་། ལུ་ཡལ་དང་། བག་ཡལ་དང་། མི་འཇལ་དང་།
བསམ་ཕྱོད་དང་། མཐའ་འབྱམས་དང་། དཔག་ཐག་དང་། བཟོད་དུ་མེད་པ་དང་། བཟོད་དུ་མེད་པའི་
ཡང་བཟོད་དུ་མེད་པ་སྟེ། དེའི་སྟེང་དུ་བག་འཕྱོས་བསྐྱེས་པ་ལ་སོགས་པ་ནས་བཟོད་དུ་མེད་པ་
བསྐྱེས་པའི་བར་དུ་བཅུ་བརྒྱུན་པ་ནི་ཁྲུག་པའི་གནས་བཅུ་ལྟེ་ཉི་ཤུ་དང་སྒྱིར་བསྐྱོམས་ནས་བརྒྱ་སྟུང་
ཅ་དུག་ཏུ་ཁི་མིང་གིས་བསྟན་པས་སོ།།^{༤༠}

ཞེས་བཤད་པའི་གྲངས་ནི་རྒྱུད་ཁྲུག་བསྐྱོམས་པ་བརྒྱ་སྟུང་ཅ་དུག་སྟེ། དེ་ཡང་དེའི་སྟེང་
དུ་ཅ་བའི་གྲངས་བདུན་བརྒྱུན་པ་ཞེས་པའི་ཅ་བའི་གྲངས་བདུན་ནི་གཅིག་དང་བཅུ་དང་བརྒྱ་དང་སྟོང་
དང་བྱི་དང་འབྲུམ་དང་ས་ཡ་རྣམས་ཡིན་ལ། དེ་རྣམས་གྲངས་རྣམས་ཀྱི་ཐོག་མར་སྒྱུར་བར་བྱ་ཞིང་།
གཅིག་གི་གནས་ནས་ལ་ལའི་གནས་ཀྱི་བར་ལ་རྒྱུད་པའི་གྲངས་བརྒྱ་དང་བཅུ་དུག་ཡོད་ལ། དེ་
ནས་བག་འཕྱོས་ནས་བཟོད་དུ་མེད་པའི་བར་བཅུ་ཡོད་པ་ཁྲུག་བར་བྱས་པས་ཉི་ཤུ་སྟེ། དེ་
རྣམས་སྐྱ་མ་རྒྱུད་པ་རྣམས་ཀྱི་སྟེང་དུ་བཅེགས་པས་བརྒྱ་སྟུང་ཅ་དུག་གོ། དེ་ལྟར་ན་མདོའི་ཆོག་
དེ་ཡང་། གམ་གམ་དང་ལ་ལོ་སྟེ་དེའི་སྟེང་དུ་ཅ་བའི་གྲངས་བདུན་བརྒྱུན་པ་ཞེས་སོགས་དང་། ཁྲུག་
པའི་གནས་ནི་བཅུ་ལྟེ་བག་འཕྱོས་དང་དཔག་ཡས་དང་ཞེས་སོགས་སྟོང་རྒྱུད་སྟེང་། དེ་ཡང་
ཁྲུག་པའི་བག་འཕྱོས་ཅ་ནི་བག་འཕྱོས་དང་བག་འཕྱོས་ཀྱི་བག་འཕྱོས་དང་། དཔག་ཡས་དང་
དཔག་ཡས་ཀྱི་དཔག་ཡས་ཞེས་སོགས་དང་། བཟོད་དུ་མེད་པ་དང་བཟོད་དུ་མེད་པའི་ཡང་བཟོད་དུ་
མེད་པ་ཞེས་སྒྱུར་བའོ།།

གསུམ་པ་སེམས་ཅན་དེ་རྣམས་སྟེ་བའི་རྒྱ་བཤད་པ་ནི། སྟེག་པ་ཆེན་པོས་དབྱུང་བ་
དང་། འབྱིང་གིས་ཡི་དུགས་དང་། རྒྱུད་དུ་འགྲོར་སྟེ་བའི་རྒྱ་བྱེད་དོ། འཕེན་བྱེད་དག་པ་
དང་རྫོགས་བྱེད་སྒྱིན་པ་སྟོངས་དང་ལྡན་པས་ལྟ་མ་ཡིན་དུ་སྟེ་བའི་རྒྱ་བྱེད། འཕེན་བྱེད་དག་པ་དང་
རྫོགས་བྱེད་དག་མི་དག་ཅི་རིགས་པས་མིར་སྟེ་བའི་རྒྱ་བྱེད། འཕེན་བྱེད་དག་པའི་ལས་དང་རྫོགས་
བྱེད་སྒྱིན་པ་སྟོངས་ལྡན་དང་རྫོགས་བསྐྱེད་ཀྱི་སྟོངས་ཀྱིས་འདོད་པའི་ལྟ་རྣམས་སྟེ་བའི་དང་།

འཕེན་བྱེད་མི་དག་པ་དང་རྫོགས་བྱེད་པ་སོད་ནམས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་སྒྲུའི་འཛིག་རྟེན་དུ་སྒྲེའོ། །གཞུགས་
ཁམས་གནས་རིས་བཅུ་དྲུག་ཏུ་སྒྲེ་བའི་རྒྱ་ནི་མི་དག་བཅུ་སྟོང་སྟེ་ཀྱི་བསམ་གཏན་གྱི་སྟོམ་པ་དང་རང་
རང་གི་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་གིས་འཕེན་བྱེད་དང་། རང་རང་གི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་
གིས་རྫོགས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་བྱས་པ་ལས་གཞུགས་ཁམས་གནས་རིས་བཅུ་དྲུག་ནམས་སུ་སྒྲེ་བ་དང་།
གཞུགས་མེད་ཀྱི་འང་རང་རང་གི་ཉེར་བསྟོགས་ནམས་ཀྱིས་འཕེན་བྱེད་དང་། དངོས་གཞི་ནམས་ཀྱིས་
རྫོགས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་བྱས་པ་ལས་གཞུགས་མེད་ནམས་སུ་སྒྲེ་བ་ཡིན་ནོ།།

གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་ཡིན་ན་འབྲེལ་ཆེན་ལས། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་སྟོབས་དང་ཟད་པར་རྒྱུད་ལ་སོགས་
པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་འོག་མིན་ལ་སོགས་པ་གཞུགས་ཅན་བཅུ་དྲུག་ཏུ་འབྱུང་རོ།^༡ །ཞེས་
སོགས་ཀྱིས་ཟད་པར་ས་བསྟོམས་པ་ལས་ཆངས་རིས་སོགས་གནས་བཞི་དང་། ཟད་པར་རྒྱ་བསྟོམས་
པ་ལས་ཆང་མེད་འོད་སོགས་བཞི་དང་། ཟད་པར་མེ་བསྟོམས་པ་ལས་དགོ་རྒྱས་སོགས་བཞི་དང་།
ཟད་པར་རྒྱུད་བསྟོམས་པ་ལས་མི་ཆེ་བ་སོགས་བཞི་དང་། ཟད་པར་ནམ་མཁའ་བསྟོམས་པ་ལས་
གཞུགས་མེད་བཞིར་སྒྲེ་བར་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་སྟམ་ན། དེ་ལྟར་འགལ་བའི་སྒྲིན་མེད་དེ། རྒྱ་
སྟོམས་འཇུག་གི་བསམ་གཏན་དང་གཞུགས་མེད་ལ་ཟད་པར་ས་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་བཤད་དུ་ཡོད་
པའི་སྟོན་ས་ཟད་པར་ས་ལ་སོགས་པར་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི། གཞུགས་ཁམས་དང་གཞུགས་མེད་དུ་སྒྲེ་
བའི་རྒྱུར་ཟད་པར་བཅུའི་ནང་ཆོན་གྱི་ཟད་པར་སའི་སྟོམས་འཇུག་སོགས་དགོས་པ་འབྲེལ་ཆེན་གྱི་
དགོངས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་འབྲེལ་ཆེན་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་ན་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་སུ་
སྒྲེ་བ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་ཞུགས་པ་དང་ལམ་ཞུགས་ཡིན་པས་བྱུང་བ་དང་། ལྷ་སྟེགས་ཅན་
གྱི་ལྷ་བ་མ་དོར་བཞིན་དུ་ཁམས་གོང་དུ་སྒྲེ་མི་སྤིང་བ་འབྲེལ་ཆེན་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་པར་ཐལ་བའི་
སྒྲིན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

འོན་རྒྱ་སྟོམས་འཇུག་གི་བསམ་གཏན་དང་གཞུགས་མེད་ལ་ཟད་པར་ས་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་
བཤད་དུ་རི་ལྟར་ཡོད་སྟམ་ན། དེ་ལྟར་འཛིན་པ་བཞིན་དུ་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། ཆངས་རིས་ཆངས་པ་
མཐུན་ན་འཕོན་ཆངས་ཆེན་འོད་རྒྱུད་བཞིན་འཕེན་བྱེད་དང་རྫོགས་བྱེད་ཀྱི་བསམ་གཏན་གྱི་སྟོམས་

གོ་ལའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།

སྐར་ཁྱིམ་རྣམས་དང་གཟའ་རྣམས་ཀྱི་བྱུང་ཚུལ་བཤད་པ།

དང་པོ་ནི་དེ་ཡང་གཟུང་ཆུང་ས་ཀྱི་སྐྱེས་ཀྱིས་ཤེས་པ་ལ་རྟག་ལས་པས་དེ་བཤད་ན། ཡི་
 ཤེས་ལེའུའི་མདོར་བསྟུན་བཞིན་པ་ལས། དེ་ནི་གཟུང་ཆུང་ས་ཀྱི་སྐྱེ་བའི་ཁྱིམ་གསུངས་པ་ལྷན་ཅིས་པ་
 ལ་སོགས་པ་སྟེ། འདིར་གྲངས་བཞིན་ཏུ་ལྷན་དང་འཁྱིམ་པ་དང་ཀར་ཀ་ཀར་ནི་རི་བོར་ཅན་དང་བ་
 སངས་དང་ཉི་མ་འཕྱུང་བར་འཕྱུར་རོ། །སྟོན་ས་སྐྱེས་དང་ལུ་མོར་ལུར་ལུ་དང་སྒྲ་གཅན་དང་
 སྟེག་པར་གཟུང་ལྷན་དང་གཞུང་ཐོག་མར་སྟེན་པ་དང་དེའི་ཐ་མར་མཐུག་རིང་རོ། ལྟ་ཞེས་གསུངས་
 པ་ལྟར་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ཐོག་མར་རྒྱར་ཁྱིམ་འཕོར་དང་བཅས་པ་ཆུང་ས་ཆགས་པའི་རྗེས་སུ་ཀར་ཀ་
 འདི་ཁྱིམ་ཀྱི་ཐོག་མར་ཉི་མ་སྐྱེས་ཉི་ལོ་དངོས་གཞིའི་དང་པོ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནས་ཉི་མས་ཉིན་ཞག་ཆུང་ས་
 ལ་དབང་བྱེད། དེའི་རྗེས་སུ་ཉི་མས་རྒྱ་རྒྱར་ཆུང་ས་ལ་གཡོན་རྒྱུར་ཏུ་ཕོངས་སྟོན་པ་ལས་ཉི་མ་ཐ་
 རྒྱར་ཀྱི་སྟེང་ཏུ་སྟེབ་སྟེ་ཉི་མ་ཐ་རྒྱར་དང་བཅས་པ་ཤར་གྱིར་དབྱས་མའི་ཆོངས་ཐོག་གི་ཐད་ཀར་
 སྟེབ་པ་དང་མཉམ་ཏུ་རྒྱ་བ་ཐ་རྒྱར་ཀྱི་སྟེང་ཏུ་སྐྱེས་པས་རྒྱ་བའི་སྐྱེས་ཀྱིས་ལྷན་ཁྱིམ་ཡིན་པར་
 བཤད་ཅིང་དེའི་ཆོ་རྒྱུ་བ་སྐྱེས་པ་དང་ཐོག་མའི་ཆོས་ཞག་གི་འགོ་ཚུམ་པ་དང་རྒྱ་བའི་དཀར་ཆ་
 དང་པོ་སྐྱེ་བ་དང་ཉིན་ཞག་དེའི་འགོ་ཚུམ་པ་དང་རྒྱ་བས་ཉིན་ཞག་དེ་ལ་དབང་བྱེད་པ་དང་

བྱེད་པའི་ལོ་ནམས་ཀྱི་ཐོག་མའི་འགོ་ཚུལ་པ་ནམས་དུས་མཉམ་པ་ཡིན་ནོ།།

རྒྱ་མཚན་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ན་ལུག་ཁྱིམ་ཁྱིམ་ནམས་ཀྱི་དང་པོ་དང་ཐ་སྐར་རྒྱ་སྐར་ནམས་ཀྱི་^{༤༩} དང་པོ་དང་ཟླ་བའི་ཡར་ངོ་ཕྱོགས་ནམས་ཀྱི་དང་པོའི་འདྲ་བ་དེའི་ཚེས་བཅོ་ལྔ་ལ་ཟླ་སྐར་ནག་པ་འོང་བས་ནག་ཟླ་བ་ནམས་ཀྱི་དང་པོར་བཞག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནས་བཟུང་ཉེ་མིག་དམར་མ་སྐྱེས་བར་ལ་ཉི་མ་དང་ཟླ་བ་གཉིས་ཀྱིས་གཉིས་རེས་བྱས་ཏེ་ཉིན་ཞག་རེ་ལ་དབང་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནས་ཉི་མས་ནམ་ཞིག་ན་སེའི་ཁྱིམ་ཀྱི་སྐར་མ་མཚུའི་སྟེང་དུ་སླེབ་སྟེ་ཉི་མ་མཚུ་དང་བཅས་པ་ཤར་གླིང་དབུས་མའི་ཆངས་ཐིག་གི་སྟེང་ཐད་དུ་སླེབ་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་མིག་དམར་མཚུའི་སྟེང་དུ་སྐྱེས་ཏེ་དེ་མིག་དམར་གྱིས་ཉིན་ཞག་དེ་ལ་དབང་བྱེད་ཅིང་དེའི་སང་ཉིན་ཉི་མས་དབང་བྱེད་པ་སོགས་ལྟག་པ་མ་སྐྱེས་ཀྱི་བར་ཉི་ཟླ་གཉིས་དང་མིག་དམར་དང་གསུམ་གྱིས་ཉིན་ཞག་རེ་རེ་ལ་དབང་བྱེད་པ་གསུམ་རེས་སུ་བྱེད་དོ། །དེ་ནས་ཡང་ཉི་མས་གཡོན་སྐོར་དུ་རྒྱ་སྐར་ལ་སྟོད་ཀྱིན་ཕྱིན་པས་ནམ་ཞིག་ན་སྟེག་པའི་ཁྱིམ་ཀྱི་སྐར་མ་ལྟ་མཚམས་ཀྱི་བྱེད་དུ་སླེབ་སྟེ་ཉི་མ་ལྟ་མཚམས་དང་བཅས་པ་ཤར་གླིང་དབུས་མའི་དབུས་ཀྱི་སྟེང་ཐད་དུ་སླེབ་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་ལྟག་པ་ལྟ་མཚམས་ཀྱི་སྟེང་དུ་སྐྱེས་ཏེ་ཉིན་ཞག་དེ་ལ་ལྟག་པས་དབང་བྱེད་ཅིང་། དེའི་སང་ཉིན་ཉི་མས་དབང་བྱས་པའི་སྟོན་ནས་དེས་གཟའ་བཞི་པོ་དེས་ཟུར་དུ་མ་སྐྱེས་ཀྱི་བར་ལ་བཞི་རེས་བྱེད་དོ། །དེ་ནས་ཟླར་བཞིན་ཉི་མས་རྒྱ་སྐར་ལ་སྟེད་པ་ལས་ཉི་མ་སུ་མོའི་ཁྱིམ་ཀྱི་སྐར་མ་མེ་བཞིའི་འགོར་སླེབ་སྟེ་ཉི་མ་མེ་བཞི་དང་བཅས་པ་ཤར་གླིང་དབུས་མའི་དབུས་ཀྱི་སྟེང་ཐད་དུ་སླེབ་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་ཟུར་དུ་མེ་བཞིའི་སྟེང་དུ་སྐྱེས་ཏེ་རང་ཉིད་སྐྱེས་པའི་ཉིན་ཞག་དེ་ལ་དབང་བྱེད་ཅིང་དེའི་སང་ཉིན་ཉི་མས་དབང་བྱེད་པ་ནས་རེས་གཟའ་ལྔ་པོ་དེས་པ་སངས་མ་སྐྱེས་ཀྱི་བར་ལ་ཉིན་ཞག་རེ་རེ་དབང་བྱེད་པ་ལྟ་རེས་བྱེད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཉི་མས་འཁྲིག་པའི་ཁྱིམ་ཀྱི་སྐར་མ་ནམ་མོའི་འགོར་སླེབ་སྟེ་ཉི་མ་ནམ་མོ་དང་བཅས་པས་ཤར་གླིང་དབུས་མའི་དབུས་ཀྱི་སྟེང་ཐད་དུ་སླེབ་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་པ་སངས་ནམ་མོའི་སྟེང་དུ་སྐྱེས་ཏེ་རང་ཉིད་སྐྱེས་པའི་ཉིན་ཞག་དེ་ལ་དབང་བྱེད་ཅིང་དེའི་སང་ཉིན་རེ་ཡང་ཉི་མས་དབང་བྱེད་པ་ནས་སྟོན་པ་མ་སྐྱེས་ཀྱི་བར་ལ་རེས་གཟའ་དུག་པོ་དེས་རེ་མོས་བྱས་ཏེ་རིམ་པ་བཞིན་ཉིན་ཞག་རེ་རེ་དབང་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་

བཞིན་ཏུ་སློན་པ་གཞུང་ཁྲིམ་གྱི་སྐར་མ་སྐྱབས་ཀྱི་འགོ་ལ་སླེས་བ་ཡིན་པས་ཉི་མ་སྐར་མ་སྐྱབས་
དང་བཅས་པ་ཤར་གླིང་དཔུས་མའི་དཔུས་ཀྱི་སྤྲང་ཐད་ཏུ་སླེབ་པ་དང་དུས་མཉམ་ཏུ་སློན་པ་སླེས་
པ་སོགས་གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་བཞིན་ཏུ་ཤེས་པར་བྱའོ།

དེ་ཡང་གཟུང་རྣམས་ཀྱི་སླེས་ཤིང་དེ་ལྟར་ཏུ་བྱེད་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། གཟུང་རྣམས་
དུས་མཉམ་ཏུ་སླེས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སླེས་ཁྲིམ་དང་སླེས་སྐར་མི་གཅིག་པ་སོ་སོར་བཤད་ཅིང་། རེས་
གཟུང་བདུན་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཤར་གླིང་དཔུས་མའི་དཔུས་ཀྱི་སྤྲང་ཐད་ཏུ་སླེས་པའི་བྱིར་རོ། དེ་
ལྟར་ན་ཤིང་ཅན་ཏུ་སླེས་པར་བྱུང་བོ། ཤིང་ཅན་ལ་ཡང་གཟུང་ཐོག་མ་ཉི་མ་ཡིན་པ་ནས་ཐ་མ་སློན་
བ་ཡིན་པར་བཤད་པ་འདི་ཡང་སླེས་པའི་ཤིང་པ་ཉིད་ཡིན་གྱི། གཞན་བཤད་པའི་ཤིང་པ་དང་ཉམས་
ལེན་གྱི་ཤིང་པ་གང་ལ་ཡང་སྐར་ཏུ་མེད་པའི་བྱིར་དང་། རེས་གཟུང་ཞེས་པ་ཡང་རེ་མོས་ཀྱིས་ཉིན་
ཞག་ལ་དབང་བྱེད་པས་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་སླེས་ཤིང་གིས་དབང་བྱས་པས་རེས་གཟུང་ཞེས་པ་ཡིན་
པས་སོ། །ཡང་གཟུང་རྣམས་སླེས་པའི་ས་ཁྲོན་ནི་ཤར་གླིང་དཔུས་མའི་དཔུས་ཀྱི་སྤྲང་ཐད་ཡིན་པ་
དང་། དེ་ཡང་ཉི་མ་དེ་ན་ཡོད་པའི་དུས་དེར་སླེས་པ་ཡིན་པ་ནི་ལྟ་གླིང་དཔུས་མའི་དཔུས་དྲང་པོའི་
རེས་གཟུང་འཕོ་མཚམས་སྟོ་གླིང་དཔུས་མའི་དཔུས་དྲང་པོའི་ནམ་ལངས་ཀྱི་དུས་དེ་ཡིན་པ་ཉིད་
ཀྱིས་ཤེས་སོ། །

དེ་ལྟར་སླེས་པའི་གཟུང་དེ་རྣམས་ཕན་ཚུན་དགར་གྱུར་པ་ནི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་བཞིན་ཏུ་
སྐར་ཡང་གསལ་པར་འདིར་ནི་ཕན་ཚུན་འཐབ་སྟེ་དག་ཡིན་བྱིར་ཞེས་པ་ནི་ཞི་བ་དང་དག་པོ་ནི་
གཟུང་ལྟག་དང་བྲག་ཤིས་དག་དང་ཕུར་ཕུར་དང་པ་སངས་དག་དང་སློན་པ་དང་མཇུག་རིང་འདི་དག་
ཕན་ཚུན་འཐབ་པར་འགྱུར་ཏེ་དག་ཉིན་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ།^{༧༧} ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་མིག་དམར་གྱི་
ཞིང་ལྟག་ཁྲིམ་དང་ཕྱི་ག་པའི་ཁྲིམ་ལ་མིག་དམར་གནས་པའི་ཆེ་ཁྲིམ་དེ་གཉིས་ལ་གཟུང་ལྟག་ཡོངས་
སྟོད་པར་གྱུར་པའི་ཆེ་མིག་དམར་དང་གཟུང་ལྟག་འཐབ་བོ། ཞེ་བཞིན་ཏུ་ལྟག་པའི་ཞིང་འབྲིག་པ་
དང་ཕུར་ཕུར་ཁྲིམ་ཏུ་ལྟག་པ་གནས་པའི་ཆེ་ཁྲིམ་དེ་ཉིས་ལ་མིག་དམར་རྒྱ་བར་གྱུར་ན་ཡང་གཟུང་དེ་
གཉིས་འཐབ་བོ། དེ་བཞིན་ཏུ་ཕུར་ཕུར་ཞིང་གཞུང་དང་ཉིད་ཁྲིམ་ལ་ཕུར་ཕུར་གནས་པའི་ཆེ་ཁྲིམ་དེ་

གཉིས་ལ་པ་སངས་ལོངས་སྤྱོད་ན་ཡང་གཟའ་ལྷུང་བྱ་དང་པ་སངས་གཉིས་འཐབ་པོ། པ་སངས་ཀྱི་
ཁིང་གྲང་དང་སྒང་གི་ཁྱིམ་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། སྟེན་པའི་ཁིང་ཆུ་སྟེན་དང་ལུས་པའི་ཁྱིམ་ལ་དུ་བ་
མཛུག་རིང་ཞུགས་པར་ལྷུང་ན་སྟེན་པ་དང་མཛུག་རིང་འཐབ་པོ། ཁྲོ་པའི་ཁིང་ཀར་ཀ་ཏ་ལ་སྟེན་པ་
ཞུགས་ན་ཁྲོ་བ་དང་མཛུག་རིང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་བྱས་ཏེ་སྟེན་པ་ལ་ཚོད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་རང་གི་ཁིང་ལ་
དག་ཞུགས་ན་འཐབ་པར་མ་ཟད་རང་རང་གི་སྟེན་སྐར་གྱི་སྟེང་དུ་རང་གི་དག་ལྷུང་ན་དག་ཟུན་ནམས་
ཕན་ཚུན་འཐབ་པོ། །དེ་ཡང་གཟའ་ནམས་སྟེན་སྐར་གྱི་སྟེང་དུ་དག་ཟུན་ལྷན་ཅིག་ཏུ་ཚོགས་པའི་ཆེ་
ཡིན་ནོ། །སྐར་མ་དང་ཁྱིམ་གཞན་གྱི་སྟེང་དུ་ཕན་ཚུན་དག་ལྷུང་ན་ནམས་ལྷན་ཅིག་ཏུ་ཚོགས་གྲང་མི་
འཐབ་པོ།

ཡང་གཟའ་ཐམས་ཅད་ཁྱིམ་བཅུ་གཉིས་ལ་ལོངས་སྤྱོད་ཅིང་འཁོར་བའི་ཚུལ་ནི་གཟའ་དང་
རྒྱ་སྐར་ལ་སོགས་པའི་སྐར་མ་ཐམས་ཅད་གོ་ལ་རྒྱུད་གིས་བསྐྱོད་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་བསྐྱོད་པ་
འགྲོས་ནི་ལྷན་པོ་ལ་དུས་ནམ་ཡང་གང་གི་མེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་གཡས་སུ་སྒྲོར་བ་འབའ་ཞིག་གོ། །རང་
འགྲོས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་སྒྲ་གཅན་དང་དུས་མེ་མ་གཏོགས་པའི་གཟའ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཁྱིམ་རྒྱ་སྐར་
དང་བཅས་པ་ལ་གཡོན་ནོར་དུ་སྤྱོད་དོ། །དེ་ཡང་ཇི་ཙམ་དུ་སྤྱོད་ན་གཟའ་ལྷ་ཉི་མ་དང་བཅས་པའི་
དལ་རྒྱུད་ནམས་རིམ་པའི་སྒྲ་རྒྱུད་དང་རིམ་མིན་གྱི་ཕྱི་རྒྱུད་དུ་རྒྱུད་པ་ནམས་སུ་ལོན་དུ་སྤྱོད་ཅིང་། རིམ་
མིན་གྱིས་རྒྱུད་དང་རིམ་པའི་ཕྱི་རྒྱུད་དུ་རྒྱུད་པ་ནམས་ནོར་དུ་སྤྱོད་པ་རང་རང་གི་སྟེན་སྐར་གྱི་སྟེང་དུ་
གཟའ་ལྷ་པོས་སྟེན་པའི་ཆེ་དལ་རྒྱུད་གི་ནོར་སུ་ལོན་ཁ་དག་ཅིང་། གཟའ་ལྷའི་རྒྱུད་རྒྱུད་གི་རིམ་པའི་
སྒྲ་རྒྱུད་དང་རིམ་མིན་གྱི་ཕྱི་རྒྱུད་དུ་རྒྱུད་པ་ནམས་ནོར་དང་། རིམ་མིན་གྱི་སྒྲ་རྒྱུད་དང་རིམ་པའི་ཕྱི་རྒྱུད་
དུ་རྒྱུད་པ་ནམས་སུ་ལོན་དུ་སྤྱོད་པ་རང་རང་གི་རྒྱུད་འཛིན་དག་པ་སྟོང་པར་གྱུར་པ་དེའི་ཆེ་རྒྱུད་རྒྱུད་
ནམས་ཀྱི་ནོར་སུ་ལོན་ཁ་དག་སྟེ་རྒྱུད་འཛིན་དག་པ་སྟོང་པའི་གཟའ་ལྷ་པོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉི་མ་ལ་ལུབ་
ཅིང་ཉི་མ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་གནས་སོ།

དེ་ཡང་གཟའ་ལྷ་པོ་རང་རང་གི་སྟེན་སྐར་གྱི་སྟེང་དུ་ཉི་མ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འཛོམ་པའི་ཆེ་
རང་རང་གི་དལ་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱུད་པ་གཉིས་ཆར་གྱི་ནོར་སུ་ལོན་ཁ་དག་སྟེ་དང་པོ་སྟེན་པ་ནམས་བརྒྱམས་ཏེ་

རང་གི་སྐྱེས་སྐྱར་གྱི་སྤྱི་ཉི་མ་དང་ལྷན་ཅིག་འཛོམ་པའི་བར་གྱི་ཡུན་རི་སྟེང་པ་དག་ལ་རང་རང་གི་
 ཏྲག་ཡོངས་ཉིད་སྤྱད་པའི་ལག་རྒྱུ་འབྱུང་བས་ཏྲག་ཡོངས་ནི་གཟའ་རང་རང་གིས་རྒྱ་སྐྱར་ལའོར་ལོ་
 ལའོར་བའི་ཁར་སྟོམས་པའི་ཡོངས་སྤྱོད་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་གཟའ་རྣམས་ཀྱི་ཏྲག་ཡོངས་ནི་གཟའ་རང་
 རང་གི་ཞག་གསུམ་གྱི་དཀྱིལ་ལའོར་གང་དང་གང་ཡིན་པ་དེས་རྒྱ་སྐྱར་གྱི་ཚུ་ཚོད་སྟོང་དྲུག་བརྒྱ་ཉི་ཤུ་
 ལ་བཀོས་པས་ཐོབ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་རྣམས་གཟའ་རྣམས་ཀྱི་རང་རང་གི་ཞག་གསུམ་མོ་སོའི་ཏྲག་
 ཡོངས་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་གཟའ་ལྷ་པོ་འཆར་བ་དང་རྒྱུ་བ་ཡང་ཉི་མ་ལས་འཆར་བ་དང་ཉི་མ་ལས་རྒྱུ་བ་
 བ་ལ་བྱ་སྟེ། ཉི་མ་ལས་ལོགས་སུ་བྱ་བ་ནི་མིག་གིས་མཐོང་བར་གྱུར་བ་དང་། ཉི་མ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་
 གནས་པའི་ཆོ་མིག་ལམ་དུ་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་འགྲེལ་ཆེན་ལས། ད་ནི་གཟའ་རྣམས་
 ཀྱི་འཆར་བ་དང་རྒྱུ་བའི་དུས་གསུངས་ལ། གང་དག་སུ་ཞིག་ཉི་མའི་ཡོངས་སྤྱོད་ལ་ནི་རབ་ཞུགས་
 གཟའ་དེ་དག་ཀྱང་ངེས་པར་རྒྱུ་བར་འགྱུར། །ཞེས་པ་ནི་ཉི་མའི་དཀྱིལ་ལའོར་གྱི་འོད་ཟེར་གྱིས་
 མི་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རྒྱུ་བར་གྱུར་པ་ཞེས་རྗོད་ཀྱི་གཟའ་རྣམས་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མེད་པ་ནི་མ་ཡིན་
 བོ།^{༤༦} །ཞེས་གསུངས་པ་དང་གཞན་ཡང་། ཉི་མ་དོར་ལས་འཆར་བར་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་པ་ནི་རྒྱུ་བ་
 བར་འགྱུར་བའི་གཟའ་དེ་ཉིད་གྱིས་རང་གི་རྒྱ་བའི་དབང་གིས་ཉི་མ་དོར་བར་གྱུར་པ་ན་འཆར་བར་
 འགྱུར་ཏེ་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་གྱིས་ཡོངས་སུ་དོར་བའི་ཕྱིར་རོ།^{༤༧} །ཞེས་གསུངས་སོ། །

དེ་བཞིན་དུ་ནི་བའི་གཟའ་ལྷག་པ་དང་པ་སངས་དང་མཆུག་རིངས་རྣམས་ཉི་མ་ལ་རྒྱུ་བར་
 འགྱུར་བའི་ཆོ་ཉི་མའི་གཡོན་ཕྱོགས་ནས་རྒྱུ་བ་དང་། འཆར་བའི་ཆོ་ཉི་མའི་གཡོན་ཕྱོགས་ནས་
 འཆར་ཞིང་། དྲག་གཟའ་མིག་དམར་ལུང་ལུ་སྟེན་པ་གསུམ་ནི་ཉི་མའི་གཡས་ཕྱོགས་ནས་འཆར་རྒྱུ་བ་
 བྱེད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་དྲག་གཟའ་ཞི་གཟའ་ལྟར་པའི་ཆོ་འོད་དྲག་གཟའ་ནི་གཟའི་གཡས་ནས་འགོ་
 ཞིང་ཞི་གཟའ་རྣམས་དྲག་གཟའི་གཡོན་ནས་འགོ་འོད་བྱེད་དོ། །སྐྱ་གཅན་ནི་ཁྱིམ་སྤང་ཁྱིམ་དང་སྐྱར་
 མ་ནག་པའི་སྟེང་དུ་སྐྱེས་ཤིང་དུས་མེ་ནམ་གྱའི་སྟེང་དུ་སྐྱེས་ཏེ། སྐྱེས་པའི་དུས་དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་ཁྱིམ་
 མམ་རྒྱ་སྐྱར་ལ་གཡས་སྐྱར་དུ་ཡོངས་སྤྱོད་ཅིང་། གདོང་ནས་མཆུག་དུས་མེའི་བར་གྱིས་གཡོན་དུ་
 བསྐྱོར་བའི་ཚུལ་གྱིས་ཁྱིམ་དང་རྒྱ་སྐྱར་ལའོར་ལོ་བྱེད་བྱུང་ནས་གནས་ལ། དེ་ཡང་སྐྱ་གཅན་ཅ་བའི་

རི་མོར་གར་བའི་སྐར་མ་དང་རྩ་ཆོད་སོགས་ཀྱི་གངས་ནི་ནམ་གྱུ་ནས་ལྷགས་བསྒྲོག་ཏུ་བགངས་པའི་
གངས་དང་གདོང་མཐུག་ལ་གར་བའི་སྐར་མ་རྩ་ཆོད་སོགས་ནི་ཐ་སྐར་ནས་ལྷགས་འབྱུང་ཏུ་བགངས་
པའི་གངས་ཡིན་ནོ།

དེ་ཡང་བསྐྱུས་རྒྱུད་རྩ་འགྲེལ་ལས། ཉ་དང་གནམ་སྟོང་གི་མཐར་ཆུ་བ་ལ་སྐྱ་གཅན་འཇུག་
རྩལ་རགས་པ་ཅམ་ཞིག་གསུངས་ནས་ཞིབ་པར་མ་གསུངས་སོ།^{༤༩} །དེ་ཡང་རྒྱ་ཉི་ལ་སྐྱ་གཅན་འཇུག་
བ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་རྟོགས་པ་ལ་སྐྱ་གཅན་འཁོར་རྩལ་ཤེས་དགོས་ཏེ། འགྲེལ་ཆེན་ལས། གཡོན་དུ་རྒྱ་
བ་དག་ལ་གཡས་མིན་དུ་སྟེ་ཞེས་པ་ནི་གཡོན་དུ་སྐྱ་གཅན་འཁོར་བ་ལ་གཡས་མིན་གཡོན་དུ་རྒྱ་བ་
འཛིན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་དང་། གཡས་ལ་སྟེ་གཡས་སུ་འཁོར་བ་ལ་གཡས་སུ་རྒྱ་བ་འཛིན་པར་
འགྱུར་རོ།^{༥༠} །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། སྐྱ་གཅན་རང་འགྲོས་ཀྱིས་ལྷན་པོ་དང་རྒྱ་སྐར་ལ་འཁོར་རྩལ་
ཅམ་མ་གཏོགས། སྐྱ་གཅན་རང་གི་གཡས་གཡོན་དུ་འཁོར་རྩལ་མ་གསུངས་ཤིང་། ཅ་རྒྱུད་དང་མུ་
སྟེགས་པའི་བྱེད་རྩིས་ལ་ཁ་འཕངས་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་ཉིད་སྐྱ་གཅན་
འཁོར་བའི་དབང་གིས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། བྱེད་བ་གཞན་ཐམས་ཅད་ལ་རབ་ཏུ་གྲགས་པའི་ཕྱིར་འདིར་
བཅོམ་ལུན་འདས་འཇམ་དབལ་གྱིས་འབད་བ་མ་མཛད་དོ།^{༥༡} །ཞེས་དང་། ཡང་འགྲེལ་ཆེན་ལས།
རྩ་བའི་རྒྱ་དང་མ་གཞན་གྱི་བྱེད་བ་གཞན་ལ་ཡང་སྐྱ་གཅན་འཁོར་བ་ལ་སོགས་པ་ཤེས་པར་
བྱའོ།^{༥༢} །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་རྒྱ་ཉི་ལ་སྐྱ་གཅན་འཇུག་བ་རི་མོ་ལ་གར་བ་བཞིན་མི་འོར་བ་
ནི་སྐྱ་གཅན་འཁོར་རྩལ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མ་ཤེས་པའི་རྩོན་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་སྐྱ་གཅན་ལ་རང་གི་གཡས་
གཡོན་དུ་འཁོར་བའི་རྩོད་བགྲོད་བྱང་བགྲོད་ནི་ཡོད་དེ། འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདིར་ཁྱིམ་གྱི་འཁོར་ལོ་
ལ་གཟའ་ཐམས་ཅད་བྱང་དུ་འགྲོ་བ་དང་རྩོད་འགྲོ་བ་ཡོད་དེ། དཔེར་ན་ཉི་མ་སྐྱ་སྐར་ལོངས་སྟོན་
པའི་དབང་དང་ཁྱིམ་དུ་གྲག་ལོངས་སྟོན་པའི་དབང་གིས་བཞིན་ནོ།^{༥༣} །ཞེས་གཟའ་ཐམས་ཅད་ལ་རྩོད་
བགྲོད་བྱང་བགྲོད་ཡོད་པར་གསུངས་པས་སོ།

དེ་རྣམས་ནམ་མཁའ་ལ་འཁོར་ཚུལ་གྱི་གོ་ལ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་དེ་རྣམས་ནམ་མཁའ་ལ་འཁོར་ཚུལ་གྱི་གོ་ལ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། གཞན་གྱི་
འདོད་པ་ལ་བརྟག་པ་དང་། རང་གི་ལྷགས་རྣམ་པར་གཞག་པ་ལོ།།

དང་པོ་ནི། མཁས་པ་པལ་ཆེ་བ་ རོ་ཞལ་འབྱུང་སེལ། ཞལ་ལུང་སོགས་མང་པོར། དག་འདི་ལྟར་
བཞེད་དེ། དེ་ཡང་གཞུང་རྣམ་པའི་དུས་ཁྲིམ་དག་ལ་གོ་ལའི་དབུས་ནས་ལྟོར་ནི་མའི་དགྱིལ་འཁོར་ལ་
གནས་ཤིང་།^{༡༩} །ཞེས་པ་ནི་གཞུང་རྣམ་པའི་ཁྲིམ་དུག་ལ་གོ་ལ་ཉིན་མཚན་མཉམ་པའི་རི་མོའི་དབུས་
ནས་རྒྱ་རྒྱར་གྱི་འཁོར་ལོ་ཐུང་གྱི་རྒྱ་རྒྱར་གྱི་འཁོར་ལོ་ལྟོར་གནས་སོ། །བྱང་དུ་དེ་ནི་བསེལ་བའི་རི་སྟེ་
པད་འདབ་བཟང་པོ་བཞེན་དུ་ཤར་དུ་ལྷག་དང་སྒར་སོགས་ལ་འོ། །ཞེས་པ་ནི་ལྟོར་ཁྲིམ་དུག་ལ་སོ་
སོར་རྒྱ་རྒྱར་གྱི་འཁོར་ལོ་ཐུང་གནས་པ་ཇི་ལྟ་བུ་དེ་བཞེན་དུ་གོ་ལའི་རི་མོའི་དབུས་ནས་བྱང་དུ་
ཁྲིམ་སོ་སོའི་དབྱེ་བས་ཁྲིམ་དུག་ལ་གནས་སོ། །ཤར་དུ་ལྷག་དང་སྒར་སོགས་ཉེ་བའི་མཐར་ཐུག་པ་ལ་
གནས་ཤིང་། དེ་བཞེན་དུ་སྒར་ལ་སོགས་པ་ཉའི་མཐར་ཐུག་པ་ལ་གནས་སོ། །ཞེས་སོགས་རྒྱད་
འགྲེལ་འདི་རྣམས་ཀྱི་དོན་ལྟོ་སྒྲིང་དབུས་མ་འདིར་དབྱིད་མཉམ་འོང་བའི་དུས་ཀྱི་སྤྱོད་ཉི་མ་ལྷག་ཁྲིམ་
དང་བཅས་པ་ཤར་སྒྲིང་གི་སྟེང་གི་ནམ་མཁའ་ལ་ལྟོ་བྱང་གི་ཆ་གཉིས་སུ་བྱས་པའི་ཆ་གཉིས་པོ་དེའི་
མཚམས་ནས་ལྷ་བསྐྱིང་གི་སྟེང་གི་ནམ་མཁའ་ལ་ལྟོ་བྱང་གི་ཆ་གཉིས་སུ་བྱས་པའི་ཆ་གཉིས་ཀྱི་
མཚམས་རྒྱ་ཆད་ཀྱི་ལྷན་པོའི་སྟེང་ལ་ཡིད་ཀྱིས་རི་མོ་བྲིས་པའི་རི་མོའི་བྱང་ཤར་གྱི་ཆ་གཉིས་ཀྱི་ཆ་
ཤར་མར་ལྷག་ཁྲིམ་དང་། དེ་བཞེན་དུ་དབང་ལྷན་དུ་སྒྲིང་དང་། བྱང་ལ་ཆ་གཉིས་སུ་བྱས་པའི་བྱང་རྒྱབ་
མར་འཁྲིག་པ་དང་། ཐུང་བྱང་ཤར་མར་ཀར་ཀར་དང་། རྒྱང་དུ་སྟེང་དང་རྒྱབ་ཀྱི་འང་ཆ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱ
བ་རྒྱབ་མར་སུ་མོ་སྟེ་བྱང་གི་ཁྲིམ་དུག་དང་། དེ་བཞེན་དུ་རྒྱབ་ཤར་མར་སྒྲིང་དང་། བདེན་བྲལ་དུ་སྟེག་
པ་དང་། ལྟོའི་ཡང་ཆ་གཉིས་ཀྱི་ལྟོའི་ཆ་རྒྱབ་མར་གཞུ་དང་། ལྟོ་ཤར་མར་རྒྱ་སྟོན་དང་། མེར་སུམ་
པ་དང་། ཤར་གྱི་ཐུང་རྒྱབ་མར་ཉ་སྟེ་སྒར་ནས་ཉའི་བར་ལྟོའི་ཁྲིམ་དུག་གོ། །དེ་ཡང་ཤར་སྒྲིང་གི་སྟེང་
ཐད་ནས་ལྷན་སྐྱིང་གི་སྟེང་ཐད་ཀྱི་བར་ལྷན་པོའི་དབུས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་ལ་ཡིད་ཀྱིས་རི་མོ་བྲིས་

པའི་བྱང་གི་ཁྱིམ་ལུག་ནས་སུ་མོའི་བར་དུག་གི་དབྱིབས་པད་འདབ་བཟང་པོའི་རྣམ་པ་དང་།
སྤང་ནས་ཉའི་བར་ལྟོའི་ཁྱིམ་དུག་གི་དབྱིབས་གཞུའི་རྣམ་པར་གནས་པ། པད་འདབ་བཟང་
པོ་བཞིན་དུ་ཞེས་སོགས་དང་། གཞུའི་རྣམ་པའི་དུས་ཀྱི་ཁྱིམ་དག་ལ་ཞེས་སོགས་ཅུ་འགྲེལ་
ཀྱི་དོན་ཡིན་པར་འཆད་པར་བྱེད་དོ།

དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། ལྟོ་སྤྱིང་དཔུས་མའི་དཔུས་ཀྱི་དབྱིད་མཉམ་གྱི་སྤྱོད་ཉི་མ་ལུག་ཁྱིམ་དང་
བཅས་པ་ཤར་སྤྱིང་དཔུས་མའི་དཔུས་ཀྱི་སྤྱོད་ཐད་ན་གནས་པའི་དུས་དེར་ཁྱིམ་རྣམས་སྤྱིང་བཅུ་
གཉིས་ཀྱི་རང་རང་གི་རྒྱ་ལམ་ལ་བཀོད་པའི་ཆོ་བྱང་གི་ཁྱིམ་དུག་གི་དབྱིབས་པད་མའི་འདབ་མའི་
རྣམ་པར་འོང་ཡང་། བསེལ་བའི་རི་སྟེ་ཞེས་པའི་དོན་མ་ཆང་བ་དང་། ལྟོའི་ཁྱིམ་དུག་གི་དབྱིབས་
གཞུའི་རྣམ་པར་ཡང་མི་འོང་བའི་ཕྱིར་རོ། ཇེ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དེའི་ཆོ་སྤྱོད་བྱང་དུ་པད་འདབ་ཀྱི་རྣམ་
པར་འོང་ཞིང་། ཕྱི་འཕྲེད་ཉི་མ་ལུག་ཁྱིམ་དང་བཅས་པ་ལྷུ་བ་སྤྱིང་དཔུས་མའི་དཔུས་ཀྱི་སྤྱོད་ཐད་དུ་
སྤྱོད་པའི་ཆོ་སྤྱོད་ཁྱིམ་དུག་གི་དབྱིབས་གཞུའི་རྣམ་པར་ཡོད་པས་སྟོན་མེད་ཅིང་། འགྲེལ་ཆེན་རྒྱད་
དང་བཅས་པར་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ཡང་ཉིན་དེའི་ཐོག་མཐའ་གཉིས་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
གསུང་སྟེ་དེ་ཡང་འཐད་པར་མ་མཐོང་སྟེ། རྒྱད་འགྲེལ་ལས། བྱང་ཁྱིམ་དུག་བཀོད་པའི་དབྱིབས་
པད་འདབ་ཀྱི་རྣམ་པར་གནས་པ་དང་།^{༡༥} ལྟོ་ཁྱིམ་དུག་བཀོད་པའི་དབྱིབས་གཞུའི་རྣམ་པར་
གནས་པར་གསུངས་པ་དུས་གཅིག་ལ་འོང་བ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར་རོ།^{༡༦}

གཞན་ཡང་ལུགས་དེ་སྤྱོད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གོ་ལ་ཉིན་མཆོན་མཉམ་པའི་རི་མོའི་དཔུས་ནས་
ཞེས་སོགས་ཀྱི་རི་མོ་ཤར་སྤྱིང་ནས་ལྷུ་བ་སྤྱིང་གི་བར་ཀྱི་ལྷན་པོའི་སྤྱོད་གི་ནམ་མཁའ་ལ་ཡིད་ཀྱིས་
བྲིས་པའི་རི་མོའི་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཁྱིམ་དུག་ལྷན་པོའི་བྱང་དང་། རི་མོའི་ལྟོ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཁྱིམ་དུག་ལྷན་པོའི་
ལྟོ་ན་ཡོད་པ་གཞུའི་རྣམ་པའི་དུས་ཁྱིམ་དག་ལ་གོ་ལའི་དཔུས་ནས་ཞེས་སོགས་ཀྱི་རྒྱད་འགྲེལ་པ་དང་
བཅས་པའི་དོན་དུ་འཆད་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་མི་དགས་ཏེ། ཁྱིམ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་གོ་ལའི་རི་མོ་རྒྱུ་པོར་བསྐྱོར་
པའི་དཔུས་སུ་རི་མོས་བཅད་པའི་བྱང་དུ་ཁྱིམ་དུག་བཀོད་པ་དེ་ནི། བྱང་དུ་དེ་ནི་བསེལ་བའི་རི་སྟེ་ཞེས་
བསེལ་བའི་ལ་ལུག་པའི་རྣམ་པར་བཀོད་ཅིང་། ལྟོ་ཁྱིམ་དུག་བཀོད་པ་ཡང་། གཞུའི་རྣམ་པའི་དུས་

དང་པོ་ནི་རྒྱ་མཐོང་མ་ལ་ཆ་བཞི་བཞིར་བྱས་པའི་ཆ་རེ་ལ་རྒྱ་མཐོང་ཐ་སྟོན་བྱས་ཏེ། དེ་ལྟ་
 མའི་རྒྱ་མཐོང་པ་དགུ་དགུ་ལ་ཁྱིམ་མམ་དུས་སྟོར་རེར་བྱས་པའི་ཁྱིམ་བཅུ་གཉིས་ནི་ལུག་གྲང་། འཕྲིག་པ།
 ཀར་ཀར། སྒྲིལ། ལུ་ལྟོ། སྒྲིལ། ལུ་ལྟོ། སྒྲིལ། ལུ་ལྟོ། སྒྲིལ། ལུ་ལྟོ། སྒྲིལ། ལུ་ལྟོ། སྒྲིལ། ལུ་ལྟོ། སྒྲིལ།
 དང་བཅུ་དང་སྒྲིལ་དུག་གི་རྒྱ་མཐོང་པ་གཉིས་ཀྱི་བར་ལུག་ཁྱིམ་དང་། དེ་ནས་སྒྲིལ་དུག་གི་རྒྱ་མཐོང་པ་གཉིས་
 དང་སྒྲིལ་མ་དང་མགོ་དེ་རྒྱ་མཐོང་པ་གཉིས་ཀྱི་བར་གྲང་ཁྱིམ་དང་། དེ་ནས་མགོ་དེ་རྒྱ་མཐོང་པ་གཉིས་དང་
 ལུག་དང་ནང་མཐོང་རྒྱ་མཐོང་པ་གཉིས་ཀྱི་བར་འཕྲིག་པའི་ཁྱིམ་དང་། དེ་ནས་ནང་མཐོང་རྒྱ་མཐོང་པ་གཉིས་དང་

རྒྱལ་དང་སྐྱལ་གྱི་བར་ཀར་ཀར་འེམ་ཁྱིམ་དང་། མཚུ་དང་གྲེ་དང་དཔོའི་རྒྱུ་པ་དང་པོའི་བར་མེད་འེམ་
 ཁྱིམ་དང་། དཔོའི་རྒྱུ་པ་ཕྱི་མ་གསུམ་དང་མེ་བཞི་དང་ནག་པའི་རྒྱུ་པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་བར་
 ལུ་མོའི་ཁྱིམ་དང་། བཀ་པའི་རྒྱུ་པ་ཕྱི་མ་གཉིས་དང་ས་རི་དང་ས་གཤི་རྒྱུ་པ་སྐྱུ་མ་གསུམ་གྱི་
 བར་སྐང་གི་ཁྱིམ་དང་། ས་གཤི་རྒྱུ་པ་ཕྱི་མ་དང་ལྷ་མཚམས་དང་སྟོན་གྱི་བར་སྐྱུ་མ་པའི་ཁྱིམ་
 དང་། ལྷ་བས་དང་རྒྱ་སྟོན་དང་རྒྱ་སྟོན་གྱི་རྒྱུ་པ་དང་པོའི་བར་གཞུའི་ཁྱིམ་དང་། ལྷ་སྟོན་གྱི་རྒྱུ་པ་
 ཕྱི་མ་གསུམ་དང་། གོ་བཞིན་དང་བྱི་བཞིན་སྐར་ཁོངས་གཅིག་ཏུ་བྱས་པ་དང་། མོན་གྱའི་བྱེད་རྒྱུ་
 པ་སྐྱུ་མ་གཉིས་ཀྱི་བར་རྒྱ་སྟོན་གྱི་ཁྱིམ་དང་། མོན་གྱའི་རྒྱུ་པ་ཕྱི་མ་གཉིས་དང་མོན་གྱུ་དང་ལྷ་སྟོན་
 སྟོན་གྱི་རྒྱུ་པ་སྐྱུ་མ་གསུམ་གྱི་བར་ལུ་མ་པའི་ཁྱིམ་དང་། ལྷ་སྟོན་སྟོན་གྱི་རྒྱུ་པ་ཕྱི་མ་དང་ལྷ་སྟོན་སྟོན་
 དང་ནམ་གྱུ་རྒྱུ་མ་འེམ་ཁྱིམ་མོ། དེ་ལྟར་བྱས་པའི་ཁྱིམ་བཅུ་གཉིས་སོ་སོའི་མཚམས་ནི། རྒྱུ་མིག་
 དབྱུག་ཆེས་ལུག་གི་ཆད། རིག་བྱེད་མཁའ་མེ་སྤང་དུ་བརྗོད། རོ་དང་ཞེ་ལྷ་འཁྲིག་པ་ཡིན། དགུ་
 དང་ནམ་མཁའ་ཀར་ཀར། དུག་དང་བཙོ་ལྷ་སྟོན་ལ། བཅུ་གསུམ་སུམ་ཅུ་ལུ་མོར་དཔ། བཙོ་ལྷ་ཞེ་
 ལྷ་སྤང་ཡིན་ཞིང་། རོར་སྤྱོད་པ་སྐྱུ་མ་པ་མོ། ཉི་ཤུ་བཙོ་ལྷ་གཞུ་ཡི་ཆད། ལྷ་མིག་སུམ་ཅུ་རྒྱ་
 སྟོན་ཁྱིམ། རྒྱལ་བ་མདའ་རྒྱ་ལུ་མ་པར་གྲགས། འཁོར་ལོ་ཉ་རུ་ཤེས་པར་བྱ།^ལ ཞེས་དབྱེད་ས་
 འཆར་ལས་བཤད་པ་ལྟར་རོ།

གཉིས་པ་ཁྱིམ་དེ་རྒྱུ་མ་ས་དུ་མ་ལུ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་སྟེང་དུ་འཁོར་བའི་རྒྱལ་བཤད་པ་ལ་
 གཉིས། འཛམ་གླིང་རྒྱུ་ལུ་འདྲིའི་སྟེང་གི་ཁྱིམ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་འགོ་ལམ་རྟོགས་པའི་ཐབས་ཀྱི་གོ་ལ་
 བཤད་པ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ས་དུ་མ་ལུ་བཅུ་གཉིས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟེང་གི་གོ་ལའི་འཁོར་རྒྱལ་
 གོ་རྒྱུ་པར་བསྟན་པའོ། རང་པོ་ནི། གོ་ལ་ཞེས་པ་སྐྱོ་ཉའི་སྐད་སོར་བཞག་ཡིན་ཞིང་། དེ་པོར་དུ་
 བསྐྱར་ན་སྐབས་དང་ཁོང་དང་རྒྱུ་པོ་དང་སྐད་གཤོངས་ཞེས་པ་རྒྱུ་མ་པའི་དོན་ཅན་དུ་གནས་པ་ལས་
 འདིར་ནི་རྒྱུ་པོའི་དོན་ཅན་དུ་གནས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཁྱིམ་གྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱུ་པོའི་རྒྱལ་གྱིས་ས་དུ་མ་
 ལུ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་སྟེང་དུ་འཁོར་བ་ལ་ཁྱིམ་གྱི་གོ་ལ་ཞེས་བྱ་ཞིང་། དེ་རྟོགས་པར་བྱེད་པའི་ཐབས། ཐ་
 རྒྱུ་ལ་སོགས་ནག་པ་བྱེད་དུ་ཉིན་དང་མཚན་མོ་མཉམ་པའི་དབུས་སུ་གོ་ལའི་རི་མོའོ། ཞེས་སོགས་

རྒྱུད་རྩ་འགྲེལ་གྱིས་བསྟན་པའི་ཤོག་ཁུང་རི་མོ་སོགས་བཞོད་པའི་རི་མོ་རྒྱུ་པོ་ལ་ཡང་གོ་ལ་
 ཞེས་བྱའོ། །དེ་ཡང་། གཞུང་ཁྲིམ་པའི་དུས་ཁྲིམ་དག་ལ་ཞེས་སོགས་རྩ་འགྲེལ་གྱི་དོན་ཤོག་ཁུང་རི་
 མོ་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས་འཛམ་གླིང་རྒྱུ་འདིའི་སྟེང་ཐད་གྱི་ཁྲིམ་རྣམས་གྱི་འགོ་ལམ་རྟོགས་པར་
 བྱེད་ཚུལ་ནི། དང་པོར་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་བསེལ་རི་ནས་མེ་རིའི་བར་གྱི་རྒྱུའི་དགྱིལ་འཁོར་དང་ས་
 དུམ་བུ་བཅུ་གཉིས་རྣམས་མཚོན་བྱེད་གྱི་རི་མོ་བཞོད་ལ། དེ་ནས་ལྷོ་གླིང་དབུས་མ་འཛམ་གླིང་རྒྱུ་འདི་
 འདི་མཚོན་བྱེད་གྱི་རི་མོ་དེའི་དབུས་གྱི་ཐད་གྱི་བསེལ་རི་ནས་མེ་རི་མཚོན་བྱེད་གྱི་རི་མོ་ལ་ཐུག་གི་
 བར་གྱི་དབུས་དེར་དེའི་ཐད་གྱི་ནམ་མཁའ་རྒྱུ་པོ་མཚོན་བྱེད་གྱི་རི་མོ་རྒྱུ་པོ་གཅིག་བཞོད་པ་ནི་གོ་
 ལའི་རི་མོ་ཞེས་པའི་དོན་ཏེ། དེ་ནས་རྒྱུ་པོ་དེའི་ཤར་ལུབ་གྱི་དབུས་བྱང་པོར་རི་མོ་གཅིག་གིས་བཙད་
 པའི་རི་མོ་དེ་ནི་གོ་ལ་ཉིན་མཚན་མཉམ་པའི་རི་མོའི་དབུས་ནས་ཞེས་པའི་དོན་གླིང་འདིའི་ཚངས་ཐིག་
 གི་ཉིན་མཚན་མཉམ་པའི་ཉི་མའི་འགོ་ལམ་མཚོན་བྱེད་ཡིན། དེ་ནས་རི་མོ་རྒྱུ་པོ་དེ་ལ་ཤར་ལྷོ་ལུབ་
 བྱང་བཞིར་ཆ་གཉིས་གཉིས་དང་མཚམས་བཞིར་ཆ་རེ་རེ་སྟེ་ཆ་བཅུ་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་ཤར་གྱི་ཆ་བྱང་
 མར་ལུག་དང་། དབང་ལྷན་གྱི་ཆར་གླུང་དང་། བྱང་གི་ཆ་ཤར་མར་འཕྲིག་པ་དང་། བྱང་གི་ཆ་ལུབ་
 མར་ཀར་ཀ་ཏ་དང་། རྒྱུང་གི་ཆར་སྟེ་དང་། ལུབ་གྱི་ཆ་བྱང་མར་སུ་མེ་སྟེ་བྱང་གི་ཁྲིམ་དུག་གི་འགོ་
 ལམ་མཚོན་བྱེད་དོ། །སྒྲར་ཡང་ལུབ་གྱི་ཆ་ལྷོ་མར་སྤང་དང་། བདེན་བཤམ་གྱི་ཆར་སྟེ་ཀ་པ་དང་། ལྷོ་
 ཆ་ལུབ་མར་གཞུང་དང་། ལྷོ་ཆ་ཤར་མར་རྒྱ་སྟོན་དང་། མའི་ཆར་སུམ་པ་དང་། ཤར་གྱི་ཆ་ལྷོ་མར་ཉ་
 སྟེ་ལྷོ་ཁྲིམ་དུག་གི་འགོ་ལམ་མཚོན་བྱེད་དོ། །

འདི་དག་ནི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདིར་ཤར་གྱི་བྱེད་དུ་ལུག་དང་། ཞེས་པ་ནས། ཤར་གྱི་བྱེད་
 དུ་ཉའོ་ཞེས་པ་ནི་གོ་ལ་ལ་ཁྲིམ་དགོད་པའོ་^༡ ཞེས་པའི་བར་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་
 བ་ཉི་བར་ཁྲིམ་བཅུ་གཉིས་པོ་གང་དང་གང་དུ་སྟེ་བ་མ་ཐག་གི་ཉིན་དེའི་ཉི་མའི་ལྷོ་གླིང་དབུས་མའི་
 ཚངས་ཐིག་གི་ཐད་གྱི་འགོ་ལམ་ཡང་ཁྲིམ་དེ་དང་དེའི་ཐོག་མའི་སྐར་མའི་འགོ་ལམ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེ་
 ཡང་དབེར་བ་ནི་བར་ལུག་ཁྲིམ་དུ་སྟེ་བ་མ་ཐག་གི་ཉིན་ཉི་མ་ལུག་ཁྲིམ་དང་བཙས་པ་ལྷོ་ཁྲིམ་དབུས་
 མའི་ཚངས་ཐིག་གི་སྟེང་ཐད་གྱི་ཉིན་མཚན་མཉམ་པའི་ལམ་ལ་འགོ་བ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་ཐ་སྐར་ལ་

སོགས་ནག་པ་ཕྱེད་དུ་ཞེས་སོགས་ནས། ཤར་དུ་ལུག་དང་སྤང་སོགས་ལའོ། །ཞེས་པའི་པར་གྱི་ཙ་
འགྲེལ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ལྷོ་གླིང་དབུས་མ་འཛམ་གླིང་རྒྱུ་དུ་འདིའི་གོ་ལ་བྱེ་བྲག་དུ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །
འོ་ན་གཞུང་ལྷན་པ་ཞེས་པ་དང་། བད་འདབ་བཟང་པོ་བཞིན་ཞེས་པའི་དོན་རིམ་ལྟར་ཡིན་སྟེ། བད་
དེའི་དོན་ནི་ལྷོ་གླིང་དབུས་མ་འཛམ་གླིང་རྒྱུ་དུ་འདིའི་སྤང་ཐད་གྱི་ཁྱིམ་རྣམས་ཀྱི་འགྲོ་ལམ་མཚན་བྱེད་དུ་བཀོད་
པའི་བྱང་ཁྱིམ་དུག་དང་ལྷོ་ཁྱིམ་དུག་གི་དབུས་སུ་ཉིན་མཚན་མཉམ་པའི་རི་མོས་བཅད་པའི་ལྷོ་
ཁྱིམ་དུག་དབྱིབས་འོད་མའི་གཞུང་ལྷན་པ་ཅན་ལྷོ་མེ་རིའི་ཕྱོགས་ལ་གནས་པ་དང་། བྱང་ཁྱིམ་
དུག་དབྱིབས་བསྐྱེད་འདབ་མ་ཕྱེད་གྱི་དབྱིབས་ཅན་བྱང་བསེལ་རིའི་ཕྱོགས་ལ་གནས་ཞེས་པ་
ཡིན་ཏེ། དེ་ལས་གཞན་དུ་སྤང་མ་རྣམས་བཞེད་པ་ལྟར་ཡིན་ན་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་གཞུང་ལྷན་
པ་ཅན་མེ་རིའི་ཕྱོགས་ལ་གནས་པ་དང་། བསྐྱེད་རྣམ་པ་ཅན་བསེལ་རིའི་ཕྱོགས་ལ་གནས་པའི་
དོན་བཤད་དུ་མེད་པར་འགྱུར་བའི་སྤྱིར་རོ། །དེ་ཡང་ལྷོ་ཁྱིམ་དང་བྱང་ཁྱིམ་དུག་དུག་བཀོད་པའི་
དབྱིབས་རྒྱུ་པོ་ཕྱེད་པའི་རྣམ་པར་འདྲ་ནའང་། མེ་ཏོག་འཕྲེང་འཛིན་གྱི་སྤྲེའ་སྤྱོད་བསྒྲིག་པའི་
སྤྱིར་དུ་བད་འདབ་བཟང་པོ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ས་དུམ་སུ་བརྩུག་གཉིས་པོ་ཐམས་ཅད་གྱི་སྤྲོད་གི་གོ་ལའི་ལོར་
རྒྱལ་གོ་རྒྱས་པར་བསྟན་པ་ནི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། ད་ནི་འཛིག་རྟེན་སྤྱི་ལུགས་ཀྱི་གོ་ལའི་རྒྱ་གསུངས་པ།
མེ་ནས་བསེལ་བའི་རི་ཡི་མཚམས་སུ་དཔག་ཚད་སྤྲོད་ཐུག་མཁའ་དང་ནམ་མཁའ་མཁའ་དང་མདའ་
རི་བོ། །ཞེས་པ་སྟེ་འདིར་ལྷོ་མེའི་དཀྱིལ་ལོར་ནས་བྱང་ཁབ་ཅན་པོའི་མཚམས་སུ་གོ་ལའི་ཚད་
དཔག་ཚད་སྤྲོད་ཐུག་བདུན་རྩ་ཙུ་ལོ།^{༡༩} །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ས་དུམ་སུ་བརྩུག་གཉིས་པོ་ཐམས་ཅད་གྱི་
རང་རང་གི་སྤྲོད་ཐད་གྱི་བསེལ་རི་ནས་མེ་རི་ལ་ཐུག་གི་པར་གྱི་སྤྲོད་གི་དབུས་དྲུང་པོར་རང་རང་གི་
ཉིན་མཚན་མཉམ་པའི་ཉི་མའི་འགྲོ་ལམ་མཚན་བྱེད་གྱི་རི་མོས་བཅད་པའི་རི་མོའི་བྱང་ཕྱོགས་བསེལ་
རི་ངོས་ལ་དཔག་ཚད་སྤྲོད་ཐུག་བདུན་རྩ་ཙུ་ལོའི་ཕྱེད་དཔག་ཚད་སྤྲོད་ཐུག་སུམ་རྩ་ཙུ་ཕྱེད་དང་བརྒྱད་
དང་། དེ་བཞིན་དུ་རི་མོའི་ལྷོ་ཕྱོགས་མེ་རི་ངོས་ལ་དཔག་ཚད་གྱི་གངས་སྤྲོད་ཐུག་སུམ་རྩ་ཙུ་ཕྱེད་དང་

བརྒྱད་ཡིན་པར་དངོས་སུ་བརྟན་ནས། ས་རུམ་སུ་ལྷག་མ་བཅུ་གཅིག་གི་སྟེང་ཐད་ཀྱི་ཁྱིམ་བཅུ་གཉིས་
པོ་རང་རང་གི་འགོ་ལམ་ནི་ལྷོ་སྒྲིང་དབུས་མས་མཚོན་ནས་བརྟན་ཏོ།།

འོ་ན་སྒྲིང་རམ་ས་རུམ་སུ་ལྷག་མ་བཅུ་གཅིག་གི་སྟེང་ཐད་ཀྱི་ཁྱིམ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་རང་རང་གི་
འགོ་ལམ་རི་ལྷར་ཡིན་སྟེ་མ་ན། དེ་ནི་འདི་ལྷར་ཡིན་ཏེ་དེ་ཡང་ས་རུམ་སུ་བཅུ་གཅིག་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
རང་རང་གི་སྟེང་ཐད་ཀྱི་བསིལ་རི་ནས་མེ་རི་ལ་ཐུག་གི་བར་རྒྱུམ་པོར་བསྐྱོར་བའི་ཤར་རུབ་ཀྱི་དབུས་
བྱང་པོར་རི་མོས་བཅད་པ་ནི་སྒྲིང་རང་རང་གི་ཉིན་མཚན་མཉམ་པའི་དུས་ཀྱི་ཉི་མ་ཁྱིམ་དང་སྐར་མ་
གང་གི་སྟེང་དུ་འོང་བའི་ཁྱིམ་དང་སྐར་མའི་འགོ་ལམ་མཚོན་བྱེད་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་སྒྲིང་རང་རང་གི་
ཤར་རུབ་ཀྱི་དབུས་དང་པོའི་ཚངས་ཐིག་གི་དབང་དུ་བྱས་ན་ལྷོ་སྒྲིང་ཤར་མར་ཉ་ཁྱིམ་དང་། ཤར་སྒྲིང་
རུབ་མར་བུམ་པ་དང་། ཤར་སྒྲིང་དབུས་མར་ཆུ་སྒྲིན་དང་། དེ་བཞིན་དུ་གཡོན་སྐྱོར་དུ་ཤར་སྒྲིང་ཤར་
མར་གཞུགས་ཡིན་པ་ནས། ལྷོ་སྒྲིང་རུབ་མར་སྒྲང་ཁྱིམ་ཡིན་པའི་བར་དུ་ཡིན་ནོ།།

དེ་ལ་སྒྲིང་བཅུ་གཅིག་པོ་རང་རང་གི་སྟེང་ཐད་ཀྱི་ཁྱིམ་བཅུ་གཉིས་པོ་ཚང་བའི་འགོ་ལམ་
མཚོན་བྱེད་ནི། སྒྲིང་རང་རང་གི་སྟེང་ཐད་རྒྱུམ་པོར་བསྐྱོར་བའི་རྒྱུམ་པོ་ནམས་ལ་ཤར་ལྷོ་རུབ་བྱང་གི་
ཐོག་ས་བཞི་ལ་ཆ་གཉིས་གཉིས་དང་མཚམས་བཞིར་ཆ་རེ་རེ་སྟེ་ཆ་བཅུ་གཉིས་བཅུ་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་
ལྷོ་སྒྲིང་ཤར་མའི་ཤར་གྱི་ཆ་བྱང་མར་ཉ་ཁྱིམ་དང་། དབང་ལྷན་དུ་ཐུག་དང་། བྱང་གི་ཆ་ཤར་མར་
སྒྲང་དང་། བྱང་གི་ཆ་རུབ་མར་འཕྲིག་པ་དང་། རྒྱང་དུ་ཀ་རྟ་དང་། རུབ་ཀྱི་ཆ་བྱང་མར་སེཛེ་སྟེ་སྒྲིང་
དེ་ཉིད་ཀྱི་བྱང་ཁྱིམ་ཐུག་དང་། དེ་བཞིན་དུ་རུབ་ཀྱི་ཆ་ལྷོ་མར་སུ་མོ་དང་། བདེན་བྲལ་དུ་སྒྲང་དང་།
ལྷོ་འོ་ཆ་རུབ་མར་སྟེག་པ་དང་། ལྷོ་འོ་ཆ་ཤར་མར་གཞུང་དང་། མེར་ཆུ་སྒྲིན་དང་། ཤར་གྱི་ཆ་ལྷོ་མར་
བུམ་པ་སྟེ་ལྷོ་ཁྱིམ་ཐུག་གོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཤར་སྒྲིང་རུབ་མ་ལ་ཡང་ཆ་བཅུ་གཉིས་སུ་ཆེ་བའི་ཤར་གྱི་ཆ་
བྱང་མར་བུམ་པ་དང་། དབང་ལྷན་དུ་ཉ་དང་། བྱང་གི་ཆ་ཤར་མར་ཐུག་དང་། བྱང་གི་ཆ་རུབ་མར་
སྒྲང་དང་། རྒྱང་དུ་འཕྲིག་པ་དང་། རུབ་ཀྱི་ཆ་བྱང་མར་ཀ་རྟ་སྟེ་བྱང་ཁྱིམ་ཐུག་དང་། རུབ་ཀྱི་
ཆ་ལྷོ་མར་སེཛེ་དང་། བདེན་བྲལ་དུ་སུ་མོ་དང་། ལྷོ་འོ་ཆ་རུབ་མར་སྒྲང་དང་། ལྷོ་འོ་ཆ་ཤར་མར་
སྟེག་པ་དང་། མེར་གཞུང་དང་། ཤར་གྱི་ཆ་ལྷོ་མར་ཆུ་སྒྲིན་ཏེ་ལྷོ་འོ་ཁྱིམ་ཐུག་གོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཤར་

གླིང་དབུས་མ་ལ་ཡང་ཆ་བཅུ་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་ཤར་གྱི་ཆ་བྱང་མར་ཆུ་སྤོན་དང་། དེ་ནས་གཡོན་
 བརྒྱུད་གྱི་གཉིས་པ་དབང་ལྷན་དུ་བཅུ་པ་དང་། གསུམ་པ་བྱང་གི་ཆ་ཤར་མར་ཉ་དང་། བཞི་པ་བྱང་
 གི་ཆ་ལུབ་མར་ལུག་དང་། ལྷ་པ་རྒྱུད་དུ་གླུང་དང་། རྒྱལ་པ་ལུབ་གྱི་ཆ་བྱང་མར་འབྲིག་པ་སྟེ་བྱང་ཁྱིམ་
 རྒྱལ་གྱི་དེ་ནས་བདུན་པ་ལུབ་གྱི་ཆ་སྟོ་མར་ཀཏུ་འདྲེད་དང་། བརྒྱུད་པ་བདེན་བྲལ་དུ་སྟེ་དང་། དལ་
 པ་སྟོ་འི་ཆ་ལུབ་མར་ལུ་མོ་དང་། བཅུ་པ་སྟོ་འི་ཆ་ཤར་མར་སྤང་དང་། བཅུ་གཅིག་པ་མེར་སྟེག་པ་
 དང་། བཅུ་གཉིས་པ་ཤར་གྱི་ཆ་སྟོ་མར་གཞུ་སྟེ་སྟོ་འི་ཁྱིམ་རྒྱལ་གྱི་ཤར་གླིང་ཤར་མ་ལ་ཡང་ཆ་
 བཅུ་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་ཤར་གྱི་ཆ་བྱང་མར་གཞུ་དང་། དབང་ལྷན་དུ་ཆུ་སྤོན་དང་། བྱང་གི་ཆ་ཤར་
 མར་བཅུ་པ་དང་། བྱང་གི་ཆ་ལུབ་མར་ཉ་དང་། རྒྱུད་དུ་ལུག་དང་། ལུབ་གྱི་ཆ་བྱང་མར་གླུང་སྟེ་བྱང་
 ཁྱིམ་རྒྱལ་དང་། ལུབ་གྱི་ཆ་སྟོ་མར་འབྲིག་པ་དང་། བདེན་བྲལ་དུ་ཀཏུ་འདྲེད་དང་། སྟོ་འི་ཆ་ལུབ་མར་
 སྟེ་དང་། སྟོ་འི་ཆ་ཤར་མར་ལུ་མོ་དང་། མེར་སྤང་དང་། ཤར་གྱི་ཆ་སྟོ་མར་སྟེ་སྟོ་འི་ཁྱིམ་རྒྱལ་གྱི་ །

ཡང་བྱང་གླིང་ལུབ་མ་ལ་ཡང་ཆ་བཅུ་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་ཤར་གྱི་ཆ་བྱང་མར་སྟེག་པ་དང་།
 དབང་ལྷན་དུ་གཞུ་དང་། བྱང་གི་ཆ་ཤར་མར་ཆུ་སྤོན་དང་། བྱང་གི་ཆ་ལུབ་མར་ལུ་མོ་དང་། རྒྱུད་
 ཉ་དང་། ལུབ་གྱི་ཆ་བྱང་མར་ལུག་སྟེ་བྱང་ཁྱིམ་རྒྱལ་གྱི་དེ་ནས་ལུབ་གྱི་ཆ་སྟོ་མར་སྤང་དང་། བདེན་
 བྲལ་དུ་འབྲིག་པ་དང་། སྟོ་འི་ཆ་ལུབ་མར་ཀཏུ་འདྲེད་དང་། སྟོ་འི་ཆ་ཤར་མར་སྟེ་དང་། མེར་ལུ་མོ་དང་།
 ཤར་གྱི་ཆ་སྟོ་མར་སྤང་སྟེ་སྟོ་འི་ཁྱིམ་རྒྱལ་གྱི་ །ཡང་བྱང་གླིང་དབུས་མ་ལ་ཆ་བཅུ་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་ཤར་
 གྱི་ཆ་བྱང་མར་སྤང་དང་། དབང་ལྷན་དུ་སྟེག་པ་དང་། བྱང་གི་ཆ་ཤར་མར་གཞུ་དང་། བྱང་གི་ཆ་ལུབ་
 མར་ཆུ་སྤོན་དང་། རྒྱུད་དུ་ལུག་པ་དང་། ལུབ་གྱི་ཆ་བྱང་མར་ཉ་སྟེ་བྱང་ཁྱིམ་རྒྱལ་གྱི་དེ་ནས་ལུབ་གྱི་
 ཆ་སྟོ་མར་ལུག་དང་། བདེན་བྲལ་དུ་གླུང་དང་། སྟོ་འི་ཆ་ལུབ་མར་འབྲིག་པ་དང་། སྟོ་འི་ཆ་ཤར་མར་
 ཀཏུ་འདྲེད་དང་། མེར་སྟེ་དང་། ཤར་གྱི་ཆ་སྟོ་མར་ལུ་མོ་སྟེ་སྟོ་འི་ཁྱིམ་རྒྱལ་གྱི་ །ཡང་བྱང་གླིང་ཤར་མའི་
 རྒྱུད་ཐད་ཆ་བཅུ་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་ཤར་གྱི་ཆ་བྱང་མར་ལུ་མོ་དང་། དབང་ལྷན་དུ་སྤང་དང་། བྱང་
 གི་ཆ་ཤར་མར་སྟེག་པ་དང་། བྱང་གི་ཆ་ལུབ་མར་གཞུ་དང་། རྒྱུད་དུ་ཆུ་སྤོན་དང་། ལུབ་གྱི་ཆ་བྱང་
 མར་ལུ་མོ་སྟེ་བྱང་ཁྱིམ་རྒྱལ་གྱི་ །ལུབ་གྱི་ཆ་སྟོ་མར་ཉ་དང་། བདེན་བྲལ་དུ་ལུག་དང་། སྟོ་འི་ཆ་ལུབ་

སྤར་མེད་པའི་ལེགས་པར་བཤད་པར་དགོངས་པར་མཛོད་ཅིག།

གཞན་ཡང་བྱིམ་རྒྱུ་མཉམ་གྱི་འགྲོ་ལམ་བསིལ་འི་ནས་མེ་འི་ལ་ཐུག་གི་བར་གྱི་སྤྲོད་ཐད་ལ་
བཤད་པ་ནི་སྐར་བྱིམ་འཁོར་དང་བཅས་པའི་འགྲོ་ལམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། བྱིམ་རྒྱ་སྐར་དང་
བཅས་པ་དང་ཉི་མ་རྒྱ་བ་ལོགས་གཟུང་རྒྱུ་མཉམ་གྱི་འགྲོ་ལམ་དངོས་གཞི་ནི་སའི་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་
དཔག་ཆད་སྤྲོད་ཐུག་སྤྲོད་དང་བཅུག་སྤྲོད་ཐུག་ཐོན་ཆད་དང་རྒྱའི་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་བཞི་གསུམ་རྩོན་ཆད་གྱི་
སྤྲོད་དཔག་ཆད་སྤྲོད་ཐུག་ཐུ་བཅུ་ཡོད་པ་དེ་ཡིན་པར་མཁས་པ་ འཕྲུལ་སེལ་བ། དག་གིས་བཤད་པ་
དེ་ལེགས་སོ། །དེའི་རྒྱ་མཚན་ནི་རང་ཅག་རྒྱུ་མཉམ་གཞན་པའི་བོད་གྱི་ས་འདིར་ཉི་མ་བྱང་བཤོད་མཐར་
ཐུག་པའི་ཉི་མེད་གྱི་དུས་སུ་བྱུང་གིང་གཙུག་ས་པ་ན་བྱུང་གིང་གི་གྲིབ་མ་བྱང་ངོས་སུ་རུང་ཟད་འོང་
བས། དུས་དེའི་ཆེ་ཉི་མ་དང་ཉི་མ་གང་དུ་གནས་པའི་བྱིམ་སྐར་མ་དང་བཅས་པ་རང་ཅག་རྒྱུ་མཉམ་
གནས་པའི་བོད་འདིརི་ལྟོ་སྤྱོད་གྱི་སྤྲོད་ཐད་ན་གནས་པར་གྲུབ་ལ། བོད་འདི་ནི་ཡུལ་དུག་བྱང་ནས་
རིམ་པ་བཞིན་གངས་ལྗོན་དང་། ཀྲུ་ལ་ཤ་དང་། རྒྱ་ནག་དང་། ལི་དང་། བོད་དང་། འཕགས་ཡུལ་
ཞེས་བགང་བའི་ཡུལ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་ཡུལ་དུག་པ་འཕགས་ཡུལ་གྱི་ལྟོ་མཐར་རང་གི་བ་རང་ལ་འཁོར་
བ་ཅམ་འོང་བས་སོ།།

འོན་ཏེ་ལྟོ་སྤྱོད་དུས་མ་འདིར་ཉི་མ་བྱང་བཤོད་མཐར་ཐུག་པའི་དུས་སུ་འདི་ཉི་མ་སྐར་
བྱིམ་དང་བཅས་པ་འཕགས་ཡུལ་གྱི་ལྟོ་མཐར་རྩོན་ལ་མི་འོང་དུ་རྒྱག་མོད། རྩའི་བཞི་གསུམ་རྩོན་པོའི་
དཔག་ཆད་སྤྲོད་ཐུག་སྤྲོད་དང་བཅུག་སྤྲོད་ཐུག་ཐོན་ཆད་དང་རྒྱའི་དཔག་ཆད་སྤྲོད་ཐུག་ཐུ་བཅུ་ཡོད་ཉིད་ཉི་
མ་སྐར་བྱིམ་དང་བཅས་པའི་འགྲོ་ལམ་ཡིན་པ་ཅིས་གྲུབ་སྒྲུལ་ན། དེ་ནི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདིར་ལྟོ་
མའི་དགྱིལ་འཁོར་ནས་བྱང་ཁ་བ་ཅན་ཆེན་པོའི་མཚན་སྤྱོད་ལའི་ཆད་དཔག་ཆད་སྤྲོད་ཐུག་
བཅུན་ཅུ་རྩ་ལོ།⁶⁰ །དེ་བཞིན་དུ་ཤར་དང་རྩྱུབ་འཁོར་བ་ནས་ཉེ་གསལ་བར་ལེའུ་ལྟ་བུ་ལས་
བཛོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གྲིང་བཅུག་ཉིས་པོ་སོ་སོའི་སྤྲོད་ཐད་གྱི་བྱིམ་བཅུག་ཉིས་རང་རང་གི་འགྲོ་
ལམ་མཚན་པའི་བྱིར་དུ་མཉམ་ལམ་གྱི་དུས་ནས་བསིལ་འི་དང་མེ་འི་མཚན་བྱེད་གྱི་རི་མོ་ལ་
ཐུག་གི་བར་རྒྱུ་མཐོང་བཤོད་པའི་བྱིམ་སྐར་ཉི་མ་དང་བཅས་པའི་འགྲོ་ལམ་མཚན་པར་བཤད་

པར་ལ་སོགས་པ་ལྟོན་པར་བྱེད་པ་པོའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་དེའི་འགྲོས་ལ་བརྟེན་ནས་དུམ་སུ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱོན་སོ་སོར་ཉི་མ་ཁྱིམ་གང་ཞིག་ན་གནས་པའི་ཆོ་ལྷོ་བྱང་གི་བགྲོད་པ་དང་^{༤༩} ཉིན་མཚན་མཉམ་པ་སོགས་ཤེས་དགོས་པས་དེ་བཤད་པར་བྱའོ།

དེ་ལ་ཐོག་མར་ཉིན་མཚན་མཉམ་པའི་དབྱིད་དུས་བཤད་ན། ཉི་བར་གྱི་སྐར་གནས་ཐམས་ཅད་ཐིག་ལེར་ཤར་ཉི་ཉི་བར་ཡུག་ཁྱིམ་དུ་སླེབ་མ་ཐག་གི་ཆོ་ལྷོ་སྒྲིང་དབུས་མའི་དབུས་སུ་དུས་ཀྱི་དང་པོ་དབྱིད་མཉམ་ཐོག་མར་འོང་། དེ་བཞིན་དུ་གཡས་སྐོར་གྱི་ལྷོ་སྒྲིང་རྒྱབ་མ་སོགས་སྒྲིང་ལྷག་མ་བཅུ་གཅིག་གི་དབུས་དྲང་པོར་དབྱིད་མཉམ་འོང་བ་དང་། སྒྲིང་ཁྱིམ་སོགས་ཁྱིམ་ལྷག་མ་བཅུ་གཅིག་ཏུ་ཉི་བར་སླེབ་མ་ཐག་ནམས་རིམ་པ་བཞིན་སྐྱར་བར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་ལྷོ་སྒྲིང་རྒྱབ་མའི་དབུས་དྲང་པོར་ཉི་བར་སྒྲིང་ཁྱིམ་དུ་སླེབ་ཅུམ་གྱི་ཆོ་དབྱིད་མཉམ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་གཡས་སྐོར་གྱི་གསུམ་པའི་འཁྲིག་པ་དང་། བཞི་པའི་ཀཏུ་ཏ་དང་། ལྷ་པའི་སེལ་དང་། རྩག་པའི་བུ་མོ་དང་། བརྟན་པའི་སྤང་དང་། བརྟུང་པའི་སྤིག་པ་དང་། དགུ་པའི་གཞུ་དང་། བཅུ་པའི་ཚུ་སྤོན་དང་། བཅུ་གཅིག་པའི་བུམ་པ་དང་། བཅུ་གཉིས་པ་ལྷོ་སྒྲིང་ཤར་མའི་དབུས་དྲང་པོར་དབྱིད་མཉམ་གྱི་ཆོ་ཉ་ཁྱིམ་དུ་སླེབ་མ་ཐག་གི་ཉི་བར་རི་མོ་ལ་འཆར་བའོ། །དེ་ཡང་སྒྲིང་ནམས་ཀྱི་དབུས་དྲང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། ཞིབ་ཏུ་བྱས་ན་སྒྲིང་རེ་རེར་ཡང་དབྱིད་མཉམ་སུམ་ཅུ་ལྷག་ཅུམ་རེ་འོང་སྟེ། དེ་ཡང་ཉི་བར་ཡུག་ཁྱིམ་དུ་སླེབ་མ་ཐག་ནས་སྒྲིང་ཁྱིམ་དུ་སླེབ་ཀྱི་བར་ལྷོ་སྒྲིང་དབུས་མའི་དབུས་ནས་ལྷོ་སྒྲིང་རྒྱབ་མའི་དབུས་ཀྱི་བར་ལ་ས་ཁྱོན་སུམ་ཅུར་བྱེ་བའི་ཆ་རེ་རེར་ཉིན་ཞག་སུམ་ཅུའི་བར་ལ་རིམ་པ་བཞིན་ཉིན་རེ་ལ་དབྱིད་མཉམ་རེ་འོང་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཉི་བར་སྒྲིང་ཁྱིམ་དུ་སླེབ་པ་ནས་འཁྲིག་ཁྱིམ་དུ་སླེབ་མ་ཐག་གི་བར་ལ་ལྷོ་སྒྲིང་རྒྱབ་མའི་དབུས་ནས་ལྷོ་སྒྲིང་ཤར་མའི་དབུས་ཀྱི་བར་ལ་ས་ཁྱོན་སོག་ཅིག་ཏུ་འབྱེད་པ་དང་། བྱང་སྒྲིང་ཤར་མའི་དབུས་ནས་བྱང་སྒྲིང་དབུས་མའི་དབུས་ཀྱི་བར་ལ་ས་ཁྱོན་སོག་ཅིག་ཏུ་འབྱེད་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཤར་སྒྲིང་ཤར་མའི་དབུས་ནས་

ཤར་གླིང་དབུས་མའི་དབུས་ཀྱི་བར་ལའང་སོ་གཅིག་དང་། ལྷོ་གླིང་ཤར་མའི་དབུས་ནས་ལྷོ་གླིང་
དབུས་མའི་དབུས་ཀྱི་བར་ལ་ས་ཁྱོན་སོ་གཉིས་སུ་བྱེ་བ་རྒྱམས་སུ་དབྱིད་མཉམ་རེ་རེ་འོང་བཞི་སྐུ་མ་
རྒྱམས་ཀྱི་དམིགས་བསལ་ལོ།།

ཡང་ཉ་སྐར་དང་བསྐྱེད་ཏེ་རབ་འབྱིང་པོ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་བ་རྒྱམས་དང་ཉི་མ་ཁྱིམ་གང་
ན་ཡོད་པ་རྒྱམས་སྦྱོར་བཞི་དེ་ཡང་ཉི་མ་ལུག་ཁྱིམ་དུ་ཞུགས་པའི་ཉི་བར་འཆར་བའི་རྒྱ་བ་བྱེད་པའི་
དུས་ཞི་གཉིས་སུ་རེས་ཏེ། ཡར་ངོ་ཐོན་འགྲོའི་ནག་རྒྱའི་ཕྱོགས་གཉིས་སུ་འོ། །དེ་ཡང་ཕྱོགས་དང་བོའི་
ཆོས་གཅིག་ནས་བཅོ་ལྔའི་བར་བྱི་ཆོས་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་ཉི་མ་ལུག་ཁྱིམ་དུ་ཞུགས་པའི་ཉི་བར་རི་མོ་
ལ་ཤར་ན་ལུག་ཁྱིམ་ཡར་ངོ་ཐོན་འགྲོའི་ནག་རྒྱ་དང་སྦྱར་ཞིང་། ཕྱོགས་གཉིས་པའི་ཆོས་གཅིག་ནས་
བཅོ་ལྔའི་བར་བྱི་ཆོས་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་ཉི་མ་ལུག་ཁྱིམ་དུ་ཞུགས་པའི་ཉི་བར་རི་མོ་ལ་ཤར་བའི་ཆོ་
ལུག་ཁྱིམ་མར་ངོ་ཐོན་འགྲོའི་ས་ག་རྒྱ་བ་དང་སྦྱར་ནས་ལོའི་འགོར་བྱ་སྟེ། འགྲེལ་ཆེན་ལས། ལྷན་
པོའི་ལྷོ་འཛམ་སུ་གླིང་རྒྱུད་དུ་འདིར་ལུག་ལ་སོགས་པའི་ཁྱིམ་རྒྱམས་དང་དབྱིད་ལ་སོགས་པའི་དུས་
རྒྱམས་དང་ནག་པ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་བ་རྒྱམས་དང་དེ་བཞིན་དུ་ཕྱོགས་རྒྱམས་ཐམས་ཅད་རབ་དུ་
བྲགས་སོ། །^{༤༥} །ཞེས་བ་འདིས་ལུག་ཁྱིམ་ཡར་ངོ་ཐོན་འགྲོའི་ཆོ་ནག་པ་རྒྱ་བ་དང་སྦྱོར་བ་བསྟན་ཅིང་།
ཡང་འགྲེལ་ཆེན་ལས། ལྷན་པོའི་ལྷོའི་དུས་སུ་འདིར་ལུག་ལ་ཉི་མ་གནས་པས་དབྱིད་ཀྱི་དུས་སུ་ས་གའི་
རྒྱ་བ་བྱེད་དོ། །^{༤༦} །ཞེས་བ་འདིས་མར་ངོ་ཐོན་འགྲོའི་ཆོ་ལུག་ཁྱིམ་ས་ག་རྒྱ་བ་དང་སྦྱོར་བ་བསྟན་ཏོ། །

དེ་ལྟར་ན་ཡར་ངོ་ཐོན་འགྲོའི་ཆོ་ལུག་ཁྱིམ་དང་སྦྱར་བའི་རྒྱ་བ་དེ་ས་དུམ་སུ་བརྟུག་གཉིས་པ་
ཐམས་ཅད་དུ་ནག་རྒྱ་དང་། མར་ངོ་ཐོན་འགྲོའི་ཆོ་ལུག་ཁྱིམ་དང་སྦྱར་བའི་རྒྱ་བ་ས་དུམ་སུ་བརྟུག་གཉིས་
པོ་ཐམས་ཅད་དུ་ས་གའི་རྒྱ་བར་བྱེད་དོ། །ཡང་ཉི་མ་ལུག་ཁྱིམ་དུ་ཞུགས་པའི་རྒྱ་བ་དེ་ཡར་ངོ་ཐོན་
འགྲོ་དང་སྦྱོར་བའི་ཆོ་ལྷོ་གླིང་དབུས་མ་འདིར་དབྱིད་འབྱིང་ནག་རྒྱ་དང་། གཡོན་སྒོར་གྱི་དུམ་སུ་
གཉིས་པ་ལྷོ་གླིང་ཤར་མར་དབྱིད་ཐ་ནག་རྒྱ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་གཡོན་སྒོར་གྱི་གསུམ་པར་དབྱར་ར་
ནག་རྒྱ་དང་། བཞི་བར་དབྱར་འབྱིང་ནག་རྒྱ་དང་། ལྷ་བ་དབྱར་ཐ་ནག་རྒྱ་དང་། དུག་པར་སྒྲོན་ར་ནག་
རྒྱ་དང་། བརྟན་པར་སྒྲོན་འབྱིང་ནག་རྒྱ་དང་། བརྟན་པར་སྒྲོན་ཐ་ནག་རྒྱ་དང་། དགུ་པར་དགུན་

ར་ནག་ཟླ་དང་། བརྩ་པར་དགུན་འབྲིང་ནག་ཟླ་དང་། བརྩ་གཅིག་པར་དགུན་ཐ་ནག་ཟླ་དང་། བརྩ་
གཉིས་པ་ལྟོ་སྤྱིང་རུབ་མའི་དབྱིད་ར་ནག་ཟླ་ལོ། །ཡང་ཟླ་བ་དེ་མར་ངོ་མོན་འགོ་དང་སྤྱིར་བའི་ཆོ་ལྟོ་
སྤྱིང་དབུས་མ་འདིར་དབྱིད་ཐ་ནག་ཟླ་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་གཡོན་སྒོར་གྱི་གཉིས་པར་དབྱར་ར་ས་
ག་ཟླ་བ་དང་། གཞུམ་པར་དབྱར་འབྲིང་ས་ག་ཟླ་བ་དང་ཞེས་སོགས་སྟུ་སྟུར་ཏེ་བརྩ་གཉིས་པ་ལྟོ་སྤྱིང་
རུབ་མའི་དབྱིད་འབྲིང་ས་ག་ཟླ་བ་ལོ།

གཞན་ཡང་ཉི་མས་ལུག་ཁྱིམ་ནས་རིམ་གྱིས་བཤོད་དེ་ཀུན་ཀྱི་ཁྱིམ་དུ་སྤྲེལ་མ་ཐག་གི་ཆོ་
ལྟོ་སྤྱིང་དབུས་མའི་དབུས་འདིར་བྱར་བཤོད་མཐར་ཐུག་ཅིང་། དེ་བཞིན་དུ་གཡས་སྒོར་གྱི་ས་དུམ་སྟ་
ལྷག་མ་བརྩ་གཅིག་པོ་རྣམས་ཀྱི་རང་རང་གི་དབུས་དྲང་པོར་ཉི་མ་བྱར་བཤོད་མཐར་ཐུག་པ་དང་ཉི་
པར་སེལ་ཏེ་ཁྱིམ་ལ་སོགས་པ་ཁྱིམ་ལྷག་མ་བརྩ་གཅིག་པོ་རྣམས་སྟུ་སྤྲེལ་མ་ཐག་པ་རྣམས་རིམ་པ་
བཞིན་དུ་སྤྱིར་བར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་ལྟོ་སྤྱིང་རུབ་མའི་དབུས་དྲང་པོར་ཉི་མ་སེལ་ཏེ་ཁྱིམ་དུ་སྤྲེལ་མ་ཐག་
གི་ཆོ་ཉི་མ་བྱར་བཤོད་མཐར་ཐུག་པ། དེ་བཞིན་དུ་གཡས་སྒོར་གྱི་ཉི་པར་སྟེ་ཁྱིམ་དུ་སྤྲེལ་མ་ཐག་
གི་ཆོ་ས་དུམ་སྟ་གཞུམ་པ་རུབ་སྤྱིང་གར་མའི་དབུས་དྲང་པོར་ཉི་མ་བྱར་བཤོད་མཐར་ཐུག་གོ། །དེ་
བཞིན་དུ་གཡས་སྒོར་གྱི་བཞི་པའི་སྤང་དང་། ལྷ་པའི་སྤྱིག་པ་དང་། དུག་པའི་གཞུ་དང་། བདུན་
པའི་རྩ་མིན་དང་། བརྩ་དཔའི་བུམ་པ་དང་། དགུ་པའི་ཉ་དང་། བརྩ་པའི་ལུག་དང་། བརྩ་གཅིག་
པའི་སྤང་དང་། བརྩ་གཉིས་པ་ལྟོ་སྤྱིང་གར་མའི་དབུས་དྲང་པོར་ཉི་པར་འབྲིག་པའི་ཁྱིམ་དུ་སྤྲེལ་
མ་ཐག་གི་ཆོ་བྱར་བཤོད་མཐར་ཐུག་གོ། །འདིར་ཡང་ཞིབ་དུ་བྱས་ན་ཉི་མ་ཀུན་ཀྱི་ནས་སེལ་ཏེ་ཁྱིམ་
དུ་སྤྲེལ་མ་ཐག་གི་པར་ལ་ལྟོ་སྤྱིང་དབུས་མའི་དབུས་ནས་ལྟོ་སྤྱིང་རུབ་མའི་དབུས་ཀྱི་པར་ལས་
ཁྱོན་སུམ་རྩུར་སྟེ་བའི་ས་ཁྱོན་རེ་རེར་ཉི་མ་བྱར་བཤོད་མཐར་ཐུག་སྟེ་དབྱར་ཉི་ལྟོ་ག་ཐངས་རེ་རེ་
འོར་བས་དབྱར་ཉི་ལྟོ་ག་ཐངས་སུམ་བརྩུ་འོར་ངོ་། །དེ་བཞིན་དུ་ཉི་མ་སེལ་ཏེ་ཁྱིམ་ནས་སྤྲེལ་མ་ཐག་གི་ཆོ་
ལྟོ་སྤྱིང་དབུས་མའི་དབུས་ནས་ལྟོ་སྤྱིང་རུབ་མའི་དབུས་ཀྱི་པར་ལས་
ཁྱོན་སོ་སོ་བ་སུམ་རྩུར་སྟེ་བའི་ས་ཁྱོན་རེ་རེར་ཉི་མ་བྱར་བཤོད་མཐར་ཐུག་སྟེ་དབྱར་ཉི་ལྟོ་ག་
ཐངས་སུམ་རྩུ་འོར་ངོ་། །དེས་གཞན་རྣམས་ལ་ཡང་རིགས་པ་བསྟེན་ཏེ་གིས་པར་བྱ་ཞིང་།

དམིགས་བསལ་རྣམས་ཀྱང་ཉིན་མཚན་མཉམ་པ་ལ་བཤད་པ་ལས་རིགས་བསལ་གེས་སོ།།

ཡང་ཉི་པར་སྤང་བྱིམ་དུ་སླེབ་མ་ཐག་པའི་ཆེ་ལྟོ་སྤྱིང་དབུས་མ་འདིའི་དབུས་དྲང་པོར་སྟོན་མཉམ་འོང་ཞིང་། དེ་བཞིན་དུ་ཉི་པར་སྤིག་བྱིམ་སོགས་བྱིམ་ལྷག་མ་བཅུ་གཅིག་དུ་རིམ་པ་བཞིན་སླེབ་མ་ཐག་པ་རྣམས་དང་། གཡས་སྒྲོར་གྱི་ལྟོ་སྤྱིང་ལུབ་མ་སོགས་ས་དུམ་ལྷག་མ་བཅུ་གཅིག་པོ་རྣམས་ཀྱི་དབུས་དྲང་པོར་སྟོན་མཉམ་འོང་བ་སོགས་དབྱིད་མཉམ་གྱི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་བཞིན་གེས་པར་བྱའོ། །ཡང་ཉི་མ་ཆུ་མེན་གྱི་བྱིམ་དུ་སླེབ་མ་ཐག་པའི་ཆེ་ལྟོ་སྤྱིང་དབུས་མ་འདིའི་དབུས་དྲང་པོར་ཉི་མ་ལྟོ་བཟོད་མཐར་སྤྱག་ཅིང་དགུན་ཉི་ལྡོག་གོ། དེ་བཞིན་དུ་ཉི་པར་ལུམ་པའི་བྱིམ་ལ་སོགས་པ་བྱིམ་ལྷག་མ་བཅུ་གཅིག་དུ་སླེབ་མ་ཐག་པ་རྣམས་རིམ་པ་བཞིན་གཡས་སྒྲོར་གྱི་ལྟོ་སྤྱིང་ལུབ་མ་སོགས་དུམ་ལྷག་མ་བཅུ་གཅིག་པོ་རྣམས་ཀྱི་དབུས་དྲང་པོར་ཉི་མ་ལྟོ་བཟོད་མཐར་སྤྱག་ཉི་ལྡོག་པ་དང་སྐྱར་བར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་དཔེར་ན་ཉི་པར་ལུམ་པའི་བྱིམ་དུ་སླེབ་མ་ཐག་གི་ཆེ་ལྟོ་སྤྱིང་ལུབ་མའི་དབུས་དྲང་པོར་ཉི་མ་ལྟོ་བཟོད་མཐར་སྤྱག་ཅིང་དགུན་ཉི་ལྡོག་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཉི་པར་ཉིའི་བྱིམ་དུ་སླེབ་མ་ཐག་པའི་ཆེ་ལྟོ་སྤྱིང་ལུབ་མའི་དབུས་དྲང་པོར་ཉི་མ་ལྟོ་བཟོད་མཐར་སྤྱག་ཅིང་དགུན་ཉི་ལྡོག་པ་ནས་ཉི་པར་གཞུང་ཉིའི་བྱིམ་དུ་སླེབ་མ་ཐག་པའི་ཆེ་ལྟོ་སྤྱིང་ལུབ་མའི་དབུས་དྲང་པོར་ཉི་མ་ལྟོ་བཟོད་མཐར་སྤྱག་ཅིང་དགུན་ཉི་ལྡོག་གོ། དེ་ཡང་ཞིབ་མོར་བྱས་ན་ཉི་མ་ཆུ་མེན་གྱི་བྱིམ་དུ་སླེབ་མ་ཐག་ནས་ལུམ་པའི་བྱིམ་དུ་སླེབ་མ་ཐག་གི་བར་ལ་ལྟོ་སྤྱིང་དབུས་མའི་དབུས་ནས་ལྟོ་སྤྱིང་ལུབ་མའི་དབུས་ཀྱི་བར་ལ་ས་ཁྱོན་ཆ་སྒུམ་རྩར་བྱེ་བའི་ཆ་རེ་རེར་ཉི་མ་ལྟོ་བཟོད་མཐར་སྤྱག་པ་རེ་རེ་འོང་བས་དགུན་ཉི་ལྡོག་པའང་རེ་རེ་འོང་ངོ་། དེ་བཞིན་དུ་བྱིམ་ལྷག་མ་བཅུ་གཅིག་དང་ས་དུམ་ལྷག་མ་བཅུ་གཅིག་སྟེང་བ་ཡང་རིགས་པ་སྤྲ་མས་གེས་པར་བྱའོ། དེ་ལྟར་ན་ཉི་པར་ལུག་བྱིམ་དུ་འཁོར་བ་ལྷ་སའི་ལོ་གཅིག་གི་བར་ལ་ཉི་མས་རི་རབ་ལ་གཡས་སྒྲོར་གྱི་གྲངས་སྒུམ་བརྒྱ་དྲུག་རྩ་ལྷ་ལྷག་ཙམ་རེ་བྱེད་པས་ས་དུམ་ལྷ་བཅུ་གཉིས་ལ་ས་ཁྱོན་ཐ་དད་པ་སྒུམ་བརྒྱ་དྲུག་རྩ་ལྷ་རྩེ་བའི་ས་ཁྱོན་རེ་རེར་ཉི་མ་ལྟོ་བཟོད་མཐར་སྤྱག་པ་རེ་རེ་དང་དགུན་ཉི་ལྡོག་པའང་རེ་རེ་འོང་ཞིང་། དེས་དབྱར་བྱང་བཟོད་མཐར་སྤྱག་པ་དང་། དབྱིད་མཉམ་དང་། སྟོན་མཉམ་འོང་ཚུལ་སོགས་ཀྱང་གེས་པར་བྱའོ།།

ད་ནི་དེ་དག་གི་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་ལུང་དང་རིགས་པ་དག་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ་དེ་ཡང་འགྲེལ་
 ཆེན་ལས། འདིར་ཆད་པ་དང་ལྷག་པ་ཅི་ལྟར་ཤེས་ན་བྱང་དུ་བཤོད་པའི་སྒྲ་བ་དང་པོ་ལ་ནི་མ་བཅུའི་
 བར་དུ་ཐུར་མའི་གྲིབ་མས་ཡོངས་སུ་བརྟག་པར་བྱ་སྟེ། ཉིན་ཞག་གང་ཅུས་བརྩམས་ཏེ་ཐུར་མའི་གྲིབ་
 མ་བྱང་ནས་ལོག་པར་གྱུར་པ་དེ་ནི་གཟའ་དེ་དང་ཆོས་དེ་དང་སྦྱོར་བ་དེ་དང་བྱེད་པ་དེས་ནི་མ་འཕོ་
 བའི་ཉིན་ཞག་གོ། ཉིན་ཞག་དེ་ལ་ནི་མའི་ཡོངས་སྦྱོད་སྐར་མའི་གནས་སུ་ནི་བྱ་དང་རྩ་ཆོད་ཀྱི་གནས་
 སུ་བཅོ་ལྔ་ཞེས་པ་རྩ་བའི་རེས་པའོ།^{༥༥} །ཞེས་དགུན་ནི་ལྟོག་པའི་ཉིན་ཞག་བཅུའི་གོང་ནས་ཐུར་མིང་
 གི་གྲིབ་མས་བརྟག་པ་བྱས་པ་ལས་གྲིབ་མ་བྱང་ནས་ལོག་པའི་དུས་སུ་དགུན་ནི་ལོག་ཅིང་དེའི་ཉིན་ནི་
 མའི་སྐར་གནས་སུ་ནི་བྱ་དང་རྩ་ཆོད་དུ་བཅོ་ལྔ་བྱུང་སྟེ་ནི་མ་གཞུ་ཁྱིམ་རྫོགས་ནས་རྩ་མིན་གྱི་ཁྱིམ་དུ་
 སྒྲེབ་མ་ཐག་པ་ཡིན་པར་གསུངས་པའི་ས་ཁྱོན་དེ་ནི་ལྟོ་སྒྲིང་དབུས་མའི་དབུས་དྲང་པོ་དེ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་
 ལས་བྱེད་པའི་ཅིས་གསུངས་པའི་ཅིས་ཀྱི་ལག་ལེན་བྱེད་པའི་ཡུལ་ལས་ས་ཁྱོན་གྱི་གཙོ་བོ་ནི་ལྟོ་སྒྲིང་
 དབུས་མའི་དབུས་ཀྱི་འཕགས་ཡུལ་ཡིན་ལ། བྱེད་ཅིས་ཀྱི་ལག་ལེན་བྱེད་པའི་ས་ཁྱོན་གྱི་གཙོ་བོ་འདི་
 ཡིན་ཞེས་དགོངས་པའི་ས་ཁྱོན་དེ་ནི་ད་ནི་མའི་སྐར་གནས་སུ་ནི་བྱ་དང་རྩ་ཆོད་དུ་བཅོ་ལྔ་བྱུང་སྟེ་ནི་མ་
 རྩ་མིན་གྱི་ཁྱིམ་དུ་སྒྲེབ་མ་ཐག་པའི་ཆོ་དགུན་ནི་ལྟོག་པར་གསུངས་པའི་ས་ཁྱོན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིས་ཏེ།
 བྱེད་ཅིས་ཀྱི་ནི་རྒྱ་དཔོན་ལུ་གཡོན་དུ་^{༥༦} འགོ་རྩལ་འཆད་པའི་སྐབས་ཀྱི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། བཤོད་པ་
 འགོ་བའི་དབང་གིས་ནི་མ་ལ་ནི་སྒྲིན་དང་དོར་ཏེ་གཞན་དུ་དག་པ་ཡོད་མ་ཡིན།^{༥༧} །ཞེས་པའི་ཆོག་
 འདི་ནི་རེས་པའི་དོན་ཏེ་ཞེས་པའི་དོན་འཆད་པ་ན་དེའི་འཕྲོ་ཉིད་ལས། ཆད་ས་ཐོབ་པ་ནི་རྩ་ཆོད་ཀྱི་
 ཆོགས་ཏེ། རྩ་ཆོད་ཀྱི་གནས་སུ་ནོར་དུ་འཁྱུར་རོ། །བཤོད་པ་འགོ་བའི་དབང་གིས་སུ་ལོན་དུ་ཡང་
 འཁྱུར་ཏེ་བཤོད་པ་འགོ་བའི་དབང་གིས་རྩ་མིན་ལ་སོགས་པ་ལ་ནོར་དང་ཀཏུ་ལ་སོགས་པ་ལ་སུ་
 ལོན་དུ་འཁྱུར་རོ།^{༥༨} །ཞེས་བྱེད་ཅིས་ཀྱི་ལག་ལེན་ལྟར་ན་ནི་མ་རྩ་མིན་གྱི་ཁྱིམ་དུ་སྒྲེབ་མ་ཐག་ནས་
 བྱང་བཤོད་ཀྱི་འགོ་རྩལ་བ་དང་། ཉི་མ་ཀཏུ་པའི་ཁྱིམ་དུ་སྒྲེབ་མ་ཐག་པ་ནས་ལྟོ་བཤོད་ཀྱི་འགོ་རྩལ་
 བར་བཤད་པས་སོ།།

དེ་བས་ན་ཁ་ཅིག ཆོས་རྒྱལ་བྱང་པ།^{༥༩} གིས་ནི་མའི་སྐར་གནས་སུ་ནི་བྱ་དང་རྩ་ཆོད་དུ་

བཅོ་ལྔ་བྱུང་བའི་ཆེ་དགུན་ཉི་ཤོག་པར་གསུངས་པ་དེ་ལྟ་བུར་དབུས་མའི་རྩ་བ་མཐའ་ལ་དགོངས་པ་
 ཡིན་ཞེས་ཟེར་བ་ཡང་མི་རིགས་སོ། །དེའི་རྒྱ་མཚན་ནི་གཞན་ཡང་ཉི་མ་ལུག་ཁྱིམ་དུ་སླེབ་མ་ཐག་གི་
 ཆེ་ལྟ་བུར་དབུས་མར་དབྱིད་མཉམ་འོང་བར་གསུངས་པ་དེ་ཡང་ལྟ་བུར་དབུས་མའི་རྩ་བ་མཐའ་ལ་
 དགོངས་པར་འགྱུར་ཏེ། རྒྱ་མཚན་མཚུངས་པས་སོ། །འདོད་པར་མི་རུས་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡིན་ན་ཉི་མ་
 ལུག་ཁྱིམ་དང་བཅས་པ་ཤར་གླིང་དབུས་མའི་དབུས་བྱང་པོར་གནས་པའི་ཆེ་ལྟ་བུར་དབུས་མར་ཉིན་
 མའི་ཐོག་མ་འོང་བར་གསུངས་པ་དེ་ཡང་ལྟ་བུར་དབུས་མའི་རྩ་བ་མཐའ་ལ་དགོངས་པར་འགྱུར་
 དགོས་པ་ལས་དེ་ལྟར་དུ་དགོངས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡིན་ན་ལམ་ཁྱེད་འབུམ་སྐྱག་གསུམ་
 བོ་དག་ལ་^{༡༡} ཞེས་སོགས་དང་འགལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་ལྟར་ན་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་ཉི་མ་གཞུ་ཁྱིམ་དུ་སླེབ་མ་ཐག་གི་ཆེ་ལྟ་བུར་ཤར་མའི་
 དབུས་བྱང་པོར་ལྟོ་བགོད་མཐར་ཐུག་སྟེ་དེ་ནས་ཉིན་ཞག་སྐུ་ལྟ་ག་ཙམ་ཞིག་གི་བར་ལ་ཉིན་ཞག་
 རེ་རེ་བཞིན་ལྟ་བུར་ཤར་མའི་དབུས་ནས་ལྟ་བུར་དབུས་མའི་དབུས་ཀྱི་བར་ལ་ས་ཁྱོན་སྐུ་ལྟའི་རྒྱ་
 རྒྱ་བའི་ས་ཁྱོན་རེ་རེ་ཉི་མ་ལྟོ་བགོད་མཐར་ཐུག་སྟེ་དགུན་ཉི་ཤོག་ཐེངས་རེ་འོང་བ་ཡིན་པར་གྲུབ་
 སྟེ། དེའི་རྒྱ་མཚན་ནི་སློབ་དཔོན་ཨ་ལྷ་ཡས་དུས་འཁོར་ལ་འཇུག་པ་ལས། དེ་བས་ན་གྲུབ་པའི་མཐའ་
 ལམ་བཟོད་པར་བྱ་སྟེ་དེའི་རིམ་པ་འདི་དག་གོ། །ས་གཞི་མཉམ་པོ་ལ་གྲུ་གང་གི་ཆད་ཀྱི་མཐུལ་གྱི་
 དབུས་སུ་བརྩུགས་པའི་མཐོ་གང་གི་ཆད་ཀྱི་གིང་གི་གི་བ་མ་སྤྱོད་པའི་ཁྱི་རོལ་ནས་རིམ་གྱིས་
 བརྒྱུམས་པ་ན་གང་གི་ཆེ་མཐུལ་གྱི་མཐའི་རེ་ཁྱིམ་དབུས་སུ་ཞུགས་པ་དེའི་ཆེ་གནས་དེར་བྱ་རོག་གི་
 རྩེས་ཀྱི་མཚན་མ་བྱ་སྟེ་དེ་ཉིད་རྩུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་སོ། །ཁྱི་རྩོད་མཐུལ་གྱི་དབུས་ནས་རིམ་གྱིས་བརྒྱུང་བ་
 ན་གང་གི་ཆེ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྤར་བཞིན་མཚན་མ་སྟེ་དེ་ཉིད་ཤར་ཀྱི་ཕྱོགས་སོ། །འདིར་མཚན་མ་
 གཅིག་གི་སྟེང་དུ་སྤྱོད་པ་བརྒྱུད་སྟེ་མཚན་མ་གཞན་གྱི་མཐུན་ནས་མཐུལ་ཐོད་ལེ་ཀོར་གྱིས་བྱ་ཞིང་མཚན་མ་
 གཞན་གྱི་སྟེང་དུ་སྤྱོད་པ་བརྒྱུད་སྟེ་དེ་བཞིན་དུ་བྱས་པས་རིམ་རྒྱར་ཉིད་རྩམ་པར་འགྱུར་རོ། །མཐུལ་གཉིས་
 བོ་འདི་དག་གི་དབུས་ཀྱི་ཉིད་རྩམ་པའི་ཁྱིམ་དབུས་སྟེ་ཕྱོགས་སོ། །མཐུལ་མའི་དབུས་ནི་བྱང་ཕྱོགས་སོ། །དེ་
 ལྟར་ཕྱོགས་གཏན་མ་ལེགས་མཐུལ་གཉིས་པོ་དབྱེ་བར་བྱའོ། །བྱང་དུ་བགོད་པའི་ཉི་མ་ལས་གོང་གི་

ཉི་མ་བརྩུ་བ་ནས་བརྩམས་ཏེ་ཉི་མའི་གྲང་ལ་བརྟུག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་ཐོག་མའི་མཛུལ་གྱི་བྱང་ཕྱོགས་
གྱི་མཐའི་རེ་ཁའི་དབུས་ནས་མཛུལ་གྱི་ནང་དུ་ཉིན་མོ་གང་ལ་གྱིབ་མ་འཇུག་པ་དེ་ཉི་མ་བྱང་དུ་བགྱོད་
པའི་འཕོ་བའི་ཉི་མོའོ།།^{༥༩}

ཞེས་གསུངས་པ་དང་ཆ་མཐུན་པར་འདས་ལོའི་ཐོག་མ་རབ་བྱུང་མེ་ལོས་ནས་ལོ་དྲུག་
ཅུ་རྒྱུ་བདུན་དང་ལོ་རྒྱུ་ཉི་ལྔ་པ་མི་ཟད་པ་མེ་ལོ་ཁྱིའི་དགུན་ཉི་ལྗོག་དུས་ལ་སྤར་གིང་གིས་
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དཔལ་གྲགས་པའི་བཀའ་བཞེན་སློ་གསལ་ཞིང་ཡིད་གཞུངས་པ་དག་དང་རྩོན་ཅིག་པར་བདག་གིས།
བརྟུགས་པས་ལོ་དེའི་རྩྭ་བརྩུ་གཉིས་མའི་ཆོས་ལཱའི་ཉིན་སྤར་གིང་གི་གྱིབ་མ་བྱང་ནས་ལོག་པར་
མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བས་དེའི་སྟོན་མའི་ཆོས་བཞི་དེ་ལ་རང་ཅག་རྣམས་གནས་པའི་ས་ཁྱོན་འདིར་
དགུན་ཉི་ལོག་པར་གྱུ་བ་ལ། ཆོས་བཞི་དེའི་ཡང་བརྩུ་གསུམ་ཆ་བཞི་སོང་བའི་འཆོམས་སུ་ཡིན་ཏེ།
ཆོས་བཞི་དེའི་བརྩུ་གསུམ་ཆ་བཞི་སོང་བའི་ཉི་བར་ལ་གྱུ་བ་མཐའ་གཞིར་བཞག་ན་ཉི་མའི་སྐར་མར་
བཅོ་བརྒྱད། ལྷ་མོད་སོ་གཅིག་ ལྷ་སྤང་སུམ་ཅུ། དབུགས་དང་རེ་བདུན་ཆ་རྣམས་སྟོང་པའོ། །དེའི་
སྟེང་དུ་ཆོས་ཞག་ཉེར་གསུམ་དང་ཆོས་ཞག་གཅིག་གི་བརྩུ་གསུམ་ཆ་གསུམ་གྱི་ཉི་མའི་རྟག་ལོངས་
བསྟན་པས་ཉི་སྐར་ཉི་ལྱུ་དང་ལྷ་མོད་བཅོ་ལྔ་འོང་བས་རྩྭ་བརྩུ་གཉིས་པ་དེའི་ཆོས་ཉེར་བརྒྱད་པའི་
བརྩུ་གསུམ་ཆ་གསུམ་རྫོགས་པའི་འཆོམས་སུ་ལྷོ་སྤྱིང་དབུས་མའི་དབུས་བྱང་པོར་དགུན་ཉི་ལོག་པར་
གྱུ་བ་ལོ། །དེ་ལྟར་གྱུ་བ་ཉིད་ཀྱིས་རང་ཅག་རྣམས་གནས་པའི་ས་ཁྱོན་འདི་ལྷོ་སྤྱིང་དབུས་མའི་དབུས་
ནས་ལྷོ་སྤྱིང་གར་མའི་དབུས་ཀྱི་བར་ལ་ས་ཁྱོན་ཐ་དད་པ་སུམ་ཅུར་བྱེ་བའི་ནང་གི་ལྷོ་སྤྱིང་དབུས་མའི་
དབུས་ནས་བར་ལོ་བསྐྱབས་པའི་ས་ཁྱོན་ཉེར་གསུམ་པ་དང་། ས་ཁྱོན་དེར་ལོ་དེའི་རྩྭ་བརྩུ་གཉིས་
པའི་ཆོས་བཞི་ལ་དགུན་ཉི་ལོག་པར་གྱུ་བ་ལོ། །དེ་ལྟར་གྱུ་བ་པའི་རིགས་པ་ལ་དཔགས་ནས་ས་དུམ་
སུ་བརྩུ་གཉིས་པོ་བསྐྱེམས་པ་ལ་ས་ཁྱོན་ཐ་དད་པ་སུམ་ཅུ་བརྒྱུ་ཅ་ལྔར་བྱེ་བའི་ས་ཁྱོན་རེ་རེར་
དགུན་ཉི་ལྗོག་ཐེངས་རེ་རེ་འོང་བར་གཤམ་པར་བྱས་སོ།།

ཡང་སུ་སྟོན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་ཉི་སྐར་བརྩུ་དང་ལྷ་མོད་བཅོ་ལྔ་འོང་བས་པའི་ཆོ་
རང་ཅག་རྣམས་གནས་པའི་ས་ཁྱོན་འདིར་ཉི་མ་ལྷོ་བགྱོད་མཐར་སྤྱག་སྟེ་དགུན་ཉི་ལྗོག་པའི་ས་ཆོགས་

མཛད་པ་ལྟར་དེང་སང་བ་རྣམས་འདོད་པ་ལྟར་ན་ཡང་འགྲེལ་ཆེན་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་འདི་ལ་དེས་
 པ་ནི་མི་རྟག་པ་སྟེ་ལོ་རྒྱུག་ཅུའི་མཐར་སྐྱར་ཡང་དེས་པ་འགོད་པའི་བྱིར་རོ།^{༡༩} །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་
 འདས་ལོའི་ཐོག་མ་རབ་བྱུང་མེ་ཡོས་ནས་ད་ལྟར་ཆུ་ཡོས་འདི་འདས་པ་ཡན་ལ་ལོ་བཞི་བརྒྱ་དང་ལྔ་
 བརྒྱ་ར་བརྟན་ཡོད་པ་དེའི་བར་གྱི་ཉི་མ་ལ་གནས་གསུམ་དབུས་མ་དབང་ལྷག་གིས་བསྐྱར་བའི་བྱེད་
 ཅིས་ཀྱི་མང་ཆ་བསགས་པས་ཆུ་ཚོད་ཉེར་གསུམ་ལྷག་ཙམ་འོང་ལ་ཆུ་ཚོད་ཉེར་གསུམ་པོ་དེས་དེང་
 སང་བ་རྣམས་ཀྱི་དགུན་ཉི་ལྷོག་པའི་ས་ཆོག་ས་སུ་བའི་ཉི་རྒྱར་བརྒྱ་དགུ་དང་ཆུ་ཚོད་བཙོ་ལྔ་ལ་ཐི་
 བ་ན་ལྷག་མ་རྒྱར་མ་བཙོ་བརྒྱ་དང་ཆུ་ཚོད་ར་གཉིས་འོང་བས་དེང་སང་བའི་བྱེད་ཅིས་པ་རྣམས་ཀྱི་
 ལྟར་ན་འང་རང་ཅག་རྣམས་གནས་པའི་ས་ཁྱོན་འདིར་དགུན་ཉི་ལྷོག་པའི་རྩས་དེ་ལས་ད་རྒྱང་ཡང་ཉི་
 རྒྱར་ཉི་ཤུ་དང་ཆུ་ཚོད་བཙོ་ལྔ་ཡོངས་པ་ལ་ཆོས་ཞག་བརྒྱ་དགུ་ཙམ་གྱི་ཉི་མའི་ཡོངས་སྟོང་སྟོན་དགོས་
 པར་གྲུབ་པོ། །དེ་ལྟར་གྲུབ་པས་དེ་དག་གི་ལྟར་ན་འང་རང་ཅག་རྣམས་གནས་པའི་ས་ཁྱོན་འདི་ལྷོ་
 གླིང་དབུས་མའི་དབུས་དང་པོ་ནས་ཤར་ལ་བགངས་པའི་ས་ཁྱོན་བརྒྱ་དགུ་པ་དང་། ལྷོ་གླིང་ཤར་མའི་
 དབུས་ནས་ལྷོ་གླིང་དབུས་མའི་དབུས་ཀྱི་བར་ལ་ས་ཁྱོན་ཐ་དད་པ་སུམ་ཅུར་བྱེ་བའི་ནང་གི་ལྷོ་གླིང་
 དབུས་མའི་དབུས་ནས་ཤར་ལ་བགངས་པའི་ས་ཁྱོན་བརྒྱ་དགུ་པ་དེར་དགུན་ཉི་ལྷོག་པ་ཡོད་པར་
 འདོད་དགོས་སོ། །དེ་ལས་གཞན་དུ་བྱེད་ཅིས་སྤྱི་ལུགས་པ་རྣམས་དགུན་ཉི་ལྷོག་པར་འདོད་པའི་རྩས་
 དེར་ཉི་རྒྱར་ཉི་ཤུ་དང་ཆུ་ཚོད་བཙོ་ལྔ་ཡོངས་ཆོས་རྩེ་ལྷན་པ། བར་བྱས་ནས་ས་དུམ་སུ་བརྒྱ་གཉིས་པོ་རེ་
 རེར་ལོ་རེ་ལ་དགུན་ཉི་ལྷོག་པ་རེ་རེ་ཉིད་ཡིན་པར་བྱས་པའི་རྣམ་གཞག་མཛད་པ་རྣམས་ནི་གཞན་དུ་
 རྒྱས་པར་བཀག་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།^{༢༠}

གཞན་ཡང་འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདིར་ལྷན་པོའི་ཚྭ་གས་ཀྱི་ཆ་བམས་ཅད་དུ་ཁྱིམ་གྱི་འཁོར་
 ལོ་འཁོར་བའི་དབང་གིས་མེ་ལ་རྟེན་པ་ཤིང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བརྟན་པའི་ཚྭ་གས་ཐོབ་པ་ན་ལྷན་པོའི་ཆེ་མོ་
 ལ་ཤོད་འཇུག་ལ་རྟེན་པ་འཇུག་ཅིང་། རེས་ཅིང་ཤིངས་ཀྱི་རྒྱུ་རྐྱེད་དུ་འགྲོའོ་ཞེས་པའི་རིགས་པས་ཉི་མ་ཁྱིམ་
 རོ་རོ་བཀག་ནི་པའི་རྩས་ཀྱི་ཆོག་སྐལ་ལོགས་པ་མཐའ་དག་སྟེ་བམས་ཅད་དུ་རིག་པར་བྱའོ།^{༢༡} །ཞེས་
 གསུངས་པ་འདིས་ཀྱང་ས་དུམ་སུ་རེར་ལ་དེ་ལ་དགུན་ཉི་ལྷོག་པ་རགས་པར་བྱས་ན་སུམ་ཅུ་རེ་ཡོད་

པར་བསྟན་ཏེ། དེ་ཡང་རི་ལྷ་རྩུ་བསྟན་པ་ནི་ལྷོ་གླིང་དབུས་མ་ལ་མཚོན་ན་ཉི་མ་ཀུན་པའི་ཁྱིམ་དུ་
 སྤེབ་མ་ཐག་གི་ཆོ་ལྷོ་གླིང་དབུས་མའི་དབུས་དྲང་བོའི་ཐད་ཀྱི་ལྷན་པོའི་ཕྱི་མོ་འམ་རྩ་ལ་ཉི་མའི་གདུང་
 བྱེད་ཀྱིས་རེག་པའི་ཉིན་ཞག་དེ་ལ་ལྷོ་གླིང་དབུས་མ་ནས་བབས་པའི་ས་དུམ་ལུ་བདུན་པ་བྱང་གླིང་
 དབུས་མའི་དབུས་དྲང་བོའི་ཐད་ཀྱི་མེ་རིའི་ནང་མཐའི་སྤྲང་ཐད་དུ་ཉི་མའི་གདུང་བྱེད་ཀྱིས་སྤེབ་པ་
 དངོས་བསྟན་ནམས་ཀྱིས་གོ་ལུས་ཤིང་། ཉི་བར་ལ་སྐར་མ་བཅུ་དགུ་དང་ཆུ་ཚོད་བདུན་ཆུ་སྤང་སུམ་ཆུ་
 བྱང་སྤྲི་ཉི་མས་གཞུ་ཁྱིམ་གྱི་བྱེད་དུ་སྤེབ་པའི་ཉིན་ཞག་དེ་ལ་ལྷོ་གླིང་དབུས་མ་ལ་ས་ཁྱོན་ཐ་དད་པ་
 སུམ་ཆུར་བྱེ་བའི་ཤར་མཐའི་ས་ཁྱོན་དེའི་ཐད་ཀྱི་ལྷན་པོའི་ཕྱི་མོ་འམ་རྩ་ལ་ཉི་མའི་གདུང་བྱེད་ཀྱིས་
 རེག་པ་དང་ཉིན་ཞག་དེ་ཉིད་ལ་ལྷོ་གླིང་དབུས་མ་ནས་བབས་པའི་ས་དུམ་ལུ་བདུན་པ་བྱང་གླིང་
 དབུས་མའི་ཡང་ཤར་མཐའི་ས་ཁྱོན་དེའི་ཐད་ཀྱི་མེ་རིའི་ནང་མཐའི་སྤྲང་ཐད་དུ་ཉི་མའི་གདུང་བྱེད་
 ཀྱིས་སྤེབ་པ་ལྷ་ལུ་མཚོན་པ་ནི། འདིར་ལྷན་པོའི་ཚུགས་ཀྱི་ཆ་ཐམས་ཅད་དུ་ཞེས་གསུངས་པ་འདིས་
 བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།།

དེ་ལས་གཞན་དུ་གླིང་རེར་ལོ་རེ་ལ་ལྷོ་བགྲོད་མཐར་ཐུག་དང་བྱང་བགྲོད་མཐར་ཐུག་རེ་རེ་
 དང་། ཡང་མཁས་པ་ རེ་ལྷ་སྐར་དག་གླིང་རེར་ལོ་རེ་ལ་དབྱར་ཉི་དང་དགུན་ཉི་ལྷོག་པ་རེ་རེ་ཡིན་པར་
 བཞེད་པ་ལྷ་ར་འཐད་ན་ཉི་མ་ཆུ་སྤོན་གྱི་ཁྱིམ་དུ་སྤེབ་མ་ཐག་གི་ཆོ་ལྷོ་གླིང་ཤར་ལུ་བདུན་པ་བྱང་གླིང་
 བོར་ཉིན་ཆུ་ཚོད་ཉེར་ལྔ་ཡིན་པ་ལྷ་ར་ལྷོ་གླིང་ཤར་ལུ་བདུན་པ་བྱང་གླིང་ཤར་ལུ་བདུན་པ་བྱང་གླིང་
 འཇུར་དགོས་ཏེ། ས་ཁྱོན་དེ་གཉིས་དགུན་ཉི་ལྷོག་དུས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་དོ་ཞེན། འོ་
 བ་ཉི་མ་ཆུ་སྤོན་གྱི་ཁྱིམ་དུ་སྤེབ་མ་ཐག་གི་ཆོ་ལྷོ་གླིང་ཤར་ལུ་བདུན་པ་བྱང་གླིང་ཤར་ལུ་བདུན་པ་བྱང་གླིང་
 དགུན་ཉི་ལོག་ནས་ཁྱིམ་རྒྱ་གཅིག་སོང་པས་ས་ཁྱོན་དེར་ཉིན་ཆུ་ཚོད་ཉེར་དྲུག་ཆུ་སྤང་བཞི་བཅུ་ཡིན་པ་
 ལྷ་ར་ལྷོ་གླིང་ཤར་ལུ་བདུན་པ་བྱང་གླིང་ཤར་ལུ་བདུན་པ་བྱང་གླིང་ཤར་ལུ་བདུན་པ་བྱང་གླིང་ཤར་ལུ་བདུན་པ་བྱང་གླིང་
 ཆུ་སྤང་བཞི་བཅུ་ཡིན་པར་འཇུར་དགོས་ཏེ། ལྷོ་གླིང་ཤར་ལུ་བདུན་པ་བྱང་གླིང་ཤར་ལུ་བདུན་པ་བྱང་གླིང་
 གཉིས་དགུན་ཉི་ལྷོག་དུས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་འདོད་ན། ལྷོ་གླིང་དབུས་མའི་ལྷོ་གླིང་
 ཤར་ལུ་བདུན་པ་བྱང་གླིང་ཤར་ལུ་བདུན་པ་བྱང་གླིང་ཤར་ལུ་བདུན་པ་བྱང་གླིང་ཤར་ལུ་བདུན་པ་བྱང་གླིང་
 ཤར་ལུ་བདུན་པ་བྱང་གླིང་ཤར་ལུ་བདུན་པ་བྱང་གླིང་ཤར་ལུ་བདུན་པ་བྱང་གླིང་ཤར་ལུ་བདུན་པ་བྱང་གླིང་

མཚུངས་ཀྱི་རྒྱལ་མཐའི་ས་ཁོལ་དེར་ཉིན་ཚུ་ཚོད་ཉེར་དྲུག་ཚུ་སྤང་བཞི་བརྒྱུ་ཁས་ལེན་པ་མི་རིགས་ཏེ།
ལྷོ་གླིང་དབུས་མའི་གྲི་ལ་ཤའི་ཤར་མཐའ་དང་ལྷོ་གླིང་ཤར་མའི་གྲི་ལ་ཤ་དང་ཁོན་མཚུངས་ཀྱི་རྒྱལ་
མཐའ་གཉིས་འདབས་འབྱར་དུ་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་དག་ལ་ཉི་མའི་གདུང་བྱེད་མཐོ་དམན་དུ་
འབྱུར་བའི་སྒོ་ནས་ཀྱང་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡོད་དེ་རེ་ཞིག་དེ་ཙམ་མོ།།

གལ་ཏེ་འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདིར་ལྷན་པོའི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆ་ཐམས་ཅད་དུ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་
ཉི་མའི་བསྐོད་པ་གཉིས་མཐར་ཐུག་པའི་ཆོ་ཉི་མའི་གདུང་བྱེད་ལྷན་པོའི་རྩམ་ཆེ་མོ་ལ་རེག་པ་
དང་མེ་རིའི་ནང་མཐའི་སྤྲེང་ཐད་དུ་འགོ་བར་བསྟན་གྱི། ཉི་མའི་དགྲིལ་འཁོར་དེ་གཉིས་སུ་འགོ་
བར་མ་བསྟན་ན། འགྲེལ་ཆེན་ལས། ལན་མའི་རྒྱ་མཚོ་འགོངས་ནས་ཉིན་མོར་བྱེད་པ་དག་ནི་ལྷོ་རུ་
མེ་ཡི་བར་དུ་འགོ་བར་བྱེད། ཅིས་པ་སྟེ་འདིར་ཆེ་བས་བརྒྱུག་ཉིས་ཀྱིས་ལ་དུམ་བུ་སོ་སོར་རེ་རེར་བྱིམ་
གྱི་དབང་གིས་ལན་མའི་རྒྱ་མཚོ་འགོངས་ནས་ལྷོར་བསྐོད་པ་ལ་གནས་པའི་ཉི་མ་མའི་དགྲིལ་འཁོར་
གྱི་དང་པོའི་བར་རྒྱ་མཚོའི་མཐའི་མཚམས་སུ་འགོ་བར་བྱེད་དོ། །མའི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་མཚམས་དེ་
ནས་གྲི་ལ་ཤའི་བྱར་དུ་འགོ་སྟེ་གངས་ཅན་གྱི་རི་ལ་བྱང་གི་ལམ་དུ་ཡང་བྱང་དུ་བསྐོད་ལ།^{༡༤} ཞེས་
སོགས་གསུངས་པས་གནོད་དོ་ཞེན། མི་གནོད་དེ། འགྲེལ་ཆེན་དེ་རྒྱམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཉི་མའི་གདུང་བྱེད་
ཉིད་མེ་རིའི་ནང་མཐའི་སྤྲེང་ཐད་དང་། ལྷན་པོའི་རྩམ་རྩ་ལ་རེག་གི་བར་དུ་འགོ་བར་བསྟན་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུད་ལས། སྤྲེང་དུ་དྲུག་དང་སྟུ་ཡི་གངས་ནི་ཉི་མའི་གདུང་བྱེད་དག་ཀྱང་བྱར་དུ་བསྐོད་པ་དག་
གི་མཐར། །དེ་ནས་གཡས་ཕྱོགས་སུ་ཡང་ཟད་པར་འབྱུར་ཏེ་མི་ཡི་བདག་པོ་སྤྲོད་ཐུག་དག་ནི་དྲག་
པོའི་གངས། །སྤོང་ཐུག་བརྒྱད་ཅུ་ཆ་གཅིག་མདའ་ནི་བརྒྱ་དང་བྲལ་བར་གྱུར་པ་དབུས་ནས་གོ་ལའི་
རི་མོ་སྟེ། །དེ་ལས་གང་ཞིག་འཕེལ་དང་འགྲིལ་བར་འབྱུར་བ་མཁའ་མཁའ་མདའ་དང་མདའ་ནི་བྱར་
དང་ལྷོར་ཡང་རོ། །ལན་མའི་རྒྱ་མཚོ་འགོངས་ནས་ཉིན་མོར་བྱེད་པ་དག་ནི་ལྷོ་རུ་མེ་ཡི་བར་དུ་འགོ་
བར་བྱེད།^{༡༥} ཅིས་སོགས་གསུངས་པས་ནི་གོ་བ་ནི་ཉི་མའི་གདུང་བྱེད་ཅེས་པ་འོག་མ་ལན་མའི་རྒྱ་
མཚོའི་འགོངས་ནས་ཞེས་སོགས་རྒྱམས་ལ་ཡང་གསལ་བྱེད་དུ་སྒྲིབ་དགོས་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། དེ་
བཞིན་དུ། བྱེད་བཅས་མིག་སྒྲིབ་སྒྲིབ་ཐོབ་ཉིན་དང་ཉིན་ལ་འདོར་བ་^{༡༦} ཞེས་བཞི་བྱེད་དང་བཅས་པའི་

བརྒྱ་བརྒྱད་ཅུ་ཙུ་གཉིས་ཀྱི་ཆ་ཐོབ་པ་ནི་སྟོང་ཐུག་བདུན་ཅུ་ཙུ་ལྟ་ལས་ཉིན་ཞག་སོ་སོར་དཔག་ཆད་
 རྒྱུ་མས་ཀྱི་ཐོག་མས་ཀྱི་ཆ་ཉི་མས་འདོར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ཡང་གཏུང་བྱེད་ཀྱིས་འདོར་བ་
 ཡིན་ལ། དེ་ཡང་འདོར་བ་པོས་འོན་པའི་གོ་ས་ལོགས་སུ་བྱེད་པའི་རྒྱུ་མ་པར་གཞག་པ་མ་ཡིན་གྱི།
 འོན་པའི་གོ་ས་དང་བཅས་པའི་རྒྱུ་མ་གཞག་དང་། སྟོང་ཐུག་བདུན་ཅུ་ཙུ་ལྟ་ལས་ཞེས་པས་ཀྱང་ཉི་
 མའི་གཏུང་བྱེད་ཀྱིས་དོར་བར་བྱ་བའི་ཁྱོན་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།།

གཤམ་ཉེ་འདོར་བ་པོ་རང་གིས་འོན་པའི་གོ་ས་དེ་ཡང་འདོར་བའི་ཆ་ལ་མི་བགྱང་ན་ཉི་མའི་
 ད་གྱིལ་འཁོར་གྱི་རྒྱུ་མ་པོའི་ཆད་རྒྱུད་འགྲེལ་འདིར་གསལ་པོར་མ་བཤད་ཀྱང་མཛོད་ལས། དཔག་
 ཆད་ལྟ་བུ་གཅིག་དང་བཅས།^{༡༩} །ཞེས་ཉི་མའི་ད་གྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆད་དཔག་ཆད་ལྟ་བུ་ཙུ་གཅིག་
 ཏུ་བཤད་པས་དཔག་ཆད་སྟོང་ཐུག་བདུན་ཅུ་ཙུ་ལྟ་ལས་སྟོང་ནས་དཔག་ཆད་ལྟ་བུ་ཙུ་གཅིག་གི་གསུམ་
 ཆ་བཅུ་བདུན་ཟླ་བ་ཉི་མས་ཉིན་ཞག་བྱེད་བཅས་མིག་ཀྱང་ཟླ་བའི་བར་ལ་འདོར་བར་ཁས་ལེན་དགོས་
 པས། སྟོང་ཐུག་བདུན་ཅུ་ཙུ་ལྟ་ལས་ཞེས་སོགས་དང་ཅིའི་བྱིར་ཁྱེད་རང་ལའང་མི་འགལ་བར་འགྱུར་
 བ་སོམས་ཤིག །དེ་ཡང་མཛོན་པ་ནས་བཤད་པ་རགས་པ་མཐུན་སྣང་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི།
 ཞིབ་མོར་ན་སྐར་ཁོངས་ཅེ་ལ་ཉི་མའི་ད་གྱིལ་འཁོར་འཕྲེང་བར་བསྒྲིགས་པ་དུག་ཅུའི་ཆད་ལས་ལྟག་
 པ་མེད་ལ། སྐར་ཁོངས་གཅིག་ལ་ཡུལ་གྱི་རྒྱ་ཆོད་དུག་ཅུ་ཡོད་པས་ཉི་མའི་ད་གྱིལ་འཁོར་གྱི་བྱང་མཐའ་
 རྒྱ་ཆོད་མཐའི་བར་ལ་ཡུལ་གྱི་རྒྱ་ཆོད་གཅིག་ཡན་ཆད་ཅམ་ཡོད་པར་འདོད་དགོས་ལ། ཡུལ་གྱི་རྒྱ་ཆོད་
 གཅིག་ལ་ནི་དཔག་ཆད་ཉིས་བརྒྱ་སོ་གཅིག་ལྟག་པ་ཅམ་ཞིག་ཡོད་པས་སོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་བྱང་
 བཤོད་མཐར་ཐུག་གི་ཆེ་ཉི་མའི་ད་གྱིལ་འཁོར་ཉིད་ཀྱིས་ལྟན་པོའི་རྩམས་ཅེ་མོ་ལ་རེག་པར་ཁས་
 ལེན་པ་ནི་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་རང་ཅག་རྒྱུ་མས་གནས་པའི་བོད་ཀྱིས་ཁྱོན་འདིར་ཉི་མའི་བྱང་བཤོད་
 མཐར་ཐུག་པའི་ཉིན་གྱི་ཉི་མ་བྱེད་པའི་དུས་དེར་ཐུར་ཤིབ་གི་གིབ་མ་བྱང་དུ་འོང་བ་མཛོན་སུམ་དུ་
 མཐོང་བ་འདི་དང་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་བཤོད་པ་གཉིས་ཀྱི་ཆེ་ཉིན་ཞག་ཅེ་ལ་ཉི་མས་ལྟོ་བྱང་
 དུ་རི་ཅམ་ཅེ་བཤོད་པ་ནི་དཔག་ཆད་སྟོང་ཐུག་ལྟ་བུ་ལ་ཉིན་ཞག་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་ཅུ་ཙུ་བྱེད་དང་
 གསུམ་གྱི་ཐོབ་ནོར་ཉེ། དེ་ཡང་དཔག་ཆད་ཉིས་བརྒྱ་དོན་གསུམ་རྒྱུད་གསལ་གསུམ་གཞུ་འདོམ་སྟོང་

བདུན་བརྒྱ་བརྒྱད་ཅུ་ལྷག་ བླ་གསུམ་སོར་བླ་གསུམ་བདུན་ནས་ཀྱི་སྐུ་བརྒྱ་རེ་ལྷའི་ཆ་བྱས། ཅམ་རེ་དགོང་རོ། །

ཡང་ཉི་མ་མའི་དགྱིལ་ལམ་ལས་སྟོང་དུ་འགོ་བའི་ཚད་ནི་མའི་ཁྱོན་གང་དང་གང་གི་ཐད་
དུ་བྱང་བཤོད་མཐར་ཐུག་པའི་ཆོས་ལས་ཉི་མའི་གདུང་བྱེད་དཔག་ཚད་སྟོང་ཐུག་བརྒྱད་ཅུ་ཅ་བླ་གསུམ་གི་
སྟོང་ནས་འགོ་མའི་ཁྱོན་དེ་ནས་བགྲངས་པའི་ས་དུམ་བུ་བདུན་པའི་ས་ཁྱོན་ཉི་མ་ལྟོ་བཤོད་མཐར་ཐུག་
པའི་ས་ལ་ནི་སྟོང་ཐུག་བརྒྱད་ཅུ་ཅ་བླ་གསུམ་གི་སྟོང་ནས་དཔག་ཚད་སྟོང་ཐུག་བཅུ་གཅིག་མི་བསྟོང་ཐུག་
བདུན་ཅུ་ཅ་ལྷའི་སྟོང་ནས་འགོ་ཞིང་། ཉི་མ་ལྟན་པོ་ལ་གཡས་སྒོར་དུ་སྒྲུང་གཤོངས་སུ་འཁོར་རོ། །དེ་
བས་ན་ས་ཁྱོན་གང་དང་གང་གི་ཐད་དུ་ཡང་ཉི་མའི་བྱང་བཤོད་མཐར་ཐུག་པའི་ས་དང་ཉི་མའི་གདུང་
བྱེད་གྱི་བར་ལ་དཔག་ཚད་སྟོང་ཐུག་བརྒྱད་ཅུ་ཅ་བླ་གསུམ་རེ་དང་། ལྟོ་བཤོད་མཐར་ཐུག་གི་ཆོས་སྟོང་ཐུག་
བདུན་ཅུ་ཅ་ལྷའི་རེ་འོང་བར་བཤད་པས་ཉི་མ་བྱང་བཤོད་མཐར་ཐུག་པའི་ས་ཁྱོན་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཐད་ཀར་
ཉིན་རེ་བཞིན་ལྟོ་བཤོད་མ་ཚོགས་ཀྱི་བར་ལ་ཉི་མ་གདུང་བྱེད་དང་བཅས་པ་དཔག་ཚད་བླ་གསུམ་བརྒྱ་
གསུམ་གཅིག་གཞུ་འདོམ་བརྒྱ་གོ་གཅིག་བླ་གསུམ་སོར་གཉིས་སོར་ཀྱི་སྐུ་བརྒྱ་རེ་ལྷ་ཆ་སྐུ་བརྒྱ་ལྷ་
བཅུ་ལྷ་སྐུ་གིས་དམའ་བར་འགྱུར་ཞིང་། ལྟོ་བཤོད་མཐར་ཐུག་ནས་བྱང་བཤོད་མ་ཚོགས་ཀྱི་བར་ལ་
ཡང་ཉིན་རེ་བཞིན་དེ་ཅམ་རེས་མཐོ་བར་འགྱུར་བ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །

འོན་ཉི་མའི་གདུང་བྱེད་ལ་ཚད་རི་ཅམ་སྐུ་མ་ན། འདི་ལ་ཁ་ཅིག་དཔག་ཚད་སྟོང་ཐུག་བཅུ་
བཞིར་འདོད་པ་དང་གཞན་དག་སྟོང་ཐུག་བྱེད་དང་བཅུ་གསུམ་དུ་འདོད་པ་གཉིས་ལས་གོང་དུ་འགྲེལ་
པ་དངས་པའི་འགྱུར། ལྟན་པོའི་ཅེ་མོ་ལ་རེག་ཅིང་ཞེས་པ་ལྟར་ན་ཉི་མའི་འོག་གཞིའི་གདུང་བྱེད་
དཔག་ཚད་སྟོང་ཐུག་བཅུ་བཞིར་འདོད་པ་ལྟར་བྱས་ཏེ་བྱང་བཤོད་མཐར་ཐུག་གི་ཆོས་ཉི་མའི་དགྱིལ་
ལམ་ལྟན་པོའི་ཅེ་དང་ཁང་མཉམ་དུ་འགོ་བར་བྱ་ཞིང་། ཉི་མའི་ལྟོ་ཐུགས་ལྟ་བུའི་ཐུགས་ཀྱི་གདུང་
བྱེད་ཀྱི་ཚད་ནི་དཔག་ཚད་སྟོང་ཐུག་བྱེད་དང་བཅུ་གསུམ་དུ་བྱེད་དགོས་ཏེ། ཉི་མ་བྱང་བཤོད་མཐར་
ཐུག་གི་ཆོས་གདུང་བྱེད་ཀྱི་ཅེ་མོ་ལྟན་པོའི་རྩ་ལ་རེག་ཅིང་སྐུ་བརྒྱ་བྱེད་དགོས་ཤིང་། བྱང་བཤོད་མཐར་ཐུག་
གི་ཆོས་ཉི་མའི་དགྱིལ་ལམ་ལས་དང་ལྟན་པོའི་ལམ་ན་དཔག་ཚད་སྟོང་ཐུག་བྱེད་དང་བཅུ་གསུམ་ལས་མེད་
པའི་ཁྱིར་རྟོ། །ཤར་གོང་འགྱུར་ལས་ལྟན་པོའི་རྩ་ལ་རེག་ཅིང་། ཞེས་འགྱུར་པ་ལྟར་བྱས་ན་ཉི་མའི་

དགྱིལ་འཁོར་གྱི་འོག་གི་གཏུང་བྱེད་ཀྱང་དབག་ཚད་སྟོང་ཕྱག་བྱེད་དང་བཅུ་གསུམ་དུ་བཤད་པར་
བྱར་ཡོད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་ཉི་མས་ཉིན་ཞག་རེ་ལ་སྐར་གཤོངས་སུ་འཁོར་བའི་རྒྱུ་པོའི་ཁྱོན་དང་། ཉི་
མའི་མཉམ་ལམ་རྒྱུ་མ་པོར་བསྐྱོར་བའི་ཁྱོན་དང་། བསྐྱོར་ནས་ནམ་གྱུ་རྫོགས་ཀྱི་བར་གྱི་ཁྱོན་
ནམས་ནི་དབག་ཚད་སུམ་འཁུམ་བདུན་ཁྱི་ལྔ་སྟོང་དང་། རྒྱུ་ཚོད་དུ་བྱས་ན་ཡུལ་གྱི་རྒྱུ་ཚོད་སྟོང་
དྲུག་བརྒྱ་དང་ཉི་ཤུར་མཉམ་མོ།།

ཡང་ཉི་མ་ལྷན་པོ་ལ་སྐར་གཤོངས་སུ་འཁོར་བ་ལས་ཁྱིམ་སོ་སོར་ཡུལ་དྲུག་དུ་ཉིན་མཚན་
རིང་ཐུང་བ་དད་པར་འགྱུར་བའི་རྒྱུ་ནི། དེ་ཡང་ཡུལ་དྲུག་ནི་བསིལ་རིའི་ཁྱི་མཐའ་ནས་རྒྱུའི་ནང་
མཐའི་བར་གྱི་སའི་དགྱིལ་འཁོར་ལ་དབག་ཚད་སྟོང་ཕྱག་ཉེར་ལྔ་ཡོད་པའི་བྱེད་བྱང་མ་ལ་ཆ་བ་དད་
བ་དྲུག་དུ་དབྱེ་དགོས་ཏེ། ཡུལ་བྱང་མ་གངས་ལྗན་བསིལ་རི་དང་འདབས་འབྱར་དུ་གནས་གིང་།
འཕགས་ཡུལ་གྱི་ལྷོ་མཐའ་ཉི་མ་བྱང་བཤོད་མཐར་ཐུག་པའི་ཉིན་བྱེད་ཀྱི་དུས་ཀྱི་ཉི་མའི་དགྱིལ་
འཁོར་གྱི་བད་སོ་ན་གནས་བ་དེའི་དུས་ཀྱི་ཐུར་གིང་གི་གྲིབ་མས་འགྲུབ་བས་མོ། །དེ་ལྟར་ལྷོ་སྤྱིང་
དཔུས་མའི་སའི་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་བསིལ་རིའི་ལྷོ་མཐའ་ནས་རྒྱུའི་ནང་མཐའི་བར་ལ་དབག་ཚད་སྟོང་
ཕྱག་ཉེར་ལྔ་ཡོད་པའི་བྱེད་བྱང་མ་ལ་བྱང་ནས་རིམ་བཞུགས་གངས་ལྗན་གྱི་ལ་གྲུ་ནག་ལི་བོད་
འཕགས་ཡུལ་ཏེ་ཡུལ་དྲུག་ཆ་མཉམ་དུ་བྱེ་བ་བཞིན་དུ་ས་དུམ་སུ་ལྷག་མ་བཅུ་གཅིག་པོ་གཞན་ནམས་
ལ་ཡང་དེ་དག་དང་ཁྱོན་མཚུངས་ཀྱི་ཡུལ་དྲུག་གི་ནམ་གཞག་བྱས་ཏེ་ལྷོ་སྤྱིང་དཔུས་མ་འདིའི་ཡུལ་དྲུག་
གི་དཔུས་བྱང་པོར་ཉི་མའི་བཤོད་པའི་དབང་གིས་ཉིན་མཚན་རིང་ཐུང་མི་འདྲ་བར་འགྱུར་བ་བཞིན་དུ་
ས་དུམ་སུ་གཞན་ནམས་ཀྱི་ཡུལ་དྲུག་དང་ཁྱོན་མཚུངས་ནམས་སུ་ཉིན་མཚན་རིང་ཐུང་དུ་འགྱུར་རྒྱུ་
ཡང་གེས་པར་བྱ་དགོས་མོ། །དེ་ལ་ལྷོ་སྤྱིང་དཔུས་མར་ཉིན་མཚན་རིང་ཐུང་མི་འདྲ་བར་འགྱུར་རྒྱུ་
ནི་ལྷོ་སྤྱིང་དཔུས་མའི་དཔུས་བྱང་པོར་ཉིན་མཚན་རིང་ཐུང་མཉམ་པའི་ཆོ་ཡུལ་དྲུག་ཀའི་དཔུས་སུ་
ཉིན་མོ་རྒྱུ་ཚོད་སུམ་ཅུ་མཚན་མོ་རྒྱུ་ཚོད་སུམ་ཅུ་སྟེ་ཉིན་མཚན་མཉམ་པར་མཚུངས་པ་ལས་ཉིན་ཞག་
རེ་རེ་ལ་གངས་ལྗན་དུ་རྒྱ་སྐར་གསུམ་དཔུགས་ལྔ་དེའི་ལྔ་ཆ་གསུམ་དེའི་ཡང་སུམ་བརྒྱ་རེ་ལྔ་ཆ་
སུམ་ཅུ་དང་། གྱི་ལ་ཤར་རྒྱ་སྐར་གསུམ་དཔུགས་གཅིག་དེའི་དྲུག་ཆ་བཞི་དེའི་ཡང་སུམ་བརྒྱ་རེ་ལྔ་ཆ་

བརྒྱ་ལྷ་མ་ཅུ་དང་། རྒྱ་ནག་ཏུ་ཆུ་སྐང་གཉིས་དཔལ་ས་བཞི་དེའི་བདུན་ཆ་དུག་དེའི་ཡང་ལྷ་མ་བརྒྱ་རེ་ལྷ་
 ཆ་བརྒྱ་ལྷ་མ་ཅུ་དང་། ལིང་ཆུ་སྐང་གཉིས་དཔལ་ས་གཉིས་དེའི་བརྒྱད་ཆ་དུག་དེའི་ཡང་ལྷ་མ་བརྒྱ་རེ་ལྷ་
 ཆ་བརྒྱ་ལྷ་མ་ཅུ་དང་། བོད་དུ་ཆུ་སྐང་གཉིས་དཔལ་ས་གཅིག་དེའི་དགུ་ཆ་གཅིག་དེའི་ཡང་ལྷ་མ་བརྒྱ་རེ་
 ལྷ་ཆ་བརྒྱ་ལྷ་མ་ཅུ་དང་། འཕགས་ལུལ་དུ་ཆུ་སྐང་གཅིག་དཔལ་ས་ལྷ་དེའི་བརྒྱ་ཆ་བརྒྱད་དེའི་ཡང་ལྷ་མ་
 བརྒྱ་རེ་ལྷ་ཆ་བརྒྱ་ལྷ་མ་ཅུ་རྣམས་བྱང་བཤོད་ཀྱི་ཆེ་ཉིན་མོ་འཕེལ་ཞིང་མཆན་མོ་འགྲིལ་བ་ལས་ལྷོ་གླིང་
 དཔལ་ས་མའི་དཔལ་ས་བྱང་བོར་ཉི་མ་བྱང་བཤོད་མཐར་ཐུག་པའི་ཆེ་ཉིན་མོའི་ཆད་གངས་ལྗན་ནས་
 འཕགས་ལུལ་གྱི་བར་རིམ་བ་བཞིན་ཆུ་ཆོད་སོ་དུག་དང་། ཆུ་ཆོད་སོ་ལྷ་དང་། ཆུ་ཆོད་སོ་བཞི་ཆུ་སྐང་
 བརྒྱ་བདུན་དཔལ་ས་ཐིག་དཔལ་ས་ཀྱི་བདུན་ཆ་དུག་དང་། ཆུ་ཆོད་སོ་གསུམ་ཆུ་སྐང་ཞེ་ལྷ་དང་། ཆུ་ཆོད་
 སོ་གསུམ་ཆུ་སྐང་ཉི་ཤུ་དང་། ཆུ་ཆོད་སོ་གསུམ་རྣམས་འབྱུང་ཞིང་། མཆན་མོའི་ཆད་ཀྱང་གངས་ལྗན་
 བས་རིམ་བ་བཞིན་ཆུ་ཆོད་ཉེར་བཞི་དང་། ཆུ་ཆོད་ཉེར་ལྷ་དང་། ཆུ་ཆོད་ཉེར་ལྷ་དང་ཆུ་སྐང་ཞེ་གཉིས་
 དཔལ་ས་ལྷ་དཔལ་ས་ཀྱི་བདུན་ཆ་གཅིག་རྣམས་དང་། ཆུ་ཆོད་ཉེར་དུག་ཆུ་སྐང་བཅོ་ལྷ་དང་། ཆུ་ཆོད་
 ཉེར་དུག་ཆུ་སྐང་བཞི་བརྒྱ་དང་། ཆུ་ཆོད་ཉེར་བདུན་རྣམས་འབྱུང་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཉིན་མཆན་མཉམ་
 བ་ལས་ལྷོ་བཤོད་ཀྱི་ཆེ་འང་ལུལ་དུག་བོ་དེ་དང་དེར་ཉིན་ཞག་རེ་ཡེ་བཞིན་གོང་དུ་བཤད་པའི་ཆུ་སྐང་
 སོ་གསུམ་མཆན་མོ་འཕེལ་ཞིང་ཉིན་མོ་འགྲིལ་བས་ལྷོ་བཤོད་མཐར་ཐུག་པའི་ཆེ་གོང་དུ་བཤད་པ་ལས་
 ཉིན་མཆན་གོ་ལོག་སྟེ་ཤེས་པར་བྱའོ།།

དེ་ཡང་འདི་དག་རྒྱུད་འགྲེལ་གྱི་ཤེས་བྱེད་དང་སྦྱར་ཉེ་དྲོགས་པའི་གནས་དག་ཀྱང་དབྱུང་
 པར་བྱ་བ་ལ་ཁམས་ལའི་སོ་བརྒྱད་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། ཆད་འདི་ལ་ལྷོར་བཤོད་པའི་འཕོ་བའི་
 ཉིན་ཞག་ལ་ཆུ་ཆོད་ལྷ་མ་ཅུ་དུག་གིས་ཉིན་མོར་འབྱུང་ཞིང་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞིས་མཆན་མོར་འབྱུང་རོ། །དེ་
 བཞིན་དུ་བྱང་དུ་བཤོད་པ་ལ་མཆན་མོ་དང་ཉིན་མོའི་ཆད་བརྒྱུག་པས་ཤེས་པར་བྱའོ།^ལ །ཞེས་གངས་
 ལྗན་དུ་ལྷོ་བཤོད་མཐར་ཐུག་ནས་བྱང་བཤོད་མཐར་ཐུག་གི་བར་ལ་ཆུ་ཆོད་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱིས་ཉིན་མོ་
 འཕེལ་བ་དང་མཆན་མོ་འགྲིལ་བར་བཤད་པའི་ལྷོ་བཤོད་མཐའ་ནས་བྱང་གི་བཤོད་མཐའི་བར་ལ་
 ཆུ་ཆོད་དུག་ཅུའི་ལྷ་ཆའི་ཉིན་མཆན་འཕེལ་འགྲིལ་བྱེད་པར་གྲུབ་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཁམས་ལའི་ར་བཞི་

པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདིར་དུག་ཆས་འགྲིལ་པར་འགྱུར་ཞིང་འཕེལ་བར་འགྱུར་ཏེ་ཆུ་ཚོད་དུག་ཅུའི་
 དུག་ཆ་ཆུ་ཚོད་བཅུས་ཆུ་སྟོན་ནས་འཁྲིག་པའི་མཐར་ཐུག་པའི་བར་དུ་མཚན་མོ་འགྲིལ་ཅིང་ཉིན་མོ་
 འཕེལ་ལོ། །ཀུན་ཀྱི་ནས་གཞུང་མཐར་ཐུག་པའི་བར་དུ་ཉིན་མོ་འགྲིལ་ཅིང་མཚན་མོ་འཕེལ་ཏེ་ངེས་
 པར་ཉི་མ་རི་བོང་ཅན་ནི་འགྲིལ་པར་འཕེལ་པུ་ཞེས་པ་དུག་ཆས་སོ། །ཀྱི་ལ་ཤའི་དུམ་ཐུལ་གྲིབ་མའི་
 ངེས་པའི་དེ་ནི་འཕགས་པའི་ཡུལ་དུ་མ་ཡིན་ཏེ། འཕགས་པའི་ཡུལ་དུ་ནི་བྱང་དུ་བགྲོད་པ་ནས་ལྟོར་
 བགྲོད་པའི་མཐའ་དང་ལྟོར་བགྲོད་པ་ནས་བྱང་དུ་བགྲོད་པའི་མཐར་གྲིབ་མའི་ངེས་པའི་དབང་གིས་
 བཅུའི་ཆས་འགྲིལ་ཅིང་འཕེལ་ལོ། །དེ་བཞིན་དུ་བོད་དང་ཡི་དང་རྒྱ་ནག་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་ནམས་
 སུ་དགུ་ཆ་དང་བརྒྱད་ཆ་དང་བདུན་ཆ་དག་གིས་ཤམ་ལའི་ཡུལ་ལ་ཐུག་གི་བར་དུ་གྲིབ་མའི་དབང་
 གིས་འགྲིལ་ཅིང་འཕེལ་བར་རིག་པར་བྱལོ། །ཞེས་ཀྱི་ལ་ཤར་ལྟེ་འགྲོད་མཐའ་ལས་བྱང་གི་བགྲོད་
 མཐའ་ཆུ་ཚོད་དུག་ཅུའི་དུག་ཆ་ཆུ་ཚོད་བཅུས་ཉིན་མོ་འཕེལ་ཞིང་མཚན་མོ་འགྲིལ་བ་དང་། འཕགས་
 ཡུལ་བོད་ལི་རྒྱ་ནག་གི་ཡུལ་ནམས་སུ་རིམ་པ་བཞིན་ཆུ་ཚོད་དུག་ཅུའི་བཅུ་ཆ་ཆུ་ཚོད་དུག་དང་། དགུ་
 ཆ་ཆུ་ཚོད་དུག་ཅུ་སྟངས་བཞི་བཅུ་དང་། བརྒྱད་ཆ་ཆུ་ཚོད་བདུན་ཆ་སྟངས་སུ་མ་ཅུ་དང་། བདུན་ཆ་ཆུ་ཚོད་
 བརྒྱད་ཆ་སྟངས་སོ་བཞི་དབུགས་གཅིག་དབུགས་ཀྱི་བདུན་ཆ་ལྟ་ནམས་ཀྱིས་ཉིན་མོ་འཕེལ་ཞིང་
 མཚན་མོ་འགྲིལ་པར་བཤད་ནས། ཡུལ་ནམས་ཀྱི་བགྲོད་མཐའ་ནས་བགྲོད་མཐའ་གཞན་གྱི་བར་
 གྱི་ཉིན་མཚན་འཕེལ་འགྲིལ་གྱི་ཆ་གངས་ལྟན་གྱི་ཆུ་ཚོད་བཅུ་གཉིས་དང་། ཀྱི་ལ་ཤའི་ཆུ་ཚོད་བཅུ་དང་།
 རྒྱ་ནག་གི་ཆུ་ཚོད་བརྒྱད་ཆ་སྟངས་སོ་བཞི་དབུགས་གཅིག་དབུགས་ཀྱི་བདུན་ཆ་ལྟ་ནམས་དང་། ཡི་ཆུ་ཚོད་
 བདུན་ཆ་སྟངས་སུ་མ་ཅུ་དང་། བོད་ཀྱི་ཆུ་ཚོད་དུག་ཅུ་སྟངས་བཞི་བཅུ་དང་། འཕགས་ཡུལ་གྱི་ཆུ་ཚོད་དུག་
 བཅུ་ཆ་སྟངས་གཉིས་ཀྱིས་བསོ་སྟེ་ཐུང་མར་བྱས་པའི་ཐུང་ཐུང་ཉིན་མཚན་མཉམ་པའི་ཉིན་མོའི་ཆུ་ཚོད་
 སུ་མ་ཅུ་ལ་སྟོན་ཞིང་། ཐུང་ཐུང་མཚན་མོའི་ཆུ་ཚོད་སུ་མ་ཅུ་ལ་ཐི་བས་ཉི་མ་བྱང་བགྲོད་མཐར་ཐུག་གི་
 ཉིན་ཞག་དེའི་ཡུལ་དུག་པོ་སོ་སོའི་ཉིན་མོ་དང་མཚན་མོའི་ཚད་གོང་དུ་བཤད་པ་བཞིན་འོང་ངོ་།

དེ་ཡང་ཞག་གི་འཕེལ་འགྲིལ་འདི་བཤད་མ་ཐག་པ་ལྟར་ཉིན་ཞག་ཉིད་ཀྱི་འཕེལ་འགྲིལ་ཏུ་
 འཆད་པ་འགྲེལ་པའི་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། སོ་བརྒྱད་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། བགྲོད་པའི་ཡན་ལག་ནི་

ཐྱེད་དང་བཅས་པའི་བརྒྱད་ཅུ་ཅུ་གཉིས་ལྷག་པའི་ཉིན་ཞག་བརྒྱ་ཉི་ཤེས་པའི་ཡན་ལག་ཉིན་ཞག་དེ་
 རྣམས་ཀྱི་ལྷོ་ཕྱོགས་སུ་མཆོན་མོ་འཕེལ་བར་འགྱུར་ཏེ་བྱང་དུ་ཉིན་མོའོ།¹³ །ཞེས་བསྟན་མཐར་ཉིན་
 མཆོན་འཕེལ་འགྲིབ་རྫོགས་པ་ཉིན་ཞག་གི་གྲངས་ཀྱི་སྟེང་ནས་བཞག་པ་དང་། འཕེལ་འགྲིབ་ཀྱང་
 ཉིན་རེ་བཞིན་ངོས་འཛིན་དགོས་པའི་བྱིར་རོ།

འོན་ཏེ་ཀྱིས་གངས་ལྷན་དུ་ཉིན་ཞག་རེ་ལ་རྒྱ་སྒང་གསུམ་དབུགས་ལྷ་དེའི་ལྷ་ཆ་གསུམ་
 དེའི་ཡང་སུམ་བརྒྱ་རེ་ལྷ་ཆ་བརྒྱ་དང་སུམ་ཅུར་བཤད་པ་དང་། འབྲེལ་ཆེན་ལས། ཀྱི་ལ་ཤའི་བྱང་གི་
 ཆ་ཁ་བ་ཅན་གྱི་བར་དུ་སྟེ་ཉིན་ཞག་སོ་སོ་ལ་དབུགས་བཞེད་དང་རྒྱ་སྒང་གསུམ་བསྟོད་པའི་ཡན་ལག་
 གིས་འཕེལ་ཞིང་འགྲིབ་པོ།¹⁴ །ཞེས་གསུངས་པ་འགལ་ཞིང་། དེ་བཞིན་དུ་ཁྱོད་ཀྱི་ཀྱི་ལ་ཤར་ཉིན་
 ཞག་རེའི་འཕེལ་འགྲིབ་ལ་རྒྱ་སྒང་གསུམ་དབུགས་གཅིག་དེའི་དུག་ཆ་བཞེ་སུམ་བརྒྱ་རེ་ལྷ་ཆ་བརྒྱ་
 སུམ་ཅུ་དང་། འཕགས་ལུལ་གྱི་ཉིན་ཞག་རེའི་འཕེལ་འགྲིབ་ལ་རྒྱ་སྒང་གཅིག་དབུགས་ལྷ་དེའི་བཅུ་ཆ་
 བརྒྱད་སུམ་བརྒྱ་རེ་ལྷ་ཆ་བརྒྱ་དང་སུམ་ཅུ་རྣམས་སུ་བཤད་པ་དང་། འབྲེལ་ཆེན་ལས། ཉིན་ཞག་སོ་
 སོ་ལ་ཉིན་མོ་དང་མཆོན་མོ་འཕེལ་བའམ་འགྲིབ་པ་ནི་དབུགས་གཉིས་དང་རྒྱ་སྒང་གསུམ་མོ། །ཆོད་
 འདིན་ཀྱི་ལ་ཤའི་དུམ་ཐུ་ལ་ཡིན་ཏེ་¹⁵ །ཞེས་པ་དང་། འཕགས་པའི་ལུལ་དུ་ཡང་ཉིན་མཆོན་སོ་སོ་ལ་
 རྒྱ་སྒང་གཉིས་འཕེལ་བའམ་འགྲིབ་པར་གྲེས་པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་འགལ་ལོ་ཞེན།
 རྒྱུན་མེད་དེ། བདག་ཅག་གིས་བཤད་པའི་ལུལ་དུག་གི་ཉིན་ཞག་རེའི་འཕེལ་འགྲིབ་རྣམས་ནི་བསྟོད་
 པ་གཉིས་མཐར་ཐུག་གི་དུས་ཀྱི་བསྟོད་མཐའ་གཅིག་ནས་ཅིག་ཤོས་ཀྱི་བར་གྱི་ཉིན་མཆོན་འཕེལ་
 བའི་ཆར་གྱུར་པའི་རྒྱ་ཆོད་སོགས་ལ་བསྟོད་མཐའ་གཅིག་ནས་ཅིག་ཤོས་ཀྱི་བར་གྱི་ཉིན་ཞག་གི་
 གྲངས་ཐྱེད་དང་བཅས་པའི་བརྒྱ་བརྒྱད་ཅུ་ཅུ་གཉིས་ཀྱིས་བཞོས་པའི་ཐོབ་ཐོར་རྒྱུན་མེད་ཡིན་པས་
 ཉིན་ཞག་རེའི་འཕེལ་འགྲིབ་དུ་འཐད་ལ། འབྲེལ་ཆེན་ལས། གངས་ལྷན་གྱི་ཉིན་ཞག་རེའི་འཕེལ་
 འགྲིབ་ལ་རྒྱ་སྒང་གསུམ་དང་དབུགས་བཞེད་¹⁶ །གསུངས་པ་ནི་རགས་བཞེད་བར་དུ་མཛོད་པ་དང་།
 ཀྱི་ལ་ཤར་རྒྱ་སྒང་གསུམ་དང་དབུགས་གཉིས་སུ་གསུངས་པ་དང་། འཕགས་ལུལ་དུ་རྒྱ་སྒང་གཉིས་སུ་
 གསུངས་པ་ནི་དེ་གཉིས་ཀྱི་བསྟོད་མཐའི་འཕེལ་ཆ་ལ་བསྟོད་མཐའ་གཅིག་ནས་ཅིག་ཤོས་ཀྱི་བསྟོད་

མཐའི་བར་གྱི་ཁྱིམ་ཞག་གི་གྲངས་བརྒྱ་བརྒྱད་ཅུ་ས་བཞོས་པའི་རྟེན་པ་གེ་ལ་ཤར་ལ་ཆུ་སྤང་གསུམ་
དབུགས་གཉིས་དང་། འཕགས་ཡུལ་དུ་ཆུ་སྤང་གཉིས་འོང་བས་བྱ་སྤྲོ་བ་ལ་དགོངས་ཏེ་གསུངས་པ་
ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་གཞན་དག་གིས་འཕགས་ཡུལ་ནས་གངས་ལྗན་གྱི་བར་ཉིན་ཞག་རེ་ལ་དབུགས་
གཉིས་གཉིས་ཀྱི་བར་ཁྱད་མཛད་པ་ཡོད་དེ་ཅིར་ཡང་མི་འགྱུར་རོ། །

དེ་ལྟར་སྤྱིར་བཤད་ནས་ཅིར་འགྱུར་ལག་ལེན་དུ་སྤྱར་ན། ཉི་བར་ལྷག་ཁྱིམ་དུ་སྤྱོད་མ་ཐག་
གི་ཆེ་ཡུལ་དུག་གི་དབུས་བྱང་པོར་ཉིན་ཆུ་ཚོད་སུམ་ཅུ་མཚན་ཆུ་ཚོད་སུམ་ཅུ་ལྟེ་ཉིན་མཚན་མཉམ་པར་
མཚུངས་པ་ལས། ཡུལ་དུག་པོ་སོ་སོར་རང་རང་གི་ཉིན་ཞག་རེའི་ཉིན་མོའི་འཕེལ་བ་བསགས་པ་ལས་
ཉི་བར་སྤང་ཁྱིམ་དུ་སྤྱོད་པའི་ཆེ་འཕགས་ཡུལ་དུ་ཆུ་ཚོད་སོ་གཅིག་ དེ་བཞིན་དུ་བོད་དུ་འང་ཆུ་ཚོད་སོ་
གཅིག་ཆུ་སྤང་དུག་དབུགས་བཞི། ལིར་ཆུ་ཚོད་སོ་གཅིག་ཆུ་སྤང་བཅོ་ལྔ། རྒྱ་ནག་དུ་ཆུ་ཚོད་སོ་གཅིག་
ཆུ་སྤང་ཉེར་ལྔ་དབུགས་བཞི་དེའི་བདུན་ཆུ་གཉིས། གེ་ལ་ཤར་ཆུ་ཚོད་སོ་གཅིག་ཆུ་སྤང་བཞི་བརྒྱ།
གངས་ལྗན་དུ་ཆུ་ཚོད་སོ་གཉིས་རྣམས་ཉིན་མོའི་ཚད་ཡིན་ཞིང་། དེ་བཞིན་དུ་ཉི་བར་འབྲིག་པའི་ཁྱིམ་
དུ་སྤྱོད་མ་ཐག་གི་ཆེ་འཕགས་ཡུལ་དུ་ཆུ་ཚོད་སོ་གཉིས། བོད་དུ་ཆུ་ཚོད་སོ་གཉིས་ཆུ་སྤང་བཅུ་གསུམ་
དབུགས་གཉིས། ལིར་ཆུ་ཚོད་སོ་གཉིས་ཆུ་སྤང་སུམ་ཅུ། རྒྱ་ནག་ཆུ་ཚོད་སོ་གཉིས་ཆུ་སྤང་ར་གཅིག་
དབུགས་གཉིས་དེའི་བདུན་ཆུ་བཞི། གེ་ལ་ཤར་ཆུ་ཚོད་སོ་གསུམ་ཆུ་སྤང་ཉི་ལྔ། གངས་ལྗན་དུ་ཆུ་ཚོད་
སོ་བཞི་རྣམས་ཉིན་མོའི་ཚད་དོ། །ཡང་ཉི་མ་ཀཾ་ཏའི་ཁྱིམ་དུ་སྤྱོད་མ་ཐག་པ་ཡུལ་དུག་གི་དབུས་བྱང་
པོར་བྱང་བཤོད་མཐར་ཐུག་པའི་ཉིན་མོའི་ཚད་ནི་གོང་དུ་བཤད་ཟིན་པ་ལྟར་རོ། །

དེ་ལྟར་ཡུལ་དུག་སོ་སོར་ཉིན་མོ་གཅིག་ལ་ཡང་ཉི་མ་རིང་ཐུང་མི་མཉམ་པར་འོང་བའི་རྒྱ་
མཚན་ནི་ཉི་མ་བྱང་བཤོད་མཐར་ཐུག་པའི་ཉི་མོ་ལ་མཚན་ནས་བརྟན་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་ཡུལ་དུག་
ཀའི་དབུས་རྣམས་སུ་ཉི་བར་ལྷག་ཁྱིམ་དུ་སྤྱོད་མ་ཐག་གི་ཆེ་ཉི་མ་ཤར་དབུས་མའི་ཚངས་ཐིག་གི་
སྟེང་ཐད་དུ་སྤྱོད་པའི་ཆེ་སྤྱོད་དང་པོ་འཆར་ཞིང་ལྷུ་བ་སྤྱིར་དབུས་མའི་ཡང་ཚངས་ཐིག་གི་སྟེང་ཐད་དུ་
སྤྱོད་པའི་ཆེ་ཕྱི་དྲོ་རྫོགས་པར་མཚུངས་པ་ལས། དེ་ནས་ཉི་མ་རིམ་གྱིས་བྱང་དུ་བཤོད་དེ་བྱང་བཤོད་
མཐར་ཐུག་པའི་ཉིན་འཕགས་ཡུལ་གྱི་དབུས་སུ་ཤར་དབུས་མའི་ཚངས་ཐིག་ལས་ཤར་དུ་ཉི་མས་

ཚུ་ཚོད་གཅིག་དང་ཚུ་སྒང་སྒུམ་ཚུ་ལ་བཤོད་པའི་ཁྱོན་ཙམ་དུ་བྱིན་པར་ཉི་མ་སློབ་པ་ན་སྔོན་དང་པོ་
 འཆར་ཞིང་། ལུབ་སྒྲིང་དབུས་མའི་ཚངས་ཐིག་ལས་ལུབ་ཏུ་ཉི་མས་ཚུ་ཚོད་གཅིག་དང་ཚུ་སྒང་སྒུམ་ཚུ་
 ལ་བཤོད་པའི་ཁྱོན་ཙམ་དུ་ཉི་མ་སློབ་པ་ན་སྔོན་རྫོགས་པས་ཤར་གྱི་འཆར་ས་ནས་འཕགས་ཡུལ་གྱི་
 དབུས་དྲང་པོར་ཉི་མ་སློབ་གྱི་བར་ལ་ཚུ་ཚོད་བཅུ་དྲུག་དང་ཚུ་སྒང་སྒུམ་ཚུ་སྟེ་སྔོན་དང་། དེ་ནས་ཉི་མ་ལུབ་
 པའི་བར་ལ་ཡང་ཚུ་ཚོད་བཅུ་དྲུག་དང་ཚུ་སྒང་སྒུམ་ཚུ་སྟེ་བྱི་དོལ། །དེ་ལྟར་ཉི་མ་ཚུ་ཚོད་སོགས་མཐོ། །པོད་
 གྱི་དབུས་སུ་ཤར་སྒྲིང་དབུས་མའི་ཚངས་ཐིག་ལས་ཤར་དུ་ཚུ་ཚོད་གཅིག་དང་ཚུ་སྒང་བཞི་བཅུ་ལ་བཤོད་
 པའི་ཁྱོན་ཙམ་དུ་ཉི་མས་སློབ་པའི་ཆེ་སྔོན་དང་པོ་འཆར་ཞིང་། ལུབ་སྒྲིང་དབུས་མའི་ཡང་ཚངས་ཐིག་ལས་
 ལུབ་ཏུ་དེ་མཚུངས་སུ་སློབ་པའི་ཆེ་སྔོན་རྫོགས་པས་ཤར་གྱི་འཆར་ས་ནས་བོད་གྱི་དབུས་དྲང་པོར་ཉི་
 མ་སློབ་གྱི་བར་ལ་ཚུ་ཚོད་བཅུ་དྲུག་དང་ཚུ་སྒང་བཞི་བཅུ་སྟེ་སྔོན་དང་། དེ་ནས་ཉི་མ་ལུབ་གྱི་བར་ལ་
 ཚུ་ཚོད་བཅུ་དྲུག་དང་ཚུ་སྒང་བཞི་བཅུ་སྟེ་བྱི་དོལ། །དེ་ལྟར་དེ་ལ་བས་བོད་གྱི་ཉི་མ་ཚོད་ཚུ་ཚོད་སོགས་མ་
 དང་ཚུ་སྒང་ཉི་ལུལ།

ལའི་ཡུལ་དབུས་སུ་ཤར་སྒྲིང་དབུས་མའི་ཚངས་ཐིག་ལས་ཤར་དུ་ཚུ་ཚོད་གཅིག་དང་ཚུ་སྒང་
 ར་གཉིས་དབུགས་གསུམ་ལ་བཤོད་པའི་ཁྱོན་ཙམ་དུ་ཉི་མས་སློབ་པའི་ཆེ་སྔོན་དང་པོ་འཆར་ཞིང་།
 ལུབ་སྒྲིང་དབུས་མའི་ཡང་ཚངས་ཐིག་ལས་ལུབ་ཏུ་དེ་མཚུངས་སུ་ཉི་མས་སློབ་པའི་ཆེ་སྔོན་རྫོགས་པས་
 ཤར་གྱི་འཆར་ས་ནས་ལའི་དབུས་དྲང་པོར་ཉི་མ་སློབ་གྱི་བར་ལ་ཚུ་ཚོད་བཅུ་དྲུག་ཚུ་སྒང་ར་གཉིས་
 དབུགས་གསུམ་སྟེ་སྔོན་དང་། དེ་ནས་ཉི་མ་ལུབ་པའི་བར་ལ་ཚུ་ཚོད་སོགས་གྱི་གངས་དེ་ཉིད་དེ་
 བྱི་དོལ། །སྔུ་ཐིག་ཉིས་བཅོ་མས་པས་ཚུ་ཚོད་སོགས་མ་དང་ཚུ་སྒང་ཞེ་སྔོན་ཉིད་དུས་གྱི་ལའི་ཉི་མ་ཚོད་
 དོ། །ཡང་རྒྱ་ནག་གི་དབུས་སུ་ཉི་ཤར་སྒྲིང་དབུས་མའི་ཚངས་ཐིག་ལས་ཤར་དུ་ཚུ་ཚོད་གཉིས་ཚུ་སྒང་
 བརྒྱད་དབུགས་གསུམ་དེའི་བདུན་ཆ་གསུམ་ལ་བཤོད་པའི་ཁྱོན་ཙམ་དུ་ཉི་མས་སློབ་པའི་ཆེ་སྔོན་དང་
 པོ་འཆར་ཞིང་། ལུབ་སྒྲིང་དབུས་མའི་ཡང་ཚངས་ཐིག་ལས་ལུབ་ཏུ་དེ་མཚུངས་སུ་ཉི་མས་སློབ་པའི་
 ཆེ་སྔོན་རྫོགས་པས་ཤར་གྱི་ཉི་མ་འཆར་ས་ནས་རྒྱ་ནག་གི་དབུས་དྲང་པོར་ཉི་མ་སློབ་པའི་བར་
 ལ་ཚུ་ཚོད་བཅུ་བདུན་ཚུ་སྒང་བརྒྱད་དབུགས་གསུམ་དེའི་བདུན་ཆ་གསུམ་སྟེ་སྔོན་དང་། དེ་ནས་

ཉི་མ་རྒྱ་བ་པའི་བར་ལ་ཡང་རྒྱ་ཚོད་སོགས་གྲངས་དེ་ཉིད་དེ་ཕྱི་དྲོའོ། །མ་ཕྱིའི་ཚད་གཉིས་
བསྐྱེམས་པས་རྒྱ་ཚོད་སོ་བཞི་རྒྱ་སྒང་བརྩ་བརྩལ་དུག་དུག་ཐིག་དེའི་བརྩལ་ཆ་དུག་ཆུམས་ནི་དེའི་
རྒྱལ་གྱི་རྒྱ་ནག་གི་ཉིན་ཚད་དོ།

ཡང་གེ་ལ་ཤའི་དབུས་སུ་ནི་ཤར་གླིང་དབུས་མའི་ཚངས་ཐིག་ལས་ཤར་དུ་རྒྱ་ཚོད་གཉིས་
དང་རྒྱ་སྒང་སུམ་རྩ་ལ་བགོད་པའི་ཁྱོན་ཙམ་དུ་ཉི་མས་སློབ་པའི་ཆོ་སྤྱོད་དང་པོ་འཆར་ཞིང་། རུབ་གླིང་
དབུས་མའི་ཡང་ཚངས་ཐིག་ལས་རུབ་དུ་དེ་མཚུངས་སུ་ཉི་མས་སློབ་པའི་ཆོ་སྤྱོད་རྫོགས་པས་ཤར་གྱི་
ཉི་མ་འཆར་ས་ནས་གེ་ལ་ཤའི་དབུས་དྲང་པོར་ཉི་མ་སློབ་པའི་བར་ལ་རྒྱ་ཚོད་བརྩ་བརྩལ་རྒྱ་སྒང་སུམ་
རྩ་སྟེ། སྤྱོད་དང་། དེ་ནས་ཉི་མ་རུབ་པའི་བར་ལ་ཡང་རྒྱ་ཚོད་བརྩ་བརྩལ་རྒྱ་སྒང་སུམ་རྩ་སྟེ་ཕྱི་དྲོའོ། །མ་
ཕྱིའི་ཚད་གཉིས་བསྐྱེམས་པས་རྒྱ་ཚོད་སོ་ལྔ་འོང་བ་ནི་བྱང་བགོད་མཐར་ཐུག་པའི་ཉིན་གྱི་གེ་ལ་ཤའི་
དབུས་དྲང་པོར་ཉིན་ཚད་དོ། །གངས་ལྗན་གྱི་དབུས་སུ་ནི་ཤར་གླིང་དབུས་མའི་ཚངས་ཐིག་ལས་ཤར་
དུ་རྒྱ་ཚོད་གསུམ་ལ་བགོད་པའི་ཁྱོན་ཙམ་དུ་ཉི་མས་སློབ་པའི་ཆོ་སྤྱོད་དང་པོ་འཆར་ཞིང་། རུབ་གླིང་
དབུས་མའི་ཡང་ཚངས་ཐིག་ལས་རུབ་དུ་རྒྱ་ཚོད་གསུམ་ལ་བགོད་པའི་ཁྱོན་ཙམ་དུ་ཉི་མས་སློབ་པའི་ཆོ་
སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྤྱོད་དང་ཕྱི་དྲོའི་ཚད་རྫོགས་པ་གོང་བཞིན་སྦྱོར་བ་དང་། དེ་གཉིས་བསྐྱེམས་པས་
རྒྱ་ཚོད་སོ་དུག་འོང་བ་གངས་ལྗན་གྱི་དབུས་ཀྱི་བྱང་བགོད་མཐར་ཐུག་པའི་ཉིན་གྱི་ཉིན་ཚད་དོ།

དེ་ལྟར་ཡུལ་དུག་གི་དབུས་དྲང་པོར་ཉི་མ་བྱང་བགོད་མཐར་ཐུག་པའི་ཉིན་ཉི་མ་རིང་ཐུང་མི་
འདྲ་བ་ཐ་དད་པར་འགྱུར་བ་ནི་བཤད་ཐིག་པ་ལྟར་གྱི་ཉི་མ་འཆར་ས་དང་རུབ་ས་སྤྱི་མི་མཚུངས་
པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་ཉི་མ་འཆར་ས་འཇམ་འཆར་དུས་དང་རུབ་ས་འཇམ་རུབ་དུས་སྤྱི་
མེད་པར་མཉམ་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ཡུལ་དུག་གི་ཐད་ཀར་ཉི་མ་ལ་མཁྱོགས་སུ་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་
ཡིན་དགོས་ལ། དེ་ནི་མི་རུང་སྟེ། གཞི་ཡུལ་དུག་གི་དབུས་ཀྱི་ཐད་སོར་དུས་ཉིན་གང་པོ་གཅིག་ལ་འགོ་
བ་པོ་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་གཅིག་ཡུལ་དུག་པོ་འདྲིའི་ཐད་དུ་མཁྱོགས་འདི་འདྲ་བའི་ཐད་དུ་སུམ་བ་
ཡིན་པ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་པད་དཀར་ཞལ་ལུང་ལས། ཉི་བར་བྱིས་བརྩ་
གཉིས་སུ་རིམ་པ་བཞིན་སློབ་མ་ཐག་པའི་ཆོ་གེ་ལ་ཤའི་དབུས་སུ་ཉི་མ་རིང་ཐུང་སྤྱོད་ཆོགས་སུ་འགྱུར་བ་

རྣམས་ཀྱང་ཉི་མའི་འཆར་ས་དང་རྒྱལ་ས་ཐ་དད་པའི་དབང་གིས་འཆར་དུ་ས་དང་རྒྱལ་དུ་ས་སྤྱིར་
འགྱུར་བ་བཤད་པ་ཉིད་^{༡༥} གིན་རྒྱུ་ལེགས་པར་བཤད་པ་ཡིན་པས་དེ་དང་བདག་ཅག་གིས་ཟུར་ཙམ་
བཤད་པ་འདི་ལ་དཔག་ས་ནས་འཕགས་ཡུལ་སོགས་ཡུལ་ལྷག་མ་ལུ་པོ་རྣམས་སྤྱིར་ཡང་ཉི་བར་བྱིས་
ལྷག་མ་རྣམས་སྤྱིར་མ་ཐག་པའི་ཆོ་དང་སྤྱོད་པའི་ཚུལ་རྣམས་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱའོ།།

དེ་ལ་མ་ཁས་པ་ རོ་ཞལ་སོགས་ སྤྱི་མ་ཕལ་མོ་ཆེ་དག་ལྟོ་སྤྱིར་དབུས་མའི་ཡུལ་དུག་པོ་གང་
གི་དབུས་སྤྱིར་ཡང་ ཉི་བར་བྱིས་གང་ན་གནས་པའི་ཆོ་ཡང་ ཉི་མའི་དགྱིལ་འཁོར་ཤར་སྤྱིར་དབུས་མའི་དབུས་
དང་པོའི་ཐད་དུ་སྤྱིབ་པའི་ཆོ་སྤྱོད་དང་པོ་འཆར་ཞིང་། རྒྱ་མཚན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ན་འཕགས་ཡུལ་སོགས་
ལྟོ་སྤྱིར་དབུས་མའི་དབུས་དང་པོར་སྤྱོད་དང་ཤར་སྤྱིར་དབུས་མའི་དབུས་དང་པོར་བྱེད་དོན་གཅིག་
ཅིང་། དེ་བཞིན་དུ་ལྟོ་སྤྱིར་དབུས་མའི་དབུས་ཀྱི་བྱེད་དང་རྒྱབ་སྤྱིར་དབུས་མའི་དབུས་ཀྱི་སྤྱོད་དོན་
གཅིག་པ་སོགས་སྤྱིར་གཞན་རྣམས་ལ་ཡང་སྤྱར་ནས་འཆད་པར་བྱེད་ཅིང་། དུས་སྤྱོད་ཡང་ཉིན་དུག་
མཚན་དུག་འཆར་བ་བཞིན་དུ་དུས་ནམ་ཡང་སྤྱོད་དུས་སྤྱོད་གསུམ་དང་། བྱེད་ཡང་གསུམ་མེ་འཆར་
བར་འདོད་དོ། ཁ་ཅིག་ རོན་ལྷན་ དེ་དག་ཡིན་པ་གཞིར་བྱས་ཏེ། དེ་ལྟར་བྱས་པ་ན་དུས་བཞི་གསུམ་
སྟོར་ལ་སྤྱོད་ཆགས་པར་མཐོང་ནས་དུས་བཞི་གསུམ་སྟོར་ཡིན་པར་འདོད་ན་འདང་། དེ་ཉིད་ནི་གསུམ་
སྟོར་གསལ་སྟོན་དུ་བཀག་ཟིན་པས་དེར་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་། ལྟོ་སྤྱིར་དབུས་མའི་དབུས་དང་པོར་དུས་
ནམ་ཡང་ཤར་སྤྱིར་དབུས་མའི་ཆངས་ཐིག་གི་སྟེང་དུ་ཉི་མས་སྤྱིབ་པའི་ཆོ་སྤྱོད་དང་པོ་འཆར་ཞིང་། རྒྱབ་
སྤྱིར་དབུས་མའི་ཆངས་ཐིག་གི་སྟེང་ཐད་དུ་ཉི་མ་སྤྱིབ་པའི་ཆོ་བྱེད་རྫོགས་པར་འདོད་པ་དང་། ཤར་
སྤྱིར་དབུས་མའི་ཆངས་ཐིག་གི་བྱེད་དང་ལྟོ་སྤྱིར་དབུས་མའི་ཆངས་ཐིག་གི་སྤྱོད་རྣམ་པ་ཀྱན་རྒྱུ་ཡན་
ཆད་མཉམ་པར་འདོད་པ་རྣམས་ནི་རིགས་པ་དང་འགལ་བས་མི་འཐད་དོ།།

རི་ལྟར་ན་ཉི་བར་ལུག་བྱིས་དུ་སྤྱིབ་མ་ཐག་པའི་ལྟོ་སྤྱིར་དབུས་མའི་ཆངས་ཐིག་གི་དབྱིད་
མཉམ་ཀྱི་ཆོ་གེ་ལ་ཤར་བྱོན་མཚུངས་ཀྱི་ཤར་སྤྱིར་དབུས་མའི་ཆངས་ཐིག་དང་འཕགས་ཡུལ་དང་
བྱོན་མཚུངས་ཀྱི་ཤར་སྤྱིར་དབུས་མའི་ཆངས་ཐིག་གཉིས་བྱེད་པོ་ཡན་ཆད་མཉམ་པར་ཐལ། དེའི་ཆོ་
གེ་ལ་ཤར་བྱོན་མཚུངས་ཀྱི་ཤར་སྤྱིར་དབུས་མའི་ཆངས་ཐིག་གི་བྱེད་དང་གེ་ལ་ཤར་ཆངས་ཐིག་གི་

འཆར་བའི་དུས་གསུངས་པ་ལུག་གི་དུས་སྐྱོར་ལ་ནི་ཆུ་སྒང་དུ་འགྱུར་^{੧੧} ཞེས་པ་སྟེ་འདིར་ལུག་གི་དུས་
 སྐྱོར་ལ་དང་པོ་གར་བ་ནས་དུས་སྐྱོར་གྱི་མ་འཆར་བའི་བར་གྱི་དུས་ལ་ཆུ་སྒང་གི་ཚོགས་མཐའ་དག་
 ལག་སྟེ་ཞེས་པ་དགུ་བརྒྱ་ལྟ་བུ་འདི་ཉིས་བརྒྱར་འགྱུར་རོ། ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་དུས་སྐྱོར་ནམས་ཀྱི་
 འཆར་ཡུན་གསུངས་པ་ནམས་ནི་སྟོ་གླིང་དབུས་མའི་ཚངས་ཐིག་གི་ཀྱི་ལ་གའི་དབུས་དྲུང་པོའི་དབར་
 དུ་མཛད་པ་ཡིན་ལ། དེའི་དུས་སྐྱོར་ནམས་ཀྱི་འཆར་ཡུན་ནི་འབྲེལ་ཆེན་ལས་དངོས་སུ་གསུངས་པ་
 ལྟར་ཆུ་སྒང་ཉིས་བརྒྱ་དགུ་བརྒྱ་ལྟ་བུ་འཆར་ཡུན་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཉིས་བརྒྱ་དུག་ཅུ་ལྟ་བུ་གི་
 དང་། ཉིས་བརྒྱ་ལྟ་བུ་འབྲིག་པའི་དང་། སུམ་བརྒྱ་ལྟ་བུ་ཀུན་པའི་དང་། སུམ་བརྒྱ་དུག་ཅུ་ལྟ་བུ་སྟེ་ཆེ་འདི་དང་།
 སུམ་བརྒྱ་དགུ་བརྒྱ་ལྟ་བུ་པུ་མོའི་དུས་སྐྱོར་གྱི་འཆར་བའི་ཡུན་ཆད་དེ། སྒང་ལ་སོགས་པ་དུག་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་
 མིན་པར་བརྒྱུག་པའི་ཆད་ཀྱིས་འཆར་རོ། ། དེ་ཡང་དཔེ་རིས་སུ་བཀོད་པ་ནི་འདི་རོ།

ལུག	༡༧༠	ཉ།
སྒང་།	༡༦༠	བུམ་པ།
འབྲིག	༡༠༠	ཆུ་སྒྲིབ།
ཀུན།	༣༠༠	གཞུ།
སྟེ།	༣༦༠	སྟེག
པུ་མོ།	༣༧༠	སྒང་། ^{੧੨}

དེ་ལྟར་ན་ཁྱིམ་དུག་གི་ཆད་ཉིན་མོ་འཆར་བ་དང་། དུག་གི་ཆད་མཚན་མོ་འཆར་བའི་ཚུལ་
 ཀྱིས་དུས་གང་དང་གང་གི་ཆེད་ཉིན་མཚན་གྱི་རིང་ཐུང་ནམས་དང་ཤིན་ཏུ་འབྲིག་པ་ཡིན་ནོ། ། ཉི་མ་
 ཁྱིམ་མཚམས་ནམས་སུ་གནས་པའི་ཆེ་འབྲིག་འོང་ནའང་ཉི་མ་ལུག་ཁྱིམ་གྱི་ཕྱེད་ལྟ་བུ་གནས་པའི་
 ཆེ་ལྟར་བརྒྱུག་སྟུམ་ན། དེ་ནི་འདི་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཉི་བར་ཁྱིམ་གང་དང་གང་ཡིན་པ་དེར་སྟེབ་
 བས་ཁྱིམ་ཞག་རི་ཙམ་ཞིག་འདས་པ་ལྟས་ལ་དེ་ནས་ཉི་བར་ཁྱིམ་གང་ན་གནས་པའི་ཁྱིམ་དེའི་འཆར་
 ཡུན་གང་ཡིན་པ་དེ་སུམ་ཅུས་བཤོས་ཏེ་རྟེན་ནོར་དེ་ཉི་བར་ཁྱིམ་དེར་སྟེབ་ནས་ཁྱིམ་ཞག་དུ་སོང་གི་

གངས་ཀྱིས་བསྐྱར་བ་དེས་ཉི་ཤར་ཁྱིམ་གང་ན་གནས་པའི་ཁྱིམ་དེའི་འཆར་ཡུན་ལ་འཕྲི་བའི་ལྷག་ནས་
བགངས་པའི་ཁྱིམ་དུག་གི་འཆར་ཡུན་དང་ཉི་ཤར་གང་ན་གནས་པའི་ཁྱིམ་དེའི་བདུན་པའི་ཁྱིམ་གང་
ཡིན་པ་དེའི་ཡང་འཆར་ཡུན་སུམ་ཅུས་བགོས་པའི་རྟེན་ལོར་གོང་དུ་བཤད་པ་བཞིན་ཉི་ཤར་ཁྱིམ་དེར་
སླེབ་ནས་ཁྱིམ་ཞག་དུ་སོང་གི་གངས་ཀྱིས་བསྐྱར་བ་དང་བཅས་པ་ནི་དུས་དེ་དང་དེའི་ཆོ་ཉིན་མོའི་
ཆད་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཉི་ཤར་གང་ན་གནས་པའི་ཁྱིམ་དེ་ནས་བགངས་པའི་ཁྱིམ་བདུན་པ་དེའི་འཆར་
ཡུན་ལ་སུམ་ཅུས་བགོས་པའི་རྟེན་ལོར་གོང་བཞིན་བསྐྱར་བ་དེས་བདུན་པའི་འཆར་ཡུན་ལ་ཕྱི་བའི་
ལྷག་ནས་ལྷ་མ་ལས་ཅིག་ཤོས་ཀྱི་ཁྱིམ་དུག་གི་འཆར་ཡུན་དང་ཉི་ཤར་གང་ན་གནས་པའི་ཁྱིམ་དེའི་
འཆར་ཡུན་ལ་སུམ་ཅུས་བགོས་པའི་རྟེན་ལོར་གོང་བཞིན་བསྐྱར་བ་དང་བཅས་པ་བསྐྱེམས་པ་ནི་དུས་
དེ་དང་དེའི་ཆོའི་མཆན་མོའི་ཆད་དོ།

དེ་དག་ནི་རྒྱུད་འགྲེལ་ལས་དངོས་སུ་གསུངས་པའི་ལྷོ་གླིང་དབུས་མའི་གྲེ་ལ་ཤའི་དབུས་
བྱང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་བཤད་པའི་རིགས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དུམ་བུ་གཞན་རྣམས་ལ་
རི་ལྟར་མཆོན་པ་ནི། གྲེ་ལ་ཤ་ལ་བཤད་པ་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་དུས་སྟོར་སོ་སོའི་འཆད་པའི་ཡུན་ཆད་
རྒྱ་སྐང་ཉིས་བརྒྱ་དགུ་བརྒྱད་དང་། ཉིས་བརྒྱ་དགུ་བརྒྱད་དང་། ཉིས་བརྒྱ་དང་། སུམ་བརྒྱ་དང་། སུམ་བརྒྱ་
དུག་ཅུ་དང་། སུམ་བརྒྱ་དགུ་བརྒྱ་རྣམས་བཞག་པ་ལ་རང་རང་གི་དཔྱིད་མཉམ་གྱི་ཐིག་མ་བྱས་ནས་
བསྒྲིགས་པ་ནི་ལྷོ་གླིང་དབུས་མ་ལས་གཡས་སྐྱོར་གྱི་དུམ་བུ་གཉིས་པ་ལྷོ་གླིང་ལྷུང་མའི་གྲེ་ལ་ཤ་དང་
ཁྱོན་མཚུངས་ཀྱི་དབུས་བྱང་པོར་གླུང་གིས་ཐོག་མ་བྱས་པའི་དུག་རིམ་པ་དང་། ཐིག་པ་ལ་སོགས་པ་
དུག་རིམ་པ་མིན་པར་བསྒྲིག་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཉི་ཤར་ཁྱིམ་གང་དུ་སླེབ་མ་ཐག་གི་ཆོད་པྱིད་མཉམ་
ཐོག་པའི་ས་དུམ་བུ་ལྷག་མ་བརྒྱ་པོ་དེའི་གྲེ་ལ་ཤ་དང་ཁྱོན་མཚུངས་ཀྱི་དབུས་དང་དཔྱིད་མཉམ་ཐོག་
པའི་ཁྱིམ་དེ་ཐོག་མར་བྱས་པའི་དུག་རིམ་པ་དང་། སྟོན་མཉམ་ཐོག་པའི་ཁྱིམ་ལ་སོགས་པ་དུག་རིམ་
པ་མིན་པར་བསྒྲིག་ཏེ་ཉིན་མོ་དང་མཆན་མོའི་ཆད་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ།

དེ་ལྟར་ན་ས་དུམ་བུ་བརྒྱ་གཉིས་རྣམས་དང་ཡུལ་དུག་སོ་སོའི་དུས་སྟོར་རྣམས་འཆར་ཡུན་མི་
འདྲ་བ་སྤྱི་ཆོགས་པའི་དབང་གིས་ཉིན་མཆན་ཡང་རིང་བྱང་སྤྱི་ཆོགས་སུ་གྱུར་པ་འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་

ཡང་གི་ལ་ཤེད་དབུས་ལ་དབེར་མཚོན་པ་ཙམ་ཞིག་བཤད་ན། ལུག་ཁྱིམ་གྱི་འགོ་ཤར་གླིང་དབུས་
 མའི་ཚངས་ཐིག་གི་སྟེང་ཐད་ནས་འཆར་བ་ཡིན་ཞིང་། མཇུག་ཀྱང་དེ་ཉིད་ནས་ཤར་ན་ལུག་གི་དུས་
 སྟོར་གྱི་འཆར་ཡུན་ལ་འང་ཆུ་སྒང་སུམ་བརྒྱ་འོང་རྒྱ་ཡིན་པ་ལ། ལུག་ཁྱིམ་གྱི་མཇུག་གླང་ཁྱིམ་དང་
 འདབས་འབྱར་དུ་གནས་པས་གླང་ཁྱིམ་གྱི་འཆར་ས་ཤར་གླིང་དབུས་མའི་ཚངས་ཐིག་ལས་ཤར་དུ་ཉི་
 མས་ཆུ་སྒང་ལྷ་བཅུའི་ཡུན་ལ་བགོད་པའི་ཁྱོན་ཙམ་དུ་ཕྱིན་པ་ནས་འཆར་བས་ལུག་གི་དུས་སྟོར་གྱི་
 འཆར་ཡུན་ཆུ་སྒང་ཉིས་བརྒྱ་དང་དགུ་བཅུ་བྱུང་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་གླང་ཁྱིམ་གྱི་འགོ་ལུག་ཁྱིམ་གྱི་
 མཇུག་ཤར་ས་ནས་ཤར་ཞིང་། མཇུག་ཀྱང་དེ་ཉིད་ནས་ཤར་ན་དེའི་འཆར་ཡུན་ལ་འང་ཆུ་སྒང་སུམ་
 བརྒྱ་ཉིད་འོང་རྒྱ་ཡིན་པ་ལ། གླང་ཁྱིམ་གྱི་མཇུག་སྒོམ་ལས་ཀྱང་ས་ཁྱོན་ཆེ་བའི་འགོ་ཤར་ས་ནས་ཤར་
 གྱི་ཕྱོགས་སུ་སོང་ནས་ཤར་ས་འཆར་ཡུན་ཡང་ཆུ་སྒང་ཉིས་བརྒྱ་དགུ་བཅུ་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་
 ཁྱིམ་རྣམས་ཀྱི་འགོ་མཇུག་འཆར་ས་ཐ་དད་པ་སྣ་ཚོགས་པའི་དབང་གིས་དུས་སྟོར་རྣམས་ཀྱི་འཆར་
 ཡུན་མི་འདྲ་བ་སྣ་ཚོགས་སུ་གྱུར་བ་ཡིན་ལ། ཁྱིམ་རྣམས་ཀྱི་སྐར་མ་འཆར་ས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནས་
 སྐར་མ་དེའི་སྟེང་ན་ཡོད་པའི་ཉི་མ་ཡང་འཆར་བས་དུས་སྟོར་རྣམས་ལ་འཆར་ཡུན་མི་འདྲ་བ་སྣ་
 ཚོགས་འབྱུང་བའི་དབང་གིས་ཉི་མ་ལ་ཡང་འཆར་ས་དང་ལུབ་ས་ཤར་ལུབ་མི་འདྲ་བ་སྣ་ཚོགས་
 འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། འཛིག་རྟེན་ཁམས་ལའི་རེ་གསུམ་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། དུས་སྟོར་འཆར་བའི་དུས་
 ཀྱི་དབང་གིས་ཉིན་མོ་དང་མཚན་མོ་དམན་པ་དང་ལྷག་པར་འགྱུར་ཏེ་ཉི་མ་ཡང་དག་པར་རྒྱ་བའི་
 དབང་གིས་སོ།^{༡༠} །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །འདི་དག་གི་དོན་ཞིབ་པར་བཤད་དགོས་ན་འང་། ཉ་
 ཅང་ཡི་གེ་མངས་པར་འགྱུར་བས་དེ་ཙམ་སོ། །

སའི་གོ་ལ་ལ་དུས་རྣམས་ཀྱི་འོང་རྒྱལ་བཤད་པ།

གསུམ་པ་སའི་གོ་ལ་ལ་དུས་^{༡༡} རྣམས་ཀྱི་འོང་རྒྱལ་བཤད་པ་ནི། ཁམས་ལའི་དུག་པའི་
 འགྲེལ་ཆེན་ལས། ལུག་ལ་སོགས་པའི་ཁྱིམ་གང་ཡང་རུང་བ་གཅིག་ལ་ཉི་མ་གནས་པ་ས་དུམ་བུ་བཅུ་

གཉིས་སུ་དུས་དྲུག་དང་སྐྱེ་བ་བཅུ་གཉིས་དང་ཕྱོགས་ཉི་ཤུ་ཙ་བཞི་བྱེད་དེ་ཁྱིམ་གྱི་ལམ་ལོ་
 ལམ་ལོར་བའི་དབང་གིས་སོ།^{༡༩} །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་ནི་མ་ལུག་ཁྱིམ་ན་གནས་པའི་
 ཆེ་ལྟོ་སྒྲིང་ཤར་མ་དང་དབུས་མ་གཉིས་སུ་དབྱིད་དང་། དེ་ནས་གཡོན་སྒྲོར་གྱི་ཤར་སྒྲིང་རུབ་
 མ་དང་དབུས་མར་སོག་དང་། ཤར་སྒྲིང་ཤར་མ་དང་བྱང་སྒྲིང་རུབ་མར་དབྱར་དང་། བྱང་
 སྒྲིང་དབུས་མ་དང་ཤར་མར་སྟོན་དང་། རུབ་སྒྲིང་རུབ་མ་དང་དབུས་མར་དགུན་སྟོན་དང་།
 རུབ་སྒྲིང་ཤར་མ་དང་ལྟོ་སྒྲིང་རུབ་མར་དགུན་སྟོན་དེ་ནི་མ་ལུག་ཁྱིམ་གཅིག་ཉིད་ལ་གནས་
 པའི་ཆེ་ས་དུམ་ལུ་བཅུ་གཉིས་སུ་དུས་དྲུག་ཏུ་འགྱུར་བའི་ཚུལ་ལོ། །དེ་བཞིན་དུ་ནི་མ་སྒྲིང་ཁྱིམ་
 ན་གནས་པའི་ཆེ་ལྟོ་སྒྲིང་རུབ་མ་དང་དབུས་མར་དབྱིད། ལྟོ་སྒྲིང་ཤར་མ་དང་ཤར་སྒྲིང་རུབ་
 མར་སོག། ཤར་སྒྲིང་དབུས་མ་དང་ཤར་མར་དབྱར། བྱང་སྒྲིང་རུབ་མ་དང་དབུས་མར་སྟོན།
 བྱང་སྒྲིང་ཤར་མ་དང་རུབ་སྒྲིང་རུབ་མར་དགུན་སྟོན། རུབ་སྒྲིང་དབུས་མ་དང་ཤར་མར་དགུན་
 སྟོན་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་ནི་མ་ཁྱིམ་གནས་རྒྱལ་ས་ལ་གནས་པའི་དུས་ལའང་སྐྱར་བར་བྱའོ། །
 དེ་བཞིན་དུ་དུས་བཞི་ཏུ་འགྱུར་ཚུལ་ནི་མ་ལུག་ན་གནས་པའི་ཆེ་ལྟོ་སྒྲིང་གསུམ་དུ་དབྱིད་
 དང་། ཤར་སྒྲིང་གསུམ་དུ་དབྱར་དང་། བྱང་སྒྲིང་གསུམ་དུ་སྟོན་དང་། རུབ་སྒྲིང་གསུམ་དུ་
 དགུན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་ནི་མ་སྒྲིང་ཁྱིམ་ན་གནས་པའི་ཆེ་རུབ་སྒྲིང་ཤར་མ་དང་ལྟོ་སྒྲིང་རུབ་མ་
 དང་ལྟོ་སྒྲིང་དབུས་མ་གསུམ་ན་དབྱིད་དང་། དེ་ནས་གཡོན་སྒྲོར་གྱིས་རིམ་པ་བཞིན་སྒྲིང་
 གསུམ་ན་དབྱར་དང་། དེ་ནས་གསུམ་ན་སྟོན་དང་། དེ་ནས་གསུམ་ན་དགུན་ཏེ་དེ་བཞིན་དུ་
 ཉི་མ་ཁྱིམ་གནས་རྒྱལ་ས་ན་གནས་པའི་དུས་ལའང་སྐྱར་བར་བྱའོ། །ཡང་ནི་མ་ཁྱིམ་གཅིག་ལ་
 གནས་པའི་ཆེ་ས་དུམ་ལུ་བཅུ་གཉིས་སུ་དབྱིད་འབྲིང་སོགས་ར་བ་ཐ་ཆུང་མི་འདྲ་བ་བཅུ་
 གཉིས་སུ་འགྱུར་བ་སོགས་གོང་དུ་བཤད་ཟིན་པ་ལྟར་རོ།

འདིར་སྟོད་བཅུད་འཛིག་རྟེན་གྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་དང་། མངོན་པའི་སྡེ་སྟོད་
ལ་འགལ་བ་སྟོང་ཚུལ།

བཞི་པ་འདིར་སྟོད་བཅུད་གྱི་འཛིག་རྟེན་གྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་དང་། མངོན་པའི་སྡེ་
སྟོད་འགལ་བ་སྟོང་བ་ལ་གསུམ། རྟོགས་པའི་གནས་དགོད་པ་དང་། དེ་ལ་རྟོགས་པ་རི་ལྟར་སྐྱེས་
པའི་ཚུལ་དང་། རྟོགས་པ་དེ་དག་སེལ་བྱེད་གྱི་འགྲེལ་པའི་དོན་བཤད་པའོ།།

དང་པོ་ནི། ཆོས་མངོན་པ་ལས་གསུངས་པའི་སྟོད་བཅུད་གྱི་རྣམ་གཞག་དང་འདིར་བཤད་
པའི་སྟོད་བཅུད་གྱི་རྣམ་གཞག་ཆེས་མི་འདྲ་བ་ལས། འདིར་སྟོད་གྱི་རྣམ་གཞག་མི་འདྲ་བའི་བྱེད་པར་
མདོ་ཙམ་ཞིག་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ལས། རྒྱུད་འགྲེལ་ཆེན་དང་བཅས་པ་ལས་བྱུང་ཚུལ་ནི་བརྗོད་ཐིག་པ་
ལྟར་ཡིན་ལ། མངོན་པ་སྐྱགས་ལས་བྱུང་ཚུལ་ནི། མཛོད་ལས། དེ་ལ་སྟོད་གྱི་འཛིག་རྟེན་གྱི། གནས་
པར་འདོད་པའི་འོག་དག་གི། རྒྱུད་གི་དགྱིལ་འཁོར་རྣམས་སུ་ནི། ས་ཡ་དྲུག་འབུམ་གྲངས་མེད་དོ། རྒྱ་
རྣམས་འབུམ་ཕྱག་བཅུ་གཅིག་དང་། རྟོར་ཕྱག་དག་ནི་ཉི་ཤུའོ། བྱིས་ནི་རྣམས་སུ་འབུམ་ཕྱག་
བཅུད། ལྷག་མ་དག་ནི་གསེར་དུ་འབྱུར། རྒྱུད་དང་གསེར་གྱི་དགྱིལ་འཁོར་གྱི། ཐད་ཀར་འབུམ་
ཕྱག་བཅུ་གཉིས་དང་། རྟོར་ཕྱག་གསུམ་དང་བཅུ་ཕྱག་ནི། བྱེད་དང་ལྷ་རྣམས་ཁོ་ནའོ།^༡ ཞེས་
སྐྱགས་གསུངས་པ་ལྟར་གླིང་བཞི་པའི་འཛིག་རྟེན་བྱེད་ཕྱག་བཅུ་འོག་གཞིའི་རྒྱུད་གི་དགྱིལ་འཁོར་
གཅིག་ཡིན་པ་དང་། དེ་ཡང་རྒྱ་ཁྱོན་གྱི་ཆད་དཔག་ཆད་གྲངས་མེད་དང་། དཔངས་གྱི་ཆད་དཔག་ཆད་
ས་ཡ་གཅིག་དང་དྲུག་འབུམ་ཡིན་པ་དང་། རྒྱུད་གི་དགྱིལ་འཁོར་དེའི་སྟེང་ན་གླིང་བཞི་པོ་རེ་རེ་ལ་འོག་
གཞི་རྒྱུད་དང་གསེར་གྱི་དགྱིལ་འཁོར་ཐ་དད་པ་རེ་རེ་དང་། དེ་དག་གི་ཆད་གྲང་དཔངས་སུ་རྒྱ་ལ་དཔག་
ཆད་འབུམ་ཕྱག་བཅུད་དང་གསེར་ལ་འབུམ་ཕྱག་གསུམ་དང་སྟོར་ཕྱག་ཉི་ཤུ། རྒྱ་ཁྱོན་གྱི་ཆད་ལ་རྒྱ་
དང་གསེར་གཉིས་ཀའི་ཐད་ཀར་དཔག་ཆད་འབུམ་ཕྱག་བཅུ་གཉིས་དང་སྟོར་ཕྱག་གསུམ་དང་
བྱེད་དང་ལྷ་བཅུ་ཡོད་ཅིང་རྒྱུམ་པོའི་ཁྱོན་ལ་དེ་སུམ་འབྱུར་དུ་ཡོད་པས་འོག་གཞི་རྣམས་ཀྱི་ཆད་
གིན་ཏུ་མི་འདྲ་བ་དང་། དེའི་སྟེང་དུ་ཆགས་པའི་རི་གླིང་སྐྱགས་མི་འདྲ་བ་ནི། ལྷན་པོ་རིག་ཆེན་

བཞིའི་རང་བཞིན། རྒྱ་ཡི་ནང་དུ་བརྒྱད་ཁྲི་དག རྒྱ་བོ་དེ་བཞིན་སྟེང་དུ་ཡང་། དཔག་ཚད་
དག་ནི་བརྒྱད་ཁྲི་ལོ།^ལ ཞེས་ལྷན་པོའི་དབྱིབས་གྲུ་བཞི་རྒྱ་རིན་པོ་ཆེ་བཞིའི་རང་བཞིན་ཉེ་གས་
དཔལ་ལྷོ་བེ་རྩུབ་ལུ་ཤེལ་དམར་པོ་བྱང་གསེར་ཡིན་ལ་དེ་དག་གི་ཁ་དོག་ཅན་ཡིན་པ་དང་། དེ་
ཡང་རྒྱ་ནང་དུ་དཔག་ཚད་བརྒྱད་ཁྲི་རྒྱ་བ་དང་། རྒྱ་མཚམས་ཡན་ལ་དཔག་ཚད་བརྒྱད་ཁྲི་ཡོད་པར་
བཤད་ཅིང་། འདིར་ལྷན་པོའི་དབྱིབས་རྒྱུ་པོ། ཁ་དོག་གས་ནག་ལྷོ་དམར་བྱང་དཀར་ལུ་ཤེལ་པོར་
བཤད་པ་དང་། དཔངས་ཚད་དཔག་ཚད་འབུམ་ཐུག་གཅིག་པར་བཤད་པ་དང་།

ཡང་མཛོད་ལས། གཉའ་གིང་འཛོན། གཤོལ་མདའ་འཛོན་དང་མེང་ལྷེང་ཅན། ཞེས་
སོགས་དང་། དེ་དག་བར་བདུན་རོལ་མཚོ་ཡིན།^ལ ཞེས་སོགས་གསེར་གྱི་རི་བདུན་དང་རོལ་མཚོ་
བདུན་བཤད་ནས་དེ་དག་གི་བར་ན་གླིང་མེད་པར་བཤད་ཅིང་། གསེར་རི་དང་རོལ་མཚོ་རྣམས་གྱི་
དབྱིབས་ཀྱང་གྲུ་བཞིར་བཤད་ལ། འདིར་རི་རེ་རེ་དང་མཚོ་རེ་རེའི་ནང་ན་གླིང་རེ་སྟེ་གླིང་བདུན་
དང་། དེ་ཐམས་ཅད་གྱི་དབྱིབས་ཀྱང་རྒྱུ་པོར་བཤད་པ་དང་། ཡང་མཛོད་ལས། ལྷག་མ་བྱེ་ཡི་
མཚོ་ཆེན་ཡིན། འབུམ་ཐུག་གསུམ་དང་སྟོང་ཐུག་ནི། ཉི་ཤུ་གཉིས་སོ་དེ་ལ་ནི། འཛམ་སུའི་གླིང་
སྟེ་ངོས་གསུམ་ལ།^ལ ཞེས་སོགས་གྱིས་མཐའ་ལྷགས་རི་ནག་པོས་བསྐོར་བའི་ནང་ན་ཕྱིའི་རྒྱ་མཚོ་
གནས་པའི་ནང་གི་ཕྱོགས་བཞི་མཚམས་བརྒྱད་ན་གླིང་བཞི་གླིང་ཐུན་བརྒྱད་རྒྱ་གཞིང་གང་གི་ནང་ན་
འབྲས་སུང་པོར་སྦྲངས་པའི་རྒྱ་ལ་གྱིས་གནས་པར་བཤད་ལ། འདིར་ནི་བསིལ་རི་དང་རྒྱའི་དགྱིལ་
འཁོར་གྱི་བར་ན་མཚམས་གཅིད་བྱེད་གྱི་རྒྱ་སོགས་མེད་པར་སའི་དགྱིལ་འཁོར་རྒྱ་པོར་འདབ་
ཆགས་པར་གནས་པ་ལ་ས་དུམ་སུ་བརྩུ་གཉིས་སམ་གླིང་བརྩུ་གཉིས་སུ་ཆ་འབྱེད་པ་ཡིན་པ་དང་།

ཡང་མཛོད་ལས། འདི་འོག་སྟོང་ཐུག་ཉི་ཤུ་ན། མནར་མེད་པོ་དེ་ཅམ་མོ། དེ་ཡི་སྟེང་
ན་དཔལ་བ་བདུན།^ལ ཞེས་དཔལ་བའི་མ་མཐའ་འཛམ་གླིང་འདི་ནས་དཔག་ཚད་སྟོང་ཐུག་ཉི་ཤུ་
བཅའ་བ་ན་ཡོད་པ་དང་། དེ་ཡང་ཆ་བའི་དཔལ་བ་དང་གང་བའི་དཔལ་བ་དང་ཉེ་འཁོར་གྱི་དཔལ་
བ་རྣམས་ལྷོ་འཛམ་སུའི་གླིང་འདི་ཉིད་གྱི་འོག་ན་ཡོད་པར་བཤད་ཅིང་། དཔལ་བ་རྣམས་གྱི་ཆེའི་ཚད་
ཀྱང་། ཡང་སོས་ལ་སོགས་དུག་རིམ་བཞིན། འདོད་ལྷའི་ཆེ་དང་ཉིན་ཞག་མཉམ། དེས་ན་དེ་

དག་ནམས་ཀྱི་ཚོ། །འདོད་པའི་ལྷ་དང་འབྲ་བ་ཡིན། །རབ་ཏུ་ཆོ་བྱེད་མཁར་མེད་ནི། །བར་ཀྱི་
བསྐྱལ་བའོ།^{༡༥} །ཞེས་ཆ་དཔུལ་བ་ནམས་ཀྱི་ཆོ་ཚད་དེ་ལྷ་རྩུབ་པའད་པ་དང་། ཡང་། ཏིལ་སྦྱང་
ནས་ནི་ལོ་བརྒྱ་ཞིང་། ཏིལ་གཅིག་སྦྱང་བས་ཟད་གུར་པ། །ཆུ་བྱར་ཅན་ཀྱི་ཆོ་ཡིན་ཏེ། །གཞན་
ཀྱི་ཆོ་ནི་ཉི་ཤུ་བསྐྱར་།^{༡༦} །ཞེས་གང་དཔུལ་ཀྱི་ཆོ་ཚད་ཀྱང་དེ་ལྷ་རྩུབ་པའད་དོ། །འདིར་ནི་དཔུལ་
བའི་མ་མཐའ་འཛམ་གླིང་ཆེན་པོ་འདི་ནས་དབག་ཆད་འབྱུང་སྒྲག་གཉིས་ཀྱི་འོག་ན་ཡོད་པ་དང་། དེ་
ཡང་ཆོ་བའི་དཔུལ་བ་དང་གང་དཔུལ་ནམས་སའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཚུན་ཆད་ཀྱི་ལྷན་པོ་རི་གླིང་མཆོ་དང་
བཅས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འོག་ན་གནས་པ་དང་། དེ་བཞིན་རྩུབ་པ་ནམས་ཀྱི་ཆོ་ཚད་ཀྱང་དཔུལ་
བའི་གནས་དང་པོ་བསྐྱལ་བ་ཆུང་བའི་ཆོ་ཚད་དང་། གཉིས་བ་དང་གསུམ་བ་བསྐྱལ་བ་བར་མའི་ཆོ་
དང་། བཞི་བ་དང་ལྷ་བ་བསྐྱལ་བ་མཆོག་གི་ཆོ་དང་། སྤྱག་བ་དང་བདུན་བ་བསྐྱལ་བ་ཆེན་པོའི་
ཆོ་དང་། དཔུལ་བ་བརྒྱད་པ་འཛིག་རྟེན་སྤྱད་པའི་ཆོ་ཅན་རྩུབ་པའད་ཅིང་། དཔུལ་བའི་གངས་ཀྱང་
བརྒྱད་པོ་དེ་ལས་མ་བའད་ལ། མཛོད་སོགས་ནས་དཔུལ་བའི་གངས་བཙོ་བརྒྱད་རྩུབ་པའད་པ་སོགས་
ཆོས་མངོན་པ་དང་རྩུས་འཁོར་གྱི་ཕྱི་སྟོན་གྱི་འཛིག་རྟེན་གྱི་རྣམ་གཞག་ནམས་དབྱིབས་དང་ཆད་དང་
གངས་ལ་སོགས་པ་མི་མཐུན་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་བྱུང་བ་དང་། བརྒྱད་མའི་ལུས་ཀྱི་རྩ་དང་རྒྱུད་དང་རྒྱ་བ་
སོགས་ཀྱང་རྒྱད་གཞན་དང་མི་འབྲ་བ་སྟེ་དེ་དག་ནི་དོགས་པ་སྦྱེ་བའི་གནས་སོ། །

གཉིས་བ་དེ་ལ་དྲོགས་པ་རི་ལྷ་རྩེས་པའི་ཚུལ་ནི། རྒྱ་གར་གྱི་མཁས་པ་འགའ་ཞིག་དང་
བོད་ཀྱི་འང་མཁས་པ་འགའ་ཞིག་ ཆོས་མངོན་པ་དང་། རྒྱད་སྟེ་གཞན་དང་མི་མཐུན་པ་རྒྱ་མཆོན་རྩུབ་
བྱས་ནས་རྩུས་འཁོར་རྒྱད་རྣམ་དག་མ་ཡིན་ཞིང་། དེ་དག་གི་སྤྱད་པ་པོ་དང་འབྲེལ་བ་མཛོད་པ་པོ་
ནམས་ཀྱང་འཛམ་དབྱངས་དང་། སྤྱན་རས་གཟིགས་དང་། རོ་རྩེ་སྟོང་པོ་དང་། བྱུག་ན་རོ་རྩེ་སོགས་
མིན་ཞེས་སྒྲ་བར་བྱེད་དོ། །རི་ལྷ་རྩུབ་སྒྲ་བར་བྱེད་ན། མན་ངག་སྟེ་མ་ལས། འོ་ན་རྩུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་
དང་དེའི་རྩེས་སུ་འབྱངས་པའི་གཞུང་ནམས་སུ་ཐེག་པ་གསུམ་དང་འགལ་བའི་རྣམ་པར་གཞག་པ་
མང་པོ་ནམས་བྱས་ཏེ། དེའི་གཞུང་བྱེད་པ་གྲགས་པ་དང་བསྐྱོད་ཀྱང་པོ་དང་རོ་རྩེ་སྟོང་པོ་དང་བྱུག་ན་

རྫོ་རྗེའི་མིང་ཅན་དེ་རྣམས་ཀྱང་བྱང་རྒྱུ་བ་སེམས་དཔའ་རྣམས་མ་ཡིན་པ་ཁོ་ནའོ།^{༡༠༠} །ཞེས་མང་དུ་
མཐུན་པ་རྣམས་སྤྱོད། །ཞེས་བཤད་ཅིང་མང་དུ་མཐུན་པ་ནི་སྒོ་བ་དཔོན་གྱི་ཕྱོད་པ་ཡིན་པར་གྲགས་
ལ། །རྣམས་ཞེས་པའི་ཆོག་གིས་རྒྱ་གར་བ་གཞན་ཡང་ཡོད་པར་བསྟན་ཏོ། །དེ་ལྟར་འདོད་པའི་
བོད་ནི་བཙུམ་ལྷན་ཆེན་པོ་རིགས་རལ་པ་འདུས་པ་བ་ཆེན་པོ་རྫོག་དང་བཅས་པ་ལ་སོགས་པ་
རྣམས་ཡིན་ནོ། །རྗེ་བཙུན་ཆེན་པོ་རེད་མདའ་བས་ནི། ཀྲུག་པོའི་ཤིང་ལ་སྒྲོང་བའི་རྒྱལ་བ་ཞིན་དུ། །ཞེས་
གསུངས་ནས། རྒྱུད་སྡེ་གཞན་རྣམས་དང་འགལ་བ་ལྟར་སྤྲང་བ་རྣམས་ལ་འགལ་བའི་ཐལ་འགྱུར་
དག་བརྗོད་པར་མཛད་དོ།^{༡༠༡}

ཡང་ཨ་རྩ་ལ་ལ་སོགས་པ་འགའ་ཞིག་ནི། དུས་འཁོར་རྒྱུད་འགྲེལ་རྒྱུད་དང་འགྲེལ་བ་ཆད་
མར་གྱུར་བ་ཡིན་ཡང་སྟོད་བཙུན་གྱི་རྣམ་གཞག་ལ་སོགས་པ་རྒྱུད་སྡེ་གཞན་དང་རྣམ་གཞག་མི་མཐུན་
པ་རྣམས་བྱང་དོན་དུ་འཆད་དོ། །མན་སྟེ་ལས། དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོར་བསྟན་པ་རྒྱུད་གཞན་དང་མི་འགལ་
བའི་དོན་གྱི་ཆ་འགའ་ཞིག་ནི་ཁོ་བོས་རང་གི་གཞུང་གི་ཕྱོགས་རྣམས་རྗེས་སུ་འབྲངས་ཤིང་། གདུལ་བྱ་
འགའ་ཞིག་གི་བསམ་པའི་རྗེས་སུ་འཇུག་པས་འགལ་བའང་ཁ་ཅིག་སྤངས་སོ། །དེ་བས་གཞན་ལ་ནི་
འགལ་བ་མ་སྤངས་ན་ཡང་འདི་རྣམས་ལ་ཉེས་པ་ཅི་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་པ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པར་བརྗོད་པས་
ཆོག་གོ།^{༡༠༢} །ཞེས་རྒྱུད་འགྲེལ་གྱི་བསྟན་དོན་འདུས་པ་སོགས་དང་མི་འགལ་བ་རྣམས་སྤྱི་རིམ་བཞིན་
པར་བཤད་ཅིང་། དོན་ལ་རྒྱུད་གཞན་དང་མི་འགལ་ཡང་གདུལ་བྱ་འགའ་ཞིག་གི་བསམ་པ་ལ་འགལ་
བ་ལྟར་སྤྲང་བ་ཁ་ཅིག་ལ་འགལ་སྒྲོང་ཡང་བྱས་ཏེ། དེ་ལས་གཞན་སྟོད་བཙུན་གྱི་རྣམ་གཞག་བསྟན་པ་
སོགས་ལ་ནི་འགལ་བ་མ་སྤངས་ན་འདྲ་བྱུང་དོན་དུ་འགྲེལ་བར་གོང་དུ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པར་བརྗོད་པས་
ཆོག་པར་གསུངས་སོ། །འོན་ཀྱང་བྱང་དོན་དུ་རྣམ་ཞིག་གི་ཆོ་བཤད་སྟུང་ན། དེའི་གོང་གི་མན་སྟེ་ལས།
གང་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོར་རྣམ་མཁའི་དགྱིལ་འཁོར་ལོགས་སུ་བཞོན་ནས་གསུངས་པ་དེ་ནི་ཐུ་རྟེན་གས་
པའི་ལྟ་བུ་ལ་མཛོན་པར་ཞེན་པའི་ཉི་མའི་ཤིང་རྩ་ལ་སོགས་པའི་གདུལ་བྱ་རྣམས་ངེས་པའི་དོན་ལ་
གཞུག་པ་ལ་ལྗེས་པར་དགོངས་པའི་བྱང་བའི་དོན་ཁོ་ན་སྟེ། ཡག་ལ་སོགས་པའི་འདོད་པའི་རྗེས་སུ་
འཇུག་པས་རི་རབ་ཀྱི་རྟེན་གྱི་མཚམས་སུ་ཁམས་གསུམ་པའི་སྟོད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་གྱི་བཞོད་པ་ལ་

སོགས་པ་བསྟན་པ་ང་ལ་འོ་ལོ།^{༡༠༩} །ཞེས་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོར་ནམ་མཁའ་ཁམས་ཀྱི་རྒྱུད་སྟོན་འདྲིན་
སོགས་རྒྱུད་གི་དཀྱིལ་འཁོར་གཞན་ལས་ལོགས་སུ་བཏོན་ནས་གཞི་དུ་ས་སུ་སྒྲ་བཀ་ནས་རྒྱུ་བར་
གསུངས་པ་དྲུང་དོན་ཡིན་ཞིང་། འདིས་སྟོན་གྱི་ལྷ་མ་གཞག་བསྟན་པ་ཡང་དྲུང་དོན་དུ་མཆོན་ལུས་པར་
དགོངས་ནས་རྒྱས་པར་བརྟེན་པས་ཆོག་གོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ལོ།།

བོད་ཀྱི་བླ་མ་འགའ་ཞིག་དུས་འཁོར་ནས་བཤད་པ་ཉིད་ཀྱི་རིམ་པའི་དོན་དང་། མཛོན་པ་ནས་
བཤད་པ་ཐོག་པ་འོག་མའི་བསམ་འདོད་དང་བསྟན་པས་དྲུང་དོན་ཡིན་པས་སྒྲ་རིམ་ཞིག་པ་མིན་ནོ་ཞེས་
བཞེད་དོ། །དེ་དག་ལས་དུས་འཁོར་རྒྱུད་ཆོད་མར་མི་འདོད་པ་དག་གིས་རྒྱུད་འགྲེལ་ལ་འགའ་པ་
བརྟེན་ཅིང་། ལྷ་མ་དག་མིན་པའི་རྒྱུ་བ་ཀྱི་དབང་དུ་བརྟེན་པ་ལྷ་མས་ལ་ཉི་འགའ་སྟོང་དང་། རྒྱུ་བ་ཀྱི་ལ་
གཞོད་ཀྱི་རིགས་པ་མཐའ་ཡས་པ་དབག་ཏུ་མེད་པ་དག་དང་། མཛོད་ནས་བཤད་པ་དང་འཛིག་
རྟེན་གྱི་ལྷ་མ་གཞག་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་སྟེ་དང་མདོ་ནས་བཤད་ཚུལ་ལྷ་མས་ཉི་རྒྱུད་འགྲེལ་གྱི་རྒྱ་
ཆེར་འགྲེལ་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྒྱུད་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་། སྟོན་གྱི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ལྷ་མ་གཞག་དུས་
འཁོར་ནས་བཤད་པ་དང་མཛོན་པ་ནས་བཤད་པ་གཉིས་ཀ་སྒྲ་རིམ་ཞིག་པ་ཡིན་པ་ཉི་འགའ་སྟོང་གི་
འགྲེལ་ཆོག་འདི་དག་གིས་གསལ་བར་སྟོན་པ་འཆད་པར་འགྱུར་བ་ལྟར་ཡིན་ལོ།།

འོན་ཀྱང་ཕྱི་པ་སོགས་གོང་དུ་བཤད་པའི་དུས་འཁོར་རྒྱུད་འགྲེལ་རྒྱུད་དང་འགྲེལ་བ་ལྷ་མ་དག་
མིན་ཞེས་སྒྲ་བ་དེ་དག་ལ་ཆོས་སྟོང་པ་སོགས་སྟིག་ཏུ་འགྱུར་རམ་ཞེས། དེ་དག་ལ་ཆོས་སྟོང་པ་སོགས་
སྟིག་ཏུ་མི་འགྱུར་ཏེ། མཆོག་མི་འགྱུར་གྱི་མདོར་བསྟན་ལས། འདིར་གཤམ་ཏེ་འཛིག་རྟེན་པས་སྟོན་
པས་དཔུལ་བར་འགོ་བར་འགྱུར་ན་འོ་ན་དེའི་ཆོ་ལྷ་བ་པ་ཐམས་ཅད་ནི་ཐམས་ཅད་སྟོན་པར་བྱེད་དེ་ཐམ་
ཚུན་སྟོན་པ་ལས་ལྷ་བ་པ་ཐམས་ཅད་དཔུལ་བར་འགོ་བར་འགྱུར་རོ། །གཤམ་ཏེ་དེ་ལྷ་ན་ཆོད་མའི་
བསྟན་བཅོས་ལྷ་མས་དང་གྲུ་བ་པའི་མཐའ་ཐམས་ཅད་དང་འགའ་ཞིང་བརྟེན་ལ་ཞུགས་དང་ཚུལ་
ཁྲིམས་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་དོན་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པ་འགའ་ཞིག་གི་བསམ་པ་འགྱུར་
བར་འགྱུར་ཏེ།^{༡༡༠} ཞེས་དྲོགས་པ་བཀོད་ནས་དེའི་ལན་གསུངས་པ་ནི། དེའི་འཕྲོ་ཉིད་ལས། དེའི་

ཕྱིར་བཟོད་པར་བྱའོ། །འདིར་བྱིས་པའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་བཟོད་པར་བྱ་བ་གང་ཡིན་པ་ཚད་མའི་
བསྟན་བཅོས་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་དང་འགལ་བ་དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
ཡོངས་སུ་བརྟག་པར་སེམས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལྟ་བུ་པོ་ཕན་ཚུན་སྤྱོད་པ་པོ་དེ་རྣམས་ཀྱི་ལྟ་བུ་ལ་སྦྱོན་ཡོད་
པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡོངས་སུ་བརྟག་པ་ལ་བརྟེན་པའི་སེམས་ཀྱི་ཕྱིར་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་ལ་གཞོན་པ་བྱེད་པའི་སེམས་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཕན་པ་བྱེད་པའི་
སེམས་ཀྱི་ཕྱིར་རོ།^{༡༥} །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སློབ་དཔོན་ལུ་ཆེ་པ་དང་བཅོམ་ལྷན་རིགས་རལ་ལ་
སོགས་པ་དེ་རྣམས་བསྟན་པ་དང་སེམས་ཅན་ལ་ཕན་པ་འབའ་ཞིག་ལ་དགོངས་ནས་གསུང་རབ་ཀྱི་
དོན་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡོངས་སུ་བརྟག་པར་སེམས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱའོ།།

གསུམ་པ་རྒྱུགས་པ་དེ་དག་སེལ་བྱེད་ཀྱི་འགྲེལ་པའི་དོན་བཤད་པ་ནི། དེ་ལ་བཤད་བྱའི་
འགྲེལ་པ་ནི། འདིར་འཛིག་རྟེན་ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་ཞེས་པ་ནས། འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་ཚད་དང་ལུས་ཀྱི་
ཚད་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་དོན་དུ་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་སོ། །ཞེས་པའི་བར་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་
རྒྱད་འགྲེལ་ལས་གླིང་བཞི་པ་གཅིག་དུ་འདི་ཉིད་ཀྱི་ཚད་དབྱིབས་བཤད་པ་མངོན་པ་ནས་ཀྱང་གླིང་
བཞི་པ་འདི་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བྱས་པ་དང་འགལ་བ་སློང་བ་ཡིན་ཏེ། འགྲེལ་ཆེན་ལས། རི་ལྟར་
བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་ཚད་འབྲུམ་སྤྲག་སྤྲུལ་ཅུ་སྟོ་རྒྱག་ལྟག་པ་དང་། རི་ལྟར་
འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་དབག་ཚད་འབྲུམ་སྤྲག་བཞིའི་ཚད་དུ་གསུངས།^{༡༦} འདིར་བཅོམ་ལྷན་འདས་
རྒྱན་གསུང་བ་པོ་ཡིན་ནམ་ཅི་ཞེས་པ་འགའ་ཞིག་འདོད་པར་གྱུར་ན། ཞེས་གསུངས་པ་ནི་མཛོད་ལས།
རྒྱ་དང་གསེར་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི། ཐང་ཀར་འབྲུམ་སྤྲག་བཅུ་གཉིས་དང་། སློང་སྤྲག་གསུམ་དང་
བརྒྱ་སྤྲག་ནི། བྱེད་དང་ལྷ་རྣམས་ཁོ་ནའོ།^{༡༧} །ཞེས་བཤད་པའི་གླིང་བཞི་པ་གཅིག་ཀྱི་འདི་ཉིད་ཀྱི་
འོག་གཞི་རྒྱ་དང་གསེར་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཐང་ཀར་ཚད་དེ་སྤྲུམ་འབྲུར་དུ་བྱས་པས་དབག་ཚད་
འབྲུམ་སྤྲག་སྟོ་རྒྱག་ལྟག་མ་གླི་སྤྲུམ་བརྒྱ་ལྷ་བཅུ་འོང་བ་འདི་དང་། དབག་ཚད་འབྲུམ་སྤྲག་བཞི་པར་
བཤད་པ་འདི་གཉིས་ཀ་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་གསུང་ཡིན་ན་བཅོམ་ལྷན་འདས་རྒྱན་གསུང་བ་པོར་

འགྱུར་རོ་སྒྲུལ་པའི་དྲོགས་པ་བསྐྱར་བ་ཡིན་པས་སོ། །དེ་ལྟར་འགྲེལ་ཆོག་འདི་རྣམས་ཀྱིས་གླིང་བཞི་
པ་གཅིག་ཤུ་འདི་ཉིད་ཀྱི་ཚད་དབྱིབས་མི་འདྲ་བའི་བཤད་ཚུལ་གཉིས་འགལ་བ་སྔོང་བ་ཡིན་ནོ།།

དེ་ལྟར་བྱས་ཏེ་འགྲེལ་བའི་དོན་ཞིབ་པར་བཤད་ན་འདི་ཡིན་ཏེ། དོན་དམ་པར་སྟེ་དངོས་
པོའི་གནས་ཚུན་ལ་གླིང་བཞི་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདི་ལ་མངོན་པ་ནས་བཤད་པའམ་དུ་ས་
འཁོར་ནས་བཤད་པ་ལྟ་བུའི་ཚད་དང་དབྱིབས་དེ་ཁོ་ནའོ་ཞེས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་གཞུགས་དུ་མེད་དེ། གླིང་
བཞི་པ་འདིའི་རྣམ་གཞག་འཆད་པའི་སྐབས་འདིར་འཛིག་རྟེན་ཀུན་རྫོབ་ཙམ་དུ་མོས་པ་སྣ་ཆོགས་
པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ལས་རིགས་སྣ་ཆོགས་པ་ལས། གླིང་བཞི་པ་འདིའི་ཚད་དབྱིབས་ཀྱི་ཆ་
གས་ཀྱང་སྣ་ཆོགས་པར་གྲུབ་ཅིང་། གྲུབ་པ་ལྟར་བསམ་པའི་དབང་གིས་ཏེ་རང་རང་གི་བསམ་པ་
དང་མཐུན་པར་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་ཚད་དང་དབྱིབས་བཙམ་ལྟན་འདས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་
རྣམས་ལ་སོ་སོར་གསུངས་ཤིང་། གསུངས་པ་ལྟར་རང་རང་གི་ལས་རིགས་དང་མཐུན་པར་རབ་
ཏུ་སྒྱར་བ་ཡིན་པས་སོ། །འོན་ཏེ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ལས་རིགས་མི་འདྲ་བ་སྣ་ཆོགས་པ་ལས་གླིང་
བཞི་པ་འདི་ཉིད་ཀྱི་ཚད་དབྱིབས་ཀྱི་ཆ་གས་མི་འདྲ་བར་ཇི་ལྟར་དུ་འགྱུར་སྒྲུལ་ན། དེ་ལྟར་དུ་འགྱུར་
བ་ཡོད་དེ། སེམས་ཅན་བསོད་ནམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་བསོད་ནམས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་གླིང་བཞི་པ་གཅིག་
ཉིད་ཀྱི་ཆ་གས་འགལ་ཞིག་སྟན་སྒྲུལ་ཆོགས་པར་འགྱུར་བ་དང་། སེམས་ཅན་སྟོན་པ་ཅན་རྣམས་ཀྱི་
སྟོན་པའི་དབང་གིས་སྟན་སྒྲུལ་ཆོགས་པ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བའི་བྱིར་རོ།།

གཤམ་ཏེ་སེམས་ཅན་འགལ་ཞིག་གི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས་དང་། འགལ་ཞིག་གི་སྟོན་པའི་
ལས་ཀྱི་བདག་འབྲས་སྟོན་སྟན་སྒྲུལ་ཆོགས་པ་དང་སྟན་སྒྲུལ་ཆོགས་པ་མ་ཡིན་པ་སོ་སོར་འགྱུར་བ་
ཡོད་མོད། གླིང་བཞི་པའི་འཛིག་རྟེན་གཅིག་ཤུ་འདི་ཉིད་ལ་མངོན་པ་ནས་བཤད་པ་ལྟར་ཀྱི་ཚད་
དབྱིབས་ཀྱི་ཆ་གཅིག་དང་དུ་ས་འཁོར་ནས་བཤད་པ་ལྟར་ཀྱི་ཚད་དབྱིབས་ཀྱི་ཆ་གཅིག་སྟེ་ཚད་
དབྱིབས་མི་འདྲ་བའི་ཆ་གས་གཉིས་གཉིས་སེམས་ཅན་གྱི་ལས་རིགས་མི་འདྲ་བའི་འབྲས་ཤུར་ཇི་
ལྟར་དུ་འགྱུར་ཞེན། དེ་ཉིད་དཔེའི་སྟོན་ནས་འཆད་པ་ནི། འདིར་སྟག་སྟུ་ལྟ་བུ་ཞེས་སོགས་ཏེ། འདིར་
ཚུད་ཞེད་དང་དབངས་རྣམས་ལ་སྟུ་ལྟ་བུའི་ཚད་དང་ལྟན་པའི་སྟག་གང་དུ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་

བ་དག་བཙམ་པའམ་དབང་ཐོབ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གནས་པའི་སྤྲུག་དེར་དག་བཙམ་པའམ་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་དག་གིས་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་བསྟན་པ་དེའི་མཐུ་དང་རྩ་འབྲུལ་གྱི་
སྟོབས་གྱིས་འཁོར་ལོས་སྦྱར་བའི་རྒྱལ་པོ་དཔུང་གི་སྡེ་དང་བཙས་པ་འོང་ཁོང་རབ་ཏུ་འཇུག་སྟེ། དེའི་
ཆོ་སྤྲུག་དེ་སྤྲུག་ཀྱང་མ་བསྐྱེད་ཅིང་སྤྲུག་དེར་ཞུགས་པའི་འཁོར་ལོས་སྦྱར་རྒྱལ་སྡེ་དང་བཙས་པ་ཡང་
དྲོགས་པ་ཉིད་མ་ཡིན་པ་ཚད་མས་སྦྱབ་ལ། དེ་ལྟར་བྱུང་བ་འགལ་བ་ལྟར་སྤང་ཡང་དོན་ལ་མི་འགལ་
བ་ནི་དག་བཙམ་པའམ་དབང་ཐོབ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་དག་གི་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་
གྱི་མཐུ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བ་ལས་བྱུང་བའོ།

དཔེ་དེ་ཉིད་རི་ལྟ་བུ་དེ་བཞིན་དུ་གླིང་བཞི་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གཅིག་སྤྱི་འདི་ཉིད་གྱི་
ལྷན་པོ་ལྟ་སྤྲུག་གཅིག་ལ་ཡང་མངོན་པ་ནས་བཤད་པའི་ཚད་དབྱིབས་གྱི་ཆ་གཅིག་དང་དུས་འཁོར་ནས་
བཤད་པའི་ཚད་དབྱིབས་གྱི་ཆ་གཅིག་སྟེ་ཚད་དབྱིབས་མི་འབྲ་བའི་ཆ་གཉིས་གཉིས་ཀྱང་དོན་དམ་
བར་ཏེ་དངོས་པོའི་གནས་ཚད་ལ་ཚད་མས་བྱུང་བར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། སྤྲུག་ཁྲུ་ལྟ་བུར་འཁོར་ལོས་སྦྱར་
རྒྱལ་སྡེ་དང་བཙས་པ་ཞུགས་པའི་ཆོ་འཁོར་ལོས་སྦྱར་རྒྱལ་སྡེ་དང་བཙས་པ་དྲོགས་པ་མ་ཡིན་པ་དང་
སྤྲུག་ཆེ་བར་མ་སོང་བ་མི་འགལ་བ་འདི་དག་བཙམ་པའམ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བསོད་ནམས་དང་
ཡེ་ཤེས་གྱི་མཐུས་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་གླིང་བཞི་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གཅིག་སྤྱི་འདི་ཉིད་གྱི་ལྷན་
པོ་ལྟ་སྤྲུག་གཅིག་ལ་ཡང་མངོན་པ་ནས་བཤད་པའི་ཚད་དབྱིབས་གྱི་ཆ་གཅིག་གཅིག་དང་དུས་འཁོར་
ནས་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་ཚད་དབྱིབས་གྱི་ཆ་གཅིག་སྟེ་གཉིས་འོང་བ་མི་འགལ་བ་འདི་ཡང་མངོན་
པ་དང་། འདུས་པ་སྤྲུག་རྒྱུད་གཞན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་དང་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ཆེད་དུ་བྱ་
བའི་གདུལ་བྱ་གཉིས་ཀྱི་ལས་རིགས་སོ་སོའི་མཐུས་བྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏོ། །དག་བཙམ་པའམ་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་དག་གི་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བ་བཞིན་དུ་
སེམས་ཅན་སྤྱི་མཐུན་གྱི་ལས་ཀྱི་མཐུའམ་ལུས་པ་ཡང་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། མངོན་པ་
ཀྱན་ལས་བཏུས་ལས། བྱིའི་དངོས་པོ་སྤྲ་ཆོགས་མངོན་པར་འགྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ལས་བསམ་གྱིས་
མི་བྱུང་བོ། ཁོར་སྤྱད་དང་། རྒྱགས་དང་། སྤྲན་དང་། མཚུད་དབྱེད་དང་ལྷན་པའི་ལས་བསམ་

གྱིས་མི་བྱུང་བའོ། །ནལ་འཕྱོར་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཐུང་ལས་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བའོ། །བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔལ་རྣམས་ཀྱི་དབང་གི་ལས་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་སྟེ།^{༡༥} ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །

འོན་མཛོན་པ་དང་དུས་འཁོར་ནས་བཤད་པའི་གླིང་བཞི་པའི་འཛིག་རྟེན་གཉིས་ཀ་དངོས་
གནས་ལ་ཡོད་པར་འདྲ་ན། མཛོན་པ་ནས་བཤད་པའི་ཆད་དབྱིབས་ཅན་དེ་ཉིད་དུས་འཁོར་འདིར་
ཡང་བསྟན་པས་ཆོག་མོད་འདིར་དེ་དང་མི་མཐུན་པ་བཤད་པ་ལ་དགོས་པ་ལྷག་པོ་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅེ་ན།
དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་འདིར་མཛོན་པ་དང་མི་མཐུན་པའི་གླིང་བཞི་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་ཆད་
འབྲུམ་ཕྱག་བཞི་པར་བཤད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། རི་ལྟར་བྱེ་རོལ་དེ་བཞིན་ལུས་^{༡༦} ཞེས་གསུངས་
པའི་བྱིར་གླིང་བཞི་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདི་ནི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདི་དང་ཆོས་མཐུན་པར་
དགྱིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོ་བསྒྲོམས་ནས་སྤྱད་པར་བྱ་བའི་དོན་དང་། འཛིག་རྟེན་གྱི་ཆད་དང་མཐུན་
པའི་ལུས་ཀྱི་ཆད་བསྟན་པའང་ལུས་ཀྱི་ཆད་དང་ཆོས་མཐུན་པར་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོ་བསྒྲོམས་
ནས་ལུས་རྣམ་པར་སྤྱད་པའི་དོན་དུ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ལུས་ནི་དགྱིལ་འཁོར་ཞེས་བརྗོད་དོ།^{༡༧} ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར་རོ།

རྒྱ་མཚན་དེ་ལྟར་ན་བྱེ་རོལ་དུ་འཛིག་རྟེན་ཏེ་ཀུན་རྫོབ་ཙམ་དུ་ཡོད་པར་བཞག་པའི་ཆད་
གྱིས་ལྷན་པོའི་དབངས་དཔག་ཆད་འབྲུམ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་ལུས་ཀྱི་སྒྲལ་ཆོགས་ཀྱི་དབངས་བྱུ་གང་
སྟེ་སྤྱིའི་ཆད་དེས་ལུས་ལ་བྱུ་བཞིའོ། །ལྷན་པོ་དཔག་ཆད་འབྲུམ་གྱི་ཆད་གྱིས་གླིང་བཞི་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་
ཁམས་འདི་དཔག་ཆད་འབྲུམ་ཕྱག་བཞི་ཡིན་པའོ། །གལ་ཏེ་འདིར་གླིང་བཞི་པའི་འཛིག་རྟེན་འདི་དཔག་
ཆད་འབྲུམ་ཕྱག་བཞི་པར་བཤད་པ་ལས་རྣམ་པ་གཞན་མཛོན་པ་ནས་བཤད་པ་ལྟར་བཤད་ན། རི་ལྟར་
བྱེ་རོལ་དེ་བཞིན་ལུས་སུ་ཆོས་མཐུན་ཚུལ་བཤད་མ་ཐག་པ་དེ་ལྟར་དུ་ཡོད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། མཛོན་
པ་ནས་བཤད་པའི་ལྷན་པོ་ལ་དཔག་ཆད་འབྲུམ་ཕྱག་གཅིག་མེད་པས་ལུས་ཀྱི་སྒྲལ་ཆོགས་བྱུ་གང་
དང་ཆོས་མི་མཐུན་པའི་བྱིར་རོ། །རྒྱ་མཚན་དེ་ལྟར་ན་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་འདིར་གླིང་བཞི་པའི་འཛིག་
རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་ཆད་བཤད་པར་བྱ་བ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཙམ་དུ་དཔག་ཆད་འབྲུམ་ཕྱག་བཞི་པར་བཤད་
པ་རི་ལྟར་བཤད་པའི་དུ་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡིན་པ་འོན་ཀྱང་། བསྐྱེད་བཅད་བདར་བས་གསེར་

བཞིན་དུ། །ལེགས་པར་བརྟགས་ལ་ངཡིས་བཀའ། །སྤང་བར་བྱ་ཡི་གྲུས་སྤྱིར་མིན།¹⁹⁹ །ཞེས་གསེར་
བཟང་པོ་བསྟེགས་ན་དམར། བཅད་ན་དཀར། བདར་ན་སེར་བ་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་བརྟགས་དགོས་པ་
བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ལ་དབྱད་པ་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་བརྟགས་པ་ན་རྣམ་པར་དག་པར་མཐོང་
ནས་ལུང་ཚད་མར་སྤང་བར་བྱ་ཡི་གྲུས་པ་ཙམ་མམ་ཞེན་པ་ཙམ་གྱིས་ལེན་པ་མིན་པར་གསུངས་པ་
ལྟར་ཚད་མས་ལེགས་པར་དབྱད་ཅིང་བརྟགས་ནས་སྤྱིར་བཞི་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདི་འབྲུམ་
ཕྱག་བཞི་པའི་ཚད་ཅན་ཁོ་ནར་ངེས་པར་གཟིགས་ནས་དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་འདིར་དཔག་ཚད་འབྲུམ་
ཕྱག་བཞི་པའི་ཚད་ཅན་དུ་བཙུགས་ལྟར་འདས་གྱིས་དམ་བཅས་ཤིང་གསུངས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཁོང་དུ་
བཤད་ཟིན་པ་ལྟར་སྤྱིར་བཞི་པའི་འཛིག་རྟེན་འདི་ཉིད་ལ་ཡང་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་རིགས་མི་འདྲ་
བ་སྣ་ཚོགས་པའི་དབང་གིས་བྱུང་བའི་ཚད་དང་དབྱིབས་མི་འདྲ་བའི་ཆ་ཤས་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
རོ། །སྤྱིར་བཞི་པ་འདིའི་ཚད་དབྱིབས་དུས་འཁོར་ནས་བཤད་པའི་འདི་ཁོ་ན་ལྟར་མེད་པ་འོན་ཀྱང་
འདིར་དཔག་ཚད་འབྲུམ་ཕྱག་བཞི་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་བཤད་ཅིང་དམ་བཅས་པ་ནི་དགོས་པ་
ཁྱད་པར་ཅན་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་རྫོགས་པའི་རིམ་
པའི་ཡུལ་ལ་གཞུག་པའི་དོན་དུ་གསུངས་ཤིང་དམ་བཅས་པ་ཡིན་ནོ།

དེ་དག་གིས་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོར་དཔག་ཚད་འབྲུམ་ཕྱག་བཞི་པ་སོགས་ཀྱི་སྤྱིར་བཞི་པའི་
འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་བཤད་པའི་ཡོངས་གཙོ་དེ་དགོས་པ་བརྟན་ནས་རྣམ་བཅད་ཀྱི་དགོས་པ་སྟོན་
པ་ནི། ཉི་མའི་ཤིང་རྩ་ལ་སོགས་པའི་འདོད་པ་ཚངས་པའི་ཡུལ་ས་གཅིག་སུ་འདི་ཉིད་དཔག་ཚད་བྱེ་
བའི་ཁྱོད་དང་ལྟན་པ་འགོག་པ་སྟེ། དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་འདིར་གཟའ་ལྟའི་འགོས་དང་སྐར་ཅིས་དང་
ཁྲིམ་གྱི་འཁོར་ལོའི་རྣམ་གཞག་དང་ལྟན་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་ཚད་རབ་ཏུ་བཀོད་པ་འདི་ལ་
ཕྱི་ནང་སྦྱོར་བའི་དགོས་པ་ཡོད་པར་མ་ཟད་དགོས་པ་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། དགོས་པ་གང་གི་ཕྱིར་ན་
སྤྱིར་བཞི་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་ཡུལ་འདི་ལ་ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་འདོད་པ་དང་རིག་བྱེད་ཀྱི་
གྲུབ་པའི་མཐའི་བསམ་པས་མི་མཐུན་པ་སྣ་ཚོགས་པ་ཡོད་ཅིང་། དེ་ལྟར་མི་མཐུན་པ་དེ་དག་ལས་
རིག་བྱེད་པའི་འདོད་པ་ཚངས་པའི་ཡུལ་ས་སྤྱིར་བཞི་པ་གཅིག་སུ་འདི་ནི་དཔག་ཚད་བྱེ་བའི་ཁྱོད་ནོ་

ཞེས་རྒྱུ་དུ་སྒྲིབ་པར་བྱེད་དེ་དེ་ལྟ་བུའི་རྒྱུ་སྒྲིབ་པའི་དོན་དེ་ལ་ཉི་མའི་ཤིང་རྟ་ལ་སོགས་པ་མངོན་
པར་ཞེན་པ་དེ་ལོག་ནས་ཡོངས་སུ་སྒྲིབ་པར་བྱ་བའི་སྒྲིབ་དུ་ཚངས་པའི་ཡུལ་སའི་ཚད་དེ་རྣམ་
པར་གཞིམ་པའི་དོན་ནམ་དགོས་པ་ཡོད་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་སྤྱིར་བཞི་པའི་འཛིག་རྟེན་
འབྲུམ་ཕྲག་བཞི་པའི་ཚད་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པ་འདི་ལ་སངས་རྒྱུས་པའི་མཛོད་མཐོང་ནས་
དུས་འཁོར་ནས་བཤད་པ་འདི་འབྲུལ་པར་གྱུར་ཏེ་སྒྲིབ་དུ་མི་བྱ་སྟེ། གཟའ་ལྷའི་འགོས་དང་སྐར་
ཅིས་དང་བྱིས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ལ་སོགས་པ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་འདི་ནས་རི་ལྟར་བཤད་པ་ལྟར་རི་
མོས་མངོན་སུམ་དུ་གཏན་ལ་འབབས་པ་དེའི་སྤྱིར་རོ།།

འོན་ཏེ་ལྟར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་སྤྱིར་བཞི་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདིའི་ཚད་མཛོད་
ལས། རྒྱུད་གསེར་གྱི་དགྱིལ་འཁོར་གྱི། རྟེན་ཀར་འབྲུམ་ཕྲག་བརྒྱུག་ཉིས་དང་།¹⁹ །ཞེས་སོགས་
ཀྱི་དོན་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་དཔག་ཚད་འབྲུམ་ཕྲག་སོ་དུ་ག་ལྟག་མ་དང་བཅས་པར་ཡང་
གསུངས་ཤིང་། རི་ལྟར་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོར་སྤྱིར་བཞི་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདི་དཔག་ཚད་
འབྲུམ་ཕྲག་བཞི་པའི་ཚད་དུ་ཡང་གསུངས་ན། འདིར་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྒྱུ་གསུང་བ་པོ་ཡིན་ནམ་
ཅི་ཞེས་པ་འགའ་ཞིག་འདོད་པར་གྱུར་ན་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་མངོན་པའི་མདོ་དང་དུས་ཀྱི་འཁོར་
ལོར་འཛིག་རྟེན་ཁམས་ཀྱི་ཚད་དབྱིབས་མི་འདྲ་བ་སོ་སོར་གསུངས་ཀྱང་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྒྱུ་ན་
གསུང་བ་པོ་ཡིན་ཞེས་པ་དེའི་ཚིག་ལས་དང་འབྲས་བུའི་རྣམ་གཞག་ཁས་ལེན་པའི་མཁས་པ་རྣམས་
ཀྱིས་ཁས་སྐྱེད་བར་མི་བྱ་སྟེ། སྤྱར་བཤད་ཟིན་པ་ལྟར་སྤྱིར་བཞི་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གཅིག་ལ་
འདི་ཉིད་ལའང་མངོན་པ་དང་། འདུས་པ་སོགས་ཀྱི་ཚད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་དང་། དུས་ཀྱི་འཁོར་
ལོའི་ཚད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་སོ་སོའི་ལས་རིགས་མི་འདྲ་བའི་བདག་རྟེན་ལས་ཚད་དབྱིབས་མི་འདྲ་
བའི་ཆ་ཤས་སོ་སོར་སྤྱང་ཞིང་། རི་ལྟར་སྤྱང་བ་དང་མཐུན་པར་སེམས་ཅན་གྱི་བསམ་པའི་དབང་གིས་
ཉེ་བསམ་པ་དང་མཐུན་པར་གསུངས་པས་སོ།།

འོན་ཏེ་འདིའི་སྐབས་ཀྱི་མཛོད་འདི་ཅི་ལ་བྱེད་སྒྲུམ་ན། སྤྱུ་མ་སྤྱུ་མ་དག་སྒྲོབ་དཔོན་དབྱིག་
གཉེན་གྱིས་མཛོད་བརྒྱུམས་པ་འགྲེལ་ཆེན་བརྒྱུམས་པ་ལས་ལོ་སུམ་བརྒྱ་ཅམ་གྱིས་བྱི་བས་དབྱིག་

གཉེན་གྱིས་མཛད་པའི་མཛོད་འདི་མིན་ཞིང་། འོ་ན་གང་ཡིན་སྟེ་མ་ན། མངོན་པ་སྟེ་བདུན་ལ་མཛོད་
 གྱི་བཤད་པ་ཡོད་པ་ལྟར་རམ། ཡང་ན་མངོན་པ་སྟེ་བདུན་གྱི་དོན་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་འབེབས་པ་བྱེ་
 བྲག་བཤད་མཛོད་ཆེན་མོ་ལ་མཛོད་ཅེས་ཟེར་བས་དེ་ལ་བྱེད་དོ་གསུང་ནས་པར་། འགྲེལ་ཆེན་ལས་
 སངས་རྒྱས་པའི་མཛོད་མཐོང་ནས་ཞེས་མ་འོངས་པ་ལུང་བསྟན་པ་ལྟ་བུར་འདུག་པ་དང་། སློབ་དཔོན་
 དབྱིག་གཉེན་གྱི་མཛོད་འདི་བོད་ལ་སོགས་པ་ཀུན་ལ་བྱུང་ཆེ་བས་འཕགས་པ་རྒྱུན་རམ་གཟིགས་
 དབང་རྒྱ་གཞིས་མ་འོངས་པ་ན་སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་མཛོད་པའི་མཛོད་ཅེས་པའི་བསྟན་
 བཅོས་འབྱུང་བ་ལ་དགོངས་པར་བྱས་ན་ལེགས་སམ་སྟུམ་མོ།།

འོ་ན་ཉི་མའི་གིང་རྟ་ལ་སོགས་པ་གླིང་བཞི་བའི་འཛིག་རྟེན་འདི་དཔག་ཆད་བྱེ་བའི་ཁྱོན་
 ཅན་དུ་འདོད་པའི་ལོག་རྟོག་དེ་ལྷོག་པ་འཕམ་གཞུང་པའི་དོན་དུ་མངོན་པ་ནས་བཤད་པའི་འཛིག་རྟེན་
 གྱི་ཁམས་གྱི་ཆད་དབྱིབས་དེ་ཉིད་བསྟན་པས་ཆོག་མོད། དུས་གྱི་འཁོར་ལོའི་ཆད་དབྱིབས་སོགས་
 དེས་པར་ཆོད་ཅི་དགོས་སྟུམ་ན། དེ་ལྟ་བུའི་ལོག་རྟོག་དེ་གཞུང་པའི་དོན་དུ་གཟའ་དང་ཅིས་དང་ཁྱིམ་
 གྱི་འཁོར་ལོ་དང་ལྷན་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདིའི་ཆད་དེས་པར་ཆོད་དགོས་ཏེ། གཟའ་ལྷའི་
 འགྲོས་དང་སྐར་ཅིས་དང་ཁྱིམ་གྱི་འཁོར་ལོ་འཁོར་རྒྱུ་དང་དེ་ལ་ཉི་ཟླ་སོགས་འོངས་སྟོན་རྒྱུ་དུས་
 གྱི་འཁོར་ལོར་བསྟན་པ་ནས་ས་རིས་གྱིས་གཏན་ལ་བབ་པའི་ཆེ་དེ་ལྟར་བསྟན་པ་ནས་སྟུང་
 བཞིན་པར་ཁས་སྲུང་དུ་རུང་བ་ལ་དེས་གཤམ་སྟེས་པ་ན་འཛིག་རྟེན་འདིའི་ཆད་དབྱིབས་བསྟན་པ་
 རྣམས་ལ་ཡང་དེས་གཤམ་སྟེས་ཏེ་སྟེ་མའི་ལོག་རྟོག་ལྷོག་པར་འགྱུར་གྱི་དེ་ལས་གཞན་དུ་མངོན་པ་ནས་
 བཤད་པ་ཙམ་གྱི་འཛིག་རྟེན་གྱི་རྣམ་གཞག་བསྟན་པ་དེ་ཙམ་གྱིས་ཉི་མའི་གིང་རྟ་ལ་སོགས་པའི་ལོག་
 རྟོག་དེ་ལྟ་བུ་ལྷོག་པར་དཀའ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅུ་རྒྱུད་ལས། སེམས་ཅན་མོས་པ་སྟུང་ཆོགས་པ། རང་
 གཞན་གྱི་བྱ་བ་མཐའ་སྟུང་ཆོགས་པ་རིག་པ་པོ། བསྟན་པ་གཞན་དང་གཞན་གྱིས་བསྟན་པའི་སྟུང་ཆོགས་
 པའི་ལམ་ལ་རབ་ཏུ་གནས་པ། གཤམ་བྱ་སྟུང་ཆོགས་གཤམ་པའི་རྒྱལ་གྱིས་ཁེངས་པ་ཅན་དེ་དག་ལ་རང་
 གཞན་གྱི་བྱ་བ་མཐའ་ལ་ཇི་སྟེད་རྒྱབ་བྱེད་དང་གནོད་བྱེད་གྱི་རིགས་པ་དེས་གཤམ་སྟེད་ཅུ་ས་པ་མ་
 བསྟན་པ་དེ་སྟེད་དུ་རྒྱལ་གྱིས་ཁེངས་པ་ཅན་དེ་དག་ཀུན་མཁྱེན་གྱི་ཡང་དབང་དུ་མི་འགྱུར་བ་སྟེ་

བ་སྟེ། གོང་དུ་རྒྱ་མཚན་བཤད་ཟིན་པ་དེའི་སྤྱིར་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་ཚད་དབྱིབས་བཙོམ་
ལྷན་འདས་ཀྱི་གསུངས་པ་ནི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ལས་རིགས་མི་འདྲ་བ་སྣ་ཚོགས་པ་བསགས་
པའི་ལས་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་སེམས་ཅན་རང་རང་གི་སེམས་ཀྱི་བག་ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས་
འཛིག་རྟེན་གྱི་ཚད་དབྱིབས་སོགས་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་རབ་ཏུ་སྤྲང་བ་དེ་དེ་ལྟར་སྤྲང་བའི་སྤྲང་རྒྱལ་
དང་མཐུན་པར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཀྱང་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཚད་དབྱིབས་སོགས་གསུངས་པ་
ཡིན་གྱི། སེམས་ཅན་གྱི་སྤྲང་རྒྱལ་ལ་མ་ལྟོས་པར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རང་ཉིད་ཀྱིས་མངོན་
པར་ཞེན་པའི་དབང་གིས་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་ཚད་དང་དབྱིབས་ལ་སོགས་པ་གཟིགས་ནས་
གཉིས་སྤྲང་ལུལ་པའི་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་སྤྲང་རྒྱལ་གྱི་ངོ་བོས་དངོས་པོའི་ཚད་གསུངས་པ་
ནི་འགའ་ཡང་མེད་དོ།

དེ་རྣམས་ཀྱིས་འགྲེལ་པའི་དོན་ཞིབ་པར་བཤད་ནས་མདོར་བསྡུ་ན་མངོན་པ་སོགས་ནས་
བཤད་པ་དང་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ནས་བཤད་པའི་གླིང་བཞི་པའི་འཛིག་རྟེན་འདིའི་ཚད་དབྱིབས་
སོགས་མི་མཐུན་པ་ལ་གཅིག་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་ཅིག་ཤོས་འགོག་པ་སོགས་བྱར་མི་རུང་སྟེ།
མངོན་པ་ནས་བཤད་པ་ལྟར་དཔལ་གསར་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་རྒྱུར་གཞིའི་སྣོད་ཀྱི་
འཛིག་རྟེན་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་སྟོབ་དཔོན་གྱི་བྱང་སོགས་ཀྱིས་བཤད་ལ། དེ་ལྟར་བཤད་པ་
ལྟར་གྱི་ཚད་དབྱིབས་ཅན་གྱི་སྣོད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་མེད་ན་སྟོང་བྱེད་ཀྱི་ལམ་ཡང་མི་འཐད་པར་
འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་དུས་འཁོར་ནས་བཤད་པའི་ཚད་དབྱིབས་ཅན་གྱི་སྣོད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་མེད་
ན་ཡང་། རི་ལྟར་སྤྱི་རོལ་དེ་བཞིན་ལུས།^{༡༡༥} ཞེས་ལམ་གྱི་རྒྱུར་གཞིར་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་
འགྱུར་རོ།

ལེའུ་གཉིས་པ། བད་གི་ལེའུ་

ནང་སེམས་ཅན་གྱི་འཛིག་རྟེན་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ནང་སེམས་ཅན་གྱི་འཛིག་རྟེན་བཤད་པ་ལ་གཉིས། སྐབས་འདིར་བཤད་པའི་
སེམས་ཅན་གྱི་ལུས་འགྲུབ་པའི་རིམ་པ་བསྟན་པ་དང་། དེ་ལྟར་གྲུབ་པའི་ལུས་ལ་བརྟེན་པའི་ཆོས་
བཤད་པའོ།

སྐབས་འདིར་བཤད་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་ལུས་འགྲུབ་པའི་རིམ་པ་བསྟན་པ།

དང་པོ་ལ་གསུམ། གང་གིས་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་ལེན་པ་པོ་བར་དོའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་དང་།
བར་དོ་འགགས་པའི་རྣམ་གཞག་ཁྱེད་ཀྱི་དབྱེ་སྟུང་ལུས་འགྲུབ་པ་དང་། དེ་ལྟར་ཞུགས་པ་
ལས་མངལ་དུ་འཁོལ་ཆུང་སྟོན་བཤད་པའོ།

དང་པོ་ནི་མཛོད་ལས། རྩོན་དུས་སྤིང་འབྱུང་ག་ཆུགས་ཅན། །ཞེས་དང་། རིགས་མཐུན་ལྟ་
མིག་དག་པས་མཐོང་། །ཞེས་དང་། དབང་པོ་ཀྱན་ཆར་ཐོགས་མེད་ལྟན་ལྟ་། །ཞེས་བར་དོའི་ལུས་རྒྱལ་
སྤྱ་རབ་ཆོགས་པའི་གཞུགས་དང་། དེའི་བྱད་དབྱིབས་སྟོན་གཞུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དུ་བཤད་ཅིང་།
མཛོད་པ་ཀྱན་བརྩས་ལས་ཀྱང་། གང་དུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་དེའི་བྱད་གཞུགས་སོ་ཉི་ཞེས་བར་དོའི་བྱད་
གཞུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དུ་བཤད་ལ། འགྲེལ་ཆེན་གྱི་མཆོག་མི་འགྱུར་གྱི་མདོར་བསྟན་ལས། འཆི་བའི་
དུས་སྟུང་ལུས་འགྲུབ་ཀྱི་སྤྱི་སྟོན་དེ་ཉིད་ལས་པར་འབྱུང་ངོ་། །སྤྱི་ཡང་མི་ལས་ཀྱི་ལུས་བཞིན་དུ་
བག་ཆགས་ཀྱི་ལུས་སྟོང་པ་རྒྱུ་ལ་སྤྱ་རབ་ཀྱི་ཆོགས་སྤངས་པ་མ་འགགས་པ་སྟེ་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་
ལས་བྱུང་བའི་བག་ཆགས་ཀྱི་ལུས་མ་འགགས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སྤྱི་ཡང་རྒྱུ་ལ་སྤྱ་རབ་ཆོགས་པའི་
བདག་ཉིད་ཀྱི་ལུས་འཛིན་ནོ། ཉི་ཞེས་བར་དོའི་ལུས་རྒྱལ་སྤྱ་རབ་ཀྱི་ཆོགས་སྤངས་པ་ཡིན་པར་
གསུངས་ཤིང་། མཁས་པ་ཀུན་ལ་ཆེན་པོ་དག་གིས་ཀྱང་བར་དོའི་ལུས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་པའི་གཞུགས་

ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་སྐྱུ་མེན་ལ་མི་མཐུན་པར་གསུངས་པ་དེ་དག་ལྷགས་སོ་སོ་བར་བྱེད་
དམ། དུས་འཁོར་ནས་གསུངས་པ་འདི་ཉིད་སྟོན་དུས་ཀྱི་སྤྱི་བའི་ལུས་ལྟ་བུའི་རྒྱལ་ཁྲ་རབ་མེད་པ་
ལ་དགོངས་ཞེས་འཆད་དམ་བརྟག་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་བར་དོ་འགགས་པའི་རྣམ་ཤེས་ཁུ་བྲག་གི་དབུས་སུ་འཇུག་པའི་ཚུལ་བཤད་
པ་ལ་གཉིས། གང་འཇུག་པའི་འཇུག་པ་བོའི་རྣམ་ཤེས་ངོས་གཟུང་བ་དང་། དེ་རི་ལྟར་འཇུག་པའི་
ཚུལ་དངོས་སོ།

དང་བོ་ནི། བར་དོ་འགག་བཞེན་པའི་སེམས་ནི་གིན་ཏུ་སྤྱ་བའི་སེམས་འོད་གསལ་གྱི་
སེམས་ཡིན་ལ། སེམས་དེ་དང་མངལ་དུ་ཉིང་མཚམས་སྒྱུར་མ་ཐག་པའི་སེམས་དེ་སྐད་ཅིག་སྒྲིམ་
བྱུང་བའི་སྐོ་ནས་མངལ་དུ་ཞུགས་མ་ཐག་པའི་སེམས་དེ་ཡང་གིན་ཏུ་སྤྱ་བའི་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་
ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་དེ་འདྲ་བའི་སེམས་དེ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་བདེ་བ་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་གནས་ལ།
སེམས་དེ་ལ་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཞེས་བྱ་ཞིང་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་སེམས་ཞེས་གྲུང་བྱ་སྟེ། བར་ལའི་བཙོ་ལྷ་
པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདིར་རེ་ཞིག་མངལ་དུ་རྣམ་ཤེས་ནི་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྟེ་བདེ་བ་དམ་
པའི་ཡེ་ཤེས་སོ། ། ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ཀྱི་འབྲོ་ལས། མ་དང་མ་དང་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་
བདེ་བའི་གནས་སྐྱབས་གཅིག་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། ། ཞེས་གསུངས་པས་སོ། ། འོ་ན་འདིར་མངལ་དུ་
ཞུགས་མ་ཐག་པའི་སེམས་ལ་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཞེས་བཤད་པ་འདི་དང་། རྣམ་ཤེས་ཚོགས་བརྒྱད་
དུ་བཞེད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀུན་གཞིར་བཤད་པའི་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ལ་ཁྱད་པར་ཅི་ཡོད་ཅེན། དེ་ཡང་
སྒྱིར་མངལ་དུ་ཞུགས་མ་ཐག་པའི་སེམས་འདི་ལ་འདོད་པ་མི་འདྲ་བ་མང་སྟེ། མཛོན་པ་མཛོད་ལས།
སྐྱེ་བའི་སྤྱི་བ་ཉོན་མོངས་ཅན། ། ཞེས་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཉོན་མོངས་ཅན་དུ་བཤད་ལ། མཛོན་པ་ཀུན་
ལས་བརྒྱུས་ལ་སོགས་པར་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་བརྒྱད་དུ་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་སུ་
བཤད་ཅིང་། དེ་མ་བསྐྱིབས་ལུང་མ་བསྟན་དུ་འདོད་པ་དང་། དེ་ཡང་ཆོར་བ་བཏང་སྟོམས་ཉིད་དང་
མཚུངས་ལྡན་དུ་འདོད་དེ། དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་སོགས་སྐྱགས་སྤྱེད་པ་རྣམས་དགོངས་པ་མཐུན་པར།

སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བ་ལའོར་འདས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞིར་གྱུར་བ་བར་དོ་གི་བའི་འོད་
གསལ་དེ་ཉིད་དེ། དེ་ལ་ཀུན་གཞི་ཞེས་འགྲེལ་ཆེན་དུ་གསུངས་ཤིང་། འཆི་བའི་འོད་གསལ་ཡང་ཀུན་
གཞི་ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྐྱབ་ལའི་བདུན་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་ལྟར་ཁམས་ཀྱི་ཚོགས་ལྟར་དུ་རྣམ་
པར་ཉམས་ཏེ་དེ་ནས་སེམས་དེ་ལྷན་པའི་མཐའི་མེ་སྟེ་ཞེས་བ་ནམ་མཁའི་ཁམས་རྣམ་པ་ཐམས་
ཅད་པའི་གཟུགས་ཡུལ་དང་རྣམ་པར་བྲལ་བ་དབུས་ཀྱི་ས་ལ་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཞག་
པར་བྱའོ། ། ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །

དེ་ལྟར་ན་རྒྱུད་འགྲེལ་འདིར་མངལ་དུ་ཉིང་མཚམས་སྒྱུར་མ་ཐག་པའི་སེམས་དང་འཆི་བའི་
འོད་གསལ་གྱི་སེམས་ལ་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་སུ་གསུངས་ཀྱང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ལས་དོན་གཞན་པའི་
རྣམ་ཤེས་ཚོགས་བརྒྱད་དུ་བཞེད་བ་རྣམས་ཀྱིས་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ།
དེ་དག་གིས་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཡིན་ན། མ་བསྐྱེད་ས་ལུང་མ་བསྟན་དང་། ཚོར་བ་
བཏང་སྟོམས་ཁོ་ན་དང་མཚུངས་ལྡན་དང་། དམིགས་རྣམ་མི་གསལ་བ་ཡིན་པས་བྱལ་བ་སོགས་ཀྱི་
ཁྱད་པར་གྱི་ཚོས་དུམ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་དགོས་ཤིང་། བར་དོ་འགགས་མ་ཐག་པའི་རྣམ་ཤེས་དང་འཆི་
བའི་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་ནི་དགེ་བའི་སེམས་སུ་འགྱུར་བ་ཡོད་ཅིང་། ཚོར་བ་ནི་བདེ་བ་དང་མཚུངས་
ལྡན་དུ་འབྱུང་བ་དང་། དམིགས་རྣམ་མི་སྟོང་སང་གི་དང་ནས་ནམ་མཁའི་ཁམས་རྣམ་པ་ཐམས་
ཅད་པའི་གཟུགས་ཡུལ་དང་རྣམ་པར་བྲལ་བ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་གྱི་དམིགས་རྣམ་གསལ་བ་
ཡིན་པས་སོ། ། དེ་ལྟར་ན་སེམས་དེ་ཉིད་ལ་ཀུན་གཞི་ཞེས་གསུངས་པ་ནི་འཁོར་འདས་ཀུན་འབྱུང་
བའི་གཞི་ཡིན་པ་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི་ངོ་བོ་ནི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཡེ་ཤེས་
ལེའུའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདིར་རི་ལྟར་མངལ་འཛིན་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་རྟེན་དང་བཅས་པའི་
ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཅིག་ལུ་ ཞེས་བྱང་སེམས་དཀར་དམར་གྱི་རྟེན་དང་བཅས་པའི་ཡིད་ཀྱི་
རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཁོ་ན་མངལ་འཛིན་པའི་རྣམ་ཤེས་སུ་གསལ་བར་གསུངས་པས་སོ། །

གཞིས་པ་བར་དོ་འགགས་པའི་རྣམ་ཤེས་ཁྱུ་འབྲུག་གི་དབུས་སུ་འཇུག་ཆུ་བཤད་པ་ནི་སྒྱིར་

སེམས་ཅན་གྱི་སྐྱེ་གནས་ལ་མངལ་སྐྱེས། རྟོད་གཤེར་སྐྱེས། རྫོང་སྐྱེས། རྩུས་སྐྱེས་དང་བཞིར་ངེས་པ་
ལས་རྩུས་སྐྱེས་ནི་མཛོད་ལས། དཔུལ་བརྒྱམས་དང་ལྟ་རྒྱམས་དང་། མི་དང་བར་མ་རྩུས་ཏེ་སྐྱེ།^༡ ཞེས་
དཔུལ་བ་དང་ལྟ་དང་བར་དོ་ཡིན་ན་རྩུས་སྐྱེས་ཡིན་པས་བྱུང་བ་དང་། ཡི་དྲགས་མངལ་ནས་སྐྱེ་
བའང་ཡིན།^༡ ཞེས་ཡི་དྲགས་ལ་མངལ་སྐྱེས་དང་རྩུས་སྐྱེས་གཉིས་སུ་ཡོད་པ་དང་། མི་དང་དུད་འགོ་
རྒྱུ་པ་བཞི།^༡ ཞེས་མི་དང་དུད་འགོ་ལ་སྐྱེ་གནས་བཞི་ག་ཡོད་པར་བཤད་ཅིང་། དུད་འགོ་ལ་སྐྱེ་
གནས་བཞི་འཆད་པའི་ཆོ་ཁམས་ལའི་བཞི་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། དུད་འགོ་སྐྱེ་གནས་རྒྱུ་པ་བཞི་
དང་ཞེས་པ་ལ་རྫོང་ལས་སྐྱེས་པ་ནི་མཁའ་ལྷིང་ལ་སོགས་པ་སྟེ་རྩུང་གི་སྐྱེ་གནས་སོ། མངལ་ནས་སྐྱེས་
པ་ནི་གྲང་པོའི་དབང་པོ་ལ་སོགས་པ་སྟེ་མའི་སྐྱེ་གནས་སོ། རྟོད་གཤེར་ལས་སྐྱེས་པ་ནི་མིན་ལུང་དང་
བྱེ་མ་ལེབ་དང་གོག་སྐྱར་ལ་སོགས་པ་སྟེ་ཆུའི་སྐྱེ་གནས་སོ། རྩུས་ཏེ་སྐྱེས་པ་ནི་ལྗོན་ཤིང་ལ་སོགས་པ་
སྟེ་སའི་སྐྱེ་གནས་སོ། རྟོད་བཞིན་དུ་རྩུས་ཏེ་སྐྱེས་པ་ཆེན་པོ་ནི་རྟོད་སྐྱེ་གནས་སོ།^༡ ཞེས་གསུངས་སོ། རྟོད་
ལ་ཁ་ཅིག་རྗེ་བཙུན་ཀུན་ར་མ་ཉི། བ་ཤེ། ལྗོན་ཤིང་ལ་སོགས་དུད་འགོའི་སྐྱེ་བར་སྟུང་། རྟོད་ཀི་གཅེར་ལུ་བ་
ཡི་གཞུང་བཟང་ཡིན།^༡ ཞེས་དགག་པ་མཛད་ནའང་། རྟོད་ཀི་ལྗོན་ཤིང་དང་ལྗོན་པོ་སོགས་དུད་འགོའི་
སྐྱེ་གནས་སུ་སྟུང་བ་མིན་གྱི། འོན་ཇི་ལྟར་ཡིན་སྟུང་ན། དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་དགོངས་པ་ནི་ཆོས་
ཐམས་ཅད་ཁམས་ལྡེའམ་དུ་གཏུ་སྐྱར་ནས་འཆད་པ་ཡིན་ལ། སྐབས་འདིར་ཡང་སྐྱེ་གནས་བཞི་
ཁམས་ལྡེ་དང་སྐྱོར་བའི་ཆེད་དུ་རྩུས་སྐྱེས་ལ་རྩུས་སྐྱེས་ཅམ་པོ་བཅིག་དང་རྩུས་སྐྱེས་ཆེན་པོ་གཉིས་སུ་
བྱེ་ནས། རྩུས་སྐྱེས་ཅམ་པོ་བཤེས་འཁམས་དང་སྐྱོར་བ་དང་། ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་རྩུས་སྐྱེས་རྒྱམས་
ལ་རྩུས་སྐྱེས་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱས་ཏེ། རོ་ཞེས་པ་ནམ་མཁའི་ཁམས་དང་སྐྱོར་བའི་བྱིར་དུ་གཙོ་བོར་ས་
ལས་སྐྱེས་པའི་ལྗོན་ཤིང་ལ་སོགས་པ་ལ་རྩུས་སྐྱེས་ཞེས་བཤད་པ་ཡིན་གྱི། ལྗོན་ཤིང་སོགས་དུད་
འགོའི་སྐྱེ་བར་སྟུང་བ་ཡིན་ནོ། མི་ལ་སྐྱེ་གནས་བཞི་ཡོད་པའི་རྫོང་སྐྱེས་ནི་གནས་བརྟན་གྲགས་དང་
ཉེ་བའི་གྲགས་ལྟ་ལའོ། རྟོད་གཤེར་སྐྱེས་ནི་རྒྱལ་པོ་སྐྱེ་བ་སྐྱེས་ལྟ་ལའོ། རྩུས་སྐྱེས་ནི་སྐྱོབ་དཔོན་
འཕགས་པ་ལྟ་ལྟ་སུ་རྒྱམས་ཡིན་ནོ།

དེ་ལྟར་ན་སྐྱེ་གནས་ལ་ཡང་བཞི་དང་། བང་སེམས་ཅན་ལ་ཡང་རིགས་དྲུག་གསུལ་ལ་

སོགས་པ་ཡོད་ཀྱང་། ནང་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ནང་གི་ལེལ་འདྲིར་གཙོ་བོར་ཆོ་དེ་ཉིད་ལ་མཆོག་གི་
དངོས་གྲུབ་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་དུ་ལམ་རིམ་པ་གཉིས་སྟོམ་པའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་ཁམས་དྲུག་ལྟ་གི་མིའི་
ལུས་མངལ་སྦྱེས་ཉིད་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་དགོས་པ་གང་གི་ཕྱིར་དུ་གཏན་ལ་
འབེབས་ན། བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་དང་རྫོགས་པའི་རིམ་པའི་ལམ་གྱི་སྤྱང་གཞི་དང་། རྫོགས་རིམ་གྱིས་
གང་ལ་གནད་དུ་བསྐྱེད་པའི་གཞི་རྟོགས་པའི་དོན་དུ་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ཡིན་ནོ།།

དེ་བས་ན་མངལ་སྦྱེས་ཁམས་དྲུག་ལྟ་གི་མིའི་ལུས་འགྲུབ་ཚུལ་སོགས་བཤད་པར་བྱ་སྟེ།
དེ་ཡང་པ་མ་གཉིས་སྟོམས་འཇུག་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཁྱུ་ཁྱེད་གི་དཔུས་སུ་བར་དོ་འགགས་པའི་
ཡིད་གྱི་ནམ་ཤེས་ཤིན་ཏུ་སྤྲ་བའི་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་ཀྱུན་གཞིའི་མིང་ཅན་དེ་ཁྱེད་ཀྱིས་ཁྱེད་
ནམ་ཤེས་གསུམ་མའི་མངལ་དུ་འབྲེས་པ་ལས་སེམས་ཅན་གྱི་ལུས་འགྲུབ་པ་ཡིན་ལ། དེ་འདྲའི་ཁྱེད་
ནམ་ཤེས་གསུམ་འབྲེས་པའི་གོང་ཁྱེད་ཀྱི་མའི་གསང་བའི་བསྐྱེད་པའི་ཁམས་ཀྱིས་འཛིན་པར་བྱེད། ཚུའི་
ཁམས་ཀྱིས་སྤྱད་པར་བྱེད། མའི་ཁམས་ཀྱིས་སྦྱིན་པར་བྱེད། རྒྱུད་གི་ཁམས་ཀྱིས་འཕེལ་བར་བྱེད།
ནམ་མཁའི་ཁམས་མངལ་གྱི་སྟོང་པའི་ཆ་དེས་འཕེལ་བའི་གོ་སྐབས་འབྱེད་པར་བྱེད་དོ། མངལ་གྱི་
ཁྱེད་ནམ་ཤེས་འབྲེས་པ་དེའི་ཁམས་ལྟ་ནམས་ཀྱི་ཡང་སའི་ཁམས་ཀྱིས་ལྷི་ཞིང་སྤྱད་པར་བྱེད། ཚུས་
གཤེར་བ་ཉིད་བྱེད། མེས་སྦྱིན་པར་བྱེད། མ་འོངས་པ་ན་འབྱུང་བར་འབྱུང་བའི་རྒྱུད་བརྒྱའི་ས་པོན་
དུ་གྱུར་པའི་ཁྱེད་ནམ་ཤེས་གསུམ་འབྲེས་པའི་རྒྱུད་གི་ཁམས་ཀྱིས་ཁྱེད་ནམ་ཤེས་གསུམ་འབྲེས་
པའི་ལུས་དེ་འཕེལ་བར་བྱེད། དེའི་ནམ་མཁའི་ཁམས་དེས་ལུས་དེ་འཕེལ་བའི་གོ་སྐབས་འབྱེད་པར་
བྱེད་དོ། རྒྱུད་འདྲིར་འཕེལ་བར་བྱེད་པའི་རྒྱུད་ལ་འདྲིའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། རབ་མཆོག་ནམ་པ་
བརྒྱའི་རྒྱུད་རྟོག་ལ་སོགས་པ་དག་ནི་ས་པོན་འདྲིའི་ལུས་ལ་འཕེལ་བར་བྱེད་དོ།^{༡༤} ཞེས་གསུངས་པ་
ནི་བཤད་མ་ཐག་པ་ལྟར་གྱི་རྒྱུད་བརྒྱའི་ས་པོན་ལ་བྱེད་དགོས་ཏེ། རྒྱུད་འདྲིར་རྒྱུད་བརྒྱའི་རྟེན་གྱི་རྩ་
ཡང་གྲུབ་པ་མེད་ན་རྒྱུད་བརྒྱལ་གྲུབ་པ་ལྟ་ཅི་སྟོས་པས་སོ། ཡང་རྒྱུད་འདྲིའི་ནམ་པ་བརྒྱའི་རྒྱུད་ཞེས་
པ་ནང་གི་ཕྱིའི་རྒྱུད་མའི་ལུས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་བྱེད་གསུངས་པ་ནི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། ས་པོན་རང་གི་ཁམས་
ཀྱི་བྱ་བ་གསུངས་པ་^{༡༥} ཞེས་ས་པོན་ཁྱེད་རང་གི་རྒྱུད་ལ་བཤད་པ་དང་འགལ་ཡོད།

གསུམ་པ་དེ་ལྟར་ཞུགས་པ་ལས་མངལ་དུ་འཕེལ་ཚུལ་སོགས་བཤད་པ་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་
 མངལ་བརྒྱུད་བ་ནས་མཐར་འཁོར་བར་ནི་བྱལ་འཇུག་གི་འཇུག་པ་བཅུ་དང་སྟུར་ནས་གསུངས་ཏེ།
 དེ་ཡང་བྱལ་འཇུག་གི་འཇུག་པ་བཅུ་ནི་ཉ་ལ་སོགས་པའི་ལོ་རྒྱུས་རྣམས་ཡིན་ལ་དེ་རྣམས་ནི་རིམ་པ་
 བཞིན་དུས་ཀྱི་དབང་གིས་སྟོན་རིག་བྱེད་བཞི་རྒྱ་མཚོའི་ནང་དུ་བྱལ་བ་བྱལ་འཇུག་གིས་ཉ་རུ་སྟུལ་ཏེ་
 བཏོན་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་རུས་སྒྲུལ་གྱི་གཞུགས་ཀྱིས་འཛིག་རྟེན་བཏོག་ནས་རྒྱུན་དུ་གནས་པ་དང་།
 བཤམ་ཆོད་ཀྱི་གཞུགས་ཀྱིས་ཆངས་པའི་འཛིག་རྟེན་མན་ཆད་མནན་པ་དང་། སྒྲུང་མི་ལ་སྟོང་སེང་གའི་
 གཞུགས་ཀྱིས་ལྷ་མིན་གྱི་དབང་པོ་འགོ་སྟོབ་གསེར་ཅན་སྟོང་ལ་ནས་བསད་པ་དང་། མིའུ་བྱང་དུ་སྒྲུལ་
 བས་ལྷ་མིན་སྟོབས་ལྷན་གོམ་པ་གསུམ་གྱིས་སྒྲུང་ཞེས་བསྒྲུས་པ་དང་། རྩ་སྤྱོད་ཨ་ལྷའི་བྱ་དག་ལྷ་རྩ་
 མར་སྒྲུལ་ཏེ་རྒྱལ་རིགས་སྤྱིད་རྒྱལ་ལ་སོགས་པ་བསད་ནས་རྒྱལ་སྤྱིད་མེད་པར་བྱས་པ་དང་། རྒྱལ་
 པོ་ཤིར་ཏེ་བཅུ་པའི་བྱ་རྩ་མ་ཁར་སྒྲུལ་ནས་རང་གི་རྒྱུང་མ་སྤྱིན་པོ་ལང་ཀ་མགྱིན་བཅུས་སྟོགས་
 པས་སྤྱིའུ་ཏེ་ལུ་མཚུལ་སྟོགས་བཅོལ་ཏེ་སྤྱིན་པོ་བཅུལ་བ་དང་། བཤམ་པས་ཚོད་པའི་དུས་སྒྲུ་སེམས་
 ཅན་གྱི་དོན་བྱས་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཤུག་ཐུབ་ཏུ་སྒྲུལ་ནས་སྟོན་རྒྱལ་རིགས་བསད་པའི་སྟོགས་པ་
 རྒྱུངས་པ་དང་། རིགས་ལྷན་བཤམ་ཟེའི་བྱ་གྱི་རྟེན་ཅོ་ཞེས་བྱ་བ་མ་འོངས་པ་ན་འབྱུང་བས་སེམས་ཅན་
 མང་པོ་བཅུལ་བའི་མཐར་དུས་ལོག་པ་རྟོགས་པར་འགྱུར་བའོ།།

འཇུག་པ་བྱི་མ་གཉིས་ལ་མཚོག་མི་འབྱུར་གྱི་མདོར་བསྐྱས་ལས་འདི་ལྟར་དུ་བཤད་དེ།
 བྱལ་འཇུག་གསལ་བོར་ལྟའི་འཇུག་པ་དགུ་པ་སངས་རྒྱས་ནི་བྱལ་འཇུག་གིས་སངས་རྒྱས་ཤུག་ཐུབ་ཏུ་
 རྒྱལ་ནས་དགོས་པ་སྟོན་ལྷ་མ་ཡིན་གྱི་སྟོགས་སྒྲུ་གནས་པ་བོར་ལྷས་གཡལ་དུ་མ་བསྐྱན་ཞིང་མ་བསད་
 པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དུས་སྒྲུ་དམངས་རིགས་ལ་སོགས་པར་གྱུར་བ་རྣམས་དཔལ་བར་འགོ་བའི་དོན་དུ་
 བྱ་བ་གཡོ་ཐབས་ཀྱིས་མཚོད་སྟེན་གྱི་ཆོས་སུན་འབྱིན་པར་འབྱུར་བས་ན་རྒྱས་པའི་ཆོག་སྒྲུར་ཏེ་དང་
 རྒྱའི་ཆོག་དང་རིག་བྱེད་གྱི་ཆོག་རྣམས་སུན་འབྱིན་པར་འབྱུར་རོ།^{༡༦} །དེ་རྣམས་སུན་ཐུང་སྟེ་དེ་ནས་
 དམངས་རིགས་ལ་སོགས་པ་དེ་རྣམས་ལ་བྱིན་ཅི་ལོག་གི་ཆོས་སྟོན་པར་འབྱུར་བ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ་སྟེན་
 པའི་མ་འོངས་ཏུ་བྱིན་པ་དང་ཞེས་པ་ནས། མི་དགེ་བ་བཅུའི་ལས་ཀྱི་ལམ་རྣམས་མི་བྱའོ་ཞེས་པའི་

པར་མ་རྩ་ཕྱིན་པ་བཅུ་དང་། ཚད་མེད་བཞི་དང་། མི་དགོ་བ་བཅུ་སྟོང་པ་སོགས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་
 ཆོས་ཀྱི་ཚུལ་གྲངས་འདི་ཚུལ་སྟུན་པ་ཉིད་ཀྱིས་དམངས་རིགས་ལ་སོགས་པ་ཚུལ་སྟུན་ཆགས་
 སད་པར་བྱས་ནས་སྐྱེས་ཏེ་གོས་དུར་སྒྲིག་འཛིན་པའི་དགོ་སྟོང་ཚུལ་སྟུན་བྱེད་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་
 ལྟར་གྱུར་པའི་དམངས་རིགས་ལ་སོགས་པ་ཐོན་ལྷ་མ་ཡིན་གྱི་ཕྱོགས་སུ་གནས་པ་ནོར་ལྷ་བྱུང་འཇུག་
 གིས་གཡུལ་དུ་མ་སྒྲིན་ཞིང་མ་བསད་པ་དེ་ཚུལ་སྟུན་བྱས་ཟེ་ཚུལ་སྟུན་འབྱེན་པ་བྱས་ནས་དམངས་
 རིགས་སོགས་དེ་ཚུལ་སྟུན་པར་འགྲོ་བ་ན་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པ་དེས་ན་བྱུང་འཇུག་གིས་སངས་
 རྒྱས་སུ་སྐྱུལ་པའི་དུས་སུ་དམངས་རིགས་ལ་སོགས་པར་གྱུར་པ་ཐོན་ལྷ་མ་ཡིན་གྱི་ཕྱོགས་ན་གནས་
 པ་དེ་ཚུལ་སྟུན་པར་འགྲོ་བའི་དོན་དུ་བྱུང་འཇུག་གིས་སངས་རྒྱས་སུ་སྐྱུལ་པའི་གཡོ་སྐྱོལ་འདི་བྱས་
 པ་ཡིན་ནོ། །འཇུག་པ་བཅུ་པ་རིགས་ལྡན་ནི་གམ་ལྷ་ལའི་ཡུལ་དུ་ནོར་ལྷ་བྱུང་འཇུག་བྱམ་ཟེའི་སུ་
 གགས་པར་གྱུར་ནས་དོའི་རྟ་ལ་ཞོན་ཏེ་ཀླ་ཤའི་རང་བཞིན་གྱི་མདུང་ཚུལ་སྟུན་གྱིས་སྐྱོ་ཐམས་ཅད་
 བསད་ནས་གམེར་མང་པོའི་མེ་དྲིའི་མཆོད་སྦྱོན་བྱས་ཏེ། སྐར་ཡང་ས་གཞི་བྲམ་ཟེའི་རང་བཞིན་དུ་
 བྱེད་པར་འགྱུར་རོ།¹⁷ །ཞེས་གསུངས་ཤིང་།

འཇུག་པ་ཕྱི་མ་འགྲེལ་ཆེན་དུ་བཀོད་པ་འདི་གཉིས་ནི་ཐོན་གྱི་རིག་བྱེད་ཀླག་པ་ལ་མེད་
 པར་གསུངས་ཏེ། འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་ལྟར་མི་འཐད་པའི་ཆོག་དུ་མ་ཚུལ་སྟུན་གཏུག་པའི་བྲམ་ཟེ་
 ཚུལ་སྟུན་སངས་རྒྱས་བྱུང་བའི་དུས་སུ་བཀོད་པ་སྟེ་ཐོན་གྱི་རིག་བྱེད་ཀླག་པ་ལ་མེད་དོ།¹⁸ །ཞེས་
 གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་བྱུང་འཇུག་གི་འཇུག་པ་བཅུ་ནི་རི་རྒྱུད་དུ། ཉ་དང་རུས་སྐལ་ཐག་
 པ་དང་། མི་ཡི་མེང་གོ་མི་ལྷ་བྱང་དང་། རྩ་མ་གཉིས་དང་ནག་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྟི་ཙ་དང་
 བཅུ་¹⁹ །ཞེས་འབྱུང་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ལྟ་བུའི་བྱུང་འཇུག་གི་འཇུག་པ་བཅུ་བཤད་པ་ནི་ནང་ལའི་
 འདི་ཉིད་ཀྱི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདིར་ཕྱི་རྩ་ཉ་ལ་སོགས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཚངས་པའི་དྲང་སྟོང་
 གཏུག་པ་ཚུལ་སྟུན་བྱས་པ་ཚུལ་སྟུན་བསྐྱེད་དུ་བཀོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དབྱེལ་བ་འཐོབ་པའི་
 རྒྱ་སྟེ་འཆད་པར་འགྱུར་བ་མཆོག་དུ་མི་འགྱུར་བའི་ཡེ་ཤེས་བྱུང་བ་ལས་རྒྱས་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ།²⁰ །ཞེས་
 བྱུང་འཇུག་གི་འཇུག་པ་བཅུའི་ལོ་རྒྱུས་བཤད་མ་ཐག་པ་ཚུལ་སྟུན་རྒྱུན་ཆོག་དུ་གསུངས་སོ། །

དེ་ལྟར་སྤྱི་རྒྱུ་ལ་པ་ལ་གྲགས་པའི་བྱ་ལ་འཇུག་གི་འཇུག་པ་བཅུ་ལྔ་ཀླུ་སྐྱམས་རྒྱ་ནག་
 ཡིན་ནའང་། འཇུག་པ་བཅུ་ལྔ་ཀླུ་སྐྱེད་ཀྱིས་དེ་དང་ཆོས་མཐུན་པར་དང་པོ་མངལ་དུ་ཆགས་པ་ནས་
 འཆི་བ་ལ་བྱུག་པའི་བར་གསུངས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རིམ་པ་བཞིན་བཤད་ན་བྱུགས་དོ་རྩེ་འཛིན་
 བའམ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དོ་རྩེ་འཛིན་པ་དང་། བྱུག་འཇུག་གི་ཐ་སྙད་ཀྱིས་བསྟན་པ་མའི་མངལ་གྱི་
 བསྐྱེད་ནང་དུ་ལྷ་ཁྲག་རྣམས་ཤེས་ཆོགས་པ་དེ་ཉིད་ནི་ཉ་རོ་ཉི་ཉ་ལྟར་དམར་བའི་ཉིའི་རྣམས་པར་འགྱུར་ཏེ་
 མངལ་ཆགས་པ་ནས་ལྷ་བ་གཉིས་ཀྱི་བར་ཉིའི་གནས་སྐབས་དང་སྦྱར་རོ། །ཉིའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ལྷ་
 བ་དང་པོ་ལ་རྩ་མེད་པའི་ལྷ་ཁྲག་གི་གོང་ལུ་ཅམ་མོ། །ལྷ་བ་གཉིས་པ་ལ་དེའི་སྒྲིང་ག་འོང་བའི་གནས་
 ལྷ་ཁྲོག་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུད་རྣམས་ཀྱི་རྟེན་ཏུ་འགྱུར་བའི་སྒྲིང་གའི་རྩ་བཅུ་ཤིན་ཏུ་སྤྲ་བ་དང་། ལྷ་བ་
 འོང་བའི་གནས་ལྷ་ལྷེ་པའི་རྩ་འཁོར་གྱི་རྩ་དུག་རྩ་རྩ་བཞི་ཤིན་ཏུ་སྤྲ་བ་རྣམས་ཀྱི་རྟེན་ཏུ་འགྱུར་
 བའི་རྩ་ཤིན་ཏུ་སྤྲ་བ་བཅུ་གཉིས་རྣམས་འཆགས་མོ། །དེ་ནས་ལྷ་བ་གསུམ་པ་དང་བཞི་པའི་གནས་
 སྐབས་ཀྱི་མངལ་ན་གནས་པ་ནི་རུས་སྤུལ་གྱི་གནས་སྐབས་དང་སྦྱར་རོ། །

དེ་ཡང་རུས་སྤུལ་ལ་རྒྱུ་ལག་མགོ་དང་བཅས་པའི་ལྷ་འགྱུར་པོར་ཡོད་པ་བཞིན་དུ། ལྷ་བ་
 གསུམ་པའི་ཐོག་མ་ནས་མངལ་ན་གནས་པའི་ལུས་དེ་འཕེལ་བ་ལ་རྒྱུ་ལག་དང་གདོང་གི་རྣམས་པ་
 མཆོན་པ་ཅམ་དུ་རྩུང་ཟད་འགྱུར་བ་ནས་ལྷ་བ་གསུམ་པ་རྫོགས་པའི་ཆེ་རྒྱུ་ལག་པ་མགྲིན་པ་
 རྣམས་ཀྱི་མགོ་པོ་མཉམ་པར་རགས་པར་གྱུར་པ་རུས་སྤུལ་དང་ཆ་མཚུངས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ནས་
 ལྷ་བ་བཞི་པའི་ཐོག་མ་ནས་བརྒྱུ་ལག་ཏེ་རྫོགས་པའི་བར་ལ་རྒྱུ་ལག་པ་དང་གདོང་དང་
 མགྲིན་པ་ལ་སོགས་པ་འོང་བའི་འགྱུར་པོ་ལྷ་རིམ་གྱིས་འཕེལ་ཏེ་རྒྱུ་ལག་གི་ཆོགས་ཆེན་དུག་དང་
 གདོང་དང་མགྲིན་པའི་ཐོག་མ་རྣམས་ལྷ་ལྷུན་ཅིག་སྤྱེས་པ་དང་འོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་རྩ་ཤིན་ཏུ་སྤྲ་བ་
 རྣམས་འཆགས་མོ། །དེ་ནས་ལྷ་བ་ལྷ་བ་ནས་རི་རྒྱིད་མ་བཅས་ཀྱི་བར་ལག་གི་གནས་སྐབས་དང་
 སྦྱར་རོ། །དེ་ཡང་ལྷ་བ་ལྷ་བ་ལ་ག་ལ་བརྟེན་ནས་རུས་པ་སྤུལ་བརྒྱ་དུག་རྩ་དང་། ཆོགས་ཆེན་དུག་
 ལས་གཞན་པའི་ཆོགས་རྣམས་དང་། སྤྱི་མཆེད་རྣམས་འཆགས་པའི་འགོ་རྩམ་མོ། །དེ་ནས་ལྷ་བ་དུག་
 པ་ལ་ག་དང་ཁྲག་སོ་སོར་བྱེད་པར་འགྱུར་ཁིང་། ཆོར་བ་བདེ་བ་དང་རྒྱུག་བསྤུལ་ཡང་རིག་གོ། །ལྷ་བ་

བདུན་པ་ལ་མངལ་ན་གནས་པ་དེས་སྟོན་གྱི་གནས་རྗེས་སུ་བྱེད་པར་ཡང་གསུངས་ཏེ། འདིའི་ཐད་གྱི་
འབྲེལ་ཆེན་ལས། མངོན་པར་ཤེས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྟོན་གྱི་གནས་རྗེས་སུ་བྱེད་པར་ཡང་འགྱུར་ཏེ་
རང་གི་སེམས་ཀྱི་བག་ཆགས་དང་བྲལ་བར་བྱེད་ཅིང་སྤྱིད་པའི་སྤྲུག་བསྐལ་ལ་སྟོན་པར་བྱེད་ལ་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་ལ་བསྐྱབས་པར་བྱེད་དོ།^{༡༧} །ཞེས་གསུངས་སོ།

འོན་འདི་ལྟར་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་ཅི། རུས་པ་སྤྲུམ་བརྒྱུ་ཅུ་རིམ་ཞེས། རུས་
པ་སྤྲུམ་བརྒྱུ་ཅུ་རི། འབྲེལ་བཤད་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྣང་བར་བྱེད་པར་དགའ་བོ་མངལ་གནས་ཀྱི་མདོ་
བྲངས་པ་ལས། མགོ་ཐོད་རུས་པ་དགུ་འདུས་ཤིང་། །འགྲམ་པའི་རུས་པ་གཉིས་འབྲེལ་ཏེ། །སོ་ནི་
སྤྲུམ་ཅུ་ཅུ་གཉིས་ལྟོ། །དེ་ཡི་ཅུ་བའང་དེ་བཞིན་ནོ། །ཅུ་གཉིད་པའི་རུས་པ་དང་། །རྒྱ་དང་སྤྲུ་
ཡི་རུས་པ་དང་། །བྲང་དང་མིད་པའི་རུས་པ་ནི། །བསྐྱུས་ན་རུས་པ་ཉི་ཤུ་ཡོད། །མིག་ལ་རུས་པ་བཞི་
ཡོད་དེ། །ཐུག་པ་བྱིན་པ་ཟུང་གཉིས་ཡོད། །ལག་པ་གཉིས་དང་སོར་མོ་རྣམས། །བསྐྱུས་ན་རུས་པ་
ལྔ་བརྒྱ་ཡོད། །ཉུག་རྒྱུ་རུས་པ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། །སྒྲལ་ཚིགས་ལ་ནི་སྤྲུམ་ཅུ་གཉིས། །འདི་དག་ཀྱུན་
ལ་ཅུ་ཡོད་པས། །འདི་ཡི་གྲངས་ནི་ཆ་བཞིར་འགྱུར། །ཅིབས་ལོགས་གཡས་པའི་རུས་པ་ནི། །པན་
རྩན་འབྲེལ་བ་བརྒྱ་གསུམ་ཡོད། །ཅིབས་ལོགས་གཡོན་འབྲེལ་སྟེ་བ་ཡི། །རུས་པ་དག་ནི་བརྒྱ་
གསུམ་ཡོད། །རུས་པའི་ལུ་གྲུ་རྒྱུད་འདི་དག །གསུམ་གསུམ་དག་ནི་པན་རྩན་འབྲེལ། །གཉིས་
གཉིས་དག་ནི་ཚིགས་ལྟོ་ཏེ། །ཉུག་མ་གཞན་ནི་འབྲེལ་བ་མེད། །གཡས་གཡོན་བརྒྱ་ནི་གཉིས་
པོ་ལ། །བསྐྱུས་ན་རུས་པ་ལྔ་བརྒྱ་ཡོད། །ལུས་ནང་འབྲེལ་པའི་རུས་པ་ནི། །བསྐྱེམས་ན་སྤྲུམ་བརྒྱ་
བྱུ་ཅུ་ཡོད།^{༡༨} །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།

མངོན་པར་ཤེས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྟོན་གྱི་གནས་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་^{༡༩} །ཞེས་སོགས་ཀྱི་
དགོངས་པ་ནི་འཆད་པ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་འཆད་ཚུལ་ཐ་དད་པར་གྱུར་ཏེ། དེ་ཡང་མཁས་གྲུབ་ཁ་ཅིག་
དཔལ་ལྷན་སྒྲམ་དམ་པ། ནི་འདི་ལྟར་བྱ་འཆད་དོ། །ནམ་མཁའི་རྒྱན་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ་མཁན་པོ་དཔལ་
བརྟེན་གས་ཀྱིས་མདོ་བརྒྱུས་སུ་བྲངས་པ་ལས། ཞག་བདུན་པ་སྤྲུམ་ཅུ་པ་ལ་ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་དང་།
ཐུག་དང་། བགས་པ་དང་། བ་སྐྱའི་ལུ་ག་ཀྱུན་རྫོགས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ནས་མའི་སྟོན་ཐུག་དང་དྲི་

མི་ཞིམ་པའི་ནང་ན་གནས་སོ། །ཤར་མའི་ལྷོ་ན་གནས་པ་ན་ཆོར་བས་སྒྲ་མ་དྲན་ནས་མཆོག་ཏུ་སྒྲིབ་པར་
འགྱུར་རྟེ། བདག་མའི་ལྷོ་འདྲི་ནས་ནས་འབྱུང་ཞིག་གུ། བྱིས་མའི་མངལ་དུ་སྒྲིབ་པར་མི་འགྱུར་བ་དེ་ལྟ་
བུའི་དགོ་བ་དག་ལ་བརྩོན་འགྲུས་དང་པ་རོལ་གཞོན་པ་བརྟན་པོར་བྱའོ་སྒྲུམ་པ་ལས། བཅས་པ་དང་
མའི་ལུས་ཀྱིས་གཟིར་བ་དང་། སའི་རེག་པ་དང་། ལག་པའི་རེག་པ་དང་། དྲི་མ་བཟུ་བའི་སྒྲུག་བསྐལ་
ལུས་དང་སེམས་ལ་མཆོག་ཏུ་གནས་པ་དག་གིས་ཆོར་བས་སྒྲ་མ་རིལ་བ་ཐེད་དེ།^{༡༥} ཞེས་གསུངས་པ་
དངས་ནས། ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་དེ་ལྟ་བུའི་མངལ་གྱི་དུས་སྐབས་འོོན་ཤེས་འབྱུང་བ་ཡིན་ཞེས་གསུང་ངོ་།^{༡༦}

བྱ་སྟོན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ནི། མངལ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་རྒྱུང་ཅ་དབུ་མར་
དབུག་པའི་ནམ་པ་ལྟར་འབྱུང་འཇུག་མི་བྱེད་པར་གནས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྟོན་གྱི་གནས་དྲན་
པ་སོགས་མངོན་ཤེས་ཆ་འདྲ་ཙམ་འབྱུང་བ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ།^{༡༧} ཞེས་གསུང་ངོ་། །ཡང་
མཁས་པ་ ཆོས་སྡེ་ཚུགས་པ།^{༡༨} ཁ་ཅིག་ནི་མངལ་གྱི་གནས་སྐབས་དེ་ལྟ་བུའི་ཆོ་དེ་ལྟར་འོར་
ཡང་མི་ལམ་དང་འདྲ་བས་ལས་སོག་པས་མ་ཁྱབ་ཅེས་གསུང་ངོ་། །ནམ་བཤད་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
སྒྲུང་བར་བྱེད་པ་ལས། སྟོན་མ་ནམས་མངལ་དུ་སྒྲིབ་བ་སྒྱིད་ལྟར་ཞིང་། འདྲི་དག་ནི་སྟོན་གྱི་རྒྱ་
བྱུང་པར་ཅན་སྟོན་དུ་སོར་བས་མངོན་ཤེས་སོགས་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆོས་དེ་དག་ཆོར་བས་སྒྲ་མ་མའི་
རྒྱུའི་སྟོབས་ཀྱི་མངོན་དུ་འགྱུར་བའི་མངལ་གྱི་ཆོས་བྱེད་པ་ལ་སྒྲིབ་དགོས་པ་འདྲའོ་ཞེས་རྗེ་
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གསུང་ངོ་། །དེ་ཡང་གང་ཟག་བྱེད་པར་ཅན་དེ་འདྲ་ཡིན་ཡང་ལྷ་བ་དབུག་གི་
བར་དུ་མངལ་དུ་བརྒྱལ་བ་དང་འདྲ་བར་དྲན་པ་མི་འབྱུང་ལ་འཆོམས་དེ་ན་འདྲི་ལྟར་དྲན་པར་འགྱུར་
ངོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་བྱིར་དུ་དེ་ལྟར་སྒྲོས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ་^{༡༩} ཞེས་གསུངས་སོ།

གཞན་ཡང་ལྷ་བ་བདུན་རྫོགས་པར་གྱུར་པ་ན་སྒྲིབ་མ་དང་སྒྲུང་དང་། མིག་ལ་སོགས་པའི་སྒྲིབ་
མཆེད་སྒྲུང་ལྷ་བ་ལྟ་བུ་ནས་སྒྲིབ་པའི་འགོ་བརྒྱུས་པ་ནམས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་གྱུར་ངོ་། །དེ་ཡང་
མངལ་དུ་ཞུགས་པ་ནས་བརྒྱུས་ཏེ་ལྷ་བ་གཅིག་གི་བར་ལ་རྩ་རྩུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པ་ཡིན་པ་ལ་ལྷ་བ་
གཉིས་པའི་ཐོག་མ་ནས་བརྒྱུང་སྟེ་ལྷ་བ་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་བར་ལ་ཞག་རེ་ལ་རྩ་ཉིས་བརྒྱ་ཉིས་བརྒྱ་རེ་སྟེ་
བས་མངལ་ཆགས་པ་ནས་ལྷ་བ་བརྒྱ་གསུམ་དང་། རྩ་ཐོག་མར་ཆགས་པ་ནས་ལྷ་བ་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་

བར་ལ་ཅུ་བདུན་ཁྲི་ཉིས་ཉེ་ལྷོ་ལྷོ་གསུམ་པར་འབྱུང་རོ། །དེ་ཡང་དངོས་བསྟན་ལ་ཞག་གསུམ་གང་ཡིན་
གྱི་རྣམ་དབྱེ་མི་གསལ་བར་དེ་ཙམ་ཞིག་གསུངས་ཀྱང་འདིའི་ཞག་ཉིན་ཞག་ལ་བྱེད་ན་ཟླ་བ་ཡང་ཉིན་
ཞག་སུམ་བཅུ་ལ་ཟླ་བར་བྱས་པའམ། ཟླ་བ་ཆོས་ཟླ་ལ་བྱེད་ན་ཞག་ཀྱང་ཆོས་ཞག་ལ་བྱེད་དགོས་ཏེ།
བཅུ་གཉིས་སུམ་ཅུ་བ་བསྐྱར་བ་དེ་ཉིས་བསྐྱར་བསྐྱར་བས་བདུན་ཁྲི་ཉིས་ཉེ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་
རྣམས་གྲུབ་པ་དེ་ནས་ཟླ་བ་བསྐྱར་བ་ལ་རུས་པ་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་རྒྱང་ཆགས་པར་འབྱུང་ཞིང་། རོ་
འཛིན་རུས་ཀྱི་རོ་འཛིན་ལྷེའི་དབང་པོ་བསྐྱེད་པའི་སྤྱད་དུ་མྱར་ཆགས་ཟིན་པའི་མིག་ལ་སོགས་པའི་སྐྱེ་
མཆེད་རྣམས་རྟམ་པར་འབྱུང་རོ། །དེ་ནས་རོ་འཛིན་ལྷེའི་དབང་པོ་རོ་འཛིན་རུས་སུ་སྐྱེས་པའི་དུས་དེ་
ནས་གཅི་བ་དང་བཤང་བ་རྣམས་ཀྱང་ཟླ་བ་བསྐྱར་བ་དེ་ལ་འབྱུང་བར་འབྱུང་རོ། །

དེ་ནས་མའི་མངལ་ནས་འབྱུང་བའི། འགའ་ཞིག་ཟླ་བ་དགུ་ལྷོ་གསུམ་མ་ཐག་འབྱུང་བ་དང་།
ལ་ལ་བཅུ་བ་ལ་འབྱུང་བ་དང་། ཁ་ཅིག་བཅུ་གཅིག་བ་ལ་འབྱུང་བ་དང་། གཞན་དག་བཅུ་གཉིས་བ་
ལ་འབྱུང་བ་སོགས་ཡོད་པའི་ཟླ་བ་ལྷ་བ་ནས་མངལ་ནས་འབྱུང་བའི་བར་ཕག་གི་གནས་སྐབས་དང་
སྐྱེར་བའི་ཕག་མི་གཙང་བ་བཤང་བ་སོགས་ཀྱི་འཆོ་བ་བཞིན་དུ་མངལ་ན་གནས་པ་དེ་ཡང་མའི་
བཟང་བཏུང་གི་དྲངས་མའི་མི་གཙང་བ་ཙམ་གྱིས་འཆོ་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིན་ནོ། །མའི་མངལ་ནས་
སྐྱེར་འབྱུང་བའི་མའི་མེང་གའི་གནས་སྐབས་དང་སྐྱེར་བ་ཉེ། ཟུབ་འཇུག་རོ་སྟོད་མེང་གའི་ལ་རོ་སྤྱད་
མའི་རྣམ་པའི་གནས་སྐབས་སུ་གྱུར་བ་དེས་འགྲོ་སྐྱོབ་གསེར་ཅན་ཉེ་དུལ་ནས་བསད་བ་དང་འདྲ་
བར་མངལ་ན་གནས་པ་དེ་བཙང་བའི་ཆོ་མའི་སྐྱེ་གནས་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་སྐྱེར་མའི་མེང་གའི་
ཞེས་བྱའོ། །མངལ་ནས་བཙས་ནས་སོམ་སྐྱེས་བར་ནི་མི་འཕུང་གི་དབྱིབས་ཅན་དུ་ཡོད་པས་མི་འཕུང་
གི་གནས་སྐབས་དང་སྐྱེར་རོ། །དེ་ཡང་མངལ་དུ་ཆགས་པ་ནས་ཟླ་བ་བཅུ་གསུམ་ལྷོ་གསུམ་པ་ན་ཅུ་
རྣམས་ཀྱི་འཕེལ་བ་ལྷོ་གསུམ་གྱིར་ཟླ་བ་བཅུ་བཞི་པའི་ཐོག་མ་ནས་ཁམས་དཀར་དམར་འཕེལ་
པའི་འགོ་རྩོམ་ལ་ཅུ་བདུན་ཁྲི་ཉིས་ཉེ་གི་ནང་ནས་གཉིས་གཉིས་རེ་ཞག་རེ་ལ་ཆད་པའི་འགོ་
ཡང་རྩོམ་མོ། །

དེ་ཡང་བྱད་མེད་རྣམས་ཀྱི་རྒྱལ་འབྱུང་བའི་དུས་ལོ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་ཁམས་དམར་པོ་

རྒྱལ་འཕེལ་ཞིང་། འོ་བརྒྱ་གཉིས་རྫོགས་པའི་འཚམས་ནས་འཕེལ་བ་གཏོང་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྐྱེས་
 པ་རྣམས་ཀྱི་ཁྱབ་འབྱུང་པའི་དུས་འོ་བརྒྱ་དྲུག་གི་བར་དུ་ཁམས་དཀར་པོ་ཁྱབ་འཕེལ་ཞིང་འཚམས་དེ་
 བས་ཁྱབ་འཕེལ་བ་གཏོང་ཞིང་འཆད་དོ། །མངལ་ནས་བཙས་པའི་རྗེས་སུ་སོ་སྐྱེས་པ་ནས་འོ་བརྒྱ་དྲུག་
 ཀྱི་མཐར་སོ་ལྷུང་སྟེ་བརྗེ་བའི་བར་ནི་དག་སྟ་རྩ་མའི་གནས་སྐབས་དང་སྦྱར་རོ། །དེ་ནས་སོ་ལྷུང་སྟེ་
 བརྗེས་ན་འོ་བརྒྱ་དྲུག་ཡོན་གྱི་བར་ནི་རྒྱས་པ་རྩ་མ་ཆའི་གནས་སྐབས་དང་སྦྱར་རོ། །འོ་བརྒྱ་དྲུག་ཡོན་པ་
 བས་སྐྱོད་དཀར་སྐྱེས་པའི་བར་ནི་ནག་པའི་གནས་སྐབས་དང་སྦྱར་རོ། །སྐྱོད་དཀར་སྐྱེས་པ་དེ་ནས་འཆི་བའི་
 ཉིན་ཞག་གི་བར་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གནས་སྐབས་དང་སྦྱོར་བ་སྟེ། སངས་རྒྱས་ནི་སེམས་ཞི་བ་དང་
 བརྒྱལ་ཞུགས་ངེས་པ་ལ་གནས་པ་བཞིན་དུ་རྣམས་པའི་གནས་སྐབས་ལ་ཡང་སེམས་ཞི་བར་གནས་པ་
 དང་། ལུང་མེད་ལ་སྦྱོར་བ་དང་བྲལ་བས་བརྒྱལ་ཞུགས་ངེས་པའོ། །འཆི་བའི་གནས་སྐབས་ནི་རིགས་
 ལྷན་དང་སྦྱོར་བ་སྟེ། རིགས་ལྷན་གྱི་དོན་ནི་ཐམས་ཅད་རིགས་གཅིག་ཏུ་བྱེད་པ་བཞིན་དུ་འཆི་བའི་ཆེ་
 ཡང་འབྱུང་བ་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཏུ་འདྲེས་པའི་ཚུལ་གྱིས་འཆི་བ་ཡིན་པས་སོ། །དེ་ལྟར་ལུས་གྲུབ་པའི་
 ཚུལ་བརྟན་ཟིན་ཏོ། །

ལུས་ལ་བརྟེན་པའི་ཆོས་སྤྱིའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།

གཉིས་པ་དེ་ལྟར་གྲུབ་པའི་ལུས་ལ་བརྟེན་པའི་ཆོས་བཤད་པ་ལ་གཉིས། ལུས་ལ་བརྟེན་པའི་
 ཆོས་སྤྱིའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་དང་། ཅ་རྒྱུད་ཐིག་ལའི་རྣམ་གཞག་བྱུང་པར་དུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི་
 ཁམས་དྲུག་ལྷན་གྱི་གང་ཟག་གི་ལུས་ལ་བརྟེན་པའི་ཆོས་མང་སྟེ། བམ་མཁའ། རྒྱུད་མེ། ལྷ་ ས། ཡེ་
 ཤེས་ཀྱི་ཁམས་ཏེ་ཁམས་དྲུག་དང་། རྣམ་ཤེས། འདུ་བྱེད། ཆོར་བ། འདུ་ཤེས། གཟུགས། ཡེ་
 ཤེས་ཀྱི་སྤང་པོ་སྟེ་སྤང་པོ་དྲུག་དང་། རྣ་བ། ལྷ། མིག །ཆེ། ལུས། ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་སྟེ་དབང་པོ་
 དྲུག་དང་། སྒྲ། དྲི། གཟུགས། རོ། རེག་བྱ། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དེ་ལུས་དྲུག་དང་། གསང་གནས་
 ཀྱི་དབང་པོ། དག་གི་དབང་པོ། ལག་པའི་དབང་པོ། རླང་པའི་དབང་པོ། བཤང་ལམ་གྱི་དབང་པོ།

མཚོག་གི་དབང་པོ་སྟེ་ལས་ཀྱི་དབང་པོ་དུག་དང་། དྲི་རྒྱ་འདོར་བ། སྒྲ་རྫོང་། ལེན་པ། འགྲོ་བ། བཤང་བ་འདོར་བ་ཁུ་བ་འདོར་འཛིན་ཏེ་ལས་དབང་གི་བྱ་བ་དུག་དང་། སྟོག་འཛིན་གྱི་རྒྱུ་། མཉམ་གནས། བྱེན་རྒྱ། ལྷབ་བྱེད། ལྷ། སྤར་ལེལ་ཏེ་རྒྱུད་དུག་དང་། སྤར་ཡང་དགའ་བའི་རྒྱུ་། ཅུས་སྤེལ། ཅུངས་པ། ལྷས་བྱིན། འོར་ལས་རྒྱལ། ལྷན་ཅིག་སྟེས་པའི་དགའ་བའི་རྒྱུ་སྟེ་ཡང་རྒྱུད་དུག་དང་། གཙུག་ཏོར་གྱི་རྩ་ལའོར། སྟིང་གའི་རྩ་ལའོར། མགིན་པའི་རྩ་ལའོར། སྟིན་མའི་དབུས་ཀྱི་རྩ་ལའོར། ལྷེ་བའི་རྩ་ལའོར། གསང་གནས་ཀྱི་རྩ་ལའོར་ཏེ་རྩ་ལའོར་དུག་དང་། དེ་བཞིན་དུ་རྒྱུ་ཉི་མི་ཆིག་སྟོང་དུག་བརྒྱ་དང་། རྩ་བདུན་མི་ཉིས་སྟོང་དང་། གོང་དུ་དགའ་བོ་མངལ་གནས་ཀྱི་མདོ་དྲངས་པ་ལྷར་ཅུས་པ་སྤེལ་བརྒྱ་དུག་ཅུ་དང་། ཆོགས་སྤེལ་བརྒྱ་དུག་ཅུ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སོ།།

དེ་ཡང་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཁམས་དུག་གི་རང་བཞིན་གྱི་ཆོས་ལས་མི་འདའ་སྟེ། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་པོ་ནས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་པོའི་བར་སྤང་པོ་དུག་ནི་རིམ་པ་བཞིན་ནམ་མཁལ། རྒྱུད་། མེ། ས། རྒྱ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་ཆོས་སོ། །དེ་ཡང་སྤང་པོ་དུག་དང་ཁམས་དུག་ཐབས་ཤེས་ཏེ། སྤང་པོ་དུག་ཐབས་དང་། ཁམས་དུག་ཤེས་རབ་པོ། །དེ་ཡང་རིམ་པ་བཞིན་སྤྱར་ན་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་པོ་དང་ནམ་མཁའི་ཁམས་ཐབས་ཤེས། གཟུགས་ཀྱི་སྤང་པོ་དང་རྒྱུད་གི་ཁམས་ཐབས་ཤེས། འདུ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་པོ་དང་མའི་ཁམས་ཐབས་ཤེས། ཆོར་བའི་སྤང་པོ་དང་རྒྱུད་ཀྱི་ཁམས་ཐབས་ཤེས། འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤང་པོ་དང་སའི་ཁམས་ཐབས་ཤེས། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་པོ་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་ཐབས་ཤེས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྣ་བ། ལྷ། མིག་ལྟེ། ལུས། ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་རྣམས་རིམ་པ་བཞིན་ནམ་མཁལ། རྒྱུད་། མེ། རྒྱ། ས། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་ཆོས་སོ། སྒྲ། དྲི། གཟུགས། རོ། རེག་བྱ། ཆོས་ཀྱི་སྟེ་མཆོད་རྣམས་ནི་རིམ་པ་བཞིན་ཡེ་ཤེས། ས། རྒྱ། མེ། རྒྱུད་། བམ་མཁའི་ཁམས་ཀྱི་ཆོས་སོ། །དེ་ཡང་དབང་པོ་དུག་དང་སྤེལ་དུག་ཐན་རྩལ་དང་སྤེལ་ཅན་དུ་སྤྱར་བའི་སྤེལ་དུག་ཤེས་རབ་དང་། སྤེལ་ཅན་དུག་རང་རང་གི་སྤེལ་ལ་ལྟོས་པའི་ཐབས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་གསང་གནས་སམ་རྩྭ་ག་དང་རྟགས། དག་ལག་པ། ཞང་པ། བཤང་ལམ། མཚོག་གི་དབང་པོའི་དུང་ཅན་མ་རྣམས་རིམ་པ་བཞིན་ནམ་མཁལ། རྒྱུད་། མེ། རྒྱ། ས། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་ཆོས་སོ། །དྲི་རྒྱ་འདོར་བ། རྫོང་པ། ལེན་པ། གྲོ་བ། བཤང་བ་འདོར་བ། ཁུ་བ་

འདོར་འཛིན་ནམས་རིམ་པ་བཞིན་ཡེ་ཤེས། ས། ལྷ། མེ། རླུང་། བམ་མཁའ་འཁའ་ཁམས་ཀྱི་ཆོས་སོ། །དེ་
ཡང་ལས་ཀྱི་དབང་པོ་ནམས་ཐབས་དང་། ལས་དབང་གི་བྱ་བ་ནམས་ཤེས་རབ་ཡིན་པས་ཐབས་
ཤེས་རིམ་པ་བཞིན་སྦྱར་རོ། །

ཡང་སྟོག་འཛིན། མཉམ་གནས། གྲེན་རྒྱ། ལྷུ་བྱེད། ལྷ། ཐུར་སེལ་གྱི་རླུང་ནམས་ནི་རིམ་པ་
བཞིན་ནམ་མཁའ། རླུང་། མེ། ལྷ། ས། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་ཆོས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་དགའ་བའི་རླུང་།
རུས་སྒྲུལ། ཕྱངས་པ། ལྷས་བྱིན། རོར་ལས་རྒྱལ་བ། ལྷན་ཅིག་སྦྲེས་པའི་དགའ་བའི་རླུང་ནམས་ཀྱང་
རིམ་པ་བཞིན་ནམ་མཁའ། རླུང་། མེ། ལྷ། ས། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་ཆོས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཙུག་རྟོར།
སྒྲིང་ག། མགྲིན་པ། སྒྲིན་དུས། ལྷེ་བ། གསང་གནས་ཀྱི་རྩ་འཁོར་ནམས་རིམ་པ་བཞིན་ནམ་མཁའ་རླུང་
མེ་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་ཆོས་སོ། །ཡང་ལུས་ཀྱི་ཆ་ཤས་རྒྱང་བ་དང་ལག་པའི་སོར་མོ་ཉི་ཤུ་པོ་ནམས་
ནི་མཐེ་རླུང་ནས་མཐེ་བའི་བར་རིམ་པ་བཞིན་ནམ་མཁའ་རླུང་མེ་རྒྱས་པའི་ཁམས་ཀྱི་ཆོས་སོ། །

རུས་པའི་ཆ་ཤས་སོ་ནམས་ནི་དང་པོར་བྱིས་པ་ལ་སྟེང་དུ་སོ་གཉིས་སྦྲེས་པར་ཐུར་ན་དེའི་ཆོ་
སོ་གཡས་པ་སའི་ཁམས་ཀྱི་ཆོས་གཡོན་པ་རྒྱུད་ཁམས་ཀྱི་ཆོས་སོ། །དེ་ནས་འོག་དུ་སོ་གཉིས་སྦྲེས་
པར་ཐུར་བ་ན་དེའི་ཆོ་གཡས་པ་མའི་ཁམས་ཀྱི་ཆོས། གཡོན་པ་རླུང་གི་ཁམས་ཀྱི་ཆོས་སོ། །དེ་བས་
ན་སྟེང་གི་ས་ཁམས་པ་དང་འོག་གི་རླུང་ཁམས་པ་ཐབས་ཤེས། སྟེང་གི་རྒྱ་ཁམས་པ་དང་འོག་གི་མེ་
ཁམས་པ་ཐབས་ཤེས། དེ་བཞིན་དུ་སྦྲར་ཡང་སྟེང་དུ་སོ་གཉིས་སྦྲེས་པའི་ཆོ་གཡས་མ་མེ་ཁམས་པ་
དང་གཡོན་མ་རླུང་ཁམས་པའོ། །ཡང་འོག་དུ་གཉིས་སྦྲེས་པའི་ཆོ་གཡས་མ་ས་ཁམས་པ་དང་
གཡོན་མ་རྒྱ་ཁམས་པའོ། །དེའི་ཡང་སྟེང་འོག་གི་མེ་རྒྱ་གཉིས་ཐབས་ཤེས་དང་། ས་རླུང་གཉིས་
ཐབས་ཤེས་སོ། །སྦྲར་ཡང་གཡས་གཡོན་གོང་གི་རིམ་པ་བཞིན་རབ་དུ་མེ་དང་རླུང་། སྟེང་དུ་རྒྱ་དང་
སའི་ཁམས་ཀྱི་ཆོས་ཉི་དེ་ལྟར་སྟེང་འོག་སྦྲར་བཞིན་སྒྲེལ་བས་སོ། །སོ་སྦྲུལ་རྩ་རྩ་གཉིས་ཁམས་བཞིའི་
ཆོས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་ས་རླུང་གཉིས་ཐབས་ཤེས་དང་། མེ་རྒྱ་གཉིས་ཐབས་ཤེས་དང་། བམ་མཁའ་
དང་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ཐབས་ཤེས་ཡིན་པ་ནི་ནམ་པ་ཐབས་ཅད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཁམས་དུག་གི་ཆོས་
ནམས་ཀྱི་ཁ་དོག་ནི་ནམ་མཁའ་འཁའ་ཁམས་པ་ནམས་ལྡང་ལུ། རླུང་གི་ཁམས་པ་ནམས་ནག་པོ། མེའི་

ཁམས་པ་རྣམས་དཔར་པོ། རྒྱུ་ཁམས་པ་རྣམས་དཔར་པོ། སའི་ཁམས་པ་རྣམས་སེར་པོ། ཡེ་གེས་
 གྱི་ཁམས་པ་རྣམས་སྟོན་པོ་རྟེ་འདི་ཡང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་རིགས་དྲུག་དང་
 སྟོར་ན་ཡང་ནམ་མཁའ་ཁའི་ཁམས་པ་འི་ཆོས་རྣམས་རྟོ་རྟེ་འདི་རིགས་དང་། རྒྱུ་གི་ཁམས་པ་འི་ཆོས་རྣམས་
 ལས་གྱི་རིགས་དང་། མའི་ཁམས་པ་འི་ཆོས་རྣམས་རིན་པོ་ཆའི་རིགས་དང་། རྒྱུ་ཁམས་པ་འི་ཆོས་
 རྣམས་བསྐྱའི་རིགས་དང་། སའི་ཁམས་པ་འི་ཆོས་རྣམས་འཁོར་ལོའི་རིགས་དང་། ཡེ་གེས་གྱི་ཁམས་
 པ་འི་ཆོས་རྣམས་གྱི་གྲུག་གི་རིགས་ཡིན་ནོ།།

ཅ་རྒྱུ་ཐིག་ལའི་རྣམ་གཞག་བྱང་པར་དུ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ཅ་རྒྱུ་ཐིག་ལའི་རྣམ་གཞག་བྱང་པར་དུ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། རྒྱུ་འགྲེལ་
 འདིར་བཤད་པ་འི་ཅ་རྒྱུ་ཐིག་ལའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་དང་། འདིར་བཤད་པ་འི་ཅ་རྒྱུ་གི་རྣམ་
 གཞག་དང་རྒྱུ་སྟེ་གཞན་ནས་བཤད་པ་འི་ཅ་རྒྱུ་གི་རྣམ་གཞག་མི་མཐུན་པར་གྱུར་པ་འི་དོགས་པ་
 དབྱེད་བའོ། །དང་པོ་ལ་ཅ་རྒྱུ་ཐིག་ལེ་གསུམ་གྱི་གནས་རྒྱལ་བཤད་པ་དང་། ཅ་རྣམས་གྱི་ནང་
 བས་རྒྱུ་རྣམས་གྱི་རྒྱ་རྒྱལ་བཤད་བའོ། །དང་པོ་ལ་རྒྱའི་གནས་རྒྱལ་བཤད་པ་དང་། རྒྱུ་གི་གནས་
 རྒྱལ་བཤད་པ་དང་། ཐིག་ལའི་གནས་རྒྱལ་བཤད་བའོ།།

དང་པོ་ནི་ཅ་རྣམས་གྱི་གཙོ་བོ་རོ་མ་རྒྱུ་མ་དབྱེ་མ་གསུམ་ནི་ལུས་ཀྱི་གཡས་གཡོན་གྱི་
 དབྱས་དྲང་པོ་ན་གནས་ཤིང་། རྒྱལ་མདུན་གྱི་རྒྱལ་ངོས་སྐྱལ་ཆོགས་པ་སྟོགས་ལ་རྩེད་ཅན་ཉི་ལ་ན་
 གནས་སོ། །དེ་ཡང་རོ་མ་གཡས་དང་རྒྱུ་མ་གཡོན་དང་དབྱེ་མ་དེ་གཉིས་ཀྱི་དབྱས་དྲང་པོ་ན་གནས་
 ཉིད་ གསུམ་གཤེད་སྟེང་གི་རྩ་མོ་སྟོན་མའི་མཆོམས་དང་། འོག་གི་སྟེ་མོ་ཉགས་སམ་རྩ་གའི་རྩ་མོ་དང་
 བཤད་ལམ་གྱི་མཐར་སྟེ་བ་ནས་གནས་སོ། །ཅ་འཁོར་རྣམས་གནས་པ་འི་ཐད་སོར་རོ་རྒྱུ་གཉིས་
 ཀྱིས་དབྱེ་མ་ལ་ལུ་གྱ་རྒྱུ་དུ་འཕྱུང་བའི་ཅ་མདུད་རེ་ཡོད་ཅིང་། ཅ་གསུམ་གྱི་ལྟེ་པ་ཡན་ཆད་གྱི་མིང་

གི་རྣམ་གྲངས་ནི་ཉི་མའི་ཅུ། དམར་མེད། རས་ན། ཉི་མའི་ལམ་ཞེས་སོགས་ནི་གཡས་ཀྱི་རྩ་རོ་མའི་
མིང་གི་རྣམ་གྲངས་སོ། ལྷ་བའི་ཅུ། ཡི་ག་ས། ལ་ལ་ན། ལྷ་བའི་ལམ་ཞེས་སོགས་ནི་གཡོན་གྱི་རྩ་
རྒྱུང་མའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་སོ། ལྷ་གཙན་གྱི་རྩ། མཆོག་གི་རྩ་ཞེས་སོགས་ནི་རྩ་དབུ་མའི་མིང་གི་
རྣམ་གྲངས་སོ། ལྷེ་བ་མན་ཆད་ཀྱི་རྩ་གསུམ་གྱི་རྒྱུང་མ་དང་རོ་མའི་རྩ་རྒྱན་ལ་བཤད་པའི་རྩ་དང་གཅི་
བའི་རྩ་ཞེས་བྱ་ཞིང་། དབུ་མའི་རྩ་རྒྱན་ལ་དྲུང་ཅན་མ་དང་། དུས་མའི་རྩ་དང་། ལུ་བ་བབ་པའི་རྩ་
དང་། མཆོག་གི་རྩ་ཞེས་བྱ་ལ། དྲུང་ཅན་མ་དང་དབུ་མ་གཉིས་ཀ་ལ་ཡང་རྩ་དྲི་ཞེས་བྱའོ།

དེ་ཡང་ཨ་ལ་ལྷ་རྩ་དྲི་ལ་རོ་རྒྱུང་གིས་འཁྱུད་པའི་གནས་ན་རྩ་ལོར་ཡོད་པའི་རྩ་ལོར་ནི་དུག་སྟེ།
གསང་གནས་ཀྱི་རྩ་ལོར་རྩ་འདབ་སོ་གཉིས་པ་དང་། ལྷེ་བའི་རྩ་ལོར་རྩ་འདབ་རེ་བཞི་པ་དང་། ལྷིང་
གའི་རྩ་ལོར་རྩ་འདབ་བརྒྱད་པ་དང་། མགྲིན་པའི་རྩ་ལོར་རྩ་འདབ་སོ་གཉིས་པ་དང་། དབུ་ལ་བའི་
རྩ་ལོར་རྩ་འདབ་བརྒྱད་པ་དང་། གཙུག་ཏོར་གྱི་རྩ་ལོར་རྩ་འདབ་བཞི་པ་རྣམས་སོ། ཇི་ལ་
གསང་གནས་ཀྱི་རྩ་ལོར་གྱི་རྩ་འདབ་སོ་གཉིས་ནི་རྩ་ལོར་གྱི་ལྷེ་བ་ལས་གྲུས་པ་ནང་གི་རྩ་
འདབ་དུག། དུག་པོ་དེའི་བཞི་ལས་གཉིས་གཉིས་སུ་གྲུས་པས་བརྒྱད་དང་མ་གྲུས་པ་གཉིས་ཏེ་
རིམ་གྱི་རྩ་འདབ་བརྒྱ་བརྒྱ་པོའི་དུག་ལས་གཉིས་གཉིས་སུ་གྲུས་པས་བརྒྱ་གཉིས། མ་གྲུས་པ་བཞི་
སྟེ་ཕྱི་རོལ་གྱི་རྩ་འདབ་བརྒྱ་དུག་གོ། ཇི་ཡང་གསང་གནས་ཀྱི་རྩ་འདབ་སོ་གཉིས་སུ་བྱེད་ཚུལ་ནི་རྩ་
ལོར་ལ་རྩ་འདབ་རིམ་པ་གསུམ་ཡོད་པའི་ནང་མ་ལ་དུག། བར་མ་ལ་བརྒྱ། ཕྱི་མ་ལ་བརྒྱ་དུག་ཡོད་
པ་རྣམས་བསྟོམས་པའི་གྲངས་སོ་གཉིས་སུ་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། བྱང་ལའི་ཞེ་དུག་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས།
གསང་བའི་འདབ་མ་སུམ་རྩ་རྩ་གཉིས་པ་སྟེ་ཕྱི་རོལ་གྱི་འདབ་མ་བརྒྱ་དུག་རྣམས་ལ་དབྱངས་ཀྱི་
རྩ་འོ། བྱང་གི་འདབ་མ་བརྒྱ་ལ་ལྷུང་པོ་དང་ཁམས་ཀྱི་རྩ་འོ། ཇི་ལས་བྱང་གི་འདབ་མ་རྣམས་ལ་
སྟོང་པ་དུག་གི་རྩ་འོ།^{༡༩} ཞེས་རྩ་འདབ་སོ་གཉིས་སུ་བྱེད་ཚུལ་གསལ་བར་གསུངས་པས་སོ།

ལྷེ་བའི་རྩ་ལོར་ལ་རྩ་འདབ་དུག་རྩ་རྩ་བཞིར་བྱེད་ཚུལ་ནི་རྩ་ལོར་གྱི་ལྷེ་བ་ལས་དང་
པོར་རྩ་འདབ་བཞིར་གྲུས། དེ་ནས་བཞི་པོ་དེ་རེ་རེ་ལས་གཉིས་གཉིས་གྲུས་པས་བརྒྱད། བརྒྱད་པོ་
ཡང་རེ་རེ་ལས་གཉིས་གཉིས་སུ་གྲུས་པས་བརྒྱ་དུག། བརྒྱ་དུག་པོ་དེའི་མཆོམས་བཞིའི་རྩ་མ་གཏོགས་

པའི་བརྒྱ་གཉིས་པོ་རེ་རེ་ལས་ལྷ་ལྷར་གྱེས་པས་བྱུག་ཅུ་དང་། མཚམས་བཞིའི་རེ་རེ་དང་བཅས་པས་
བྱུག་ཅུ་ཙུ་བཞིའོ། །འོ་ན་ནང་ལའི་ཞེ་གཅིག་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། ལྷ་བའི་འཁོར་ལོ་ནི་སྤྱིང་པོར་
འདབ་མ་བཞི་པའི་བདག་ཉིད་དོ། །དེའི་ཕྱི་རོལ་དུ་འདབ་མ་བརྒྱད་ཀྱི་བདག་ཉིད་དོ། །དེའི་ཕྱི་རོལ་
དུ་འདབ་མ་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་བདག་ཉིད་དོ།^{༡༠} །ཞེས་འདབ་མ་བརྒྱད་ལ་བརྒྱ་གཉིས་སུ་གྱེས་པར་
གསུངས་པ་མ་ཡིན་ནམ། ཇི་ལྟར་བརྒྱ་བྱུག་གྱེས་པ་ཡིན་ཞེན། དེའི་ཕྱི་རོལ་དུ་འདབ་མ་བརྒྱ་གཉིས་
ཀྱི་བདག་ཉིད་དོ་ཞེས་པ་ནི་བརྒྱད་ལ་བརྒྱ་བྱུག་གྱེས་པའི་བཞི་སྟོང་པའི་རྩ་དང་། བརྒྱ་གཉིས་འཕོ་
བའི་རྩ་ཡིན་པས་རྒྱུང་འཕོ་བའི་རྩ་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་
བརྒྱད་ལས་གྱེས་པ་བརྒྱ་གཉིས་ཁོ་ན་ཡིན་ན་སྟོང་པའི་རྩ་བཞི་མེད་པར་འགྱུར་བ་དང་། རྩ་འདབ་བྱུག་
ཅུ་ཙུ་བཞི་ཡང་མ་ཚང་བར་འགྱུར་བས་སོ། །ལྷ་བའི་རྩ་འཁོར་གྱི་དབུས་དེ་ནས་སོར་ཕྱེད་དང་བཅས་
པའི་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་སྟོང་ན་སྟོང་གའི་རྩ་འཁོར་གྱི་ལྷ་བའི་དབུས་གནས་པའི་སྟོང་གའི་རྩ་འཁོར་ནི་རྩ་
འདབ་བརྒྱད་པའོ། །རྩ་འདབ་བརྒྱད་པོ་དེའི་མིང་ནི་ཤར་གྱི་རྩ་འདབ་ལ་སྤར་མ་ཞེས་བྱ་ཞིང་། དེ་
བཞིན་དུ་མི་མཚམས་ཀྱི་འདབ་མ་ལ་ལག་ལྷན་ལྟེ་དང་། ལྷའི་འདབ་མ་ལ་དམར་སེར་དང་། བདེན་
བྲལ་གྱི་འདབ་མ་ལ་རྒྱལ་དང་། ལྷུང་གྱི་འདབ་མ་ལ་རྒྱལ་བ་དང་། རྒྱུང་གི་འདབ་མ་ལ་ཨ་ལམ་བྲུཾ་
དང་། བྲང་གི་འདབ་མ་ལ་ཨི་ཏ་དང་། དབང་ལྷན་གྱི་འདབ་མ་ལ་ཀུན་ཞེས་པའོ། །

ཡང་སྟོང་གའི་རྩ་འཁོར་གྱི་དབུས་ནས་སྟོང་དུ་སོར་མོ་ཕྱེད་དང་བཅས་པའི་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་
མཚམས་ན་མགིན་པའི་རྩ་འཁོར་གྱི་ལྷ་བའི་དབུས་གནས་པའི་མགིན་པའི་རྩ་འཁོར་ནི་རྩ་འདབ་སོ་
གཉིས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་དང་པོར་ལྷ་བ་ལ་ས་རྩ་འདབ་བརྒྱད་དུ་གྱེས་ཤིང་། བརྒྱད་པོ་རེ་རེ་ལ་ས་གཉིས་
གཉིས་སུ་གྱེས་པས་རྩ་འདབ་བརྒྱ་བྱུག་ བརྒྱ་བྱུག་པོ་རེ་རེ་ལས་ཀྱང་གཉིས་གཉིས་སུ་གྱེས་པས་སུ་མ་
ཙུ་ཙུ་གཉིས་སོ། །དེའི་ཡང་རྩ་འདབ་བཞི་ནི་རྒྱུང་རགས་པ་མི་འབབ་པའི་སྟོང་པའི་རྩ་འོ། །ཡང་མགིན་པའི་
རྩ་འཁོར་གྱི་ལྷ་བའི་དབུས་ནས་སྟོང་དུ་སོར་མོ་ཕྱེད་དང་བཅས་པའི་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་མཐའི་དབུལ་པའི་
གནས་ན་རྩ་འཁོར་གྱི་དབུས་གནས་པའི་དབུལ་པའི་རྩ་འཁོར་རྩ་འདབ་བརྒྱ་བྱུག་པ་སྟེ། དེ་ཡང་དང་
པོར་རྩ་འཁོར་གྱི་ལྷ་བ་ལས་རྩ་འདབ་བརྒྱད་དུ་གྱེས་ཤིང་བརྒྱད་པོ་རེ་རེ་ལས་གཉིས་གཉིས་སུ་གྱེས་

པས་བཅུ་དྲུག་གོ། ཉེའི་ཡང་རྩ་འདབ་གཉིས་ནི་རྒྱུ་རྒྱུ་པའི་སྟོང་པའི་རྩ་ལོ། གཙུག་ཉིར་
 གྱི་རྩ་འཁོར་ནི་རྩ་འདབ་བཞི་པའོ། ཉེ་ལྟར་ན་རྩ་འཁོར་དྲུག་པོ་དེའི་རྩ་འདབ་ཀྱི་རྩའི་གྲངས་ནི་བརྒྱ་
 དང་ལྔ་བཅུ་རྩ་དྲུག་གོ། ཉེས་ན་འདིར་རྩ་འཁོར་དྲུག་དངོས་སུ་བཤད་པ་ནི་རྩ་འདབ་ལྔ་གྲངས་སོགས་
 དང་སྒྱུར་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་གྱི་རྩ་འཁོར་ལོ་དྲུག་པོ་དེར་ངེས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དབང་མཛོད་བསྟན་ལས།
 རྟེན་གསར་ནོར་བུའི་རྩ་སྟེས་ལ། ལུས་རྒྱ་སེམས་ནི་འབབ་པ་རྣམས་༩༠ ཞེས་ནོར་བུའི་དབུས་ན་འང་
 རྩ་འཁོར་ཡོད་པར་གསུངས་ཤིང་། ནང་ལའི་ཞེ་ལུ་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། དཔལ་ལྔ་ན་རྩ་ཡི་འཁོར་
 ལོ་འདི་ནི་རྣམ་པ་མང་པོར་འགྱུར་ཏེ་ཆོགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དུ་མས་སོ། ཞེས་པ་ནི་འདིར་ལུས་ལ་ཆོགས་
 ཀྱི་དབྱེ་བའི་གྲངས་སུ་མ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་རྟེན་ཆོགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དེ་དག་གིས་རྩའི་འཁོར་ལོའི་དབྱེ་བ་
 སུམ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུར་འགྱུར་ཞིང་སྟོག་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུ་གི་བྱ་བའི་དབྱེ་བ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་གེས་
 པར་བྱའོ། ༩༩ ཞེས་ཆོགས་སུམ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུའི་གནས་ཇེ་རེ་ན་རྩ་འཁོར་དང་། རྩ་འཁོར་གར་ཡོད་ན་
 རྒྱུ་གི་བྱ་བ་རྣམས་ཀྱང་ཡོད་པར་གསུངས་པས་སོ།།

ཡང་འགྲེལ་ཆེན་ལས། རྟེན་པའི་འཁོར་ལོ་དེའི་སྟོང་དུ་སོར་མོ་བྱེད་དང་བཅས་པའི་བཅུ་
 གཉིས་ཀྱི་སྟོང་སྟོང་གའི་ཕྱོགས་སུ་རྩའི་འཁོར་ལོ་རྩེ་བས་བརྒྱད་པ་༩༩ ཞེས་པ་དང་། འདིར་སྟོང་གའི་
 པདྨའི་སྟོང་དུ་སོར་མོ་བྱེད་དང་བཅས་པའི་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་མཐར་མགྲིན་པའི་འཁོར་ལོ་ཞེས་པ་དང་།
 མགྲིན་པའི་པདྨའི་དེའི་ཡང་སྟོང་དུ་སོར་མོ་བྱེད་དང་བཅས་པའི་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་མཐར་དབྲལ་བའི་
 པདྨ་འདབ་པ་བཅུ་དྲུག་ལ་ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་ལ་མཁས་པ་བླ་སྟོན་ཐམས་ཅད་མཆེན་པ། དག་
 རྟེན་བཞུགས་སྟོང་གའི་བར་དང་། སྟོང་གཞན་མགྲིན་པའི་རྩ་འཁོར་ཀྱི་དབུས་ཀྱི་བར་དང་། དེ་ནས་
 དབྲལ་བའི་རྩ་འཁོར་ཀྱི་དབུས་ཀྱི་བར་རྣམས་ལ་མི་པལ་པའི་སོར་བྱེད་དང་བཅུ་གསུམ་མཛད་པར་
 དགོངས་ཏེ། བྱེད་དང་བཅས་པའི་སོར་མོ་བཅུ་གཉིས་ཞེས་པ་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་བྲུ་བྱེད་ལ་སོར་བྱེད་དང་
 བཅུ་གསུམ་ཡོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུང་པ་ལ་འགྲེལ་བཤད་དེ་ཁོན་ཉིད་སྒྲུང་བར་
 བྱེད་པ་ལས་༥ འགྲེལ་ཆོག་འདི་རྣམས་ལ་མི་པལ་པའི་གཞི་དུས་ལ་སྟོང་གར་སྟན་ཆོད་ཀྱི་རྒྱུ་རྒྱུ་པའི་རྟེན་
 ཀྱི་རྩ་འཁོར་འཆད་པའི་སྐབས་ཡིན་པས་འགྲེལ་བ་སྟོང་ཚུལ་དེ་འགྲེལ་བར་མ་མཐོང་༩༠ ཞེས་གསུང་པ་

དེ་ཁོ་ན་ལྟར་ཡིན་ཞིང་། འགེལ་བཤད་གྱིས་ནི་ཉེ་བའི་བྲག་པ་ཡོད་ས་ནས་སྤྱིང་ག་བར་ལ་མི་ཕལ་
བའི་རང་སོར་བྱེད་དང་བཅུ་གསུམ་མེད་ཀྱང་། ཉེ་བའི་རྩ་འཁོར་བྱིའི་ཉེ་བའི་བྲག་པའི་ཐད་ལས་རྩེ་
ཟད་དམའ་བར་ཡོད་པའམ། སྤྱིང་གའི་རྩ་འཁོར་ཡང་ལྟ་ལ་སོགས་པའི་ཆག་ཆད་ལ་སྤྱིང་ག་རང་གི་
གནས་ལ་ཆད་ཇི་ཅམ་བཤད་པའི་ཆད་དེའི་མ་མཐའི་མཆོམས་ན་མེད་གྱི་སྤྱིང་གའི་གནས་ཀྱི་ཡན་མན་
ཀྱི་དབུས་ཏྲང་པོ་ན་རྩ་འཁོར་ཡོད་པས་དེ་འདྲ་ཅིག་གི་སྒོ་ནས་འགལ་སྤྱོད་དགོས་སམ་སྟུམ་མོ་ཞེས་
བཤད་དོ།

དེ་ལྟར་གསུང་བ་གཉིས་ཀས་ཀྱང་ཉེ་བའི་དབུས་ནས་ལུ་མ་གཉིས་ཀྱི་ཐད་ཏྲང་གི་དབུས་ཀྱི་
སྤྱིང་གའི་བར་ལ་མི་ཕལ་བའི་སོར་མི་བྱེད་དང་བཅུ་གསུམ་མེད་པར་དགོངས་ནས་འགལ་སྤྱོད་མཛད་
པར་སྤང་ནའང་ཉེ་བའི་དབུས་ཆེད་པའི་ཐད་ནས་མགིན་པའི་བར་ལ་སོར་ཉེར་བཞི། ལུ་ན་པོའི་
མགིན་པ་ཉེ་ལུས་ལ་སོར་དུག་གོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་མགིན་པ་ལ་སོར་དུག་ མགིན་པ་ནས་
དབུལ་བའི་མཐའི་བར་དུ་ཉེ་ལུས་ལ་སོར་བཅུ་གཉིས་སོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་མགིན་པའི་ཡ་མཐའ་
ནས་དབུལ་བའི་མ་མཐའ་བར་ལ་སོར་བཅུ་གཉིས་ཡོད་པའི་མགིན་པའི་ཡ་མཐའ་ནས་སྤྱིའི་བར་ལ་
སོར་བཞི། ལྟའི་རྩེ་ནས་སྤྱིན་མཆོམས་བར་ལ་སོར་བཞི་སྟེ་དེ་ལ་བས་ཉེ་བའི་བྲག་པ་ནས་སྤྱིན་
མཆོམས་བར་ལ་སོར་སུམ་རྩ་རྩ་བརྒྱད་ཡོད་ཅིང་། འགེལ་ཆེན་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་ཉེ་བ་ནས་སྤྱིང་
ག་དང་། སྤྱིང་ག་ནས་མགིན་པ་དང་། མགིན་པ་ནས་དབུལ་བའི་བར་ལ་སོར་བྱེད་དང་བཅུ་གསུམ་
རེ་ཡོད་པ་རྣམས་བསྟོམས་པས་སོར་བྱེད་དང་སོ་བརྒྱད་འོང་བས་ཉེ་བ་ནས་སྤྱིང་ག་དང་། སྤྱིང་ག་ནས་
མགིན་པ་དང་། མགིན་པ་ནས་དབུལ་བའི་བར་ལ་སོར་བྱེད་དང་བཅུ་གསུམ་རེར་བྱས་ཀྱང་ཉེ་བ་
ནས་དབུལ་བའི་མ་མཐའི་བར་ལ་སོར་སོ་བརྒྱད་ཡོད་པས་ད་དྲུང་དབུལ་བར་སོར་བྱེད་གྱིས་མ་སྟེབ་
པས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་ཉེ་བའི་བྲག་པ་ནས་སྤྱིན་མཆོམས་བར་ལ་ཆ་མཉམ་གསུམ་དུ་བྱས་པའི་ཆ་རེ་ལ་
སོར་བྱེད་དང་བཅུ་གསུམ་རེ་མི་འོང་བའི་སྒྲིན་མེད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་ཆ་རེ་ལ་སོར་བྱེད་དང་བཅུ་གསུམ་
རེ་བྱས་ཀྱང་དབུལ་བར་སོར་བྱེད་གྱིས་མ་སྟེབ་བའི་སོར་བྱེད་པ་དེ་ཆ་གསུམ་དུ་བྱས་པས་ནས་རེ་དང་
ནས་ཀྱི་སུམ་ཆ་རེ་འོང་བ་ཉེ་བ་ནས་སྤྱིང་གའི་བར་སོགས་ཀྱི་སོར་བྱེད་དང་བཅུ་གསུམ་རྣམས་ཀྱི་

སྟེང་དུ་བསྐྱབ་དགོས་སོ། །མདོར་ན་འགྲེལ་ཆེན་གྱི་སྐྱབས་འདིར་རྩ་འཁོར་རྣམས་ཡོད་པའི་གནས་
བཤད་པ་ནི་རྩ་འཁོར་གང་གི་ཉེ་བའི་དབུས་སུ་གནད་དུ་བསྐྱབ་པའི་གནས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་
གསུངས་པ་ཡིན་པས་སྐྱེ་ཇི་བཞིན་པར་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་། ཉེ་བ་ནས་སྟིང་ག་བར་ལ་སོར་བྱེད་བཅས་
བཅུ་གཉིས་སུ་བཤད་པ་སོགས་རགས་པ་ཐོབ་ཐང་བཅིས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་སོགས་སུ་ཤེས་པར་
བྱ་དགོས་སོ། །

གཉིས་པ་རྒྱུད་གི་གནས་རྒྱལ་བཤད་པ་ནི། རྒྱུད་ནི་བཅུ་ཉེ་སྟོག་རྒྱུད་ནམ་མཁའི་ཁམས་
པ་དང་། མཉམ་གནས་རྒྱུད་གི་ཁམས་པ་དང་། གྲེན་རྒྱ་མའི་ཁམས་པ་དང་། རྩབ་བྱེད་རྒྱུད་
ཁམས་པ་དང་། གྲུ་སའི་ཁམས་པ་དང་། རུས་སྐལ་རྒྱུད་གི་ཁམས་པ་དང་། རུངས་པ་མའི་ཁམས་
པ་དང་། ལྷས་བྱིན་རྒྱུད་ཁམས་པ་དང་། རོར་ལས་རྒྱལ་སའི་ཁམས་པ་དང་། རྩར་སེལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
ཁམས་པ་དང་བཅུ་འོ། །སྟོག་རྒྱུད་ལ་ཡང་རྒྱ་ལམ་གྱི་སྟོན་སྟེན་གསུམ་སྟེ།³⁴ གཡོན་གྱི་རྩ་རྒྱུད་མ་
ལ་རྒྱ་བ་དང་། གཡས་ཀྱི་རྩ་རོམ་ལ་རྒྱ་བ་དང་། དབུ་མའི་རྩ་ལ་རྒྱ་བ་སྟེ་གསུམ་མོ། རྩར་སེལ་ཡང་
བྱེད་ལས་ཀྱི་སྟོན་སྟེན་གསུམ་སྟེ། འོག་སྟོན་གཉིས་ནས་བཤད་བ་དང་གཅི་བ་འདྲེན་པར་བྱེད་པ་དང་།
མཆོག་གི་རྩ་རྒྱུད་ཅན་མ་ནས་ཁུ་བ་འདྲེན་པར་བྱེད་པ་དང་གསུམ་མོ། །དེ་ཡང་རྒྱུད་བཅུ་འོ་གནས་ནི།
མཉམ་གནས་སོགས་བརྒྱད་ན་སྟིང་གའི་རྩ་འདབ་བརྒྱད་ལ་རིམ་པ་བཞིན་གནས་ཏེ། མཉམ་གནས་
ནི་ཤར་གྱི་རྩ་འདབ་སྐར་མ་ལ་གནས་སོ། །གྲེན་རྒྱ་ནི་ཤར་ལྟེ་ལྟེ་རྩ་འདབ་ལག་ལྡན་གྱི་ལྟེ་ལ་གན
ས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྩབ་བྱེད་ལྟེ་རྩ་འདབ་དམར་སེར་ལ་དང་། གྲུ་ནི་ལྟེ་རྩ་འདབ་རྒྱལ་ལ་
དང་། རུས་སྐལ་ནི་རྩ་འདབ་རྒྱལ་ལ་དང་། རུངས་པ་ནི་རྩ་འདབ་འཕྱར་བ་ལ་དང་།
ལྷས་བྱིན་ནི་རྩ་འདབ་ལྷག་ལ་དང་། རོར་ལས་རྒྱལ་ནི་རྩ་འདབ་རྩལ་འཆོས་པ་ལ་
གནས་ཤིང་། རྩ་འདབ་དེ་རྣམས་ནི་རྒྱུད་དེ་དག་རང་རང་གི་སྐྱེ་བའི་གནས་ཀྱང་ཡིན་འོ། །

དེ་ཡང་རྩ་དེ་རྣམས་རྒྱུད་དེ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་བའི་གནས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་པ་ལ་དགོངས་པ་སྟེ།
གཞན་དུ་ན་རྒྱུད་རྣམས་ཀྱིས་རྩ་སྟོང་ཐུག་བརྒྱུན་རྩ་གཉིས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་ནས་གནས་ཏེ།

ནང་ལའི་ཞེ་གཉིས་པའི་འབྲེལ་ཆེན་ལས། གྲོག་ལ་སོགས་པ་འདི་དག་ཙ་རྟོང་ཐག་བདུན་ཙུཙ་གཉིས་
 བོ་རྒྱམས་ལ་ཁྱབ་པ་ལྟེ་འོན་ཀྱང་གནས་བརྒྱད་ནས་རྒྱུད་བརྒྱད་སྟེ་བའི་བྱིར་ཏེ།^{༡༩} ཞེས་གསུངས་པ་
 ལྟར་རོ། །རྒྱུད་རྒྱམས་མགོན་པོ་གང་གི་རྒྱུད་ཡིན་པ་ནི་གྲོག་འཛིན་མི་བསྟོན་པའི་རྒྱུད་དང་། དེ་བཞིན་
 དུ་བྱུར་སེལ་རྟོག་སེམས་དང་། མཉམ་གནས་དོན་གྲུབ་དང་། བྱིན་རྒྱུ་རིན་འབྱུང་དང་། ཁྱབ་བྱེད་སྣང་
 བ་མཐའ་ཡས་དང་། གྲུ་རྒྱམ་སྣང་དང་། རུས་སྣལ་དོན་གྲུབ་དང་། རུངས་པ་རིན་འབྱུང་དང་། ལྷས་
 བྱིན་སྣང་མཐའ་དང་། རོར་ལས་རྒྱལ་རྒྱམ་སྣང་གི་རྒྱུད་རོ།།

གསུམ་པ་ཐིག་ལའི་གནས་རྒྱལ་བཤད་པ་ནི། གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་མངལ་དུ་ཆགས་པ་
 བས་ཁྲོ་བ་བཅུ་གསུམ་སོང་བའི་མཐར་ཐིག་ལེ་དཀར་དམར་དང་པོར་འཕེལ་བའི་འགོ་རྩམ་ཞིང་སྟེས་
 བས་ལོ་བཅུ་དྲུག་ལོན་གྱི་བར་དང་། ལུང་མེད་གྱིས་ལོ་བཅུ་གཉིས་ལོན་གྱི་བར་ལ་འཕེལ་བ་གྲུར་ལ།
 ལུང་མེད་ལོ་བཅུ་གཉིས་ལོན་པའི་ཆོ་རྒྱལ་གསང་གནས་ནས་འབྱུང་བས་རྒྱལ་ལམ་ཐིག་ལེ་དམར་པོའི་
 འཕེལ་བ་གཏོང་ཞིང་། སྟེས་པ་ལ་ལོ་བཅུ་དྲུག་ལོན་པའི་ཆོ་རྒྱལ་བ་དབང་པོའི་སྟོ་ནས་འབྱུང་བས་ཐིག་
 ལེའམ་ཁུ་བའི་འཕེལ་བ་གཏོང་རོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ཐིག་ལེ་དཀར་དམར་རྒྱམས་སྒྱིར་ལུས་གྱི་ཆ་ཐམས་
 ཅད་ལ་ཉིལ་ལ་ཉིལ་མར་གནས་པའི་རྒྱལ་དུ་གནས་ཤིང་། དཀར་པོའི་ཆ་གཙོ་བོར་སྟེ་བོ་བདེ་ཆེན་གྱི་
 འཁོར་ལོ་དང་། དམར་པོའི་ཆ་གཙོ་བོར་གསང་གནས་དང་ལྟེ་བའི་འཁོར་ལོ་ལ་གནས་པ་དང་། ཡང་
 ཁུ་བ་བྱང་སེམས་དཀར་པོའི་ཆ་རྩ་རྒྱུད་མ་ལ་གནས་ཤིང་རྒྱུད་མ་ནས་འབྱུང་བ་དང་། རྒྱལ་ལམ་བྱང་
 སེམས་དམར་པོའི་ཆ་རྩ་རོ་མ་ལ་གནས་ཤིང་རོ་མ་ནས་འབྱུང་བ་དང་། ལྟེ་བ་མན་ཆད་དུ་རྩ་གསུམ་གྱི་
 བར་ཆོན་གྱི་དྲུང་ཅན་མའམ་མཆོག་གི་རྩ་ནས་དཀར་དམར་གཉིས་ཀ་འབྱུང་རོ།།

ཡང་རྩ་འཁོར་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་དབལ་བའི་རྩ་འཁོར་གྱི་ལྟེ་བར་སད་པའི་གནས་སྐབས་
 སྟེད་པར་བྱེད་པའི་ཐིག་ལེ་དང་། མགིན་པའི་རྩ་འཁོར་གྱི་ལྟེ་བར་མི་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སྟེད་པར་
 བྱེད་པའི་ཐིག་ལེ་དང་། སྟེང་གའི་རྩ་འཁོར་གྱི་ལྟེ་བར་གཉིད་འཐུག་གི་གནས་སྐབས་སྟེད་པར་བྱེད་
 པའི་ཐིག་ལེ་དང་། ལྟེ་བའི་རྩ་འཁོར་གྱི་ལྟེ་བར་བཞི་པའི་གནས་སྐབས་སྟེད་པར་བྱེད་པའི་ཐིག་ལེ་

གནས་ཤིང་། དེ་བཞིན་དུ་ཉེ་བ་མན་ཆོད་ན་ཡིད་གནས་སྐྱབས་བཞི་སྐྱེད་པའི་ཐིག་ལེ་གནས་པའི་
 ཉེ་བའི་ཐིག་ལེ་གཅིག་ཤུ་དེ་ཉིད་ལ་བཞི་པའི་གནས་སྐྱབས་སྐྱེད་པ་དང་སང་པའི་གནས་སྐྱབས་
 སྐྱེད་པའི་རྩས་པ་གཉིས་ཀ་ཡོད་པས་ཐིག་ལེ་གཅིག་ཤུ་དེ་ཉིད་གཉིས་ཀའི་བཞི་མཐུན་ཡིན་ཞེས་
 གསུང་དོ། །དེ་ལྟར་ན་ཉེ་བ་ན་སང་པའི་གནས་སྐྱབས་སྐྱེད་པའི་ཐིག་ལེ་དང་། གསང་གནས་ན་
 རྩི་ལམ་གྱི་གནས་སྐྱབས་སྐྱེད་པའི་ཐིག་ལེ་དང་། འོར་ཁུའི་དབུས་ན་གཉིད་འཐུག་གི་གནས་སྐྱབས་
 སྐྱེད་པའི་ཐིག་ལེ་དང་། འོར་ཁུའི་ཅེ་ན་བཞི་པའི་གནས་སྐྱབས་སྐྱེད་པའི་ཐིག་ལེ་གནས་སོ། །

དེ་ཡང་དབུལ་བ་དང་ཉེ་བ་ན་གནས་པའི་སང་པའི་གནས་སྐྱབས་སྐྱེད་པའི་ཐིག་ལེ་འདི་
 དག་གི་སྟངས་ན་ཐ་མལ་པ་རྣམས་ལ་གཉིད་སང་པའི་གནས་སྐྱབས་ཀྱི་རྣམ་རྟོག་གྲངས་མེད་པ་རྣམས་
 སྐྱེད་པའི་རྩས་པ་ཅིག་དང་། སངས་རྒྱལ་པའི་ཆོ་སྒྲུལ་པའི་སྐྱ་མཐའ་ཡས་པ་སྐྱེད་པའི་རྩས་པ་ཅིག་དང་
 གཉིས་ཡོད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་མགིན་པ་དང་གསང་གནས་གཉིས་ན་གནས་པའི་ཐིག་ལེ་འདི་ཉེ་བ་
 ཐ་མལ་པ་ལ་རྩི་ལམ་སྣ་ཆོག་སྣ་མི་བ་སྐྱེད་པའི་རྩས་པ་ཅིག་དང་། སངས་རྒྱལ་པའི་ཆོ་འོངས་སྐྱེད་
 རྟོག་པའི་སྐྱ་གསུང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པ་སྐྱེད་པའི་རྩས་པ་ཅིག་དང་གཉིས་ཡོད་ཅིང་། ཡང་སྟེང་ག་
 དང་འོར་ཁུའི་དབུས་ན་གནས་པའི་གཉིད་མཐུག་གི་གནས་སྐྱབས་སྐྱེད་པའི་ཐིག་ལེ་འདི་གཉིས་ཀྱི་
 ཉེ་བ་ན་ཐ་མལ་པ་ལ་གཉིད་དྲན་མེད་སྐྱེད་པའི་རྩས་པ་ཅིག་དང་། སངས་རྒྱལ་པའི་ཆོ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱ་སྐྱོས་
 པའི་མཐའ་ཐམས་ཅད་དང་བུལ་བའི་མི་རྟོག་པ་སྐྱེད་པའི་རྩས་པ་ཅིག་དང་གཉིས་ཡོད་དོ། །ཡང་ཉེ་
 བ་དང་འོར་ཁུའི་ཅེ་གཉིས་ན་གནས་པའི་བཞི་པའི་གནས་སྐྱབས་སྐྱེད་པའི་ཐིག་ལེ་འདི་གཉིས་ཀྱི་སྟངས་
 ན་ཐ་མལ་པ་ལ་འཛག་བདེ་སྐྱེད་པའི་རྩས་པ་ཅིག་དང་། སངས་རྒྱལ་པའི་ཆོ་བདེ་པའི་སྐྱ་མཆོག་ཏུ་མི་
 འཇུག་པའི་བདེ་བ་སྐྱེད་པའི་རྩས་པ་ཅིག་དང་གཉིས་ཡོད་དོ། །དེ་བས་ན་སྦྱོར་བ་ཡན་ལག་དུག་ལ་
 སོགས་པ་བསྐྱེད་རྟོགས་ཀྱི་ལམ་རྣམས་ཀྱི་ཐིག་ལེ་བརྒྱད་པོ་དེ་རྣམས་ཀྱི་སྟངས་ན་ཐ་མལ་པའི་གནས་
 སྐྱབས་སུ་འབྱུང་བའི་སྐྱོན་གྱི་ཆ་རྣམས་སྐྱེད་པའི་རྩས་པ་རྣམས་སྦྱངས་ཏེ། སྐྱ་བཞི་ལ་སོགས་པ་ཡོན་
 ཏན་གྱི་ཆ་རྣམས་སྐྱེད་པའི་རྩས་པ་རྣམས་ཡོན་ཏན་ཡར་ལུན་དུ་སྐྱེད་པའི་སྐྱོན་སེལ་ཐུག་གི་འབྲས་
 གུ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །

མདོར་ན་བཤད་མ་ཐག་པའི་ཐིག་ལེ་དཀར་དམར་འདི་དག་མངལ་སྒྲིམ་གྱི་ལུས་སྒྲིབ་པ་ལ་
 མེད་མི་རུང་གི་རྒྱ་དང་། ཆོ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཁམས་དཀར་དམར་འཛིག་པའི་འཕོ་བའི་བག་ཆགས་
 ཡང་ཡང་བཞག་པའི་འཕོ་བའི་བག་ཆགས་ཁོ་ནས་འཁོར་བར་ཡང་ཡང་འབྱམ་པ་ཡིན་པ་དང་། རྩོ་
 རྩེའི་ལུས་ཀྱི་ཅ་རྒྱུ་ལ་གནད་དུ་བསྐྱུན་པའི་རྩོ་རྩེའི་ནལ་འབྱོར་གོམས་པ་ལས་ཁམས་དཀར་དམར་
 འཛིག་པ་མེད་ཅིང་འཕོ་མེད་དུ་བཅིངས་པ་ཁོ་ན་ལས་སྒྲོང་གཟུགས་ཀྱི་གཟུགས་སྒྲུ་དང་མཆོག་ཏུ་མི་
 འབྱུར་བའི་བདེ་སྒྲོང་དབྱེར་མེད་ཆོས་སྒྲུ་གཉིས་རོ་བོ་དབྱེར་མེད་དུ་སྒྲོར་བའི་བྱང་འཇུག་མངོན་དུ་བྱེད་
 པ་ནི་སེམས་འགྲེལ་སྒྲོར་གྱིས་རྒྱུད་ནམས་ཀྱི་དགོངས་པ་འགྲེལ་ཚུལ་ཡིན་པས་ལམ་གྱི་བགོད་ཚུལ་
 འདི་ལ་བརྟེན་ནས་མཆོག་སྒྲུབ་པར་འདོད་པ་ནམས་ཀྱིས་ཁམས་བྱང་རྒྱུ་བའི་སེམས་ལ་གཅེས་སྒྲུས་
 རྒྱ་བྱ་དགོས་ཏེ། ཁམས་ལའི་མདོར་བསྐྱས་དང་པོ་ལས། ཤེས་རབ་འགྲོགས་ལས་གང་གི་དཀར་
 པོ་ཟག་ །དེ་ཡི་བདེ་བ་ཅི་ཡིས་འཕེལ་བར་འབྱུར། །དབྱིད་དང་འགྲོགས་ལ་མེ་ཏོག་མ་རྒྱས་པ། །ལྗང་
 བ་རྩུ་ཏའི་འབྲས་བུ་གང་གིས་འབྱུར།^{༡༧} །ཞེས་དང་། རི་ལྗང་ལོ་ཡི་འཆོམས་སྒྲུ་ལམ་ན། །རི་དྲགས་
 ཟས་ཅན་འཕྲིག་པའི་བདེ་བ་ཆོལ། །རྩོ་ཡི་བྱེ་མ་དག་གི་ཁ་ཟས་ཅན། །ལྷག་རོན་ནམས་ནི་རྟག་ཏུ་བྱེད་
 པ་སྟེ། །ལན་ཅིག་རྟག་ཏུ་ཁུ་བ་ལྗང་བའི་ཕྱིར། །གཉི་ག་ལ་ཡང་མཆོག་གི་བདེ་བ་མེད། །དེ་བཞིན་
 དཀའ་ཐུབ་ཅན་དང་འདོད་ལྡན་ཡང་། །མི་ལམ་སང་པ་དག་ལ་འཛིག་ཕྱིར་རོ། །རི་ལྗང་གཉིད་ལོག་
 ལ་ཡང་སྒྲུལ་གྱི་ནི། །སོས་བཀྲ་བ་མི་འཆོ་དེ་བཞིན་དཀའ་ཐུབ་པ། །ཁུ་བ་སྒྲུད་པ་མེད་ཕྱིར་སྟོབས་
 མེད་མའི། །སྒྲེ་གནས་དེ་ཡིས་ཉམས་པར་བྱས་པའོ།^{༡༨} །ཞེས་སོགས་མང་དུ་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

གཉིས་པ་ཅ་ནམས་ཀྱི་ནང་ནས་རྒྱུད་ནམས་ཀྱི་རྒྱ་རྩུལ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། འཁོར་ལོ་
 བཞིའི་ཅ་འདབ་ནམས་ལ་རྒྱུད་རྒྱུ་བའི་ཚུལ་དང་། ལྷ་ལྷག་ལ་རྒྱུད་ནམས་ཀྱི་འཕོ་ཚུལ་ལོ།།

དང་པོ་ནི་ནང་ལའི་རེ་གཉིས་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། མངལ་ནས་སྒྲིམ་པ་ནམས་ཀྱིས་བཟུང་
 པའི་རྒྱ་བ་ནི་རྒྱ་མིག་ནོ། །དེ་ནས་བདུན་པ་ནི་སྟོག་སྒྲེ་བའི་རྒྱ་བ་སྟེ་གཤམ་པའོ།^{༡༩} །ཞེས་གསུངས་པའི་
 དོན་ནི་མངལ་སྒྲིམ་ཐམས་ཅད་རྒྱ་མིག་གྱི་རྒྱ་བ་མཆོན་ཉིད་པ་ཁོ་ན་ལ་མངལ་འཛིན་པ་ཡིན་ན་ཏུ་ཅང་

ཐལ་བས་མངལ་སྐྱེས་ཀྱི་མིང་མངལ་བཟུང་བའི་ལྷ་བ་དེ་ལྷ་བ་གང་ཡིན་ཡང་ཚུ་སྤྲིན་གྱི་ལྷ་བའི་མིང་
 བཏགས་ཏེ། མངལ་བཟུང་བ་དེ་ནས་བགྲངས་པའི་ལྷ་བ་བདུན་པ་དེ་ལ་ཡང་དེ་ཡང་ཀཏུ་འཛིན་ལྷ་བའི་
 མིང་བཏགས་པའི་སྐོ་ནས་ཚུ་སྤྲིན་གྱི་ལྷ་བ་བའི་མིང་བཏགས་པ་མངལ་བཟུང་བའི་ལྷ་བ་དེ་ནས་
 བགྲངས་པའི་ལྷ་བ་བདུན་པ་ཀཏུ་འཛིན་མིང་ཅན་གྱི་ལྷ་བ་ལ་སློག་གི་རྒྱུང་ཐོག་མར་སྐྱེའོ། །རྒྱུང་སྐྱེས་པ་
 དེ་ནས་རི་སྤྲིད་མངལ་ན་གནས་ཀྱི་བར་ལ་ཅ་དབུ་མར་རྒྱུང་དབུག་པའི་ནམ་པ་ལྟར་འབྱུང་འཇུག་མི་
 བྱེད་པར་གནས་པ་ལས་སྤྲིས་མངལ་ནས་བཅས་མ་ཐག་པའི་ཆོད་དང་པོའི་ཅ་དབུ་མ་ལས་རྒྱུང་དབུག་
 ཀར་བཅས་རྒྱུའོ། །དེ་ནས་གཡས་གཡོན་གང་རུང་གི་ཁྱིམ་གྱི་ཅ་ནམས་ལ་རྒྱུ་བར་བྱེད་དོ། །དེ་ཡང་
 མངལ་ནས་སྐྱེས་པ་ནམས་ཀྱི་མངལ་བཟུང་བའི་ལྷ་བ་ནི་ཚུ་སྤྲིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ལ་ཚུ་སྤྲིན་
 གྱི་ལྷ་བ་ཞེས་པ་མའི་ནང་གི་ཚུ་སྤྲིན་གྱི་ཁྱིམ་གྱི་ཅ་ལ་རྒྱུང་རྒྱུ་པོ་ཚུ་སྤྲིན་གྱི་ལྷ་བར་བྱས་ནས་དེའི་དུས་
 གུ་མངལ་སྐྱེས་ནམས་ཀྱིས་མངལ་བཟུང་བ་ལ་བྱེད་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་ཡིན་ན་མའི་ཚུ་སྤྲིན་གྱི་
 ཁྱིམ་གྱི་ཅ་ནས་བགྲངས་པའི་བདུན་པ་མའི་ཀཏུ་འཛིན་ཁྱིམ་གྱི་ཅ་ནས་རྒྱུང་རྒྱུ་པའི་ཆོ་མངལ་དུ་ཞུགས་
 པའི་སེམས་ཅན་དེ་ལ་རྒྱུང་སྐྱེ་དགོས་ལ། དེ་ལྟ་ཡིན་ན་མངལ་དུ་ཞུགས་པའི་ཞག་ངོ་དེ་ཉིད་ལ་རྒྱུང་སྐྱེ་
 དགོས་པར་འབྱུང་ལ། དེ་ནི་མི་འཐད་དོ། །མངལ་དུ་ཞུགས་པའི་ཞག་ངོ་རེ་ལ་རྒྱུང་གི་རྟེན་ཅ་ལ་སོགས་
 པའང་ཆགས་པའི་གཞི་མ་ཅམ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་ཚུ་སྤྲིན་གྱི་ལྷ་བ་དང་ཀཏུ་འཛིན་ལྷ་བ་
 ཞེས་པ་ཡང་ཕྱིའི་ལྷ་བ་ལ་བྱེད་དགོས་སོ། །ཕྱིའི་ལྷ་བ་ལ་བྱེད་པ་ལ་ཡང་མི་མངལ་སྐྱེས་གང་ཞིག་ཚུ་
 སྤྲིན་གྱི་ལྷ་བ་མཆན་ཉིད་པ་ལ་མངལ་དུ་ཞུགས་པའི་གང་ཐག་ཅིག་གི་དབང་དུ་བྱས་ནས། མངལ་ནས་
 སྐྱེས་པ་ནམས་ཀྱི་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི། མི་མངལ་སྐྱེས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་མིན་ཞེས་
 གསུངས་ཡང་། བད་ལའི་སྔ་བརྒྱུད་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་ཡང་དུས་སྐྱོར་ཀཏུ་འཛིན་མའི་དབང་
 པོ་ཞེས་པ་ཕྱི་རོལ་དུ་ཉི་མའི་སྐྱེ་བའི་ཁྱིམ་ནི་ཀཏུ་འཛིན་ཏེ། དེ་བཞིན་དུ་སྐྱེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དུས་སྐྱོར་
 གང་དུ་སྐྱེས་པར་བྱུང་བའི་ཁྱིམ་དེ་ནི་ཀཏུ་འཛིན་མིང་ཅན་དུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ་སློག་སྐྱེ་བའི་གནས་སུ་
 འབྱུང་རོ། །ཞེས་པའི་རིགས་པས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་སྐྱེས་པ་ཐམས་ཅད་ཅེས་པ་འདིས་མི་
 མངལ་སྐྱེས་ཐམས་ཅད་འཛིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་འཐད་དོ། །

དེ་ལྟར་རིས་པར་བྱས་ནས་མངལ་ནས་བཅས་མ་ཐག་པའི་ཆེ་རྒྱུང་འབྱུང་འཇུག་ཁྲག་པ་རེ་
 དཔལ་ལ་རེ་བྱས་པའི་ལྷ་བཅུ་ཅུ་རྟུག་རྟུག་པཅས་དཔལ་རྒྱས་ཏེ་སྒྲ་བྲག་ཏུ་མཉམ་སྐྱུ་བྱས་ནས་དེའི་
 རྗེས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་གཡོན་གྱི་ལྷག་གི་ཁྲིམ་མམ་ལྷག་གི་དུས་སྐྱོར་གྱི་རྩ་ལ་ནམ་མཁའི་དགྱིལ་ལོར་གྱི་
 རྒྱུང་རྒྱུ་བ་ནས་མཐར་གཡས་གྱི་ཉའི་དུས་སྐྱོར་གྱི་རྩ་ལ་མའི་དགྱིལ་ལོར་གྱི་རྒྱུང་རྒྱས་ཟིན་པའི་བར་
 ལ་ཉ་ནི་ཞག་གཅིག་དང་རྒྱུང་ཉི་ཁྲི་ཆིག་སྟོང་དུག་བརྒྱ་རྒྱས་ཟིན་དུས་མཉམ་དུ་འོང་ངོ་། །དེ་ཡང་ཁྲིམ་
 མམ་དུས་སྐྱོར་གྱི་རྩ་རྣམས་ནི་ལྷ་བའི་བར་སྐྱོར་གྱི་རྩ་འདབ་བཅུག་ཉིས་ཏེ། དེ་ཡང་ལྷས་ཀྱི་མདུན་གར་
 དང་། གཡོན་བྱང་དང་། གཡས་སྟོང་དང་། རྒྱབ་ལུབ་ཏུ་བཤད་ཅིང་། རྟོགས་བཞིའི་ཆོས་གཞན་རྣམས་
 གངས་བགང་བའི་ཆེ་ཡང་གར་དང་པོར་བྱས་ནས་བགང་བ་བཞིན་དུ་འདིར་ཡང་གར་མདུན་གྱི་
 རྟོགས་ནས་བགང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་བྱས་པ་ན་ལྷས་ཀྱི་གཡོན་རྟོགས་ཀྱི་མདུན་གྱི་རྩ་འདབ་
 དང་པོ་ལྷག་གི་ཁྲིམ་དང་། དེ་ནས་རིམ་པ་བཞིན་གཉིས་པ་འབྲིག་པ་དང་། གསུམ་པ་སངས་གོ་དང་།
 བཞི་པ་སྤང་དང་། ལྷ་པ་གཞུང་དང་། གཡོན་གྱི་རྩ་འདབ་དུག་པ་ལུས་པའི་ཁྲིམ་མམ་དུས་སྐྱོར་མིན་པའི་
 བར་ངོ་། །དེ་བཞིན་དུ་གཡས་རྟོགས་ཀྱི་མདུན་གྱི་རྩ་འདབ་དང་པོ་སྤང་གི་ཁྲིམ་དང་། དེ་ནས་རིམ་པ་
 བཞིན་གཉིས་པ་གཞུང་དང་། གསུམ་པ་ལུ་མོ་དང་། བཞི་པ་སྤིག་པ་དང་། ལྷ་པ་རྒྱ་སྤོང་དང་། གཡས་
 ཀྱི་རྒྱབ་རྟོགས་ཀྱི་རྩ་འདབ་དུག་པ་ཉའི་ཁྲིམ་མམ་དུས་སྐྱོར་ཡིན་པའི་བར་དུ་ཡིན་ནོ།།

དེ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱས་ནས་དེ་རྣམས་ལ་རྒྱུང་རྒྱུ་བའི་རྩ་ལ་ནི། བཅས་མ་ཐག་གི་ཆེ་དཔལ་མ་
 བས་རྒྱུང་དུག་རྟུག་རྟུག་པཅས་རྒྱས་པའི་རྗེས་སུ་གཡོན་གྱི་རྩ་འདབ་དང་པོ་ལྷག་གི་ཁྲིམ་ལ་ནམ་
 མཁའི་རྒྱུང་དཔལ་ལ་འབྱུང་འཇུག་ཁྲག་པ་རེ་ལ་གངས་རེ་རེར་བྱས་པའི་དཔལ་ལ་རེ་བྱས་པར་རྟུག་རྟུག་
 བཅས་ཀྱི་དམན་པའི་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་རྒྱུ་ཞིང་། དེ་ནས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུང་དུག་རྟུག་རྟུག་པཅས་གཡོན་གྱི་
 རྩ་འདབ་དང་པོ་ལྷག་ཁྲིམ་གྱི་རྩ་འདབ་ནས་གཡས་ཀྱི་རྩ་འདབ་དང་པོ་སྤང་ཁྲིམ་གྱི་རྩ་འདབ་ཏུ་འཛོ་
 བའི་འཛོ་འཆོམས་སུ་དཔལ་མ་ནས་རྒྱུ་། །དེའི་རྗེས་སུ་གཡས་ཀྱི་རྩ་འདབ་དང་པོ་སྤང་ཁྲིམ་གྱི་རྩ་
 འདབ་ནས་དཔལ་ལ་རེ་བྱས་པར་བཅས་ཀྱིས་དམན་པའི་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་རྒྱུ་ཞིང་། དེ་ལེ་དེ་རི་ལྷ་བ་དེ་
 བཞིན་དུ་ཁྲིམ་གྱི་རྩ་འདབ་རྣམས་ཀྱི་འཛོ་འཆོམས་རྣམས་སུ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུང་དུག་རྟུག་རྟུག་པཅས་རེ་དཔལ་

མ་ནས་རྒྱ་བ་དང་། གཡས་ཀྱི་རྩ་འདབ་དང་པོ་གྲང་ཁྱིམ་ནས་ས་རྒྱ་བ་པའི་རྗེས་སུ་གཡོན་གྱི་གཉིས་
 བ་ནས་རྒྱ་བ་གྱི་རྒྱ་བ་དང་། དེའི་རྗེས་སུ་གཡས་ཀྱི་གཉིས་བ་ནས་རྩའི་རྒྱ་བ་དང་། དེ་ནས་གཡོན་གྱི་
 གཞུམ་བ་ནས་མའི་རྒྱ་བ་དང་། དེ་ནས་གཡས་ཀྱི་གཞུམ་བ་ནས་ཀྱང་མའི་རྒྱ་བ་དང་། དེ་ནས་གཡོན་
 གྱི་བཞི་བ་ནས་རྩའི་རྒྱ་བ་དང་། དེ་ནས་གཡས་ཀྱི་བཞི་བ་ནས་རྒྱ་བ་གྱི་རྒྱ་བ་དང་། དེ་ནས་གཡོན་གྱི་ལྔ་
 བ་ནས་སའི་རྒྱ་བ་དང་། དེ་ནས་གཡས་ཀྱི་ལྔ་བ་ནས་ནམ་མཐའི་རྒྱ་བ་དང་། དེ་ནས་གཡོན་གྱི་དྲུག་བ་
 ནས་ཀྱང་ནམ་མཐའི་རྒྱ་བ་དང་། དེ་ནས་གཡས་ཀྱི་དྲུག་བ་ཉིའི་ཁྱིམ་གྱི་རྩ་འདབ་ནས་སའི་རྒྱ་བ་སྟོང་
 བརྒྱད་བརྒྱ་ལས་དྲུག་རྒྱ་བ་བཅས་ཀྱིས་དམན་བ་རྒྱུའོ།

དེ་ལྟར་ན་ཁྱིམ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་རྩ་འདབ་འཕོ་ཆེན་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་རྩ་མེ་མེ་ལ་ནམ་མཐའི་རྒྱ་བ་ལ་
 སོགས་པ་དང་གྱི་ལ་འཁོར་ལྔའི་རྒྱ་བ་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་ལ་དྲུག་རྒྱ་བ་བཅས་ཀྱིས་དམན་བ་སྟོང་བདུན་བརྒྱ་
 དང་ཞེ་གཞུམ་རྒྱ་བ་གཞུམ་དང་བཅས་བརྒྱ་ན་མེ་ལ་རྒྱ་ཞིང་འཕོ་འཆོམས་བཅུ་གཉིས་སུ་དྲུག་རྒྱ་བ་
 བཅས་མེད་ལུ་མ་ནས་རྒྱ་བ་པས་རྒྱ་བ་དྲུག་བརྒྱ་དང་དོན་ལྔ་མེ་ཉིན་ཞག་མེ་ལ་དལུ་མ་ནས་རྒྱུའོ། །འཕོ་ཆེན་
 བཅུ་གཉིས་པོ་མེ་མེ་ལ་སྟོང་བདུན་བརྒྱ་དང་ཞེ་གཞུམ་རྒྱ་བ་གཞུམ་དང་བཅས་བརྒྱ་མ་ས་རྒྱ་བ་
 བསྐྱེམས་པས་ཉི་མེ་དགུ་བརྒྱ་ཉེར་ལྔ་འོར་བ་འཕོ་འཆོམས་སུ་དལུ་མ་རྒྱ་བ་པའི་དྲུག་བརྒྱ་དོན་ལྔ་པོ་
 དང་བསྐྱེམས་པས་དལུ་གས་ཉི་མེ་ཆིག་སྟོང་དྲུག་བརྒྱ་འོར་སྟེ། ཉེ་པའི་འཕོ་ཆེན་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཉིན་ཞག་
 གཅིག་གི་རྒྱ་བ་གྱི་རྒྱ་ལྔ་ལོ། །དེ་ནས་ཉིན་ཞག་གཉིས་པའི་ཐོག་མར་གཡོན་གྱི་རྩ་འདབ་དང་པོ་ལུག་
 གི་འཕོ་བའི་རྩ་ལ་རྒྱ་བ་གྱི་རྒྱ་བ་དང་། དེ་ནས་གཡས་ཀྱི་རྩ་འདབ་དང་པོ་གྲང་གི་འཕོ་བའི་རྩ་ལ་རྩའི་
 རྒྱ་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་གཡོན་གྱི་གཉིས་བ་ནས་དྲུག་པའི་བར་ལ་རིམ་བ་བཞིན་མའི་རྒྱ་བ་། རྩའི་
 རྒྱ་བ་། སའི་རྒྱ་བ་། ནམ་མཐའི་རྒྱ་བ་། རྒྱ་བ་གྱི་རྒྱ་བ་རྒྱ་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་གཡས་ཀྱི་འད་གཉིས་བ་
 ནས་དྲུག་པའི་བར་ལ་རིམ་བ་བཞིན་མའི་རྒྱ་བ་། རྒྱ་བ་གྱི་རྒྱ་བ་། ནམ་མཐའི་རྒྱ་བ་། སའི་རྒྱ་བ་། རྩའི་རྒྱ་བ་
 རྒྱ་སྟེ་ཉིན་ཞག་གཉིས་པའི་རྒྱ་བ་གྱི་རྒྱ་ལྔ་ལོ། །དེ་ནས་ཉིན་ཞག་གསུམ་པའི་ཐོག་མར་གཡོན་གྱི་རྩ་
 འདབ་དང་པོ་ལ་མའི་རྒྱ་བ་། དེ་བཞིན་དུ་གཉིས་བ་ནས་དྲུག་པའི་བར་ལ་རིམ་བ་བཞིན་རྩའི་རྒྱ་བ་།
 སའི་རྒྱ་བ་། ནམ་མཐའི་རྒྱ་བ་། རྒྱ་བ་གྱི་རྒྱ་བ་། མའི་རྒྱ་བ་རྒྱ་བ་དང་། གཡོན་གྱི་རྩ་འདབ་དང་པོ་ལ་མའི་

ཆུང་ཆུས་པའི་རྩེ་སྒྲ་གཡས་ཀྱི་ཕ་འདབ་དང་པོ་ལ་མེད་ཆུང་། གཉིས་པ་ལ་ཆུང་གི་ཆུང་། གསུམ་པ་
ལ་ནམ་མཁའ་ཆུང་། བཞི་པ་ལ་སའི་ཆུང་། ལྷ་པ་ལ་ཆུང་ཆུང་། རྒྱལ་པ་ལ་མེད་ཆུང་ཆུང་ལ་སྟེ་ཉིན་ཞག་
གསུམ་པའི་ཆུང་གི་ཆུང་ལྟུང་ལོ། །དེ་ནས་ཉིན་ཞག་བཞི་པའི་ཐོག་མར་གཡོན་གྱི་ཕ་འདབ་དང་པོ་ལ་
ཆུང་ཆུང་། དེའི་རྩེ་སྒྲ་གཡས་ཀྱི་ཕ་འདབ་དང་པོ་ལ་ཆུང་གི་ཆུང་། དེ་བཞིན་རྒྱ་གཡོན་གྱི་ཕ་འདབ་
གཉིས་པ་ལ་སའི་ཆུང་། གསུམ་པ་ལ་ནམ་མཁའ་ཆུང་། བཞི་པ་ལ་ཆུང་གི་ཆུང་། ལྷ་པ་ལ་ཆུང་། རྒྱལ་
པ་ལ་ཆུང་ཆུང་ལྟུང་ལོ། །དེ་བཞིན་རྒྱ་གཡས་ཀྱི་འདབ་གཉིས་པ་ལ་ནམ་མཁའ་ཆུང་། གསུམ་པ་ལ་སའི་
ཆུང་། བཞི་པ་ལ་ཆུང་ཆུང་། ལྷ་པ་ལ་ཆུང་ཆུང་། རྒྱལ་པ་ལ་ཆུང་གི་ཆུང་ཆུང་ལ་སྟེ་ཉིན་ཞག་བཞི་པའི་
ཆུང་གི་ཆུང་ལྟུང་ལོ། །དེ་ནས་ཉིན་ཞག་ལྷ་པའི་ཐོག་མར་གཡོན་གྱི་ཕ་འདབ་དང་པོ་ལ་སའི་ཆུང་། དེའི་
རྩེ་སྒྲ་གཡས་ཀྱི་ཕ་འདབ་དང་པོ་ལ་ནམ་མཁའ་ཆུང་། དེ་བཞིན་རྒྱ་གཡོན་གྱི་ཕ་འདབ་གཉིས་པ་ལ་
ནམ་མཁའ་ཆུང་། གསུམ་པ་ལ་ཆུང་གི་ཆུང་། བཞི་པ་ལ་ཆུང་ཆུང་། ལྷ་པ་ལ་ཆུང་ཆུང་། རྒྱལ་པ་ལ་
སའི་ཆུང་ཆུང་ལྟུང་ལོ། །དེ་བཞིན་རྒྱ་གཡས་ཀྱི་ཕ་འདབ་གཉིས་པ་ལ་སའི་ཆུང་། གསུམ་པ་ལ་ཆུང་ཆུང་། བཞི་
པ་ལ་ཆུང་ཆུང་། ལྷ་པ་ལ་ཆུང་གི་ཆུང་། རྒྱལ་པ་ལ་ནམ་མཁའ་ཆུང་ཆུང་ལ་སྟེ་ཉིན་ཞག་ལྷ་པའི་ཆུང་གི་
ཆུང་ལྟུང་ལོ། །དེ་ནས་ཡང་ཉིན་ཞག་རྒྱལ་པའི་ཐོག་མར་གཡོན་གྱི་ཕ་འདབ་དང་པོ་ལ་ནམ་མཁའ་ཆུང་
ཆུང་ལྟུང་ལོ། །གཡས་ཀྱི་འདབ་ཕ་འདབ་དང་པོ་ལ་སའི་ཆུང་ཆུང་ལ་སོགས་ཉིན་ཞག་ལྷ་ལྷ་ལ་སྒྲ་འཁོར་
བཞིན་རྒྱ་འཁོར་ནས་ཆུང་ལྟུང་ལོ།

ནང་ལེའི་རེ་ལྷ་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། ལུག་ལ་སོགས་པའི་མི་མཉམ་པའི་འདབ་མ་རྒྱལ་པོ་
རྣམས་ལ་སྟོང་པའི་དགྱིལ་འཁོར་རབ་རྒྱུ་འབབ་པ་སྟོག་གི་ཆུང་གིས་འདོར་རོ། །གཡས་པ་ལ་ཆུང་པའི་
ཉིན་ཞག་རྒྱལ་དང་། འཁོར་པའི་ཉིན་ཞག་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱིས་གྲང་ལ་སོགས་པའི་མཉམ་པའི་རྒྱས་སྟོན་
རྒྱལ་པོ་རྣམས་ལ་སའི་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་རབ་རྒྱུ་འབབ་པ་སྟོག་གིས་འདོར་རོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཕ་
འདབ་བརྒྱ་གཉིས་པོ་རེ་རེ་ལ་ཡང་ནམ་མཁའ་ཆུང་སོགས་དགྱིལ་འཁོར་ལྷ་ཆར་གྱི་ཆུང་ཆུང་ལ་ཡོད་
པར་གསུངས་ཤིང་། དེ་ཡང་ཕ་འདབ་རེ་རེ་ལ་དགྱིལ་འཁོར་ལྷ་ཆར་གྱི་ཆུང་ཆུང་ལ་སྟེ་ཉིན་ཞག་ལ་སྟེ་
ལྷ་པའི་ཆུང་ཆུང་ལྟུང་ལོ། །གཡོན་གྱི་ཕ་འདབ་དང་པོ་ལ་ནམ་མཁའ་ཆུང་ཆུང་པ་ནས་གཡོན་གྱི་ཕ་

འདབ་དྲུག་པ་ལ་ཡང་ནམ་མཁའ་འཛིན་ཆུང་རྒྱས་པའི་རྗེས་སུ་སྤྲོད་ཡང་གཡོན་པའི་རྩ་ལ་རྒྱང་རྒྱ་བ་ན་རྩ་
འདབ་དང་པོ་ལ་རྒྱ་བ་དང་། རྒྱང་ཡང་ནམ་མཁའ་འཛིན་ཆུང་གི་རྗེས་སུ་རྒྱང་གི་རྒྱང་རྒྱ་བར་བྱེད་དགོས་པའི་
ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་གཡོན་དང་གཡས་གྱི་འཕྲོ་ཆེན་གྱི་རྒྱང་རྒྱ་བའི་ཆོ་གོང་དུ་བཤད་པ་བཞིན་ཡན་
ཚུན་སྤེལ་ནས་རྒྱ་བ་ཡིན་ནོ།།

ཁྱིམ་གྱི་རྩ་རེ་རེར་རྒྱང་རྒྱ་བའི་ཆོ་གོང་རྩ་སྤྲེལ་པ་ཕྱོགས་བཞི་དབུས་དང་ཆ་ལྟར་བྱེ་
བའི་དབུས་མར་འབྱུང་བ་རྒྱང་བའི་ནམ་མཁའ་དགྱིལ་འཁོར་དང་། ཤར་དུ་རྒྱང་གི་དང་། ལྟོར་མེའི་
དང་། བྱང་དུ་རྒྱུའི་དང་། ལུབ་ཀྱི་སའི་དགྱིལ་འཁོར་འབབ་སྟེ་རེ་རེ་ལ་དབུགས་སུ་བརྒྱུ་དྲུག་ཅུའི་
སྟེང་ནས་བརྩ་གཅིག་ཀླར་བཅས་རེས་དམན་པ་ཡོད་དོ། །འབྱུང་བ་རྒྱང་བའི་དགྱིལ་འཁོར་ནི་ཉེར་
ལྟ་ཡོད་དོ། །ནམ་མཁའ་ནམ་མཁའ། ནམ་མཁའ་རྒྱང་། ནམ་མཁའ་མེ། ནམ་མཁའ་རྒྱ། ནམ་མཁའ་
སའི་དགྱིལ་འཁོར་དང་། དེ་བཞིན་དུ་རྒྱང་གི་ནམ་མཁའ། རྒྱང་གི་རྒྱང་། རྒྱང་གི་མེ། རྒྱང་གི་རྒྱ། རྒྱང་
གི་སའི་དགྱིལ་འཁོར་དང་། དེ་བཞིན་དུ་མེའི་ནམ་མཁའ་ནམ་མེའི་སའི་བར་ལྟ་དང་། རྒྱའི་ནམ་
མཁའ་ནམ་རྒྱའི་སའི་བར་ལྟ་དང་། སའི་ནམ་མཁའ་ནམ་སའི་སའི་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་བར་ལྟ་སྟེ་
ཉེར་ལྟ་ཡོ། །དེ་ཡང་འབྱུང་བ་རྒྱང་བའི་དགྱིལ་འཁོར་ལྟ་བུ་བའི་རྩ་ལ་ནི་འཕྲོ་ཆེན་གྱི་རྩ་འདབ་བརྩ་
གཉིས་པོ་གང་དང་གང་ལ་འབྱུང་བ་ཆེ་བའི་རྒྱང་གང་རྒྱ་བ་དེ་ལ་འབྱུང་བ་རྒྱང་བ་ལྟར་བྱེ་བ་རྣམས་རྒྱ་
བ་སྟེ། དེ་ལྟར་རྒྱ་བ་ཡང་ལྟ་པོ་རིམ་ཅན་ཁོ་ནར་རྒྱུའོ། །དེ་ཡང་དཔེར་མཚོན་ན་གཡོན་གྱི་རྩ་འདབ་དང་
པོ་ལ་འབྱུང་བ་ཆེ་བའི་ནམ་མཁའ་དགྱིལ་འཁོར་རྒྱ་བའི་ཆོ་གོང་ནམ་མཁའ་ནམ་མཁའ་ནམ་མཁའ་ནམ་མཁའ་
སའི་བར་ལྟ་རྒྱ་བ་དང་། གཡས་གྱི་རྩ་འདབ་དང་པོ་ལ་འབྱུང་བ་ཆེ་བའི་སའི་དགྱིལ་འཁོར་རྒྱ་བའི་ཆོ་
གོང་ས་ནས་སའི་ནམ་མཁའ་བར་ལྟ་རྒྱ་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །དེ་རྣམས་བྱང་རིམ་ཅན་དུ་རྒྱ་རྩ་ལ་ནི་
གཡོན་གྱི་རྩ་འདབ་རྣམས་ལ་རྒྱ་བའི་ཆོ་གོང་འབྱུང་བ་རྒྱང་བ་རྣམས་ཀྱང་ནམ་མཁའ་རྒྱང་མེ་རྒྱ་སའི་
རིམ་བས་རྒྱ་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་གཡས་གྱི་རྩ་འདབ་རྣམས་ལ་རྒྱང་རྒྱ་བའི་ཆོ་གོང་ས་རྒྱ་མེ་རྒྱང་ནམ་
མཁའ་རིམ་བས་རྒྱུའོ།།

དེ་ལྟར་ན་འཕྲོ་ཆེན་གྱི་རྩ་འདབ་གཡོན་ནས་གཡས་སུ་རྒྱང་འཕྲོ་བའི་ཆོ་གོང་འབྱུང་རྒྱང་གི་ས་ནས་

སར་འཕོ་བ་དང་། གཡས་ནས་གཡོན་དུ་འཕོ་བའི་ཆོ་འབྱུང་ཆུང་གི་ནམ་མཁའ་ནས་ནམ་མཁའ་འཕོ་
བ་ནི་ངེས་པ་ཅན་ཡིན་ནོ། །ཡང་འཕོ་ཆེན་གྱི་ཙུ་འདབ་བརྩུག་ཉིས་པོ་རེ་རེ་ལ་འཕོ་ཆུང་གི་ཙུ་འདབ་ལྔ་
ལྔར་གྱིས་པའི་ཙུ་འདབ་ནམས་ལ་རྒྱུད་རྒྱ་རྒྱུ་ལ་ནི་འཕོ་ཆེན་གྱི་ཙུ་སྤྱབས་ནམས་ལ་ཤར་བྱུབ་སོགས་ཆ་
ལྔ་ལྔར་སྤེལ་བའི་ཆ་ནམས་སུ་འབྱུང་ཆུང་གི་ནམ་མཁའ་རྒྱུད་མེ་རྒྱས་རྒྱས་པ་ནམས་འཕོ་ཆུང་གི་ཙུ་འདབ་
ལྔ་ཤར་བྱུབ་ཏུ་བྱུང་དཔུགས་མ་དང་བཅས་པར་གནས་པ་ནམས་སུ་ཡང་ཤར་བྱུབ་སོགས་འཕོ་ཆེན་གྱི་
རི་ལྟ་བུ་བཞེན་རྒྱ་ཞིང་འཕོ་ཆུང་གི་ཙུ་འདབ་རེ་རེ་ཡང་དཔུགས་སུ་མ་བརྒྱུ་དུག་ཙུ་ལ་བརྩུག་ཅིག་རྟེན་
བཅས་གྱིས་དམན་པ་སུམ་བརྒྱ་ཞེ་བརྒྱད་རྟེན་པ་གསུམ་དང་བཅས་པ་རེ་རྒྱུ་ལོ། །དེ་ལྟར་ལྟེ་བའི་ཙུ་
འདབ་ནམས་ལ་རྒྱས་ཏེ་དེ་ནས་སྒྲིང་གའི་ཙུ་འདབ་ནམས་ལ་རྒྱ་བའི་རྒྱུ་ལ་ནི་ནང་ལའི་ཞེ་གཅིག་པའི་
འབྲེལ་ཆེན་ལས། སྒྲིང་གའི་རྒྱ་སྒྲིང་ཙུ་བས་བརྒྱད་པ་འདི་ལ་ཐུན་ཆོད་འཕོ་བའི་ཙུ་ནམས་རིག་པར་བྱ་
སྟེ་སྒྲིང་ཐུག་པར་དཀྱིལ་འཁོར་ལྔ་འབབ་པར་བྱེད་པ་ནི་འདི་ནམས་སུ་འཕྱུར་རོ། །ཙུ་དང་ཙུ་ཡི་
དཔུགས་འབྱུང་བ་དང་འཇུག་པ་བརྒྱ་ཕྱག་ཉི་ལྔ་ཙུ་བདུན་གྱིས་སྒོག་ཡང་དག་པར་རྒྱ་བར་འཕྱུར་ཏེ་
དཔུགས་ཀྱི་བྱེད་དང་བཅས་པའི་བདུན་གྱིས་སོ།^{༤༩} །ཞེས་སྒྲིང་གའི་ཙུ་འདབ་རེ་རེ་ལ་དཔུགས་ཉི་ལྔ་
ཆིག་སྒྲིང་དུག་བརྒྱ་ལ་བརྒྱད་གྱིས་བཞོས་པའི་རྟེན་ལོར་དཔུགས་ཉིས་སྒྲིང་བདུན་བརྒྱ་དང་། དེ་རྒྱ་ཆོད་
དུ་བྱས་ན་རྒྱ་ཆོད་བྱེད་དང་བརྒྱད་རྒྱ་བར་གསུངས་པ་ནི་ཉིན་ཞག་རེ་ལ་དཔུགས་དུག་བརྒྱ་དོན་ལྔ་རེ་
དཔུ་མ་ལ་རྒྱས་པ་ལོགས་སུ་མ་སྤེལ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ལ། གནས་ཆོད་ལ་ནི་ལྟེ་བའི་འཕོ་ཆེན་
བརྩུག་ཉིས་གྱི་འཕོ་འཆོམས་ནས་དཔུགས་དུག་རྟེན་བཅས་རེ་དཔུ་མ་ནས་རྒྱ་བར་བཤད་པ་དེ་དག་
ནི་ལྟེ་བའི་ཙུ་འཁོར་གྱི་དཔུ་མ་ནས་དཔུ་མའི་ཡར་སྒྲིང་བར་དཔུ་མ་ཉིད་ནས་རྒྱ་བས་སྒྲིང་ག་དང་
མགྱིན་པ་དང་དཔུལ་པའི་ཙུ་འདབ་ནམས་ལ་མི་རྒྱ་བར་ངེས་པ་ཡིན་ནོ།།

དེ་ལྟར་ན་དཔུགས་ཉི་ལྔ་ཆིག་སྒྲིང་དུག་བརྒྱ་ལ་དུག་བརྒྱ་དང་དོན་ལྔས་དམན་པའི་ལྟག་ཉི་
ལྔ་དུག་བརྒྱ་དང་ཉེར་ལྔ་ལ་བརྒྱད་གྱིས་བཞོས་པའི་ཐོབ་ལོར་དཔུགས་ཉིས་སྒྲིང་དུག་བརྒྱ་དང་བཅོ་ལྔ་
དཔུགས་གྱི་བརྒྱད་ཆ་ལྔ་རེ་ནམས་སྒྲིང་གའི་ཙུ་འདབ་རེ་རེ་ལ་ཉིན་ཞག་རེ་ལ་རྒྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་
རྒྱན་རེ་ལ་རྒྱ་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱན་རེ་ལ་རྒྱ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ལྟེ་བའི་འཕོ་ཆེན་གྱི་ཙུ་འདབ་རེ་ལ་

རྒྱུན་རིམ་ཞིག་རྒྱས་པ་དེ་ཉིད་སྒྲིང་ག་དང་མགྲིན་པ་དང་དབྱེལ་པ་འི་རྩ་འདབ་རེ་རེ་ལ་ཡང་རྒྱུན་རེ་
ལ་རྒྱ་དགོས་ཏེ། རྟེ་པའི་གཡོན་གྱི་འཕོ་ཆེན་གྱི་རྩ་འདབ་གཅིག་ལ་དབྱེལ་སྒྲིང་བརྒྱད་བརྒྱ་ལ་ར་
དུག་རྒྱུ་དང་བཅས་ཀྱིས་དམན་པ་རྒྱས་པ་དེ་ཉིད་སྒྲ་ཐུག་གི་འད་སྒྲ་གཡོན་པ་ལ་རྒྱས་ཏེ་དེ་ནས་རྟེ་པའི་རྩ་
འདབ་གཡམས་ལ་འཕོ་ནས་གཡམས་ཀྱི་རྩ་འདབ་གཅིག་ནས་དབྱེལ་སྒྲིང་བརྒྱད་བརྒྱ་ལ་ར་དུག་རྒྱུ་དང་
བཅས་ཀྱིས་དམན་པ་རྒྱ་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་སྒྲ་ཐུག་གི་རྒྱ་པ་ཡང་གཡོན་ནས་གཡམས་རྩ་འཕོས་ཏེ་
གྲངས་དེ་དང་མཚུངས་པ་དེ་རྒྱ་པ་ཡོན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་སྒྲིང་ག་མགྲིན་པ་དང་ཡེ་བརྒྱམས་ཀྱི་རྩ་འདབ་
གཡོན་དང་གཡམས་ལ་ཡང་དབྱེལ་སྒྲིང་བརྒྱ་ཐེངས་རེ་ལ་རྟེ་པའི་འཕོ་ཆེན་རེ་དང་སྒྲ་ཐུག་ལ་རྒྱུན་རེ་ལ་རི་
ཅམ་རེ་རྒྱ་པ་མཉམ་པར་བྱ་དགོས་པས་སོ།།

དེ་ལྟར་ན་རྟེ་པའི་གཡོན་གྱི་རྩ་འདབ་དང་པོ་ལ་རྒྱུ་ཐོག་མར་རྒྱ་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་སྒྲིང་
གའི་གཡོན་གྱི་རྩ་འདབ་དང་པོ་ལ་ཐོག་མར་རྒྱ་པ་རྒྱ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་སྒྲིང་གའི་གཡོན་གྱི་རྩ་
འདབ་དང་པོ་ལ་དབྱེལ་སྒྲིང་བརྒྱད་བརྒྱ་པ་ཆོན་པ་གཅིག་རྒྱས། དེའི་རྗེས་སུ་གཡམས་ཀྱི་རྩ་འདབ་
དང་པོ་ལ་སྒྲིང་བརྒྱད་བརྒྱ་པ་ཆོན་པ་གཅིག་རྒྱས། དེ་ནས་ཡང་གཡོན་གྱི་རྩ་འདབ་དང་པོ་དེ་ཉིད་ལ་
དགྲ་བརྒྱ་རྒྱས། དེའི་རྗེས་སུ་ཡང་གཡོན་གྱི་རྩ་འདབ་གཉིས་པ་ལ་དགྲ་བརྒྱ་རྒྱས་ཏེ། དེའི་རྗེས་སུ་
གཡམས་ཀྱི་རྩ་འདབ་དང་པོ་དེ་ཉིད་ལ་དགྲ་བརྒྱ་རྒྱས། དེའི་རྗེས་སུ་གཡམས་ཀྱི་རྩ་འདབ་གཉིས་པ་ལ་
དགྲ་བརྒྱ་རྒྱས། དེའི་རྗེས་སུ་གཡོན་གྱི་རྩ་འདབ་གཉིས་པ་ལ་སྒྲིང་བརྒྱད་བརྒྱ་རྒྱས། ཡང་དེའི་རྗེས་
སུ་གཡམས་ཀྱི་རྩ་འདབ་གཉིས་པ་དེ་ཉིད་ལ་ཡང་སྒྲིང་བརྒྱད་བརྒྱ་རྒྱས། དེ་བཞིན་དུ་གཞན་ནས་སལ་ལ་
རིགས་པས་བསྒྲེ་ཞིང་། དེ་དག་གྲུང་དབྱེལ་ལ་རྒྱ་པ་འོགས་སུ་མ་སྒྲེ་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་
ན་སྒྲིང་གའི་རྩ་འདབ་རེ་ལ་དབྱེལ་སྒྲིང་སྒྲིང་བརྒྱ་པ་འི་རྩ་རྒྱུ་ལ་དེ་ལྟར་དུ་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་།
མགྲིན་པའི་རྩ་འཕོར་རྩ་འདབ་སོ་གཉིས་ཡོད་པའི་བཞི་སྟོང་པའི་རྩ་ཡོན་པས་རྒྱུང་མི་རྒྱ་ཞིང་ཉེར་
བརྒྱད་ལ་རྒྱ་པའི་རྩ་པ་ཡང་འདི་ཉིད་ཀྱི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདབ་མ་ཉི་ཤུ་རྩ་བརྒྱད་པོ་ནས་སལ་ལ་ཉིན་
མཆོན་གྱི་ཐོག་ཡང་དག་པར་རྒྱ་སྟེ། དབྱེལ་སྒྲིང་ཐུག་ལ་ཆ་ཡིས་ཐོབ་པ་ནི་འདབ་མ་སོ་སོ་ལ་ཐོག་ཡང་
དག་པར་རྒྱ་བའོ།^{༤༩} །ཞེས་ཆུ་ཆོད་དུག་ཅུང་མ་དབྱེལ་སྒྲིང་ཐོག་ཐོག་ལ་རྒྱུང་རྒྱ་པའི་རྩ་

འདབ་ཀྱི་གྲངས་ཉིད་བརྒྱད་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་ནོར་དབུགས་བདུན་བརྒྱ་དང་དོན་གཅིག་དབུགས་ཀྱི་
 བདུན་ཆ་གསུམ་འོང་བ་དེ་མགིན་པའི་ཙུ་འདབ་ཏེ་ལ་ཞིན་ཞག་ཏེ་དེ་དབུགས་སམ་རྒྱུ་རྒྱ་པའི་གྲངས་
 དང་། དེ་བཞིན་དུ་འདི་ཉིད་ཀྱི་འཕེལ་ཆེན་ལས། དབུལ་པའི་བརྒྱ་འདབ་མ་བཅུ་དྲུག་པ་ལ་འདབ་མ་
 གཉིས་དོར་ནས་འདབ་མ་བཅུ་བཞི་པོ་རྣམས་ལ་ཞིན་མཆོན་ཀྱི་སྟོན་ཡང་དག་པར་རྒྱ་རྩེ་དབུགས་སྲུག་
 རྩེ་ལས་བཅུ་བཞི་པའི་ཆ་ཐོབ་པ་འདབ་མ་སོ་སོར་འདོར་རོ།^༧ ཞེས་རྒྱ་རྩེ་དྲུག་རྩེ་དབུགས་ཀྱི་
 གྲངས་ཉི་མི་ཆིག་སྟོང་དྲུག་བརྒྱ་ལ་དབུལ་པའི་ཙུ་འདབ་བཅུ་དྲུག་གི་སྟོང་པའི་ཙུ་འདབ་གཉིས་
 མ་གཉོགས་པའི་རྒྱ་རྒྱ་པའི་ཙུ་འདབ་བཅུ་བཞིས་པགོས་པའི་སྟོང་ལྔ་བརྒྱ་དང་ཞེ་གཉིས།
 དབུགས་ཀྱི་བདུན་ཆ་དྲུག་རྣམས་ཐོབ་པ་དེ་དབུལ་པའི་ཙུ་འདབ་ཏེ་ལ་ཞིན་ཏེ་རྒྱ་རྒྱ་པའི་
 གྲངས་སོ། །དེ་དག་ཀྱང་དབུ་མ་ལ་རྒྱ་པའི་རྒྱ་ལོགས་སུ་མ་སྟེ་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཀྱི།
 ལོགས་སུ་སྟེ་བ་གནས་ཆོད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཞག་ཏེ་ལ་དབུ་མར་རྒྱ་པའི་གྲངས་དྲུག་བརྒྱ་དོན་
 ལྔས་དབུགས་ཉི་མི་ཆིག་སྟོང་དྲུག་བརྒྱ་ལ་དམན་པའི་ལྔ་གཉི་མི་དགུ་བརྒྱ་ཉིད་ལྔ་ལ་པགོ་བ་
 སོགས་གོང་གི་རིགས་པས་ཤེས་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་སྟེ་ཐུག་ལ་རྒྱུད་གི་རྒྱ་རྩེ་ལ་བཤད་པ་ནི། མའི་མངལ་ནས་བཅས་མ་ཐག་གི་ཆེ་
 དབུ་མ་ནས་རྒྱས་པའི་རྒྱུད་དྲུག་རྒྱུད་བཅས་སྟེ་ཐུག་གཉིས་ཀ་ལ་མཉམ་རྒྱ་བྱས་ཏེ་དེ་ནས་རྩེ་པའི་
 གཡོན་ཀྱི་འཕེ་ཆེན་དེ་ལ་རྒྱུད་གི་གྲངས་ཇི་ཅམ་རྒྱས་པ་དེ་ཉིད་སྟེ་ཐུག་གཡོན་ཁོན་ལ་རྒྱ་བ་དང་། ཙུ་
 འདབ་གཡས་གཡོན་ཀྱི་འཕེ་འཆོམས་སུ་དབུ་མ་ལ་རྒྱས་པའི་གྲངས་ཇི་ཅམ་ཡོད་པ་དེ་ཉིད་སྟེ་ཐུག་
 གཉིས་ཀ་ལ་མཉམ་རྒྱ་བྱེད་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་གཡས་ཀྱི་འཕེ་ཆེན་ཀྱི་ཙུ་འདབ་ཏེ་ལ་རྒྱུད་གི་གྲངས་
 ཇི་ཅམ་ཏེ་རྒྱས་པ་དེ་ཉིད་སྟེ་ཐུག་གཡས་ཁོན་རྒྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་འཕེ་ཆེན་ཀྱི་རྒྱུད་ཏེ་ལ་འཕེ་
 རྒྱུད་གི་རྒྱུད་འབྱུང་བ་རྒྱུད་པ་ལྔ་ལྔ་ཡོད་པའི་ནམ་མཁའི་རྒྱུད་རྣམས་ནི་སྟེ་ཐུག་གི་ཐུག་འདི་དབུས་ནས་རྒྱ་
 བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་རྒྱུད་གི་རྒྱུད་རྣམས་སུ་གའི་རྩེ་རྩེ་གསལ་དོས་ནས་རྒྱ་བ་དང་། མའི་རྒྱུད་རྣམས་
 གཡས་གཡོན་གཉིས་ཀའི་མ་ཁུར་ཆོས་དོས་ནས་རྒྱ་བ་དང་། རྩེ་རྒྱུད་རྣམས་ནི་སྟེ་ཐུག་གཉིས་ཀྱི་

དབུས་ཀྱི་རེ་ཁའི་ཕྱོགས་གཉིས་ནས་རྒྱ་བ་དང་། སའི་རྒྱུ་རྒྱུ་མ་ཞི་བྱ་གའི་འོག་ངོས་ཡམ་རྒྱ་ལ་བདར་
ནས་རྒྱའོ།།

ཡང་རྒྱུ་རྒྱུ་མ་སྒྲ་བྱ་གི་ཕྱི་དང་ནང་དུ་རི་ཙམ་འགྲོ་བ་ནི། སའི་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་རྒྱུ་རྒྱ་
བྱ་གི་ཕྱི་རོལ་དུ་སོར་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་འགྲོ་བ་ནས། རྒྱའི་དགྱིལ་འཁོར་སོར་བཅུ་གསུམ་དང་།
མའི་དགྱིལ་འཁོར་སོར་བཅུ་བཞི་དང་། རྒྱུ་གི་དགྱིལ་འཁོར་སོར་བཅུ་ལྔ་དང་། བམ་མཁའི་དགྱིལ་
འཁོར་སོར་བཅུ་དྲུག་གི་བར་དུ་འགྲོ་ཞིང་། དེ་ནས་ཕྱོགས་ཀྱི་ནང་དུ་ཕྱི་རོལ་དུ་རིང་དུ་རྒྱས་པ་དེ་ནང་
དུ་ཐུང་དུ་དང་ཕྱི་རོལ་དུ་ཐུང་དུ་རྒྱས་པ་དེ་ནང་དུ་རིང་བས་རྒྱ་བས་བམ་མཁའི་དགྱིལ་འཁོར་ལྟེ་བའི་
དབུས་དང་། རྒྱུ་གི་དགྱིལ་འཁོར་ལྟེ་བ་ནས་སོར་གཅིག་གི་འོག་དང་། མའི་དགྱིལ་འཁོར་ལྟེ་བ་ནས་
སོར་གཉིས་ཀྱི་འོག་དང་། དེ་བཞིན་དུ་མའི་དགྱིལ་འཁོར་སོར་གསུམ་ཀྱི་འོག་དང་། སའི་དགྱིལ་
འཁོར་སོར་བཞིའི་འོག་ཏུ་ཕྱིན་ནས་ཡང་ཕྱིར་འགྲོ་འོ། །རྒྱུ་ལྔ་ཆར་ཡང་ལྟེ་བའི་དབུས་བར་དུ་འགྲོ་
དགོས་ཏེ། རྒྱུ་ལྔ་གའི་འཕོ་འཚོམས་སུ་དབུ་མར་འཇུག་པའི་ཆེ་ལྟེ་བའི་རྩ་འཁོར་གྱི་ལྟེ་བ་ནས་འཇུག་
དགོས་ཤིང་། རྒྱུ་ལྔ་པོ་གང་གི་མཇུག་ཏུ་དབུ་མར་ཞུགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུད་དེ་དང་དེའི་སྒྲིབ་མའི་
རྒྱུ་ལྔ་པོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཕྱི་རོལ་དུ་འགྲོ་བ་དང་ནང་དུ་འགྲོ་བ་ཆད་མཉམ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བད་ལའི་ཞེ་
བདུན་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་རྒྱུད་ནི་སའི་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་མཐར་དེ་དག་
གི་དབུས་སུ་རབ་ཏུ་ཞུགས་པ་ནི་སྒྲ་བྱ་གཉིས་ནས་སོར་བཅུ་གཉིས་འབབ་པོ། །བམ་མཁའི་མཐར་
དབུ་མར་ཞུགས་པ་ནི་སོར་བཅུ་དྲུག་འབབ་པོ།^{༤༤} །ཞེས་གསུངས་པས་སོ།།

འདྲིར་བཤད་པའི་རྩ་རྒྱུད་གི་རྒྱུ་གཞག་དང་རྒྱུད་སྡེ་གཞན་ནས་བཤད་པའི་རྒྱུ་
གཞག་མི་མཐུན་བར་བྱུང་བའི་དགོངས་པ་དབྱུང་བ།

གཉིས་པ་འདྲིར་བཤད་པའི་རྩ་རྒྱུད་གི་རྒྱུ་གཞག་དང་རྒྱུད་སྡེ་གཞན་ནས་བཤད་པའི་རྒྱུ་
གཞག་མི་མཐུན་བར་བྱུང་བའི་དགོངས་པ་དབྱུང་བ་ལ་གཉིས། རྒྱུད་སྡེ་གཞན་ནས་བྱུང་བའི་རྩ་རྒྱུད་

གི་རྣམ་གཞག་དང་རྒྱུད་འབྲེལ་འདི་ནས་བཤད་པ་གཉིས་མི་མཐུན་པའི་ཚུལ་མདོ་ཙམ་ཞིག་བཤད་པ་
དང་། འདིར་བཤད་པ་དང་དེ་དག་ཏུ་བཤད་པའི་དགོངས་པ་རིམ་ལྔ་ཡིན་པ་བཤད་པའོ།།

དང་པོ་ནི་བརྟག་གཉིས་ལས། སྤྱི་ལ་པའི་འཁོར་ལོ་ལ་བརྟུ་འདབ་མ་དུག་ཅུ་ཅ་བཞི་དང་།
ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ལ་འདབ་མ་བརྟུད་དང་། ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་འཁོར་ལོ་ལ་འདབ་མ་བརྟུ་
དུག་དང་། བདེ་བ་ཆེན་པོའི་འཁོར་ལོ་ལ་འདབ་མ་སྤྱི་ལ་ཅུ་ཅ་གཉིས་སོ།^{༤༦} །ཞེས་གསུངས་པའི་
དོན་རྒྱ་རིམ་བཞིན་པར་མཛད་དེ་མགིན་པའི་ཅུ་འཁོར་ཅུ་འདབ་བརྟུ་དུག་པ་དང་། སྤྱི་པའི་ཅུ་འདབ་
སྤྱི་ལ་ཅུ་ཅ་གཉིས་པར་བཤད་ཅིང་དེ་ཡང་བདེ་ཆེན་འཁོར་ལོར་བཤད་དོ། །དོ་རྗེ་སྤྱི་ལ་ལས་ནི་
འབྲེལ་ཆེན་ལྟར་མགིན་པའི་ཅུ་འཁོར་ཅུ་འདབ་སོ་གཉིས་པ་དང་། དབྱལ་བའི་ཅུ་འཁོར་ཅུ་འདབ་
བརྟུ་དུག་པར་བཤད་ནས། དེ་ཡང་རྒྱུད་ལས་དེ་གཉིས་བརྒྱུད་ནས་གསུངས་པ་སྤྱི་ལ་མཉམ་པའི་
གིས་སོ་གཉིས་དང་བརྟུ་དུག་དེ་ལྟར་དུ་ཤེས་པར་བྱ་ཡི། རྒྱུད་དུ་ནི་ལུགས་ལས་བརྒྱུད་པས་
གསུངས་པས་སོ་ཞེས་བཤད་པས། བདེ་བ་ཆེན་པོའི་འཁོར་ལོ་ལ། །འདབ་མ་སྤྱི་ལ་ཅུ་ཅ་
གཉིས་སོ།^{༤༧} །ཞེས་བ་དེས་དབྱལ་བའི་ཅུ་འཁོར་བརྟན་པར་ཡང་མཛད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་སྤྱི་ལ་
རྒྱུད་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱི་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་འཁོར་ལོ་སྤྱི་པོ་འམ་གཙུག་ཏོར་གྱི་ཅུ་
འཁོར་ཡིན་པར་དང་། དེ་ཅུ་འདབ་ཀྱང་སོ་གཉིས་པ་དང་། དབྱལ་བའི་ཅུ་འཁོར་རམ་སྤྱི་ནི་
མཚམས་ཀྱི་ཅུ་འཁོར་ཅུ་འདབ་བརྟུ་དུག་པ་རྒྱུད་གི་འཁོར་ལོ་ཞེས་བཤད་དོ། །དེ་དག་ནི་ཅུ་འཁོར་
གཞག་མི་མཐུན་པའི་ཚུལ་མདོར་བསྡུས་པ་ཙམ་མོ།།

རྒྱུད་གི་རྣམ་གཞག་ནི་སྤྱོད་འཛིན་སོགས་གངས་བརྟུར་བྱེད་པར་ནི་འདྲ་ལ། དེ་ཡང་སྤྱོད་
འཛིན་ཐུང་སེལ་གྱིན་རྒྱ་མཉམ་གནས་བྱུང་བྱེད་དེ་ཅུ་པའི་རྒྱུད་ལྔ་གནས་གང་ན་གནས་པ་དང་མགོན་
པོ་གང་གི་རྒྱུད་གང་ཡིན་པ་ནི་བཤད་རྒྱུད་དོར་འབྲེང་ལས། སྤྱོད་གི་རྒྱུད་ནི་སྤྱི་དག་གནས། །མི་
བརྒྱུད་བྱེད་པའི་གནས་ལས་སྤྱི་ལ། །འདོམས་ན་གནས་པའི་ཐུང་སེལ་ནི། །འཛིན་ཆེན་འབྱུང་ལྔ་བྱེད་པའི་
སྤྱི་ལ། །སྤྱི་དུ་རྒྱུ་བར་སྤྱོད་མར་གནས། །འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་རང་བཞིན་ནོ། །མཉམ་གནས་ལྟེ་པའི་
པརྒྱུད་གནས། །དོན་ཡོད་ཐུབ་པའི་རང་བཞིན་ནོ། །བྱུང་བྱེད་ཡན་ལག་ཀྱན་ལ་གནས། །རྣམ་སྤྱང་

མཛད་ཀྱི་ངོ་བོའོ།^༥ །ཞེས་སྟོག་འཛིན་སྟིང་གར་གནས་ཤིང་མི་བསྐྱོད་པའི་རྒྱུད་དང་། སུར་སེལ་གསང་གནས་ན་གནས་ཤིང་རིན་འབྱུང་གི་རྒྱུད་དང་། བྱེན་རྒྱ་མགིན་པའི་རྩ་འཁོར་ལ་གནས་ཤིང་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་དང་། མཉམ་གནས་ལྟེ་པའི་རྩ་འཁོར་ལ་གནས་ཤིང་དོན་གྲུབ་ཀྱི་རྒྱུད་དང་། བྱེད་བྱེད་ཡན་ལག་གི་ཆོགས་ལ་སོགས་པའི་ཆོགས་ཀྱུན་ལ་གནས་ཤིང་རྣམ་སྤང་གི་རྒྱུད་དུ་གསུངས་སོ།།

དེ་ཡང་སྟོག་འཛིན་སྟིང་གར་གནས་པར་བཤད་པ་ནི་སྟོག་འཛིན་ལ་སྤྱད་པགས་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་པགས་པ་ནི་གཞི་དུས་ལ་སྤྱད་པ་ལ་འབྱུང་འཇུག་བྱེད་ཅིང་སྟིང་གའི་རྩ་འཁོར་ལ་གནས་ཀྱང་སྟིང་གའི་རྩ་མདུད་ཀྱི་རྒྱ་དྲིའི་ནང་ན་གནས་པ་མིན་ལ། སྟོག་འཛིན་སྤྱད་པ་ནི་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྤྱད་པ་དང་རོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཅིང་དེའི་བཞེན་པར་གྱུར་པ་མི་ཤིགས་པ་ཞེས་པ་སྟིང་གའི་རྩ་འཁོར་གྱི་ལྟེ་པ་རྩ་མདུད་ཀྱི་རྒྱ་དྲིའི་ནང་ན་གནས་པ་སྟེ། བཤད་རྒྱུད་རྩོར་འབྲེང་ལས། སྟིང་གི་བསྐྱའི་སྒྲུབས་མཁའ་ལ། །ཡེ་ཤེས་དོ་རྩེ་རྟག་ཏུ་བཞུགས།^༦ །ཞེས་དང་། གཙོ་བོ་ཆེན་པོ་མི་བསྐྱོད་པའི། །འཛིག་རྟེན་ཁམས་ནི་དེ་ཉིད་དོ། །དེར་ནི་རྟག་ཏུ་བཞུགས་པའི་ས། །སྟོག་གི་ཡེ་ཤེས་མིང་ཅན་ཏེ།^༧ །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། བཤད་རྒྱུད་ལྟག་མོ་བཞིས་ཞུས་པ་ལས། བྱེད་ཆད་ཅམ་གྱི་སྤྱོད་མཆོག་ཡིད་ཀྱི་དངོས་པོ་ཐིག་ལའི་གཞུགས། །རྟག་ཏུ་སྟིང་གི་དབུས་གནས་པ། །འོད་ཟེར་ཆེན་པོ་འབར་བ་ཅན།^༨ །ཞེས་པ་ཡང་འོད་ཟེར་ལྷ་འབར་པའི་མི་ཤིགས་པའི་རྒྱུད་ཤིན་ཏུ་སྤྱད་པ་ཡིན་པ་དང་།

དོ་རྩེ་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱན་གྱི་རྒྱུད་ལས་ཀྱང་། སྟིང་གི་དབུས་ན་མི་ཤིགས་པ། །གསལ་ཞིང་མར་མེད་ག་དང་མཚུངས། །མི་འབྱུར་མཆོག་ཏུ་སྤྱད་པ་སྟེ། །ཨ་ནི་གཙོ་བོ་དམ་པའོ།^༩ །ཞེས་པས་ཀྱང་མི་ཤིགས་པའི་རྒྱུད་ཤིན་ཏུ་སྤྱད་པ་སྟོན་ཅིང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གྲུབ་པ་ལས་རྒྱུད་གཞན་རྣམས་ཐིམ་ནས་ལྷན་ཅིག་སྟེས་པའི་རྒྱུད་རང་གནས་སུ་གནས་པ་ན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པར་གསུངས་པའི་ལྷན་ཅིག་སྟེས་པའི་རྒྱུད་ཞེས་པ་ཡང་སྟོག་འཛིན་གྱི་རྒྱུད་ཤིན་ཏུ་སྤྱད་པ་འདི་ཡིན་ཞིང་། རྒྱུད་ཤིན་ཏུ་སྤྱད་པ་འདི་དང་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྤྱད་པ་འདི་འཁོར་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞི་དང་། སྤྱད་པ་ཉིས་ཀྱི་སྤྱད་པ་མཁའ་ཡིན་པའི་བསྐྱེད་པ་གཞི་དང་། བྱེད་པར་དུ་ཡང་རྒྱུད་འདི་འོད་སྤྲེལ་སྤྲེལ་བཞི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་

པས་སྐུ་རྒྱ་དཀར་གྱི་དགོངས་པར་དེའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གཏུ་ལ་བྱ་རྒྱུ་གིས་འཆད་པར་བྱེད་ཅིང་།
འགྲེལ་ཆེན་ལས་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་ཉིད་འཁོར་འདས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞིར་གསུངས་པ་མ་
གཏོགས་ཤིན་ཏུ་སྤྱི་བའི་རྒྱུ་གི་བཤད་པ་ཟུར་ཅམ་ཡང་མ་བྱུང་བ་དང་། རྒྱུ་རྒྱུ་གི་གནས་ཀྱི་
གཙོ་བོ་ཡང་སྤྱི་བའི་ཅུ་འདབ་རྒྱུ་གི་ཡིན་པར་བཤད་པས་ཐུར་སེལ་ནས་བྱེད་ཀྱི་བར་གྱི་
རྒྱུ་བཞིའི་གནས་ཀྱང་མི་མཐུན་པ་དང་། མྱོག་འཛིན་དང་མཉམ་གནས་མགོན་པོ་གང་གི་རྒྱུ་
ཡིན་པ་མཐུན་ནའང་། འགྲེལ་ཆེན་ལས་གྲེན་རྒྱུ་རིན་འབྱུང་དང་། ཐུར་སེལ་རྩོད་སེམས་དང་།
བྱེད་སྤྱི་མཐར་བཤད་ཅིང་རྒྱུ་སྤྱི་གི་རྒྱུ་དུ་མ་བཤད་པས་རྒྱུ་དེ་གསུམ་མགོན་པོ་གང་
གི་རྒྱུ་ཡིན་པ་ཡང་མ་མཐུན་ནོ།།

གཞན་ཡང་རྒྱུ་རྒྱུ་འགྲོ་འོང་བྱེད་པའི་ཆོ་སྒྲུབ་གང་ལས་⁴³ རྒྱུ་བ་དང་། འབྱུང་བའི་
དཀྱིལ་འཁོར་གང་གི་རྒྱུ་གང་ཡིན་པ་དང་། རྒྱུ་རྒྱུ་གི་ཁདྲོག་རྩི་ལྟར་ཡིན་པ་ནི་བཤད་རྒྱུ་རྩོད་
འཕྲེང་ལས། སངས་རྒྱུས་ལྷ་ཡི་རིགས་གནས་པ། ལྷ་ཡི་བྲག་ལས་བྱུང་ཞིང་། རྒྱུ་ལྷ་སྤྱི་དུ་ཡང་
དག་རྒྱ། ལུས་ལ་སྤྱོད་པར་ཉག་ཏུ་འབྱུང་། ཀྱུན་རྩོད་སྤྱི་བའི་རྒྱུ་བ་ཡི། རྒྱུ་རྩོད་ལས་ནི་རྒྱུ་བར་
འབྱུང་། གཞལ་དང་གཡས་དང་གཉིས་ཀ་དང་། འལ་བར་རྒྱུ་དང་རྒྱུ་བ་བཞི། གཡས་བ་ནས་ནི་
འབྱུང་བའི་ཁམས། མེ་ཡི་དཀྱིལ་འཁོར་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཁདྲོག་དམར་པོ་བཟང་པོ་འདི། པདྨ་མགོན་
པོའི་རྒྱུ་བའོ། གཞལ་བ་ནས་ནི་འབྱུང་བའི་ཁམས། རྒྱུ་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་བརྟེན་པ། ལྷང་སེར་
དག་ཏུ་སྤྱང་བ་སྟེ། ལས་ཀྱི་མགོན་པོའི་རྒྱུ་བའོ། གཉིས་ཀ་ལས་ནི་འབྱུང་བའི་ཁམས། གསེར་གྱི་
མདྲོག་ཏུ་སྤྱང་བ་སྟེ། འབར་ཆེན་གྱི་ནི་དཀྱིལ་འཁོར་ཉིད། རིན་ཆེན་མགོན་པོའི་རྒྱུ་བའོ། འལ་ཞིང་
རྒྱུ་བ་མེད་པའི་ཁམས། དག་པའི་ཤེལ་ལྟར་སྤྱང་བ་ནི། འདི་ན་རྒྱུ་ཡི་དཀྱིལ་འཁོར་ཉིད། རྩོད་མགོན་
པོའི་རྒྱུ་བའོ། ཁམས་ཀྱན་ལས་ནི་ཡང་དག་བྱུང་། རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་གཟུང་བ་ནི། རྒྱུ་བར་སྤྱང་
མཛད་རང་བཞིན་ཏེ། འཆི་བའི་མཐར་ནི་འབྱུང་བར་འབྱུང་། དཀྱིལ་འཁོར་བཞི་པོ་འདི་དག་ནི། རི་
མཉམ་པར་གཞག་པས་ཉག་ཏུ་སྤྱོད་པ། རྩགས་པའི་སྤྱོད་པའི་གྲངས་ཉིད་ཀྱི། ཉིན་མཚན་ཉག་
ཏུ་སྤྱོད་པ་ཡིན།⁴⁴ ཞེས་སངས་རྒྱུས་ལྷ་ཡི་རིགས་སུ་གནས་པའི་རྒྱུ་ལྷ་སྤྱི་དུ་སྤྱི་བའི་བྲག་ལས་

ནུས་ལའོར་ལྷོ་ལ་ཆེན་དྲི་མེད་ལོད་ཀྱི་རྒྱུ།
 རྣམས་ནས་བཤད་པ་རྣམས་སྐྱེ་ཆེ་བཞིན་པར་བཤད་དུ་མི་རུང་བའི་བྱང་དོན་དུ་འཆད་དེ། སྟེ་མ་ཉེར་
 གཅིག་པ་ལས། རྣམ་མཁའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་རྒྱུ་རྒྱུ་ལ་གཞན་བཞིའི་འཁོར་དུ་རྒྱ་བ་ཙམ་མ་
 གཏོགས་རང་དབང་དུ་འབྱུང་བ་བཞིའི་རྒྱུ་ལས་ལོགས་སུ་རྒྱ་བ་སྟོན་བསྐྱས་དང་དེའི་ཤེས་བྱེད་
 དུ་བཤད་རྒྱུ་དོར་འཕྲེང་དང་དགོངས་པ་ལུང་སྟོན་དང་གཉིས་མེད་རྣམ་རྒྱུལ་གྱི་རྒྱུ་ད་རྣམས་
 བྱངས་ནས་བཀག་ཅིང་། དུས་འཁོར་ནས་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་རྣམས་ཉི་མའི་ཤིང་རྟ་སོགས་ཀྱི་གཏུལ་
 བྱའི་བསམ་འོ་ལ་སྟོས་པའི་བྱང་དོན་དུ་བཤད་དོ། །དེ་ཡང་ཆེ་ལྟར་བཤད་ན། སྟེ་མ་ཉེར་གཅིག་པ་ལས།
 འབྱུང་བ་ལྷ་པ་ནམ་མཁའི་ཁམས་ནི་བྱབ་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་གནས་བཞི་རྣམས་སུ་ཡང་དཀྱིལ་འཁོར་
 བཞི་ཡང་དག་པར་རྒྱུ་བའི་དུས་ཁོ་ནར་ཡང་དག་པར་རྒྱུའོ་⁽¹⁾ ཞེས་པ་ལོགས་སུ་མ་གསུངས་སོ། །དེ་རྒྱུད་
 དུ་ཡང་འཕགས་པ་ལྟའི་ཞབས་ཀྱིས་གསུངས་པ། །དོ་རྩེ་པར་དག་གི་སྒྲ་དག་ལས་འོད་ཟེར་བྱུང་ཞིང་
 བྱེད་དུ་སོང་སྟེ་རབ་དུ་བྲགས་པའི་སྒྲིའི་ཅེ་མོ་ནས་རྒྱུའོ། །དེ་ལ་ས་དང་རྒྱུད་མེད་དང་རྒྱུད་ཞེས་ཁམས་
 ཀྱི་བྱ་བ་དཀྱིལ་འཁོར་བཞི་རྣམས་ཐུར་འབྱུང་ཞིང་བྱབ་བྱེད་ནི་བྱབ་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་མི་འབྱུང་བ་
 བྱབ་པའི་འོད་ཟེར་ཅན་ཏེ། ཞེས་པ་ནས། ཁམས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གཅིག་གིས་ཁམས་བཞི་རྣམས་ལ་
 བྱབ་པའོ་⁽²⁾ ཞེས་པའི་བར་བྱངས་ཤིང་།

དེ་དག་གི་རྒྱུ་བྱེད་དུ་དགོངས་པ་ལུང་སྟོན་གྱི་རྒྱུ་བྱངས་པ་ནི། དགོངས་པ་ལུང་སྟོན་པའི་
 རྒྱུ་དུ། གོས་དཀར་ལ་སོགས་བསྐྱས་བཤད་པ། །བརྒྱ་ཕྱག་གཉིས་དང་ཉི་ཤུ་ལ། །བཞི་ཡིས་ཡང་
 དག་བསྐྱར་བ་ནི། །སྟོར་བ་བཞི་ལ་བརྒྱ་ཕྱག་དགུ།⁽³⁾ ཞེས་པ་དང་། དགུ་བརྒྱ་རྣམས་སུ་གང་
 བསྐྱར་པ། ཉི་ཤུ་ཅ་བཞིའི་རིགས་རྣམས་ཀྱིས། །དེ་ནི་སོ་སོར་འབྱུང་བ་ལས། ཉི་ཁྲི་ཆིག་སྟོང་
 དུག་བརྒྱའོ།⁽⁴⁾ ཞེས་འཕྲོ་བའི་དབྱགས་ཀྱི་གངས་གསུངས་པ་ཅི་ལྟར་། ཞེས་བཤད་པ་དང་། ཡང་
 རྒྱུ་བྱེད་དུ་བཤད་རྒྱུ་དོར་འཕྲེང་བྱངས་པ་ནི། དཔལ་དོ་རྩེ་འཕྲེང་བའི་རྒྱུ་དུ་ཡང་ནམ་མཁའི་
 བྱང་དུ་འདུས་པ་ཁོ་ནས་དཀྱིལ་འཁོར་བཞི་རྣམས་ཁོ་ནའི་རྒྱ་བ་གསུངས་པ། །སྒྲ་ཅེ་ཡུངས་དཀར་
 ཞེས་བྱ་བ། །སྟོག་དང་རྩོལ་བར་བཏགས་པ་སྟེ། །སྟོག་དང་རྩོལ་བ་ལ་གནས་པ། །འོད་ལྷ་སངས་རྒྱས་
 རྣམས་སུ་བསྟོམ། །སྟེང་དུ་སྒྲ་ལས་ངས་འབྱུང་བ། ཞེས་པ་ནས། ཡེ་ཤེས་ལྷ་ཡི་ངོ་བོ་ཉིད།⁽⁵⁾ །ཅེས་པའི་

པར་དངས་པ་རྣམས་སོ། །ཡང་སྐྱབ་བྱེད་དུ་གཉིས་མེད་རྣམ་ཀླུའ་གྱི་རྒྱད་དངས་པ་ནི། དེ་བཞིན་དུ་
གཉིས་སུ་མེད་པ་མཉམ་པ་ཉིད་རྣམ་པར་ཀླུའ་བའི་རྒྱད་དུ། ཡ་ཡིག་དོན་གྱི་གང་ཅིའང་རུང་། །
དངོས་གྲུབ་འདོད་པས་བྱ་བའོ། །ར་ལ་སོགས་པ་གསུམ་གྱིས་ཀྱང་། །འགྲོ་བའི་དོན་ལ་འཇུག་
པར་བྱ།^༡ །མེ་དང་རྒྱང་དང་དབང་ཆེན་དང་། །རྩ་སྟེ་སོ་སོའི་དགྱིལ་ལའོར་དུ།^༢ །ཐུབ་ནི་བྱེད་
བྱེད་དུས་རྣམས་སུ། །ལས་དག་གཉིས་གཉིས་གནས་པར་འགྱུར།^༣ །ཞེས་པ་རྣམས་དངས་ཏེ་
འབྱུང་བ་བཞིའི་དགྱིལ་ལའོར་གྱི་རྒྱང་རྒྱ་བ་ལ་སོགས་སུ་ནམ་མཁའི་དགྱིལ་ལའོར་གྱི་རྒྱང་རང་
དབང་རམ་དེས་གཙོ་བོ་བྱས་ནས་གཞི་དུས་ལ་རྒྱ་བ་མེད་པར་བསྐྱབས་སོ། །

དེ་ལ་དཔགས་ནས་རྩ་བཤད་གྱི་སྐུས་རྒྱད་རྣམས་དང་མི་མཐུན་པའི་བསྐྱས་རྒྱད་སེམས་
འགྲེལ་སྒྲོར་གསུམ་དང་བཅས་པ་ལས་བཤད་པའི་རྩ་དང་རྒྱང་གི་རྣམ་གཞག་གཞན་རྣམས་ཀྱང་སྐྱ་རི་
བཞིན་པར་ཨ་རྟ་ཡས་མི་བཞེད་པར་གོ་བྱས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་དུས་ལའོར་རྒྱད་འགྲེལ་སོགས་སེམས་
འགྲེལ་རྣམས་ལས་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་རྣམས་ནི་དྲང་དོན་དུ་འཆད་དེ་མན་སྟེའི་དེའི་འགྲོ་ཉིད་ལས།
གང་དུས་གྱི་ལའོར་ལོར་ནམ་མཁའི་དགྱིལ་ལའོར་ལོགས་སུ་བཏོན་ནས་གསུངས་པ་དེ་ནི་མཉམ་གསུམ་
པའི་ལྟ་བ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་ཉི་མའི་ཤིང་རྟ་ལ་སོགས་པ་གདུལ་བྱ་རྣམས་དེས་པའི་དོན་ལ་
གཞུག་པ་ལ་ལྡེམ་ལོར་དགོངས་པས་དྲང་བའི་དོན་ཁོ་ན་ཏེ། ཡག་ལ་སོགས་པའི་འདོད་པའི་རྗེས་སུ་
འཇུག་པས་རི་རབ་གྱི་སྟེང་གི་མཚམས་སུ་ཁམས་གསུམ་པའི་སྟོང་གྱི་འཛིག་ཏེན་གྱི་བཀོད་པ་ལ་
སོགས་པ་བསྟན་པ་བཞིན་ནོ། །འོ་ན་དུས་གྱི་ལའོར་ལོ་དང་དེའི་རྗེས་སུ་འབྱང་བའི་གཞུང་རྣམས་སུ་
ཐེག་པ་གསུམ་དང་འགལ་བའི་རྣམ་པར་གཞག་པ་མང་བོ་རྣམས་བྱས་ཏེ། དེའི་གཞུང་བྱེད་པ་གསུམ་
པ་དང་བསྐྱད་དཀར་པོ་དང་དོ་རྩེ་སྟེང་པོ་དང་ཕྱག་ན་དོ་རྩེའི་མིང་ཅན་དེ་རྣམས་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔལ་
རྣམས་མ་ཡིན་པ་ཁོ་ནའོ། །ཞེས་མང་དུ་ཤེས་པ་རྣམས་སྒྲུབ། །འདིའི་ཕྱིར་འགལ་བ་ཐམས་ཅད་མ་
སྐྱངས་པས་ན་འགལ་ཞིག་ཏུ་འགལ་བ་སྟོང་བའི་འབད་རྩོལ་གྱིས་ཅི་བྱ་ཞེན་དུས་གྱི་ལའོར་ལོར་
བསྟན་པ་རྒྱད་གཞན་དང་མི་འགལ་བའི་དོན་གྱི་ཆ་འགལ་ཞིག་ནི་ཁོ་བོས་རང་གི་གཞུང་གི་ཕྱོགས་སུ་
རྗེས་སུ་འབྱངས་ཤིང་། གདུལ་བྱ་འགལ་ཞིག་གི་བསམ་པའི་རྗེས་སུ་འཇུག་པས་འགལ་བའང་ཁ་ཅིག་

སྤངས་སོ། །དེ་ལས་གཞན་ལ་ནི་འགལ་བ་མ་སྤངས་ན་ཡང་འདི་རྣམས་ལ་ཉེས་པ་ཅི་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་
པ་གིན་ཏུ་རྒྱས་པར་བརྟེན་པས་ཆོག་གོ།^༤ །ཞེས་གསུངས་པའི་མང་དུ་ཤེས་པ་ཞེས་པ་སྒྲོ་བ་དཔོན་ཤུཌི་
པ་དང་། རྣམས་ཞེས་པས་རྒྱ་གར་བ་གཞན་ཡང་ཡོད་པར་བསྟན་ཅིང་། འདིའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ནས། ཅི་
བྱ་ཞེ་ན་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་ནི་དུས་འཁོར་གྱི་རྒྱུད་དང་སེམས་འགྲེལ་དུ་གྲགས་པ་རྣམས་ཤུཌི་པ་
སོགས་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བཀའ་པ་འདིའི་ཕྱིར་འགལ་བ་ཐམས་ཅད་མ་སྤངས་པ་དེ་བས་ན་ཨ་རྒྱ་
ཡ་ཁྱེད་གྱི་གཞུང་གི་ཆ་འགའ་ཞིག་ཏུ་འགལ་བ་སྟོང་བའི་འབད་རྩོལ་གྱིས་ཅི་བྱ་ཞེ་ན་ཞེས་པའི་དྲོགས་
པ་བཀོད་ནས། དྲོགས་པ་དེ་སེལ་བ་ནི་དུས་གྱི་འཁོར་ལོར་བསྟན་པ་ཞེས་སོགས་སོ། །

མཁས་པ་དག་གིས་ཇི་ལྟར་གསུངས་པ་བཀོད་དེ་དེའི་དགོངས་པའི་དོན་བཤད་པ།

གཉིས་པ་མཁས་པ་ ཀུལ་མ་ཉི། དག་གིས་ཇི་ལྟར་གསུངས་པ་བཀོད་དེ་དེའི་དགོངས་པའི་
དོན་བཤད་པ་ནི། རྫོང་གྱི་འཛིག་རྟེན་གྱི་རྣམ་གཞག་དང་རྩ་རྒྱུད་སོགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དུས་འཁོར་ནས་
བཤད་པ་མཛོན་པའི་སྡེ་རྫོང་དང་སྤྱི་རྒྱུད་རྣམས་དང་མ་མཐུན་པ་རྣམས་ཐང་དོན་དུ་བཤད་མི་རུང་སྟེ། དེ་
ལྟར་རུང་ན་འཛིག་རྟེན་ཁམས་ལའི་མདོར་བསྐྱས་བརྒྱུད་པ་དང་དགུ་པ་དང་བརྩུ་པ་གསུམ་ནས་བསྟན་པ་
ཕལ་མོ་ཆེ་སྤྱི་མཐུན་ལྟར་ལྟར་གཞི་མ་གྲུབ་^༥ པའི་དགོངས་པ་ཅན་དུ་འགྲེལ་དགོས་ཤིང་། བར་ལའི་ཡང་
རྩ་རྒྱུད་གི་རྣམ་གཞག་སོགས་མང་པོ་ཞིག་སྒྲུ་ཇི་བཞེན་པར་ཁས་བླང་དུ་མི་རུང་བར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་
ན་དེས་ཤན་བརྒྱབ་སྟེ་ལེའུ་ལྟག་མ་གཞན་རྣམས་ལ་ཡང་སྒྲུ་ཇི་བཞེན་དུ་ཁས་བླངས་པས་ཆོག་པ་ཅུང་
ཟད་ཅུང་ཞིག་ཀྱང་གཞག་དཀའ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་ནས། དུས་འཁོར་སྒྲོར་ནས་བཤད་པ་
དང་སྤྱི་རྒྱུད་རྩ་བཤད་རྣམས་ནས་བཤད་པ་གཉིས་མ་མཐུན་ཡང་གཉིས་ཀ་དེས་དོན་ཉིད་དུ་
ཁས་བླང་བར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བཤད་པར་བྱའོ།^༦

དེ་ཡང་ཇི་ལྟར་འཆད་ན། གསལ་སྒྲོན་ལས། འོ་ན་འདུས་པའི་བཤད་རྒྱུད་ལྟར་ན་ཞག་
གཅིག་གི་རྒྱུད་གི་ཕྱིད་ལ་སྤྱི་ལྟག་གི་འཕོ་བ་བརྩུ་གཉིས་དང་། རྩམ་འབྱུང་ལྟར་ན་བརྒྱུད་དང་། དུས་

འཁོར་ལྟར་ན་རྒྱག་བརྒྱ་དང་དོན་ལྡན་གཏོགས་པ་ཞག་གཅིག་གི་རྒྱུར་རིལ་པོ་ལ་སྣ་བྲག་གི་འཁོར་བ་བརྒྱ་གཉིས་པ་གསུངས་པ་རྣམས་འགལ་མི་འགལ་མེ་ལྟར་ཡིན་སྟེ་མ་ལ། འདུས་པའི་ལྷགས་དེ་ནི་འཇམ་དཔལ་ཞལ་ལུང་དང་འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་བཀྲལ་བ་ན་ཡང་སོར་བཞག་ཏུ་མཛད་ཅིང་། རྩོམ་འབྲུང་གི་དེ་ཡང་རྒྱུད་དེའི་དོན་ཏུ་སྤང་བས་ལུང་དེ་དག་གི་དོན་གཅིག་ཏུ་བཤད་དུ་མི་རུང་ལ། སྣ་བྲག་ཏུ་རྒྱ་བ་ལ་ལྷགས་འདི་མངོན་སྲུང་གིས་འབྲུབ་པ་ལ་གཞན་མི་འབྲུབ་པའི་ཁྱད་པར་ཡང་གཞག་དཀའ་བར་སྤང་བའི་ཕྱིར་གདུལ་བྱའི་དབང་གིས་གསུངས་པ་མི་འགལ་བར་བྱའོ།^{༥༧} ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་གསུངས་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་འདུས་པའི་བཤད་རྒྱུད་དོར་འཕྲེང་དང་ལུང་སྟོན་ནས་གསུངས་པ་ལྟར་འཕྲང་བ་ནི་རིམ་པ་ལྡན་གསལ་བའི་སྟོན་མེར་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། དུས་འཁོར་ནས་གསུངས་པའི་ཚུལ་ནི་དུས་འཁོར་གྱི་རྒྱུད་སེམས་འགྲེལ་སྒོར་གསུམ་དང་བཅས་པ་ཚད་མར་མི་འདོད་པ་དག་ལྟ་ཞོག །དེ་དག་ཚད་མར་འདོད་ཕྱིན་ཆད་ཨ་ལྷ་ཡུ་ཀ་ར་ལྟར་རྒྱུད་གི་རྒྱ་ཚུལ་སོགས་དུས་འཁོར་ནས་གསུངས་པ་རྣམས་སྒྲ་མི་བཞེན་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱང་དོན་ཏུ་འཆད་པ་མི་འཕྲད་དེ། ཁམས་ལའི་མདོར་བསྟུས་གཉིས་པ་ལས། རྩོད་ཐེག་པ་འདིར་སེམས་ཅན་གྱི་བསམ་པའི་དབང་གིས་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་དོ་རྩེའི་ཆེག་ཏུ་སྦས་ཏེ།^{༥༨} ཞེས་སྦས་པའི་ཅ་རྒྱུད་རྣམས་སུ་རྒྱུད་དོན་རྣམས་མི་གསལ་བར་སྦས་ནས་བསྟན་པར་གསུངས་གིང་། དེའི་འཕྲོ་ཉིད་ལས། དང་པོའི་སངས་རྒྱས་འདི་ལ་དོ་རྩེའི་ཆེག་དེ་དག་ཉིད་རབ་ཏུ་གསལ་བར་བསྟན་པ་བཤད་པ་དང་རབ་ཏུ་བཤད་པ་དག་གིས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་གསལ་བར་མཛད་དོ། །དེ་ཉིད་སྒྲུབ་པ་ལ་བྱུག་རྒྱ་ཆེན་པོ་སྒྲུབ་པ་དུ་བ་སོགས་པ་མཚན་མའི་ལམ་རབ་ཏུ་གསལ་བར་མཛད་དོ།^{༥༩} ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྦས་རྒྱུད་གཞན་དུ་སྦས་པའི་ཟབ་དོན་དང་པོ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་རྒྱུད་དུ་གསལ་བར་བསྟན་པ་སྒྲ་མི་བཞེན་པའི་དོན་ཅན་དུ་བཤད་པ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་ཅ་རྒྱུད་ལ་སོགས་པ་བསྟན་པ་རྣམས་ཀྱང་སྒྲ་མི་བཞེན་པའི་དོན་ཅན་དུ་ཁས་སྲུང་དགོས་པར་བྱུང་བོ།

འོ་ན་མི་མཐུན་པ་གཉིས་ཀ་སྒྲ་མི་བཞེན་པར་འཆད་ཚུལ་མེ་ལྟ་བུ་སྟེ་མ་ལ། དེ་ལྟར་རྒྱུད་གཉིས་ལས་ཅ་དང་རྒྱུད་གི་རྣམ་གཞག་སོགས་གཞིའི་གནས་ཚུལ་དང་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་ལམ་བཟོད་

པའི་རིམ་པ་རྣམས་མི་འདྲ་བར་གསུངས་པ་ནི་རང་རང་གི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱའི་གཙོ་བོའི་དབང་
 དུ་བྱས་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་ལ། འདི་ལ་གཉིས་ལས་དང་བོ་ནི་དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ཆེད་དུ་བྱ་
 བའི་གདུལ་བྱའི་གཙོ་བོ་རྣམས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་སྒྲི་མཐུན་གྱི་བདག་འབྲས་ལ་སྤྱིར་བཞི་པའི་སྟོང་གྱི་འཛིག་
 རྟེན་འདིའི་ཆོད་དབྱིབས་དང་ཁ་དོག་སོགས་མངོན་པ་དང་རྒྱུད་སྟེ་གཞན་ནས་བཤད་པ་དང་མི་འདྲ་
 བར་བྱུང་བའི་ཚུལ་འགྲེལ་ཆེན་ཉིད་ལས་བཤད་པའི་དོན་གོང་དུ་བཤད་ཅིན་པ་ལྟར་ཡིན་ཞིང་། དེ་
 བཞིན་དུ་དེ་འདྲ་བའི་གདུལ་བྱའི་གཙོ་བོ་རྣམས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་ཡང་སྟོང་གྱི་
 འཛིག་རྟེན་དང་ཆོས་མཐུན་པའི་ལུས་ཀྱི་ཆོད་དང་ལུས་ཀྱི་ཆ་ཤས་སོ་སོའི་ཁ་དོག་དང་། ལུས་ཀྱི་ནང་
 གི་ཅ་དང་རླུང་དང་རླུང་རྣམས་ཅ་འཁོར་སོ་སོ་དང་སྒྲུའི་བྲག་པ་ལ་རྒྱ་རྒྱལ་རྣམས་བྱུང་བ་ཡིན་པས་
 གནས་ཚུལ་ལ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལྟ་བུའི་སྟོང་གྱི་འཛིག་རྟེན་དང་བཅུད་ཀྱི་སེམས་ཅན་གྱི་ལུས་དག་
 སེམས་དང་བཅས་པ་སྤྱད་གཞིར་བྱས་ནས་དེ་དག་དང་རྣམ་པ་མཐུན་པའི་ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག་དང་།
 དེ་འདྲ་བའི་གདུལ་བྱའི་གཙོ་བོ་རྣམས་ཀྱི་ཅ་རླུང་ཐིག་ལེ་རྣམས་རྒྱུད་འགྲེལ་ལས་ཇི་ལྟར་གསུངས་
 པ་བཞིན་གྲུབ་པ་གཞིར་བཞག་སྟེ་དེ་དག་ལ་གནད་དུ་བསྟུན་པའི་རྫོགས་རིམ་གྱི་ལམ་སྒྲོམ་ཚུལ་
 བྱས་པ་ལས་རོ་རྒྱུད་གི་རྒྱུད་དབུ་མར་ཞུགས་པ་སོགས་ཀྱིས་སྟོང་གཞུགས་དང་མི་འཇུག་པའི་བདེ་
 ཆེན་འདྲེན་པའི་ཚུལ་རྣམས་ནི་དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ལས་ཇི་ལྟར་གསུངས་པ་བཞིན་གནས་
 ཆོད་ལ་གྲུབ་པའི་ཚུལ་ལོ།།

དེ་ལྟར་ཡང་ནང་ལེའི་ང་དགྲུ་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་ལྟར་ན་ལྟ་བུ་ཅ་རྒྱུག་ལྟུག་པའི་
 བརྒྱ་ནི་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ཅ་ལྟ་དང་ལྟ་མོའི་རང་བཞིན་གྱིས་གནས་པ་བྱིས་པ་རྣམས་ལ་འཆི་བ་སྟེར་
 བར་བྱེད་པ་སྟེ། རིགས་དྲུག་གི་ཅ་དང་ལྟན་ཅིག་དྲུག་ཅ་རྒྱུག་གཉིས་ལྟུག་པའི་བརྒྱའི་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་
 འཁོར་ལོ་དྲུག་གི་ཅ་འི་བདག་ཉིད་ཅན་བསྐྱེད་པར་གྱུར་བ་ན་ནལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ལ་བདེ་བ་སྟེར་
 བར་བྱེད་པའོ།^{༡༠} །ཞེས་གསུང་གནས་ཀྱི་ཅ་འདཔ་སོག་ཉིས། ལྟེ་བའི་རེ་བཞི། སྟིང་གའི་བརྒྱུད།
 མགིན་པའི་སོག་ཉིས། དབུལ་བའི་བརྒྱུད་ག གཞུག་ཏོར་གྱི་ཅ་འདཔ་བཞི་སྟེ། ཅ་བརྒྱ་དང་ལྟ་བུ་
 ཅ་རྒྱུག་པོ་དེ་བུ་གདན་ཅན་གྱི་ལྟ་དང་ལྟ་མོ་ལྟ་བུ་ཅ་རྒྱུག་གི་རོ་བོར་མོས་ནས་སྒྲོམ་པ་དང་། དེ་

པའི་ན་རུ་སྟེང་གི་རྩ་རྩུང་དཔུ་མ་གསུམ་དང་ལོག་གི་ཁུ་བ་བཤང་གཅིའི་རྩ་གསུམ་སྟེ་དུག་པོ་རིགས་
དུག་གི་འོ་བོར་མོས་ཏེ་སྒྲོམ་པ་སོགས་ཀྱི་བསྐྱེད་རིམ་གྱིས་རྒྱུད་སྒྲིབ་པར་བྱས་ནས་རྩ་རྩུང་ཐིག་ལེ་
གསུམ་ལ་གནད་དུ་བསྐྱབ་པའི་སྒྱུར་བ་ཡན་ལག་དུག་གི་རྫོགས་རིམ་བསྒྲོམས་པ་ལས་རྣལ་འབྱོར་པ་
ལ་མཐར་ཐུག་གི་བདེ་བ་སྟེར་བར་གསུངས་པ་དང་།

དེ་བཞིན་རུ་བརྒྱུད་པའི་འགྲེལ་ཆེན་འདི་ཉིད་ལས། འཁོར་ལོ་དུག་ལ་དུས་ཀྱི་རྩ་བརྗོད་
པ་རྣམས་སྤྱི་མའི་མན་ངག་གིས་བསྒྲོམས་པར་གྱུར་ན་འཆི་བའི་འཛིགས་པ་འཕྲོག་སྟེ་རྣལ་འབྱོར་པ་
རྣམས་ཀྱིས་འདི་ལ་འོ་མཆར་མེད་དོ།^{༡༡} །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱི་མའི་མན་ངག་ནི་སྒྱུར་བ་ཡན་ལག་
དུག་ཡིན་ཏེ། བར་ལའི་དུག་རྒྱུ་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། སྟེང་དུ་སྒྲ་བ་དང་ཉི་མ་དང་སྒྲ་གཅན་ཏེ་གཡོན་
དང་གཡས་དང་དཔུ་མའི་ལམ་ལ་གནས་པ་དང་། འོག་དུ་སྒྲ་བ་དང་ཉི་མ་དང་མའི་དབྱེ་བས་བཤད་པ་
དང་གཅིག་དང་ཁུ་བའི་ལམ་ལ་གནས་པའོ། །དེས་ནི་རྣལ་འབྱོར་མའི་ཡུས་ལ་བསྐྱར་བར་བྱའོ། །གང་
གིས་ཞེན། སྤྱི་མའི་དེས་པའི་དབང་གིས་ཞེས་པ་ལ་སྤྱི་མའི་དེས་པ་ནི་སྒྱུར་བ་ཡན་ལག་དུག་སྟེ་དེས་
འཆི་བ་ལས་བསྐྱར་བར་བྱའོ། །གང་ཞིག་སྒྲོག་ཆགས་རྣམས་ལ་འཆི་བ་སྟེར་བ་ནི་དུག་པོ་འདི་རྣམས་
ལ་སྒྲོག་ཞུགས་པའོ། །དུག་པོ་རྣམས་ལ་གལ་ཏེ་སྒྲོག་ནི་རབ་ཞུགས་གྱུར་ན་དེའི་ཆེ་མི་རྣམས་དུས་
ཐམས་ཅད་དུ་འཆི་བས་འཛོམས་པར་དེས་ཏེ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་འོ། །དུག་པོ་འདི་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་སྤྱི་
མོ་ནི་དཔུ་མ་ལ་ཨ་ལ་རྩ་རྩུང་སྟེ་སྤྱི་མོ་དེ་ལ་སྒྲོག་མ་ཞུགས་པར་གྱུར་ན་རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱི་འཆི་བའི་
ཡུལ་ནི་གང་དུ་གཙོད་པར་བྱེད་དེ་དེས་པར་འཆི་བའི་ཡུལ་གཙོད་པར་མི་བྱེད་དོ།^{༡༢} །ཞེས་སྒྱུར་བ་
ཡན་ལག་དུག་གི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས་རྒྱུད་དཔུ་མར་ཞུགས་པར་མ་བྱས་ན་མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་བུར་གྱུར་
པའི་འཆི་བ་མེད་པ་འཕྲོད་པའི་ཐབས་མེད་པར་གསུངས་སོ།།

གཉིས་པ་སྤྱི་མ་རྒྱུད་རྩ་བཤད་རྣམས་ལས་རྩ་དང་རྒྱུད་གི་རྣམ་གཞག་སོགས་གཞིའི་གནས་
རྒྱུ་དང་། བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་ལམ་བཟོད་པའི་རིམ་པ་རྣམས་རང་གི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱའི་དབང་
དུ་བྱས་པས་སྤྱི་མ་བཞིན་པ་ཡིན་ཚུལ་ནི་སྤྱི་མ་རྒྱུད་རྩ་བཤད་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱའི་གཙོ་བོ་

རྣམས་ཀྱི་སྤྱི་མཐུན་གྱི་ལས་ཀྱི་བདག་འབྲས་ལ་གླིང་བཞི་པ་འདི་ཉིད་ཀྱི་ཆད་དབྱིབས་སོགས་མངོན་
 པ་དང་སྤྱི་ཆུད་ཅ་བཤད་དང་དེ་དག་གི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བའི་མཁས་གྲུབ་རྣམས་ཀྱིས་བཤད་པ་
 ལྟར་དངོས་གནས་ལ་གྲུབ་པ་མདོ་ཆུད་སོགས་དེ་དག་གི་དགོངས་པ་ཡིན་པ་ལྟ་ཅི་སྟོན། དུས་འཁོར་
 ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན་པར་ཡང་ལུག་ཁྲུ་ལུ་ལུ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་འགྲེལ་ཆེན་དེ་རྣམས་ཀྱིས་བསྟན་པར་གོང་
 ཏུ་བཤད་ཟིན་པ་ལྟར་ཡིན་ཞིང་། དེ་བཞིན་ཏུ་སྤྱི་ཆུད་ཅ་བཤད་རྣམས་ཀྱི་ཆེད་ཏུ་བྱ་བའི་གཏུལ་བྱའི་
 གཙོ་བོ་རྣམས་ཀྱི་རང་རང་གི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྤྱོན་གྱི་འབྲས་བུའི་ཕུང་ཁམས་སྟེ་མཆེད་རྣམས་དང་། ལྷན་
 པར་ཏུ་ཅ་དང་རྒྱུད་དང་རྒྱུད་རྣམས་ཅ་འདབ་དང་སྟོ་ལུག་ལ་རྒྱ་ཚུལ་རྣམས་སྤྱི་ཆུད་དགོངས་འགྲེལ་
 དང་བཅས་པ་ལས་རིམ་ལྟར་ཏུ་གསུངས་པ་ལྟར་དངོས་གནས་ལ་གྲུབ་ཅིང་རིམ་ལྟར་གྲུབ་པ་ལྟར་གྱི་སྟོད་
 ཀྱི་འཛིག་རྟེན་དང་ཆོས་མཐུན་པར་གཞུག་ཡས་ཁང་སྟོམ་པ་དང་། ཕུང་ཁམས་སྟེ་མཆེད་རྣམས་ལྟ་
 དང་ལྟ་མའི་རོ་བོར་སྟོམ་ཞིང་། ལྷན་པར་ཏུ་ཡང་ཅ་རྒྱུད་ཐིག་ལེ་རྣམས་དཔལ་འོ་དང་དཔལ་འོ་འོ་རོ་
 བོར་སྟོམ་པ་སོགས་ཀྱི་བསྐྱེད་རིམ་གྱིས་རྒྱུད་སྤྱོན་པར་བྱས་ཏེ་རི་རྒྱུད་བཤད་པའི་ཅ་རྒྱུད་ཐིག་ལེ་
 རྣམས་ལ་གནད་ཏུ་སྟུན་པའི་རྫོགས་རིམ་སྟོམ་པ་མཐར་ཕྱིན་པ་ལས་འབྲས་བུ་སྟེ་གཉིས་ཐོབ་པར་
 འགྱུར་གྱི། གཞི་མ་གྲུབ་པའི་སྟོད་དང་བཅུད་ཀྱི་ཅ་རྒྱུད་སོགས་དང་ཆོས་མཐུན་པ་དང་དམིགས་པར་
 བྱས་ཀྱང་འབྲས་བུ་རིམ་ལྟར་བཞེན་འཐོབ་པར་དགའ་ལོ། །དེ་ལྟར་བཞེད་ཏུ་བྱ་བའི་གཏུལ་བྱ་གཉིས་
 ཀྱི་ལས་རིགས་མི་འདྲ་བ་ཐ་དད་པའི་དབང་གིས་སྟོད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་དང་ནང་གི་ཅ་རྒྱུད་སོགས་མི་འདྲ་
 བའི་ལྷན་པར་བྱུང་ཞིང་དེ་ལྟར་བྱུང་བ་ཉིད་ཀྱིས་སྤྱི་ཆུད་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་འབགས་ཡུལ་གྱི་
 མཁས་གྲུབ་རྣམས་ཀྱིས་བཀའ་བའི་ལམ་གྱི་བཞོད་ཚུལ་དང་སེམས་འགྲེལ་སྟོར་གསུམ་རྟེན་འབྲང་
 དང་བཅས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བཤད་པའི་ལམ་གྱི་བཞོད་ཚུལ་ལ་ལྷན་པར་མི་འདྲ་བའི་ཚུལ་བྱུང་བར་ཤེས་
 པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ནང་གི་རྣམ་གཞག་རྒྱུད་ཟུང་ཅན་ཅམ་ཞིག་བཤད་ཟིན་ཏོ།།

ལེའུ་གསུམ་པ། དབང་གི་ལེའུ་

དབང་གི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།

གསུམ་པ་གཞན་དབང་དང་བསྐྱེད་རྫོགས་འབྲས་ཁུ་དང་བཅས་པའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་
ལ་གཉིས། དབང་གི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་དང་། བསྐྱེད་རྫོགས་འབྲས་ཁུ་དང་བཅས་པའི་རྣམ་གཞག་
བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། གང་གིས་གང་ལ་དབང་བསྐྱར་བ་སྟོབ་དཔོན་དང་སྟོབ་མའི་མཚན་
ཉིད་བཤད་པ་དང་། གང་དུ་དབང་བསྐྱར་བ་དཀྱིལ་ལོར་གྱི་མཚན་གཞི་ངོས་གཟུང་བ་དང་། དེར་
དབང་བསྐྱར་བའི་དབང་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པའོ།

སྟོབ་དཔོན་དང་སྟོབ་མའི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ།

དང་པོ་ལ་གཉིས། གང་གིས་དབང་བསྐྱར་བ་སྟོབ་དཔོན་གྱི་མཚན་ཉིད་དང་། གང་ལ་
དབང་བསྐྱར་བ་སྟོབ་མའི་མཚན་ཉིད་དོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། བསྟེན་བྱ་བ་མའི་མཚན་ཉིད་བཤད་
པ་དང་། ལྷ་མར་བསྟེན་དུ་མི་རུང་བའི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ་དང་། ལྷ་མར་གྱུར་པ་བསྟེན་ཚུལ་
དམིགས་བསལ་དང་བཅས་པའོ།

དང་པོ་ནི་དབང་ལའི་གཉིས་པ་ལས། དང་པོར་ཡང་དག་བསྟེན་བྱ་བ་མ་དག་གྱུར་དམ་
ཚིག་ལྡན་ཞིང་དོ་རྗེ་ཐེག་ལ་ལྷག་པར་གནས། །དེ་ཉིད་བསྟོམས་ཤིང་མ་ཆགས་དྲི་མ་དག་དང་རྣམ་
པར་བྲལ་ཞིང་བཟོད་པའི་ངང་ཚུལ་ལམ་ལ་ཁྱུགས། །སྟོབ་མ་རྣམས་ལ་ལམ་ནི་སྦྱིན་བྱེད་དཔུལ་བའི་
འཛིགས་པ་འཕྲོག་ཅིང་དེ་ཉིད་ལས་ནི་ཚངས་སྟོད་ལྡན། །བདུད་རྣམས་ལ་ནི་དོ་རྗེ་དཔུག་པ་དེ་ཡང་
འཛིན་མའི་གཞི་ལ་དོ་རྗེ་སེམས་དཔར་རབ་གྲགས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་མཚན་ཉིད་དང་
ལྡན་པ་ལྟེ། དེ་ཡང་དེ་དག་གི་དོན་ཅུང་ཟད་ཅིག་བཤད་ན། དབང་ལ་སོགས་པ་ཁྱེད་པའི་དོན་དུ་དང་

པོར་བླ་མ་དག་གྲུང་བསྟན་པར་བྱའོ། །བླ་མ་ཅི་ལྟ་བུ་སྟུམ་ན། དྲང་ངེས་ཀྱི་དམ་ཆོག་གཉིས་དང་
ལྟན་པ། རྩོམ་ཐོག་པ་གསང་སྟགས་བླ་མེད་ཀྱི་ལམ་ལ་གནས་པ་སྟེ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་དབང་ལ་
བརྟེན་པའི་སྟགས་ཀྱི་སྟུམ་པ་དང་ལྟན་པ། དེ་ཉིད་བསྟོམས་ཤིང་སྟེ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་བསྟེན་པའི་
རིམ་པ་སྟུན་དུ་སོང་བའི་རྩོགས་པའི་རིམ་པ་སྟོམ་པ་དང་ལྟན་པ། མ་ཆགས་པ་སྟེ་བྱ་དང་རྩུང་མ་ལ་
སོགས་པ་དང་རང་གི་ལུས་ལ་ཡང་སྟོས་པ་མེད་པའོ། །དྲི་མ་དག་དང་རྣམ་པར་བྱལ་བ་ནི་འདོད་
ཆགས་ཞེ་སྟངས་ཀྱི་ལྟ་སྟངས་རྒྱལ་ལྟ་སྟངས་མེད་སྟེ་རྣམས་ཅི་རིགས་པ་དང་བྱལ་བའོ། །བཟོད་པའི་རང་
སྟོབ་ནི་ཉིད་བཀྲུང་ལ་སོགས་པའི་འབྲས་བུ་ལ་སྟོས་པ་མེད་པར་སྟོབ་མའི་དོན་ཉིད་ལ་ཁྱལ་བའོ། །ལམ་
ལ་ཁྱལ་བ་པ་ནི་སྤྱིར་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་ལ་ཁྱལ་བའོ། །སྟོབ་མ་རྣམས་ལ་ལམ་ནི་སྟེན་བྱེད་
དཔུལ་པའི་འཛིགས་པ་འཕྲོག་ཅིང་ཞེས་པ་ནི་རང་ཉིད་བླ་མར་བསྟན་པར་ཟུར་པའི་སྟོབ་མ་རྣམས་ལ་
ཡང་དག་པའི་ལམ་སྟེན་པའི་སྟོན་པ་དཔུལ་པ་ལ་སོགས་པའི་འཛིགས་པ་འཕྲོག་པར་བྱས་པའོ། །དེ་
ཉིད་ལས་ནི་ཆངས་སྟོད་ལྟན་ཞེས་པ་ནི་དེ་ཁོན་ཉིད་གོམས་པ་ལས་ནི་མི་འཕོ་བའི་ཆངས་སྟོད་མཆོག་
ཏུ་མི་འཁྱུར་པའི་བདེ་བ་ཐོབ་པའོ། །བདུད་རྣམས་ལ་ནི་རྩོམ་ཐོག་དཔུལ་པ་ཞེས་པ་ནི། སྤང་བོ་དང་ཉོན་
མོངས་པ་དང་འཆི་བདག་དང་ལྟའི་བུའི་སྟེ་བདུད་པའི་པོ་འཛོམས་པ་ལ་རྩོམ་ཐོག་དཔུལ་པ་དང་འབྲུབ་སྟེ་
ཡོན་ཏན་དེ་རྣམས་དང་ལྟན་པ་དེ་ཡང་འཛོན་མ་སྟེ་སའི་གཞི་ལ་རྩོམ་ཐོག་སེམས་དཔར་རབ་ཏུ་གྲགས་པ་
ནི་བསྟན་བྱ་རྩོམ་ཐོག་དཔུལ་པ་ལ་མཆོན་ཉིད་དོ།

གཞན་ཡང་དབང་ལེའི་གཉིས་པའི་འགྲེལ་ཆེན་དུ་ལྷང་དྲངས་པ་ལས། བརྟན་ཅིང་དུལ་ལ་སྟོ་
གོས་ལྟན། བཟོད་ལྟན་དྲང་ལ་གཡོ་སྟུ་མེད། །སྟགས་དང་རྒྱུད་ཀྱི་སྦྱར་བ་ཤེས། །སྟོང་བརྟེན་ལྟན་ཞིང་
བརྟན་བཅོས་མཁས། །དེ་ཉིད་བཅུ་ནི་ཡོངས་སུ་ཤེས། །དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་པའི་ལས་ལ་མཁས། །གསང་
སྟགས་འཆད་བྱེད་སྟོབ་དཔོན་ཉི། །དྲང་པའི་བདག་ཉིད་དབང་པོ་བྱལ། །ཞེས་གསུངས་པ་འདི་དག་གིས་
གྲུང་བསྟན་བྱ་རྩོམ་ཐོག་དཔུལ་པ་ལ་མཆོན་ཉིད་བསྟན་ཏོ། །དེ་དག་གི་གཞན་རྣམས་གོ་སྟོན་ཞིང་ དེ་ཉིད་བཅུ་
ནི་ཡོངས་སུ་ཤེས། །ཞེས་པའི་དེ་ཉིད་བཅུ་ནི་རྩོམ་ཐོག་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ལེའུ་ཐ་མ་ལས། སྦྱིར་བསྟོག་
གཉིས་ཀྱི་ཆོག་དང་། གསང་དང་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་དང་། ལ་སྦྱོར་འབྲེད་པའི་ཆོག་དང་། གཏོར་མ་

དོ་རྗེའི་བསྐྱེད་པ་དང་། དྲག་ཤུལ་སྐྱབ་པའི་ཆོག་དང་། རབ་ཏུ་གནས་དང་དཀྱིལ་ལའོར་སྐྱབ། གསང་བའི་དེ་ཉིད་བཅུ་ཡིན་ནོ། དཀྱིལ་ལའོར་ཉིང་འཛིན་བྱ་ག་རྒྱ་དང་། སྤངས་སྤྲུབ་པ་འདུག་སྤངས་བསྐྱེད་བརྗོད་དང་། སྦྱིན་སྦྱིག་མཆོད་པ་ལས་སྦྱོར་དང་། སྦྱར་སྦྱང་པ་ཡི་རྣམ་པ་ནི། བྱི་ཡི་དེ་ཉིད་བཅུ་ཡིན་ནོ།^༩ ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་ཏེ། དེ་དག་གི་དོན་ཞིབ་པར་ནི་རྗེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་མཛད་པའི་སྤྲུལ་ལྷ་བཅུ་པའི་རྣམ་པ་ཤད་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།།

དེ་ལྟར་ན་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་མཆོན་ཉིད་དེ་རྣམས་དང་ལྡན་པའི་གང་ཟག་ནི་དབང་བསྐྱར་བ་སོགས་ཀྱི་སྤྲུལ་འོས་པ་ཡིན་ནོ། ཇི་ལ་ཡང་ནང་གསེས་གྱིས་བྱེན་གསུམ་སྟེ། དེ་ལྟ་བུའི་མཆོན་ཉིད་དང་ལྡན་པའི་དགོ་སྦྱོར་དང་དགོ་ཚུལ་དང་ཁྱིམ་པའོ། ཇི་ལ་གསུམ་གྱི་འདུ་དགོ་སྦྱོར་སྦྱོབ་དཔོན་དུ་འོས་པ་མཆོག་དང་། དགོ་ཚུལ་འབྲིང་དང་། ཁྱིམ་པ་ཐ་མ་ཡིན་པས་དེ་གསུམ་ཆོགས་པའི་ཆོ་དགོ་སྦྱོར་སྤྲུལ་པ་བརྟེན་པར་བྱེད་དགོས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་རྣམས་གྱིས་ཀྱང་དགོ་སྦྱོར་ཉིད་སྤྲུལ་པ་བརྟེན་དགོས་ཏེ། དེ་ལྟར་མ་བྱས་པར་ཁྱིམ་པ་སྤྲུལ་པ་བརྟེན་ན་ལ་གནོད་པར་འགྱུར་བས་སོ། ཇི་ལ་འདྲི་ལྟར་གནོད་ན། སྦྱོབ་དཔོན་དུ་འོས་པའི་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཡོད་པ་ཞིན་དུ་ཁྱིམ་པ་སྤྲུལ་པ་བརྟེན་ན་སྦྱེ་བོ་རྣམས་སངས་རྒྱས་དང་ཆོས་དང་དགོ་འདུན་ལ་མ་གྲུས་པར་འགྱུར་ཞིང་། དེས་རྒྱུན་བྱས་ཏེ་བརྟེན་པ་བསྐྱབ་པ་སོགས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དབང་ལའི་གཉིས་པའི་འགྲེལ་ཆེན་དུ་ལུང་བྱངས་པ་ལས། དེ་ཉིད་བཅུ་ནི་ཡོངས་ཤེས་པ། གསུམ་ལས་དགོ་སྦྱོར་མཆོག་ཡིན་ཞིང་། འབྲིང་ནི་དགོ་ཚུལ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཁྱིམ་གནས་དེ་ལས་ཐ་མའོ།^{༡༠} ཞེས་དང་དེ་བཞིན་དུ། ས་ཐོབ་མ་གཏོགས་ཁྱིམ་པ་ནི། རྒྱལ་པོས་སྤྲུལ་པ་མི་བྱ་སྟེ། ཇི་ལ་ཐོས་པ་ཡོངས་ཤེས་པས། གང་ཞིག་རྟགས་ཅན་བྱ་བ་ཉིད། ས་ཐོབ་མ་གཏོགས་སྦྱོབ་དཔོན་ནི། ཁྱིམ་གནས་གང་ཆོ་མཆོད་བྱེད་པ། ཇི་ཆོ་སངས་རྒྱས་ཆོས་དང་ནི། དགོ་འདུན་རྣམས་ལ་གྲུས་མེད་འགྱུར།^{༡༡} ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་དུ། ལྷ་ལང་སོགས་ཀྱི་རབ་གནས་སོགས། རྟགས་ཅན་གྱིས་ནི་རྟག་ཏུ་བྱ། གནས་གཅིག་དག་གསུམ་ཡོད་ན། ཁྱིམ་པ་གོས་དཀར་ལྡན་པས་མིན།^{༡༢} ཞེས་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་རྣམ་པ་དུ་མས་སྦྱོབ་དཔོན་ཡོངས་སུ་བརྟག་པ་ལས་བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་གསུངས་པའི་སྤྲུལ་པ་སྦྱོབ་པ་རྣམས་གྱིས་བརྟེན་པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྤྲུལ་པ་བརྟེན་དུ་རུང་བའི་

མཚན་ཉིད་རྣམས་ཤེས་པར་བྱས་ཏེ་སྤྲུལ་ཡང་དག་པ་བཅའ་བར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་སྤྲུལ་པ་བཞེན་དུ་མི་རུང་བའི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ་ནི་དབང་ལེའི་གསུམ་པ་
ལས། ད་རྒྱལ་དང་ལྷན་ཁྲོ་བས་ཟིལ་མནན་དམ་ཚིག་རྣམས་བྲལ་ཇུས་ལ་བསྐམ་ཞིང་ཐོས་པ་
དག་ཀྱང་མེད། །སློབ་མ་རྣམས་ནི་སྤྱོད་པ་དོན་དུ་གཉེར་ཞིང་མཚོག་གི་བདེ་བའི་གནས་ལས་
སེམས་ཉམས་དབང་མ་བསྐྱར། །ཡོངས་སྤྱོད་དག་ལ་ཀྱན་ཆགས་བག་མེད་རྩུབ་མོའི་ཚིག་དང་
བཅས་ཤིང་དབང་པོའི་དོན་དུ་འདོད་ལྷན་པ། །དེ་ཉིད་དཔུལ་བ་བཞིན་དུ་སློབ་མ་མཁས་པ་རྣམས་
ཀྱིས་རྫོགས་པའི་བྱང་རྒྱལ་རྒྱུར་ནི་སྤྲུང་བར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སློབ་རྣམས་དང་ལྷན་པའི་གང་
ཟག་ནི་དོན་ཐེག་པའི་སྤྲུལ་པ་བཞེན་དུ་མི་རུང་ཞེ། དེ་འདྲ་བ་སྤྲུལ་པ་བཞེན་ནས་དབང་བསྐྱར་ཞུ་བ་
སོགས་བྱས་ཀྱང་དབང་ཐོབ་པའི་གོ་མི་ཆོད་ཅིང་། དེའི་སློབ་ཀྱི་ཆ་གས་ཀྱིས་གོས་ནས་འདི་ཕྱིའི་གོང་
མའི་བྱད་པར་ལས་ཉམས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་རྒྱད་ཚིག་དེ་རྣམས་ཀྱི་ཕལ་མོ་ཆེ་གོ་སྤྱོད་
ལ། དེའི་ཐོས་པ་དག་ཀྱང་མེད་ཅས་པ་ནི་དམ་པའི་ལམ་སྤྱོད་པ་ཡན་ལག་དུག་ལྟ་བུའི་མན་ངག་
དང་བྲལ་བའོ། །སློབ་མ་རྣམས་ནི་སྤྱོད་པ་དོན་དུ་གཉེར་ཞིང་ཞེས་པ་ནི་རྩུན་ཀྱིས་སློབ་མའི་མགོ་
སྒྲོར་བའོ། །མཚོག་གི་བདེ་བའི་གནས་ལས་སེམས་ཉམས་དབང་མ་བསྐྱར། ཞེས་པ་ནི་རང་ཉིད་
ཀྱིས་དབང་བསྐྱར་མ་ཐོབ་ཅིང་གཞན་ལ་རྒྱད་འཆད་པའོ། །དབང་པོའི་དོན་དུ་འདོད་ལྷན་པ་ཞེས་པ་
ནི་དབང་པོ་གཉིས་སྤྱོད་ཀྱི་བདེ་བཅའ་དོན་དུ་གཉེར་བ་དང་ལྷན་པའོ།།

དེ་ལྟར་སློབ་དཔོན་དུ་བཞེན་པར་འོས་པ་དང་མི་འོས་པའི་མཚན་ཉིད་རྣམས་ཤེས་པར་
བྱས་ཏེ་སྤྲུལ་པ་རུང་མི་རུང་ལེགས་པར་བརྟགས་ནས་སྤྲུལ་པ་བཞེན་པར་བྱ་དགོས་ཏེ། དབང་ལེའི་
གཉིས་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདིར་ཐུགས་ཀྱི་རྩལ་ལ་འཛིག་རྟེན་དང་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་
དངོས་གྲུབ་འདོད་པའི་སློབ་མ་རྣམས་ཀྱིས་དང་པོར་སྤྲུལ་པ་བཞེན་པར་བྱ་སྟེ་དེ་ཡང་དོན་ཐེག་སྤྱོད་དཔོན་
ཡོངས་སུ་བརྟག་པ་གསུངས་པའི་ཚོགས་ཡང་དག་པར་ཡོངས་སུ་བརྟགས་ནས་སོ། །རྣམ་པ་གཞན་དུ་
ཡོངས་སུ་བརྟག་པའི་མཚན་ཉིད་དང་བྲལ་བའི་སྤྲུལ་པ་བཞེན་པས་སློབ་མ་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་

ཏུ་འགྱུར་ཏེ་ཆོས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པས་དཔུལ་བར་འགོ་བར་འགྱུར་རོ།^༩ ཁྱེས་གསུངས་ཤིང་དོན་དམ་
བསྟེན་པ་ལས་ཀྱང་། འདོད་པའི་དངོས་གྲུབ་སྟོབ་དཔོན་ཞལ་གྱི་རྗེས་འབྲང་བར། ཁ་ལུས་རྗེ་རྗེ་ཐེག་
པར་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་གསུངས། རྟེན་ཕྱིར་སྟོབ་མ་དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་གསེར་བཞིན་དུ། ཡོངས་
སུ་བརྟགས་ན་སྟིག་པ་ཅུང་ཟད་ཡོད་མ་ཡིན།^{༡༠} ཁྱེས་པ་ལ་སོགས་པ་མང་དུ་གསུངས་པས་སོ།།

འོན་ཏེ་སྤྱི་མར་བསྟེན་དུ་མི་རུང་བའི་མཚན་ཉིད་དེ་དག་དང་ལྡན་པའི་གང་ཟག་སྤྱི་མར་
གྱུར་ཟེན་ན་རི་ལྟར་བྱ་ཞེན། དེ་ནི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདིར་སྟགས་ཀྱི་ཚུལ་ལ་སྤྱི་མ་གང་ཞིག་ད་རྒྱལ་
ལ་སོགས་པའི་སྟོན་དང་བཅས་པའི་སྤྱི་མ་དེ་ནི་སྤྱི་མར་བྱས་ཀྱང་དཔུལ་བ་བཞིན་དུ་སྟོབ་མ་མཁས་པ་
སྟེ་ཤེས་ལྡན་རྣམས་ཀྱིས་རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་རྒྱུར་ནི་སྤང་བར་བྱའོ་^{༡༡} ཁྱེས་དང་། ཡང་འགྲེལ་ཆེན་
ལས། གསུང་འདིའི་ཕྱིར་སྤྱི་མར་བྱས་ཀྱང་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་བྱེད་པ་ནི་ཐར་པ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་སྟོབ་
མས་སྤང་བར་བྱ་བ་ཉིད་དོ།^{༡༢} ཁྱེས་གསུངས་ཏེ། དེ་དག་གི་དོན་ནི་གོང་དུ་བཤད་པའི་སྟོན་རྣམས་
དང་གཞན་ཡང་འགྲེལ་ཆེན་དུ་ལུང་བྱངས་པ་ལས། སྟིང་རྗེ་མེད་ཅིང་ཁོ་ལ་གཏུག ཁེངས་ཤིང་ཆགས་
ལ་མ་གདམས་དང་། རང་བསྟོད་སྤྱི་མར་སྟོབ་མ་ནི། ཁྱོད་དང་ལྡན་པས་མི་བྱའོ།^{༡༣} ཁྱེས་པའི་སྟོན་
རྣམས་དང་ལྡན་པའི་གང་ཟག་རང་གི་སྤྱི་མར་གྱུར་ཟེན་ན་ཐར་པ་དོན་གཉེར་གྱི་སྟོབ་མ་དེས་དེ་དང་
འགོགས་པ་སྤངས་ཏེ་ཕྱིས་མི་འགོགས་པར་བྱ་དགོས་པ་ཡིན་ནོ།།

དེ་ཡང་འགྲེལ་ཆོག་དེ་དག་གིས་དེ་ཙམ་ཞིག་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། སྟོན་མཐོང་བ་རྒྱ་མཚན་དུ་
བྱས་ནས་མ་དད་པར་བྱ་བ་སྟོན་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་ཕྱིན་ཆད་སྤྱི་མར་འཛིན་པ་
དང་བསྟེན་བཀུར་བའི་ཞིང་དུ་འཛིན་པའི་ཁུར་དོར་ན་རྩ་ལྟར་འབྱུང་བའི་གོ་སྐབས་ཀྱང་ཡོད་པས་སྤང་
སྤང་བྱ་བའི་སྟོང་ཚུལ་རྣམས་དབྱེ་བ་བྱེད་དགོས་སོ།^{༡༤} ཁྱེས་གསུངས་པ་ལྟར་རིགས་པ་ཡིན་ནོ། ཁ་
ཅིག་ནི་སྤྱི་མར་བྱས་ཀྱང་ཁྱེས་པ་གོང་འོག་གཉིས་ཀྱི་དོན་གཞན་གྱིས་སྤྱི་མར་བྱས་ཀྱང་ཁྱེས་པར་
འཆད་པར་བྱེད་དོ། འོ་ན་མཚན་ཉིད་དེ་རྣམས་དང་ལྡན་པའི་སྤྱི་མ་མ་རྟེན་ན་རི་ལྟར་བྱ་སྟམ་ན། དོན་
དམ་བསྟེན་པ་ལས། རྩོད་ལྡན་དབང་གིས་སྤྱི་མ་སྟོན་དང་ཡོན་ཏན་འབྲེས། རྣམ་པ་ཀུན་དུ་སྟིག་པ་
མེད་པ་ཡོད་མ་ཡིན། གང་ཞིག་ཡོན་ཏན་ལྟག་པ་ལའང་^{༡༥} ནི་ལེགས་དབྱད་ནས། ཁུ་རྣམས་ཀྱིས་

ནི་དེ་ལ་བརྟེན་^{༡༥} བར་འགྱུར་བའོ།^{༡༦} ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་མཆན་ཉིད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་བླ་མ་
མ་རྟེན་ན་ཡང་ཡོན་ཏན་གསུམ་ཆེ་བ་ལ་བརྟེན་པར་བྱ་ཞིང་། ཟུང་པར་བྱ་དབང་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་
ཐོབ་ཅིང་སྤྲུགས་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་དང་ལྷན་པ་དབང་བསྐྱར་བའི་ཆོག་ལ་མཁས་པ་ངེས་པར་དགོས་སོ།

གསུམ་པ་བླ་མར་གྱུར་པ་བསྟེན་ཚུལ་དམིགས་བསལ་དང་བཅས་པ་ལ་གཉིས། བླ་མའི་
བསྟེན་ཚུལ་དངོས་དང་། དེའི་དམིགས་བསལ་ལོ། དང་པོ་ནི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདིར་བྱར་སྤྲིག་
འཛིན་པ་དག་སྤོང་ནམས་ཀྱིས་རྒྱལ་གསུམ་བྱ་དོ་རྗེ་སྟོབ་དཔོན་ལ་བྱག་འཆལ་བར་བྱ་སྟེ།^{༡༧} ཞེས་
པ་སྤྲུངས་པ་དང་དེ་བཞིན་བྱ་བླ་མ་ལྟ་བུ་བཅུ་པ་ལས་ཀྱང་། མཆོག་ཏུ་དང་བས་རྒྱལ་གསུམ་བྱ། དཀྱིལ་
ལའོར་མེ་ཏོག་བཅས་ཐལ་མོས། རྟོན་པ་བླ་མ་བསྟེན་བཀུར་ཞིང་། འཐས་ལ་སྤྱི་བོས་བྱག་
བྱའོ།^{༡༨} ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ལྟ་བུ་ཕྱི་ཕྱི་ཉི་མ་གྲུང་དང་གསུམ། རྒྱལ་གསུམ་པོ་དེར་རང་ལ་དབང་
བསྐྱར་བ་སོགས་དོ་རྗེ་ཐེག་པའི་ལམ་སྟོན་པའི་བླ་མའི་འཐས་ལ་སྤྱི་བོས་གཏུགས་པའི་བྱག་བྱ་བའི་སྒོ་
ནས་བསྟེན་བཀུར་བྱའོ། འོ་ན་བྱག་ཉི་ཆེ་ལམ་སྟོན་ན། དཀྱིལ་ལའོར་དེ་མཆུལ་མེ་ཏོག་གི་ཆོམ་ལ་
བཀོད་པ་དང་བཅས་པ་དབུལ་བ་སྟོན་བྱ་བྱང་ནས་ཐལ་མོ་སྐྱར་ཏེ་བྱག་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། འོ་ན་བསྟེན་
བཀུར་རྗེ་ལྟ་བུས་ཞེན། འགྲེལ་ཆེན་ལས། དང་པོར་ཡང་དག་པར་བསྟེན་པར་བྱ་སྟེ་བྱ་དང་རྒྱུང་མ་
ལ་སོགས་པས་ཀྱང་མཉེས་པར་བྱའོ་ཞེས་པའི་དོན་ཏོ།^{༡༩} ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བླ་མ་ལྟ་བུ་བཅུ་པ་ལས་
ཀྱང་། རང་གི་དམ་ཆོག་སྟོབ་དཔོན་ནི། སྤྱིན་མིན་བྱ་དང་རྒྱུང་མ་དང་། རང་སྟོག་གིས་ཏོག་བསྟེན་
བྱ་ན། འོངས་སྟོད་གཡོ་བས་སྟོས་ཅི་དགོས།^{༢༠} ཞེས་དང་།

སམ་ལུ་ཤའི་བརྟག་པ་གཉིས་པའི་རབ་བྱེད་དང་པོ་ལས་ཀྱང་། རང་གི་རྒྱུང་མ་ལུ་མོ་
དང་། བྱན་མོ་བྱན་མོ་སྤིང་མོ་ཉིད། བྱག་འཆལ་ནས་ནི་དབུལ་བར་བྱ། བདག་གི་དངོས་པོ་
ཐམས་ཅད་ཀྱིས། སྟོང་དུ་ལྷན་པས་བླ་མར་དབུལ། དེ་རིང་རྒྱན་ཆད་བདག་བྱན་བྱ། ཟུང་ལ་བདག་
ནི་དབུལ་ལགས་ཞེས། དེ་ལྟར་ཁྱབ་བྱས་གྱུར་པས།^{༢༡} ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རྒྱུང་བ་ཟང་ཟིང་གི་
འོངས་སྟོད་ནས་ཆེ་བ་རང་ཉིད་ཀྱི་ལུས་འབུལ་བའི་བར་ཀྱི་བསྟེན་བཀུར་བྱ་ཞིང་། དེ་བྱེད་ཚུལ་ལན་

ཡོན་དང་བཅས་པ་ནི་ལྷ་བརྩུ་བ་ལས། རྩུ་ཟད་ཡིད་འོང་གང་དང་གང་། ཤིན་ཏུ་ཁྱད་པར་གྱུར་
 པ་ཉིད། རྟེན་དང་དེ་ནི་སྒྲ་མར་དབུལ། རྟེན་བྱིན་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་དང་། རྟེན་ཏུ་བྱིན་པ་ཉིད་
 ཏུ་འགྱུར། རྟེན་བྱིན་བསོད་ནམས་ཚོགས་ཡིན་ཏེ། ཚོགས་ལས་དངོས་གྲུབ་མཚོགས་ཏུ་འགྱུར།^{੧੧} ཞེས་
 གསུངས་པ་དང་། གཞན་ཡང་རང་གི་ལུས་རྩྭ་ཆད་སྤུལ་ནས་མཉེས་པར་བྱེད་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། སྒྲ་
 མ་ལྷ་བརྩུ་བ་ལས། གང་གྱིར་བསྐྱེད་པ་བྱེད་པ་ནི། གངས་མེད་པར་ཡང་རྟེན་དཀའ་བའི། སངས་རྒྱས་
 ཉིད་ཀྱང་བརྩོན་ལྷན་ལ། ཆོ་འདི་ཉིད་ལ་སྟེར་བར་བྱེད།^{੧੨} ཅེས་གསུངས་པས་སོ། རྟེན་ལྷན་
 བཤད་པ་ལྷན་གྱི་རྟེན་པ་དང་བཀྱར་སྟེ་སོགས་གྱིས་སྒྲ་མ་སྟོ་ཏུ་མ་ནས་མཉེས་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་དེའི་དམིགས་བསལ་ནི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདིར་རུར་སྒྲིག་འཛིན་པའི་དགོ་
 སྟོང་ནམས་གྱིས་ཏུས་གསུམ་ཏུ་རྟོ་རྟོ་སྟོབ་དཔོན་ལ་ཕྱག་འཇལ་བར་བྱ་སྟེ་བྱིས་པ་དང་གསར་བ་
 རྒྱལ་ལ་ནི་དམ་པའི་ཆོས་འཆད་པ་མ་གཏོགས་པར་མ་ཡིན་ནོ།^{੧੩} འདི་ལྟ་སྟེ། འཛིན་རྟེན་སྟོང་
 པ་སྤང་བའི་བྱིར། དམ་ཆོས་ལ་སོགས་མདུན་བདར་ཏེ། བྱིས་པ་འཕྲོ་ཞིགས་པ་ལ། བརྩུ་
 རྟེན་པ་འཛིན་པས་སྟོས་ཕྱག་བྱ། རྟེན་བཞིན་ཏུ། མཚོགས་མིན་ལས་དང་ཕྱག་སྤངས་ནས། རྟེན་
 བརྩུ་བ་པ་དང་ལྷན་བཤད་པ་དང་། རྟོན་བྱ་ལ་སོགས་བསྟེན་བཀྱར་འདིར། ཐམས་ཅད་བརྩུ་ལ་ཞུགས་ཅན་
 གྱིས་བྱ།^{੧੪} ཞེས་པ་ནི་འདིར་གལ་ཏེ་བྱིས་པ་འཕྲོ་ཞིགས་པ་ལྟ་བུ་ཀྱང་དགོས་སྟོང་གི་རྟོ་རྟོ་སྟོབ་དཔོན་ཏུ་
 མཚུངས་པར་གྱུར་ན་དེའི་ཆོ་ལྷན་བྱ་ཞེན། མཚོགས་མིན་གྱི་ལས་རྒྱུ་པ་ལ་བཀྱར་པ་ལ་སོགས་པ་དང་ཡན་
 ལག་ལྷའི་ཕྱག་སྤངས་ནས་རང་གི་གནས་སུ་སྤྲོད་པ་ལ་འོར་ལ་སོགས་པའི་བཀྱར་བ་སྟེ་བྱའོ། འཆད་
 པའི་ཏུས་སུ་འཛིན་རྟེན་སྟོང་པ་སྤང་བའི་བྱིར་དམ་པའི་ཆོས་ལ་སོགས་པ་མདུན་ཏུ་བདར་ནས་ཕྱག་འཇལ་
 བར་བྱའོ།^{੧੫} ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དེ་ལྷན་གསུངས་པའི། འཛིན་རྟེན་སྟོང་པ་སྤང་བའི་བྱིར། ཞེས་
 སོགས་དང་། མཚོགས་མིན་ལས་དང་ཕྱག་སྤངས་ནས། ཞེས་སོགས་འགྲེལ་ཆེན་ཏུ་བྲངས་པ་ལྷན་སྒྲ་
 མ་ལྷ་བརྩུ་བར་^{੧੬} ཡང་འབྱུང་བས་རྒྱུད་གཅིག་ནས་བྲངས་པར་བྱ་དགོས་ལ། དེ་དག་ནི་གོང་ཏུ་སྒྲ་མ་
 བསྟེན་རྩུལ་བཤད་པའི་དམིགས་བསལ་ཏེ། རང་ཉིད་རབ་བྱུང་ཡིན་ཁོང་རྟོ་རྟོ་སྟོབ་དཔོན་བྱིས་པ་དང་།
 རང་ཉིད་བསྟེན་པར་རྟོགས་པ་ཡིན་པའི་ཆོ་རྟོ་རྟོ་སྟོབ་དཔོན་རབ་བྱུང་ཡིན་ཡང་བསྟེན་པར་རྟོགས་པ་

མ་ཡིན་པའི་གསར་བུ་ལ་བསྟན་བསྟན་པ་དང་ལྡང་བ་དང་། དེའི་དོན་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་བསྟན་བཀུར་བྱའི་ཕྱག་འཆལ་བ་དང་། དམ་པ་མིན་པའི་ལས་རྒྱུ་ལ་བཀུར་བ་ལ་སོགས་པ་མི་བྱའོ།།

དེ་ཡང་རང་ལ་སྒྲ་མ་བྲིས་པ་ལས་གསར་བུ་ཆོས་འཆད་པའི་ཆོད་མ་པའི་ཆོས་སྒྲིགས་བམ་དང་སྐྱ་གཟུགས་སོགས་མདུན་དུ་བདར་བ་སྟེ་བཞག་ནས་ལུས་ཀྱིས་དེ་རྣམས་ལ་ཕྱག་འཆལ་ཞིང་སྒྲོས་སྒྲ་མ་དེ་ལ་ཕྱག་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་དོ་རྩེ་སྟོབ་དཔོན་བྲིས་པ་དང་། གསར་བུ་རབ་བྱུང་ཡིན་ཡང་བསྟན་པར་མ་རྫོགས་པ་ལ་བསྟན་པར་རྫོགས་པས་ཕྱག་མི་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི་སྟེ་པོ་རྣམས་བསྟན་པ་ལ་མ་དད་པ་འབྱུང་བའི་དགག་བྱ་འགོག་པའི་སྤྱིར་ཡིན་པར་འགྲེལ་ཆེན་ནས་ཀྱང་བཤད་ལ། རྩེ་ཐམས་ཅད་མཁུན་པས། དེ་ལྟར་ཕྱག་མི་བྱེད་པར་བཤད་པ་དེ་བསྟན་པ་ལ་མ་དད་པ་འབྱུང་བ་འགོག་པའི་སྤྱིར་བཤད་པ་ཡིན་པས་དགག་བྱ་དེ་དག་ཡུལ་འགའ་ཞིག་ན་གཏན་ལོག་དུ་སོང་སྟེ་མེད་པའི་སྐབས་སུ་དགོ་སྟོང་གིས་རང་གི་དོ་རྩེ་སྟོབ་དཔོན་བྲིས་པ་སོགས་ལ་དུས་ནམ་ཡང་ཕྱག་བྱེད་དགོས་པར་^੧ གསུངས་སོ།།

འོན་ཀྱང་། བདེ་མཆོག་སྟོང་འགྲེལ་གྱི་དེགས་སུ་མ་རྩ་ཙུག་གི་པོ་ཉ་མོ་རྣམས་ཀྱི་བཟའ་བ་དང་བུར་བའི་ཆོག་རྫོང་པའི་སྐབས་ལས། བྲིས་ན་གནས་པ་དང་དགོ་ཚུལ་གཉིས་པོ་དེ་དག་སྒྲ་མར་གྱུར་ཀྱང་ཆོས་འཆད་པའི་དུས་ན་དགོ་སྟོང་བརྒྱལ་ཞུགས་འཛིན་པ་རྣམས་ཀྱིས་དམ་པའི་ཆོས་ལ་སོགས་པ་མདུན་དུ་བྱས་ཏེ་ཕྱག་འཆལ་བར་བྱ་ཡི། ཆོས་འཆད་པ་མ་གཏོགས་པ་གཞན་གྱི་དུས་ན་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །གཞན་གྱི་དུས་ན་དམ་པ་མ་ཡིན་པའི་ལས་དང་ཕྱག་འཆལ་བ་སྤངས་ཏེ་སྟོན་དུ་ལྡང་བ་དང་གདན་བསྟན་པ་ལ་སོགས་པ་བཀུར་བ་ཐམས་ཅད་བྱའོ། །དམ་པ་མ་ཡིན་པའི་ལས་རྒྱུ་ལ་བཀུར་བ་ལ་སོགས་པ་དང་དག་དང་ཡིད་གྱི་ཕྱག་སྤངས་ནས་ནོར་ལ་སོགས་པས་བཀུར་བ་བྱ་སྟེ་བྲིས་ན་གནས་པ་དང་དགོ་ཚུལ་དག་ལ་དགོ་སྟོང་རྣམས་ཀྱིས་ཞེས་པའོ། ^੧ །ཞེས་ཆོས་འཆད་པའི་སྐབས་མིན་པའི་ཆོད་མ་སྟོང་གིས་རང་གི་དོ་རྩེ་སྟོབ་དཔོན་བྲིས་པ་དང་དགོ་ཚུལ་ལ་དག་དང་ཡིད་གྱིས་ཀྱང་ཕྱག་མི་བྱེད་པར་བཤད་པ་འདི་ལ་བརྟག་པར་བྱ་དགོས་སམ་སྟུམ་མོ། །དེ་ཡང་གསར་བུ་ཞེས་པ་ནི་དགོ་ཚུལ་འབའ་ཞིག་ལ་བྱ་དགོས་ཏེ། དགོ་སྟོང་གིས་རང་གི་དོ་རྩེ་སྟོབ་དཔོན་དགོ་སྟོང་ཡིན་ན་རང་ལས་

བསྐྱབ་པ་གཞོན་པ་སོགས་ཐམས་ཅད་ལ་ཕྱག་བྱ་དགོས་པར་སྟོང་འགྲེལ་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར་རྟེ།
དེའི་འཕྲོ་ཉིད་ལས། སྒར་དག་སྟོང་གིས་དོ་རྩེ་སྟོང་དཔོན་གྱི་དབང་བསྐྱར་རྟེ་དོ་རྩེ་འཛིན་པར་བྱས་
པའི་བྲམ་མ་ནི་དག་སྟོང་ནམས་གྱིས་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་བྱག་བྱའོ་ཞེས་པ་དེས་པའོ།^{༩༠} །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཞེས་པར་བྱེད་པ་ལས་སོ།།

གཉིས་པ་གང་ལ་དབང་བསྐྱར་བ་སྟོབ་མའི་མཚན་ཉིད་ནི། དེ་ཡང་དོ་རྩེ་སྟོང་དཔོན་
མཚན་ཉིད་དང་ཐུན་པར་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་སྟོབ་མའི་རིགས་ནི་གསུམ་སྟེ་ཐ་མ་དང་འབྲིང་དང་
མཆོག་གོ། །དང་པོ་ནི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། ཐ་མ་ནི་དབང་གིས་ཡང་དག་པར་བསྐྱབ་པར་བ་མ་ཡིན་ཏེ་
དག་བསྟེན་གྱི་བསྐྱབ་པས་ཡང་དག་པར་བསྐྱབ་པའོ་ཞེས་པ་ནི་དེས་པའོ།^{༩༡} །ཞེས་གསུངས་པ་
ལྟར་བརྟག་གཉིས་ལས་ཀྱང་། དང་པོར་གསོ་སྟོང་སྟོབ་པར་བྱ། །དེ་ནས་བསྐྱབ་པའི་གནས་བཅུ་ལྟེན། །དེ་
ལ་བྱེད་ཕྱག་སྐྱབ་བསྟེན། །མདོ་སྟེ་ཡང་དེ་བཞིན་ཏེ། །ནལ་འབྱོར་སྟོང་པ་དེ་ལས་བྱིས། །དེ་ཡི་རྩེས་སྐྱ་
དབུ་མ་བསྟེན།^{༩༢} །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཐེག་པ་གསུམ་གང་གིས་ཀྱང་སྟོབ་པར་མ་བྱས་པ་
དབང་པོ་དཔལ་པ་སྟེ། དེ་ཡང་དང་པོ་དག་བསྟེན་གྱི་བསྐྱབ་པས་བསྐྱབ་པ་ནས་རིམ་པ་བཞིན་དབུ་མའི་
ལྟ་བའི་བར་འབྲིང་པའོ། །གཉིས་པ་འབྲིང་པོ་ནི་ཐེག་པ་ཐུན་མོང་གི་ལམ་གྱིས་སྐྱུང་སྐྱུངས་ཤིང་དོ་རྩེ་
ཐེག་པའི་ལམ་ལ་མོས་པ་ཡོད་ལ་སྟེ་བ་འདི་ཉིད་ལ་ཕྱག་བྱ་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་ལ་འདོད་པ་
མེད་ཅིང་ཞེས་གསུངས་ཀྱི་ལས་རབ་འབྲམས་ཀྱི་དངོས་གྲུབ་དང་གྲུབ་པ་བརྒྱད་ལ་སོགས་པ་ཐུན་མོང་གི་
དངོས་གྲུབ་ཅམ་དོན་དུ་གཉེར་བ་དབང་པོ་འབྲིང་པོར་གྱུར་པ་སྟེ། དབང་པོ་འབྲིང་པོ་དེ་ནི་བསྐྱེད་རིམ་
སྟོན་པ་གཞུག་པའི་དོན་དུ་བྱིས་པའི་དབང་བདུན་ཅམ་བསྐྱར་ནས་བསྐྱབ་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་ཡང་
འགྲེལ་ཆེན་ལས། གང་འཛིན་རྟེན་པའི་དངོས་གྲུབ་སྐྱབ་པ་དོན་དུ་གཉེར་བ་དེ་ནི་སྐྱགས་དང་ཕྱག་བྱ་
དང་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོ་བསྟོན་པའི་དོན་དུ་དབང་བདུན་གྱིས་ཡང་དག་པར་བསྐྱབ་པར་བྱ་སྟེ།
འབྲིང་པོ་བསོད་ནམས་དག་གི་རྒྱར།^{༩༣} །ཞེས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པར་ལྟར་པོ། །གསུམ་པ་སྟོབ་པ་
མཆོག་ནི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། གང་ཕྱག་བྱ་ཆེན་པོའི་དངོས་གྲུབ་སྐྱབ་པ་དོན་དུ་གཉེར་བ་དེ་ནི་སྟོང་པ་

ཉིད་གྱི་ལམ་བསྐོམ་པའི་དོན་དུ་བུམ་པ་དང་གསང་བ་ལ་སོགས་པའི་དབང་གིས་ཡང་དག་པར་བསྐྱེ་བར་བྱའོ།^{༣༥} ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་དངོས་གྲུབ་དོན་དུ་གཉེར་བ་སོགས་རྒྱད་ནས་བཤད་པའི་མཚན་ཉིད་འདི་དག་དང་ལྡན་པ་རྣམས་དབང་བཅུ་གཅིག་རིམ་ཅན་དུ་བསྐྱར་བའི་སྒོ་ནས་མཐར་བུམ་དབང་སོགས་དབང་གོང་མ་རྣམས་བསྐྱར་རྟེ་བསྐྱེ་བར་བྱའོ།

འོ་ན་རྒྱད་ནས་བཤད་པའི་མཚན་ཉིད་རིམ་བུ་སྒྲུམ་ན། དེ་ནི་དབང་ལའི་ཚིགས་བཅད་བཞི་པའི། ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་ལ་སེམས་སྒྲ་མའི་རིས་པ་ལ་དགའ་གཏོང་བའི་རང་རྩལ་དང་ལྡན་ཡོན་ཏན་གཤམ། གཟུང་བ་དོན་གཉེར་རྒྱད་ལ་གྲུས་ཤིང་གཡོ་བ་མིན་པའི་སེམས་ལྡན་དེ་ཉིད་ཐོབ་པ་ཤིན་ཏུ་སྤྲེད། གཏུག་པ་རྣམས་ཀྱི་གྲོགས་ཉམས་སྒོ་བ་མ་^{༣༦} ཞེས་པ་འདིས་བསྟན་ཅིང་། དེ་ཉིད་སྒྲ་མ་ཤིན་ཏུ་མཐས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱེ་བྱ་བ། ཤེས་རབ་དབང་ལ་སོགས་པའི་རྒྱར་རྟེ་^{༣༧} ཞེས་པས་སྒྲ་མས་བསྐྱེ་བའི་རྩལ་བསྟན་རྟོ།

དེ་ཡང་དེ་དག་གི་དོན་རིགས་པ་ཅིག་བཤད་ན། ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེན་ཟེ་ཟེ་བ་དམིགས་མེད་ཀྱི་སྤྲང་རྩེ་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་སྤྲང་གི་ཡེ་གེས་དང་རྒྱ་ཆེ་བ་དམིགས་བཅས་ཀྱི་སྤྲང་ཉིད་རྣམ་ཀླན་མཆོག་ལྡན་གྱི་སྤྲང་གཟུགས་དབྱེར་མེད་པ་དེ་ལ་སེམས་ཤིང་དོན་དུ་གཉེར་བའོ། སྒྲ་མའི་རིས་པ་ལ་དགའ་བ་ནི་རྩ་ལྷུང་བཅུ་བཞི་དང་བྲལ་ཞིང་དགེ་བཅུ་འཛིན་ཆོས་ལ་དགའ་བའོ། གཏོང་བའི་རང་རྩལ་དང་ལྡན་པ་ནི་འདྲ་འཛིན་སྤངས་ཤིང་ནོར་ཇུས་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པའོ། ཡོན་ཏན་གཤམ་པ་ནི་དགོན་མཆོག་གསུམ་ལ་མི་བྱེད་པའི་དད་པའོ། གཟུང་བ་དོན་གཉེར་ཞེས་པ་ནི་ཞི་སོགས་ཀྱི་དངོས་གྲུབ་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་འཛིན་ཉེན་ལས་འདས་པའི་དངོས་གྲུབ་དོན་དུ་གཉེར་བའོ། རྒྱད་ལ་གྲུས་ཞེས་པ་ནི་རྒྱད་ལས་གསུངས་པའི་སྒོམ་པ་སྤྲང་བའོ། གཡོ་བ་མིན་པའི་སེམས་ལྡན་ཞེས་པ་ནི་འཛིན་ཉེན་པའི་ལམ་བསྐྱེད་རིམ་སོགས་ཀྱིས་སེམས་མི་གཡོ་བ་སྤྲེ་ཆོག་པར་མི་འཛིན་པའོ། རྟེ་ཉིད་ཐོབ་པ་ཤིན་ཏུ་སྤྲེད་ཅིས་པ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྫོགས་རིམ་ཟབ་མོའི་གདམས་རྒྱ་ཐོབ་པ་ན་རི་སྤྲིད་རང་གི་ཉམས་སུ་བྱུང་བར་མ་གྱུར་པ་དེ་སྤྲིད་ཏུ་སྤྲེད་པའོ། གཏུག་པ་རྣམས་ཀྱི་གྲོགས་ཉམས་ཞེས་པ་ནི་ནོར་དོན་དུ་གཉེར་བའི་ཁྱིམ་པ་སོགས་མི་དགེ་བཅུ་སྤྲིད་པ་རྣམས་ནི་གཏུག་པ་ཡིན་ལ་དེ་དག་གི་གྲོགས་ནི་མི་དགེ་བཅུ་འཛིན་ལམ་སྤྲེད་

ཉམས་པའོ། །དེ་ལྟར་མདོར་བསྡུ་ན་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་སོགས་ཐུན་མོང་གི་ལམ་གྱིས་རྒྱུད་སྐྱེད་སྤངས་
གིང་བསྐྱེད་རིམ་མཐར་ཕྱིན་པ་ལམ། དེ་མཐར་མ་ཕྱིན་ཀྱང་། བསྐྱེད་རིམ་སྒྲིམ་པའི་སྒྲིན་བྱེད་ཀྱི་དབང་
ཀྱིས་པའི་དབང་བདུན་ཐོབ་པ། ཐུན་མོང་གི་དངོས་གྲུབ་ལ་འདོད་པ་མེད་ཅིང་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་མཆོག་
གི་དངོས་གྲུབ་སྒྲིང་ཐག་པ་ནས་དོན་དུ་གཉིར་བས་དབང་པོ་རབ་དུ་གྱུར་བའོ།།

གང་དུ་དབང་བསྐྱར་བ་དཀྱིལ་ལའོར་གྱི་མཚན་གཞི་ངོས་གཟུང་བ།

གཉིས་པ་གང་དུ་དབང་བསྐྱར་བ་དཀྱིལ་ལའོར་གྱི་མཚན་གཞི་ངོས་གཟུང་བ་ནི་དེའི་ལུ་
ཞབས་ཀྱིས། དབང་བསྐྱར་དཀྱིལ་ལའོར་སྒྲོན་འགྲོ་བར། རྡོ་རྗེ་འཆང་གིས་གསུངས་པ་ཡིན།¹² །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་འདིར་བཤད་པའི་དབང་བདུན་དང་གཞན་ནས་བཤད་པའི་བྱམ་དབང་ནི་རྩལ་ཚོན་
སོགས་ཀྱི་དཀྱིལ་ལའོར་དུ་བསྐྱར་བར་བྱ་བ་ཡིན་ཞིང་འདིར་བཤད་པའི་བྱམ་དབང་སོགས་གོང་མའི་
དབང་རྣམས་ནི་ཕྱག་རྒྱའི་ལུས་དང་སྟ་ག་དང་བྱང་རྩལ་སེམས་ཀྱི་དཀྱིལ་ལའོར་རྣམས་སུ་བསྐྱར་བར་
བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདིར་ཡེ་ཤེས་བསྐྱབ་པའི་སྤྲད་དུ་གཞན་དཀྱིལ་ལའོར་གསུམ་
བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་པ་འདི་ལྟ་སྟེ། ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་སྟ་ག་སེམས། སྐྱུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་
ངོ་རྗེ་ཡིས། །དཀྱིལ་ལའོར་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་འགྱུར། །གཞན་པ་ཚོན་ལྷ་ལྷན་པ་མེན། །ཞེས་པ་སྟེ། དེའི་
ཕྱིར་བདེ་བ་ཆེན་པོ་བསྐྱབ་པ་དང་མཆོག་གི་དབང་བསྐྱར་བ་བསྒྲིན་པའི་དོན་དུ་རྩལ་ཚོན་ཀྱི་དཀྱིལ་
ལའོར་མི་འགྱུར་རོ།¹³ །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།།

སྒྱིར་རིགས་ལུའི་དབང་བསྐྱར་བའི་དཀྱིལ་ལའོར་ལ་རྩལ་ཚོན་དང་རས་བྱིས་དང་ལུས་དཀྱིལ་
དང་བསམ་གཏན་ཀྱི་དཀྱིལ་ལའོར་སོགས་མང་དུ་བཤད་ཀྱང་འདིར་བཤད་པའི་དབང་བདུན་བསྐྱར་
པའི་དཀྱིལ་ལའོར་ལ་མཁས་པ་ རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་ ཁ་ཅིག་ན་རེ། དབང་པོ་འབྲིང་དུ་གྱུར་བའི་སྒོ་བ་
མ་ལ་ནི་ཐོག་མར་རྩལ་ཚོན་ནས་རས་བྱིས་སམ་ལུ་གས་མ་དང་འབྲུར་མ་ལ་སོགས་པ་ཕྱིའི་དཀྱིལ་
ལའོར་གང་ཡང་རུང་བར་རྩལ་ཚོན་དང་ཅོད་པཎ་ལ་སོགས་པ་དབང་བདུན་བསྐྱར་བས། སྒྲིན་པར་བྱེད་དོ་

ཞེས་གསུང་ཡང་། འདི་ནི་སྤྱིར་བཏང་བ་དང་དམིགས་ཀྱིས་བསལ་བ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ཤེས་པར་བྱ་
 དགོས་སོ། །དེ་ཡང་སྤྱིར་བཏང་གི་དབང་དུ་བྱས་ན་འདིར་བཤད་པའི་དབང་བདུན་རྩུལ་ཚོན་གྱི་དཀྱིལ་
 འཁོར་ཁོ་ནར་བསྐྱར་དགོས་ཏེ། དབང་མདོར་བསྟན་གྱི། དབང་བསྐྱར་བདུན་པོ་འདི་རྣམས་ཡིན། །དཀྱིལ་
 འཁོར་བཞེངས་ནས་སྤྱིན་པར་བྱ།⁴⁶ །ཞེས་པའི་རྣམ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། དབང་བསྐྱར་བདུན་པོ་འདི་
 རྣམས་རྩུལ་ཚོན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་རྣམ་པར་སྤངས་ནས་གཞན་རས་བྱིས་ལ་སོགས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་
 དུ་སྤྱིན་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ།⁴⁷ །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། སྐྱུ་ལྷ་འདི་དབང་མདོར་བསྟན་གྱི་འགྲེལ་
 པ་ལས་ཀྱང་། མདོན་པར་དབང་བསྐྱར་བ་བདུན་པོ་ནི་རྩུལ་ཚོན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཁོ་ནར་སྤྱིན་པར་བྱ་
 བ་ཡིན་རས་བྱིས་ལ་སོགས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། བཙམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་རྒྱུད་རྣམས་
 སྤུངས་གསུངས་པ་ཉིད་ཀྱི་བྱིར་རོ།⁴⁸ །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།

དམིགས་བསལ་ནི། དབང་ལའི་ཆོགས་བཅད་ཉིས་བརྒྱུ་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། ད་ནི་
 རྩུལ་རྣམས་མེད་པ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་ཀྱུན་སྤངས་ཀྱི་སྒྲོ་བ་མ་ལ་དབང་བསྐྱར་བའི་རིས་པ་
 གསུངས་པ་འདིར་གང་གི་ཆོ་ཀྱན་སྤངས་ཀྱི་སྒྲོ་བ་མ་ལ་རྩེས་མེད་ན་དེའི་ཆོ་བྱ་མས་རྩུལ་རྣམས་
 མེད་པའི་མདོན་པར་དབང་བསྐྱར་བྱུང་བའི་བདག་པོའི་བཀའ་ཡིས་ཀྱུན་སྤངས་ལ་ནི་སྤྱིན་པར་
 བྱ་སྟེ་རིམ་པ་རི་ལྷ་བས་དབང་བདུན་དང་དེ་ནས་བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་གསུམ་སྤྱིན་པར་
 བྱའོ། །དེ་བཞིན་དུ་བཞི་པ་དུ་བ་ལ་སོགས་པའི་ལམ་སྤྱིན་པར་བྱ་ཞེས་པ་སྟེ། ཆོག་གིས་བརྟེན་
 པར་བྱའོ།⁴⁹ །ཞེས་ཀྱུན་སྤངས་ཀྱི་སྒྲོ་བ་མ་ལ་རྩུལ་ཚོན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་བྱི་བ་སོགས་ཀྱི་རྩུལ་
 མེད་ན་ཡང་སྒྲོ་བ་དཔོན་གྱིས་དབང་བཅུ་གཅིག་པོ་ཆང་བར་བསྐྱར་བར་གསུངས་པས་བསམ་
 གཏན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་སོགས་སུ་ཀྱུན་སྤངས་ཀྱི་སྒྲོ་བ་མ་ལ་དབང་བདུན་བསྐྱར་ཆོག་པ་དམིགས་
 བསལ་དང་། གཞན་ཡང་ཁམས་ལའི་མདོར་བསྐྱར་གསུམ་པ་ལས། འདིར་བདག་གིས་བཙམ་
 ལྷན་འདས་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཁང་པ་འདིར་ཁྱེད་རྣམས་གཞུག་པར་བྱ་ཞིང་
 འཛིག་རྟེན་དང་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་དབང་སྤྱིན་པར་བྱའོ།⁵⁰ །ཞེས་ནི་མའི་ཤིང་རྩུལ་
 སོགས་པའི་བྱང་སྟོང་རྣམས་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་ལྷ་ལས་གྲུབ་པའི་སྒྲོས་བསྐྱར་གི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་བརྟག་

ཅིང་དབང་བསྐྱར་བར་གསུངས་པ་ཡང་དམིགས་བསལ་དུ་བྱེད་དགོས་སོ།།

གལ་ཏེ་ཀུན་སྒྲངས་ཀྱི་སློབ་མ་ལ་དེ་ལྟར་བཤད་པ་ནི་དབང་བསྐྱར་བའི་ཡོན་དུ་ཟང་ཟེང་གི་
འབྲུལ་བ་མེད་པའི་ཀུན་སྒྲངས་ལ་དབང་བསྐྱར་བ་བརྟན་པ་ཡིན་གྱི། ཀུན་སྒྲངས་ལ་འང་དབང་བདུན་
བསྐྱར་བ་ལ་རྩལ་ཚོན་གྱི་དགྲིལ་ལའོར་ངེས་པར་དགོས་སོ་སྟུང་ན། དེ་ཡང་ཀུན་སྒྲངས་ཀྱི་སློབ་མ་ལ་
རྩལ་ཚོན་གྱི་དགྲིལ་ལའོར་བཞེངས་བའི་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་འབྱོར་པ་མེད་ན་གོང་དུ་བཤད་པ་བཞིན་བྱེད་
དགོས་པ་འགྲེལ་ཆོག་དེ་དག་གི་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། དབང་བསྐྱར་བདུན་པོ་འདི་རྣམས་ཡིན། །ཞེས་
བའི་དབང་མདོར་བརྟན་གྱི་འགྲེལ་པ་དུས་ཞབས་པས་མཛད་པ་ལས། ད་ནི་དབང་བདུན་པོ་དེ་ཡང་
ལོངས་སྤྱོད་དང་ལུན་པ་རྣམས་རྩལ་ཚོན་གྱི་དགྲིལ་ལའོར་སྟོན་དུ་སོང་བ་ལས་སླ་མ་ལས་སླང་བར་བྱ་
བ་ཡིན་ཏེ། དབང་བདུན་པོ་ནི་འདི་རྣམས་ཡིན། །དགྲིལ་ལའོར་བཞེངས་ནས་སྦྱིབ་བར་བྱ། །ཞེས་
གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།^༤ །ཞེས་རྩལ་ཚོན་གྱི་དགྲིལ་ལའོར་བཞེངས་པ་ལོངས་སྤྱོད་དང་ལུན་པའི་དབང་
དུ་བྱས་པར་བཤད་པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཡང་ཀུན་སྒྲངས་ཀྱི་གང་ཟག་ཁྱད་པར་བ་ཅིག་གི་དབང་དུ་བྱེད་
དགོས་སོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་དབང་མདོར་བརྟན་གྱི་འགྲུབ་པ་གཉིས་ཀྱིས་རྩལ་ཚོན་གྱི་དགྲིལ་ལའོར་
དགོས་པ་ལ་ནན་ཏན་ཆེར་མཛད་པ་མི་འཐད་པར་འགྱུར་རོ། །གཞན་ཡང་དབང་བདུན་བསྐྱར་བ་ལ་
རྩལ་ཚོན་གྱི་དགྲིལ་ལའོར་བྱེད་པ་ལ་ཡང་སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་ཡོངས་རྫོགས་མ་གྲུབ་ན་ཐུགས་དགྲིལ་ཉིད་
ལ་བརྟེན་ནས་དབང་བསྐྱར་བ་ཡང་རུང་སྟེ། སྐྱབ་ལའི་ཆོགས་བཅད་ཉིད་ལྟ་པ་ལས། དབང་གི་དོན་
དུ་ཡང་ན་དགྲིལ་ལའོར་རིགས་ཀྱི་དབང་གིས་སྦྱི་ལའོར་ལོ་རབ་ཏུ་དམན་པར་འགྱུར།^༥ །ཞེས་
སྦྱིའི་ལའོར་ལོ་སྐྱེ་དགྲིལ་དང་གསུང་དགྲིལ་གྱིས་དམན་པའི་ཐུགས་དགྲིལ་རྒྱང་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཀྱང་
དབང་བསྐྱར་བར་གསུངས་པ་དང་། འཕྲིང་བ་ལས་ཀྱང་། ཡང་དབང་གི་དོན་དུ་དབྱས་ཀྱི་དགྲིལ་
ལའོར་ཙམ་ཞིག་གི་བར་རྗེས་སུ་གནང་སྟེ།^༦ །ཞེས་བཤད་པས་སོ། །དེ་ལྟར་ན། བསྟེན་སོགས་དག་
པར་མ་བྱས་པར། །དགྲིལ་ལའོར་ལས་ལ་འཇུག་མི་བྱ།^༧ །ཞེས་སོགས་ཀྱི་བསྟེན་པ་ཡང་ལྟ་གང་
གིས་དབང་བསྐྱར་བའི་ལྟ་ཐམས་ཅད་ཐུགས་དགྲིལ་ལ་ཆོང་བར་བཞུགས་པས་ཐུགས་དགྲིལ་གྱི་ལྟའི་
བསྟེན་ཆད་སོང་བས་ཆོག་པར་གསུངས་པ་ལྟར་ལེགས་པ་ཡིན་ནོ།།

འོ་ན་སྤྱི་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་ལྷ་འི་བསྟེན་པ་ཇི་ལྟར་བྱ་ཞེ་ན།
 དབང་ལའི་སོ་ལྷ་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་སྤྲལ་སྐར་པ་བརྟུག་པ་སྟེ་འདི་བྱེ་
 བ་བཞུས་པས་ལས་ཐམས་ཅད་དང་སྦྱིན་སྟེག་འབུམ་ཐུག་བརྟུས་ཐུབ་པ་ཆེན་པོ་བརྟུད་པོ་ཐམས་ཅད་
 འགྲུབ་པར་འགྱུར་ཏེ་སྦྱོན་དུ་བསྟེན་པའི་ངེས་པའི།^ལ ཞེས་གསུངས་ཤིང་། ཀྱང་པ་བརྟུན་ཅུ་ཙུ་གཉིས་
 བ་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་གསུངས་པས་བསྟེན་པ་དགོས་ལ། དེ་ཡང་ལྷ་གྲངས་ཇི་སྟེད་པའི་བསྟེན་ཆད་
 སྤྲལ་ཀྱི་གྲངས་ངག་ཉིད་ཀྱིས་བཞུས་པ་དགོས་ན་མཁས་པ་ཆེན་པོ་དག་གིས་གསུངས་པ་བཞིན་ད་
 ལྟར་ཀྱི་དུས་སུ་བསྟེན་པ་ཙམ་ཡང་འབྱོལ་བ་དཀའ་བས་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་བསྟེན་པ་བྱེད་རྒྱུ་ལ་
 ཞིག་དགོས་སོ། ཇི་ལྟར་བྱེད་ན་ཡེ་ཤེས་ལེའུའི་ཆོགས་བཅད་སོ་བརྟུད་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། ད་ནི་
 འཛིག་རྟེན་པའི་དངོས་ཐུབ་བསྐྱབ་པའི་སྤྲད་དུ་སྤྲལ་བཞུས་པ་^ལ གསུངས་པ་ཞེས་པ་ནས། དེ་ལྟར་
 འཕྲེང་བའི་སྤྲལ་ཉིན་ཞག་སོ་སོར་དཔུགས་ཀྱི་འཁོར་ལའི་གྲངས་བཞུས་པར་བྱའོ། འདིར་བགྲང་
 འཕྲེང་མེད་ཅིང་སྤྲལ་རྫོང་པ་མེད་དེ་དཔུགས་འཇུག་པ་དང་འབྱུང་བ་ངག་དང་ལྷན་ཅིག་སྤྲལ་ཀྱི་
 ཡི་གེ་རྣམས་རབ་དུ་འཇུག་པ་དང་འབྱུང་བའི་མེ་ཏྲག་གི་འཕྲེང་བ་བཞིན་དུ་སྒྲ་བ་དང་ཉི་མའི་རང་
 བཞིན་ལུགས་དང་མཐུན་པ་དང་ལུགས་དང་མི་མཐུན་པས་བལྟ་བར་བྱའོ། དེ་ལྟར་ནང་དུ་ཉིན་ཞག་
 ལས་སྟོང་ཐུག་བརྟུད་ལྷག་པའི་འབུམ་ཐུག་གི་བཞུས་པ་རྣམས་འབྱོར་པས་བྱའོ། ཉིན་ཞག་ལྷ་བརྟུ་
 རྣམས་ཀྱི་དཔུགས་འབུམ་ཐུག་བརྟུད་ལྷག་པའི་བྱེ་བ་བཞུས་པའོ། དེ་ནས་ལུས་ངག་སྟེ་དེ་བཞིན་དུ་
 ངག་དག་པ་དང་དེ་བཞིན་དུ་སེམས་རྣམས་པར་དག་པའོ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་སྤྱི་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་ས་བོན་
 ཨོ་ཡིག་སོགས་གསུམ་ཀྱི་བར་དུ་འཕྲེང་བའི་སྤྲལ་སྐར་པ་བརྟུན་ཅུ་ཙུ་གཉིས་ཀྱི་སྐར་པ་རེ་དང་མཁའ་
 འགོ་མ་དང་མཁའ་འགོའི་མིང་སྤྲལ་སྟེལ་བའི་མཐར་ལཱ་ཡིག་སྐར་བའི་སྤྲལ་ཀྱི་ཡི་གེ་འཕོ་རྒྱུད་དུག་
 ཅུའི་རྒྱུད་དང་འཕོ་འཆོམས་བརྟུ་གཉིས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུད་རྣམས་དང་ལྷན་ཅིག་སྐར་བའི་དཔུགས་འབྱུང་
 འཇུག་གི་གྲངས་སྤྲལ་ཀྱི་གྲངས་སྟེད་པར་གསུངས་པ་ལྟར་བསྟེན་པའི་གྲངས་ཀྱང་བསྟེན་པའི་སྤྲལ་
 བགྲང་བའི་དུས་ཀྱི་དཔུགས་ཀྱི་གྲངས་སྟོང་བ་ཉིད་ལ་བྱེད་ཅེས་སྒྲ་མ་མཁས་ ཆོས་རྒྱུ་ཤེས་ཅན་པ།^ལ པའི་
 དབང་ཐུག་ཉིད་གསུང་པ་འཐད་དམ་སྤྲམ་སྟེ་དཔྱོད་ལྷན་རྣམས་ཀྱིས་བརྟག་པར་རིགས་སོ།།

དེ་དབང་བསྐྱར་བའི་དབང་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།

གསུམ་པ་དེ་དབང་བསྐྱར་བའི་དབང་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ལ་གསུམ། དབང་
རྣམས་ཀྱི་གྲངས་དང་། གོ་རིམ་དང་། དབང་སོ་སོའི་དོན་བཤད་པའོ།།

དབང་རྣམས་ཀྱི་གྲངས་བཤད་པ།

དང་པོ་ནི་ཐུག་དོར་སྟོད་འགེལ་ལས། དེ་བཞིན་དུ་མཁའ་འགྲོ་མ་དོ་རྗེ་གྲུ་དུ་བཙོམ་ལྷན་
འདས་ཀྱིས་དབང་བསྐྱར་བ་གསུམ་པ་ལས་བཞི་པ་ཐ་དད་པར་གསུངས་པ། བུམ་པའི་དབང་ནི་དང་
པོ་སྟེ། གཉིས་པ་གསང་བའི་དབང་དུ་འདོད། ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་གསུམ་པ་སྟེ། རྟོ་ནི་རི་ལྟར་དེ་
བཞིན་མིན།⁽¹⁾ ཞེས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྒྲར་ཡང་དེ་ཉིད་ཀྱི་ལེའུ་བཙོ་ལྷ་པར། ཟུ་ཡི་དབང་ནི་དང་
པོ་སྟེ། ཚོད་པན་དབང་བསྐྱར་གཉིས་པའོ། གསུམ་པ་དར་དབྱངས་དབང་བསྐྱར་ཏེ། རྗེ་རྗེ་བྱི་ལ་བྱ་
བཞིན་པའོ། ལྷ་པ་རང་གི་བདག་པོ་ཉིད། མིང་གི་དབང་ནི་དུག་པ་སྟེ། ཁངས་རྒྱས་རྗེས་གནང་
བདུན་པར་འདོད། བརྒྱད་པ་བུམ་པའི་དབང་ཡིན་ཏེ། གསང་བའི་དབང་ནི་དགུ་པ་ཡིན། ཤེས་རབ་
དབང་བསྐྱར་བཅུ་པའོ། རྟོ་ཉིད་དོ་རྗེ་འེ་རབ་སྒྲོར་གྱིས།⁽²⁾ ཞེས་གྲུ་ཀྱི་རྣམས་བྲངས་ཏེ། དེའི་
མཐུག་ཏུ། དེ་ཉིད་དོ་རྗེ་འེ་རབ་སྒྲོར་གྱིས། ཞེས་པ་གཙོ་བོར་དབང་བཅུ་གཅིག་པ་བཙོམ་ལྷན་འདས་
ཀྱིས་རབ་དུ་གསལ་བའི་གསུང་ལས་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དབང་བཞི་པ་འམ་བཅུ་གཅིག་པ་ཐ་དད་
པར་རྟོགས་པར་བྱའོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བསྐྱར་བའི་དབང་ལ་གྲངས་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ་རྒྱ་དབང་
སོགས་བྱིས་པ་ལྟར་འཐུག་པའི་དབང་བདུན། བུམ་དབང་གསང་དབང་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབང་སྟེ་
འཛིག་རྟེན་པའི་དབང་གོང་མ་གསུམ། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་གོང་མའི་ཡང་གོང་མ་དོན་དམ་
པའི་དབང་བཞི་པ་དང་བཅུ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པའོ།།

དེ་ལྟར་ངེས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་དོ་རྗེ་སྟོབ་དཔོན་ཀྱི་དབང་གི་སྟོན་པ་བསྐྱར་བར་བྱ་བའི་གང་

ཟག་གི་རིགས་དེ་ལ་རེ་ཞིག་འཛིག་རྟེན་པའི་དངོས་གྲུབ་ཙམ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་སྒོ་ནས་བསྐྱེད་རིམ་
 ཙམ་སྒོམ་པར་འདོད་པའི་གང་ཟག་ཅིག་དང་། མཚོག་གི་དངོས་གྲུབ་འབའ་ཞིག་དོན་དུ་གཉེར་བའི་
 སྒོ་ནས་ཚོགས་པའི་རིམ་པ་སྒོམ་འདོད་པའི་གང་ཟག་གཉིས་སུ་ཡོད་ལ། དེའི་དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་
 བས་བྱིས་པ་ལྟར་འཇུག་པའི་དབང་བདུན་ཙམ་བསྐྱར་བ་དང་། གང་ཟག་གཉིས་པས་དང་པོར་བསྐྱེད་
 རིམ་བསྒོམས་ཏེ། དེ་མཐར་བྱིན་པ་ན་ཚོགས་རིམ་ཚོགས་པར་སྒོམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་དབང་བཅུ་
 གཅིག་པོ་ཐམས་ཅད་བཞག་པ་ཡིན་ལ། གང་ཟག་དེ་གཉིས་ཀྱི་ལམ་སྒོམ་ཚུལ་དེ་ལྟར་བྱེད་པའི་སྒོ་ད་
 རུང་དུ་སྐྱབ་པའི་དབང་ལ་བཅུ་གཅིག་པོ་དེ་ཙམ་ཞིག་ནི་དགོས་ཤིང་དེ་ལས་མང་བ་ཡང་མི་དགོས་པའི་
 བྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་དབང་ལ་བཅུ་གཅིག་པོ་དེར་ངེས་པར་དབང་མདོར་བསྟན་ལས་ཀྱང་གསུངས་ཏེ། དེ་
 ཉིད་ལས། དང་པོར་དབང་བསྐྱར་བདུན་པོ་གང་། །བྱིས་པ་རྣམས་ནི་གཞུག་པའི་བྱིར་། །རྣམ་གསུམ་
 འཛིག་རྟེན་ཀྱུན་རྫོབ་གྱི། །དམ་པའི་དོན་གྱི་བཞི་པའོ།⁴ །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དེ་དག་གི་དོན་
 འཆད་པའི་ཆེ། དེ་ཉིད་ལས། སྤུང་པ་གསང་བའི་དབང་བསྐྱར་དང་། །ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་མངོན་
 བརྗོད་པ། །སྤྱར་ཡང་ཤེས་རབ་ཆེན་པོ་ཉིད། །དེ་ཡི་ཡེ་ཤེས་མངོན་རྫོད་བྱེད། །འཕྱུར་དང་འཕྱར་
 དང་དེ་ནས་འཛིག་ །དེ་ནས་གཞན་ཡང་མི་འཛིག་པའོ།⁵ །ཞེས་དབང་བཅུ་གཅིག་པའི་སྤུང་དབང་
 བས་ཀྱི་བཞི་པ་དོན་དམ་པ་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་དབང་ལ་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །འོ་ན་དབང་
 གོང་མ་ལ་བཞི་དང་གོང་མའི་གོང་མ་བཞི་སྟེ་བཙོ་ལྷ་བཤད་པ་རི་ལྟར་ཡིན་ཞེས། དེ་ལྟར་བཤད་ཀྱང་
 སྒྲིན་མེད་དེ། གོང་མ་དང་གོང་མའི་གོང་མའི་སྤུང་དབང་གཉིས་སྤུང་དབང་དུ་མཚུངས་པ་དང་། དེ་
 བཞིན་དུ་གསང་དབང་གཉིས་གསང་དབང་དུ་མཚུངས་པ་དང་། ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ཤེས་རབ་
 ཡེ་ཤེས་སུ་མཚུངས་ཤིང་། འཛིག་རྟེན་པའི་དབང་བཞི་པར་བཤད་པ་དེ་དབང་གསུམ་པ་ཤེས་རབ་ཡེ་
 ཤེས་ཀྱི་དབང་ཉིད་ལ་བཞི་པའི་མིང་གིས་བཏགས་པ་ཡིན་པས་སོ། །

དབང་གི་གོ་མིམ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་གོ་མིམ་ནི། དེ་ཡང་དབང་བཅུ་གཅིག་གི་གོ་མིམ་ནི། དང་པོ་ཆུ་དབང་ནས་མཐར་
 དོན་དམ་པའི་དབང་བཞི་པའི་བར་མིམ་ཅན་ཁོ་ནར་བསྐྱར་དགོས་ཏེ། སྒོ་བ་དཔོན་ཁྱུ་ཁྱུ་བ་ཀྱིས་མིམ་
 ལུ་ལས། བསྐྱེད་པའི་མིམ་ལ་ལེགས་གནས་ཤིང་། །རྫོགས་པའི་མིམ་པ་འདོད་རྣམས་ལ། །ཐབས་
 འདི་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས། །སྐྱས་ཀྱི་མིམ་པ་ལྟ་བུར་གསུངས།“ །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བསྐྱེད་
 མིམ་ལ་བསྐྱབས་ནས་རྫོགས་མིམ་སྒོ་མ་པ་ལ་འཇུག་པའི་མིམ་པ་དེས་པ་ལྟར་དང་པོ་བསྐྱེད་མིམ་སྒོ་མ་
 པའི་སྒོ་ད་རུ་བྱེད་པའི་དབང་བདུན་བསྐྱར་བ་སྒོ་ད་རུ་བཏང་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་རྫོགས་མིམ་སྒོ་མ་པའི་
 སྒོ་ད་རུ་བྱེད་པའི་དབང་གོང་མ་རྣམས་བསྐྱར་དགོས་པ་ཡིན་ཞིང་། དབང་བདུན་པོ་ཡང་མིམ་པ་དེ་
 ལྟར་དེས་པ་ནི་བྱིས་པ་མངལ་ནས་སྐྱེས་ནས་བསྐྱེད་བཞིང་བའི་བྱིར་དང་པོར་འབྱུ་བ་དང་། དེ་ནས་
 གཙུག་ཁྱུང་གཞག་པ་དང་། དེ་ནས་རྩ་བ་འབྲུགས་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། དེ་ནས་བྱིས་པ་དགོད་ཅིང་
 སྐྱ་བ་དང་། དེ་ནས་ལོངས་སྒྲོད་ལ་གནས་པ་དང་། དེ་ནས་མིང་འདོགས་པ་དང་། དེ་ནས་བྱི་ལྷོག་
 སོགས་བྱེད་པ་དང་མིམ་པ་མཐུན་པར་དབང་བདུན་མིམ་ཅན་དུ་བསྐྱར་བ་སྟེ། དེ་ལྟར་ཡང་རྩོམ་སྟེང་
 འགའ་ལས། བྱིས་པ་སྐྱེས་ལ་མ་རྣམས་ཀྱིས། །ཆུ་ཡིས་འབྱུ་བའི་དབང་བསྐྱར་བྱེད། །དེ་ཡི་གཙུག་
 སྐྱེད་རབ་འཛོག་པ། །ཅོད་པན་དུ་ནི་ཡོངས་སུ་བཏགས། །དེ་ཡི་རྩ་བ་འབྲུགས་པ་སོགས། །དར་
 དབྱངས་དབང་བསྐྱར་བྱེད་པར་བཤད། །བྱིས་པ་སྐྱ་དང་དགོད་པ་ནི། །དྲི་ལ་བུ་རྩོམ་མིམ་དབང་
 བསྐྱར་རོ། །ལུ་པ་ལོངས་སྒྲོད་བརྒྱལ་ཞུགས་ཡིན། །མིང་ནི་མིང་གི་དབང་བསྐྱར་ཡིན། །ལྷོག་པ་ལ་
 སོགས་རྗེས་གནང་མ། །ལ་དག་གིས་ནི་རྟག་ཏུ་སྟེར། །དེ་ལ་རྣམ་པ་བདུན་གྱི་ནི། །དབང་བསྐྱར་བདུན་
 དུ་རབ་ཏུ་གྲགས།“ །ཞེས་བྱིས་པ་ལྟར་འཇུག་པའི་དབང་ཡིན་པས་བྱིས་པའི་དབང་བདུན་ཞེས་
 གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །དབང་གོང་གི་སྐྱ་མ་བཞིའི་གོ་མིམ་ཡང་དབང་དོན་རྣམས་སྐྱ་མ་ལས་བྱིས་མིམ་
 བྱིས་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་མཚན་བྱིས་ཡིན་ནོ། །

ཁ་ཅིག་ན་རེ། བྱིས་པའི་དབང་བདུན་དང་དབང་གོང་མ་ལ་གོ་མིམ་དེས་པ་ཅན་མེད་དེ།

དབང་བདུན་བསྐྱར་བ་རྩལ་ཚོན་སོགས་མྱིའི་དགྲིལ་ལོར་དུ་བརྟལ་ནས་བྱེད་དགོས་པ། དབང་གོང་
མ་རྣམས་བསྐྱར་བ་ལ་རྩལ་ཚོན་གྱི་དགྲིལ་ལོར་རྣམས་བཀག་པའི་མྱིར་ཏེ། དབང་ལེའི་ཆོག་ས་
བཅད་དང་པོའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། རོན་དམ་པའི་བདེན་པས་ནི་རྩལ་ཚོན་གྱི་དགྲིལ་ལོར་གྲི་བ་མེད་
དེ་བཙོམ་ལྷན་འདས་གྱིས་བཀག་པའི་མྱིར་རོ། །དེ་རྣམས་དུ་དང་པོའི་སངས་རྒྱུས་ལས་བཙོམ་ལྷན་
འདས་གྱིས་གསུངས་པ། རྫོང་ལྷོ་ཐིག་རྣམས་གདབ་པ་དང་། རྩལ་ཚོན་དག་ཀྱང་གདབ་པ་ནི། རྣམས་
གྱི་དེ་ཉིད་གྱིས་མི་བྱ། བྱེད་ན་བྱང་ཆུབ་འཕྲོ་བ་པར་དགའ། ཞེས་པ་ནས། དེའི་མྱིར་བདེ་བ་ཆེན་
པོ་བསྐྱབ་པ་དང་མཆོག་གི་དབང་བསྐྱར་བ་བསྐྱེན་པའི་དོན་དུ་རྩལ་ཚོན་གྱི་དགྲིལ་ལོར་དུ་མི་
འགྱུར་རོ།^༥ ཞེས་པའི་བར་གྱིས་དབང་གོང་མ་རྣམས་བསྐྱར་བ་ལ་རྩལ་ཚོན་གྱི་དགྲིལ་ལོར་མི་
དགོས་པར་གསུངས་གིང་། དབང་བདུན་བསྐྱར་བ་ལ་རྩལ་ཚོན་གྱི་དགྲིལ་ལོར་དགོས་པར་
གསུངས་པས་སོ།།

དེ་ལྟར་ན་དབང་བདུན་བསྐྱར་བ་ལྷོན་དུ་མ་སོང་བར་ཡང་གོང་མའི་དབང་རྣམས་བསྐྱར་
བས་སྦྱོར་བ་ཡན་ལག་དུག་སྒྲིམ་པར་རུང་བ་རྒྱུད་འགྲེལ་གྱི་དགོངས་པར་བསམས་ནས་སྦྱོན་དང་ད་
ལྟར་གྱི་སྦྱོར་དུག་པ་འགའ་ཞིག་དེ་ལྟར་བྱེད་པར་སྣང་ཡང་དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། དབང་མདོར་བསྟན་གྱི།
དབང་བསྐྱར་བདུན་པོ་འདི་རྣམས་ཡིན། ཞེས་པའི་འགྲེལ་པར་བློ་རོ་བ་ཆེན་པོས། ལྷར་མདོར་བསྟན་
པའི་དབང་བདུན་ཅིག་པོ་རྣམས་གྱི་ནང་ནས་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་དངོས་གྲུབ་གྱི་ཁང་བཟང་གི་ཐེམ་
སྐས་སུ་གྱུར་པ་འོག་མ་ཀླན་ཚོབ་གྱི་གཟུགས་ཅན་དབང་བདུན་པོ་རྣམས་རྣམ་པར་བཤད་ནས་^༦ ཞེས་
དབང་གོང་མ་རྣམས་གྱི་འབྲས་བུ་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་དངོས་གྲུབ་སྐྱབ་པ་ལ་དབང་བདུན་པོ་
ཁང་བཟང་གི་ཐེམ་སྐས་དང་འབྲས་བུ་གསུངས་པས་དབང་གོང་མ་རྣམས་གྱི་སྦྱོན་དུ་དབང་བདུན་པོ་
ངེས་པར་འགོ་དགོས་པར་གྲུབ་པོ། གཞན་ཡང་དམ་གཞག་གི་སྐབས་སུ་ཁྱོད་གྱིས་འདི་དགྲིལ་ལོར་
དུ་མ་ཞུགས་པ་རྣམས་ལ་སྒྲུབ་པ་མི་བྱ་སྟེ། ཁྱོད་དམ་ཆོག་ཉམས་པར་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་
དགྲིལ་ལོར་ཡང་སྐབས་འདིར་རྩལ་ཚོན་གྱི་དགྲིལ་ལོར་ལ་བྱ་དགོས་གྱི། ལྷ་ག་སོགས་གྱི་དགྲིལ་
ལོར་སྒྲོ་བ་མ་ཐོག་མར་འཇུག་པའི་དགྲིལ་ལོར་དུ་འོང་དོན་མེད་ཅིང་། དུས་ན་གང་སྐབས་པས་དམ་

ཆིག་ཉམས་པར་འགྱུར་བའི་གསང་བ་ནི་སྤྲུག་གི་གསང་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་དབང་གོང་མའི་གསང་བ་ལས་ལྷག་པའི་གསང་བ་སྤྲུག་ཆུ་མེད་པས་མ་སྤྲིན་མི་ལ་གསང་བ་བསྒྲགས་པའི་རྩ་ལྟ་དུ་འགྱུར་བས་སོ།།

གཞན་ཡང་དབང་གོང་མ་རྣམས་བསྐྱར་བའི་རིམ་པ་ཡང་བཞེད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་དུ་མར་གྱུར་ཏེ། མཁས་པའི་དབང་པོ་ རྗེ་བཙུན་ཆེན་པོ་འདུལ་མདའ་བ། དག་ནི་འདི་ལྟར་བཞེད་དེ། བུམ་དབང་སོགས་འཛིག་རྟེན་པའི་དབང་གོང་མ་བཞི་ཐོབ་པ་ཙམ་གྱིས་རྒྱུད་ཉན་པ་དང་སྦྱོར་བ་ཡན་ལག་དྲུག་སྒྲོམ་པའི་སྦྱོད་རུང་དུ་གྱུར་ཅིང་དབང་གོང་མའི་གོང་མ་དོན་དམ་པའི་དབང་བཞི་བ་དང་བཅས་པ་བསྐྱར་བ་ནི་རྒྱུད་རྫོགས་པར་སྦྱོན་པའི་བདག་པོ་ཆེན་པོའི་སྦྱོབ་དཔོན་གྱི་ཕྱིར་ཡིན་པ་དང་། ཡང་ཁ་ཅིག་ རེད་མདའ་ཉིད། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་དབང་བཞི་བ་བསྐྱར་ཚུལ་འདིར་མ་བཤད་ཅིང་དེ་བས་ན་གསང་དབང་དང་ཀླན་རྫོབ་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་གྱི་དབང་གཉིས་གྱིས་ནི་བཞི་པའི་ལམ་སྒྲོམ་པའི་སྦྱོད་རུང་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ཞེས་གསུང་ལ། དེ་དག་གྱུར་དབང་ལའི་བརྒྱ་བཙུད་ཀྱི་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདིར་དབང་གོང་མ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ་གཅིག་ནི་སེམས་ཙན་གཞུག་པའི་དོན་དང་ལམ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་དོན་དང་རྒྱུད་ཉན་པ་ལ་དབང་བའི་དོན་དུ་འོ། །གཞན་ནི་སྦྱོབ་དཔོན་ཆེན་པོའི་གནས་སྤྱིན་པ་དང་སྦྱོར་བ་པོ་བྱེད་པའི་སྦྱོད་རུང་ཞེས་པ་ནས། སེམས་ཙན་གཞུག་པའི་སྦྱོད་རུང་འཛིག་རྟེན་ཀླན་རྫོབ་ཀྱི་དབང་རྣམ་པ་བཞིའི་ངེས་པའོ།¹⁹ །ཞེས་གསུངས་པའི་བར་གྱིས་འཛིག་རྟེན་པའི་དབང་བཞི་དང་གཉིས་གཉིས་འཁྱུད་པའི་བདེ་བ་འདིའི་དབང་བཞི་པར་བསྐྱན་ནས་དེའི་འཕྲོ་ཉིད་གྱི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་ནས་རྒྱས་འགྲེལ་དང་བཅས་པའི་རྒྱུད་ཐམས་ཅད་ཐོས་ཤིང་ཤེས་པར་གྱུར་པ་ན་བདག་པོ་ཆེན་པོ་ཉིད་གྱི་ཆེད་དུ་ཞེས་པ་ནས། དེ་ལྟར་དོན་དམ་པའི་ལེའུ་ལྷ་པ་ལས་ཐུག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་ཆེར་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། དེས་ན་འདིར་རྒྱས་པར་མ་བྱས་སོ།²⁰ །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་རྫོང་རྗེ་སྦྱོབ་དཔོན་བདག་པོ་ཆེན་པོར་བྱེད་པའི་དབང་གོང་མའི་གོང་མ་བཞི་བསྐྱན་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་དུ་དགོངས་ཤིང་། འགྲེལ་ཆིག་དེ་དག་གི་དངོས་བསྐྱན་གྱི་དོན་དེ་ཙམ་ཞིག་ཡིན་ནའང་། རྒྱུད་རྫོགས་པར་ཉན་པ་སོགས་ཀྱི་སྦྱོད་རུང་ལ་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་དབང་བཞི་བ་ཆིག་གི་སྒྲོ་ནས་ངེས་པར་ཐོབ་

དགོས་ཏེ་རྒྱ་མཚན་འོག་ཏུ་འཆད་དོ།

ཡང་ལལ་ཆེ་བ་ རྫོམ་ནང་བ་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པ་ དག་ནི་དོ་རྗེ་སློབ་དཔོན་བདག་པོའི་དབང་
ལ་དབང་གོང་མའི་གོང་མ་བཞི་བསྐྱར་བར་མི་བྱེད་པར། ཁ་ཅིག་ ཆོས་རྗེ་མཚལ་མན་པ་^(༤) དབང་གོང་
མ་དང་པོ་བཞིའི་མཐར་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་དབང་བཞི་པ་ཙམ་ཞིག་བསྐྱར་ནས། བདག་པོའི་
དབང་ལ་དབང་གོང་མའི་ཡང་གོང་མའི་དབང་བཞི་མི་བསྐྱར་བར་འདོད་ལ། །དེ་ནི་གོང་དུ་བྲངས་པའི་
འགྲེལ་པ་གཞན་ནི་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོའི་གནས་སྤྱིན་པ་དང་སྟོན་པ་པོ་བྱེད་པའི་སྤྲད་དུ་ཞེས་སོགས་
དང་འགལ་ཏེ། གཞན་ནི་ཞེས་པའི་དབང་སྟོན་བྱེད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ནི། རིག་མ་བརྩུ་པོ་རྣམས་བྱིམ་ན་
གནས་པའི་སློབ་མས་སྤྲ་མ་ལ་དལལ་བར་བྱའོ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་འགྲེལ་ཆོག་རྣམས་ཡིན་ལ། འགྲེལ་པ་
དེ་དག་གིས་དོ་རྗེ་སློབ་དཔོན་བདག་པོའི་བྱིར་དུ་བྱལ་བྱ་བརྩུ་ལ་འཁྱུད་པའི་བུམ་པའི་དབང་ལ་སོགས་
པ་གོང་མ་ལས་ཀྱང་གོང་མའི་དབང་རྣམས་བསྐྱར་བར་བཤད་པའི་བྱིར་དོ། ཁོང་དག་ན་རེ། སྟོན་
མེད་དེ། སློབ་དཔོན་གྱི་དབང་ལ་དོ་རྗེ་སློབ་དཔོན་བདག་པོའི་དབང་དང་བདག་པོ་ཆེན་པོའི་
དབང་གཉིས་ཡོད་པ་ལས་དང་པོ་ནི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་ནས་རྒྱུད་ཐམས་ཅད་ཤེས་ཤིང་དམ་
བཅའ་བ་ལ་གནས་པའི་སློབ་མ་ནི་དོ་རྗེ་སློབ་དཔོན་བདག་པོའི་སྤྲད་དུ་བྲུ་མས་དབང་བསྐྱར་
བར་བྱའོ་ཞེས་པ་ནས། དོ་རྗེ་སློབ་དཔོན་བདག་པོའི་དབང་གི་ཆོག་པའི་ངེས་པའོ།^(༥) །ཞེས་པའི་
བར་གྱིས་བསྟན་པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་དག་གི་སྐབས་སུ་དབང་གོང་མའི་ཡང་གོང་མའི་དབང་ཆོག་མ་
བསྟན་པ་དང་། གཉིས་པ་བདག་པོ་ཆེན་པོའི་དབང་ནི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་ནས་རྒྱས་འགྲེལ་དང་
བཅས་པའི་རྒྱུད་ཐམས་ཅད་ཤེས་ཤིང་ཤེས་པར་གྱུར་པ་ན་བདག་པོ་ཆེན་པོ་ཉིད་ཀྱི་ཆེད་དུ་གོ་རིམ་རི་
ལྟ་བ་བཞིན་གསུངས་པའི་རིག་མ་བརྩུ་པོ་རྣམས་^(༦) ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་བདག་
པོ་ཆེན་པོའི་དབང་ལ་རིག་མ་བཅས་འཁྱུད་པའི་བུམ་དབང་སོགས་གོང་མའི་ཡང་གོང་མའི་དབང་ཆོག་
ཁས་ལེན་པས་སྟོན་མེད་དོ་སྟུམ་ན། སྐབས་འདིར་དོ་རྗེ་སློབ་དཔོན་གྱི་དབང་ལ་བདག་པོའི་དབང་
དང་བདག་པོ་ཆེན་པོའི་དབང་གཉིས་སུ་བྱས་ནས་འགྲེལ་ཆོག་གོང་འོག་དེ་དག་གིས་སོ་སོར་བསྟན་
པར་འདོད་པ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་རིགས་ན་དབང་གོང་མ་ལ་རྒྱུད་ཉན་པའི་དོན་དུ་གཅིག་

དང་དོ་རྩེ་སློབ་དཔོན་བདག་པོའི་དོན་དུ་གཅིག་དང་། བདག་པོ་ཆེན་པོའི་དོན་དུ་གཅིག་སྟེ་གསུམ་ཡོད་
 དགོས་པ་ལས། འགྲེལ་ཆེན་ལས་གཉིས་སུ་ངེས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རྟེ། འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདིར་
 དབང་གོང་མ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ་གཅིག་ནི་སེམས་ཅན་གཞུག་པའི་དོན་དང་ལམ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་
 དོན་དང་རྒྱད་ཉན་པ་ལ་དབང་བའི་དོན་དུ་འོ། །གཞན་ནི་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོའི་གནས་སྤྱོད་པ་དང་སྟོན་པ་
 བོ་བྱེད་པའི་སྤྲད་དུ་འོ།^༥ །ཞེས་རྒྱད་ཉན་པ་སོགས་ཀྱི་དོན་དུ་དབང་གོང་མ་ཙམ་དང་། རྒྱད་སློབ་མ་
 ལ་སྟོན་པ་སོགས་ཀྱི་དོན་དུ་དོ་རྩེ་སློབ་དཔོན་བདག་པོ་ཆེན་པོའི་དབང་གོང་མའི་ཡང་གོང་མ་གཉིས་
 སུ་ངེས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཞན་ཡང་དོ་རྩེ་སློབ་དཔོན་བདག་པོའི་དོན་དུ་དབང་བསྐྱར་བར་བྱ་བའི་སློབ་མ་འཆད་
 པའི་འགྲེལ་པ་གོང་མར། དེ་ནས་རྒྱད་ཐམས་ཅད་ཤེས་ཤིང་དམ་བཅའ་བ་ལ་གནས་པའི་སློབ་མ་ཞེས་
 དང་། གྱེ་དཔལ་ལྡན་སྤྲེལ་ཆོད་ཀྱི་བཀའ་འདྲིན་ལས་ད་ནི་བདག་གིས་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་ལམ་
 ཐམས་ཅད་ཤེས་སོ། །ཞེས་དང་། ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་དང་ལྡན་པའི་སློབ་མ་དམ་བཅའ་བ་ལ་གནས་
 པ་གཟིགས་རྟེ།^༦ །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དེ་ལྟ་བུའི་སློབ་མ་འཆད་པའི་འགྲེལ་པ་འོག་མར་ཡང་། དེ་ནས་
 རྒྱས་འགྲེལ་དང་བཅས་པའི་རྒྱད་ཐམས་ཅད་ཐོས་ཤིང་ཤེས་པར་གྱུར་པ་ན། །ཞེས་དང་། གྱེ་བཙམ་
 ལྡན་འདས་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ཐམས་ཅད་ཐོབ་པ་ད་ནི་བདག་གིས་ཅི་ཞིག་བགྱི།^༧ །ཞེས་གསུངས་
 པས་འགྲེལ་པ་གོང་འོག་གཉིས་ཀྱི་སློབ་དཔོན་གྱི་དབང་བསྐྱར་བར་བྱ་བའི་རྟེན་ལ་བྱད་པར་མ་
 བྱུང་ཞིང་། འགྲེལ་པ་གོང་འོག་གཉིས་ཀྱི་སློབ་དཔོན་གྱི་དབང་བསྐྱར་བའི་དགོས་པ་ལ་ཡང་བྱད་
 པར་མ་བྱུང་སྟེ། དབང་བསྐྱར་བའི་དགོས་པ་འཆད་པ་ན་འགྲེལ་པ་གོང་མ་ལས། དགེ་སློང་དང་
 དགེ་ཚུལ་དང་ཁྱིམ་པ་རྣམས་ལ་དོ་རྩེ་སློབ་དཔོན་གྱི་དབང་བསྐྱར་བ་དང་རྒྱད་བསྟན་པའི་དོན་དུ་
 གསུང་གི་རྩིས་སུ་གནང་བ་སྤྱོད་པར་བྱའོ་ཞེས་པ་ནི་ངེས་པའོ།^༨ །ཞེས་དང་། འདིར་སྟོན་པ་བོའི་
 དབང་ལ་མཛོན་པར་དབང་བསྐྱར་བའི་དགེ་སློང་ངམ་ཞེས་གསུངས་ཤིང་། འགྲེལ་པ་འོག་མར་ཡང་།
 བདག་པོ་ཉིད་བྱེད་པའི་སྤྲད་དུ་དཀྱིལ་ལ་ཁོར་ཆེན་པོའི་སློབ་དཔོན་གྱི་གོ་འཕང་མཛོན་པར་འདོད་པས་
 དུག་རྒྱ་བརྩུད་བུལ་བར་བྱའོ།^༩ །ཞེས་གསུངས་པ་འགྲེལ་པ་གོང་འོག་གཉིས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་དབང་

བསྐྱར་བའི་དགོས་པ་དགྱིལ་འཁོར་ཆེན་པོའི་སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་སྟེ་དབང་བསྐྱར་བ་པོ་དང་
རྒྱད་སྟོན་པ་པོར་མཚུངས་པས་སོ། །གང་ཡང་འགྲེལ་བ་གོང་མར་བདག་པོའི་སྤྲད་དུ་ཞེས་པ་ཙམ་
བྱང་ཞིང་། འགྲེལ་བ་འོག་མར་བདག་པོ་ཆེན་པོ་ཉིད་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཞེས་ཆེན་པོ་བྱང་མ་བྱང་གི་བྱང་
ཡོད་པས་སྐྱམ་པ་འདི་ཡིན་ན་ནི། འགྲེལ་བ་འོག་མར་ཡང་། བདག་པོ་ཉིད་བྱེད་པའི་སྤྲད་དུ་ཞེས་
བདག་པོ་རྒྱང་བ་ལས་མ་བྱུང་བས་གཞོད་དོ།

འོན་ཅི་ཞིག་ཡིན་སྐྱུལ་ན། མདོར་བསྐྱུས་ལྟ་བུ་འདིའི་ཐོག་མར། འདིར་དཔལ་མཆོག་གི་
དང་པོའི་སངས་རྒྱུས་ལས་རབ་ཏུ་གནས་པའི་ཆོག་^{༤༩} ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་རབ་གནས་ཀྱི་ཆོ་
ག་འཆད་པའི་རབ་གནས་ལ་མི་ལ་རབ་གནས་བྱེད་པ་བདག་པོ་ཆེན་པོར་དབང་བསྐྱར་བ་དང་། ལྟ་
ལ་དབང་བསྐྱར་ཏེ་རབ་གནས་བྱེད་པ་སོགས་ཡོད་པ་ལས་སྤྱད་དང་ཞེས་སོགས་འགྲེལ་བ་གོང་མ་རྩ་བ་
དང་བཅས་པས་བདག་པོ་ཆེན་པོར་དབང་བསྐྱར་བའི་ཆོག་ལེ་ཆ་འགའ་ཞིག་བཤད་པའི་སྒྲོ་ནས་
མདོར་བསྐྱུས་ཅིང་། དོན་དེ་ཉིད་འགྲེལ་བ་འོག་མ་ལས། དེ་ནས་རྒྱུས་འགྲེལ་དང་བཅས་པའི་རྒྱད་
ཐམས་ཅད་ཐོས་ཤིང་ཞེས་སོགས་རྩ་འགྲེལ་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱུས་པར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །དཔེར་ན། དང་
པོར་རྒྱ་དག་ལ་ནི་ཞེས་སོགས་རྩ་འགྲེལ་རྣམས་ཀྱིས་དབང་གི་རྣམ་གཞག་སོགས་ཆ་འགའ་ཞིག་
བསྟན་པའི་སྒྲོ་ནས་དབང་གོང་མ་རྣམས་མདོར་བསྐྱུས་པ་དེ་ཉིད་^{༥༠} དཔལ་ལྷན་ཤེས་རབ་ལུ་མ་ལ་
ཡང་^{༥༡} ཞེས་སོགས་རྩ་འགྲེལ་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱུས་པར་བཤད་པ་བཞིན་ཡིན་ནོ།

ཡང་གཞན་དག་ནི་རྒྱད་ཉན་པ་དང་སྒྱུར་བ་ཡན་ལག་དུ་ག་སྒྲོམ་པ་ལ་དབང་བའི་དོན་དུ་
དབང་གོང་མ་བཞི་དང་གོང་མའི་ཡང་གོང་མ་བཞི་སྟེ་བརྒྱད་པོ་ཐམས་ཅད་བསྐྱར་བར་བྱེད་པ་ནི་མི་
འཐད་དེ། འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདིར་དབང་གོང་མ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ་གཅིག་ནི་སེམས་ཅན་གཞུག་
པའི་དོན་དང་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་མཆོམས་སྒྱུར་ནས། སེམས་ཅན་གཞུག་པའམ་རྒྱད་ཉན་པ་སོགས་ལ་
དབང་བར་བྱེད་པའི་དབང་གོང་མ་ནི་དང་པོར་དབང་འདི་ལ་རེ་ཞིག་སྒྲག་པ་དང་འཁྲུལ་པའི་སེམས་
ལ་སོགས་པའི་སྒྲོན་དང་བྲལ་བ་^{༥༢} ཞེས་པ་ནས། སེམས་ཅན་གཞུག་པའི་སྤྲད་དུ་འཛིག་རྟེན་ཀྱན་
རྫོབ་ཀྱི་དབང་རྣམ་པ་བཞིའི་རེས་པའོ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཛིག་རྟེན་པའི་དབང་གོང་མ་བཞི་དང་།

བཞི་པ་དེའི་མཚོན་དོན་གྱི་དབང་བཞི་པ་ཙམ་བསྐྱར་པས་རྒྱད་ཉན་པ་སོགས་ལ་དབང་བར་བསྟན་ཅིང་།
 ཡང་འཚམས་སྦྱར་དུ། གཞན་ནི་སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོའི་གནས་སྤྱོན་པ་དང་སྟོན་པ་པོ་བྱེད་པའི་སྤྱད་དུའོ་
 ཞེས་པའི་གཞན་ནི་དབང་གོང་མའི་ཡང་གོང་མ་བཞི་ལ་བྱེད་པ་དང་། དེ་ཡང་གོང་མའི་ཡང་གོང་མ་
 བཞི་འཆད་པའི་མཚམས་སྦྱར་དུ། དེ་ནས་རྒྱས་འབྲེལ་དང་བཅས་པའི་རྒྱད་ཐམས་ཅད་སྟོན་གིང་གེས་
 བར་གྱུར་པ་ན་བདག་པོ་ཆེན་པོ་ཉིད་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཞེས་མཚམས་སྦྱར་ནས་དེའི་འཕྲོ་ཉིད་ལས། གོ་རིམ་
 རི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་གསུངས་པའི་རིག་མ་བཅུ་པོ་རྣམས་ཁྱིམ་ན་གནས་པའི་སྟོབ་མས་སྒྲ་མ་ལ་དབུལ་
 བར་བྱའོ་^{༡༩} ཞེས་སོགས་རྩ་འབྲེལ་རྣམས་ཀྱིས་དོ་རྩེ་སྟོབ་དཔོན་བདག་པོ་ཆེན་པོའི་དོན་ཁོ་ནར་
 དབང་གོང་མའི་ཡང་གོང་མ་བསྐྱར་བར་གསུངས་པ་རྣམས་དང་འགལ་བ་དང་། གཞན་ཡང་དབང་
 གོང་མ་བཞི་དབང་བདུན་དང་བཅས་པ་དང་འཛིག་རྟེན་པའི་བཞི་པས་མཚོན་དོན་འཛིག་རྟེན་ལས་
 འདས་པའི་བཞི་པ་སྟེ་དབང་བཅུ་གཅིག་པོ་དེ་ཙམ་ཞིག་བསྐྱར་བས་རྒྱད་རྫོགས་པར་ཉན་པ་དང་
 བསྐྱེད་རྫོགས་རྫོགས་པར་སྟོན་པའི་སྟོན་ཅུང་དུ་སྦྱབ་མི་ཅུས་པར་འགྱུར་ཏེ། སྟོན་ཅུང་དུ་སྦྱབ་པ་ལ་
 གོང་མའི་ཡང་གོང་མ་བཞི་ཆར་བསྐྱར་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

དབང་སོ་སོའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།

གསུམ་པ་དབང་སོ་སོའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ལ་གཉིས། བྱིས་པའི་དབང་བདུན་གྱི་རྣམ་
 གཞག་བཤད་པ་དང་། དབང་གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པའོ།།

བྱིས་པའི་དབང་བདུན་གྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།

དང་པོ་ནི་རྩ་པའི་རྒྱད་དབང་མདོར་བསྟན་པ་ལས། རྒྱད་ཅོད་པན་དར་དབྱངས་དང་། རྩོ་
 རྩེ་ལ་བུ་བརྟུལ་ཁྱུགས་ཆེ། མིང་དང་རྩེས་གནང་ཡང་དག་ལྟ། །དབང་བསྐྱར་རྣམ་བདུན་མི་

ཡི་བདག་ལྷ། རྩེས་གསུངས་པའི་ཆུ་དབང་ནས་རྗེས་གནང་གི་དབང་གི་བར་བདུན་ནི་བྱིས་པ་ལྟར་
འཇུག་པའི་དབང་བདུན་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་བདུན་ག་ལ་ཆུའི་བྱ་བ་རྗེས་སུ་འགོ་བས་ཆུ་དབང་བདུན་ཞེས་
པའི་ཐ་སྟན་མཛད་ནའང་བུམ་དབང་གི་ཐ་སྟན་ནི་མི་མཛད་དོ།

དེ་ཡང་དབང་བདུན་ནི་རྩལ་ཚོན་གྱི་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་སྒོ་བཞིའི་ཐད་སོར་སློབ་མ་བཞག་ནས་
བསྐྱར་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་བྱང་སྒོའི་ཐད་སོར་གཙོ་བོའི་སྒྲིའི་ཞལ་དཀར་པོ་བྱང་ཕྱོགས་ན་གནས་པ་ལ་
མངོན་པར་ཕྱོགས་པའི་སློབ་མ་སྐྱོད་རྗེར་བསྐྱེད་པ་ལ། དབང་ལྟས་དབང་བསྐྱར་པའི་ཆུལ་ཡང་རྒྱད་
གཞན་དང་མི་འདྲ་བར་བསྐྱབས་པའི་རྩལ་ཚོན་གྱི་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་ནང་གི་ཡུམ་ལྷས་ཆུའི་དབང་དང་།
དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལྷས་ཙོད་པན་གྱི་དབང་བསྐྱར། དེ་ནས་སློབ་མ་ལྟོ་སྒོའི་ཐད་སོར་ཁྲིད་དེ་ལྟོ་
ཕྱོགས་གསུང་གི་ཞལ་དཀར་པོ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པའི་སློབ་མ་གསུང་རྗེར་བསྐྱེད་པ་ལ་ལུས་མ་
བཅུས་དར་དབྱངས་གྱི་དབང་དང་། གཙོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་གྱི་རྩྱའི་ཡུལ་གྱི་དབང་བསྐྱར། དེ་ནས་སློབ་མ་
ཤར་སྒོའི་ཐད་སོར་ཁྲིད་དེ་ཤར་ཕྱོགས་ལུགས་ལྷ། གྱི་ཞལ་ནག་པོ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པའི་སློབ་མ་
ཐུགས་རྗེར་བསྐྱེད་པ་ལ་སེམས་དབང་སེམས་མ་རྣམས་གྱིས་བརྟུལ་ཞུགས་གྱི་དབང་དང་། ཁོ་བོ་
ཁོ་མོ་རྣམས་གྱིས་མིང་གི་དབང་བསྐྱར། དེ་ནས་སློབ་མ་ལུབ་སྒོའི་ཐད་སོར་ཁྲིད་དེ་ལུབ་ཕྱོགས་ཡེ་ཤེས་
གྱི་ཞལ་སེར་པོ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པའི་སློབ་མ་ཡེ་ཤེས་རྗེར་བསྐྱེད་པ་ལ་རྗེར་བསྐྱེད་པ་ལ་ཡབ་
ཡུམ་གྱིས་རྗེས་གནང་གི་དབང་བསྐྱར་བའོ།

དེ་ལྟར་བྱེད་པའི་དོན་ནི། ཐོག་མར་ཆུ་དབང་ལ་མཚོན་ནས་བསྟན་ན་དབང་རྗེས་བུམ་ཆུ་
རྣམས་སློབ་མའི་ཁམས་ལྷ་ཡུམ་ལྟར་བསྐྱེད་དེ་ལུ་བ་ལས་བྱུང་བའི་བུམ་ཆུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་གྱི་རོ་བོར་
གྱུར་བ་ཡུམ་ལྷས་ཐོགས་ཏེ་ཆུ་དབང་བསྐྱར་བས་ཁམས་ལྷའི་དྲི་མ་འབྱུང་ཅིང་ཡུམ་ལྷའི་དངོས་གྲུབ་
འགྲུབ་པའི་སྐལ་བ་ཅན་དུ་བྱེད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཙོད་པན་དང་སློབ་མའི་ཡུང་པོ་ལྷ་གཤེགས་པ་ལྷར་
བསྐྱེད་ནས་ཙོད་པན་གྱིས་དབང་བསྐྱར་བས་ཡུང་པོ་ལྷའི་དྲི་མ་འབྱུང་ཅིང་གཤེགས་པ་ལྷའི་དངོས་
གྲུབ་འགྲུབ་པའི་སྐལ་བ་ཅན་དུ་བྱེད་དོ། །དག་ཆ་དེ་གཉིས་ཀྱང་ཡུམ་གྱི་ཚོས་ཡིན་པས་དེ་དག་བྱེད་
གཙོ་བོའི་སྒྲིའི་ཞལ་དཀར་པོ་གང་དུ་ཕྱོགས་པའི་སློབ་མ་བཞག་ནས་སྐྱོད་རྗེར་བསྐྱེད་པ་ལ་

དབང་བསྐྱར་བ་ཡིན་ནོ། །དང་དབྱངས་ཀྱི་དབང་ལ་དང་དབྱངས་བཅུ་དང་སྟོབ་མའི་རྒྱུ་བཅུ་ལྷན་མ་
བཅུར་བསྐྱེད་ནས་དང་དབྱངས་ཀྱི་དབང་བསྐྱར་བས་རྒྱུ་བཅུ་སྟོབ་ཏེ་ལས་རུ་ལྷུར་ནས་རྒྱ་ཏྲེར་
སྟོབ་ལྷན་པར་བྱེད་དོ། །རྟོག་རྒྱུ་ཀྱི་དབང་ལ་རྟོག་རྒྱུ་དང་སྟོབ་མའི་རྩ་རྩ་རྩ་གཙོ་བོ་ལ་ལུས་
རྩ་བསྐྱེད་ནས་རྟོག་རྒྱུ་ཀྱི་དབང་བསྐྱར་བས་རྩ་རྩ་གཙོ་བོ་རྩ་རྩ་མར་སྟོབ་པའི་ལྷན་པ་ཅན་རྩ་
བྱེད་དོ། །རྒྱུ་བཅུ་དང་རྩ་རྩ་གཙོ་བོ་ལྷན་གཉིས་དག་གི་ཆོས་ཡིན་པས་དེ་དག་བྱེད་གཙོ་བོའི་གསུང་གི་
ཞལ་དམར་བོ་གང་རྩ་བྱོགས་པ་སྟོབ་སྟོབ་སྟོབ་མ་བཞག་ནས་གསུང་རྟོ་རྟོ་བསྐྱེད་པ་ལ་དབང་
བསྐྱར་བ་ཡིན་ནོ། །བརྒྱུ་ལྷན་ཀྱི་དབང་ལ་མཐོ་བོའི་རྟོ་རྟོ་དང་སྟོབ་མའི་རྒྱུ་ཀྱིས་བསྐྱར་བའི་
དབང་བོ་རྩ་གཙོ་བོ་ལྷན་སེམས་དཔའ་སེམས་མར་བསྐྱེད་ནས་བརྒྱུ་ལྷན་ཀྱི་དབང་བསྐྱར་བས་
དབང་བོ་རྩ་གཙོ་བོ་ལྷན་པ་ལ་འཇུག་པའི་རྩ་སྟོབ་བའི་ལྷན་པ་ཅན་རྩ་བྱེད་དོ། །མིང་གི་དབང་ལ་གཏུ་བྱ་
དང་ལས་དབང་བྱ་བ་དང་བཅས་པ་ཁོ་བོ་ཁོ་མོར་བསྐྱེད་ནས་མིང་གི་དབང་བསྐྱར་བས་ལས་དབང་
རྩ་གཙོ་བོ་ལྷན་པ་ལ་འཇུག་པའི་རྩ་སྟོབ་བའི་ལྷན་པ་ཅན་རྩ་བྱེད་དོ། །

དེ་ཡང་འདིར་མིང་དབང་ལ་དབང་རྒྱས་གཏུ་བྱ་བྱེད་པ་ནི་སྒྲུབ་ཀྱིས། དེ་ནས་ལག་པ་དང་
རྒྱུ་ལྷན་པ་ལྷན་གཏུ་བྱ་བམ་མེ་ཏྲ་ག་བྱེད་པ་བཅུངས་ལ་^{ལྷ} ཞེས་གསུངས་པ་སྟོར་རོ། །བརྒྱུ་
ལྷན་དང་མིང་དབང་གཉིས་ཀྱི་དག་བྱ་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཡིན་པས་དེ་དག་བྱེད་གཙོ་བོའི་ཐུགས་ཀྱི་
ཞལ་ནག་བོ་གང་རྩ་བྱོགས་པ་ཤར་ཀྱི་སྟོབ་སྟོབ་མ་བཞག་ནས་ཐུགས་རྟོ་རྟོ་བསྐྱེད་པ་ལ་དབང་
བསྐྱར་བ་ཡིན་ནོ། །རྟོག་གནད་གི་དབང་ལ་དབང་འདིའི་རྒྱུ་གཞི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱུང་བོ་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
ཁམས་ཡིན་པ་དང་། དེ་སྟོབ་བྱེད་ཡེ་ཤེས་རྟོ་རྟོ་ཡིན་པས་གཙོ་བོའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཞལ་སེར་བོ་གང་རྩ་
བྱོགས་པ་ལྷན་སྟོབ་སྟོབ་མ་བཞག་ནས་ཡེ་ཤེས་རྟོ་རྟོ་བསྐྱེད་པ་ལ་ཆོས་འཆད་པ་སོགས་ཀྱི་རྟོག་
གནད་དངོས་དང་རྟོག་གནད་གི་འདོགས་ལ་སོགས་པ་སྟོབ་པ་ཡིན་ནོ། །དབང་དང་བོ་རྩ་གཙོ་བོ་
གཉིས་གཉིས་རིམ་པ་བཞིན་ལུས་ངག་སེམས་གསུམ་ཀྱི་ཆོས་ཡིན་པ་དང་། དེ་དག་བྱེད་དབང་གཉིས་
གཉིས་ཡིན་པ་ནི་དབང་མདོར་བསྟན་ལས། ལུས་ངག་སེམས་ནི་ལེགས་དག་པ། མདོན་པར་དབང་
བསྐྱར་གཉིས་གཉིས་སོ། ^{ལྷ} ཞེས་དང་། རྟོག་གནད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱུང་ཁམས་དག་བྱེད་ཡིན་པ་ནི།

རྗེས་གནང་ཡེ་ཤེས་ཡང་དག་དག་ལྟ་། རྗེས་གསུངས་པ་ཡིན་པོ།།

དེ་བཞིན་དུ་དབང་བདུན་གྱིས་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་རིམ་པ་བཞིན་ཁམས་དང་མུང་པོ་
སོགས་སྒྲིང་བར་བྱེད་པ་ནི་དབང་མདོར་བསྟན་ལས། རྩ་མི་ཁམས་ཀྱི་དག་པ་སྟེ། རྩོད་པན་མུང་པོ་
ནས་སྒྲིང་བྱེད། དང་དབྱངས་ལ་ལོ་ལྟོན་པ་དག་རྩོད་ཀྱི་ལ་མུང་མི་འགྱུར་ཆེ། ཁངས་རྒྱས་སྤྱད་རྒྱས་
མི་འཆད་པ། ཉི་ཟླ་གཅིག་ཏུ་དག་པར་བྱེད། ཡུལ་དང་དབང་པོ་ལེགས་དག་པ། འཕོ་མེད་དོ་རྗེ་བརྒྱལ་
ལྷགས་འགྱུར། མིང་ནི་བྱམས་སོགས་ཡང་དག་དག་རྗེས་གནང་སངས་རྒྱས་ཉིད་དག་བྱེད། དབང་
བསྐྱར་བདུན་པོ་འདི་རྣམས་ཡིན། རྗེས་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བསྟན་ཏེ། དེ་ཡང་། རྩོད་ཀྱི་ལ་
མུང་མི་འགྱུར་ཆེ། རྗེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ནི་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་མཆོན་བྱེད་དོ་རྗེ་དང་། སངས་
རྒྱས་ཀྱི་གསུང་རྒྱུ་མི་འཆད་པ་གཞོན་དུ་མེད་པའི་སྐྱེ་མཆོན་བྱེད་དེ་ལ་བྱེད་དང་། རྩོད་ཀྱི་ལ་དེ་གཉིས་
དང་ལྟན་པའི་ལག་པ་གཉིས་ཀྱིས་འབྱུང་བའི་རྩལ་བྱེད་པའི་རྩོད་ཀྱི་ལ་ཀྱི་དབང་གིས་ཉི་ཟླ་གཅིག་ཏུ་
ཞེས་པ་སྟོག་དང་མུང་མེལ་གྱི་རྒྱུར་རྩོད་ལ་འབབ་པ་དག་ལ་མཐུ་ཏྱིར་གཅིག་ཏུ་ལྷགས་པར་བྱེད་པའི་
རྣམས་པ་ཅན་དུ་བྱས་པ་སྟེ་རྩོད་པའི་འགྲེལ་པ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་བཞོད་པའོ། དབང་བདུན་པོ་ཐོབ་
པས་བསྐྱེད་རིམ་ཡན་ལག་དང་བཅས་པ་ཅམ་སྟོན་པ་ལ་དབང་ཞིང་། གཤུལ་བྱ་འབྱིང་པོ་འཛིག་རྟེན་
པའི་དངོས་གྲུབ་ཅམ་དོན་དུ་གཉེར་བ་ལ་དབང་བདུན་པོ་འདི་ཅམ་ཞིག་བསྐྱར་བར་བྱ་ཡི། དབང་གོང་
མ་རྣམས་བསྐྱར་མི་རུང་བར་ཤེས་པར་བྱའོ།།

དབང་གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།

གཉིས་པ་དབང་གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ལ་གཉིས། དབང་གོང་མ་
རྣམས་ཀྱི་གངས་རེས་བསྐྱར་བའི་རིམ་པ་དང་བཅས་པ་བཤད་པ་དང་། དབང་སོ་སོའི་རྣམ་གཞག་
བཤད་པའོ།།

དབང་གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་གྲངས་ངེས་བསྐྱར་བའི་རིམ་པ་དང་བཅས་པ་བཤད་པ།

དང་པོ་ནི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདིར་དབང་གོང་མ་ནི་གཉིས་ཏེ་གཅིག་ནི་སེམས་ཅན་གཞུགས་པའི་དོན་དང་ལམ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་དོན་དང་རྒྱད་ཉན་པ་ལ་དབང་བའི་དོན་དུ་འོ། །གཞན་ནི་སྒྲོབ་དཔོན་ཆེན་པོའི་གནས་སྤྱིན་པ་དང་སྒྲོན་པ་པོ་བྱེད་པའི་སྤྲད་དུ་འོ།^༡ །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དབང་གོང་མ་ཙམ་དང་གོང་མའི་ཡང་གོང་མ་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་ངེས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་རྒྱད་འདིའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱའི་གཙོ་བོ་དབང་པོ་ཡང་རབ་དེ་ལ་རྒྱད་རྫོགས་པར་ཉན་ནས་རྫོགས་རིམ་རྫོགས་པར་སྒྲོམ་པའི་སྒྲོད་རུད་དངོས་སུ་བྱ་དགོས་པའི་གང་ཟག་ཅིག་དང་དེ་ལྟར་སྒྲོད་དུ་བྱུར་ནས་རྫོགས་རིམ་རྫོགས་པར་རྒྱད་ལ་སྒྲེས་ཀྱང་རུང་མ་སྒྲེས་ཀྱང་རུང་སྟེ་རྒྱད་དོན་རྫོགས་པར་ཤེས་ནས་རྒྱད་སྒྲོན་པ་པོར་འོས་པའི་གང་ཟག་གཉིས་སུ་ངེས་ལ། དེའི་དང་པོ་ལ་དབང་བསྐྱར་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དབང་གོང་མ་ཙམ་དང་། གཉིས་པ་ལ་དབང་བསྐྱར་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དབང་གོང་མའི་ཡང་གོང་མའི་རྣམ་གཞག་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །དབང་གོང་མ་ཙམ་ལ་ཡང་བྲམ་དབང་དང་གསང་དབང་དང་འཛིག་རྟེན་པའི་དབང་བཞི་པ་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ནང་དུ་བསྐྱས་པའི་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབང་དང་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་དབང་བཞི་པ་དང་བཅས་པའི་བཞིར་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱད་ཉན་པ་དང་རྫོགས་རིམ་རྫོགས་པར་སྒྲོམ་པའི་སྒྲོད་རུད་བྱས་པའི་གང་ཟག་དེས་བསྒྲོམ་པར་བྱ་བའི་རྫོགས་རིམ་དེ་ལ་སྒྲོར་བ་ཡན་ལག་དུག་ཏུ་གྲངས་ངེས་ཤིང་། ལྷན་པའི་དབང་དང་གསང་དབང་དང་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབང་གསུམ་གྱིས་སོར་སྤྲད་ནས་རྗེས་དྲན་གྱི་བར་ཡན་ལག་ལྔ་སྒྲོམ་པ་ལ་དབང་བར་བྱེད་ལ། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་དབང་བཞི་པ་ཚོགས་གི་དབང་བསྐྱར་བས་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་སྒྲོམ་པ་ལ་དབང་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་ལྟར་ན་གོང་དུ་བྲངས་པ་ལྟར་བྱག་རྡོར་སྒྲོད་འགྲེལ་དུ་གྱུར་གྱི་རྒྱད་བྲངས་ནས་དབང་ལ་བཙུག་ཅིག་ཏུ་གྲངས་ངེས་མཛད་པ་ཡང་རྒྱད་རྫོགས་པར་ཉན་པ་སོགས་ཀྱི་སྒྲོད་རུད་བྱ་བའི་དབང་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ཡང་དབང་བཙུག་ཅིག་པ་དེ་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་བཞི་པ། བཞི་

པ་དེ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་པས་སྒྲུལ་པའི་ངེས་དོན་གྱི་དབང་བཞི་པ་ཡིན་པ་གྲུར་གྱི་རྒྱུ་ཆོག་དེ་
 རྣམས་གྱི་དོན་ཡིན་པ་ཐུག་རྟོག་ལྟོད་འགྲེལ་¹⁷ གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། དབང་མདོར་
 བསྟན་ལས་ཀྱང་། ལུས་པ་གསང་བའི་དབང་བསྐྱར་དང་། ཞེས་རབ་ཡེ་ཤེས་མདོན་བརྩོད་པ། སྒྲར་
 ཡང་ཤེས་རབ་ཆེན་པོ་ཉིད། དེ་ཡི་ཡེ་ཤེས་མདོན་རྩོད་བྱེད།¹⁸ ཅེས་དབང་གོང་མ་གསུམ་དང་། འཛིག་
 རྟེན་ལས་འདས་པའི་བཞི་པའི་བཅུ་གཅིག་པ་བཤད་བྱུར་བཀོད་ནས་དེ་དག་གི་དོན་འཆད་པ་ན་དེའི་འཕྲོ་
 ཉིད་ལས། འགྱུར་དང་འགྱུར་དང་དེ་ནས་འཛིག་ དེ་ནས་གཞན་ཡང་མི་འཛིག་པའོ། །ལུས་ངག་སེམས་
 བློ་ལེགས་དག་པས། དབང་བསྐྱར་གསུམ་པོ་རིམ་པ་ཡིས། བཞི་པ་ཡེ་ཤེས་ཡང་དག་དག །ལུས་ངག་
 སེམས་བློ་དག་པར་སྦྱེད། བྱིས་པ་དར་མ་དེ་ནས་ཀླན། བཞི་པ་སྦྱེད་ཀྱི་བདག་པོའོ།¹⁹ ཞེས་གསུངས་
 པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་རྒྱུད་ཉན་པ་དང་སྒྲོམ་པའི་སྒྲོད་རུ་བྱསྒྲེད་པའི་དབང་རྣམས་བསྟན་པ་ཡིན་ཞིང་།

དེ་ཡང་དབང་བཞི་བསྟན་རྒྱུ་ནི། སྒྲར་ཡང་ཤེས་རབ་ཆེན་པོ་ཉིད།²⁰ ཅེས་པ་དང་། དེ་
 རྣམས་གཞན་ཡང་མི་འཛིག་པའོ། །ཞེས་པ་དང་། བཞི་པ་ཡེ་ཤེས་ཡང་དག་དང་། ཅེས་པ་དང་། བཞི་
 པ་སྦྱེད་ཀྱི་བདག་པོའོ། །ཞེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་དབང་བཞི་པའི་བཅུ་
 གཅིག་པ་བསྟན་ཅིང་། ལུས་པ་གསང་བའི་དབང་བསྐྱར་དང་། ཞེས་པའི་ཆོག་རྒྱུ་གཉིས་དང་།
 འགྱུར་དང་འགྱུར་དང་དེ་ནས་འཛིག་ ཅེས་པ་དང་། ལུས་ངག་སེམས་བློ་ལེགས་དག་པས། དབང་
 བསྐྱར་གསུམ་པོ་རིམ་པ་ཡིས། ལུས་ངག་སེམས་བློ་དག་པར་བྱེད། བྱིས་པ་དར་མ་དེ་ནས་ཀླན།²¹ ཞེས་
 པ་རྣམས་ཀྱིས་དབང་གོང་མ་དང་གོང་མའི་ཡང་གོང་མ་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་གོང་མའི་དབང་གསུམ་ཡང་
 བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ལུས་པ་གསང་བའི་དབང་བསྐྱར་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྒྲུ་འགྲེལ་དུ་བློ་རོ་པས།
 གང་ཞིག་རྣལ་འབྱོར་པ་ལ་ཀྱུན་རྫོབ་དུ་གྱུར་པ་འཛིག་རྟེན་པའི་དངོས་བྱུ་བ་སྦྱུ་བ་པར་སྦྱེད་ཅིང་།
 དོན་དམ་པའི་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་དབང་གསུམ་པོ་རྣམས་ལུས་པ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་མདོར་
 བསྟན་ཏོ།²² ཞེས་གསུངས་ཤིང་། བྱི་འགྲེལ་གྱི་དེ་དག་གི་དོན་འཆད་པ་ན་དབང་གོང་མའི་ལུས་
 དབང་སོགས་གསུམ་འཆད་བྱེད་ཀྱི་བསྐྱེད་རྒྱུ་གྱི། ཇི་སྟེན་སྟོགས་ཀྱི་ལོ་ནི་གཅིག་དུ་རྣམ་པ་བཅུ་རུ་
 འགྱུར་ཏེ་ལྷ་པ་དང་ནི་རེག་པར་བྱ། ཞེས་པ་ནས། དཔལ་ལྷན་ཤེས་རབ་རྒྱུ་ལ་ཡང་དང་པོར་རེག་

པ་གང་ཡིན་ལུས་པའི་དབང་ནི་དེ་ཉིད་དོ། །གསང་བ་དག་ལས་ཤི་བོང་འཛིན་པ་མཉམ་བ་དང་ནི་ལྟ་བ་
དག་གིས་གསང་བའི་དབང་དུ་འགྱུར། །ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་དབང་ལ་མཐའ་དག་རྒྱལ་བའི་རིགས་ཀྱི་
ཡན་ལག་ཞལ་གྱི་སྒྲུང་བ་བྱས་ནས་ནི། །རྒྱལ་བ་དག་ཀྱང་འདིར་ནི་སྒྲུ་མས་དབང་པོར་བྱས་ནས་སྒོ་བ་
མ་ལ་ནི་བྱལ་བ་སྒྱིན་པར་བྱ།^{༡༧} །ཞེས་པའི་བར་དང་།

རྒྱུད་ཚིག་དེ་དག་འཆད་བྱེད་ཀྱི་འགྲེལ་ཆེན་གྱི་ཚིག་ །འདིར་ལུས་པ་ལ་སོགས་པའི་དོན་དུ་
བྱལ་བ་ལོ་བཅུའི་བར་གཞོན་ལུ་མ་སྤང་བར་བྱ། །ཞེས་པ་ནས། རྒྱུད་གི་ཁམས་ནི་རྣམ་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་
ཁྱིར་གསྐྱར་བར་མི་བྱའོ་^{༡༨} །ཞེས་པ་དེས་པའོ་ཞེས་པའི་བར་རྣམས་རྣམ་རྒྱུ་ལོ་བའི་འགྲེལ་པར་དྲངས་ནས་
བཤད་པའི་ཁྱིར་དང་།^{༡༩} ཡང་འགྲེལ་ཆེན་གྱི་དེའི་འཕྲོ་ཉིད་ལས། འདིར་དབང་གོང་མ་ནི་རྣམ་པ་
གཉིས་ཏེ། ཞེས་པ་ནས། མཐའ་ཅན་གཞུག་པའི་སྤྱད་དུ་འཛིག་རྟེན་ཀྱན་རྫོང་གྱི་དབང་རྣམ་པ་བཞེའི་
དེས་པའོ་^{༢༠} །ཞེས་པའི་བར། ལུས་པ་གསང་བའི་དབང་བསྐྱར་དང་། །ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་མངོན་
བརྗོད་པ། །ཞེས་པའི་རྣམ་རྒྱུ་ལོ་བའི་འགྲེལ་པར་དྲངས་ནས་དེ་དག་གི་དོན་བཤད་པའི་ཁྱིར་རོ། །དེ་
བཞེན་དུ། ལུས་པ་གསང་བའི་དབང་བསྐྱར་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་དབང་གོང་མའི་ཡང་གོང་མ་བཞི་
ཡང་བསྟན་པ་རྣམ་རྒྱུ་ལོ་བའི་འགྲེལ་པའི་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ།།

ཡང་ལུས་དབང་གསང་དབང་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབང་གསུམ་པོ་བཤད་ཟིན་པའི་མཇུག་
ཏུ་རྣམ་རྒྱུ་ལོ་བའི་འགྲེལ་པ་ལས། འཛིག་རྟེན་པའི་དངོས་གྲུབ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་དབང་རྣམ་པ་གསུམ་
མདོར་བསྟན་ནས་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་དངོས་གྲུབ་ཀྱི་བྱན་མོང་མ་ཡིན་པ་དབང་བཅུ་གཅིག་
པ་གསུངས་པ་སྤྱར་ཡང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའོ།^{༢༡} །ཞེས། སྤྱར་ཡང་ཤེས་རབ་ཆེན་པོ་ཉིད།^{༢༢} །ཅིས་
པ་དེས་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་དབང་བཞི་པ་བསྟན་པར་མཛད་ཅིང་། དེའི་དོན་འཆད་པ་ན་
འགྲེལ་པ་དེ་ཉིད་ལས་ཤེས་རབ་ཆེན་པོ་ཞེས་པ་རྣམ་པར་རྟོག་པས་ཀྱན་ཏུ་མ་བཟོགས་པ་འཆད་
པར་འགྱུར་བའི་བྱལ་བ་ཆེན་མོའོ། །དེའི་ཡེ་ཤེས་ནི་དེ་བསྒྲོམས་པ་ལས་སྒྲིལ་པ་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་
བཞེན་པོ་རྟེ་དབང་བཅུ་གཅིག་པའོ།^{༢༣} །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། ཡང་དེའི་འཕྲོ་ཉིད་ལས་མཁའ་འགྲོ་མ་
རྟོ་རྟེ་གྲུར་དུ་ཡང་དབང་བཅུ་གཅིག་ཉིད་དུ་གསུངས་ཏེ།^{༢༤} །ཞེས་འཆོམས་སྒྱུར་ནས། གྲུར་གྱི་རྒྱུད་

ཕྱག་རྟོག་རྟོག་འགྲེལ་དུ་བྲངས་པའི། རྒྱ་ཡི་དབང་ནི་དང་པོ་སྟེ། །ཞེས་སོགས་བྲངས་ནས་དེའི་མཐུག་
 ཏུ་འགྲེལ་བ་དེ་ཉིད་ལས། དེ་ལྟར་དེ་ཉིད་རྟོ་རྟོ་དེའི་རབ་སྐྱོར་གྱིས་ཞེས་པས་གཙོ་བོར་དབང་བཅུ་གཅིག་
 པ་བཅོམ་ལྷན་འདས་གྱིས་གསལ་བོར་གསུངས་པའི་སྤྱིར་མཐུན་པ་རྣམས་གྱིས་དབང་བཞི་པའམ་
 བཅུ་གཅིག་པ་ཐ་དད་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པར་བྱའོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི། དབང་བཞི་པའམ་བཅུ་གཅིག་
 པ་ཐ་དད་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པར་བྱའོ་ཞེས་པའི་བཞི་པའམ་བཅུ་གཅིག་པ་འཛིག་རྟོག་ལས་འདས་པ་
 རོན་དམ་པའི་དབང་བཞི་པ་ཡིན་ཞིང་། དབང་བཅུ་གཅིག་ཉིད་དུ་གསུངས་ཏེ་ཞེས་པའི་ཉིད་གྱི་རིས་
 ཚིག་གིས་དབང་བཅུ་གཅིག་ཏུ་གྲངས་རིས་པའི་གྲངས་རིས་ཀྱང་བསྟན་པས་རྒྱུད་རྫོགས་པར་ཉན་པ་
 དང་བསྐྱེད་རྫོགས་རྫོགས་པར་སྒྲོམ་པའི་སྟོན་རུང་དུ་བྱེད་པ་ལ་དབང་གོང་མའི་བྱམ་དབང་སོགས་
 གསུམ་གྱི་མཐར་འཛིག་རྟོག་ལས་འདས་པའི་དབང་བཞི་པ་ཚིག་གིས་བསྐྱར་དགོས་པ་རྒྱུད་འགྲེལ་
 དང་གྲུབ་ཆེན་ནུ་རོ་པའི་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ།

དེ་བཞིན་དུ་སྐྱུ་ཤུ་ཉུས་ཀྱང་བཤད་དེ། དེས་མཛད་པའི་དགྱིལ་ཚོག་ལས། དལ་གྱིས་བཏང་
 བས་པསྒྲ་ནས་ལྷེས་བྲངས་ལ་དེ་ཁོ་ནའི་སྒྲོས་དམ་ཚིག་གི་རང་བཞིན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བཏུང་
 བར་བྱའོ། །འདི་ནི་ཡིད་རྣམ་པར་དག་པ་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབང་གི་ཚོགས་རིམ་པའོ། །དེ་ནས་
 ཚིག་དབང་རིན་པོ་ཆེ་སྤྱན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་གྱི་ཁྱད་པར་གྱི་དགའ་བའི་མཐའ་ལྟེ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་
 བསྒྲོམས་པས་ཐིག་ལེ་གསུམ་གྱི་མཐར་འབྲུ་སྤྱེས་པ་ཉོན་མོངས་པ་དང་བྲལ་བའི་རང་བཞིན་དེ་ཁོ་ན་ཚོས་
 ཐམས་ཅད་པས་ལྷ་མེད་པ་རྟོ་རྟོ་འཛིན་པ་ཆེན་པོའི་རང་བཞིན་ལ་དབང་བཞི་པར་བརྟུན་དོ། ། ། ཞེས་
 རྒྱུད་ཉན་པ་སོགས་ཀྱི་སྟོན་རུང་དུ་བྱེད་པའི་དབང་གོང་མ་བྱམ་དབང་སོགས་གསུམ་གྱི་མཐའ་དེ་ཉིད་དུ་
 དབང་བཞི་པ་འཛིག་རྟོག་ལས་འདས་པ་རོན་དམ་པའི་དབང་བསྐྱར་བར་བཤད་པས་སོ། །དེས་ན། དེ་
 ནས་ཚིག་དབང་རིན་པོ་ཆེ་སྤྱན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་གྱི་ཁྱད་པར་གྱིས་ཞེས་པ་འདིས་དབང་བཞི་པའི་དོན་
 ཚིག་གིས་བཤད་ནས་སྟོབ་མ་ལ་དབང་བཞི་པའི་གོ་བ་སྐྱེད་པ་ཉིད་དབང་བཞི་པ་བསྐྱར་བའི་དོན་དུ་
 བཤད་པས་ཁ་ཅིག་ ཚོས་རྗེ་མཚལ་མན་པ། ཚོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་ལུགས་སྟོས་པ་དང་བྲལ་བའི་རང་དུ་
 ཅིར་ཡང་མི་རྟོག་པར་མཉམ་པར་ཞོག་ཅེས་བརྟུན་ནས་སྟོབ་མས་དེ་ལྟར་མི་རྟོག་པར་ཅུང་ཟད་ཅིག་

དུ་བྱེད་པའི་དབང་ལ་འཛིག་རྟེན་པའི་བཞི་པ་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབང་ཉིད་ལ་བཞི་པའི་ཐ་སྟོན་
བཏགས་པ་དེ་ཡན་ཆད་བསྐྱར་བས་ཆོག་པར་གསུངས་པ་དེ་རི་ལྟར་ཡིན་ཞེས། འགྲེལ་ཆེན་གྱི་དངོས་
བསྟན་ལ་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་བདེན་ནའང་བདེ་མཆོག་སྟོན་འགྲེལ་ལས། དང་པོ་བུམ་པའི་དབང་
ཡིན་ཏེ། གཉིས་པ་གསང་བའི་དབང་དུ་འདོད། ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་གསུམ་པ་སྟེ། བཞི་པ་དེ་ཡང་
དེ་བཞིན་ནོ།^{༡༠} ཞེས་པ་དང་།

དེ་བཞིན་དུ་གྱེད་ཅོ་རྗེར་ཡང་། སྟོབ་དཔོན་གསང་བ་ཤེས་རབ་དང་། བཞི་པ་དེ་ཡང་དེ་
བཞིན་ནོ།^{༡༡} ཞེས་པ་དེ་ལྟར་རྒྱད་གཞན་གཉིས་སུ་དབང་བསྐྱར་བ་བཞི་སྟེ། ཞེས་འདུས་པ་བྱི་མ་
དང་གྱེད་ཅོ་རྗེར་དབང་བཞི་པ་སྟོན་པ་རྣམས་བཤད་བྱར་བཞོན་ནས་དེ་དག་གི་དོན་འཆད་པ་ནི་
འགྲེལ་པ་དེ་ཉིད་ལས། འདིར་འཛིག་རྟེན་ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་བུམ་པས་དབང་བསྐྱར་བ་ནི་སྟོབ་དཔོན་གྱི་
དབང་བསྐྱར་བའོ། གསང་བར་ལྟ་བས་བདུད་རྩི་མུང་བས་གསང་བའི་དབང་བསྐྱར་བའོ། ལས་ཀྱི་
བྱུག་བྱ་གཏད་པའི་དང་པོ་གཉིས་ལས་སྐྱེས་པར་གྱུར་པའི་བདེ་བ་རྟོགས་པ་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
དབང་བསྐྱར་བའོ། ཁོར་བུའི་ནང་དུ་རྒྱད་པའི་བྱང་རྩལ་གྱི་སེམས་ཀྱི་བདེ་བ་རྟོགས་པ་བཞི་པ་ཤེས་
རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབང་བསྐྱར་བའོ་ཞེས་པ་འཛིག་རྟེན་གྱི་བདེན་པས་དྲང་པའི་དོན་གྱི་དབང་བསྐྱར་
བའི་ཆོག་རྣམས་པ་བཞིའོ།^{༡༢} ཞེས་སྐས་རྒྱད་གྱིས་དབང་བཞི་དངོས་སུ་བསྟན་ཚུལ་བརྗོད་དེ། བཞི་
པ་དེ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། ཞེས་པའི་རྒྱད་ཆོག་དེས་དངོས་སུ་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཉིད་བཞི་བར་བསྟན་ནས་
དོན་དམ་པ་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་བཞི་པ་སྐས་པའི་རྩལ་གྱིས་བསྟན་པ་སེམས་འགྲེལ་སྟོར་
གསུམ་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་ལ། འགྲེལ་ཆེན་གྱིས་ཀྱང་དབང་གོང་མ་བཞི་འཆད་པའི་སྐབས་སུ། བཞི་
པ་དེ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་བཞི་པ་དངོས་སུ་བཤད་ནས། དེས་མཆོན་ནས་
འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་བཞི་པ་ཡང་རྒྱད་རྟོགས་པར་ཉན་པ་སོགས་ཀྱི་སྟོན་རུང་དུ་བྱེད་པའི་
སྐབས་དེར་བསྐྱར་བ་འགྲེལ་ཆེན་གྱི་དགོངས་པར་ཡང་བྱེད་དགོས་ཏེ། གཞན་དུ་ན་སྐྱེ་བུ་ཕྱུངས་དེ་
ལྟར་བཤད་པ་དང་འགལ་ཞིང་རྗེས་དྲན་མན་ཆད་སྟོམ་པའི་སྟོན་རུང་དུ་བྱེད་པའི་དབང་ལ་ཤེས་རབ་
ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབང་གི་བར་དགོས་ལ་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་སྟོམ་པའི་སྟོན་རུང་དུ་བྱེད་པ་ལ་འཛིག་

རྟེན་ལས་འདས་པའི་དབང་བཞི་པ་མི་དགོས་པའི་བྱད་པར་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

དབང་སོ་སོའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།

གཉིས་པ་དབང་སོ་སོའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ལ་གཉིས། དབང་གོང་མའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་དང་། དབང་གོང་མའི་ཡང་གོང་མའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ལོ།།

དབང་གོང་མའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།

དང་པོ་ལ་དབང་གོང་མའི་སྤྱུ་པའི་དབང་ནི། དཔལ་ལྷན་གཉིས་རབ་རྒྱ་མ་ལ་ཡང་དང་
པོར་རེག་པ་གང་ཡིན་སྤྱུ་པའི་དབང་ནི་དེ་ཉིད་དོ།^{༡༥} །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཕྱག་རྒྱ་མཚན་ཉིད་
དང་ལྷན་པ་ལ་སྒྲ་མས་སྒྲོབ་མ་འབྱུང་པ་དང་རྒྱ་མ་ལ་རེག་པར་བྱེད་དུ་གཞུགས། དེ་ལྟར་སྒྲོབ་མས་
ཕྱག་རྒྱའི་ལུས་ལ་འབྱུང་པ་དང་རྒྱ་མ་ལ་རེག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཁམས་བྱང་རྩལ་གྱི་སེམས་ལུས་ཀྱི་
ཆར་གཡོ་ཞིང་འབྱུང་པ་ལས་བྱུང་བའི་བདེ་བ་སྟོང་ཉིད་དང་སྤྱུར་བའི་བདེ་སྟོང་ནི་སྤྱུ་དབང་གི་
ངོ་བོ་དང་། དེ་ཡང་ཕྱག་རྒྱའི་དཀར་འཛིན་གྱི་སྤྱུ་པ་ལས་ཐོབ་པས་སྤྱུ་པའི་དབང་ཞེས་བྱ་ཞིང་།
སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་དབང་ཞེས་བྱང་བྱ་སྟེ། དགོད་པས་དགའ་བ་ཐོབ་པ་ནི། །དགོད་པ་དག་པ་སྒྲོབ་
དཔོན་ཉིད།^{༡༦} །ཅིས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ཡང་རིག་མའི་ལུས་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པས་ལུས་ཀྱི་དཀྱིལ་
འཁོར་དུ་ཐོབ་པ་ཞེས་བྱའོ།།

གཉིས་པ་གསང་དབང་ནི། གསང་བ་དག་ལས་རི་བོང་འཛིན་པ་བྱུང་བ་དང་ནི་ལྟ་བ་དག་
གིས་གསང་བའི་དབང་དུ་འབྱུང་།^{༡༧} །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྒྲ་མས་ཕྱག་རྒྱ་མཚན་ཉིད་ཆར་བཅིག་
དང་སྟོམས་པར་ཞུགས་པས་སྤྱི་བོ་ནས་ཁམས་ཞུ་བ་རྩལ་གྱི་ལམ་ནས་སྤྱུ་ལུས་ལ་ཐོབ་པ་ཉེ་གོར་བའི་ཕྱིར་ལྷན་
ཅིག་སྤྱེས་པའི་བདེ་བ་མཚན་པར་བྱས་པའི་བདེ་བའི་རྟེན་དུ་བསྟན་པ་ལྟ་^{༡༨} ཐམས་ཅད་ སྒྲ་ མའི་

ལུས་ལ་བསྐྱས་པ་ལུ་བའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ཐིག་ལེ་དེ་ཉིད་མཐེབ་སློན་གྱིས་སློབ་མའི་ཕྱེ་ལ་བཞག་པ་
 བྱངས་པ་དང་། མིག་དར་བཀོལ་ནས་རིག་མའི་བདེ་རྒྱས་པ་ལ་བལྟས་པ་ལས་ཆགས་པའི་འགྱུར་བ་
 དྲག་པོས་བྱངས་པའི་ཐིག་ལེ་ལུས་ཀྱི་ཆར་གཡོ་ཞིང་འགྱུར་བ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་བདེ་བ་སྟོང་ཉིད་
 དང་སྐྱར་བའི་བདེ་སྟོང་ནི་གསང་དབང་གི་ངོ་བོ་དང་། གསང་དབང་ཞེས་པ་རྒྱས་གསང་བ་བྱངས་པ་
 ལས་ཐོབ་པ་དང་། དགྱིལ་འཁོར་གྱི་གའི་དགྱིལ་འཁོར་དུ་ཐོབ་པའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། ལྷ་བས་དགལ་
 བཟོབ་པ་ནི། །ལྷ་བ་གསང་བ་དེ་བཞིན་ནོ།^{༡༠༩} །ཞེས་གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབང་ནི། སློབ་མས་སྤྱོད་མས་གནང་བའི་རིག་མ་མཚན་ཉིད་
 ཚང་བཅིག་ལ་མན་ངག་བཞིན་དུ་རྩ་འཛུལ་བ་བྱས་ཏེ་རྟོག་པའི་རྟགས་བྱུང་བ་མན་ངག་ལྟར་སྟོམས་
 པར་ཞུགས་ཏེ་ལས་ལ་གནས་པར་བྱས་པས་ཁམས་ཞུ་བ་གསང་གནས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་སླེབ་པ་ལས་བདེ་
 བ་སྐྱེས་སྟོང་ཉིད་དང་སྐྱར་བའི་བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་ནི་སྐབས་འདིའི་དབང་གསུམ་པ་ཤེས་རབ་ཡེ་
 ཤེས་ཀྱི་དབང་གི་ངོ་བོ་དང་། དེ་ཡང་ཤེས་རབ་མ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པས་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
 དབང་དང་། ཀུན་ད་ལྟ་བུའི་བྱང་སེམས་ཞུ་བ་ལས་ཐོབ་པས་ཀུན་རྫོབ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་དགྱིལ་
 འཁོར་དུ་ཐོབ་པའོ། །འདི་དང་འཇིག་རྟེན་པའི་བཞི་བ་གཉིས་རིག་མ་ལ་བརྟེན་ནས་བསྐྱར་བའི་ཆོ་
 རིག་མའི་རྩ་བཅའ་དགོས་པ་ནི་སྐྱེ་བུ་ཕྱིས་བཤད་དེ། དེའི་དགྱིལ་ཆོག་ལས། གཡོན་པའི་གཡོན་
 ཀྱི་རྩ་མཛུབ་མོ་ལ་རྟེན་དམར་པོ་བསམས་ལ་སྟོད་པ་ནི་ཕྱེའི་ཤི་ཞེས་བརྟེན་པས་སོ་^{༡༡༠} ཞེས་སོགས་
 སྐབས་འདིར་བཤད་པས་སོ། །

འཇིག་རྟེན་པའི་བཞི་བ་ནི། དེ་ལྟར་རིག་མ་ལ་སྟོམས་འཇུག་བྱས་པ་ལས་ཁམས་དོ་རྗེའི་རྩར་
 སླེབ་པ་དེ་ཉིད་རིམ་བཟང་བར་ཞུས་ཀྱི་བར་དུ་བཟང་བ་ལ་བརྟེན་པའི་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་བ་དང་སྟོང་ཉིད་
 སྐྱར་བའི་བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་ནི་འཇིག་རྟེན་པའི་དབང་བཞི་བ། བཞི་བ་དེ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་པའི་
 དངོས་བསྟན་བྱང་དོན་གྱི་དབང་བཞི་བ་དང་། དེ་ཡང་གསུམ་པ་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཉིད་ལ་བཞི་པར་
 བཏགས་པ་འོ། །དེ་ལྟར་ཡང་བདེ་མཆོག་སྟོད་འགྲེལ་ལས། འོར་བུའི་ནང་དུ་རྒྱུད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་
 ཀྱི་བདེ་བ་རྟོགས་པ་བཞི་བ་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབང་བསྐྱར་བའོ།^{༡༡} །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ནོ། །

དབང་གོང་མའི་ཡང་གོང་མའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།

གཉིས་པ་དབང་གོང་མའི་ཡང་གོང་མའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ལ་གཉིས། དབང་གོང་མའི་
ཡང་གོང་མའི་བྱམ་དབང་སོགས་དང་པོ་གསུམ་བཤད་པ་དང་། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་དབང་
བཞི་པ་བཤད་པའོ།

དབང་གོང་མའི་ཡང་གོང་མའི་བྱམ་དབང་སོགས་དང་པོ་གསུམ་བཤད་པ།

དང་པོ་ནི། དེ་ཡང་གོང་མའི་ཡང་གོང་མ་རྣམས་ནི་དོན་རྒྱུ་དཔོན་བདག་པོ་ཉིད་དུ་བྱེད་པའི་
དབང་པོ་ནི་ལ་བྱེད་པར་འགྲེལ་ཆེན་ལས་དངོས་སུ་བཤད་ལ།^{༡༡} འོན་ཀྱང་རྒྱ་དམྱེགས་པར་ཉན་པ་
སོགས་ཀྱི་སྒྲིབ་རུ་བྱེད་པ་ལ་ཡང་འཛིག་རྟེན་པའི་གོང་མ་གསུམ་གྱི་མཐར་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་
བཞི་པ་ཡང་བསྐྱར་དགོས་པ་ནི་སྒྲུ་བྱེད་པ་ལྟར་བཤད་པ་ལྟར་བྱེད་དགོས་པ་རྒྱུད་འགྲེལ་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་
པར་བཤད་ཟིན་པ་ལྟར་ཡིན་ནོ། །ཆོ་གའི་རིམ་པ་རྣམས་ནི་དཀྱིལ་ཆོག་རྣམས་ལས་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་།
འདིར་དབང་གསུམ་གྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་པར་རྣམས་རྩལ་ཟད་བརྟེན་ན། འདིའི་བྱམ་དབང་ནི་རིག་
མ་ལ་སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས་སྒྲོབ་མ་འབྱུང་དུ་གཞུག་པ་ལྟར་འབྱུང་ཅིང་རྩ་མ་ལ་རིག་པ་ལས་བྱང་རྒྱུ་གྱི་སེམས་
ཁུ་བ་བདུད་ཅིའི་རྒྱན་གཙུག་གཏོར་ནས་དབྱེལ་བའི་རྩ་འདབ་བརྒྱུག་ཡོད་པའི་བར་འོངས་པའི་བདེ་བ་ལ་
སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་ལེ་ཤེས་ཀྱི་དགའ་བ་བཞིར་བྱེ་བའི་བདེ་བ་སྟོང་པ་དང་སྐྱར་བའི་བདེ་སྟོང་ལེ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ་
དང་། གསང་དབང་ནི་འབྱུང་ཅིང་རྩ་མ་ལ་རིག་པའི་རིག་མ་དེའི་གསང་གནས་སུ་སྒྲོབ་མ་དེའི་དོན་རྒྱུ་ཟད་
གསོར་བ་ལས་བྱང་རྒྱུ་གྱི་སེམས་མགིན་པའི་རྩ་འདབ་སུ་མ་རྩ་རྩ་གཉིས་པ་ལས་སྒྲིང་གའི་རྩ་འདབ་
བརྒྱད་པར་འོངས་པའི་བདེ་བ་ལ་སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་ལེ་ཤེས་ཀྱི་མཆོག་དགའ་བཞིར་བྱེ་བའི་བདེ་བ་དང་
སྟོང་ཉིད་སྐྱར་བའི་བདེ་སྟོང་གི་ལེ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་། ཤེས་རབ་ལེ་ཤེས་ཀྱི་དབང་ནི་རིག་མའི་གསང་
གནས་སུ་དོན་རྒྱུ་གསོར་བ་དེ་ཉིད་ཀྱི་པོར་བསྐྱོད་པ་ལས་ལྟེ་བའི་རྩ་འདབ་དུ་གཙུ་རྩ་བཞི་པ་ལས་

གསང་གནས་ཀྱི་རྩ་འདབ་སུམ་རྩ་ཅུ་གཉིས་པར་བྱང་རྩལ་གྱི་སེམས་འོངས་ཤིང་ཁྱབ་ཤིན་ཏུ་དྲངས་པ་
 ལྷ་ཞིང་གཡོ་བ་དོ་རྗེ་ཞོར་བུའི་བུ་གཤི་མཐར་ཐུག་པར་བཤོད་པ་ལས་བྱང་བའི་བདེ་བ་ལ་སྐྱུ་གསུང་
 ཐུགས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གྱི་དགའ་བ་བཞིར་བྱེ་བའི་བདེ་བ་སྟོང་ཉིད་དང་སྐྱར་བའི་བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་
 ཤེས་ཏེ་དབང་གོང་མའི་ཡང་གོང་མའི་དང་པོ་གསུམ་གྱི་བཤད་ཚུལ་གཅིག་སྟེ།

འདི་དག་ནི་དབང་མདོར་བསྟན་ལས། ཤེས་རབ་རྩུ་མར་ཡན་ལག་ནི། རེག་པས་བྱང་རྩལ་
 སེམས་འཕྲོའི་བདེ། འོ་མ་འཛིན་པས་དབང་བསྐྱར་བ། གང་ལས་བདེ་ཐོབ་དེ་བྱིས་པ། ཡུན་
 རིང་གསང་བར་སྒྲོས་ལས་སྐྱེས། བྱང་རྩལ་སེམས་ནི་འཕོ་བའི་བདེ། གསང་བའི་དབང་བསྐྱར་
 གསང་བ་ནི། གང་ལས་བདེ་ཐོབ་དེ་དར་མ། ཡུན་རིང་གསང་བར་སྒྲོས་ལས་སྐྱེས། རོ་རྗེ་ཅེ་མོར་
 གཡོ་བའི་བདེ། ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་དབང་བསྐྱར་བ། གང་ལས་གཡོ་བའི་བཤོད་དེ་གྲག།¹¹⁹ ཤེས་
 པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་རྗེ་རྣམས་འགྲེལ་པས་བཤད་པ་ལྟར་བཤོད་པ་སྟེ། རྒྱུད་ཆོག་དེ་དག་ནི་རྣམས་པའི་
 འགྲེལ་པ་ལས། ཤེས་རབ་ཅེས་པ་ལོ་བཅུ་གཉིས་མ་ནས་བརྒྱམས་ཏེ་ལོ་ཉི་ལྔ་མའི་བར་དུ་སྟེ། དབང་
 བསྐྱར་བས་ན་རང་གི་སེམས་དགའ་བའི་སྐྱལ་པ་དང་ལྷན་མ་དེ་ཡི་རྩུ་མར་ཡན་ལག་ནི་རེག་པས་བྱང་
 རྩལ་སེམས་འཕོ་ཞེས་པ་གཙུག་ཏེར་གྱི་པདྨ་འདབ་མ་བཞི་པ་ལས་ལྷ་བ་བདུད་ཅིའི་རྒྱན་དཔལ་བའི་
 པདྨ་འདབ་མ་བཅུ་དྲུག་པའི་བར་འོངས་པས་སྐྱེའི་དགའ་བ་དང་གསུང་གི་དགའ་བ་དང་ཐུགས་ཀྱི་
 དགའ་བ་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དགའ་བའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་བདེ་བ་ཉམས་སུ་སྦྱོང་བར་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་
 ནི་བྱིས་པ་སྟེ་རྣམས་འཕྱོར་མའི་འོ་མ་འཛིན་པས་དབང་བསྐྱར་བ་ནི་དབང་དང་པོ་ཐོབ་པ་ཉིད་ཀྱི་བྱིར་
 བྱིས་པ་ཞེས་བརྗོད་དོ། རྟོན་པའི་གསང་བར་རུང་ཟད་དོ་རྗེ་གསོར་བས་བྱང་རྩལ་སེམས་ནི་འཕོ་བ་
 ཞེས་པ་མཁྱིན་པའི་པདྨ་འདབ་མ་སུམ་རྩ་ཅུ་གཉིས་པ་ལས་སྟིང་གའི་པདྨ་འདབ་མ་བརྒྱད་པའི་སྟེ་བར་
 སྐྱེའི་མཆོག་དགའ་དང་གསུང་གི་མཆོག་དགའ་དང་ཐུགས་ཀྱི་མཆོག་དགའ་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མཆོག་
 དགའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་བདེ་བ་ཉམས་སུ་སྦྱོང་བར་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྐྱེ་མ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་
 རྒྱར་བ་ཉིད་ཀྱི་བྱིར་དར་མ་སྟེ་གསང་བའི་དབང་བསྐྱར་བའོ། རྟོན་པ་དྲག་པོར་བསྟོད་པས་གཡོ་བའི་
 བཤོད་ཅེས་པ་སྟེ་བའི་བདེ་མ་འདབ་མ་དྲུག་རྩ་ཅུ་བཞི་པ་ལས་གསང་བའི་པདྨ་འདབ་མ་སུམ་རྩ་

ཅ་གཉིས་པར་བགྲོད་པ་དང་། ལུ་བ་ཐིག་ལའི་ཆ་བཙོ་ལྷའི་ཚེ་མོ་གིན་ཏུ་དྲངས་པའི་ལུ་བ་གཡོ་བ་
 རོ་རྩོམ་ལུ་ལའི་མཐར་ཐུག་པར་བགྲོད་པས་ཀྱང་ཆེན་པོ་སྟེ་སྤྱི་ཁྱོད་པར་དགའ་བ་དང་
 གསུང་གི་ཁྱད་པར་དགའ་བ་དང་ཐུགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དགའ་བ་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དགའ་
 བའི་བདག་ཉིད་བདེ་བ་ཉམས་སུ་སྦྱང་བར་བྱེད་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཆེན་པོ་སྟེ་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་
 ཀྱི་དབང་བསྐྱར་བའོ།^{༡༡༣} །ཞེས་གསུངས་སོ།།

གཞན་ཡང་རྩ་ལའོར་གོང་མ་རྣམས་ནས་འོག་མ་རྣམས་སུ་བྱང་སེམས་རིམ་གྱིས་འབབ་
 པའི་རྩུ་ལ་ལ་དབྱལ་བའི་རྩ་ལའོར་ནས་སྒྲིང་གའི་རྩ་ལའོར་དུ་འབབ་པའི་མཆོག་དགའི་ཡེ་ཤེས་ལ་
 གསང་དབང་དང་། སྒྲིང་ག་ནས་གསང་གནས་ཀྱི་རྩ་ལའོར་དུ་སླེབ་པའི་ཁྱད་པར་གྱི་དགའ་བ་ཤེས་
 རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབང་དང་། སྤྱར་ཡང་གསང་གནས་ནས་འོངས་ཏེ་རོ་རྩོམ་ལུ་ལའི་རྩེ་བ་པའི་
 ལྷན་སྦྱེས་ཀྱི་བདེ་སྟོང་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབང་དངོས་གཞི་ཡིན་པ་སོགས། ཤེས་རབ་རྩུ་མར་
 ཡན་ལག་ནི། །རེག་པས་བྱང་རྩུབ་སེམས་འཕྲོའི་བདེ།^{༡༡༤} །ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་དུ་འཆད་པ་ནི་
 ལེགས་བཤད་དོ། །རྩ་རོ་པས་དེ་ལྟར་བཤད་པ་རྣམས་སྐྱད་ཆོག་དེ་རྣམས་ཀྱི་དོན་རི་ལྟ་བ་བཞིན་
 ཡིན་པ་འདི་ཉིད་བདེ་མཆོག་སྟོང་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་བཤད་དོ།།

དེ་དག་ཀྱང་དབང་གོང་མའི་ཡང་གོང་མའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པ་ནི། དེ་ཉིད་ལས་འཛིག་
 ཉིན་པའི་དབང་གོང་མ་བཞི་བཤད་ཟིན་པའི་མཁུག་ཏུ། དོན་དམ་པས་ནི་སྤྱར་ཡང་འདི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་
 པ་དང་དོན་མེད་པའོ་^{༡༡༥} །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་དེ་དག་དོན་དམ་པ་མིན་པར་བཤད་པའི་མཁུག་ཏུ་ན་དེ་
 ཉིད་ལས། འདིར་རྒྱད་གཞན་དང་དགོངས་པའི་སྐྱད་གཞན་དང་ངེས་པའི་དོན་གྱིས་སྤྱར་ཡང་བུམ་
 པའི་སྐྱས་བསྟན་པ་བརྗོད་དེ་དེ་ལ་རེག་པ་ལ་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བུམ་པའི་དབང་
 བསྐྱར་བའོ། །གསང་བར་རོ་རྩོམ་པ་ལས་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གསང་བའི་དབང་
 བསྐྱར་བའོ། །དབང་པོ་གཉིས་སྟོམས་པར་ཞུགས་པ་ན་གང་ཞིག་འཛིག་པའི་བདེ་བ་དེ་ནི་ཤེས་རབ་
 ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབང་བསྐྱར་བའོ། །བྱུག་རྒྱ་ཆེན་པོ་རྩོམ་སུ་ཆགས་པས་གང་ཞིག་འགྱུར་བ་མེད་པའི་བདེ་
 བ་དེ་ནི་བཞི་བ་དེ་ཡང་དེ་བཞིན་གྱི་དབང་བསྐྱར་བའོ། །དེ་ལྟར་འགྱུར་བ་དང་། འགྱུར་བ་དང་། འཛིག་

པ་དང་། འགྱུར་བ་མེད་པའི་དབྱེ་བས་དབང་བསྐྱར་ནམ་པ་བཞིའོ། །འདིས་དབང་བསྐྱར་བར་བྱེད་
པ་ནི་དབང་སྟེ་¹¹⁶ ཞེས་བཤད་ནས་དེ་དག་གི་ཤེས་བྱེད་དུ། མཆོག་གི་དང་པོའི་སངས་རྒྱལ་སྐུ་
གསུངས་པ། དང་པོར་དབང་བསྐྱར་བདུན་པོ་གང་།¹¹⁷ ཞེས་སོགས་དང་། རུམ་པ་གསང་བའི་དབང་
བསྐྱར་དང་། ཞེས་པ་ནས། ལུས་ངག་སེམས་ནི་དག་པར་བྱེད།¹¹⁸ ཅེས་པའི་བར་གྱི་དབང་མདོར་
བསྟན་གྱི་རྒྱུད་བྲངས་ནས་བཤད་དོ།

འདི་ལྟ་བུའི་གསང་དབང་དང་གེས་རབ་ཡེ་གེས་ཀྱི་དབང་དངོས་དབང་དུ་བསྐྱར་བ་རབ་
བྱུང་ལ་མི་རུང་བ་ལ་དགོངས་ནས་དཔལ་ལྷན་ཨ་ཏི་ཤས་ལམ་སྟོན་ལས། དང་པོའི་སངས་རྒྱལ་རྒྱུད་
ཆེན་ལས། །རབ་རྟུ་འབད་པས་བཀག་པའི་ཕྱིར། གསང་བ་གེས་རབ་དབང་བསྐྱར་ནི། ཆངས་པར་
སྟོད་པས་བྲང་མི་བྱ། གཤམ་ཏེ་དབང་བསྐྱར་དེ་འཛིན་ན། ཆངས་སྟོད་དཀའ་ལུབ་ལ་གནས་པས། བཀག་
པ་སྟེད་པར་གྱུར་པའི་ཕྱིར། དཀའ་ལུབ་སྟོམ་པ་དེ་ཉམས་ཏེ། བརྟལ་ཞུགས་ཅན་དེ་པམ་པ་ཡི། །ལྷང་བ་
དག་ནི་བྱུང་གྱུར་ཅིང་། །དེ་ནི་རན་སོང་ངེས་ལྷང་བས། བྱུ་བ་པ་ནམ་ཡང་ཡོང་མ་ཡིན།¹¹⁹ ཞེས་གསུངས་
པ་ཡིན་ཏེ། རྩས་གསང་བ་བྱུང་བའི་གསང་དབང་བསྐྱར་བ་ཅམ་གྱིས། བརྟལ་ཞུགས་ཅན་དེ་པམ་
པ་ཡི། །ལྷང་བ་དག་ནི་བྱུང་གྱུར་ཅིང་། ཞེས་གསུངས་པའི་པམ་པ་མི་འབྱུང་བས་སོ།

གཞན་ཡང་དབང་གོང་མའི་ཡང་གོང་མ་དང་པོ་གསུམ་ནི་ཕྱག་རྒྱ་དགུ་ལ་འཁྱུད་ཅིང་རྩ་མ་
ལ་རེག་པ་ལས་བྱུང་བའི་བདེ་བ་སྟོང་ཉིད་དང་སྐྱར་བའི་བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་གེས་ནི་བྱམ་དབང་གི་ངོ་བོ་
དང་། ཕྱག་རྒྱ་ལོ་བཅུ་གཉིས་མ་ནས་ཉི་ཤུ་མའི་བར་དགུ་ལ་བྲམ་མས་སྟོམས་པར་ཞུགས་ཤིང་གེས་རབ་
མའི་ནར་ནུ་སི་ཀ་རྩ་དབུ་མའི་མས་སྟུ་བ་ཞིབ་པར་བྱས་ནས་ཁམས་བྱང་རྒྱུ་བ་ཀྱི་སེམས་ཐེག་ལེ་དང་
བཅས་པའི་ངོ་རྩེ་སྟོབ་མ་ལམ་གྱི་སེམས་རྒྱུད་དག་པར་བྱས་པ་དེའི་ཁར་བཅུག་ནས་བྱང་སེམས་འཕང་
བར་བྱ་ཞིང་དེ་ལྟར་འཕངས་པའི་བྱང་རྒྱུ་བ་ཀྱི་སེམས་ལྷངས་པ་ལས་བྱུང་བའི་བདེ་སྟོང་སྐྱར་བའི་ཡེ་
གེས་ནི་གསང་དབང་གི་ངོ་བོ་དང་། དང་པོར་རང་གི་རྒྱུང་མ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ནས་ལོ་བཅུ་
གཉིས་མ་ནས་ཉི་ཤུ་མའི་བར་དགུ་པོ་གང་དང་གང་ལ་འདོད་པ་སྟོད་པར་རྩ་ས་པ་ནམས་ལ་སྟོམས་
འཇུག་བྱེད་པ་སྟེ་མཆོན་བྱེད་ནས་རྒྱུ་ཆོད་གཉིས་ན་ཉི་མ་འཆར་བ་དེ་བྱིད་དུའོ། །དེ་ལྟར་སྟོམས་པར་

ཞུགས་པ་ལས་བྱུང་བའི་བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་ནི་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབང་གི་ངོ་བོ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་
བཤད་པའི་དབང་གོང་མ་དང་གོང་མའི་ཡང་གོང་མའི་དབང་བསྐྱར་སྒྲུབ་ཆུ་ལ་རྣམས་ནི་ཁྱིམ་པ་ལ་དབང་དེ་
རྣམས་དངོས་དབང་དུ་བསྐྱར་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། དགེ་སྟོང་སོགས་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ལ་ནི་མོས་
པ་ཡིད་བྱེད་ཅམ་གྱིས་དབང་དོན་ངོ་འཕྲོད་དེས་སུ་བྱས་ནས་བསྐྱར་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། དགེ་སྟོང་དོ་རྩེ་
འཛིན་པ་སྐྱགས་འཆང་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་ཡང་ཡང་གསུངས་ཤིང་། དགེ་སྟོང་དང་དགེ་ཆུ་ལ་སོགས་ལ་
འདིར་བཤད་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གསང་དབང་དང་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབང་དངོས་དབང་དུ་
བསྐྱར་ན་བསྐྱབ་པ་ལས་ཉམས་པར་འགྱུར་བས་སོ།།

འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་དབང་བཞི་པ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་དབང་བཞི་པ་བཤད་པ་ལ་གསུམ། སྐབས་
འདིར་བསྐྱར་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ནས་གསུངས་པའི་དབང་བཞི་པ་བཤད་པ་དང་། སྐབས་རྒྱུད་རྣམས་
ཀྱི་དགོངས་པ་གྲུབ་ཆེན་རྣམས་ཀྱིས་བཀལ་བའི་དབང་བཞི་པ་ངོས་གཟུང་བ་དང་། དེ་གཉིས་ལན་
ཚུན་དོད་ཐུབ་^{༡༩} ཡིན་ཆུ་ལ་བཤད་པའོ།།

དང་བོ་ནི་ཡེ་ཤེས་ལེའུའི་བརྒྱ་བཅུ་གཉིས་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། དགོད་པ་དང་ལྟ་བ་
དང་ལག་པ་བཅང་བ་དང་གཉིས་གཉིས་སྟོར་བ་ཞེས་པ་དབང་རྣམ་པ་བཞི་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་མི་
འགྱུར་ངོ་། །འདིར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ནི་གཉིས་གཉིས་འབྱུང་པ་མེད་པ་སྟེ་ལས་ཀྱི་བྱ་བ་རྒྱུའི་རྒྱ་ལས་
སྟེས་པ་ནི་རྣམ་པར་དབྱེད་ན་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་སུ་མི་འགྱུར་ངོ་།^{༢༠} ཞེས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་དབང་བཞི་པ་ནི་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་སུ་གསུངས་ལ། གཉིས་
སུ་མེད་རྒྱུའི་གཉིས་ནི་སྟོང་པ་དང་བདེ་བ་ལ་རྒྱུད་འགྲེལ་གཉིས་ཀ་ལས་ཡང་ཡང་བཤད་ཅིང་།
སྟོང་པ་ཡང་བདེན་སྟོང་ཅམ་མ་ཡིན་གྱི་རྣམ་ཀླན་མཆོག་ལྟན་གྱི་སྟོང་གཟུགས་དང་། བདེ་བ་ཡང་
བདེ་བ་ཁྱད་པར་ཅན་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་སྟེ། སྟོང་གཟུགས་ཡཔ་ཡུམ་ཞལ་སྟོར་གྱི་རྣམ་

བ་ཅན་གྱི་སྐྱེ་དང་མཆོག་ཏུ་མི་འཇུག་པའི་བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་པའི་བྱང་འཇུག་དེ་ཉིད་
 དབང་བཞི་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་དེའི་བདེ་བ་མི་འཇུག་པའི་བདེ་བ་ལ་བྱེད་དགོས་པ་ནི་ཡེ་ཤེས་ལེའུ་
 ཆོག་ས་བཅད་བརྒྱ་བརྒྱ་བཞི་བ་ལས། དེ་ལས་མུ་རན་འདས་པའི་བདེ་བ་འཕོ་མེད་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པ་
 འཇུག་མེད་ཉིད་ནི་བཞི་བ་སྟེ།^{༡༩} ཞེས་གསུངས་ཤིང་། སྟོང་བ་ཡང་དེའི་འབྲེལ་བར། ལས་ཀྱི་ཕྱག་
 རྒྱ་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱའི་རྒྱ་དང་བྲལ་བ་སྟོང་བ་ཉིད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པ་རབ་ཏུ་གསལ་བའི་
 མཆོན་ཉིད་དོ།^{༡༩} ཞེས་རྣམ་ཀླན་མཆོག་ལྷན་གྱི་སྟོང་གཟུགས་ལ་གསལ་བར་གསུངས་སོ། །གཞན་
 ཡང་ཁམས་ལའི་མདོར་བསྐྱས་དང་པོ་ལས། མཆོག་ཏུ་མི་འཇུག་པའི་བདེ་ཉིད་ནི། །སངས་རྒྱས་
 རྣམས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཏེ།^{༢༠} ཞེས་པ་འདིས། བཞི་བ་དེ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་བཞི་བ་ཞེས་པའི་བསྟན་དོན་མི་འཇུག་པའི་བདེ་བ་བསྟན་པ་དང་། གང་ཞིག་དེ་ནི་སྤྱད་ཡང་
 དེ་བཞིན་འདིས། །རང་གི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོར་རྒྱལ་བས་གསུངས།^{༢༡} ཞེས་པ་འདིས། དེ་བཞིན་
 ཞེས་པའི་བསྟན་དོན་རྣམ་ཀླན་མཆོག་ལྷན་གྱི་སྟོང་གཟུགས་བསྟན་པའི་སྟོན་ས་མི་འཇུག་པའི་བདེ་སྟོང་
 དང་སྟོང་གཟུགས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་དབང་བཞི་བར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་དབང་མདོར་བསྟན་
 གྱི་རྒྱ་ངོ་བོའི་འབྲེལ་བ་ལས། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཞེས་པ་རྣམ་མཁའ་ལས་བྱུང་བའི་གཟུགས་ཏེ་དེའི་རྗེས་
 ཆགས་སྤྱི་ངོ་ལ་རང་གི་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་སྟོབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་སྐྱེས་པ་གཡོ་མེད་ཅེས་པ་དོ་རྗེའོར་བྱ་
 ལས་སྤྱི་ངོ་ལ་དུ་གཡོ་བ་ལས་འཇག་པ་འགོག་པ་སྐྱེའི་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་དགའ་བ་དང་གསུང་གི་ལྷན་
 ཅིག་སྐྱེས་པའི་དགའ་བ་དང་བྱ་གས་ཀྱི་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་དགའ་བ་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་
 པའི་དགའ་བའི་བདག་ཉིད་ལྷ་བ་བདུད་ཅི་མི་འཕོ་བའི་བདེ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཆེན་
 པོ་ཞེས་བྱ་བ་དབང་བསྐྱར་བ་བཞི་བ་སྟེ། བཞི་བ་དེ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་པའི་གསུང་གིས་
 བརྗོད་པའོ། །འདི་ནི་སྤྱི་བ་པ་མེད་པ་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལྷག་པར་རྟོགས་པ་དེས་
 གྲུབ་པའི་རོས་ཟངས་ལ་སོགས་པའི་ཁམས་རྣམས་གསེར་གྱི་ངོ་བོ་བཞིན་དུ་སྤྱི་བ་པ་དང་བཅས་པའི་
 སུང་པོ་དང་ཁམས་ལྷ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལྷ་དང་ལྷ་མོ་ལྷ་ལ་སོགས་པ་སྐྱེ་དགའི་
 ངོ་བོས་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་སྐྱེ་དགའི་བདག་པོའོ།^{༢༢} ཞེས་གསུངས་པ་འདི་དག་ནི།

ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་རྗེས་ཆགས་ལས། སྤྱི་པ་གཡོ་མེད་བདེ་བ་ནི། ཤེས་རབ་ཆེན་པོའི་དབང་
བསྐྱར་བ། གང་ལས་གཡོ་མེད་རྟོགས་པ་སྟེ། སྤྱི་དགའི་བདག་པོར་རྣམ་ཤེས་བྱ།^{༡༥} ཞེས་པའི་
འགྲེལ་པ་ཡིན་ལ།

རྩ་འགྲེལ་འདི་རྣམས་ཀྱིས་ནི་རྣམ་མཁའ་ལས་བྱུང་བའི་གཟུགས་རྗེས་དྲན་གྱི་སྐབས་སུ་
སྟོང་གཟུགས་ཡབ་ཡུམ་དངོས་གནས་ལ་གྲུབ་པའི་ཡུམ་སྣ་ཚོགས་ཡུམ་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་ལ་རྗེས་སུ་
ཆགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་རང་གི་ཉམས་སྦྱོང་བསྐྱོམས་པ་ལས་སྤྱི་པ་སྐྱབ་བདུད་ཅི་བྱང་རྩུབ་གྱི་
སེམས་དོན་རྟོག་བྱ་ལས་མི་འཕོ་བའི་མི་འཇུག་བའི་བདེ་བ་ལ་སྤྱིའི་ལྷན་སྤྱིས་སོགས་བཞིར་བྱེ་བའི་མི་
འཇུག་བའི་བདེ་བ་དང་པོ་དེ་འཛིག་རྟོག་ལས་འདས་པའི་དབང་བཞི་བར་བསྟན་ལ། དེ་ལྟར་བསྟན་པ་
ཉིད་ཀྱིས་མི་འཇུག་བའི་བདེ་བ་ཉི་མེ་ཆོག་སྟོང་དྲུག་བརྒྱའི་ཐོག་མ་དང་པོར་ཐོབ་པ་ཉིང་ལ་འཛིན་གྱི་
ཡན་ལག་དང་པོར་ཐོབ་པ་ནས་དབང་བཞི་པའི་ཡ་མཐའ་འཛོག་པ་ཡིན་ནོ། དེ་ལྟ་བུའི་མི་འཇུག་བའི་
བདེ་བ་འདི་རིང་དུ་བསྐྱོམས་པ་ལས་སྤྱི་བ་པ་མེད་པ་འཛིག་རྟོག་ལས་འདས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལྷག་པར་
རྟོགས་པ་དེས་གྲུབ་པའི་རོས་ཟངས་ལ་སོགས་པ་གསེར་དུ་སྦྱར་བ་བཞིན་དུ་སྤྱི་བ་པ་དང་བཅས་པའི་
སྤང་པོ་ལྷ་ཁམས་ལྷ་ལ་སོགས་པ་གཤེགས་པ་ལྷ་གཤེགས་མ་ལྷ་ལ་སོགས་པ་སྤྱི་དགའི་རོ་པོར་རྟོགས་
པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དབང་བཞི་བ་ལ་སྤྱི་དགའི་བདག་པོ་ཞེས་བྱའོ། ཞེས་བཤད་དོ།

འོན་ཀྱང་འཛིག་རྟོག་ལས་འདས་པའི་དབང་བཞི་པ་མི་འཇུག་བའི་བདེ་བ་ཁོན་ལ་འཛོག་གམ་
སྟམ་ན། དེ་ནི་དབང་བཞི་པའི་ཆ་གས་ཡིན་པས་དབང་བཞི་པ་ཞེས་རྗོད་པ་ཡིན་གྱི་དབང་བཞི་པ་ཡོངས་
རྫོགས་ནི་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་མི་འཇུག་བའི་བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་དང་རྣམ་ཀླ་ན་མཆོག་ལྷན་གྱི་སྟོང་
གཟུགས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་པའི་བྱང་འཇུག་ལ་འཛོག་པ་ན་རོ་པོའི་འགྲེལ་པའི་དགོངས་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ།
འགྲེལ་པ་དྲངས་མ་ཐག་པ་དེའི་འཕྲོ་ཉིད་ལས། མཆོག་ཏུ་མི་འཇུག་བའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་དང་ལྷན་
པའི་ལུས་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་གཞག་པ་སྟེ། དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོར་གསུངས་པ། ལུས་ནི་དྲངས་
ཤིང་རྩལ་ལྷན་ཉམས་པ་རྣམ་མཁའ་དང་མཚུངས་མཚན་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རབ་རྫོགས་འཇུག། ལྷ་

ཚོགས་འཛིག་རྟེན་གསུམ་པོ་ཉིད་ནི་དྲངས་ཤིང་སྒྲིབ་པ་རྣམ་པར་བྲལ་བ་མི་ལམ་བཞིན་དུ་སྤང་། རྒྱུད་ནི་
ཀྱུན་ནས་ཆད་པ་མིང་ཅིང་དུ་མའི་རྒྱུད་གཞན་དག་གིས་གཞན་གྱི་སྤྲིང་ལ་འཇུག་པ་སྟེ། ཁེམས་ནི་དམ་པའི་
བདེ་བས་གང་ཞིང་མི་གཡོ་ཐམས་ཅད་དུས་སུ་ལྷན་ཅིག་སྒྲིམ་པས་འཁྱུད་པ་འོ། ཞེས་མཚོགས་ཏུ་མི་འགྱུར་
བའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་དང་ལུས་ཏེ་སྒྲིམ་པ་དེ་དབང་བཞི་པར་བཤད་ནས།^{༡༥} དེའི་ལུས་དང་བདེ་
བའི་སེམས་དང་དེ་གཉིས་ལྷན་ཅིག་ཏུ་ཚོགས་པའི་རྩལ་རྒྱུད་ཉིད་ཀྱིས་འཆད་པར་བཞེད་ནས་ཡེ་ཤེས་ལེན་
ཚོགས་བཅད་བརྒྱུ་རེ་བཞི་པ། ལུས་ནི་དྲངས་ཤིང་^{༡༦} ཞེས་སོགས་དྲངས་པ་ཡིན་ནོ། ཇེ་ལ། ལུས་ནི་
དྲངས་ཤིང་རྩལ་ཐུན་ཉམས་པ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འབྲས་དུས་ཀྱི་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་སྒྲིག་གསུང་ཐུགས་ངོས་བཟུང་
བ་ན་དྲངས་ཤིང་ཐོགས་པ་མེད་པ་ནམ་མཁའ་དང་མཚུངས་ཤིང་རྩལ་ཐུན་བ་དང་བྲལ་བའི་སྟོང་ག་ཟུགས་
མཚན་དང་དཔེ་བྱུད་ཀྱིས་བརྒྱན་པ་སྒྲུ་དང་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཐུགས་སུ་གསུངས་པ་ཉིད་ལ་དགོངས་ཏེ་
ལུས་སྟོང་ག་ཟུགས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲུ་དང་ཐུགས་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་སྟོང་ཉིད་ལ་རོག་ཅིག་ཏུ་ཞུགས་པ་གཉིས་
ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་དུ་བྱུང་འཇུག་ཏུ་རྒྱུད་པ་དེ་དབང་བཞི་པ་ཡིན་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ། ལུས་ནི་དྲངས་ཤིང་ཞེས་
སོགས་ཀྱི་རྒྱུད་དྲངས་པས་སོ།།

མདོར་ན་དབང་བཞི་པ་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ནི་ཉིང་རེ་འཛོལ་གྱི་ཡན་ལག་ཐོབ་མ་
ཐག་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་དང་ཡབ་ཡུམ་ཞལ་སྒྱུར་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་
ཀྱི་སྟོང་ག་ཟུགས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་བྱུང་འཇུག་ནས་བཟུང་སྟེ་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་བྱུང་འཇུག་གི་བར་གྱི་
འགྱུར་མེད་ཀྱི་བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་དང་སྟོང་ག་ཟུགས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་བྱུང་འཇུག་ཐམས་ཅད་ལ་
འཛོག་པ་སེམས་འགྲེལ་སྒྲོར་གསུམ་དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་པའི་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་སྐས་རྒྱུད་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་གྲུ་བ་ཆེན་རྣམས་ཀྱི་བཀྲལ་བའི་དབང་བཞི་པ་
ངོས་བཟུང་བ་ནི། དབང་བཞི་པའི་དོན་མཐར་ཐུག་པ་ནི་མི་སྒྲོབ་པའི་བྱུང་འཇུག་དག་པའི་སྒྲུ་མའི་སྒྲུ་
དང་བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་མཐར་ཐུག་པའི་འོད་གསལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་པའི་ཁ་སྒྲོར་ཡན་
ལག་བདུན་ལྷན་དེ་ཡིན་ནོ། ཡན་ལག་བདུན་ནི་རྣམ་དབང་གྲགས་པས། འོངས་སྟོང་རྫོགས་དང་ཁ་
སྒྲོར་བདེ་ཆེན་རང་བཞིན་མེད། རྟིང་རྟེན་ཡོངས་གང་རྒྱུན་མི་འཆད་དང་འགོག་པ་མེད། ཡན་ལག་

བདུན་བཤད་¹³⁰ ཅེས་པ་ལྟར་མཚན་དཔེས་སྒྲུལ་པའི་ལོངས་སྒྲུབ་དང་། དེ་ཡང་ཡབ་ཡུམ་ཞལ་སྒྲུབ་གྱི་
 རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ལ་སྒྲུབ་དང་། རྒྱ་ཆེ་བ་ཟག་པ་མེད་པ་རྒྱ་ཆོམ་པ་དེ་ཡང་འཁོར་བ་ཇི་སྟེན་དུ་གནས་པའི་
 བདེ་ཆེན་དང་། དེ་ཡང་བདེན་པར་མེད་པས་རང་བཞིན་མེད་པ་དང་། སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོས་སེམས་ཅན་
 ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་བས་སྟོང་རྗེས་དེས་པར་གང་བ་དང་། ལོངས་སྒྲུབ་དེ་རྒྱན་མི་འཆད་དུ་འབྱུང་བས་
 རྒྱན་མི་འཆད་པ་དང་། སྒྲུལ་སྒྲུ་རྣམས་རྒྱན་མི་འཆད་པ་ཡིན་ནའང་སྒྲུབ་པ་ཡང་ཡང་སྒྲུབ་པ་དང་མི་འདྲ་
 བར་ལོངས་སྒྲུབ་དེ་ཉིད་རྣམ་མཁའ་མ་ཞིག་བར་དུ་སྒྲུབ་བ་སྒྲུབ་མི་སྟེན་པས་འགོག་པ་མེད་པའོ། །དེ་ལྟ་བུའི་
 མི་སྟོབ་པའི་བྱང་འཇུག་དབང་བཞི་པར་བཤད་པ་དེ་ཡང་དབང་བཞི་པའི་གཙོ་བོ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་གྱི།
 གཞན་དུ་ན་རིམ་པ་བཞི་པའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་དག་པའི་སྒྲུ་མའི་སྒྲུར་བཞེངས་པའི་དག་པའི་སྒྲུ་མའི་
 སྒྲུ་དང་དོན་གྱི་འོད་གསལ་རོ་བོ་དབྱེར་མེད་དུ་ཚོགས་པའི་སྟོབ་པའི་བྱང་འཇུག་རྣམས་ཀྱང་དབང་བཞི་
 པ་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ཡིན་ནོ།།

གལ་ཏེ་མི་སྟོབ་པའི་བྱང་འཇུག་གི་སྒྲུབ་པ་ལ་འཕྱོར་སོགས་ཡན་ལག་བདུན་ཚང་དུ་ཆུག་མོད།
 ཡན་ལག་བདུན་ལྟན་ལྟན་དེ་དབང་བཞི་པ་ཡིན་པ་ལ་ཤེས་བྱེད་ཅི་ཡོད་སྟུམ་ན། དེ་དབང་བཞི་པར་གྲུབ་པ་ནི་
 ཡན་ལག་བདུན་ལྟན་ལས། དེ་ལྟར་དགྲ་དང་ལྟན་ཉིད་ཕྱིར། །ཡང་གི་སྒྲུ་དོན་ལྟན་ཕྱིར་དང་། །དེ་བཞིན་
 སྒྲུ་དོན་སྒྲུས་ཉིད་ཕྱིར། །བཞི་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་བདག་འདོད།¹³¹ ཅེས་བཤད་དོ། །དེའི་དོན་ནི་རྒྱུད་རྣམས་
 ལས། བཞི་པ་དེ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ།¹³² ཞེས་དང་། ལ་ལར། དེ་ལྟར་དེ་བཞིན་བཞི་པ་ཡང་། ཞེས་འབྱུང་
 བའི་བཞི་པ་སྟོབ་པ་ན་དབང་གསུམ་པའི་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་དཔེར་སྒྲུངས་ཏེ་དེས་མཚོན་ནས་དབང་བཞི་པ་
 སྟོན་ལ། དེ་ལྟར་དེ་བཞིན་བཞི་པ་ཡང་། ཞེས་པའི་ཚིག་དེ་ལ་ནི་དེ་ལྟར་གྱི་སྒྲུ་དང་དེ་བཞིན་གྱི་སྒྲུ་དང་ཡང་
 གི་སྒྲུ་དང་གསུམ་ཡོད་པའི་དོན་བཤད་ན་དབང་བཞི་པ་ནི་ཡན་ལག་བདུན་ལྟན་དུ་གྲུབ་པས་བཞི་པ་ནི་
 སྒྲུར་བཤད་པ་དེ་བཞིན་དུ་བདག་དག་དབང་གྲགས་པ་འདོད་ཅེས་བཤད་པའོ། །འདི་དག་ནི་མཚོན་
 པ་ཙམ་སྟེ་རྒྱས་པར་ནི་རྒྱགས་རིམ་ཆེན་མོ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།¹³³

གསུམ་པ་དེ་གཉིས་ཡན་རྒྱུན་དོད་བྱུང་ཡིན་ཚུལ་བཤད་པ་ནི། སྒྲུ་རྒྱུད་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་

མ་ལས་གྲུབ་རྣམས་གྱིས་བཀྲལ་བའི་དབང་བཞི་པ་དག་པའི་སྐྱེ་ལུས་དང་དོན་གྱི་ལྷན་སྦྲེས་གྱི་བདེ་བ་དོན་
 དབྱེར་མེད་པའི་སྐྱེ་ལུས་དེ་ནི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་གྱི་གཞོན་པའི་རྒྱུད་འོད་ཟེར་ལྷ་པ་ལས་གྲུབ་པ་དང་། བདེ་
 བ་ཡང་ལྷན་སྦྲེས་གྱི་བདེ་བ་ཙམ་ལ་བཤད་པ་མ་གཏོགས་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བའི་བཤད་པ་མེད་ལ།
 དུས་འཁོར་ནས་ནི་སོར་བསམ་གྱིས་བསྐྱབས་པའི་སྟོང་གཟུགས་གྱི་སྒྲུང་བ་ཐེ་བཟང་དུ་འཕེལ་བ་ལས་
 རྗེས་དྲན་གྱི་སྐབས་སུ་དངོས་གནས་ལ་སྟོང་གཟུགས་ཡབ་ཡུམ་ཞལ་སྦྱོར་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྲུབ་པ་དེ་
 ཉིད་ཐེ་བཟང་ལ་སོང་བའི་ཉིང་ཇེ་འཛིན་ཡན་ཆད་གྱི་སྟོང་གཟུགས་ནི་རྣལ་འབྱེར་པའི་སེམས་གྱི་སྒྲུང་
 བ་ཙམ་ལས་སྐྱབ་པ་མ་གཏོགས་བསྐྱབ་གཞི་གཞི་ལ་མེད་པ་དང་། བདེ་བ་ཡང་ལྷན་སྦྲེས་གྱི་བདེ་བ་
 ཙམ་གྱིས་མི་ཆོག་པར་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ལ་བཤད་པས་ལུགས་གཉིས་གྱི་ཟུང་འཇུག་རིམ་ལྷ་པ་
 བཞིན་མ་མཐུན་ན་འང་དབང་བཞི་པ་མཐར་ཐུག་པ་ནི་ཡན་ལག་བདུན་ལྷན་གྱི་སྐྱེ་གཉིས་དོན་དབྱེར་
 མེད་ལ་འདོད་པར་ནི་ལུགས་གཉིས་མཐུན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་ཉིང་ཇེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་ཡན་ཆད་གྱི་
 སྟོང་གཟུགས་ཡབ་ཡུམ་ཞལ་སྦྱོར་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱིས་དག་པའི་སྐྱེ་ལུས་ཡབ་ཡུམ་ཞལ་སྦྱོར་གྱི་རྣམ་པ་
 ཅན་གྱི་དོད་ཐུབ་ཅིང་། བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་ནི་གཉིས་ཀ་ལས་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་སྐྱས་
 རྒྱུད་གྱི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བའི་མ་ལས་གྲུབ་རྣམས་གྱི་བཤད་སྟེལ་ལ་མཆོག་མི་འགྱུར་གྱི་བདེ་བ་ཉི་ཟླ་
 ཆིག་སྟོང་དུ་ག་བརྒྱར་བཤད་པ་དང་། དེ་དངོས་སུ་འདྲེན་པར་བྱེད་པའི་ཐུག་བྱའི་རྣམ་གཞག་དང་
 བཅས་པ་དངོས་སུ་མ་བྱུང་བ་རྣམས་གྱི་དོན་ལ་དབྱུང་པར་བྱ་དགོས་སོ། །

དེ་ལྟར་ན་ལུགས་གཉིས་ཀའི་དབང་བཞི་པ་བསྐྱར་བའི་ཚུལ་ནི་དབང་བཞི་པའི་དོན་
 ཆོག་གིས་ལེགས་པར་བརྟུན་དེ་སློབ་མས་དེའི་གོ་བ་རྟེན་པ་ཙམ་གྱིས་དབང་བཞི་པ་ཆོག་གི་སྟོ་
 བས་བསྐྱར་བ་དང་ཐོབ་པར་འཛོག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་དོན་དམ་བྱང་ཚུབ་སེམས་གྱི་དཀྱིལ་
 འཁོར་དུ་ཐོབ་པ་དང་། སྟོ་གསུམ་གྱི་དྲི་མ་ཐ་མོ་སྦྱོང་བ་དང་། རྩོམ་གསུམ་དབྱེར་མི་བྱེད་པའི་
 སྐྱེ་འགྲུབ་པའི་སྐལ་བ་ཅན་དུ་བྱེད་ཅིང་། ཟུང་འཇུག་གི་རྩོགས་རིམ་སྟོམ་པ་ལ་དབང་བར་བྱེད་དོ། །དེ་
 དག་གིས་དབང་གི་རྣམ་གཞག་མདོར་བསྐྱས་པ་ཙམ་ཞིག་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

ལེའུ་བཞི་པ། སྐྱབ་པའི་ལེའུ།

༣༡། །གཉིས་པ་བསྐྱེད་རྫོགས་འབྲས་སུ་དང་བཅས་པའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ལ་གསུམ། བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་དང་རྫོགས་པའི་རིམ་པའི་གྲངས་ངེས་དང་གོ་རིམ་བཤད་པ་དང་། རིམ་པ་གཉིས་སོ་སོའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་དང་། རིམ་པ་གཉིས་ཀྱི་འབྲས་སུ་འཛུགས་གཞག་བཤད་པའོ།།

བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་དང་རྫོགས་པའི་རིམ་པའི་གྲངས་ངེས་དང་གོ་རིམ་བཤད་པ།

དང་པོ་ལ་གཉིས། རིམ་གཉིས་ཀྱི་གྲངས་ངེས་དང་། གོ་རིམ་མོ།།

དང་པོ་ནི་དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བསྐྱོམ་བྱའི་ལམ་ལ་བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་དང་རྫོགས་པའི་རིམ་པ་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་ཏེ། དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་དབང་གིས་ལམ་སྐྱོམ་པའི་སྟོན་རུ་བྱས་པའི་གང་ཟག་དེ་ལ་དངོས་གྲུབ་ཐ་མ་དང་འབྲིང་པོ་འཛིག་རྟེན་པའི་དངོས་གྲུབ་ཅན་དོན་དུ་གཉེར་བའི་གང་ཟག་གཅིག་དང་མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་སྤྲོ་ན་མེད་པ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱུ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་གང་ཟག་གཉིས་སུ་ངེས་ཤིང་། གང་ཟག་དང་པོས་བསྐྱོམ་པར་བྱ་བའི་ལམ་ལ་བསྐྱེད་རིམ་ཉིད་དུ་ངེས་པ་དང་། གང་ཟག་གཉིས་པས་མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་འགྲུབ་པའི་ཉི་རྒྱུ་རྫོགས་རིམ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་སྤྲོ་བྱེད་ཀྱི་ལམ་ལ་བསྐྱེད་རིམ་ཉིད་དུ་ངེས་ཤིང་། དེ་ལྟར་རྒྱུ་སྤྲོ་བ་ནས་མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་འགྲུབ་པའི་ཉི་རྒྱུ་ལ་རྫོགས་རིམ་ཉིད་དུ་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གཉིས་པ་གོ་རིམ་ནི་གསང་འདུས་རིམ་ལྟར་སྟོབ་དཔོན་སྐྱབ་ཀྱིས། བསྐྱེད་པའི་རིམ་ལ་ལེགས་གནས་ཤིང་། །རྫོགས་པའི་རིམ་པ་འདོད་རྣམས་ལ། །ཐབས་འདི་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱུས་ཀྱིས། །སྐྱུ་ཀྱི་རིམ་པ་ལྟ་བུར་གསུངས། ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དང་པོ་ནས་སྐྱགས་སྤྲོ་མེད་ཀྱི་ལམ་གྱིས་བཟོད་པ་གཞིར་བཞག་པ་ལ་དང་པོར་བསྐྱེད་རིམ་མཐར་ཕྱིན་པར་བྱས་ཏེ་དེ་ནས་རྫོགས་རིམ་མཆོན་ཉིད་ཆང་བ་སྐྱེ་བའི་གོ་རིམ་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། ཕྱི་ནང་གི་སྟོན་རྣམས་པ་སྟོང་བྱེད་ཀྱི་

བསྐྱེད་ཅིང་ཁྱིམ་གྱིས་རྒྱུན་སྲིད་པར་མ་བྱས་པར་གྱི་ནང་གི་སྒྲོན་སྒྲོལ་མོ་ནས་འགོག་པའི་རྫོགས་ཅིང་མཆོན་
 ཉིད་ཆོར་བ་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱུད་པར་དུ་ཡང་རྫོགས་ཅིང་གྱི་སྐྱབས་སུ་སྒྲོང་གཟུགས་སྒྲོ་ཚོགས་
 པ་ཤར་བ་དེ་ཉིད་མི་འཕྱུར་བའི་བདེ་བ་འདྲེན་ཅུས་གྱི་མཆོན་དཔེས་བརྒྱན་པའི་སྒྲོང་གཟུགས་ཡབ་
 ཡུམ་ཞལ་སྒྲོར་གྱི་ནུམ་པ་ཅན་དུ་དངོས་སུ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ལ་བསྐྱེད་ཅིང་གྱི་མ་སྐྱེ་ཞལ་ལྷག་གི་ནུམ་
 པ་ཅན་ལ་རེག་མཐོང་གི་མཆོན་མ་ཅན་གྱི་བསྐྱེད་ཅིང་མཐར་ཕྱིན་པ་ཕྱོན་དུ་འགོ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

འདི་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དང་པོ་ནས་སྒྲགས་སྒྲ་མེད་གྱི་ལམ་གྱིས་བཤོད་པ་གཞིར་བཞག་པ་
 ལ་ཡང་རྫོགས་ཅིང་གྱི་ཕྱོན་དུ་ངེས་པར་བསྐྱེད་ཅིང་འགོ་དགོས་པ་མ་གྲུབ་ཏེ། གལ་ཏེ་དང་པོ་ནས་
 སྒྲགས་སྒྲ་མེད་གྱི་ལམ་གྱིས་བཤོད་པ་བཞིར་བཞག་པ་ལ་ཡང་བསྐྱེད་ཅིང་རྫོགས་ཅིང་གྱི་ཕྱོན་དུ་ངེས་
 པར་འགོ་དགོས་ན་སྒྲ་མེད་གྱི་ལམ་གྱིས་འཛོར་རྒྱ་བ་ལ་ངེས་པར་བསྐྱེད་ཅིང་སྒྲོམ་པ་ཕྱོན་དུ་འགོ་
 དགོས་པ་ལས་དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། བསྐྱེད་ཅིང་སྒྲོམ་པ་མཐར་ཕྱིན་པས་འཛིག་རྟེན་པའི་དངོས་གྲུབ་ཙམ་
 འབྱུང་གྱི། དངོས་གྲུབ་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱུས་འབྱུང་པའི་རྒྱར་མི་འཕྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁམས་ལའི་མདོར་
 བསྐྱས་དང་པོ་ལས། གཟུགས་ལ་སོགས་པར་རྟོག་པ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི། འཁོར་ལོ་སྒྲོམ་པ་གོམས་
 པར་རྒྱར་བས་ནི། སྒྲུབ་པ་འཛིག་རྟེན་བ་དག་འབྱུང་འཕྱུར་གྱི། འདོད་པའི་དངོས་གྲུབ་ཆེན་པོ་ག་
 ལ་ཞིག་ཉི། ཁྱེད་གསུངས་པས་སོ་ཞེས། དེ་ནི་དང་པོ་ནས་སྒྲགས་སྒྲ་མེད་གྱི་ལམ་ལ་ཞུགས་ནས་འཛོར་
 རྒྱ་བ་ལ་བསྐྱེད་ཅིང་ངེས་པར་སྒྲོམ་མི་དགོས་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ་མི་འཕྱུར་ཏེ། འབྲེལ་ཚིག་དེ་དག་གིས་
 བསྐྱེད་ཅིང་རྒྱར་པ་མཐར་ཕྱིན་པས་འཛིག་རྟེན་པའི་དངོས་གྲུབ་ཙམ་དངོས་སུ་སྒྲུབ་ཅུས་གྱི། མཆོག་གི་
 དངོས་གྲུབ་དངོས་སུ་སྒྲུབ་མི་ཅུས་ཞེས་བསྐྱབ་པ་ཙམ་ཡིན་པས་སོ། །དེ་ལ་ཁོང་དག་ན་རེ། དང་པོ་ནས་
 སྒྲགས་སྒྲ་མེད་གྱི་ལམ་ལ་ཞུགས་ནས་འཛོར་རྒྱ་བ་ལ་བསྐྱེད་ཅིང་ཕྱོན་དུ་མ་སོང་བར་རྫོགས་ཅིང་རྒྱར་
 པས་ཆོག་པ་མི་སྲིད་པར་འཕྱུར་ཏེ། དང་པོ་ནས་སྒྲགས་སྒྲ་མེད་གྱི་ལམ་ལ་ཞུགས་ནས་འཛོར་རྒྱ་བ་ལ་
 ངེས་པར་བསྐྱེད་ཅིང་སྒྲོམ་པ་ཕྱོན་དུ་འགོ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། འདོད་པར་མི་ཅུས་ཏེ་ཁམས་ལའི་
 མདོར་བསྐྱས་དང་པོ་དེ་ཉིད་ལས། བསྐྱེད་པའི་ཅིང་པར་གསུངས་པའི་རྣྱང་ནི། ལས་ཡིག་ལ་སོགས་
 རྟོག་པ་དང་བུལ་བ། རྫོགས་པའི་ཅིང་པའི་རྣལ་འབྱོར་དེ་ཉིད་དེ། དེ་ཉིད་ཀྱི་ནི་སྒྲུབ་ཐབས་གཞན་

ཡོད་མིན།^੧ །ཞེས་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་སྐབས་སུ་གསུངས་པའི་རྒྱ་དང་ཕན་ལ་སོགས་པའི་དག་གི་རྫོང་པ་
དང་ལྷ་ལ་སོགས་པ་དམིགས་པའི་རྟོག་སྒྲོམ་གྱི་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བ་རྫོགས་པའི་རིམ་པའི་རྣལ་འབྱོར་
དེ་ཉིད་ཁོ་ན་ལས་གཞན་པའི་དེ་ཉིད་དེ་འབྲས་བུ་མཐར་ཐུག་གི་སྐབས་ཐབས་ཡོད་པ་མིན། ཞེས་
གསུངས་པས་སོ་སྤྲུལ་ན། འགྲེལ་ཆོག་དེ་དག་གི་དོན་དེ་ལྟར་ཡིན་ན་རྫོགས་རིམ་མིན་པའི་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་རྒྱ་མེད་པར་འབྱུང་བས་ཉ་ཅང་ཐལ་བ་དང་། འདི་ལྟར་གསུང་བ་པོ་རྣམས་བསྐྱེད་རིམ་མཆོག་གི་
དངོས་གྲུབ་ཀྱི་རྒྱ་མ་ཡིན་པར་འདོད་པ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྤང་བར་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་
ལས་ལེའུ་ལྷ་པོའི་གོ་རིམ་བཤད་པ་སོགས་དང་འགལ་བའི་སྒོ་ནས་བཀག་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།།

ལོ་ན་འགྲེལ་ཆོག་དེ་དག་གི་དོན་རྗེ་ལྟར་ཡིན་སྤྲུལ་ན། བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་
གོང་དེ་ཉིད་དུ། ལྷ་ཆོགས་རྣམ་རྟོག་ལ་སོགས་ལམ་གྱིས་ནི། །དེ་ཉིད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གང་
གསུངས་པ། །བཅུ་དྲུག་བཞི་ཡི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ཅན། །ལམ་དང་བྲལ་བས་འཐོབ་པ་མ་ཡིན་ནོ།^੨ །ཞེས་
དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གང་གསུངས་པའི་དེ་ཉིད་དེ་མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་ནི་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་དང་
དགའ་བ་བཞིའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ཅན་གྱི་ལམ་དང་བྲལ་བའི་ལྟའི་ཞལ་ཐུག་སོགས་སྤྲུལ་སྒྲོམ་ལ་
དམིགས་པའི་རྣམ་རྟོག་ལ་སོགས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ལམ་རྒྱུད་པས་འཐོབ་པ་མིན་ཞེས་བཤད་ནས།
རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་སོགས་དང་བྲལ་བས་འཐོབ་པར་མ་ལྷན་པའི་མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་དེའི་རྒྱུ་ལོ་གཙོ་བོ་
གང་ཡིན་སྤྲུལ་ན། རྒྱུ་ལོ་གཙོ་བོ་དེ་ནི་བསྐྱེད་པའི་རིམ་པར་གསུངས་པའི་རྒྱ་དང་ཕན་ལ་སོགས་པའི་རྫོང་པ་
དག་དང་། ཞལ་ཐུག་གི་རྣམ་པ་སོགས་སྒྲོམ་པའི་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བའི་རྫོགས་པའི་རིམ་པའི་རྣལ་
འབྱོར་སྦྱོར་བ་ཡན་ལག་དྲུག་པོ་དེ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ནི་སྐབས་ཐབས་ཀྱི་གཙོ་
བོ་རྫོགས་རིམ་དེ་ལས་གཞན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ།།

དེ་ལྟར་ན་བསྐྱེད་རིམ་གྱིས་རྫོགས་རིམ་མཆོན་ཉིད་ཆང་བསྐྱེད་པའི་རྒྱུ་མིན་པར་བྱེད་པའི་
སྒོ་ནས་བསྐྱེད་རིམ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུད་འབྱུང་བ་སེམས་འགྲེལ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། སྐབས་
ལའི་ཞེ་བརྒྱུད་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་ལྟར་ཡང་སྤྲུལ་པོའི་སྒོ་ཅན་བྱིས་པ་རྣམས་གཞུག་པ་དང་
སེམས་ནི་དག་པའི་དོན་གྱི་སྤྲད་དུ་ཀྱེ་མའི་བདག་པོ་སྐྱབ་པ་བཟང་པོ་ཁྱོད་ཀྱིས་སྐབས་ཐབས་དག་ནི་

བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ་དོན་དམ་པར་ནི་རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པའི་དངོས་པོ་སྟོང་པོར་གྱུ་ར་པ་འགའ་ཡང་
འདིར་ནི་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་མེད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་སྤྲད་དུ་གང་ཞིག་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་
སྐྱབ་པ་དེ་ཉིད་ནི་ཞེས་པ་ངེས་པ་སྟེ། འདིར་གང་ཞིག་བཏགས་པའི་སྐྱབ་ཐབས་དེ་ནི་འབྲུལ་པ་ཞེས་
པ་དོན་ཅན་གྱི་སྐྱབ་ཐབས་མཐའ་དག་གང་ཡིན་པའོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་སེམས་ནི་དག་པའི་སྤྲད་
དུ་ཞེས་པས་སེམས་དག་པར་བྱེད་པའི་རྒྱད་བསྟེད་རིམ་བསྒྲོམ་པར་བཤད་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཉིད་
ཀྱི་སྤྲད་དུ་ཞེས་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱར་བཏགས་པའི་སྐྱབ་ཐབས་བསྟེད་རིམ་སྒྲོམ་པར་བཤད་ཅིང་།
དེ་དག་གྲང་རྫོགས་རིམ་སྟེ་པའི་སྤྱིན་བྱེད་ལ་བསྟེད་རིམ་དགོས་པ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་
ཡང་བརྟག་གཉིས་ཀྱི་བརྟག་པ་གཉིས་པའི་ལེའུ་གཉིས་པའི། བམ་མཁའ་ལྟ་བུའི་ཆོས་ཀྱལ་ལ། རྒྱ་
མཚོར་གྲུབ་རིམ་ལྟ་བུར། རང་འདོད་ལྟ་ཡི་གཞུགས་ཀྱིས་ནི། སེམས་ཅན་རྣམས་འགྲུབ་པར་འགྱུར། ཞེས་
རྟོ་རྟེན་སྤྲོད་པོས་གསལ་པའི་ལན་དུ། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། བདག་མེད་རྣལ་འབྱོར་ལྷན་
པའམ། ཡང་ན་ཉེ་དུ་གཤམ་པ་བཅོམ། གཞན་པའི་སེམས་ཀྱིས་སྤྲད་ཅིག་གྲང་། །དངོས་གྲུབ་འདོད་པས་
མི་གནས་སོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་རྟོ་རྟེན་སྤྲོད་པོས་ལས། གྱུ་དོན་སྟོང་པོ་དེ་ལྟ་ཡིན་གྱི་ཡང་ལས་ཀྱི་
དང་པོ་ལ་གནས་པའི་རྣལ་འབྱོར་པས་གོང་དུ་བསྟན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་ཞུགས་ལ་བསྟེད་པའི་ལྷའི་
ང་རྒྱལ་གྱི་དུས་དང་དེ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་ནས་བདག་མེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་གནས་པར་བྱས་ན་ངེས་
པར་གྱུ་འདི་རྟོ་རྟེན་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་དངོས་གྲུབ་འདོད་པས་རིམ་པ་གཉིས་ལ་བརྟེན་པ་མ་གཏོགས་
པ་གཞན་གྱི་སེམས་ཀྱིས་སྤྲད་ཅིག་གྲང་མི་གནས་སོ། ། ཞེས་གསུངས་སོ། །

དེ་ཡང་ལས་དང་པོ་པས་ཐོག་མར་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ལ་མཛོན་པར་ཞེན་
པས་གནས། དེ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་ནས་ཉེ་མཐར་གྱུར་པ་ན་བདག་མེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་གནས་པར་
བྱས་ན་སྟེ་བསྐྱབ་པར་བྱས་ན་ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་བསྟེད་པའི་ལྷའི་ང་རྒྱལ་བསྟེད་རིམ་
ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་སྟེ་མཐར་བྱིན་པས་བདག་མེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་རྫོགས་རིམ་ལ་གནས་པར་བྱས་ན་
གྱུ་འདི་རྟོ་རྟེན་འགྱུར་པར་གསུངས་པ་དང་། དེའི་ཕྱིར་མཚོག་གི་དངོས་གྲུབ་གྱུ་འདི་རྟོ་རྟེན་ཐོབ་པར་འདོད་
པས་རིམ་པ་གཉིས་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །དེ་མ་གཏོགས་པ་གཞན་གྱི་སེམས་ཀྱིས་སྤྲད་ཅིག་གྲང་མི་

གནས་པར་གསུངས་པ་དང་། བསྐྱེད་རིམ་ལ་སློབ་ཚུལ་ནི། ལས་དང་པོ་པས་ཐོག་མར་ལྟའི་ཁ་དོག་
དང་དབྱིབས་ཀྱི་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་བདག་ཉིད་ལ་མཛོན་པར་ཞེན་པས་གནས་ལ། བསྐྱེད་རིམ་དེ་མཐར་
ཐུག་པ་བཞི་མཐར་ཕྱིན་པ་ན་བདག་མེད་པའི་ནུལ་འཕྲོར་རྫོགས་རིམ་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་
གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྫོགས་རིམ་མཛོན་ཉིད་ཚང་བ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུད་སྒྲིབ་བྱེད་ཏུ་བསྐྱེད་རིམ་སྒྲིབ་ཏུ་
འགྲོ་དགོས་པའི་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་གོ་རིམ་ངེས་པ་གསལ་བར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་རྩོམ་རྩལ་
སྤྱིང་འགྲེལ་གྱི་དེའི་འཕྲོ་ཉིད་ལས། དེ་ལས་སྐལ་བ་དང་ལྷན་པ་གང་ལ་བསྐྱེད་པའི་ནུལ་འཕྲོར་རྫོགས་
ཉི་ཡང་དག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཡན་ལག་དྲུག་གི་དང་པོ་སོ་སོར་སྤྱད་པས་བསྐྱས་ཉེ་གོམས་པར་བྱེད་པ་
ན་མཛོན་མ་དེ་དག་འབྱུང་བར་འབྱུར་ལ། ཞེས་སྐལ་བ་དང་ལྷན་པའི་གང་ཟག་གིས་བསྐྱེད་རིམ་
མཐར་ཕྱིན་པར་བྱས་ཉེ་སྒྲོར་བ་ཡན་ལག་དྲུག་གི་དང་པོ་སོ་སོར་སྤྱད་སྟོམ་པར་བྱས་ན་ཏུ་སོགས་ཀྱི་
མཛོན་མའམ་རྟགས་རྣམས་འབྱུང་བར་གསུངས་པས་འདིས་ཀྱང་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་གོ་རིམ་ངེས་པ་
བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།།

དེ་ལྟ་བུའི་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་གོ་རིམ་ངེས་པ་བཤད་པ་རྣམས་ནི་སྤྱིར་བཏང་བ་དང་པོ་ནས་
སྤྲུགས་སྒྲུ་མེད་ཀྱི་ལམ་གྱིས་བཏོད་པའི་དབང་ཏུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། བར་ཕྱིན་ཐེག་པའི་ལམ་གྱིས་ས་
བརྩའི་བར་བཏོད་པའི་སྤྱིད་པ་ཐ་མ་བ་ལྟ་བུ་སྤྲུགས་ལམ་ཏུ་ཞུགས་ནས་འཛང་རྒྱ་བའི་རྫོགས་རིམ་གྱི་
སྒྲིབ་ཏུ་བསྐྱེད་རིམ་འགོ་མི་དགོས་པ་སོགས་ནི་དམིགས་བསལ་ལོ། །གལ་ཏེ་སྤྱིད་པ་ཐ་མའི་བྱང་
སེམས་ས་བརྩ་བ་པ་འཛང་རྒྱ་བ་ལ་སྤྲུགས་སྒྲུ་མེད་ཀྱི་ལམ་ཏུ་འཇུག་དགོས་ན། བར་ཕྱིན་ཐེག་པའི་
ལམ་རྒྱུད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འཛང་རྒྱ་མི་རྩལ་སམ་སྟམ་ན། དེ་ལྟར་མི་རྩལ་པ་ནི་འདུས་པ་སོགས་ཀྱི་
དགོངས་པ་ཡིན་པར་མ་ཟད་དུས་འཁོར་གྱི་རྒྱུད་ཅ་འགྲེལ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་འདེམ་ཉི། ཁམས་
ལའི་མདོར་བསྐྱས་དྲུག་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེའི་སྤྱིར་གང་གིས་མཆོག་གི་དང་པོའི་སངས་རྒྱུ་མི་
ཤེས་པ་དེས་མཛོན་ཡང་དག་པར་བརྫོད་པ་མི་ཤེས་སོ། །གང་གིས་མཛོན་ཡང་དག་པར་རྫོད་པ་མི་
ཤེས་པ་དེས་རྩོམ་རྩལ་འཛོན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱུ་མི་ཤེས་སོ། །གང་གིས་རྩོམ་རྩལ་འཛོན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱུ་མི་
ཤེས་པ་དེས་སྤྲུགས་ཀྱི་ཐེག་པ་མི་ཤེས་སོ། །གང་གིས་སྤྲུགས་ཀྱི་ཐེག་པ་མི་ཤེས་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ནི་

འཁོར་བ་པ་སྟེ་བཙུག་ལྷན་འདས་དོ་རྗེ་འཛིན་པའི་ལམ་དང་བྲལ་བའོ།^༩ །ཞེས་གསུངས་པས་སོ།

བསྐྱེད་པའི་རིམ་པའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།

གཉིས་པ་རིམ་པ་གཉིས་སོ་སའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ལ་གཉིས། བསྐྱེད་པའི་རིམ་པའི་
རྣམ་གཞག་བཤད་པ་དང་། རྫོགས་པའི་རིམ་པའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། བསྐྱེད་
རིམ་གནས་གང་ཏུ་བསྐྱོམ་པ་དང་། གང་ཟག་རི་ལྟ་བུས་བསྐྱོམ་པ་དང་། དགོས་པ་གང་གི་དོན་ཏུ་
བསྐྱོམ་པ་དང་། རི་ལྟར་ཏུ་སྐྱོམ་པའི་ཚུལ་བཤད་པའོ།

བསྐྱེད་རིམ་གནས་གང་ཏུ་བསྐྱོམ་པ་བཤད་པ་སོགས་བཞི།

དང་པོ་ནི་སྐྱུ་བ་ལའི་གསུམ་པ་ལས། སྐྱེད་མོས་ཚལ་ལམ་རི་པོ་དང་ནི་རྒྱལ་བ་མཆོག་གི་
གནས་དང་ལྷ་ཡི་གནས་ནི་སྟོང་པ་དང་། བྱུ་བ་པའི་གནས་དང་ཏུར་ཁྲོད་དང་ནི་མཚོ་དང་བཟང་པོའི་
གནས་དང་དེ་བཞིན་ཉིད་ཏུ་སྤྱས་པའི་ས། །གང་ཏུ་སེམས་ནི་རབ་ཏུ་ཚིམ་པར་འགྱུར་བ་དེར་ནི་བསྐྱུ་བ་
པར་བྱའོ་མི་ཡི་བདག་པོ་ཏེ། །ངེས་པར་འཇམ་པའི་མལ་ཆ་དག་དང་གདན་ལ་ཉེ་བར་འདུག་ནས་
སྤར་བརྗོད་སྐྱུང་བ་བྱས་ནས་ནི།^{༡༠} །ཞེས་བསྐྱེད་རིམ་སྐྱོམ་པའི་གནས་སོ་སོར་གསུངས་པ་ལྟར་ཉེ།
སྐྱེད་མོས་ཚལ་ཏུ་དབང་དགྲུག་དང་། རི་པོར་མོངས་མེངས་སྤར་བྱས་གདབ་པ་དང་། རྒྱལ་བ་མཆོག་གི་
གི་གནས་ཕྱིན་རྒྱབས་དང་བཅས་པའི་མཚོད་རྟེན་ཆེན་པོར་གྲུབ་ཆེན་བརྒྱད་དང་། ལྷ་ཁང་སྟོང་པ་དང་
རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོའི་འགྲམ་ཏུ་བསྐྱེད་དཔེ་དང་། གྲུབ་པའི་གནས་སུ་ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱའི་དོས་གྲུབ་དང་།
ཏུར་ཁྲོད་ཏུ་གསང་བ་དང་། མཚོ་དང་བཟང་པོའི་གནས་ཉེ་ཕྱག་ཅིང་རྒྱས་པར་འགྱུར་བའི་གནས་སུ་
ནི་རྒྱས་དང་། སྤྱས་པའི་ས་ཞེས་པ་ལྟག་གམ་སའི་ཁང་པར་འཛིག་རྟེན་གསུམ་ཀྱི་རྒྱལ་མིད་བསྐྱུ་བ་
པའི་དོན་ཏུ་བསྐྱེད་རིམ་བསྐྱོམ་པར་བྱ་ཞིང་། དེ་དག་ཀྱང་ལས་མོགས་རྣམས་འགྲུབ་པ་དང་མཐུན་པའི་

དབང་དུ་བྱས་པ་ལོ། །གནས་དེ་རྣམས་ལ་ཐུན་མོང་དུ་དགོས་པ་ནི། དེ་ཉིད་ཀྱི་འགྲེལ་ཆེན་དུ་ལྷང་
བྱངས་པར། དེ་བཞིན་དུ་ཡང་གསུངས་པ། གང་ན་ས་སྒྲོང་ཆོས་ལྟན་ཞིང་། །གང་ཞིག་ཁོ་ནར་སྒྲུ་
དགུ་རྣམས། །བདེར་གནས་ས་འཛིན་ཅོད་མེད་པ། །དེར་ནི་རྣལ་འབྱོར་བརྩམ་པར་བྱ།” །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་གྱི་གནས་སུ་འཇམ་པའི་མལ་ལྟན་ལ་ཉེ་བར་འདུག་སྟེ་འོག་ནས་འབྱུང་བ་ལྟར་གྱི་
བསྐྱེད་པའི་རིམ་པའི་རྣལ་འབྱོར་རྣམས་བསྒྲུབ་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་གང་ཟག་རི་ལྟ་བུས་སྒྲོམ་པ་ནི། སྤར་རི་སྐྱད་བཤད་པའི་བྱིས་པའི་དབང་བདུན་
ཐོབ་ཅིང་། དམ་ཆོག་དང་སྒྲོམ་པ་ལ་གནས་པས་བསྒྲོམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ།

གསུམ་པ་དགོས་པ་གང་གི་དོན་དུ་བསྒྲོམ་པ་ནི། དུས་ཀྱི་ལའོར་ལོའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་
བྱ་པལ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་འཛིག་ཉེན་པའི་དངོས་གྲུབ་ཞི་རྒྱས་ལ་སོགས་པ་དང་གྲུབ་ཆེན་བརྒྱད་ལ་
སོགས་པ་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་སྒྲོམ་པ་དང་། ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱའི་གཙོ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་སྤྱང་
གཞི་བྱི་ནང་གཉིས་ཀྱི་མ་དག་པའི་ཆ་རགས་པ་མགོ་གཞོན་ཞིང་། ཅ་བ་ནས་དག་པར་བྱེད་པའི་གཉེན་
པོ་རྣམས་རིམ་མཆོན་ཉིད་ཆང་བསྐྱེ་བའི་སྤྱིན་བྱེད་དུ་བསམས་པའི་སྒྲོ་ནས་མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་
སངས་རྒྱས་ཉིད་འཐོབ་པའི་དོན་དུ་སྒྲོམ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ།

བཞི་པ་རི་ལྟར་དུ་སྒྲོམ་པའི་ཚུལ་བཤད་པ་ནི། སྤར་བརྗོད་སྤྱང་བ་བྱས་ནས། ཞེས་གསུངས་
པ་ལྟར་སྤར་དབང་ལེར་བཤད་པའི་སྤྱང་ལའོར་སྒྲོམ་པ་ཐོན་དུ་བཏང་ནས་སྤྱབ་ལེར་གསུངས་པའི་
ཆོགས་ཞིང་ནས་ཐུན་གྱི་མཐར་གཤེགས་སུ་གསོལ་བའི་བར་རྣམས་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་
སྤགས་ཀྱི་ཐེག་པ་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་ཐེག་པ་ལས་ཁྱད་པར་འབྱེད་པའི་ཁྱད་ཆོས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ནི་འབྲས་ལུའི་
གནས་སྐྱབས་ཀྱི་གནས་གཞལ་ཡས་ཁང་དང་། ལུས་མཆོན་དཔེས་བརྒྱན་པའི་སྤྱུ་དང་། འོངས་སྤྱོད་
ཟག་པ་མེད་པའི་བདེ་བ་དང་། ལའོར་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སོགས་ལྟ་དང་ལྟ་མོའི་
རྣམ་པ་ཅན་རྣམས་དང་། མཛད་པ་སྤྱིའི་འོད་ཟེར་དཔག་ཏུ་མེད་པ་སོགས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་

སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ས་ལ་འགོད་པ་ལོགས་སུ་ན་སྤྱོད་ཆོག་ས་པ་ལྟ་དང་ད་ལྟ་ནས་རྣམ་པ་མཐུན་པར་བསྐྱོམས་
ནས་གཞུགས་སྤྱི་འཛིན་འདྲེ་རྒྱལ་སྤྱོད་པའི་འབྲས་བུ་ལམ་བུ་དང་རྒྱུད་སྤྱི་བཞི་གལ་ཡོད་ཀྱང་། རྒྱུད་
གཞི་སྤྱི་བ་སྤྱི་འཛིན་གི་རིམ་པ་དང་མཐུན་པའི་ལྟ་ལྟ་འབྱོར་དང་། དེ་ཡང་རྫོགས་རིམ་སྤྱི་བའི་
སྤྱི་བ་བྱེད་དུ་འགོ་བ་བྲལ་མེད་མིན་པ་ལ་མེད་པས་སྐབས་འདིའི་བསྐྱེད་རིམ་སྤྱོམ་པ་ལ་བྱུང་ཆོས་དེ་
གཉིས་དང་ཐུན་པ་ཅིག་དགོས་སོ། །དེ་ཡང་རྒྱུད་འགྲེལ་འདིར་སྤྱི་བ་གཞན་གསུམ་སྤྱོད་པའི་རྣམ་
གཞག་དང་། ལྟ་ལྟ་འབྱོར་གྱི་སྤྱོམ་པ་གིན་ཏུ་རྒྱུས་པར་གསུངས་པ་འདི་ནི་སྤྱི་བ་གཉིས་སྤྱོད་
གཞི་དང་། གཞན་དེ་སྤྱོད་བྱེད་དུ་བྱས་ཏེ་སྤྱོད་གཞི་སྤྱི་བ་གཉིས་དང་ཆོས་མཐུན་པའི་གཞན་
བསྐྱེད་རིམ་སྤྱོམ་པས་རྒྱུད་སྤྱི་བ་བྱས་ནས་གཞན་རྫོགས་རིམ་སྤྱོམ་པ་མཐར་ཐུག་པར་བྱས་པ་
ལས་སྤྱི་བ་གི་མ་དག་པའི་སྤྱོད་པ་འཆར་པའི་བག་ཆགས་མ་ལུས་པར་སྤྱོད་པ་ཏེ་གཞན་འབྲས་
བུ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་སྤྱི་བཞིའི་བདག་ཉིད་ཅན་མཛོད་དུ་འགྱུར་བ་ཞིག་དགོས་པའི་གཙོ་བོ་ཡིན་ལ།
དེ་ཡང་ལྟ་ལྟ་འབྱོར་གྱི་སྤྱོམ་པ་རི་ཅམ་རྒྱས་པ་ཅམ་གྱིས་སྤྱི་བ་སྤྱོད་པ་དང་རྫོགས་རིམ་སྤྱི་
བའི་རྒྱུད་སྤྱི་བ་བྱེད་དུ་འགོ་བའི་སྤྱོམ་ཆེ་བ་ལ་དགོངས་ནས་རྒྱུད་འདིར་བསྐྱེད་རིམ་ལ་སྤྱོམ་པའི་
སྤྱོམ་པ་རྒྱ་ཆེར་མཛད་པ་ཡིན་གྱི། དེ་ལྟ་མིན་ན་ལྟ་ཉེན་དང་བཞེན་པའི་སྤྱོམ་པ་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་
པའི་དགོངས་པ་གང་ཡིན་གྱི་དགོངས་པ་དཔྱད་དགོས་སོ། །

དེ་ལྟ་བུའི་བསྐྱེད་རིམ་དེ་ཡང་སྤྱི་བ་སྤྱི་འཛིན་གི་རིམ་པ་དང་མཐུན་པར་སྤྱོམ་པའི་
ཚུལ་ནི་སྤྱི་བ་ཐུགས་སྤྱོད་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བུའི་གཙོ་བོ་དང་བྱུང་པར་དུ་ཡང་རྒྱུད་འདིའི་
ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བུའི་གཙོ་བོ་ནི་དབང་བོ་མཆོག་ཏུ་ཆོ་བ་རྒྱུད་འདིའི་བཙོན་བྱེད་རིམ་
དང་རྫོགས་རིམ་སྤྱོད་པ་ཡན་ལག་དུག་གི་ལམ་གྱིས་ཆེ་གཅིག་ལ་འཆར་རྒྱུ་པའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་
འཛམ་གྱི་སྤྱི་བའི་མི་ཁམས་དུག་ཐུན་ཞིག་ཡིན་པ་རྒྱུད་དང་འགྲེལ་ཆེན་ན་གིན་ཏུ་གསལ་བས་ནང་
གཏན་ལ་འབེབས་པའི་སྐབས་སུ་ཡང་འཛམ་གྱི་སྤྱི་བའི་མི་ཁང་ལ་སྤྱོམ་གྱི་སྤྱི་བ་སྤྱི་འཛིན་གི་
གཉིས་གཙོ་བོར་གཏན་ལ་ཐབ་པ་ལྟར་དེའི་སྤྱི་བ་སྤྱི་འཛིན་གི་རིམ་པ་དང་མཐུན་པར་བསྐྱེད་
པའི་རིམ་པ་སྤྱོམ་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལྟར་ན་བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་སྒོམ་ཚུ་ལ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས་
བསགས་པའི་མཐར་འཁྱིལ་དང་ཚོས་མཐུན་པར་ཚོགས་གཉིས་གསག་པ་དང་། ཤི་ནས་ཉིང་འཚམས་
སྤྱར་ཏེ་ལུས་སྐྱེ་བའི་རིམ་པ་དང་ཚོས་མཐུན་པར་ཡན་ལག་བཞིའི་རྣལ་འབྱོར་སྒོམ་པའོ། །དང་པོ་ལ་
གཉིས། འཆི་བའི་སྤྱོད་ལས་གསོག་པ་དང་མཐུན་པར་ཚོགས་ཞིང་ལ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་
གསག་པ་དང་། ཤི་བ་དང་ཚོས་མཐུན་པར་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་བཞི་སྒོམ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་
གསག་པའོ།

དང་པོ་ནི་བསྐྱེད་པའི་རིམ་པའི་རྣལ་འབྱོར་རི་ལྟ་བ་བཞིན་སྐྱེ་བའི་མཐུན་སྤྱོད་ཀྱི་བསོད་ནམས་
ཀྱི་ཚོགས་གསག་པའི་ཕྱིར་དུ་ཚོགས་ཞིང་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྟ་ཚོགས་སྤྱན་དྲངས་
ནས་འགྲེལ་བ་ནས་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་ཡན་ལག་བརྒྱན་པ་སོགས་བྱེད་པའོ། །དེ་ཡང་ཆེ་ཕྱི་མར་མིར་སྐྱེ་
བའི་རྒྱུར་ལས་བཟང་པོ་གསོག་པ་དང་ཚོས་མཐུན་ནོ།

གཉིས་པ་ནི་བ་དང་ཚོས་མཐུན་པར་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་བཞི་སྒོམ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་
གསག་པ་ནི། དེ་ཡང་རྣམ་ཐར་སྒོ་བཞི་སྒོམ་པ་ནི་འོག་ནས་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་
ལྟའི་རྣལ་འབྱོར་སྒོམ་པ་རྣམས་བདེ་སྟོང་གི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་རྣམ་པའི་རྣལ་འབྱོར་པའི་དོན་དུ་སྒོམ་པ་
ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཁམས་དྲུག་ལྟ་གྱི་མི་འཆི་བའི་རིམ་པ་དང་མཐུན་པར་སྒོམ་པ་སྟེ། ཚོས་མཐུན་ཡུལ་
ཁམས་དྲུག་ལྟ་གྱི་མི་འཆི་བའི་རིམ་པ་ནི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། མིའི་འཛིན་རྟེན་འདིར་མངལ་ནས་སྐྱེས་
པ་རྣམས་འཆི་བའི་དུས་སུ་ཁྱེས་མེ་རྣམ་པར་ཉམས་པར་བྱེད་དོ།^༡ །ཞེས་དང་། ཕྱིས་མེ་མེད་པའི་
ཕྱིར་འཛིན་མ་དག་ནི་སྤྱི་བ་ཉིད་སྤངས་ཏེ་ལན་ལྔ་བཞིན་དུ་ཁྱེས་པར་གྱུར་ནས་རྒྱུར་ཏེ་རྒྱུར་དུ་སྤྱི་
སྤྱི་བ་དུ་ཞུགས་སོ། །དེ་ནས་རྒྱུད་གིས་རྒྱུད་རྣམས་མཐའ་དག་བསྐྱམས་ནས་ནམ་མཁའ་ལ་མི་སྤྱང་
བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ཁམས་ཀྱི་ཚོགས་སྤྱན་དུ་རྣམ་པར་ཉམས་ཏེ་དེ་ནས་སེམས་ནི་སྤྱན་པའི་མཐའི་
མེ་སྟེ་ཞེས་པ་ནམ་མཁའི་ཁམས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པའི་གཞུགས་ཡུལ་དང་རྣམ་པར་བྲལ་བ་དཔུས་
ཀྱིས་ལ་ཀྱན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཞག་པར་བྱའོ།^༢ །ཞེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བསྟན་ཅིང་། དེ་དག་གི་
དོན་ནི་ལུས་ཀྱི་རྒྱས་མེ་ཉམས་པར་བྱས། དེ་ནས་རྒྱས་ས་ཞུབ་པར་བྱས་ཏེ་དེ་ནས་རྒྱུད་གིས་རྒྱུད་པ་སྐྱམས་

པར་བྱས་ནས་རྒྱུད་ཉིད་ཀྱང་མི་སྣ་དང་པར་འབྱུར་ཏེ་སེམས་ནི་སྟན་པའི་མཐའི་མེ་ཞེས་པ་ཉིད་ཐོབ་ཀྱི་
 མཐའ་འོད་གསལ་སྟོང་གསལ་གྱི་རང་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པའི་སྟོང་གཟུགས་སྣ་ཚོ་གསལ་སྣང་པའི་
 འཆི་བའི་འོད་གསལ་ཆོས་མཐུན་གྱི་ཡུལ་དུ་སྟོན་པའོ། །དེ་ལྟར་ན་འདུས་པ་སོགས་ཀྱི་དགོངས་པ་
 འཕགས་པ་ཡབ་བྲས་སོགས་ཀྱིས་བཀྲལ་བའི་འཆི་བའི་དུས་ཀྱི་འབྱུང་བ་སྟུང་རིམ་དང་འཆི་བ་འོད་
 གསལ་གྱི་ཡུལ་སྣང་བཤད་པ་རྣམས་དང་མ་མཐུན་པ་ནི་རྒྱུད་ཉིད་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱའི་གཙོ་
 བོའི་འཆི་རིམ་གྱི་ཁྱད་པར་ཡིན་པར་བྱ་དགོས་པར་ནང་འཆད་པའི་སྒྲུབས་སུ་བཤད་ཟིན་པ་ལྟར་རོ། །

དེ་ལྟ་བུའི་འཆི་བའི་རིམ་པ་དང་མཐུན་པར་རྣམ་ཐར་སྒོ་བཞི་སྒོམ་པ་ནི་འགྲེལ་ཆེན་ལས།
 དེའི་བྱིར་ཏིང་འཛིན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རྒྱ་ཡིས་མེན་ནམ་པར་ཉམས་པ་དང་པོར་འདི་ནི་ལུས་ཀྱི་དབུས་སུ་
 སྒོམ་བརྩོན་རྣམས་ཀྱིས་བྱ། བྱིན་ས། ཞེས་པ་ནས། གཞག་པར་བྱའོ་ཞེས་པའི་བར་སྒྲར་དངས་པ་
 རྣམས་ཀྱིས་བསྟན་པས་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་རྣམ་ཐར་སྒོ་བཞིའི་སྟོང་པ་ཉིད་དང་དབྱེར་མེད་པའི་
 སྟོང་སང་གི་རང་ལས་སྟོང་གཟུགས་བྱ་བ་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་མོས་ནས་སྒོམ་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་
 ཡང་སྟོང་གཟུགས་བྱ་བ་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་མོས་དགོས་པ་ནི་དངས་མ་ཐག་པའི། རྣམ་པ་ཐམས་
 ཅད་པའི་གཟུགས་ཡུལ་དང་རྣམ་པར་བྲལ་བ་དབུས་ཀྱི་ས་ལ་ཀྱུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཞག་
 པར་བྱའོ། །ཞེས་པའི་དོན་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པའི་སྟོང་གཟུགས་རྒྱལ་སྒྲ་རབ་ཀྱི་ཡུལ་དང་རྣམ་པར་
 བྲལ་བ་རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་དང་བྲལ་བའི་དབུས་ཀྱིས་རྣམ་ཐར་སྒོ་བཞིའི་སྟོང་པ་ཉིད་དང་དབྱེར་མེད་
 པར་མོས་པ་ཀྱུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་མིང་ཅན་འཆི་བའི་འོད་གསལ་དང་མཚུངས་པར་མཉམ་པར་
 གཞག་པར་བྱའོ། །ཞེས་པ་ཡིན་པས་སོ། །

གལ་ཏེ་འགྲེལ་ཆོག་དེ་དག་གིས་རྣམ་ཐར་སྒོ་བཞིའི་སྟོང་པ་ཉིད་དང་རོ་བོ་དབྱེར་མེད་པའི་
 ཡེ་ཤེས་སྟོང་གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་མོས་ནས་བསྒོམ་པར་བསྟན་པ་འཐད་ན་འདིར་ཆོས་སྒྲུབ་རི་རྣམ་
 པ་ལམ་བྱེད་དགོས་པ་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་ཀྱི་དོན་དུ་སྒོམ་པ་མི་འཐད་པར་འབྱུར་རོ། །འོན་ཏེ་ལྷན་སྒྲུབ་
 རབ་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ལས་འདས་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་གཟུགས་སུ་རྣམ་པར་བསྒོམ་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང་།
 བམ་མཁའི་ཁམས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པའི་གཟུགས་ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་སྒྲུབ་ན། དེ་ནི་མི་

འགལ་ཏེ། གཞུགས་ཞེས་པའི་སྐད་དོད་རྩ་པ་ཞེས་པ་གཞུགས་དང་རང་བཞིན་གཉིས་ཀ་ལ་འཇུག་
པས་སྐབས་འདིར་རང་བཞིན་ཞེས་སྐྱུར་དགོས་པ་ལ་གཞུགས་ཞེས་པ་སྐྱུར་པ་འགྱུར་སྐྱོན་ཡིན་ཞེས་
དྲུགས་གཙོད་དང་བཅས་ནས་གསུངས་སོ།།

དེ་དག་ལ་ཅུང་ཟད་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། རྩ་པ་ཞེས་པར་དེ་བཞིན་དུ་བསྐྱུར་བས་ཆོག་ནའང་
ནམ་པ་ཐམས་ཅད་པ་ཡུལ་དང་ནམ་པར་བྲལ་བ་ཞེས་པ་དང་། རྩལ་ཤ་རབ་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ལས་འདས་
པའི་སྟོང་ཉིད་ཅེས་གསུངས་པ་ནམས་སྟོང་གཞུགས་ཀྱི་མིང་གི་ནམ་གྲངས་ཡིན་པར་སྐབས་གཞན་
ནམས་སྟུ་དུ་མར་གསུངས་པ་ནམས་ཀྱི་དོན་དང་མི་འཕྱོར་བས་རྩ་པ་ཞེས་པ་གཞུགས་སྟུ་ཤོད་འགྱུར་
སོགས་འགྱུར་དུ་མ་ཞིག་ལས་བསྐྱུར་བ་ལེགས་སོ། །དེ་ལྟ་ན་ཡང་ཆོས་སྒྲིའི་ནམ་པ་ལམ་བུ་དང་སོགས་
འདིར་བྱེད་པ་ཡང་མི་འགལ་ཏེ། སྐབས་འདིར་ནམ་ཐར་སྟོ་བཞི་བསྟོམ་པར་གསུངས་པ་གཞི་ལ་མི་མངལ་
སྟེས་ཀྱི་འཆི་མིང་དང་ནམ་པ་མཐུན་པ་དང་འབྲས་བུ་ལ་ཆོས་སྟུ་དང་ནམ་པ་མཐུན་པ་ཅིག་དགོས་པའི་དང་
པོ་ནི་བཤད་ཟིན་པ་ལྟར་ཡིན་ཞིང་། གཉིས་པ་ཆོས་སྟུ་དང་ནམ་པ་མཐུན་པའི་ཚུལ་ནི། བྲ་ཐབ་པ་ལྟ་བུའི་
སྟོང་གཞུགས་ཀྱི་ནམ་པ་ཅན་ཀྱི་མི་འགྱུར་པའི་བདེ་བ་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་དུལ་ཅམ་
ཡང་མི་དམིགས་པའི་སྟོང་ཉིད་དང་དབྱེད་མེད་དུ་གྱུར་པའི་ཡེ་ཤེས་མཐར་ཐུག་པ་ནི་ཆོས་སྟུ་ཡིན་ལ།
དེ་དང་ནམ་པ་མཐུན་པར་འགྲེལ་ཆེན་ལས། རྩ་བ་དང་མི་རྩ་བ་དང་བཅས་པའི་ཁམས་གསུམ་པོ་
ཆོགས་སྟུ་བཅད་པ་འདིས་ནམ་པར་དབྱེད་པར་བྱ་སྟེ། དངོས་པོ་མེད་ལ་སྟོམ་པ་མེད།^{༡༥} ཅེས་སོགས་
གསུངས་པ་ལྟར་རྩ་བ་མཐུན་ཅན་དང་མི་རྩ་བ་སྟོད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་ཀྱི་ཁམས་གསུམ་པོ་སོགས་ཆོས་
ཐམས་ཅད་དོན་དམ་དཔྱད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པས་ནམ་པར་དབྱེད་དེ་ཆོས་ནམས་ཀྱི་དོ་བོ་རྩ་བ་འབྲས་བུ་བྱེད་
དང་བཅས་པ་རང་བཞིན་མེད་པར་གཏན་ལ་བབ་པའི་དོན་སྟོང་ཉིད་མཆོན་མེད་སྟོན་མེད་མངོན་པར་
འདུ་བྱེད་པ་མེད་པའི་ནམ་ཐར་སྟོ་བཞི་ལ་ཅེ་གཅིག་དུ་བཞག་པའི་རང་ནས་བདེ་བ་ཆེན་པོས་སྟོང་ཉིད་
རྟོགས་བཞིན་པའི་དོར་བྲ་ཐབ་པ་ལྟ་བུའི་སྟོང་གཞུགས་སྟུ་ཆོགས་པ་ཤར་བ་མོས་པ་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་སྟོ་
ནས་སྟོམ་པ་ཡིན་ནོ།།

ཡན་ལག་བཞིའི་རྣལ་འབྱོར་སྒོམ་ཚུལ་བཤད་པ་སོགས་བཞི།

གཉིས་པ་གི་ནས་ཉིང་མཚམས་སྐྱར་ཏེ་ལུས་སྐྱེ་བའི་རིམ་པ་དང་ཚོས་མཐུན་པར་ཡན་ལག་བཞིའི་རྣལ་འབྱོར་སྒོམ་པ་ལ་བཞི། མངལ་དུ་ལུས་གྲུབ་པ་དང་ཚོས་མཐུན་པར་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་སྒོམ་པ་སྐྱེ་དོ་རྗེ་བསྟེན་པའི་ཡན་ལག་དང་། བྱི་རོལ་དུ་བཅས་ཏེ་ལས་དབང་རང་རང་གི་བྱ་བ་ལ་འཇུག་པ་དང་ཚོས་མཐུན་པར་ལས་རྒྱལ་མཆོག་སྒོམ་པ་གསུང་དོ་རྗེ་ཉིང་སྐྱབ་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་། ཐིག་ལེ་སྐྱོ་བ་དང་ཚོས་མཐུན་པར་ཐིག་ལེའི་རྣལ་འབྱོར་སྒོམ་པ་སྤྲུགས་དོ་རྗེ་སྐྱབ་པའི་ཡན་ལག་དང་། ལོ་བཅུ་དུག་གི་མཐར་བཅེ་བ་རྫོགས་པ་དང་ཚོས་མཐུན་པར་སྤྲོ་མོའི་རྣལ་འབྱོར་སྒོམ་པ་ཡེ་ཤེས་དོ་རྗེ་སྐྱབ་ཆེན་གྱི་ཡན་ལག་གོ།

དང་པོ་སྐྱེ་དོ་རྗེ་བསྟེན་པའི་ཡན་ལག་བཤད་པ།

དང་པོ་ལ་གཉིས། རྟེན་གཞལ་ཡས་ཁང་སྐྱེད་པ་གཞི་དང་ཚོས་མཐུན་སྐྱོར་ཚུལ་དང་། བརྟེན་པ་ལྟ་སྐྱེད་པ་གཞི་དང་ཚོས་མཐུན་སྐྱོར་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། གང་དུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་གནས་སྒོ་དཀྱི་འཛིག་རྟེན་དང་ཚོས་མཐུན་སྐྱར་བ་དང་། གང་གི་མངལ་དུ་སྐྱེ་བ་འཛིན་པའི་མའི་ལུས་དང་ཚོས་མཐུན་སྐྱར་བ་དང་། སྐྱབ་པ་པོ་རང་གི་ལུས་དང་ཚོས་མཐུན་སྐྱར་བའོ།

རྟེན་གཞལ་ཡས་ཁང་སྐྱེད་པ་གཞི་དང་ཚོས་མཐུན་སྐྱོར་ཚུལ།

དང་པོ་ནི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་གདན་སྐྱེད་པའི་སྐབས་ཀྱི་ནམ་མཁའི་ཁམས་མཐའ་ཡས་པའི་ཚོས་འབྱུང་ནི་རྒྱུད་གི་དཀྱིལ་འཁོར་གང་དུ་འཆགས་པའི་གཞིའི་ནམ་མཁའ་དང་ཚོས་མཐུན། ཚོས་འབྱུང་གི་ནང་དུ་རྒྱུད་གི་དཀྱིལ་འཁོར་སོགས་འབྱུང་བ་རིམ་བཅའགས་སྒོམ་པ་ནི་རྒྱུད་གི་དཀྱིལ་འཁོར་

ནས་སའི་དགྲིལ་ལའོར་གྱི་བར་བཞི་དང་ཚོས་མཐུན། སའི་དགྲིལ་ལའོར་གྱི་ཉེར་ཏུ་ལྷན་པོ་དོ་རྩེའི་
རང་བཞིན་ཞེས་སོགས་གྱི་རི་རབ་སྒོམ་པ་ནི་ཕྱིའི་ལྷན་པོ་དང་ཚོས་མཐུན། ལྷན་པོའི་ཉེར་ཏུ་སྒྲ་
ཚོར་བསྐྱ་སྒོམ་པ་ནི་རི་རབ་གྱི་ལྷེ་བ་དང་ཚོས་མཐུན། ཡུའི་ལྷེ་བའི་དབུས་སུ་སྒྲ་ཉི་སྒྲ་གཙན་དང་
བཙན་པ་གསུམ་སྒོམ་པ་ནི་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གནམ་སྒོར་གྱི་མཐར་སྒྲ་ཉི་སྒྲ་གཙན་གསུམ་ཚོར་པ་དང་ཚོས་མཐུན་
ནོ། ། རོག་གཞི་ཚོས་འབྱུང་ནས་སྒྲ་གཙན་གྱི་བར་མཐའ་དག་གཅིག་ཏུ་འབྲས་པར་གྱུར་པ་རྒྱ་ ཞེས་པའི་ས་
བོན་གྱི་ཡིག་སྒོམ་པ་ནི་འབྱུང་བ་རིམ་བཅུགས་སོགས་སྒོམ་པ་དེ་དག་གི་ཚོས་མཐུན་གྱི་ རྒྱ་ ལུལ་ཕྱིན་དང་
ནམས་སོ་སོ་ཐད་དང་པ་ཡིན་ཡང་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་རོག་བཞིའི་འབྱུང་བ་རིམ་བཅུགས་ རྒྱ་ ཚོར་དཔལ་
ཏུས་གྱི་ལའོར་ཡོའི་ཡེ་ཤེས་གཅིག་ཉིད་དེ་དག་གི་ནམ་པར་གར་བར་གོ་བའི་ཆེད་ཏུ་ཡིན་ནོ།

སྒྲ་ཡང་རྒྱ་ གི་ཡི་གེ་དེ་དག་སོ་སོ་ལས་སྒྲུས་པའི་ནམ་མཁའ་རྒྱུད་མེ་རྒྱས་རི་རབ་བསྐྱ་སྒྲ་ཉི་
སྒྲ་གཙན་གྱི་གདན་ རྒྱ་ དང་བཙན་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ཉེར་ཏུ་དོ་རྩེའི་གྲར་དང་། དེའི་ནང་ཏུ་སྒྲ་
གསུང་བྲགས་ཡོངས་ རྒྱ་ ཚོར་གྱི་དགྲིལ་ལའོར་སྒོམ་པའི་ནམ་མཁའ་རྒྱུད་མེ་རྒྱས་ལྷན་པོ་བསྐྱ་སྒྲ་ཉི་སྒྲ་
གཙན་གྱི་བར་སྒོམ་པ་སྒྲ་ཕྱི་གཉིས་པ་ཕྱི་དང་ནང་པ་ཚོས་མཐུན་སྒྲར་བར་བཞེད་ནས་འབྱུང་བ་རིམ་
བཅུགས་སྒྲ་མ་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་འབྲེལ་ཆེན་ལས། འདྲིར་ཕྱིད་དང་ཏུ་བསྐྱེད་པའི་མཚན་མའི་ནམ་
མཁའི་ཁམས་མཐའ་ཡས་པ་དང་ཤེས་རབ་གྱི་ཚོས་འབྱུང་བྱ་གསུམ་མོ།^{༡༤} ། ཞེས་གསུངས་གིང་། ཕྱི་མ་
འཆད་པའི་སྐབས་སུ་འབྲེལ་ཆེན་ལས། རྒྱ་ ཞེས་པ་ས་བོན་གྱི་ཡིག་ནམ་པར་བསྒོམ་པར་བྱ་སྟེ་དེ་ལས་
འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ལྷན་པར་བསམ་ རྒྱ་ པར་བྱའོ་ཞེས་པ་ནི་ཕྱི་རོལ་ཏུ་འོ། ། བར་ཏུ་ནི་སྒྲ་
གསུངས་པའི་ནམ་པས་མའི་ལུས་ལ་^{༡༥} རྒྱ་ ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།

དེ་ལྷན་ལྷན་པོའི་ཉེར་ཏུ་བསྐྱ་སྒྲ་ཉི་སྒྲ་གཙན་ནམས་གྱི་ཉེར་ཏུ་གཞལ་ཡས་ཁང་སྒོམ་པ་ཕྱི་
དང་ཚོས་མཐུན་སྒྲར་ན་གྱི་བྱའམ་བསྒོམ་པའི་གཞལ་ཡས་ཁང་སྒྲ་སྒོར་ངམ་སྒྲ་གང་པ་གང་ཡིན་ཡང་
རུང་དགྲིལ་ལའོར་རང་ཉིད་གྱི་སྒྲ་བཞི་པ་ཡིན་པར་ངས་ལ། འདྲིར་བསྒོམ་པར་བྱ་བའི་དགྲིལ་ལའོར་
རམ་གཞལ་ཡས་ཁང་སྒྲ་གསུང་བྲགས་ཡོངས་རྫོགས་ནི་ཆུང་ཇི་ལྷན་སྒོམ་ཡང་རུང་གཞལ་ཡས་ཁང་
རང་གི་སྒྲ་བཞི་པའི་ཆེད་ཅན་ཡིན་པས་སྒྲའི་དགྲིལ་ལའོར་སྒྲ་བཞི་ཡོད་པ་ཕྱིའི་རྒྱུད་གི་དགྲིལ་ལའོར་གྱི་

ཐྱི་མཐའ་གཅིག་ནས་ཅིག་གོས་ཀྱི་བར་ལ་དཔག་ཚད་འབྲུམ་སྤྲལ་བཞི་ཡོད་པ་དང་ཆོས་མཐུན། སྐྱེ་
 དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་སྤྱེད་སྤྱོད་གསུང་དཀྱིལ་ལ་ཡོད་པ་དང་རྒྱུ་ལྡན་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་མཐའ་གཅིག་ནས་
 མཐའ་ཅིག་གོས་ཀྱི་བར་ལ་དཔག་ཚད་འབྲུམ་སྤྲལ་གཉིས་ཡོད་པ་ཆོས་མཐུན། གསུང་དཀྱིལ་གྱི་སྤྱེད་
 སྤྱོད་གང་སྤྲལ་དཀྱིལ་ལ་ཡོད་པ་དང་སའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་དཔག་ཚད་འབྲུམ་སྤྲལ་གཅིག་ཡོད་པ་ཆོས་
 མཐུན། སྤྲལ་དཀྱིལ་གྱི་སྤྱེད་སྤྱོད་བཅུག་ཉིས་བདེ་ཆེན་འཁོར་ལོ་ལ་ཡོད་པ་དང་རྒྱུན་པོའི་སྤྱོད་དཔག་
 ཚད་སྤྱོད་སྤྲལ་ལྟ་བུ་ཡོད་པ་ཆོས་མཐུན། བདེ་ཆེན་འཁོར་ལོའི་སྤྱེད་སྤྱོད་ལྟ་གཅིག་པོའི་གདན་གྱི་བསྐྱར་
 ལ་ཡོད་པ་དང་རྒྱུན་པོའི་སྤྱོད་ཀྱི་ལྟ་བུ་ལ་དཔག་ཚད་སྤྱོད་སྤྲལ་ཉིས་ལྟ་བུ་ཡོད་པ་ཆོས་མཐུན། བསྐྱར་སྤྱོད་
 ཀྱི་སྤྱོད་ཉི་ལྔ་གཅིག་བཅུག་པའི་གཙོ་བོའི་གདན་ནི་གནམ་སྤྱོད་ཀྱི་མཐའ་སྤྱོད་ཉི་ལྔ་གཅིག་གསུམ་
 བཅུག་པ་དང་ཆོས་མཐུན་ནོ།།

གཉིས་པ་གང་གི་མངལ་དུ་སྤྱོད་པ་ལོན་པའི་མའི་ལུས་དང་ཆོས་མཐུན་སྤྱར་བའོ། ཁོར་དུ་
 བཤད་པ་ལྟར་ནས་མཁའ་ཁམས་མཐའ་ཡས་པའི་ཆོས་འབྱུང་ནས་སྤྱོད་ཀྱི་བར་སྒྲོམ་པ་སྤྱོད་
 གཉིས་ཀ་མའི་ལུས་དང་ཆོས་མཐུན་སྤྱོད་པ་ཆབས་ཅིག་པ་ཡིན་པར་གེས་པར་བྱ་ཞིང་། དེ་ལྟར་ཆོས་
 མཐུན་སྤྱོད་པ་ནི་དེ་ལྟར་བསྒྲོམ་པའི་ཆོས་འབྱུང་ནི་གང་གི་མངལ་དུ་སྤྱོད་པ་ལོན་པའི་མའི་གསང་གནས་
 གྱི་ཆོས་འབྱུང་གྱི་གསུམ་དང་ཆོས་མཐུན། ཆོས་འབྱུང་གི་ནང་དུ་བསྒྲོམ་པའི་རྒྱུ་གི་དཀྱིལ་འཁོར་
 བྱི་མའི་སྤྱོད་པོ་ནས་དབུལ་བའི་བར་དང་ཆོས་མཐུན། དེ་བཞིན་དུ་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་སྒྲོམ་པ་
 དབུལ་པ་ནས་མགིན་པའི་བར་དང་ཆོས་མཐུན། རྒྱུ་ལྡན་འཁོར་སྒྲོམ་པ་མགིན་པ་ནས་སྤྱོད་
 གའི་བར་དང་ཆོས་མཐུན། སའི་དཀྱིལ་འཁོར་སྒྲོམ་པ་སྤྱོད་གནས་ལྟེ་བའི་བར་དང་ཆོས་མཐུན།
 སའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་སྤྱོད་དུ་རྒྱུན་པོ་སྒྲོམ་པ་མའི་ལྟེ་བ་ནས་གསང་གནས་ཀྱི་བར་དང་ཆོས་མཐུན།
 རྒྱུན་པོའི་སྤྱོད་དུ་བསྐྱར་སྤྱོད་པ་ནི་གསང་གནས་ཀྱི་བསྐྱར་དང་ཆོས་མཐུན། བསྐྱར་སྤྱོད་དུ་བསྒྲོམ་པའི་སྤྱོད་
 ཉི་ལྔ་གཅིག་གསུམ་ནི་མའི་བཤད་གཅི་ཁུ་བ་གསུམ་འབབ་པའི་རྩ་གསུམ་གསང་གནས་ཀྱི་རྩ་འཁོར་
 གྱི་ལྟེ་བར་འདུས་པ་དང་ཆོས་མཐུན། བསྐྱར་སྤྱོད་ཉི་ལྔ་གཅིག་གསུམ་དང་བཅས་པའི་སྤྱོད་དུ་དོ་རྩེའི་ལྟར་སྒྲོམ་
 པ་ནི་མའི་བསྐྱར་པའི་དོ་རྩེ་ཞུགས་པ་དང་ཆོས་མཐུན། དེར་གཞལ་ཡས་ཁང་སྒྲོམ་པ་ནི་གང་དུ་སྤྱོད་

བ་ལེན་པའི་མའི་མངལ་དང་ཆོས་མཐུན། དེ་ལྟར་གཞུང་ཡས་ཁང་མཆན་ཉིད་ཐམས་ཅད་ཡོངས་
 ལྷོ་གས་པའི་ལྷོ་བར་བཟུང་ཞི་ཞུ་གཅན་ནམ་རྒྱུ་མའི་གདན་གྱི་སྟེང་དུ་དབྱངས་སོ་གཉིས་
 གྱིས་མཆན་པའི་ལྷོ་བའི་དགྱིལ་འཁོར་སྒོམ་པ་ནི་མངལ་འཛིན་པའི་པའི་ལྷོ་བ་དང་ཆོས་མཐུན།
 ལྷོ་བའི་འོག་དུ་གསལ་བྱེད་བརྒྱད་ཅུས་མཆན་པའི་ཉི་མའི་དགྱིལ་འཁོར་སྒོམ་པ་ནི་མངལ་འཛིན་
 པའི་མའི་རྒྱལ་དང་ཆོས་མཐུན། ལྷོ་བའི་དབྱངས་སྟུ་རྩྱུ་ཡིག་རི་པོར་གི་མཆན་མ་ལྟ་བུ་ལས་དོ་རྩྱུ་དང་
 བཅས་པར་སྒོམ་པ་ནི་ཁྱེད་ཀྱི་དབྱངས་སྟུ་འཇུག་པའི་བར་དོའི་རྣམ་ཤེས་དང་ཆོས་མཐུན། དེ་དང་ལྟན་
 ཅིག་པའི་ཉི་ཡིག་སྒོམ་པ་ནི་བར་དོའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་བཞེན་པའི་རྒྱུད་དང་ཆོས་མཐུན།¹⁾ དབྱངས་གསལ་
 དང་བཅས་པའི་ལྷོ་ཉི་དང་དོ་རྩྱུ་དང་ཉི་བཅས་པ་རྣམས་གཅིག་དུ་འབྲེས་པ་ལས་ལྷོ་བའི་སྟུ་རྩྱུ་གས་
 པ་ཉི་ཡིག་དང་ལྟན་པར་སྒོམ་པ་ནི་ཁྱེད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་བཞེན་པའི་རྒྱུད་དང་བཅས་པ་འབྲེས་པ་ཡོངས་སྟུ་
 ལྷོ་བ་པ་ལས་མངལ་དུ་ལྷོ་བ་ཐོག་མར་བྱུང་བ་དང་ཆོས་མཐུན་ནོ།

གསུམ་པ་སྐྱབ་པ་པོ་རང་གི་ལྷོ་བ་དང་ཆོས་མཐུན་སྐྱར་བ་ནི། སྐྱད་གྱིལ་ནི་སྟོང་ག་ནས་འོག་
 གསང་གནས་ཀྱི་བར་དང་སྟེང་སྟུ་པོའི་བར་ཚུན་ཆད་དང་ཆོས་མཐུན། གསུང་གི་དགྱིལ་འཁོར་ནི་ལྷོ་
 བ་ནས་མགྲིན་པའི་བར་དང་ཆོས་མཐུན་བྱགས་ཀྱི་དགྱིལ་འཁོར་ནི་སྟོང་ག་ནས་ལྷོ་བའི་བར་གྱི་བྱེད་
 ཚུན་དང་མགྲིན་པའི་བར་གྱི་བྱེད་ཚུན་དང་ཆོས་མཐུན་ནོ། །ཡང་ན་བྱགས་དགྱིལ་གསུང་དགྱིལ་སྐྱུ་
 དགྱིལ་གསུམ་རིམ་པ་བཞེན་སྟོང་ག་ནས་གཡས་གཡོན་གྱི་དབྱུང་མགོའི་བར་དང་ཉི་མའི་དབྱུང་པ་ལ་
 རྒྱག་གི་བར་དང་མེན་མོའི་མཐའི་བར་དང་ཆོས་མཐུན་ནོ།

བཅེན་པ་ལྷོ་སྟེང་པ་གཞི་དང་ཆོས་མཐུན་སྟོར་ཚུལ།

གཉིས་པ་བཅེན་པ་ལྷོ་སྟེང་པ་གཞི་དང་ཆོས་མཐུན་སྟོར་ཚུལ་ལ་གཉིས། གཙོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་
 སྟེང་པ་དང་བྱས་མ་རྣམས་དང་བྱས་པ་མཆོམས་དང་བཅས་པ་སྟེང་པ་མངལ་གྱི་ལྷོ་བ་གསུམ་གྱི་གནས་
 སྐབས་དང་ཆོས་མཐུན་སྐྱར་བ་དང་། གཤེགས་པ་གཤེགས་མ་སོགས་སྟོ་བ་མངལ་གྱི་ལྷོ་བ་ལྷག་མ་

ནམས་ཀྱི་གནས་སྐབས་དང་ཆོས་མཐུན་སྦྱར་བའོ།།

དང་པོ་ནི་མཆོན་སོག་གིས་ཀྱི་ངོ་བོར་དབྱངས་ཡིག་སོག་གིས་ཀྱིས་མཆོན་པའི་རྒྱ་བ་མེ་ལོང་ལྟ་
བུའི་ཡེ་ཤེས་ལས་བྱང་ཆུབ་པ་དང་། དཔེ་བྱད་བརྒྱད་ཅུའི་ངོ་བོ་གསལ་བྱེད་བརྒྱད་ཅུས་མཆོན་པའི་ཉི་མ་
མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་ལས་བྱང་ཆུབ་པ་དང་། རྒྱ་བའི་སྒྲིང་དུ་རྟུ་ཡིག་ལས་བྱང་པའི་དོ་རྩེ་རྟུ་གིས་མཆོན་
པ་སོར་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ལས་བྱང་ཆུབ་པ་དང་། དེ་དང་ལྡན་ཅིག་པའི་རྟུ་ཡིག་བྱ་བུ་ཡེ་ཤེས་ལས་བྱང་
ཆུབ་པ་དང་། དེ་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཏུ་འདྲེས་པ་ལས་བྱང་པའི་སྐྱོ་རྩོག་པ་ཉི་ཡིག་དང་ལྡན་པ་ཆོས་
དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་ལས་བྱང་ཆུབ་པ་མངོན་བྱང་ལྟ་ལས་བཅོམ་ལྡན་འདས་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་གཙོ་བོ་སྒྲིང་
པ་ནས་མཆོན་མ་སྒྲིང་པའི་བར་ནི་མ་རིག་པ་དང་འདྲུ་བྱེད་དང་ནམ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱ་བ་སྒྲིང་པོ་མངལ་དུ་
ལྷགས་པ་ནས་རྒྱ་བ་གསུམ་གྱི་བར་གྱི་མངལ་འཁེལ་པའི་གནས་སྐབས་དང་ཆོས་མཐུན་འོ།།

དེ་ཡང་གཙོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲིང་ཆ་ཤས་སོ་སོར་གཞི་དང་ཆོས་མཐུན་ཆུལ་ནི་སྐྱེ་གཅིག་གི་ནམ་པ་
ཅན་ནི་ནང་དུ་དུས་སྦྱོར་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་ཞག་གཅིག་དང་ཕྱི་རྩལ་དུ་ལོ་གཅིག་དང་
ཆོས་མཐུན། ཞབས་གཉིས་ནི་ནང་དུ་རྒྱུད་འཕོ་བའི་དུས་སྦྱོར་དུག་ཆན་གཉིས་དང་ཕྱི་རྩལ་དུ་རྒྱ་བ་དུག་
ཆན་གཉིས་ཀྱི་བཤོད་པ་གཉིས་དང་ཆོས་མཐུན། མགྲིན་པ་གསུམ་ནི་ནང་དུ་རྒྱུད་འཕོ་བའི་དུས་སྦྱོར་
བཞི་ཆན་གསུམ་དང་ཕྱི་རྩལ་དུ་ལོ་གཅིག་གི་རྒྱ་བ་བཞི་ཆན་གསུམ་དང་ཆོས་མཐུན། ཞལ་བཞི་ནི་ནང་
དུ་རྒྱུད་འཕོ་བའི་དུས་སྦྱོར་སུམ་ཆན་བཞི་དང་ཕྱི་རྩལ་དུ་ལོ་གཅིག་གི་རྒྱ་བ་སུམ་ཆན་བཞི་དང་ཆོས་
མཐུན། ཤར་དང་ལུབ་དང་དབུས་ཀྱི་གཡས་གཡོན་གྱི་ཕྱག་པ་དུག་ནི་ནང་དུ་ཞག་གཅིག་གི་རྒྱུད་འཕོ་
བའི་དུས་སྦྱོར་ཉིས་ཆན་དུག་དང་ཕྱི་རྩལ་དུ་ལོ་གཅིག་གི་རྒྱ་བ་ཉིས་ཆན་དུག་དང་ཆོས་མཐུན། དཔུང་
པ་བཅུ་གཉིས་ནི་ནང་དུ་རྒྱུད་འཕོ་བའི་དུས་སྦྱོར་བཅུ་གཉིས་དང་ཕྱི་རྩལ་དུ་ལོ་གཅིག་གི་རྒྱ་བ་བཅུ་
གཉིས་དང་ཆོས་མཐུན། དུག་ཉི་ཤུ་ཅུ་བཞི་ནི་ནང་དུ་རྒྱུད་འཕོ་བའི་དུས་སྦྱོར་བྱེད་པ་ཉི་ཤུ་ཅུ་བཞི་དང་
ཕྱི་རྩལ་དུ་ལོ་གཅིག་གི་རྒྱ་བ་བྱེད་པ་ཉིད་བཞི་དང་ཆོས་མཐུན། སོར་སོའི་ཆོག་སུམ་བརྒྱ་དུག་ཅུ་ནི་
ནང་དུ་དབུགས་ཉི་ཤི་ཆིག་སྦྱོར་དུག་བརྒྱ་ལ་དུག་ཅུས་བཞོས་པའི་རྟེན་ལོར་ཞག་གཅིག་གི་དབུགས་ཀྱི་
དག་ར་ར་སམ་པ་རྒྱ་བ་ཅད་པའི་ཕྱི་རྩལ་དུ་ལོ་གཅིག་གི་ཞག་སུམ་བརྒྱ་དུག་ཅུ་དང་ཆོས་མཐུན། དེ་ཡང་

ཐུག་ཉི་ཤུ་ཅུ་བཞི་པོ་རེ་རེ་ལ་སོར་མོ་ལྟ་ལྟ། སོར་མོ་རེ་རེ་ལ་ཆོག་མཁན་གསུམ་གསུམ་སྟེ་སུམ་བརྒྱ་
 རྟུག་ཅུ་ལོ། །དེ་ལྟར་ན་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་སྐྱེ་ཆ་གས་ནམས་ཀྱི་ནང་དེ་དག་དང་ཆོས་མཐུན་པར་
 བསྐྱེམས་པས་སྦྱང་གཞི་གཉིས་སྒྲིབ་བྲལ་དུ་དངོས་སུ་བྱེད་པའི་རྫོགས་རིམ་སྒྲེ་བའི་རྒྱད་སྟོན་པར་བྱས་
 པ་ལས་འབྲས་དུས་ཀྱི་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་སྐྱེ་ད་ལྟ་སྟོན་པ་ལྟར་ཀྱི་སྐྱེ་ཆ་གས་ནམས་ནི་བཤད་མ་
 ཐག་པའི་ཁྱི་ནང་གི་ཡོ་དང་ཞག་དང་དེ་དག་གི་ཆ་གས་ནམས་སོ་སོར་དག་པའི་ཆ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ད་
 ལྟར་སྟོན་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཞབས་དག་གིས་བདུད་དང་དྲག་པོ་སྐྱག་བཞིན་པར་རོལ་པའི་སྐབས་ཀྱིས་
 མཐུན་པ་ནི་འབྲས་དུས་ཀྱི་སྐྱེའི་ཞབས་ཀྱིས་སྤང་པོ་དང་ཉོན་མོངས་པ་དང་འཆི་བདག་དང་ལྷའི་སྤུང་
 བདུད་དེ་བདུད་བཞི་དང་དྲག་པོའི་མཆོན་དོན་འདོད་ཆགས་ཞེ་སྤང་གཉི་ལྷག་དང་རྒྱལ་སྐྱུ་དོག་ནམས་
 མཐུན་ཉི་མེ་གནས་པའི་ལྷ་རན་ལས་འདས་པ་འཁོར་འདས་གཅིག་ཏུ་འདྲེས་པ་མཐོན་དུ་བྱས་པ་མཆོན་
 པ་ཡིན་ནོ།།

གཞན་ཡང་སྐྱེའི་ནམས་པ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་དེ་ལྟར་རྒྱད་སྟོན་པར་བྱས་པ་ལས་རྫོགས་རིམ་ཀྱི་
 རྣམ་འབྱོར་སྒྲེ་བའི་ཚུལ་ཡང་མཆོན་པར་བྱེད་དེ། གདན་གྱི་ཁྲ་ཉི་དུས་མེ་གསུམ་གྱིས་རྫོགས་རིམ་གྱིས་
 གནད་དུ་བསྐྱབ་སའི་ཅུ་རོ་རྒྱང་དཔུམ་གསུམ་མཆོན། དུས་མའི་སྤྱིང་གི་བདུད་དང་དྲག་པོ་གཉིས་ཀྱིས་
 གཡས་གཡོན་གྱི་ཅུ་རོ་རྒྱང་གཉིས་ནས་དཔུགས་འབབ་པ་མཆོན། ཁྲ་ཉི་དུས་མེ་བདུད་དྲག་པོ་དང་
 བཅས་པའི་སྤྱིང་དུ་རོལ་པའི་ཞབས་གཡས་བརྒྱུད་གི་སྐབས་ཀྱིས་མཐུན་པས་ནི་རོ་རྒྱང་ལ་འབབ་པའི་
 གཡས་གཡོན་གྱི་རྒྱང་དང་ཁམས་དཀར་དམར་གཉིས་དཔུམ་པར་བཅུག་སྟེ་བཅིངས་པ་མཆོན་ནོ། །དེ་
 ལྟར་རྒྱང་དང་ཁམས་དཀར་དམར་དཔུམ་པར་བཅིངས་པ་ལས་ཁམས་དཀར་པོ་སྤྱི་བོར་བརྟན་པ་ཞབས་
 གཡོན་དཀར་པོ་བསྐྱམས་པའི་སྐབས་ཀྱིས་མཆོན། ཁམས་དམར་པོ་ནོར་སྤུང་ཆེར་བརྟན་པ་ཞབས་
 གཡས་དམར་པོ་བརྒྱུད་པའི་སྐབས་ཀྱིས་མཆོན། ཁམས་དཀར་དམར་གཙུག་ཏྱར་དང་ནོར་སྤུང་ཆེར་
 བརྟན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྣམ་པར་གཤམ་པ་མཆོན་ཏུ་མི་འགྱུར་པའི་བདེ་བའི་ངོ་བོར་སྒྲིམ་པ་ནི་བརྟ་
 གཉིས་ཀྱི་དཔུམ་ཡན་ཆད་ཀྱི་སྐྱེ་མདོག་སྟོན་པོར་ཡོད་པས་མཆོན། མཆོན་ཏུ་མི་འགྱུར་པའི་བདེ་བ་དེ་
 དངོས་སུ་འདྲན་བྱེད་རྗེས་བྱན་གྱི་སྐབས་ནས་འབྱུང་པའི་སྤོང་གཞུགས་ཡབ་ལུམ་ཞལ་སྐྱོར་གྱི་རྣམ་པ་

ཅན་ནི་བཅོམ་ཐུན་འདས་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ལ་སྒྲ་ཆོག་ས་ཡུམ་གྱིས་འཕྱུང་བའི་ཡབ་ཡུམ་ཁལ་སྒྲོར་གྱི་
 རྣམ་པ་ཅན་འདིས་མཆོན། དེ་ལྟ་བུའི་རྫོགས་རིམ་གྱི་རྣམ་འབྱོར་མཐར་ཐྱིན་པ་ལས་ཐོབ་པའི་འབྲས་
 དུས་ཀྱི་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་སྒྲིའི་ཆ་གས་སོ་སོ་བརྒྱམས་ཀྱི་མཆོན་དོན་ནམ་དག་པ་ནི་ཐུན་པ་གི་དུས་ཀྱི་
 ཆ་གས་སོ་སོར་དག་ཚུལ་གོང་དུ་བཞུག་ཟིན་པ་རྣམས་སོ།།

གཉིས་པ་གཤེགས་པ་གཤེགས་མ་སོགས་སྒྲོ་བ་མངལ་གྱི་ཁྲ་བ་ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱི་གནས་
 སྐབས་དང་ཆོས་མཐུན་སྒྱུར་བ་ལ་ལྟ་ལས། དང་པོ་གཤེགས་པ་གཤེགས་མ་ཁྲོ་པོ་ལྟ་དང་བཅས་པ་
 སྒྲོ་བ་ཁྲ་བ་བཞི་བ་མིང་གཞུགས་ཀྱི་ཁྲ་བའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་མངལ་འཕེལ་བ་དང་ཆོས་མཐུན་སྒྱུར་
 བ་ནི། ལུས་མ་བུམ་པ་མཆོན་མ་རྣམས་དང་བཅས་པ་བསྐྱེད་པའི་མཐུག་ཏུ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་གཙོ་བོས་
 ཐོག་མར་མི་བསྐྱེད་པ་ཡབ་ཡུམ་སྒྲོས་ནས་གཙོ་བོ་རང་གི་དཀྱིལ་ལ་བཅུག དེ་རྗེ་དབྱིངས་ཐུག་མ་ལ་
 རོར་སེམས་ཀྱིས་འཕྱུང་བ་སྒྲོས་ནས་ཡུམ་ལ་བཅུག་ཏུ་དེ་ནས་གཤེགས་པ་བཞི་དང་གཤེགས་མ་བཞི་
 ཁྲོ་པོ་ལྟ་དང་བཅས་པ་སྒྲོ་བ་ནི་མངལ་དུ་ཞུགས་པའི་ཁྲ་བ་བཞི་བ་མིང་གཞུགས་ཀྱི་ཁྲ་བའི་གནས་
 སྐབས་ཀྱི་མངལ་ན་གནས་པའི་ལུས་འཕེལ་བ་དང་ཆོས་མཐུན་ལོ།།

གཉིས་པ་སེམས་དབང་སེམས་མ་སྒྲོ་བ་ཁྲ་བ་ལྟ་དང་དུག་པ་སྐྱེ་མཆེད་དུག་དང་རེག་
 པའི་ཁྲ་བའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་མངལ་འཕེལ་བ་དང་ཆོས་མཐུན་སྒྱུར་བ་ནི། ཁྲོ་པོ་ལྟ་སྒྲོས་^{༡༩} པའི་རྗེས་
 སུན་མ་སྒྲིང་སོགས་སེམས་དབང་དུག་ཡུམ་དང་བཅས་པ་སྒྲོ་བ་དང་རེག་པ་དེ་རྗེ་སེམས་སེམས་མ་
 དུག་ཡབ་དང་བཅས་པ་སྒྲོ་བ་ནི་ཁྲ་བ་ལྟ་དང་དུག་པ་སྐྱེ་མཆེད་དུག་དང་རེག་པའི་ཁྲ་བའི་གནས་
 སྐབས་ཀྱི་མངལ་ན་གནས་པའི་ལུས་འཕེལ་བ་ཁྲ་བ་ལྟ་དང་ནས་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་འགྲུབ་པ་པའི་འགོ་
 བཅུམས་ཏེ་དུག་པ་རྫོགས་པའི་བར་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་འཕེལ་བ་དང་ཆོས་མཐུན་ལོ། །དེ་ཡང་ལྟ་དེ་
 དང་དེ་སྒྲོ་བའི་ཐོག་པ་ནས་མངལ་འཕེལ་བའི་ཆ་དེ་དང་དེ་ཆོས་མཐུན་དུ་བགད་པ་མིན་ཞིང་། གཞན་
 ཡང་རོར་སེམས་མི་བསྐྱེད་པ་དོན་གྲུབ་རིན་འབྱུང་སྤང་མཐའ་རྣམ་སྤང་རྣམས་རིམ་པ་བཞིན་ཡེ་ཤེས་

ནམ་ཤེས་འདུ་བྱེད་ཚོར་བ་འདུ་ཤེས་གཟུགས་ཀྱི་སྤང་བོ་སྟེ་སྤང་བོ་དུག་དང་ཚོས་མཐུན་ཞིང་སྤྱང་གཞི་
 སྤྱོད་བྱེད་དང་། སྤང་བོ་དུག་དག་པ་ལས་གོང་གི་རིམ་པ་བཞིན་གཤེགས་པ་དུག་དང་། དེ་བཞིན་དུ་
 ཤེས་ཐོན་མ་དོ་རྗེ་དབྱིངས་སྤྱག་མ་སྟོལ་མ་གོས་དཀར་མོ་ལྷ་མ་གྱི་སྤྱན་མ་ནམས་རིམ་པ་བཞིན་ཡེ་ཤེས་
 བམ་མཁའ་རྒྱུད་མེ་ཆུ་སའི་ཁམས་དུག་དང་ཚོས་མཐུན་ཞིང་སྤྱང་གཞི་སྤྱོད་བྱེད་དང་། ཁམས་དུག་དག་
 པ་ལས་རིམ་པ་བཞིན་གཤེགས་པ་དུག་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཁོ་བོ་ལྷ་ལས་དབང་ལྷ་དང་ཚོས་མཐུན་ཞིང་
 སྤྱང་གཞི་སྤྱོད་བྱེད་དང་། ལས་དབང་ནམས་དག་པ་ལས་ཁོ་བོ་ལྷ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་བྱུག་དོར་ནམ་
 སྟོང་ས་སྟོང་འཛིག་རྟེན་དབང་སྤྱག་སྒྲིབ་སེལ་ཀྱན་བཟང་ནམས་རིམ་པ་བཞིན་ན་བསྐྱ་མིག་མེ་ལུས་
 ཡིད་ཀྱི་དབང་བོ་སྟེ་དབང་བོ་འམ་ནང་གི་སྟེ་མཆེད་དུག་དང་ཚོས་མཐུན་ཞིང་སྤྱང་གཞི་སྤྱོད་བྱེད་དང་ནང་
 གི་སྟེ་མཆེད་དུག་དག་པ་ལས་རིམ་པ་བཞིན་བྱུག་དོར་སོགས་སེམས་དཔའ་དུག་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྤྱ་
 དོ་རྗེ་མ་རེག་བྱ་དོ་རྗེ་མ་རོ་དོ་རྗེ་མ་གཟུགས་དོ་རྗེ་མ་དྲི་དོ་རྗེ་མ་ཚོས་དབྱིངས་དོ་རྗེ་མ་ནམས་རིམ་པ་
 བཞིན་སྤྱ་རེག་བྱ་རོ་གཟུགས་དྲི་ཚོས་ཀྱི་སྟེ་མཆེད་དེ་ཕྱི་འི་སྟེ་མཆེད་དུག་དང་ཚོས་མཐུན་ཞིང་སྤྱང་གཞི་
 སྤྱོད་བྱེད་དང་། ཕྱི་འི་སྟེ་མཆེད་དུག་པོ་དེ་དག་པ་ལས་རིམ་པ་བཞིན་སྤྱ་དོ་རྗེ་མ་ནམས་ཚོས་དབྱིངས་དོ་
 རྗེ་མའི་བར་སེམས་མ་དུག་གོ།

གསུམ་པ་གསུང་དཀྱིལ་གྱི་ནུལ་འཕྱོར་མ་ནམས་སྟོ་བ་རྒྱ་བ་བདུན་པ་ཚོར་བའི་རྒྱ་བའི་
 གནས་སྐབས་ཀྱི་མངལ་འཕེལ་བ་དང་ཚོས་མཐུན་སྤྱང་བ་ནི། སྤགས་དཀྱིལ་གྱི་ལྷ་ནམས་སྟོས་པའི་
 རྗེས་སུ་གསུང་དཀྱིལ་གྱི་ནུལ་འཕྱོར་མ་རྩ་ར་ཅི་ཀ་ལ་སོགས་པ་བདུན་ཅུ་ཅ་གཉིས་སྟོ་བ་ནི་མངལ་དུ་
 ལུགས་པ་ནས་བཅུ་མས་པའི་རྒྱ་བ་བདུན་པ་ཚོར་བའི་རྒྱ་བའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་མངལ་ན་གནས་པའི་
 ལུས་འཕེལ་བ་དང་ཚོས་མཐུན་ཞོ། །གཞན་ཡང་གསུང་དཀྱིལ་གྱི་ལྷ་མོ་བདུན་ཅུ་ཅ་གཉིས་ནི་ལྷེ་བའི་
 ཅ་འཁོར་གྱི་ཅ་འདབ་དུག་ཅུ་ཅ་བཞི་དང་། མ་གྱིན་པའི་ཅ་འཁོར་ལ་དང་པོར་ཅ་འདབ་བཞིར་གྱེས།
 དེ་བཞི་པོ་རེ་རེ་ལ་གཉིས་གཉིས་སུ་གྱེས་པའི་ཅ་འཁོར་གྱི་རྒྱུ་སྒྲོར་གཉིས་པའི་ཅ་འདབ་བརྒྱད་དང་
 བཅས་པའི་ཅ་བདུན་ཅུ་ཅ་གཉིས་དང་ཚོས་མཐུན་ཞིང་ཅ་བདུན་ཅུ་ཅ་གཉིས་པོ་དེ་དང་ལྷ་མོ་བདུན་ཅུ་
 ཅ་གཉིས་པོ་སྤྱང་གཞི་སྤྱོད་བྱེད་དང་། ཅ་དེ་ནམས་དག་པ་ལས་ལྷ་མོ་བདུན་ཅུ་ཅ་གཉིས་སོ། །དེ་ཡང་

རྟེན་གྱི་གསུང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ནི་མགྲིན་པ་ནས་ལྷེ་པའི་མཐར་ཐུག་པ་གྲུ་བཞིར་གནས་པ་དང་ཆོས་
མཐུན་པའི་གནད་གྱིས་སོ།།

བཞི་པ་ཆོས་ལྷ་སྤུམ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་སྟོ་བ་ལྷ་བ་བརྒྱད་པ་མེད་པའི་ཡན་ལག་གི་ལྷ་བའི་གནས་
སྐབས་ཀྱི་མངལ་འཕེལ་བ་དང་ཆོས་མཐུན་སྤྱར་བ་ནི། གསུང་གི་རྣལ་འབྱོར་མ་རྣམས་སྟོས་པའི་རྗེས་
སུ་སྤྱུ་དཀྱིལ་གྱི་ལྷ་ཆོས་ལྷ་སྤུམ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་སྟོ་བ་ནི་མངལ་དུ་ཞུགས་པའི་ལྷ་བ་བརྒྱད་པའི་གནས་
སྐབས་ཀྱི་མངལ་ན་གནས་པའི་ལུས་འཕེལ་བ་དང་ཆོས་མཐུན་ཞིང་གཞན་ཡང་ཆོས་ལྷ་སྤུམ་བརྒྱ་དྲུག་
ཅུ་ནི་ནང་དུ་ལག་པ་དང་རྒྱུ་པའི་ལས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་དང་བྱ་བའི་འཁོར་ལོ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་ལས་ཀྱི་
འཁོར་ལོ་རྒྱུ་པའི་གི་ཆོགས་ཆེན་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཆོགས་རེ་རེ་ལ་རྩ་སྤུམ་ཅུ་རེ་ཡོད་པའི་ཉི་ཤུ་རྩ་བརྒྱད་
ཀྱི་རྩ་རེ་རེ་དང་འཁོར་གྱི་ཆོས་ལྷ་རེ་རེ་ཆོས་མཐུན། བསྐྱེད་ལྷེ་བ་རྣམས་ན་གནས་པའི་གཙོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་
ཟུང་རེ་དང་རྩ་འདབ་ལྷག་མ་གཉིས་རེ་ཆོས་མཐུན་ཞིང་ཕྱི་ལོ་གཅིག་གི་ཆོས་ཞག་སྤུམ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་
དང་ཡང་ཆོས་མཐུན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཕྱི་ནང་གི་ཆོས་ཞག་དང་རྩ་དེ་རྣམས་སྤྱང་གཞི་དང་། ཆོས་ལྷ་རྣམས་
སྟོང་བྱེད་དང་། ཕྱི་ནང་གི་ཆོས་དང་རྩ་དེ་དག་དག་པ་ལས་ཆོས་ལྷ་སྤུམ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་ལོ། །དེ་ཡང་རྒྱུ་པའི་
གི་ཆོགས་ཆེན་ཐུག་པ་དང་དཔྱད་པའི་བར་དང་། དཔྱད་པ་དང་ཉེ་པའི་དཔྱད་པའི་བར་དང་། ཉེ་པའི་
དཔྱད་པ་དང་ལག་མགོ་འི་བར་གཡས་གཡོན་གཉིས་སུ་བྱེ་བས་དྲུག་དང་། དཔྱད་དང་བསྐྱེད་པའི་བར་དང་།
བསྐྱེད་དང་ཕྱིན་པའི་བར་དང་། ཕྱིན་པ་དང་རྒྱུ་པའི་བར་གཡས་གཡོན་གཉིས་སུ་བྱེ་བས་དྲུག་ལྷེ་
བཅུ་གཉིས་ལ་ལས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཟེར་བའི་རྒྱ་མཚན་ནི་ཆོགས་ཆེན་དེ་རྣམས་ལས་ཀྱི་དབར་པོ་བྱ་བ་ལ་
འཇུག་པའི་དང་པོར་གྱུར་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྒྱུ་པའི་གི་སོར་མོ་ཉི་ཤུ་འི་ཆོགས་
དྲུག་ཅུ་པོ་ལ་བྱ་བའི་འཁོར་ལོ་ཟེར་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་རྒྱུ་པའི་གི་སོར་ཆོགས་དེ་རྣམས་ཀྱིས་ལེན་པ་
དང་འགྲོ་བ་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིན་ནོ། །རྒྱུ་པའི་གི་སོར་མོ་ཉི་ཤུ་རེ་རེ་ལ་
ཆོགས་གསུམ་གསུམ་ཆོགས་རེ་ལ་རྩ་དྲུག་དྲུག་ལྷེ་སྤུམ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་ལོ། །རྩ་དེ་རྣམས་ཀྱང་ཆོས་ལྷ་རྣམས་
དང་ཆོས་མཐུན་ཞིང་སྤྱང་གཞི་སྟོང་བྱེད་དང་། ཆོས་ལྷ་རྣམས་རྩ་དེ་རྣམས་དག་པ་ཡང་ཡིན་ནོ།།

དེ་རྣམས་ཀྱང་སྤང་གཞི་སྟོང་བྱེད་སོ་སོར་ཞིབ་དུ་བྱེ་ན་ནག་པ་ལྷ་བའི་ཆོས་ལྷ་སྤུམ་ཅུ་ནི་

གཡོན་པའི་དབྱང་པ་དང་ཉེ་བའི་དབྱང་པའི་ཚིགས་¹⁶ གྱི་ཙ་སྐུ་ཙ་དང་། ལག་པ་གཡོན་པའི་མཐེུ་
 རྒྱུ་གི་ཚིགས་དབྱང་མ་ནས་མཐེ་བོའི་ཚིགས་དབྱང་མའི་བར་གྱི་ཚིགས་རྣམས་རེ་རེ་ལ་ཙ་དྲུག་དྲུག་སྟེ་
 སྐུ་ཙ་ཡོད་པ་དང་རིམ་པ་བཞིན་སྟོར། དེ་བཞིན་དུ་ས་ག་རྩ་བའི་ཆོས་ལྟ་རྣམས་དང་གཡས་པའི་ཉེ་
 བའི་དབྱང་པ་དང་ལག་མགོའི་ཚིགས་གྱི་ཙ་སྐུ་ཙ་དང་། ལག་པ་གཡས་པའི་མཐེ་བོར་ནས་མཐེུ་
 རྒྱུ་གི་བར་གྱི་ཚིགས་གོང་མའི་ཚིགས་རེ་ལ་ཙ་དྲུག་དྲུག་སྟེ་སྐུ་ཙ་ཡོད་པ་དང་རིམ་པ་བཞིན་སྟོར།
 རྟོན་གྱི་རྩ་བའི་ཆོས་ལྟ་རྣམས་དང་གཡོན་པའི་ཉེ་བའི་དབྱང་པ་དང་ལག་མགོའི་ཚིགས་གྱི་ཙ་སྐུ་ཙ་
 དང་། ལག་པ་གཡོན་པའི་མཐེུ་རྒྱུ་ནས་མཐེ་བོའི་བར་གྱི་ཚིགས་གོང་མ་རྣམས་རེ་རེ་ལ་ཙ་དྲུག་དྲུག་
 སྟེ་སྐུ་ཙ་ཡོད་པ་དང་རིམ་པ་བཞིན་སྟོར། དེ་བཞིན་དུ་ཙ་སྟོན་རྩ་བའི་ཆོས་ལྟ་རྣམས་གཡས་པའི་དབྱི་
 དང་བརྒྱའི་ཚིགས་གྱི་ཙ་དང་རྒྱུ་པ་གཡས་པའི་མཐེ་བོར་ནས་མཐེུ་རྒྱུ་གི་བར་གྱི་ཚིགས་འོག་མ་
 རྣམས་གྱི་ཙ་དང་རིམ་པ་བཞིན་སྟོར། གོ་ཁུན་རྩ་བའི་ཆོས་ལྟ་རྣམས་གཡོན་གྱི་བརྒྱ་དང་དབྱིའི་ཚིགས་
 གྱི་ཙ་དང་། རྒྱུ་པ་གཡོན་པའི་མཐེུ་རྒྱུ་ནས་མཐེ་བོའི་བར་གྱི་ཚིགས་འོག་མ་རྣམས་གྱི་ཙ་དང་སྟོར།
 ལྷན་པའི་ཚིགས་ལྟ་རྣམས་གཡས་པའི་བརྒྱ་དང་བྱིན་པའི་བར་གྱི་ཚིགས་གྱི་ཙ་དང་། རྒྱུ་པ་
 གཡས་པའི་མཐེ་བོར་ནས་མཐེུ་རྒྱུ་གི་བར་གྱི་ཚིགས་བར་པ་རྣམས་གྱི་ཙ་དང་རིམ་པ་བཞིན་སྟོར།
 ཐ་སྐྱར་གྱི་རྩ་བའི་ཆོས་ལྟ་རྣམས་གཡོན་པའི་བརྒྱ་དང་བྱིན་པའི་བར་གྱི་ཚིགས་གྱི་ཙ་རྣམས་དང་།
 རྒྱུ་པ་གཡོན་པའི་མཐེུ་རྒྱུ་ནས་མཐེ་བོའི་བར་གྱི་ཚིགས་བར་པ་རྣམས་གྱི་ཙ་དང་སྟོར། རྟོན་དྲུག་
 གི་རྩ་བའི་ཆོས་ལྟ་རྣམས་གཡས་པའི་བྱིན་པ་དང་རྒྱུ་པ་གཡོན་པའི་བར་གྱི་ཚིགས་གྱི་ཙ་རྣམས་དང་། རྒྱུ་པ་
 གཡས་པའི་མཐེ་བོར་ནས་མཐེུ་རྒྱུ་གི་བར་གྱི་ཚིགས་གོང་མ་རྣམས་གྱི་ཙ་དང་སྟོར། མགོའི་རྩ་བའི་
 ཆོས་ལྟ་རྣམས་གཡོན་པའི་བྱིན་པ་དང་རྒྱུ་པ་གཡོན་པའི་བར་གྱི་ཚིགས་གྱི་ཙ་རྣམས་དང་། རྒྱུ་པ་གཡོན་
 པའི་མཐེུ་རྒྱུ་དང་མཐེ་བོའི་བར་གྱི་ཚིགས་གོང་མ་རྣམས་གྱི་ཙ་དང་རིམ་པ་བཞིན་སྟོར། ལྷན་པའི་རྩ་བའི་
 ཆོས་ལྟ་རྣམས་གཡས་པའི་ཐུག་པ་དང་དབྱང་པའི་ཚིགས་གྱི་ཙ་རྣམས་དང་། ལག་པ་གཡས་པའི་
 མཐེ་བོར་ནས་མཐེུ་རྒྱུ་གི་བར་གྱི་ཚིགས་འོག་མ་རྣམས་གྱི་ཙ་དང་རིམ་པ་བཞིན་སྟོར། མཆུའི་རྩ་བའི་
 ཆོས་ལྟ་རྣམས་གཡོན་པའི་ཐུག་པ་དང་དབྱང་པའི་ཚིགས་གྱི་ཙ་རྣམས་དང་། ལག་པ་གཡོན་པའི་མཐེ་

ཆུང་ནས་མཐེ་བོའི་བར་གྱི་ཆོག་ས་འོག་མ་རྣམས་ཀྱི་ཙུ་དང་རིམ་པ་བཞིན་སྒྲོར། དེ་བོའི་ཟླ་བའི་ཆོས་ལྷ་
རྣམས་གཡམས་པའི་དཔུང་པ་དང་ཉེ་བའི་དཔུང་པའི་ཆོག་ས་ཀྱི་ཙུ་རྣམས་དང་། ལག་པ་གཡམས་པའི་
མཐེ་བོར་ནས་མཐེ་ཆུང་གི་བར་གྱི་ཆོག་ས་བར་པ་རྣམས་ཀྱི་ཙུ་དང་རིམ་པ་བཞིན་སྒྲོར་རྟེ། དེ་ཡང་གོང་
དུ་བཤད་པ་བཞིན་ཆོས་མཐུན་དང་སྒྲུང་གཞི་སྒྲོང་བྱེད་དང་ལྷ་རྣམས་ཙུ་རྣམས་ཀྱི་དག་པ་ཡིན་པ་
སོགས་སུ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ།།

གལ་ཏེ་སྒྲུང་གཞིའི་ཙུ་རྣམས་དང་། དེ་དག་སྒྲོང་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་ལྷ་རྣམས་དང་། ཟླ་བ་དེ་དང་
དེའི་ཆོས་ལྷ་དེ་རྣམས་མཐུན་པ་ཅིག་དགོས་པ་མ་ཡིན་ནམ། རྒྱུ་བ་པ་ལས་ནི་ཙུ་ལ་དབྱངས་སྤང་བ་
སྟོག་ཏུ་ཞུགས་པ་ལས་ལུགས་བརྒྱུག་ཏུ་ནག་ཟླའི་ཆོས་ལྷ་རྣམས་བསྐྱེད་པར་བཤད་ཅིང་། ས་གའི་ཆོས་
ལྷ་རྣམས་ནི་ཙུ་ལ་དབྱངས་རིང་པོ་ལྷ་ཆོག་དྲག་དང་བཅས་པའི་དྲུག་སྟོག་ཏུ་ཞུགས་པ་ལས་ལུགས་
འབྱུང་དུ་བསྐྱེད་པ་སོགས་སུ་བཤད་ལ། བར་ལའི་རེ་བདུན་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་བཞིན་དུ་གཡམས་
པའི་ཉེ་བའི་དཔུང་པའི་ཆོག་ས་ལ་ནག་པའི་ཟླ་བའི་ཙུ་རྣམས་དང་གཡོན་པའི་ཉེ་བའི་དཔུང་པའི་
ཆོག་ས་ལ་ས་གའི་ཟླ་བའི་ཙུ་རྣམས་དང་། ཞེས་སོགས་སྐྱེའོ་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནག་ཟླའི་ཆོས་
རྣམས་གཡམས་ཀྱི་དཔུང་པ་དང་ཉེ་བའི་དཔུང་པའི་ཆོག་ས་ཀྱི་ཙུ་དང་སྒྲུང་བ་དང་། ས་ག་ཟླ་བའི་ཆོས་
རྣམས་གཡོན་གྱི་དཔུང་པ་དང་ཉེ་བའི་དཔུང་པའི་ཆོག་ས་ཀྱི་ཙུ་ལ་སྒྲུང་ཞིང་། བག་ཟླའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་
ས་བོན་ཙུ་ལ་དབྱངས་རིང་པོ་ལྷ་ཆོག་དྲག་དང་བཅས་པའི་དྲུག་སྟོག་ཏུ་ཞུགས་པ་ལུགས་འབྱུང་དང་། ས་
ག་ཟླ་བའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ས་བོན་ཙུ་ལ་དབྱངས་སྤང་བ་རྩ་རྩེས་སྤང་རོ་དང་བཅས་པའི་དྲུག་སྟོག་ཏུ་
ཞུགས་པ་ལུགས་བརྒྱུག་ཏུ་བཤད་པ་སོགས་དང་རི་ལྷ་མི་འགལ་སྐྱམ་ན། དྲུག་ས་པ་སྐྱེ་བ་ནི་གིན་ཏུ་
བདེན་རྟེ། དེ་ལ་མི་འགལ་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་དག་པར་བརྟེན་པར་བྱའོ།།

དེ་ལ་ཐོག་མར་འདི་ལྟར་དུ་ཤེས་དགོས་རྟེ། ཉེ་བར་ལུག་ཁྱིམ་དུ་ཞུགས་པ་ནས་སྤང་བའི་
དུ་ཞུགས་པའི་བར་གྱི་ཁྱིམ་ཞག་སུམ་ཅུ་ནི་གཡོན་པའི་དཔུང་པ་དང་ཉེ་བའི་དཔུང་པའི་ཆོག་ས་ཀྱི་ཙུ་
སུམ་ཅུ་དང་སྒྲུང་བར་བྱ་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྤང་བའི་ཁྱིམ་གྱི་ཞག་རྣམས་གཡམས་པའི་ཉེ་བའི་དཔུང་པ་
དང་ལག་མཐོའི་བར་གྱི་ཆོག་ས་ཀྱི་ཙུ་དང་སྒྲོར་བ་ནས། འཕྲིག་ཁྱིམ་གཡོན་གྱི་ཉེ་བའི་དཔུང་པ་དང་

ལག་མགོ་འཛིན་གསུང་གི་ཕ་དང་། ཀཤ་ཏ་གཡས་གི་དབྱི་དང་བསྐྱེད་འཛིན་གསུང་གི་ཕ་དང་། མེད་གོ་གཡོན་གི་དབྱི་དང་བསྐྱེད་འཛིན་གསུང་གི་ཕ་དང་། ལུ་མོ་གཡས་གི་བསྐྱེད་དང་བྱིན་པའི་བར་གི་འཛིན་གསུང་གི་ཕ་དང་། སྤང་གཡོན་གི་བསྐྱེད་དང་བྱིན་པའི་བར་གི་འཛིན་གསུང་གི་ཕ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཕྱི་གཡས་གི་བྱིན་པ་དང་རྒྱང་མགོ་འཛིན་གསུང་གི་ཕ་དང་། གཞུ་གཡོན་གི་བྱིན་པ་དང་རྒྱང་མགོ་འཛིན་གསུང་གི་ཕ་དང་། རྒྱ་མཚོ་གཡས་གི་སྤྲུག་པ་དང་དཔུང་པའི་བར་གི་འཛིན་གསུང་གི་ཕ་དང་། ལུ་མོ་གཡོན་གི་སྤྲུག་པ་དང་དཔུང་པའི་བར་གི་འཛིན་གསུང་གི་ཕ་དང་། ཉའི་བྱིས་དུ་ཉི་བར་ཞུགས་པའི་བྱིས་ཞག་སྤྲུལ་ཅུན་གཡས་གི་དཔུང་པ་དང་ཉི་བའི་དཔུང་པའི་བར་གི་འཛིན་གསུང་གི་ཕ་སྤྲུལ་ཅུ་དང་སྟོང་།

དེ་ཇི་ལྟ་བུར་འབྲེལ་ཆེན་ལ་གསུངས་པ་ཏེ། བར་ལའི་རེ་བདུན་པའི་འབྲེལ་ཆེན་དེ་ཉིད་ལས། དེ་ཕྱི་མས་ལས་གཡས་པའི་སྤྲུག་པ་དང་དཔུང་པའི་འཛིན་གསུང་ལ་ཐུ་ཕྱིན་གི་ཆེས་གྲངས་སྤྲུལ་ཅུན་དབྱིབས་ཕ་སྤྲུལ་ཅུ་ལོ།⁹⁰ །ཞེས་ཐུ་ཕྱིན་གི་བྱིས་ཞག་སྤྲུལ་ཅུ་གཡས་གི་སྤྲུག་པ་དང་དཔུང་པའི་འཛིན་གསུང་གི་ཕ་དང་སྟོང་བར་གསུངས་ཤིང་། ཡང་ན་ལའི་རེ་བདུན་པའི་འབྲེལ་ཆེན་ལས། འདིར་མཆུ་འི་རྒྱ་བ་དང་ཐུ་ཕྱིན་གི་འཕོ་བ་ལ་ཆེས་གི་དབྱིབས་ལས།⁹¹ ཞེས་ཐུ་ཕྱིན་གི་བྱིས་དང་། མཆུ་འི་རྒྱ་བ་སྟོང་བར་གསུངས། དེ་བཞིན་དུ་དེ་ཉིད་གི་འབྲེལ་ཆེན་ལས། འདིར་དཔོན་རྒྱ་བ་དང་སྤྲུལ་པའི་འཕོ་བ་གཡོན་པའི་སྤྲུག་པ་དང་དཔུང་པའི་འཛིན་གསུང་གི་ལས་གི་འཕོར་ལོའི་ཕ་སྤྲུལ་ཅུ་པོ་ཕྱི་མས་ལ།⁹² ཞེས་སྤྲུལ་བྱིས་དང་དཔོན་རྒྱ་སྟུང་ཞིང་། དེ་གཉིས་གཡོན་གི་སྤྲུག་པ་དང་དཔུང་པའི་འཛིན་གསུང་ལ་སྟུང་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཉི་བའི་དཔུང་པ་ཞུ། ལུག་དང་ས་ག་སྤྲུང་དང་སྟོན། འབྲིག་པ་དང་ཐུ་ཏོང་། ཀཤ་ཏ་དང་གོ་ཞུ། མཛེད་དང་སྤྲུལས། ལུ་མོ་དང་ཐ་སྤྲུང་། སྤང་དང་ཕྱིན་དུག་ཕྱི་གཡས་པ་དང་མགོ་གཞུའི་བྱིས་དང་ཐུ་ལ་གི་རྒྱ་བ་སྟུང་ཏེ། ཡང་ན་ལའི་རེ་བདུན་པའི་འབྲེལ་ཆེན་ལས། གཡོན་པའི་སྤྲུག་པ་དང་དཔུང་པའི་འཛིན་གསུང་ལ་དཔོན་རྒྱ་བའི་ཆེས་གྲངས་སྤྲུལ་ཅུན་དབྱིབས་ཕ་སྤྲུལ་ཅུ་ལོ།⁹³ །ཞེས་དང་།

དེ་བཞིན་དུ་གཡས་པའི་ཉི་བའི་དཔུང་པ་⁹⁴ པའི་འཛིན་གསུང་ལ་ནག་པའི་རྒྱ་བའི་ཞེས་དང་། གཡོན་པའི་ཉི་བའི་དཔུང་པའི་འཛིན་གསུང་ལ་ས་གའི་རྒྱ་བའི་ཞེས་དང་། གཡས་པའི་ལག་པ་དང་ཉི་བའི་

དབྱང་པའི་ཆོག་ས་ལ་སྒྲོན་གྱི་སྒྲ་པའི་ཞེས་དང་། གཡོན་པའི་ལག་པ་དང་ཉེ་པའི་དབྱང་པའི་ཆོག་ས་ལ་
 ཚུ་མོད་གྱི་སྒྲ་པའི་ཞེས་དང་། གཡས་པའི་བརྒྱ་དང་དབྱིའི་ཆོག་ས་ལ་གོ་བཞིན་གྱི་སྒྲ་པའི་ཞེས་དང་།
 གཡོན་པའི་བརྒྱ་དང་དབྱིའི་ཆོག་ས་ལ་བྱུམས་གྱི་སྒྲ་པའི་ཞེས་དང་། གཡས་པའི་བརྒྱ་དང་བྱིན་པའི་
 ཆོག་ས་ལ་ཐ་སྐར་གྱི་སྒྲ་པའི་ཞེས་དང་། གཡོན་པའི་བརྒྱ་དང་བྱིན་པའི་ཆོག་ས་ལ་སྒྲིབ་དྲུག་གི་སྒྲ་པའི་
 ཞེས་དང་། གཡས་པའི་རྒྱ་དང་དབྱིན་པའི་ཆོག་ས་ལ་མགོ་འོ་སྒྲ་པའི་ཞེས་དང་། གཡོན་པའི་རྒྱ་དང་
 དང་བྱིན་པའི་ཆོག་ས་ལ་རྒྱལ་གྱི་སྒྲ་པའི་ཆོས་སུམ་ཅུའི་རང་བཞིན་གྱི་ཅ་སུམ་ཅུ་མེ། ཞེས་ཁྱིམ་སྒྲ་དང་
 ཆོས་སྒྲ་སྒྲོར་རྩལ་འདི་ལྟར་གསུངས་པ་སོགས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་རྣམས་གོང་འོག་བསྒྲིགས་པ་ན་རྒྱ་དང་ལག་གི་
 ཆོག་ས་ཆེན་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཅ་རྣམས་དང་ཁྱིམ་རྣམས་སྒྲོར་རྩལ་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་པར་གྲུབ་ལ། དེ་
 ལྟར་ཡིན་པ་གཞིར་བཞག་སྟེ་ཆོས་སྒྲ་རྣམས་དང་བསྒྲིགས་པའི་ཆོ་ཆོས་སྒྲ་རྣམས་ལ་ཡར་རོ་སྒོན་འགོ་
 དང་མར་རོ་སྒོན་འགོ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་མར་རོ་སྒོན་འགོ་དེ་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཆོས་སྒྲ་དང་ཁྱིམ་སྒྲ་
 རྒྱིག་རྩལ་ནི་ལྷག་ཁྱིམ་ས་ག་སྒྲ་བ་དང་སྒྲོར་བ་སོགས་འབྲེལ་པ་དྲངས་མ་ཐག་པ་རྣམས་ཀྱིས་བཤད་
 པ་ལྟར་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་བྱས་པའི་ཆོ་ལྷག་ཁྱིམ་གྱི་ཁྱིམ་ཞག་རྣམས་ཀྱི་ས་བོན་ཅ་སྟེ་ལ་དབྱངས་ཐུང་ཅ་
 ལ་རྗེས་སུ་ར་མོ་དང་བཅས་པ་དྲུག་ཞོག་ཏུ་ཞུགས་པའི་ཅ་སྟེ་ལྷག་ས་བསྒྲོག་ཏུ་བཤད་པ་དེ་ས་ག་སྒྲ་པའི་
 ཆོས་རྣམས་ཀྱི་འང་ས་བོན་དུ་བཤད་དགོས་ཤིང་། དེ་བཞིན་དུ་ཉ་ཁྱིམ་གྱི་ཞག་རྣམས་ཀྱི་ས་བོན་ཅ་སྟེ་
 ལ་དབྱངས་རིང་ལོ་ལྷ་ཆོག་དྲུག་དང་བཅས་པ་དྲུག་ཞོག་ཏུ་ཞུགས་པའི་ཅ་སྟེ་ལྷག་ས་འཕྱུང་དུ་བཤད་པ་
 དེ་ནག་པ་སྒྲ་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་འང་ས་བོན་དུ་འཕྱུར་བ་སོགས་སུ་བཤད་དགོས་སོ།།

འོ་ན་ཁྱིམ་ཞག་དང་ཆོས་ཞག་སོགས་ཀྱི་ས་བོན་གྱི་ཡི་གེ་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་དེས་པ་མེད་
 དམ་སྟུམ་ན། དེ་ནི་དེས་པ་མེད་དེ། བྱང་ལའི་རེ་བུན་པའི་འབྲེལ་པར་བཤད་པ་རྣམས་ནི་དུས་ཀྱི་
 འཆི་བ་ལོ་བརྒྱ་ལོན་པའི་མཐར་འཆི་བའི་ཆོ་དེའི་སྒོན་རོལ་དུ་ལོ་གསུམ་ཕྱོགས་གསུམ་གྱི་ཅ་གཙོད་
 པའི་ཞག་གི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཞག་གི་ས་བོན་རྣམས་གསུངས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་འཆི་ལྟས་ཀྱི་ཅ་
 གཙོད་པའི་ཞག་ཡིན་པས་ཁམས་རྣམས་སྟེད་ཤིམ་གྱིས་གཙོད་པ་དང་། གསལ་བྱེད་ཀྱི་ཡི་གེ་ཀ་སྟེན་ས་
 གཙོད་པ་དང་། རྒྱ་དང་ལག་གི་ཆོག་ས་ཆེན་དྲུག་གི་ནང་ནས་ཐོག་མར་གཡས་པའི་སྒྲག་པ་དང་དབྱང་

འབྱུང་དབྱེངས་རིང་པོ་ལྷ་ཚིག་དྲག་དང་བཅས་པའི་དྲུག་ལྷགས་བརྒྱུག་ཏུ་ཐོག་ཏུ་ཞུགས་པ་དང་སྦྱོར་བ་
 མོགས་རིགས་པ་ཡིན་ནོ། །དུས་འཛིའི་ལས་ཀྱི་ལོར་ལོའི་རྩ་གཙོད་པའི་ཐོག་མ་གཡས་པའི་ཐུག་པ་
 དང་དཔུང་པའི་ཚིགས་ཀྱི་རྩ་དང་། གསལ་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་སྡེ་པའི་དང་པོ་ཀ་སྡེ་དང་། དེ་ཡང་
 འཛི་པའི་གནས་སྐབས་སྤྱད་རིམ་ཡིན་པས་ཁམས་ས་ཆུ་མེ་རྒྱུད་ནམ་མཁའ་རྣམས་ཀྱི་གསལ་བྱེད་ཀྱི་
 ཡི་གེ་ཀ་སྡེ་ལྷགས་འབྱུང་དང་། ཡང་ཁམས་དེ་རྣམས་ཀྱི་དབྱེངས་ཀྱི་ཡི་གེ་རིམ་པ་བཞིན་ལྷི་ཡིག་
 མོགས་ལྷ་ལྷགས་བརྒྱུག་དང་། ཐ་མ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡི་གེ་རྣམ་གཅད་རྣམས་ཐོག་ཏུ་ཞུགས་པ་དང་། དེ་
 ཡང་ཁྱིམ་རྣམས་མར་རྩོན་འགྲོའི་ཆོས་རྒྱ་དང་སྦྱར་བ་ན་རྩ་རྣམས་དང་ཁྱིམ་ཞག་རྣམས་དང་ཆོས་རྒྱ་
 རྣམས་ཀྱི་ས་པོན་ཀྱི་ཡི་གེ་གོང་དུ་བཞད་པ་ལྟར་འབྱུང་ནས་དང་། ཆོས་ལྷ་སྦྱོར་པའི་སྐབས་འདིར་ནི་དེ་
 དག་དང་མི་འདྲའོ།

འོ་ན་མི་འདྲ་པའི་རྩལ་རི་ལྟར་ཡིན་སྟེ་མ་ན། ཆོས་ལྷ་སྦྱོར་པའི་སྐབས་འདིར་ནི་ཐོག་མར་གས་
 རྒྱའི་ཆོས་ལྷ་རྣམས་སྦྱོར་དང་། དེ་ཡང་ཁམས་སྟོམས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཐོག་མར་ནམ་མཁའ་རྒྱུད་
 མེ་རྩམ་རྣམས་སྦྱོར་པའི་རིམ་པས་སྦྱོར་དང་ཁྱིམ་རྣམས་ཀྱང་ཡར་རྩོན་འགྲོའི་ཆོས་རྒྱ་རྣམས་དང་སྦྱོར་
 པས་གོང་དུ་བཞད་པ་དང་རྩལ་མི་འདྲའོ། །དེ་ཡང་ལྷག་ཁྱིམ་གྱི་ཁྱིམ་ཞག་སྟུམ་ཅུ་དང་། ཡར་རྩོན་
 འགྲོའི་ནག་པ་རྒྱ་པའི་ཆོས་ཞག་སྟུམ་ཅུ་དང་། གཡོན་པའི་དཔུང་པ་དང་ཉེ་པའི་དཔུང་པའི་ཚིགས་ཀྱི་
 རྩ་སྟུམ་ཅུ་དང་། ལག་པ་གཡོན་པའི་མཐེའུ་རྒྱུད་གི་ཚིགས་བར་པ་ནས་མཐེ་པོའི་ཚིགས་བར་པའི་བར་
 ཀྱི་ཚིགས་རྣམས་རེ་རེ་ལ་རྩ་དྲུག་དྲུག་སྟེ་སྟུམ་ཅུ་སྟེ་དེ་རྣམས་རྒྱུད་གི་ཁམས་པ་ཡིན་པས་ས་པོན་ཀྱི་ཡི་
 གེ་ཙ་སྡེ་དང་། དེ་ཡང་ཐོག་མ་ཁམས་རྣམས་སྦྱོར་པའི་རིམ་པ་ནས་བརྒྱུམས་པ་ཡིན་པས་ཙ་སྡེ་རྣམས་
 ལྷགས་བརྒྱུག་དང་ཐབས་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་ནང་གི་ཐབས་ཀྱི་ཐུགས་ཡིན་པས་ཨ་ཨ་རི་ཨུ་ལི་ཨི་གི་བར་
 རྒྱུད་རྣམས་ལྷགས་མཐུན་ཏུ་ཐོག་ཏུ་ཞུགས་པ་རྣམས་སྟུམ་ཅུ་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཁྱིམ་
 ཞག་གྲང་ཁྱིམ་གྱི་ཁྱིམ་ཞག་སྟུམ་ཅུ། ཆོས་ཞག་ཡར་རྩོན་འགྲོའི་ས་ག་རྒྱ་པའི་ཆོས་ཞག་སྟུམ་ཅུ།
 ལས་ཀྱི་ལོར་ལོའི་རྩ་གཡས་པའི་ཉེ་པའི་དཔུང་པ་དང་ལག་མགོའི་ཚིགས་ཀྱི་རྩ་སྟུམ་ཅུ། བྱ་པའི་

དུག་དུག་སྡེ་སྡེ་ཕྱོད་ཀྱི་དེ་ལྟམས་ཀྱི་དུང་རྒྱུ་གི་ཁམས་པ་ཡིན་པས་ས་བོན་གྱི་ཡི་གེ་ཅ་སྟེ། གཡས་ཤེས་
རབ་གྱི་ཆའི་ཁམས་ལྟམས་སྟེ་དེམ་ཡིན་པས་གསལ་བྱེད་ཅ་སྟེ་ལྟམས་ལྟམས་འབྱུང་དང་། དབྱངས་
རིང་པོ་ལྷ་ཆོག་དུག་དང་བཅས་པ་ལྟམས་པ་ལྟོག་ཏུ་སྟོག་ཏུ་ལྟམས་པ་ལྟམས་སྟེ་སྟེ་རབ་བྱ་བ་ཡིན་ནོ།

དཔེ་དེ་རི་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་ཁྱིམ་ཞག་དང་། ཡར་ངོ་སྟོན་འགྲོའི་སྒྲ་བ་ལྟམས་གྱི་ཆོས་ཞག་
དང་། ལས་གྱི་འཁོར་ལོ་དང་བྱ་བའི་འཁོར་ལོའི་ཆོགས་ལྟམས་གྱི་ཙ་དང་། ས་བོན་གྱི་གསལ་བྱེད་
སྟེ་ཆོན་གཡོན་ལ་སྟེ་རབ་བྱམས་ལྟམས་པ་ལྟོག་གཡས་ལ་སྟེ་རབ་བྱམས་ལྟམས་མཐུན། གསལ་
བྱེད་ལྟམས་པ་ལྟོག་ཏུ་སྟེ་རབ་བྱམས་ལ་དབྱངས་ཐུང་དུ་ལྟམས་ལྟམས་མཐུན། གསལ་བྱེད་ལྟམས་
མཐུན་དུ་སྟེ་རབ་བྱམས་ལ་དབྱངས་རིང་པོ་ལྟམས་ལྟམས་པ་ལྟོག་ཏུ་སྟོག་ཏུ་འབྲུག་པ་ལྟམས་སྟེ་
ཤེས་རབ་བྱ་ཞིང་། ཁྱིམ་ལྟམས་གྱི་ལྟམ་ཁྱིམ་དང་པོར་བྱས་པ་དང་། ཆོས་སྒྲ་ལྟམས་གྱི་ནག་སྒྲ་དང་
པོར་བྱས་པ་དང་། གསལ་བྱེད་ལྟམས་གྱི་ཙ་སྟེ་དང་པོར་བྱས་པ་དང་། ཁམས་ལྟམས་གྱི་སྟེ་དེམ་དང་
པོར་བྱས་པ་དང་། དབྱངས་ལྟམས་གྱི་ཐུང་དུ་དང་པོར་བྱས་པ་དང་། ལས་གྱི་འཁོར་ལོའི་ཆོགས་གྱི་ཙ་
ལྟམས་གྱི་གཡོན་པའི་དཔྱད་པ་དང་ཉེ་བའི་དཔྱད་པའི་ཆོགས་གྱི་ཙ་ལྟམས་དང་པོར་བྱས་པ་དང་། བྱ་
བའི་འཁོར་ལོའི་ཙ་ལྟམས་གྱི་ལག་པ་གཡོན་པའི་མཐེ་རྒྱ་དཔྱད་པའི་པོར་བྱེད་ཀྱི་ཆོགས་བར་པ་
ལྟམས་གྱི་ཙ་ལྟམས་དང་པོར་བྱས་པ་སྟེ། དེ་ནས་སྒྲ་དེམ་སོགས་ཁྱིམ་ལྟམས་དང་། ས་ག་སྒྲ་བ་
སོགས་ཆོས་སྒྲ་ལྟམས་དང་། ཆོས་སྒྲ་དང་ཁྱིམ་སྒྲ་གཉིས་གཉིས་ལ་ཙ་སྟེ་ནས་ག་སྟེ་དེ་བར་གྱི་སྟེ་བ་རེ་
རེ་དང་། དེ་ཡང་མི་མཉམ་པའི་ཁྱིམ་དང་སྒྲ་བ་ལ་གསལ་བྱེད་ལྟམས་པ་ལྟོག་དབྱངས་ཐུང་དུ་ལྟམས་
འབྱུང་དུ་སྟོག་ཏུ་ལྟམས་པ་དང་། མཉམ་པའི་ཁྱིམ་དང་ཆོས་སྒྲ་ལ་གསལ་བྱེད་ལྟམས་མཐུན་དབྱངས་
རིང་པོ་ལྟམས་པ་ལྟོག་ཏུ་སྟོག་ཏུ་ལྟམས་པ་སྟེ་རབ་བྱེད་པ་གོ་སྒྲ་ལ། ཆོགས་གྱི་ཙ་ལྟམས་གྱི་དེམ་པ་
ནི་གཡོན་པའི་དཔྱད་པ་དང་ཉེ་བའི་དཔྱད་པའི་ཆོགས་གྱི་རྗེས་སྟེ་གཡས་པའི་ཉེ་བའི་དཔྱད་པ་དང་
ལག་པའི་ཆོགས། དེ་ནས་གཡོན་པའི་ཉེ་བའི་དཔྱད་པ་དང་ལག་པའི་ཆོགས། དེ་ནས་གཡས་པའི་དབྱི་
དང་བརྒྱའི་ཆོགས། དེ་ནས་གཡོན་པའི་དབྱི་དང་བརྒྱའི་ཆོགས། དེ་ནས་གཡས་པའི་བརྒྱ་དང་བྱིན་
པའི་ཆོགས། དེ་ནས་གཡོན་པའི་བརྒྱ་དང་བྱིན་པའི་ཆོགས། དེ་ནས་གཡས་པའི་བྱིན་པ་དང་རྒྱུ་

མགོ་འཛིན་གསལ། དེ་ནས་གཡོན་པའི་བྱིན་པ་དང་རྒྱུ་མགོ་འཛིན་གསལ། དེ་ནས་གཡམས་པའི་ཐུག་པ་དང་
དཔུང་པའི་ཆོག་སལ། དེ་ནས་གཡོན་པའི་ཐུག་པ་དང་དཔུང་པའི་ཆོག་སལ་ཏེ་རིམ་པ་དེ་ལྟར་སྒྲུབ་བར་བྱ་
བ་ཡིན་ནོ།།

དེ་ལྟར་སྒྲུབ་བ་ན་གཡོན་གྱི་ཆོག་སལ་གྱི་རྩ་རྣམས་ལ་ཐུག་པ་དང་དཔུང་པའི་ཆོག་སལ་གྱི་རྩ་ནས་
བྱིན་པ་དང་རྒྱུ་མགོ་འཛིན་གསལ་གྱི་རྩ་འི་བར་ལ་རིམ་པ་བཞིན་ཁྱིམ་ལུས་པ་ལུག་འབྲིག་པ་སེལ་བྱེད་གཞུ་
སྟེ་མི་མཉམ་པའི་ཁྱིམ་དང་། ཆོས་རྒྱ་མཚུ་ནག་པ་སྟོན་གྱི་བཞིན་ཐ་སྐར་མགོ་སྟེ་མཉམ་པའི་རྒྱ་བ་དང་།
ས་བོན་གསལ་བྱེད་ཀ་སྟེ་ནས་ས་སྟེ་འི་བར་རིམ་པ་བཞིན་དང་། སྟེ་ཆོན་རྣམས་ལུག་ས་བརྒྱུ་ག་ལ་
དབྱངས་ཐུང་དུ་རྣམས་ལུག་ས་མཐུན་དུ་སྟོག་ཏུ་ལུག་ས་པ་བྱེད་པ་དང་། གཡམས་གྱི་ཆོག་སལ་གྱི་རྩ་རྣམས་
ལ་དཔུང་པ་དང་ཉེ་བའི་དཔུང་པའི་རྩ་ནས་བྱིན་པ་དང་རྒྱུ་མགོ་འཛིན་གསལ་གྱི་རྩ་འི་བར་དང་། དེའི་རྗེས་
སྒྲུ་ཐུག་པ་དང་དཔུང་པའི་ཆོག་སལ་གྱི་རྩ་རྣམས་ལ་རིམ་པ་བཞིན་ཁྱིམ་ཉ་སྒྲུང་ཀ་རྒྱ་ཏུ་མོ་སྟེ་ག་པ་རྒྱ་
སྟེ་སྟེ་མཉམ་པའི་ཁྱིམ་རྣམས་དང་། ཆོས་རྒྱ་དཔོ་ས་གཞུ་སྟེ་ད་ལུས་ས་སྟེ་བྱ་ག་རྒྱལ་གྱི་རྒྱ་བ་སྟེ་
མཉམ་པའི་རྒྱ་བ་དང་། ས་བོན་གསལ་བྱེད་ཀ་སྟེ་ནས་ས་སྟེ་འི་བར་རིམ་པ་བཞིན་དང་། སྟེ་ཆོན་རྣམས་
ལུག་ས་མཐུན་ལ་དབྱངས་རིང་པོ་རྣམས་ལུག་ས་བརྒྱུ་ག་ཏུ་སྟོག་ཏུ་ལུག་ས་པ་དང་། ཆོས་ལྟ་རྣམས་སྟོ་
པའི་ཆོ་ཡང་ཐོག་མར་ནག་རྒྱའི་ཆོས་ལྟ་རྣམས་སྟོ་བ་ནས་མཐར་དཔོ་རྒྱའི་ཆོས་ལྟ་རྣམས་སྟོ་བ་
ཡིན་ཞིང་། མི་མཉམ་པའི་རྒྱ་བའི་ཆོས་ལྟ་རྣམས་རིམ་པ་བཞིན་གསལ་བྱེད་ཀྱི་སྟེ་ཆོན་གང་དང་གང་
ཡིན་པའི་སྟེ་ཆོན་དེ་ལུག་ས་བརྒྱུ་ག་ལ་དབྱངས་ཐུང་དུ་ལུག་ས་མཐུན་དུ་སྟོག་ཏུ་ལུག་ས་པ་ལས་སྟོ་བ་
དང་། མཉམ་པའི་རྒྱ་བའི་ཆོས་ལྟ་རྣམས་རིམ་པ་བཞིན་གསལ་བྱེད་སྟེ་ཆོན་གང་དང་གང་ཡིན་པ་དེ་
ལུག་ས་མཐུན་ལ་དབྱངས་རིང་པོ་ལུག་ས་བརྒྱུ་ག་ཏུ་སྟོག་ཏུ་ལུག་ས་པ་ལས་སྟོ་བ་ཡིན་ནོ།།

དེ་རྣམས་གྱི་རྒྱ་མཆོན་ནི། གཡོན་གྱི་རྩ་རྒྱུང་མ་ཁུ་བ་དང་རྒྱ་བའི་ཆོས་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་
གཡོན་གྱི་ལས་གྱི་འཁོར་ལོ་དང་བྱ་བའི་འཁོར་ལོའི་རྩ་རྣམས་དང་། ལུས་ཁྱིམ་སོགས་མི་མཉམ་པའི་
ཁྱིམ་རྣམས་དང་། ནག་རྒྱ་སོགས་མཉམ་པའི་རྒྱ་བ་རྣམས་དང་། ནག་རྒྱའི་ཆོས་ལྟ་སོགས་མི་མཉམ་
པའི་རྒྱ་བའི་ཆོས་ལྟ་རྣམས་ཁུ་བ་དང་རྒྱ་བའི་ཆོས་དང་། ཐབས་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་ཐབས་ཀྱི་ཐོག་ས་ཡིན་

པས་རང་རང་གི་ས་འོག་གི་གསལ་བྱེད་གི་སྡེ་ཚན་རྣམས་ལུགས་པ་སྒྲོག་དང་། དབྱངས་རྣམས་སྤང་དུ་
 ལུགས་མཐུན་དུ་སྒྲོག་དུ་ལུགས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་། དེ་ལྟར་དུ་
 བཤད་པའི་རྩ་ནས་ཆོས་སྒྲུབ་པར་གྱི་ཁམས་རྣམས་སྒྱེ་བའི་རིམ་པ་ནམ་མཁའ་རྒྱང་མེ་རྩ་སའི་རིམ་
 པས་འཆར་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་འབྱུང་བ་ཆེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཀ་སྡེ་ནས་མཁའ། ཅ་སྡེ་རྒྱང་། ཏ་
 སྡེ་མེ། པ་སྡེ་རྒྱ། ཉ་སྡེ་ས། ས་སྡེ་ཡེ་ཤེས་གྱི་ཁམས་པ་ཡིན་ཞིང་། འབྱུང་བ་རྒྱང་བའི་དབང་དུ་
 བྱས་ན་ང་ཡིག་ནམ་མཁའི་ནམ་མཁའ། ལྟ་ཡིག་ནམ་མཁའི་རྒྱང་། ཀ་ཡིག་ནམ་མཁའི་མེ། ཁ་
 ཡིག་ནམ་མཁའི་རྒྱ། ཀ་ཡིག་ནམ་མཁའི་ས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཉ་ཡིག་རྒྱང་གི་ནམ་མཁའ་ཡིན་པ་
 ནས་ཅ་ཡིག་རྒྱང་གི་ས་ཡིན་པའི་བར་དང་། ཈་ཡིག་མའི་ནམ་མཁའ་ཡིན་པ་ནས། ཏ་ཡིག་མའི་ས་
 ཡིན་པའི་བར་དང་། མ་ཡིག་རྒྱའི་ནམ་མཁའ་ཡིན་པ་ནས། པ་ཡིག་རྒྱའི་ས་ཡིན་པའི་བར་དང་། བ་
 ཡིག་སའི་ནམ་མཁའ་ཡིན་པ་ནས། ཉ་ཡིག་སའི་ས་ཡིན་པའི་བར་དང་། ལྟ་ཡིག་ཡེ་ཤེས་གྱི་ནམ་
 མཁའ་ཡིན་པ་ནས། ས་ཡིག་ཡེ་ཤེས་གྱི་སའི་ཁམས་ཡིན་པའི་བར་དུ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་འབྱུང་བ་ཆེ་
 བའི་དབང་དུ་བྱས་ན། རྩ་ལས་གྱི་འཁོར་ལོའི་གཡོན་པའི་དབྱང་བ་དང་ཉེ་བའི་དབྱང་བའི་ཆོགས་གྱི་
 རྩ་དང་། གཡས་པའི་ཉེ་བའི་དབྱང་བ་དང་ལག་པའི་ཆོགས་གྱི་རྩ་དང་། བྱ་བའི་འཁོར་ལོ་གཡོན་པའི་
 སོར་མོ་རྣམས་གྱི་ཆོགས་པར་པ་རྣམས་གྱི་རྩ་དང་། གཡས་པའི་སོར་མོ་རྣམས་གྱི་ཆོགས་གོང་མ་
 རྣམས་གྱི་རྩ་དང་། ཁྱིམ་ལུག་གྲང་གཉིས་དང་། ཆོས་རྒྱ་ནག་པ་དང་ས་ག་གཉིས་དང་། ཆོས་ལྟ་སྤྱི་
 པོ་འཁོར་བཅས་དང་རྒྱང་ལྟ་འཁོར་བཅས་གཉིས་རྣམས་རྒྱང་ཁམས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་གོང་དུ་
 བཤད་པའི་རིམ་པ་འི་ལྟ་བུ་བཞིན་གྱི་རྩ་ཁྱིམ་ཆོས་རྒྱ་ཆོས་ལྟ་རྣམས་ཉིས་ཚན་རེ་ཁམས་ལྟ་ག་མ་མེ་རྩ་
 ས་ཡེ་ཤེས་ནམ་མཁའི་ཁམས་རྣམས་དང་རིམ་པ་བཞིན་སྦྱར་བར་བྱའོ། །འབྱུང་བ་རྒྱང་བའི་དབང་དུ་
 བྱས་ན་ཐབས་གྱི་ཕྱོགས་རྣམས་ལ་འབྱུང་བ་རྒྱང་བ་རྣམས་སྒྱེ་བའི་རིམ་པས་རང་རང་གི་གསལ་བྱེད་
 གི་སྡེ་ཚན་རྣམས་ལུགས་པ་སྒྲོག་གི་རྩལ་ལ་དབྱངས་ཀྱང་ནམ་མཁའ་རྒྱང་མེ་རྩ་ས་ཡེ་ཤེས་གྱི་རིམ་པས་
 ལུགས་མཐུན་དུ་སྒྲོག་དུ་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཡས་གྱི་རྩ་རྣམས་དང་སྦྱང་བའི་ཁྱིམ་དང་
 ཆོས་རྒྱ་དང་ཆོས་ལྟ་རྣམས་ཀྱང་རྩལ་དང་ཉེ་མའི་ཆོས་ཡིན་པས་ན་ཤེས་རབ་གྱི་ཕྱོགས་ཡིན་པས་ས་

བོན་གྱི་ཚུ་ལ་དང་ཁམས་ནམས་སྤྲད་རིམ་གྱི་འབྲུང་བ་ཆེ་བའི་སྤྲད་རིམ་དང་ཚུང་བའི་སྤྲད་རིམ་དང་
དབྱངས་གྱི་སྤྲད་རིམ་དང་། ཤེས་རབ་ཐབས་ལས་ཉིས་འབྲུར་ཡིན་པས་དབྱངས་ནམས་རིང་པོར་བྱེད་
པ་སོགས་གོང་དུ་བཤད་པ་ནམས་ལ་དཔགས་ནས་ཤེས་པར་བྱའོ། །འོན་ཀྱང་ནང་ལེ་དང་འཛིག་རྟེན་
ཁམས་ལེར་ཤེས་རབ་ཐབས་ལས་ཉིས་འབྲུར་ཡིན་པས་གསལ་བྱེད་ནམས་ཀྱང་ཉིས་བརྟེན་གསལ་སྤྲ་
བཤད་ཀྱང་། ཆོས་ལྷའི་སྐབས་འདིར་ནི་ཆོས་ལྷ་ནམས་སྒྲུབ་པའི་དཀར་ཆ་སྒྲེབ་དང་ནག་ཆ་འཕེལ་བའི་
ཆ་ནས་བཞག་པས་ཆོས་ཞག་ནམས་ཁྱིམ་ཞག་ལ་སྟོན་ནས་ཐབས་གྱི་ཚུགས་དང་སྒྲུབ་པའི་ཆོས་ཡིན་
པས་གསལ་བྱེད་ལ་དབྱངས་རིང་པོ་སྟོག་ཏུ་ཚུགས་པའི་ཆོ་ཡང་ཉིས་བརྟེན་གསལ་མི་མཛད་པར་ཀྱང་པ་
མཛད་པ་ཡིན་ནོ།

གཞན་ཡང་སྐབས་འདིར་ཆོས་ལྷ་ནམས་གྱི་ཁ་དོག་ལ་ཚུང་ཟད་ཙམ་དབྱད་པར་བྱ་སྟེ་འདི་
ལ་གཉིས། སྒྲུབ་ལེའི་སྐབས་འདིར་བཤད་ཆོད་ཙམ་དགོད་པ་དང་། དེ་ལ་ལུགས་ཐ་དད་པ་གཉིས་སྤྲ་
སྒྲུར་ཚུ་ལ་འོ།

དང་པོ་ནི་སྒྲུབ་ལེའི་སོགས་སུ་པའི་འབྲེལ་ཆེན་ལས། དེའི་བྱི་རོལ་ཉི་མའི་བརྒྱ་ལ་ཞེས་པ་
ནི་དེའི་བྱི་རོལ་དུ་སྒྲུབ་དེའི་ལོར་གྱི་བརྒྱ་བརྒྱ་གཉིས་པོ་ནམས་ལ་ཤར་གྱི་སྒྲིའི་གཡས་གྱི་ཆ་ལ་
སོགས་པར་ར་བའི་རྩིག་པ་ལ་ནམ་མཁའི་སྤྲོད་པོ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་དུ་བདེན་བྲལ་ལ་སོགས་པ་
ནམས་གངས་བཞིན་དུ་གསུངས་ཏེ།^{༡༧} ཞེས་མཚམས་སྒྲུར་ནས་ར་བའི་རྩིག་པ་ལ་ཡོད་ཚུ་ལ་འཆད་པ་
ནི་དེའི་འཕྲོ་ཉིད་ལས། ལྷ་མིན་ཞེས་པ་བདེན་བྲལ་ཏེ་ཤར་གྱི་སྒྲིའི་གཡས་སུའོ། །གཡོ་བ་ཞེས་པ་རྒྱང་
སྟེ་མེར་རོ། ཞེས་པ་ནས། ཤར་གྱི་སྒྲིའི་གཡོན་དུ་བྱུང་འཇུག་སྟེ་ཐམས་ཅད་ཐུག་བཞི་པའོ།^{༡༨} ཞེས་
པའི་བར་གྱིས་ཆོས་ལྷ་ནམས་དགོད་པ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་བསྟན་ལ། ཡང་དེའི་འཕྲོ་ཉིད་གྱི་སོ་བཞི་
པའི་འབྲེལ་ཆེན་ལས། བརྒྱ་གཉིས་པོ་འདི་ནམས་གྱི་གཡས་གྱི་ཐུག་གཉིས་ལ་རིམ་པ་བཞིན་མཚན་མ་
ནམས་སྤྲ་འབྲུར་ཏེ་བདེན་བྲལ་གྱི་དང་པོ་ན་རལ་གྱི་དང་གཉིས་པ་ན་གྱི་ཐུག་གོ།^{༡༩} ཞེས་པ་ནས།
བྱུང་འཇུག་གི་དང་པོ་ན་ལོར་ལོ་དང་གཉིས་པ་ན་དབྱུག་ཏེའོ། ཞེས་པའི་བར་ཐུག་གཡས་ནམས་གྱི་

ཐུག་མཚན་དང་། ཡང་དེའི་འཕྲོ་ཉིད་ལས། དེ་ནས་གཡོན་དུ་བདེན་བྲལ་གྱི་ཐུག་དང་པོ་ན་ཐུབ་དང་གཉིས་པ་ན་ཐོད་པའོ། །ཞེས་པ་ནས། མོར་ལྟའི་བྱའི་དང་པོ་ན་བསྐྱ་དང་གཉིས་པ་ན་སྐྱེ་བ་ལྟ་བུའི་དུང་སྟེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐུག་གཡོན་པ་གཉིས་ལ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་མཚན་མ་རྣམས་སོ། ^{༡༠} །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་ཐུག་གཡོན་པ་རྣམས་ཀྱི་ཐུག་མཚན་བསྟན་ཅིང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། དེ་ལྟར་ནག་པའི་རྒྱ་པའི་ཆོས་རྣམས་བདེན་བྲལ་གྱི་བསྐྱའི་འདབ་མ་ལའོ། །ཞེས་པ་ནས། དཔོའི་རྒྱ་པའི་ཆོས་རྣམས་གཤིན་རྒྱུ་ལའོ། ^{༡༡} །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་རྒྱ་པ་གང་དང་གང་གི་ཆོས་ཀྱི་ལྟ་རྣམས་ལྟ་ཆེན་བཅུ་གཉིས་པོ་དེ་དང་དེའི་འཁོར་ཡིན་པར་བསྟན་ཅིང་། དེའི་འཕྲོ་ཉིད་ལས། ལྟ་མོ་རྣམས་ཀྱི་ཁ་དོག་དང་མཚོན་ཆ་དང་དབྱིབས་ནི་དེ་བཞིན་ནོ། ^{༡༢} །ཞེས་པའོར་གྱི་ལྟ་མོ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲུ་མདོག་སོགས་རང་རང་གི་གཙོ་བོ་དང་འདྲ་བར་གསུངས་སོ། །

ཡང་རྒྱལ་པོའི་བྱ་བཞི་པའི་འབྲེལ་ཆེན་ལས། ད་ནི་སྒྲུའི་དབྱིལ་འཁོར་ལ་བརྒྱ་བྱིན་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ས་བོན་གསུངས་ཏེ་ཉི་མོ་བརྒྱ་བྱིན་དང་ཞེས་པ་ནས། དེ་ལྟར་ལོའི་ཆོས་ཀྱི་ལྟ་རྣམས་ཀྱི་ས་བོན་གྱི་རིས་པའོ། ^{༡༣} །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་ཆོས་ལྟ་སྒྲུལ་བརྒྱ་བྱིན་ཅུའི་གྲངས་དང་། དེ་རྣམས་གང་ལས་བསྐྱེད་པའི་ས་བོན་དང་། ཆོས་ལྟ་སོ་སོའི་མིང་དང་། བསྐྱའི་འདབ་མ་གང་དང་གང་ལ་ཆོས་ཀྱི་ལྟ་མོ་གང་དགོད་པ་དང་། ས་བོན་གང་དང་གང་ལས་བསྐྱེད་པའི་ལྟ་རྣམས་རྒྱ་པ་གང་དང་སྒྲུར་བ་སོགས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་བསྟན་ཏོ། །

གཉིས་པ་དེ་ལ་ལུགས་ཐ་དད་པ་གཉིས་སུ་གྱུར་ཚུལ་ནི། ཨ་རྩ་ཡས་སྒྲུ་དབྱིལ་ལ་བཀོད་པའི་ཆོས་ལྟ་ཤར་ཚྭ་གས་དང་མེ་མཚམས་སུ་བཀོད་པ་ཐམས་ཅད་ནག་པོ་དང་། ལྟ་ཚྭ་གས་དང་བདེན་བྲལ་དུ་བཀོད་པ་ཐམས་ཅད་དམར་པོ་དང་། བྱང་ཚྭ་གས་དང་དབང་ལྡན་དུ་བཀོད་པ་ཐམས་ཅད་དཀར་པོ་དང་། ལུབ་ཚྭ་གས་དང་རྒྱུད་དུ་བཀོད་པ་ཐམས་ཅད་སེར་པོར་མཛད་དེ། བྱང་སྒྲོའི་གཡོན་དུ་བཀོད་པའི་མགོའི་ཆོས་ལྟ་དྲག་པོ་འཁོར་དང་བཅས་པ་དཀར་པོ་དང་། ལུབ་སྒྲོའི་གཡོན་དུ་བཀོད་པའི་རྒྱལ་གྱི་ཆོས་ལྟ་མོར་སྒྱུན་འཁོར་བཅས་སེར་པོ་དང་། ཤར་སྒྲོའི་གཡོན་དུ་བཀོད་པའི་མཚུའི་ཆོས་ལྟ་

ཁྱབ་འཇུག་འཁོར་བཅས་ནག་པོ་དང་། ལྷོ་སྒྲིའི་གཡོན་དུ་བཀོད་པའི་དབོའི་ཆོས་ལྷ་གཤིན་རྗེ་འཁོར་བཅས་དམར་པོར་མཛད་པ་ལ། རོང་པའི་དུས་ཞབས་པ་ཆེན་པོ་ཤེར་སེང་བ་ལ་སོགས་པ་མང་དག་ན་རེ། ལྷ་ལྷག་བྱུ་ཅམ་གྱི་སྐྱུ་མདོག་ལོར་ཞེས་དགག་པ་མཛད་དོ། །དེའི་སྐྱུ་མཆོན་ནི། མགོ་རྒྱལ་གྱི་ཆོས་ལྷ་ར་བརྒྱད་ནི་ཡེ་ཤེས་གྱི་ཁམས་པ་ས་བོན་ས་སྟེ་ལས་བསྐྱེད་པ་སྐྱུ་མདོག་སྟོན་པོ་དང་། མཆུ་དང་དབོའི་ཆོས་ལྷ་ར་བརྒྱད་ནི་ནམ་མཁའི་ཁམས་པ་ས་བོན་ཀ་སྟེ་ལས་བསྐྱེད་པ་སྐྱུ་མདོག་ལྷ་དང་གྲུ་ཡིན་ལོ་ཞེས་གསུང་ཞིང་། དེའི་སྐྱུ་བ་བྱེད་ལ་ལུང་དང་རིགས་པ་གཉིས་འགོད་པར་བྱེད་དོ། །

དེ་ཡང་ལུང་གི་སྐྱུ་བ་བྱེད་ནི་ཡེ་ཤེས་ལེའུའི་ཆོགས་བཅད་བཅུ་བདུན་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། ད་ནི་མི་བསྐྱོད་པའི་རིགས་སྐྱོ་བ་གསུངས་པ་གཙུག་ཏྲོར་དག་པའི་སྟོང་པ་ལས་ནི་ཞེས་པ་སྟེ་གཙུག་ཏྲོར་གྱི་འཁོར་ལོར་དག་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཡུང་པོ་དང་དག་པའི་ནམ་མཁའི་ཁམས་ལས་མཆོག་གི་རྩེ་རྗེ་འཛིན་པ་མི་བསྐྱོད་པ་ཡེ་ཤེས་གྱིས་རྒྱས་བཏབ་པ་ཁ་དོག་ལྷ་དང་གྲུ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་རྩེ་རྗེ་དབྱིངས་གྱི་དབང་ལྷག་མ་དང་གཙུག་ཏྲོར་དང་རྩོམ་པོ་ལྷོ་མཛད་དང་དྲག་སྐྱོན་མ་དང་ཁོ་མོའི་རྒྱལ་མོ་དང་ལྷག་ན་རྩོམ་པོ་དང་ཆོས་གྱི་ཁམས་གྱི་རྩོམ་པོ་དང་ཁྱབ་འཇུག་དང་གཤིན་རྗེ་དང་གྲུ་རྒྱལ་བ་སྟེ་འདི་རྣམས་སྟེང་གི་ཞལ་ནས་སྟོང་པ་ལས་སྐྱོས་པ་ཡོན་ཏན་མང་པོའི་གནས་ཏེ་ལས་ཐམས་ཅད་གྱི་དངོས་གྲུབ་སྟེར་བ་རྩོམ་པོ་ལྷོ་མཛད་པ་ཆེན་པོ་ལྷ་མཆོན་མ་ཅན་མི་བསྐྱོད་པས་རྒྱས་བཏབ་པ་ནམ་མཁའི་ཁ་དོག་ལས་ལྷ་དང་གྲུ་ལོ།³⁶ །ཞེས་ཁྱབ་འཇུག་དང་གཤིན་རྗེ་གཉིས་འབྱུང་བ་ཆེ་བའི་ནམ་མཁའི་ཁམས་པ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་སྐྱུ་མདོག་ལྷ་དང་གྲུ་ནས་མཁའི་ཁ་དོག་ལས་ལྷ་དང་གྲུ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པ་འདིས་བསྟན།

ཡང་དེའི་འཕྲོ་ཉིད་ལས། འདིར་གསང་བའི་འཁོར་ལོར་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱི་ཡུང་པོ་དང་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱི་ཁམས་ལས་རྩོམ་པོ་ལྷོ་མཛད་པའི་མཆོན་མ་ཅན་ནམ་པར་ཤེས་པས་རྒྱས་བཏབ་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཡེ་ཤེས་གྱི་ཁམས་ཤེས་རབ་སྟོན་མོ་དང་གཡོད་མཛེས་རྒྱལ་མོ་དང་རྩོམ་པོ་དང་ཤུགས་དང་ཤིན་ཏུ་སྟོན་མོ་དང་ཁོ་མོའི་དབང་ལྷག་མ་དང་དྲག་པོ་དང་འཛིན་ལ་དང་གྲུན་ཏུ་བཟང་པོ་དང་སྐྱོ་རྩོམ་པོ་དང་གྲུ་རྣམ་པར་རྒྱལ་བ་སྟེ་སྐྱེ་བོ་ཀུན་ལ་³⁷ བན་པ་འདི་རྣམས་ནི་

པའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལས་ཁ་དོག་སྟོན་པོ་སྟེ་མི་བསྐྱོད་པ་སྟོན་པོའི་ཆ་བྱད་ཅན་གྱི་དོ་རྩེ་
སེམས་དཔས་རྒྱས་བཏབ་པ་ནི་ལས་ཐམས་ཅད་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའོ།³⁶ །ཞེས་དྲག་པོ་དང་འརྩི་ལྟ་ལ་
སྟོན་པ་སྟོན་གཉིས་སྐྱ་མདོག་སྟོན་པོར་གསུངས་ཤིང་། ལྷུ་པ་ལེའུ་འགྲེལ་པ་གོང་དུ་བྲངས་པ་ལྟར་ལྟ་
ཆེན་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཞལ་བྲག་གི་རྣམ་པ་དང་བྲག་མཚན་དང་ར་བའི་རྩིག་པའི་སྟོགས་དང་མཚམས་སུ་
གང་དང་གང་དགོད་པ་ཤིན་ཏུ་གསལ་པོར་བསྟན་ཅིང་། སྟོགས་མཚམས་གང་དང་གང་དུ་བགོད་པའི་
ལྟ་ཆེན་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་སྐྱ་མདོག་ཀྱང་བྲགས་དཀྱིལ་གྱི་སྟོགས་མཚམས་གང་དང་གང་དུ་བགོད་པའི་
སེམས་དཔའ་སེམས་མ་བཅུ་གཉིས་པོ་དེ་དང་དེའི་སྐྱ་མདོག་དང་འདྲ་བར་བྱེད་པར་འགྲེལ་ཆེན་གྱི་
ནམ་མཁའི་སྟིང་པོ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་དུ་བདེན་བྲལ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་གྲངས་བཞིན་དུ་ཞེས་གསུངས་
པ་འདིས་གསལ་བར་བསྟན་པས་སྒྲོ་རྣམས་ཀྱི་གཡོན་སྟོགས་སུ་བགོད་པའི་ཁྱབ་འཇུག་དང་གཤིན་རྩེ་
དང་དྲག་པོ་དང་ཞོར་སྟོན་རྣམས་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་སྐྱ་མདོག་སྟོན་པོ་དང་ལྷང་གྱུ་ར་བྱེད་པ་
བྲགས་དཀྱིལ་གྱི་སྟོང་གཡོན་སྟོགས་རྣམས་སུ་བགོད་པའི་སེམས་དཔའ་སེམས་མ་བྲག་རྩོར་དང་ཀྱུ་
བཟང་དང་སྐྱ་དོ་རྩེ་མ་དང་ཆོས་དབྱིངས་དོ་རྩེ་མ་རྣམས་སྟོན་པོ་དང་ལྷང་གྱུ་ར་བྱེད་པ་དང་འདྲ་བར་
བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་འགྲེལ་ཆོག་དེ་དག་གིས་དེ་ལྟར་མ་བསྟན་ན་འདིའི་སྐབས་ཀྱི་འགྲེལ་ཆོག་
གཞན་རྣམས་ཀྱིས་མ་བསྟན་པས།³⁷ ནམ་མཁའི་སྟིང་པོ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་དུ་ཞེས་ནམ་སྟིང་སོགས་
དང་འདྲ་བར་སྟོན་པའི་བརྗོད་བྱའི་དོན་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། ཆོས་ལྟ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱ་མདོག་མ་གཏོགས་
ར་བའི་རྩིག་པའི་སྟོགས་གང་དུ་དགོད་པ་ལ་སོགས་པ་ནམ་སྟིང་སོགས་དང་འདྲ་བའི་ཆ་གཞན་རྣམས་
སྐབས་འདིའི་འགྲེལ་ཆོགས་གིས་དངོས་ཟིན་ལ་གསལ་པོར་བསྟན་པས་སོ། །

གཞན་ཡང་ལྷུ་པ་ལེའི་ཞེ་གཉིས་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། རྩལ་ཆོན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་ནམ་
མཁའ་དང་འོག་ན་གནས་པའི་ལྟ་མོ་གང་སུ་ཡང་རུང་བ་དེ་རྣམས་ནི་ཤར་དང་ལུ་བ་གྱི་རྟ་བབས་ཀྱི་
འོག་ཏུ་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ་སྟོགས་སྟོང་ལ་སོགས་པ་རྣམས་བསྒྲོམ་པ་ནི་རི་ལྟར་གསུངས་པའི་གནས་ཉིད་
དུའོ། །སྟོང་གཡོན་གྱི་ཀྱུན་དུ་བཟང་པོ་ལ་སོགས་པ་བཞི་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ་ཞེས་པ་དེས་པའོ།³⁸ །ཞེས་
ནམ་མཁའ་དང་³⁹ འོག་ན་གནས་པའི་ལྟ་མོ་ནམ་མཁའི་ཁམས་པ་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་པ་ལྷང་གྱུ་

དང་ཕྱོག་མོ་གང་སྤྲུལ་ཡང་རུང་རུལ་ཆོན་གྱི་དགྱིལ་འཁོར་ལ་འགོད་པའི་ཆོ་གར་བྱུང་གྱི་རྟ་བབས་གྱི་
 འོག་ཏུ་དགོད་ཅེས་བཤད་ནས་སྟེང་འོག་གི་ལྷ་ཕྱོགས་སྟོང་ཁྲུབ་འཇུག་དྲག་པོ་གཤིན་རྗེ་ལོ་རྒྱུན་
 རྣམས་དང་། སེམས་དཔའ་སེམས་མ་ཀྱན་དུ་བཟང་པོ་ལ་སོགས་པ་ནམ་མཁའ་དང་ཡེ་ཤེས་གྱི་ཁམས་
 པ་ལྡང་གྲུ་དང་ཕྱོག་པོ་རྣམས་སྟེང་འོག་གི་ལྷ་མོ་བཞིན་དུ་ནམ་མཁའ་དང་འོག་ཏུ་སྟོམ་དགོས་སམ་སྟམ་
 པའི་དྲོགས་པ་སེལ་བ་ལ། ཕྱོགས་སྟོང་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སྟོམ་པ་ནི་རྗེ་ལྷ་ར་གསུངས་པའི་གནས་
 ཉིད་དུ་འོ། །སྟོའི་གཡོན་གྱི་ཀྱན་ཏུ་བཟང་པོ་ལ་སོགས་པ་བཞི་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པ་འདིས་
 ཀྱན་བཟང་སོགས་བཞི་དང་། ཁྲུབ་འཇུག་སོགས་བཞི་པོ་སྟེང་དང་འོག་གི་ལྷ་ར་བསྟན་གྱིང་སྐྱབ་
 ཐབས་སྟོམ་པའི་ཆོ་སྐྱབ་པའི་དེར་རྗེ་ལྷ་ར་གསུངས་པའི་གནས་ཉིད་དུ་སྟོམ་དགོས་པར་བསྟན་ལ། དེ་
 ལྷ་ར་ཁྲུབ་འཇུག་སོགས་བཞི་པོ་སྟེང་དང་འོག་གི་ལྷ་ར་བསྟན་པ་ཉིད་གྱིས་ཁྲུབ་འཇུག་སོགས་བཞི་པོ་
 གོང་དུ་བཤད་པ་བཞིན་གྱི་སྐྱ་མདོག་ལྡང་གྲུ་དང་ཕྱོག་པོར་བྱེད་དགོས་པར་གྲུབ་སྟེ། དུས་གྱི་འཁོར་
 པའི་ལྷ་སྟེང་གི་ནམ་མཁའི་ཁམས་པ་རྣམས་ལྡང་གྲུ་དང་འོག་གི་ཡེ་ཤེས་གྱི་ཁམས་པ་རྣམས་ཕྱོག་པོར་
 བྱེད་དགོས་པས་སོ། །

གཞན་ཡང་སྐ་རྩ་པུ་ཏའི་སྐྱབ་ཐབས་ལས། འདི་རྣམས་དང་བཅས་ཤར་སྟོའི་གཡོན་དུ་བྱ་
 བྱེད་བསྐྱེད་པར་པོའི་སྟེང་ནས་ཀྱི་ཡིག་དང་། འཁོར་ལོ་ལས་བྱུང་ཁྲུབ་འཇུག་ལྡང་གྲུའི་ལུས་ལ་དཔལ་
 མོ་གནོད་སྒྱིན་དང་ནི་མཚུངས་པས་འཇུད།^{༥༠} ཅེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། སྤྲི་ཡིག་དང་ནི་རྩ་གསུམ་
 ལས་བྱུང་འཕྲོག་བྱེད་ཕྱོག་པོ་རྩ་གསུམ་མདའ་དང་ཁ་འྲུ་ག་^{༥༡} །ཞེས་ཁྲུབ་འཇུག་ལྡང་གྲུ་དང་། འཕྲོག་
 བྱེད་^{༥༢} དམ་དྲག་པོ་ཕྱོག་པོར་གསུངས་ཤིང་གནོད་སྒྱིན་དྲག་པོ་དང་མཚུངས་པར་འོང་རྒྱུ་ལ། གནོད་
 སྒྱིན་ནོར་བུ་དབྱུག་པ་སྟེ་མོ་དང་། བསྐྱེད་རྣམས་ནི་བྱུག་ན་འཛིན་པ་ཁྲུབ་འཇུག་དང་མཚུངས། ཞེས་ནོར་
 སྒྱིན་ནམ་གནོད་སྒྱིན་ཁྲུབ་འཇུག་དང་སྐྱ་མདོག་མཚུངས་པར་བཤད་པ་དང་། གཤིན་རྗེ་ཁྲུབ་འཇུག་
 དང་མཚུངས་པར་འོང་རྒྱུ་ཡིན་པ་ལ། དུས་གྱི་བྱུག་གིས་འཛིན་ལ་འཕྲོག་བྱེད་དང་མཚུངས་གཤིན་རྗེ་
 ཞེས་གཤིན་རྗེ་དྲག་པོ་དང་སྐྱ་མདོག་མཚུངས་པར་བཤད་པ་རྣམས་ནི་དཔེ་མ་དག་པ་ལས་འགྲུལ་སྟོན་
 ལང་རང་ང་ཤེས་པར་བ་དགོས་ཏེ། དཔེར་ན་སྐྱབ་ཐབས་དེ་ཉིད་ལས། ཨ་ཡིག་དང་ནི་རྗེ་རྗེ་དག་ལས་

ལྷུང་པའི་རྒྱ་ཡི་རྩེ་རྩེ་རྒྱ་ཡི་རབ་བཞིན་དང་། དཔལ་ལྷན་སྤྱལ་རྩོད་དང་བཅས་^ལ་ཞེས་པ་འོང་
རྒྱ་ལ། དཔལ་ལྷན་སྤྱལ་རྩོད་དང་མཚུངས་ཞེས་རྒྱ་རྩེ་རྩེ་རྒྱ་ལྷུང་དང་མཚུངས་པར་བཤད་པ་
བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་སྤྱུ་པ་འཕམ་གྱང་བྱལ་འཕྲུག་ལྷུང་གྱང་དྲལ་པོ་རྩོན་པོར་བཤད་ཀྱི་བྱལ་འཕྲུག་
ནག་པོ་དང་དྲལ་པོ་དཀར་པོ་དང་ལོར་སྤྱི་ལེར་པོ་དང་གཤིན་རྩེ་དམར་པོ་སྤྲུག་སྤྱུ་ཆོས་ལྷའི་སྒྲ་བས་
འདིར་བྱར་ཅམ་ཡང་མ་བཤད་པ་དག་གིས་གཞོད་དོ།།

འོན་ཏེ་ཆོས་ལྷན་གྱི་སྐབས་འདིར་དེ་ལྟར་ཏུ་མ་བརྟན་གྱི་དྲ་སྐབས་གཞན་ཏུ་བརྟན་པ་ལས་
 ཆོས་ལྷན་གྱི་སྐབས་འདིར་ཡང་ཁྱབ་འཇུག་པ་ལོན་པ་སོགས་སུ་ཤེས་པ་ལ་དགོངས་ནས་སྐབས་
 འདིར་མ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ་སྟུང་། དེ་ཡང་ཟུར་འཁོར་གྱི་སྐབས་སུ་ནི་དབང་ལའི་འགྲེལ་ཆོན་ལས།
 ལྷ་སྐྱེ་ལས་ཐུབ་པ་ཚད་སྤྱོད་པ་དང་ཁྱབ་ལྡང་གྱི་དང་སྟོན་པོ་དག་ནི་ར་བའི་ཁྱོན་གྱི་ཆོད་གྱིས་སྟེང་
 ཏུ་ཚད་སྤྱོད་པ་དང་འོག་ཏུ་ཁྱབ་འཇུག་སྟེ།^༤ ཞེས་ཁྱབ་འཇུག་སྟོན་པོར་བཤད་ཅིང་། ཁྱབ་འཇུག་འོག་
 ཏུ་འགོད་པ་སྟོན་པོར་བཤད་པས་འོག་ཏུ་ཤེས་གྱི་ཁམས་པ་སྟོན་པོར་བྱེད་པ་དང་ཆོས་ལྷ་ས་སྟེ་ལས་
 སྟེང་པ་ཏེ་ཤེས་གྱི་ཁམས་པ་སྟོན་པོར་བྱེད་པ་དང་མཐུན། ཡང་དེའི་མཐུག་དེ་མ་ཐག་ཏུ། དེ་བཞིན་ཏུ་
 སྟོན་པ་དེ་ལྟར་བྱེད་ཀྱི་སྐབས་ཐུབ་པ་གཤིན་རྗེ་དང་མེ་ལྷ་དག་ནི།^༥ ཞེས་གཤིན་རྗེ་དམར་པོར་
 བཤད་པ་དང་བྱེད་གྱིས་ཆོས་ལྷན་གྱི་གཤིན་རྗེ་འཁོར་བཅས་དམར་པོར་བཤད་པ་མཐུན་ཡང་། ཟུར་
 འཁོར་གྱི་གཤིན་རྗེ་ནི་མ་ཐོན་སྟེ་ལས་བསྟེན་པ་ལེ་ཁམས་པ་སྟོན་པོ་གསུངས་པ་ཡིན་པ་ཆོས་ལྷན་གྱི་གཤིན་རྗེ་
 འཁོར་བཅས་ནི་ས་པོན་གྱི་སྟེ་ལས་བསྟེན་པ་ནས་མ་ཐད་ཁམས་པ་སྟེད་སྟོགས་གྱི་སྟེ་ཡིན་པས་གཤིན་
 རྗེ་ཞེས་པའི་མིང་འདྲ་བ་ཅིང་མོ།།

ཡར་དེ་ཉིད་ལས། བྱང་དར་དབང་ལྷན་དུ་སྒྲུབ་པ་ལས་བྱུང་བ་བྱུང་མཚེ་དང་བདེ་བྱེད་དག་
 བོ་^{༤༦} ཞེས། དཔག་པོ་དཀར་པོར་གསུངས་པ་དང་ཁྱེད་ཀྱིས་ཚེས་ལྷའི་དཔག་པོ་དཀར་པོར་བྱས་པ་
 མཐུན་ཡང་། སྤྱང་ལ་ཐོར་གྱི་དཔག་པོ་ལམ་བདེ་བྱེད་ཀྱི་ས་པོན་སྤྱང་ལས་བསྐྱེད་པ་ཆུ་ཁམས་པ་བྱང་
 སྤྱོགས་ཀྱི་ལྟ་དང་། ཚེས་ལྷའི་དཔག་པོ་ལ་ཐོར་བཅས་ཀྱི་ས་པོན་ས་སྤེལ་ལས་བསྐྱེད་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་
 པ་པོས་སྤྱོགས་ཀྱི་ལྟ་ཡིན་པས་དཔག་པོ་ཞེས་བར་མིང་འདྲ་བ་ཅུ་མོ། །དེ་བཞིན་དུ་ནོར་སྒྲིན་ཡར་དེ་

དང་འདྲ་བར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ་དེ་ཆུས་རང་རང་གི་ས་བོན་ཁམས་གང་ཡིན་གྱི་ཁ་དོག་ཅན་དུ་སྤང་བ་
 དང་། གཞན་ཡང་སྒྲུབ་པུ་ཏའི་སྒྲུབ་ཐབས་ལས། ཉེ་ཡིག་དབྱུག་པ་དག་ལས་བྱུང་བའི་ཕག་མོ་དམར་
 མོ་དང་ནི་བདེ་བྱེད་དཀར་པོ་དང་བཅས།^༥ ཞེས་ཕག་མོ་དམར་མོ་ལ་དྲག་པོ་དཀར་པོས་འབྱུད་པར་
 བཤད་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་དྲག་མོ་དཀར་མོ་ལ་གཤིན་རྗེ་དམར་པོས་འབྱུད་པ་དང་། ཚངས་མ་སེར་
 མོ་ལ་འབྲོག་བྱེད་དམ་ཁུབ་འཇུག་ནག་པོས་འབྱུད་པར་བཤད་པའི་ཕག་མོ་ཚོར་བའི་རིགས་ཅན་མ་ལ་
 འབྱུད་པའི་དྲག་པོ་ནི་འདྲ་ཤེས་ཀྱི་རིགས་ཅན་ཆུང་ཁེ་ཁམས་པ་ཡིན་པས་དཀར་པོ་དང་། ཚངས་མ་
 གཟུགས་ཀྱི་རིགས་ཅན་མ་ལ་འབྱུད་པའི་ཁུབ་འཇུག་ནི་འདྲ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་ཅན་རྒྱུད་གི་ཁམས་པ་
 ཡིན་པས་ནག་པོ་དང་། དྲག་མོ་འདྲ་ཤེས་ཀྱི་རིགས་ཅན་མ་ལ་འབྱུད་པའི་གཤིན་རྗེ་ནི་ཚོར་བའི་
 རིགས་ཅན་མའི་ཁམས་པ་ཡིན་པས་སྒྲུ་མདོག་དམར་པོར་རིགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡང་སྒྲུབ་
 ལའི་བྱ་གསུམ་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། ཕག་མོ་དང་གཞོན་ལྷ་མ་ནི་ཚོར་བའི་རིགས་ཅན་མའོ། །དེ་དག་
 ལ་མདོན་དུ་བྱོགས་པ་ནི་འདྲ་ཤེས་ཀྱི་རིགས་ཅན་ཐབས་ཏེ་ཉེ་ཡིག་ལས་སྒྲེས་པའོ། །དབང་མོ་དང་
 ཚངས་མ་ནི་གཟུགས་ཅན་མའོ། །དེ་དག་ལ་མདོན་དུ་བྱོགས་པ་ནི་འདྲ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་ཅན་ཐབས་ཏེ་
 ཉེ་ཡིག་ལས་སྒྲེས་པའོ། །དྲག་མོ་དང་དབལ་མོ་ནི་འདྲ་ཤེས་ཀྱི་རིགས་ཅན་མའོ། །དེ་དག་ལ་མདོན་
 དུ་བྱོགས་པ་ཚོར་བའི་རིགས་ཅན་ནི་ཐབས་ཏེ་རི་ཡིག་ལས་སྒྲེས་པའོ།^༦ ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །

དེ་ལྟར་ན་སྤང་འཁོར་དུ་བྱུང་འཇུག་འོག་གི་སྤང་མ་ཡིན་པས་སྒྲོན་པོར་བཤད་པ་དང་། དེ་
 བཞིན་དུ་སྤང་འཁོར་གྱི་དྲག་པོ་སོགས་དང་། གསུང་དཀྱིལ་གྱི་གཙོ་མོ་རྣམས་ལ་འབྱུད་པའི་དྲག་པོ་
 སོགས་རང་རང་གི་ས་བོན་དང་འབྱུང་བ་ཆེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཁམས་དང་བྱོགས་གང་ཡིན་གྱི་སྒྲུ་
 མདོག་ཅན་དུ་བཤད་པ་བཞིན་དུ་ཆོས་ལྟའི་སྒྲུབས་འདིར་ཡང་རང་རང་གི་ས་བོན་དང་འབྱུང་བ་ཆེ་བའི་
 དབང་དུ་བྱས་པའི་ཁམས་དང་བྱོགས་གང་ཡིན་གྱི་སྒྲུ་མདོག་ཅན་དུ་བྱེད་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་
 དབང་ལའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་བཞིན་དུ་ལྟོ་དང་བདེན་བལ་དུ་རྩྭ་རྩྭ་ལས་གྲུབ་པ་གཤིན་རྗེ་དང་མེ་
 ལྷ་དག་ནི་ཞེས་རྩྭ་ཡིག་གི་རྩ་འདི་འབྱུང་བ་རྒྱུད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་རྒྱུད་ཡིན་ཡང་། ཏ་སྟེ་འབྱུང་བ་ཆེ་
 བའི་ཁམས་ཡིན་པ་དབང་བཙན་པར་བྱས་ནས་གཤིན་རྗེ་དང་མེ་ལྷ་དམར་པོར་མཛད་པ་དང་།^༧ དེ་

བཞེན་ཏུ་དེའི་འཕྲོ་ལས་བྱང་དང་དབང་ལྡན་ཏུ་བྱུ་བྱུ་ལས་གྲུབ་པ་བྱ་མཆོ་དང་བདེ་བྱེད་དག་ནི།⁴⁰
 ཞེས་བྱུ་ཡིག་གི་བྱ་འདི་འབྱུང་བ་ཆུང་བའི་དབང་ཏུ་བྱས་ན་རྒྱུད་ཡིན་ཡང་། པ་སྟེ་འབྱུང་བ་ཆེ་བའི་ཆུང་
 ཁམས་ཡིན་པ་དབང་བཅོན་པར་བྱས་ནས་བྱ་མཆོ་དང་བདེ་བྱེད་སྐྱུ་མདོག་དཀར་པོར་མཛད་པ་
 བཞེན་ནོ། །དེ་དག་གི་བྱིར་ན། ཆོས་ལྷ་རེ་མེད་ཡུམ་རྣམས་མ་གཏོགས་པའི་ཆོས་ལྷ་སྐུ་མ་བཅུ་པོ་སྟེ་
 ཚོན་ལྷར་བྱས་པའི་སྟེ་ཚོན་ལྷ་པོའི་ས་བོན་རྣམས་འབྱུང་བ་ཆུང་བའི་དབང་ཏུ་བྱས་ན་ཁམས་མི་འདྲ་བ་
 ཉིད་ཡིན་ཡང་འབྱུང་བ་ཆེ་བའི་དབང་ཏུ་བྱས་ན་ཆོས་ལྷ་ཉིད་དགུ་ཉིད་དགུའི་ས་བོན་ཐམས་ཅད་འབྱུང་
 བའི་ཁམས་གཅིག་ཏུ་མཛུངས་པས་ཆོས་ལྷ་རེ་མེད་ཆོས་ལྷ་ཡུམ་རྣམས་མ་གཏོགས་པའི་ཉིད་དགུ་ཉིད་
 དགུ་སྐྱུ་མདོག་མཛུངས་པ་ཡིན་ནོ།།

ཨ་རྒྱ་ཡའི་དགོངས་པ་ལྷར་བྱེད་པའི་སྐྱབ་བྱེད་ལ། སྐབ་ཐབས་སྒོམ་པ་དང་རྒྱལ་ཚོན་གྱི་
 དགྲིལ་འཁོར་ལ་འགོད་པའི་ཆོ་བྱུང་འཇུག་ཤར་ཏུ་འགོད་པས་ནག་པོར་བྱེད་པ་སོགས་ནི་སྐབ་བྱེད་ཏུ་
 མི་ཆེ་སྟེ། དེ་ནི་བླགས་དགྲིལ་གྱི་སྒྲིའི་གཡོན་རྣམས་སྐབ་གོད་པའི་སེམས་དཔའ་སེམས་མ་རྣམས་ལ་
 ཡང་མཛུངས་པས་སོ། །དེ་ལྷར་ན་གསུང་དགྲིལ་གྱི་རར་རར་གི་གཙོ་མོ་ལ་འབྱུང་པའི་བྱུང་འཇུག་ནག་
 པོ་དང་དྲག་པོ་དཀར་པོ་དང་གཤིན་རྗེ་དམར་པོར་མཛད་པ་འདི་སྐབ་བྱེད་གྱི་གཙོ་བོར་བྱེད་རིགས་ཏེ།
 དེ་ཡང་རི་ལྷར་ན་གསུང་དགྲིལ་གྱི་སྐབས་སྐབ་གཙོ་མོ་ལ་འབྱུང་པའི་ཆུལ་གྱིས་སྒྲོས་པའི་བྱུང་འཇུག་
 སོགས་དེ་ཉིད་སྐྱུ་དགྲིལ་གྱི་འད་དཔོ་ལྷ་སོགས་ཀྱི་ཆོས་ལྷའི་གཙོ་བོར་སྒྲོས་པ་ཡིན་པས་ཆོས་ལྷའི་
 སྐབས་ཀྱི་བྱུང་འཇུག་སོགས་དང་། གསུང་དགྲིལ་གྱི་གཙོ་མོ་ལ་འབྱུང་པའི་བྱུང་འཇུག་སོགས་སྐྱུ་མདོག་
 བཅུ་པོ་སོགས་སྐྱུ་མཛུངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་ཉིད་སྐྱབ་བྱེད་གྱི་དམ་པར་མཐོང་ངོ་། །དེ་དག་ནི་མགོ་
 རྒྱལ་མཛུད་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ལྷའི་སྐྱུ་མདོག་མཐའ་ཅིག་ཏུ་རྒྱུད་གྲུ་དང་སྟོན་པོར་འདོད་པ་དང་། མཐའ་
 གཅིག་ཏུ་ནག་པོ་སོགས་ཕྱོགས་མདོག་ཏུ་འདོད་པ་ཡིན་ལ། བདག་ཅག་གི་སྐྱུ་མ་མཁའ་པ་རྗེ་ཤེས་རིན་
 པ་⁴¹ དག་ནི་སྐྱུ་མདོག་དེ་དག་གདམ་ང་ཅན་ཏུ་བཞེད་དེ། འོན་ཀྱང་གཟུ་བོར་གནས་པའི་སྒྲོས་ཞིབ་
 པའི་རྣམ་དབྱེད་གྱིས་དབྱེད་པར་བྱ་བར་རིགས་སོ།།

དེ་ནས་ཆོས་ལྷ་རྣམས་སྒྲོས་པའི་རྗེས་སུ་སྐྱབ་བྱེད་པ་སྟེད་པའི་སྐྱབ་བྱེད་ཉིད་ལ་མངལ་ཏུ་

གནས་པའི་ལུས་ཀྱི་ཆ་གས་རྒྱུ་ལག་གི་མཐིལ་བཞི་དང་གཙུག་ཏོར་དང་བཤར་ལམ་གྱི་ཙུ་ཅུ་མས་
 རྫོགས་པར་འཕེལ་བ་དང་ཆོས་མཐུན་པར་སྐྱེ་དགྱིལ་གྱི་ཁྲོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་རྣམས་སྟོ་བ་དང་། དེའི་རྗེས་
 སུ་མངལ་དུ་ཞུགས་པ་ནས་བརྩམས་པའི་རྒྱ་བ་དགུ་བ་ལེན་པ་ལ་མངལ་ན་གནས་པ་དེའི་ལུས་ཀྱི་ཆ་
 གས་རྒྱུ་ལག་གི་སོར་མོ་ཉི་ཤུའི་ཙུ་ཅུ་མས་རྫོགས་པར་འཕེལ་བ་དང་ཆོས་མཐུན་པར་ཙུ་དེ་རྣམས་
 དག་པའི་རྒྱ་དང་རབ་གཏུམ་མ་རྣམས་སྟོ་བ་སྟེ། དེ་ཡང་རྒྱུ་མོར་གྱི་ཙུ་བཅུ་དག་པའི་རྒྱ་བཅུ་དང་།
 ལག་སོར་གྱི་ཙུ་བཅུ་དག་པའི་རབ་གཏུམ་མ་བཅུ་ལོ། །མངལ་དུ་ཞུགས་པ་ནས་བརྩམས་པའི་རྒྱ་བ་དགུ་
 བ་དེ་ཉིད་ལ་མངལ་ན་གནས་པ་དེའི་བགས་པའི་མཐར་བ་སྐྱེ་དང་སྐྱེ་སྒྲིལ་བ་དག་ཆོས་མཐུན་པར་
 རྒྱུ་གི་འཁོར་ཡུག་གི་མཐར་འབྱུང་པོ་བྱེ་བ་སྤྲུག་བྱེད་དང་བཞི་སྟོ་བའོ། །དེ་ལྟར་ན་མངལ་དུ་རྒྱ་བ་དགུ་
 གནས་པའི་མཐར་མངལ་ན་གནས་པའི་མི་ཁམས་དུག་ལྡན་གྱི་ལུས་རྫོགས་པ་དང་ཆོས་མཐུན་པར་
 འབྱུང་པོ་བྱེ་བ་སྤྲུག་བྱེད་དང་བཞི་སྟོ་བ་ཡན་ཆད་ཀྱིས་རྒྱུར་གཞི་དང་མཐུན་པའི་དགྱིལ་འཁོར་རྒྱུལ་
 མཆོག་གི་སྐྱེ་གསུང་སྤྲུགས་ཀྱི་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྷ་ཆོགས་རྫོགས་པར་སྟོས་ཟེན་པར་བྱ་དགོས་ཏེ། རྒྱུ་བ་
 ལའི་སོ་བརྒྱད་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་བཞིན་དུ་བ་སྐྱེ་དང་སྐྱེ་རྣམས་པར་དག་པས་བྱེད་དང་བཅས་པ་
 བྱེ་བ་སྤྲུག་གསུམ་གྱི་འབྱུང་པོའི་སྐྱེ་གནས་གཡོ་པའི་མཐར་ཞེས་བ་རྒྱུར་གི་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་མཐར་ཏེ་
 བགས་པའི་མཐར་སྐྱེ་རྣམས་སོ་ཞེས་བ་སྤྲུགས་པས་བྱེ་ལོ་དུ་སྟོ་བར་བྱ་སྟེ་དེ་ལྟར་རྒྱ་བ་དགུ་པའི་
 མཐར་ལུས་དང་ལྷ་འོ་ཆོགས་རྫོགས་པའོ།^{༡༩} །ཞེས་གསུངས་པས་སོ།

འོ་ན་ཐུགས་དགྱིལ་གྱི་མཆོད་ལྷ་རྣམས་དང་འདོད་མ་རྣམས་དང་སྦྱིར་འདོད་མ་རྣམས་
 དགྱིལ་འཁོར་རྒྱུལ་མཆོག་གི་སྐྱབས་འདིར་སྟོས་པ་རྣམས་སྐྱེ་གསུང་སྤྲུགས་གསུམ་གྱི་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་
 ལྷ་རྒྱུར་གཞི་དང་མཐུན་པར་སྟོས་པ་ཡིན་ནམ་སྟམ་ན། འདི་དག་ནི་འདུས་པ་སོགས་དགྱིལ་འཁོར་
 གཞན་ལ་འདོད་སྟམ་ལ་མཆོད་པའི་ལྷ་མོ་སྟོམ་པ་དང་འདྲ་བར་རྒྱུར་གཞི་དང་ཆོས་མཐུན་མི་སྦྱོར་བར་
 མཛོན་ཏེ། འབྱུང་པོ་བྱེ་བ་སྤྲུག་བྱེད་དང་བཞི་སྟོ་བ་ཡན་ཆད་ཀྱིས་མངལ་གྱི་གནས་སྐྱབས་དང་ཆོས་
 མཐུན་སྦྱོར་བའི་ལྷ་སྟོ་བ་རྫོགས་པར་གསུངས་ཤིང་། ཐུགས་དགྱིལ་གྱི་མཆོད་ལྷ་དང་འདོད་སྦྱིར་འདོད་
 རམས་མངལ་གྱི་གནས་སྐྱབས་དང་ཆོས་མཐུན་སྦྱོར་བ་འགྲེལ་ཆེན་ལས་ཀྱང་མ་གསུངས་ལ། དགྱིལ་

འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་གི་ལྷ་སྟོབ་པ་གཞི་དང་སྟོར་ན་མངལ་གྱི་གནས་སྐབས་དང་སྟོར་དགོས་པའི་ཕྱིར་
རྟོག་ཏུ་ཞེ་གཉིས་པའི་འབྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་བཞིན་དུ་དེ་ནས་སྟོང་གའི་རྩ་བཅུའི་རང་བཞིན་
གྱི་ཐུགས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་སྟོབ་བཞིའི་གཡས་དང་གཡོན་གྱི་སྟེགས་སུ་ལ་མཆོད་པའི་ལྷ་མོ་སྟོབ་པར་བྱ་
སྟེ་ཤར་དུ་དྲི་མ་དང་མེད་པ་མ་དང་།⁹ ཞེས་ཐུགས་དཀྱིལ་གྱི་མཆོད་ལྷ་བཅུ་སྟོང་གའི་རྩ་བཅུའི་དག་
པར་ནི་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་ཡང་སྟོང་གའི་རྩ་དང་ཆོས་མཐུན་སྟོར་བའི་མིན་ཏེ། དཀྱིལ་འཁོར་
རྒྱལ་མཆོག་གི་ལྷ་སྟོབ་པ་གཞི་དང་ཆོས་མཐུན་སྟོར་པའི་ཆེ་ལྷ་སྟོབ་པ་སྟེ་ཆོན་སྟེ་ཆོན་དུ་བཅད་དེ་མངལ་དུ་
ཟླ་བ་རེ་རེ་ཞིང་ལུས་གྱི་ཆ་ཤས་འཕེལ་བ་དང་ཆོས་མཐུན་སྟོར་བ་ཡིན་ལ། སྟོང་གའི་རྩ་བཅུ་ནི་གསུང་
དཀྱིལ་གྱི་རྒྱལ་འཁོར་མཆོག་སྟོབ་དང་ཆོས་མཐུན་པའི་ལྷ་བའི་རྩ་བཅུ་པར་བཞི་མཁྱིན་པའི་རྩ་བཅུ་པ་
བརྒྱད་རྣམས་སྟེ་པ་འཕམ་འཕེལ་པའི་སྟོང་ལ་དུ་རྩོགས་པར་སྟེ་མཁྱིན་ཅིང་། མཆོད་ལྷ་སྟོབ་ཀྱི། དེ་བཞིན་
དུ་དེ་ནས་ཞེས་འཕྲུང་བོ་རྣམས་སྟོབ་པའི་རྩེས་སུ་སྟོབ་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།

དེ་ལྟར་ན་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་གི་སྐབས་སུ་དངོས་སུ་གསུངས་པའི་ལྷ་ཞལ་ཐུག་གི་
རྣམ་པ་ཅན་གྱི་གངས་ནི་གཙོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ཀྱིས་མ་བརྒྱད་དེ་བཅུ། དེའི་སྟེང་དུ་གསལ་གསུངས་པ་བཞི་
ལ་གསལ་གསུངས་མ་བཞིས་འཕྲུད་པ་དང་། དེ་བཞི་ལ་གསལ་གསུངས་མ་བཞིས་འཕྲུད་པ་སྟེ་བཅུ་དྲུག་བསྟན་པས་
ཉི་ཤུ་རྩ་དྲུག དེའི་སྟེང་དུ་སེམས་དཔའ་དྲུག་ལ་སེམས་མ་དྲུག་གིས་འཕྲུད་པ་དང་། དེ་དྲུག་ལ་སེམས་
དཔའ་དྲུག་གིས་འཕྲུད་པ་སྟེ་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞི་དང་ཐུགས་དཀྱིལ་གྱི་ཁོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་བཅུ་སྟེ་སུམ་རྩ་རྩ་བཞི་
བསྟན་པས་དྲུག་ཅུ། དེའི་སྟེང་དུ་ཐུགས་དཀྱིལ་གྱི་མཆོད་པའི་ལྷ་མོ་བཅུ་བསྟན་པའི་ལྷ་ཡབ་ཡུམ་སོ་
སོར་བཤངས་པའི་བདུན་རྩ་བཞི་ཐུགས་དཀྱིལ་གྱི་ལྷ་གངས་སོ། །དེའི་སྟེང་དུ་གསུང་དཀྱིལ་གྱི་ཉ་པའི་
གཙོ་མོ་བརྒྱད་¹⁰ ལ་རང་རང་གི་ཡབ་ཀྱིས་འཕྲུད་པ་དང་བཅས་པའི་ཡབ་ཡུམ་བཅུ་དྲུག གཙོ་མོ་རེ་
ལ་འཁོར་གྱི་ལྷ་མོ་བརྒྱད་བརྒྱད་དེ་དྲུག་རྩ་རྩ་བཞི་དང་བཅས་པའི་བརྒྱད་རྩ་བསྟན་པས་བརྒྱ་ལྷ་བཅུ།
དེའི་སྟེང་དུ་འདོད་མ་སོ་དྲུག་བསྟན་པས་བརྒྱ་ལྷ་སྟེ་གསུང་དཀྱིལ་ཡན་ཆད་ཀྱི་ལྷ་གངས་སོ། །དེའི་
སྟེང་དུ་ཆོས་ལྷ་སུམ་བརྒྱ་དྲུག་རྩ་དང་། སྟེ་དཀྱིལ་གྱི་ཁོ་བོ་དྲུག་ཡབ་ཡུམ་བཅུ་གཉིས་དང་བཅས་པའི་
སུམ་བརྒྱ་དོན་གཉིས་བསྟན་པས་ལྷ་བརྒྱ་དང་བརྒྱད། དེའི་སྟེང་དུ་ལྷ་ཡབ་ཡུམ་ཉི་ཤུ། རབ་གཏུམ་མ་

ཡབ་ཡུམ་ཉི་ཤུ་སྟེ་བཞི་བཅུ་བསྟན་པས་ལྷ་བརྒྱུ་གོ་བརྒྱད། དེའི་སྟེང་དུ་སྦྱར་འདོད་མ་སྟུམ་ཅུ་ཙུག་
 བསྟན་པས་དུག་བརྒྱ་དང་སོ་བཞི་འབྱུང་བ་ནི་སྐྱུ་མདོག་དང་ཞལ་བྲག་གསལ་པོར་གསུངས་གིང་། སྐྱུ་
 མདོག་དང་ཞལ་བྲག་སོགས་མི་གསལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་འབྱུང་པོ་བྱེ་བ་བྲག་སྟེང་དང་བཞི་སྟོབ་བར་གསུངས་
 བ་རྣམས་ནི་སྐྱུ་བ་ལའི་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་གི་སྒྲུབས་སུ་གསལ་བར་གསུངས་པ་རྣམས་སོ། །གཞན་
 ཡང་དེའི་སྟེང་དུ་དྲུག་ཁྲོད་བརྒྱད་པོ་རེ་རེ་ན་ལྷ་བཅུ་གཅིག་བཅུ་གཅིག་གནས་པར་གསུངས་པའི་བརྒྱད་
 ཅུ་གྲུ་བརྒྱད་བསྟན་ན་བདུན་བརྒྱ་དང་ཉེར་གཉིས་འོར་བ་ནི་འབྱུང་པོ་བྱེ་བ་བྲག་སྟེང་དང་བཞི་མ་
 གཏོགས་པའི་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་སྐྱུ་གསུང་བྲགས་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྷ་གྲངས་སོ། །

དེ་དག་གྲང་སྦྱར་བཏང་ལ་ལུས་བསམ་གཉིས་ཀྱི་ལུས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་ལྷ་སྟེང་ཕྱོགས་
 བ་རྣམས་སྐྱུ་མདོག་ལྷང་གྲུ་དང་། འོག་ཕྱོགས་བ་རྣམས་སྟོན་པོ་དང་། ཤར་དང་ཤར་ལྷོ་བ་རྣམས་ནག་
 པོ་དང་། ལྷོ་དང་ལྷོ་རྩལ་བ་རྣམས་དམར་པོ་དང་། བྱང་དང་བྱང་ཤར་བ་རྣམས་དཀར་པོ་དང་། རུབ་
 དང་རུབ་བྱང་བ་རྣམས་སྐྱུ་མདོག་སེར་པོ་དང་། བསམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་དེ་ལས་བཞེས་སྟེ་ཤེས་
 བར་བྱ་སྟེ། ལུས་སྟེང་ཕྱོགས་པའི་ཡབ་རྣམས་བསམ་པ་འོག་ཕྱོགས་པའི་རང་རང་གི་ཡུམ་རྣམས་ལ་
 རྒྱགས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ལུས་སྟེང་ཕྱོགས་པའི་ཡུམ་རྣམས་བསམ་པ་འོག་ཕྱོགས་པའི་རང་རང་གི་
 ཡབ་རྣམས་ལ་རྒྱགས་པས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཤར་དང་ཤར་ལྷོ་བ་རྣམས་དང་རུབ་དང་རུབ་བྱང་བ་རྣམས་
 ཐབས་ཤེས་དང་། ལྷོ་དང་ལྷོ་རྩལ་བ་རྣམས་དང་བྱང་དང་བྱང་ཤར་བ་རྣམས་ཐབས་ཤེས་ཡིན་ནོ། །དེའི་རྒྱ་
 མཆོན་གྱིས་སྟེང་གི་ལྷ་ལྷང་གྲུ་པོ་མོ་ལ་འོག་གི་ལྷ་སྟོན་པོ་པོ་མོས་འཁྱུད་པ་དང་། འོག་གི་ལྷ་སྟོན་པོ་པོ་
 མོ་ལ་སྟེང་གི་ལྷ་ལྷང་གྲུ་པོ་མོས་འཁྱུད་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཤར་དང་ཤར་ལྷོ་བ་རྣམས་པོ་པོ་མོ་ལ་རུབ་
 དང་རུབ་བྱང་གི་ལྷ་སེར་པོ་པོ་མོས་འཁྱུད་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ལྷོ་དང་ལྷོ་རྩལ་གྱི་དམར་པོ་རྣམས་ལ་
 བྱང་དང་བྱང་ཤར་གྱི་དཀར་པོ་རྣམས་ཀྱིས་འཁྱུད་པ་དང་། བྱང་དང་བྱང་ཤར་གྱི་དཀར་པོ་རྣམས་ལ་
 ལྷོ་དང་ལྷོ་རྩལ་གྱི་དམར་པོ་རྣམས་ཀྱིས་འཁྱུད་པར་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །

དེ་ཡང་སྦྱར་བཏང་བ་ཡིན་གྱི། དམིགས་བསལ་བྱེ་བྲག་གི་དབང་དུ་བྱས་ན་སྐྱུ་བ་ལའི་དོན་
 ལ་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་བཞིན་དུ་མཆོག་གི་རྒྱལ་པའི་བདག་པོ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡུང་པོ་དང་སྐྱུ་ཆོགས་

ཡུམ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་ནི་པན་ཚུན་ཡུམ་དང་བསམ་པའི།^{༡༡} ཞེས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་པོ་དོར་སེམས་དང་
ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་སྣ་ཚོགས་ཡུམ་ཤེར་བྱིན་མ་ཐབས་ཤེས་སུ་བཤད་པ་དང་། ཡང་དེའི་འཕྲོ་ཉིད་ལས།
ནམ་པར་ཤེས་པ་དང་ནམ་མཁའི་ཁམས་སོ་ཞེས་ནམ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་པོ་མི་བསྐྱོད་པ་དང་ནམ་མཁའི་
ཁམས་དོ་རྗེ་དབྱིངས་ཀྱི་དབང་ལྷན་མ་ཐབས་ཤེས་སུ་བཤད་ཅིང་། དེ་བཞིན་དུ་ཐུབ་ལའི་ང་བཞི་པའི་
དམ་ཚིག་པ་དང་ཡེ་ཤེས་པ་རོ་མཉམ་དུ་འཆད་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདྲིར་བསྐྱོད་པའི་ནལ་འབྱོར་
གྱིས་བསྐྱོད་པའི་རིམ་པ་དག་ལ་ནམ་པར་ཤེས་པ་ནི་ནམ་མཁའི་དང་བཅས་^{༡༢} ཞེས་པ་དོ་རྗེ་དབྱིངས་
ཀྱི་དབང་ལྷན་མ་དང་ལྷན་ཅིག་དུ་སྤྲོད་པོའི་པར་ཞེས་པ་བདེ་བ་ཆེན་པོ་ལ་མེད་ཉིད་དུ་སྒྲུབ་དང་ཉི་
མ་དང་སྒྲུབ་ཀའི་དང་དུས་མེད་ཉིད་དུ་དམ་ཚིག་སེམས་དབང་དང་ཡེ་ཤེས་སེམས་དབང་རོ་མཉམ་པ་
ཉིད་དུ་འབྱུང་རོ། །དེ་ཡང་སྒྲུབ་དང་ཉི་མ་དང་སྒྲུབ་ཀའི་དང་དུས་མེད་ཉིད་དུ་ཞེས་པ་ཤོད་འབྱུང་
ཡིན་ཞིང་། འབྱུང་གཞན་ལས་གཞན་འབྱུང་རོ།།

ནམ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་པོ་མི་བསྐྱོད་པའི་ངོ་བོ་གཙོ་བོ་དང་ནམ་མཁའི་ཁམས་དོ་རྗེ་དབྱིངས་ཀྱི་
དབང་ལྷན་མ་ཐབས་ཤེས་ཡབ་ཡུམ་དུ་བཤད་དོ། །དེ་ལྟར་བཤད་པ་ནི་བྱུང་པར་བྱེད་བ་ནམ་ཤེས་དང་
ཡེ་ཤེས་གཙོ་བོའི་ངང་དུ་འདྲེས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི་ཐབས་ཤེས་སོ་སོ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་
ནམ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་པོ་མི་བསྐྱོད་པ་ལྷ་སྤྲུམ་རང་གི་རིགས་ནམ་མཁའི་ཁམས་དོ་རྗེ་དབྱིངས་ཀྱི་དབང་ལྷན་
མ་ལྷ་སྤྲུམ་ཐབས་ཤེས་སུ་བྱས་ནས་འཁྱུད་པ་མི་འོར་ཉི། དཔལ་འདུས་པ་སོགས་སྤྲུམ་ཆུད་ནམས་ཀྱི་
དགོངས་པ་ལ་ནམ་སྤང་དང་སྤྲོན་མ་ལྷ་སྤྲུམ་རང་རིགས་ཀྱི་ཐབས་ཤེས་པན་ཚུན་འཁྱུད་པ་ཡིན་ཡང་།
དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་དགོངས་པས་ཐབས་ཤེས་གཞན་རིགས་ལ་པན་ཚུན་འཁྱུད་པ་ཡིན་གྱི་རང་
རིགས་ལ་འཁྱུད་པ་བཀག་པའི་བྱིར་ཏེ། འགྲེལ་ཆེན་ལས། དཀྱིལ་འཁོར་ལས་ནི་བདེ་བ་དམ་པའི་
དོན་དུ་འོ་ཞེས་པ་ནི་གཞན་གྱི་རིགས་ལ་འཁྱུད་པའོ།^{༡༣} །ཞེས་གསུངས་པས་སོ།།

དེ་ལྟར་ན་རྒྱུད་འགྲེལ་ལས་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཚོག་གི་སྐབས་འདྲིར་སྐྱེ་མདོག་དང་ཞལ་
ལྷན་དངོས་སུ་གསུངས་པའི་ལྷ་དུག་བརྒྱ་དང་སོ་བཞིའི་ནང་གི་འདོད་བྱིར་འདོད་མ་གཏོགས་པའི་
གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱེ་མདོག་ལྷན་མཚན་བཞུགས་སྐབས་གདན་ལ་སོགས་པ་རྒྱུད་འགྲེལ་ཉིད་ལས་

གསལ་བར་བསྟན་པས་རྒྱུད་འགྲེལ་ཉིད་ལས་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་། ཆོས་ལུ་ལྷ་མོ་མདོག་གི་དབྱེད་པ་ནི་
གོང་དུ་བཤད་ཟིན་པ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ། །འདོད་མྱིར་འདོད་ཀྱི་རྒྱ་མདོག་ནི་སྤྱོད་གས་མདོག་དང་།
ཕྱག་མཆོན་ནི་རྒྱུ་ཐབས་པད་དཀར་ཞལ་ལུང་ལས་¹⁴ གསུངས་པ་ལྟར་རང་རང་གི་སྤྱེད་བྱེད་ཀྱི་
ཕྱག་མཆོན་ལྟར་བྱེད་པ་རྒྱུད་འགྲེལ་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེའི་མྱིར་དོ་རྩེ་ལྷགས་
སྤྱོད་གས་མ་ལ་སོགས་པ་འདི་རྣམས་མདོན་དུ་སྤྱོད་གས་པའི་གནས་སུ་འགྲོ་བ་ནི་ཤར་ལ་སོགས་པའི་
རིགས་སོ། །རིགས་ཀྱི་དབང་དེས་ནི་ལྷགས་སྤྱོད་གས་མའི་གཡས་ཀྱི་ཕྱག་དང་པོ་ན་རལ་གྱི་དང་།¹⁵
ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཁོ་མོ་རྣམས་ཀྱི་ཕྱག་དང་པོའི་ཕྱག་མཆོན་རལ་གྱི་སོགས་སུ་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཆོན་རང་
ཉིད་དེ་དང་དེའི་རིགས་ཡིན་པ་རྒྱ་མཆོན་དུ་གསུངས་པ་ལྟར་འདོད་མྱིར་འདོད་རྣམས་ཀྱི་ཕྱག་མཆོན་
གསལ་བོར་མ་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱང་རང་རང་གང་ལས་སྤྱོད་པའི་རིགས་དེའི་ཕྱག་མཆོན་གྱི་དང་པོ་
རྣམས་ཕྱག་མཆོན་དུ་བྱེད་པར་གོ་རུས་སོ། །

འོན་ཏེ་དེ་རྣམས་གང་དང་གང་ལས་སྤྱོད་སྟུང་ན། དེ་ལ་ཤར་དུ་སྤྱོད་མ་ལས་སྤྱོད་པ་དབྱེ་
བར་འདོད་མ་དང་ཞེས་སོགས་འགྲེལ་ཆེན་ཉིད་ན་གསལ་བར་བཞུགས་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་།
འདོད་མ་དེ་དང་དེ་གང་ལས་སྤྱོད་པ་དེ་ལས་དེ་དང་དེའི་མྱིར་འདོད་མ་ཡང་སྤྱོད་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་
ཞལ་ཕྱག་གི་རྣམ་པ་རྩེ་ལྟར་བྱེད་སྟུང་ན། དེ་ཡང་རང་རང་གི་སྤྱེད་བྱེད་རྩེ་ལྟ་བུ་བཞུགས་ན་ཞལ་
ཕྱག་གི་གངས་རྣམ་པ་སྤྱོད་གས་སུ་འགྱུར་བས་སྤྱོད་པ་ལྟར་ཐབས་ཅན་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་པར་
བཤད་པ་འཐད་དམ་སྟུང་སོ། །དེ་ལྟར་ཡང་སྤྱོད་པ་ལྟར་ཐབས་ལས། ལྷོ་སྤྱོད་གཡོན་གྱི་འདོད་
ཡོན་རྣམས་ལ་ཀུའག་གྱང་རྣམས་ཆོག་དྲག་དང་ནི་བཅས་པ་ཡི། །ས་བོན་རྣམས་དང་སོ་སོའི་ཕྱག་
མཆོན་རྣམས་ལས་བྱུང་བའི་འདོད་མ་ལྟ་རྣམས་ཕྱག་གཉིས་རི་བོར་ཞལ།¹⁶ །ཞེས་སོགས་གསུངས་
ཤིང་། མྱིར་འདོད་མ་རྣམས་ལ་འདྲ་དེ་བཞིན་དུ་གསུངས་སོ། །

ཡང་འགྲེལ་ཆེན་ལས། རོ་རྩེ་དབྱིངས་ཀྱི་དབང་ཕྱག་མ་ལས་སྤྱོད་པ་ནི་སྤྱིད་གསུམ་སྤྱེད་མ་
གསོད་པར་འདོད་མའོ། །སྤྱོད་གས་ལུས་ལས་སྤྱོད་པ་ནི་སྤྱེད་པར་འདོད་མའོ།¹⁷ །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་
དེ་གཉིས་སོ་སོར་བགངས་ན་འདོད་མ་སོ་བརྒྱད་དུ་འགྱུར་བས་དེ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བགང་དགོས་ཏེ།

འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདོད་མ་སྐྱུ་ཅུ་ཅུ་བདུན་རྒྱུ་ཞི་གསུང་གི་དགྲིལ་འཁོར་ལ་རང་གི་རིགས་ཀྱི་
དབྱེ་བས་རང་རང་གི་ཕྱོགས་རྒྱུ་སྤོ།^{༤༩} །ཞེས་འདོད་མ་སོ་བདུན་དུ་གསུངས་པས་སོ། །དེ་ཡང་དེ་
གཉིས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱངས་པ་ཡང་སོ་དུ་ག་པོ་ལ་བྱུང་བར་བྱེད་པ་ཡིན་པས་སྟེགས་བུ་ལ་དགོད་པའི་
གྲངས་ལ་མི་བསྐྱང་ཞིང་ཕྱིར་འདོད་མ་རྒྱུ་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་གསུངས་སོ། །རང་གི་རིགས་ཀྱི་དབྱེ་
བས་རང་རང་གི་ཕྱོགས་རྒྱུ་སྤོ། །ཞེས་པས་དགོད་པ་གསལ་པོར་བསྟན་ཏོ། །འོན་ཀྱང་སྐབ་ཐབས་
ཞལ་ལུང་ལས། འདོད་ཕྱིར་འདོད་རྒྱུ་སྤོ་རང་རང་གི་སྐྱེད་བྱེད་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཨ་རྟ་ཡ་དང་བི་བྱ་
ཏི་ཙྱ་ས་བཤད་པ་ལྟར་འདིར་བཀོད་ལ།^{༥༠} །ཞེས་གསུངས་ལ། དེ་ལྟ་ན་གཏུ་མ་སོ་རྒྱུ་སྤོ་སྤོ་
པའི་འདོད་མ་དང་ཕྱིར་འདོད་མ་རྒྱུ་སྤོ་དང་ཡག་ལ་སོགས་པའི་གདོང་པ་ཅན་དུ་བྱེད་དགོས་སོ། །

སྐབས་འདིར་གཙོ་བོ་བསྐྱེད་ཚུལ་སོགས་དྲོགས་པའི་གནས་འགའ་ཞིག་ལ་དབྱད་པ།

ལྔ་བ་^{༥༡} སྐབས་འདིར་དྲོགས་པའི་གནས་འགའ་ཞིག་དབྱད་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལ་བཞི།
གཙོ་བོ་སྐྱེད་ཚུལ་ལ་དྲོགས་པ་དབྱད་པ་དང་། འཁོར་གྱི་ལྟ་སྟོ་ཚུལ་ལ་དྲོགས་པ་དབྱད་པ་དང་། ལྟའི་
གདན་འགའ་ཞིག་ལ་དྲོགས་པ་དབྱད་པ་དང་། དེ་ལས་འཕྲོས་པའི་བསྐྱེད་ཅན་གྱི་ལྟའི་གྲངས་ལ་
དྲོགས་པ་དབྱད་པའོ། །

དང་པོ་ནི་སྐྱུ་ཅུ་ཅུ་བདུན་སྐབ་ཐབས་ལས། ཨི་ཡིག་དཀར་པོ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས་ལྷ་བའི་
དགྲིལ་འཁོར་མེ་ལོང་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་དང་། ཨུ་ཨིག་དཀར་པོ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས་ཉི་མའི་དགྲིལ་
འཁོར་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་^{༥༢} །ཞེས་མཚན་དཔེའི་རང་བཞིན་གྱི་དབྱངས་གསལ་
གྱི་ཡི་གེ་དགོད་པའི་གཞི་ལྷ་ཉི་གཉིས་རིམ་པ་བཞིན་ཨི་ཨུ་ཨི་ས་པོན་ལས་བསྐྱེད་པར་བཤད་ལ།
ཕྱིས་ཀྱི་མཁས་པ་ ཆོས་རྒྱལ་ལྟ་བུ་དག་ ལྷ་བ་དབྱངས་སོ་གཉིས་དང་ཉི་མ་གསལ་བྱེད་ལས་བསྐྱེད་པར་
མཛད་ནས། དེ་དག་གི་ཤེས་བྱེད་དུ་རྩོད་རྩོད་པའི་འགྲེལ་བར། སངས་རྒྱུ་མཚན་གྱི་རྒྱུ་ལས་ནི། །ལྷ་
བར་དབྱངས་རྒྱུ་སྤོ་གཉིས།^{༥༣} །ཞེས་དང་། ཨ་སོགས་ཀ་སོགས་ལྡན་པ་དག་ལས་དེ་ལྟར་

ཁམས་གསུམ་དག་ནི་ངེས་པར་སྐྱེད་འགྱུར་མི་ཡི་བདག་ཅེས་དང་། མཆོག་ཏུ་མི་འགྱུར་བ་ལས། དེའི་
སྐྱེད་དུ་ལྷ་ཡི་དང་ཀླ་ཡི་ལས་ལྷ་བ་དང་ཉི་མ་^{༡༧} ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། ཞེས་ཤེས་བྱེད་དང་
བཅས་ཉི་གསུང་རོ། རྩོད་པའི་དུས་ཞབས་རྗེས་འབྲངས་དང་བཅས་པ་^{༡༨} རྣམས་དང་། རྒྱུ་ཐབས་
ཞལ་ལུང་སོགས་ལས་ནི་འགྲེལ་ཆེན་གྱི་དངོས་བསྟན་ལྟར་ལྷ་ཉི་མ་བོན་ལས་མི་སྐྱེད་པའི་བྱོགས་དེ་
མཛད་དོ།^{༡༩}

དེ་དག་གི་ནང་ནས་གང་ཞེས་འཐད་སྟུམ་ན། མཁས་པ་དག་གིས་ཤེས་བྱེད་དུ་བཞོད་པའི།
ཨ་སོགས་ཀ་སོགས་ཀྱིས་དངོས་སུ་ཁམས་གསུམ་གྱི་ཆོས་རྣམས་དབྱངས་གསལ་གྱི་ཡི་གེ་ལས་བསྐྱེད་
པར་བསྟན་པ་དང་། མཆོག་མི་འགྱུར་གྱི་ལུང་དེས་གཙོ་བོའི་གདན་གྱི་ལྷ་ཉི་དབྱངས་གསལ་ལས་བསྐྱེད་
པར་བསྟན་པས་བྱོགས་མཐུན་གྱི་ཤེས་བྱེད་དུ་འགྱུར་ལ། ཡང་མཆོག་མི་འགྱུར་ལས། ཨ་སོགས་ཀ་
སོགས་དག་ལས་རི་བོང་ཅན་དང་ཉིན་བྱེད་དེ་ཡང་ན་ཉི་ཡིག་དང་ཀླ་ཡིག་དག་གིས་སོ།^{༢༠} ཞེས་ཉ་ལས་
ལྷ་བ་བསྐྱེད་པ་དང་། ཀླ་ཡིག་ལས་ཉི་མ་བསྐྱེད་པ་སྟེ། ཡི་གེ་རེ་རེ་ལས་ལྷ་ཉི་བསྐྱེད་པར་བཤད་ཅིང་།
དེའི་འཕྲོ་ཉིད་ལས། ཨ་ཡིག་གི་བདག་ཉིད་ཅན་ནམ་ཉི་ཡིག་གི་བདག་ཉིད་ཅན་ལྷ་བའི་དགྲིལ་འཁོར་
དང་ར་ཡིག་གི་བདག་ཉིད་ཅན་ནམ་ཀླ་ཡིག་གི་བདག་ཉིད་ཅན་ཉི་མའི་དགྲིལ་འཁོར་རོ།^{༢༡} ཞེས་ཨ་
ཡིག་དང་ར་ཡིག་ལས་གཙོ་བོའི་གདན་གྱི་ལྷ་ཉི་བསྐྱེད་པར་ཡང་གསུངས་ལ། དེ་ལྟར་ན་རྣམ་གཅན་
ནི་ར་ཡིག་དང་ས་ཡིག་གང་རུང་གི་ལུས་འགྱུར་ཡིན་པས་སྐ་རྩ་ལྷ་ལྷས་བཤད་པ་ལྟར་ལྷ་ལས་ཉི་མ་སྐྱེད་
པ་འཐད་པ་དང་། ལྷ་ཨ་ཡིག་གི་ཐབས་དངོས་ཨི་ཡིག་ཡིན་པས་ཨི་ལས་ལྷ་བ་སྐྱེད་པ་འཐད་ཅིང་།
སངས་རྒྱུ་གྱི་མཆོན་སོ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱ་དབྱངས་སོ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ན་ཨི་ཡིག་གྱུང་ཡོད་པས། སངས་
རྒྱུ་མཆོན་གྱི་རྒྱ་ལས་ནི། ལྷ་བར་དབྱངས་རྣམས་སུ་མ་ཅུ་གཉིས།^{༢༢} ཞེས་པའང་འདྲིའི་ཤེས་བྱེད་
དུ་འབྲེལ་ལོ། སྦྱིར་ན་འདྲིའི་སྐབས་ཀྱི་ལྷ་ཉི་གཉིས་ས་བོན་ལས་ངེས་པར་སྐྱེད་དགོས་ཏེ། གནས་
སྐབས་གཞན་དུ་ལྷ་ཉི་སོགས་སྐྱེད་པའི་ཆོས་བོན་ལས་སྐྱེད་པ་བཞིན་དུ་འདྲིར་ཡང་མཚུངས་པའི་བྱིར་
རོ། རྟེན་ཉིད་ཀྱིས་ན་སྐ་རྩ་ལྷ་ལྷས་གྱུང་ཨོྃ་དང་ལྷ་ལས་འདྲིའི་ལྷ་ཉི་བསྐྱེད་པར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ།

མདོན་བྱང་ལྷ་ལས་གཙོ་བོ་སྐྱེད་པའི་སྐབས་སུ་རྩོད་པའི་དུས་ཞབས་པ་རྣམས་དང་ཞལ་

ལུང་ལས། སྤྱི་ལས་ཕྱག་མཆན་བསྐྱེད་པ་མ་མཛད་ཅིང་། དེ་ཡང་འབྲེལ་པའི་ཚིག་ཟིན་ལྟར་བཀོད་པ་
 ཡིན་ལ། ཞལ་ལུང་མཁན་པོའི་དགོངས་པ་ཡང་ཟུ་ཉིད་བྱངས་གསལ་གྱིས་མཆན་པའི་དབུས་ཀྱི་སྤྱི་
 ཡིག་ལས་དོ་རྗེར་སྐྱེད་པ་སོར་རྟོག་ཡེ་ཤེས་སུ་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་དོན་གྱི་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ལ་ཕྱག་
 འཛུལ་བ། ལྷ་ལི་ཀླ་ལི་སྟོམས་འཇུག་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་བསྐྱེད་རིམ་གང་དང་བལ་
 པའི་བསྐྱེད་རིམ་འཇག་པའི་འབྲེལ་བཤད་དེ་ཁོན་ཉིད་སྤང་བ་ལས། འདུད་ཅེས་བྱང་དོ། གང་ལ་ན།
 འབམས་དུས་ཀྱི་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་དེ་ཡང་། རྟེན་ཉིད་ཀྱི་བྱང་པར་རི་ལྟ་བུ་ཞེན། ལྷ་ལི་ཀླ་ལིས་མཆན་
 པའི་ཟུ་ཉི་སྟོམས་པར་འཇུག་བ་སྟེ་ཁ་སྐྱར་བ་དང་། ས་བོན་སྤྱི་དང་དོ་རྗེའི་བྱག་པར་ཁམས་འབྱུང་བ་
 འགོག་པའི་ལཱ་གྱི་ཡི་གེ་འགོད་པ་དང་། སོགས་པས་ས་བོན་ཡོངས་སུ་ཁྱུར་པའི་ཕྱག་མཆན་སྟོམ་བ་
 སོགས་སྤངས་བ་སྟེ།^{༡༩} ཞེས་མདོན་བྱང་ལྟ་བུ་བསྐྱེད་ཀྱི་ལྷ་ལི་ཀླ་ལིས་མཆན་པའི་ཟུ་ཉི་ཁ་སྐྱར་གྱི་
 དབུས་ཀྱི་ས་བོན་སྤྱི་ཡོངས་སུ་ཁྱུར་བ་ལས་ཕྱག་མཆན་བསྟོམ་པར་གསུངས་པས་སོ།

དེ་ལྟར་མཛད་པ་རྒྱུད་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ། ཐུབ་པའི་བཅུ་པ་ལས། ཟུ་ཉི་མ་ལ་
 ཡང་ལ་སོགས་ཀ་སོགས་དོ་རྗེ་དང་བཅས་མེ་ལོང་ལ་སོགས་ལྟ་ནམས་ཀྱིས། རོད་ཟེར་ལྟ་ནམས་
 འབྱེད་པར་བྱེད་ཅིང་དྲི་མ་མེད་པའི་འོད་འཕྲོ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྟོམ་པར་བྱ།^{༢༠} ཞེས་ལྷ་ལི་ཀླ་
 ལིས་མཆན་པའི་ཟུ་ཉི་ཁ་སྐྱར་གྱི་དབུས་སུ་ཕྱག་མཆན་དོ་རྗེར་བསྟོམ་པར་གསུངས་པས་སོ། དེ་བཞིན་
 དུ་རྒྱུབ་ལའི་དོན་གསུམ་པའི་འབྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་ལྟར་ས་བོན་གྱིས་མཆན་མ་བསྐྱེད་པ་དང་མཆན་
 མས་ལྟ་བུ་བསྐྱེད་པ་ནི་ནལ་འབྱོར་པས་ཐམས་ཅད་དུ་རྟོགས་པར་བྱའོ་ཞེས་བརྒྱུད་ཀྱི་དེས་པའོ།^{༢༡} ཞེས་
 གསུངས་ཤིང་། སྤྱི་ལྟ་བུ་འོ་རྒྱུབ་ཐབས་ལས་ཀྱང་། དེ་ནས་དེའི་སྤྱི་ལྟ་ཡིག་ཞེས་བ་ནས། གསལ་
 བྱེད་བརྒྱུད་ཅུ་ཞེས་སོ།^{༢༢} ཞེས་པའི་པར་གྱིས་ཟུ་ཉིད་བྱངས་གསལ་གྱིས་མཆན་པ་བསྐྱེད་པར་བསྟན་
 བས། དེའི་དེ་མ་ཐག་གི་མཇུག་ཏུ། དེ་ནས་དེ་དག་གི་དབུས་སུ་སྤྱི་ཡིག་སྟོན་པོ་ལས་བྱུང་བའི་སྤྱི་
 ཚིགས་དོ་རྗེ་སྤྱི་གིས་མཆན་པའི་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདག་ཉིད་བསྟོམ་པར་བྱའོ། རྟེན་ས་
 གསུམ་པོ་གཅིག་ཆུ་འདྲེས་པ་ལ་ཉི་ཡིག་གིས་སྤྱིས་བ་བྱུ་བའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདག་ཉིད་བསྟོམ་པར་
 བྱའོ། རྟེན་ས་ལུས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པ་ཉི་ཡིག་གི་བདག་ཉིད་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཤིན་ཏུ་

ནམ་པར་དག་པའི་རང་བཞིན། འོག་ནས་བྱུག་འཛུལ་བའི་སྐབས་སུ་འཆད་པའི་དབལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་
ལོ་སྟེ་འོན་ཀྱང་བྱུག་ཉི་ཤུ་ཅུ་དུག་པ་²⁷ ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་སྣ་ཚོགས་དོ་རྗེ་ཞེས་པ་དང་། བྱུག་
ཉི་ཤུ་ཅུ་དུག་པ་ཞེས་པ་དོ་རྗེ་བྱུགས་ལ་དངོས་སུ་སྒྱུར་ནས་གཞན་ནམས་སྐབས་འདིའི་གཙོ་བོ་སྟེད་པ་
ལ་ཡང་སྟོར་བར་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ།།

དེ་ལྟར་ན་འདིར་འཁྱུར་ཏེ། རྒྱ་ཉི་དབྱངས་གསལ་གྱིས་མཛན་པ་མེ་ལོང་ལྟ་བུ་དང་མཉམ་
པ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལས་བྱང་རྒྱལ་པ་དེའི་དབྱངས་སུ་རྩྭ་ལས་དོ་རྗེ་སྟེ་བ་ལ་རྩྭ་གིས་མཛན་པ་སོ་སོར་རྟོག་
པའི་ཡེ་ཤེས་ལས་བྱང་རྒྱལ་པ་དེ་ནམས་ལྟན་ཅིག་ཏུ་ཚོགས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་དོ་རྗེའི་སྟེ་བ་འམ།
དེ་ནམས་གཅིག་ཏུ་འབྲེས་པ་ལས་དོ་རྗེ་རྩྭ་དང་བཅས་པར་གྱུར་བ་ལ་རྩྭ་ཡིག་ལྟན་པ་སྟེ་ཉི་ཡིག་གིས་
མཛན་པ་བྱ་བ་བྱུང་པའི་ཡེ་ཤེས་ལས་བྱང་རྒྱལ་པ། དེ་ལས་བཅོམ་ལྟན་འདས་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་སྟེ་བ་
ཆ་གསལ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པར་གྱུར་པའི་སྟེ་བ་རྩྭ་ཡིག་དང་ལྟན་པ་ནི་ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལས་
བྱང་རྒྱལ་པའོ།།

དོན་དེ་ཉིད་རྒྱུད་འགྲེལ་དང་སྒྱུར་ནས་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་རྒྱུད་ལས། རྒྱ་བ་ཉི་མ་ལ་
ཡང་ཨ་སོགས་ཀ་སོགས་དོ་རྗེ་དང་བཅས་ཞེས་གསུངས་པའི་འགྲེལ་བ་ལས། རྒྱ་བ་དང་བྱུང་དབྱངས་
དང་ལྟན་པ་ནི་ཞེས་པ་དང་། ཡང་ཉི་མ་དང་རྩྭ་ལ་གསལ་བྱེད་དང་ལྟན་པ་ནི་²⁸ ཞེས་པས་ལྟན་གཞི་ཉི་
རྒྱ་གཉིས་ལ་ལྟན་ཚོས་དབྱངས་གསལ་དང་ལྟན་པར་བཤད་ནས། ཅུ་བའི། དོ་རྗེ་དང་བཅས་ཞེས་
པས་ལྟན་གཞི་དོ་རྗེ་བསྟན་ནས་འདིའི་འགྲེལ་པར། དྷི་ཟའི་སེམས་ཅན་རྩྭ་ཡིག་དང་ལྟན་པ་ནི་ཞེས་
པས་ལྟན་ཚོས་རྩྭ་ཡིག་དོ་རྗེ་ལ་ལྟན་པར་བཤད་དོ།²⁹ །འདི་ལ་དགོངས་ནས་སྣ་རྒྱུ་ཤུངས་ཀྱང་དེ་དག་
གི་དབྱངས་སུ་རྩྭ་ཡིག་སྟོན་པོ་ལས་བྱང་བའི་སྣ་ཚོགས་དོ་རྗེ་རྩྭ་གིས་མཛན་པ་³⁰ ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཡང་དེ་ནམས་ལྟན་ཅིག་ཏུ་ཚོགས་པའི་དོ་རྗེ་འམ། དེ་ནམས་གཅིག་ཏུ་འབྲེས་པ་ལས་དོ་རྗེ་
རྩྭ་དང་བཅས་པའི་ལྟན་གཞི་ལ་ལྟན་ཚོས་ཉི་ཡིག་ལྟན་པ་ནི་འགྲེལ་བ་ལས། དེ་ནམས་གཅིག་པ་ཉིད་
དང་སྟོག་གི་རྩྭ་ཡིག་དང་ལྟན་པ་ནི་³¹ ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ། རྒྱ་ཉི་ལ་དབྱངས་གསལ་ལྟན་པ་བཞིན་ཏུ་
ཉི་ཡིག་ལྟན་གཞི་གཞུགས་ཅན་ཞིག་ལ་ལྟན་དགོས་ལ། དེ་ཡང་དོ་རྗེ་ཉིད་ལ་བྱ་དགོས་པས་སོ། །འདི་

ལ་དགོངས་ནས་སྐྱུ་ཕུ་ཏུས་ཀྱང་། དེ་ནས་གསུམ་པོ་གཅིག་ཏུ་འབྲེས་པ་ལ་རྟེ་ཡིག་གིས་སྒྲུས་པ་བྱ་བ་
 གྲུབ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདག་ཉིད་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ།^{༡༩} །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །དོན་རྒྱུ་དང་རྟེ་ཡིག་
 དང་བཅས་པ་དེ་ལས་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་སྐྱེ་འཆགས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བསྐྱེད་པ་ལ་རྟེ་ཡིག་དང་ལྷན་
 པར་བསྐྱོམ་པ་ནི་འགྲེལ་པ་ལས། དེ་ནས་ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆགས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དང་།
 རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྟེ་ཡིག་དང་ལྷན་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་གིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཏེ་^{༢༠} །ཞེས་
 པས་བསྟན་ཏོ། །འདི་ལ་དགོངས་ནས་སྐྱུ་ཕུ་ཏུས་ཀྱང་། དེ་ནས་ལུས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་རྫོགས་
 པ་རྟེ་ཡིག་གི་བདག་ཉིད་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་གིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པའི་རང་བཞིན་འོག་ནས་ཐུག་འཆལ་
 པའི་སྐབས་སུ་འཆད་པའི་དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་སྐྱེ་^{༢༡} །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །གཙོ་བོ་མཐོན་
 བྱང་ལྔ་ལས་སྐྱེད་ཚུལ་འདི་ལ་མི་མཐུན་པ་མང་ནའང་། རྒྱུད་འགྲེལ་གྱི་དོན་བཤད་པའི་སྒོ་ནས་ངེས་
 པར་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལྟར་བསྐྱེད་པའི་གཙོ་བོ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་འདི་ངོ་བོ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་རྣམ་པར་དག་པ་
 དོན་རྒྱུ་སེམས་དཔལ་ཉིད་ཞལ་ཐུག་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་གཙོ་བོའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་བསྐྱོམ་པ་ཡིན་ཏེ། ལུས་
 མ་བརྒྱད་དང་བཅས་པའི་གཙོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་རྣམས་བསྐྱེད་ཟིན་པའི་མཐུག་སྐྱེད་ཀྱི་འགྲེལ་ཆེན་ལས།
 རང་གི་ཐུག་རྒྱ་དང་བཅས་པ་སྟེ་དོན་རྒྱུ་སེམས་དཔལ་རྫོགས་པའོ།^{༢༢} །ཞེས་གཙོ་བོ་སྐྱེད་པ་རྫོགས་པ་དོ་
 རྫོགས་སེམས་དཔལ་རྫོགས་པར་གསུངས་པས་སོ། །འདིར་ལུས་མ་བརྒྱད་གཙོ་བོའི་ཡུམ་དུ་ཡང་བསྟན་པ་
 ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་འཁོར་གྱི་ལྷ་སྐྱོ་ཚུལ་ལ་དྲོགས་པ་དབྱེད་པ་ནི། བོད་ཀྱི་མཁས་པ་པལ་ཆེ་བ་དག་
 མི་བསྐྱེད་པ་སོགས་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོའི་རྣམ་པས་གཙོ་བོའི་ལུས་ལ་ཞུགས་པ་ཆགས་པ་ཆེན་
 བོའི་མེས་ལྷ་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དོན་རྒྱུ་སེམས་དཔལ་ནས་ཡུམ་གྱི་བསྐྱར་བཤམ་པའི་ཐིག་ལེ་སོ་སོ་ཡོངས་
 སུ་གྱུར་པ་ལས་ལྷ་སོ་སོའི་ས་བོན་དང་། དེ་ལས་ལྷ་སོ་སོའི་ཐུག་མཚན་དང་། དེ་ལས་ལྷ་སོ་སོར་གྱུར་
 པ་ཡུམ་གྱི་བསྐྱར་ནས་སྐྱོས་ཏེ་ཕྱིའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་རང་རང་གི་གདན་ལ་འགོད་པར་མཛད་ལ། མཁས་

པ་ཁ་ཅིག་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་གི་ལྷ་སྟོན་པ་ན་དང་པོར་ལྷ་མོའི་པདྨར་རྟེན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་སྐར་
བཞིན་དུ་བསྐྱེད་ནས་དེ་ཉིད་དུ་བརྟན་པ་ལྷ་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི་ཕྱི་རོལ་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་སྟོན་པ་ནི་མ་ཡིན་
ཏེ། ཡིན་ན་དེར་དམ་ཆོག་གི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱུ་བ་པས་ལས་རྒྱལ་མཆོག་གི་སྐལ་བས་སུ་དམ་ཆོག་གི་
དཀྱིལ་འཁོར་སྟོན་པར་གསུངས་པ་མི་རིགས་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོལ་ཞེས་གསུང་ཞིང་། དེའི་ཤེས་ཀྱིད་དུ།
འདིར་རང་གི་རིག་མའི་པདྨར་ཞེས་སོགས་འདྲན་པར་མཛད་དེ། །དེ་ལྟར་མཛད་པ་ཡང་སྐྱབ་ལའི་བརྟུ་
དགུ་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། ལུ་བ་རྒྱ་བར་གྱུར་པ་རྣམས་རང་གི་དོ་རྗེ་ནས་སྟོན་ཏེ་རང་གི་རིག་མའི་
པདྨར་དེ་རྣམས་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས་ལྷ་དང་ལྷ་མོའི་ཆོག་སྒྲིལ་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་
མཆོན་ཉིད་ཅན་ནོ།¹⁶ །ཞེས་གསུངས་པའི་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་ཞེས་པས་ཡུམ་གྱི་པདྨར་རྟེན་གྱི་དཀྱིལ་
འཁོར་ཡང་སྐྱེད་དགོས་པར་བརྟན་པ་དང་། དོ་རྗེ་ནས་སྟོན་ཏེ་རང་གི་རིག་མའི་པདྨར་ཞེས་པས་པདྨར་
རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་ལྷ་སྟོན་པ་ཙམ་བརྟན་པ་ཡིན་གྱི། ཡུམ་གྱི་པདྨ་ནས་ཕྱིའི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་སྟོན་པ་མ་
བརྟན་ཏེ་སྐམ་དུ་དགོངས་པ་འདྲའོ།

དེ་དག་ལས། ཡུམ་གྱི་པདྨར་བབས་པའི་ཐིག་ལེ་ལས་པདྨའི་ནང་དུ་རྟེན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་
དང་བརྟེན་པའི་ལྷ་གཉིས་ཀ་སྐྱེད་དགོས་པ་འགྲེལ་བ་དེའི་དོན་དུ་མཛད་པ་ནི་ལེགས་པར་བཤད་པ་
ལྟར་སྐར་ཡང་དམ་པ་སྐམ་དག་གིས་རྟེན་ཞེས་པ་ས་པོན་ལ་བཤད་པས་དེ་དག་གང་འཐད་དཔྱད་
པར་བྱའོ། །འོན་ཀྱང་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་གི་ལྷའི་འཁོར་ལོ་ཡུམ་གྱི་པདྨའི་ནང་དུ་བསྐྱེད་པ་ཉིད་
ཀྱིས་རྫོགས་ནས་ཕྱིའི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་ཡུམ་གྱི་པདྨ་ལས་མི་སྟོན་པར་བཞེད་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། དེ་འཐད་
ན་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་གི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་གཙོ་བོ་གཙོ་མོ་ཡཔ་ཡུམ་ལུ་ས་མ་རྣམས་དང་བཅས་པ་
ཡུམ་གྱི་པདྨའི་ནང་དུ་སྐྱེད་ཚུལ་འཆད་དགོས་པ་ལས་དེ་ལྟར་རྒྱུད་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་མ་བཤད་ཅིང་།
དོན་ཐོབ་ལ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་ཡང་ཡུམ་གྱི་པདྨར་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་
བསྐྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་རྫོགས་པ་ཡིན་ན། སྐབ་ལའི་ལྷ་བརྟུ་པའི་འགྲེལ་ཆེན་
ལས། དེས་ན་དོ་རྗེ་ཅན་ཡང་རི་བོང་འཛིན་པ་ལུ་བ་བཞིན་བལྟས་ནས་ཡང་ཡིག་གིས་ཤེས་རབ་ཀྱང་
སྟེ་ཤེས་རབ་དང་བཅས་པའི་ཐུགས་དང་ཡེ་ཤེས་དོ་རྗེ་ཨ་མ་རྒྱུ་དྲི་དང་དྲུང་ཅན་མ་ལ་བརྟེན་པའོ།¹⁷ །ཞེས་

དེའི་ཐིམ་ན་འགྲེལ་ཆོག་འདི་རྣམས་ཀྱིས་ལྷ་རྣམས་ཡུམ་གྱི་པདྨ་ལས་སྒྲོལ་ནས་གཞལ་ཡས་
ཁར་གི་ཐོག་ས་དང་མཆོམས་རྣམས་སུ་དགོད་པར་བརྟན་ཅིང་། དེ་ཡང་ཐིམ་ཉིད་གྱི་དགྱིལ་འཁོར་ཉིད་
ལ་དགོད་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་ལས་རྒྱལ་མཆོག་གི་ལྷ་སྒྲོ་བའི་རྣམས་ཀྱི་རྒྱལ་འའི་ར་གཅིག་
བའི་འགྲེལ་ཆོག་ལས། དམ་ཆོག་གི་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་དོན་རྒྱ་རང་གི་ལུས་ལ་བརྟུག་སྟེ་ཤེས་རབ་ཀྱི་
པདྨར་ཐུགས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡི་གེ་སོ་སོ་རྣམས་སོ། །དེ་ནས་པདྨ་ལས་སྒྲོལ་བཞིན་རྒྱ་ཞལ་དང་ཐུག་དང་
མཆོན་མ་དང་དབྱིབས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཅན་རྣམས་ཡེ་ཤེས་དང་ཐུགས་དང་གསུང་དང་རྒྱའི་དགྱིལ་
འཁོར་རྣམས་ལ་སྒྲོ་བར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་དགྱིལ་འཁོར་རབ་རྒྱ་སྒྲོ་བ་དག་ཀྱང་དོ། །ཀྱང་ཡིག་གིས་སྒྲོལ་
བཞིན་ཞེས་པའོ།^{༡༠} །ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ལས་རྒྱལ་མཆོག་གི་རྣམས་འདིར་ལྷ་ཞལ་ཐུག་
མཆོན་དབྱིབས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་རྣམས་ཡེ་ཤེས་ཐུགས་གསུང་རྒྱའི་དགྱིལ་འཁོར་རྣམས་ལ་ཡུམ་གྱི་པདྨ་
ལས་སྒྲོ་བ་ནི་སྒྲོལ་གྱི་དགྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་བཞིན་རྒྱ་སྒྲོ་བར་བརྟན་པས་འགྲེལ་པ་འདི་དག་དང་

ཡང་འགལ་བ་ཡིན་ནོ།

དེ་ལྟར་ཡིན་ནའང་དེར་དམ་ཚིག་གི་དགྱིལ་འཁོར་སྐྱབ་པས་ལས་རྒྱལ་མཚོག་གི་སྐབས་སུ་
 དམ་ཚིག་གི་དགྱིལ་འཁོར་སྐྱོ་བར་གསུངས་པ་མི་རིགས་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པའི་སྒྲིབ་མེད་དེ།
 དང་པོར་ཕྱིའི་རྟེན་གྱི་དགྱིལ་འཁོར་སྒྲོམ་པ་གང་དུ་སྒྲེ་བའི་མའི་མངལ་སྒྱུར་བའི་དོན་དང་། དགྱིལ་
 འཁོར་རྒྱལ་མཚོག་གི་སྐབས་སུ་ཡུམ་གྱི་བླུ་བ་བསྐྱེད་པའི་ལྷ་རྣམས་པདྨ་ལས་སྒྲོམ་ནས་རྟེན་གྱི་དགྱིལ་
 འཁོར་ལ་འགོད་པ་ནི་མངལ་གྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སེམས་ཅན་གྱི་སྤང་ཁམས་སྒྲེ་མཆེད་སོགས་སྒྱུར་
 བའི་དོན་དང་། ལས་རྒྱལ་མཚོག་གི་སྐབས་སུ་ལྷ་སྒྲོམ་ཏེ་རྟེན་གྱི་དགྱིལ་འཁོར་ལ་འགོད་པ་ནི་བཅས་
 པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྤང་སོགས་སྒྱུར་བའི་དོན་དུ་ཡིན་པས་དགྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཚོག་གི་ལྷ་སྒྲོ་བ་
 རྫོགས་པའི་དུས་སུ་དམ་ཚིག་པའི་ལྷ་རྫོགས་པར་ཐལ་བའི་ཉེས་པ་མེད་དེ། ད་དུང་སྒྱུར་གཞི་ལ་ལྟོས་
 པའི་དམ་ཚིག་གི་དགྱིལ་འཁོར་སྐྱོ་བ་མ་རྫོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་གཤེགས་པ་གཤེགས་མ་
 རྣམས་དང་པོར་སྐྱོ་བའི་ཆོ་མི་བསྐྱེད་པ་ལྷ་ག་པའི་བདག་པོར་བསྐྱོམས་པའི་མི་བསྐྱེད་པ་ཉིད་ཡུམ་གྱི་
 ཕྱིན་མས་འཁྱུད་པ་ཡུམ་གྱི་བླུ་ལས་སྒྲོམ་ནས་གཙོ་བོར་ཉིད་ལ་གཞུགས་སྟེ། འདི་ནི་གོང་དུ་བྱངས་
 པའི། མི་བསྐྱེད་པ་ལྷ་ག་པའི་ཞེས་སོགས་དང་། མི་བསྐྱེད་པ་རབ་ཏུ་ཞུགས་པའོ། །ཞེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་
 བརྟན་ལ། རྩོམ་སེམས་དཔལ་ལ་ཡུམ་གྱིས་འཁྱུད་པ་གཙོ་བོ་ལ་གཞུགས་པ་འགྲེལ་ཆེན་ལས་མ་
 གསུངས་ཤིང་དོན་ལའང་མི་འཐོབ་སྟེ། གཙོ་བོ་ཉིད་འོ་བོ་རྩོམ་སེམས་ཉིད་ཡིན་པ་འགྲེལ་ཆེན་ཉིད་ན་
 གསལ་བ་གོང་དུ་བྱངས་ཐེན་པ་ལྟར་ཡིན་པས་སོ།

གཙོ་བོའི་ཡུམ་ལ་རུས་མ་བརྩུ་བཤད་པའི་ཤེར་ཕྱིན་མ་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕར་ལ་ཏུ་ཕྱིན་མ་
 གཉིས་མ་གཏོགས་པའི་བརྒྱུད་ནི་ཕྱིན་སོགས་པར་ཕྱིན་བརྒྱུད་ཀྱི་རོ་བོ་དང་སྟོང་བའི་བླུ་འི་འདབ་མ་
 རྣམས་ལ་བཀོད་པའི་ནག་མོ་འབར་མ་སོགས་བརྒྱུད་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཡང་ཤར་དང་ཤར་ལྟེ་འི་གཉིས་
 རྒྱུང་ཁམས་མ་དང་། ལྟོ་དང་ལྟོ་རྩུབ་ཀྱི་གཉིས་མེ་ཁམས་མ་དང་། རྩུབ་དང་རྩུབ་བྱང་གི་གཉིས་མ་
 ཁམས་མ་དང་། བྱང་དང་བྱང་ཤར་གྱི་གཉིས་རྒྱ་ཁམས་མ་དང་། ཤེར་ཕྱིན་མ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་མ་
 དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་མ་ནམ་མཁའི་ཁམས་མ་ཡིན་ལ། ལྷ་རྫོགས་ཡུམ་ནི་ཤེས་ཕྱིན་མ་དང་ཡེ་

ཤེས་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་རོ་བོ་ཡིན་པ་ནམ་པ་སྒྲ་ཚོགས་ཡུམ་གྱི་ནམ་པ་ཅན་དུ་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ཏེ།
གཙོ་བོའི་ཡུམ་ལ་རྒྱས་མ་བཅུར་དེས་ཤིང་སྒྲ་ཚོགས་ཡུམ་ཡང་སྐྱབས་འདིར་རྒྱས་མའི་རོ་བོ་ལ་འཛོག་
དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐུབ་པའི་བཅུ་དྲུག་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ན་སྒྲ་
ཚོགས་ཡུམ་དེའི་ནང་དུ་འདུས་ཤིང་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་གཞན་སྐྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་ནམས་ཏེ་པ་རོལ་ཏུ་
ཕྱིན་པ་བསྐྱེད་ན་འདབ་མ་ནམས་ལ་ལྟ་མོ་བསྐྱེད་དེ།¹⁹ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།

དེ་བཞིན་དུ་མི་བསྐྱོད་པ་སྐྱོས་ནས་རང་ལ་བཅུག་པའི་རྗེས་སུ་དོ་རྗེ་དབྱིངས་ཀྱི་དབང་ལྷག་མ་
ལ་དོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་ལ་འབྱུང་བ་ལུ་མ་གྱི་བསྐྱེད་པ་ལས་སྐྱོས་ནས་སྒྲ་ཚོགས་ཡུམ་ལ་གཞུགས་དགོས་ཏེ།
དེའི་རྒྱུ་ཚབ་ནི་བསྐྱེད་ན་ཅན་གྱི་ལྟ་བུ་བསྐྱེད་དྲུག་གི་གྲངས་འཆད་པའི་སྐྱབས་སུ་བཤད་པར་བྱའོ། ཤེས་
ཕྱིན་མ་ལ་མི་བསྐྱོད་པས་འབྱུང་བ་ཡུམ་ལ་གཞུག་པ་མི་དགོས་ཏེ། སྒྲ་ཚོགས་ཡུམ་ནི་དེ་ཤེས་ཕྱིན་མའི་
རོ་བོ་ཡིན་པས་སོ། གཤམ་ཏེ་གཙོ་བོའི་རོ་བོ་དོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་བྱེད་ན། འགྲེལ་ཆེན་ལས། དོ་རྗེ་
སེམས་དཔའི་དཔུ་རྒྱན་ཅན།²⁰ ཞེས་འདིར་གཙོ་བོ་ལ་དོ་རྗེ་སེམས་དཔའི་དཔུ་རྒྱན་བྱེད་པར་བཤད་
པ་དང་། ཡེ་ཤེས་ལེའུ་ལས། ཡེ་ཤེས་ལ་ནམ་ཤེས་དང་ནམ་ཤེས་ལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་རྒྱས་གདབ་པར་²¹
གསུངས་ཤིང་། ཐུབ་པའི་དྲུག་ཅུ་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས་ཀྱང་། ད་ནི་ཅོད་པན་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་
ལྟ་ནམས་ཀྱི་རིགས་ཀྱི་རྒྱས་གདབ་པ་གསུངས་པ་འདིར་མཚོགས་གི་དང་པོའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དགྱིལ་
འཁོར་དུ་ཅོད་པན་དག་ལ་ཐན་ཚུན་དོ་རྗེ་ཡིས་ནི་དོ་རྗེར་འབྱུར་ཏེ། ཅིའི་ཕྱིར་ན་ཡེ་ཤེས་དང་ནམ་པར་
ཤེས་པ་ཐན་ཚུན་ཡང་དག་པར་སྐྱོར་བའི་ཕྱིར་རོ། དེ་བས་ན་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ནམ་པར་ཤེས་པ་དང་ནམ་
པར་ཤེས་པས་ཡེ་ཤེས་ལ་སྟེ་གཉིས་ཀའི་སྤྱི་བོ་ལ།²² ཞེས་ཡེ་ཤེས་དོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་དང་ནམ་ཤེས་
མི་བསྐྱོད་པ་ཐན་ཚུན་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་རྒྱས་གདབ་པར་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་སྒྲམ་ན། འགལ་
བའི་སྐྱོན་མེད་དེ། རོ་བོ་དོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་ལྟར་པའི་གཙོ་བོ་ལ་དོར་སེམས་ཀྱི་དཔུ་རྒྱན་བྱེད་པར་
གསུངས་པ་ནི་དགྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཚོགས་གི་སྐྱབས་འདིར་གཙོ་བོ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ནམ་པ་ཅན་འདི་
དོར་སེམས་ཀྱི་རོ་བོ་ཡིན་པར་མཚོན་པ་དང་། གཙོ་བོ་སྐྱེ་བའི་དུས་སུ་དེ་ལྟར་དུ་སྐྱེས་པ་ཡིན་པས་དེའི་
དབང་དུ་མཛད་པ་ཡིན་ལ། རྒྱས་གདབ་ཀྱི་སྐྱབས་སུ་ཡེ་ཤེས་དང་ནམ་ཤེས་ཐན་ཚུན་རྒྱས་འདེབས་

ཕྱིད་རྒྱ་གསུངས་པ་ནི་དོར་སེམས་དང་མི་བསྐྱོད་པ་གཞུགས་ཐ་དད་པ་དང་། དེ་ཡང་དབང་བསྐྱར་ནས་
རིགས་བདག་གི་རྒྱས་འདེབས་པའི་དབང་རྒྱ་མཛད་ནས་གསུངས་པས་འགལ་བའི་སྐྱོན་མེད་དོ།

གསུམ་པ་ལྟའི་གདན་འགའ་ཞིག་ལ་དྲོགས་པ་དབྱད་པ་ནི། དེ་ལ་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་འོག་
གཞི་འབྱར་བ་རིམ་བཞུགས་སོགས་སྒྲོམ་པའི་ཆེ་རྒྱ་ཉིད་སྟེང་རྒྱ་གཙན་ཉིད་བསྒྲོམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་
ཀྱི་རྒྱ་གཙན་གྱི་སྟེང་རྒྱ་མེ་སྒྲོམ་པ་རྒྱུད་འབྲེལ་གྱི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འབྲེལ་ཆེན་ལས། དེའི་
སྟེང་རྒྱ་ཉི་ཡིག་ཡོངས་སུ་ཡུར་བ་ལས་རྒྱ་བའི་དགྲིལ་འཁོར་ལྟེ་བ་དང་མཉམ་པའོ། །དེའི་སྟེང་རྒྱ་མ་
པར་གཙན་བ་ཡོངས་སུ་ཡུར་བ་ལས་ཉི་མའི་དགྲིལ་འཁོར་པོ། །དེའི་སྟེང་རྒྱ་ཐིག་ལེ་ཡོངས་སུ་ཡུར་
བ་ལས་མེ་ཞེས་པ་རྒྱ་གཙན་གྱི་དགྲིལ་འཁོར་པ་དོག་མཐོན་མཐིར་སྟེ་དེ་ལྟར་མཐའ་དག་གཅིག་གུ་
འདྲེས་པར་ཡུར་པ་ནི་ ཉི་ ཞེས་པ་ས་བོན་གྱི་ཡི་གེར་རྣམ་པར་བསྒྲོམ་པར་བྱ་སྟེ་དེ་ལས་འདིག་རྟེན་
ཀྱི་ཁམས་ཀྱང་པར་ ལྟེ བསམ་པར་བྱའོ། ། ཞེས་རྒྱ་ཉིད་སྟེང་རྒྱ་གཙན་བསྒྲོམ་པར་བཤད་ཀྱི།
རྒྱ་གཙན་གྱི་སྟེང་རྒྱ་ ལྟེ རྒྱ་མེ་བསྒྲོམ་པར་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། གྲོག་གི་ཨ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་
བཅུ་དབང་ལྟན་གྱི་ཡི་གེ་བཅུ་དོ་འོག་ནས་རིམ་བཞུགས་པ་བཞིན་ནམ་མཁའ་རྒྱུད་མེ་རྒྱས་ལྟན་པོ་དེའི་སྟེ་བ་རྒྱ་
བ་ཉི་མ་རྒྱ་གཙན་རྣམས་ཀྱི་ས་བོན་ཡིན་ལ། རྒྱ་གཙན་གྱི་ས་བོན་ལས་འོགས་སུ་རྒྱས་མེད་ས་བོན་པ་
བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། འབྱར་བ་རིམ་བཞུགས་སོགས་སྒྲོམ་པ་ནད་ལ་སྐྱོར་བའི་ཆོན་ལང་འབྲེལ་ཆེན་
ལས། བཤད་བ་དང་གཅི་བ་དང་ཁུ་བ་འབབ་པའི་ཅ་གསུ་མ་ནི་རྒྱ་བ་དང་ཉི་མ་དང་རྒྱ་གཙན་གྱི་
དགྲིལ་འཁོར་ཏེ་གསང་བའི་བསྐྱའི་སྟེ་བར་དེ་རྣམས་འདུས་པའོ། ། ཞེས་གསུངས་ནས་རྒྱ་གཙན་ལས་
འོགས་སུ་རྒྱས་མེ་ནད་ལ་སྐྱོར་བ་ལ་གསུངས་པས་སོ།

གལ་ཏེ་ཐིག་ལེའི་སྟེང་གི་རྒྱ་ད་རྒྱས་མེད་ས་བོན་ཡིན་ནོ་ཞེན། དེ་ལྟ་ན་རྣམ་བཅུ་དབང་
ལྟན་རྒྱ་མི་འབྱར་ཏེ། ས་བོན་གྱི་ཡི་གེ་བཅུ་གཅིག་དང་ལྟན་པར་འབྱུར་བའི་ཕྱིར་པོ། །གཞན་ཡང་
དགྲིལ་འཁོར་གྱི་འོག་གཞིའི་འབྱར་བ་རིམ་བཞུགས་སོགས་སྒྲོམ་པའི་རྒྱ་བས་འདིར་རྒྱ་བ་ལའི་འབྲེལ་
པ་དངས་ཟེན་པ་ལྟར་རྒྱ་ད་བསྒྲོམ་པར་མ་བཤད་ཅིང་། འདིག་རྟེན་ཁམས་ལའི་རྣམ་བཅུ་དབང་ལྟན་གྱི་

ལྷ་ལྷ་པོ་འཆད་པའི་སྐབས་ཀྱི་འགྲེལ་ཆེན་ལས་ རྒྱ་ཁེས་པ་ནི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་ཆོག་སྟོན་རྒྱུ་ལོ་
 ལྷ་ལྷ་པོ་མ་མཐའི་ཁམས་ལ་ཡ་ཡིག་རྒྱུ་ལོ་ རྒྱ་ དཀྱིལ་འཁོར་དང་། དེའི་སྟེང་དུ་ར་ཡིག་མེའི་
 དཀྱིལ་འཁོར་དང་། དེའི་སྟེང་དུ་མ་ཡིག་ཆུའི་རྒྱ་ དཀྱིལ་འཁོར་དང་། དེའི་སྟེང་དུ་ལ་ཡིག་སའི་
 དཀྱིལ་འཁོར་དང་། དེའི་སྟེང་དུ་མ་ཡིག་ལྷན་པོ་ནམ་པ་ལྷ་པོ་ལོ། དེའི་སྟེང་དུ་ཀླ་ཡིག་པདྨའི་ཚུལ་གྱིས་
 གཡོ་བའི་ཆོད་དང་། དེའི་སྟེང་དུ་གཟུགས་མེད་པའི་ཆོག་སྟོན་ཏེ་ཡིག་གོ་༥ ཏེ་ཡིག་ལས་ནམ་པར་གཅད་
 པ་ཉི་མ་དང་། ཐིག་ལེ་ལྷ་བ་དང་། ལྷ་དཔོན་རྒྱུ་གཅིག་པའི་མཆན་མ་སྟེ་༡༠ ཞེས་ལྷ་དཔོན་ལེའི་
 ཕྱིར་འདྲི་བར་བཤད་ཀྱང་ས་བོན་གྱི་ལོ་མ་པ་བཤད་པར་དོན་རྒྱུ་གཅིག་པའི་མཆན་བྱེད་དུ་གསུངས་ལ།
 དེ་ཡང་གཞོམ་མེད་ཡིན་པ་མཆན་བྱེད་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི། ས་བོན་དུ་མ་བཤད་ལ། ལྷ་བར་དུ་ལྷ་
 གཅན་དང་དུས་མེའི་ས་བོན་དུ་ནི་རྒྱུ་ཅམ་ཡང་གསུངས་པ་མེད་དོ། །གཞན་ཡང་རྒྱ་ ཞེས་པ་འདི་ས་
 བོན་གྱི་ཡི་གེ་བཅུ་ཉིད་དང་དེའི་མཆན་དོན་ཡང་བཅུ་ཉིད་ཡིན་པ་ལ་དགོངས་ནས་ རྒྱ་ འདིའི་སྐབས་ཀྱི་
 འགྲེལ་ཆེན་དུ། རྒྱུ་པ་བཅུ་པོ་དོན་བཅུ་པོ་དོན། ལྷ་བ་དང་སྟོབས་བཅུ་ལྷ་བ་པའི་ རྒྱ་ བདག ལྷ་བ་གྱི་
 དོན་ནི་མ་ལུས་བྱེད། རྒྱུ་པ་བཅུ་དབང་ལྷན་ཆེ་བ་པོ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་མཆན་བཞིན་གྱི་ལྷ་བ་དང་ས་
 པ་ཡིན་ནོ།།

གལ་ཏེ་འགྲེལ་ཆེན་ལས། གསང་བའི་བདུ་ནི་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་བདུ་བཞིན་ནོ། །བཤད་
 པ་དང་གཅི་བ་དང་ལྷ་བ་འབབ་པའི་ཕ་གསུམ་ནི་ལྷ་བ་དང་ཉི་མ་དང་སྐྱ་གཅན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཏེ་
 གསང་བའི་བདུ་ལྷ་ལྷ་པོ་དེ་ནམས་འདུས་པའོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལ། གསང་གནས་ཀྱི་བདུ་ར་
 ལྷ་ཉིའི་ཕ་དང་འདུས་པ་དེ་ནི་དུས་མེའི་ཕ་དུང་ཅན་མ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེན། ལྷ་བ་བཤད་གཅི་ལྷ་བའི་ཕ་
 གསུམ་ལ་ལྷ་ཉི་དུས་མེའི་ཐ་སྟོན་མཛད་པ་རྒྱུད་འགྲེལ་ན་དུ་མ་ཡོད་ཀྱང་འདིར། བཤད་པ་དང་གཅི་བ་
 དང་ལྷ་བ་འབབ་པའི་ཕ་གསུམ་ནི་ལྷ་བ་དང་ཉི་མ་དང་སྐྱ་གཅན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཏེ་ཞེས་གསུངས་པ་
 འདིས་ཕ་གསུམ་ལྷ་ཉི་དུས་མེའི་ཕ་བསྟན་པ་མ་ཡིན་གྱི། ཕ་གསུམ་ལྷ་ཉི་ལྷ་གཅན་གསུམ་དང་
 ཆོས་མཐུན་དུ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་གསང་བའི་བདུ་ནི་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་བདུ་བཞིན་ནོ་ཞེས་
 གསུངས་པ་འདིས་མའི་གསང་བའི་བདུ་དང་བདུ་སྟོམ་པ་ཆོས་མཐུན་དུ་བསྟན་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་བཞིན་

གཙོ་བོའི་གདན་ལ་ཡང་སྒྲ་ཉིའི་སྟེང་དུ་སྒྲ་གཙན་ནམ་དུས་མེ་གང་ཡང་རུང་བ་གཙོག་བྱེད་པ་འཐད་ཀྱི་
སྒྲ་གཙན་དང་དུས་མེ་གཉིས་ཀ་བྱེད་པ་རྒྱུད་འགྲེལ་གྱི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྲ་ཉི་སྒྲ་གཙན་ནམ་དུས་
མེ་སྟེ་གདན་གསུམ་ཉིད་རྒྱུད་འགྲེལ་ལས་ཡང་ཡང་བཤད་པ་དང་། དེ་ཡང་སྤྱི་ནང་གཉིས་ཀ་དང་
གིན་ཏུ་འབྱོར་ཞིང་། གདན་བཞི་བྱེད་པ་སྤྱི་ནང་གཉིས་ཀ་དང་མི་འབྱོར་བའི་ཕྱིར་རོ།།

དེ་ཡང་རྒྱུད་འགྲེལ་ལས་ཡང་ཡང་གསུངས་ཚུལ་ནི་འཛིག་རྟེན་ཁམས་ལའི་མདོར་བསྡུས་
དང་བོ་ལས། རྒྱང་མེ་རྒྱ་དང་ས་ཡི་དགྱིལ་འཁོར་ལྷན་པོ་བསྐྱེད་དང་། རྒྲ་ཉི་དུས་མེའི་སྟེང་དུ་དབང་ལྷག་
དང་ནི་དུད་ཀྱི་མགོར། །ཞབས་ནི་སྤྱིད་པའི་ཡུམ་གྱི་ཞབས་དང་ལྷན་ཅིག་བཀོད་ལྷུང་བ།^{༡༠} །ཞེས་
དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཁམས་ལའི་མདོར་བསྡུས་གཉིས་པ་ལས། རྩོམ་སྤྱི་མེ་གཉིས་ཀ་བཞི་ལ་བཞུགས་པ་ནི་རྩོ་
རྩོ་སྤྱི་མེ་གཉིས་ཀ་བཞི་ལ་བཞུགས་པ་དང་ཉི་མ་དང་མེའི་དགྱིལ་འཁོར་གཙན་དུ་མེད་ཅིང་དབྱེར་མེད་པ་འཇམ་ཨེ་ཡིག་ནམ་
མཁའི་དབྱིངས་ནི་རྩོ་རྩོ་སྤྱི་མེ་གཉིས་ཀ་བཞི་ལ་བཞུགས་པ་དང་། ཡང་ཁམས་ལའི་མདོར་བསྡུས་བཞི་པ་ལས།
སངས་རྒྱས་དེ་སྤྱི་མེ་གཉིས་ཀ་བཞི་ལ་བཞུགས་པ་སྟེ་སྤྱི་མེ་གཉིས་ཀ་བཞི་ནི་ནམ་མཁའི་ཁམས་ཡིན་ལ་གཞན་རྒྱ་
བ་དང་ཉི་མ་དང་མེའི་དགྱིལ་འཁོར་ནི་སྤྱི་མེ་གཉིས་ཀ་བཞི་ལ་བཞུགས་པ་ནི་སྤྱི་མེ་གཉིས་ཀ་བཞི་ལ་
བཞུགས་པ་ལོ་^{༡༡} །ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོན་པ་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་གཙོ་བོའི་རྣམ་པས་
དགྱིལ་འཁོར་གྱི་དབྱིངས་སུ་བཞུགས་པའི་གདན་རྒྲ་ཉི་དུས་མེ་དང་གསུམ་ཉིད་ཡིན་པར་བསྟན་ཅིང་། དེ་
དང་བསྟོན་པའི་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་གཙོ་བོའི་གདན་མཚུངས་པ་ཡིན་ནོ།།

གཞན་ཡང་རྒྱུད་ལའི་གཉིས་པ་ལས། ཞབས་དག་གིས་ནི་རྒྱ་བ་ཉི་མ་བསྐྱེད་ཟེའི་དགྱིལ་
འཁོར་རྣམས་ལ་བདུད་དང་དྲག་པོ་^{༡༢} །ཞེས་དང་། ཡང་རྒྱུད་ལའི་དགྲ་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེའི་
ཡང་བྱེད་ནི་བཙུག་ལྷན་འདས་ཀྱི་བསྐྱེད། །བསྐྱེད་སུམ་ཆ་ནི་ལྟེ་བ་སྟེ་དེ་བཞིན་དུ་རྒྱ་བ་དང་ཉི་མ་དང་
རྒྱ་གཙན་གྱི་དགྱིལ་འཁོར་རྣམས་སོ།^{༡༣} །ཞེས་དང་། ཡང་བརྩམས་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདིར་དགྱིལ་
འཁོར་གྱི་ལྟེ་བའི་སྟེང་གི་རྒྱ་བ་དང་ཉི་མ་དང་རྒྱ་གཙན་གྱི་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་སྟེང་དུ་རྒྱ་བའི་དགྱིལ་
འཁོར་ལ་^{༡༤} །ཞེས་སོགས་དང་། ཡང་བརྩམས་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། སྟོང་བོའི་བསྐྱེད་རྒྱ་བ་ཉི་མ་
མེའི་སྟེང་དུ་ནི་ཞེས་པ་ལ་ལ་རྒྱ་དང་ར་ས་རྒྱ་དང་ཨ་མ་རྒྱ་དྲིའི་སྟེང་དུ་^{༡༥} །ཞེས་དང་། ཡང་དབང་

ལེའི་ར་བདུན་པའི་ལྷ་མཆོན་དགོད་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། རྒྱལ་པོའི་བདག་པོའི་པུ་སྒྲ་ཆོགས་མདོག་
ལ་ཞེས་པ་ལྷ་ར་གྲུའི་མདོག་ལ་ཟླ་བ་ཉི་མ་མའི་སྟེང་དུ་རྩྱུ་ཡིག་སྟེ་ཞེས་པ་ནི་འདི་གནམ་སྟོང་གི་མཐར་
འཛིན་པའི་དུས་སུ་ཟླ་བ་དང་ཉི་མ་དང་སྐྱ་གཅན་ནམས་སྟོར་པ་སྟེ་ཟླ་བ་དང་ཉི་མ་དང་མེ་ཡང་དག་
པར་ལྷན་པ་དེ་ཉིད་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་གདན་ནོ། །ནང་དུ་ནི་ལ་ལ་ནྤ་དང་ར་ས་ནྤ་དང་ཨ་ལ་ལྷ་རྩྱུ་རྩྱུ་དང་
ཡང་དག་པར་ལྷན་པ་སྟེང་གའི་པུ་སྒྲ་སྟེ་དེའི་སྟེ་བར་ཟླ་བ་ཉི་མ་དང་སྐྱ་གཅན་གྱི་སྟེང་དུ་རྩྱུ་ཡིག་གི་ས་
བོན་རྩལ་ཆོན་སྟོན་བོས་བྲི་བར་བྱའོ།^{༡༥} །ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ནམས་སོ། །

འགྲེལ་ཆོག་དེ་དག་གི་ཡང་འགའ་ཞིག་དུ་སྐྱ་གཅན་ཞེས་དང་། ལ་ལར་དུས་མེ་ཞེས་འབྱུང་
བ་དང་། ཅུ་བར་དུས་མེ་ཞེས་འབྱུང་བའི་འགྲེལ་པར་སྐྱ་གཅན་ཞེས་བཀོད་པ་ནམས་ནི་སྐྱ་གཅན་དང་
དུས་མེ་གདམ་ང་ཅན་དུ་གོ་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཙོ་བོའི་གདན་གྱི་ས་བོན་འཆད་པའི་
དབང་ལའི་རེ་གཅིག་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། ལྷ་པོའི་སྟེང་དུ་ཨོ་ལྷ་ཨ་ལྷ་སྟེ་ཟླ་བ་དང་ཉི་མ་དང་སྐྱ་
གཅན་གྱི་གདན་ནམས་སོ།^{༡༦} །ཞེས་ཟླ་ཉི་སྐྱ་གཅན་གསུམ་གྱིས་ས་བོན་ལས་མ་བཤད་པས་ཀྱང་
ཤེས་སོ། །ལྷ་པོའི་ར་བཞི་པའི་འགྲེལ་ཆེན་གྱི་ཤོང་འབྱུང་ལས། བདེ་བ་ཆེན་པོ་ལ་མའི་སྟེང་དུ་སྟེ་
ཟླ་བ་དང་ཉི་མ་དང་སྐྱ་གཅན་དང་དུས་མའི་སྟེང་དུ་དམ་ཆོག་སེམས་དཔའ་དང་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་
རོ་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་འབྱུང་།^{༡༧} ཞེས་འབྱུང་ཡང་འབྱུང་གཞན་དག་ལས། མའི་སྟེང་དུ་སྟེ་ཟླ་བ་དང་ཉི་
མ་དང་སྐྱ་གཅན་ནམ་དུས་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་སྟེང་དུ་ཞེས་འབྱུང་བས་འདིས་ཀྱང་སྐྱ་གཅན་དང་དུས་
མེ་གདམ་ང་ཅན་དུ་བཤད་དོ། །

དེ་ལྟར་ན་འབྱུང་དག་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་སྐྱ་གཅན་དང་དུས་མེ་བརྟེན་པས་གཙོ་བོའི་
གདན་དུ་སྟོན་པའི་འགྲེལ་ཆོག་ཟུར་ཅམ་ཡང་མེད་དོ། །གཞན་ཡང་གཙོ་བོའི་གདན་ཟླ་ཉི་སོགས་
གསུམ་ཉིད་བརྟེན་པས་པ་བྱི་ནང་གཉིས་ཀ་དང་མཐུན་པའི་ཚུལ་ནི་དབང་ལའི་འགྲེལ་པ་གོང་དུ་བྲངས་
པ་ལྟར། ཟླ་བ་ཉི་མ་དུས་མའི་སྟེང་དུ་ཞེས་ཅུ་བར་དུས་མེ་བཀོད་ནས། དེའི་འགྲེལ་པར། གནམ་སྟོང་
གི་མཐར་འཛིན་པའི་དུས་སུ་ཟླ་བ་དང་ཉི་མ་དང་སྐྱ་གཅན་ནམས་སྟོར་པ་སྟེ་^{༡༨} ཞེས་སྐྱ་གཅན་བཤད་ལ།
དེ་ཡང་གྱི་རོལ་དུ་གནམ་སྟོང་གི་མཐར་ཟླ་ཉི་རེས་འགའ་དུས་མས་སྒྲིབ། རེས་འགའ་སྐྱ་གཅན་གྱིས་

སྒྲིབ་པ་སྟེ་གང་རུང་རེ་རེས་སྒྲིབ་པ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་པ་ལྟར་དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་གཙོ་བོའི་གདན་ཡང་
 གླེན་ཉིའི་སྟེང་དུ་སྒྲུ་གཙན་དང་དུས་མེ་གང་ཡང་རུང་བ་གཅིག་བྱ་བར་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་མ་
 ཡིན་ན་གདན་སྟེང་གི་མཐའ་སོགས་དུས་ནམ་ཡང་གླེན་ཉིའི་སྟེང་དུ་སྒྲུ་གཙན་དང་དུས་མེས་དུས་ཅིག་ཅར་དུ་སྒྲིབ་
 པ་མི་སྤྲིད་པས་སྒྲིབ་ལ་དེ་བཞིན་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་རོ།།

དེ་བཞིན་དུ་ནང་ལ་ཡང་འགྲེལ་ཆེན་ལས། ནང་ལ་ལ་ལ་ན་དང་ར་ས་ན་དང་ཨ་མ་རྩ་དྲི་དང་
 ཡང་དག་པར་ལྟན་པ་སྤྲིང་གའི་པར་སྟེ་དེའི་ལྟ་བར་གླེབ་ནི་མ་སྒྲུ་གཙན་གྱི་སྟེང་དུ་¹¹¹ ཞེས་གླེན་ཉིའི་
 སྟེང་དུ་སྒྲུ་གཙན་བཅུགས་པ་སྒྲོམ་པའི་ཆོག་དན་གསུམ་སྤྲིང་གར་རོ་རྒྱུད་དབུ་མ་གསུམ་འདུས་པ་དང་སྒྱུར།
 དུས་མེ་དང་བཅུགས་པ་སྒྲོམ་པའི་ཆོག་དན་གསུམ་བཤད་གཅི་ཁུ་པའི་ཚ་གསང་གནས་སུ་འདུས་པ་དང་
 སྒྱུར་རོ། །གཙོ་བོའི་གདན་གླེན་ཉིའི་སྟེང་དུ་སྒྲུ་གཙན་ནམ་དུས་མེ་གང་རུང་སྟེ་གསུམ་ཉིད་དུ་བྱས་པ་འདི་ནི་རྒྱལ་
 ཆའ་དམ་པའི་སྒྲོར་དུག་དང་རྩེ་ཉིད་ཀྱི་ཟིན་བྲིས་ཀྱི་དགོངས་པ་ལྟར་བཞོད་པའོ།¹¹² །གཞན་ཡང་སྒྲུ་
 བརྒྱད་དང་གཏུ་མ་མོ་བརྒྱད་ལ་པར་ཉི་གདན་སྒྲུབ་ལེར་དངོས་སུ་མ་བཤད་ཀྱང་ཞལ་ལུང་ལས་
 གསུངས་པ་ནི་ལེགས་པ་ཡིན་ཏེ། ནང་ལེར་པར་གདན་ཅན་གྱི་ལྟ་བར་དུ་གཏུ་གསུངས་པའི་ནང་ན་
 སྒྲུ་བརྒྱད་དང་རབ་གཏུ་མ་མ་བརྒྱད་ཀྱང་ཡོད་པའི་སྤྲིར་རོ། །འོ་ན་པར་གདན་ཅན་གྱི་སྒྲུའི་གངས་
 བགྱང་རྒྱལ་ཇི་ལྟ་བུ་སྟུམ་ན།

བཞི་པ་དེ་ལས་འཕྲོས་པའི་པར་གདན་ཅན་གྱི་སྒྲུའི་གངས་ལ་དྲྀགས་པ་དབུད་པ་ལ་གཉིས།
 བཤད་བྱའི་རྒྱུད་འགྲེལ་གྱི་ཆོག་དགོད་པ་དང་། དེ་དག་གི་དོན་བཤད་པའི་སྒྲོ་ནས་སྒྲུའི་གངས་ཇེས་
 པར་བྱ་བའོ།།

དང་བོ་ནི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། ལ་རོ་ལ་དུ་སྒྲིབ་པ་བཅུ་ནི་རྩ་ས་མ་བཅུ་དང་གཙུག་ཏོར་ལ་
 སོགས་པའི་ཁྲོ་བོ་བཅུ་སྟེ་སོ་སོར་བཅུ་འོ།¹¹³ །ཞེས་དང་། ཡང་། ལྟ་ནི་སངས་རྒྱས་ལྟ་མོ་རྣམས་ཞེས་
 པ་ནི་མི་བསྐྱོད་པ་ལ་སོགས་པ་སངས་རྒྱས་ལྟ་དང་རྟོ་རྩེ་དབྱིངས་ཀྱི་དབང་ལྷག་མ་ལ་སོགས་པའི་ལྟ་མོ་
 ལྟ་སྟེ་སོ་སོར་ལྟ་འོ།¹¹⁴ །ཞེས་དང་། ཡང་། གཞུགས་ཀྱི་རྟོ་རྩེ་མ་ལ་སོགས་པ་དུག་དང་སའི་སྟིང་བོ་

ལ་སོགས་པ་དྲུག་སྟེ་དེ་བཞིན་དུ་སོ་སོར་དྲུག་གོ།¹¹⁴ ཞེས་དང་། ཡང་། དབང་པོ་ལ་སོགས་པ་བརྒྱ་
གཉིས་ཀྱི་གྲངས་སོ།¹¹⁵ ཞེས་དང་། ཡང་ཙམ་ཙི་ཀླ་ལ་སོགས་པ་བརྒྱད་དང་མཐའ་ཡས་ལ་སོགས་
པ་བརྒྱད་དང་ཁྱི་གདོང་མ་ལ་སོགས་པ་བརྒྱད་དེ།¹¹⁶ ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ལྷས་མ་ཁྱོ་པོ་
དང་བཅས་པ་ཉི་ཤུ། དེའི་སྟེང་དུ་གཤེགས་པ་གཤེགས་མ་བརྒྱད་དང་སེམས་དཔའ་སེམས་མ་བརྒྱགཉིས་
བསྟན་པས་ཞེ་གཉིས་དང་། དེའི་སྟེང་དུ་ཆོས་ལྷའི་གཙོ་བོ་ལྷ་ཆེན་བརྒྱགཉིས་དང་། རྣལ་འབྱོར་མ་དང་
སྤྱོད་བརྒྱད་བརྒྱད་དེ་ཉེར་བཞི་དང་བཅས་པའི་སོ་དྲུག་བསྟན་པས་དོན་བརྒྱད་འབྱུང་ལ། ཡང་འགྲེལ་
ཆེན་ལས། སྤྱར་ཡང་འདི་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཤེས་རབ་དང་ཐབས་ཀྱི་དབྱེ་བས་ཉིས་འབྲུ་ར་ཉི་འདི་
རྣམས་དཔལ་ལྷན་དུ་ས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བཞི་ལྷག་བརྒྱ་སྟེ་དེའི་ཕྱིར་ཀྱང་ལྷ་ལྷ་བརྒྱ་ཅ་གཉིས་ཀྱི་བདག་
ཉིད་དོ།¹¹⁷ ཞེས་དང་། ཡང་། སྤྱར་ཡང་དེ་དག་གཅིག་ཉིད་ཀྱིས་ལྷ་ལྷ་བརྒྱ་ཅ་དྲུག་ལྷག་པའི་བརྒྱ་
ཕྲག་གཅིག་གི་བདག་ཉིད་ཀྱི་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོར་རིག་པར་བྱའོ།¹¹⁸ ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་
ལྷ་ཟུང་དུ་བྱས་ན་དོན་བརྒྱད་དང་། ཡབ་ཡུམ་སོ་སོར་བགྲངས་ན་བརྒྱ་དྲུག་ཏུ་བསྟན་ཏོ། ཡང་དེའི་
མཛུགས་ཏུ་བསྐྱེད་ལྷེ་བ་ལ་གནས་པའི་ལྷའི་ཆོགས་ཀྱི་རེས་པའོ།¹¹⁹ ཞེས་ལྷ་དེ་རྣམས་རང་རང་གི་
གདན་ཀྱི་བསྐྱེད་ལྷེ་བ་ལ་གནས་པར་ཡང་གསུངས་སོ། འདི་དག་ནི་བསྟན་ཆུང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་
བཀོད་པའི་ལྷའི་གཙོ་བོ་རྣམས་ཡིན་པ་ནི། ཁྱི་གདོང་མ་ལ་སོགས་པ་བརྒྱད་དེ་ཞེས་པའི་འཕྲོ་ཉིད་
ལས། ལྷའི་ཆོགས་འདི་རྣམས་མཐའ་དག་ནི་སྤྱབ་ཐབས་ཀྱི་ལེའུ་ལས་སོ་སོར་མིང་གི་དབྱེ་བས་བརྗོད་
པར་བྱའོ།¹²⁰ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།

འོན་ལྷད་དེ་རྣམས་ཡབ་ཡུམ་སོ་སོར་བགྲངས་པས་བརྒྱ་དྲུག་ཏུ་བྱ་ཆུ་ལ་རི་ལྷ་བསྟན་ན། དེ་
ནི་འདི་ལྟར་ཡིན་ཏེ། དོན་གྲུབ་སོགས་གཤེགས་པ་བཞི། སྤྱོད་མ་སོགས་གཤེགས་མ་བཞི། སེམས་
དཔའ་སེམས་མ་བརྒྱགཉིས། རྣལ་འབྱོར་མ་བརྒྱད། ལྷ་ཆེན་བརྒྱགཉིས། སྤྱ་བརྒྱད། གཤམ་མོ་བརྒྱད་
རྣམས་ནི་ཡབ་ཡུམ་ཟུང་དང་སོ་སོར་བགྲངས་ཆུ་ལ་སྤྱབ་ལེར་དངོས་སུ་གསལ་བ་ལྟར་ཡིན་ལ། ལུས་མ་
བརྒྱ་ཡབ་ཡུམ་ཟུང་དང་སོ་སོར་བགྲངས་ཆུ་ལ་ནི་གོང་དུ་བྲངས་པ་ལྟར། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལ་རོལ་དུ་ཕྱིན་མ་ནི་
སྤྱ་ཆོགས་ཡུམ་དེའི་ནང་དུ་འདུས་ཤིང་ཞེས་ཤིང་ཕྱིན་མའི་རོ་པོར་གྱུར་པའི་སྤྱ་ཆོགས་ཡུམ་ཀྱི་ནང་དུ་ཡེ་

ཤེས་ཀྱི་མ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་མ་འདུས་པར་གསུངས་ནས། ལུས་མ་གཉིས་ཀྱི་རོ་བོ་འཛོན་པ་སྣ་ཚོ་གསལ་ཡུམ་གཙོ་བོ་དང་རྒྱར་བའི་ཡབ་ཡུམ་ཟུང་གཉིས་དང་། བསྐྱེད་འདབ་མ་ལ་བཞོད་པའི་ལུས་མ་བརྒྱུད་རིམ་གྱིས་བསྐྱེད་ཉླེ་བར་གཙོ་བོ་དང་མཉམ་པར་སྦྱོར་བའི་ཡབ་ཡུམ་ཟུང་བརྒྱུད་དོ། །དེ་དག་ནི་ལུས་མ་བརྒྱུད་ཡབ་ཡུམ་ཟུང་བརྒྱུད་འདྲེན་ཚུལ་ལོ།།

དེ་ནས་མི་བརྒྱུད་པ་ལ་ཤར་ཕྱིན་མས་འཁྱུད་པ་གཙོ་བོ་ལ་བརྒྱུག་པ་དང་། རྩོམ་དབྱིངས་ཀྱི་དབང་ཚུགས་མ་ལ་དོར་སེམས་ཀྱིས་འཁྱུད་པ་ཡུམ་ལ་བརྒྱུག་པའི་ཡབ་ཡུམ་ཟུང་གཉིས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་གྱི་གནས་ཀྱི་བསྐྱེད་ཉླེ་བ་ལ་གནས་པའོ། །དེ་ཡང་དོ་རྩོམ་དབྱིངས་ཚུགས་མ་ལ་དོར་སེམས་དཔས་འཁྱུད་པ་ཡུམ་ལ་གཞུག་པ་སྦྱབ་ཐབས་ལེའུ་ལས་དངོས་སུ་མ་བཤད་ཀྱང་དེ་ལྟར་བྱེད་དགོས་པ་ནི་དོ་རྩོམ་དབྱིངས་ཚུགས་མ་ལ་ཡབ་ཀྱིས་འཁྱུད་པ་བསྐྱེས་རྒྱུ་དེ་ལྟར་བསྐྱེད་ཀྱི་ལྟ་བུ་ལྟར་གདན་ཅན་དུ་བཤད་ཅིང་། དེ་ལ་བསྐྱེད་ཀྱི་གདན་ལོགས་པ་མ་བཤད་པའི་སྤྱིར་རོ། །ཁྱོ་བོ་བརྒྱུད་ཡབ་ཡུམ་ཟུང་བརྒྱུད་ཀྱི་སྤྱུགས་དེ་ལྱེད་ཀྱི་ལྟ་བུ་དང་སྦྱ་དེ་ལྱེད་ཀྱི་གཙུག་ཏྱིར་འཁོར་ལོས་སྦྱར་བ་མ་གཏོགས་པའི་ལྟ་བུ། །དེ་ཡང་སྦྱ་དེ་ལྱེད་ཀྱི་གཙུག་ཏྱིར་འཁོར་སྦྱར་ནི་ཐུགས་དེ་ལྱེད་ཀྱི་དེ་དང་གཅིག་པ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་ལས་ལོགས་སུ་མ་བགྱངས་པ་སྟེ། དེ་ལས་གཞན་དུ་འདྲེན་ན་ཁྱོ་བོ་བརྒྱུད་གཅིག་ཏུ་འཁྱུར་པས་འགྲེལ་ཆེན་དང་དངོས་སུ་འགལ་ལོ། །ཡང་འགལ་ཞིག་ལུས་མ་བརྒྱུད་ཡབ་དང་བཅས་པའི་རྒྱུད་བརྒྱུད་མི་འདྲེན་པ་དང་། དོར་སེམས་ཡབ་ཡུམ་གཙོ་བོ་ལས་ལོགས་སུ་འདྲེན་པ་དང་། རྩོམ་དབྱིངས་ཚུགས་མ་ལ་ཡབ་ཀྱིས་འཁྱུད་པ་མི་འདྲེན་པ་རྣམས་ནི་འགྲེལ་ཆེན་དང་དངོས་སུ་འགལ་ལོ། །ཡང་ཡུམ་ལ་བརྒྱུག་པའི་དོ་རྩོམ་དབྱིངས་ཚུགས་མ་ལ་ཡབ་ཀྱིས་འཁྱུད་པ་མི་བགྱང་བའི་རྒྱུ་མཚན་དུ་ཐབས་ཀྱི་པང་པར་ཤེས་རབ་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་ཞིང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་པང་པར་ཐབས་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་པར་གསུངས་པ་འདྲེན་པ་ནི་གིན་ཏུ་མི་རིགས་ཏེ། རྩོམ་དབྱིངས་ཚུགས་མ་ལ་ཡབ་ཀྱིས་འཁྱུད་པའི་ཆོ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པང་པར་ཡབ་གནས་པ་ཡིན་པས་ཡུམ་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡོད་དེ་རེ་ཞིག་དེ་ཙམ་མོ།།

དེ་ཡང་བསྐྱེད་ཀྱི་གདན་ཅན་གྱི་ལྟ་བུ་རྒྱུག་ཏུ་འཁྱུར་བའི་ལས་ལྟར་འཁྱུད་ཀྱི་ལྟ་བུ་དང་བཅས་པ་ནི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། མཚོགས་གི་དང་པོའི་སངས་རྒྱུས་འདི་ལས་བསྐྱེས་པའི་རྒྱུད་འཁྱུར་བ་གསུངས་ཏེ་འདིར་

མཆོག་གི་དང་པོའི་སངས་རྒྱུ་ཉི་ཤུ་ལྷག་པའི་བརྒྱ་ལྷག་བཅུ་དྲུག་ལས་སྤྱི་ཅུའི་ཆ་ཡིས་ཐོབ་པ་ནི་ལྷ་
ལྷ་བཅུ་ཅུ་བཞིར་འགྱུར་རོ། །སྤྱི་ཡང་གསུམ་གྱིས་བརྒྱར་བ་ལྟེ་སྤྱི་དང་གསུང་དང་ཐུགས་གྱིས་བརྒྱར་
བ་ནི་དུག་ཅུ་ཅུ་གཉིས་ལྷག་པའི་བརྒྱར་འགྱུར་རོ།^{༡༩} །ཞེས་གསུངས་པ་ལྷར་ཅ་རྒྱུད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་
གྱི་ལྷ་གངས་སྟོང་དུག་བརྒྱ་ཉི་ཤུ་ལས་གཙོ་བོར་འགྱུར་བའི་ལྷ་རྣམས་བསྐྱུས་ཀྱི་དེ་ཡང་ལྷའི་གཙོ་བོ་
བསྐྱུས་པའོ། །དེ་ཡང་ཅ་རྒྱུད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་དབལ་ལྷན་རྒྱ་སྐར་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཞེས་ཐ་སྟད་
འདྲགས་པ་ནི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། དབལ་ལྷན་རྒྱ་སྐར་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་པོའི་སངས་རྒྱུ་ལ་ལྷའི་
ཆོག་མའི་རྒྱ་སྐར་གྱི་རྒྱ་ཆོད་ཀྱི་གངས་ཀྱི་བདག་ཉིད་དུ་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་སོ།^{༢༠} །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྷར་ཡིན་ནོ། །དབལ་ལྷན་རྒྱ་སྐར་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྷའི་ཆོག་མ་ལས་བསྐྱུ་གདན་
ཅན་གྱི་ལྷ་རྒྱུ་འདེབས་ཀྱི་ལྷ་དུག་དང་བཅས་པའི་བརྒྱ་རེ་གཉིས་སུ་བསྐྱུས་ནས་གསུངས་པའི་
དཔོངས་པ་ནི་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ལྷ་བསྐྱོམས་ནས་སྤྱི་བར་བྱ་བའི་སྤྱི་བ་གཞིའི་རྩའི་གཙོ་བོ་
རྣམས་ཅ་འཁོར་དུག་གི་ཅ་བརྒྱ་དང་དེ་གསུང་དུག་གི་ཅ་རྣམས་ནི་ལ་ལ་བྱ་དང་ར་ས་བྱ་དང་
ཡ་ལ་རྒྱ་ཏྲི་དང་། བཤང་བ་དང་གཅི་བ་དང་ཁུ་བ་འབབ་པ་རྣམས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྷར་གྱི་
ཅ་བརྒྱ་རེ་གཉིས་སུ་བསྐྱུས་ནས་གསུངས་སོ། །

དེ་ཡང་ཅ་བརྒྱ་དང་དུག་ནི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་བཞིན་དུ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ཅ་
རྣམས་གསུངས་པ། གཙུག་ཏྲོར་ལ་ནི་རྒྱ་གཏིར་ཞེས་པ་ནས། སྤྱི་ཅུ་ཅུ་གཉིས་འཁོར་བར་བྱེད་
པ་རྣམས་སོ།^{༢༡} །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་བསྐྱུས་པ་ལྷར་གྱི་གཙུག་ཏྲོར་གྱི་ཅ་འདབ་བཞི། སྟོང་གའི་
ཅ་འདབ་བརྒྱད། དེ་བཞིན་དུ་དབལ་པའི་བཅུ་དྲུག་ །མགྱིན་པའི་སོ་གཉིས། རྟེ་པའི་རེ་བཞི། གསང་
གནས་ཀྱི་ཅ་འདབ་སོ་གཉིས་རྣམས་སོ། །དེ་དག་གི་ཡང་གསང་གནས་ཀྱི་ནང་སྐོར་གྱི་ཅ་འདབ་དུག་
དང་བར་སྐོར་གྱི་བཅུ་ནི་རྒྱུང་མཁྱིས་བད་ཀན་གསུམ་འདུས་པའི་ནད་སྟེད་པའི་ཆ་ཅན་དང་། གཙུག་
ཏྲོར་གྱི་བཞི་དང་དབལ་པའི་བཅུ་དྲུག་རྟེ་ཉི་ཤུ་ནི་བད་ཀན་སྟེད་པའི་ཆ་དང་བཅས་པ་དང་། མགྱིན་
པའི་སོ་གཉིས་དང་སྟོང་གའི་བརྒྱད་དེ་བཞི་བཅུ་ནི་མཁྱིས་པའི་ནད་སྟེད་པའི་ཆ་དང་ལྷན་པ་དང་། རྟེ་
པའི་ཅ་འདབ་རེ་བཞི་དང་གསང་གནས་ཀྱི་ཕྱི་རིམ་གྱི་ཅ་འདབ་བཅུ་དྲུག་རྟེ་བརྒྱད་ཅུ་པོ་དེ་དག་ནི་རྒྱུང་

གི་སྒྲིབ་སྒྲིབ་པའི་ཆ་གས་དང་ལྷན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་ཙུང་བརྒྱུ་ལྷག་གི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་ལྟར་
ན་ལྟ་བུ་ཙུང་བརྒྱུ་ལྷག་པའི་བརྒྱུ་གི་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ཙུང་ལྟ་དང་ལྟ་མོའི་རང་བཞིན་གྱིས་གནས་པ་
བྱིས་པ་རྣམས་ལ་འཆི་བ་སྟེར་བར་བྱེད་པ་སྟེ།¹⁹⁴ ཞེས་ཙུང་བརྒྱུ་ལྷག་པོ་དེ་དག་གང་ཞིག་དག་པས་
ལྟ་དང་ལྟ་མོའི་རང་བཞིན་གྱིས་གནས་པའི་ཙུང་གསུངས་ཤིང་། ཙུང་དེ་དག་ཐབས་མཁས་དང་བྲལ་
པའི་བྱིས་པ་རྣམས་ལ་འཆི་བ་སྟེར་བར་བྱེད་པ་དང་། ཐབས་མཁས་བྱིས་ཟིན་ན་ཆེ་དང་ནད་མེད་
པ་དང་། དེར་ཡང་མ་ཟད་མཆོག་འབྲུག་པར་ཡང་གསུངས་ཏེ།

འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་ལྟར་འཁོར་ལོ་དུག་པོ་རྣམས་ལ་¹⁹⁵ ཙུང་བརྒྱུ་ཙུང་བརྒྱུ་ལྷག་པའི་བརྒྱུ་
རྣམ་པར་གནས་པ་གི་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ཙུང་རྟོགས་པར་བྱའོ། །འདི་རྣམས་ངེས་པར་འཆི་བ་སྟེར་
བྱེད་སྒྲུ་མའི་ངེས་པའི་དབང་གིས་ཆེ་དང་ནད་མེད་དག་གྲུང་སྟེར། འཁོར་ལོ་དུག་ལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་
ལོའི་ཙུང་བརྟེན་པ་རྣམས་སྒྲུ་མའི་མན་ངག་གིས་བསྟོམས་པར་གྱུར་ན་འཆི་བའི་འཛིགས་པ་འཕྲོག་སྟེ་
རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱི་འདི་ལ་ངོ་མཚར་མེད་དོ།¹⁹⁶ ཞེས་ཙུང་བརྒྱུ་ལྷག་པོ་དེ་དུས་ཀྱི་འཁོར་
ལོའི་བསྒྲུ་གདན་ཅན་གྱི་ལྟར་བསྟོམ་པར་བྱ་བ་ལས། དག་བྱའི་ཙུང་རྟོགས་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་རྟོགས་
ནས་བསྒྲུ་གདན་ཅན་གྱི་ལྟ་བརྒྱུ་ཙུང་བརྒྱུ་ལྷག་པའི་བསྟོམས་ན་ཆེ་དང་ནད་མེད་པ་སྟེར་རོ། །རྣལ་འབྱོར་པ་ལ་
དེ་ཙམ་སྟེར་བ་ལ་ངོ་མཚར་མེད་ཀྱི། དེ་བས་ལྷག་པ་མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་སངས་རྒྱལ་གྲུང་སྟེར་རོ། །ཙུང་
དེ་དག་དག་བྱེད་ཀྱི་བསྟེད་རིམ་ཙམ་བསྟོམས་པས་འབྲས་བུ་དེ་རྣམས་འབྲུང་ངམ་སྟམ་ན། དེ་ཙམ་ལས་མི་
འབྲུང་ཡང་བསྟེད་རིམ་དེ་དག་བསྟོམས་པས་རྟོགས་རིམ་སྟེ་བའི་རྒྱུད་སྒྲིབ་པར་བྱས་ཏེ། དེ་ནས་སྒྲུ་
མའི་ངེས་པ་སྟེ། སྒྲུ་མའི་མན་ངག་གིས་སྒྲུར་བ་ཡན་ལག་དུག་གི་རྟོགས་རིམ་བསྟོམས་པར་གྱུར་
ན་ཆེ་དང་། ནད་མེད་པ་གནས་སྐབས་ཀྱི་འབྲས་བུ་དང་མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་ཐོབ་པར་འབྱུར་
བར་གསུངས་སོ།།

ཡང་འགྲེལ་ཆེན་ལས། སྒྲུར་ཡང་དུག་ཙུང་ཙུང་གཉིས་ལྷག་པའི་བརྒྱུ་པ་དེ་རྣམས་ཀྱི་ཙུང་མོ་སོ་
ལ་རྒྱུང་བརྒྱུར་བ་ཏུ་རྒྱུ་བ་དང་སྒྲུང་པོ་དང་ཁམས་བརྩའི་རང་བཞིན་གྱི་རྣམ་པ་བརྒྱར་འབྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་
ཐམས་ཅད་བརྩས་བརྒྱར་བ་གི་ཉི་ཤུ་ལྷག་པའི་བརྒྱུ་ལྷག་པའི་དུག་གི་གྲངས་སུ་འབྱུར་ཏེ་རྒྱ་སྐར་ཉི་ཤུ་

ཅ་བརྟུན་གྱི་ཚུ་མོད་འབབ་པ་རྣམས་སོ། །དེ་བཞིན་རྒྱ་དཔལ་ལྡན་རྒྱ་སྐར་གྱི་དགྱིལ་འཁོར་མཆོག་གི་
 དང་པོའི་སངས་རྒྱལ་ལ་ཤེས་རབ་དང་ཐབས་གྱི་འདི་སྟེད་གྱི་ལྟོ། །རྒྱ་སྐར་གྱི་དགྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་
 འདི་ལས་འཛིག་རྟེན་ཀྱན་རྫོང་གྱི་བད་ཀན་ལ་སོགས་པའི་ཁམས་འབབ་པའི་ལྷ་རྣམས་འཛིག་རྟེན་
 པའི་དངོས་གྲུབ་བརྒྱབ་པའམ་རང་གི་ལུས་བརྒྱབ་པའི་སྤྲད་རྒྱ་འཇམ་དཔལ་གྱིས་འབྱུང་བའི་འཁོར་
 ལོ་དྲུག་གི་གཙོ་མོ་རྣམས་སོ། །དུས་གྱི་འཁོར་ལོའི་ཅ་བསྐྱམས་པའི་ངེས་པའོ།¹⁹⁵ །ཞེས་གསུངས་པ་
 རྣམས་གྱིས་ཅ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་གཉིས་པོ་དེ་དེ་ལ་རྒྱུད་བཅུ་རྒྱུ་བ་དང་། ལུང་པོ་ལྷ་དང་ཁམས་ལྷ་སྟེ་བཅུ་
 རྒྱ་བས་སྟེ་ན་སྟོང་དྲུག་བརྒྱ་ཉི་ལྱུར་འབྱུར་བ་སྟོང་བྱེད་རྒྱ་སྐར་གྱི་དགྱིལ་འཁོར་ཅ་རྒྱུད་གྱི་ལྷ་པོ་མོ་
 ཐབས་ཤེས་གྱི་དབྱེ་བས་སྟོང་དྲུག་བརྒྱ་ཉི་ལྱུར་འབྱུར་བའི་བསྐྱེད་ངེས་བསྐྱམས་པས་འཛིག་རྟེན་པའི་
 དངོས་གྲུབ་ཞི་སོགས་དངོས་སུ་འབྱུབ་པ་དང་། བརྒྱད་ནས་གནས་སྐབས་གྱི་འབྲས་བུ་ནད་མེད་འཆི་
 མེད་དང་། མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་བུ་མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་འབྱུབ་པར་བརྟན་ཅིང་། རྒྱ་སྐར་གྱི་དགྱིལ་
 འཁོར་རྒྱལ་པ་འདི་ལས་ཞེས་སོགས་གྱིས་ནི་འཛིག་རྟེན་ཀྱན་རྫོང་གྱི་བསྐྱེད་ངེས་གྱིས་གོང་དུ་བཤད་
 པའི་བད་ཀན་ལ་སོགས་པའི་ཁམས་འབབ་པའི་ཅ་རྣམས་སྟོང་བར་བྱེད་པའི་ལྷ་རྣམས་བསྐྱམ་སྟེ།
 འཛིག་རྟེན་པའི་དངོས་གྲུབ་དངོས་སུ་རྒྱུ་བ་པའམ། བརྒྱད་ནས་རང་གི་ལུས་ནད་མེད་འཆི་མེད་དང་
 མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་བརྒྱབ་པའི་སྤྲད་རྒྱ་འཇམ་དཔལ་འབྱུང་དཔལ་གྱིས་ཅ་རྒྱུད་ལས་བསྐྱམས་
 རྒྱུད་རྒྱུར་པའི་ལྷ་ནི་ཅའི་གཙོ་པོ་འཁོར་ལོ་དྲུག་གི་ཅ་འདབ་བརྒྱ་དང་ལྷ་བཅུ་ཅ་དྲུག་སྟོང་བྱེད་པ་སྟེ་
 གནད་ཅན་གྱི་ལྷ་རྣམས་སོ།¹⁹⁶ །ཞེས་བརྟན་པ་ཡིན་ནོ།

ཡང་། ཅ་བསྐྱམས་པའི་ངེས་པའོ་ཞེས་པའི་དེ་མ་ཐག་གི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། ད་ནི་དྲུག་ཅེས་
 པ་ལ་སོགས་པས་རིགས་དྲུག་གི་ཅ་བསྐྱུང་བ་གསུངས་ཏེ་འདིར་ལུས་ལ་གང་ཞིག་ཅ་དྲུག་གི་འཁོར་ལོ་
 འགོག་པར་བརྫོད་པ་རྣམས་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་ལ་གནས་པ་ནི་སྟེད་དུ་སྒྲིབ་དང་ཉི་མ་དང་སྒྲིབ་ཅན་ཏེ་
 གཡོན་དང་གཡས་དང་དབུ་མའི་ལམ་ལ་གནས་པ་དང་། འོག་རྩ་སྒྲིབ་དང་ཉི་མ་དང་མེའི་དབྱེ་བས་
 བཤད་པ་དང་གཅི་བ་དང་ཁུ་བའི་ལམ་ལ་གནས་པའོ། །དེས་ནི་རྣལ་འབྱོར་པའི་ལུས་ལ་བསྐྱུང་
 བར་བྱའོ། །གང་གིས་ཞེན་སྒྲུ་མའི་ངེས་པའི་དབང་གིས་ཞེས་པ་སྒྲུ་མའི་ངེས་པ་ནི་སྟོང་བ་ཡན་ལག་

དུག་སྟེ་དེས་འཆི་བ་ལས་བསྐྱར་བར་བྱའོ། །གང་ཞིག་སྟོག་ཆགས་རྣམས་ལ་འཆི་བ་སྟེར་བ་ནི་དུག་
 བོའི་དེ་རྣམས་ལ་སྟོག་གཞུགས་སོ། །དུག་པོ་རྣམས་ལ་གལ་ཏེ་སྟོག་ནི་རབ་ཞུགས་ཐུང་ན་དེ་ཆོ་མི་
 རྣམས་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་འཆི་བས་འཛོམས་པར་ངེས་ཏེ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་འོ། །དུག་པོ་འདི་རྣམས་ཀྱི་
 བར་ནས་སྤྱ་མོ་ནི་དབྱས་ཨ་མ་རྩུ་ཏྱི་སྟེ་སྤྱ་མོ་དེ་ལ་སྟོག་མ་ཞུགས་པར་འགྱུར་ན་རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་
 གྱིས་འཆི་བའི་ཡུལ་ནི་གང་དུ་གཅོད་པར་བྱེད་དེ་ངེས་པར་འཆི་བའི་ཡུལ་གཅོད་པར་མི་བྱེད་དོ།¹³⁰ །ཞེས་
 གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱི་བར་ནས། གང་ཞིག་སྟོག་ཆགས་རྣམས་ལ་འཆི་བ་སྟེར་བ་ནི་ཞེས་པ་ནས། ངེས་
 པར་འཆི་བའི་ཡུལ་གཅོད་པར་མི་བྱེད་དོ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་སྟེར་གི་རྩ་ལོ་རྒྱུད་དབྱེ་མ་གསུམ་དང་འོག་
 གི་རྩ་བཤད་གཅི་ཁུ་བའི་རྩ་གསུམ་སྟེ་རྩ་དུག་པོ་དེ་ལ་ལས་རྒྱུར་ཞུགས་ཏེ་རྒྱ་བ་བཀག་ནས་དབྱེ་མ་ཨ་
 མ་རྩུ་ཏྱི་འབའ་ཞིག་ཏུ་ཞུགས་པར་མ་གྱུར་བ་དེ་སྤིང་དུ་འཆི་བས་འཛོམས་པ་བསྟན་ཅིང་། འདིར་ལུས་
 ལ་གང་ཞིག་ཅེས་པ་ནས། དེས་ནི་རྣལ་འབྱོར་པའི་ལུས་ལ་བསྐྱར་བར་བྱའོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་སྟེར་གི་
 རོ་རྒྱུད་དབྱེ་མ་གསུམ་དང་འོག་གི་བཤད་གཅི་ཁུ་བའི་རྩ་གསུམ་ལ་གནས་ཤིང་རྒྱ་བའི་སྟོག་ཐུང་གི་རྒྱུད་
 དབྱེ་མར་བཀག་པའི་སྟོ་ནས་གནས་སྐབས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ལུས་འཆི་བ་དང་ནད་ལས་བསྐྱར་བ་དང་།
 མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་བུ་མཆོག་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་བསྟན་ཏོ།

དེ་ཡང་གང་གིས་བསྐྱབ་སྟུང་ན། ཅུའི་གཙོ་བོ་རྩ་འཁོར་དུག་གི་རྩ་འདབ་བརྒྱུད་དུག་དང་
 རིགས་དུག་གི་རྩ་རོ་རྒྱུད་དབྱེ་མ་གསུམ་དང་བཤད་གཅི་ཁུ་བའི་རྩ་གསུམ་སྟེ་རྩ་བརྒྱུད་དང་མཁའ་མ་སྟེ་
 རྒྱུད་བྱེད་དུ་དམིགས་པའི་བསྐྱུ་གདན་ཅན་གྱི་ལྟ་བརྒྱུད་དུག་རྒྱས་འདེབས་ཀྱི་ལྟ་དུག་དང་བཅས་པ་ལྟ་
 བསྟོམ་པའི་བསྐྱེད་རིམ་གྱིས་རྒྱུད་སྟོན་པར་བྱས་པའི་རྗེས་སུ་སྤྱ་མོའི་ངེས་པ་སྟོར་བ་ཡན་ལག་དུག་གི་
 ལམ་བསྟོམས་ནས་རྩ་མོ་སོར་རྒྱ་བའི་རྒྱུད་དབྱེ་མར་ཞུགས་པའི་སྟོ་ནས་མི་འགྱུར་པའི་བདེ་ཆེན་དངས་
 ཏེ་ནད་དང་འཆི་བ་ལས་སྐྱར་བ་དང་མཆོག་སྐྱབ་པར་ནི། གང་གིས་ཞེ་ན། སྤྱ་མོའི་ངེས་པའི་དབང་
 གིས་ཞེས་པ་ལ་སྤྱ་མོའི་ངེས་པ་ནི་རྒྱུར་བ་ཡན་ལག་དུག་སྟེ་དེས་འཆི་བ་ལས་བསྐྱར་བར་བྱའོ།¹³¹ །ཞེས་པ་
 འདི་དག་གིས་བསྟན་ཏོ།

མདོར་ན་ནང་ལའི་དགས་ལ་ནས་དུག་ཅུ་བའི་བྱེད་ཀྱི་བར་རྒྱུད་རྩ་འགྲེལ་རྣམས་ཀྱིས། ད་

བར་གྱིས་བརྟན་པ་ལྟར་རང་ཉིད་ཡེ་ཤེས་ལཱ་འདེགས་ཉིད་གཙོ་བོ་བཅོམ་ལུན་འདས་དུས་ཀྱི་འཁོར་
ལོར་གསལ་བའི་ཐུགས་ཀ་ནས་སྒྲོམ་པའི་འོད་ཟེར་གྱིས་འགྲོ་བ་དུག་ན་གནས་པའི་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་བཀུག་ནས་དགྱིལ་འཁོར་དུ་བཅུག་པར་བསྒྲོམས་ལ། དེ་ནས་ཡང་ཐུགས་ཀའི་འོད་ཟེར་
གྱིས་རྣམ་སྒྲུབ་སོགས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཡབ་ཡུམ་རྣམས་བཀུག་ནས་རང་གི་སྤྱིང་གར་བཅུག་སྟེ་
ནས་རང་ཉིད་ཡབ་ཡུམ་སྒྲོམས་པར་ཞུགས་པའི་འདོད་ཆགས་ཆེན་པོའི་མེས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
ཡབ་ཡུམ་རྣམས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སུ་ཞུ་བར་གྱུར་པ་རང་གི་གསང་གནས་ཀྱི་དོ་རྗེ་ནས་སྒྲོམ་ཏེ་བྱང་
ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དེས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དབང་བསྐྱར་བར་བསྒྲོམ་པར་བྱའོ། །དེ་ནས་བྱང་ཆུབ་
ཀྱི་སེམས་ཀྱི་འོད་ཟེར་གྱིས་རེག་པའི་སེམས་ཅན་དེ་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཞལ་གསུམ་པ་དང་ཞལ་སྒྲ་
ཚོགས་པའི་ལྷ་ཤེས་རབ་དང་ཐབས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅན་མཚོགས་གི་དགའ་བའི་བདེ་བས་གང་བར་
བསྒྲོམ་པར་བྱའོ། །དེ་ནས་སེམས་ཅན་དེ་རྣམས་ལུས་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོའི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་
པར་སྐྱད་ཅིག་གིས་བརྟན་ལ་དེ་ནས་རིམ་གྱིས་གསལ་གདབ་པ་ནི་སེམས་ཅན་དེ་རྣམས་ཀྱི་སྤང་བོ་ལྷ་
གཤེགས་པ་ལྟ་དང་། ཁམས་ལྷ་ཡུམ་ལྟ་དང་། བྱི་ནང་གི་སྒྲེ་མ་ཆེད་བཅུ་གཉིས་སེམས་དཔལ་སེམས་
མ་བཅུ་གཉིས་དང་། ལས་དབང་ལྷ་ཁྲོ་བོ་ལྟ་དང་། ལས་དབང་གི་ཡུལ་ལྷ་ཁྲོ་མོ་ལྷ་སྟེ་ལྷ་སུམ་ཅུ་ཅ་
གཉིས་སུ་རང་རང་གི་ས་བོན་རྒྱ་ཡིག་ལ་རིམ་པ་བཞིན་ཨ་ཨ་རི་ཨུ་ཡི་ལྷ་སྤང་བྱ་དང་རིང་བོ་དང་། དེ་
རྣམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཡི་གེ་ལྷ་ཨོ་དང་བཅས་པ་དང་། འཕེལ་བའི་ཡི་གེ་ལྷ་ཨུ་དང་བཅས་པ་དང་། ཡ་
ཏར་བསྐྱར་བ་ལྷ་སྤང་བྱ་དང་རིང་བོ་རྣམས་ཐོག་ཏུ་ཞུགས་པ་རྣམས་ལས་བསྐྱེད། དེ་ནས་ལྷ་དེ་རྣམས་
རང་རང་གི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དུ་གཤེགས་པར་གྱུར་པར་སྒྲོམ་པ་ནི་སྤྱིང་རྗེའི་དབང་བསྐྱར་བ་སྟེ་འདི་
སངས་རྒྱས་པའི་དུས་ཀྱི་མཛོད་པ་དང་ཚོས་མཐུན་པར་སྒྲོམ་པ་ཡིན་གྱི་གཞི་དང་སྒྲིབ་པར་མི་མཛོད་དོ།

འདིའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདིར་གསལ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཚོགས་ནི་རྒྱ་ཡིག་སྟེ་ཤེས་པར་
བྱེད་པ་དེས་གང་གི་མིང་གི་གསལ་བྱེད་དང་བོ་གང་ཡིན་པ་དེས་དེ་ཐམས་ཅད་བྱའོ།¹⁹⁴ །ཞེས་
གསུངས་པའི་དོན་ནི་རྒྱ་ནི་གསལ་བྱེད་ཀྱི་དང་བོ་གང་ཐམས་པའི་ལུས་འགྱུར་གྱི་ཁ་བརྟེགས་པ་ཡིན་
ལ། དེ་ཡང་གསེལ་བྱེད་ཐོག་མཐའ་ཀླག་པ་ཡིན་པས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཐུན་མོང་དུ་དམིགས་

པར་བྱས་ནས་དབང་བསྐྱར་བ་ན་ཀླ་ཡིག་ས་བོན་རྩ་འབྱུར་བ་དང་། ལྷ་ཆུ་མས་ཀྱི་རང་མིང་གི་གསལ་
བྱེད་དང་པོས་ཀྱང་ས་བོན་རྩ་འབྱུར་ཞིང་། གང་ཟག་གྱེ་བྲག་པ་ལ་དབང་བསྐྱར་ན་ཡང་གང་ཟག་གང་
ཡིན་པ་དེའི་མིང་གི་གསལ་བྱེད་དང་པོས་ས་བོན་བྱ་བའི་དོན་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ས་ཡིག་པ་ཡིག་རྩ་ལུས་
འབྱུར་ཚུ་ལ་རི་ལྟ་བུ་སྟུམ་ན། དེ་ནི་ཀ་ཡིག་ལས་པ་ལོ་ལྷོ་ས་ཡིག་པ་ལོ། །ཞེས་པ་ལྟར་ས་ཡིག་པ་ཡིག་
རྩ་བསྐྱར་ཏེ་ཀ་མོག་མེད་སའི་སྟེང་རྩ་དང་ས་པས་ཀླར་འབྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །ཡང་རྒྱས་པར་བྱེད་ན། ཡང་
ནི་རྒྱས་པར་ཏེ་ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་སེམས་བསམས་ཅན་རང་གི་ཐུགས་ཀྱི་པ་བཅུག་པ་བྱང་ཚུབ་
ཀྱི་སེམས་སུ་ལྷ་བ་ཡུམ་གྱི་གསང་བར་སྟོོས་པ་སེམས་ཅན་རང་རང་གི་མིང་གི་དང་པོའི་གསལ་བྱེད་ས་
བོན་རྩ་འབྱུར་པ་ལས་ལྷ་མོ་མོར་བསྟེན་དེ། དེ་ནས་སྤར་བཞིན་རྩ་བསྟོོས་པར་བྱའོ། །དེ་ནས་ས་ཀྱིས་
མངལ་རྩ་ལུས་འབྱུང་བ་དང་ཆོས་མཐུན་པ་རྣམ་པ་ལྟས་མངོན་པར་བྱང་ཚུབ་པ་དགྱིལ་ལའོར་རྒྱལ་
མཆོག་སྐྱེ་དོ་རྗེ་བསྟེན་པའི་ཡན་ལག་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

གཉིས་པ་གསུང་དོ་རྗེ་ཉིར་སྐྱབ་ཀྱི་ཡན་ལག་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ལྷི་ལོ་ལ་རྩ་བཅས་ཏེ་ལས་དབང་རང་གི་བྱ་བ་ལ་འཇུག་པ་དང་ཆོས་མཐུན་པར་
ལས་རྒྱལ་མཆོག་སྟོོས་པ་གསུང་དོ་རྗེ་ཉིར་སྐྱབ་ཀྱི་ཡན་ལག་བཤད་པ་ལ་དུག ལྷ་བ་ལ་སྐྱས་སྐྱལ་བ།
དེ་ལས་བཞེངས་ཏེ་དགྱིལ་ལའོར་སྟོོ་བ། དེ་ལ་ཡེ་ཤེས་པ་དགུག་གཞུག་བྱ་བ། དེ་ལ་རིགས་ཀྱིས་རྒྱས་
གདབ་པ། སྐྱ་གསུང་ཐུགས་བྱིན་གྱིས་བརྟུང་བ། དེ་དག་གི་རྣམ་དག་སྟོོས་པའོ། །

ལྷ་བ་ལ་སྐྱས་སྐྱལ་བ།

དང་པོ་ནི་དེ་ཡང་མངལ་གྱི་སྐྱ་བ་དགུ་པ་རྫོགས་པའི་རྩ་དེར་མངལ་གྱི་ལུས་རྫོགས་ཀྱང་
དགྱིལ་ལའོར་ལྷའི་རྒྱང་རམ་སྟོག་ཐུང་སོགས་རྒྱང་བཅུ་ནང་རྩ་བཅིངས་ཏེ་སྟེང་ལོག་གི་སྟོོ་ལས་འབྱུང་

འཇུག་མི་བྱེད་པར་རྒྱུད་དབུ་མའི་ནང་དུ་སློག་གི་དབྱུག་པ་ལྟར་གནས་པ་ལས་སྒྲ་བ་བཅུ་བ་མིད་པའི་
 ཡན་ལག་གི་སྒྲ་བ་ལ་རྒྱུད་ནམས་སྟེང་གི་སྒྲོ་ལ་འབྱུང་འཇུག་བྱེད་པའི་སྒྲོ་ནས་རག་གི་བྱ་བ་རྫོགས་པར་
 བྱེད་པ་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་དབང་པོ་སོ་སོའི་སྒྲོ་ནས་སྤྱི་རེ་ལ་གྱི་ཡུལ་རྣམས་ལོངས་སྤྱོད་པ་དང་།
 ལོ་བཅུ་དུག་དང་བཅུ་གཉིས་གྱི་མཐར་ཁམས་འབྱུང་བའི་བདེ་བ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པའི་དོན་དུ་ནང་གི་
 འབྱུང་བ་བཞིའི་རྒྱུད་གཞིས་པའི་སྒྲོ་ནས་སྤྱི་རེ་ལ་དུ་བཅའ་བའི་དོན་དུ་བསྐྱེད་པ་དང་མཐུན་པར་གཙོ་བོ་
 ཡབ་ཡུམ་རྣམས་ཐིག་ལའི་ངོ་བོར་བྱ་བ་ལས་འབྱུང་བཞིའི་རང་བཞིན་གྱི་ལྷ་མོ་བཞིས་བཞེངས་པར་
 བསྐྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་གཙོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་རྣམས་ཀྱི་པའི་ཚུལ་ནི་འབྲེལ་ཆེན་ལས། ལྷ་ལ་ལྟེ་བ་དང་
 གཙུག་ཏྲར་གྱི་ཨ་མ་རྩུ་དྲིའི་ལམ་དུ་རྟོ་ཡིག་ཐོག་མ་ཐ་མར་བཀོད་དེ་དེ་ནས་དབུལ་བར་སྒྲུ་དོ་རྩེ་མི་དང་
 མཁྱིན་པར་གསུང་དོ་རྩེ་ལྷ་དང་སྟིང་གར་བྱགས་དོ་རྩེ་རྩེ་དེ་ལྟར་སྒྲུ་གསུང་བྱགས་ཡང་དག་པར་བྱུང་
 བ་སྒྲ་བ་དང་ཉི་མ་དང་སྒྲུ་གཅན་གྱི་མཆན་ཉིད་དོ།^{༡༩} །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་མངལ་དུ་སྒྲུ་གསུང་
 བྱགས་ཡང་དག་པར་འབྱུང་བ་སྒྲ་ཉི་མ་གཅན་གྱི་རྩ་རོ་རྒྱུད་དབུ་མ་གསུམ་དང་ཆོས་མཐུན་པར་རང་
 ཉིད་གཙོ་བོར་གསལ་བའི་དབུལ་བར་ཨོ་མཁྱིན་པར་ལྷ་མཁྱིན་གར་རྩེ་དང་ལྟེ་བ་དང་གཙུག་ཏྲར་གྱི་
 ཨ་མ་རྩུ་དྲིའི་ནང་དུ་རྟོ་ཡིག་རེ་རེ་བཀོད་དོ།

ཡང་འབྲེལ་ཆེན་ལས། ལྟེ་བར་རྟོ་ཡིག་ཡེ་ཤེས་གྱི་འོད་ཟེར་གྱིས་ཀྱེ་བ་བདེ་མཉམ་པ་དྲུ་ལ་
 བྱི་སྒྲུ་གསུང་བྱགས་གྱི་དོ་རྩེ་སྟེ་དེ་ནི་ཤེས་རབ་ཆགས་པས་ཀྱེ་བ་བདག་དོ་རྩེ་ཅན་ཡང་ཞེས་པ་ཡང་
 ཡིག་གིས་ཤེས་རབ་དང་ལྷན་ཅིག་རི་བོང་འཛིན་པ་བཞིན་དུ་རྣམ་པར་བལྟས་ནས།^{༢༠} ཞེས་གསུངས་
 པ་ལྟར་ཤེས་རབ་ཡུམ་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པའི་ཆགས་པ་ཆེན་པོས་ལྟེ་བའི་རྟོ་ཡིག་གཏུམ་མོའི་མེ་
 འབར་བའི་ཡེ་ཤེས་གྱི་འོད་ཟེར་གྱིས་དོ་རྩེ་གསུམ་གྱི་རང་བཞིན་གཙོ་བོ་ཀྱེ་བ་བདག་དོ་རྩེ་འཆང་བདེ་
 མཉམ་སྟེ་བདེ་བ་ཆེན་པོ་ཉམས་སུ་སྦྱོང་བའི་སྒྲོ་ནས་རི་བོང་འཛིན་པ་སྒྲ་བ་ལྷ་བྱུང་བྱང་ཚུབ་སེམས་གྱི་
 ཐིག་ལའི་ངོ་བོར་བྱ་བར་བྱུང་དོ། །གཙོ་བོ་ཉིད་དུ་མ་ཟད་ཡང་ཡིག་གིས་ཤེས་རབ་མ་སྒྲ་ཆོགས་ཡུམ་
 རུས་མ་རྣམས་དང་བཅས་པ་ཡང་གཙོ་བོ་དང་ལྷན་ཅིག་དུ་བྱ་བར་བྱུང་དོ།

རེ་མར་ཁ་བ་ལ་གསུམ་བསྐྱེད་ཚུལ་ནི། དེ་ཡང་གྲུས་སྒྲུལ་བ་པོའི་ལྷ་མོ་བཞི་ནི་མངལ་ན་

གནས་པ་ཕྱི་རོལ་དུ་བཅའ་བའི་ཕྱིར་སྐྱུལ་བའི་དགྲིལ་ལོར་བཞིན་རྒྱུ་དང་ཚུལ་མཐུན། ལྷོ་པ་བཞིན་
 དགྲིལ་ལོར་ལ་འགོད་པའི་སྐྱུན་མ་ལྷ་མ་གྱི་གོས་དཀར་མོ་སྒྲོལ་མ་རྣམས་ཏེ་དེ་རྣམས་ཀྱང་རིམ་པ་
 བཞིན་ས་ཆུ་མེ་རྒྱུད་གི་ཁམས་པ་དང་། བཏང་སྒྲོམས་དང་དགའ་བ་དང་སྤྱིར་རྗེ་དང་བྱམས་པ་རྣམས་
 གྱི་རང་བཞིན་ཡིན་ནོ། །དེ་རྣམས་ཀྱིས་སྐྱུས་བསྐྱུལ་བར་བྱ་བའི་གཞི་གཙོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་ཞུ་བ་ཐིག་ལའི་
 རོ་བོར་གནས་པ་ནི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། མི་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་ཞུགས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་
 སད་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་དོན་དུ་སྐྱུལ་བར་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་གྱི་སྤྲད་དུ་སྐྱུན་མ་
 ལ་སོགས་པའི་ལྷོ་པ་རྣམས་རིག་པར་བྱའོ།^{༡༩} །ཞེས་གསུངས་པ་ལྷ་པོ་མངལ་གྱི་ཁྲ་བ་བདུན་པ་ནས་
 མི་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་ཞུགས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མངལ་ནས་བཅའ་ཁ་མའི་བར་དང་ཚུལ་
 མཐུན་ནོ།།

དེ་ལྷ་པོ་ཞུ་བ་ལས་བསྐྱུལ་བའི་ཆུལ་དངོས་ནི་འགྲེལ་བར་བྱངས་པའི་ཙ་ཁྱུད་གྱི་ཆོགས་
 སུ་བཅད་པ་རྣམས་ཏེ། དེ་ཡང་སྐྱུན་མ་གཙོ་བོ་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་རྟོ་རྗེ་བསྐྱུལ་བ་ནི།
 སྐྱུན་མ་བདག་ནི་འགྲོ་བའི་ཡུམ། རྣལ་འབྱོར་པ་ཡི་རྒྱ་མཐུན་གནས། །བདག་གི་དགྲིལ་ལོར་
 རང་བཞིན་གྱིས། །དུས་ལོར་བཞེངས་ལ་བདག་འདོད་མཛོད།^{༢༠} །ཅིས་པ་སྟེ། དེ་དག་གི་དོན་ནི་
 ས་ཁམས་དག་པའི་རོ་བོ་སྐྱུན་མ་བདག་ནི་སྟེ་འགྲོ་རྣམས་ལ་འཇགས་པའི་ཡེ་ཤེས་སྟེད་པའི་ཡུམ་སྟེ་
 སྐྱུན་མ་བདག་གི་རྒྱུད་ས་རྒྱུད་རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱི་ཉྩེ་བའི་རྒྱ་རྒྱུ་བཅུངས་ཏེ་མི་གཡོ་བར་བྱས་པ་
 ལས་རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་ཁུ་བ་ཞོར་བྱ་ནས་ཉྩེ་བར་བྱོན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་བདེ་བ་ཆེན་པོར་
 གནས་ལ། དེས་ན་ཡེ་ཤེས་རྟོ་རྗེའི་རང་བཞིན་དུས་ལོར་བྱེད་ཁུ་བའི་རོ་བོ་ལས་བཞེངས་ལ་ཡེ་ཤེས་
 གྱི་དགྲིལ་ལོར་གྱི་ལྷ་སྒྲོ་བ་བདག་གི་འདོད་པ་བཞིན་མཛོད་ཅིག་ཅིས་པའོ། །སྐྱ་མ་གྱིས་སྐྱུ་རྟོ་རྗེ་
 བསྐྱུལ་བ་ནི།

སྐྱ་མ་གྱི་བདག་སྤྱིར་མོ་སྟེ། རྣལ་འབྱོར་པ་ཡི་རྣམ་སྤྲིན་གནས། །བདག་གི་དགྲིལ་ལོར་
 རང་བཞིན་གྱིས། །དུས་ལོར་བཞེངས་ལ་བདག་འདོད་མཛོད།^{༢༠} །ཅིས་པའི་དོན་ནི་རྒྱ་ཁམས་དག་
 པའི་རོ་བོ་སྐྱ་མ་གྱི་བདག་རྣལ་འབྱོར་པ་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་སྐྱུལ་པ་ཅན་དུ་སྒྲོན་པས་སྤྱིར་མོ་སྟེ་དེ་ཉིད་

ནལ་འབྱོར་པའི་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་ཁུ་བ་ཆུའི་ཁམས་སྤྱིང་གར་བྱོན་པའི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་རྣམས་སྤྱིན་གྱི་འབྲས་བུར་གནས་སོ། །དེ་ནི་མུ་མ་གྱི་བདག་གི་ཁམས་ཆུའི་རང་བཞིན་གྱིས་སྤྱིང་གར་རྒྱང་མི་གཡོ་བར་བཅིངས་པའི་མཐུ་ལས་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་གསུང་དོ་རྗེའི་རང་བཞིན་དུས་གྱི་འཁོར་ལོ་ཁུ་བ་ལས་བཞེངས་ཏེ་ཆུའི་ཁམས་གྱི་རིགས་གྱི་ལྷ་སྟོ་བ་བདག་གི་འདོད་པ་བཞིན་མཛོད་ཅིག་ཅས་པའོ།

གོས་དཀར་མོས་གསུང་དོ་རྗེ་བསྐལ་བ་ནི། གོས་དཀར་མོ་བདག་ལུ་མོ་སྟེ། རྣལ་འབྱོར་པ་ཡི་སྟེས་བུར་གནས། །བདག་གི་དགྱིལ་འཁོར་རང་བཞིན་གྱིས། །དུས་ལམོར་བཞེངས་ལ་བདག་འདོད་མཛོད།^{༡༩} །ཅེས་པའི་དོན་ནི་མེ་དག་པའི་ངོ་བོ་གོས་དཀར་མོ་བདག་ཡོན་ཏན་འཛོལ་བའི་ལུ་མོ་སྟེ། དེ་ཉིད་རྣལ་འབྱོར་པའི་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་ཁུ་བ་མེའི་ཁམས་མགྱིན་པར་བྱོན་པའི་བདེ་ཆེན་སྟེས་བུ་བྱེད་པའི་འབྲས་བུར་གནས་སོ། །དེ་ནི་གོས་དཀར་མོ་བདག་གི་ཁམས་མེའི་རང་བཞིན་གྱིས་མགྱིན་པར་རྒྱང་མི་གཡོ་བར་བཅིངས་པའི་མཐུ་ལས་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་གསུང་དོ་རྗེའི་རང་བཞིན་དུས་གྱི་འཁོར་ལོ་ཁུ་བ་ལས་བཞེངས་ལ་བདག་གི་འདོད་པ་མེའི་རིགས་གྱི་ལྷ་སྟོ་བ་མཛོད་ཅིག་ཅས་པའོ།

སྟོལ་མས་སྟགས་དོ་རྗེ་བསྐལ་བ་ནི། སྟོལ་མ་བདག་ནི་ཆ་མོ་སྟེ། རྣལ་འབྱོར་པ་ཡི་དྲི་བུལ་གནས། །བདག་གི་དགྱིལ་འཁོར་རང་བཞིན་གྱིས། །དུས་ལམོར་བཞེངས་ལ་བདག་འདོད་མཛོད།^{༢༠} །ཅེས་པའི་དོན་ནི་རྒྱང་ཁམས་དག་པའི་ངོ་བོ་སྟོལ་མ་བདག་ནི་སྤྱིང་གར་ཁུ་བ་བཅིངས་པའི་ཁྲིང་མོ་ལས་བྱུང་བའི་ཆ་མོ་སྟེ། དེ་ཉིད་རྣལ་འབྱོར་པའི་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་ཁུ་བ་མགྱིན་པ་ནས་སྤྱི་བོར་བྱོན་པའི་བདེ་ཆེན་དྲི་བུལ་ཏེ་བུལ་བའི་འབྲས་བུར་གནས་སོ། །དེ་ནི་སྟོལ་མ་བདག་གི་ཁམས་རྒྱང་གི་རང་བཞིན་གྱིས་སྤྱི་བོར་རྒྱང་མི་གཡོ་བར་བཅིངས་པའི་མཐུ་ལས་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་སྟགས་དོ་རྗེའི་རང་བཞིན་དུས་གྱི་འཁོར་ལོ་ཁུ་བ་ལས་བཞེངས་ལ་བདག་གི་འདོད་པ་རྒྱང་གི་རིགས་གྱི་ལྷ་རྣམས་སྟོ་བར་མཛོད་ཅིག་ཅས་པའོ།

འོན་ཏེ་བྱང་མེམས་སྤྱི་བོར་བྱོན་པའི་བདེ་ཆེན་བུལ་འབྲས་སུ་རི་ལྷར་འོང་སྟུང་ན། དེ་ནི་ཆུལ་གཞན་དང་མི་འདྲ་བར་སངས་རྒྱས་པའི་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་ཆེན་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱར་བཤད་པ་དང་ཆ་འདྲ་བས་སྟོན་མེད་དོ། །ཐུན་མོང་དུ་བསྐལ་བ་ནི། སྟོང་པའི་དགྱིལ་འཁོར་ཉམས་ཐུང་ནས། །སྟེ་

གསུང་ཐུགས་ཀྱི་དགྱིལ་འཁོར་ནི། །འགྲོ་བ་གདོན་པའི་བསམ་པ་ཡིས། །འགྲོ་བའི་མགོན་པོ་སྟོ་
བར་མཛོད།^{༡༤༩} །ཅེས་གསུངས་ཏེ་དེའི་དོན་ནི་སྟོང་པ་ནམ་མཁའི་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་རང་བཞིན་
ཁུ་བའི་རོ་བོར་ཁུ་བའི་བདེ་བ་ཉམས་སུ་སྦྱང་ཞིང་མངོན་དུ་མཛད་ནས་ནི་འགྲོ་བ་སེམས་ཅན་
ནམས་འཁོར་བ་ལས་གདོན་པའི་བསམ་པ་བཅེ་བ་ཆེན་པོ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བ་ཡིས་སྟུ་གསུང་ཐུགས་
ཀྱི་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྷ་ཆོགས་ནམས་ནི་འགྲོ་བ་སྟུག་བསྐྱལ་ལས་སྟོབ་པའི་མགོན་པོ་ཁྱོད་ཀྱིས་
སྟོ་བར་མཛོད་ཅིག་ཅེས་བྲུས་བསྐྱལ་ལོ།

བྲུས་བསྐྱལ་གྱི་སྐབས་འདིར་འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདིར་བསྐྱལ་བ་ནམ་པ་གཉིས་ཏེ་
གཅིག་ནི་སྟོག་རྫོགས་པའི་སྟངས་དུ་ཡིན་ལ་གཉིས་པ་ནི་ལོ་བཅུ་དུག་གི་མཐར་བདེ་བ་རྫོགས་པའི་
སྟངས་དུ་ལོ།^{༡༥༠} །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ལ་མཁས་ རྩེ་ལྷ་སྐར། བ་དག་འདི་སྟངས་གསུང་སྟེ། འདིར་བྲུས་
བསྐྱལ་བ་གཉིས་ཏེ་གཅིག་སྟོག་རྫོགས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པ་དང་། གཅིག་བདེ་བ་རྫོགས་པའི་ཆེད་དུ་
ཡིན་པར་གསུངས་པས་ཐིག་ལའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་མཐར་ཡང་བྲུས་བསྐྱལ་བ་དགོས་པར་མངོན་མོད་ཀྱི་
སྟོན་གྱི་སྐྱ་མ་ནམས་བསྐྱལ་བ་དང་པོ་འདི་ལས་མི་མཛད་དོ།^{༡༥༡} །ཞེས་གསུང་ཡང་། འདིར་བསྐྱལ་བ་
ནམ་པ་གཉིས་ཏེ་ཞེས་སྟོགས་ཀྱི་དོན་ནི་གཞི་ལ་བསྐྱལ་བ་ནམ་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི་སྟོག་གྱི་
རོལ་དུ་རྒྱ་བ་རྫོགས་པའི་སྟངས་དུ་མངལ་ན་གནས་པ་མངལ་གྱི་ཕྱི་རོལ་དུ་བསྐྱལ་བ་དང་། བསྐྱལ་
བ་གཉིས་པ་ནི་མངལ་ནས་བཅས་ཏེ་ལོ་བཅུ་དུག་ལོན་པའི་མཐར་ཁམས་འཁོ་བའི་བདེ་བ་རྫོགས་
པའི་སྟངས་དུ་ཁུ་བ་དབང་པོའི་སྟོར་བསྐྱལ་བ་ཡིན་ལ། གཞིའི་བསྐྱལ་བ་དང་པོ་དང་ཆོས་མཐུན་
པར་ཁུ་བ་བྲུས་བསྐྱལ་དང་། གཞིའི་བསྐྱལ་བ་གཉིས་པ་དང་ཆོས་མཐུན་པར་དགའ་བ་ལ་དམིགས་
པའི་ཐིག་ལའི་དང་སྐྱ་མོའི་རྣལ་འབྱོར་སྟོན་པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལྟར་སྟོན་པའི་ཆེ་གཙོ་བོ་ཁུ་བ་མེད་པས་
ཁུ་བ་བྲུས་བསྐྱལ་མི་དགོས་པ་ལ་དགོངས་ནས་སྟོན་གྱི་སྐྱ་མ་ནམས་བསྐྱལ་བ་དང་པོ་འདི་ལས་མི་
མཛད་པ་ཡིན་ནོ།

དེ་ལས་བཞེངས་ཏེ་དགྱིལ་འཁོར་སྒྲོ་བ།

གཉིས་པ་དེ་ལས་བཞེངས་ཏེ་དགྱིལ་འཁོར་སྒྲོ་བ་ལ་གཉིས། ལུ་བ་ལས་གཙོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་
ནམས་ཀྱི་སྒྲུང་བཞེངས་པ་དང་། དེ་ནས་དགྱིལ་འཁོར་སྒྲོ་བའོ།

དང་བོ་ནི། དེ་ལྟར་ལྟ་མོ་བཞིས་སྒྲུས་བསྐལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས། སྟོང་པ་ཉིད་ལ་རབ་རྩ་
ལྷགས་བའི་བཙོམ་ལྡན་འདས་རབ་རྩ་སྐད་བར་གྱུར་ཏེ་འགྲོ་བ་མཐའ་དག་སྒྲུ་མ་ལྟ་བུར་གཟིགས་ནས་
ཁུ་བ་རྒྱ་བ་ལུ་བ་དེ་ལས་རྩྭ་ཡིག་སྟོན་པོ་དང་། དེ་ལས་དོ་རྩེ་སྟོན་པོ་ཅེ་ལུ་བ་དང་། དེ་ཡོངས་སུ་གྱུར་
བ་ལས་གཙོ་བོ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ནམ་པ་ཅན་མི་བསྐྱེད་པའི་རོ་བོར་གྱུར་བ་དེ་ལྟར་ཡིན་པ་མཆོན་
པའི་དོན་དུ་མི་བསྐྱེད་པའི་ཅོད་པན་ཅན་ལ་དོ་རྩེ་དབྱིངས་ཀྱི་དབང་ལྷག་མ་སྒྲ་ཆོགས་ཡུམ་གྱིས་^{༡༤} ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་དོ་རྩེ་དབྱིངས་ལྷག་མའི་རོ་བོར་གྱུར་པའི་སྒྲ་ཆོགས་ཡུམ་གྱིས་འབྱུང་བ་དང་། ལུས་མ་
ནམས་བསྐྱེད་པ་དེ་ནས་ལྟ་གཞན་ནམས་སྒྲོ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་དགྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་གི་གཙོ་བོ་
རྒྱ་དོ་རྩེ་འཛིན་པ་དོ་བོ་མི་བསྐྱེད་པ་དང་། ལས་རྒྱལ་མཆོག་གི་གཙོ་བོ་དོ་རྩེ་འཛིན་པ་དོ་རྩེ་སེམས་
དཔར་ཁ་ཅིག་བཞེད་ཀྱང་། རྒྱ་དོ་རྩེ་འཛིན་པ་དོ་བོ་དོར་སེམས་ཡིན་པར་རྒྱུད་འགྲེལ་ལས་གསུངས་པ་
གོང་དུ་བྲངས་ཟིན་ཅིང་། འབྲས་སུ་དོ་རྩེ་འཛིན་པ་དོ་བོ་མི་བསྐྱེད་པ་ཡིན་པ་དང་། འདིའི་ཡུམ་རོ་བོ་དོ་
རྩེ་དབྱིངས་ལྷག་མ་ཡིན་པ་ནི་གཙོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་དམ་ཆོག་པ་ལ་ཡེ་ཤེས་པ་རོ་མཉམ་པ་འཆད་པའི་
འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདི་ལ་བསྐྱེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་དག་ལ་ནམ་པར་ཤེས་པ་ནི་
ནམ་མཁའ་དང་བཅས་ཞེས་པ་དོ་རྩེ་དབྱིངས་ཀྱི་དབང་ལྷག་མ་དང་ལྡན་ཅིག་སྟིང་པོའི་བསྐྱར་ཞེས་པ་
བདེ་བ་ཆེན་པོ་ལ་མའི་སྟེང་དུ་སྟེ་རྒྱ་བ་དང་ཉི་མ་དང་སྐྱ་གཅན་ནམ་དུས་མའི་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་སྟེང་དུ་
དམ་ཆོག་སེམས་དཔའ་དང་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་རོ་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་འབྱུར་རོ།^{༡༥} ཞེས་གསུངས་
པའི་ནམ་པར་ཤེས་པ་ནི་ཞེས་པ་ནམ་ཤེས་ཀྱི་རོ་བོ་མི་བསྐྱེད་པ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་ནམ་ཁང་
གཞན་རིགས་ལ་འབྱུང་དགོས་པར་གསུངས་པ་དང་འགལ་པའི་སྟོན་སྟོང་བའི་ཚུལ་ནི་གོང་དུ་བཤད་
ཟིན་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ལྟར་སྒྲུས་བསྐལ་བ་ལས་གཙོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་ནམས་ཀྱི་སྒྲུང་བཞེངས་པ་ནི་སྒྲུང་གཞི་

མངལ་ན་གནས་པ་མྱི་རོལ་དུ་བཅས་པ་དང་ཆོས་མཐུན་ནོ།།

གཉིས་པ་དེ་ནས་དགྲིལ་ལའོར་བ་སྟོ་བ་ནི། འདི་ལ་ཁ་ཅིག་ ཡེ་ཤེས་དང་ཐུགས་དང་
གསུང་དང་སྒྲིའི་དགྲིལ་ལའོར་ནམས་སྟོས་ཏེ་ལྟ་སོ་སོ་ལ་ཞུགས་པར་བསམ་པར་བྱའོ། །ཞེས་ལྟ་ནམས་
ཡུམ་གྱི་བདུ་ལས་སྟོས་ནས་དགྲིལ་ལའོར་རྒྱལ་མཆོག་གི་སྐབས་སུ་སྟོས་པའི་ལྟ་རྟེན་གྱི་དགྲིལ་ལའོར་
ལ་གནས་པ་ནམས་ལ་ཞུགས་པར་སྟོས་པ་ཡིན་པར་བཞེད་དོ། །དེ་ནི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། དམ་ཆོག་གི་
དགྲིལ་ལའོར་གྱི་དོན་དུ་^{༡༥} ཞེས་ལས་རྒྱལ་མཆོག་གི་ལྟ་སྟོས་པ་ནམས་དམ་ཆོག་གི་དགྲིལ་ལའོར་དུ་
གསུངས་པ་དང་འགལ་ཞིང་། གཞན་ཡང་འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་ལྟར་དགྲིལ་ལའོར་རབ་ཏུ་སྟོ་བ་དག་
ཀྱང་རོ། །ཀྱང་ཡིག་གིས་སྟོན་བཞིན་ཞེས་པའོ།^{༡༥} །ཞེས་གསུངས་པ་འདིས་ཀྱང་སྐབས་འདིའི་ལྟ་སྟོ་
རྒྱལ་དགྲིལ་ལའོར་རྒྱལ་མཆོག་དང་འདྲ་བར་གསུངས་པས་གཞིན་དོ།།

དེས་ན་གཙོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་ཞུས་མ་ནམས་དང་བཅས་པ་དགྲིལ་ལའོར་རྒྱལ་མཆོག་གི་སྐབས་
སུ་བསྐྱེད་ཟིན་པའི་རྗེས་སུ། འགྲེལ་ཆེན་ལས། ཤེས་རབ་དང་ཐབས་སྟོམས་པར་ཞུགས་པས་དགྲིལ་
ལའོར་ལྔའི་རང་བཞིན་གྱི་སངས་རྒྱས་ནམ་མཁར་གནས་པ་ཡུ་རོ་དང་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་ལ་
སོགས་པའི་རང་བཞིན་གྱིས་དམ་ཆོག་གི་དགྲིལ་ལའོར་གྱི་དོན་དུ་རང་གི་ལུས་ལ་བཅུག་སྟེ་ཤེས་རབ་
གྱི་བདུ་ར་ཐུགས་གྱི་རང་བཞིན་ཡི་གེ་སོ་སོ་ནམས་སོ།^{༡༥} །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་གཙོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་
སྟོམས་པར་ཞུགས་པའི་དགའ་བའི་སྐྱས་དགྲིལ་ལའོར་ལྔའི་རང་བཞིན་གྱི་སངས་རྒྱས་གཤེགས་པ་
གཤེགས་མ་ནས་འདོད་མ་དང་མྱིར་འདོད་མ་ནམས་གྱི་བར་སྐྱར་སྟོས་པ་དགྲིལ་ལའོར་ལ་འཁོད་པ་
ཐམས་ཅད་སྟུན་དངས་ཏེ་རང་གི་རྟེན་གྱི་ནམ་མཁའ་ལ་བཞུགས་པ་ནམས་སུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་ལ་
སོགས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་དམ་ཆོག་གི་དགྲིལ་ལའོར་གྱི་དོན་དུ་རང་གི་ལུས་ལ་ཞུགས་པ་ཆགས་པ་ཆེན་
པོའི་མེས་ཞུབ་ཡུམ་གྱི་བདུ་ར་སྟོས་པ་ནམས་ལྟ་སོ་སོའི་ས་བོན་དང་། དེ་ལས་ལྟ་སོ་སོའི་ཐུག་མཆོན་
དང་། དེ་ལས་ལྟ་སོ་སོ་བསྐྱེད་པ་ཡུམ་གྱི་བདུ་ལས་སྟོས་ཏེ་རྟེན་གྱི་དགྲིལ་ལའོར་ལ་འཁོད་པ་དགྲིལ་
ལའོར་རྒྱལ་མཆོག་གི་སྐབས་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་བྱེད་དགོས་པ་ནི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་ནས་བདུ་ལ་སྟོན་

བཞིན་དུ་^{༡༧} ཞེས་སོགས་ཀྱིས་གསལ་བར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།

དེ་ལྟར་ལས་རྒྱལ་མཆོག་གི་འཁོར་གྱི་ལྷ་སྟོ་བ་ནི་བྱིས་པ་མངལ་ནས་བཅས་མ་ཐག་སྟེ་མའི་
 ཆོས་གོས་འཛིན་པའི་ལུས་རྫོགས་པའི་རྣམ་པར་བྱི་རོལ་དུ་གསལ་བར་སྒྲུབ་སྟེ་དུ་ཞིང་ཁམས་ལྷའི་རྒྱུ་
 རམ་སྟོག་འཛིན་སོགས་རྒྱུ་བཅུ་ཕྱིར་སྟོ་བ་དང་ཆོས་མཐུན་པར་འགྲེལ་ཆེན་ལས་གསལ་བར་གསུངས་ཏེ།
 དེ་ཡང་འགྲེལ་ཆེན་ལས། སྤར་བཞིན་དུ་སྤར་ཡང་ཤེས་རབ་གྲུབས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཐུགས་དང་གསུང་
 དང་སྒྲུའི་ཆོས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་རབ་ཏུ་སྟོ་བར་བྱ་སྟེ་སྟེས་པའི་བྱིས་པ་རབ་ཏུ་སང་བ་དུ་བར་བྱེད་པའི་
 ཕྱིར་རོ་^{༡༨} ཞེས་དང་། ཡང་། དེ་ལྟར་དཀྱིལ་འཁོར་རབ་ཏུ་སྟོ་བ་དག་བྱུང་ངོ་། །ཀྱང་ཡིག་གིས་སྟོན་
 བཞིན་ཞེས་པའོ། །བྱིས་པ་མངལ་ནས་འབྱུང་བའི་དུས་སུ་སྟོག་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུ་བཅུ་ཕྱེད། སྟོབ་མ་
 རྣམས་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་འཇུག་པའི་དུས་སུ་མེ་ཏྲག་འཐོར་ངོ་། །གཙུག་པོ་མངལ་གྱི་སྟེ་མའི་གོས་འཛིན་པ་
 བྱིས་པ་ཞེས་པའི་རྣམ་པར་དག་པས་ལྷའི་དམ་ཆོག་གི་དཀྱིལ་འཁོར་རྫོགས་པའོ། ^{༡༩} ། ཞེས་སོགས་
 གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གསལ་བར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་། བར་དུ་དཀྱིལ་འཁོར་ལྷ་འབབ་པའི་
 དོན་དང་ཞེས་པ་འདིས་ཀྱང་ཆོས་མཐུན་གྱི་ཡུལ་དང་སྤྱང་གཞི་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།

ཡེ་ཤེས་པ་དགུག་གཞུག་བྱ་བ།

གསུམ་པ་དེ་ལ་ཡེ་ཤེས་པ་དགུག་གཞུག་བྱ་བ་ནི། འདོད་མ་དང་ཕྱིར་འདོད་མ་སྟོས་ཟིན་
 པའི་རྗེས་སུ་ཡེ་ཤེས་པ་དགུག་གཞུག་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་ཡེ་ཤེས་པ་དགུག་པ་ནི་དོ་རྗེ་ཤུགས་ཀྱིས་བྱེད་ལ། དེ་
 ཡང་དོ་རྗེ་ཤུགས་ནི། དབུ་མའི་སྟོག་རྣམ་པར་དག་པས་དོ་རྗེ་ཤུགས་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
 རྒྱུ་དག་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་ལ། དེ་ནི། འོད་ཟེར་སྟོན་པོ་ཞེས་སོགས་སྒྲུབ་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ནས་བཤད་
 པའི་སྒྲུ་མདོག་ཞལ་བྱག་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་དུ། རྒྱུ་ཡིག་དོ་རྗེའི་སྒྲུལ་བ་^{༢༠} ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་
 རྒྱུ་ལས་དོ་རྗེ་དང་དེ་ལས་སྟེད་ཅིང་དེ་ཡང་། ཤེས་རབ་དང་ཐབས་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་^{༢༡} ཞེས་གསུངས་
 པ་ལྟར་ཤེས་རབ་ཡུམ་དང་ཐབས་ཡུམ་མཉམ་པར་སྤྱར་བ་ལས་བྱུང་བ་ཡུམ་གྱི་བདུ་ལས་སྟོ་

བཡིན་ལ། ཡང་འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདིར་བྱིས་པ་སྦྱོར་བའི་དབྱ་མའི་སྒྲིག་འབྲུང་བ་ནི་འོད་ཟེར་སྒོན་
པོ་ལྟེ་དེའི་འབྲུང་བས་དབང་པོ་རྣམས་རབ་རྒྱས་དེ་ཅིར་བྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་རྣམས་ལ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དུག་
པོ་རྣམས་འཇུག་པ་ནི་ནང་དུ་ལོ།^{༡༤} །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དོ་རྩེ་ལྷགས་སྒྲོ་བ་ནི་བྱིས་པ་སྦྱོར་མ་ཐག་
དབྱ་མ་ནས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུད་དུག་རྒྱུ་ཤེས་ཀྱིས་ཀྱིས་པའི་དབང་ཤིས་དབང་པོ་རྣམས་སང་ནས་
ཕྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་རྣམས་ལ་རྣམ་ཤེས་དུག་འཇུག་པ་དང་ཆོས་མཐུན་ནོ།།

དེ་ལྟར་སྦྱོར་བའི་དོ་རྩེ་ལྷགས་དེ་ཡང་^{༡༥} འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་ནས་ལྟེ་བའི་བརྒྱ་ལས་ཕྱི་
རོལ་དུ་འབྲུང་བའི་སྒྲིག་གིས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དངོས་པོ་རྣམས་བཀུག་ནས་སྤྲར་ཡང་ལྟོག་གོ། །དེའི་ཕྱིར་རྣམ་
པར་དག་པ་དྲི་མེད་འོད་ཟེར་འཁོར་བ་ཡེ་ཤེས་འཁོར་ལོའི་དབང་ལྷག་དེས་པར་ལྟེ་བར་དོ་རྩེ་ལྷགས་
ལྷན་བསྐྱེད་བྱས་ཤིང་ཕྱག་ཉི་ཤུ་ཙ་བཞི་པོ་རྣམས་རང་གི་དོ་རྩེ་སྒྲུལ་གྱི་ཞགས་པ་དག་གིས་བཅིངས་ནས་
རང་གི་མཆོན་ཆ་རྣམས་ཀྱིས་འཛིགས་པར་བྱས་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱེད་པ་བྱས་ཤིང་
དངོས་པོའི་མཆོན་ཉིད་སྒྲུ་ཆོགས་པའི་འཁོར་ལོ་མཐའ་དག་བསྐྱོད་པར་བྱས་ནས་སྤྲར་ཡང་རང་གི་
གནས་སུ་འགྲོའོ།^{༡༦} །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དེ་ལྟར་སྦྱོར་བའི་དོ་རྩེ་ལྷགས་དེས་འཁོར་ལོའི་དབང་
ལྷག་ཡེ་ཤེས་པའི་གཙོ་བོ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་དེའི་ལྟེ་བར་དོ་རྩེ་ལྷགས་ལྷན་བསྐྱེད་ཅིང་། ཡེ་ཤེས་པའི་
ཕྱག་ཉི་ཤུ་ཙ་བཞི་པོ་རྣམས་དོ་རྩེ་ལྷགས་རང་གི་དོ་རྩེ་སྒྲུལ་གྱི་ཞགས་པས་བཅིངས་ནས་དོ་རྩེ་ལྷགས་
རང་གི་མཆོན་ཆ་ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱིས་འཛིག་པར་བྱས་ཏེ་འཁོར་ལོའི་དབང་ལྷག་དགུག་པ་དང་དེའི་ལ་
འཁོར་པའི་ལྟ་སྒྲུ་ཆོགས་རྣམས་སྐྱེད་དང་བར་བྱས་ནས་དོ་རྩེ་ལྷགས་རང་གི་གནས་གཙོ་བོའི་ལྷགས་
ཀར་ཐིམ་པར་བསམ་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་ནི་བྱིས་པ་བཅས་པའི་ཆེ་ལྟེ་བའི་ཙ་འཁོར་གྱི་བརྒྱ་ལས་ཕྱི་རོལ་
དུ་འབྲུང་བའི་སྒྲིག་རྒྱུད་གིས་རྣམ་ཤེས་རྣམས་རང་རང་གི་ཡུལ་འཛིན་བྱེད་དུ་བཀུག་ནས་སྤྲར་ཡང་སྒྲིག་
ལྟེ་བའི་ཙ་འཁོར་གྱི་བརྒྱར་ལྟོག་པ་དང་ཆོས་མཐུན་ནོ།།

འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་ལྟར་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཡང་དག་པར་མཆོད་དེ།^{༡༧} ཞེས་གསུངས་
པ་ལྟར་དེ་ལྟར་སྐྱེད་དངས་པའི་ཡེ་ཤེས་པའི་འཁོར་ལོ་མཆོད་ནས། ཡང་འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་ནས་
གཞུགས་ན་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་མིག་གི་དབང་པོ་ལས་སྦྱོར་པ་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་

ཐུགས་བྱེད་དོ་ཞེས་པ་ནས། རོ་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་གྱུར་པར་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ།^{༡༦༠} ཞེས་གསུངས་པ་
 རྣམས་ཀྱིས་བསྟན་པ་ལྟར་རྡོ་རྗེ་ཡུགས་ཀྱིས་ཡེ་ཤེས་པ་བཀུག་པའི་རྗེས་སུ་བྱིས་པའི་མིག་གི་རྣམ་
 ཤེས་དང་། ལུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་དང་། རྩེའི་རྣམ་ཤེས་དང་། ལྷའི་རྣམ་ཤེས་རྣམས་དང་རིམ་པ་བཞིན་
 ཆོས་མཐུན་པའི་ཁོ་བོ་ཐུགས་བྱེད་དང་། རེངས་བྱེད་དང་། ཁེངས་བྱེད་དང་། ཤིན་རྟ་སྟོབས་རྣམས་ཀྱིས་
 རིམ་པ་བཞིན་ཡེ་ཤེས་པ་རྣམས་དམ་ཆོག་པ་རྣམས་ལ་གཞུག་པ་དང་། བཅིང་བ་དང་། མཉེས་པ་དང་།
 རོ་མཉམ་པར་བྱེད་པར་བསྐྱོམ་ཞིང་། དེ་ལྟར་སྐྱོམ་པའི་ཆོད་ཀླག་པ་ལ་ར་ཡིག་དང་། གཞུག་པ་ལ་རྩྱ་
 ཡིག་དང་བཅིང་བ་ལ་པོ་ཡིག་དང་། མཉེས་པ་ལ་རྩེ་ཡིག་དང་། རོ་མཉམ་པ་ལ་ཉི་ཡིག་རྣམས་དྲག་
 ཏུ་བཞེད་ཅིང་དེའི་ཆོད་ཀླག་རྒྱུ་ནི་རིམ་པ་བཞིན་རྡོ་རྗེ་ཡུགས་སུ་དང་། རྡོ་རྗེ་དང་། རྡོ་རྗེ་ཞགས་པ་དང་།
 རྡོ་རྗེ་དྲིལ་བུ་དང་རྡོ་རྗེ་དཔྱག་པའི་ཐུག་རྒྱ་རྣམས་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ཡེ་ཤེས་པ་དང་དམ་ཆོག་པ་རེ་རེ་ནས་
 རོ་མཉམ་དུ་སྐྱོམ་པ་ནི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདིར་བསྐྱེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ཞེས་པ་ནས། ལྷིང་གའི་བསྐྱ་
 ལའོ།^{༡༦༡} ཞེས་པ་ནི་རིས་པའོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་ཐུགས་དགྱིལ་གྱི་རོ་མཉམ་གསལ་བར་བསྟན་པ་
 ལྟར་དང་། དེའི་ཞར་བྱུང་དུ་སྐྱ་དགྱིལ་གྱི་ཁོ་བོ་རྣམས་ཀྱི་རོ་མཉམ་དངོས་སུ་གསུངས་ནས་གསུང་
 དགྱིལ་དང་སྐྱ་དགྱིལ་གྱི་ལྷ་གཞན་རྣམས་ཀྱི་རོ་མཉམ་ཅུ་བར་གསུངས་པ་གོ་སྐྱར་མཛད་དོ།

དེ་ཡང་འགྲེལ་པར་དངོས་སུ་གསུངས་པ་རྣམས་ནི་བསྐྱགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཤེས་ལ། གོ་སྐྱར་
 གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱི་རོ་མཉམ་མདོར་བསྐྱས་ཏེ་བཤད་ན་རྒྱུད་ལས། གསུང་ལས་སྐྱེས་པའི་དགྱིལ་
 འཁོར་ནི་ཞེས་པ་ནས། ས་ཡི་དགྱིལ་འཁོར་ལ་གནས་སྒྲ་ཉི་དག་ཀྱང་བསྐྱོམ་པར་བྱ།^{༡༦༢} ཞེས་པའི་
 བར་གྱིས་གསུང་དགྱིལ་གྱི་ལྷ་མོ་རྣམས་ཀྱི་རོ་མཉམ་དང་སའི་འཁོར་ཡུག་ལ་འཆར་བའི་སྒྲ་ཉི་དམ་
 ཆོག་པ་ལ་ཡེ་ཤེས་པ་རོ་མཉམ་པའི་བར་བསྟན་པའི་གསུང་གི་རྣལ་འབྱོར་མའི་གཙོ་མོ་ཡུམ་ནི་ཤར་དུ་
 རྩ་སྐྱེ་ལ་ལྷའི་དབང་པོས་འཁྱུད་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་མེ་མཆོམས་སུ་བྱུང་འཇུག་མ་ལ་ཆངས་པས་
 འཁྱུད་པ་དང་། ལྷོར་མག་མོ་ལ་དྲག་པོ་སྟེ་དབང་ཐུག་གིས་འཁྱུད་པ་དང་། བདེན་བྲལ་དུ་གདོང་དུག་
 མ་ལ་ཆོགས་ཀྱི་བདག་པོས་འཁྱུད་པ་དང་། ལུ་བ་དུ་དབང་མོ་ལ་བདེན་བྲལ་ཏེ་སྤྲོན་པོས་འཁྱུད་པ་དང་།
 རྩང་དུ་ཆངས་མ་ལ་བྱུང་འཇུག་གིས་འཁྱུད་པ་དང་། བྱང་དུ་དྲག་མོ་འཕྲུལ་པ་ལ་གཤིན་རྗེས་

འཕྱུང་བ་དང་། དབང་ལྡན་དུ་དཔལ་མོལ་གདོང་དུ་གྲག་པས་འཕྱུང་བའོ། །དེ་ནམས་ཀྱི་གཙོ་འཁོར་
 རྣམས་དམ་ཚིག་པ་ལ་ཡེ་ཤེས་པ་རོ་མཉམ་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཆེས་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་
 བེ་ཤར་སྒྲིའི་གཡས་སུ་བསྐྱེད་ཀྱི་ལྷ་ལ་མེད་པ་ལྟེན་པོ་མེད་པོ་ལ་སྒྲིལ་མོས་འཕྱུང་བ་དང་། མེ་
 མཚམས་སུ་རྒྱུད་ལྷ་ལ་རབ་གཏུམ་མས་འཕྱུང་བ་དང་། ལྷ་སྒྲིའི་གཡས་སུ་མེ་ལྷ་ལ་རྒྱ་ལྷ་མོས་འཕྱུང་
 པ་དང་། བདེན་བྲལ་དུ་གདོང་དུ་གྲག་པ་ལ་དཔལ་མོས་འཕྱུང་བ་དང་། ལུབ་སྒྲིའི་གཡས་སུ་ལྷ་ལྷའི་དབང་
 པོ་ལ་རྒྱུད་ལྷ་མོས་འཕྱུང་བ་དང་། རྒྱུད་དུ་ཆངས་པ་ལ་སྒྲོག་མས་འཕྱུང་བ་དང་། བྱང་སྒྲིའི་གཡས་སུ་རྒྱ་
 མཚོ་སྒྲིའི་ལྷ་ལ་ཕག་མོས་འཕྱུང་བ་དང་། དབང་ལྡན་དུ་ཚིགས་ཀྱི་དབང་བོ་ཚིགས་བདག་ལ་གཞོན་ནུ་
 གདོང་དུ་གྲག་མས་འཕྱུང་བ་དང་། བྱང་སྒྲིའི་གཡོན་དུ་དཔལ་པོ་དབང་ལྡན་ལ་རི་སྒྲིལ་མས་འཕྱུང་བ་དང་། ལྷ་
 སྒྲིའི་གཡོན་དུ་གཤིན་ཇེ་ལ་གཤིན་ཇེ་མས་འཕྱུང་བ་དང་། ཤར་སྒྲིའི་གཡོན་དུ་ལྷ་ལ་དཔལ་མོས་
 འཕྱུང་བ་དང་། ལུབ་སྒྲིའི་གཡོན་དུ་གཞོན་སྒྲིལ་ལ་གཞོན་སྒྲིལ་གྱི་དབང་མོས་འཕྱུང་བའོ། །དེ་ནམས་གཙོ་
 འཁོར་དམ་ཚིག་པ་རྣམས་ལ་ཡེ་ཤེས་པ་རོ་མཉམ་པ་དང་། སྐྱེད་ཀྱི་ལྷ་ལྱི་ཚིག་པའི་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཕྱོགས་
 བཞིའི་སྒྲིགས་སུ་དག་ལ་ཁྱུ་རྣམས་གནས་སོ། །

དེ་ཡང་རི་ལྷ་ར་གནས་ན་ཤར་གྱི་སྒྲིགས་སུ་ལ་རྒྱུད་གི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་སྒྲིལ་དུ་བསྐྱེད་
 རྒྱུ་གཉིས་གནས་ཤིང་། དེ་བཞིན་དུ་ལྷ་ལྷའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་ནོར་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱེད་དུ་བསྐྱེད་
 གནས་པ་དང་། བྱང་དུ་རྒྱུའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་རིགས་ལྡན་དང་མཐའ་ཡས་གནས་པ་དང་། ལུབ་ཏུ་སའི་
 དཀྱིལ་འཁོར་ལ་འཛིག་པོ་དང་བསྐྱེད་ཆེན་པོ་གནས་སོ། །ཡང་དེ་བཞིན་དུ་རབ་གཏུམ་མ་རྣམས་ཀྱང་
 དུར་ཁྲོད་ཀྱི་ས་ལ་གནས་ཏེ་རྒྱུད་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་གནས་པའི་ཤར་གྱི་དུར་ཁྲོད་ཆེ་མོས་འཕྱོགས་
 པར་ཁྱི་གདོང་མ་དང་། ལྷ་ལྷའི་དུར་ཁྲོད་སྒྲིག་པར་ཕག་གདོང་མ་དང་། བྱང་དུ་རུལ་བ་དང་བཅས་པའི་
 དུར་ཁྲོད་དུ་སྒྲིག་གདོང་མ་དང་། ལུབ་ཏུ་རྒྱག་གི་དུར་ཁྲོད་དུ་ཅེ་སྐྱེད་གདོང་མ་དང་། མེ་མཚམས་སུ་ལྷ་ག་
 མ་ཅན་གྱི་དུར་ཁྲོད་དུ་བྱ་རོག་གདོང་མ་དང་། བདེན་བྲལ་དུ་མི་བཟད་པའི་གཡལ་གྱི་དུར་ཁྲོད་དུ་བྱ་
 རྒྱུ་གདོང་མ་དང་། རྒྱུད་དུ་སྐྱུལ་གྱི་ཆོས་པའི་དུར་ཁྲོད་དུ་བྱ་ལྷུང་གདོང་མ་དང་། དབང་ལྡན་དུ་བྱིས་
 པ་ཤི་བའི་དུར་ཁྲོད་དུ་ལྷ་གདོང་མ་གནས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་ཡབ་ཁྱུ་རྣམས་ལ་ཡུམ་རབ་གཏུམ་མ་རྣམས་

འཕྱུང་བ་དང་། ཡུམ་རབ་གཏུམ་མ་རྣམས་ལ་འང་ཡབ་ཀྱི་རྣམས་ཀྱིས་འཕྱུང་ཅིང་། དེ་ཡང་གཞན་
 རིགས་ལ་འཕྱུང་དགོས་པས་ཤར་བྱོགས་པ་རྣམས་དང་རྩབ་བྱོགས་པ་རྣམས་པན་ཚུན་དུ་འཕྱུང་བ་
 དང་། བྱང་བྱོགས་པ་རྣམས་དང་ལྷོ་བྱོགས་པ་རྣམས་པན་ཚུན་དུ་འཕྱུང་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་མེ་
 མཚམས་པ་དང་རྩབ་བྱང་པ་རྣམས་པན་ཚུན་དུ་འཕྱུང་བ་དང་། བདེན་བྲལ་པ་རྣམས་དང་དབང་ལྡན་
 པ་རྣམས་པན་ཚུན་དུ་འཕྱུང་དགོས་པ་ནི། དེ་བཞིན་ས་ཡི་དཀྱིལ་འཛོར་ལ་གནས་རིགས་ཀྱི་དབང་
 གིས་འཛོག་པོ་དང་ནི་བསྐྱེད་པོར་འཕྱུར། །དེ་རྣམས་ཤེས་རབ་རབ་གཏུམ་མ་རྣམས་དུར་ཁྲོད་ས་ལ་
 གནས་པའི་བྱིག་དོང་མ་ལ་^{༡༤} སོགས་པ་སྟེ། དེ་རྣམས་ཐབས་ནི་བསྐྱེད་པ་སོགས་གཞན་ཀྱི་རིགས་
 ཀྱི་དབང་གིས་བདེ་བ་དམ་པའི་དོན་དུ་འཕྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་
 བ་ཀྱི་དང་རབ་གཏུམ་མ་ཡབ་ཡུམ་རྣམས་དམ་ཚིག་པ་ལ་ཡེ་ཤེས་པ་རོ་མཉམ་པ་དང་ཁྲ་ཉི་དམ་
 ཚིག་པ་ལ་ཁྲ་ཉི་ཡེ་ཤེས་པ་རོ་མཉམ་པར་སྒྲོམ་པ་སྟེ་རོ་མཉམ་ཀྱི་རྒྱུད་གོ་སྒྲར་བཞག་པ་རྣམས་ཀྱི་
 དོན་བསྐྱུས་པའོ།

དེ་ལ་རིགས་ཀྱིས་རྒྱས་གདབ་པ།

བཞི་པ་དེ་ལ་རིགས་ཀྱིས་རྒྱས་གདབ་པ་ནི། འབྲེལ་ཆེན་ལས། ད་ནི་ཅོད་པན་^{༡༥} ཞེས་
 པ་ལ་སོགས་པས་ལྟ་རྣམས་ཀྱི་རིགས་ཀྱིས་རྒྱས་གདབ་པ་གསུངས་པ་འདིར་མཚོག་གི་དང་པོའི་
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཛོར་དུ་ཅོད་པན་དག་ལ་པན་ཚུན་དོ་རྩེ་ཡི་ནི་དོ་རྩེར་འཕྱུར་ཏེ་དེ་ཅིའི་
 སྤྱིར་ཞེན་ཡེ་ཤེས་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་པན་ཚུན་ཡང་དག་པར་སྦྱོར་བའི་སྤྱིར་རོ། །དེ་བས་ན་ཡེ་
 ཤེས་ཀྱིས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པས་ཡེ་ཤེས་ལ་སྟེ་གཉི་གའི་སྤྱི་བོ་ལ་སྐྱགས་དོ་རྩེ་ཚོས་
 གོས་དང་གཙུག་ཏོར་འཛིན་པ་དོ་རྩེ་སྤྱིལ་གྱི་ར་གིས་གནས་པ་ས་ལ་རེག་པའི་བྱུག་རྒྱས་དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པའི་དབྱགས་དབྱུང་བས་སོ། །དོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་རིགས་ལ་ནི་རིགས་ལྡས་རྒྱས་གདབ་པ་བཀག་
 སྟེ་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་སྤྱིད་པར་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །ཡང་ན་ཡེ་ཤེས་དང་རྣམ་པར་ཤེས་

པའི་ཚོས་གྱིས་སངས་རྒྱལ་ལྷའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་ཅོད་པན་ནི་རེས་འགའ་ནའོ་ཞེས་པ་དེས་པའོ།^{༡༥} །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ལ་མི་མཐུན་པ་མང་སྟེ། གཉིས་གཤིས་སྤྱི་བོ་ལ་ཞེས་པ་མ་ཐས་པ་ཁ་ཅིག་ཡལ་ཡུམ་གཉིས་ཀའི་སྤྱི་བོ་ལ་ཞེས་འཆད། ཁ་ཅིག་དོར་སེམས་དང་མི་བསྐྱོད་པ་གཉིས་ཀའི་སྤྱི་བོ་ལ་ཞེས་འཆད་དོ། །རྩ་བོ་ཉིད་ཀྱི་རིགས་ལ་ནི་ཞེས་པ་ཁ་ཅིག་རབ་བྱུང་གི་ཆ་བྱད་ཅན་ལ་འཆད། ཁ་ཅིག་དོར་སེམས་ལ་འཆད། ཁ་ཅིག་རིགས་ལྷ་རང་གིས་རང་ལ་རྒྱས་འདེབས་པ་བཀག་པའི་འཆད་ཀྱང་། འདི་ལྟར་བཤད་པར་བྱ་སྟེ་རིགས་ཀྱི་ཤོད་རྗེ་ལ་སོགས་པའི་རིགས་སུ་བྱེད་པའི་ཆོད་ན་གྲུབ་པ་ལ་གྱིའི་རིགས་དང་རིན་འབྱུང་རིན་པོ་ཆའི་རིགས་དང་སྒྲུང་མཐའ་བསྐྱའི་རིགས་དང་ནམ་སྒྲུང་འཁོར་ལོའི་རིགས་དང་དོར་སེམས་དང་མི་བསྐྱོད་པ་དོ་རྗེའི་རིགས་སུ་བྱེད་པས། དོ་རྗེ་ཡི་ནི་དོ་རྗེར་འབྱུང་ཉི་ཞེས་པའི་འབྲེལ་བར། དེ་བས་ན་ཡེ་ཤེས་གྱིས་ནམ་ཤེས་ཞེས་སོགས་བྱུང་བ་ཡིན་ལ། དེ་དག་གིས་དོ་རྗེ་སེམས་དབང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རིགས་དང་མི་བསྐྱོད་པ་ནམ་ཤེས་ཀྱི་རིགས་གཉིས་དོ་རྗེའི་རིགས་སུ་མཚུངས་པ་དེས་ན་པན་ཚུན་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་རྒྱས་འདེབས་པ་དང་། དོར་སེམས་དང་མི་བསྐྱོད་པ་གཉིས་ཀའི་སྤྱི་བོ་ལ་ཐུགས་དོ་རྗེ་མི་བསྐྱོད་པ་ཆོས་གོས་དང་གཙུག་ཏོར་འཛིན་པ་སོགས་གྱིས་རྒྱས་གདབ་ཅེས་པའི་དོན་ནོ།།

ཡང་རྩ་བོ་ཉིད་ཀྱི་རིགས་ལ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ནི། རྩ་བོ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་བོའི་རིགས་དོ་རྗེ་སེམས་དབང་ལ་ནི་རིགས་ལྷ་རལ་པའི་ཅོད་པན་ཅན་གྱིས་རྒྱས་གདབ་པ་བཀག་སྟེ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་བོ་འཇམ་ཁམས་བྲ་བ་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་དེ་འཁོར་འདས་ཐམས་ཅད་སྐྱེད་པ་བོ་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་དེ་ནམ་པར་དག་པའི་དོ་རྗེ་སེམས་དབང་ཡང་སངས་རྒྱལ་ནམས་ཀྱི་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་བོ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་པའོ། །ཡང་ན། ཡེ་ཤེས་དང་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ནི་འགྲུར་མང་དུ་ཡང་ན་འོན་ཀྱང་ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་ཡང་ན་འོན་ཀྱང་ཡེ་ཤེས་དང་ནམ་ཤེས་པན་ཚུན་རྒྱས་འདེབས་པའི་ཚོས་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་སངས་རྒྱལ་ལྷའི་བདག་ཉིད་ཅན་མི་བསྐྱོད་པ་ལྷང་གྲུས་དོར་སེམས་སྟོན་པོ་ལ་རེས་འགའ་ན་རྒྱས་འདེབས་པར་ཡང་རུང་ངོ་། །ཞེས་པ་སྟེ་སྤྱི་མའི་དམིགས་བསལ་ལོ། །དེ་ནམས་ཀྱིས་མི་བསྐྱོད་པ་དང་དོར་སེམས་ལ་རྒྱས་འདེབས་ཚུ་ལ་བསྟན་ནས་རིགས་ལྷག་མ་བཞི་ལ་

རྒྱས་འདེབས་བུ་ལ་རྒྱས་འདེབས་ཚུལ་སྟོན་པ་ནི། གཞུགས་ཀྱི་སྟེང་དུ་མི་བསྐྱོད་པ་སྟེ་སྤྱི་ལོ་ནམ་པ་ཐུགས་
 ཀྱི་¹⁶⁶ ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསལ་བར་བསྒྲ་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་སྣང་མཛད་ཉིད་དུ་འགྱུར་
 ཏེ་ལུས་ཀྱིས་གསུང་སོ་སོ་བརྗོད་པ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འིན་ཆེན་དབང་པོའི་རྒྱ་སྤྱོས་འཛིན་ཏེ་
 རུལ་གྱི་ཆོས་ཅན་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །དོན་ཡོད་གྲུབ་པའི་ཅོད་པན་ལ་ནི་རབ་མཆོག་ནོར་བུའི་ཐུག་སྟེ་
 བྲག་ལས་ཤུལ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བསྟན་ཏེ། དེ་ཡང་སྤྱི་ལོ་ནམ་པ་ཐུགས་
 ལས་འབྱུང་བ་དང་། ལུས་སམ་སྤྱོས་གསུང་སོ་སོར་རྗོད་པ་དང་། སྣང་མཐའི་རང་བཞིན་གཤེར་བ་རྒྱ་
 ལས་རུ་ལ་འབྱུང་བ་དང་། རུལ་ཏེ་བྲག་ལས་ཤུལ་འབྱུང་བས་རིམ་པ་བཞིན་མི་བསྐྱོད་པས་རྣམ་སྣང་དང་།
 རྣམ་སྣང་གིས་འོད་དཔག་མེད་དང་། འོད་དཔག་མེད་ཀྱིས་རིན་འབྱུང་དང་། རིན་འབྱུང་གིས་དོན་གྲུབ་
 ལ་རྒྱས་འདེབས་པ་ཡིན་ནོ།།

ཡང་འབྲེལ་ཆེན་ལས། རྣམ་པར་སྣང་མཛད་དང་གཡོན་གྱི་ལྟ་སྟེ་སྣང་བ་མཐའ་ཡས་དང་
 མི་འཛིག་པ་སྟེ་རིན་ཆེན་འབྱུང་ལྡན་དང་དེའི་སྤྱོས་བྱ་སྟེ་དོན་ཡོད་གྲུབ་པ་དང་དབང་ལྡན་ཏེ་མི་བསྐྱོད་
 པ་དང་དུས་ཀྱི་མེ་སྟེ་རྩོམ་སྤྱོད་པ་རྣམས་ནི་ས་དང་རྒྱ་དང་མེ་དང་རྒྱུད་དང་ནམ་མཁའ་དང་ཡེ་
 ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཐ་མལ་པའི་ཕྱང་པོ་རྣམས་ཏེ་དག་པའི་ཕྱང་པོ་གཙུག་ཏྱིར་དང་ཆོས་གོས་འཛིན་པ་
 རྣམས་ཀྱིས་རྒྱས་གདབ་བོ། །དེ་སྟེང་དུག་ནི་རལ་པའི་ཅོད་པན་ཅན་ཞེས་བྱའོ།¹⁶⁷ ཞེས་གསུངས་པ་
 རྣམས་ཀྱི་དོན་ལ་ཁ་ཅིག་ རིགས་དུག་རལ་པའི་ཅོད་པན་ཅན་ལ་རིགས་དུག་ཆོས་གོས་གཙུག་ཏྱིར་
 འཛིན་པས་རྒྱས་གདབ་པ་ཅོམ་བཤད་ནས་རིགས་དུག་གང་གིས་གང་ལ་རྒྱས་འདེབས་པ་མི་གསལ་
 ལོ། །མཁས་པ་ཁ་ཅིག་རྒྱས་གདབ་དེ་དག་སྤྱོས་རྒྱས་བཏབ་ཀྱང་བུང་སྟེ། རྒྱས་གདབ་དེའི་སྤྱི་པོ་ལ་
 ཐུགས་དོ་རྩེ་རབ་བྱུང་གི་རྣམ་པ་སྤྱུལ་པའི་སྤྱོས་རྒྱས་གདབ་པ་ནི་བདག་ཉིད་གཅིག་པའི་འབྲེལ་པ་ལ་
 བརྟན་པ་སྟེ་འདིར་དཀྱིལ་འཁོར་ན་གནས་པ་གཙོ་བོ་དང་རིགས་ལྡེ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཤུག་ཐུབ་
 པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སྟེ། རིགས་དུག་རལ་པའི་ཅོད་པན་ཅན་ལ་རྒྱས་
 འདེབས་པའི་ཆོས་གོས་དང་གཙུག་ཏྱིར་འཛིན་པ་ཤུག་ཐུབ་པ་ལ་མཛད་པར་མངོན་ནོ། །འདི་ནི་ཕྱང་
 པོ་རྣམས་རེ་རེ་དག་པའི་ཕྱང་པོ་གཙུག་ཏྱིར་དང་ཆོས་གོས་འཛིན་པ་ཞེས་རྒྱས་འདེབས་བྱེད་གཙུག་

ཏྲོང་དང་ཚོས་གོས་འཛིན་པ་རྣམས་ཐ་མལ་པའི་ཕུང་པོ་དུག་དག་པའི་ཕུང་པོའི་རང་བཞིན་དུ་བཤད་
པ་དང་འགལ་ལོ།

སྐབ་ཐབས་ཞལ་ལུང་ལས། རྣམ་སྒྲུང་སྒྲུང་མཐའ་རིན་འབྱུང་དོན་གྱུ་བ་མི་བསྐྱོད་པ་དོར་
སེམས་ཏེ་དུག་རལ་པའི་ཅོད་པའི་ཅན་རྣམས་ལ་རིམ་པ་བཞིན་རྣམ་སྒྲུང་སོགས་ཚོས་གོས་དང་གཙུག་
ཏྲོང་འཛིན་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱས་གདབ་པ་མཛད་ལ།¹⁶⁹ དེའི་དགོངས་པ་ལྟར་བྱེད་ན། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་
རིགས་ལ་ནི་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་རིགས་ལྟ་བོ་རང་གིས་རང་ལ་རྒྱས་གདབ་ཏུ་མི་རུང་བའི་དོན་ཅན་དུ་
བཤད་ན་འགལ་འདུར་འབྱུར་བས་དོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་རིགས་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་བདག་གིས་གོང་དུ་བཤད་པ་
ལྟར་ཁས་བླང་བར་བྱ་དགོས་སོ། །ཡང་ན། དེ་བས་ན་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་ཞེས་པ་ནས།
དོན་ཡོད་གྲུབ་པའི་ཅོད་པན་ལ་ནི་རབ་མཆོག་ནོར་བུའི་ཕྱག་སྟེ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་རིགས་དུག་པོ་གང་
ལ་གང་གིས་རྒྱས་འདེབས་པ་བརྟན་ནས། དེ་ལྟར་རྒྱས་འདེབས་པའི་གདབ་པར་བྱ་བ་སྐྱེའི་རྣམ་པ་ཇི་
ལྟ་བུ་ལ་རྒྱས་འདེབས་བྱེད་སྐྱེའི་རྣམ་པ་ཇི་ལྟ་བུས་རྒྱས་གདབ་སྟུང་ན། དེའི་ཚུལ་ནི། དུག་ནི་རལ་པའི་
ཅོད་པན་དུ་འབྱུར་ཏེ་ཞེས་པ་ནས། དག་པའི་ཕུང་པོ་གཙུག་ཏྲོང་དང་ཚོས་གོས་འཛིན་པ་རྣམས་ཀྱིས་
རྒྱས་གདབ་པའོ། །དེ་ལྟར་དུག་ནི་རལ་པའི་ཅོད་པན་ཅན་ཞེས་བྱའོ་¹⁷⁰ ཞེས་པའི་བར་གྱིས་སྟོན་ཏེ།
དེ་ཡང་ཐ་མལ་པ་སྐྱུང་གཞི་མ་དག་པའི་ཕུང་པོ་འམ་ཁམས་དུག་མཆོན་བྱེད་རིགས་དུག་རལ་པའི་ཅོད་
པན་ཅན་དུག་ལ་དག་པའི་ཕུང་སོགས་མཆོན་བྱེད་རིགས་དུག་གཙུག་ཏྲོང་དང་ཚོས་གོས་འཛིན་པ་
རྣམས་ཀྱིས་རྒྱས་འདེབས་ཞེས་པའི་དོན་ཅན་དུ་བཤད་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ན་མི་བསྐྱོད་པ་རབ་བྱུང་གི་
རྣམ་པ་ཅན་གྱིས་རྣམ་སྒྲུང་རལ་པའི་ཅོད་པན་ཅན་ལ་རྒྱས་གདབ་ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་ནོ།

ལའོར་གྱི་ལྟ་ལྟག་མ་རྣམས་ལ་རྒྱས་གདབ་པ་ནི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། ལྟག་མའི་ལའོར་ལོའི་
ལྟ་དང་ལྟ་མོ་རྣམས་ཀྱི་ཅོད་པན་ནི་རིན་པོ་ཆེ་སྒྲ་ཆོགས་པའི་རང་བཞིན་དང་རང་རང་གི་རིགས་ཀྱིས་
རྒྱས་གདབ་སྟེ་¹⁷¹ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རིགས་དུག་པོ་གང་གི་རིགས་ཅན་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་རིགས་
དུག་པོ་ལོངས་སྐྱེའི་ཆ་བྱད་ཅན་གྱིས་རྒྱས་གདབ་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་ལུས་མ་རྣམས་མ་གཏོགས་པའི་
རིགས་ཅན་གྱི་ལྟ་དང་ལྟ་མོ་ནག་པོ་རྣམས་ལ་དོན་གྲུབ་ཀྱིས་རྒྱས་གདབ་པ་དང་། དམར་པོ་རྣམས་ལ་

རིན་འབྱུང་དང་། དཀར་པོ་རྒྱམས་ལ་སྤང་མཐའ་དང་། སེར་པོ་རྒྱམས་ལ་རྒྱམ་སྤང་དང་། ལྷང་གྲུ་
རྒྱམས་ལ་མི་བསྐྱོད་པ་དང་། ལྷས་མ་དང་སྔོན་པོ་རྒྱམས་ལ་དོ་རྩེ་སེམས་དཔས་རྒྱས་གདབ་བོ།

སྐྱུ་གསུང་བྲགས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ།

ལྷ་པ་སྐྱུ་གསུང་བྲགས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་ནི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདིར་བྱིས་པ་སྐྱེས་པའི་
ལུ་ས་དང་རག་དང་སེམས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་སད་པ་དང་མི་ལམ་དང་གིན་ཏུ་གཉིད་ལོག་པའི་
མཚན་ཉིད་ཏུ་འགྱུར་བ་རིམ་ལྔ་བ་དེ་བཞིན་ཏུ་¹⁷¹ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། བྱིས་པ་སྐྱེས་པའི་ལུས་རག་
སེམས་གསུམ་སད་མི་གཉིད་མཐུག་གི་སྐབས་གསུམ་ཏུ་འགྱུར་བ་དང་ཆོས་མཐུན་པར་སྐྱུ་གསུང་བྲགས་
བྱིན་བརྒྱབ་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེའི་བྱེད་ཚུལ་ནི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། དབུལ་བ་དང་མགིན་པ་དང་སྒྲིང་ག་
དང་ཉེ་བ་དང་གསང་བ་དང་གཙུག་ཏྲོར་ལ་ཨོ་ཨུཾ་ཧྱཱཾ་རྩི་རྩི་རྩི་རྩི་འདི་རྒྱམས་གྱིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པས་པའི་
ཡན་ལག་ནི་བྱིས་པ་མས་འབྲུལ་བར་བྱེད་པ་རིམ་ལྔ་བ་དེ་བཞིན་ཏུ་རབ་མཆོག་རྒྱལ་པའི་བདག་པོའི་ལྷ་མོ་
རྒྱམས་གྱིས་ཞེས་པ་རྒྱལ་འབྱོར་མ་རྒྱམས་གྱིས་བཀྲ་བར་བྱའོ།¹⁷² ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡབ་ཡུམ་
གཉིས་ཀའི་དབུལ་མགིན་སྒྲིང་གར་ཨོ་ཨུཾ་ཧྱཱཾ་རྩི་རྩི་རྩི་རྩི་འདི་བཞིན་དང་། ཡུམ་གྱི་ཉེ་བར་རྩི་རྩི་དང་གསང་བར་
སྐྱོ། གཙུག་ཏྲོར་ལ་རྩི་བཀོད་དེ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ཅེས་མདོར་བསྟན་ནས། བྱིན་གྱིས་རྒྱབ་ཚུལ་དངོས་
འཆད་པ་ནི། འདིར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་ནི་ཞེས་སོགས་མན་ཆད་གྱིས་སྟོན་ལ། དེ་ཡང་དང་པོར་བྱིས་
པ་མས་འབྲུལ་བ་དང་ཆོས་མཐུན་པར་རབ་མཆོག་རྒྱལ་པའི་བདག་པོ་གཙོ་བོ་ལ་རྒྱལ་འབྱོར་མ་རྒྱམས་
གྱིས་བཀྲ་བའི་རྒྱས་བཀྲ་བར་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ།

དེ་ནས་སྐྱུ་གསུང་བྲགས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་ནི་ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ཀའི་དབུལ་བར་ཨ་ལས་
རྒྱ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་སྒྲིང་ཏུ་ཨོ་ཡིག་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས་འཁོར་ལོ་ཅིངས་བརྒྱད་པ། དེ་ཡོངས་
སུ་གྱུར་པ་ལས་སྐྱོད་རྩེ་སྐྱུ་མདོག་དཀར་པོ་ཞལ་བྲག་དང་བྲག་མཚན་སོགས་འགྲེལ་ཆེན་ལས་གསལ་
བར་གསུངས་པ་ལྟར་ཤེས་རབ་ཡུམ་དང་བཅས་པ་བསྐྱེད་ལ། དེ་ནས་དབུལ་བ་ལས་སྐྱོས་པས་སྐྱོད་

རྩེ་དེ་ལས་དེ་ལྟ་བུ་དཔག་མེད་བྱུང་སྟེ་ནམ་མཁའི་ཁམས་གྲུབ་ནས་ཡོངས་སུ་གང་བར་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ། །དེ་
ནས་དེ་ལྷན་གྱིས་སྐྱོད་རྩེ་གསུལ་བར་བྱ་བའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཆོས་སྟོན་པ་མཛད་ནས་སྤར་
ལོག་གཅིག་ཏུ་འདུས་ཏེ་བདག་ཉིད་ཀྱི་མདུན་དུ་ཡང་དག་པར་བཀོད་པ་ལ། སྐྱའི་དོ་རྩེ་འཛིན་པ་
བདག་ལ་དབང་སྐྱར་དུ་གསོལ་ཞེས་གསོལ་བ་གདབ་པར་བྱའོ། །དེ་ནས་སྐྱའི་རིགས་ཀྱི་ལྷ་མོ་རྣམས་
ཀྱིས་བདུད་རྩིའི་བྱམ་པས་མཛོན་པར་དབང་བསྐྱར་བར་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་དབང་བསྐྱར་བ་ལ་
བྱིན་གྱིས་བསྐྱབ་པ་འོ། །རང་གི་དབུལ་བར་སྐྱེ་བའི་དཀྱིལ་ལ་འཁོར་ལ་བསྐྱོམ་པའི་སྐྱོད་རྩེ་བཅུག་ནས།
དཔལ་ལྷན་སྐྱའི་དོ་རྩེ་འཛིན།¹⁷³ །ཞེས་སོགས་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་གཉིས་པོ་འདི་བརྩོད་ནས་སྐྱིན་
གྱིས་བསྐྱབ་པོ། །དཔལ་ལྷན་སྐྱའི་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ནི་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དཔལ་ལྷན་
ཀྱི་ཐིག་ལེ་མི་འགྱུར་བར་འཛིན་པ་དང་ལྷན་པའི་སྐྱོད་རྩེ་འཛིན་པ་ཞེས་བོས་ནས། ལམ་ཀྱི་སྐབས་སུ་
སྐྱ་གསུང་བྱགས་ཀྱི་དོ་རྩེ་གསུམ་དབྱེར་མི་བྱེད་པར་བསྐྱོམས་པས་སྐྱའི་དོ་རྩེ་མཛོན་དུ་གྱུར་པ་ཅན་ཅིང་
ཀྱིས་ནི་སྐྱ་ས་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབ་པའི་གནས་དབུལ་བར་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་ཏེ། དེར་སྟེ་ད་ལྟ་ཉིད་དུ་
བདག་གིས་སྐྱོད་རྩེ་ཐོབ་པར་མཛོད། ཅས་པ་སྟེ། འོག་མ་ཡང་དེས་འགྲེལ།

གསུང་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབ་པ་འོ། །ཡཔ་ཡུམ་གཉིས་ཀའི་འགྲིན་པར་ར་ཡིག་ལས་ཉི་མའི་
དཀྱིལ་ལ་འཁོར་གྱི་སྟེང་དུ་ལྷ་ཡིག་ལས་བསྐྱེད་པར་པོ་འདབ་མ་བརྒྱད་པ། དེ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས་
གསུང་དོ་རྩེ་སྐྱ་མདོག་ཞལ་བྱག་བྱག་མཛོན་དང་བཅས་པ་འགྲེལ་ཆེན་དུ་གསལ་བ་ལྟར་ལ་ཤེས་རབ་
མ་དང་བཅས་པ་བསྐྱེད་དེ། དེས་ནམ་མཁའི་ཁམས་གང་བསྐྱོས་ཏེ་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ། །དེ་ནས་གསུང་
དོ་རྩེ་དེ་ལྷན་གྱིས་གསུལ་བར་བྱ་བའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཆོས་སྟོན་པ་མཛད་ནས་སྤར་ཡང་
བདག་ཉིད་ཀྱི་མདུན་དུ་བཀོད་པ་ལ་གསུང་གི་དོ་རྩེ་ཅན་གྱིས་བདག་ལ་དབང་སྐྱར་དུ་གསོལ་ཞེས་
གསོལ་བ་བཏབ་པས་གསུང་གི་རིགས་ཀྱི་ལྷ་མོ་རྣམས་ཀྱིས་སྐྱ་མ་བཞིན་དུ་དབང་བསྐྱར་བར་
བསྐྱོམ་པར་བྱའོ། །དེ་ནས་མགྲིན་པར་ཉི་མའི་དཀྱིལ་ལ་འཁོར་ལ་གསུང་དོ་རྩེ་རྣམ་པར་བཀོད་ནས།
དཔལ་ལྷན་གསུང་གི་དོ་རྩེ་འཛིན།¹⁷⁴ །ཞེས་སོགས་སུ་བཅད་པ་གཉིས་པོ་འདི་བརྩོད་པར་བྱའོ། །དཔལ་
ལྷན་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ནི། གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དཔལ་དག་གི་ཐིག་ལེ་མི་འགྱུར་བར་འཛིན་

པ་ལས་ཐུང་བ་དང་ལྡན་པའི་གསུང་གི་དོ་རྩེ་འཛིན་པ་ཞེས་བོས་ནས། གཞན་རྣམས་སྡུ་མ་དང་འདྲ་བ་
ལ་སྐྱེའི་དོད་ཏུ་གསུང་དང་། གསུང་གིས་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབ་པའི་གནས་མཁྱིན་པ་ཞེས་བྱའོ།

ཐུགས་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབ་པ་ནི་ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ཀའི་སྙིང་གར་ཐིག་ལེ་ལས་སྐྱེ་གཙན་གྱི་
དགྱིལ་འཁོར་ཁ་དོག་མཐོན་མཐིང་གི་སྤྱིང་ཏུ་རྩྭ་ལས་དོ་རྩེ་ཅེ་ལྟ་པ། དེ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས་ཐུགས་
དོ་རྩེ་སྐྱེ་མདོག་ནག་པོ་ཞལ་བྱུག་དང་བྱུག་མཚན་སོགས་འབྲེལ་ཆེན་ལས་གསལ་བ་ལྟར་ཤེས་རབ་མ་
ཡུམ་དང་བཙས་བ་བསྐྱེད་དེ། དེས་ན་མ་མཐའི་ཁམས་གང་བསྟོོས་པ་བསྟོོས་པར་བྱའོ། །དེ་ནས་
ཐུགས་དོ་རྩེ་རྣམས་གྱིས་གདུལ་བར་བྱ་བའི་སེམས་ཙན་རྣམས་ལ་ཆོས་བརྟན་པ་མཛད་ནས་སྤྱར་ཡོག་
སྟེ་བདག་ཉིད་ཀྱི་མདུན་ཏུ་བཀོད་པ་ལ་ཐུགས་ཀྱི་དོ་རྩེ་ཙན་གྱིས་བདག་ལ་དབང་སྐྱུར་ཏུ་གསོལ་ཞེས་
གསོལ་བ་བཏབ་པས། ཐུགས་ཀྱི་རིགས་ཀྱི་ལྷ་མོ་རྣམས་གྱིས་སྡུ་མ་བཞེན་ཏུ་དབང་བསྐྱར་བར་བསྟོོས་
པར་བྱའོ། །དེ་ནས་ཐུགས་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབ་པ་ནི་ཐུགས་དོ་རྩེ་སྙིང་གར་སྐྱེ་གཙན་གྱི་དགྱིལ་འཁོར་ལ་
བཀོད་ནས། དཔལ་ལྡན་ཐུགས་ཀྱི་དོ་རྩེ་འཛིན།¹⁷⁴ །ཞེས་སོགས་ཆོགས་སུ་བཙད་པ་གཉིས་གྱིས་
གསོལ་བ་གདབ་པར་བྱའོ། །ཆོགས་བཙད་དེ་དག་གི་དོན་ནི་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དཔལ་
སེམས་ཀྱི་ཐིག་ལེ་མི་འགྱུར་བར་འཛིན་པ་ལས་ཐུང་བ་དང་ལྡན་པའི་ཐུགས་ཀྱི་དོ་རྩེ་འཛིན་པ་ཞེས་
བོས་ནས། གཞན་རྣམས་སྡུ་མ་སྐྱེའི་སྐབས་དང་འདྲ་བ་ལ་སྐྱེའི་དོད་ལ་ཐུགས་ཞེས་བ་དང་། བྱིན་གྱིས་
བསྐྱབ་པའི་གནས་སྙིང་ག་ཞེས་བཟུང་བར་བྱའོ།

དེ་ལྟར་ཐུགས་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་པའི་རྗེས་དེ་ནས། ཨོ་སྦྱ་ཏ་ལྷ་ག་ཏ་ཀལ་ལྷ་ག་ཅིཏ་སྤ་
སྤ་ལྷ་ལྷ་ཀོཏ་ཀྱི་ཞེས་བཟོད་ཅིང་། དེའི་ཐུགས་དོན་ནི་དེ་བཞིན་གསལ་གསལ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱེ་གསུང་
ཐུགས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་བདག་ཉིད་ངོ་སྟོམ་པའི་ང་རྒྱལ་རྣལ་འབྱོར་པས་གཞུང་བར་བྱའོ། །ཐུགས་
དེའི་དོན་དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་རྒྱལ་ནི་ཨོ་དང་པོར་བཟོད་པ་ནི་མགོ་འདྲེན་པ་ཡིན་ལ། སྐྱེ་ནི་ཐམས་
ཅད་དང་། ཏ་ལྷ་ག་ཏ་ནི་དེ་བཞིན་གསལ་གསལ་པ་དང་། ཀལ་ལྷ་ནི་སྐྱེ་དང་། ལྷ་ག་ནི་གསུང་དང་། ཅིཏ་
ནི་ཐུགས་དང་། སྤ་ལྷ་ལྷ་ནི་རང་བཞིན་དང་། ལྷ་ཏུ་ཀའི་བདག་ཉིད་དང་། ཨ་ཏི་ནི་ངོ་ཞེས་པ་
རྣམས་སུ་འགྱུར་རོ། །དེ་ཡང་ཀོ་ཏི་ཞེས་པ་ནི་མཚམས་སྐྱུར་བས་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་ཀལ་ལྷ་པ་ལས།

ཨ་ཡིག་དག་གི་བར་དུ་ལྟོང་། །ཨ་དང་སྐྱ་ལྷན་དག་གི་འདྲ་ངོ་།^{༡༧༤} །ཞེས་པས་ཀའི་སློག་གི་ཨ་དང་
 སྐྱ་ལྷན་གྱི་ཡི་གེ་རྩེ་བར་དུ་བྱུང་བའི་རྣམ་གཅད་ཨ་ཡིག་རྩ་འགྱུར་ཞིང་། ཡང་། ཨ་ཡིག་ལ་ཨ་
 འོ་ཞེས་ཀའི་སློག་གི་ཨ་དེ་ཨོར་འགྱུར་ལ་ཡ་འོལ་གྱི་ཨ་ལྷན་ཏེ་ཀ་སློག་མེད་ཨོའི་སྟེང་དུ་བྱངས་
 པས་ཀོ་རྟོ་ཞེས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་ནི་ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ཀའི་སྐྱ་གསུང་ཐུགས་བྱིན་
 གྱིས་སྐྱབ་པ་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་ལ། ཡུམ་གྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ནི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་བཞིན་དུ་
 ཤེས་རབ་ཀྱི་ལྟེ་བར་རྟོ་ཡིག་གིས་སོ།^{༡༧༥} །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་ཤེས་རབ་ཡུམ་གྱི་ལྟེ་
 བར་རྟོ་ཡིག་གིས་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབ་པ་དང་། གསུང་བར་སྐྱ་ཡིག་དང་། གཙུག་རྟོར་ལ་རྒྱ་ཡིག་གིས་
 བྱིན་གྱིས་བསྐྱབ་པ་འོ། །དེ་ལྟར་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབ་པ་ཡབ་ལ་གསུམ་ཡུམ་ལ་བྱུག་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་
 བེ་འགྲེལ་ཆེན་ལས། རྩ་བའི་ཆོས་ལས་ཐབས་རིགས་གསུམ་དང་། རྩལ་དང་རྩ་བའི་ཆོས་ལས་
 ཤེས་རབ་རིགས་བྱུག་གོ་^{༡༧༦} །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ངོ། །

རྟོན་དང་བརྟོན་པའི་རྣམ་དག་སྒྲུབ་པ།

བྱུག་པ་རྟོན་དང་བརྟོན་པའི་རྣམ་དག་སྒྲུབ་པ་ལ་གཉིས། རྟོན་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་རྣམ་དག་
 སྒྲུབ་པ་དང་། བརྟོན་པ་ལྟེ་འི་རྣམ་དག་སྒྲུབ་པ་འོ། །

དང་པོ་ལ་རྣམ་དག་གཉིས་བཤད་པ་ལས་ཡུས་ཀྱི་ཁམས་དང་སྦྱར་བའི་རྣམ་དག་ནི་
 ཡེ་ཤེས་ལེའུ་འི་མདོར་བསྐྱས་དང་པོར་བསྟན་པ་ལྟར་ཤེས་བར་བྱ་ཞིང་རྒྱབ་ལེ་འདིར་སྒྲིབ་
 བལ་གྱི་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་དག་བསྟན་པ་གཞལ་ཡས་ཁང་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་བསྟན་པ་ནི་བཤད་
 པའི་གོ་རིམ་ཡིན་ལ་སྒྲུབ་པའི་རིམ་པ་ནི་གནས་སྐབས་འདིར་ཡིན་པས་འདིར་དེ་དག་གི་དོན་
 བཤད་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་ཐ་མལ་གྱི་སྟོན་བཅུད་བཞིན་དུ་ལྟ་དང་གཞལ་ཡས་ཁང་ངོ་པོ་ཐ་དང་
 དུ་འཛིན་པ་བསྐྱོག་པའི་བྱིར་དུ་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་རྣམ་དག་དང་། ལྟ་གཙོ་འཁོར་དང་ཕོ་མོ་ལ་
 སོགས་པའི་རྣམ་པ་ཐ་དད་པ་རྣམས་རྒྱུད་ཐ་དད་དུ་འཛིན་པ་བསྐྱོག་པའི་བྱིར་དུ་ལྟེ་འི་རྣམ་དག་

བསྐྱོམ་པར་བཤད་པ་ཡིན་པས་སྐབས་འདིར་སྐྱོམ་དགོས་སོ།།

དེ་ལ་གཞུག་ཡས་ཁང་གི་རྣམ་དག་ནི་ཅ་རྒྱུ་ད་རྒྱུ་པ་ལའི་འགྲེལ་ཆེན་དུ་དྲངས་པ་ལས།
 སངས་རྒྱལ་ཆོས་དང་དགེ་འདུན་ཆེས། སྤྱགས་གསུང་རྒྱ་ཡི་དཀྱིལ་འཁོར་རོ། ཁོངས་པའི་གནས་བཞི་
 རྣམས་ཀྱིས་ནི། རྫོང་ཆེན་ཐེག་ཆེན་པའི་པོ་སྟེ། དྲན་པ་ཉེར་གཞག་བཞི་རྣམས་ཀྱིས། གྲུབ་ནས་གྲུ་
 བཞི་པ་ཉིད་དོ། ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་འགགས་པ་ཡིས། སྐྱོ་ནི་བརྩ་གཉིས་པོ་རྣམས་ཏེ། དེ་
 བཞིན་ས་ནི་བརྩ་གཉིས་ཀྱིས། རྟ་བབས་རྣམས་ནི་མཛོས་པ་རྣམས། འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་
 བརྩད་རྣམས་ཀྱིས། སྤྱོགས་བརྩད་དུ་ནི་དུར་ཁོད་རྣམས། སྟོང་ཉིད་བརྩ་དུག་ཀ་བ་རྣམས།
 ཁམས་རྣམས་ཀྱིས་གྲང་ཁང་བ་བཅེགས། རྣམ་ཐར་བརྩད་ཀྱིས་སྟོ་བྱུང་རྣམས། གཟུགས་ཅན་
 ཡོན་ཏན་བརྩད་རྣམས་ཀྱིས། འགམ་རྣམས་དང་ནི་ལོགས་རྣམས་ཉིད། སྤྱགས་གསུང་རྒྱ་ཡི་དབྱེ་
 བས་སོ། ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སོགས་སྤང་པོ་ལྟས། ཁ་དོག་ལྟ་ནི་རྣམ་པར་དག ཐེག་པ་གསུམ་ཀྱིས་ར་
 བ་གསུམ། དད་པའི་དབང་པོ་སོགས་ཀྱིས་ལྟ། དད་སོགས་སྟོབས་རྣམས་དག་གིས་ལྟ། སྤྱགས་
 གསུང་རྒྱ་ཡི་དཀྱིལ་འཁོར་ལོ། ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་གཟུངས་རྣམས་ཀྱིས། དཀྱིལ་འཁོར་གསུམ་ལ་
 སྟེགས་སུ་སྟེ། ཡ་ལོལ་ཕྱིན་བརྩ་རྟོགས་པ་ཡིས། རིན་ཆེན་སྐམ་སུ་རྣམ་པར་བཀྲ། མ་འདྲེས་ཆོས་ནི་
 བཙོ་བརྩད་ཀྱིས། རྟོ་གལ་དོ་གལ་སྟེད་པ་རྣམས། དབང་རྣམས་ཀྱིས་གྲང་བ་གྲུ་ལྟེ། དགེ་བས་ཀྲ་
 མ་གྱིར་ཤོ། སྟོང་ཉིད་ལ་སོགས་རྣམ་ཐར་ཀྱིས། གྲིལ་སྤྱི་རྒྱས་ནི་གང་བ་སྟེ། རྩ་འཕྲུལ་རྟེན་པས་
 རྒྱལ་མཆོན་གཏམས། སྟོང་བས་མེ་ལོང་རབ་རྟུའབར། བྱང་རྩལ་ཡན་ལག་རྩ་ཡབ་གཡོ། ཡན་ལག་
 དགྲུ་ཡིས་སྟེང་བས་བརྩན། བསྐྱུ་བ་བཞི་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ནི། རྩར་དུ་སྐྱ་ཆོགས་རྩོ་རྩེས་བརྩན། བདེན་
 བཞིས་རིན་པོ་ཆེ་རྣམས་ཀྱིས། སྟོ་དང་སྟོ་བྱུང་མཆོམས་སུ་སྒྲུས། མཛོན་ཤེས་ལྟ་ཡིས་རྟག་རྟེན། ཁོར་
 ཡུག་ཆེན་པོ་ལྟ་ཡིས་བསྐྱོར། རྣམ་པ་གྲུབ་མཆོན་བྱང་རྩལ་པས། རྩོ་རྩོ་སྟེང་བས་ལེགས་པར་བསྐྱོར། བདེ་
 བགཅིག་སྤྱི་ཁོར་ཡུག་གིས། དེ་བཞིན་ཡེ་ཤེས་རྩོ་རྩོ་འབར། ཤེས་རབ་ཐབས་ཀྱི་ཆ་ཡིས་ནི། རྩ་
 བ་ཉི་མ་རྟག་རྟེན་ཤར། སྤྱགས་གསུང་རྒྱ་དང་དག་པ་ཡིས། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་སུམ་པ་ཆེ། རྩ་པོ་ཆེ་
 དང་བྱང་རྩལ་ཤིང། དེ་བཞིན་ཡིད་བཞིན་ཁོར་སུ་སོགས། འདྲི་ནི་དཔལ་ལྷན་དུས་འཁོར་གྱི། དཀྱིལ་

ལའོར་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཉིད་དོ།^{༡༧} །ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་སོ།།

དེ་དག་གི་དོན་ཅུང་ཟད་ཅིག་བཤད་ན། སངས་རྒྱལ་སོགས་ཆོག་རྒྱུ་གཉིས་ཀྱི་དོན་ནི།
སངས་རྒྱལ་ཆོས་དང་དགེ་འདུན་ཏེ་དགོན་མཆོག་གསུམ་རྣམ་པར་དག་པ་ནི་རིམ་པ་བཞེན་སྤྱད་གས་
གསུང་སྒྲུའི་དགྱིལ་ལའོར་གསུམ་སོ། །བྱམས་པ་ཆད་མེད་སོགས་ཆངས་པའི་གནས་བཞེན་ཆངས་ཟུར་
ཀྱི་རྩོད་ཐེག་བཞེད། །ལུས་ཆོར་སེམས་ཆོས་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་བཞེན་རྣམས་དག་པས་ཅུ་ཐིག་ཀྱན་
ནས་སྤྱོད་བཞེད། །མ་རིག་པ་སོགས་རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་འགགས་པས་སྤྱད་གས་
གསུང་སྒྲུའི་དགྱིལ་ལའོར་ཀྱི་སྒྲོ་བརྒྱ་གཉིས་སོ། །འཕགས་པའི་ས་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱིས་རྟ་བབས་བརྒྱ་
གཉིས་སོ། །ཡང་དག་པའི་ལྟ་བུ་སོགས་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་དག་པས་སྤྱོད་གས་དང་
སྤྱོད་གས་མཆོམས་བརྒྱད་ཀྱི་དུར་ཁྱོད་བརྒྱད་རྣམས་སོ། །ཕྱི་ནང་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་སྟོང་ཉིད་
བརྒྱ་དྲུག་དག་པས་ནང་གི་ཀ་བ་ནག་པོ་བརྒྱ་དྲུག་གོ། །ཁམས་ལྟ་དག་པས་གཞལ་ཡས་ཁང་ཕྱི་ནང་དང་
སྟོང་འོག་ཀྱན་དུ་བརྟེན་པའོ། །གཟུགས་ཅན་གཟུགས་ལ་ལྟ་བུའི་རྣམ་ཐར་སོགས་རྣམ་ཐར་བརྒྱད་
དག་པས་སྤྱད་གས་གསུང་སྒྲུའི་དགྱིལ་ལའོར་གསུམ་ཀྱི་སྒྲོ་བརྒྱད་བརྒྱད་རྣམས་ཏེ། དེ་ཡང་། སྤྱད་གས་
གསུང་སྒྲུ་ཡི་དབྱེ་བས་སོ་ཞེས་པ་ནས། སྒྲོ་ལོགས་རྣམས་ཉིད་དོ།^{༡༨} །ཞེས་པའི་བར་ལ་སྤྱད་བར་བྱ་
བ་ཡིན་པས་སོ།།

གཟུགས་ཅན་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་ས་རྒྱལ་རྒྱུ་བཞེད་ཀྱི་གཟུགས་རོ་རིག་བྱ་སྟེ་བརྒྱད་སྒྲིབ་པ་
དང་བྱལ་བའི་རྣམ་དག་གིས་དགྱིལ་ལའོར་གསུམ་ཀྱི་སྒྲོ་འབྲམ་བརྒྱད་བརྒྱད་དོ། །ཉི་མའི་ཡོན་ཏན་
རྒྱལ་སྤྱན་སྟེར་སྟོབས་གསུམ་དང་སྒྲོ་བའི་ཡོན་ཏན་སྒྲིབ་རོ་རིག་བྱ་གཟུགས་ལྟ་སྟེ་བརྒྱད་རྣམས་དག་
པས་དགྱིལ་ལའོར་གསུམ་ཀྱི་སྒྲོ་ལོགས་བརྒྱད་བརྒྱད་རྣམས་ཉིད་དོ། །རྒྱལ་ཁྲིམས་དང་། ལ་སོགས་
པས་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱིས་རབ་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཡེ་གྱིས་མཐོང་བའི་སྤང་པོ་སྟེ་སྤང་པོ་
ལྟ་དག་པས་ཆོན་ཁ་དོག་ལྟོ། །ཉན་རང་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་ཐེག་པ་གསུམ་དག་པས་སྤྱད་གས་དགྱིལ་ཀྱི་ར་བ་
གསུམ་སོ། །དད་པའི་དབང་པོ་དང་། སོགས་པས་བརྩོན་འགྲུས་དྲན་པ་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱིས་རབ་ཀྱི་
དབང་པོ་རྣམས་དག་པས་གསུང་དགྱིལ་ཀྱི་ར་བ་ལྟོ། །དད་པ་བརྩོན་འགྲུས་དྲན་པ་ཉིང་རེ་འཛིན་

གེས་རབ་ཀྱི་སྒྲོབས་རྣམས་དག་པས་སྒྲུ་དཀྱིལ་གྱི་ར་བ་ལྟོ། །དེ་ལྟར་ཐུགས་གསུང་སྒྲུའི་དཀྱིལ་
འཁོར་གསུམ་གྱི་ར་བ་རྣམས་ཀྱི་དག་པོ། །དཔའ་བར་འགྲོ་བ་ནམ་མཁའ་མཛོད་དོ་རྗེ་ལྟ་བུ་མེད་གོ་
རྣམ་བསྐྱེདས་ཏེ་ཏིང་ངེ་འཛིན་བཞི་དང་། ཚིག་དང་། རོན་དང་། རྒྱགས་དང་། བཟོད་པའི་སྒོ་ལྟར་ཏེ་
གཟུངས་བཞི་རྣམས་དག་པ་ཉིད་ཀྱིས་དཀྱིལ་འཁོར་གསུམ་ལ་སྟེགས་བུ་སྟེ། བ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བཅུ་
རྗེ་གས་པ་དག་པས་རིན་ཆེན་རྣམས་ལུ་རིན་པོ་ཆེ་སྒྲ་ཚིགས་པའི་འཆིང་པས་རྒྱས་པས་བཀྲ་བོ། །མངས་
རྒྱས་ཀྱི་ཚིགས་མ་འདྲེས་པ་བཅོ་བརྒྱད་དག་པས་དོ་གཤམ་དང་དོ་གཤམ་བྱེད་པ་རྣམས་སོ། །

ཆོ། ལས། ཡོ་བྱད། མོས་པ། སྒྲོན་ལམ། ཚོས། སེམས། སྒྲུ་བ། རྩུ་འབྲུལ། ཡེ་གེས་ལ་
དབང་བའི་དབང་བཅུ་དག་པས་མཁྱའི་གར་བུ་དང་། དག་པ་བཅུ་དག་པས་ཀྲ་མ་གླིང་ཁ་མདའ་ཡལ་
དང་། སྟོང་ཉིད། མཚན་མེད། སྒྲོན་མེད། མཛོན་པར་འདུ་མི་བྱེད་པའི་རྣམ་ཐར་བཞི་དག་པས་བྱིལ་
པའི་སྒྲ་སྒྲོགས་པས་གང་བ་དང་། འདུན་པ། བཙོན་འབྲུམ། སེམས། དབྱེད་པའི་རྩུ་འབྲུལ་གྱི་རྒྱུ་པ་
བཞི་དག་པས་རྒྱལ་མཚན་སྒྲ་ཚིགས་པས་གཏམས་པ་དང་། རྟིག་པ་མ་སྒྲིས་པ་རྣམས་མ་སྒྲིད་པ་དང་།
སྒྲིས་པ་རྣམས་སྟོང་བ་དང་། དགོ་བ་མ་སྒྲིས་པ་རྣམས་སྒྲིད་པ་དང་། སྒྲིས་པ་རྣམས་སྟེལ་པའི་ཡང་དག་
སྟོང་བ་བཞི་དག་པས་མེ་ཁོང་རབ་ཏུ་འབར་པས་རྒྱས་པོ། །དན་པ། ཚོས་རབ་ཏུ་རྣམ་འབྱེད། བཙོན་
འབྲུམ། དགའ་བ། ཤིན་སྒྲུངས། ཏིང་ངེ་འཛིན། བཏང་སྟོམས་ཡང་དག་བྱང་རྒྱུ་ཡན་ལག་བཏུན་
དག་པས་རྩལ་རྣམས་གཡོ་བོ། མདོ་སྟེ། དབྱངས་བསྟན། ལུང་བསྟན། ཚིགས་བཅད། ཆེད་རྗེད།
སྒྲིང་གཞི། དེ་ལྟ་བུ་བྱུང་བ། སྒྲིས་རབས། ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་སྟེ་གསུང་རབ་ཡན་ལག་དག་དག་པའི་ཡེ་
གེས་མེ་ཏོག་གི་བྱེད་པ་སྒྲ་ཚིགས་པས་བརྒྱན་པོ། །སྒྲིན་པ། ཚིག་སྟན། རོན་མཐུན། རོན་སྟོད་དེ་
བསྟུ་བ་བཞི་དག་པས་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་ཟུར་དུ་སྒྲ་ཚིགས་དོ་རྗེས་བརྒྱན་པོ། །སྒྲུག་ཀྱན་འགོག་
ལམ་སྟེ་བདེན་པ་བཞི་དག་པས་རིན་ཆེན་བཞི་རྣམས་ཀྱིས་སྒོ་དང་སྒོ་ཁྱུང་གི་མཚམས་སུ་སྒྲས་པོ། །

ལྟའི་མིག་ ལྟའི་རྣ་བ། གཞན་གྱི་སེམས་གེས་པ། སྒྲོན་གནས་རྗེས་སུ་དན་པ། རྩུ་འབྲུལ་
གྱི་མཛོན་གེས་ཏེ་མཛོན་གེས་ལྟ་དག་པས་སའི་ཁོར་ཡུག་སོགས་ཁོར་ཡུག་ཆེན་པོ་ལྟས་བསྟོར་བོ། །རྣམ་
པ་ཀྱན་མ་ཐོན་པའི་བྱང་རྒྱུ་བཅུ་དག་པ་ཕྱི་རོལ་དུ་དོ་རྗེ་འབྲེང་བས་ལེགས་པར་བསྟོར་བོ། །ཟག་མེད་གྱི་

བདེ་བ་ཆེན་པོའི་བདག་ཉིད་དུ་གནས་པའི་རྩོམ་པོའི་ལྷོ་པ་ལེལ་འོ། ། དེ་བཞིན་དུ་ཡེ་ཤེས་ལྷོ་པ་ལེལ་བཞིན་གྱི་རྩོམ་པོའི་ལྷོ་པ་ལེལ་བས་བསྐྱོར་བའོ། ། ཤེས་རབ་དང་ཐབས་ཀྱི་ཆ་གཉིས་དག་པས་དབང་ལུན་དུ་སྒྲུབ་པ་ཉ་གང་བ་འཆར་བ་དང་། བདེན་བྲལ་དུ་ཉི་མའི་དགྱིལ་ལའོར་ལུབ་བཞིན་པའོ། ། སྤྱུགས་གསུང་སྒྲུབ་པའི་ཤེས་ཀྱི་རྩོམ་པོའི་བཞི་དག་པས་སྒྲུབ་དགྱིལ་གྱི་རྩོམ་པོའི་གནས་པའི་ཆོས་ཀྱི་ལའོར་ལོ་དང་སྤྱུ་མ་པ་ཆེན་པོ་དང་རྩོམ་པོ་དང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཤིང་ངོ། ། དེ་བཞིན་དུ་རྩོམ་པོའི་བཞི་པོ་དག་པས་བདེ་ཆེན་ལའོར་ལོར་གནས་པའི་ཡིད་བཞིན་གྱི་ལོར་སྤྱུ་དང་སོགས་པས་དཔག་བསམ་གྱི་ཤིང་དང་། ཆོས་ཀྱི་གཞི་དང་། ཆོས་ཀྱི་དྲུང་རྣམས་སོ། ། དེ་ལྟར་ན་རྟེན་གྱི་དགྱིལ་ལའོར་སྤྲོ་ཆོགས་པར་ཤར་བ་འདི་ནི་དཔལ་ལྷན་དུ་སྤྲོ་ལའོར་གྱི་རེས་དོན་གྱི་དགྱིལ་ལའོར་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་རྣམ་པར་དག་པ་དེ་ཉིད་སྒྲིབ་བྲལ་གྱི་ཡོན་ཏན་ལུན་ཆོགས་སྤྲོ་ཆོགས་པ་ཀུན་དང་ལུན་པ་མཆོན་བྱེད་དུ་བསྐྱོམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་བརྟེན་པ་ལྷོ་པ་ལེལ་དག་བསྐྱོར་པ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་རྩོམ་པ་ནི་སྒྲུབ་ལེའི་བརྒྱ་གཅིག་པ་ལས། སྤྱུ་མ་པ་རྣམས་དང་དུ་བ་ལ་སོགས་བརྒྱད་པོ་རྣམས་ཀྱིས་སྤྱིང་གར་ཆོས་ཀྱི་ལའོར་ལོར་རབ་ཏུ་འགྱུར། ཤེས་པ་ནས། སོར་མོའི་ཆོགས་ཀྱི་མཆོས་ལ་བྱ་བ་ཤེས་བྱར་འགྱུར།¹⁴ ཤེས་པའི་བར་གྱི་རྩོམ་པོའི་རྣམས་ཀྱིས་སྟོན་ཏེ། དེ་ཡང་སྤྱིང་གའི་རྩོམ་པོའི་བརྒྱད་དག་པས་སྤྱུ་མ་པ་བརྒྱད་དང་ལུས་མ་བརྒྱད་དོ། ། དཔལ་ལའོར་རྩོམ་པོའི་བརྒྱད་དག་པས་གཤེགས་པ་བཞི་ཡུམ་དང་བཅས་པ་དང་། གཤེགས་མ་བཞི་ཡུམ་དང་བཅས་པ་སྟེ་བརྒྱད་ཀྱི་གཞུག་ཏོར་གྱི་རྩོམ་པོའི་བརྒྱད་དག་པས་ཆོས་ཀྱི་དྲུང་དང་ལོར་སྤྱུ་དང་ཆོས་ཀྱི་གཞི་དང་དཔག་བསམ་གྱི་ཤིང་ངོ། ། མཁྱིན་པའི་རྩོམ་པོའི་བརྒྱད་དག་པས་སེམས་དཔལ་འདུག་ཡུམ་དང་བཅས་པ་དང་། སེམས་མ་འདུག་ཡུམ་དང་བཅས་པ་དང་། ཁྱོ་བོ་བཞི་ཡུམ་དང་བཅས་པའི་སོ་གཉིས་སོ། ། ལྷོ་པའི་རྩོམ་པོའི་བརྒྱད་དག་པས་གསུང་དགྱིལ་གྱི་ལའོར་གྱི་རྩོམ་པོའི་འཛིགས་མ་སོགས་འདུག་རྩོམ་པོའི་ལའོར་ལོ་དང་། གསུང་གནས་ཀྱི་རྩོམ་པོའི་ལའོར་སོ་གཉིས་པ་དག་པས་ཅ་ལྷ་ཏྲ་ལ་སོགས་པའི་གསུང་དགྱིལ་གྱི་གཙོ་མོ་བརྒྱད་དང་། རྒྱུག་མོ་ལ་སོགས་པ་བརྒྱད་དེ་བརྒྱད་ཀྱི་པོ་ཐབས་ཤེས་ཀྱི་དབྱེ་བས་སོ་གཉིས་སོ། ། ལག་པ་དང་རྒྱུང་པའི་

ཆོག་ས་ཆེན་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཆོག་ས་རེ་རེ་ལ་རྩ་འཁོར་རྩ་འདབ་སུམ་རྩ་བ་རེ་རེ་ཡོད་པའི་རྩ་འདབ་སུམ་
བརྒྱ་དྲུག་རྩ་དག་པས་ཆོས་ལྟ་སུམ་བརྒྱ་དྲུག་རྩ་འོ། །ཤར་ལག་གི་སོར་མོའི་ཆོག་ས་ཀྱི་མཆོམས་ཀྱི་རྩ་
སུམ་རྩ་བ་ཆོན་པ་གཉིས་དང་། ལྷུ་བྱེད་ཆེན་པོ་གཉིས་ཏེ་སུམ་རྩ་རྩ་གཉིས་པ་ཆོན་པ་གཉིས་དག་པས་
ལྷུ་བརྒྱད་གཏུ་མ་མོ་བརྒྱད་དེ་བཅུ་དྲུག་པོ་ཐབས་གཤེས་ཀྱི་ལྷོག་པའི་དབྱེ་བས་སོ་གཉིས་པ་ཆོན་པ་
གཉིས་སོ།།

གཉིས་པ་སྤང་ཁམས་སོགས་ཀྱི་དག་པ་ནི། ལྷུ་བ་ལའི་བརྒྱ་གཉིས་པའི་བྱེད་འོག་མ་དུས་ཀྱི་
དག་པས་དཔལ་ལྷན་རྩོམ་ཅན་འཇུག་ཞེས་པ་ནས། བ་སྤྱུ་རྣམས་ཀྱིས་དུར་ཁོད་ས་གཞི་ལ་གནས་
འབྱུང་བའི་ཆོག་ས་¹⁹⁹ ཞེས་པའི་བར་ཀྱི་རྩ་འགྲེལ་རྣམས་ཀྱིས་བརྟན་པའི་དོན་ནི་དེ་ཡང་སྤྱི་ལོ་ཀྱི་
དུས་ཉི་མས་ཁྱིམ་འཕོ་བ་བཅུ་གཉིས་དང་། བར་དུ་རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱ་དང་འབྲས་
སྤེལ་ཆོས་འཕགས་པས་རྩོམ་ཅན་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་གཙོ་བོ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའོ། རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་
བཅུ་གཉིས་རྒྱ་དང་འབྲས་སྤང་འཇུག་རྩལ་ནི་འདིའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། བར་དུ་རྩ་སྤྱིན་ལ་སོགས་པ་ཁྱིམ་
ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ནི་རྒྱ་དང་འབྲས་སྤེལ་བདག་ཉིད་དེ་དེ་ལ་ལྷ་ནི་རྒྱའི་
ཆོས་སོ། །བདུན་ནི་འབྲས་སྤེལ་ཆོས་སོ། རྒྱའི་ཆོས་ནི་ཉོན་མོངས་པ་དང་ལས་ཀྱི་བདག་ཉིད་དོ། །འབྲས་
སྤེལ་ཆོས་ནི་སྤྱུག་བསྐྱེད་ཀྱི་བདག་ཉིད་དེ་འཛིག་རྟེན་ཁམས་ཀྱི་ལེའུར་གསུངས་སོ། ²⁰⁰ ཞེས་གསུངས་
པ་ལྟར་མ་རིག་པ། འདུ་བྱེད། སྤོང་པ། ལེན་པ། སྤོང་པ་སྤྱེ་ལྷོ་རྒྱ་དང་། རྣམ་གཤེས། མིང་ག་ཟུགས།
སྤྱི་མཆོད་དྲུག་རིག་པ། ཆོར་པ། སྤྱི་བ། ལྷ་གི་སྤྱེ་བདུན་པོ་འབྲས་སྤོལ།

དེ་དག་རྒྱ་འབྲས་སྤྱུག་པ་ལས་འཁོར་བར་འཁོར་རྩལ་ནི་ཉོན་མོངས་དང་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་
འཁོར་བར་འཁོར་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་མ་རིག་པ་དང་སྤོང་པ་དང་ལེན་པ་གསུམ་ཉོན་མོངས་དང་། འདུ་
བྱེད་དང་སྤོང་པ་གཉིས་ལ་ལས་ཞེས་བྱ་ཞིང་། སྤོང་པ་ནི་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་ཡང་སྤོང་འབྱུང་བའི་རུས་
པ་མཐུ་ཅན་དུ་སོང་བ་ལ་ལས་ཞེས་བཏགས་པ་ཅམ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་རྒྱ་དེ་དག་གིས་འབྲས་སྤོལ་རྣམས་
འབྱིན་རྩལ་ནི། མ་རིག་པའི་དབང་གིས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ལས་དགེ་མི་དགེ་བསགས། འདུ་བྱེད་དེས་རྣམ་

གཤམ་ནས་ཚོར་བའི་བར་འགྲུབ་རུང་དུ་འཕངས་པའི་རྒྱལ་གྱིས་སེམས་རྒྱུད་ཀྱི་སྤྱོད་དུ་བག་ཆགས་བཞག་
 བག་ཆགས་དེ་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ངོ་བོ་སྟེད་ལེན་གཉིས་ཀྱིས་རིམ་ཅན་དུ་གསོས་བཟུང་བས་བག་ཆགས་
 དེ་ཡང་སྤྱིད་ཕྱི་མ་སྟེད་པའི་རྒྱས་པ་མཐུ་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་སྤྱིད་པ་དེ་གྲུབ། སྤྱིད་པ་དེ་ལས་མའི་མངལ་
 དུ་ཉིང་མཚམས་སྦྱར་མ་ཐག་པའི་རྣམ་ཤེས་དང་། དེ་ལས་མིང་གཞུགས་དང་། དེ་ལས་སྟེ་མཆེད་དུག་
 དང་། དེ་ལས་རེག་པ་དང་། དེ་ལས་ཚོར་བ་རྣམས་རིམ་གྱིས་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་རྣམ་ཤེས་ཉིང་
 མཚམས་སྦྱར་མ་ཐག་པའི་གནས་སྐབས་ལ་སྟེ་བ་ཞེས་དང་། མིང་གཞུགས་ནས་ཚོར་བའི་བར་གྱི་
 གནས་སྐབས་གཞན་ནས་གཞན་དུ་འབྱུང་བ་ལ་ཁ་བ་ཞེས་བཟགས་ཤིང་། ཤི་བ་ནི་སྟོག་འགགས་པ་
 ལ་འཛོག་པ་རྒྱུད་འབྲེལ་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་པས་སྟོབ་དཔོན་གྱུ་རྒྱུབ་ཀྱིས་རྟེན་འབྲེལ་སྦྱིང་བོར་།
 གསུམ་པོ་དག་ལས་གཉིས་འབྱུང་ཞིང་། །གཉིས་ལས་བདུན་འབྱུང་བདུན་ལས་ཀྱང་། །གསུམ་འབྱུང་
 སྤྱིད་པའི་འཁོར་ལོ་ནི། །ཡང་དང་ཡང་དུ་འཁོར་བར་འགྱུར།¹⁴ །ཞེས་གསུངས་པ་དང་དགོངས་པ་
 གཅིག་གོ།

དེ་ལྟར་ན་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་གི་ལྷ་སྟོབ་པ་སོགས་གཞི་དང་ཚོས་མཐུན་སྦྱོར་བའི་ཆོ།
 མ་རིག་པ་དང་འདུ་བྱེད་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྣམས་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་མངལ་གྱི་གནས་སྐབས་མ་
 རིག་པ་སོགས་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཡན་ལག་རྣམས་དང་སྦྱོར་བར་གསུངས་པའི་མ་རིག་པ་སོགས་ནི་
 མངལ་དུ་གནས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཁྲ་བ་རྣམས་ལ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཡན་ལག་དེ་དང་དེའི་མིང་གིས་
 བཟགས་པ་ཡིན་ལ། དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་མངལ་དུ་ཞུགས་མ་ཐག་གི་ཁྲ་བ་དེ་ཁྲ་
 བ་གང་ཡིན་ཡང་རྒྱ་སྤོན་གྱི་ཁྲ་བ་དང་། དེ་ནས་ཁྲ་བ་བདུན་པ་དེ་ལ་མངལ་ན་གནས་པ་དེའི་ཉེ་བའི་
 ཅ་འདབ་དུ་རྒྱུད་སྟེ་བས་ཁྲ་བ་དེ་ལ་ཀུན་པའི་ཁྲ་བ་ཞེས་མིང་འདོགས་ལ། དེ་ལྟར་བྱས་པ་ན་མངལ་དུ་
 ཞུགས་མ་ཐག་གི་ཁྲ་བ་དེ་ལ་མ་རིག་པ་ཟེར་ཞིང་། དེ་ལྟར་བྱས་པའི་ཆོ་མངལ་དུ་ཞུགས་པའི་ཁྲ་བ་
 གཉིས་པ་སོགས་ལ་རིམ་པ་བཞེད་འདུ་བྱེད་དང་རྣམ་ཤེས་སོགས་ཟེར་བར་གྲུབ་པོ། །དེ་ཡང་རྒྱ་སྤོན་
 ཀྱི་ཁྲ་བ་ལ་མ་རིག་པའི་ཁྲ་བ་ཟེར་བ་ནི་རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་དང་ཁྱིམ་ཁྲ་བ་ཅུ་གཉིས་ཕྱི་
 བར་སྦྱོར་བའི་ཆོ་རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་དང་པོ་དང་མངལ་དུ་ཞུགས་པའི་ཁྱིམ་ཁྲ་བ་དང་པོ་སྦྱོར་

དགོས་པས་འབྲེལ་ཆེན་གྱི་སྐབས་འདིར་ཡང་ནང་དུ་ཆུ་སྤོང་ལ་སོགས་པ་བྱིས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཡན་ལག་
བརྩུག་ཉིས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅེས་གསུངས་པ་དང་། ཁམས་ལའི་བརྒྱ་བརྩུག་ཉིས་པ་ལས། རྒྱལ་གྱི་ལྷ་
བར་ཉི་མ་ཆུ་སྤོང་ལ་སོགས་མ་དེག་པ་སྟེ་^{੧੫} ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།།

འབྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་བཞིན་དུ་ཡན་ལག་བརྩུག་ཉིས་འགགས་པས་ཤེས་རབ་མ་འང་
དག་པའོ།^{੧੬} ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བརྩུག་ཉིས་འགགས་པས་ཀྱང་སྣ་
ཆོགས་ཡུམ་མོ། སྟིང་གའི་བསྐྱར་གནས་པའི་རྩ་མཉམ་གནས་ལ་སོགས་པའི་རྒྱང་རྣམས་ཀྱི་རྟེན་དུ་
གྱུར་པའི་རྩ་བརྒྱད་དག་པས་དུ་བ་མ་སོགས་བརྒྱད་དང་ཨ་མ་རྩ་དྲུ་དྲུང་ཅན་མ་དག་པའི་ཆ་རྣམ་
གཅད་གྱིས་མཆོན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་མ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱེན་མ་དང་། ཐིག་ལེས་མཆོན་པའི་
ནམ་མཁའི་ཁམས་མ་ཤར་བྱེན་མ་སྟེ་རུས་མ་བརྩུལ། རྟུག་གསུམ་ང་རྒྱལ་དང་བཅས་པའི་ཉོན་མོངས་
པ་བཞི་ཟད་པས་ཞབས་གཡོན་པའི་འོག་ཏུ་བྱུག་པའོ། ཉོན་མོངས་འཆི་བདག་ཐུང་པོ་ལྷའི་བུའི་བདུད་
དེ་བདུད་བཞི་ཟད་པས་ཞབས་གཡོན་པའི་འོག་ཏུ་བདུད་དོ། ལུས་ཀྱི་སྦྱིབ་པ་ཟད་པས་དུང་དང་། དག་
གི་སྦྱིབ་པ་ཟད་པས་གཞི་དང་། སེམས་ཀྱི་སྦྱིབ་པ་ཟད་པས་ནོར་བུ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྦྱིབ་པ་ཟད་པས་
དཔག་བསམ་གྱི་ཤིང་རོ། རེ་བཞིན་དུ་གཡས་གཡོན་གྱི་རྒྱང་འགགས་པས་ཤར་གྱི་བུམ་པ་གཉིས།
འོག་མ་རྣམས་ལ་འང་གཡས་གཡོན་ཞེས་སྒྱུར་ཏེ་ཁྱེད་འགགས་པས་སྟོང་བུམ་པ་གཉིས། གཅི་བ་མི་
འཛག་པས་བྱང་གི་བུམ་པ་གཉིས། བཤང་བ་མི་འཛག་པས་རུབ་ཀྱི་བུམ་པ་གཉིས། རུབ་མི་འཛག་
པས་སྟེང་དུ་རྒྱལ་བའི་བུམ་པའོ། རུལ་མི་འཛག་པས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་བུམ་པ་འོག་ཏུལ། རེ་ཡང་
དཀྱིལ་འཁོར་ལ་དངོས་སུ་བཀོད་པ་བརྒྱད་དང་རྒྱལ་རྣམ་རྒྱལ་གཉིས་ནི་ཁྱབ་ཁྱེད་དོ།།

དེ་བཞིན་དུ་འདུ་ཁྱེད་ཆོར་བ་འདུ་ཤེས་གཟུགས་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཐུང་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྦྱིབ་པ་ཟད་ཅིང་
རྣམ་པར་དག་པས་རིམ་པ་བཞིན་དོན་གྲུབ་རིན་འབྱུང་སྤང་མཐའ་རྣམ་སྤང་མི་བསྟོད་པ་རྣམས་སོ། ཡེ་
ཤེས་རྣམ་མཁའ་རྒྱུད་མེ་རྒྱས་འདི་ཁམས་རྣམས་ཀྱི་སྦྱིབ་པ་ཟད་ཅིང་རྣམ་པར་དག་པས་རིམ་པ་བཞིན་སྣ་
ཆོགས་ཡུམ་རྩོད་རྩོད་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་མ་སྟོལ་མ་གོས་དཀར་མོ་ལྷ་མ་གྱི་རྒྱན་མ་རྣམས་སོ། རྣ་བ་
སྣ་མིག་ཕྱེ་ལུས་ཡིད་རྣམས་ཀྱི་སྦྱིབ་པ་ཟད་ཅིང་རྣམ་པར་དག་པས་རིམ་པ་བཞིན་ཕྱག་རྩོར་རྣམ་སྟེང་

དེ་བཞིན་དུ་ལྷ་ག་དག་ལས་པ་རྒྱུད་པ་བཤང་ལས་ཀྱི་དབང་པོ་རྣམས་རྣམ་པར་དག་པས་
 རིམ་པ་བཞིན་གཞོན་མཆོས་དཔུག་སྟོན་ཅན་འདོད་སྒྲུལ་མི་གཤོ་བ་སྟོབས་པོ་ཆེ་རྣམས་སོ། །ལས་ཀྱི་
 དབང་པོའི་བྱ་བ་རྣམས་རྣམ་པར་དག་པས་དུག་སྟོན་མ་ལ་སོགས་པ་ཁོ་པོའི་ལྷ་མོ་རྣམས་སོ། །ཐུན་
 ཆོད་བརྒྱད་དག་པས་ལྷ་སྟེན་ལ་སོགས་པའི་གསུང་དཀྱིལ་གྱི་གཙོ་མོ་བརྒྱད་དོ། །ཞག་གཅིག་གི་དུས་
 སྟོང་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་རྩ་ཆོད་དུག་ཅུའི་རྒྱུད་ལབ་པ་པའི་རྩ་ལད་བཟུག་ཅུ་དང་། སྟོང་པའི་རྩ་བཞི་སྟེ་སྟེ་བ་
 སྟུལ་པའི་འཁོར་ལོ་སྒྲིབ་པ་ཟད་ཅིང་དག་པས་འཛིགས་མ་ལ་སོགས་པའི་གསུང་དཀྱིལ་གྱི་འཁོར་གྱི་
 ལྷ་མོ་དུག་ཅུ་རྩ་བཞིའོ། །ཞག་པའི་རྒྱ་བ་སོགས་རྒྱ་བ་བཅུ་གཉིས་སྒྲིབ་པ་ཟད་ཅིང་དག་པས་བདེན་
 བཤད་དང་རྒྱུད་དང་མེ་ལྷ་དང་གཞོན་དུག་དང་རྒྱ་མཆོད་དང་ཆོགས་ཀྱི་དབང་པོ་དང་བརྒྱ་ཁྱེན་དང་ཆོངས་
 པ་དང་དུག་པོ་དང་གཞོན་སྟོན་དང་ཁྱུང་འཇུག་དང་གཤིན་རྟེན་སྟེ་ཆོས་ལུང་གཙོ་བོ་བཅུ་གཉིས་སོ། །ནང་
 དུ་རྩ་ཆོད་གཅིག་གི་དཔུགས་ཀྱི་གྲངས་སྟུང་བརྒྱ་དུག་ཅུ་དང་། ལོ་གཅིག་གི་ཞག་སྟུང་བརྒྱ་དུག་ཅུ་དག་
 པས་བསྐྱའི་འདབ་མར་གནས་པའི་ཆོས་ལུང་འཁོར་སྟུང་བརྒྱ་སྟུང་རྩ་རྒྱུག་ །གཙོ་མོ་བཅུ་གཉིས།
 རྟེན་མོ་ལ་སོགས་པ་བཅུ་གཉིས་དེ་སྟུང་བརྒྱ་དུག་ཅུའོ། །གསང་གནས་ཀྱི་རྩ་སྟུང་རྩ་རྩ་གཉིས་རྣམ་
 པར་དག་པས་སྟུ་བརྒྱད་དང་རབ་གཏུམ་མ་བརྒྱད་དེ་དེ་དག་ཐབས་ཤེས་ཀྱི་དབྱེ་པས་སྟུང་རྩ་རྩ་གཉིས་
 པོ་རྣམས་སོ། །ཡོན་ཏན་གྱི་དབང་གིས་ལུས་ཀྱི་བྱ་བ་སྟོག་པ་སོགས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་ཟད་ཅིང་དག་པས་
 འདོད་མ་སོ་དུག་དང་ཕྱིར་འདོད་མ་སོ་དུག་རྣམས་སོ། །སྒྲ་རྣམས་དག་པས་གྲུབ་པ་རྣམས་སོ། །བ་སྟུ་
 བྱེ་བ་ཐུག་སྟེད་དང་བཞི་དག་པས་དུར་ཁྲོད་དུ་འཁྱུང་བོ་བྱེ་བ་ཐུག་སྟེད་དང་བཞིའོ། །

དེ་ལྟར་བཤད་པའི་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་རྣམ་དག་འདི་ལ། སྤང་སོགས་རྣམ་པར་དག་པའི་
 ཟག་མེད་གྱི་ཆོས་རྣམས་རྟེན་བརྟེན་པའི་དགྱིལ་འཁོར་དུ་ཤར་བ་རྣམས་དངོས་གནས་ལ་རྟེན་དང་
 བརྟེན་པའི་དགྱིལ་འཁོར་དུ་གྲུབ་པ་ཅིག་དང་། དངོས་གནས་ལ་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དགྱིལ་འཁོར་དུ་
 མ་གྲུབ་ཀྱང་དེ་ལྟར་གྲུབ་པར་མོས་ནས་སྒྲོམ་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི་རྟོན་པ་ལྷ་གྲུབ་པ་པས་
 དགྱིལ་འཁོར་གྱི་གཙོ་བོ་དུས་གྱི་འཁོར་ལོའི་རྣམ་པར་མཛད་ནས་དུས་གྱི་འཁོར་ལོའི་སྒྲུབ་སྤྱད་ཐུགས་
 གྱི་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དགྱིལ་འཁོར་སྒྲུབ་པ་ལྷ་གྲུབ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི་བསྐྱེད་རིམ་སྒྲོམ་པའི་སྒྲུབ་
 པ་པོས་རང་ཉིད་གཙོ་བོ་དུས་གྱི་འཁོར་ལོའི་རྒྱལ་ལ་གནས་པས་སྤྱང་གཞི་རྩ་དང་སྤང་སོགས་དག་
 པའི་ཟག་མེད་གྱི་ཆོས་རྣམས་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་རྣམ་པར་ཤར་བར་མོས་ནས་སྒྲོམ་
 པ་སྟེ་འདི་ནི་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་རྣམ་དག་སྒྲོམ་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །

དེས་ན་འགྲེལ་ཆེན་ལས། །མམས་རྣམས་འགགས་པས་ཁམས་གཞན་དེ་རྣམས་རྣམ་པར་
 དག་པས་འབྱུར་རོ་^{༡༥} ཞེས་དང་། གཟུགས་གཞན་ལ་སོགས་པ་དང་མིག་གཞན་ལ་སོགས་པ་དེ་
 རྣམས་^{༡༦} ཞེས་སོགས་སྐབས་འདི་དག་ཏུ་གཞན་ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་ནི་བསྐྱེད་རིམ་པའི་སྒྲུབ་པ་
 པོའི་སྒྲོ་རོར་ཤར་བའི་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་རྣམ་པ་ལ་བྱ་དགོས་ཤིང་། ཟུང་པར་དུ་
 ཡང་འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདིར་ཀུན་རྫོབ་གྱི་ཆོས་འགགས་པར་གྱུར་པ་ན་འདུ་བྱེད་གཞན་ལ་སོགས་
 པ་དེ་རྣམས་སོ། །དེས་ན་རྣམ་པར་དག་པའི་འདུ་བྱེད་ནི་དོན་ཡོད་གྲུབ་པ་སྟེ་འདུ་བྱེད་གྱི་སྒྲིབ་པ་
 ཟད་པས་སོ། ^{༡༧} ཞེས་གསུངས་པ་འདི་དག་གི་^{༡༨} འདུ་བྱེད་གཞན་ཞེས་པ་འདིས་འདུ་བྱེད་ལྷ་གང་
 དུ་བསྒྲོམ་པའི་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ལྷ་བསྟན་ཅིང་། སོགས་པས་ཆོར་བ་གཞན་དང་འདུ་ཤེས་གཞན་ཆོར་བ་
 དང་འདུ་ཤེས་སོགས་ལྷ་གང་དུ་བསྒྲོམ་པའི་བསྐྱེད་རིམ་པའི་ལྷ་བསྟན་ལ། དེའི་རྒྱ་མཚན་ནི། དེས་ན་
 ཞེས་སོགས་འགྲེལ་ཆོག་འོག་མས་སྟོན་ཏེ། དེ་ཡང་འདུ་བྱེད་ནི་དོན་ཡོད་གྲུབ་པ་སྟེ་ཞེས་པའི་དོན་ཡོད་
 གྲུབ་པ་ནི་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ལྷ་དོན་གྲུབ་པ་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐབས་འདིའི་རྒྱུད་འགྲེལ་རྣམས་
 བསྐྱེད་རིམ་གྱི་དག་པ་བསྒྲོམ་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་རིགས་པ་འདི་འོག་མ་རྣམས་
 ལ་འད་སྒྱུར་རོ། །གཞན་ཡང་སྒྲུབ་ལའི་ཞེ་བདུན་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདིར་བྱི་འཛིག་རྟེན་གྱི་

ཁས་ས་དང་ནང་ལུས་དང་གཞན་བཀག་ས་པའི་དགྲིལ་འཁོར་ལ་སྒྲོ་བ་དང་བསྐྱབ་བ་ནི་^{༡༧} ཞེས་ཐུ་ནང་གཞན་གསུང་གི་གཞན་འདི་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་སྐབས་སུ་བཀག་ས་པའི་དགྲིལ་འཁོར་ལ་ཞེས་སྒྲོས་བཀག་ས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དགྲིལ་འཁོར་ལ་གསལ་བ་ན་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱ་མཚན་དེ་བས་ན་དུས་གྱི་འཁོར་ལོའི་རྒྱད་ཅ་འགྲེལ་ལས། གཞན་ཞེས་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་བདེ་བཤེགས་སྒྲིབ་པོ་རྟག་བརྟན་ཁོ་ན་ལ་གོ་བར་མི་བྱའོ།^{༡༨}

གསུམ་པ་ཐུགས་དོ་རྗེ་སྐབ་པའི་ཡན་ལག་བཤད་པ།

གསུམ་པ་ཐིག་ལེ་སྒྲོ་བ་དང་ཚེས་པ་བྱུན་པར་ཐིག་ལེའི་རྣལ་འབྱོར་སྒྲོམ་པ་ཐུགས་དོ་རྗེ་སྐབ་པའི་ཡན་ལག་བཤད་པ་ལ། གཞན་གྱི་ལུགས་མདོར་བསྐྱུས་ནས་བརྗོད་དེ་འཐད་མི་འཐད་དབྱེད་པ་དང་། རང་གི་ལུགས་གཞག་པའོ།

དང་པོ་ནི་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་རྗེ་ལྷ་མ་པ། སྐབས་འདིའི་ཐ་ཐིག་ལ་བསྐྱེད་རྗེས་གཉིས་སུ་མཛད་དེ་བསྐྱེད་རིམ་ནི་ལས་གྱི་ཐུག་རྒྱལ་བརྟེན་ནས་ཐིག་ལེ་ཞོར་བུའི་བར་དུ་འོངས་ཏེ་སྐར་ཡང་རྒྱུ་སྟོབས་ཀྱིས་ཀྱེད་དུ་གཤེགས་ཏེ་ཐིག་ལེ་ཡས་བབས་མས་བརྟན་ཟོ་རྒྱའི་འབྲུལ་འཁོར་ལྷ་བུ་ལ་ཡང་དང་ཡང་དུ་རྒྱུངས་པ་ལས་གང་གི་ཆོ་འཇིག་རྟེན་པའི་ལྷ་ན་ཅིག་སྐྱེས་པ་བརྟན་པོར་གྱུར་པ་ཡང་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ཐིག་ལེའི་རྣལ་འབྱོར་དང་། ཐུག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་བརྟེན་པའི་ཐ་ཐིག་ནི་རྗེས་པའི་རིམ་པའི་ཐ་ཐིག་ཡིན་པར་བཞེད་ཅིང་། སྐབས་འདིར་འགྲེལ་ཆེན་དུ་ཅ་རྒྱུད་དངས་པའི། བཅུ་དུག་ལེ་ལོན་རིགས་ཅན་མ།^{༡༩} །ཞེས་སོགས་སྒྲུང་བ་ཡན་ལག་དུག་ཉིད་སྟོན་ཕྱིད་དུ་འཆད་པར་མཛད་དོ།^{༢༠} །ལས་གྱི་ཐུག་རྒྱལ་བརྟེན་ནས་ཐིག་ལེ་ཞོར་བུའི་བར་དུ་བབས་པ་རྒྱུང་སྟོབས་ཀྱིས་སྟེད་དུ་དངས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ལྷ་ན་སྐྱེས་བསྐྱེད་རིམ་ཡིན་པ་མི་འཐད་དེ། དེ་འདྲ་བའི་ལྷ་ན་སྐྱེས་སྐྱེ་བ་ལ་རྣལ་འབྱོར་གྱིས་རྒྱུད་དཔུམར་འཕུག་ཀུས་པ་ཅིག་དགོས་ཤིང་། རྣལ་འབྱོར་གྱིས་རྒྱུད་དཔུམར་ལྷགས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་བྱུང་བའི་ལྷ་ན་སྐྱེས་གྱི་བདེ་བ་ཡིན་ན་བསྐྱེད་རིམ་ཡིན་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། བསྐྱེད་རིམ་ལ་རྒྱུད་དཔུམར་

འཇུག་པའི་ཐབས་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱུ་སྟོབས་གྱིས་ཁམས་བྱང་རྒྱུ་གྱི་སེམས་ཐོ་རྒྱའི་འབྲུལ་
 འཁོར་ལྟར་ཡས་བབས་མས་བརྟན་ཡང་དང་ཡང་སྟོང་བའི་ནལ་འབྱོར་ནི་རྫོགས་རིམ་དུ་འཛོག་
 དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །བཅུ་དྲུག་ལོ་ལོན་ཞེས་སོགས་སྟོར་དྲུག་ཉིད་སྟོན་གྱིད་དུ་མཛོད་པ་ཡང་ལེགས་
 པར་མ་གོ་སྟེ། འགྲེལ་ཆེན་ལས་འདིར་བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་ཐམས་ཅད་ལ་སྟུ་རྫོགས་པ་ནི་དགྱིལ་
 འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་གོ། །གསུང་རྫོགས་པ་ནི་ལས་རྒྱལ་མཆོག་སྟེ། ལས་ཀྱི་དབང་པོ་བྱ་བ་ལ་འཇུག་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །བྱང་རྒྱུ་སེམས་ཀྱི་ཐིག་ལེ་རྫོགས་པ་ནི་ཐིག་ལེའི་ནལ་འབྱོར་རོ། །ཁུ་བ་འཕོ་བ་ལས་
 བདེ་བ་ལ་དམིགས་པ་ནི་སྤོ་མའི་ནལ་འབྱོར་ཏེ་^{༡༧} ཞེས་སྐབས་འདིའི་སྤྲ་ཐིག་གི་ནལ་འབྱོར་བསྐྱེད་རིམ་
 དུ་བཤད་ཅིང་། འདིའི་སྤྲ་ཐིག་དེ་ལྟར་བསྒྲོམ་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ་ཅ་རྒྱུད་ཀྱི་ལུང་། བཅུ་དྲུག་ལོ་ལོན་རིགས་
 ཅན་མ།^{༡༨} །ཞེས་སོགས་དངས་པ་ཡིན་པས་སོ།།

གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་གཞག་པ་ལ་གཉིས། སྟུང་གཞི་དང་ཆོས་མཐུན་སྟོར་རྒྱལ་བཤད་
 པ་དང་། རྒྱལ་འབྱོར་པས་ཉམས་སུ་ལེན་རྒྱལ་ཅ་རྒྱུད་ཀྱི་ལུང་དང་སྟུང་ནས་བཤད་པའོ།།

དང་པོ་ནི་བྱིས་པ་སྐྱེས་ནས་ལོ་བཅུ་དྲུག་ལོན་བའི་ཆོ་ཁམས་ཀྱི་རྒྱས་པ་རྫོགས་ཏེ་ཐིག་
 ལེ་འབྲིན་པའི་བདེ་བ་དོན་དུ་གཉིར་བའི་སྒོ་ནས་བག་མ་ལེན་པ་དང་དེའི་ལག་པ་ནས་འཛོན་པ་
 སོགས་བྱེད་པ་དང་ཆོས་མཐུན་པར་དབང་གི་དུས་སུ་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་སྟོབ་མ་ལ་ཤེས་རབ་མ་
 གཏོད་པར་བྱེད་དོ། །ཁ་ཐིག་སྒོམ་པའི་ནལ་འབྱོར་པས་ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་དང་ལེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ཅི་
 རིགས་པ་བརྟེན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཞིང་། གཞི་དུས་སུ་ལོ་བཅུ་དྲུག་ཡན་ཆད་ལོན་པ་དེས་ཕྱག་རྒྱ་དང་
 སྒོམས་འཇུག་བྱས་པས་གསང་གནས་ནས་གདུམ་མོ་པ་ལ་པ་འབར་བས་ཐིག་ལེ་ལྷ་བ་སྟེ་བོ་ནས་རིམ་
 གྱིས་རྟགས་ཀྱི་ཅིར་བབས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བདེ་བ་གོང་འཕེལ་དུ་བྱུང་བ་དང་ཆོས་མཐུན་པར་ཕྱག་རྒྱ་
 གཉིས་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ཁམས་བྱང་རྒྱུ་གྱི་སེམས་སྟོབ་ནས་དོ་རྗེའི་ཅིའི་བར་དུ་བབས་
 པའི་དགའ་བ་བཞི་སྟོང་པ་ཉིད་དང་སྟོར་བའི་ཐིག་ལེའི་ནལ་འབྱོར་སྒོམ་པ་ཡིན་གོ།།

གཉིས་པ་རྒྱལ་འབྱོར་པས་ཉམས་སུ་ལེན་རྒྱལ་ཅ་རྒྱུད་ཀྱི་ལུང་དང་སྟུང་ནས་བཤད་པ་ནི།
 རྒྱུད་འགྲེལ་ལས་སྐབས་འདིའི་བསྐྱེད་རིམ་ཀྱི་སྤྲ་ཐིག་སྒོམ་རྒྱལ་གསུངས་པ་འདི་ནི་གཙོ་བོར་རྒྱུད་ཀྱི་

ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱའི་གཙོ་བོ་ཆོ་གཅིག་ལ་དོ་རྩེ་འཆང་གི་གོ་འཕང་མདོན་དུ་བྱེད་པའི་རིག་པོ་ཆེ་ལྟ་
བྱའི་གང་ཟག་གིས་བསྐྱེད་རིམ་རྣམས་པའི་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་མཐར་ཕྱིན་ནས་ཐུ་ཐིག་སྒྲོམ་པའི་དབང་
དུ་བྱས་པ་ཡིན་པས་དེའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་དེ་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་དེས་ཐོག་མར་
ཐིག་ལའི་རྣལ་འབྱོར་སྒྲོམ་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཆོ་བྱུག་རྒྱ་གཉིས་གང་རུང་ལ་བརྟེན་ནས་འཇུག་གོ། དེ་ལྟར་
འཇུག་པའི་ཆོ་ལས་ཀྱི་ཐུག་རྒྱ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ན། བརྟེན་པ་ལོ་ལོ་ན་རིགས་ཅན་མ། །གཟུགས་
དང་ལང་ཆོས་བརྒྱན་པ་ལ། །དང་པོར་ལེགས་པར་བསྐྱབ་བྱས་ནས། །དབང་བསྐྱར་ནས་ནི་སྐྱབ་
པ་བཅུམ།^{༡༩༥} །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ལོ་བརྟེན་པ་མཆོན་པའི་བརྟེན་གཉིས་མ་ནས་ཉི་ཤུ་མའི་
བར་གཟུགས་དང་ལང་ཆོས་བརྒྱན་པ་ཐུག་རྒྱའི་མཆོན་ཉིད་ཆང་བ་བཅའ་ཉེ། དེ་དང་པོར་ལམ་ཐུན་
མོང་བ་སོགས་བསྐྱབ་པའི་གནས་རྣམས་ལ་ལེགས་པར་བསྐྱབ། དེ་ལྟར་བསྐྱབས་པའི་རྗེས་སུ་དབང་
བསྐྱར་ནས་ཐུགས་སྒྲུབ་དང་ལྷན་པར་བྱས་ཏེ་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་སྒྲོམ་པ་ལ་བསྐྱབ་པོ། དེ་ནས་ཐིག་
ལའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་སྐྱབ་པ་བཅུམ་མོ། དེ་ཡང་ཚུལ་རི་ལྟར་བཅུམ་ན། སྐྱ་གསུང་ཐུགས་དང་ཆགས་
པ་ནི། །དབྱལ་བ་ལ་སོགས་རྣམས་ལ་དགོང་། །སྐྱ་གསུང་བ་གཙུག་ཏྱར་ཆེད།^{༡༩༦} །ཞེས་གསུངས་
པ་ལྟར་རང་གཙོ་བོ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་དང་། ཡུལ་ལས་ཀྱི་ཐུག་རྒྱ་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཐུག་རྒྱ་གང་ཡིན་ཡང་
སྒྲ་ཆོགས་ཡུམ་དུ་གསལ་བའི་ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ཀའི་དབྱལ་བ་དང་། ལ་སོགས་པ་སྤྱིར་ག་དང་མགྲིན་
བ་དང་ལྟེ་བ་རྣམས་ལ་རིམ་པ་བཞིན་སྐྱོད་རྗེ་ཆོ་དང་། གསུང་དོ་རྗེ་ལྷ་དང་། ཐུགས་དོ་རྗེ་རྩྱ་དང་། ཡེ་
ཤེས་དོ་རྗེ་རྩི་ཡིག་རྣམས་དགོང་ཅིང་། སྐྱ་གསུང་གནས་དང་། རྒྱ་གཙུག་ཏྱར་ལ་དགོང་དོ།

དེ་ནས་མཁའ་གསང་སྐྱོང་བ་ནི། དེ་ནས་བདུ་རྩམ་པར་སྐྱར།^{༡༩༧} །ཞེས་མདོར་བསྟན་ནས།
སྐྱོང་ཚུལ་དངོས་ནི། ལྷ་ཡིག་བདུ་འདབ་བརྒྱད་པ། །རྩྱ་ཡིག་གིས་ནི་དོ་རྗེར་ལྷན། །དེ་ལྟར་དོ་རྗེ་དང་
བཅས་པའི། །ཤེས་རབ་བདུ་སྐྱོང་རྒྱ་ལས། །རྩྱ་གིས་རང་གི་དོ་རྗེ་ནི། །ཅུ་མོ་ལྷ་བར་རྣམ་པར་བསྒྲོམ། །དེ་
དབུས་བདུ་འདབ་བརྒྱད་པ། །ལྷ་ཡིག་གིས་ནི་རབ་ཏུ་བརྟུག་^{༡༩༨} །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡུམ་གྱི་གསང་
གནས་མི་དམིགས་པའི་རང་ལས་ལྷ་ཡིས་ཏེ་ལྷ་ལས་བདུ་འདབ་མ་བརྒྱད་པ། དེའི་ལྟེ་བར་རྩྱ་ཡིག་
གིས་ནི་སྐྱོང་ལས་བྱུང་བའི་དོ་རྗེ་ལྷན་པ་ལྟེ་དོ་རྗེ་མཆོན་པ་བསྒྲོམ་ཞིང་དེ་ལྟར་དོ་རྗེ་དང་བཅས་པ་ལྟེ་དོ་

རྩེས་མཚན་པའི་ཤེས་རབ་མའི་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་ལས་ཏེ་རྒྱུར། རྩྱི་གིས་ཏེ་རྩྱི་ལས་རང་གཙོ་བོར་
 གསལ་པའི་གསང་གནས་མི་དམིགས་པའི་རང་ལས་དོ་རྩེ་བྱེ་ཕྱོ་ལྷ་པར་ནམ་པར་བསྐྱོམས་ནས། རོ་རྩེ་
 དེའི་དབྱས་སུ་བསྐྱེ་འདབ་མ་བརྒྱད་པ་ལྷུ་ཡིག་གིས་ཏེ་ལྷུ་ཡིག་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་བརྟག་བ་སྟེ་
 བསྐྱོམ་མོ། རྟེ་ལྷར་མཁའ་གསང་སྐྱུངས་ནས་ལས་ལ་སྐྱེར་བའི། རྟེ་ལྷར་དོ་རྩེ་བསྐྱེད་པ། བཅས་
 པ་བྱས་ནས་བསྐྱར་གཞུག། རྟེ་ནས་དོ་རྩེ་འཛིན་པའི་བསྐྱེམས། འཛིན་ཅིང་ནལ་འབྱོར་རྩྱི་ལྟ་བུ། ལྷ་
 གར་ཡིང་ག་རབ་བཞོད་ནས། བྱང་རྒྱལ་མེམས་ནི་སྐྱོ་མི་བྱ།^{༡༠} ཁེས་གསུངས་པ་ལྷར་དེ་ལྷར་རང་
 གི་གསང་གནས་དོ་རྩེ་ཕྱོ་ལྷ་པ་བསྐྱས་མཚན་པ་དང་བཅས་པ་བྱས་ནས་ཡུམ་གྱི་བསྐྱར་གཞུག་གོ། རྟེ་
 ལྷར་འཇུག་པ་དེའི་རང་ནས་རང་ཉིད་དོ་རྩེ་འཛིན་པ་གཙོ་བོ་རུས་གྱི་འཁོར་ཡོའི་བསྐྱེམས་པ་སྟེ་ར་རྒྱལ་
 འཛིན་པས་ནལ་འབྱོར་པའི་རག་ཏུ་རྩྱི་ལྟ་ཅེས་བརྩོད་ཅིང་སྐྱོམས་པར་འཇུག་པའི་ལས་ལ་གནས་
 པར་བྱའོ། རྟེ་ལྷར་ཡུམ་གྱི་རྩྱ་གར་ཡབ་གྱི་ཡིང་ག་རབ་ཏུ་བཞོད་ནས་སྐྱོམས་འཇུག་བྱས་པ་ལས་
 ཁམས་བྱང་རྒྱལ་གྱི་མེམས་ཐིག་ལེ་ཁོར་བའི་ཕེའི་བར་བབས་པ་སྐྱི་ལྟ་བུ་སྐྱོ་བར་མི་བྱའོ།

ཡཔ་ཡུམ་སྟོམས་འདུག་བྱས་པ་ལས་བྱང་སེམས་སྡི་བོ་ནས་ནོར་བུ་འི་ཚེ་དེ་བར་དུ་
 འབབ་ཚུལ་དང་དེ་ལས་དགའ་བཞི་སྟེ་བའི་ཚུལ་སྟོན་པ་ནི། རྟེ་པར་གཏུམ་མོ་འབར་བ་ཡིས། རེ་
 བཞིན་གཤེགས་པ་ལྟ་སྟེག་ཅིང་། རླུན་མ་མིག་ལ་སོགས་པ་ཡང་། བསྟེགས་ནས་འི་བོར་ཅན་
 ཉི་འཇག་། བདུད་ཅི་ཁུ་བའི་ཚོས་ཅན་ནི། ཐིག་ལའི་གཟུགས་ཀྱིས་འཛིག་པར་བྱེད། ཐིག་ལའི་
 རྣལ་འབྱོར་ཞེས་པར་གྲགས། ༡༠༩ ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་བསྟུས་རྒྱུད་ཅ་འབྲེལ་གྱིས་འཆད་པ་ལྟར་
 བསྟེད་འཇམ་རགས་པ་སྟོམ་པའི་གནས་སྒྲུབས་སུ་ལྟེ་བའི་ཅ་འཁོར་གྱི་ཁྱིམ་གྱི་ཅ་འདབ་བཅུ་གཉིས་
 དང་དགྱིལ་འཁོར་དུག་ཅུ་འབབ་བའི་ཅ་འདབ་དུག་ཅུ་ལྟེ་བདུན་ཅུ་ཅ་གཉིས་གསུང་དགྱིལ་གྱི་རྣལ་
 འབྱོར་མ་བདུན་ཅུ་ཅ་གཉིས་བསྟོམས་པས་སྦྱངས་ཤིང་བྱིན་གྱིས་བསྟུབས་པ་ལས་ཡཔ་ཡུམ་སྟོམས་
 པར་ཞུགས་པའི་རྒྱུན་གྱིས་གཏུམ་མོ་འི་མོ་འབར་བ་ཡིས་ལྟེ་བ་སྟུལ་པའི་འཁོར་ལོ་རྣམ་པར་སྦྱང་མཛད་
 ལ་སོགས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལྟེ་བའི་རྒྱང་གཡོན་ལ་གནས་པའི་དགྱིལ་འཁོར་ལྟ་དང་། རླུན་མ་ལ་
 སོགས་པ་གཡས་ལ་གནས་པའི་དགྱིལ་འཁོར་ལྟེ་བའི་རྒྱང་དང་། མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་

ནམས་དང་། གཞུགས་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་ནམས་རང་རང་གི་བྱ་བ་བྱེད་པ་རེ་ཞིག་བཀག་ཏུ་བཞེགས་
ནས་སྤྱི་པའི་ཆོ་ཡིག་ལས་རི་པོར་ཅན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་འཛགས་ཏེ་དེ་ཡང་བདུད་རྩི་བྱ་བའི་ཆོས་ཅན་
དེ་ནི་ཐིག་ལའི་གཞུགས་ཀྱིས་ནོར་བུའི་ཆེ་འོ་བར་དུ་འཛག་པར་བྱེད་དོ།

དེ་ལྟར་སྤྱི་པོ་ནས་ནོར་བུའི་ཆེ་འོ་བར་བབས་པ་དེ་ལས་སྤྱི་པོ་ནས་མགྱིན་པའི་བར་དུ་
བབས་པ་ལས་དག་ལ་བྱེད་དང་། མགྱིན་པ་ནས་སྤྱིར་གའི་བར་དུ་བབས་པ་ལས་མཆོག་དག་འདྲང་།
སྤྱིར་གནས་ཏེ་པའི་བར་བབས་པ་ལས་འབྱེད་པར་གྱི་དག་ལ་བྱེད་དང་། རྟེན་ནས་གསང་གནས་སམ་ནོར་
བུའི་ཆེ་འོ་བར་བབས་པ་ལས་ལྷན་སྦྲེལ་གྱི་དག་ལ་བཞེད་། དེ་ལྟར་ཡས་བབས་ཀྱི་དག་ལ་བ་བཞི་སྟོང་པ་ཉིད་
དང་ལྟར་བའི་བདེ་སྟོང་གི་རྣལ་འབྱོར་ནི་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ཐིག་ལའི་རྣལ་འབྱོར་རོ། །འདི་དག་ནི་འགྲེལ་
ཆེན་ལས། འདིར་ལྟེ་བ་ལ་ཆུའི་འཁོར་ལོ་དགུ་ཡིས་བསྐྱེད་པའི་ལག་འབྲེལ་ཞེས་པ་ནས། མགྱིན་པར་
ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཐིག་ལའི་^{༡༠} ཞེས་པའི་བར་གྱི་ ལྟེ་བར་གཏུམ་མོ་འབར་བ་ཡིས། ཞེས་པ་ནས། ཐིག་
ལའི་རྣལ་འབྱོར་ཞེས་པར་བྲགས། ཞེས་པའི་བར་གྱི་དོན་བཀྲལ་བ་ལྟར་བཀོད་པ་ཡིན་ནོ།

དེ་ཡང་འགྲེལ་ཆེན་ལས། གཏུམ་མོའི་ཡེ་ཤེས་མེ་ནི་རབ་རྒྱས་པ་^{༡༡} ཞེས་པ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་
ཡེ་ཤེས་འདོད་པ་སྟེ་དེའི་མེ་ནི་འདོད་པའི་མེའོ། །འདོད་པའི་མེ་དེ་རབ་རྒྱས་པར་རྒྱར་པ་ན་ལྟེ་བ་
རྒྱལ་པའི་འཁོར་ལོ་རྣམས་པར་སྒྲར་མཛད་ལ་སོགས་པ་གཡོན་ལ་དཀྱིལ་འཁོར་ལྟར་རྒྱར་ཞེས་སོགས་
གསུངས་པའི་ལྟེ་བ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་རྒྱར་བཅུ་ལྟེ་བར་སྟེག་པ་དང་། དེ་ཉིད་འདོད་པའི་མེ་རྒྱས་པས་
སྟེག་པར་གསུངས་པས་འདིའི་གཏུམ་མོ་ནི་གསང་གནས་ཀྱི་གཏུམ་མོ་དང་། དེ་ཡང་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཡེ་
ཤེས་འདོད་པ་སྟེ་དེའི་མེ་ནི་འདོད་པའི་མེའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་འདོད་པའི་མེ་ནི་བྱག་རྒྱ་ལ་ཆགས་
པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱིས་སྒྲར་བའི་ཕྱིའི་གཏུམ་མོ་པལ་པའི་མེའོ། །དེ་ལྟར་དུ་བྱེད་དགོས་པའི་རྒྱ་མཆོན་
ཡང་སྐབས་འདིའི་གཏུམ་མོ་འབར་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་བྱང་སེམས་ལྟ་བར་བྱེད་པའི་གཏུམ་མོ་འདི་དུང་
ཅན་པའི་ནང་གི་གཏུམ་མོ་ལ་བྱེད་ན་སྐབས་འདིའི་དག་ལ་བ་བཞི་ཡང་དབུ་མའི་ནང་ནས་བྱང་སེམས་
བབས་པའི་དག་ལ་བ་བཞི་ལ་བྱེད་དགོས་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་དག་ལ་བཞི་དེ་ནི་རྫོགས་རིམ་པའི་དག་ལ་བཞི་
ཡིན་པས་བསྐྱེད་རིམ་ཡིན་པར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ།

བཞི་པ་ཡོ་ཤེས་རྩོམ་སྐབ་ཆེན་གྱི་ཡན་ལག་བཤད་པ།

བཞི་པ་ཡོ་བཅུ་དྲུག་གི་མཐར་ཐད་བརྗོད་གསུང་བ་དང་ཆོས་མཐུན་པར་སྤྲོད་པའི་རྣལ་འབྱོར་
 སྒོམ་པ་ཡོ་ཤེས་རྩོམ་སྐབ་ཆེན་གྱི་ཡན་ལག་ནི། བཅུ་དྲུག་ཕྱེད་ཕྱེད་ཐིག་ལེ་འཆང་། ༼ཆ་མེད་ཆ་ལས་
 འདས་པ་སྟེ། ༼བསམ་གཏན་བཞི་པའི་ཕྱི་མོ་འཆང་། ༼སྤྲོད་པའི་རྣལ་འབྱོར་ཞེས་པར་གྲགས།^{༡༠༩} ༼ཞེས་
 ཅུ་རྒྱུད་ལས་གསུངས་པའི་དོན་འགྲེལ་ཆེན་གྱིས་འཆང་བ་ནི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་ལྟར་ཤེས་རབ་ཆོས་
 དག་ལ་གནས་ལ་བྱང་རྒྱུ་གྱི་སེམས་ནི་སྤྲོད་ཡང་ཞེས་པ་ནི་ལྟར་བྱོན་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྟེ་སྟོ་
 བ་བྱས་^{༡༡༠} ཞེས་གསུངས་སོ། ༼ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་ནོར་བུའི་ཕྱི་བར་དུ་བབས་པའི་ཐིག་ལེ་
 དེ་ཉིད་སྤྲོད་ཡང་སྤྲོད་པ་ནི་ལྟར་བྱོན་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྟེང་དུ་གཤེགས་ཏེ་གསར་གནས་ནས་སྟེ་བར་རྒྱ་
 མཐུན་གྱི་འབྲས་ལུང་རྒྱུ་དུ་གཤེགས་པ་དགའ་བ་དང་། ལྟེ་བ་ནས་སྟོང་གར་ནམ་སྟོན་གྱི་འབྲས་ལུང་
 རྒྱུ་དུ་གཤེགས་པ་མཆོག་དགའ་དང་། སྟོང་ག་ནས་མཐོན་པར་སྟེས་ལུ་བྱེད་པའི་འབྲས་ལུང་རྒྱུ་དུ་
 གཤེགས་པ་བྱུང་དགའ་དང་། མཐོན་པ་ནས་དབུལ་བར་བུལ་བའི་འབྲས་ལུང་རྒྱུ་དུ་གཤེགས་པ་
 ལྷན་ཅིག་སྟེས་པའི་དགའ་བ་ཉམས་སུ་ལྷོད་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་དགའ་བཞི་སྟོང་པ་ཉིད་དང་སྤྲོད་
 པའི་བདེ་སྟོང་གི་རྣལ་འབྱོར་ནི་སྤྲོད་པའི་རྣལ་འབྱོར་སྐབ་པ་ཆེན་པོའི་ཡན་ལག་གོ། ༼དེ་ཡང་། བཅུ་དྲུག་
 ཡོ་ལོན་ཞེས་པ་ནས། སྤྲོད་པའི་རྣལ་འབྱོར་ཞེས་པར་གྲགས།^{༡༡༡} ༼ཞེས་པའི་བར་གྱིས་གཙོ་བོར་བསྟེན་
 རིམ་གྱི་སྤྲོད་པ་ལྟན་ནས། རྒྱ་མཐུན་ལ་སོགས་སྟེང་དུ་འགོ། ༼ཞེས་པ་ནས། རྣལ་འབྱོར་བསམ་
 གཏན་སོགས་དེ་ཡང་།^{༡༡༢} ༼ཞེས་པའི་བར་གྱིས་རྗོད་པ་རིམ་ཉིད་བཟན་པ་ཡིན་ནོ།།

འདི་ལ་ཁ་ཅིག་སྐབ་ཐབས་པད་དཀར་ཞལ་ལུང་གི་དགོངས་པར་བསམས་ནས། བསྟེན་
 རིམ་བསམ་མོས་པ་ཡིད་བྱེད་གྱིས་ཐིག་ལེའི་རྣལ་འབྱོར་སྒོམ་རྒྱུ་ལ་རྗོད་པ་རིམ་པའི་ཐིག་ལེའི་རྣལ་
 འབྱོར་དངོས་སུ་བཟན་པས་མཆོན་ནས་ཤེས་པར་བྱ་བཞི། ལྟེ་བར་གཏུམ་མོ་འབར་བ་ཡིས།^{༡༡༣} ༼ཞེས་
 སོགས་སྐབ་པ་ནི་སྐབ་ཐབས་ཞལ་ལུང་དང་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། སྐབ་ཐབས་དེ་ཉིད་ལས། གཏུམ་མོའི་
 མཐུར་སེལ་གྱི་རྒྱུད་གིས་བསྐྱལ་བས་ཞེས་པ་ནས། རི་བོང་འཛིན་པ་ལྟ་བུ་བྱེད་ཐིག་ལེའི་གཟུགས་

རིམ་དངོས་སུ་སྐྱེ་བའི་སྒྲིན་བྱེད་བྱེད་པར་ཅན་དུ་སྐྱུར་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་དགོངས་ནས་འགྲེལ་ཆེན་ལས།
 བྱིས་པའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ལ་ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་དེས་བདེ་བ་དེ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པར་གསུངས་སོ། །འབྲིང་བོ་
 རྣམས་ལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱས་སོ། །མཆོག་གི་རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ལ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོས་སོ། །ཞེས་
 བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ཕྱ་ཐོག་གི་དགའ་བཞི་འདེན་བྱེད་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་དངོས་སུ་བསྟན་ནས། བྱིས་པའི་སྐྱེ་བོ་ཞེས་
 པ་ནས། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱས་སོ།^{༡༡༥} ཞེས་པའི་བར་གསུངས་པའི་དེ་མ་ཐག་དུ། མཆོག་གི་རྣལ་
 འབྱོར་པ་ཞེས་སོགས་མཆོག་མི་འགྱུར་གྱི་བདེ་བའི་རྫོགས་རིམ་འདེན་བྱེད་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཕྱག་རྒྱ་
 ཆེན་མོར་གསུངས་པ་དང་། ཅ་རྒྱུད་དུ་ཡང་། སྤྱི་མོའི་རྣལ་འབྱོར་ཞེས་པར་གྲགས།^{༡༡༦} ཞེས་པའི་དེ་
 མ་ཐག་དུ་རྫོགས་རིམ་རྣམས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།།

གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་ལུང་རྣལ་འབྱོར་པས་ལས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་སེམས་
 རོར་ལུང་རྩེ་བར་པའི་ཡས་བབས་དང་། དེ་ནས་སྐྱེ་བོའི་བར་དངས་པའི་མས་རྟེན་གྱི་དགའ་བཞི་
 སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ན། འགྲེལ་ཆེན་ལས། ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ནི་འཛག་པའི་བདེ་བ་སྐྱིན་པ་མོ་དང་།
 ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ནི་གཡོ་བའི་བདེ་བ་སྐྱིན་པ་མོར་^{༡༡༧} གསུངས་པའི་དོན་རྩི་ལྟར་ཡིན་སྟུང་ན། དེ་
 ལྟར་གསུངས་པ་ནི་ཐབས་མཁས་ཀྱིས་མ་ཟེན་པའི་ཕྱག་རྒྱ་ཉིད་ཀྱི་རང་སྟོབས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་
 ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱས་ཁམས་འཛག་པའི་བདེ་བ་སྟེར་བ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱས་ཁམས་བྱང་རྒྱ་བ་ཀྱི་
 སེམས་ལུས་ཀྱི་ཆ་གས་རྣམས་སུ་གཡོ་བའི་བདེ་བ་ཅུང་སྟེར་བ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་པས་སྒྲིན་མེད་དོ། །དེ་
 ལྟར་ན་བསྐྱེད་རིམ་རགས་བ་^{༡༡༨} མཐར་ཕྱིན་པས་བྱེད་པ་བཞིན་དུ་བསྐྱེད་རིམ་རགས་པས་^{༡༡༩} མཐར་
 མ་ཕྱིན་པ་རྣམས་ཀྱིས་བྱེད་པར་མི་རྣམས་ཀྱང་མོས་པ་ཡིད་བྱེད་ཀྱིས་བྱེད་དགོས་པར་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་
 ལྟར་སྤྱི་མོའི་རྣལ་འབྱོར་བསྟོམས་པའི་རྩིས་སུ་བསྐྱུས་པ་མཆོད་པ་སྟོད་པ་བདུད་ཅི་སྐྱུར་བ་གཤེགས་སུ་
 གསོལ་བ་རྣམས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་བྱ་དགོས་པའི་གཞན་རྣམས་སྐྱབ་ཐབས་ཞལ་ལུ་ང་སོགས་ལས་
 བཤད་པ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་། འདིར་བསྐྱུས་པ་བྱ་བའི་རྒྱལ་རྒྱུད་ཟད་ཅིག་བཤད་པར་བྱ་སྟེ།

འདི་ལ་གསུམ། སྐྱགས་ཀྱི་དབྱ་གྲོགས་ལ་མཁས་པར་བྱ་དགོས་པར་བསྟན་པ་དང་། ཡི་

དུ་བསྐྱེས་ན། རྒྱ་དག་རྒྱུད་ཡིན་རྒྱུ་དག་ས། །ས་དག་མེ་ཡིན་མེ་དག་རྒྱ། །ནམ་མཁའ་ཀྱུན་གྱི་གྲོགས་
 བོ་སྟེ། །ཀྱུན་གྱི་དམ་མཁའ་ཁའི་གྲོགས་བོ་ཡིན། །ས་རྒྱུ་པན་རྒྱུན་གྲོགས་བོ་དང་། །མེ་རྒྱུ་པན་རྒྱུན་གྲོགས་
 བོ་སྟེ། །རྒྱུ་གི་ཐ་མལ་རྒྱུ་དང་ནི། །མེ་ཡི་ཐ་མལ་ས་ཡིན་ལ། །རྒྱུ་ཡི་ཐ་མལ་མེ་ཡིན་ནིང་། །ས་ཡི་ཐ་
 མལ་པ་ནི་རྒྱུ་^{༡༩༧} །ཞེས་པའི་རྒྱུ་གིས་ཁམས་ལྟའི་ཡི་གེ་རྣམས་དག་དང་གྲོགས་དང་ཐ་མལ་པར་
 འགོ་རྒྱུ་དེ་ལྟར་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་དབྱེད་རྣམས་ནང་པན་རྒྱུན་དུ་དག་གྲོགས་ཐ་མལ་པ་རི་ལྟར་ཡིན་
 པ་དང་། གསལ་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་དམ་པན་རྒྱུན་དག་གྲོགས་སོགས་རི་ལྟར་ཡིན་ཅི་དགོས་པ་ནི། དབྱེད་ས་
 རྣམས་ཀྱི་དབྱེད་ས་དང་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་པ་ལྟར་རོ། །

གཉིས་པ་ཡི་གེ་རྣམས་ཀྱི་ཁམས་སམ་འབྱུང་བ་གང་ཡིན་འོས་གསུང་བ་ནི། དབྱེད་ས་ཀྱི་ཨ་
 རིང་ཐུང་གཉིས་དང་། །ཀ་ལྟའི་ཡི་གེ་ལྟ་དང་། །ཉ་ཡིག་དང་། །ལྷེ་ཅ་ཅན་ལྟ་ཡིག་རྣམས་ནི་གནས་མཁྱིན་
 པ་ལས་འབྱུང་བ་དང་ནམ་མཁའི་ཁམས་པ་ཡིན་ཏེ། །རྒྱ་རྒྱུད་འབྲེལ་ཆེན་དུ་བྱེད་ས་པ་ལས། །ཨ་ཀྱ་
 ཏ་སྒྲ་མཁྱིན་བྱུང་གང་། །དབྱེད་ས་དང་གསལ་བྱེད་མཆོན་ཉིད་རྣམས། །སྟོང་པ་རྒྱུད་སོགས་ཁམས་
 རྣམས་ཀྱི། །གྲོགས་བོ་ཉིད་ཀྱིས་རྟག་ཏུ་གནས།^{༡༩༨} །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཨ་རིང་
 ཐུང་གཉིས། །ཨ་དང་ཨ་སྟེ་ཡོན་ཏན་དང་འཕེལ་བ་གཉིས། །ཅ་སྟེའི་ཡི་གེ་ལྟ། །ཨ་ཡིག་དང་ཤ་ཡིག་
 རྣམས་ནི་གནས་རྟག་ལས་བྱུང་བ་དང་རྒྱུད་གི་ཁམས་པ་ཡིན་པ་ནི་རྒྱ་རྒྱུད་ལས། །ཨ་ཅུ་ཡ་ཤ་རྟ་
 ལས་བྱུང་། །དབྱེད་ས་དང་གསལ་བྱེད་མཆོན་ཉིད་རྣམས། །རྒྱུད་གི་ཁམས་ལས་ཡང་དག་བྱུང་། །རྒྱ་
 ལས་སྟེམ་པ་རྣམས་ཀྱི་དག་^{༡༩༩} །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ཡིག་རིང་ཐུང་གཉིས་དང་། །ཡོན་ཏན་
 ཀྱི་ཡི་གེ་ཨར་དང་། །འཕེལ་བའི་ཡི་གེ་ཨར་དང་། །ཅ་སྟེའི་ཡི་གེ་ལྟ་དང་། །ར་ཡིག་དང་ཤ་ཡིག་རྣམས་ནི་
 རྒྱུ་བོ་ནས་བྱུང་བ་དང་མའི་ཁམས་པ་ཡིན་པ་ནི། །རི་ཏུ་ར་ཤ་རྒྱུ་བོ་སྟེམ། །དབྱེད་ས་དང་གསལ་བྱེད་
 མཆོན་ཉིད་ནི། །མེ་ཡི་ཁམས་ལས་ཡང་དག་བྱུང་། །ས་ལས་སྟེམ་པ་རྣམས་ཀྱི་དག་^{༢༠༠} །ཞེས་སོགས་
 གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཨ་རིང་ཐུང་གཉིས་དང་། །ཡོན་ཏན་དང་འཕེལ་བའི་ཡི་གེ་ཨ་དང་ཨོ་གཉིས་དང་།
 །ཅ་སྟེའི་ཡི་གེ་ལྟ་དང་། །ཐ་དང་གྲ་ཡིག་རྣམས་མཆུ་ལས་བྱུང་བ་དང་རྒྱུད་ཁམས་པ་ཡིན་པ་ནི། །ལྷ་ཤུ་

མ་ལྷ་མཆུ་སྒྲིམ་གང་། དབྱངས་དང་གསལ་བྱེད་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ལྷ་སྒྲིམ་། རྒྱ་ཡི་ཁམས་ལས་ཡང་དག་
བྱུང་། མེ་ལས་སྒྲིམ་པ་ཀྱི་དག་^{༡༩} ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ལེ་རིང་བྱང་གཉིས་ཏ་སྒྲིའི་
ཡི་གེ་ལྷ་ལི་ཡིག་གི་ཡོན་ཏན་དང་འཕེལ་བ་ཨལ་དང་ཨལ་དང་ལ་ཡིག་དང་ས་ཡིག་ཀྱི་ལྷ་སྒྲིམ་ནི་སོ་ལས་
བྱུང་བ་དང་སའི་ཁམས་པ་ཡིན་པ་ནི། ལི་རྩ་ལ་ས་སོ་སྒྲིམ་གང་། དབྱངས་དང་གསལ་བྱེད་མཚན་
ཉིད་ཀྱི་ལྷ་སྒྲིམ་། ས་ཡི་ཁམས་ལས་ཡང་དག་བྱུང་། རྒྱུང་ལས་སྒྲིམ་པ་ཀྱི་དག་ ཉག་ཏུ་རྒྱུང་
གི་གྲོགས་པོ་མེ། ཐ་མལ་པ་རྒྱ་རྒྱས་མེད་ཕྱིར། མེ་ཡི་གྲོགས་པོ་རྒྱུང་ཡིན་ཏེ། ཐ་མལ་པ་ས་རྒྱས་
མེད་ཕྱིར། རྒྱ་ཡི་གྲོགས་པོ་ས་ཡིན་ཏེ། ཐ་མལ་པ་མེ་རྒྱས་མེད་ཕྱིར། ས་ཡི་གྲོགས་པོ་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། ཐ་
མལ་པ་ནི་རྒྱུང་ཉིད་དོ།^{༢༠} ཞེས་འགྲེལ་པར་རྩ་རྒྱུད་བྱངས་པ་ཀྱིས་གསལ་བར་བཤད་པ་
ལྟར་རོ། དེ་ཡང་ཀ་སྒྲིམ་མཁའ་ལ་ ཅ་སྒྲིམ་རྒྱུང་། ཏ་སྒྲིམ་པ་སྒྲིམ་ཏུ་སའི་ཁམས་པ་ཀྱི་ལྷ་སྒྲིམ་སྒྲིམ་
བཤད་པ་ནི་འབྱུང་བ་ཆེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཞིང་། ལྷ་རྩ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་རང་རང་གི་སྒྲིམ་པའི་
ཡི་གེ་ལྷ་ཆར་འཛིན་པ་ནི། ལྷ་དྲིམ་^{༢༡} སྒྲིམ་བཅས་པའོ། ཞེས་པའི་ཤེས་པར་བྱེད་པ་ལས་སོ། དེར་
མ་ཟད་འབྱུང་བ་རྒྱུང་བའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་གསལ་བྱེད་ཀྱི་ལྷ་སྒྲིམ་ཀྱི་ཡང་དག་གྲོགས་ཤེས་པར་བྱས་ཏེ་
བསྐྱབ་བྱ་ལྷ་དང་རྒྱུབ་པ་པོའི་མིང་ཡིག་དང་པོའི་དག་གྲོགས་ཀྱང་ཅི་དགོས་ཏེ། ཡང་རྩ་རྒྱུད་འགྲེལ་
ཆེན་དུ་བྱངས་པ་ལས། སྒྲིམ་པ་གཅིག་ལ་འང་ཀ་ལ་སོགས། གསལ་བྱེད་ཆོས་ཅན་ལྷ་ཀྱི་ལྷ་སྒྲིམ་གང་། དེ་
ཀྱི་ལྷ་སྒྲིམ་པ་སོགས་པའི་རིགས། རྒྱགས་རྒྱུབ་པ་ལ་ཤེས་པར་བྱ།^{༢༢} ཞེས་འབྱུང་བ་རྒྱུང་བའི་ཅི་ཚུལ་
ཡང་རྒྱགས་རྒྱུབ་པ་ལ་བྱེད་དགོས་པར་གསུངས་སོ།

འོན་འབྱུང་བ་རྒྱུང་བའི་ཡི་གེ་ཀྱི་ལྷ་སྒྲིམ་ཅི་ལྟ་བུ། དེ་དག་གི་དག་གྲོགས་ཅི་ལྟར་བཅི་སྒྲིམ་ན།
དེ་ཡང་དེ་ཉིད་ལས། ང་ཉ་ཆ་མ་ནན་འདི་ཀྱི་ལྷ་སྒྲིམ་། རྒྱུང་སོགས་སྒྲིམ་པ་ཀྱི་གྲོགས་།^{༢༣} ཞེས་
ང་ཉ་ཆ་མ་ནན་པའི་ཡི་གེ་ལྷ་པོ་འདི་འབྱུང་བ་རྒྱུང་བའི་ཀྱི་ལྷ་སྒྲིམ་པའི་ཁམས་པ་དང་། རང་དང་སྒྲིམ་པ་གཅིག་
པ་དང་མི་གཅིག་པ་གང་ཡིན་ཡང་རུང་སྒྲིམ་གི་ཁམས་པ་ལ་སོགས་པ་ཁམས་ལྷག་མ་བཞི་ཆར་གྱི་ཡི་
གེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གྲོགས་དང་། ཡི་གེ་གཞན་ཡང་ང་ཉ་སོགས་ལྷ་པོའི་གྲོགས་ཡིན་ནོ། དེ་བཞིན་དུ་དེ་
ཉིད་ལས། ལྷ་རྩ་རྩ་རྩ་འདི་ཀྱི་ལྷ་སྒྲིམ་། རྒྱ་ལས་སྒྲིམ་པ་ཀྱི་དག་ གཞ་ཏུ་བ་དང་འདི་ཀྱི་ལྷ་སྒྲིམ་། ས་

ལས་སྐྱེས་པ་རྣམས་ཀྱི་དགྲ། །ཁ་ཚ་ཅ་པ་ཐཐ་འདི་རྣམས། །མེ་ལས་སྐྱེས་པ་རྣམས་ཀྱི་དགྲ། །ཀ་ཅ་ཏ་
 པ་ཏྟ་འདི་རྣམས། །རྒྱུ་ལས་སྐྱེས་པ་རྣམས་ཀྱི་དགྲ། །སྤྲུགས་ཀྱི་དང་པོར་གནས་ཡི་གེ། །རང་གི་སྤེ་
 པ་འམ་གཞན་ལ་ཡང་།^{༡༩༠} །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྒྲ་རྩ་རྩ་རྣམས་འཕྱུང་བ་རྒྱུ་པའི་རྒྱུ་ཁམས་
 པ་ཡིན་པས་རང་གཞན་གྱི་སྤེ་པ་གང་ཡིན་ཡང་རྒྱུ་ཁམས་པ་རྣམས་ཀྱི་དགྲ་དང་། ག་ཇ་ཏ་པ་ད་རྣམས་
 མེ་ཁམས་པ་ཡིན་པས་ས་ཁམས་པ་རྣམས་ཀྱི་དགྲ་དང་། ཁ་ཚ་ཅ་པ་ཐ་རྣམས་རྒྱུ་ཁམས་པ་ཡིན་པས་
 མེ་ཁམས་པ་རྣམས་ཀྱི་དགྲ་དང་། ཀ་ཅ་ཏ་པ་ཏ་རྣམས་ས་ཁམས་པ་ཡིན་པས་རྒྱུ་ཁམས་པ་རྣམས་ཀྱི་
 དགྲ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་། གྲོགས་དང་ཐ་མལ་པར་འཕྱུར་རྒྱུ་ཡང་ཁམས་ཀྱི་ངོས་ནས་གོང་
 ཏུ་བཤད་པའི་རིགས་པས་ཤེས་པར་བྱའོ།།

གསུམ་པ་དེ་ལྟར་དགྲ་གྲོགས་ཤེས་ནས་བསྐྱེས་པ་བྱ་བའི་རྒྱུ་ལ་གཉིས། བསྐྱེས་བྱའི་
 སྤྲུགས་བཤད་པ་དང་། དེ་དག་ལ་བསྐྱེས་པ་བྱེད་རྒྱུ་ཡོད།།

དང་པོ་ནི་འགོ་པོར་ཨོ་དང་མཐར་སྒྲ་རྩ་རྩ་འི་མཐའ་རྟེན་བཞག་པའི་ལྟ་གང་དང་
 གང་ཡིན་པའི་མིང་སྤྲུགས་ཀྱི་ཡི་གེ་དང་པོ་ནི་སྤྲུགས་རྩོ་རྩོའི་སྤྲུགས་དང་། མིང་སྤྲུགས་ཆང་མ་ནི་
 གསུང་རྩོ་རྩོའི་དང་། ཡན་ལག་སོ་སོའི་སྤྲུགས་མ་གཏོགས་པའི་མིང་སྤྲུགས་ཀྱི་སྤྲུགས་ཀྱི་སྤེར་ཏུ་
 དེ་ལས་ལྷག་པ་བསྐྱེད་པའི་སྤྲུགས་རྣམས་སྒྲ་རྩོ་རྩོའི་སྤྲུགས་དང་། ཡན་ལག་སོ་སོའི་སྤྲུགས་
 རྣམས་ནི་སྤེར་པའི་སྤྲུགས་སོ། །དེ་ཡང་ལྟ་རྣམས་ནི་མཆོན་བྱེད་ཡིན་གྱི། གཞན་ཏུ་ན་བརྟན་གཡོའི་
 ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་སྒྱུར་བར་བྱ་དགོས་པ་ནི་རྒྱུ་པ་འའི་བརྒྱ་རེ་བདུན་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། ད་ནི་
 སྤྲུགས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་གསུངས་པ་མིང་གི་དང་པོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ཏེ་ཁམས་གསུམ་པོ་འདིར་
 བརྟན་པ་དང་གཡོ་བའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་གང་གི་མིང་གང་ཡིན་པ་དེའི་མིང་གི་དང་པོའི་ཡི་གེ་ནི་
 མིང་གི་དང་པོའོ། །དེ་ཉིད་སྤྲུགས་ཀྱི་རྩོ་རྩོར་འཕྱུར་ཏེ་མི་ཡི་བདག་པོ་ལྟ་དང་ལྟ་མོ་རྣམས་ཀྱི་འོ། །གསུང་
 གི་རྩོ་རྩོར་མིང་ཐམས་ཅད་དེ་འདིར་དབེར་ན་ཏུ་རྩ་རྩ་སྒྲ་རྩ་སྒྲ་མ་གྱི་ལོ་ཙ་ལྟ་ཞེས་པ་མིང་དེ་ཉིད་གསུང་
 གི་རྩོ་རྩོའོ། །དེ་བཞིན་ཏུ་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མིང་ཡང་རོ། །དེ་ལྟར་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མིང་གི་ཡི་གེ་
 དེ་ལས་ལྷག་པ་དག་ཀྱང་སྤྱི་ལོ་རྩོ་རྩོ་ཞེས་པ་ནི་འདིར་དབེར་ན་ཨོ་རྩ་རེ་ཏུ་རྩ་རེ་ཏུ་རེ་སྒྲ་རྩ་^{༡༩༡} ཞེས་

སོགས་གསུངས་པ་དང་། སྐྱོད་ཆེ་དེ་ལས་གཞན་པ་བྱེད་པའི་སྐྱགས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཡན་ལག་སོ་
སོའི་སྐྱགས་ཞེས་གསུངས་པ་ནམས་ཀྱི་དོན་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་དེ་དག་ལ་བཞུགས་པ་བྱེད་ཚུལ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ཐུགས་དོ་རྗེའི་སྐྱགས་
ལ་བཞུགས་པ་བྱེད་ཚུལ་ནི། ཅུ་རྒྱུད་འགྲེལ་ཆེན་དུ་བྲངས་པ་ལས། སྐྱགས་ཀྱི་དང་པོར་གསལ་བྱེད་
དམ། །དབྱངས་ནམས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་སྒྲིབ། །བསྟེན་དང་བཞུགས་པ་བྱེད་ནམས་ལ། །འདི་ཡི་
ལས་ནི་རྣམ་དུ་གསུངས།^{༡༩༩} །ཞེས་སྐྱགས་ཀྱི་མིང་ཡིག་དང་པོ་དེ་གསལ་བྱེད་དམ་དབྱངས་ཡིག་
གང་ཡིན་ཡང་རྩ་རྟེན་བསྟེན་པ་དང་བཞུགས་པ་བྱེད་པ་ནམས་ཀྱིས་ལས་ནམ་པ་དུག་བྱེད་དགོས་པར་
གསུངས་སོ། །དེ་ལ་ལས་དུག་ནི་དེ་ཉིད་ལས། དང་པོར་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་སྟེ། །དེ་ནས་དབབ་དང་
བསྐྱེག་པ་དང་། །དེ་ནས་སྐྱགས་པས་བསྐྱང་བ་དང་། །དེ་ནས་རྒྱས་དང་མཉེས་པའོ།^{༢༠༠} །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་བསྐྱབ་པ་དང་། དབབ་པ་དང་། བསྐྱེག་པ་དང་། བསྐྱང་བ་དང་། རྒྱས་པ་དང་།
མཉེས་པའི་ལས་དང་དུག་གོ།

དེའི་དང་པོ་བསྐྱབ་པའི་ལས་ནི་ཡང་དེ་ཉིད་ལས། རྣམ་པར་བཅད་བྱས་སྟོང་པ་ཡིན། །སྐྱགས་
ཀྱི་སྟོན་འགོ་མནན་པ་ནི། །མཚོན་ཆའི་རྒྱལ་པོས་བསྐྱབ་པ་སྟེ། །བརྒྱལ་བའི་གནས་སྐབས་ཐོབ་པར་
འགྱུར།^{༢༠༡} །ཞེས་རྣམ་བཅད་དང་བཅས་པའི་སྟོང་པ་སྟེ་རྣམ་མཁའི་ཁམས་པ་ཉ་ཡིག་གིས་སྐྱགས་ཀྱི་
སྟོན་འགོ་སྟེ་སྟོན་མ་ཡི་གེ་དང་པོ་དེའི་སྟེང་ནས་མནན་པ་བཞུགས་པ་ནི་ལྟ་དེ་ལ་མཚོན་ཆའི་རྒྱལ་པོས་
བསྐྱབ་པ་སྟེ་དེས་ལྟ་དེ་བརྒྱལ་བའི་གནས་སྐབས་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །དེའི་བཞུགས་པའི་གྲངས་རི་ཙམ་
ཞིག་བྱ་བ་དང་དེའི་བྱེད་ལས་ནི་དེ་ཉིད་ལས། ཐུགས་ཀྱི་བཞུགས་པ་འབུམ་གྱིས་ནི། །བརྒྱལ་བར་གྱུར་
པའི་སྐྱགས་ཀྱི་ལྟ། །བརྒྱལ་ཡོངས་སུ་སྒྲངས་པ་ནི། །ཐུབ་པ་པོ་ཡི་དབང་དུ་འགྱུར།^{༢༠༢} །ཞེས་གསུངས་
པ་ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་དབབ་པའི་ལས་ནི་དེ་ཉིད་ལས། དེ་བཞིན་རྒྱུད་གིས་མནན་ན་དེ། །རྣལ་འབྱོར་
པ་ལ་ཐེབས་པར་འགྱུར།^{༢༠༣} །ཞེས་རྣམ་བཅད་དང་བཅས་པའི་རྒྱུད་གི་ཁམས་པའི་ཡི་གེ་ཡ་ཡིག་གིས་
མིང་ཡིག་དང་པོའི་སྟེང་ནས་མནན་པ་བཞུགས་ན་ལྟ་དེ་རྣལ་འབྱོར་པ་ལ་ཐེབས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ཡང་
གྲངས་འབུམ་ཐུག་གཅིག་བཞུགས་པ་ནི་དབབ་པའི་ལས་སོ། །གསུམ་པ་བསྐྱེག་པའི་ལས་ནི་དེ་ཉིད་ལས།

མེ་ཡིས་མཐའ་ན་པ་བསྐྱེད་པར་འགྱུར།^{༡༣༧} །ཞེས་ནམ་པཅད་དང་བཅས་པའི་མེའི་ཡི་གེ་ར་ཡིག་གིས་སྐྱེས་གང་ཡིན་པའི་ཡི་གེ་དང་པོ་དེའི་སྟེང་ནས་མཐའ་ན་པ་བསྐྱེད་པ་ནི་སྐྱེད་པའི་ལས་སུ་འགྱུར་ཞིང་གངས་ཚད་འབྲུམ་སྤྲུག་གཅིག་གོ །བཞི་པ་བསྐྱེད་པའི་ལས་ནི། དེ་བཞིན་ཆུ་ཡིས་བསྐྱེད་པར་འགྱུར།^{༡༣༨} །ཞེས་ནམ་པཅད་དང་བཅས་པའི་ཆུའི་ཡི་གེ་མ་ཡིག་གིས་སྐྱེས་གང་ཡིན་གྱི་ཡི་གེ་དང་པོའི་སྟེང་ནས་མཐའ་ན་པ་བསྐྱེད་པ་ནི་བསྐྱེད་པའི་ལས་སུ་འགྱུར་རོ། །འདི་ཡང་འབྲུམ་སྤྲུག་གཅིག་གོ །ལྔ་པ་རྒྱས་པའི་ལས་ནི། ས་ནི་སྤྱི་པོར་གནས་པ་དག །བསྐྱེད་ན་ལྟ་ནི་རྒྱས་པར་འགྱུར།^{༡༣༩} །ཞེས་ནམ་པཅད་དང་བཅས་པའི་ས་འི་ཡི་གེ་ལ་ཡིག་གིས་སྐྱེས་དེའི་ཡི་གེ་དང་པོ་དེའི་སྟེང་ནས་མཐའ་ན་པ་བསྐྱེད་པ་ལྟ་དེ་ནི་རྒྱས་པར་འགྱུར་རོ། །དུག་པ་མཉེས་པའི་ལས་ནི། སྤྱི་པོར་ཐིག་ལའི་ཆས་མཐའ་ན་པ། མཉེས་པའི་མཚོག་ནི་སྟེང་བར་འགྱུར།^{༡༤༠} །ཞེས་སྐྱེས་གང་ཡིན་པ་དེའི་ཡི་གེ་དང་པོ་དེའི་སྤྱི་པོ་སྟེ་མགོ་པོའི་སྟེང་དུ་ཐིག་ལའི་ཆ་རྟེན་སུ་ར་རོས་མཐའ་ན་པ་བསྐྱེད་པ་ནི་ལྟ་དེ་མཉེས་པར་བྱེད་པའི་ལས་སོ། །

དེ་ལྟར་ལས་སུ་གཤེད་དེའི་བསྐྱེད་པ་བྱས་ན་བསྐྱེད་པའི་ལྟ་གང་ཡིན་དེས་མཚོག་ནི་སྟེང་བར་འགྱུར་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཐི་མ་གཉིས་ཀྱི་འདར་གངས་ཚད་འབྲུམ་སྤྲུག་རེ་རེ་སྟེ། དེ་ལྟར་ཡང་དེ་ཉིད་ལས། དེ་ལྟར་དུག་འབྲུམ་བསྐྱེད་པ་ནི། །དང་པོའི་སངས་རྒྱས་རྒྱུད་ཆེན་ལས། །འདོད་པ་གྲུབ་སྟེན་པ་དེ་གཤེགས་ཀྱིས། །སྟོན་དུ་བསྟེན་པ་རྣམས་སུ་གསུངས།^{༡༤༡} །ཞེས་ལས་དུག་པོ་རེ་རེའི་སྐྱེས་འབྲུམ་སྤྲུག་རེ་རེ་སྟེ་དུག་འབྲུམ་བསྐྱེད་པར་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ལས་དུག་པོ་དེའི་སྐྱེས་ཀྱི་མཐའ་རྟེན་ནི་རིམ་པ་བཞིན་ཡེ་དང་རྩྭ་དང་པོ་པ་འོ་དང་ན་མེ་དང་། སྤྱ་རྒྱ་དང་བཤེར་རྣམས་ཡིན་ཞིང་། སྟོན་དུ་ཨོྭ་གཞག་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དེའི་འཕྲོ་ཉིད་ལས། ཡེ་ཡིག་དེ་བཞིན་རྩྭ་པོ་པར། །ན་མེ་སྤྱ་རྒྱ་བཤེར་རྣམས། །ལས་དུག་ལ་ནི་གངས་བཞིན་དུ། །སྐྱེས་མཐའ་བརྒྱལ་ཞུགས་ཅན་གྱིས་བྱ། །དང་པོར་རྣམ་སྟངས་མཛད་བྱེན་ནས།^{༡༤༢} །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་དང་པོར་ལས་དུག་གི་བསྐྱེད་པ་འབྲུམ་སྤྲུག་དུག་དང་དེའི་བརྩེ་ཆའི་སྟེན་སྟེན་གྱིན་སྟེན་བྱ། དེའི་རྟེན་སུ་ལྟའི་མིང་སྐྱེས་ཚང་མ་གསུང་དོ་རྟེན་བསྐྱེད་པ་འབྲུམ་སྤྲུག་བརྩེ་དང་དེའི་བརྩེ་ཆའི་སྟེན་སྟེན་གྱིན་སྟེན་དང་། དེའི་རྟེན་སུ་མིང་སྐྱེས་

ལས་ལྷག་པའི་རྒྱ་དོ་རྗེའི་བཟུངས་པ་བྱ་བ་དང་དེའི་བཅུ་ཆའི་སྤྱིན་སྤྱེག་བྱས་པས་ལྷ་གང་བསྐྱབ་བ་
དེ་འགྲུབ་པར་གསུངས་ཏེ། རྒྱ་མའི་འཕྲོ་དེ་ཉིད་ལས། སྒྲར་ཡང་བཟུངས་པ་ཡང་དག་བཅུམ། །དེ་
ནས་ཁྱེ་བ་བཟུངས་བྱས་ནས། །སྤྱིན་སྤྱེག་བཅུ་ཡི་ཆ་ཤེས་ཀྱང། །རྒྱད་ལས་གསུངས་པའི་ཆོགས་བྱ། །དེ་
ནས་ལྷ་མི་འགྲུབ་འགྲུར་ཏེ། །ཐུགས་པ་རྣམས་ལ་གྲུབ་པ་དེས། །མཆོག་དང་གང་ཞིག་དོན་གཉེར་
སྟེང་།^{༡༤༣} །ཞེས་སོ།

འོན་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་བཟུངས་པ་དེ་ཙམ་གྱིས་ལྷ་འགྲུབ་ཅིང་གང་ཞིག་དོན་དུ་གཉེར་
པའི་ཞི་བྱས་སོགས་ཀྱི་ལས་རྣམས་འགྲུབ་པར་འགྲུར་རམ་སྟུམ་ན། དེ་ཡང་རང་ལྷ་གང་གི་རིགས་
ཡིན་པ་དང་། ལས་གང་སྐྱབ་པའི་ཆོག་འདི་བྱ་བ་དང་། རྟེན་ཆོད་དང་། ཐུགས་ཀྱིས་བོན་དང་། ཁམས་
ཀྱི་རིགས་དང་། ལས་བསྐྱབ་པའི་གནས་དང་། རྟེན་གས་དང་། གདན་ལ་སོགས་པ་རྒྱད་འགྲེལ་ལས་
རྗེ་ལྟར་གསུངས་པ་བཞིན་ཆང་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། དེ་ལྟར་མ་ཆང་བར་གཞན་དུ་བྱས་
ན་ལས་རྣམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་མི་འགྲུབ་པར་གསུངས་ཏེ། དེ་ཉིད་ཀྱི་འཕྲོ་ལས། རིགས་གཞན་དང་
ནི་བྱ་བ་གཞན། །དུས་དང་དེ་བཞིན་ཐུགས་ཀྱི་རིགས། །གནས་དང་རྟེན་གས་དང་གདན་གཞན་གྱི། ལས་
རྣམས་ཀྱང་ལ་འབྲས་བུ་མེད།^{༡༤༤} །ཅེས་གསུངས་པས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་འགྲེལ་ཆེན་ལས། ལས་བྱུག་
གི་བྱ་རྒྱུ་དང་། ཐུགས་གསུང་རྒྱ་དོ་རྗེ་གསུམ་གྱི་བཟུངས་པ་བྱ་བའི་རྒྱལ་རྣམས་སྟོལ་མའི་ཐུགས་ལ་
དངོས་སུ་སྒྱུར་ནས་དེ་གཞན་ལ་རིགས་སྟོ་བའི་རྒྱལ་གསལ་བར་གསུངས་ཏེ།^{༡༤༥} དེ་ཡང་སྐྱབ་པའི་
བརྒྱ་རེ་བརྒྱད་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདིར་ཐུགས་ལ་བསྐྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། དང་པོར་
སྟོལ་པའི་ཐུགས་བསྐྱེད་པར་བྱ་སྟེ་རྣམ་པ་དང་གཞན་ལ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞི་རྩེ་ལྷ་ཅེས་པའི་
ཐུགས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པ་སྟེ་འབུམ་བཟོའོ། །ཞི་ཡུལ་རྩེ་ཞེས་པའི་དབང་པོའོ། །ཞི་རྩེ་པོ་པ་ཅེས་པའི་
བཟེག་པོའོ། །ཞི་མུལ་རྩེ་མ་ཞེས་པའི་བསྐྱར་པོའོ། །ཞི་ལྷ་རྩེ་རྩེ་ཞེས་པའི་རྒྱས་པོའོ། །ཞི་རྩེ་མ་པ་པ་
ཅེས་པའི་མཉེས་པོའོ། །བཟུངས་པ་བྱུག་འབུམ་དང་སྤྱིན་སྤྱེག་བྱུག་གི་བྱ་སྟེ། དེ་ནས་ཞི་རྩེ་རྩེ་རྩེ་ཞེས་
པ་གསུང་དོ་རྗེའི་བཟུངས་པ་འབུམ་ཐུག་བཅུ་དང་སྤྱིན་སྤྱེག་བཅུ་ཆའོ། །དེ་ནས་ཞི་རྩེ་རྩེ་རྩེ་རྩེ་རྩེ་
རྩེ་རྩེ་ཞེས་པ་རྒྱ་དོ་རྗེའི་བཟུངས་པ་བྱ་བའི་མཐར་ཐུག་པ་དང་འབུམ་ཐུག་བཅུ་འདི་སྤྱིན་སྤྱེག་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་

ན་ནལ་འབྱོར་བ་རྣམས་ལ་སྐྱེགས་གྱི་མཆོག་སྟེར་བར་འབྱུང་གྱི་རྣམ་པ་གཞན་དུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།^{༡༥} །ཞེས་
གསལ་བར་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།

དེ་ལྟར་ན་ཐུགས་དོ་རྗེའི་བསྐྱེད་པ་ལས་དུག་སྟོན་དུ་བཏང་ནས་གསུང་དོ་རྗེ་དང་སྐྱེ་དོ་རྗེའི་
བསྐྱེད་པ་གངས་ཚད་དང་བཅས་པ་འདི་ནི། ལྟ་གང་གི་བསྐྱེད་པ་བྱེད་ཀྱང་གཤམ་པར་བྱས་ནས་བྱེད་
དགོས་ཤིང་། དེ་ཡང་ལྟ་འགྲུབ་ཅིང་ལས་རྣམས་ཇི་ལྟར་བཅམས་པ་ལྟར་འགྲུབ་པ་ལ་ལྟའི་རིགས་ལ་
སོགས་པ་རྒྱུད་སོ་སོ་ནས་བཤད་པ་བཞིན་མ་འཆོལ་བ་ཡང་བྱེད་དགོས་པ་རྒྱུད་འབྲེལ་ཆེན་དང་བཅས་
པའི་དགོངས་པ་བླ་ན་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །སྐྱེ་བ་ཐབས་ལེའུའི་དོན་ཆེ་ལོང་དུ་བཏུས་ནས་བསྐྱེད་པའི་རིམ་
པའི་རྣམ་གཞག་བཤད་ཟིན་ཏོ།

॥

ལེའུ་ལྷ་པ། ཡེ་ཤེས་ལེའུ་

རྫོགས་པའི་རིམ་པའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།

གཉིས་པ་རྫོགས་པའི་རིམ་པའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ལ་གསུམ། དེ་མིགས་པས་གང་ལ་
གནད་དུ་བསྟུན་ས་དོ་རྩེ་ལུས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་བྱམ་མོང་མ་ཡིན་པ་བཤད་པ་དང་། དེ་ལ་གནད་དུ་བསྟུན་
ཅིང་ཡན་ལག་དུག་གི་བྱམ་མོང་གི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་དང་། སྟོང་བ་ཡན་ལག་དུག་པོ་སེ་སེའི་རྣམ་
གཞག་བཤད་པའོ།

དེ་མིགས་པས་གང་ལ་གནད་དུ་བསྟུན་ས་དོ་རྩེ་ལུས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་བྱམ་མོང་ མ་ཡིན་པ་བཤད་པ།

དང་པོ་ལ་གསུམ། གནས་པ་ཅུའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་དང་། གཡོ་བ་རྒྱུད་གི་རྣམ་གཞག་
བཤད་པ་དང་། བཞོད་པ་བྱང་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་ཐིག་ལའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པའོ། དང་པོ་ལ་གསུམ།
ཅེ་ཅེན་དུག་དང་ཅེ་ལམོང་དུག་གི་གནས་ཚུལ་བཤད་པ་དང་། དེ་རྣམས་དེ་མིགས་པས་གནད་དུ་བསྟུན་
པའི་གནས་སུ་བསྟུན་པ་དང་། ཡན་ལག་དུག་གང་གི་རྒྱུ་ལས་སུ་དེ་རྣམས་གང་ལ་གནད་དུ་བསྟུན་པའི་
རྒྱུ་བསྟུན་པའོ།

དང་པོ་ནི་རོ་རྒྱུད་དབུ་མ་གསུམ་པོ་མར་སྟེ་རྟགས་ཀྱི་ཅེ་དང་བཤད་སྟོང་ཟུག་ནས་ལུས་ཀྱི་
དབུས་ཀྱི་ཐད་དྲང་སྒྲིལ་གཞུང་ཕྱོགས་ལ་ཅུང་ཟད་ཉེ་བཞུགས་ཀྱི་དུ་ལངས་ནས་ཐོད་པའི་ནང་ལ་
བརྒྱད་དེ་འོངས་པའི་ཡར་སྟེ་རྣམས་རོ་མ་སྟེ་ལུག་གཡས་དང་རྒྱུད་མ་གཡོན་དང་སྟེ་ལུག་གཉིས་ཀྱི་
དབུས་ཀྱི་ཀ་བའི་ཐད་སོང་དབུ་མ་ཟུག་ནས་གནས་སོ། དེ་ཡང་ལྟེ་བ་ཡན་ཆད་ཀྱི་དབུ་མ་ལ་སྟེ་གཙན་

དང་གཉིས་སྒྲངས་དང་ཨ་མ་མ་རྒྱུ་ཉི་ཞེས་བྱ་ཞིང་ཁ་དོག་ལྗང་ཁུ་ཁམས་ནམ་མཁའི་ཁམས་པ་དང་། ལྟེ་
 བ་ཡན་ཆད་ཀྱི་གཡས་ཀྱི་རྩ་དེ་ལ་རོ་མ་དང་ར་ས་ན་དང་ཉི་མའི་རྩ་ཞེས་བྱ་ཞིང་ཁ་དོག་དམར་པོ་
 ཁམས་མེ་ཁམས་པ་དང་གཙོ་བོར་ཐྱག་འབབ་པའོ། །གཡོན་གྱི་ལྟེ་བ་ཡན་ཆད་ཀྱི་རྩ་དེ་ལ་རྒྱང་མ་
 དང་ལ་ལ་ན་དང་རྒྱ་པའི་རྩ་ཞེས་བྱ་ཞིང་ཁ་དོག་དཀར་པོ་ཁམས་རྒྱའི་ཁམས་པ་གཙོ་བོར་ཁུ་བ་
 འབབ་པའོ། །དེ་ཡང་ལྟེ་བ་ཡན་ཆད་ཀྱི་རྩ་དེ་གསུམ་ལ་ཁི་སྟོག་འཛིན་གྱི་རྒྱང་གིས་དབང་བྱེད་ཅིང་རྒྱ་
 བ་ཡིན་ནོ། །ལྟེ་འོག་མན་ཆད་ཀྱི་དབུ་མའི་རྩ་རྒྱན་དང་རོ་མའི་རྩ་རྒྱན་གཉིས་ཀྱི་མར་སྒྲ་ཉགས་ཀྱི་རྩ་
 མོར་ཟུག་ཅིང་། དབུ་མའི་རྩ་རྒྱན་ལྟེ་བ་མན་ཆད་ལ་གནས་པ་ལ་དྲུང་ཅན་མ་དང་ཀུན་དར་མ་དང་དུས་
 མའི་རྩ་ཞེས་བྱ་ཞིང་ཁ་དོག་སྟོན་པོ་ཁམས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་དང་གཙོ་བོར་ཁུ་བ་འབབ་པ་དང་། རོ་
 མའི་རྩ་རྒྱན་ལ་ལུག་དང་གཅི་བའི་རྩ་ཞེས་བྱ་ཞིང་ཁ་དོག་ནག་པོ་ཁམས་རྒྱང་ཁམས་གཙོ་བོར་དྲི་རྩ་
 འབབ་པ་དང་། རྒྱང་མའི་རྩ་རྒྱན་གྱི་མར་སྒྲ་བཤང་སྟོར་ཟུག་ཅིང་། མིང་ནི་དམར་མེར་དང་བཤང་བའི་
 རྩ་ཞེས་བྱ་ཞིང་ཁ་དོག་མེར་པོ་ཁམས་སའི་ཁམས་པ་གཙོ་བོར་བཤང་བ་འབབ་པ་ཡིན་ལ། རྩ་དེ་
 གསུམ་ལ་ཐུར་སེལ་གྱིས་དབང་བྱེད་ཅིང་རྒྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་ལྟེ་བ་ཡན་ཆད་ཀྱི་རྩ་ཆེན་གསུམ་
 མན་ཆད་ཀྱི་རྩ་ཆེན་གསུམ་སྟེ་རྩ་ཆེན་དུག་གོ།

རྩ་ལོར་དུག་ནི་ནང་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་བཤང་ཐེན་པ་ལྟར། གཙུག་ཏྲར་གྱི་རྩ་ལོར་རྩ་
 འདབ་བཞི་པ་དང་། དབུ་མ་བའི་རྩ་ལོར་རྩ་འདབ་བརྒྱ་དུག་པ་དང་། མགྲིན་པའི་རྩ་ལོར་རྩ་
 འདབས་གཉིས་པ་དང་། སྟིང་གའི་རྩ་ལོར་རྩ་འདབ་བརྒྱད་པ་དང་། ལྟེ་བའི་རྩ་ལོར་རྩ་འདབ་མེ་
 བཞི་པ་དང་། གསང་གནས་ཀྱི་རྩ་ལོར་རྩ་འདབ་སོ་གཉིས་པ་རྣམས་སོ། །དེ་ཡང་རྩ་ལོར་དུག་པོ་
 དེ་གར་ཡོད་སར་རོ་མ་དང་རོ་མའི་རྩ་རྒྱན་གྱིས་དབུ་མ་ལ་འཁྱུད་ཅིང་། རྒྱང་མ་དང་རྒྱང་མའི་རྩ་རྒྱན་
 གྱིས་དབུ་མ་ལ་འཁྱུད་དེ་ལུ་གྲུ་རྒྱད་དུ་བཅིངས་པའི་རྩ་མཐུད་ཉིས་སྟག་རེ་ཡོད་ལ། རྩ་མཐུད་རྣམས་
 ཀྱི་ཐད་སོར་རྩ་མཐུད་རང་རང་གི་ཐད་ཀྱི་རྩ་འདབ་གཡས་ན་ཡོད་པ་རྣམས་རོ་མ་དང་དབུ་མ་སྟགས་པ་
 ལ་ཟུག་པ་དང་། གཡོན་གྱི་རྩ་འདབ་རྣམས་ཀྱང་རྒྱང་མ་དང་དབུ་མ་སྟགས་པ་ལ་ཟུག་ནས་གནས་སོ། །

དེ་ཡང་གཙུག་ཏོར་ནས་དབུལ་བ། དེ་ནས་མགྲིན་པ། དེ་ནས་སྒྲིང་ག་ དེ་ནས་ལྷེ་བ། དེ་ནས་
གསང་གནས་ཀྱི་ཅུ་ལོར་གྱི་བར་ལ་དབུ་མ་དབུས་དང་། རོ་རྒྱུད་དང་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཅུ་རྒྱུན་གཅི་བ་དང་
བཤར་བའི་ཅུ་གཉིས་རིམ་པ་བཞིན་གཡས་གཡོན་དུ་གནས་པའི་སྒོ་ནས་ལམ་གསུམ་གསུམ་བྱས་ཏེ་
གནས་ཤིང་། གསང་གནས་ནས་བཤར་བའི་ཅུ་དབུས་སུ་བྱས་ནས་བཤར་ལམ་བར་དུ་འགྲོ་བ་དང་
གཅི་བའི་ཅུ་གཡོན་དང་དུང་ཅན་མ་གཡས་སུ་བྱས་ནས་རྟགས་སམ་བྱ་གའི་ཅེ་བར་དུ་འགྲོ་སྟེ། དེ་
རྣམས་ཀྱི་ཤེས་བྱེད་ནི་ཡེ་ཤེས་ལེའུའི་བརྒྱ་ཉི་ལྔ་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། བདུད་རྩིའི་གནས་སུ་སོན་པ་
ལུག་རྒྱུད་དུ་བཅིངས་པའི་ཅུ་) ཞེས་པ་ལ་བདུད་རྩིའི་གནས་ན་དབུལ་བའོ། །དེར་སོན་པ་ནི་བདུད་
རྩིའི་གནས་སུ་སོན་པ་སྟེ་ལ་ལ་རྒྱ་དང་ར་ས་རྒྱ་དང་ཨ་མ་རྒྱ་ཉི་ཤེས། །དེ་རྣམས་ཀྱང་ལུག་རྒྱུད་དུ་བཅིངས་
པས་ལྷེ་བ་དང་སྒྲིང་གའི་བར་དུ་ལམ་གསུམ་བྱས་ནས་སྤྲེལ་ཡང་ཨ་མ་རྒྱ་ཉི་ཤེས་དབུས་སུ་རྩིང་གའི་ལྷེ་བ་
ལུག་ནས་འགྲོ་ཡོ། །ལ་ལ་རྒྱ་དང་ར་ས་རྒྱ་ནི་གཡོན་དང་གཡས་ཀྱི་འདབ་པར་རབ་ཏུ་རྒྱ་བས་སོ། །དེ་
ནས་སྒྲིང་ག་དང་མགྲིན་པའི་བར་དུ་སྤྲེལ་ཡང་ལམ་གསུམ་བྱས་ནས་འགྲོ་ཡོ། །དེ་བཞིན་དུ་མགྲིན་པ་
དང་དབུལ་བའི་བར་དུ་ལམ་གསུམ་དང་དབུལ་བ་དང་གཙུག་ཏོར་གྱི་བར་དུ་ལམ་གསུམ་སྟེ་དེ་ལྟར་
ལམ་གསུམ་བཞི་བྱས་ནས་ལ་ལ་རྒྱ་ནི་སྒྲ་གཡོན་པའི་ལུག་ནས་གཞན་གྱི་གནས་བར་གཉིས་མཐའ་
དང་ཆའི་མཐའ་འགྲོ་སྟེ་ནང་གི་ཡེ་ཤེས་གསུངས་སོ། །ར་ས་རྒྱ་ནི་གཡས་ནས་སོ། །ཨ་མ་རྒྱ་ཉི་ཤེས་ཅིག་
ཅར་སྟེ་ལུག་གཉིས་ནས་འགྲོ་ཡོ། །དེ་བཞིན་དུ་འོག་ཏུ་སྟེ་བ་དང་གསང་བའི་བར་དུ་ལམ་གསུམ་བྱས་
ནས་བཤར་བ་དང་གཅི་བའི་ཅུ་ནི་གཡོན་དང་གཡས་ནས་སོར་སྟེ་གསང་བའི་བརྒྱ་ལ་དབུས་སུ་དུང་
ཅན་མའོ། །གསང་བའི་བརྒྱའི་འོག་ཏུ་རྩི་ཆེན་གྱི་ཅུ་དབུས་ནས་འགྲོ་སྟེ་རྟགས་སམ་བྱ་གའི་གཡོན་ནས་
གཅི་བའི་ཅུ་འགྲོ་ཞིང་གཡས་ནས་ཁུ་བའི་ཅུ་འགྲོ་ཡོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ནོ། །དེ་ལས་གཞན་
དུ་སྟེ་འོག་མན་ཆད་དུ་དབུ་མ་གཡས་སུ་འཁྱོགས་ནས་གནས་པ་དང་། གཡོན་གྱི་ཅུ་རྒྱུད་པའི་ཅུ་རྒྱུན་
དབུས་སུ་འཁྱོགས་ནས་གནས་པ་དང་། གཡས་མ་རོ་པའི་ཅུ་རྒྱུན་གཡོན་དུ་འཁྱོགས་པར་གསུངས་པ་
རྣམས་ནི་འགྲེལ་ཆེན་འདི་རྣམས་དང་འགལ་བར་ཤེས་པར་བྱའོ།།

དེ་ཡང་ཅུ་འདབ་རྣམས་ཀྱི་གྲངས་དང་ཁམས་དང་གནས་རྒྱུ་ལ་རྣམས་ནི་ནང་གི་ལེའུ་ཅུ་

འགྲེལ་རྣམས་ཀྱིས་གསལ་བར་བསྟན་པ་ནང་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་བཤད་ཟིན་ཅིང་ཤེས་བྱེད་ཀྱང་ནང་
ལེ་ཅུ་འགྲེལ་རྣམས་ཡིན་ལ། འདིར་ཅུ་ཆེན་དུག་གི་གནས་ཚུལ་སྟོན་པ་ཡི་ཤེས་ལེའུ་ཅུ་འགྲེལ་རྣམས་
ཤེས་བྱེད་དུ་བཀོད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་ཅུ་འདབ་རྣམས་རོ་རྒྱུད་དང་དབུ་མ་སྒྲགས་པ་ལ་བྱུག་པའི་
གཡོན་གྱི་ཅུ་འདབ་རྣམས་ལ་ནམ་མཁའ་རྒྱུད་མེ་ཆུ་སའི་རིམ་བས་རྒྱས་ནས་ཅུ་རྒྱུད་མ་དང་སྒྲ་བྲག་
གཡོན་དང་། གཡས་ཀྱི་ཅུ་འདབ་རྣམས་ལ་ས་རྒྱ་མེ་རྒྱུད་ནམ་མཁའི་རིམ་བས་རྒྱས་ནས་ཅུ་རོ་མ་དང་
སྒྲ་བྲག་གཡས་ལ་རྒྱ་ཁིང་། བར་དུ་ས་རྒྱུད་ཉེ་བ་བར་དང་། རྒྱ་ཁམས་པ་ཉེ་བའི་སོར་གཅིག་གི་འོག་
དང་། མེ་ཁམས་པ་སོར་གཉིས་ཀྱི་འོག་དང་། རྒྱུད་ཁམས་པ་སོར་གསུམ་གྱི་འོག་དང་། བམ་མཁའི་
ཁམས་པ་སོར་བཞིའི་འོག་ཚུན་ཆད་དུ་རྒྱུའོ། །དེ་བཞིན་དུ་དབུ་མའི་ཡར་སྐྱ་ལ་འཕོ་ཆེན་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་
འཕོ་འཆོམས་རེར་དབུགས་ར་དུག་རྒྱུ་བཅས་རེ་རྒྱུ་བ་དང་། ཅུ་འཁོར་གང་ཡོད་ཀྱི་སར་རྒྱུད་དབུ་མར་
འབྲུག་པའི་སྒོར་ཡོད་པ་འདི་པའི་ལུགས་སོ། །

གཉིས་པ་དམིགས་ས་དེ་རྣམས་དམིགས་པས་གནད་དུ་བསྟན་པའི་གནས་སུ་བསྟན་པ་ནི།
གནད་དུ་བསྟན་པ་ཞེས་པ་ནི་ཅུ་འཁོར་སོགས་ལུས་ཀྱི་གནད་གང་དུ་དམིགས་པ་བཟུང་ན་ཡི་ཤེས་སྟེ་
བའི་ལུས་ཀྱི་གནད་ཆེ་སར་དམིགས་པས་བསྟན་པར་བྱེད་པ་ལ་ལུས་ལ་གནད་དུ་བསྟན་པ་ཞེས་ཟེར་
ལ། ལུས་ཀྱི་གནད་ཆེ་ས་ཡང་སྤར་བཤད་པའི་ཅུ་འཁོར་གྱི་དབུས་ཀྱི་དབུ་མའི་ནང་དང་དབུ་མའི་ཡར་
སྐྱ་དང་མར་སྐྱ་རྣམས་ཡིན་ལ། དེ་རྣམས་སུ་གནད་དུ་བསྟན་ནས་བསྐྱོམས་པས་ཐོང་བ་སྟེ་རྒྱལ་ཡང་མི་
འབྲ་བ་སོ་སོར་འབྱུང་ངོ་། །

གསུམ་པ་ཡན་ལག་དུ་ག་གང་གི་སྐབས་སུ་དེ་རྣམས་གང་ལ་གནད་དུ་བསྟན་པའི་རྒྱལ་
བསྟན་པ་ནི། སོར་བསམ་གྱི་སྐབས་སུ་དབུ་མའི་ཡར་སྐྱར་གནད་དུ་བསྟན་པ་དང་། ཐོག་ཚེ་ལ་དང་
ཇེས་དྲན་གྱི་སྐབས་སུ་ཉེ་བའི་ཅུ་འཁོར་གྱི་དབུས་དང་། འཛིན་པའི་སྐབས་སུ་ཅུ་འཁོར་དུག་གའི་
དབུས་ཀྱི་དབུ་མའི་ནང་དང་། ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་སྐབས་སུ་དབུ་མའི་མར་སྐྱ་ནས་བཅུམས་ཏེ་ཡར་སྐྱ་ལ་
བྲག་གི་བར་དུ་གནད་དུ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་གཤོ་བ་རྒྱུ་གི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ནི་སྤར་ནང་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་
 བཞིན་རྒྱུ་བཅུ་སྟེ། གྲོག་འཛིན། ཐུར་མེལ། མཉམ་གནས། ཁྱེན་རྒྱ། ཁྱབ་ཁྱེད། གྲུ། རྩམ་སྤེལ།
 རྩངས་པ། ལྷས་བྱིན། རོར་ལས་རྒྱལ་རྣམས་སོ། །རྒྱུ་དེ་རྣམས་དང་པོ་གང་ནས་སྟེ་པའི་གནས་དང་
 བར་དུ་གང་དུ་གནས་པའི་གནས་ནི་སྟོང་གའི་རྩ་ལའོར་གྱི་རྩ་འདབ་བཅུ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་རྩ་ལའོར་དེའི་
 རྩ་མདུད་ཀྱི་སྟེང་གི་རྩ་ཏྲིའི་སྤྱབས་ནི་གྲོག་འཛིན་དང་པོར་སྟེ་བ་དང་བར་དུ་གནས་པའི་གནས་དང་། རོག་
 གི་རྩ་ཏྲིའི་སྤྱབས་ནི་ཐུར་མེལ་གྱི་སྟེ་བ་དང་གནས་པའི་གནས་ཡིན་ཞིང་། གྲོག་འཛིན་དང་ཐུར་མེལ་ལ་
 གང་རྒྱ་བ་ནི་རིམ་པ་བཞིན་སྟེང་གི་རྩ་ཆེན་གསུམ་དང་། རོག་གི་གསུམ་ལ་ཅི་རིགས་པར་རྒྱུའོ། །དེ་
 བཞིན་དུ་སྟོང་གའི་རྩ་འདབ་གར་མ་མདུན་ཕྱོགས་ཀྱི་རྩ་འདབ་ནས་བྱང་གར་གྱི་རྩ་འདབ་ཀྱི་བར་
 རྣམས་ནི་རིམ་པ་བཞིན་མཉམ་གནས་དང་། རྩམ་སྤེལ་དང་། ཁྱེན་རྒྱ་དང་། རྩངས་པ་དང་། གྲུ་དང་།
 རོར་ལས་རྒྱལ་དང་། ཁྱབ་ཁྱེད་དང་། ལྷས་བྱིན་རྣམས་དང་པོ་སྟེ་བ་དང་བར་དུ་གནས་པའི་གནས་
 ཡིན་ནོ། །རྒྱུ་དེ་རྣམས་རྒྱ་པའི་ལམ་ནི་དཔེར་ན་ཡུར་པོ་ཆེ་དེ་དེ་ནས་འབབ་པའི་རྩ་ཡུར་ཐུན་དུ་མ་ལ་
 ཁྱེས་ནས་འབབ་པ་བཞིན་དུ་རྩ་འདབ་བཅུ་པོ་དེ་རྣམས་ན་གནས་པའི་རྒྱུ་བཅུ་པོ་དེ་དེ་ཡང་དུ་མར་
 ཁྱེས་ནས་རྩ་ཐུན་དུ་མར་རྒྱ་པའི་རྩུལ་གྱིས་ལུས་ཀྱི་རྩ་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་བཤོད་པ་བྱུང་རྒྱུ་ཀྱི་སེམས་ཐིག་ལའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ནི་ལུས་ལ་ཐིག་ལེ་
 དཀར་དམར་སྟེའི་གནས་རྩུལ་ལོགས་ནང་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་བཤད་ཐིན་པ་ལྟར་ཡིན་ཞིང་། འདིར་
 སྐབས་སུ་འབ་པ་ནི་གནས་སྐབས་རིགས་བཞི་སྟེང་པའི་ཐིག་ལེ་ཡིན་པས་དེ་བཤད་ན། ལུས་རག་
 སེམས་ལེ་ཤེས་ཀྱི་ཐིག་ལེ། རྒྱ་གསུང་ཐུགས་ལེ་ཤེས་ཀྱི་ཐིག་ལེ། གནས་སྐབས་རིགས་བཞི་སྟེང་པའི་
 ཐིག་ལེ་ཞེས་པ་རྣམས་དོན་གཅིག་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ལ། དེ་རྣམས་ཀྱི་གནས་གང་ཡིན་པ་ནི་
 དཔལ་པའི་རྩ་ལའོར་གྱི་དབུས་ན་སང་པའི་གནས་སྐབས་སྟེང་པར་བྱེད་པ་སྟེ་ལམ་ལུས་ཀྱི་ཐིག་ལེ་
 གནས། དེ་བཞིན་དུ་མགྱིན་པའི་རྩ་ལའོར་གྱི་དབུས་ན་ཆེ་ལམ་ཀྱི་གནས་སྐབས་སྟེང་པར་བྱེད་པ་
 གསུང་རམ་རག་གི་ཐིག་ལེ་གནས། སྟོང་གའི་རྩ་ལའོར་གྱི་དབུས་ན་གཉིད་མཐུག་གི་གནས་སྐབས་

སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཐུགས་སམ་སེམས་ཀྱི་ཐིག་ལེ་གནས། ལྷེ་པའི་ཙུ་འཁོར་གྱི་དབུས་ན་བཞི་པའི་གནས་
 སྐབས་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཐིག་ལེ་གནས་སོ། ཇེ་བཞིན་དུ་སྤྲར་ཡང་ལྷེ་བ་དང་གསང་གནས་
 དང་ནོར་ལུང་དབུས་ཀྱི་ཙུ་འཁོར་རྣམས་ཀྱི་དབུས་དང་། ནོར་ལུང་ཅེ། དབུ་མའི་མར་སྒྲ་རྣམས་ན་སང་
 པའི་གནས་སྐབས་སྐྱེད་པའི་ཐིག་ལེ་སོགས་རིམ་བཤུ་བཞིན་གནས་སོ། ཇེ་ཡང་ལྷེ་བ་དང་ནོར་ལུང་ཅེར་
 བཞི་པའི་གནས་སྐབས་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི་འདོད་པ་སྤྲད་པ་སོགས་ཀྱི་མཐུས་གནས་དེ་གཉིས་སུ་
 ཁམས་ཁྱབ་སྒྲེབ་པ་ན་གནས་གཞན་དུ་སྒྲེབ་པ་བས་བདེ་བའི་འབྱུར་བ་ཆེ་བ་དེ་གཞི་དུས་སུ་འབྱུར་བ་
 ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་འབྱུར་བ་ཡང་གནས་དེ་གཉིས་ན་བཞི་པའི་གནས་སྐབས་སྐྱེད་པའི་ཐིག་ལེ་ཡོད་པའི་
 རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིན་ནོ།

དེ་ཡང་ཁམས་དཀར་དམར་གྱི་གནས་ནི་དབུལ་བ་དང་ནོར་ལུང་ཙུ་འཁོར་གྱི་དབུས་དང་ནོར་
 ལུང་ཅེའི་དབུ་མའི་མར་སྒྲ་རྣམས་ན་ཁམས་དཀར་པོ་གཙོ་བོར་གནས་ཤིང་དམར་པོ་ཡང་ཙུང་ཟད་
 གནས་ལ། དཀར་ཆ་འཕེལ་བར་བྱེད་པའི་གཞིའི་ཁམས་དཀར་པོ་དངོས་གཞི་ནི་དབུལ་པའི་ཙུ་
 འཁོར་ལ་གནས་སོ། ལྷེ་བ་དང་མགྲིན་པ་དང་གསང་གནས་ཀྱི་ཙུ་འཁོར་རྣམས་ཀྱི་དབུས་ན་གཙོ་
 བོར་ཁམས་དམར་པོ་གནས་ཤིང་དཀར་པོ་ཡང་ཙུང་ཟད་དེ་གནས་པ་དང་། སྤྲིང་གའི་ཙུ་འཁོར་གྱི་
 དབུས་སུ་ནི་ཁམས་དཀར་དམར་ཆ་མཉམ་དུ་གནས་པ་ཡིན་ནོ། ཁགས་དེ་རྣམས་ན་གནས་པའི་ཐིག་
 ལེ་དེ་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི་ཁམས་དཀར་དམར་བསྐྱེས་པ་གོང་བུ་ཆེ་ཆུང་ཡོངས་འབྱུ་ཙམ་དེ་ཡོད་དེ་བཤད་
 རྒྱུ་དོན་རྗེ་འཕྲུང་བ་ལས་དེ་ལྟར་གསུངས་པས་ཤེས་རྒྱུས་སོ་ཞེས་སྒྲོར་དུག་འདི་པའི་ལུགས་ཀྱི་སྒྲ་པ་
 གོང་མ་དག་གསུང་ངོ་།

གཞན་ཡང་རྒྱུད་འགྲེལ་འདི་དག་གི་ལུགས་ལ་སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཙུ་བ་གནས་སྐབས་
 རིགས་བཞིའི་སྒྲིབ་པ་ཡིན་པ་དང་། སྒྲིབ་པ་དེ་དག་གི་མཚན་གཞིར་སང་པའི་གནས་སྐབས་སྐྱེད་པ་
 སོགས་ཀྱི་ཐིག་ལེ་དེ་རྣམས་བཤད་བྱུང་བ་རྗེ་ལྟར་ཡིན་སྟུམ་ན། མཁས་པའི་དབང་པོ་དག་གིས་ནི་ཐིག་
 ལེ་འདི་རྣམས་ཤེས་པོར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ནས། ཐོག་མེད་ནས་ཁུགས་པའི་སྒྲིབ་པའི་མཚན་གཞིར་
 བཅའ་པོ་དང་བེའི་རང་རས་ཀར་ཆེ་འདིར་གསུང་དགྲུབ་པའི་ཤེས་པོ་འཛོག་པར་མི་རུང་སྟུམ་དུ་དགོངས་

ནས། ཐིག་ལེ་དེ་རྣམས་ལ་སིམ་པའི་རྣམ་པར་གནས་པའི་གིན་ཏུ་བྲུ་པའི་རྒྱུ་མཆོག་པའི་ཡོད་ཅིང་།
 རྒྱུ་དེ་རྣམས་ལ་སྒྲིབ་པའི་པག་ཆགས་པསྒྲོམ་ནས་གནས་ལ། དེ་ལས་ཉེན་སྒྲིབ། དེ་ལས་ཤེས་སྒྲིབ་
 རོགས་སྒྲིབ་པར་འབྱུང་རོ་ཞེས་གསུང་རོ། །གནས་དེ་རྣམས་ལ་ཐིག་ལེ་བཞི་ཡོད་ཚུལ་ནི་ཡེ་ཤེས་ལེའུའི་
 བརྒྱ་ནི་བྲུ་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། བྲུ་དེ་ནི་སྒྲིང་གར་ཐུགས་ཀྱི་ཐིག་ལེ་གིན་ཏུ་གཉིད་ལོག་པའི་གནས་
 སྐབས་སྒྲིང་པར་བྱེད་པའོ། ཐིག་ལེ་ཞེས་པ་ནི་དབུལ་པར་སྒྲུའི་ཐིག་ལེ་སད་པའི་གནས་སྐབས་སྒྲིང་
 པར་བྱེད་པའོ། །ཆ་ཞེས་པ་ནི་མགྲིན་པར་གསུང་གི་ཐིག་ལེ་མི་ལམ་སྒྲིང་པར་བྱེད་པའོ། །ཡེ་ཤེས་ཞེས་
 པ་ནི་ལྷེ་པར་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཐིག་ལེ་བཞི་པའི་གནས་སྐབས་སྒྲིང་པར་བྱེད་པའོ།^༩ ཞེས་གསུངས་པ་
 ལྟར་རོ། །དེ་ཡང་ཐིག་ལེ་བཞི་པོ་དེ་གཉིད་མཐུག་གི་གནས་སྐབས་སྒྲིང་པ་རོགས་སུ་འཛོག་པའི་རྒྱ་
 མཚན་ནི་གཞི་རྒྱས་སུ་རྒྱུ་རགས་པ་འགའ་ཞིག་ཞོར་བུའི་དབུས་དང་སྒྲིང་གར་འདུས་པ་ཤས་ཆེ་བའི་
 མི་ལམ་མེད་པའི་གཉིད་མཐུག་པོ་འོར་བ་དང་། རྒྱུ་གནས་དེ་གཉིས་ནས་ཁྱེས་ཏེ་གསར་གནས་དང་
 མགྲིན་པར་གནས་པའི་ཆོ་མི་ལམ་ཡུན་རིང་བྲུ་ཤས་ཆེར་འཆར་བ་དང་། གནས་དེ་གཉིས་ནས་ཁྱེས་
 ཏེ་ལྷེ་བ་དང་དབུལ་པར་སྒྲིབ་པའི་ཆོ་གཉིད་སད་ནས་ཡུལ་སྒྲུང་སྒྲ་ཆོགས་འཆར་བ་དང་། བཞི་
 པའི་གནས་སྐབས་སྒྲིང་པའི་ཐིག་ལེར་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི་བཤད་མ་ཐག་པ་ལྟར་རོ།

སྒྲིང་ཐུགས་བླ་མེད་ཀྱི་དགོངས་པ་ནི་གཞི་ལ་རང་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་ཆོས་ཤིག་ཐབས་མཁས་
 ཀྱི་ལམ་གྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རྒྱུ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། རྒྱུད་པར་བྲུ་འགྲེལ་ཆེན་ལས། ཐིག་
 ལེ་བཞི་པོ་དེ་ལ་རྒྱ་གསུང་ཐུགས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཐིག་ལེ་ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ཐིག་ལེ་བཞི་པོ་
 དའི་སྒྲིང་ན་རིམ་པ་བཞིན་སྐྱུལ་སྐྱུ་རོགས་གཞུགས་ཀྱི་སྐྱ་སྒྲ་ཆོགས་སྒྲིང་པའི་རྣམས་པ་དང་། གསུང་རྣམ་
 པ་ཐམས་ཅད་པའི་འོངས་སྐྱ་སྒྲིང་པའི་རྣམས་པ་དང་། ཐུགས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཆོས་སྐྱ་སྒྲིང་པའི་རྣམ་
 པ་དང་། བདེ་ཆེན་ཀྱི་སྐྱ་རོ་བོ་ཉིད་སྐྱ་སྒྲིང་པའི་རྣམས་པ་རྣམས་ཡོད་པར་བརྟན་ལ། དེ་ལྟར་ན་སད་མི་
 གཉིད་མཐུག་བཞི་པའི་གནས་སྐབས་སྒྲིང་པའི་ཐིག་ལེ་བཞི་པོ་དའི་སྒྲིང་ན་གཞི་རྒྱས་སུ་རིམ་པ་བཞིན་
 མ་དག་པའི་ཡུལ་སྒྲུང་སྒྲ་ཆོགས་སྒྲིང་པའི་རྣམས་པ་དང་། འབྲུལ་པའི་དག་གི་རྒྱ་རྫོང་སྒྲ་ཆོགས་སྒྲིང་པའི་
 རྣམས་པ་དང་། གཉིད་མཐུག་ལྷ་བུ་མཆོག་མི་གསལ་ཁིང་མི་རྟོག་པ་སྒྲིང་པའི་རྣམས་པ་དང་། འཛོག་བདེ་

སྐྱེད་པའི་རྒྱུ་པ་རྣམས་ཡོད་པ་ལས་རྒྱུ་པ་དེ་རྣམས་ལམ་གྱིས་སྤྱངས་ནས། ཡུལ་སྤྱང་སྤྱ་ཚོགས་ཙམ་
 ཞིག་འཆར་བའི་ཆ་དང་། སྤྱ་སྤྱ་ཚོགས་འབྱུང་བའི་ཆ་དང་། མི་རྟོག་པར་གནས་པའི་ཆ་དང་། བདེ་
 བའི་ཆ་སྐྱེད་པའི་རྒྱུ་པ་རྣམས་ལམ་དུ་བྱེད་བས་ལམ་དུས་སུ་རིམ་པ་བཞིན་སྟོང་གཟུགས་སྤྱ་ཚོགས་
 འཆར་བ་དང་། གཞོམ་མེད་ཀྱི་སྐྱ་དང་། མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་དང་། མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བར་འགྱུར་ཞིང་།
 དེ་ལྟར་གྱུར་པ་རྣམས་སྤྱར་ཡང་ལམ་གྱིས་སྤྱངས་པ་ལས་གོང་ནས་གོང་དུ་བྱུང་བར་དུ་གྱུར་པའི་སྟོན་
 འབྲས་དུས་སུ་རིམ་པ་བཞིན་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་སྤྱ་གཟུགས་སྤྱ་ཚོགས་དང་། གསུང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པ་
 འོངས་སྤྱ་དང་། ཐུགས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཚོས་སྤྱ་དང་། ཡེ་ཤེས་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་
 སྤྱར་འགྱུར་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་བཤད་པ་བཞིན་དུ་སྤྱིར་དོ་རྩེ་ལུས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་དང་། བྱུང་བར་དུ་
 ཡང་ཅ་ཐིག་རྒྱུར་གསུམ་གྱི་གནས་ཚུལ་རི་རྩ་པ་བཞིན་ཤེས་དགོས་ཏེ། རྩོགས་རིམ་གྱི་ལམ་ཐམས་
 ཅད་ཅ་ཐིག་རྒྱུར་གསུམ་ལ་གནད་དུ་བསྟུན་པའི་རྣམ་འབྲུལ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ།

གནད་དུ་བསྟུན་བྱེད་ཡན་ལག་དུག་གི་སྤྱོད་མོང་གི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།

གཉིས་པ་དེ་ལ་གནད་དུ་བསྟུན་བྱེད་ཡན་ལག་དུག་གི་སྤྱོད་མོང་གི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ལ་
 གསུམ། རྩོགས་རིམ་ཡན་ལག་དུག་གི་སྤྱིའི་ཆིངས་དང་། ཡན་ལག་དུག་གི་གངས་དང་གོ་རིམ་རིས་
 པའི་ཚུལ་དང་། ཡན་ལག་དུག་འཆད་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་གར་ལ་བརྟེན་པའི་ཚུལ་ལོ།

དང་པོ་ནི། སྤྱིར་པ་ཡན་ལག་དུག་པོ་འདི་ཡང་བསྟུས་ན་དང་པོར་དགོ་བ། བར་དུ་དགོ་བ།
 ཐ་མར་དགོ་བ་སྟེ་དག་པ་གསུམ་དང་། དོ་རྩེ་བཞི་དང་། རྣལ་འབྱོར་བཞི་དང་། བསྟན་སྒྲུབ་ཡན་ལག་
 བཞི་དང་། གཟུགས་སྒྲུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་སྟོག་སྒྲུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་བདེ་བ་སྒྲུབ་པའི་ཡན་ལག་
 དང་བདེ་བ་སྒྲུབ་པའི་ཡན་ལག་སྟེ་ཡན་ལག་བཞི་རྣམས་སུ་འདུས་སོ། །འོན་སྤྱིར་པ་ཡན་ལག་དུག་པོ་
 གར་གར་དུ་སྟུང་སྟུམ་ན། མོང་བསམ་གཉིས་ནི་དང་པོར་དགོ་བ། སྤྱི་དོ་རྩེ། དབྱིབས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར།

བསྟེན་པ་དང་། གཞུགས་སྐྱབ་ཀྱི་ཡན་ལག་གོ། མོག་འཛིན་གཉིས་ནི་བར་དུ་དགེ་བ། གསུང་དོ་རྗེ།
 སྐུགས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར། ཉེར་སྐྱབ་དང་། མོག་སྐྱབ་ཀྱི་ཡན་ལག་གོ། རྗེས་དྲན་དང་འཛིན་པ་གཉིས་ནི་
 ཐ་མར་དགེ་བའི་རྣལ་འབྱོར་དང་། དེ་ཡང་རྗེས་དྲན་ནི་བྱུགས་དོ་རྗེ། ཆོས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར། སྐྱབ་པ་
 དང་། བདེ་བ་སྐྱབ་པའི་ཡན་ལག་གོ། ཉིང་པེ་འཛིན་ནི་ཡེ་ཤེས་དོ་རྗེ། དག་པའི་རྣལ་འབྱོར། སྐྱབ་
 ཆེན་དང་། བདེ་བ་སྐྱབ་པའི་ཡན་ལག་གོ།

གཉིས་པ་ཡན་ལག་དུག་གི་གྲངས་དང་གོ་རིམ་པའི་རྣལ་འབྱོར། འདི་ཡང་འབྲས་བུ་མཐར་
 ཐུག་ལ་ལྟོས་པའི་གྲངས་དང་གོ་རིམ་པའི་རྣལ་འབྱོར་ཉེ། སྐབས་འདི་འོ་བ་བྱ་མཐར་ཐུག་ནི་
 སངས་རྒྱུས་པའི་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་དང་སྟོང་གཞུགས་དོ་བོ་
 དཔེར་མེད་ཀྱི་ཐབས་ཤེས་ཟུང་འཇུག་དེ་ཡིན་ལ། དེ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ཉེ་རྒྱུ་ལ་ཉིང་པེ་འཛིན་གྱི་ཡན་
 ལག་དགོས་ཤིང་། ཉིང་པེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་ལས་མ་གཏོགས་པའི་དེའི་གོང་ན་ལམ་གྱི་རིམ་པ་
 གཞན་ལ་སྟོབ་མི་དགོས་པ་ནི་རིམ་ལྔ་ལས། ཟུང་འཇུག་ཉིང་འཛིན་ལ་གནས་ནས། སྐྱར་ཞིང་གང་
 ལའང་མི་སྟོབ་པོ།^༤ ཞེས་གསུངས་པ་ནི། འདིར་ཡང་ཉིང་འཛིན་ཡན་ལག་ལ་གནས་ནས། སྐྱར་
 ཞིང་གང་ལའང་མི་སྟོབ་པོ། ཞེས་བྱ་བར་འབྲེལ་ལོ། ཉིང་པེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་
 བ་ཆེན་པོ་འདྲན་པ་ལ་དེའི་སྟོན་དུ་བྱུག་ཆུ་གསུམ་ལ་བརྟེན་པའི་ལྟན་སྟེས་ཀྱི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་ཉམས་སུ་
 ཟུང་བ་དང་། སྟོང་གཞུགས་དུག་ཆུ་ཆེན་མོ་དངོས་གནས་ལ་ཐུབ་པའི་རྗེས་དྲན་པར་འགོ་དགོས་
 ཉེ། སྟོང་གཞུགས་ལ་བ་ཡུམ་ཞལ་སྟོར་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་དངོས་གནས་ལ་མ་ཐུབ་ན་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་
 བ་ཆེན་པོ་སྟེད་པའི་གཞི་སྟོར་བའི་བྱིར་རོ། བྱུག་ཆུ་གསུམ་ལ་བརྟེན་ནས་ཁམས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་
 འཛིག་མེད་དུ་ཅ་ལཾ་རྣམས་སུ་འཁིང་བ་ལ་བདེ་བ་ཆེན་པོ་ཉམས་སུ་ཟུང་བའི་རྗེས་དྲན་གྱི་སྟོན་
 དུ་ཅ་ལཾ་རྣམས་ཀྱི་ལྟེ་བའི་དབུས་སུ་རྒྱང་དང་ཐིག་ལེ་གཡོ་མེད་དུ་འཛིན་པའི་འཛིན་པ་འགོ་
 དགོས་ཤིང་། དེ་ལྟ་བུའི་འཛིན་པའི་སྟོན་དུ་ཡང་རོ་རྒྱང་གི་རྒྱང་གི་རྒྱབ་པ་གཞུགས་དབུམ་འབའ་ཞིག་
 བས་རྒྱུ་བར་བྱེད་པའི་སྟོག་ཚུལ་འགོ་དགོས་སོ།

རོ་རྒྱུད་གི་རྒྱུད་གི་རྒྱ་བ་བཀག་ནས་དབུ་མ་འབའ་ཞིག་ནས་རྒྱ་བར་བྱེད་པ་ལ་ཐོག་མར་རྒྱུད་
 དབུ་མར་བཅུག་ནས་དབུ་མ་སྦྱོར་བ་དང་། རྗེས་དྲན་གྱི་སྒྲོང་གཟུགས་ཀྱི་སྒྲུ་མཆོན་ཉིད་པ་འབྲུབ་པ་ལ་
 ཐོག་མར་རེ་ཁྲ་ནག་པོ་དྲི་མེད་འོད་ཟེར་འཕྲོ་བའི་ནང་དུ་ལོངས་སྤྱོད་རྗེས་པའི་སྒྲུ་མཐོང་བའི་སྐོར་
 སྤྱད་ཐོབ་དགོས་ཤིང་བསམ་གཏན་གྱིས་སོར་སྤྱད་ཀྱི་རྟགས་རྣམས་བརྟན་པར་བྱེད་པས་སོར་བསམ་
 གཉིས་ཐོག་མར་ཐོན་དུ་འགོ་དགོས་སོ། །དེ་ལྟར་མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་མི་
 འབྲུང་བའི་བདེ་བ་དང་སྒྲོང་གཟུགས་ཀྱི་སྒྲུ་འོར་བྱེད་མེད་འབྲུབ་པ་ལ་ཡན་ལག་དུག་པོ་འདི་ཐོན་དུ་
 དེས་པར་འགོ་དགོས་ཤིང་། རྗེས་སུ་རིམ་གྱི་ལམ་ལ་འདི་བས་མང་བ་མི་དགོས་པས་གངས་དེས་འདོད་
 དགོས་ཤིང་། གོ་རིམ་ཡང་གོང་དུ་བཤད་མ་ཐག་པ་ལྟར་འདོད་དགོས་ཏེ། འདི་ལ་དགོངས་ནས་དཔལ་
 གསང་བ་འདུས་པའི་རྒྱུད་གྱི་མ་ལས། བསྟན་པའི་ཡན་ལག་དུག་ཏུ་ནི། །བྱས་ནས་མཆོག་ཏུ་བརྒྱབ་
 པར་བྱ། །གཞན་དག་གིས་ནི་བརྒྱབས་གྱུར་ན། །དངོས་གྲུབ་མཆོག་ཏུ་མི་འགྱུར་རོ། ། །ཞེས་ཡན་ལག་
 དུག་པོ་འདི་མ་ཆང་བ་མེད་པས་མ་བརྒྱབས་ན་མཆོག་མི་འགྲུབ་ཅིས་དངོས་སུ་བསྟན་ནས་རྗེས་སུ་རིམ་
 ཀྱི་ལམ་ལ་ཡན་ལག་དུག་པོ་འདི་ཆང་བ་ཉིད་ཀྱིས་མཆོག་འབྲུབ་པོ་ཞེས་ཤུགས་ལ་བསྟན་པས་གངས་
 དེས་བསྟན་ཅིང་། སྤྱི་རིམ་པར་བསྟན་པ་ཉིད་ཀྱིས་གོ་རིམ་ཡང་གོང་དུ་བཤད་པ་བཞིན་བསྟན་པ་
 ཡིན་ནོ། །འོན་ཡན་ལག་དུག་པོ་གང་ཡིན་སྐྱམ་པ་ལ་དེའི་འཕྲོ་ཉིད་ལས། སོ་སོར་སྤྱད་དང་བསམ་
 གཏན་དང་། གློག་ཚུལ་དེ་བཞིན་འཛིན་པ་དང་། རྗེས་སུ་དྲན་དང་ཉིང་འཛིན་དང་། རྒྱོད་བ་ཡན་
 ལག་དུག་ཏུ་འདོད། ། །ཅིས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ཡན་ལག་དུག་འཆད་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་གང་ལ་བརྟན་པའི་རྒྱལ་ནི་རྗེ་ཐམས་ཅད་
 མཆོན་པས། སོ་སོར་སྤྱད་དང་བསམ་གཏན་ཡན་ལག་གིས། །ཨ་མརྟུ་རྟུ་འི་ཡར་སྐར་ཤོག་སྤྱད་
 ཤེས། །སྒྲ་གཅན་ལམ་ནས་རྒྱུད་སྤྲུགས་མ་བྱེད་པས། །ལྟན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཟབ་མོའི་དོར་བརྒྱས་ཤེས།
 ལུམ་པ་ཅན་གྱིས་སྤོག་དང་ཐུར་མེལ་གཉིས། །དབུ་མའི་ནང་དུ་ཁ་སྐྱར་འཛིན་རྒྱལ་ཤེས། །འཛིན་པས་
 ཐིག་ལེ་ལ་ནི་སྤོག་ཞུགས་པས། །དག་པའི་སྒྲུ་ལས་སྤྱོད་དང་བསྐྱབ་ཤེས། །རྗེས་དྲན་སྒྲོང་གཟུགས་ཐུག་

མྱེད་ཀྱི་སྒྲིམ་གྱིས། །མི་འགྲུའ་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་འདྲེན་ཚུལ་གཤམ། །དེ་མི་རྩེ་ལུགས་འདི་དུས་ལའོར་ཚུལ་
 གྲུབ། །ལུགས་གཞན་དག་ལས་ཁྱད་པར་འཕགས་པ་སྟེ། །དེ་ལྟར་མི་གཤམ་དུས་ལའོར་ཚུལ་གྲུབ། །དེ་
 དག་ཀྱི་ནང་ཤར་བའི་སྒྲུབ་གཟུགས་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོ་རྗེའི་ཆིག་གི་དོན་རྗེ་ཉིད་ཀྱིས་
 གསུངས་པ་སྒྲུབ་དག་གིས་ཐིན་གྱིས་སྒྲུབ་མཛད་པ་ལ་གཞི་བྱས། །དེ་དག་ཡེ་ཤེས་བྱེད་གྱི་རེས་པ་སྒྱེད་
 པའི་ཡན་ལག་དུ་བརྟམས་སྐྱེད་མེས་པ་འབྲེལ་སྒྲོར་གསུམ། །རང་གི་ལྟ་བུའི་འདོད་པ་མདོར་བསྟན་པ།
 དོན་དཔེ་བསྟན་པ། །རྣམ་པར་མཛད་པའི་དབང་མདོར་བསྟན་གྱི་འབྲེལ་པ། གྲུབ་ཆེན་དཔེ་མཛད་
 འཆོས་མཛད་པའི་སྒྲོར་དུག །དེའི་འབྲེལ་པ་ཉི་མ་དཔལ་གྱིས་མཛད་པ། དུས་ཞབས་པ་ཅི་ལུ་ཤ་ཤ་
 རི་བ་རྣམས་ཀྱིས་མཛད་པའི་སྒྲོར་དུག །ཨ་མ་རྩུ་དྲུ་པས་མཛད་པའི་སྐྱེད་གྱི་དཀའ་འབྲེལ་ལ་སོགས་
 པ་རྣམས་ཀྱི་ལེགས་པའི་ཆ་རྣམས་ཀྱི་གཞུང་ལ་བརྟེན་པར་འདོད་པ་ཡིན་ནོ།།

སྒྲོར་བ་ཡན་ལག་དུག་སོ་སོའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།

གསུམ་པ་སྒྲོར་བ་ཡན་ལག་དུག་སོ་སོའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ན་ཐིན་གྱིས་ལས། ས་གཙོད་ཀྱང་
 འདི་ལྟར་བསྟན་པས་གྱི་ལུས་ལ་གོ་བའི་རེས་པ་ཆེད། །ཞེས་གསུངས་ནས་འདི་ལྟར་མཛད་དེ། །དེ་ལ་
 གཉིས། བདེ་ཆེན་དངོས་སྒྲུབ་འདྲེན་བྱེད་སྒྲོར་གཟུགས་སྒྲུབ་བྱེད་གྱི་ཡན་ལག་དང་། བསྐྱོམས་པས་གྲུབ་
 པ་བསྒྲུབ་བྱེད་དེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་གོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། བསྐྱེད་ནས་སྒྲུབ་བྱེད་དང་། དངོས་སྒྲུབ་
 སྒྲུབ་བྱེད་རྗེས་དྲན་གྱི་ཡན་ལག་གོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། གཟུགས་སྒྲུབ་བྱེད་གྱི་ཡན་ལག་དང་། གྲོག་
 སྒྲུབ་བྱེད་གྱི་ཡན་ལག་གོ།

དང་པོ་སོར་སྐྱེད་གྱི་ཡན་ལག་བཤད་པ།

དང་པོ་ལ་གཉིས། གཟུགས་མ་གྲུབ་པ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་སོར་སྐྱེད་གྱི་ཡན་ལག་དང་། གྲུབ་

ཟིན་བརྟན་པར་བྱེད་པ་བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་ལག་གོ། ཇེ་ཡང་དུས་ཞབས་སྟན་བརྒྱད་ལས། གུན་ལ་
 འུག་ཏུ་ཤེས་བྱས་ཏེ།¹⁰ ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་སྟོར་བ་ཡན་ལག་དྲུག་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དོན་ཚན་དྲུག་
 འུག་གི་སྒོ་ནས་འཆད་པར་བྱེད་པས་དང་པོ་གཞུགས་མ་གྲུབ་པ་ལྟུང་པར་བྱེད་པ་སོར་སྟེད་ཀྱི་ཡན་
 ལག་ལ་དྲུག་སྟེ། སོར་སྟེད་ཀྱི་སྒྲ་དོན་དང་། གང་གི་དུས་སུ་བསྟོམ་པའི་དུས་ཀྱི་ངེས་པ་དང་། ཇི་ལྟར་
 སྟོམ་པའི་ཚུལ་དང་། ཚད་མ་གང་ཡིན་པ་དང་། དག་དབྱེད་དང་། འབྲས་སུ་འོ།

དང་པོ་ནི་སྒྲུབ་ལའི་བརྒྱ་བརྒྱ་དྲུག་པ་ལས། སོ་སོར་སྟེད་པ་ལུས་ལ་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་བརྒྱ་
 པོ་རྣམས་ནི་རབ་ཏུ་འཇུག་པ་མེད་པའོ།¹¹ ཞེས་གསུངས་པའི་འབྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་ནི་སོ་སོར་སྟེད་
 པ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་གསུངས་པ་སོ་སོར་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ་འདིར་སོ་སོར་སྟེད་པ་ཞེས་བྱ་
 བ་ནི་ལུས་ལ་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་བརྒྱ་པོ་རྣམས་ཀྱི་འབྲེལ་བས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རབ་ཏུ་འཇུག་པ་མེད་
 པ་སྟེ་སྟོང་པའི་གཞུགས་ཀྱི་ཡུལ་རྣམས་ལ་མིག་གཞན་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་ལྟ་བུ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་
 འཇུག་པའོ།¹² ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སོར་སྟེད་ཀྱི་མཚན་དོན་ནམ་སྐྱབས་བཤད་བསྟན་ལ། ཇེ་
 དག་གི་དོན་ནི་མིག་སོགས་དབང་པོ་ལྟ་བུ་རྟོལ་གྱི་གཞུགས་སོགས་ཡུལ་ལྟ་བུ་སོ་སོར་འཇུག་པ་འགོག་
 ཅིང་། བར་དུ་སྟེད་པར་བྱེད་པས་ན་སོ་སོར་སྟེད་པ་ཞེས་བྱ་ཞིང་། དབང་ཡུལ་གྱི་འབྲེལ་བ་སོ་སོར་སྟོང་
 པ་དང་གཅིད་པར་བྱེད་པས་སོར་སྟོང་དང་སོར་གཅིད་¹³ ཅེས་གྱུར་བའོ། ཇེ་ཡང་དབང་ཡུལ་གྱི་
 འབྲེལ་བ་གཅིད་པ་དང་དབང་པོ་ལྟ་བུལ་ལ་འཇུག་པ་འགོག་ཚུལ་ཡང་སྐབས་འདིར་དྲན་གཤམ་བསྟེན་
 བས་འགོག་པ་དང་། ཡིད་དེས་ཡུལ་ལ་ཆེ་གཅིག་ཏུ་ཞུགས་པ་ན་དབང་གེས་ཡུལ་ལ་མི་འཇུག་པ་ལྟ་
 སུས་མི་ཆོག་སྟེ། དེ་ནི་རྣམ་འབྲེལ་ལས། རྣམ་གཤམ་དོན་གཞན་ཆགས་པ་ཡིས། རྟུན་མེད་དོན་
 གཞན་མི་འཛིན་བྱིར།¹⁴ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའི་དེ་མ་ཐག་རྒྱེན་མ་ཚང་བའི་དབང་གིས་དབང་
 གེས་ཡུལ་ལ་མི་འཇུག་པ་ཡང་ཡོད་པ་དང་། ལུན་མོང་བའི་ནི་གནས་བརྟན་པོ་ལ་གནས་པའི་ཆོ་ཡང་
 དབང་པོ་ལྟ་བུལ་ལ་མི་འཇུག་པ་ཡོད་པས་སོ།

འོན་འདོག་ཚུལ་རི་ལྟ་བུ་ཅིག་དགོས་སྟམ་ན། ལུས་ལ་གནད་དུ་བསྐྱུན་ནས་དབང་གེས་ཀྱི་
 བཞེན་པའི་རྒྱུ་རྒྱ་འདི་ནང་ད་ཞགས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་དབང་གེས་ཡུལ་ལ་འཇུག་པ་ལོག་པའི་ཡུལ་

ཡུལ་ཅན་གྱི་འབྲེལ་བ་ཆད་པ་ཞིག་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་དབང་པོ་ལྔ་དང་ཡུལ་ལྔའི་འབྲེལ་བ་
ཆད་པ་ཡིན་གྱི། ཡིད་དང་ཡུལ་མོས་གྱི་འབྲེལ་བ་ཆད་པ་ནི་མིན་ནོ། །དབང་པོ་ལྔའི་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གྱི་
འབྲེལ་བ་འགོག་པ་དེ་སོར་སྤྱད་གྱི་དགག་ཁྲིགས་ནས་མཚན་དོན་བཤད་པ་ཡིན་གྱི། རྒྱབ་སྐྱོགས་གྱི་
མཚན་དོན་ནས་རྒྱ་བཤད་པ་ནི། རྟོང་པའི་གཞུགས་གྱི་ཡུལ་རྣམས་ལ་མིག་གཞན་ལ་སོགས་པ་རྣམས་པ་
ལྔ་བོ་རྣམས་གྱིས་རབ་རྩ་འབྲུག་པའོ།^{༡༤} །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཤིང་མིག་ལ་སོགས་པ་དབང་པོ་གཞན་
ལྔ་ལྟར་གཞུགས་གྱི་ཡུལ་ལྔ་ལ་འབྲུག་ཅིང་སོ་སོར་ཡུལ་དུ་སྤྱད་པས་ན་སོ་སོར་སྤྱད་པ་ཞེས་བྱའོ།

རྒྱ་བཤད་རྣམས་འདི་ནི་རྒྱུན་གསལ་གྱི་སོར་སྤྱད་གྱི་མཚན་དོན་བཤད་པ་དང་ཆ་འདྲ་སྟེ། དེ་
ཡང་རྒྱུན་གསལ་ལས་བཤད་པ་ནི་རྣམས་སྤྱི་ཉི་མིག་དབང་སོགས་གྱིས་སྤྱོད་པའི་གཞུགས་སོགས་ལ་
ཡོངས་སྤྱོད་རྩལ་ཁྱད་པར་བ་ཅིག་ཡིན་ལ། འདིར་རྣམས་སྤྱི་ཉི་མིག་སོགས་ལས་གཞན་པའི་ཤིང་མིག་
སོགས་གྱིས་རྟོང་གཞུགས་གྱི་ཡུལ་ལྔ་ལ་ཡོངས་སྤྱོད་རྩལ་ཁྱད་པར་བ་ཞིག་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་བྱས་པའི་
ཆོ་རྟོང་གཞུགས་གྱི་གཞུགས་རྩ་བ་སྤྱི་གཞུ་སོགས་དང་། རྟོང་པའི་རྒྱ་ནི་ཡེ་ལའི་བརྒྱ་བཅོམ་ལྔ་པའི་
འབྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་ནས་གཞུགས་གྱི་རྣམས་འཕྱོང་གིས་གཞེས་རྩ་མེད་པའི་རྒྱ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ཐོས་
ཏེ་དེ་ལྟར་གཞུགས་སྤྱང་བ་ལས་རྒྱལ་པའི་རྒྱ་དང་རྒྱ་སྤྱང་བ་ལས་ཡོངས་སྤྱོད་རྩལ་ཁྱད་པའི་རྒྱའོ་ཞེས་
པའི་དོན་ཏོ།^{༡༥} །ཞེས་གསུངས་པ་འདི་དག་གིས་བསྟན་པ་ལྟར་རྟོང་གཞུགས་གྱིས་མཚོན་པའི་རྟོང་
པའི་དྲི་རོ་རེག་བྱ་གསུམ་ཡང་འདོད་དགོས་པ་དང་། མིག་གཞན་ཤིང་མིག་དང་འདྲ་པའི་དབང་པོ་
གཞན་བཞི་ཡང་འདོད་དགོས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཞན་ཡང་རྒྱབ་ལའི་བརྒྱ་བཅུ་གསུམ་པའི་
འབྲེལ་ཆེན་ལས། ད་ནི་ཉི་པའི་རྒྱབ་པ་གསུངས་པ་སོ་སོར་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ་འདིར་སོ་སོར་སྤྱད་
པ་ཞེས་པ་ལ་འཁོར་བ་བརྣམས་གྱི་སྤྱད་པ་ནི་མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་རྣམས་གྱིས་གཞུགས་ལ་
སོགས་པའི་ཡུལ་འཛིན་པའོ། །དེ་ཡོངས་སུ་སྤྱོང་བ་ནི་སོ་སོར་སྤྱད་པ་ཞེས་བརྗོད་དེ་རྟོང་པ་ཉིད་གྱི་
གཞུགས་ལ་གཞན་ཤིང་སོགས་པའི་མིག་ལ་སོགས་པ་རྣམས་གྱིས་གཞན་གཞུགས་ལ་སོགས་པའི་
ཡུལ་འཛིན་པ་ནི་ཉི་པའི་རྒྱབ་པའོ།^{༡༦} །ཞེས་གསུངས་པ་འདི་ས་གྲངས་སོར་སྤྱད་གྱི་རྒྱ་དོན་སྤྱི་
བཞིན་རྩ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །འོན་སོར་བསམ་བསྟན་པའི་ཡན་ལག་མ་ཡིན་ནམ། འདིར་ཉི་རྒྱབ་

ཅེས་པ་ཅི་ཡིན་སྟེན་ན། རྫོགས་རིམ་ཉིད་བསྟེན་སྐྱབ་ཡན་ལག་བཞིར་བསྟུ་བའི་ཆེ་སོར་བསམ་
བསྟེན་པར་འཛོག་གྱང་། འདིར་སྤྱི་ནང་གི་དམ་ཆོག་སོགས་བསྟེན་པར་བཞག་པའི་དབང་དུ་བྱས་
པས་སྟོན་མེད་དོ།

གཉིས་པ་གང་གི་དུས་སུ་བསྐྱེམ་པ་དུས་ཀྱི་ངེས་པ་ནི། ཁ་ཅིག་སྣ་བྱག་གཡས་ནས་ས་རྒྱུད་
གཡས་ཀྱི་མཚུངས་ལ་བདར་ཏེ་རྒྱ་བའི་ཆེ་བསྐྱེམ་ཞེས་ཟེར་བའི་དེར་མ་ངེས་ཏེ། མཚུངས་ལ་བདར་
ཏེ་རྒྱ་བའི་ས་རྒྱུད་ནི་འབྱུང་བ་རྒྱུད་བའི་ས་རྒྱུད་ཡིན་ལ། སྣ་བྱག་གཡས་ལ་ས་རྒྱུད་རྒྱ་བའི་ཆེ་སོར་སྟེན་
དང་པོར་བསྐྱེམ་པར་གསུངས་པ་ནི་མཆོན་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པས་སོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ཡེ་ལའི་
བརྒྱ་ཉེར་གཉིས་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། ས་ཞེས་པ་ནི་ཉེ་བར་མཆོན་པ་སྟེ་གང་གི་ཆེ་གཡས་སུ་ས་རབ་
རྒྱ་འབབ་པའི་དུས་སུ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་ནམ་མཁའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་སོགས་པའི་རིམ་པ་ལས་སོ།^{༡༩} །ཞེས་
གསུངས་པ་འདིས་སོར་སྟེན་དང་པོར་སྐྱེམ་པའི་དུས་བསྟེན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་སྣ་བྱག་གཡས་ནས་ས་
རྒྱུད་རྒྱ་བས་ཉེ་བར་མཆོན་པ་སྟེ། རྒྱུད་གང་ཡིན་ཡང་སྣ་བྱག་གཡས་ནས་རྒྱ་བའི་ཆེ་རྒྱུད་ནམས་སྟེན་
རིམ་གྱིས་རྒྱ་བས་རྒྱུད་བསྟུ་སྟེ་བའི་^{༢༠} རྒྱ་མཆོན་གྱིས་དེའི་དུས་སུ་སོར་སྟེན་བསྐྱེམ་པར་གསུངས་
གིང་། སྣ་བྱག་གཡོན་ནས་རྒྱ་བའི་ཆེ་ནམ་མཁའི་རྒྱུ་སའི་རིམ་གྱིས་སྟེ་རིམ་གྱིས་རྒྱ་བས་ན་རྒྱུད་
བསྟུ་དཀར་བས་དེའི་དུས་སུ་བསྐྱེམ་པར་མ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།

སོར་སྟེན་དེ་ལྟར་སྐྱེམ་པའི་ཚུལ།

གསུམ་པ་དེ་ལྟར་སྐྱེམ་པའི་ཚུལ་ལ་ལྟ། སོར་སྟེན་གྱི་སྐབས་སུ་བསྐྱེམས་སྟོབས་གྱིས་རྒྱུད་
དབྱེ་མར་རྒྱུད་དགོས་པའི་གེས་བྱེད་དགོད་པ་དང་། སོར་སྟེན་ལ་གཉིས་སུ་བྱེ་བ་རྒྱ་མཆོན་དང་བཅས་
པ་དང་། བྱེ་བ་སོ་སོའི་སྐྱེམ་ཚུལ་བཤད་པ་དང་། མ་གྲུབ་ན་སྟོགས་ཆོག་བྱ་ཚུལ་དང་། སྐྱེམ་འཕྲོ་ལ་
གི་ཡང་རྩལ་འཕོར་གོམས་སྟོབས་གྱིས་འཇག་པར་བསྟན་པའོ།

མོང་ལྷུང་ཀྱི་རྒྱལ་མ་ལུ་པ་ལྷོ་མ་ལྷོ་པ་ཀྱིས་རྒྱུང་དབུ་མར་ཚུང་དགོས་པའི་གེས་
ཕྱེད་དགོད་པ།

དང་པོ་ནི། ཅུ་རྒྱུད་པའོག་མི་འཇུག་ཀྱི་མདོར་པ་ལྷུས་ལྷུང་པ་ལས། ཏུ་བ་ལ་མོགས་
པ་ལྷོ་མས་ཕྱེས་གིང་། །མེས་པ་ནི་གཤོ་བ་མེད་ཕྱིན་ཏེ། །དབུ་མ་རྒྱུང་བ་ཕྱིན་ནས་ནི།^{༡༠} །ཞེས་དང་།
ཡར་མདོར་པ་ལྷུས་དེ་ཉིད་ལས། ཏུ་བ་ལ་མོགས་པའི་མཚན་པ་པ་ལྷོ་མས་པ། ལས་དང་པོ་བ་དབུ་མ་
ནས་པར་ལྷུངས་པ།^{༡༡} །ཞེས་གསུངས་པ་ནས་ཀྱིས་མོང་ལྷུང་ཀྱི་རྒྱལ་མ་ལུ་ཅུ་དབུ་མ་རྒྱུངས་པ་ཅིག་
དགོས་པར་བརྟན་ལ། དེའི་རྒྱུང་རྒྱུང་ཡར་མེད་མིན་ལས། ཡར་བ་ལ་ཅུ་འདྲེན་པའི་ཕྱོག་ཏུ་ཡུར་བ་
མེལ་པ་རྩ་ཡུར་པ་ཤར་པ་ལ་དབུ་མ་རྒྱུང་པ་ལས་ནས་མེལ་མ་ལས་ནི་རྒྱུང་ཡིན་ལ། རྒྱུང་གིས་དབུ་མའི་
ནར་ཏུ་པ་ཕྱིན་པར་དབུ་མའི་ཕྱི་ནས་དབུ་མའི་ནང་རི་རྒྱུང་མེལ། ཡུར་བའི་ཕྱི་ནས་ཡུར་བ་མེལ་ཞེས་
པ་ནི་འོ་མཚར་པོ།^{༡༢} །ཞེས་གསུངས་པ་རྩུང་ཅུ་དབུ་མའི་ནང་རྒྱུང་གིས་མེལ་བ་ལ་རྒྱུང་དབུ་མར་
ཞུགས་པ་ཅིག་དགོས་པོ། །གཞན་ཡར་ཡེ་ཡེའི་བརྒྱ་ཉེར་གཅིག་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། ད་ནི་དབུ་མར་
ཕྱོག་ཅེས་པ་ལ་མོགས་པ་རྩུང་འཕྲོར་ཉེ་བར་བལྟ་བ་གསུངས་ཏེ་འདྲིར་དང་པོར་རྣལ་འབྱོར་པས་དབུ་
པར་ཕྱོག་ནི་རབ་ཏུ་གཞུག་པར་ཕྱོག་དགིས་མཚན་པ་མཐོང་བར་འཇུག་པ་ལ་ལྷུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་པོ།^{༡༣} །ཞེས་
མོང་ལྷུང་ཀྱི་རྒྱལ་མ་ལུ་རྒྱུང་དབུ་མར་ཞུགས་དགོས་པ་གསལ་བར་གསུངས་པོ།

གལ་ཏེ་དེ་ཡུར་གསུངས་པ་དེ་ཕྱོག་ཚོལ་གྱི་རྒྱལ་མ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེན། འདི་ནི་མ་
ཡིན་ཏེ། འགྲེལ་ཆེན་ལ་པའི་རྒྱུན་དེ་ཉིད་ལས། འདི་ནི་དཔལ་ལྷན་རྒྱ་མ་ཞེས་པ་སངས་རྒྱལ་ཀྱི་རྒྱ་རྩོ་
རྩོ་ལྷོ།^{༡༤} །ཞེས་རྒྱ་རྩོ་རྩོ་པ་ལྷོ་མ་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་བཤད་ཅིང་། དེའི་མཐུག་དེ་མ་ཐག་ཏུ། ཕྱོག་ཚོལ་
ནི་གཅིས་པ་གསུང་རྩོ་རྩོ་པོ།^{༡༥} །ཞེས་ཕྱོག་ཚོལ་གསུང་རྩོ་རྩོ་པ་ཤར་པས་སོ། །གཞན་ཡར་ཡེ་ཡེའི་
བརྒྱ་བཙོ་རྩ་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདྲིར་དབུ་མར་ཕྱོག་རབ་ཏུ་ཞུགས་པས་ཕྱོང་པ་ཁོན་ལས་ཏུ་བ་
ལ་མོགས་པའི་མཚན་པ་མཐོང་ཕྱོག་ནས་མཐར་ཐུག་ནས་ཞེན་པའི་མེས་པ་དང་མིག་ནི་མི་འཇུག་རྩོ་རྩོ་
ལས་ཏུ་རབ་ཏུ་ཞུགས་པས་ཕྱོང་པ་ལས་ནི་ཏུ་བ་སྒྲིག་རྒྱུ་རབ་གསལ་དེ་མ་མེད་པའི་མཐའ་རྒྱང་ཉིད་

དང་མར་མེ་དང་ཞེས་པ་ནི་མཚན་མོའི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས་མཐོང་ངོ།¹⁶ ཞེས་སོར་སྡུད་གྱི་མཚན་མོའི་
རྣལ་འབྱོར་གྱི་སྐབས་སུ་དབུ་མར་ཐོག་སྟེ་རྒྱུ་ཞུགས་པ་ལས་སྟོང་ག་ཟུགས་མཐོང་བར་གསལ་བར་
གསུངས་སོ། གཞན་ཡང་ཡེ་ལེའི་བརྒྱ་བཙུང་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། ལྷ་པའི་གྲོང་ཁྱེད་པ་ཞིན་
དུ་དཀར་སོ་ལ་སོགས་པའི་ཁ་དོག་དང་ལྷན་ཡང་རྩལ་མེད་པའི་མྱིར་ཁ་དོག་མ་ཡིན་ནོ། རྣམ་པ་གྲུག་
ལྷན་ཡིན་ཡང་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་བྱིས་པ་རྣམས་གྱིས་མཐོང་བ་མིན་ནོ། །དེ་ཅིའི་མྱིར་ཞེ་ན། ཉན་
མོངས་བདུད་གྱི་མཐུ་ལས་ཏེ་གཡོན་པ་དང་གཡས་པའི་རྩལ་ཐོག་རབ་རྒྱ་རྒྱ་བ་ལས་ས་ཞེས་པ་
ངེས་པའོ།¹⁷ ཞེས་གསུངས་པ་འདིས་ཀྱང་སོར་སྡུད་གྱི་སྐབས་གྱི་སྟོང་ག་ཟུགས་མཐོང་བ་ལ་རྒྱུད་དབུ་
མར་ཞུགས་དགོས་པར་གོ་བྱས་ཏེ། འདིར་རྩེ་རྒྱུད་ལ་རྒྱུད་རྒྱུ་པའི་དུས་སུ་སོར་སྡུད་སོགས་ལ་མ་གྱིང་
ཤོར་གྱུར་པའི་སྟོང་ག་ཟུགས་མི་མཐོང་བར་བཤད་པས་སོ།

ཉི་མ་དཔལ་གྱིས་ཡོན་ཏན་གྱིས་འགོངས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་འགྲེལ་བ་ལས། འདི་ནི་སྟེ་སེམས་
གྱི་སྒྲུང་བ་ནི་རྒྱུད་མ་དང་རོ་མ་གཅིག་ཏུ་སྒྲོར་བས་མཐོང་སྟེ།¹⁸ ཞེས་དུ་སོགས་གྱི་སྒྲུང་བ་མཐོང་བ་ལ་
རོ་རྒྱུད་གི་རྒྱུད་དབུ་མར་གཅིག་ཏུ་སྒྲོར་དགོས་པར་བཤད་དོ། །དཔལ་གྱི་བ་འི་པས་ཀྱང་། མི་གཡོ་བ་
ནི་གསུམ་ལྷན་གྱིས། རྒྱུ་རྒྱུར་རྒྱུད་བཅུ་ཅུད་གྱུར་པས། བྱི་ནང་རྟོག་འགགས་རྟགས་བྱུང་བ། ཁོ་སོར་
གཙོད་པའི་ཡན་ལག་གོ་¹⁹ ཞེས་སོར་སྡུད་གྱི་རྟགས་བཅུ་འབྱུང་བ་ལ་རྒྱུ་རྒྱུར་རྒྱུད་དགོས་
པར་གསུངས་སོ། །དུས་ཞབས་སྟན་བརྒྱུད་ལས་ཀྱང་། སོ་སོར་སྡུད་པ་འདི་ལྟར་བསྟོམ། །བསྟོམ་པ་སྟོང་
ཉིད་བསྟོམས་པ་ཡིས། །འགག་པ་རྒྱུད་ནི་འགག་པར་བྱེད།²⁰ ཅིས་སོར་སྡུད་གྱི་དམིགས་པ་བསྟོམས་
པས་རོ་རྒྱུད་གི་རྒྱུད་རྒྱུ་བ་འགགས་ནས་དབུ་མར་འཇུག་པར་བཤད་པ་སོགས་རྒྱུད་འགྲེལ་དང་རྒྱ་
གཞུང་རྣམས་ནས་རི་སྟེང་ཅིག་བཤད་པ་རྣམས་སོ། །དེ་ལྟར་བཤད་པ་བཞིན་དུ་རོ་ཞལ་སོགས་ལུགས་
འདིའི་མཁས་པ་ལྷ་མ་རྣམས་ཀྱང་བཞེད་དོ།

གལ་ཏེ་འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདིར་གང་གི་ཆེ་སོ་སོར་སྡུད་པ་ལ་སོགས་པས་ག་ཟུགས་མཐོང་
བར་གྱུ་ར་བ་ལ་ཐོག་མ་བཅིངས་པ་ཉིད་གྱིས་འགྱུར་བ་མེད་པའི་སྐད་ཅིག་མ་སྟེས་ན་དེའི་ཆོ་བ་ད་
གོམས་པ་འཆད་པར་འགྱུར་པས་བཙན་ཐབས་སུ་དབུ་མར་འབབ་པར་བྱས་ནས།²¹ ཞེས་གསུངས་

པ་ནམས་ཀྱིས་སོང་སྟེ་ཀྱི་ལམ་ཀྱི་སྟོང་གཟུགས་མཐོང་པར་སྐྱེད་པ་ཡང་ཡིན་ཆུང་དབུ་མར་མ་ཆུང་པ་
 ཡང་མིན་པ་ཡོད་པར་བཤད་པ་མ་ཡིན་ནམ་སྟུང་། སོང་སྟེ་ཀྱི་དམིགས་པ་སྒྲོམ་པའི་གནས་སྐབས་
 སྐྱེད་དབུ་མར་མ་ཆུང་པར་ཁྱོད་སོགས་ཀྱི་མཚན་མ་གང་པ་འོང་པ་འགྲེལ་ཆོག་དེ་དག་གིས་བསྟན་
 གྱུར་དེ་དག་སོང་སྟེ་ཀྱི་ལམ་མ་ཡིན་ཏེ། སོང་སྟེ་ཀྱི་ལམ་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཚང་པའི་སྟོང་གཟུགས་སྟོན་
 ཏེ་འཕྱུར་པ་པ་ཆུང་དབུ་མར་ཆུང་པ་ཅིག་དགོས་པས་དེ་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ་འདིར་སྟོགས་ཆོག་ཕྱེད་
 དགོས་པ་འགྲེལ་ཆོག་དེ་དག་གིས་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

འོན་སོང་སྟེ་ཀྱི་སྐབས་སྐྱེད་དབུ་མར་ཆུང་དགོས་ན། དེའི་སྐབས་ཀྱི་ཆུང་དབུ་མར་
 འཕྱེད་པའི་ཐབས་རིམ་ལྟ་སྟུང་། འདི་ལ་ཁ་ཅིག་ །དུས་ཞབས་སྟན་བསྐྱེད་ལས། འཕྲོལ་པའི་སྟན་ལ་
 ཕྱེད་པ་ནི། །ལུས་བསྐྱེད་རྗེ་རྒྱུ་ལྟར་བཅའ། །ཕྱི་བསྐྱོག་གསུམ་སྐྱེད་མིག་ཕྱེད་བསྐྱོག་ །གཙུག་ཏོར་
 སྐྱེད་པའི་ལྟ་སྟུང་སོ། །ལག་གཉིས་རྗེ་རྗེ་བུ་མ་པར་བྱ། །དེས་ནི་ཆུང་ཆུང་སྐྱེད་ཕྱེད་པའོ།¹⁹ །ཞེས་
 གསུངས་པས་ལུས་ཀྱི་འདུག་སྐྱེད་སྐྱེད་པ་མིག་གི་ལྟ་སྟུངས་ཕྱེད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཆུང་དབུ་མར་འཆིང་པ་
 ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུང་ཡང་དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། རི་ལྟར་མི་འཐད་སྟུང་ན། སོང་སྟེ་སྒྲོམ་པའི་སྐབས་འདིར་
 སེམས་ཀྱི་འཛོག་རྩལ་སོགས་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་མི་དགོས་པར་འཕྱུར་ཏེ། སོང་སྟེ་སྒྲོམ་པའི་ལག་རྩལ་ཀྱི་
 གཙོ་བོ་ནི་ཆུང་དབུ་མར་ཆུང་པའི་སྐབས་ཀྱིས་ཏེ་སོགས་ཀྱི་སྟོང་གཟུགས་ནམས་འཆར་པ་འདི་ཡིན་ལ།
 ལུས་ཀྱི་འདུག་སྐྱེད་སྐྱེད་པ་མིག་གི་ལྟ་སྟུངས་ཀྱི་ཕྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་རོ་རྒྱུད་གི་རྒྱུ་པ་བཀག་ནས་
 དབུ་མར་འཕྲུག་ཏུས་པ་གང་ཞིག །སོང་སྟེ་ཀྱི་གནས་སྐབས་སྐྱེད་དབུ་མར་ཆུང་ན་དེའི་སྐབས་ཀྱིས་
 ཏེ་སོགས་ཀྱི་སྟོང་གཟུགས་འཆར་པ་རྟེན་འགྲེལ་གྱི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་ཞིག་ཁས་སྐྱེད་ས་
 བྱིང་། འདོད་པར་མི་རུས་པ་ནི་འགྲེལ་ཆོན་ལས་སེམས་ཀྱི་འཛོག་རྩལ་བཤད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཤེས་སོ།།

ཡང་རྡོ་ཞལ་སོགས་བོད་ཀྱི་སྒྲིང་དུག་པ་པལ་མོ་ཆེ་ནི་སྒྲིན་མཚམས་ཀྱི་ཐད་ཀྱི་ཐུན་ཁང་གི་
 གནས་ལུས་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་གྱི་ནམ་མཁའ་ལ་མིག་གིས་ལྟ་བའི་ལྟ་སྟུངས་དང་། སེམས་ཀྱི་འཛོག་རྩལ་ཡང་
 ལྟ་སྟུངས་གང་ཏེ་གཏད་པའི་ཐུན་ཁང་གི་ནམ་མཁའ་དེ་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་གཏད་དེ་གཞན་ཏུ་ཅུང་
 ཟད་ཀྱང་མི་འཕྲོ་བར་ཅི་ཡང་ཡིད་ལ་མི་ཕྱེད་པར་གྲོད་ནས་འཛོག་ །དེ་ལྟར་བཞག་པས་ཆུང་དབུ་མར་

རྒྱུད་ནས་མཆོན་ཏེ་གས་རྒྱལ་མཆོར་བར་བཞེད་ལ། འདི་དག་གི་ལྟར་ན་ལུས་གནད་དང་ལྟ་སྦྲངས་
 གྱིས་སྒྲིབ་བྱས་པའི་སེམས་ཀྱི་འཛོག་ཚུལ་ཉིད་རྒྱུད་དབུ་མར་འཛུང་པའི་ཐབས་སུ་འདོད་དགོས་ཤིང་དེ་
 ལྟར་འདོད་པ་ཡང་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་ཡིན་ན་པར་བྱིན་གྱི་ཐེག་པ་ཉིད་གྱིས་ལམ་བཟོད་པའི་འཕགས་
 པས་ལུས་རྣམ་སྤྱང་གི་ཆོས་བདུན་ལྡན་དུ་བྱས་ཏེ་སྦྲང་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་
 གནས་སྐབས་སུ་རོ་རྒྱུད་གི་རྒྱུ་བ་འཕགས་ནས་དབུ་མར་རྒྱུད་པར་ཁས་ལེན་པའམ། དེ་ལྟར་
 ཁས་མི་ལེན་ན་དེ་ལྟ་བུའི་གནས་སྐབས་སུ་རྒྱུད་དབུ་མར་རྒྱུད་པ་མེད་པ་དང་། །ལུས་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་གྱི་ལུན་
 ཁང་གི་ནམ་མཁའ་ལ་སོགས་ཅེ་གཅིག་ཏུ་བཞག་པས་རྒྱུད་དབུ་མར་རྒྱུད་འོང་པའི་བྱེད་པར་འབྱེད་
 དགོས་ནའང་དེ་ལྟ་བུའི་བྱེད་པར་བྱེད་དཀའ་འོ། །རང་ལུགས་ནི་སེམས་ཀྱི་འཛོག་ཚུལ་ཉིད་རྒྱུད་དབུ་
 མར་འཛུང་པའི་ཐབས་ཡིན་པ་ཤེས་བྱེད་དང་བཅས་པ་འོག་ཏུ་འཆད་དོ།

སོར་སྤྱད་ལ་གཉིས་སུ་བྱེ་བ་རྒྱ་མཆོན་དང་བཅས་པ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་སོར་སྤྱད་ལ་གཉིས་སུ་བྱེ་བ་རྒྱ་མཆོན་དང་བཅས་པ་ལ་གཉིས། སོར་སྤྱད་ལ་
 མཆོན་མོའི་རྣལ་འབྱོར་དང་ཉིན་མོའི་རྣལ་འབྱོར་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་དང་། དེ་ལྟར་འབྱེད་པའི་རྒྱ་མཆོན་
 བཤད་པའོ།

དང་པོ་ནི་ཡེ་ལའི་བརྒྱ་བཙུ་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདིར་སྤྲེགས་ཀྱི་ཐེག་པ་དང་པ་རོལ་
 ཏུ་སྒྲིབ་པའི་ཐེག་པ་ལ་རྣལ་འབྱོར་གོམས་པ་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ་ནམ་མཁའ་དང་སྒྲ་གཤམ་མེད་པ་ལ་རྣལ་
 འབྱོར་གོམས་པའོ།¹⁹ །ཞེས་ནམ་མཁའ་ལ་རྣལ་འབྱོར་གོམས་པ་མཆོན་མོའི་རྣལ་འབྱོར་དང་སྒྲ་གཤམ་
 མེད་པ་ལ་རྣལ་འབྱོར་གོམས་པ་ཉིན་མོའི་རྣལ་འབྱོར་གཉིས་སུ་འབྱེད་པར་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །པ་རོལ་
 ཏུ་སྒྲིབ་པའི་ཐེག་པ་ལས་རྣལ་འབྱོར་གོམས་པ་རྣམ་པ་གཉིས་གསུངས་ཚུལ་ནི་བདེ་མཆོག་སྟོད་འགྲེལ་
 ལས། དེའི་ཕྱིར་སོ་སོར་སྤྱད་པའི་སྒྲོམ་པ་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་སྒྲོམ་པ་དམིགས་པར་མི་འགྱུར་
 རོ་ཞེས་བཙུམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་སོ། །སྒྲོམ་པ་འདི་ནི་བཙུམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཤེས་རབ་

གྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པར་ཡང་གསུངས་པ་འདི་ལྟ་སྟེ། དེ་ནས་ལྷ་རྣམས་གྱིད་བར་པོ་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་ཆོད་དང་
 ལྷན་པ་རབ་འབྱོར་ལ་འདི་རྒྱད་ཅེས་སྒྲུལ་སོ། །འཕགས་པ་རབ་འབྱོར་འདིར་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་
 བྱིན་པ་ལ་རྣལ་འབྱོར་དུ་བྱེད་པ་དེས་ཅི་ལྟར་བསྐྱབ་པར་བྱ། རབ་འབྱོར་གྱིས་སྒྲུལ་པ། ཀློག་གི་གཤང་
 བས་མཁའ་ལ་རྣལ་འབྱོར་དུ་བྱེད་པ་དེ་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་རྣལ་འབྱོར་དུ་བྱེད་པའོ། །ཀོ་
 ཤི་གཤང་སྒྲ་གཤང་མེད་པ་ལ་རྣལ་འབྱོར་དུ་བྱེད་པ་དེ་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་རྣལ་འབྱོར་དུ་
 བྱེད་པའོ་ཞེས་བྱུག་བྱ་ཆེན་པོ་སྒྲོམ་པ་བྱ། སྐབས་པ་དང་སྒྲུ་མ་དང་མཚུངས་པ་སྒྲིན་མེད་པའི་ནམ་མཁའ་
 ལ་སྒྲུང་བ་བཅོམ་ལྷན་འདས་གྱིས་གསུངས་སོ།^{༩༥} །ཞེས་གསུངས་པའི་དེ་ནས་ཞེས་པ་ནས། རྣལ་
 འབྱོར་དུ་བྱེད་དོ་ཞེས་པ་ཡན་གྱིས་ཤེར་བྱིན་གྱི་མདོ་ལས་ནམ་མཁའ་དང་སྒྲ་གཤང་མེད་པ་ལ་རྣལ་
 འབྱོར་དུ་བྱེད་པར་བསྐྱབ་པ་རྣམས་དྲངས་ནས་དེ་དག་དང་ཆ་འདྲ་བར་སྒྲ་མེད་གྱི་རྒྱ་ད་རྣམས་ལས་
 མཚན་མོ་དང་ཉིན་མོའི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས་པ་སྐབས་པ་དང་། སྒྲུ་མ་དང་མཚུངས་པའི་སྒྲོང་གཟུགས་སྒྲ་
 ཆོགས་མཐོང་པའི་མོར་སྒྲུང་བཅོམ་ལྷན་འདས་གྱིས་གསུངས་སོ་ཞེས་སྟོན་པ་ལ། བྱུག་བྱ་ཆེན་པོ་ཞེས་
 པ་ནས། གསུངས་སོ་ཞེས་པའི་བར་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི། འབྲེལ་པ་འདི་དག་གི་དོན་ཉིན་མོ་དང་མཚན་
 མོའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་མོར་སྒྲུང་ཤེར་བྱིན་གྱི་མདོས་བསྐྱབ་པར་ནི་གཟུང་བར་མི་བྱ་སྟེ། གཤང་ཉིད་ལྟར་ཡིན་
 བ་ཤེར་བྱིན་གྱི་མདོ་ཉན་པའི་སྟོན་རུ་དྲུག་བར་བཞི་རྩོགས་པར་ཐོབ་དགོས་པ་ལ་སོགས་པར་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་དེ་ལྟར་འབྲེད་པའི་རྒྱ་མཚན་བཤད་པ་ནི། སྒྲ་མ་སྒྲ་མ་རྣམས་ལོ་ལ་ལྟོ་བཤོད་བྱང་
 བཤོད། སྒྲ་པ་ལ་ཡར་རོལ་རོ། །ཞག་ལ་ཉིན་མཚན་གཉིས་རྣམས་ཡོད་པས་མཚན་མོ་དང་ཉིན་མོའི་
 རྣལ་འབྱོར་གཉིས་སུ་འབྲེད་པ་ཡིན་ཞེས་གསུང་། རང་ལུགས་ནི་སྒྲུང་བ་དང་སྟུན་པ་གང་ལ་བསྒྲོམས་
 གུང་ཉགས་རྣམས་འདོད་དགུར་འཆར་བྱུང་པའི་བྱིར་དུ་མཚན་མོ་དང་ཉིན་མོའི་རྣལ་འབྱོར་གཉིས་ཀ་
 སྒྲོམ་དགོས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་སྟུན་པ་ལ་སྒྲོམ་པ་སྒྲུང་བ་ལ་སྒྲོམ་པ་བས་སྒྲོང་གཟུགས་རྣམས་འཆར་
 བ་དང་དེས་སྒྲ་བས་གོ་རིམ་ཡང་མཚན་མོའི་རྣལ་འབྱོར་དང་པོར་བསྒྲོམ་ཞིང་ཉིན་མོའི་རྣལ་འབྱོར་
 བྱིས་བསྒྲོམ་པར་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཉགས་འཆར་པ་ལ་དགའ་སྒྲོའང་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི་ལྷ་སྒྲུངས་

བྱས་ཏེ་དམིགས་པ་བཟུང་དུས་སུ་མིག་གི་རྒྱང་མ་རེངས་པར་ལ་སྐྱུ་བོ་སོགས་སྤྲང་བ་ལོག་མི་རུས་པས་
སྤྲོང་གཟུགས་འཆར་དགལ། ལུན་པ་ལ་སྐྱུ་བོ་སོགས་མི་འཆར་པས་སྤྲོང་གཟུགས་འཆར་སྐྱ་བ་ཡིན་
ཞེས་གསུང་བ་ལྟར་རོ།

ཕྱེ་བ་སོ་སོའི་སྒོམ་ཚུལ་བཤད་པ།

གསུམ་པ་ཕྱེ་བ་སོ་སོའི་སྒོམ་ཚུལ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། མཚན་མོའི་རྣལ་འབྱོར་སྒོམ་ཚུལ་
བཤད་པ་དང་། ཉན་མོའི་རྣལ་འབྱོར་སྒོམ་ཚུལ་བཤད་པ་ལོ།

མཚན་མོའི་རྣལ་འབྱོར་སྒོམ་ཚུལ་བཤད་པ།

དང་པོ་ལ་ལྟ། གང་དུ་བསྒོམ་པ་གནས་གྱི་ངེས་པ་དང་། ལུས་གྱི་འདུག་སྤངས་ཕྱེད་བཅིངས་
གྱི་ངེས་པ་དང་། ལྟ་སྤངས་གྱི་ངེས་པ་དང་། སེམས་གྱི་འཛོག་ཚུལ་གྱི་ངེས་པ་དང་། དེ་ལྟར་བསྒོམས་
པས་ཉམས་ཏུགས་འཆར་ཚུལ་གྱི་ངེས་པ་ལོ།

དང་པོ་ནི་ཡེ་ལའི་བརྒྱ་བཙུ་བའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། གང་ཞིག་ནམ་མཁའ་ལ་རྣལ་འབྱོར་
གོ་མས་པར་ཕྱེད་པ་དེས་མཚན་མོ་བྲག་པ་མེད་པའི་ཁྱིམ་དུ་སྤྱན་པ་ལ།¹⁴ ཞེས་གསུངས་པ་དང་།
འཇམ་དཔལ་གྱི་སྐུལ་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པས་རྣལ་འབྱོར་གསུམ་གྱི་སྤྲོད་པོ་ལས། མཚན་མོ་
གསེང་མེད་ཁྱིམ་དུ་ནི།¹⁵ ཞེས་དང་། ཅི་ལུ་པའི་སྒྱུར་དུག་ལས། དང་པོ་སོ་སོར་སྤྱད་པ་ནི། མཚན་
མོ་སྒོན་ལ་ཉིན་མོ་ཕྱིས། །བྲག་མེད་ལ་ཐོག་མཐོའི་ནང་།¹⁶ ཞེས་སོགས་གྱིས་སྤྱན་ཁང་བསྤྱན་པ་
ལྟར་སྤྱན་ཁང་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པར་སྒོམ་དགོས་སོ། །དེ་ལ་སྤྱན་ཁང་ནི་ལྟར་བྱ་བ་ནི། འབྱོར་པ་
དང་ལྡན་པས་ནི་ཁང་པ་ཐོག་སྐུ་རིམ་པའི་བར་ཁང་དུ་བྱ་སྟེ་དེའི་དགོས་པ་ནི་འོག་ནས་ས་རྒྱངས་དང་
སྤོང་ནས་ཐིགས་པ་སོགས་གྱིས་གཞོད་པ་མི་འབྱུང་བའོ། །དེ་ཅུམ་མི་འབྱོར་བ་ཡིན་ན་སྐུ་སར་

བཅིགས་ཏེ་འོག་ནས་ས་རྒྱན་མི་འབྱུང་བ་དང་ཐོག་མཐོ་བ། དཀར་ཁུང་བྱི་རུབ་ལ་ནང་ཡངས་པ།
 འབོལ་བོ་ལྷ་ལུས་དགག་སྒྲིབ། དེ་ལས་གཞན་པའི་བྱ་ག་སྒྲིབ་ཐོང་བ་ཙམ་ཡང་མེད་པ། ཟླ་གས་
 ཐམས་ཅད་ཞལ་བས་བརྟུང་བ། སྒོ་འཁྱོག་སྒྲུམ་འཇམ་པ་ལྟན་པ་ཤིན་ཏུ་ནག་པ་བྱའོ། དེ་ལྷ་ལུ་ཡང་མ་
 འབྱོར་ན། སྒོ་གས་པ་སོགས་མེད་པ་བཅད་པའི་སྟེང་དུ་ཡོལ་བ་སོགས་བཏང་སྟེ་ལྟན་པ་ཤིན་ཏུ་ནག་པ་
 བྱ་དགོས་ཏེ། དེའི་རྒྱ་མཚན་སྟངས་པ་ཅུང་ཟད་ཤོར་ནའང་མིག་ལ་གཞོད། ལྷ་ཉོག་འཕྲོ། མཐོང་སྟངས་
 བྱིན་ཅི་ལོག་འཆར་བ་སོགས་ཀྱི་སྒྲོན་འོར་བ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་ལུས་ཀྱི་འདུག་སྟངས་བྱེད་པ་ཅིངས་ཀྱི་ཇེས་པ་ནི་རྣལ་འབྱོར་གསུམ་གྱི་སྟིང་
 བོ་ལས། མཚན་མོ་གསེང་མེད་ཁྱིམ་དུ་ནི། ཤིན་ཏུ་མཉམ་བཞག་སྒྲུབ་པ་བོས། བྱེད་པ་ལྷ་ལ་
 བཅིང་བ་གཉིས། སྒྲ་མའི་ཞལ་ལས་ཤེས་པར་བྱ།³⁴ ཁྱེས་གསུངས་པའི་བྱེད་པ་ལྷ་ནི་ལུས་གནད་
 ཀྱི་བྱེད་པ་ལྷ་དང་། བཅིང་བ་གཉིས་ནི་རྒྱང་སེམས་གཉིས་དབུ་མར་བཅིང་བ་ཡིན་ཞིང་། དེ་སྒྲ་མའི་
 ཞལ་ལས་ཤེས་ཚུལ་ནི་སྒྲ་མས་ལུས་གནད་འཆའ་ཚུལ་དག་གིས་བརྟན་སྟངས་ཤེས་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ།
 འདི་དག་གི་དོན་འགྲེལ་པའི་དུས་ཞབས་སྟན་བརྒྱད་ལས། འབོལ་པའི་སྟན་ལ་³⁵ བྱེད་པ་ནི། ལུས་
 བསྐྱར་དོ་རྩེ་སྒྲིལ་གྲུང་བཅའ། ལྷེ་བཞོག་གསུམ་སྒྲུར་མིག་གྱེན་བཞོག གཙུག་ཏོར་སྒྲུར་པའི་ལྷ་
 སྟངས་སོ། ལག་གཉིས་དོ་རྩེ་བསྐྱམ་པར་བྱ། དེས་ནི་རྒྱང་རྣམས་འཛིང་བྱེད་པའོ།³⁶ ཁྱེས་དང་། ཅི་
 ལུ་བས། རི་རབ་བསྐྱར་ལ་གླིང་བཞི་བསྐྱེད། གྱེན་ལ་ནི་རྒྱ་དར་ལྷེ་བསྐྱེད། དོ་རྩེ་བསྐྱམས་པས་རྒྱ་
 མཚོ་གཞོམ། སྟིང་གི་རྒྱང་ཆེན་བུར་ལ་བརྟེན། ལུས་ཀྱི་བྱེད་པ་ཁྱེས་བྱ་སྟེ། དེས་ནི་རྒྱང་རྣམས་ནང་
 དུ་འཛིང་། གཙུག་ཏོར་ཆེན་པོའི་ལྷ་སྟངས་བྱ།³⁷ ཁྱེས་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ལུས་ཀྱི་འདུག་སྟངས་
 ལྷ་བྱེད་པར་བཤད་ཅིང་། དེས་རྒྱང་སེམས་གཉིས་འཛིང་པའི་རྒྱུན་བྱེད་པར་བསྟན་ཏོ།

དོན་ནི། ལུས་བསྐྱར་ཁྱེས་པ་དང་རི་རབ་བསྐྱར་ལ་ཁྱེས་པ་གཉིས་ཀྱིས་ལུས་སྒྲལ་ཚོགས་པ་
 དང་པོར་བསྐྱར་བ་བསྟན། དོ་རྩེ་སྒྲིལ་གྲུང་བཅས་ཁྱེས་པ་དང་གླིང་བཞི་བསྐྱེད་ཁྱེས་པ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲ་མས་
 དོ་རྩེ་སྒྲིལ་གྲུང་ཉིད་བཅའ་ཞིང་། བྱི་མས་ཡན་ལག་བཞི་བསྐྱེད་བསྟན་པས་དོ་རྩེ་སྒྲིལ་གྲུང་དང་། དོ་
 རྩེ་བསྐྱམས་པས་རྒྱ་མཚོ་གཞོམ།³⁸ ཁྱེས་པ་དང་སྒྲུར་བས་ལག་པ་གཉིས་དོ་རྩེ་ཁུ་ཆུར་བསྐྱམས་པ་

ཕན་ཚུན་བསྐྱོལ་ནས་བྱང་ལ་སྐྱར་བ་བསྟན་ཅིང་། གཞུང་སྐྱེལ་གསུམ་སྐྱར་ཞེས་པ་དང་། ལག་གཉིས་དོ་རྩེ་བསྐྱེལ་པར་བྱ། ཞེས་པ་སྐྱར་བས་ཀྱང་དེ་ཉིད་བསྟན་ཏོ། ཁྱེ་བསྐྱོག་ཅེས་པ་དང་། མིག་གཉིས་བསྐྱོག་ཅེས་པ་སྐྱར་བ་དང་། གྱེ་ལ་ཉི་ཟླ་དང་ཁྱེ་བསྐྱོད། ཅེས་པ་གཉིས་ཀྱིས་ཁྱེ་རྒྱལ་སྐྱར་བ་དང་། མིག་གཉིས་གྱེ་ལ་བཟླ་བ་གཉིས་བསྟན་ཅིང་། གྱེ་ལ་ཁྱ་ཚུལ་གསལ་པར་སྟོན་པ་ཁྱ་སྐྱེལ་ནི། གཙུག་ཏྲར་སྐྱར་བའི་ཁྱ་སྐྱེལ་སོ། ཞེས་པ་དང་། གཙུག་ཏྲར་ཆེན་པོའི་ཁྱ་སྐྱེལ་བྱ། ཞེས་པ་གཉིས་ཀྱིས་བསྟན་ཏོ། མདོར་བསྟན་ན་སྐལ་ཚེགས་དྲར་པོར་བསྐྱར་བ་དང་། ཀྱང་པ་དོ་རྩེ་རྒྱལ་གྱང་དང་། ལག་པ་གཉིས་དོ་རྩེ་ཁུ་ཚུར་བསྐྱེལ་ཏེ་ཕན་ཚུན་བསྐྱོལ་བ་གསུམ་པ་ལ་སྐྱར་བའམ་ཡང་ན་ལག་པ་གཉིས་པ་གཉིས་ཀྱིས་ཁྱེ་ལ་བྱ་བ་ལྟར་བྱས་པའི་སྟེང་དུ་གཡས་པ་བཞག་ནས་མཐེ་བོར་སྟོ་སྒྲུབ་པ་མཉམ་གཞག་གི་བྱ་བ་རྒྱ་ལམ། ཡང་ན་དོ་རྩེ་ཁུ་ཚུར་བསྐྱེལ་པ་བསྐྱེལ་སྟེང་དུ་བཞག་པ་དོ་རྩེ་སེམས་དཔའི་བྱ་བ་རྒྱ་ཚུལ་གང་དུང་བྱ་སྟེ། འབྲེལ་ཆེན་ལས། འདིར་ལག་པ་གཉིས་པ་དོ་རྩེ་ཁུ་ཚུར་བཅིངས་ནས་ཁུ་ཚུར་གྱིས་མཐེ་བོར་བསྐྱེལ་པ་དག་བསྐྱེལ་གཡས་དང་གཡོན་པའི་སྟེང་དུ་དོ་རྩེའི་གདན་ལ་གནས་པ་ནི་དོ་རྩེའི་བྱ་བ་རྒྱར་འབྱུང་རོ།^༩ ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། ཁྱེ་རྒྱལ་སྐྱར་བ་དང་། མིག་གཉིས་གྱེ་ལ་བསྐྱོག་པའི་ལུས་ཀྱི་འདུག་སྐྱེལ་ལ་ནི་བྱེད་པ་ལྟ་ཡིན་ལ། དེས་རྒྱུད་སེམས་གཉིས་དབུ་མར་བཅིང་བནི་བཅིང་བ་གཉིས་ཡིན་པ་ནི། བྱེད་པ་ལྟ་ལ་བཅིང་བ་གཉིས།^{༡༠} ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ།

གལ་ཏེ་ལུས་ཀྱི་འདུག་སྐྱེལ་དང་མིག་གི་ལྟ་སྐྱེལ་གྱི་བྱེད་པ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་རྒྱུད་དབུ་མར་འཛིང་བར་འདོད་པ་བཀག་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེན། དེ་ལྟར་བཀག་པ་ནི་དེ་ཁོ་ནས་རྒྱུད་དབུ་མར་འཛིང་རྒྱས་པ་བཀག་པ་ཡིན་ཞིང་། འདིར་བཤད་པའི་རྒྱ་གཞུང་དེ་དག་གི་དོན་ནི་གཙོ་བོར་དམིགས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་ཚུལ་གྱིས་རྒྱུད་དབུ་མར་འཛིང་བ་ཡིན་ལ། དེའི་མཐུན་སྟེན་ནམ་ཆ་སྟེན་བྱས་པའི་སྟོན་ནས་ལུས་གནད་དང་ལྟ་སྐྱེལ་གྱང་རྒྱུད་དབུ་མར་འཛིང་བྱེད་དུ་བཤད་པས་སྟོན་མེད་དོ།

གསུམ་པ་ལྟ་སྐྱེལ་གྱི་དེས་པ་ནི། རྒྱལ་ལའི་བརྒྱ་ཉི་ལྔ་པའི་འབྲེལ་ཆེན་ལས། གཙུག་ཏྲར་གྱི་ཁོ་བོའི་ལྟ་བས་ཞེས་པ་མིག་མི་འཛུམས་པར་སྟེང་དུ་ལྟ་བས་མཛན་མར་འབྱུང་ཏེ་མཛན་མའི་རྣལ་

འབྱོར་གྱིས་རྣམ་པ་བཞི་དང་།^{༡༥} ཞེས་མིག་མི་འཇུག་པར་གཙུག་ཏྱར་གྱི་ཁོ་པོའི་ལྟ་སྟངས་བྱེད་པར་གསུངས་པ་ནི་སྟེང་དུ་ལྟ་བུ་ཞེས་གྱེན་ལ་ལྟ་བ་དང་། དེ་ཡང་མིག་མི་འཇུག་པར་ཞེས་འབྱེད་འཇུག་དང་སྐྱུ་ལ་སྐྱོད་མེད་པ་དང་། མིག་གི་འཛོག་ཚུལ་ཡང་རིག་ཨ་ར་ལའི་རྒྱུད་ལས། བྱེད་མིག་གྱེན་དུ་ལོག་ནས་ནི།^{༡༦} ཞེས་པ་ལྟར་མས་ལྟེབས་གྱིས་མིག་གི་བྱེད་ཅམ་བཀའ་ནས་སེམས་གྱིས་གང་ལ་དམིགས་པའི་གཞི་དེ་ཉིད་ལ་ལྟ་བའི་རྒྱུད་དུ་འཛོག་པའོ། དེ་ཡང་ཡེ་ལའི་བརྒྱ་བཙུ་ལའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། བས་མཁའ་རྒྱུན་ནས་ཞེན་པའི་སེམས་དང་མིག་ནི་མི་འཇུག་ས།^{༡༧} ཞེས་སེམས་གྱིས་གང་དུ་ཞེན་ས་དེར་མིག་གིས་ཀྱང་ལྟ་བའི་རྒྱུད་དུ་བྱེད་པ་དང་། མིག་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་འཇུག་པའི་རྒྱུ་ལ་སྐྱོད་མི་བྱེད་པར་གསུངས་སོ། དེ་ལྟར་བཤད་པ་རྣམས་ནི་དུས་ཞབས་སྟན་བརྒྱུད་ལས། མིག་གྱེན་བརྒྱེད། གཙུག་ཏྱར་ཆེན་པོའི་ལྟ་སྟངས་སོ།^{༡༨} ཞེས་དང་། ཅི་ལུ་པས། གཙུག་ཏྱར་ཆེན་པོའི་ལྟ་སྟངས་བྱ།^{༡༩} ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡང་དོན་ཡིན་ནོ། འོ་ན་ལྟ་སྟངས་ཀྱང་སེམས་གྱིས་གང་ལ་དམིགས་པ་དེ་ཉིད་ལ་ལྟ་བའི་རྒྱུད་དུ་བྱེད་ན་སེམས་གྱི་དམིགས་པ་རི་ལྟར་བྱ་སྟམ་ན།

བཞི་པ་སེམས་གྱི་འཛོག་ཚུལ་གྱི་ངེས་པ་ལ་གཉིས། ཅི་ཡང་མི་བསམ་པ་སེམས་གྱི་འཛོག་ཚུལ་ཡིན་པ་དགག་པ་དང་། དམིགས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་སྒོ་ནས་སེམས་གྱི་འཛོག་ཚུལ་འཐད་པར་བསྟན་པའོ། གང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག བསམ་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སྤངས་ཏེ། ཉི་མ་གཅིག་ནི་ཡོངས་སུ་བརྟག་^{༢༠} ཅིས་སོགས་དང་། རྒྱུ་ལའི་བརྒྱ་བརྒྱ་བཞི་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདིར་དང་པོ་སྟོང་ཉིད་བྱང་རྒྱུ་བ་ཅེས་པ་ནི་ཐུན་པ་ལ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་བསམ་པར་མི་བྱ་བའོ།^{༢༡} ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་དུ་བསམས་ཏེ། དམིགས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་བསམ་པ་ཐམས་ཅད་བཀག་ནས་ཅི་ལ་ཡང་མི་སེམས་པར་སེམས་འཛོག་པ་ཉིད་སོར་སྟེད་ཀྱི་སྐབས་ཀྱི་སེམས་གྱི་འཛོག་ཚུལ་དུ་འདོད་པ་ནི་མཆོག་མི་འགྱུར་གྱི་མདོར་བསྟུས་ལས་གསལ་བར་བཀག་སྟེ། མདོར་བསྟུས་དེ་ཉིད་ལས། དེ་ལྟར་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་ལོ་ལ་དུ་བྱིན་པ་ལས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་རྣམ་པར་བསམ་པ་མེད་པ་ནི་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཐོབ་པའི་སྤྱད་དུ་བཙོམ་ལྟན་འདས་གྱིས་གསུངས་སོ། བསམ་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་པ་ནས། བསམ་པ་མེད་པ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་གྱི་གཞན་

རྣམ་པར་རྟོག་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ནི་མ་ཡིན་ལོ།¹³ །ཞེས་པའི་པར་གྱིས་སྤྲུགས་སྡེ་སྤྲུབ་པོའི་འདོད་པ་
བཀོད་ནས། དེ་འགོག་པ་ནི་དོའི་འཕྲོ་ཉིང་ལས། དེ་ལྟར་རབ་ཏུ་མི་མཁས་པ་བསམ་པ་མེད་པ་ཡི་ཤེས་
སུ་འདོད་པ་ཆད་པ་ཆེན་པོར་ལྷུང་བ་འགའ་ཞིག་སྤྲུབ་པར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་བརྗོད་པར་བྱའོ།¹⁴ །ཞེས་
པ་ནས། འདིར་གཤམ་ཏེ་རིན་ཆེན་སྦྱོན་མ་བསམ་པ་འམ་རབ་ཏུ་སྤྲུབ་པ་མེད་པ་ཡིན་ན་དེའི་ཆོ་རིན་ཆེན་
སྦྱོན་མ་ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཏུ་རི་ལྟར་འགྱུར། དེ་བཞིན་ཏུ་ཉིང་རེ་འཛིན་གཞན་རྣམས་ཀྱང་
བསམ་པ་མེད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ་རང་རིག་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དང་བཅས་པོའི་སྟོང་པ་ཉིད་མ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའི་པར་གྱིས་གཉིད་མཐུག་པོ་ལོག་པའི་གནས་སྐབས་ན་ཡང་ཅི་ཡང་མི་སེམས་
ཅི་ཡང་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་རང་གི་རང་གིས་འཇུག་པས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་པར་འགྱུར་
ཞེས་ཏ་ཅང་ཐལ་བས་བཀག་པ་རྣམས་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།

འོན་འགྲེལ་ཆོག་འདི་དག་གིས་སྤྲུགས་འདི་ན་ཡང་སྒྲ་མའི་མན་རག་ལས་འབྱུང་བ་ལྷག་སྒྲ་
ཆེན་པོ་ཞེས་གྲགས་པའི་སྒྲིམ་ཚུལ་བཀག་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། སྒྲིམ་ཚུལ་འདི་ཡང་ཅི་ཡང་
ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་ཏ་ཅང་ལྟ་བུའི་སྒྲིམ་ཚུལ་ཏུ་སོང་ན་བཀག་གོ་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱ་ཞིང་། ཁོ་པོ་ནི་ལྷག་
སྒྲ་ཆེན་པོའི་སྒྲིམ་ཚུལ་མཁས་པ་ཆེན་པོ་དག་གི་གསུང་ལས། ལྷག་སྒྲ་ཆེན་པོའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་རྣལ་ནི་
སེམས་ཉིད་ལ་ལྟ་བུར་བྱེད་དོ་ཞེས་གྲགས་ལ། སེམས་དེ་ཡང་སྒྲོ་བུར་བའི་སེམས་སྒྲ་ཆོགས་པ་ལ་མི་
རྗོད་ཀྱི་གཞུག་མ་འོད་གསལ་པའི་སེམས་ཏེ་ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་འདོད་དོ། །འོ་ན། བསམ་པ་ཐམས་
ཅད་ཡོངས་སྤངས་ཏེ། ཞེས་པ་དང་། ལུན་པ་ལ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་བསམ་པར་མི་བྱའོ།¹⁵ །ཞེས་སོགས་ཀྱི་
དོན་རི་ལྟར་ཡིན་སྟེ་མ་ན། དེ་དག་གི་དོན་ནི་སོར་སྤྱད་ཀྱི་སྐབས་ཀྱི་དམིགས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལས་
གཞན་པའི་བསམ་པ་ཐམས་ཅད་སྤང་། ཞེས་པ་དང་། སོར་སྤྱད་ཀྱི་དམིགས་པ་ལས་གཞན་ཅུང་ཟད་
ཀྱང་མི་བསམ་ཞེས་པ་ཡིན་ཏེ། བརྟག་གཉིས་ཀྱི་བརྟག་པ་ཕྱི་མའི་ལེ་ལུག་ཉིས་པའི། བསམ་གཏན་ཉོན་
མོངས་འཛིག་བྱེད་པ།¹⁶ །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྡེ་འགྲེལ་ཏུ་དོ་རྗེ་སྤྱིང་བོས། ཡན་ལག་དུག་གི་དང་པོ་སོ་
སོར་སྤྱད་པས་བསྐྱེད་ཏེ་གོམས་པར་བྱེད་པ་ན་མཚན་མ་འདི་དག་འབྱུང་བར་འགྱུར་ལ། གཤམ་ཏེ་ཡང་
དག་པའི་ལམ་མི་འདོད་དེ་འོན་ཀྱང་ལྟ་དམོའི་ཕྱིར་ཡང་ན་ཟླ་བ་བྱེད་དམ་ཡང་ན་ཉིན་མཚན་གཅིག་ཏུ་

དམིགས་པ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་ཞོག་ལ་ཉོས།¹⁶ ཞེས་ཡང་དག་པའི་ལམ་མི་འདོད་པ་སྟེ་དོན་གཉིས་མེད་པ་
 འོན་ཀྱང་དུ་སོགས་ཀྱི་སྟོང་གཞུགས་ལ་ལྟ་སྟེ་མོ་པ་ལྟ་པའི་ཕྱིར་དུ་ཡང་ན་ལྷ་པ་ཕྱེད་དམ། དེ་ཡང་མི་རྣམས་
 བ་ཡང་ན་ཉིན་མཚན་གཅིག་ཏུ་ཞོག་ལ་ཉོས། ཞེས་གསུངས་ཏེ་སོར་སྟུང་སྒྲུབས་ཀྱི་དམིགས་པ་ཅེ་
 གཅིག་ཏུ་པམ་པ་པར་གསུངས་པ་དང་།

ཡང་ཆོགས་ཀྱི་པཅད་པ་སྟེ་མའི་འབྲེ་ཉིད་ལས། པམ་པ་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སྒྲངས་
 བས། །ལྟ་ལི་པ་ལྟ་པས་སྟེ་ཐེམས་པ་ཡིས། །ཉི་མ་གཅིག་ཏུ་མ་ཆད་པར། །སྒྲོམ་པས་ཡོངས་སྟེ་
 པརྟག་པར་བཤི།¹⁷ །ཞེས་གསུངས་པའི་དོ་རྟེན་ཉིད་འགྲེལ་ལས། བདག་མེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་འདི་
 ལྷ་པ་ཕྱེད་དུ་འབྱུང་པའི་སྒྲུབ་པ་མེད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཉིན་མཚན་གཅིག་ཅུང་དུ་ཡང་དམིགས་པ་གཞན་
 ལ་ཕྱོད་པ་ཡོངས་སྟེ་པརྟག་པ་ཉིད་གང་ལ་ཐེམས་ཅེ་གཅིག་པར་བཞག་ན་ཡིད་ཆེས་པའི་ལམ་
 ཀྱི་རྟགས་འབྱུང་པར་འབྱུང་པ་ཏེ་སོ་སོར་སྟུང་པས་སྟུང་པ་རྣམས་ལ་ཡིན་གྱི་གཞན་དུ་ན་དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པའི་པག་པ་ལ་ཀྱིས་པ་ཤེས་པར་འཆལ་བ་དག་པརྟག་པར་འབྱུང་རོ།¹⁸ །ཞེས་སོར་སྟུང་གྱི་
 དམིགས་པ་ཐེམས་ཅེ་གཅིག་ཏུ་པམ་པས་ནས་བཞག་ན་ཡིད་ཆེས་པའི་ལམ་ཀྱི་རྟགས་དུ་སོགས་ཀྱི་
 སྟོང་གཞུགས་འབྱུང་པར་འབྱུང་པར་གསུངས་པ་དང་། པམ་པ་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སྒྲངས་ཏེ། ཞེས་
 པའི་དོན་འཆད་ཤིང་གི། དམིགས་པ་གཞན་ལ་ཕྱོད་པ་ཡོངས་སྟེ་ཞེས་གསུངས་པ་འདི་ཡིན་
 ལ། འདིས་ཀྱང་སོར་སྟུང་གྱི་དམིགས་པ་ལས་གཞན་པ་ལ་དམིགས་པའི་པམ་པ་སྤང་ཞིང་ཕྱོད་པ་
 གཏང་རོ། ཞེས་པ་སྟན་པ་དང་གཞན་ཡང་དོ་རྟེན་ཉིད་འགྲེལ་གྱི་དེའི་འབྲེ་ཉིད་ལས། དེ་པས་ན་སོ་སོར་
 སྟུང་པའི་ཉིད་ཀྱི་འཛིན་ལས་གཞན་པས་པམ་པ་ཐམས་ཅད་སྒྲངས་པས་ཉིན་མཚན་གཅིག་པ་སྒྲོམས་
 པས་ཡིད་ཆེས་པ་འབྱུང་པ་མེད་དོ།¹⁹ །ཞེས་པམ་པ་པ་གཞན་ཐམས་ཅད་སྒྲངས་ནས་སོར་སྟུང་གྱི་ཉིད་
 དེ་འཛིན་ཉིད་ཉིན་མཚན་གཅིག་པ་སྒྲོམས་པས་ཡིད་ཆེས་པའི་རྟགས་འབྱུང་གི དེ་ལས་གཞན་པ་ལས་
 ལ་ཡིན་པར་གསལ་བར་གསུངས་པས་སོ།།

གཉིས་པ་དམིགས་པ་ཡིད་ལ་ཕྱེད་པའི་སྒྲོ་ནས་སེམས་ཀྱི་འཛོག་ཚུལ་འཐད་པར་བསྟན་པ་

ལ་གཉིས། དེ་ལྟར་འཐད་པའི་ཞེས་བྱེད་དགོད་པ་དང་། སེམས་ཀྱི་འཛོག་ཚུལ་དངོས་བཤད་པའོ།།

དང་པོ་ནི། ཡེ་ལའི་བརྒྱ་བཙོ་ལ་ཕ་རྩ་འགྲེལ་ལས་གསུངས་པ་ནི། བམ་མཁར་ཀུན་ནས་ཞེན་
པའི་སེམས་དང་མིག་ནི་མི་འཇུམས་དོ་རྗེའི་ལམ་དུ་རབ་ཏུ་ཞུགས་པ་ཡིས། རྫོང་པ་ལས་ནི་དུ་བ་སྒྲིག་
རྒྱ་རབ་གསལ་དྲི་མ་མེད་པའི་མཁའ་སྒྲུང་ཉིད་དང་མར་མེ་དང་།^{༤༠} ཞེས་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས།
གང་ཞིག་ནས་མཁའ་ལ་རྣལ་འབྱོར་གོམས་པར་བྱེད་པ་དེས་མཚན་མོ་བྲག་པ་མེད་པའི་ཁྱིམ་དུ་ཐུན་པ་
ལ་ནམ་མཁར་ཀུན་ནས་ཞེན་པའི་སེམས་དང་མིག་ནི་མི་འཇུམས་གིང་དོ་རྗེའི་ལམ་དུ་རབ་ཏུ་ཞུགས་
པ་^{༤༡} ཞེས་པ་འདིར་དབུ་མར་སྒོག་རབ་ཏུ་ཞུགས་པས་རྫོང་པ་ཁོ་ན་ལས་དུ་བ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་
མ་མཐོང་སྟེ་ནམ་མཁར་ཀུན་ནས་ཞེན་པའི་སེམས་དང་མིག་ནི་མི་འཇུམས་དོ་རྗེའི་ལམ་དུ་རབ་ཏུ་
ཞུགས་པས་རྫོང་པ་ལས་ནི་དུ་བ་སྒྲིག་རྒྱ་རབ་གསལ་དྲི་མ་མེད་པའི་མཁའ་སྒྲུང་ཉིད་དང་མར་མེ་དང་
ཞེས་པ་ནི་མཚན་མོའི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས་མཐོང་ངོ་། ཞེས་པ་རྣམས་སོ། །འདི་དག་གིས་ནི་སོར་སྤྲད་ཀྱི་
དམིགས་པ་དང་། དམིགས་པ་དེ་ལ་སེམས་འཛོག་ཚུལ་མིག་གི་ལྟ་སྒྲུངས་དང་བཅས་པ་དང་། སེམས་
ཀྱི་འཛོག་ཚུལ་མིག་གི་ལྟ་སྒྲུངས་དེ་ལྟར་བྲས་པ་ལས་རྒྱུད་དབུ་མར་འཇུག་ཚུལ་དང་། དེ་ལྟར་རྒྱུད་དབུ་
མར་ཞུགས་པ་ལས་དུ་སོགས་ཀྱི་ཉགས་རྣམས་འཆར་ཚུལ་རྣམས་ངེས་ཅན་དུ་བསྟན་ཏོ།།

འོ་ན་ཚུལ་རི་ལྟར་དུ་བསྟན་སྟུམ་ན། དེ་ཡང་། རོ་རྗེའི་ལམ་དུ་རབ་ཏུ་ཞུགས་པ་ཡིས། རྫོང་
པ་ལས་ནི་དུ་བ་ཞེས་སོགས་དང་།^{༤༢} དེའི་འགྲེལ་པ། འདིར་དབུ་མར་སྒོག་རབ་ཏུ་ཞུགས་པས་རྫོང་
པ་ཁོ་ན་ལས་དུ་བ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་མ་མཐོང་སྟེ།^{༤༣} ཞེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དོ་རྗེའི་ལས་ཅུ་དབུ་
མར་སྒོག་སྟེ་རྒྱུད་ཞུགས་པ་ལས་སོར་སྤྲད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཆང་པའི་དུ་སོགས་ཀྱི་མཚན་མ་མཐོང་གི་
དབུ་མར་རྒྱུད་མ་ཞུགས་པར་དེ་མི་མཐོང་བར་བསྟན་ཏོ། འོ་ན་སྐབས་འདིར་རྒྱུད་དབུ་མར་འཇུག་པའི་
ཐབས་རི་ལྟར་སྟུམ་ན། བམ་མཁར་ཀུན་ནས་ཞེན་པའི་སེམས་དང་མིག་ནི་མི་འཇུམས། ཞེས་པ་དང་།
དེའི་འགྲེལ་པ་ནམ་མཁར་ཀུན་ནས་ཞེན་པའི་སེམས་དང་མིག་ནི་མི་འཇུམས་དོ་རྗེའི་ལམ་དུ་རབ་ཏུ་
ཞུགས་པ། ཞེས་པ་འདི་རྣམས་ཀྱིས་ནམ་མཁའི་དམིགས་པ་ཡིན་པ་དང་། དམིགས་པ་དེ་ལ་ཞེན་པའི་
རྣམ་པའི་སེམས་ཅུ་གཅིག་ཏུ་འཛོག་པའི་འཛོག་ཚུལ་དང་། སེམས་གང་ལ་བཞག་པ་དེར་མིག་ཀྱང་མི་

འཇུག་པར་ལྟ་བུའི་ཚུལ་དང་། དེ་ལྟར་བྱས་པས་ལས་རྒྱུ་དབྱ་མར་འཇུག་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།།

གཞན་ཡང་དབང་མདོར་བསྟན་གྱི་ལྷ་རོ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། གང་ཞིག་ནམ་མཁའ་ལ་རྣལ་
འབྱོར་གོམས་པར་བྱེད་པ་དེས་མཚན་མ་ལུག་པ་མེད་པའི་ཁྱིམ་དུ་སྟུན་པ་ལ་ནམ་མཁའ་ཀྱན་ནས་ཞེན་
པའི་སེམས་བསམ་པ་བསམས་ཅད་ཡོངས་སུ་སྤངས་པ་ཡིས་སྟོང་པར་ཅེ་གཅིག་པའི་ཡིད་དུ་བྱས་ནས་ཉི་
མ་གཅིག་ཡོངས་སུ་བརྟག་པར་བྱའོ། །མིག་ནི་མི་འཇུག་སྒོ་རྗེའི་ལམ་དུ་རབ་རྒྱགས་པ་ཞེས་པ་འདིར་
དབྱ་མར་སྟོག་རབ་རྒྱ་ལྷགས་པ་སྟེ་སྟོང་པ་ཁོ་ན་ལས་དུ་བ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་མ་མཐོང་རོ།^{༡༤} ཞེས་
གསུངས་པ་དང་། ཅི་ལུ་ལས་ཀྱང་། བམ་མཁའ་ཞེན་པས་ནམ་མཁའ་བཟ། །དུ་བ་ལ་སོགས་རྟགས་
ལྟ་འབྱུང་།^{༡༥} ཞེས་དང་། དུས་ཁབས་སྟན་བརྒྱུད་ལས་ཀྱང་མཚན་མོ་བྲག་པ་མེད་པ་སྟེ། བམ་མཁའ་
ལ་དམིགས་སྟོང་ཉིད་བསྟོམ།^{༡༦} ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཕྱོགས་འདིའི་རྒྱ་གཞུང་དང་འགྲེལ་པ་རྣམས་
ཀྱིས། བམ་མཁའ་ཀྱན་ནས་ཞེན་པའི་ཞེས་སོགས་ཀྱི་རྒྱུད་རྩ་འགྲེལ་གྱི་དགོངས་པར་བསམས་ནས་
ནམ་མཁའ་སྟོང་པ་སོར་སྟེད་ཀྱི་དམིགས་པར་བཤད་དེ། དེ་ཡང་སྟོང་པ་བཤད་ཚུལ་ནི་ཁམས་ལའི་
མདོར་བསྟུས་གཉིས་པ་ལས། འདི་ཉིད་སྒྲུབ་པ་ལ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་སྟོམ་པ་དུ་བ་ལ་སོགས་པ་མཚན་
མའི་ལམ་རབ་རྒྱ་གསལ་བར་མཛད་དེ། སྟོང་པར་ཅེ་གཅིག་^{༡༧} ཡིད་བྱས་ཏེ། ཉི་མ་གཅིག་ནི་ཡོངས་
སུ་བརྟག་^{༡༨} ཅེས་སྟོང་པ་དམིགས་པར་གསུངས་སོ།།

དེ་བཞིན་དུ་བདེ་མཚོག་སྟོང་འགྲེལ་ལས། དེའི་ཕྱིར་ཡོད་པ་དང་མེད་པའི་སྟོ་ཡོངས་སུ་
སྤངས་ཏེ་ཞེན་པ་མེད་པར་བྱས་ནས་ཟབ་མོ་སྟོང་པ་དང་དམིགས་པ་མེད་པ་བསྟོམ་པར་བྱ་སྟེ་རྣལ་
འབྱོར་པས་དུ་བ་ལ་སོགས་པའི་རྟགས་འབྱུང་པ་མཐོང་བར་འབྱུར་རོ།^{༡༩} ཞེས་གསུངས་པ་དང་།
འདི་དང་མཐུན་པར་སྟོབ་དཔོན་དཔེ་མེད་འཛིན་ཀྱང་། དེས་ན་ཡོད་པ་དང་མེད་པའི་སྟོ་ཡོངས་སུ་
སྤངས་ཏེ་རྟེན་མེད་པར་བྱས་ནས་ཟབ་མོ་སྟོང་པ་དམིགས་པ་མེད་པ་བསྟོམ་པར་བྱ་སྟེ།^{༢༠} ཞེས་
བཤད་ཅིང་འདི་དག་གི་དོན་འོག་རྒྱ་འཆད་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཡང་ནམ་མཁའ་ཀྱན་ནས་ཞེན་
པའི་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་འཆད་པའི་ཆོད་པེ་མེད་སྤྱང་པའི་སྟོར་དུག་རྩ་འགྲེལ་ལས། མཚན་མོ་ཞེས་པ་
སྟན་པ་ཉི་པར་མཚོན་པའོ། །ནམ་མཁའ་ཀྱན་ནས་ཞེན་པའི་སེམས་ནི་གང་རྣམས་ཀྱི་སེམས་ནམ་

མཁའ་ལ་ཆགས་པ་སྟེ་དང་ཙོ་མཉམ་པར་གྱུར་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནུམས་ཀྱི་འོ། །དོ་རྗེའི་ལམ་དུ་
ཞུགས་པ་ནི་སྟོག་ཨ་མ་རྩུ་ཏྲིར་སོན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དོ།^{ལྷ} །ཞེས་ནམ་མཁའ་ལ་དམིགས་དགོས་པར་
བཤད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་སོར་སྤྱད་ཀྱི་སྐབས་ཀྱི་དམིགས་པར་བཤད་པའི་ནམ་མཁའ་དང་སྟོང་པ་དོན་
གཅིག་དུ་བྱེད་དགོས་པས་སྒྲིབ་བློགས་ཀྱི་བྱ་བ་བཅད་ཅམ་ཀྱི་ནམ་མཁའ་དོས་བཅས་ཀྱི་དམིགས་ཉེན་
མེད་པའི་སྟོང་པ་འདི་སོར་སྤྱད་ཀྱི་དམིགས་པར་བྱའོ། །འོ་ན་ནམ་མཁའ་སྟོང་པ་དེ་ལ་གནས་གང་དུ་
སེམས་ཅི་ལྟར་དུ་གཞག་པར་བྱ་སྟུམ་ན།

གཉིས་པ་སེམས་ཀྱི་འཛོག་ཚུལ་དངོས་བཤད་པ་ལ། བོད་ཀྱི་མཁས་པ་སྤྲུལ་ནུམས་ཀྱི་
དགོངས་པ་དགོད་པ་དང་། རྗེ་བཙུན་ཙོང་ཁ་པའི་དགོངས་པ་སྐྱབ་བྱེད་དང་བཅས་པ་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཆོས་རྗེ་བུའི་བཞེད་པ་ནི། མིག་གི་ལྟ་སྟངས་སྒྲིན་མཆོམས་
ཀྱི་ཐད་ཀྱི་ཐུན་ཁང་གི་ནམ་མཁའ་ལ་ལྟ་ཞིང་ལྟ་སྟངས་གང་དུ་གཏད་པའི་ཐུན་ཁང་གི་ནམ་མཁའ་སྟོང་
པ་དེ་ཉིད་ལ་སེམས་ཀྱང་ཅེ་གཅིག་དུ་གཏད་ནས་གཞན་གང་ལ་ཡང་མི་འཕྲོ་བར་ཅི་ཡང་ཡིད་ལ་མི་
བྱེད་པར་གྲོད་ནས་འཛོག་པར་བཞེད་དོ།^{ལྷ} །རྗོད་པ་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པ་ནི་མི་གཡོ་བ་གསུམ་
ལྟན་གྱིས་སེམས་མི་གཡོ་བར་བྱེད་ཚུལ་མང་དུ་གསུང་ཡང་། ཐམས་ཅད་བྱིལ་པའི་འགག་བསྐྱས་ན་
ལུས་ཀྱི་ཕྱི་ཐུན་ཁང་གི་ནམ་མཁའི་ལྟ་སྟངས་གཏད་སར་སེམས་ཅེ་གཅིག་དུ་བསྒྲིམས་ནས་ཡུལ་གཞན་
ཅི་ཡང་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པར་འཛོན་མེད་དུ་གྲོད་ནས་འཛོག་པར་བཞེད་དོ། །བཞེད་ཚུལ་འདི་གཉིས་
ཀས་རྒྱུད་དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་ནུམས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་ཀྱུན་ནས་ཞེན་པའི་ཞེས་སྟོགས་ཀྱིས་
གསུངས་པའི་ནམ་མཁའ་སྟོང་པའི་དོན་ལུས་ཀྱི་ཕྱིའི་ཐུན་ཁང་གི་ནམ་མཁའི་བར་སྟོང་ལ་བཞེད་པར་
མཛོན་ནོ། །དེ་ལྟར་བཞེད་པ་ནུམས་ཀྱིས་ནི་འདིའི་སྐབས་ཀྱི་ལུས་གནད་སེམས་ཀྱི་འཛོག་ཚུལ་དང་
བཅས་པས་རྒྱུད་དབྱེས་འཇུག་བྱས་པ་དང་། བར་བྱིན་ཐོག་པ་དང་རྒྱུད་སྟེ་འོག་མ་གསུམ་གྱི་ལམ་གྱི་
སྐབས་སུ་སེམས་ཀྱི་འཛོག་ཚུལ་ཅི་ལྟར་བྱས་ཀྱང་རྒྱུད་དབྱེས་འཇུག་མི་བྱས་པའི་ཁྱད་པར་འབྱེད་
དགོས་སོ་ཞེས་བྱའོ། །

གཉིས་པ་རྗེ་བཙུན་ཙོང་ཁ་པའི་དགོངས་པ་སྐྱབ་བྱེད་དང་བཅས་ཏེ་བཤད་པ་ནི། གོང་དུ་

བཤད་པ་ལྟར་སོར་སྤྱད་ཀྱི་སྐབས་འདིར་རྒྱུད་དབུ་མར་རྒྱུད་པ་ཞིག་དགོས་སོ། །དེ་ལ་ཡང་ལས་དང་
 བོ་པས་རྒྱུད་དབུ་མར་འཇུག་པའི་ཐབས་ནི་ཕྱིའི་བྱུག་རྒྱ་སྟོག་ཚུལ་དུ་སྤང་བ་དང་། ལྷ་མོད་པའི་རྒྱུད་གི་
 རྣལ་འབྱོར་དང་། ལུས་ལ་གནད་དུ་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་དང་གསུམ་དུ་ངེས་ལ། ལུས་ལ་གནད་དུ་བསྐྱེད་
 པ་ལ་ནི་རྩ་འབྲེད་དུག་གི་དབུ་མའི་ལྟེ་བ་དང་རྩ་དབུ་མའི་ཡར་སྐྱ་མར་སྐྱ་གཉིས་ཏེ་དེ་རྣམས་ན་རྒྱུད་རྒྱ་
 ཏྲིར་འཇུག་པའི་སྒྲེ་རེ་ཡོད་པས་དེ་དག་ཏུ་གནད་དུ་བསྐྱེད་དགོས་སོ། །གནད་དུ་བསྐྱེད་ཚུལ་ཡང་དེ་
 དག་ཏུ་སེམས་ཅེ་གཅིག་ཏུ་གཏད་ནས་མ་ཡངས་པར་འཛོག་པ་ཡིན་ཏེ། སེམས་དེར་བཞག་ན་རྒྱུད་
 སེམས་འཇུག་པ་གཅིག་པའི་གནད་ཀྱིས་རྒྱུད་ཡང་དེར་འདུའོ། །འོ་ན་སྐབས་འདིར་ཐབས་གང་གིས་
 རྒྱུད་དབུ་མར་འཇུག་སྟུམ་ན། རྒྱུད་དང་སེམས་འགྲེལ་སྒྲོང་གསུམ་དང་གོང་དུ་བྲངས་པའི་རྒྱ་གཞུང་
 འགྲེལ་བ་དང་བཅས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སེམས་གཏོད་མའི་དམིགས་པར་བཤད་པའི་ནམ་མཁའ་དང་
 རྫོང་པ་ནི་སྒྲིན་མཚམས་ཀྱི་ཐད་ཀྱི་ནང་ན་དབུ་མའི་ཡར་སྐྱ་ཡོད་པ་དེའི་སྐབས་སྟོང་གི་ནམ་མཁའ་སྟོང་
 པ་དེ་ལ་མཛོད་ནས་དེ་ཉིད་ལ་སེམས་ཅེ་གཅིག་ཏུ་གཏད་ནས་ཡུལ་གཞན་ལ་སེམས་པའི་བསམ་པ་
 ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་སྤངས་ཏེ་འཛོག་པ་ནི། བསམ་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སྤངས་ནས། །ཞེས་བ་དང་།
 རྫོང་པར་རྩེ་གཅིག་ཡིད་བྱས་ཏེ། །ཉི་མ་གཅིག་ནི་ཡོངས་སུ་བརྟག་^{༡༣} །ཅིས་སོགས་གསུངས་པ་རྣམས་
 ཀྱི་དོན་ནོ།།

འོ་ན་རྒྱུད་འགྲེལ་སོགས་ནས་འདིའི་སྐབས་སུ་བཤད་པའི་ནམ་མཁའ་དང་རྫོང་པ་དབུ་
 མའི་ཡར་སྐྱའི་སྐབས་སྟོང་གི་ནམ་མཁའ་ལ་བྱེད་པའི་མེས་པར་བྱེད་པ་ནི་ལྟ་བུ་སྟུམ་ན། དེ་ཡང་
 བཛོད་པར་བྱ་སྟེ། འགྲེལ་ཆེན་ལས། རྒྱུད་ནི་རྒྱུད་གཞན་དག་གིས་རྟོགས་པར་བྱ།^{༡༤} །ཞེས་
 གསུངས་པ་ལྟར་རི་གི་ཨ་ར་ལི་ལས། མིག་གཉིས་མ་བྱེ་མ་བཅུ་མས་པར། །སྒྲིན་མའི་བར་དུ་
 སེམས་བྱས་ན། །ལུན་པ་མི་བཟད་པ་ཡི་ཚུལ། །དང་པོར་རྣལ་འབྱོར་པས་མཐོང་འགྱུར་^{༡༥} །ཞེས་
 པའི་རྒྱུད་པ་དང་པོས་མིག་གི་ལྟ་སྤངས་བསྟན་ལ། གཉིས་པས་སེམས་ཡུལ་ལ་གཏོད་ཚུལ་དང་། ཐ་
 མ་གཉིས་ཀྱིས་རྟགས་འཆར་ཚུལ་གསུངས་པའི་སེམས་ཡུལ་ལ་གཏོད་ཚུལ་ནི་སྒྲིན་མའི་བར་རམ་
 དབུས་ན་དབུ་མའི་ཡར་སྐྱ་ཡོད་པས་དེར་སེམས་གཟུང་པར་བྱ་བའི་དོན་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་སྐྱབ་

ལའི་བརྒྱ་བཅུ་པའི་འགྲེལ་ཆེན་དུ་ཅ་རྒྱུད་དངས་པ་ལས། སོ་སོར་སྤྲད་པ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེ། བཅ་མཁའ་སྤྲོད་
 པའི་མཚན་ཉིད་དོ། ལྷ་དེ་ཡི་ནི་བློགས་སུ་ཡང་། གང་ཞིག་ཁོ་ནར་ཡིད་བཀོད་པ། མཚན་མའི་
 མཐར་ནི་རེ་ཁྲ་གང་། ཉེ་ལ་སྤྲོ་ཆོགས་རྒྱ་མ་རྒྱ། མ་ལུས་བསྐྱོམ་པར་བྱ་དེ་ལ།^{༡༥} ཞེས་པ་འདིས་
 དབུ་མའི་སྤྲུམས་སྤྲོད་གི་ནམ་མཁའ་ལ་སེམས་འཛོག་པ་གསལ་པོར་བསྟན་ཏེ། དེ་ཡང་རི་ལྷོར་བསྟན་
 བ། བཅ་མཁའ་སྤྲོད་པ་ལ་སེམས་ཅེ་གཅིག་ཏུ་འཛོག་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་སོ་སོར་སྤྲད་པ་སྐྱོམ་པའི་
 སེམས་ནི་སྤྲ་དེའི་བློགས་སུ་ཡང་ནམ་མཁའ་སྤྲོད་པ་གང་ཞིག་ཁོ་ནར་ཡིད་ཅེ་གཅིག་ཏུ་བཀོད་དེ་
 བསྐྱོམས་པས་དུ་སོགས་གྱི་མཚན་མ་བཅུའི་མཐར་རེ་ཁྲ་ནག་པོ་སྤྲའི་ཆད་ཅམ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་སྤྲ་
 ཆོགས་རྒྱ་མི་རྒྱ་པ་ཐབ་བ་ལྟ་བུ་མ་ལུས་པ་ཤིན་ཏུ་གསལ་པར་བསྐྱོམ་པར་བྱ་ཞེས་སྤྲའི་བློགས་གྱི་ནམ་
 མཁའ་སྤྲོད་པ་ལ་སེམས་འཛོག་པར་བཤད་ཅིང་། ལྷ་དེ་ཡང་དེ་ཉིད་ལས། དུང་ཅན་མ་འདི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེ། ཉེ་
 བི་གཏུམ་མོར་རབ་ཏུ་བརྒྱུད། ལྷེ་པའི་སྤྲོད་དུ་གཡང་མོ་གང་། ལམ་མ་རྒྱ་རྒྱ་ལྷོ་མི་ཡི་སྤྲ།^{༡༦} ཞེས་ལམ་མ་
 རྒྱ་རྒྱ་ལ་སྤྲུམས་འདིའི་སྤྲར་བཤད་པ་དེའོ། ཉེས་ན་ལུང་མ་སེམས་སོར་སྤྲད་གྱི་སྤྲུམས་སུ་སེམས་སམ་
 ཡིད་སྤྲའི་བློགས་སུ་གཏོད་པར་བྱེད་པར་བཤད་ཅིང་ལུང་གྱི་མས་སྤྲ་དེ་ནི་རྒྱ་རྒྱ་ལ་བྱེད་པར་བཤད་པས་
 རྒྱ་རྒྱའི་བློགས་སུ་སེམས་གཏོད་པར་གསལ་པོར་བཤད་པས་སོ། ཉེ་ཡང་དབུ་མའི་ཡར་སྤྲ་ཡིན་པར་
 བོ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ།

གཞན་ཡང་ནམ་མཁའ་ཀུན་ནས་ཞེན་པའི་སེམས་དང་མིག་ནི་མི་འཇུམས་དོ་རྗེའི་ལམ་དུ་
 རབ་ཏུ་ཞུགས་པ་^{༡༧} ཞེས་པའི་འགྲེལ་པར། འདིར་དབུ་མར་སོག་རབ་ཏུ་ཞུགས་པས་སྤྲོད་པ་ཁོ་ན་ལས་
 དུ་བ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་མ་མཐོང་སྟེ་^{༡༨} ཞེས་པས་དུ་སོགས་གྱི་མཚན་མ་མཐོང་བའི་ཉེ་རྒྱུད་དབུ་མར་
 སོག་རྒྱུད་ཞུགས་པ་དགོས་པར་བསྟན་ཅིང་། འགྲེལ་པར་དེའི་འབྲོ་ཉིད་ལས། བཅ་མཁའ་ཀུན་ནས་
 ཞེན་པའི་སེམས་དང་མིག་ནི་མི་འཇུམས་དོ་རྗེའི་ལམ་དུ་རབ་ཏུ་ཞུགས་པས་སྤྲོད་པ་ལས་ནི་དུ་བ་
 སྤྲིག་རྒྱ།^{༡༩} ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་འདིས། བཅ་མཁའ་ཀུན་ནས་ཞེན་པའི་སེམས་དང་མིག་མ་
 འཇུམས་པ་གཉི་གས་དོ་རྗེའི་ལམ་ལམ་མ་རྒྱ་རྒྱ་རབ་ཏུ་ཞུགས་པས་སྤྲོད་པ་ལས་དུ་སོགས་གྱི་མཚན་མ་
 མཐོང་བར་ཡང་གསལ་པར་བསྟན་པས། བཅ་མཁའ་ཀུན་ནས་ཞེན་པའི་བཅ་མཁའ་དབུ་མའི་སྤྲུམས་

གྱིས་སོར་སྤྱད་གྱི་སྐབས་ཀྱི་མིག་གི་ལྟ་སྤངས་བསྟན་ནས། བགེགས་མཐར་ཕྱེད་པའི་ལྟ་བ་བདུད་ཅིང་
ལམ་དུ་སོན་པ་ཡིས། །ཞེས་པ་རྩ་འགྲེལ་གྱིས་སོར་སྤྱད་གྱི་སྐབས་ཀྱི་མིག་གི་ལྟ་སྤངས་བསྟན་དང་།
སེམས་ཀྱི་གཏོད་ས་བསྟན་ཅིང་ཀྱང་ཡིག་གིས་སོར་བསམ་བསྟེན་པའི་ཡན་ལག་ཐོབ་པ་དེ་ཡིས་ཡན་
ལག་དུག་གི་ནང་གི་ཉེ་སྐབས་ཐོག་འཛིན་ཀྱང་བྱའོ་ཞེས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།།

གཞན་དག་ན་ཤེ། སྐབས་འདིའི་བདུད་ཅི་འཁྱིལ་བའོ་ཞེས་པ་བསྟེན་པའི་ཡན་ལག་ལ་སྒྱུར་
བ་མི་འཐད་དེ། བདེ་མཆོག་སྟོད་འགྲེལ་ལས། ལྷ་རྩེ་པའི་དབང་མདོར་བསྟན་གྱི་འགྲེལ་པར་འདུས་པ་
ཕྱི་མའི་ཡུང་དྲངས་པར། ཉེ་བའི་སྐབས་པའི་དུས་སུ་ནི། །བདུད་ཅི་འཁྱིལ་བའི་གཟུགས་བསྟན་ནོ།¹³ །ཞེས་
བདུད་ཅི་འཁྱིལ་བ་ཞེས་འབྱུང་བ་ཉེ་སྐབས་ལ་སྒྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས། སྒྲོན་མེད་དེ། བགེགས་མཐར་
ཕྱེད་པའི་ལྟ་བ་ཞེས་སོགས་གྱིས་བསྟན་པའི་བདུད་ཅི་འཁྱིལ་བ་དབྱེལ་བ་ལ་བཤད་པ་དང་། གསང་
འདུས་རྒྱུད་ཕྱི་མའི། ཉེ་བའི་སྐབས་པའི་དུས་སུ་ནི། །བདུད་ཅི་འཁྱིལ་བའི་གཟུགས་བསྟན་ནོ།¹⁴ །ཞེས་
པ་བདེ་མཆོག་སྟོད་འགྲེལ་དང་ལྷ་རྩེ་པས་དྲངས་པའི་བདུད་ཅི་འཁྱིལ་བའི་དོན་དགོངས་པའི་སྐད་
གཞན་གྱི་སྒྲོ་ནས་རྒྱུ་རྩེ་པའི་བྱེད་པར་འགྲེལ་བ་དེ་གཉིས་ཀས་བཤད་པས་ཉེ་སྐབས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཐོག་
འཛིན་གྱི་དམིགས་པ་རྒྱུང་ཡིན་པ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། བདེ་མཆོག་སྟོད་འགྲེལ་ལས། ཉེ་བའི་སྐབས་
པའི་དུས་སུ་ནི། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་འཆད་པ་ན། དེ་ནས་བདུད་ཅི་འཁྱིལ་བའི་གཟུགས་བསྟན་གྱི་
མིང་ཅན་དགོངས་པའི་སྐད་གཞན་གྱིས་རྒྱུད་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་རྣམ་པ་ལྟ་སྟེ་དེ་བཞིན་དུ་འདུས་པ་
ཕྱི་མར་བཅོམ་ལྟན་འདས་གྱིས་གསུངས་པ། རིན་ཅེན་ལྟ་ཡི་རང་བཞིན་དཔུགས།¹⁵ །ཞེས་སོགས་
དྲངས་ནས་གསུངས་པ་དང་། ལྷ་རྩེ་པས་ཀྱང་འདིའི་སྐབས་སུ་སྟོད་འགྲེལ་གྱི་ཆོག་འདི་ཉིད་ཁོ་ན་
བཞོད་ཅིང་། བགེགས་མཐར་ཕྱེད་པའི་ལྟ་བ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་འཆད་པ་ན་ལྷ་རྩེ་པའི་དབང་མདོར་
བསྟན་གྱི་འགྲེལ་པ་ལས། བགེགས་མཐར་ཕྱེད་པའི་ལྟ་བ་ཞེས་པ་ལ་བགེགས་མཐར་ཕྱེད་ནི་བདུད་ཅི་
འཁྱིལ་བའོ། །དེའི་ལྟ་བ་ནི་བདུད་ཅིའི་གནས་སུ་སོན་པ་སྟེ་དབྱེལ་བར་སོན་པའོ། །དེའི་ཡང་ཉེ་བར་
སྐབས་པ་ལ་ཡན་ལག་དུག་གོ། །ཀྱང་ཡིག་གིས་སོགས་ཚུལ་དང་འཛིན་པ་བྱ་སྟེ་¹⁶ །ཞེས་སོགས་འགྲེལ་ཆེན་
ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་གསུངས་པས་སོ།།

དེ་བཞིན་དུ་རྩལ་ཞབས་སྒྲན་བརྒྱད་ལས་ཀྱང་། དབུལ་བའི་ཐིག་ལེར་སྒྲིག་བརྒྱུག་ལ། གཤམས་
ལ་རྒྱུད་ནི་རྒྱ་རྩལ་བསྐྱོམ།^ལ །ཞེས་དབུལ་བར་གནད་དུ་བསྒྲན་པར་གསལ་བར་གསུངས་པ་དང་།
གཞན་ཡང་ཨ་ཨ་རྩ་རྩེ་བའི་སྤྲུམ་པ་མིག་འབྱེད་ལས། དེའི་སྦྱོད་ལམ་ནི་མིག་མི་འཇུགས་པ་དང་།
ཁ་གདངས་གིང་དབུགས་སོར་བཞག་པ་དང་། དངོས་པོར་མི་འཛིན་པས་གཟུང་བ་དང་འཛིན་
པའི་ཡུལ་དང་བྲལ་བ་དང་། དབུགས་སྤྲིན་མཚམས་སུ་ཐུགས་རྟགས་ཀྱི་ཅལ་རང་བཞིན་དུ་ཞུགས་
གིང་གནས་པ་ནི་ཁྱོ་བོ་དེའི་སྦྱོད་ལམ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྣལ་འབྱོར་སྒྲུབ་པ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་
རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་བཞིན་སྦྱོད་ལམ་བྱ་སྟེ། རྣལ་འབྱོར་པའི་མཚན་མོའི་སྦྱོར་བ་ལ་རྟགས་ལྟ་
འབྱུང་བར་འབྱུར་རོ།^མ །ཞེས་སོར་སྤྱད་ཀྱི་ལྟ་སྟངས་ཀྱི་སྐབས་སུ་གསུངས་པའི་སྤྲིན་མཚམས་ཀྱི་
ཐུགས་རྟགས་ཀྱི་ཅེ་སྤྲིན་མཚམས་ཀྱི་རྩེ་རྩེ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་དབུགས་ཞུགས་པ་ཞིག་སོར་སྤྱད་ཀྱི་
མཚན་མོའི་རྣལ་འབྱོར་བས་སྐྱོམ་པར་བྱེད་དགོས་པར་བཤད་པ་འདིས་དེ་རྒྱུ་རྩལ་འཇུག་པའི་
སེམས་ཀྱི་དམིགས་པ་གཏོང་ས་ཡང་དེ་ལ་བྱེད་དགོས་པར་གྲུབ་པོ།

མདོར་བསྡུ་ན་སྤྲིན་མ་གཉིས་ཀྱི་དབུས་ཀྱི་ནང་ཐད་ན་ཅུ་དབུ་མའི་ཡར་སྒྲུ་སྒྲུ་གྱུ་དང་དེ་ཡོང་
བའི་སྒྲུབས་སྟངས་པའི་ནམ་མཁའ་དེ་ལ་མིག་གཉིས་མས་ལྷིབས་ཀྱིས་བྱེད་ཅམ་བཀལ་སྟེ་བྱེན་དུ་ལྟ་བ་
དེ་ཡང་མིག་འབྲས་གཉིས་མིག་ཟུར་ནང་མ་གཉིས་ན་ཡར་ལ་བསྒྲིལ་ཏེ་སེམས་དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་ཅེ་
གཅིག་ཏུ་ལྟ་བའི་ཚུལ་ཀྱིས་མིག་འབྱེད་འཇུགས་སུ་ལ་སྦྱོད་སོགས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་ལྟ་སྟངས་
དང་། དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཀྱང་དབུ་མའི་ཡར་སྒྲུའི་སྒྲུབས་སྟངས་གི་བར་སྒྲུང་སྟངས་པ་དེ་ཉིད་ལ་རོ་མཉམ་
དུ་ཞུགས་པའི་ཚུལ་ཀྱིས་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་འཛོག་པ་ནི་སེམས་ཀྱི་འཛོག་ཚུལ་ལོ། །དེ་ཡང་འདི་
དག་ནི་རྗེ་ཉིད་ཀྱིས། སོ་སོར་སྤྱད་དང་བསམ་གཏམ་ཡན་ལག་གིས། ཨ་ཨ་རྩ་རྩེའི་ཡར་སྒྲུར་སྒྲིག་
སྤྱད་ཤེས།^མ །ཞེས་གསུངས་པའི་ལྟ་སྟངས་དང་སེམས་འཛོག་ཚུལ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱུད་དབུ་
མར་འཇུག་ཚུལ་སྒྲུབ་བྱེད་དང་བཅས་པ་ཡིན་ནོ།

གཞན་ཡང་ཆོས་རྗེ་ཐུང་སྦྱོར་དུག་ལས། མིག་གི་ལྟ་སྟངས་སྤྱར་ཀྱི་དེ་ཉིད་ལ་གནས་པས་
མིག་འབྲས་མི་བསྒྲུལ་རྗེ་མ་མི་བཀྱ་བ། ས་གཅིག་ཏུ་བལྟས་པས་རྣམ་རྟོག་གི་རྒྱུར་རྒྱུ་བའི་ཅུ་རོ་རྒྱུར་

གཉིས་ཀྱི་རྒྱ་ཁ་འཛིང་ལ། དེ་ཆིངས་པས་མིག་གི་སྒོ་ནས་ལྷང་ཞིང་རྒྱ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱང་མིག་གེས་
དང་ལྷན་ཅིག་རྒྱ་བ་དེ་འཛིང་། དེ་ཆིངས་པས་སེམས་ཆིངས་གིང་དེས་དབང་པོ་གཞན་རྣམས་ཀྱང་
ཆིངས་པར་འགྱུར་རོ།^{༡༠} །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེའི་དགོངས་པ་ནི་ལྷ་སྤངས་ཉིད་ཀྱིས་དབང་གེས་ལྷའི་
བཞོན་པའི་རྒྱང་དབྱུགས་ཚུད་དེ་རྟགས་རྣམས་འཆར་བར་བཞེད་པ་ཡིན་པ་འདྲ་ཞིང་། དེ་ཡང་དཔེ་
མེད་འཛོམས། གང་དུ་དྲི་མེད་ནམ་མཁའ་ལ། །མིག་ཐུད་བརྟན་པར་གཏད་པ་ན། །བདེ་ཆེན་སྟོང་རྟོགས་
རྟོག་མེད་ལས། །དུ་བ་ལ་སོགས་རྟོག་མེད་འབྱུང་།^{༡༡} །ཞེས་པའི་དོན་དུ་དགོངས་པར་མངོན་ནོ།

ཡང་རྩེ་བུའི་སྒྲོར་དུག་དེ་ཉིད་ལས། སེམས་ཀྱི་འཛོག་ཚུལ་གཅིག་ལ་འདི་ལྟར་གསུངས་ཏེ།
ལུས་གནད་ལྷ་སྤངས་སྒར་དང་འདྲ་བའི་དང་ནས་ཡོད་མེད་ལ་སོགས་པའི་སྒྲོའི་འཛོན་པ་ཐམས་ཅད་
བཞིག་ལ་མ་བཅོས་པའི་དང་དུ་སྟོང་ཀྱི་སྟོང་ནས་དམིགས་མེད་ཀྱི་དང་དུ་བཞག་སྟེ།^{༡༢} །ཞེས་གསུངས་
ནས། དེའི་གེས་བྱེད་དུ་བྱག་རྩོར་སྟོང་འགྲེལ་ལས། དེའི་ཕྱིར་ཡོད་པ་དང་མེད་པའི་སྟོ་ཡོངས་སུ་སྤངས་
ཏི་ཞེན་པ་མེད་པར་བྱས་ནས་ཟབ་མོ་སྟོང་བ་དམིགས་པ་མེད་པ་བསྒྲམ་པ་སྟེ།^{༡༣} །ཞེས་སོགས་འདྲེན་
པར་མཛད་ནས་སྒྲོམ་ཚུལ་འདི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྟོང་ཉིད་སྒྲོམ་ཚུལ་དུ་ཡང་བཞེད་དོ། །འདི་ཡང་རྩོམ་སྟོང་
འགྲེལ་ལས། བདག་མེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་འདི་ཞེས་དང་། སྟོང་བ་ཉིད་གང་ལ་སེམས་ཅེ་གཅིག་པར་
བཞག་ན་^{༡༤} །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་རྣམས་དང་། སྟོང་འགྲེལ་གྱི་ཟབ་མོ་སྟོང་བ་དམིགས་པ་མེད་པ་
བསྒྲམ་པར་བྱ་སྟེ་ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པར་བསམས་པ་འདྲ་ན་འང་། འཐད་པར་མ་
མཐོང་སྟེ། ཡོད་མེད་སོགས་ཀྱི་སྒྲོའི་འཛོན་པ་ཐམས་ཅད་བཞིག་ནས་མ་བཅོས་པའི་དང་དུ་སྟོང་ཀྱི་
སྟོང་ནས་སེམས་འཛོག་པ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྒྲོམ་པ་མིན་ལ། གལ་ཏེ་ཡིན་དུ་རྒྱག་ཀྱང་སོར་སྟུང་ཀྱི་
སྐབས་འདིར་རྣམ་མེད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་སྒྲོམ་པ་མིན་ཏེ། ལམ་འདིའི་སྒྲུབ་པ་པོས་ཐོས་བསམ་གྱིས་སྟོང་
ཉིད་རྟོགས་པ་ཙམ་ནི་དབང་ལྷུ་བའི་དུས་ནའང་ཡོད་དགོས་ལ། གཙུག་པོར་སྒྲོམ་པའི་ཚེ་ནི་སྟོག་འཛོན་
གཉིས་ཀྱི་རྒྱང་དབང་དུ་བྱས་པས་རྒྱ་རྟའི་ནང་གི་གཏུམ་མོ་འབར་ནས་ཁམས་ལྷུ་བ་ལས་བྱུང་བའི་བདེ་
བ་ཆེན་པོ་སོགས་ཀྱིས་རྣམ་མེད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་སྒྲོམ་པའི་ཆོས་སྒྲུའི་རིགས་འདྲའི་རྒྱ་རྒྱབ་
པ་ཡིན་ཞིང་། སོར་བསམ་གྱི་སྐབས་འདིར་གཟུགས་སྒྲུའི་རིགས་འདྲའི་རྒྱ་སྟོང་གཟུགས་སྒར་མ་གྲུབ་

པ་གསར་དུ་བསྐྱབ་པ་དང་། གྲུབ་ཟིན་བརྟན་པའི་ཕྱིར་སྒྲོམ་པ་ཡིན་པས་སོ།།

དེ་ནི་སྟོན་འགྲེལ་ལས། དེའི་ཕྱིར་ཡོད་པ་དང་མེད་པའི་སྒྲོ་ཡོངས་སུ་སྤངས་ཏེ་ཞེན་པ་མེད་པར་བྱས་ནས་ཟབ་མོ་སྟོང་པ་དམིགས་པ་མེད་པ་བསྒྲོམ་པར་བྱ་སྟེ་རྣལ་འབྱོར་པས་དུ་བ་ལ་སོགས་པའི་རྟགས་འབྱུང་བ་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ།¹⁵ །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་ཅི་ཡིན་སྟེ་མ་ལ། །དེ་དག་གི་དོན་ནི། བསམ་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སྤངས་ནས། ཞེས་པའི་དོན་བཤད་ཟིན་པ་དང་འདྲ་བར་སོར་སྤྱད་ཀྱི་དམིགས་པ་ལས་གཞན་པའི་ཡོད་པ་དང་མེད་པར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་ཡོངས་སུ་སྤངས་ཏེ་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཡུལ་དེ་དག་ལ་ཞེན་པ་མེད་པར་བྱས་ལ་གོང་དུ་བཤད་པའི་སོར་སྤྱད་ཀྱི་དམིགས་པ་དེ་ཉིད་ལ་དམིགས་ནས་བསྒྲོམས་པ་ལས་སོར་སྤྱད་ཀྱི་ལམ་ཀྱི་ངོ་བོ་ཟབ་མོ་རྣམ་ཀྱུ་ན་མཚོག་ལྟ་བུ་གྱི་སྟོང་པ་དམིགས་པ་མེད་པ་དེ་འབྱུང་བས་དེ་བསྒྲོམ་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་རི་ལྟ་བུ་སྟེ་མ་ལ། རྣལ་འབྱོར་པས་དུ་བ་ལ་སོགས་པའི་རྟགས་འབྱུང་བ་མཐོང་བར་འགྱུར་བ་དེ་རྣམས་སོ། །ཞེས་པ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། འགྲེལ་ཆོག་དེ་དག་གི་དོན་འཆད་པ་ལ་དགོངས་ནས་རྒྱ་རོ་པའི་དབང་མདོར་བསྟན་གྱི་འགྲེལ་པ་ལས། དེའི་ཕྱིར་ཡོད་པ་དང་མེད་པའི་སྒྲོ་ཡོངས་སུ་སྤངས་ཏེ་ཞེན་མེད་པར་བྱས་ནས་སྟོང་པ་ཟབ་མོ་དམིགས་པ་མེད་པའི་རྟགས་སུ་འགྱུར་ཏེ་དུ་བ་ལ་སོགས་པའི་རྟགས་ཀྱི་དོན་དུ་རྣལ་འབྱོར་པས་བསྒྲོམ་པར་བྱའོ།¹⁶ །ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་སོ།།

འདིའི་དོན་ཡང་གཞན་སྟེ་མ་དང་འདྲ་བ་ལ། ཞེན་མེད་པར་བྱས་ནས་ཞེས་པའི་དོན་ནི་དོས་བཅས་ཀྱི་དམིགས་ཞེན་མེད་པ་གོང་དུ་བཤད་པའི་ནམ་མཁའ་བར་སྟོང་ལ་དམིགས་པའོ། །དེ་བཞིན་དུ་དཔེ་མེད་འཛོམས་སྦྱར་དུག་དང་། དེའི་འགྲེལ་པ་ཉི་མ་དཔལ་གྱིས་མཛད་པའི་ཡོན་ཏན་གྱིས་འགོངས་པ་རྣམས་ལས་ཀྱང་གསུངས་ཏེ། སྦྱོར་དུག་དེ་ཉིད་ལས། དེས་ན་ཡོད་པ་དང་མེད་པའི་སྒྲོ་ཡོངས་སུ་སྤངས་ཏེ་ཞེན་མེད་པར་བྱས་ནས་ཟབ་མོ་སྟོང་པ་ལ་དམིགས་པ་མེད་པར་བསྒྲོམ་པར་བྱ་སྟེ་ཡིད་ཆེས་བྱེད་དུ་འགྱུར་རོ། །ཡིད་ཆེས་བྱེད་དེ་ཡང་དུ་བ་ལ་སོགས་པ་རྣལ་འབྱོར་པས་བསྒྲོམ་པར་བྱའོ།¹⁷ །ཞེས་དང་། ཡོན་ཏན་གྱིས་འགོངས་པ་ལས། སྟོང་པ་ཉིད་སྒྲོམ་པ་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་རྟོགས་པའོ། །མཚན་མ་ནི་ཐུན་པ་ལ་སྟེ་ཉིན་བར་ནི་སྤང་བ་ལའོ།¹⁸ །ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་པས་

ཟབ་མོ་སྟོང་པ་དམིགས་པ་མེད་པ་ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་རྣམས་སོར་སྤྲད་གྱི་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་གྲུབ་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་རྣམ་ཀླན་མཆོག་ལྡན་གྱི་སྟོང་པ་རྣམས་ལ་གོ་བར་བྱའོ། །དེ་བཞིན་དུ་དོ་རྗེ་སྟོང་འགྲེལ་ལས། བདག་མེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་འདི་ཞེས་པ་དང་། སྟོང་པ་ཉིད་གང་ལ་སེམས་ཅུ་གཅིག་པར་བཞག་ན་ཞེས་སོགས་ཀྱང་སོར་སྤྲད་གྱི་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་སྟོང་གཟུགས་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་ཀླན་མཆོག་ལྡན་གྱི་སྟོང་གཟུགས་ནི་ཐབས་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཡིན་པས་བདག་མེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་^{༡༤} ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །བཤད་ཚུལ་འདི་ནི་འགྲེལ་ཆོག་དེ་དག་གི་དོན་དབྱིས་བྱིན་པ་ཡིན་ཞིང་། བྱད་པར་དུ་ཡང་རྗེ་བཙུན་ཙོང་ཁ་པའི་དགོངས་པ་ལྟར་འཆད་པ་དག་གིས་ནི་འཆད་ཚུལ་འདི་བཞིན་དུ་ངས་པར་བྱེད་དགོས་སོ། །

ལྷ་པ་དེ་ལྟར་བསྟོམས་པས་ཉམས་ཏྲགས་འཆར་ཚུལ་གྱི་ངེས་པ་ལ་གཉིས། རྒྱུད་འགྲེལ་དང་རྒྱ་གཞུང་རྣམས་ལས་བཤད་ཚུལ་དགོད་པ་དང་། ཉམས་ཏྲགས་འཆར་ཚུལ་མདོར་བསྟུས་ཏེ་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་ནི་དབང་མདོར་བསྟན་ལས། ཀླན་རྟོག་ཡོངས་སུ་སྤངས་པའོ། །དུ་བ་སྤྲིག་རྒྱ་མེ་བྱེད་དང་། །མར་མེ་འབར་དང་།^{༡༥} ཞེས་དང་། བསྟུས་རྒྱུད་ལས་སྟོང་པ་ལས་ནི་དུ་བ་སྤྲིག་རྒྱ་རབ་གསལ་དྲི་མ་མེད་པའི་མཁའ་སྤྲང་ཉིད་དང་མར་མེ་དང་།^{༡༦} ཞེས་དང་དེའི་འགྲེལ་པར། སྟོང་པ་ལས་ནི་དུ་བ་སྤྲིག་རྒྱ་རབ་གསལ་དྲི་མ་མེད་པའི་མཁའ་སྤྲང་ཉིད་དང་མར་མེ་དང་ཞེས་པ་ན་མཆོན་མོའི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས་མཐོང་ངོ་།^{༡༧} །ཞེས་ཏྲགས་བཞི་པོ་དེ་མཆོན་མོའི་ཏྲགས་སུ་གསུངས་ཤིང་། མཆོན་ཏྲགས་དེ་རྣམས་གང་ལས་གསུངས་པའི་བྱངས་ནི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་ལྟར་མཆོན་མ་རྣམས་བཙུ་སྟེ་འདུས་པ་ལ་སོགས་པ་ལས་མཆོན་མོའི་རྣལ་འབྱོར་དང་།^{༡༨} ཞེས་འདུས་པ་དང་། ལ་སོགས་པས་དོ་རྗེ་གྲུར་ལས་མཆོན་ཏྲགས་རྣམས་བཤད་པར་གསུངས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་བདེ་མཆོག་སྟོད་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། དེ་ལྟར་དུ་བ་ནི་མཆོན་མ་དང་པོའོ། །སྤྲིག་རྒྱ་ནི་མཆོན་མ་གཉིས་པའོ། །མཁའ་སྤྲང་ནི་མཆོན་མ་གསུམ་པའོ། །སྟོན་མ་ནི་མཆོན་མ་བཞི་པའོ། །སྟོན་མེད་པའི་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་ནི་མཆོན་མ་ལྷ་པའོ། །ཞེས་

འདུས་པ་བྱི་མ་དང་མཁའ་འགྲོ་མ་དོན་རྒྱུར་དུ་བཅུ་ལྟ་བུ་འདས་ཀྱིས་གསུངས་སོ།^{༡༥} །ཞེས་མཚན་
རྟགས་རྣམས་གསུང་འདུས་ཀྱི་རྒྱད་བྱི་མ་དང་དོན་རྒྱུར་གསུངས་པར་གསུངས་སོ།།

འདུས་པ་བྱི་མ་ནས་ཇི་ལྟར་གསུངས་པ་ནི་དེ་ཉིད་ལས། འགོག་པ་དོན་རྒྱུད་
ཐེམས་ལ། །མཚན་མ་ཉེར་འཛིན་འབྱུང་འབྱུང་ཏེ། །མཚན་མ་དེ་ནི་རྣམ་ལྟར་འབྱུང་། །བྱང་ཆུབ་
དོན་རྒྱུས་བཤད་པ་ཡིན། །དང་པོ་སྒྲིག་རྒྱུ་འཛིན་མ་པ་སྟེ། །གཉིས་པ་དུ་བའི་རྣམ་པ་ཡིན། །གསུམ་པ་མཁའ་
སྒྲུང་རྣམ་པ་སྟེ། །བཞི་པ་སྒྲོན་མ་འབར་པ་ལོ། །ལྷ་པ་རྟག་ཏུ་སྒྲུང་བ་ནི། །སྒྲིབ་མེད་ནམ་མཁའ་ལྟ་
བུལོ།^{༡༦} །ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་སོ། །གཞན་ཡང་འདུས་པ་བྱི་མ་དང་མཐུན་པར་འཇམ་དཔལ་
ཀྱི་ལྟ་བུ་འདོད་པ་མདོར་བསྟན་པར་གསུངས་པ་ནི། །ཡིད་ཆེས་དོན་ཅན་བསྐྱོམ་པར་བྱ། །དང་
པོ་སྒྲིག་རྒྱུ་འཛིན་མ་པ་སྟེ། །གཉིས་པ་དུ་བ་འདྲ་བལོ། །གསུམ་པ་མེ་ཁྲེར་རྣམ་པ་སྟེ། །བཞི་པ་མར་མེ་
འདྲ་བལོ། །ལྷ་པ་རྟག་ཏུ་སྒྲུང་བ་ནི། །སྒྲིབ་མེད་ནམ་མཁའ་འདྲ་བ་ཉིད།^{༡༧} །ཅིས་མཚན་རྟགས་
རྣམས་འདུས་པ་ནས་གསུངས་ཆུལ་བཞིན་དུ་གསུངས་ནས། དེའི་འཕྲོ་ཉིད་ལས། རམ་མཁའ་ལས་
བྱུང་རང་བྱུང་བ།^{༡༨} །ཞེས་སོགས་ཀྱི་རྟགས་རྣམས་འཆད་པའི་མཚན་ཆོད་ཀྱི་ལུང་རྣམས་བཀོད་
ནས། དེ་དག་གི་མཐུག་ཏུ་དུས་འཁོར་ནས་གསུངས་པ་ལྟར་ཉམས་སྒྲུབ་པ་ལས་རྟགས་རྣམས་
འབྱུང་ཆུལ་སྟོན་པ་ནི། །དུ་བ་སྒྲིག་རྒྱུ་ཤེས་ཁེར་དང་། །སྒྲོན་མ་འབར་པ་སྒྲུ་ཉིད་དང་། །ལྷན་ཅན་ཆ་
དང་ཐིག་ལེ་ཆེ། །སྒྲ་ཆོགས་གཟུགས་བརྟན་འོད་གསལ་བ། །བཙུམས་དང་མ་བཙུམས་ཐིག་དག་
གིས། །སྟོང་པར་གང་ཞིག་རྗེས་བཏགས་མིན། །ཁྱི་ལས་བཞིན་དུ་གཟུགས་མཐོང་འབྱུང་། །གཟུགས་
དེ་རྟག་ཏུ་བསྐྱོམ་པར་བྱ།^{༡༩} །ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ།།

འོན་འདུས་པ་ནས་སྒྲིག་རྒྱུ་ལྟ་བུའི་རྟགས་དང་པོར་བཤད་པ་དང་། འདིར་དུ་ལྟ་བུ་རྟགས་
རྣམས་ཀྱི་དང་པོར་བཤད་པ་གཉིས་འགལ་ལོ་སྒྲུམ་ན། འདིའི་འགལ་སྟོང་ལ་ཁ་ཅིག་ན་ཤེ། འདུས་
པར་བཤད་པ་དེ་ཟབ་དོན་སྒྲས་ཏེ་གསུངས་པས་བྱང་དོན་ཡིན། འདིར་མ་སྒྲས་པར་གསལ་པར་
གསུངས་པས་ངེས་དོན་ཡིན་པས་མི་འགལ་ལོ་ཞེས་གསུང་སྟེ། དེའི་གེས་ཕྱེད་ནི་དཔར་མདོར་བསྟན་
ཀྱི་རྣམ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། མཚན་མ་ཉེར་འཛིན་འབྱུང་འབྱུང་ཏེ་ཞེས་པ་དུ་བ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་

མ་རྒྱམས་ཀྱི་ཉེར་འཛིན་རབ་རྒྱ་གསལ་པ་འབྱུང་འབྱུར་ཏེ་སྤྱི་བར་འབྱུར་རོ། །དང་པོ་དང་གཉིས་པའི་
མཚན་མ་བསྐྱོག་སྟེ་བསྟན་པ་ནི་སྤྱི་མའི་གཞན་དབང་ཉིད་དུ་བསྟན་པའི་དོན་རྟོ།¹⁰ །ཞེས་གསུངས་
པའི་དོན་དུ་དགོངས་པར་མངོན་ནོ།།

འགལ་སྔོང་དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། འདུས་པའི་དགོངས་པ་རིམ་ལྡན་དང་འཇམ་དཔལ་ཞལ་ལུང་
སོགས་ཀྱིས་བཀྲལ་བ་ལྟར་ཉམས་སུ་སྤངས་པས་སྤྱི་གཟུ་ལྟ་བུའི་རྟགས་དང་པོར་འཆར་བ་ལྟ་སྟབས་
སོགས་ལྟ་བུ་ཆེན་མས་ཀྱི་ཕྱོད་བས་ལྟ་བུ་པ་སྤྱི་སོར་བཞག་དུ་རྒྱ་གཞུང་རྒྱམས་སུ་བཀོད་པ་དང་། ལྷ་
རོ་པས་ཀྱང་འདུས་པ་ཕྱི་མའི་འགྲེལ་པར་སྤྱི་གཟུ་ལྟ་བུའི་རྟགས་དང་པོ་ཡིན་པ་སྤྱི་རིམ་ཞིན་དུ་བཤད་
ཅིང་། སོར་སྟུང་དུས་འཁོར་ནས་བཤད་པ་ལྟར་ཉམས་སུ་སྤངས་པས་དུ་བ་ལྟ་བུའི་རྟགས་དང་པོར་
འཆར་བ་དུས་འཁོར་བའི་སོར་སྟུང་ཉམས་ལེན་པ་རྒྱམས་ཀྱི་ཕྱོད་བས་ལྟ་བུ་པ་ལྟར་རྒྱུད་འགྲེལ་རྒྱམས་
སུ་ཡང་བཀོད་པ་ཡིན་ནོ།།

མདོར་ན་མན་ངག་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་མི་འདྲ་བའི་གནས་རྟགས་ཀྱི་འཆར་ཚུལ་གོ་རིམ་མི་
འདྲ་བ་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། བདེ་མཆོག་སྟོང་འགྲེལ་ལས། འདིར་སྤྱི་མའི་ཉེ་བར་བསྟན་པ་ལས་ནམ་
མཁའ་ལ་རྣལ་འབྱོར་པས་དང་པོར་དུ་བ་མཐོང་སྟེ་སྤྱི་གཟུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་རང་གི་ཉམས་སུ་ཕྱོད་
བས་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེའི་ཕྱི་ནས་སྤྱི་གཟུ་སྟེ།¹¹ ཞེས་བཤད་ལ། དེ་དག་གི་དོན་ནི་བདེ་མཆོག་ཉུང་
ཅུང་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོར་དུག་དུས་འཁོར་ལྟར་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་སྐབས་འདིར་སྤྱི་མའི་མན་ངག་དུས་འཁོར་
བཞིན་དུ་ཉེ་བར་བསྟན་པ་ལས་ནམ་མཁའ་ལ་རྣལ་འབྱོར་པས་དང་པོར་དུ་བ་མཐོང་སྟེ་སྤྱི་གཟུ་ནི་མ་
ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་རྣལ་འབྱོར་པ་རང་གི་ཉམས་སུ་ཕྱོད་བས་ཤེས་པར་བྱའོ་ཞེས་དངོས་སུ་བསྟན་ནས།
དེའི་ལུགས་བསྟན་ནི་བདེ་མཆོག་ཉུང་ཅུང་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོར་དུག་ཞལ་ལུང་དང་སྟོན་གསལ་ལྟར་ཉམས་སུ་
ལེན་པའི་སྐབས་དེར་ནི་སྤྱི་མའི་ཉེ་བར་བསྟན་པ་ལས་རྣལ་འབྱོར་པས་དང་པོ་སྤྱི་གཟུ་མཐོང་སྟེ་དུ་བ་
ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་རང་གི་ཉམས་སུ་ཕྱོད་བས་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེའི་ཕྱི་ནས་དུ་བ་སྟེ་ཞེས་བྱ་བར་གོ་བར་
བྱ་དགོས་ཏེ། འགྲེལ་ཆོག་དེ་དག་ནི་མཚན་རྟགས་རྒྱམས་འདུས་པ་ཕྱི་མ་དང་དོ་རྩེ་གྱུར་དུ་གསུངས་པ་
ཤེས་བྱེད་དུ་བཀོད་པའི་དྲུག་སྟོང་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་མན་ངག་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་མི་འདྲ་བའི་སྟོན་

རྟགས་དང་པོའི་འཆར་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་མིན་པར། སྤྲིག་རྒྱ་དང་པོར་བཤད་པ་ནས་པ་ཐམས་ཅད་ཏུ་
བར་དོན་ཉིད་ཡིན་ན་འདིར་ཡང་དེ་ལྟར་བཤད་དགོས་པ་ལ་འདིར་རང་གི་ཉམས་སུ་སྦྱོར་བས་ཤེས་
པར་བྱའོ།¹¹¹ །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ།

གཞན་ཡང་ཉི་མ་དཔལ་གྱིས་ཡོན་ཏན་གྱིས་འགྲེངས་པ་ལས། རྒྱུད་གཞན་ཏུ། དང་པོར་
སྤྲིག་རྒྱ་ལྟ་བུ་སྟེ། ཞེས་པ་ལུགས་ལས་བསྐྱོག་པས་རྟོགས་པར་བྱའོ།¹¹² །ཞེས་པའི་བར་རོ། ཞེས་
སོགས་འགྲེལ་སྟོར་ནས་འདུས་པར་སྤྲིག་རྒྱ་དང་པོར་བཤད་པ་དེ་ཏུ་བ་དང་ལུགས་བསྐྱོག་ཏུ་བཤད་
ཚུལ་བཀོད་ནས། སྐབས་འདིར་ལུགས་བསྐྱོག་སྟེང་པའི་རྒྱ་མཚན་འཆད་བ་ནི། དེའི་འཕྲོ་ཉིད་ལས།
འདི་ཡང་སྒྲ་མ་དམ་པའི་ཉི་བར་བརྟན་པ་ལས་དང་། བྱང་རྒྱལ་ཐེམས་དཔས་མཛད་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་
པ་ལས་དང་། རང་གི་ཉམས་སུ་སྦྱོར་བ་ལས་ཀྱང་ནས་པར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ།¹¹³ ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་
དག་གི་དོན་ནི། སྤྲིག་རྒྱ་དང་པོ་དང་ཏུ་བ་གཉིས་པར་བཤད་པ་སྐབས་འདིར་ལུགས་ལས་བསྐྱོག་
དགོས་པ་འདི་ཡང་སྒྲ་མ་དམ་པའི་སྒྲོར་དུག་གི་གདམས་དག་ཏུས་འཁོར་ལྟར་ཉི་བར་བརྟན་པ་ལས་
དང་། དེ་ལྟར་བརྟན་པ་ལྟར་ཉམས་སུ་སྦྱངས་པ་ལས་ཏུ་བ་ལྟ་བུ་དང་པོ་དང་སྤྲིག་རྒྱ་ལྟ་བུ་དེའི་རྗེས་སུ་
འཆར་བ་རང་གི་ཉམས་སུ་སྦྱོར་བས་ཀྱང་ནས་པར་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་། བྱང་རྒྱལ་ཐེམས་དཔལ་འབྲུ་
དཀར་པོས་མཛད་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་བ་དྲི་མེད་འོད་ལས་ཏུ་བ་དང་པོར་བཤད་པ་ལས་ཀྱང་ཤེས་
པར་བྱའོ།¹¹⁴ །ཞེས་པའོ།

དེ་ཡང་འདུས་པ་བྱི་མའི་སྒྲོར་དུག་གི་དོན་སྒྲ་མའི་མན་ངག་གིས་ཏུས་འཁོར་ལྟར་ཉམས་སུ་
སྦངས་ན་ཏུ་བ་དང་པོ་དང་དེ་ནས་སྤྲིག་རྒྱ་ལྟ་བུ་འཆར་བར་བརྟན་ནས་དངོས་བརྟན་ལྟར་ཉམས་སུ་
སྦངས་པའི་རྟགས་ཀྱི་འཆར་ཚུལ་སྟོན་པ་ནི་འགྲེལ་བ་དེའི་འཕྲོ་ཉིད་ལས། གཙོ་བོར་ཁམས་ལྟ་ནས་
པར་དག་པའི་རོ་བོ་མཚན་མ་ལྟ་ནས་དཔལ་འདུས་པ་ལ་སོགས་པར་རབ་ཏུ་རྟོགས་པར་མཛད་དེ།
ནམ་མཁའི་ཁམས་ཀྱང་དེར་གསུངས་པ་ཉིད་ཀྱི་བྱིར་རོ།¹¹⁵ །ཞེས་སྤྲིག་རྒྱ་དང་པོར་བྱས་པའི་རྟགས་
ལྟ་འབྲུང་བ་རིམ་གྱིས་ཐིམ་པའི་རྟགས་སུ་བཤད་ནས་དེ་ཉིད་འདུས་པའི་རྒྱུད་དང་སྒྲོར་བ་ནི་དེའི་འཕྲོ་
ཉིད་ལས། ལེའུ་བཙོ་བརྒྱད་པར་གསུངས་པ་ཡང་། རྒྱ་དང་མེ་དང་རྒྱང་དང་ས། བམ་མཁའ་དེ་ནས་

ཐམས་ཅད་ནི། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་འབྲ་བར་རྣམ་པ་དམིགས་བཞིན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ།^{༡༦} །ཞེས་
བཤད་བྱ་བ་ཀོད་ནས། །འདི་དེ་དོན་འཆད་པ་ནི་དེ་དེ་འཕྲོ་ཉིད་ལས། །ས་རྒྱལ་ཐིམ་པ་ལས་སྒྲིག་རྒྱུ་
རྣམ་པ་ལོ། །རྒྱལ་པ་ཐིམ་པ་ལས་དུ་བའི་རྣམ་པ་ལོ། །མེ་རྒྱུད་ལ་ཐིམ་པ་ལས་མཁའ་སྒྲུང་གི་རྣམ་
པ་ལོ། །ཤུ་མོ་འུ་ཁམས་ཀྱི་སྒྲུང་བ་གསུམ་ནམ་མཁའ་ལ་སྒྲོན་མེ་འབྲ་བར་སྒྲུང་བའི་སྒྲུང་པོ་འུ་ཁམས་ཉིད་
ཀྱི་ཕྱིར་སྒྲོན་མའི་རྣམ་པ་ལོ། །རང་བཞིན་སྒྲུང་བ་ལུ་བ་པ་ལས་སྒྲིན་མེད་པའི་ནམ་མཁའ་དང་འབྲ་
བའི་རྟགས་སུ་སྒྲུང་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་སྒྲིན་མེད་པའི་ནམ་མཁའ་དང་མཆུངས་པའོ་ཞེས་པའི་མཆོན་མ་
ལུ་རྣམས་སོ།^{༡༧} །ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་། དང་པོར་ས་ནི་རྒྱལ་འགོ། །རྒྱུན་གཙང་བྱེད་ལ་འགོ་སྟེ། །གཙང་
བྱེད་རྒྱུད་ལ་རྩེས་སུ་འགོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྒྱུད་འཇུག་བྱེད། །རྣམ་ཤེས་འཛིན་པའི་ཡན་ལག་
ཉིད། །དེ་ན་འོད་གསལ་བ་ལ་འཇུག། །ཅེས་སོ།^{༡༨} །ཞེས་ཤེས་བྱེད་དང་བཅས་ཏེ། །འདུས་པ་ལས་
སྒྲིག་རྒྱུ་ལྟ་བུ་རྟགས་དང་པོར་གསུངས་པ་སྐྱེ་ཇི་བཞིན་པར་བཤད་དུ་རྒྱུད་བ་དང་། །དེ་ཡང་འབྲུང་བ་
རྣམས་སྐྱེ་མ་ཕྱི་མ་ལ་ཐིམ་པའི་རྟགས་དང་། །དེ་བཞིན་དུ་དེ་དེ་འཕྲོ་ཉིད་ལས། །རྒྱུ་འབྲུལ་འབྲ་བར་ཉིན་
མའི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས་སྒྲུང་བོ་དུག་རྣམ་པར་དག་པའི་ངོ་བོ་འུ་ཁམས་པ་དུག་རྣམས་ནམ་མཁའ་ལས་
སྒྱུར་^{༡༩} །ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་གསུངས་སོ། །དཔལ་ལྷན་དང་པོའི་སངས་རྒྱུས་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་པའི་རྒྱལ་
པོ་དུན་ལྷལ་དང་དབང་པོའི་ཤེས་རབ་དང་ཐབས་རྣམ་པར་དག་པའི་ངོ་བོའི་མཆོན་མ་བཅུ་རྣམས་གཙོ་
བོར་རྟོགས་པར་མཛད་དོ། །ཞེས་བཤད་དོ།

དེ་དག་གི་དོན་ནི་འདུས་པ་ལས་འབྲུང་བ་རྣམས་སྐྱེ་མ་ཕྱི་མ་ལ་ཐིམ་པའི་རྟགས་སྒྲིག་རྒྱུ་
སོགས་བཞི། དུས་འཁོར་གྱི་མཆོན་རྟགས་བཞི་དང་མཐུན་པས་མཆོན་རྟགས་ཞེས་བཤད་ཅིང་། །རྒྱུ་
འབྲུལ་བྱ་བ་ནས་སྒྱུར་བོ་^{༢༠} །དུག་དག་པའི་མཆོན་མ་འམ་རྟགས་དུག་དུས་འཁོར་གྱི་ཉིན་རྟགས་དུག་
དང་མཐུན་པས་ཉིན་རྟགས་ཞེས་བཤད་པ་ཡིན་གྱི། དུས་འཁོར་གྱི་རྟགས་བཅུ་འི་ངོ་བོ་ནི་གཞུགས་
སོགས་ལྷལ་ལྷ་ཤེས་རབ་དང་མིག་སོགས་དབང་པོ་ལྷ་ཐབས་སུ་བྱས་པའི་ཐབས་ཤེས་བཅུ་དག་པའི་
མཆོན་མ་འམ་རྟགས་སུ་བཤད་ལ། ཐབས་ཤེས་བཅུ་པོ་དག་པ་ཡང་རྒྱུད་བཅུ་དབང་མར་རྟུན་པ་ལས་
ཡིན་ཞིང་། །རྒྱུད་བཅུ་པོ་དེ་ཡང་གཞུང་འཛིན་གྱི་རྒྱུད་བཅུ་སྟེ། །དེ་ཡང་སྒྲིང་ག་ན་ལྷལ་ཅན་གྱི་དབང་ཤེས་

ལྷ་ཡུལ་ལ་གཡོ་བྱེད་གྱི་རྒྱུད་ལྷ་ཡོད་པ་དེ་མིག་སོགས་དབང་པོ་ལྷ་ལ་བརྟེན་ནས་འཇུག་པ་རྣམས་དང་། དེ་
བཞིན་དུ་སྤྱིར་གན་གཟུགས་སོགས་ཡུལ་ལྷ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་རྒྱུད་ལྷ་ཡོད་པ་དེས་གཟུགས་སྐྱ་
སོགས་གསལ་བར་བྱེད་པ་རྣམས་སོ།།

དེ་ལྟ་བུའི་རྒྱུད་བཅུ་པོ་དེ་རོ་རྒྱུད་དང་དབང་པོའི་སྒོ་སོ་སོ་ལ་རྒྱ་བ་བཀག་སྟེ་རྒྱ་རྒྱུ་རྒྱུད་པ་
ལས་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་བཅུ་པོ་རྣམས་འཇུག་པ་མེད་པས་རྟགས་བཅུ་འཆར་བ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་བ་ལའི་
བརྒྱ་བཅུ་དྲུག་པ་ལས། སོ་སོར་སྤྱད་པ་ལུས་ལ་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་བཅུ་པོ་རྣམས་ནི་རབ་རྒྱ་འཇུག་པ་
མེད་པའོ།^{༡༡} ཞེས་པ་དང་། དེའི་འབྲེལ་བར། འདིར་སོ་སོར་སྤྱད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལུས་ལ་ཡུལ་
དང་ཡུལ་ཅན་བཅུ་པོ་རྣམས་གྱི་འབྲེལ་བས་^{༡༢} རྣམ་ བར་ ཤེས་པ་རབ་རྒྱ་འཇུག་པ་མེད་པ་སྟེ་སྟོང་
པའི་གཟུགས་གྱི་ཡུལ་རྣམས་ལ་མིག་གཞན་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་ལྷ་པོ་རྣམས་གྱིས་རབ་རྒྱ་འཇུག་
པའོ།^{༡༣} ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་རྣམས་གྱི་དོན་ཡང་འདི་ཉིད་ཡིན་ནོ། །གཟུང་འཛིན་གྱི་རྒྱུད་དེ་
དག་ནི་བཤད་རྒྱུ་དོར་འཕྲེང་ལས་གསུངས་པ་རྣམས་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡང་དོར་འཕྲེང་ལས། སྤྱིར་གྱི་
དབུས་གནས་བདེ་བའི་དངོས། ཁངས་རྒྱས་ཉི་མ་གསལ་བའི་འོད། གཟུང་དང་འཛིན་པའི་གཟུགས་
གྱིས་ཀྱང་། ཉེན་འོད་ཟེར་བཅུ་གཉིས་སོ། འོད་འཕེལ་འོད་ཟེར་གཟི་བཟིང་མ། གསལ་བ་འབར་མ་
འོད་འབར་མ། མིག་ལ་སོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། བྱི་རོལ་གཟུགས་སོགས་འཛིན་པའོ། འོད་ཟེར་འོད་
མ་སྒྲུབ་བ་མ། གསལ་མཛེས་གསལ་འོད་ཉི་མ་གསལ། བྱི་རོལ་གཟུགས་སོགས་རྣམ་པའོ།^{༡༤} ཞེས་
གསུངས་པའི་འོད་འཕེལ་སོགས་དང་པོ་ལྷ་དང་། འོད་ཟེར་སོགས་དང་པོ་ལྷ་འདིར་གཟུང་དོ་།

གཉིས་པ་ཉམས་རྟགས་འཆར་རྩལ་མདོར་བསྡུས་ཏེ་བསྟན་པ་ནི། མོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་
ལུས་གནད་ལྟ་སྤངས་སེམས་གྱི་འཛོག་རྩལ་རྣམས་མ་འཇུགས་པར་བྱས་ཏེ་བསྐྱུངས་པས་གནས་ཆ་
ཅུང་ཟད་རྟེན་པའི་ཆོ་ལྷ་ལྟངས་བྱེད་རྩལ་གྱི་གནད་གྱིས་མིག་ཤེས་ཡུལ་ལ་གཡོ་བར་བྱེད་པའི་རྒྱུད་
མེདས་ནས་ནད་དུ་སྤྱད་ལ། དེའི་རྗེས་སུ་དབང་ཤེས་གཞན་རྣམས་ཡུལ་ལ་གཡོ་བར་བྱེད་པའི་རྒྱུད་
རྣམས་ཀྱང་མེདས་ནས་ནད་དུ་སྤྱད་དོ། ཉིད་ཆོད་དབང་ཡུལ་གྱི་འབྲེལ་བ་^{༡༥} ཆད་པའི་འགོ་བརྒྱམས་

པས་རྟགས་སྣ་ཚོགས་འཆར་ཡང་སོར་སྤྱད་གྱི་རྟགས་དངོས་གཞི་མིན་ནོ། །དེའི་རྗེས་སུ་གསུང་འཛིན་གྱི་རྒྱུ་རྣམས་སྣ་ལུག་ནས་འབྱུང་འཇུག་བྱེད་པའི་རྒྱུ་གཞན་རྣམས་དང་བཅས་པ་དབུ་མར་འཇུག་ལ་དེའི་ཆོ་ཉམས་སྤངས་སྣ་ཚོགས་འཆར་རྒྱུ་པ་རྣམས་ནི་སྤྲ་མ་རྣམས་ཀྱིས་མཛད་པའི་འབྲིད་ཡིག་རྣམས་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།།

འདིར་ངེས་པའི་རྟགས་འབྱུང་རྒྱུ་ལ་སྣ་ལུག་གཉིས་ནས་རྒྱུ་མཉམ་རྒྱུ་བྱེད་པ་ནི་དབུ་མ་ཉིད་ལ་རྒྱུ་བ་ཡིན་པར་ངེས་ལ། དེ་ལ་ཡང་གཞི་དུས་སུ་ཞག་རེ་ལ་དབུགས་དབུག་བརྒྱུད་དང་དོན་ལྡར་དབུ་མ་ནས་རྒྱུ་བས་རྒྱུད་དབུ་མ་ནས་རྒྱུ་བ་ཙམ་ལ་ངེས་པ་མེད་ཀྱང་། བོད་དུ་བཤད་པའི་ལུས་གནད་ལྟ་སྟངས་སེམས་ཀྱི་འཛོག་རྒྱུ་སོགས་བྱས་པའི་ཆོ་དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་དུས་ནམ་ཡང་རྒྱུ་མཉམ་རྒྱུར་ངེས་ཅན་དུ་ཐེངས་ཀྱི་འདུག་ན་བསྐྱེམས་སྟོབས་ཀྱིས་རྒྱུད་དབུ་མར་རྒྱུད་པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལྟར་རྒྱུད་བརྒྱ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་བ་ལས་མཆན་རྟགས་འཆར་ཏེ། བདེ་མཆོག་སྟོད་འགྲེལ་ལས། མཆན་མ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྒྲིན་དང་དུ་བ་ལ་སོགས་པ་ལྟར་སྤྱང་བ་སྟེ་དེ་ཡང་སྒྲིན་མའི་མཐར་ཐུག་པ་དང་པོར་མཐོང་བའོ།^{༡༥} །ཞེས་པ་དང་། འགྲེལ་བ་ཡོན་ཏན་གྱིས་འགོངས་པ་ལས་ཀྱང་། དུ་བ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་སྒྱིད་ནང་ནང་ཐམས་ཅད་དུ་བྱུང་བ་དུ་བའི་རྣམ་པ་ཅན་སྟོང་པའི་རྣམ་པ་སྟེ་འདི་ཡང་སྒྲིན་ལྟ་སྟངས་ལྟར་བའི་བར་མ་ཆད་དུ་འབྱུང་ངོ་།^{༡༦} །རི་རྒྱུད་དུ་གསུངས་པ། དང་པོ་སྒྲིན་དང་འབྲུ་བར་སྤྱང་། །གཉིས་པ་དུ་བ་ལྟ་བུའོ།^{༡༧} །ཞེས་སོ་ཞེས་བཤད་པ་ལྟར། དང་པོ་སྒྲིན་ལྟ་སྟངས་རྣམ་པ་དང་། དེ་ནས་དུ་བ་ལྟ་བུ་དང་། དེ་ནས་སྒྲིག་རྒྱུ་ལྟ་བུ་དང་། དེ་ནས་མེ་བྱིར་ལྟ་བུ་དང་། དེ་ནས་སྒྲོན་མེ་ལྟ་བུ་དང་། དེ་ནས་སྟོང་སང་ནམ་མཁའ་གཡལ་དག་གི་རྣམ་པ་ལྟ་བུ་འཆར་རོ།།

དེ་ལྟར་འཆར་ཡང་མཆན་རྟགས་བཞིར་གསུངས་པའི་སྐབས་འདིར་སྒྲིན་གྱི་རྣམ་པ་ལྟ་བུ་དང་སྒྲིན་མེད་པའི་རྣམ་མཁའ་ལྟ་བུ་གཉིས་རྟགས་སུ་མི་བགྱང་ངོ་། །དེ་ལ་ཡང་སྒྱིད་ནང་ནང་ཐམས་ཅད་དུ་བྱུང་བ་དུ་བའི་རྣམ་པ་ཅན་ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་དང་པོར་དུ་སོགས་ཀྱི་རྟགས་བཞི་པོ་དེ་ཤར་བའི་ཆོ་ལུས་ཀྱི་སྒྱིད་ནང་ཐམས་ཅད་བྱུང་བ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པར་འཆར་ཞིང་བྱིས་གོམས་པ་བརྟན་པ་ན་རྒྱུ་རྒྱུ་འི་ནང་དུ་འཆར་བ་ཡིན་ཏེ། ཡེ་ལའི་བརྒྱ་ཉེར་གཅིག་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདིར་དང་པོར་རྣམ་འབྱོར་པས་དབུ་

མར་སྒོག་ནི་རབ་རྩ་གཞུག་པར་བྱ་སྟེ་གང་གི་མཚན་མ་མཐོང་བར་འགྱུར་བ་ཨ་མ་རྩུ་རྩིར་རོ།^{༡༩} །ཞེས་
གསལ་བར་གསུངས་པས་སོ། །དེ་ཡང་དང་པོར་དལ་པོ་སྟོ་ཞུག་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་དྲུབ་ཉིད་འབྱུང་
ཁེང་གཞན་མ་འབྱུང་ལ། དེའི་རྗེས་སུ་སྒྲིག་རྒྱ་དལ་པོ་སྟོ་མེར་བའི་རྣམ་པ་ཅན་ཉིད་འབྱུང་བ་དང་། དེ་
བཞིན་དུ་དེ་སངས་པའི་རྗེས་སུ་སྒྲིག་བྱ་མེ་བྱེར་ལྟ་བུའི་རྣམ་པ་ཅན་ཉིད་འབྱུང་། དེ་ཡང་སངས་པའི་རྗེས་སུ་
མར་མེ་འབར་བའི་རྣམ་པ་ཅན་ཉིད་འབྱུང་། དེ་སངས་པའི་རྗེས་སུ་སྟོང་བ་སྟོན་གྱི་ནམ་མཁའ་གཡའ་དག་
གི་རྣམ་པ་འཆར་རོ། །དེ་ཡང་སོར་སྟུང་གི་དམིགས་པ་སྒྲོམ་རེས་གྱི་རྒྱུད་དབུ་མར་རྩུད་དེ་རྟགས་རྣམས་
རྩུ་རྩིའི་ནང་དུ་རིམ་པ་རེས་ཅན་དུ་འཆར་ན་མཚན་རྟགས་རྣམས་རྫོགས་པ་ཡིན་པས་འཚམས་འདི་ནས་
ཉིན་མོའི་རྣལ་འབྱོར་སྒྲོམ་པ་ལ་འཇུག་གོ།

འདིར་འཁྲིད་ཡིག་འགའ་ཞིག་ལས་རྗེའི་དགོངས་པར་བསམས་ནས་སོར་སྟུང་གི་རྟགས་
འཆར་བ་ལ་རྒྱུད་དབུ་མར་ཞུགས་གནས་ཐིམ་གསུམ་དགོས་ཞེས་འབྱུང་བ་ནི་རྗེའི་དགོངས་པ་མིན་ཏེ།
རྗེ་ཉིད་གྱིས་དངོས་སུ་གསུངས་པའི་སྟོར་དུག་གི་ཟིན་བྲིས་རྣམ་དཔྱོད་ཅན་དག་གིས་བཏབ་པ་ལས་
མཚན་རྟགས་རྣམས་ནི་རྒྱུད་རྩུ་རྩིར་རྩུད་ཅམ་ལས་འཆར་ལ། ཉིན་རྟགས་རྣམས་ནི་དེ་ཅམ་ལས་མི་
འཆར་གྱི། རྩུ་རྩིར་རྩུད་པ་སྟུང་དུ་བྱུང་བ་ལས་འཆར་རོ། །ཤ་མ་རི་པས་ཀྱང་། རྩུ་རྩིར་རྒྱུ་རྩུད་
གྱུར་པས། ཉིན་དང་མཚན་མོའི་རྟགས་བརྩུ་མཐོང་། །སོ་སོར་སྟུང་པའི་ཡན་ལག་གོ་^{༢༠} །ཞེས་
གསུངས་སོ།^{༢༡} །ཞེས་རྒྱུད་དབུ་མར་རྩུད་པ་ལས་རྟགས་རྣམས་འཆར་བར་བཤད་ཅིང་གནས་པ་དང་
ཐིམ་པ་དགོས་པར་མ་བཤད་ལ། དེ་བཞིན་དུ་རྒྱུད་འགྲེལ་པ་དང་བཅས་པ་ལས་ཀྱང་། རྫོ་རྗེའི་ལམ་
དུར་བ་རྩུ་ཞུགས་པ་ཞེས་པ་འདིར་དབུ་མར་སྒོག་རབ་རྩ་ཞུགས་པས་སྟོང་བ་ཁོ་ན་ལས་དུབ་ལ་སོགས་
པའི་མཚན་མ་མཐོང་སྟེ་རྒྱུད་^{༢༢} །ཞེས་སོགས་དུ་མ་གསུངས་པ་རྣམས་གྱིས་ཀྱང་རྒྱུད་དབུ་མར་ཞུགས་
པ་ཉིད་གྱིས་དུ་སོགས་གྱི་རྟགས་རྣམས་འཆར་བར་གསུངས་གྱི། རྒྱུད་དབུ་མར་གནས་པ་དང་ཐིམ་པ་
དགོས་པ་ཟུར་ཅམ་ཡང་མ་གསུངས་པ་དང་། རྒྱ་གཞུང་ཚད་ལྡན་རྣམས་ལས། མི་གཡོ་བ་ནི་གསུམ་
ལྡན་གྱིས། རྩུ་རྩིར་རྒྱུད་བརྩུ་རྩུད་གྱུར་པས། བྱི་ནང་རྟོག་འགགས་རྟགས་བརྩུ་མཐོང་། །སོ་སོར་གཅོད་
པའི་ཡན་ལག་ཡིན།^{༢༣} །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་རྣམས་གྱིས་ཀྱང་རྩུ་རྩིར་རྒྱུད་ལས་རྟགས་འཆར་

བར་གསུངས་ཀྱི་གནས་པ་དང་ཐིམ་པ་དགོས་པར་མ་གསུངས་སོ།།

ཉིན་མོའི་ནལ་འཕྱར་སྒོམ་ཚུལ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ཉིན་མོའི་ནལ་འཕྱར་སྒོམ་ཚུལ་བཤད་པ་ལ་ལ། གང་དུ་བསྒོམ་པ་གནས་ཀྱི་ངེས་པ་དང་། རི་ལྟར་འདུག་པ་ལུས་ཀྱི་འདུག་སྟངས་ཀྱི་ངེས་པ་དང་། རི་ལྟར་ལྟ་བུ་མིག་གི་ལྟ་སྟངས་ཀྱི་ངེས་པ་དང་། རི་ལྟར་འཛིག་པ་མེས་ཀྱི་འཛིག་ཚུལ་ཀྱི་ངེས་པ་དང་། དེ་ལྟར་བསྒོམས་པས་ཉམས་ཉོགས་སྒྲེ་ཚུལ་ཀྱི་ངེས་པ་འོ།།

དང་བོ་ནི་ཡེ་ལའི་བརྒྱ་བརྒྱུག་པ་ལས། ཉམ་མཁའ་ཚུ་འཛིན་བྲལ་བ་དག་ལ་ནལ་འཕྱར་པ་ཡིས་བགྲད་པའི་མིག་གིས་བལྟ་བར་བྱ་བ་སྟེ།^{༡༣} །ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་པར། འདིར་ཉིན་མོའི་ནལ་འཕྱར་ནི་ཉམ་མཁའ་ཚུ་འཛིན་བྲལ་བ་དག་ལ་ནལ་འཕྱར་པ་ཡིས་བགྲད་པའི་མིག་གིས་བལྟ་བར་བྱ་བ་སྟེ་སྤྱོད་དང་ཕྱི་རྒྱུ་ཉི་མ་ལ་རྒྱབ་བསྟན་ནས་སོ། །ནལ་པ་གཞན་དུ་ན་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་གྱིས་རབ་རིབ་ཏུ་འགྱུར་ཏེ་དེ་ཡིས་ཞེས་པ་ནི་གཞོད་པ་ལས་སོ།^{༡༤} །ཞེས་ནམ་མཁའ་ཚུ་འཛིན་ཏེ་སྤྱིན་དང་བྲལ་བ་རྒྱ་ཆེན་པོ་མཐོང་བའི་གནས་སུ་བསྒོམ་པར་གསུངས་པ་ལྟར་ཁང་པའི་གཡབ་འོག་གས། རི་ལྟར་ལྟ་བུར་བྱིན་ནས་མིས་མི་མཐོང་ཙམ་དུ་ཕྱིག་པས་བསྐྱོར་བའི་གནས་སུ་སྤྱིན་མེད་པའི་ཉམ་མཁའ་རྒྱ་ཆེན་པོ་མཐོང་བ། མིག་ལས་དུ་གངས་དང་ཚུ་མི་མཐོང་བ། མགོ་ལ་མེར་བུ་དང་འོད་འཆར་བ་མི་འཕོག་པའི་གནས་སུ་བསྒོམ་སོ། །དེར་ཡང་སྤྱོད་ཁ་ལྟ་བུ་བལྟ་བ་དང་ཕྱི་རྒྱུ་ཁ་ཤར་དུ་བལྟ་བར་གསུངས་པ་ལྟར་དེའི་རིགས་པས་སྤྱོད་ཤར་དང་སྤྱོད་ལ་སོགས་པར་ཡང་བལྟ་ཡིས་བྱང་ལྟ་བུ་མི་བལྟ་བར་སྒྲ་མ་གོང་མ་ནམས་གསུང་འོ། །དེ་ཡང་ཉམ་མཁའ་ཚུ་འཛིན་བྲལ་བ་དག་ལ་ཞེས་པ་རྒྱ་འགྲེལ་གྱིས་བསྒོམ་པའི་གནས་བསྟན་པ་ནི་སྤྱིང་པོ་གསལ་བ་ལས། ཚུ་འཛིན་དང་ནི་བྲལ་བ་ཡིས། ཉམ་མཁའ་དྲངས་པར་གྱུར་པ་ལ། །སྤྱོད་ཉི་མར་རྒྱབ་བྱོགས་ཏེ། ཕྱི་རྒྱུ་ཡང་ནི་དེ་བཞིན་ནོ། །ཉིན་སྤྱིང་མིག་ལ་གཞོད་ཕྱིར་སྤངས་སྟེ།^{༡༥} །ཞེས་གསུངས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཤེས་སོ། །རི་ལྟར་འདུག་པ་ལུས་ཀྱི་འདུག་

སྒྲུངས་སོགས་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་རྣམས་ནི་མཚན་མོའི་རྣལ་འབྱོར་ནི་ལྟ་བུ་
བཞིན་བྱེད།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཉིན་མོའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ལྟ་སྒྲུངས་ཁྱོད་གྱིས་མཚན་མོའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་
སྒྲུབས་སུ་བཤད་པ་ལྟར་བྱེད་པ་མི་རིགས་ཏེ། བཅ་མཁའ་ཚུ་འཛིན་བྲལ་བ་དག་ལ་རྣལ་འབྱོར་པ་
ཡིས་བགྲད་པའི་མིག་གིས་བལྟ་བར་བྱ་བ་སྟེ། །ཞེས་ནམ་མཁའ་སྤྱིན་དང་བྲལ་བ་ལ་མིག་བགྲད་ནས་
བལྟ་བར་གསུངས་ཤིང་། །ཁྱོད་གྱིས་མཚན་མོའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ལྟ་སྒྲུངས་བྱེད་པར་བཤད་པའི་དབུ་
མའི་ཡར་སྐྱེའི་སྒྲུབས་སྟངས་གི་ནམ་མཁའ་ལ་སྤྱིན་དང་བྲལ་མ་བྲལ་གྱི་བཤད་པ་འོར་དོན་མེད་པའི་
ཕྱིར་རོལ་ན། དེའི་སྒྲོན་མེད་དེ་ཉིན་མཚན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་གཉིས་མིག་གི་ལྟ་སྒྲུངས་མཚུངས་པ་ཅིག་
དགོས་པ་ནི་སྒྲུབ་པའི་བརྒྱ་བཅུ་དགུ་པའི་འབྲེལ་ཆེན་ལས། འཁོར་ལོ་ཅན་གྱི་ཞེས་པ་གཙུག་ཏྱར་གྱི་
ཁྱོ་བོའི་ལྟ་བས་ཞེས་པ་ནི་མིག་འཕྱུམས་པར་སྟེང་དུ་ལྟ་བས་མཚན་མར་འབྱུང་ཏེ་མཚན་མོའི་རྣལ་
འབྱོར་གྱི་རྣམ་པ་བཞི་དང་ཉིན་མོའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་རྣམ་པ་དྲུག་སྟེ་དེ་ནས་གཟུགས་སོ།¹⁹² །ཞེས་པའི་
མིག་མི་འཕྱུམས་པར་སྟེང་དུ་ལྟ་བས་ཞེས་པ་དེས་རྣལ་འབྱོར་གཉིས་ཀའི་མིག་གི་ལྟ་སྒྲུངས་བྱན་མོང་དུ་
གསུངས་ཤིང་། མཚན་མོའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ལྟ་སྒྲུངས་དེད་གྱིས་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་པར་གོང་དུ་ལུང་
རིགས་གྱིས་བསྒྲུབས་ཟེན་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་བགྲད་པའི་མིག་གིས་བལྟ་ཞེས་པའི་
དོན་ནི་འོག་ཏུ་འཆད་དོ།

ཡང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཆོས་རྗེས་བུའི་འཁྲིད་ཡིག་ལས། ལྟ་སྒྲུངས་བྱེད་བཅིངས་བསྐྱོམ་
བྱ་ལ་སེམས་ཀྱི་འཛོག་ཚུལ་རྣམས་སྤར་དང་འབྲུབ་པ་ལ། །བྱད་པར་སྤྱིན་མེད་པའི་ནམ་མཁའི་དབྱིངས་
སུ་རིག་པ་བཞག་ལ་གཡམས་གཡོན་གྱི་ཡུལ་ལ་མ་འཕྲོས་མ་ཡིངས་པར་ཅི་གཅིག་ཏུ་བསྐྱོམ་སོ།¹⁹³ །
ཞེས་གསུངས་ནས་ཤེས་བྱེད་དུ། འདིར་ཉིན་མོའི་རྣལ་འབྱོར་ནི། བཅ་མཁའ་ཚུ་འཛིན་བྲལ་བ་
ཞེས་སོགས་འབྲེན་པར་མཛད་དོ།¹⁹⁴ །འདིའི་བཞེད་པ་ནི་ལྟ་སྒྲུངས་མཚན་མོའི་རྣལ་འབྱོར་བཞིན་དུ་
བྱས་ནས། བཅ་མཁའ་ཚུ་འཛིན་བྲལ་བ་ཞེས་སོགས་གྱིས་སེམས་ཀྱི་འཛོག་ཚུལ་བྱད་པར་བ་བསྟན་པ་
དང་། བཅ་མཁའ་ཡང་ཕྱི་རོལ་གྱི་ནམ་མཁའ་སྤྱིན་མེད་པ་ལ་བཞེད་པར་མངོན་ཞིང་། བོད་གྱི་སྤྲེལ་

མང་པོ་ཞིག་མིག་གི་ལྟ་སྒྲུངས་དང་དེ་ཡང་སྤྱི་རྩོལ་གྱི་ནམ་མཁའ་ལ་བྱེད་པ་བསྟན་པར་མཛད་དོ།

འདི་ནི་དབྱུང་བར་བྱ་བའི་གཞི་ཆེ་བར་སྒྲུང་བས་བདག་ཉིད་ལ་ཤར་ཆོད་གྱི་རྒྱུད་འགྲེལ་གྱི་
དགོངས་པ་བཤད་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་ཉིན་མོའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་འཇུག་པའི་ཆེ་ལུས་གནད་ལྟ་སྒྲུངས་
སེམས་གྱི་འཛིག་ཚུལ་རྣམས་མཆན་མོའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་ལྟར་བསྒྲོམས་པས་དུ་བ་
སོགས་གྱི་ཉགས་རྣམས་འདོད་དགུར་འཆར་ཞིང་། དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་དེ་དག་དང་རྒྱུན་འཁུན་ནས་ཉིན་
ཉགས་རྣམས་ཀྱང་སྒྲུར་དུ་འཆར་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་གི་འཆར་ཚུལ་ཡང་དུ་བ་སོགས་གྱི་ཉགས་བཞི་
པོ་རྣམས་གྱི་མཐར་སྒྲིན་མེད་པའི་ནམ་མཁའ་ཤི་མ་དང་བྲལ་བ་ལྟ་བུ་འི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་ཆེ་ནམ་
མཁའ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པ་དེ་ཉིད་ལ་དེ་ལྟར་དུ་མཐོང་བའི་རྣལ་འབྱོར་པས་ཤའི་སྒྲིན་ནམ་ལྟའི་མིག་གི་
དབང་པོ་བགྲད་པས་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་བལྟས་པས་སྒྲིན་མེད་པའི་ནམ་མཁའ་ཤི་མ་དང་བྲལ་བ་
ལྟར་སྒྲུང་བ་དེ་ཉིད་ལས་འབར་བ་ལ་སོགས་པའི་ཉིན་ཉགས་དུག་འཆར་ཡིན་ནོ། །དེ་ནས། བམ་
མཁའ་ཚུ་འཛིན་བྲལ་བ་དག་ལ་རྣལ་འབྱོར་བ་ཡིས་བགྲད་པའི་མིག་གིས་བལྟ་བར་བྱ་བ་སྟེ། ཞེས་
པས་ནམ་མཁའ་ནི་དུ་སོགས་གྱི་ཉགས་བཞིའི་མཐར་སྒྲུང་བའི་སྒྲིན་མེད་པའི་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད་
པ་དང་། རྣལ་འབྱོར་པས་བགྲད་པའི་མིག་གིས་བལྟ་བའི་མིག་ཀྱང་ཤའི་མིག་གས་ལྟའི་མིག་ལ་བྱེད་
དགོས་ཏེ། ཉིན་མོའི་རྣལ་འབྱོར་བསྒྲོམས་པས་ཐོག་མར་དུ་སོགས་གྱི་ཉགས་བཞིའི་མཐར་སྒྲིན་མེད་
པའི་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་འཆར་ལ། དེའི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་ཉིན་ཉགས་རྣམས་འཆར་བ་ཡིན་ཞིང་། བམ་མཁའ་
ལྟ་བུ་འཆར་བའི་སྐབས་དེར་སྤྱི་རྩོལ་གྱི་ནམ་མཁའ་ལ་ལྟ་བ་འོང་བའི་ད་ལྟར་གྱི་མིག་ལྟ་བུ་རྣམ་སྒྲིན་
གྱི་མིག་གིས་ལྟ་བ་འོང་དོན་མེད་པའི་བྱིར་ཏེ། དུ་བ་ལྟ་བུའི་ཉགས་དང་པོར་ཤར་བའི་དུས་ནས་མིག་
སོགས་སྤྱི་རྩོལ་གྱི་ཡུལ་ལ་འཇུག་པའི་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གྱི་འབྲེལ་པ་བཀག་ཟེན་པའི་བྱིར་རོ།

གལ་ཏེ་ཉིན་མོའི་རྣལ་འབྱོར་བསྒྲོམས་པ་ལས་ཐོག་མར་དུ་སོགས་གྱི་ཉགས་སྒྲིན་མེད་པའི་
ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་དང་བཅས་པ་ཤར་བའི་རྗེས་ཐོགས་སུ་ཉིན་ཉགས་རྣམས་འཆར་བར་གྱུ་བ་ན། ཁྱོད་
ཀྱིས་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་དུ་རྒྱག་མོད་ཀྱང་། ཉིན་མོའི་རྣལ་འབྱོར་བསྒྲོམས་པ་ལས་ཐོག་མར་དུ་སོགས་
སྒྲིན་མེད་པའི་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་དང་བཅས་པ་ཤར་བའི་རྗེས་ཐོགས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་ཉིན་ཉགས་རྣམས་

འཆར་བ་སོགས་ལ་ཤེས་བྱེད་མེད་དོ་ཞེ་ན། འདིའི་ཤེས་བྱེད་གིན་ཏུ་གལ་ཆེ་བར་སྒྲུང་བས་རྒྱས་པར་
བརྗོད་པར་བྱའོ། རྟེན་ཡང་བདེ་མཆོག་སྟོན་འགྲེལ་ལས། འདིར་རང་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་
སོ་སོར་སྤྱད་པས་ཀུན་རྫོང་བའི་སྟོང་བ་ཉིད་མཐོང་བའོ། །མཆོན་མ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྤྱིན་དང་དུ་བ་ལ་
སོགས་པ་ལྟར་སྒྲུང་བ་སྟེ་དེ་ཡང་སྟོན་མའི་མཐར་ཐུག་པ་དང་པོ་མཐོང་བའོ། རྟེན་ནས་སྤྱིན་མེད་པའི་
ནམ་མཁའ་དྲི་མ་དང་བྲལ་བའོ། །རྒྱུད་གཞན་ནམས་སུ་གཞན་འབར་བ་ལ་སོགས་པ་ཐིག་ལའི་
མཐར་ཐུག་མཆོན་མ་ནམ་པ་དུག་སྟེ་བཙོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་སྐྱེ་འབྱུང་བྱ་བའི་ཉིང་འཛིན་བྱ་བའི་ལེའུར་
གསུངས་པ་འདི་ལྟ་སྟེ། ནམ་མཁའ་ལས་བྱུང་རང་བྱུང་བ། ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་མེ་འོ་ཆེ། འོད་ཆེན་
ནམ་པར་སྒྲུང་བར་བྱེད། ཡེ་ཤེས་སྒྲུང་བ་ལམ་མེ་བ། འཕྲོ་བའི་མར་མེ་ཡེ་ཤེས་སྟོན། གཟི་
བརྗོད་ཆེན་པོ་འོད་གསལ་བ། རིག་པའི་རྒྱལ་མཆོག་སྤྲུགས་དབང་པོ། གསང་སྤྲུགས་རྒྱལ་པོ་
དོན་ཆེན་བྱེད།^{༡༤༠} རིས་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་གཉིས་གྱིས་སྐྱེ་འབྱུང་བྱ་བར་མཆོན་མ་གཞན་བཙོམ་
ལྡན་འདས་གྱིས་དགོངས་པའི་སྐད་གཞན་གྱིས་གསུངས་ཏེ། སྤར་བརྗོད་པའི་སྤྱིན་མེད་པའི་ནམ་
མཁའ་ལས་བྱུང་བའི་སྒྲུང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ནམ་པར་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་སེམས་
ལས་བྱུང་བས་ནམ་མཁའ་ལས་བྱུང་རང་བྱུང་བའོ། འདིར་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་མེ་འོ་ཆེ་ཞེས་པ་
འབར་བ་ལྟར་སྒྲུང་བའོ།^{༡༤༡} ཞེས་གསུངས་པ་ནམས་གྱིས་གསལ་བར་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ།

དེ་ཡང་རི་ལྟར་བསྟན་སྟམ་ན། འདིར་རང་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ཞེས་པ་ནས། དེ་ནས་སྤྱིན་
མེད་པའི་ནམ་མཁའ་དྲི་མ་དང་བྲལ་བའོ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་རྟོ་རྟེ་གྲུ་ར་ནས་སོར་སྤྱད་གྱི་མཆོན་
རྟགས་ནམས་གསུངས་རྒྱལ་བསྟན། རྒྱུད་གཞན་ནམས་སུ་གཞན་འབར་བ་ལ་སོགས་པ་ཞེས་པ་ནས།
དགོངས་པའི་སྐད་གཞན་གྱིས་གསུངས་ཏེ། ཞེས་པའི་བར་གྱིས་ཉིན་རྟགས་དུག་སྐྱེ་འབྱུང་བྱ་བའི་ཉིང་
འཛིན་བྱ་བའི་ལེའུ་ལས་གསུངས་རྒྱལ་བསྟན། དེའི་རྗེས་གྱི། སྤར་བརྗོད་པའི་སྤྱིན་མེད་པའི་ནམ་
མཁའ་ཞེས་གསུངས་པའི་ནམ་མཁའ་ནི་སྤར་མཆོན་རྟགས་གྱི་སྐབས་སུ་བརྗོད་པའི། དེ་ནས་སྤྱིན་མེད་
པའི་ནམ་མཁའ་དྲི་མ་དང་བྲལ་བའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིན་མེད་པའི་ནམ་མཁའ་དེ་ཡིན་ལ། ནམ་
མཁའ་ལས་བྱུང་བའི་སྒྲུང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཞེས་པའི་སྒྲུང་བ་ནི་འབར་བ་སོགས་ཉིན་རྟགས་ནམས་

ཡིན་ཞིང་། ཉིན་རྟགས་ཀྱི་འབར་བ་སོགས་ཀྱི་སྤང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྤྱིན་མེད་པའི་ནམ་མཁའ་ལྟར་
 སྤང་བའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་ལས་བྱུང་བས་ན་ནམ་མཁའ་
 ལས་བྱུང་རང་བྱུང་བའོ། རྣམ་མཁའ་ལས་བྱུང་རང་བྱུང་བ་^{༡༩} དེ་ཡང་རི་ལྟ་བུ་སྤྲུམ་ན། དེ་ཉིད་འཆད་
 པ་ནི། ཤེས་རབ་ཡི་ཤེས་མེ་འོ་ཆེ། ཞེས་སོགས་ཏེ། དེ་ཡང་ཤེས་རབ་ཡི་ཤེས་ཞེས་སོགས་དགོངས་
 པའི་སྐད་གཞན་གྱིས་འཆད་པའི་སྐབས་འདིར་ཤེས་རབ་ཡི་ཤེས་མེ་འོ་ཆེ་ཞེས་པ་ནི་མེ་འབར་བ་ལྟར་
 སྤང་བའོ། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་མཚན་རྟགས་བཞི་པ་སྟོན་མེ་འབར་བའོ། །

ལྷ་པ་རྟག་ཏུ་སྤང་བ་ནི། སྤྱིན་མེད་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུའོ། ཞེས་སོ། །དེ་ནས་སྤྱིན་མེད་པའི་
 རྣམ་མཁའ་དང་མཚུངས་པར་སྤང་བ་སྟོན་ཏུ་འགྲོ་བ་མའི་རྣམ་པ་ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་བཤད་པའི་སྤྱིན་
 མེད་པའི་ནམ་མཁའ་ལྟར་སྤང་བ་ནི་ཏུ་བསྒྲིག་རྒྱུ་མཁའ་སྤང་སྟོན་མ་དང་བཞི་རིམ་པ་ཅན་ཏུ་བྱུང་བའི་
 མཐར་འབྱུང་བར་ངེས་པ་ཡིན་ལ། སྤང་བ་རྫོང་པའི་སྤྱིན་མེད་པའི་ནམ་མཁའ་ཞེས་པ། དེ་ནས་སྤྱིན་
 མེད་པའི་ནམ་མཁའ་དྲི་མ་དང་བྲལ་བའོ་ཞེས་པའི་ནམ་མཁའ་ལ་བྱ་སྟེ། སྤང་བ་རྫོང་པའི་སྤྱིན་མེད་
 པའི་ནམ་མཁའ་ཞེས་པའི་ནམ་མཁའ་ལྟར་སྤང་བ་དེ་ལས་དེ་མ་ཐག་འབར་བ་སོགས་ཉིན་རྟགས་
 རྣམས་འབྱུང་བ་དེའི་ཕྱིར་ན་ཉིན་མོའི་རྣལ་འབྱོར་བསྐྱོམས་པ་ལས་ཐོག་མར་ཏུ་སོགས་ཀྱི་རྟགས་སྤྱིན་
 མེད་པའི་ནམ་མཁའ་མཚན་རྟགས་ལྟ་བུ་དང་བཅས་པ་ཤར་བའི་རྗེས་ཐོགས་དེ་མ་ཐག་ཉིན་རྟགས་
 རྣམས་འཆར་བར་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །

གཞན་ཡང་རྒྱ་རོ་པའི་དབང་མདོར་བསྟན་གྱི་འགྲེལ་པ་ལས། རི་སྐད་ཏུ་དཔལ་འདུས་པ་ལ་
 སོགས་པར། དང་པོ་དང་གཉིས་པ་བསྟོག་པས་གསུངས་པ། འགོག་པ་དོ་རྗེར་བགྱོད་སེམས་ལ། མཚན་
 མ་ཉེར་འཛིན་སྟེ་འཁྱུར་བ། དང་པོ་སྤྱིག་རྒྱུའི་རྣམ་པ་སྟེ། གཉིས་པ་ཏུ་བ་ལྟ་བུའོ། །གསུམ་པ་མཁའ་
 སྤང་རྣམ་པ་སྟེ། བཞི་པ་སྟོན་མ་རབ་འབར་བའོ། །ལྷ་པ་རྟག་ཏུ་སྤང་བ་ནི། སྤྱིན་མེད་ནམ་མཁའ་
 ལྟ་བུའོ། ཞེས་སོ། །དེ་ནས་སྤྱིན་མེད་པའི་ནམ་མཁའ་དང་འདྲ་བར་སྤང་བ་སྟོན་ཏུ་འགྲོ་བའི་མའི་
 རྣམ་པ་སྟོང་པའི་སྤང་བ་ནི་འབར་བའོ། ཞེས་པ་ནས། ལྷ་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་རྣམ་པར་སྤང་བའོ་
 ཞེས་པའི་བར་གསུངས་ནས་དེའི་རྗེས་དེ་མ་ཐག་ཏུ། མཚན་མ་དུག་པོ་འདི་རྣམས་ནི་སྤྱིན་མེད་པའི་

ནམ་མཁའ་ལྟར་སྒྲུང་བ་ལས་བྱུང་བའི་བྱིར་ཉིན་མོའི་ནལ་འབྱོར་དང་སྒྲ་གཤམ་མེད་པའི་ནལ་འབྱོར་
རོ།^{༡༤༩} །ཞེས་གསུངས་པ་འདིས་ཀྱང་ཉིན་མོའི་ནལ་འབྱོར་བསྐྱོམས་པས་དུ་བ་ནས་སྒྲིན་མེད་པའི་
ནམ་མཁའ་ལྟར་སྒྲུང་བའི་བར་གྱི་རྟགས་རྣམས་འདོད་དཀྱུར་འབྱུང་བའི་རྗེས་སུ་སྒྲིན་མེད་པའི་ནམ་
མཁའ་ལྟར་སྒྲུང་བ་དེ་ཉིད་ལས་འབར་བ་སོགས་ཉིན་རྟགས་རྣམས་འབྱུང་བར་གསལ་བར་བསྟན་པ་
དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཡོན་ཏན་གྱིས་འགོངས་པ་ལས་ཀྱང་། དང་པོ་སྒྲིག་ཐུགས་སྒྲིན་མེད་པའི་ནམ་མཁའ་
ལྟར་སྒྲུང་བའི་རྟགས་རྣམས་དཔལ་འདུས་པ་ནས་གསུངས་ཚུལ་བཤད་པའི་རྗེས་སུ། དེ་ནས་སྒྲིན་མེད་པའི་
ནམ་མཁའ་སྒྲུང་བ་སྒྲོན་མ་ཅན་མའི་ནམ་པ་སྒྲོངས་པའི་སྒྲུང་བ་དེ་ནི་འབར་བའོ།^{༡༥༠} །ཞེས་བླ་རྩ་
བ་བཞིན་དུ་གསུངས་སོ།།

འགྲེལ་ཆེན་ལས་ཀྱང་། དེ་ནས་སྒྲིན་མེད་པའི་ནམ་མཁའ་ལ་བལྟས་ཏེ་ནམ་མཁའ་དེ་ལས་
ཀྱང་ཉིན་མོའི་ནལ་འབྱོར་གྱི་ནམ་མཁའ་ལས་བྱུང་རང་བྱུང་བ།^{༡༥༡} །ཞེས་གསུངས་པའི། དེ་ནས་སྒྲིན་
མེད་པའི་ནམ་མཁའ་ལ་བལྟས་ཏེ་ཞེས་པའི་ནམ་མཁའ་དེ་ཡང་དུ་བ་སོགས་བཞིའི་མཐར་ཤར་བའི་
སྒྲིན་མེད་པའི་ནམ་མཁའ་ལྟར་སྒྲུང་བ་དེ་ཉིད་ལ་བྱེད་དགོས་ཏེ། ནམ་མཁའ་དེ་ལས་ཀྱང་ཉིན་མོའི་
ནལ་འབྱོར་གྱི་ནམ་མཁའ་ལས་བྱུང་རང་བྱུང་བ་ཞེས་ནམ་མཁའ་དེ་ནམ་མཁའ་ལས་བྱུང་རང་བྱུང་བའི་
ནམ་མཁའ་བཤད་པ་གང་ཞིག །ནམ་མཁའ་ལས་བྱུང་རང་བྱུང་བ་ཞེས་པའི་ནམ་མཁའ་དེ་དུ་བ་
སོགས་བཞིའི་མཐར་བྱུང་བའི་སྒྲིན་མེད་པའི་ནམ་མཁའ་ལ་བྱེད་པར་བདེ་མཆོག་སྟོན་འགྲེལ་དུ་
གསུངས་པའི་དོན་བཤད་ཟིན་པ་^{༡༥༢} ལྟར་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་བླ་རྩ་རྩ་བའི་དབང་མདོར་
བསྟན་གྱི་འགྲེལ་བ་ལས་འགྲེལ་ཆེན་བཞིན་དུ་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་ཡང་འདི་བཞིན་དུ་ཤེས་
པར་བྱའོ།།

འོ་ན་ཉིན་མོའི་ནལ་འབྱོར་བསྐྱོམས་པ་ལས་དུ་བ་ནས་སྒྲིན་མ་ལྟ་བུའི་བར་གྱི་རྟགས་བཞིའི་
མཐར་ཤར་བའི་སྒྲིན་མེད་པའི་ནམ་མཁའ་ལྟར་སྒྲུང་བ་དེ་ལ་ལྟ་བའི་ཤིང་མིག་གསལ་ལྟའི་མིག་རི་ལྟ་བུ་
སྟམ་ན། དེ་ཡང་ཐོག་མར་སོར་སྤྱད་གྱི་དམིགས་པ་བསྐྱོམས་པས་རྒྱུད་དབྱེ་མར་རྒྱུད་དེ་དབང་ལུལ་གྱི་
ལུལ་ལུལ་ཅན་གྱི་འགྲེལ་བ་ཆད་ནས་དུ་སོགས་ཀྱི་རྟགས་ཐོག་མར་ཤར་བའི་ཆོ་རྟགས་རྣམས་གསལ་

པར་མཐོང་བའི་ཤེའི་རྒྱན་ནམ་ལྟ་འེམ་གྱི་ལྷ་ལ་འཕྱོར་བ་དེའི་རྒྱུ་ལ་གྲུབ་འོང་བ་དེ་ཡིན་ཏེ། འགྲེལ་
 ཆེན་ལས། འདིར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཤེའི་རྒྱན་གྱིས་དང་པོར་རང་གི་སེམས་ཀྱི་སྤང་བ་མཐོང་
 ཞིང་།^{༡༥༧} ཞེས་གསུངས་པ་དང་། རྒྱུ་ལའི་བརྒྱ་བཅུ་དྲུག་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདིར་སོ་སོར་
 སྤང་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཡུལ་ལ་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་བཅུ་པོ་རྣམས་ཀྱི་འགྲེལ་པས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རབ་རྒྱ་
 འཇུག་པ་མེད་པ་སྟེ་སྟོང་པའི་གཟུགས་ཀྱི་ཡུལ་རྣམས་ལ་མིག་གཞན་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་ལྔ་པོ་རྣམས་
 ཀྱིས་རབ་རྒྱ་འཇུག་པའོ།^{༡༥༨} ཞེས་གསུངས་པའི་མིག་གཞན་ཞེས་པ་ཤེའི་མིག་ལ་མཛོད་པ་དང་། དེ་
 བཞིན་དུ་བདེ་མཆོག་སྟོང་འགྲེལ་ལས་གྲང་། འདིར་སོ་སོར་སྤང་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་
 པའི་བྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་རྣམས་ལ་མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་རྣམས་ཀྱིས་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་
 སོགས་པ་རྣམས་མི་འཇུག་པར་ནང་གི་ཡུལ་རྣམས་ལ་ལྟ་འེམ་གྱི་དབང་པོ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་
 ལྟ་འེམ་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་འཇུག་པ་སྟེ།^{༡༥༩} ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ཤེའི་
 རྒྱན་དེ་ཡང་སོར་སྤང་གི་རྒྱུ་ལས་ཀྱི་དམིགས་པ་བསྐྱེད་པ་ལས་ལྷུང་བ་ཡིན་ཏེ། ཡེ་ལའི་བརྒྱ་ཉེར་ལྔ་
 པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་ལྟར་རིམ་བས་ཤེའི་རྒྱན་དང་ལྟ་འེམ་རྒྱུ་ལས་ཀྱི་རྒྱན་དང་ཤེས་
 རབ་ཀྱི་རྒྱན་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱན་ནི་བསྐྱེད་པའི་སྟོང་པས་ཀྱིས་འཕྲུང་བར་འཕྲུང་རོ།^{༡༦༠} ཞེས་
 གསུངས་པ་ལྟར་རོ།

དེ་ལྟར་ན། བཅའ་མཁའ་ཆུ་འཛོན་བྲལ་བ་དག་ལ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཉིན་མོའི་རྣལ་འབྱོར་
 བསྐྱེད་པའི་གནས་དང་། ཉིན་རྟགས་རྣམས་སྤྱིན་མེད་པའི་བཅའ་མཁའ་ལྟ་བུ་ལ་འཆར་བའི་བཅའ་མཁའི་
 མཆོཅ་གཞི་བརྟན་པར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། རྒྱུད་དང་འགྲེལ་ཆེན་འདིའི་འཆད་ཚུལ་གཅིག་གོ། གཞན་
 ཡང་བཅའ་མཁའ་ཆུ་འཛོན་བྲལ་བ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་སྒྲུ་མ་འགའ་ཞིག་བཞེད་པ་ལྟར་ཉིན་མོའི་རྣལ་
 འབྱོར་གྱི་ལྟ་སྤངས་བརྟན་པར་བྱེད་ན་ཡང་། མིག་མི་འཇུགས་^{༡༦༡} པར་སྟེང་དུ་ལྟ་བས། ཞེས་སོགས་
 ཀྱིས་ཉིན་མཆོཅ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་གཉིས་ཀྱི་ལྟ་སྤངས་ཐུན་མོང་དུ་བརྟན་ནས་སྟེང་དུ་ལྟ་ཚུལ་ལ་མཆོཅ་
 མོའི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་དང་། ཉིན་མོའི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས་བྱི་རོལ་གྱི་བཅའ་མཁའ་
 སྤྱིན་མེད་པ་ལ་མིག་གཉིས་བགྲད་ནས་ལྟ་བའི་ལྟ་སྤངས་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་བྱས་པས་རྒྱུད་དབུ་མར་མི་རྟོག་

པའི་སྒྲིབ་ཡང་མེད་དེ། མཚན་མོའི་ནལ་འབྱོར་སྒྲིབ་པའི་ཚེ་ལྟ་སྒྲངས་དང་སེམས་ཀྱི་འཛིག་ཚུལ་གོང་
 ཏུ་བཤད་པ་ལྟར་བས་རྒྱུད་དབུ་མར་རྒྱུད་ནས་མཚན་རྟགས་རྣམས་ཤར་བ་ཡིན་ལ། མཚན་མོའི་
 རྣལ་འབྱོར་མཐར་ཕྱིན་ནས་ཉིན་མོའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་འཇུག་པ་ཡིན་པས་དེ་ལ་འཇུག་པའི་ཚེ་རྒྱུད་དབུ་
 མར་འཇུག་པ་ལ་ལེགས་པར་བྱང་ཡོད་པའི་གཞན་གྱིས་སེམས་ཀྱི་འཛིག་ཚུལ་མཚན་མོའི་རྣལ་འབྱོར་
 ཀྱི་སྐབས་ལྟར་བས་ཏེ་ལྟ་སྒྲངས་ཀྱིས་ཕྱི་རོལ་གྱི་ནམ་མཁའ་སྤྲིན་མེད་པ་ལ་མིག་བགྲད་ནས་ལྟ་བའི་
 ལྟ་སྒྲངས་བས་ཏེ་ཉིན་མོའི་རྣལ་འབྱོར་བསྒྲུབས་པས་ཐོག་མར་མཚན་རྟགས་ལྟར་ཏུ་འཆར་ཞིང་། དེ་
 རྣམ་མཚན་རྟགས་ཀྱི་མཐའི་ནམ་མཁའ་སྤྲིན་མེད་པ་ལྟར་སྒྲུང་བ་ལ་མེ་འབར་བ་ལྟ་བུ་སོགས་ཉིན་
 རྟགས་འཆར་བ་ཡིན་ནོ།།

དེ་ཡང་ལྟ་སྒྲངས་ནི་དབང་པོའི་སྒྲོ་ནས་འཇུག་པའི་རྒྱུད་རྣམས་རངས་པའི་ཕྱིར་ཏུ་བྱེད་པ་
 ཡིན་ཞིང་མིག་འབྱེད་འཇུགས་དང་སྒྲུལ་སྒྲོད་མེད་པར་^{༡༩} ཕྱི་རོལ་གྱི་ནམ་མཁའ་ལ་བགྲད་ནས་ལྟ་
 བའི་ལྟ་སྒྲངས་ཀྱིས་ཀྱང་བྱ་བ་དེ་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །སོར་སྤྱད་རྗེ་རིན་པོ་ཆེའི་དགོངས་པ་ལྟར་འཆད་
 བ་ལ་རྒྱུད་དང་འགྲེལ་ཚིག་འདིའི་འཆད་ཚུལ་གིན་ཏུ་གཤམ་ཆེ་བར་སྒྲུང་བ་ལ་དགོངས་པ་འགྲེལ་བ་པོ་
 གཞན་རྣམས་ནི་ཅི་ཡང་མི་གསུང་ལ། བདག་ནི་རྣམ་དཔྱོད་ཉམ་རྒྱུད་ཞིང་སྒྲུངས་པའི་སྒྲོ་བས་དམན་ནའང་
 ཆེ་ལོང་ཏུ་བཤད་པ་འདི་ལ་དཔྱོད་ལྡན་རྣམས་ཀྱིས་ལེགས་པར་བརྟག་པར་མཛད་ཏུ་གསོལ་ལོ།།

ལྟ་བ་དེ་ལྟར་བསྒྲུབས་པས་ཉམས་རྟོགས་སྒྱེ་ཚུལ་གྱི་ངེས་པ་ནི་ཡེ་ལའི་བརྒྱ་བཙུ་བ་ལ་ལས།
 འབར་བ་དང་ནི་སྒྲ་བ་ཉི་མ་དོ་རྗེ་རྣམས་དང་མཚོག་གི་ཆ་དང་ཐིག་ལེ་མཐོང་བར་འགྱུར། །དེ་ཡི་
 དབུས་སུ་སངས་རྒྱུས་གཟུགས་ནི་ཡུལ་དང་རྣམ་པར་བྲལ་བ་ཏུ་མ་ལོངས་སྒྲོད་རྫོགས་པའི་སྒྲ། །ནམ་
 མཁའ་རྒྱ་འཛིན་བྲལ་བ་དག་ལ་རྣལ་འབྱོར་པ་ཡིས་བགྲད་པའི་མིག་གིས་བལྟ་བར་བྱ་བ་སྟེ། །རེ་ཁྱ་
 བཀ་པོ་དྲི་མེད་འོད་ཟེར་འཕྲོ་བ་ཏུ་ས་ཀྱི་རྩལ་མཐོང་བར་གྱུར་གྱི་བར་ཏུ་འོ།^{༢༠} །ཞེས་དང་། དེའི་
 འགྲེལ་པར། དེ་ནས་སྤྲིན་མེད་པའི་ནམ་མཁའ་ལ་བལྟ་སྟེ་ནམ་མཁའ་དེ་ལས་ཀྱང་ཉིན་མོའི་རྣལ་
 འབྱོར་གྱི་ནམ་མཁའ་ལས་བྱུང་རང་བྱུང་བ། །ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་མེ་པོ་ཆེ་ཞེས་པ་འབར་བ་མཐོང་སྟེ་

སྒྲིན་མེད་པའི་ནམ་མཁའ་ལའོ། །དེ་བཞིན་དུ་འོད་ཆེན་ནམ་པར་སྒྲུང་བར་བྱེད། །ཡེ་ཤེས་སྒྲུང་བ་ལམ་
མེ་བའི་རྒྱ་བ་སྒྲུང་བའོ། །འགྲོ་བའི་མར་མེ་མི་ཉི་མའོ། །ཡེ་ཤེས་སྒྲོན་ནི་དོ་རྩེ་སྟེ་སྒྲུ་གཅན་ནོ། །གཟི་
བརྒྱུད་ཆེན་པོ་འོད་གསལ་བའི་སྟོག་སྟེ་མཆོག་གི་ཆའོ། །སྒྲགས་མཆོག་མངའ་བདག་རིག་སྒྲགས་
རྒྱལ་ནི་ཐིག་ལའོ། །དེ་ལྟར་མཆོན་མ་ནམ་པ་བཅུ་སྟེ་འདུ་ས་པ་ལ་སོགས་པ་ལས་མཆོན་མོའི་ནལ་
འབྱོར་དང་མཆོན་ཡང་དག་པར་རྫོང་བ་ལས་ཉིན་མོའི་ནལ་འབྱོར་གྱིས་བཅོམ་ལྷན་འདས་གྱིས་
གསུངས་སོ། །དེ་ནས་གསང་སྒྲགས་རྒྱལ་པོ་དོན་ཆེན་བྱེད་ཅེས་བའི་བྲམ་པ་དང་སྒྲམ་པ་ལ་སོགས་པ་
ནམ་པ་ཐམས་ཅད་པའི་གཞུགས་མཐོང་བའོ། །དེའི་དབུས་སུ་སྟེ་ཐིག་ལའི་དབུས་སུ་སངས་རྒྱས་
གཞུགས་ནི་རྣམ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་བཏགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཡུལ་དང་ནམ་པར་བྲལ་བ་དུ་མ་ཡོངས་
སྟོང་རྫོགས་པའི་སྒྲུའོ་^{༡༥} ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། ཉི་མ་སོ་སོར་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ་ཐིག་ལའི་དབུས་
སུ་རེ་སྒྲགས་པོ་སྒྲུའི་ཆད་ཅམ་དེ་མེད་འོད་ཟེར་འབྲོ་བ་དུས་གྱི་རྩ་ཞེས་པ་ཨ་མ་རྒྱ་རྒྱུ་རྒྱུ་ལ་མཐོང་བར་གྱུར་
གྱི་བར་དུའོ་^{༡༦} ཞེས་གསུངས་པ་ནམས་གྱིས་ཉིན་རྟགས་དུག་དང་། རྟགས་བཅུ་རྫོགས་པའི་མཐར་
འབྱུང་བའི་རྟགས་ནམས་ཀྱང་བསྟན་ཏོ། །

དེ་བཞིན་དུ་སྟོང་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། འདིར་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་མེ་པོ་ཆེ་ཞེས་པ་འབར་བ་ལྟར་
སྒྲུང་བའོ། །འོད་ཆེན་ནམ་པར་སྒྲུང་བར་བྱེད་ཅེས་པ་རྒྱ་བ་ལྟར་སྒྲུང་བའོ། །དེ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་སྒྲུང་བ་
ལམ་མེ་བ་ཞེས་པའོ། །འགྲོ་བའི་མར་མེ་ཞེས་པ་ཉི་མ་ལྟར་སྒྲུང་བའོ། །ཡེ་ཤེས་སྒྲོན་མ་ཞེས་པ་སྒྲུ་
གཅན་ལྟར་སྒྲུང་བའོ། །གཟི་བརྒྱུད་ཆེན་པོ་འོད་གསལ་བ་ཞེས་པ་སྟོག་ལྟར་སྒྲུང་བའོ། །རིག་པའི་
རྒྱལ་མཆོག་སྒྲགས་དབང་པོ་ཞེས་པ་ཐིག་ལེ་ལྟར་སྒྲུང་བའོ། །ཁ་དོག་སྟོན་པོ་རྒྱ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་
ནམ་པའོ། །གསང་སྒྲགས་རྒྱལ་པོ་དོན་ཆེན་བྱེད། །ཅེས་པ་ཁམས་གསུམ་པའི་རང་བཞིན་གྱི་སྒྲུང་བའི་
ནམ་པ་ཐམས་ཅད་སྒྲུ་མ་དང་མི་ལམ་དང་བྲལ་བ་ལྟ་བུར་སོ་སོར་སྟུང་བས་མིག་གི་དབང་པོའི་བྱེད་
བས་ནལ་འབྱོར་བས་མཐོང་བར་འབྱུང་རོ།^{༡༧} ཞེས་གསུངས་ཏེ། འགྲེལ་བ་གཉིས་ཀས་ཉིན་རྟགས་
དུག་དང་། དེ་དག་གི་མཐར་འབྱུང་བའི་རྟགས་ནམས་མཆོན་རྫོང་གྱིས་དགོངས་པའི་སྟངས་གཞན་གྱིས་
གསུངས་པ་ནམས་གྱི་དོན་གསལ་བར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལྟར་ན་མཚན་མོའི་རྣལ་འབྱོར་མཐར་ཕྱིན་པའི་རྗེས་སུ་གོང་དུ་བཤད་པའི་ཉིན་མོའི་རྣལ་
 འབྱོར་སྒོམ་པའི་གནས་དེར་ལུས་གནད་དང་དམིགས་པ་ལ་སེམས་ཀྱི་འཛོགས་ཚུལ་མཚན་མོའི་རྣལ་
 འབྱོར་གྱི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་ལྟར་བྱས། མིག་གི་ལྟ་སྒྲུངས་གཉིས་པོ་གང་ཡང་རུང་བ་བྱས་ཏེ་བསྒོམས་
 པ་ལས་དུ་བ་ནས་སྤྱིན་མེད་པའི་ནམ་མཁའ་ལྟར་སྒྲུང་བའི་བར་རྣམས་སྤྱར་པོར་འབྱུང་ལ། དེའི་རྗེས་
 སུ་ནམ་མཁའ་ལྟར་སྒྲུང་བའི་ནམ་མཁའ་དེ་ཉིད་ལ་ཐོག་མར་མེ་འབར་བའི་རྣམ་པ་ལྟ་སྤྱད་དང་། དེའི་
 རྗེས་སུ་ལྷ་བ་ལྟ་སྤྱད་རྣམ་པ་དང་། དེའི་རྗེས་སུ་ཉི་མ་ལྟ་སྤྱད་རྣམ་པ་དང་། དེའི་རྗེས་སུ་སྐྱ་གཅན་ལྟ་
 སྤྱད་རྣམ་པ་ནག་ཁྲིམ་པ་ལ་མིག་མང་པོ་བྲ་ཆེམ་ཆེམ་པའི་རྣམ་པ་དང་། དེའི་རྗེས་སུ་མཚོག་གི་ཆ་སྟེ་
 མྱོག་དམར་འབྲུག་པ་ལྟ་སྤྱད་རྣམ་པ་དང་། དེའི་རྗེས་སུ་ཐིག་ལེ་ཐོན་པོ་ལྷུ་བའི་དགྱིལ་འཁོར་ལྟ་སྤྱད་
 ལྷུ་བ་པའི་རྣམ་པ་དང་། དེའི་རྗེས་སུ་བུམ་བ་དང་སྒྲུམ་བུ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་སྤྱོད་ཆོགས་པའི་གཟུགས་
 ཀྱི་རྣམ་པ་མཐོང་ངོ་། །དེ་དང་དུས་མཉམ་དུ་ཐིག་ལེ་ཐོན་པོ་ལྷུ་བ་པོ་དེའི་དབུས་སུ་རེ་བྲ་ནག་པོ་སྤྱའི་
 ཚན་ཅམ་དྲི་མེད་འོད་ཟེར་འཕྲོ་བ་དང་རེ་བྲ་ལ་ཡང་ཡོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྤྱོད་རྗེ་སེམས་དཔའ་ཡང་
 ཡུམ་ཞལ་སྤྱོར་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་དང་དེའི་བདག་ཉིད་རྣམ་པ་སྤྱོད་ཆོགས་པའི་འཛིག་རྟེན་གསུམ་མཐོང་
 ཞིང་ཐིག་ལེ་རེ་བྲ་དང་བཅས་པ་དེ་རྣམས་ཀྱང་དུས་ཀྱི་རྩ་ཨ་ཤ་རྩུ་ཉིའི་ནང་དུ་མཐོང་བ་ཡིན་ནོ།།

དེ་ལྟར་ཡང་ཡོན་ཏན་གྱིས་འགོངས་པ་ལས། གཙུག་ཏྲོར་གྱི་གཟུགས་ནི་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་
 གཟུགས་སོ། །ཁམས་གསུམ་པ་ཞེས་པ་ནི་ཐིག་ལེ་ཆེན་པོའི་དབུས་སུ་རི་མོ་ནག་པོ་ལ་སོ་སོར་སྤྱར་བ་རྣམ་
 པ་སྤྱོད་ཆོགས་པ་འོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྤྱའི་བདག་ཉིད་འཛིག་རྟེན་གསུམ་མཐོང་བའོ།^{༡༡༥} །ཞེས་བཤད་
 པ་ནི་ཐིག་ལེའི་དབུས་སུ་རེ་བྲ་ནག་པོ་སྤྱའི་ཚན་ཅམ་དྲི་མེད་འོད་ཟེར་འཕྲོ་བ་དུས་ཀྱི་རྩ་ཞེས་པ་ཨ་ཤ་
 རྩུ་ཉིའི་ལ་མཐོང་བར་གྱུར་གྱི་བར་དུ་འོ་ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་དུ་བསམས་པས་སོ། །དེ་ཡང་གང་གིས་
 མཐོང་བ་ཡིན་སྟུམ་ན། ལྷ་རྩོལ་པའི་དབང་མདོར་^{༡༡༦} བསྟན་གྱི་འགྲེལ་པ་ལས། ནང་གི་ཡུལ་རྣམས་ལ་
 ཤའི་མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཤའི་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་རབ་དུ་
 འབྲུག་པ་ནང་དུ་སྤོང་བ་ཉིད་ལ་དམིགས་པས་བྲ་ཕབ་པའི་གཞོན་ནུ་རྣམས་མེ་འོང་ལ་མཐོང་བ་ལྟར་སྤོང་
 པ་མ་བཅུགས་པ་ལ་བཅུགས་པའི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་མཐོང་བ་ནི་སོ་སོར་སྤྱད་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་

བརྗོད་དོ།^{༡༥༩} །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སོར་སྤྱད་ཀྱི་དམིགས་པ་བསྐྱོམས་པས་ད་ལྟར་གྱི་མིག་དབང་
འདི་ལས་གཞན་པའི་ཤེད་མིག་གི་དབང་པོ་ཞིག་འགྲུབ་ལ། མིག་དབང་དེ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེད་མིག་གི་
དབང་ཤེས་གིས་མཐོང་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་སྤྱིར་ཤེད་མིག་ཤེས་གིས་ཡུལ་རི་ཅམ་མཐོང་བ་ནི་ཡོན་
ཏན་གྱིས་འགོངས་པ་ལས། ཤེད་མིག་གིས་ནི་དབག་ཆད་བསྐྱེད་པར་དུ་ཆོད་པའི་དངོས་པོ་མཐོང་
བ་སྟེ་^{༡༦༠} །ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །འོ་ན་ལྟའི་མིག་དང་ཁྱད་པར་ཅི་ཡོད་སྟུང་ན། དེ་ཉིད་ལས། ལྟའི་
མིག་གིས་ནི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་མཐའ་ཡས་པའི་བར་དུ་ཆོད་པའི་སྤྲ་མོད་དང་ཅིག་ཤོས་ཀྱི་གཞུགས་
མཐོང་བས་སོ།^{༡༦༡} །ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་ཅིང་གོང་དུ་སྟོན་འགྲེལ་བྱངས་པར་ལྟའི་
མིག་ཅས་གསུངས་པ་ཡང་ཤེད་མིག་ལ་གོ་བར་བྱ་དགོས་སོ།།

དེ་ཡང་སྟོང་གཞུགས་དེ་དག་གི་ངོ་བོ་ནི་སྤྱིར་མེད་པའི་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུའི་སྟོང་སང་གི་ཡུལ་
སྤང་ཅན་གཏུག་མ་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་དེའི་གཞུགས་བརྟན་རྒྱལ་སྤྲ་པའི་གྱི་རྩེས་དང་བྲལ་བ་སྟོས་
མ་བཅགས་པར་རང་དབང་དུ་ཤར་བའི་དུ་སོགས་ཀྱི་སྤང་བའམ་ནམ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་རྒྱད་
འགྲེལ་ཆེན་དང་བཅས་པ་ལས། སྟོང་པ་ལས་ནི་དུ་བ་སྤྱི་ག་རྒྱ་ཞེས་སོགས་དུ་མ་ཞིག་གསུངས་པ་ནམས་
ཀྱི་སྟོང་པ་ལས་ནི་ཞེས་པའི་སྟོང་པ་ནི་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་ཀྱི་རྣམ་པ་སྟོང་སང་དེ་ལ་བྱས་ནས། དེ་
ལས་དེའི་གཞུགས་བརྟན་གྱི་སྟོང་གཞུགས་རྣམས་འབྱུང་བ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ།^{༡༦༢} རྒྱད་འགྲེལ་
དང་དགོངས་པ་མཐུན་པར་བདེ་མཆོག་སྟོན་འགྲེལ་ལས། བད་དུ་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་དམིགས་པས་སྟོང་པ་
ལ་མ་བཅགས་པའི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་མཐོང་བ་ནི་སྤྲ་པའི་པས་སེ་ཡོང་ལ་གཞིན་ཏུ་མས་གཞུགས་
མཐོང་བ་ལྟར་ཁམས་གསུམ་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཞུགས་བརྟན་མཐོང་བ་ལས་སོ་སོར་སྤྱད་པའི་ཡན་
ལག་ཏུ་བརྗོད་དོ།^{༡༦༣} །ཞེས་ནང་དུ་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་ཀྱི་རྣམ་པ་སྟོང་དུ་བ་ལ་དམིགས་པ་ལས་
སྟོང་གཞུགས་མཐོང་བར་གསུངས་པ་དང་། གཞན་ཡང་རང་གི་ལྟ་བའི་འདོད་པ་མདོར་བསྟན་པ་ལས།
ཡོད་དང་མེད་ལས་རྣམ་པར་འདས། །ཟག་པ་མེད་པའི་སྟོན་ཞིག་དང་། །ཟབ་མོད་ནི་དམིགས་པ་མེད། །ཡིད་
ཆེས་དོན་ཅན་བསྐྱོམ་པར་བྱ། དང་པོ་སྤྱི་ག་རྒྱ་རྣམ་པ་སྟེ།^{༡༦༤} །ཞེས་སོགས་གསུངས་ཤིང་། དེའི་དོན་
ནི་ཡུལ་ཡོད་པ་དང་མེད་པར་འཛིན་པའི་གཉིས་སྤང་ལས་རྣམ་པར་འདས་པའི་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་

ཟག་པ་མངོན་གྱུར་དུ་མེད་པའི་སྒྲོ་ནི་གང་ཡིན་པའི་ཟབ་མོ་དེ་ལ་ནི་དམིགས་པ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་ཞིང་།
དེ་ལྟ་བུའི་དམིགས་མེད་དེ་ནི་ཡིད་ཆེས་པའི་དོན་དུ་བ་སོགས་འཆར་བ་ཡིན་པས་དམིགས་མེད་དེ་
བསྒྲོམ་པར་བྱ་ཞེས་པའོ།།

དེ་བཞིན་དུ་རྒྱ་རོ་པའི་དབང་མདོར་བསྟན་གྱི་འགྲེལ་པར་གསལ་བར་གསུངས་ཏེ། འགྲེལ་
པ་དེ་ཉིད་ལས། གཟུང་བ་དང་འཛིན་པ་དང་བྲལ་བའི་རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲོ་ནི་ཤེས་རབ་སྟེ་
དེའི་གཟུགས་བརྟན་ནི་ནལ་འཕྱོར་པ་ལ་མངོན་སུམ་དུ་སྤྲང་བའོ།^{༡༥} །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། ཁམས་
ལའི་མདོར་བསྟན་དང་པོ་ལས་གྱུར་། དེ་བཞིན་སེམས་ཀྱི་འོད་གསལ་རྟོག་པ་ཡི། །སྒྲོམ་པའི་ཐབས་
ནམས་དག་གིས་མི་མཐོང་སྟེ། །དེ་ཉིད་དུ་འདི་རྒྱུང་མ་དག་དང་ནི། །རོ་མ་གཅིག་དུ་སྒྱུར་བས་མཐོང་
བར་འགྱུར།^{༡༦} །ཞེས་བསྟུན་རིམ་གྱི་རྟོག་པའི་སྒྲོམ་པའི་ཐབས་ནམས་ཀྱིས་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་མི་
མཐོང་སྟེ། འོ་ན་ཐབས་གང་གིས་མཐོང་སྟེ་མ་ན། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་སེམས་ཀྱི་འོད་གསལ་འདི་ནི་རྩ་རྒྱུང་མ་
དང་རོ་མ་དག་ལ་རྒྱ་བའི་རྒྱུང་དབྱེ་མར་གཅིག་དུ་སྒྱུར་བས་མཐོང་བར་འགྱུར་བར་བཤད་དོ། །དེ་ཡང་
འགྲེལ་ཆོག་འདི་ལ་སོགས་པ་ནམས་ཀྱིས་རྒྱུང་དབྱེ་མར་རྒྱུད་པས་སེམས་ཀྱི་འོད་གསལ་མཐོང་བར་
བཤད་ཅིང་། གོང་དུ་བྲངས་པ་ལྟར་གྱི་འགྲེལ་ཆོག་མང་པོ་ཞིག་གིས་རྒྱུང་དབྱེ་མར་རྒྱུད་པ་ལས་དུ་
སོགས་ཀྱི་སྟོང་གཟུགས་ནམས་མཐོང་བར་གསུངས་པ་ནམས་ཀྱི་དོན་ཤེས་པར་བྱའོ།།

དེ་ལྟར་ན་དུ་སོགས་ཀྱི་སྟོང་གཟུགས་འོད་གསལ་དེའི་གཟུགས་བརྟན་དུ་འཆར་ཚུལ་ནི་སོར་
སྟུང་གྱི་སྐབས་འདིར་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་རྒྱུང་དབྱེ་མར་འཛུང་པའི་ཐབས་བསྒྲོམས་པས་དབུ་མར་
རྒྱུང་ཐོག་མར་ཞུགས་ཏེ་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་རྒྱུང་ཟད་ཉམས་སུ་སྟོང་བ་ལས་དེའི་གཟུགས་བརྟན་དུ་
བ་ལྟ་བུ་དང་། དེ་ནས་རིམ་པ་བཞིན་རྒྱུང་དབྱེ་མར་ཞུགས་པ་གས་རེ་ཆེར་སོང་བ་ལས་འོད་གསལ་གྱི་
སེམས་དེ་ཡང་རེ་གསལ་དུ་སོང་སྟེ་སེམས་དེའི་གཟུགས་བརྟན་སྒྲིག་རྒྱ་དང་མཁའ་སྤྲང་དང་སྒྲོན་མེ་ལྟ་
བུ་འབྱུང་སྟེ། དེའི་མཐར་སྒྲིན་དང་བྲལ་བའི་ནམ་མཁའ་སྟོང་སང་གི་ནམ་པ་འབའ་ཞིག་འབྱུང་ངོ་། །དེ་
ནས་མཚན་མོའི་རྣལ་འབྱོར་མཐར་ཕྱིན་ནས་ཉིན་མོའི་རྣལ་འབྱོར་བསྒྲོམས་པས་དུ་བ་ལྟ་བུ་ནས་ནམ་
མཁའ་སྟོང་སང་གི་བར་ཟུར་བར་ཤར་བའི་རྗེས་སུ་ནམ་མཁའ་སྟོང་སང་ལྟ་བུའི་རྣམ་པ་དེ་ཉིད་ལ་ཅེ་

གཅིག་ཏུ་བལྟས་ཏེ་བསྐྱོམས་པས་ཉིན་རྟགས་རྣམས་འཆར་བ་ཡིན་པས་འདི་དག་ནི་འགྲེལ་ཆེན་ལས།
འདིར་དབུ་མར་ཐོག་རབ་ཏུ་ཞུགས་པས་སྟོང་བ་ཁོ་ན་ལས་དུ་བ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་མ་མཐོང་
སྟོ།¹⁶² ཞེས་དང། དེ་ནས་སྤྱིན་མེད་པའི་ནམ་མཁའ་ལ་བལྟས་ཏེ་ནམ་མཁའ་དེ་ལས་ཀྱང་ཉིན་མོའི་
རྣལ་འབྱོར་གྱི་ནམ་མཁའ་ལས་བྱུང་རང་བྱུང་བ།¹⁶³ ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་
དབྱིས་ཐུན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་། དེ་ནས་སྤྱིན་མེད་པའི་ནམ་མཁའ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་བཤད་མ་ཐག་
པ་ལྟར་ཡིན་པ་ནི་བདེ་མཆོག་སྟོང་འགྲེལ་གྱིས་གསལ་བར་བཤད་པ་གོང་དུ་དྲངས་ཐོན་པ་ལྟར་ཤེས་
པར་བྱའོ།

སྒྲ་མ་སྒྲ་མ་དག་གིས་ནམ་མཁའ་ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱི་འཇམ་མཁའ་¹⁶⁴ ཉིད་ལ་
འཆད་པ་དང་། སྟོང་བ་ལས་ནི་དུ་བ་སྤྲིག་རྒྱ་ཞེས་སོགས་སྟོང་བ་ཟེར་བ་བྱུང་བ་རྣམས་རྣམ་མེད་ཀྱི་སྟོང་
ཉིད་དམ་དམིགས་མེད་འབང་ཞིག་ལ་འཆད་པར་མཛད་དེ། རྟོགས་དེ་ལ་ཡང་བསམ་པར་བྱ་བ་ནི་
ཡོད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་རང་བཞིན་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་འདི་མངོན་དུ་བྱུང་པའི་ཆོ། དེའི་གཞུགས་བརྟན་
དུ་སོགས་ཀྱི་སྟོང་གཞུགས་མེ་ལོང་ལ་བྱ་པ་པ་ལྟ་བུ་རྣམས་འཆར་ལ། དེ་ཡང་འཆི་བའི་གནས་སྐབས་
སུ་འཆི་བ་འོད་གསལ་མངོན་དུ་བྱུང་པའི་ཆོ་སྟོང་གཞུགས་རྣམས་འཆར་བའི་རྒྱལ་ནི་ནང་འཆད་པའི་
སྐབས་སུ་བཤད་ཐོན་པ་ལྟར་ཡིན་ཞིང་། ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་ནི་རྒྱུད་བརྟན་དུ་མར་ཞུགས་པ་ལས་གཞུག་
མ་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་མངོན་དུ་བྱུང་པའི་ཆོ་ཉི་མ་དང་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་བཞིན་དུ་སེམས་དེའི་
གཞུགས་བརྟན་གྱི་སྟོང་གཞུགས་བྱ་པ་པ་ལྟ་བུ་སྒྲ་ཆོགས་པ་ཞིག་འཆར་ལ། དེ་ལྟར་ཤར་བའི་སྟོང་
གཞུགས་རྣམས་ཇི་གསལ་དུ་སོང་བ་ལས་མཐར་སྐྱིབ་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་ཁམས་གསུམ་པའི་
ཤེས་བྱ་དངོས་པོ་མཐའ་ཡས་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་དུ་བྱུང་པ་ནི་འཁོར་ལོ་སྟེ་ཤེས་རབ་དང་། འོད་
གསལ་གྱི་སེམས་དེ་ཉིད་ཐུན་གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་མཆོག་ཏུ་མི་འགྱུར་པའི་ཤེས་པ་སྐྱིབ་པ་ཐམས་
ཅད་ཟད་པའི་རྒྱུར་བྱུར་པ་ནི་དུས་ཏེ་ཐབས་སོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ཤེས་བྱ་དང་ཤེས་པ་འཕམ་ཤེས་རབ་དང་
ཐབས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་གཅིག་པ་ཉིད་ཀྱི་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། མཆོག་མི་འགྱུར་གྱི་
འགྲེལ་ཆེན་ལས། བཅོམ་ལྷན་འདས་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཐབས་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་བདག་ཉིད་དེ་ཉིད་

ཤེས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་འབྲེལ་བས་གསུངས་ཏེ་འདིར་མཆོག་རྒྱ་མི་འགྱུར་བའི་ཤེས་པ་སྒྲིབ་པ་ཐམས་
ཅད་ཟད་པའི་རྒྱར་འགྱུར་བ་ནི་དུས་ཞེས་བརྗོད་དེ་ཐབས་སོ། །ཁམས་གསུམ་པའི་ཤེས་བྱ་དངོས་པོ་
མཐའ་ཡས་པའི་མཚན་ཉིད་ནི་འཁོར་ལོ་སྟེ་དེ་ཉིད་ནི་ཤེས་རབ་པོ། །ཤེས་པ་དང་ཤེས་བྱ་དེ་དག་
གཅིག་པ་ཉིད་ནི་དུས་འཁོར་རོ།^{༡༧} །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།

དེ་བཞིན་དུ་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་དང་དེའི་གཟུགས་བརྒྱན་དུ་སོགས་ཀྱི་སྟོང་གཟུགས་ཟུང་
འཇུག་རྒྱ་ཡོད་པའི་སྟོང་གཟུགས་རྣམས་ལ་དམིགས་ནས་ཅེ་གཅིག་རྒྱ་བསྐྱོམས་པས་སྒྲིབ་བྲལ་གྱི་
ཁམས་གསུམ་པའི་ཤེས་བྱ་མཐའ་ཡས་པར་འགྱུར་ཞིང་། འོད་གསལ་གྱི་སེམས་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་
བའི་ངོ་བོར་སྒྲིབ་པ་སྟོང་བ་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་རྒྱ་མཉམ་པར་བཞག་སྟེ་བསྐྱོམས་པས་མི་འགྱུར་བའི་
བདེ་ཆེན་སྟོང་བ་ཉིད་དང་དབྱེར་མེད་པའི་ཆོས་སྐྱུ་འགྱུབ་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱུ་དང་
སྒྲིབ་བྲལ་གྱི་ཤེས་བྱ་མཐའ་ཡས་པ་རྣམས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཟུང་དུ་འཇུག་པ་ཡིན་ཞིང་། དུ་སོགས་ཀྱི་
སྟོང་གཟུགས་དེ་དག་དང་ཁྱད་པར་དུ་ཡང་རེ་ཁྲ་ནག་པོ་སྒྲུབ་ཆད་ཅམ་གྱི་དབུས་སུ་ལོངས་སྟོང་ཐོགས་
པའི་སྐྱུ་དོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་ཡབ་ཡུམ་གྱི་རྣམ་པར་ཤར་བ་དེ་འབྲས་དུས་ཀྱི་སྟོང་གཟུགས་དུས་ཀྱི་འཁོར་
ལོ་ཡབ་ཡུམ་ཞལ་སྟོར་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་དེའི་བསྐྱབ་གཞི་དང་རིགས་འདྲའི་རྒྱ་ཡིན་ལ། དུ་སོགས་ཀྱི་སྟོང་
གཟུགས་འདི་དག་དང་ཁྱད་པར་དུ་ཡང་རྟགས་བརྩའི་མཐར་ཤར་བའི་བུམ་སྐྱམ་སོགས་ཁམས་གསུམ་
པའི་སྟོང་གཟུགས་བྲ་པལ་པ་ལྟ་བུ་ཤར་བ་འདི་རྣམས་སྒྲིབ་བྲལ་གྱི་སྟོང་གཟུགས་སྐྱ་ཆོགས་པ་རྣམས་
ཀྱི་བསྐྱབ་གཞི་ཡིན་པས་འདི་དག་ཅེ་གཅིག་རྒྱ་སྐྱོམ་པ་གཙོ་བོར་བྱ་དགོས་སོ།

འོན་ཀྱང་སོར་བསམ་གྱི་སྐྱབས་ལ་སོགས་པའི་སྟོང་གཟུགས་རྣམས་ཤེས་པ་ལ་དེ་དང་དེའི་
རྣམ་པ་གསལ་བར་ཤར་བ་མ་གཏོགས་གཟུགས་དེ་དང་དེའི་བྱ་བ་བྱེད་ཅུས་སུ་མེད་ཅིང་། འབྲས་དུས་
ཀྱི་སྟོང་གཟུགས་ཐམས་ཅད་ནི་གཟུགས་དང་མེ་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བ་བྱེད་ཅུས་སུ་ཡོད་པས་ཁྱད་པར་
ཆེ་སྟེ། བདེ་མཆོག་སྟོང་འབྲེལ་ལས། དེའི་བྱིར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་གསུང་ལས། དང་པོ་དུ་བ་ལ་
སོགས་པའི་མཚན་མ་ནི་སྐོམ་པའི་དུས་ན་རྟགས་སུ་འགྱུར་རོ། །ཁ་ཅིག་གྲུབ་པའི་དུས་ན་ཞེས་སྐྱ་བ་དེ་
རྣམས་ཐམས་ཅད་ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་དམ་བཅའ་བ་ཉམས་པར་བྱེད་པ་སྟེ། བསམ་པ་ཐམས་

ཅད་ཡོངས་སྤངས་ཏེ། ཉི་མ་གཅིག་ནི་ཡོངས་སུ་བརྟག་ཅེས་པའི་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་བཀའ་སྟེན་
འབྲིན་པའོ། བྱུང་པའི་དུས་ན་འཛིག་རྟེན་པའི་^{༡༧} དུ་བ་ལ་སོགས་པ་གང་ཞིག་སྟུ་མ་དང་མྱི་ལམ་ལྟ་
བུ་དེ་ནི་མཚན་མར་མི་འགྱུར་ཏེ་འདིར་དངོས་སུ་དུ་བ་དང་འབར་བ་ལ་སོགས་པ་ས་སྟེག་པའི་བྱ་བ་ལུས་
པའི་ཐྱིར་རོ། ཉེ་བཞིན་དུ་གྱུར་ཀྱུམ་དང་མེ་ཏོག་དང་རིན་པོ་ཆེ་དང་གསེར་གྱི་ཆར་ཡང་རོ། ཉེ་བཞིན་
ཡན་ལག་དུག་གི་རྒྱལ་འབྱོར་ལས་དུ་བ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་མར་འགྱུར་རོ།^{༡༨} ཞེས་གསུངས་ཤིང་།
འདིར་དངོས་སུ་དུ་བ་དང་ཞེས་པའི་འདིར་ཞེས་པ་ནི་བྱུང་པའི་དུས་འདིར་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པས་
གསལ་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།

གཞན་ཡང་འགྲེལ་ཆེན་འདི་དག་གིས་དུ་སོགས་ཀྱི་རྟགས་རྣམས་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་
པ་དང་། འདི་དག་མཐོང་བས་ཆོས་སྟུ་མཐོང་བ་ཡིན་པ་ཡང་བཀག་པ་ཡིན་ཏེ། འགྲེལ་བ་འདི་དག་
གིས་སོར་སྤྱད་ཀྱི་སྐབས་ཀྱི་སྟོང་གཟུགས་ལས་འབྲས་དུས་ཀྱི་སྐབས་ཀྱི་སྟོང་གཟུགས་བཟང་བར་སོང་
བར་བསྟན་ཅིང་། དོན་དམ་བདེན་པའི་རོ་བོ་བཟང་པོར་བསྐྱར་དུ་མེད་པའི་ཐྱིར་དང་། ཆོས་སྟུ་ཡིན་ན་
འབར་བ་སོགས་ཀྱི་དོན་བྱེད་ལུས་པ་འགལ་བའི་ཐྱིར་རོ། གཞན་ཡང་སྟོང་འགྲེལ་ལས། འདིར་རང་
བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སོ་སོར་སྤྱད་པ་ཀྱན་རྫོང་པ་སྟོང་པ་ཉིད་མཐོང་བའོ། མཚན་མ་ཞེས་
བྱ་བ་ནི་སྟོན་དང་དུ་བ་ལ་སོགས་པ་ལྟར་སྤང་བ་སྟེ་དེ་ཡང་སྟོན་མའི་མཐའ་ཐུག་པ་དང་པོ་མཐོང་
བའོ།^{༡༩} ཞེས་དུ་སོགས་ཀྱི་རྟགས་རྣམས་ཀྱན་རྫོང་པ་ཏུ་གསུངས་ཤིང་། ལྷ་རོ་པའི་དབང་མདོར་
བསྟན་གྱི་འགྲེལ་བ་ལས་གཞན་རྣམས་སྟོང་འགྲེལ་བཞིན་ལས། སོ་སོར་སྤྱད་པས་ཀྱན་རྫོང་པ་གྱི་
བདེན་པ་^{༢༠} ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྟོང་གཟུགས་རྣམས་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པ་བཀག་
པར་ཤེས་པར་མཛོད་ཅིག།

གཞན་ཡང་རྒྱུད་རྒྱུ་རྟེན་འཇུག་པའི་དམིགས་པ་མེད་པར་ཉིང་ཏེ་འཛིན་ཐུན་མོང་བ་རྒྱུད་པས་
ཀྱང་ལྷ་བ་འདྲ་བ་དང་ཉི་མ་འདྲ་བ་དང་རྫོ་རྩེ་འདྲ་བ་ལ་སོགས་པའི་རྟགས་འཆར་བ་ལང་གཤེགས་
ལས་གསུངས་པ་དང་།^{༢༡} རྒྱུད་རྒྱུ་རྟེན་འཇུག་པའི་དམིགས་པ་བསྐྱོམས་པས་རྒྱུ་རྟེན་རྒྱུད་མ་རྒྱུད་པའི་
གོང་དུ་ཡང་དུ་སོགས་ཀྱི་རྟགས་འཆར་བ་འོང་བས་དེ་གཉིས་ལ་སོར་སྤྱད་ཀྱི་རྟགས་མཚན་ཉིད་པར་མ་

མ་གྲུབ་ན་སྒྲིག་ས་ཆོག་བྱ་ཚུ་ལ།

[illegible]

མི་གཡོང་བར་གནས་ཤིང་ལག་པ་གཡས་པས་ཅེ་ལུ་རྒྱུང་ངམ་^{༡༠} གཉིད་ལོག་ཅ་གཉིས་བགས་ཀྱིས་
མནན་ཅིང་མི་གཡོང་བར་གནས་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ནས་ཡང་དུ་མི་དྲག་པ་ཅི་ཙམ་དུ་གངས་མང་
པར་བྱས་ལ་རོ་སྟོད་དང་སྒྱི་བོ་མིན་པ་དེ་ཙམ་དུ་བྱས་ན་ཅ་དབུ་མར་སྟོག་གི་རྒྱུང་རྒྱུ་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཤེས་
རབ་ཀྱི་པདྨར་གནས་པའི་རྩོམ་ལོ་རྩེ་ནང་དུ་རྒྱུད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ཐིག་ལེ་བཞི་མི་འཕོ་
བའི་འགོག་པའི་བདེ་བ་ཡིས་བརྒྱ་འཆར་ཡང་མི་ཤོད་པའི་རྒྱ་མཐུན་པའི་མི་འཛག་པའི་རྒྱ་དུ་ཅིག་མའི་
བདེ་བ་ལྟན་ཅིག་སྒྲིམ་པའི་སྒྱུ་འོ་དོན་བརྒྱབས་པས་མཐོང་བར་ཆོ་འདི་ལ་འགྱུར་རོ། །དེ་ནི་བཙན་
ཐབས་ཀྱི་སྒྱུར་བ་དང་པོའོ།^{༡༡} །ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་སྐབས་འདིར་གང་ཟག་གི་རིགས་འགའ་ཞིག་
གིས་སོར་སྤྱད་ཀྱི་དམིགས་པ་བསྐྱོམས་པས་དུ་སོགས་ཀྱི་རྟགས་ཤར་ཡང་རྒྱུང་དབུ་མར་མ་རྒྱུད་ན་
སྟོགས་ཆོག་འདི་བྱེད་པ་ཡིན་ལ།

དེའི་བྱེད་ཚུལ་ནི། དེ་ལ་རྣལ་འབྱོར་པས་ལུས་བསྐྱངས་ཏེ་ཞེས་པ་ནས་སྒྱི་བོ་མིན་པ་དེ་ཙམ་
དུ་བྱས་ན་ཞེས་པའི་བར་ཀྱིས་བསྟན་པ་ལྟར་ལུས་དྲང་པོར་བསྐྱང་བ་སོགས་ལུས་གནད་དང་ལྟ་ལྟངས་
སོར་སྤྱད་ཀྱི་སྐབས་ལྟར་བྱས་ནས་ལག་པ་གཡས་པའི་མཐེ་བོར་དང་སྤྱོད་ལག་གཉིས་ཀྱིས་ཅེ་ལུ་རྒྱུང་
ངམ་གཉིད་ལོག་གི་ཅ་གཡས་གཡོན་གཉིས་བགས་ཀྱིས་ཏེ་དལ་ལུས་མནན་ཅིང་སེམས་དམིགས་པ་
ལ་མི་གཡོང་བར་ཅེ་གཅིག་ཏུ་འཛོག་པའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ནས་ཡང་དུ་མི་དྲག་ཙམ་དུ་གངས་མང་པར་
བྱའོ། །དེ་ཡང་རིམ་རེ་བྱ་སྟེ་མ་ན། རོ་སྟོད་དང་སྒྱི་བོ་མིན་ཙམ་ཀྱི་བར་དུ་བྱའོ། །དེ་ལྟར་བྱས་ན་རྒྱུང་
ཅ་དབུ་མར་རྒྱུའོ། །དེ་ལྟར་རྒྱུས་པ་ཉིད་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་ཀྱིས་སེམས་ཐིག་ལེ་ལོ་རྩེ་ལུག་པ་ནས་འཛག་
པ་ཞིགས་ཏེ། ལྷག་རྒྱུད་དང་མཉམ་པར་སྒྱུར་བའི་ཆོ་ཤེས་རབ་མའི་པདྨར་གནས་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་རང་གི་
རྩོམ་ལོ་རྩེ་ནང་དུ་རྒྱུད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སང་མི་གཉིད་འཕྱག་བཞི་པའི་གནས་སྐབས་སྟེད་
པའི་ཐིག་ལེ་བཞི་ལོ་རྩེ་ལུག་པ་ནས་མི་འཕོ་ཞིང་འགོག་པའི་ཡས་བབས་ཀྱི་ལྟན་སྒྲིམ་ཀྱི་བདེ་བ་
ཡིས་བརྒྱུད་ཆར་ཡང་མི་ཤོད་པ་སྟེ་འགན་མི་^{༡༢} བཟོད་པའི་རྒྱ་མཐུན་པའི་མི་འཛག་པ་སྟེ་མི་འགྱུར་
པའི་རྒྱ་དུ་ཅིག་མའི་བདེ་བ་ལྟན་ཅིག་སྒྲིམ་པའི་སྒྱུ་འོ་དོན་སྟེ་རྒྱ་བརྒྱབས་པ་ཡིན་པས་ལྟན་སྒྲིམ་ཀྱི་བདེ་
བ་ཆེན་པོའི་སྒྱུ་མཐོང་བའི་ཆོས་ཆོ་འདི་ལ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་ཅ་དབུ་མར་སྟོག་གི་རྒྱུང་

རྒྱ་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་སློགས་ཆོག་འདིའི་བྱེད་ལས་དང་ཕན་ཡོན་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །
དེ་ལྟར་ན་སོར་སྤྱད་མཐར་ཕྱིན་པའི་སྐབས་སུ་བྱུག་རྒྱ་དང་སྟོམས་འཇུག་བྱེད་མི་བྱེད་རྗེ་ལྟར་ཡིན་ཡང་
རུང་སྟེ། བྱུག་རྒྱ་དང་སྟོམས་འཇུག་བྱེད་ནའང་ཁམས་བྱང་རྒྱུ་བ་ཀྱི་སེམས་དོ་རྗེ་ལོར་བྱ་ནས་མི་འཇག་
པའི་ལུས་པ་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ།།

ཡང་སློགས་ཆོག་སྐྱེ་མ་ལྟར་བྱས་པས་ཀྱང་རྒྱུ་དང་སྟོམས་མར་མ་རྒྱུད་པས་བདེ་བ་འདྲེན་པའི་
ཐབས་སྐྱས་པ་མིག་འབྱེད་ལས་བཤད་པ་ནི་དེ་ཉིད་ལས། ཡང་བཅན་ཐབས་ཀྱི་སྒྱུད་པ་གཉིས་པ་
བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། སྟོར་བ་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གཤམ་རབ་མ་དང་སྟོམས་པར་ཞུགས་གིང་མཉམ་པར་
འཇོག་པའི་ལུས་སུ་སྟོར་རྗེའི་བདག་ཉིད་ཐབས་ཀྱི་གསང་བའི་གནས་སྤྱར་སེལ་གྱི་སྒོ་གཡང་བའམ་
ལུས་ལ་བེར་བ་ལངས་པའི་སྐབས་དེ་ཉིད་དུ་དོ་རྗེ་ལོར་བྱའི་རྩ་བར་ལག་པ་གཡས་པས་མནན་ལ་ལུས་
མི་གཡོ་བར་སེམས་བདེ་བ་ལ་གཏད་ཅིང་ཡར་བྱང་བ་དང་། རྒྱ་ཞབས་ཀྱི་གཞིགས་པ་ལ་སྒྱུར་བ་དང་།
མིག་བབྱང་བ་དང་། རྒྱ་དང་པའི་མཐེ་བོར་ནང་དུ་བསྐྱམས་པ་དང་ཉིང་པ་བྱིར་བརྒྱངས་པས་གཤམ་རབ་
མ་དང་ཐབས་གཉིས་ཀ་ཡང་མི་འགྲུལ་མི་གཡོ་བར་བདེ་བ་ལ་སེམས་གཏད་ཅིང་གནས་པ་ནི་བཅན་
ཐབས་ཀྱི་སྒྱུར་བ་གཉིས་པའོ།¹⁴⁹ །ཞེས་གསུངས་པའོ།།

འགྲེལ་ཆོག་གཞན་རྣམས་གོ་སླ་ཞིང་། སྟོར་བ་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གཤམ་རབ་མ་ཞེས་པ་བྱུག་
རྒྱ་དང་། སྟོར་རྗེའི་བདག་ཉིད་ཐབས་ཞེས་པ་རྣལ་འབྱོར་པ་ལ་བྱའོ། །འདིའི་ལག་ལེན་ནི་སྒྲ་མའི་
གསུང་ལས་གཤམ་དགོས་སོ། །སྐྱས་པ་མིག་འབྱེད་ལས་བཤད་པ་འདི་དག་ནི་ལག་ལེན་ལ་མཁོ་བས་
བྱིས་པ་ཡིན་གྱི་རྒྱུད་འགྲེལ་གྱི་དགོངས་པ་ནི་སློག་ཚུལ་གྱི་སྐབས་སུ་བཤད་པར་བྱའོ། །ཆོས་རྗེ་སུའི་
འཕྲིད་ཡིག་ལས། སྟན་བརྒྱུད་ལས། སོ་སོར་སྤྱད་པའི་སློགས་པ་ནི། བྱེད་བཅིང་བྱ་ཏུ་བརྩམ་
པར་བྱ།¹⁵⁰ །ཞེས་པས་ལུས་གནད་དང་ལྟ་སྟངས་ཀྱི་བྱེད་པ་གནད་དུ་མ་སོང་བ་ཡིན་པས་ཉིན་བར་
སྤྱང་བ་ལ་ལུས་གནད་དང་ལྟ་སྟངས་བྱེད་ཏུ་བརྩལ་ལ་བྱུང་མ་བྱུང་བལྟས་ཏེ་མ་བྱུང་ན་ལེགས་པར་
བསྐྱབས་ལ་སྤར་ལྟར་སྒོམ་དུ་གཞུག་¹⁵¹ །ཅེས་གསུངས་ནས། ལུས་གནད་དང་ལྟ་སྟངས་མ་བྱུང་བ་
སྤར་འཆོས་པ་ཉིད་འདིའི་སློགས་ཆོག་ཏུ་སྟན་བརྒྱུད་དང་ཆོས་རྗེ་གཉིག་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་ནི་མི་

འཐད་དེ། སློག་ས་ཆོག་འདི་ནི་ལུ་ས་གནད་ལྟ་སྟངས་སོགས་ཇི་ལྟར་བཤད་པ་བཞིན་བྱས་ནས་
བསློམས་པས་ཀྱང་རྒྱུད་དུ་མར་མ་ཚུད་ན་བྱ་དགོས་པ་ཡིན་པས་དང་པོའི་སློམ་ཚུལ་སློབ་པ་སློག་ས་
ཆོག་ཏུ་མི་རུང་ངོ་། །ཞེས་རྗེ་ཡིན་པོ་ཆེ་གསུང་བ་ཤིན་ཏུ་ཐུགས་བདེན་ནོ།^{༡༥} །གཞན་ཡང་ལྷ་མ་ཁ་ཅིག་
ཟངས་ཚུས་བཀའ་བ་ལ་མིག་སྤྱིད་སྤྱིད་ཏུ་བལྟ། སྤྱིད་པ་དང་ནམ་མཁའ་ལ་བལྟས་པས་སྟོང་གཟུགས་
འཆར་ཞེས་སོགས་མང་པོ་ཞིག་འདིའི་སློག་ས་ཆོག་ཏུ་འཆད་པ་ནམས་ནི་ཡལ་མོ་ཆེ་སྟོང་གཟུགས་
འཆར་བའི་ཆེད་ཏུ་མཛད་པར་སྟངས་ལ། རྒྱུད་འགྲེལ་ལས་འདིར་སློག་ས་ཆོག་གསུངས་པ་ནི་སོར་སྟངས་ཀྱི་
སྐབས་འདིར་སྟོང་གཟུགས་ཤར་ཡང་རྒྱུད་དུ་མར་མ་ཚུད་པ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཡིན་པས་སོ།

སློམ་འཕྲོལ་གྱི་ཡང་རྣལ་འབྱོར་གོམས་སྟོབས་ཀྱིས་འཇུག་པར་བསྟན་པ།

ལྷ་པ་སློམ་འཕྲོལ་གྱི་ཡང་རྣལ་འབྱོར་གོམས་སྟོབས་ཀྱིས་འཇུག་པར་བསྟན་པ་ནི་ནང་ལའི་
གོ་བདུན་པ་ལས། རྣལ་འབྱོར་དབང་པོ་རྣལ་འབྱོར་མ་ཐོབ་རབ་ཏུ་གཡོ་བའི་ཡིད་ཀྱིས་གལ་ཏེ་གི་བར་
གྱུར་པ་ན། །དཔལ་ལྷན་མི་ཡི་འཇིག་རྟེན་ཏུ་ནི་རབ་མཆོག་ཐུབ་པའི་རིགས་སུ་རྣལ་འབྱོར་ལྟན་པར་
སྦྱོར་བར་འགྱུར། །སྟོན་གྱི་གོམས་པ་དེ་ཡིས་སྤྲེལ་ཡང་ཡེ་ཤེས་རྣལ་འབྱོར་ཡངས་པ་དག་ནི་ཀུན་ཏུ་འཛིན་
པར་འགྱུར། །ཡེ་ཤེས་ཐོབ་ནས་མི་ཟད་མཆོག་གི་གནས་སུ་རབ་འགོ་སྤྲེལ་ཡང་གང་དུ་འང་སྦྱོར་བ་ལྟན་
པ་མིན།^{༡༦} །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སོར་སྟངས་ལྟ་རྣལ་འབྱོར་སློམ་པའི་གང་ཟག་རྣལ་འབྱོར་གོང་མ་
རྣམས་མ་ཐོབ་པའི་བར་སྐབས་སུ་གི་བར་གྱུར་ན་ཡང་ཆོ་ཕྱི་མར་སྟགས་སྒྲུབ་པའི་རྟེན་སངས་རྒྱས་
དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རིགས་སུ་སྦྱོར་ཏེ་རྟེན་དེ་ལ་སྤར་གྱི་ལམ་གྱི་འཕྲོ་བསློམས་ནས་རྣམ་ཀུན་
མཆོག་ལྷན་གྱི་སྟོང་གཟུགས་དང་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་དབྱེར་མེད་པའི་མཐར་ཐུག་གི་གོ་
འཕང་ཐོབ་པར་འགྱུར་ངོ་།

བཞི་པ་ཆད་མ་གང་ཡིན་པ་ནི། རྗེ་རྗེ་སྤྱིད་འགྲེལ་ལས་དབང་པོའི་མཛོན་སུམ་གྱི་ཆད་

མར་༡༥༥ གསུངས་པ་ལྟར་གཤིལ་གྱི་དབང་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་གཤིལ་གྱི་དབང་པོའི་རྣམ་པར་
 ཤེས་པས་དུ་སོགས་ཀྱི་སྟོང་གཟུགས་གསལ་བར་མཐོང་ཞིང་མི་སྒྲིབ་པས་ན་དབང་པོའི་མཛོན་སྒྲུལ་ཚད་
 མའོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྒྲུབ་པ་མིག་འབྱེད་ལས། འདིར་དང་པོར་རང་གི་སེམས་ཀྱི་སྣང་བ་ནི་དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པའི་གཤིལ་གྱིས་དཔག་ཚད་སྟོང་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་ལྟའི་སྒྲུབ་རྣམ་པར་
 དག་པས་དཔག་ཚད་ཉིས་སྟོང་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྒྲུབ་རྣམ་པར་དག་
 པས་གཞན་གྱི་སེམས་ཤེས་པ་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་ཡང་དག་པར་སྟེད་པར་སྒྲུབ་ལྟ་
 བཅོམ་ལྟན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་སོ། །དེ་རྣམས་ཀྱང་འདི་ལྟ་སྟེ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་གཤིལ་སྒྲུབ་དང་། ལྟའི་
 སྒྲུབ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྒྲུབ་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་སྒྲུབ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲུབ་རྣམས་རྣལ་འབྱོར་པའི་
 སེམས་ཨ་བརྩུ་ཏྱིར་བཅུད་ཅིང་བསྒྲོམས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ནས་ཐམས་ཅད་
 མཁྱེན་པས་མ་གཟིགས་པ་དང་མི་མཁྱེན་པ་རྩུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་འདིར་དང་
 པོར་ཞེས་པ་ནས། དཔག་ཚད་སྟོང་མཐོང་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་སོར་སྟེད་ཀྱི་སྒྲུབ་ཀྱི་སྟོང་གཟུགས་
 གཤིལ་གྱིས་མཐོང་བར་བསྟན། དེ་བཞིན་དུ་ཞེས་པ་ནས་གསུངས་སོ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་སྒྲུབ་
 བྱི་མ་བཞིས་ལམ་གྱི་གནས་སྒྲུབ་སོང་མ་གོང་མར་སྟོང་གཟུགས་མཐོང་ཚུལ་དང་སྒྲུབ་ལྟ་མདོ་སྟོགས་
 བས་གསུངས་པའི་ཁུངས་བསྟན། དེ་རྣམས་ཀྱང་ཞེས་པ་ནས་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་
 སྒྲུབ་ལྟ་རྩུང་སེམས་ཅན་དབུ་མར་བཅུད་ཅིང་བསྒྲོམས་པ་ལས་འབྱུང་བར་བསྟན། དེ་ནས་ཞེས་པ་ནས་
 མེད་དོ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་སྒྲུབ་ལྟ་མཐར་ཕྱིན་པའི་གནས་སྒྲུབ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མ་
 གཟིགས་པ་དང་མི་མཁྱེན་པ་མེད་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།

སྒྲུབ་པ་མིག་འབྱེད་ལས་འདི་ལྟར་གསུངས་པ་རྣམས་ནི་ཡེ་ལའི་བརྒྱ་བཅུ་དགུ་པའི་འགྲེལ་
 ཆེན་ལས། འདིར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གཤིལ་གྱིས་དང་པོར་རང་གི་སེམས་ཀྱི་སྣང་བ་མཐོང་
 ཞིང་ལྟ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲུབ་ཀྱིས་གཞན་གྱི་སེམས་ཤེས་པ་མཐོང་སྟེ་དེས་ན་ཆོས་ཡང་དག་པར་སྟེད་པ་
 ལས། བཅོམ་ལྟན་འདས་ཀྱི་སྒྲུབ་ལྟ་ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་རིམ་པས་གཤིལ་སྒྲུབ་དང་ལྟའི་སྒྲུབ་དང་
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྒྲུབ་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྒྲུབ་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲུབ་ནི་བསྒྲོམས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་འབྱུང་

བར་འགྱུར་རོ།^{༡༩༠} །ཞེས་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་ལྟར་བཞོད་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་སྟོན་འགྲེལ་དང་
བུ་རོ་བའི་དབང་མདོར་བསྟན་གྱི་འགྲེལ་པ་ལས་བཤད་པ་ནི་གོང་དུ་བྲངས་ཟིན་པ་ལྟར་གསུངས་པར་བྱའོ། །

ལྷ་པ་དག་དབྱེ་ནི། ཡེ་གེས་གྱི་ཕུང་པོའི་ཆོས་གྱི་སྡེ་ཆོན་ཡེ་གེས་གྱི་ཕུང་པོ་དང་ཁམས་ལ་
སོགས་པ་དུག་སོར་སྟེང་གྱི་ནུམ་པར་དག་བྱ་དང་། སོར་སྟེང་ནི་དེ་དག་དག་བྱེད་དོ་རྗེ་སེམས་པའི་
རིགས་སོ། །དབྱེ་བ་ནི་དུ་སོགས་གྱི་རྟགས་བཅུ་ལྟེ། དེ་ལྟར་ཡང་སྐབ་ལའི་བརྒྱ་བཙོ་ལྷ་པ་ལས། སོ་
སོར་སྟེང་པ་རྒྱལ་བའི་དབང་པོར་འགྱུར་ཞིང་ནུམ་པ་བཅུ་ལྟེ།^{༡༩༡} ཞེས་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདིར་
དང་པོའི་ལས་ལ་སོ་སོར་སྟེང་པ་ནི་རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་ཞེས་པ་ཡེ་གེས་གྱི་ཕུང་པོའོ། དེ་ཡང་མཆོན་
པའི་དབྱེ་བས་ནུམ་པ་བཅུ་ལྟེ། དུ་བ་དང་སྟིག་རྒྱ་དང་མེ་ཁྲིར་དང་མར་མེ་ལྟར་འབར་བ་དང་ཁྲ་བ་
དང་ཉི་མ་དང་སྐྱ་གཅན་དང་ཆ་ཤས་དང་ཐིག་ལེ་མཐོང་བའི་དབྱེ་བས་མ་བཟགས་པ་ཡེ་གེས་གྱི་
ཕུང་པོའོ།^{༡༩༢} །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །འོ་ན་ཡེ་གེས་གྱི་ཕུང་པོའི་ཆོས་དུག་པོ་གང་ཡིན་སྟུམ་
ན། དེ་དག་ནི་ཡེ་གེས་གྱི་ཕུང་པོ་དང་། ཡེ་གེས་གྱི་ཁམས་དང་། ཡིད་དང་། སྐྱ་དང་། མཆོག་
གི་དབང་པོ་དང་། དི་ཆུ་འཛག་པ་དང་དུག་གོ་ །དུག་པོ་འདི་རྗེ་རྗེ་སེམས་དཔའི་རིགས་གྱི་ལམ་ནུམས་
གྱི་སྦྱང་གཞི་དང་། དེ་དུག་སྦྱངས་པ་ལས་ཆོས་དུག་པོ་འདི་ནུམས་སྒྱིབ་པ་མེད་པ་ཉིད་དང་། རོ་མཉམ་པ་
ཉིད་དང་། གཅིག་ཏུ་འབྲས་པར་གྱུར་པ་ཉིད་དུ་བྱེད་པའོ། །དེ་ཡང་རྗེ་རྗེ་སེམས་དཔའི་རིགས་ཐམས་ཅད་
གྱི་ཁབ་བྱེད་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་སོར་སྟེང་གྱི་ལམ་འོག་མ་ཐམས་ཅད་གྱི་ཁབ་བྱེད་དུ་གསུངས་པར་བྱའོ། །

དུག་པ་འབྲས་བུ་ལ་གནས་སྐབས་གྱི་འབྲས་བུ་དང་མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་བུ་གཉིས་ལས།
དང་པོ་ནི་སྐབ་ལའི་བརྒྱ་བཙོ་བརྒྱད་པ་ལས། སོ་སོར་སྟེང་པས་རྒྱལ་འབྱོར་པ་ནི་ཡུལ་དང་རྒྱམ་པར་
བྲལ་བ་སྟགས་རྒྱམས་ཀྱང་གྱིས་བྱིན་གྱིས་རྫོབ།^{༡༩༣} །ཅེས་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདིར་གང་གི་ཆོ་
སོ་སོར་སྟེང་པས་གཞུགས་བརྟན་པར་གྱུར་པའི་རྒྱལ་འབྱོར་པ་རྒྱམ་པར་དག་པར་གྱུར་པ་དེའི་ཆོ་
སྟགས་རྒྱམས་ཀྱང་གྱིས་བྱིན་གྱིས་རྫོབ་པར་འགྱུར་ཏེ་ཆོག་གིས་མཆོག་སྒྱིབ་པ་ལ་སོགས་པ་སྒྱིབ་པར་

འགྲུང་རོ།^{༡༩} །ཞེས་དང་། གསང་བ་འདུས་པ་ལས། སོ་སོར་སྤྱད་པས་སྟོ་མས་ཞུགས་པ། །སྤྲུགས་
 རྣམས་ཀྱིས་བྱིན་བྱིས་རྫོབ།^{༢༠} །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་སོར་སྤྱད་མཐར་བྱིན་པའི་ནལ་འབྱོར་པས་
 སྤྲུགས་ཐམས་ཅད་བྱིན་བྱིས་རྫོབ་པས་ཆོག་གིས་མཆོག་སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་འགྲུབ་པ་སྟེ། དཔེར་ན་
 དུག་མེད་པར་གྱུར་ཅིག་^{༢༡} ཅེས་བརྗོད་པས་དུག་མེད་པར་བྱེད་ཀྱིས་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་
 མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་ལུན་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡུང་དོའི་སྟེ་ཆོན་གྱི་ཆོས་དུག་སྒྲིབ་བྲལ་དུ་དག་པ་དོན་རྗེ་སེམས་དཔལ་
 དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་དུག་ཆོན་གཅིག་འགྲུབ་པའོ།

གཉིས་པ་གྲུབ་ཟིན་བརྟན་པར་བྱེད་པ་བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་ལག་བཤད་པ།

གཉིས་པ་གྲུབ་ཟིན་བརྟན་པར་བྱེད་པ་བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་ལག་ལ་དུག །བསམ་གཏན་
 གྱི་མཆོན་དོན་དང་། བསྐྱོམ་པའི་དུས་འཆོམས་དང་། རི་ལྟར་སྐྱོམ་པའི་ཚུལ་དང་། ཆད་མ་གང་ཡིན་
 པ་དང་། དག་དབྱེ་དང་། འབྲས་ལུའོ།

དང་པོ་ནི་སྟོང་གཟུགས་ལ་སེམས་ཅེ་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པས་ན་བསམ་གཏན་ཞེས་བྱ་སྟེ། གྲུབ་
 ལའི་བརྒྱ་བཙོ་ལྟ་པའི་འབྲེལ་ཆེན་ལས། ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་བཅུ་པོ་རྣམས་གཅིག་ཉིད་དུ་སྒྲ་ཆོགས་
 གཟུགས་ལ་བསམ་གཏན་པའོ།^{༢༢} །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །ཆོས་རྗེ་བུའི་འཕྱིད་ཡིག་ལས་
 སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་གཟུགས་ལ་ཡིད་མ་ཡེངས་པར་ཅེ་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པས་བསམ་གཏན་ནོ།^{༢༣} །ཞེས་
 མཆོན་དོན་དུ་མཛད་ཅིང་། ཆོས་རྗེ་ཕྱོགས་པ་ཡང་འདི་དང་མཐུན་ནོ། །ཁ་ཅིག་མཁས་གྲུབ་ཆོས་རྗེའི་
 དགོངས་པར་མཛད་ནས་སྟོང་གཟུགས་ལ་སེམས་ཅེ་གཅིག་ཏུ་གནས་པ་བརྟན་པར་བྱེད་པས་ན་
 བསམ་གཏན་ཞེས་པ་མཆོན་དོན་དུ་རུང་སྟེ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི་རྗེ་ཉིད་ཀྱིས་གསུངས་པའི་ཟིན་བྲིས་ཀྱིས་
 བཀག་སྟེ། ཟིན་བྲིས་ལས། ཁ་ཅིག་སོར་སྤྱད་བརྟན་པར་བྱེད་པས་བསམ་གཏན་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་ཡེ་
 གའི་དོན་ལ་མ་ཞུགས་སོ།^{༢༤} །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །དེ་ཡང་དེའི་དགོངས་པ་ནི་སྟོང་གཟུགས་ལ་
 སེམས་ཅེ་གཅིག་ཏུ་གནས་པ་བརྟན་པར་བྱེད་ཅེས་པའི་བརྟན་པ་དང་། སོར་སྤྱད་བརྟན་པར་བྱེད་ཅེས་

པའི་བརྟན་པ་གཉིས་ནི་བ་འོག་ར་བརྟན་ཡིན་ཞིང་། བསམ་གཏན་གྱི་གཏན་པ་ག་གཏན་ཡིན་པས་དེ་
ཡི་གའི་དོན་ལ་མ་ཞུགས་ཞེས་པ་ཡིན་པས་ཐུགས་བདེན་པར་མཛོན་ནོ།།

གཉིས་པ་བསྒྲམ་པའི་དུས་མཚམས་ནི་དུས་འབས་སྟན་བརྒྱད་ལས། དུས་ནི་ནམ་མཁའ་རྒྱ་
དུས་སོ།^{༡༠༠} ཞེས་ཐོག་མར་ནམ་མཁའི་རྒྱ་རྒྱ་བ་ནས་བསྒྲམ་པར་གསུངས་ཏེ། བསམ་གཏན་མི་
བསྐྱེད་པའི་ཡན་ལག་ཡིན་པ་ལ་དགོངས་པ་འདྲ་ན་འདྲ་། རྒྱ་དྲུག་ལ་དུ་དེ་ཉི་ཉུ་གསལ་བར་མ་བྱུང་
ངོ་། རྟེན་ན་རང་ལུགས་ནི་རྟགས་བརྒྱ་པ་ཐིག་ལའི་དབུས་ཀྱི་རེ་ཁའི་དབུས་སུ་ལོངས་སྤྱོད་དེའི་
མཐར་སྟོང་གཞུགས་སྤྲོ་ཆོགས་པ་མཐོང་པའི་འཚམས་ནས་སྒྲམ་པ་ཡིན་ཏེ། དབང་མདོར་བརྟན་ལས།
མི་ལམ་བཞིན་དུ་གཞུགས་མཐོང་འཇུག། རྟག་དུ་གཞུགས་དེ་བསྒྲམ་པར་བྱ།^{༡༠༡} ཞེས་པའི་རྣམ་ཐོང་པའི་
འགྲེལ་པ་ལས། གཞུགས་ནི་སྤྲོ་ཆོགས་གཞུགས་ཏེ་བསྒྲམ་པར་བྱ་བ་ནི་བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་ལག་
གིས་བརྟན་པར་བྱའོ།^{༡༠༢} ཞེས་དང་། ཡང་དབང་མདོར་བརྟན་གྱི་འགྲེལ་པ་འདི་ཉིད་ལས། བསྟན་
པའི་དུས་ཏེ་དུས་དང་པོར་སོ་སོར་སྟུང་བ་ཡིས་བསྒྲམ་པར་བྱ་ཞིང་བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་ལག་གིས་
བརྟན་པར་བྱའོ།^{༡༠༣} ཞེས་རྟགས་བརྒྱ་རྟོགས་པའི་མཐར་སྟོང་གཞུགས་སྤྲོ་ཆོགས་མཐོང་བ་དེ་སོར་
སྟུང་གིས་བྱས་ཏེ་དེའི་མཇུག་ཉིད་དུ་བསམ་གཏན་གྱིས་བརྟན་པར་བྱེད་པར་གསུངས་པས་སོ།།

གསུམ་པ་ཇི་ལྟར་སྒྲམ་པའི་རྒྱལ་ལ་ལྟ། དགོས་པ་གང་གི་ཕྱིར་སྒྲམ་པ་དང་། སྒྲམ་རྒྱལ་
དངོས་དང་། ཡན་ལག་གི་དབྱེ་བ་དང་། བསམ་གཏན་གྱུ་བ་པའི་ཆོད་དང་། ཉམས་རྟགས་འཆར་
རྒྱལ་ལོ། གང་པོ་ནི་སོར་སྟུང་གི་སྐབས་སུ་གྱུ་བ་ཐིག་པའི་སྟོང་གཞུགས་རྣམས་བརྟན་པར་བྱ་བའི་
ཕྱིར་སྒྲམ་པ་ཡིན་ནོ། རྟེན་ལྟར་ཡིན་པར་ནི་རྣམ་ཐོང་པའི་འགྲེལ་པར། གཞུགས་ནི་སྤྲོ་ཆོགས་གཞུགས་
ཏེ་^{༡༠༤} ཞེས་སོགས་གོང་དུ་བྱངས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཤེས་སོ།།

སྒྲམ་རྒྱལ་དངོས་ནི་གཞན་ལུགས་མི་འཐད་པར་བརྟན་པ་དང་རང་ལུགས་གཉིས་ལས།
དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་རྩེ་རིན་པོ་ཆེའི་དགོངས་པར་བསམས་ནས། བསམ་གཏན་གྱི་སྐབས་སུ་སྟོང་

གཟུགས་སྒྲ་ཚོགས་ཤར་བ་ན་དེ་ཐམས་ཅད་རང་གི་འདུན་པས་བཅོས་ནས་རང་གང་ལ་གོམས་པ་ཆེ་
བའི་ལྟ་སྒྲ་ཡིད་དོར་འཆར་སྒྲ་བར་བསྐྱར་ནས་ཡང་ཡང་བསྒྲམས་པས་དེ་ལ་བྱང་བ་ན་དུས་ཀྱི་ལའོར་
ལོའི་སྒྲར་སྒྲར་བ་ལ་སྒྲོབ། དེ་ལ་ལོབས་ནས་ཐམས་ཅད་འོད་ཀྱི་རྣམ་པར་གྱུར་ཏེ་མཐར་གཅིག་ལ་
གཅིག་ཐིམ་ནས་དུས་ལའོར་དོར་སེམས་ཀྱི་སྒྲ་ཡབ་ཡུམ་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་སྒར་གྱི་དེ་ལ་བསྒྲ། དེ་སྒར་རང་
ལས་རྒྱང་ཆད་དུ་སྒར་བ་ཡིན་ཡང་སྐབས་འདི་ནས་རང་གི་སེམས་འདི་ལ་བརྟུག་སྟེ་དབྱེར་མེད་དུ་བྱས་
ནས་དེ་ལ་ར་རྒྱལ་བཞག་སྟེ་ཡང་ཡང་བསྒྲམས་པའི་མཐར་ལྟའི་རྣམ་པ་དེ་རང་ལས་རྒྱང་ཆད་དུ་མི་
འཆར་བར་དེ་ལ་ར་རྒྱལ་བཅོས་མིན་འཕོ་བྱལ་བ་འབྱུང་ཁིང་། དེ་ལྟར་སྒྲོམ་པ་ནི་རྗེས་དྲན་གྱི་སྒྲ་བསྐྱབ་
པའི་གཞི་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ།^{༡༠༩} །ཞེས་འཁྲིད་ཡིག་དུ་བཀོད་དོ།

འདི་དག་ནི་ཟབ་ཟབ་ལྟར་སྒར་ནའང་དོན་འཐད་པར་མ་མཐོང་སྟེ། རྒྱབས་འདི་ལ་སོགས་
པའི་སྟོང་གཟུགས་རྣམས་ནི་སྒོས་ཅུ་ར་ཟད་ཀྱང་མ་བཅོས་ཤིང་མ་བཅུགས་པ་རང་བྱུང་དུ་ཤར་བ་
དགོས་པ་ནི་ཁམས་ལའི་མདོར་བསྟུས་ལྟ་བུ་ལས། གང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པས་བསྟན་པ་དེ་ནི་
འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཚོག་དང་ལྡན་པ་བྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་དངོས་གྲུ་བ་
བསྐྱབ་པའི་སྒྲ་དུ་རང་གི་སེམས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་བཅུགས་པའི་ཆོས་དང་བྲལ་བ་གཞོན་ནུ་མ་རྣམས་ཀྱི་
མེ་ལོང་ལ་སོགས་པ་ལ་བྲ་ཐབ་པ་བཞིན་དུ་རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་སེམས་ཀྱི་འོད་གསལ་
མདོན་སྟུང་དུ་ནམ་མཁའ་ལ་སྒྲང་བ་འདོད་པའི་དོན་གྱི་འབྲས་བུ་སྟེར་བ་སྟེ་འབྲས་བུ་ནི་འགྱུར་བ་མེད་
པའི་བདེ་བའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སེམས་སོ།^{༡༡༠} །ཞེས་དང་། ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་ནི་རྗེས་མེད་པའི་
ཕྱིར་དང་རྟག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་།^{༡༡༡} །ཞེས་སོགས་རྒྱུད་འགྲེལ་གྱི་གོང་འོག་དུ་མར་གསུངས་ཤིང་། ཁྱེད་
ནི་བསམ་གཏན་གྱི་རྒྱབས་འདིར་ཤར་བའི་སྟོང་གཟུགས་རྣམས་སྒོས་བཅོས་ནས་ལྟའི་སྒྲར་སྒྲར་བ་
སོགས་སུ་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་སོར་སྟེད་ཀྱི་རྟགས་བརྟུ་ཤར་བའི་རྒྱབས་སུ་ཡང་རྟགས་
རྣམས་ལྟའི་རྣམ་པར་སྒོས་བཅོས་ནས་སྒྲར་དགོས་པ་སོགས་མཆོངས་པས་ཉ་ཅང་ཐལ་ལོ།

འདིའི་བཞེད་པ་ལྟར་ན་སྟོང་གཟུགས་སྒྲ་ཚོགས་ཤར་བ་ལྟའི་རྣམ་པ་དང་། ཁྱད་པར་དུ་ཡང་
དུས་ལའོར་ཡབ་ཡུམ་གཅིག་སྟེ་རྣམ་པར་སྐྱར་མ་བྱལ་ན་སྟོང་གཟུགས་ཤར་བ་རྣམས་དོན་མེད་དུ་

འགྲུར་ལོ་སྐྱུལ་དུ་དགོངས་པ་འདྲ་སྟེ་རེ་ལཱའི་ནང་དུ་དུས་འཁོར་དོར་སེམས་ཡབ་ཡུམ་མཚན་དཔེས་
བརྒྱན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་བསམ་གཏན་གྱིས་བརྟན་པར་བྱས་པ་དེ་རྗེས་དྲན་གྱི་གནས་སྐབས་སོགས་ཀྱི་
དུས་འཁོར་ཡབ་ཡུམ་གྱི་སྟོང་གཟུགས་ཀྱི་བརྒྱབ་གཞི་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་ཏྲགས་བཅུའི་མཐར་ཤར་པའི་
ལུ་མ་སྐུལ་སོགས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པའི་སྟོང་གཟུགས་སྐྱ་ཚོགས་ཤར་བ་རྣམས་ཀྱང་བསམ་གཏན་
གྱིས་སྟོང་གཟུགས་དེ་དང་དེ་བརྟན་པར་བྱས་པ་སངས་རྒྱུ་པའི་སྒྲིབ་བྱལ་གྱི་སྟོང་གཟུགས་བྱ་ལའ་པ་
ལྟ་བུ་འཆར་བ་རྣམས་ཀྱི་བརྒྱབ་གཞི་ཡང་དག་པ་ཡིན་པས་དེ་རྣམས་ལྟའི་རྣམ་པར་རྒྱུར་དགོས་^{༡༠༩} པ་
མིན་ཏེ། ཡེ་ལའི་བརྒྱ་ཉེར་གཉིས་པ། སྟོང་པ་ངེས་པར་མཚན་མ་རྣམ་པ་བཅུ་དུ་འགྲུར་ཞིང་མཚན་མ་
ནི། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པ་དུ་འགྲུར་ཏེ་མ་ཟད་མཚོག་གི་བདེ་བ་གཞིམ་དུ་མེད་པ་ཡེ་ཤེས་སྒྲུ།^{༡༡༠} །ཞེས་
པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་བཞིན་དུ་སྟོང་པ་ངེས་པར་དུ་བ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་མ་རྣམ་པ་བཅུ་དུ་
འགྲུར་ཞིང་མཚན་མ་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པའི་གཟུགས་སུ་འགྲུར་རོ། །གཟུགས་ལས་འགྲུར་བ་མེད་
པའི་བདེ་བར་འགྲུར་ཏེ།^{༡༡༡} །ཞེས་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་སྟོང་སང་གི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སྟོང་པ་དེ་ཉིད་དུ་
སོགས་ཀྱི་མཚན་མ་བཅུར་འགྲུར་ཞིང་། མཚན་མ་རྣམས་ལུམ་པ་དང་སྐུལ་བུ་སོགས་སྟོང་གཟུགས་སྐྱ་
ཚོགས་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པའི་གཟུགས་སུ་འགྲུར་རོ། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པའི་གཟུགས་ལས་འགྲུར་
བ་མེད་པའི་བདེ་བར་འགྲུར་པར་གསུངས་ཀྱི། ལྟའི་རྣམ་པར་རྒྱུར་དགོས་པར་མ་གསུངས་སོ། །ལུམ་
པ་དང་སྐུལ་བུ་སོགས་ཀྱི་སྟོང་གཟུགས་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པའི་གཟུགས་ཞེས་བྱ་སྟེ། འགྲེལ་ཆེན་
ལས། ལུམ་པ་དང་སྐུལ་བུ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པའི་གཟུགས་མཐོང་བའོ།^{༡༡༢} །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་རོ།

གཞན་ཡང་དེ་ལྟ་བུའི་བཞེད་པ་རྗེ་ཉིད་ཀྱི་དགོངས་པ་འདྲ་མིན་ཏེ། ཟིན་ཤིས་ལས། སོར་
སྟེད་ནི་གཟུགས་མ་གྲུབ་པ་བརྒྱབ་པའི་ཕྱིར་སྒྲོམ་པ་ཡིན་ལ། བསམ་གཏན་ནི་གྲུབ་ཟིན་བརྟན་པར་བྱ་
བའི་ཕྱིར་སྒྲོམ་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་དམིགས་པ་གང་བསྒྲོམས་ནས་བརྟན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཞེ་ན།
དམིགས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱ་ནག་གོམས་བསམ་བརྟན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ།^{༡༡༤} །ཞེས་སོར་སྟེད་ཀྱི་གནས་
སྐབས་སུ་གང་ཤར་པའི་སྟོང་གཟུགས་རྣམས་ལ་དམིགས་ནས་ཐེ་ལྟར་ཤར་བ་ལྟར་ལ་ཆེ་གཅིག་དུ་

དག་གི་དོན་འཆད་པ་ནི་ཡང་དེ་ཉིད་ལས། གསང་བ་གསུམ་འབྱུང་རྟོག་པ་སྟེ། །དེ་ལ་རབ་སྦྱོར་
དཔྱོད་པའོ། །དགའ་བ་རབ་གསལ་གསུམ་པ་སྟེ། །བདེ་བ་བསྐྱུས་པ་བཞི་པའོ། །ཤེས་དང་ཤེས་བྱ་
བྱུང་ཟད་པའི། །རང་སེམས་ལྟ་བུ་པར་ཤེས་པར་བྱ། །སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་ཞི། །འདོད་པ་
ཐམས་ཅད་རབ་ཏུ་གནས།^{༡༡} །ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་དཔང་མདོར་བསྟན་གྱི་འགྲེལ་པར་
རྒྱ་རོ་པས་བཤད་པ་སྟེ།

འགྲེལ་པ་དེ་ཉིད་ལས། གསང་བ་གསུམ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་སྦྱ་དང་གསུང་དང་
ཐུགས་ཀྱི་བདག་ཉིད་^{༡༢} དུས་གསུམ་ཁམས་གསུམ་ནི་གསང་བ་གསུམ་མོ། །དེ་རིགས་པའི་རྣམ་པས་
ཁམས་གསུམ་པར་རབ་ཏུ་གསལ་བ་ཙམ་ཉིད་ཀྱིས་ལན་ཅིག་སེམས་དཔའ་ནི་འབྱུང་བ་ཡིན་ལ། དེ་
རྟོགས་ཤིང་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པ་ནི་གསང་བ་གསུམ་འབྱུང་སྟེ་དེ་ཉིད་རྟོགས་པའོ། །དེ་ལ་རབ་སྦྱོར་དཔྱོད་
པའོ་ཞེས་པ་རྟོགས་པའི་ཡུལ་དེ་ལ་རབ་སྦྱོར་དཔྱོད་པ་སྟེ། བརྟན་པ་དང་གཡོ་བ་བྱུང་བ་དང་སྒྲུལ་བྱ་
ལ་སོགས་པའི་བྱུང་པར་བྱི་དངོས་པོ་འཛིན་པ་ནི་དཔྱོད་པའོ། །དགའ་བ་རབ་གསལ་ན་དཔྱོད་པའི་
ཡུལ་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་སེམས་གནས་པའི་རྒྱར་གྱུར་པའི་ཡིད་བདེ་པའོ། །བདེ་བ་བསྐྱུས་པ་ཞེས་
པ་སེམས་གནས་པའི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལས་བདེ་བ་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པ་ལུས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་
པའི་རྒྱ་ཅན་བདེ་བ་ནི་བདེ་བ་བསྐྱུས་པའོ། །ཤེས་དང་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཤེས་པ་མིག་ལ་
སོགས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དུག་ཤེས་བྱ་གཞུགས་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པ་ལ་
རབ་ཏུ་འཇུག་པ་ནི་འབྱུང་བ་སྟེ་ཤེས་པ་དང་ཤེས་བྱ་འབྱུང་བའོ། །དེའི་ཟད་པ་ནི་སེམས་ཀྱི་གཞུང་བ་
དང་འཛིན་པ་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་སེམས་ཅུ་གཅིག་པ་ཉིད་ནི་རང་སེམས་ཞེས་བརྗོད་དོ། །རྣམ་
པ་དེ་ལྟ་བུའི་རང་སེམས་དེ་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཏེ་གཞུགས་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་
རྟོག་པ་ནི་བའི་ཕྱིར་ནི་བ་ཁམས་གསུམ་པར་རབ་ཏུ་གསལ་བ་ཙམ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་བ་ཉིད་གཅིག་པའི་
མཐར་ཐུག་པའོ། །འདོད་པ་ཐམས་ཅད་རབ་ཏུ་གནས་ཞེས་པ་ལ་འདོད་པ་ཐམས་ཅད་ནི་དངོས་པོ་
ཐམས་ཅད་དེ་རང་ལས་དབྱེར་མེད་པ་རབ་ཏུ་གསལ་བ་གཅིག་པའི་གཞུགས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་གནས་པ་ནི་
འདོར་གནས་པའོ། །ཞེས་པ་འདོད་པ་ཐམས་ཅད་རབ་ཏུ་གནས།^{༡༣} ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་མོ། །

དེ་རྣམས་ཀྱི་དོན་རྒྱུ་ཆད་ཅིག་པག་དང་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་གསང་བ་གསུམ་འབྱུང་ནི་
 རྟོགས་པའོ། ཁོ་ན་གསང་བ་གསུམ་ནི་གང་། འབྱུང་བའི་དོན་རྟེན་ལྟ་བུ་སྟུམ་ན། སྐྱེ་གསུང་བྱུགས་ཀྱི་
 བདག་ཉིད་ཀྱི་སྟོང་གཟུགས་དུ་ས་གསུམ་དང་ཁམས་གསུམ་པའི་རྣམ་པར་སྣང་བ་ནི་གསང་བ་
 གསུམ་མོ། འབྱུང་བའི་དོན་ནི་རགས་པའམ་རྩེད་པའི་རྣམ་པས་ཁམས་གསུམ་པའི་རྣམ་པར་སྣང་བའི་
 སྟོང་གཟུགས་རབ་རྒྱ་གསལ་བ་ཙམ་ལན་ཅིག་སེམས་ནི་འབྱུང་བའོ། མདོར་ན་སྐྱེ་གསུང་བྱུགས་ཀྱི་
 བདག་ཉིད་དུ་ས་གསུམ་དང་ཁམས་གསུམ་ཀྱི་བརྟན་གཡོའི་རྣམ་པར་སྣང་བའི་སྟོང་གཟུགས་
 རགས་པའི་རྣམ་པས་རབ་རྒྱ་གསལ་བར་རྟོགས་ཤིང་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པ་ནི་གསང་བ་གསུམ་འབྱུང་སྟེ་
 དེ་ཉིད་རྟོག་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་རྟོག་པ་དེའི་ཡུལ་ལ་རབ་རྒྱ་སྐྱེར་བ་ནི་དཔྱོད་པའོ། ཇི་ཡང་སྐྱེར་རྒྱལ་
 རི་ལྟ་བུ་སྟུམ་ན། རྟོག་པའི་ཡུལ་བརྟན་གཡོའི་རྣམ་པར་སྣང་བའི་སྟོང་གཟུགས་དེ་ལ་བུམ་པ་དང་སྟུམ་
 སུལ་སོགས་པའི་སྟོང་གཟུགས་ཀྱི་བྱུང་པར་གྱི་དངོས་པོ་ཞིབ་རྒྱ་བྱེ་ནས་འཛིན་ཅིང་གསལ་བར་སྣང་བ་
 བྱི་དཔྱོད་པའོ། །ཡང་དགའ་བ་ནི་དཔྱོད་པའི་ཡུལ་གྱི་དངོས་པོ་སྟོང་གཟུགས་ཞིབ་མོར་བྱེ་བ་ཐམས་
 ཅད་ལ་སེམས་རང་གི་དང་གིས་གནས་པའི་རྒྱ་སེམས་ཤིན་ལྷོད་པའི་ནོར་ལ་དེ་འདྲེན་པའི་སེམས་ཀྱི་
 དགའ་བ་ཡིད་བདེ་བ་ཡིན་ནོ། །ཡང་བདེ་བ་ནི་སྟོང་གཟུགས་ཀྱི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཞིབ་པར་དབྱེད་
 བ་ལ་སེམས་ཅེ་གཅིག་རྒྱ་གནས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ལུས་ཤིན་རྒྱུད་པའི་བདེ་བ་ཡིན་ནོ། །

ཡང་རྒྱུད་འབྲེལ་ལས་ཤེས་རབ་ཅེས་གསུངས་པ་ནི་འདུས་པར་སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་^{༡༩} ཞེས་
 གསུངས་པ་འདི་དང་བྱུང་པར་མེད་པས་སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་འདི་ནི་ཤེས་དང་ཤེས་བྱ་བྱུང་ཆད་ཅེས་པ་
 འདིས་བརྟན་པའི་ཤེས་པ་ནི་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བར་གྱི་ཡུལ་
 ཅན་དུག་གོ། ཤེས་བྱ་ནི་གཟུགས་ནས་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་བར་ཡུལ་དུག་གོ། བྱུང་བ་ནི་ཡུལ་དུག་ལ་
 རྣམ་པར་ཤེས་པ་དུག་རབ་རྒྱ་འཇུག་པའོ། ཇི་ཆད་པ་ནི་སེམས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དུག་དང་ཡུལ་
 གཟུགས་སོགས་དུག་གི་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གྱི་འབྲེལ་བ་ཆད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་
 སུའི་འབྲེལ་བ་ཆད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ནི་སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་སྟེ་རང་སེམས་ཞེས་
 བརྗོད་དོ། །སོར་སྤྱད་ཀྱི་སྐབས་ནས་དབང་ཤེས་ལྡེའི་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གྱི་འབྲེལ་བ་ཆད་ཀྱང་ཡིད་ཤེས་

གྱི་ཡུ་ལ་ཡུ་ལ་ཅན་གྱི་འབྲེལ་པ་མ་ཆད་པ་ས་པས་མ་གཏན་གྱི་བདེ་བའི་ཡན་ལག་གི་བར་དུ་སྟོང་
 གཟུགས་དང་དེ་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་གནས་པའི་ཡིད་གྱི་རྣམ་ཤེས་གཟུང་འཛིན་ཐ་དང་གྱི་རྣམ་པར་གནས་
 གྱུར་། ཡུ་ལ་སྟོང་གཟུགས་དང་ཡུ་ལ་ཅན་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་གཉིས་གཟུང་འཛིན་ཐ་དང་པའི་
 འབྲེལ་པ་ཆད་དེ་ཡུ་ལ་དང་ཡུ་ལ་ཅན་འོ་གཅིག་ཏུ་ཞུགས་པ་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་ལུའི་རང་སེམས་ཏེ་སེམས་ཅེ་
 གཅིག་པ་དེ་ནི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་དེ་སྟོང་གཟུགས་གྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དང་ཁྱད་བར་དུ་ཡང་
 དུས་གྱི་འཁོར་ལོ་ཡབ་ཡུམ་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སྟོང་གཟུགས་དང་རང་བཞིན་དཔྱེར་མེད་པའི་སྟོན་པ་
 གཟུང་བ་དང་ལ་སོགས་པ་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི་བའི་སྤྱིར་རམ་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ནི་པ་སྟོང་པ་
 ཉིད་གྱི་གཟུགས་ཐམས་གཟུམ་པར་རབ་ཏུ་གསལ་བ་ཙམ་ཉིད་གྱི་སྟོང་པ་ཉིད་གྱི་གཟུགས་དང་ཁྱད་
 བར་དུ་ཡང་དུ་ས་གྱི་འཁོར་ལོ་ཡབ་ཡུམ་ཞལ་སྦྱོར་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སྟོང་གཟུགས་དང་དཔྱེར་མེད་
 གཅིག་ལུའི་མཐར་ཐུག་པའི་སེམས་སོ།།

བཞི་པ་བསམ་གཏན་གྱུ་བ་པའི་ཚད་བརྟན་པ་ནི། མོར་སྤྲད་ཀྱི་སྒྲུབ་སེལ་གྱི་ལུས་ལ་གནད་དུ་
བརྟུན་པའི་དམིགས་པ་དེ་ཉིད་བསྐྱེད་སྤྲོད་པ་ལས་སྤྲོད་གཞུགས་ཤིང་པའི་ཚེ་སྤྲོད་གཞུགས་དེ་ཉིད་ལ་ཅེ་
གཅིག་རྒྱ་མཉམ་པར་བཞག་པས་རྟོག་དཔྱད་ཀྱི་ཡན་ལག་གཉིས་ཀྱིས་སྤྲོད་གཞུགས་ཐུང་ཤིང་མཐོང་
ནས་དེའི་རྒྱུ་ལ་ཅེ་གཅིག་རྒྱ་བཞག་པས་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་བྱུང་འབྱེད་པའི་མཐར་ཐུག་ཡོན་གྱི་ཡན་
ལག་ལུས་སེམས་གཉིས་སྤྲོད་པའི་དགའ་བ་དེ་སྤྲོད་ཀྱི་མཐོང་པ་དང་གི་སེམས་ཀྱི་སྤྲོད་པ་ཙམ་གྱི་སྤྲོད་
གཞུགས་དུས་འཁོར་ཡབ་ལུས་ཀྱི་སྤྲོད་པ་དང་དང་གི་སེམས་གཉིས་དབྱེར་མེད་དུ་འབྱེད་ནས་སྤྲོད་
སེམས་ལ་སོགས་སུ་མི་སྤྲོད་ཁིང་སྤྲོད་པ་དང་ཉིད་ཀྱི་རྒྱལ་འབད་མེད་དུ་འབྱེད་པ་དེའི་ཚེ་བསམ་
གཏན་གྱུ་བ་པ་ཡིན་པས་འཚམས་འདི་ནས་ཕྱོག་ཚུ་ལ་སྤྲོད་པ་ལ་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ།།

མདོར་ན་པམ་མ་གཏན་སྒྲོམ་པའི་སྒྲུབ་པ་འདིར་ཡུལ་གཞན་ལུ་སྒྲུབ་པ་མེད་པ་ཀྱི་འཛོལ་ཚུལ་
ནམ་མཁའ་མོར་སྤྱད་ཀྱི་སྒྲུབ་པ་ཚུ་བཟད་པ་ལྟར་ཡུལ་ཀྱི་པམ་མ་པ་ཚུ་དྲིའི་ཡུལ་ཚུ་དང་ཡུལ་ཁྱུ་ཡུལ་
པ་མ་གཏན་འཛོལ་གཞི་པའི་ཚུར་འོ་ཚུར་པ་ཚུ་པ་ནམ་པར་རྟེན་པ་དང་བཅས་པ་ཡང་དག་པར་འགག་པ་ཏེ་

མི་རྟོག་པའི་སེམས་འོད་གསལ་ཤར་བ་དང་མཉམ་དུ་སྟོང་གཟུགས་རྣམས་འཆར་ལ། སྟོང་གཟུགས་
 དེ་རྣམས་རྣལ་འབྱོར་བ་རང་གི་ཤའི་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པས་གསལ་བར་མཐོང་ཞིང་། དེ་ལྟར་
 མཐོང་བའི་སྟོང་གཟུགས་རྣམས་དང་ཁྱད་པར་དུ་ཡང་སྒྲིབ་མཚམས་ཀྱི་རྒྱ་ཁྲིའི་ནང་གི་རྩེ་ཁྲའི་ནང་དུ་
 ཤར་བའི་དུས་ལའོར་ཡབ་ཡུམ་གྱི་རྣམ་པའི་སྟོང་གཟུགས་དེ་ལ་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་དེས་དམིགས་ནས་
 ཅེ་གཅིག་དུ་བཞག་སྟེ་བསྒྲེམས་པ་ལས་ཡུལ་སྟོང་གཟུགས་དེ་དང་ཡུལ་ཅན་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་
 གཉིས་དབྱེར་མེད་གཅིག་དུ་འདྲེས་ནས་གཟུང་འཛིན་ཐ་དད་པའི་སྣང་བ་ལོག་སྟེ་དུས་ལའོར་ཡབ་ཡུམ་
 གྱི་རྣམ་པར་སྣང་བ་དེར་རྣལ་འབྱོར་བ་རང་གི་དང་རྒྱལ་འཕོ་རྒྱུས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་དང་རྒྱལ་འཕོས་
 པའི་དུས་ལའོར་ཡབ་ཡུམ་གྱི་རྣམ་པར་སྣང་བའི་སྟོང་གཟུགས་ནི་རྗེས་དྲན་གྱི་སྐབས་དང་འབྲས་དུས་
 གྱི་ལོངས་སྟོན་རྫོགས་པའི་སྐུ་དུས་ལའོར་ཡབ་ཡུམ་དངོས་གནས་ལ་གྲུབ་པ་དེའི་བསྐྱབ་གཞི་དང་
 རིགས་འདྲའི་རྒྱུར་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ།།

ལྟ་བུ་ཉམས་ཉགས་འཆར་ཚུལ་ནི་སྣང་བཤད་པའི་ཉགས་རྣམས་གོང་ནས་གོང་དུ་ཁྱད་པར་
 དུ་གྱུར་བ་ལས་དྲངས་པ་གསལ་བ་རྒྱ་ཆེ་བ་འབྱུང་བ་དང་། གཞན་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཁམས་དང་
 འགོ་དུག་གི་སྣང་བ་ལ་སོགས་པ་ཆད་མེད་པ་འབྱུང་བ་དང་། སྟན་པ་དང་མི་སྟན་པ་ལ་སོགས་པ་སྒྲི་
 བརྟན། སྣང་ཚོར་མ་སྟོང་བའི་དྲི་བརྟན། རོ་ཞིམ་མི་ཞིམ་སྟོང་ཚོགས་ཀྱི་རོ་བརྟན། ཆ་གང་ལ་སོགས་པ་
 རེག་བརྟན་སྟོང་ཚོགས་འཆར་བ་དེའང་དང་པོ་ཕྱི་རོལ་དུ་འཆར། དེ་ནས་ནང་དུ་རེ་ཁྲ་ནག་པོའི་ནང་དུ་
 འཆར་ཏེ་དེ་རྣམས་དག་ནས་མངོན་ཤེས་འཆར་བར་འགྱུར་ཞེས་ཆོས་རྗེ་བུ་སྟོན་གྱིས་གསུངས་སོ།།^{༡༩}

བཞི་པ་ཆད་མ་གང་ཡིན་པ་ནི། མིག་གི་མངོན་ཤེས་ཀྱིས་སྟོང་གཟུགས་གསལ་བར་མཐོང་
 ཞིང་མི་སྒྲུབས་དབང་པོའི་མངོན་སྲུམ་ཆད་མའོ།།

ལྟ་བུ་དག་དབྱེ་ནི། བསམ་གཏན་ནི་མི་བསྟོད་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་པ་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཕྱང་
 པོ་སྟེ་རྣམ་པ་བརྒྱ་ནི་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་བརྒྱ་པོ་རྣམས་གཅིག་ཉིད་དུ་སྟོང་ཚོགས་གཟུགས་ལ་བསམ་
 གཏན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཕྱང་པོ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་དུག་ཆན་
 གཅིག་སྒྲིབ་བྲལ་དུ་དག་པར་བྱེད་པ་སྟེ། དབྱེ་ན་རྟོག་པ་སོགས་ཡན་ལག་ལྔ་ལ་ཡུལ་དང་

ཡུལ་ཅན་གྱིས་སྤྱོད་བས་རྣམ་པ་བརྩེ།

དུག་པ་འབྲས་ལུ་ལ་གཉིས་ལས། གནས་སྐབས་ཀྱི་འབྲས་ལུ་ནི། སྤྱོད་ལེའི་བརྒྱ་བཙེ་
བརྒྱད་པ། མངོན་པར་ཤེས་པ་ལྟ་ནི་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ་མི་ཡི་བདག་པོ་བསམ་གཏན་སྤྱོད་བས་དག་
པའོ།^{༡༩} །ཞེས་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདིར་གང་གི་ཆོ་མིག་མི་འཇུག་པར་གྱུར་པ་དེའི་ཆོ་ལྷའི་མིག་ཏུ་
འགྱུར་རོ། དེ་བཞིན་དུ་ལྷའི་རྣ་བ་ལ་སོགས་པ་སྤྱོད་བསམ་གཏན་གྱིས་དག་པར་འགྱུར་རོ།^{༢༠} །ཞེས་གསུངས་
པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་གསང་བ་འདུས་པ་ལས། བསམ་གཏན་ཡེ་ཤེས་སྟོམས་འཇུག་པས། །མངོན་ཤེས་
ལྟ་ནི་ཐོབ་པར་འགྱུར།^{༢༡} །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་ལག་མཐར་སྦྱོར་པའི་གནས་
སྐབས་སུ་མངོན་ཤེས་ལྟ་འཐོབ་ཅིང་སངས་རྒྱས་ལ་ཆོས་ཉན་པ་དང་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་རྒྱ་ཆེན་པོ་བྱེད་
རྒྱས་པ་ལ་སོགས་པ་མན་ཡོན་དཔག་ཏུ་མེད་པ་འཐོབ་པའོ། །གཉིས་པ་མཐར་བུག་གི་འབྲས་ལུ་ནི་རྣམ་
ཤེས་ཀྱི་ཐུང་པོ་དང་། བམ་མཁའི་ཁམས་དང་། རྣ་བའི་དབང་པོ་དང་། ཆོས་ཀྱི་ཁམས་དང་། གསང་
བའི་དབང་པོ་དང་། ལུ་བ་འཕེན་འཛིན་ཏེ་ཆོས་དུག་ཆོན་གཅིག་སྤྱོད་བྲལ་དུ་དག་པ་རྒྱལ་བ་མི་བསྐྱེད་
པ་ལ་སོགས་པ་དུག་ཆོན་གཅིག་འགྲུབ་པའོ། །འདིར་བསམ་གཏན་ལ་ཡང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་བྱས་
སྟོགས་ཆོག་མཛད་དེ། །ཁོང་རང་གི་འཕྲིད་ཡིག་ལས། བསམ་གཏན་སྟོང་གཟུགས་དུག་ཏུ་བསྐྱེད། །ཞེས་
པས་བྱེད་བཅིང་དང་ལུས་གནད་དམ་དུ་བྱས་པ་སྤར་གྱི་མན་ངག་གིས་རིག་པ་གཞུང་ལ་བསྐྱོམ་^{༢༢} །ཞེས་
གསུངས་པའི་ལུས་གནད་སོགས་སྤར་འཆོས་པ་སྟོགས་ཆོག་ཏུ་མི་རུང་བ་སོར་སྤྱད་ཀྱི་སྐབས་ལྟར་ཤེས་
པར་བྱའོ།

ཡང་འཕྲིད་ཡིག་ཏུ། སྤྱོད་ལེའི་མཇུག་གི་ཆོགས་བཅད་བཞི་བརྩ་གོ་སྤར་བཞག་པའི་
བརྒྱ་གོ་ལྟ་པ། ཉི་མ་ལས་ནི་གཞན་དུ་སྟོགས་ཏེ་ཉི་འོད་ལ་གནས་རང་གི་གྲིབ་མ་བརྟན་པའི་མིག་
གིས་བཟླ། །སྤྱི་ནས་ནས་མཁའ་དག་ལ་མངོན་པར་བརྟགས་ན་རོ་མཉམ་སྦྱེས་ལུ་དུ་བའི་མདོག་
ཅན་མཐོང་བར་འགྱུར། །རྒྱ་བ་དུག་ཏུ་གོམས་པའི་སྟོར་བ་དག་ལས་ས་ལ་གནས་པའི་གཏེར་ནི་
ས་ཡི་ལྷག་པ་མཐོང་། །ཡང་ན་གིང་གི་གྲིབ་མར་རབ་དུ་ཞུགས་ཏེ་ནམ་མཁའི་མཐིལ་དུ་གྲིག་ལེའི་སྤང་
བར་གྱུར་ལགས་སོ། །ཞེས་བ་བྱངས་ནས་དེའི་དགོངས་པར་བསམས་ཏེ། བྱད་པར་དུ་གནས་དཔེན་

པར་ཉི་མ་ལ་རྒྱབ་བསྟན་ཏེ། མདུན་དུ་རང་གི་གྲིབ་མ་ལ་བསམ་གཏན་གྱི་འཛིན་ཚུལ་གྱིས་བཟུ། དེ་
ནས་སྒྲིན་མེད་པའི་ནམ་མཁའ་ལ་བལྟས་པས་གྲིབ་གཟུགས་སྒྲེ་བོ་མཐོང་བ་ལ་བསམ་གཏན་གྱི་ཉིང་
ངེ་འཛིན་གྱི་ཚུལ་གྱིས་བཟུ། །དེ་ལྟར་སྒྲེ་བ་དུག་དུ་བསྐྱོམས་ན་བསམ་གཏན་དག་སྟེ་ས་འོག་ན་
གནས་པའི་གཏེར་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ། །ཡང་ན་གིང་གི་གྲིབ་མ་ལ་འདུག་ནས་མདུན་གྱི་གིང་གི་གྲིབ་
མ་ལ་བསམ་གཏན་བསྐྱོམ། དེ་ནས་ནམ་མཁའ་ལ་བལྟས་ཏེ་བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་ལག་གིས་བརྟེན་
པར་བསྐྱོམས་པས་སྒྲེ་བ་དུག་གིས་གཏེར་མཐོང་རོ།^{༡༩} །ཞེས་བཤད་ནས། རྒྱུད་ཆོག་དེ་དག་གིས་
བསམ་གཏན་གྱི་སྟོགས་ཆོག་བསྟན་པར་མཛད་དོ།

དེའི་མཁུག་གི་བརྒྱ་གོ་དུག་པ། ལུས་མ་གང་ཞིག་ཅེས་སོགས་ཀྱིས་སྟོག་ཚུལ་གྱི་སྟོགས་ཆོག་
བསྟན་པ་བཞེན་དུ་ཉི་མ་ལས་ནི་^{༡༩} ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་བསམ་གཏན་གྱི་སྟོགས་ཆོག་བསྟན་པར་
བྱེད་དགོས་སྟུང་དུ་བསམས་པ་འདྲ་ན་འང་དེ་གཉིས་མི་མཚུངས་ཏེ། ལུས་མ་གང་ཞིག་ཅེས་སོགས་
ཀྱིས་སོར་སྟེད་དང་། སྟོག་ཚུལ་གྱི་སྟོགས་ཆོག་བསྟན་པ་ནི་རྒྱུ་ལའི་བརྒྱ་བཅུ་དགུ་པའི་འགྲེལ་པ་
ལས། ལྷ་ད་གོམས་པ་འཆད་པར་འགྱུར་བས་ཞེས་འོག་དུ་ཁ་འཕངས་པའི་ལྷ་ད་གོམས་པ་འཆད་བྱེད་
ནི་ལུས་མ་གང་ཞིག་ཅེས་སོགས་ཡིན་པས་ལུས་པ་^{༢༠} ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སོར་སྟེད་དང་སྟོག་ཚུལ་གྱི་
སྟོགས་ཆོག་བསྟན་པ་ལ་བསྟོན་དུ་མེད་ལ། ཉི་མ་ལས་ནི་ཞེས་སོགས་ས་འོག་གི་གཏེར་མཐོང་བའི་
ལས་ཆོགས་རྒྱུ་བྱེད་ཆོན་བྱེད་དུ་གསལ་ཡོ། །ཟིན་བྲིས་ལས། བསམ་གཏན་ནི་སོར་སྟེད་བརྟེན་བྱེད་
ཙམ་ཡིན་པས་སོར་སྟེད་གྲུབ་ན་ནི་དེ་ནས་བསམ་གཏན་བསྐྱོམས་པས་མི་འགྲུབ་པ་མི་སྲིད་ལ། སོར་
སྟེད་མ་གྲུབ་ན་ནི་བསམ་གཏན་སྐྱོམ་པ་ཡང་མེད་དོ། །དེས་ན་སོགས་སོངས་ནས་གཙོ་བོར་སྟོག་ཚུལ་
གཟུང་རོ།^{༢༡} །ཞེས་གསུངས་ནས་བསམ་གཏན་ལ་སྟོགས་ཆོག་མི་དགོས་པར་བཞེད་དོ།

གསུམ་པ་སྟོག་ཚུལ་གྱི་ཡན་ལག་བཤད་པ།

གཉིས་པ་སྟོག་རྒྱུ་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་ལ་གཉིས། སྟོག་རོ་རྒྱུ་ལ་རྒྱུ་བ་བཀག་ནས་རྒྱ་དྲིར་

འཇུག་པར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་སྟོག་ཚུལ་དང་། རྒྱ་རྒྱུ་ཞུགས་པ་གནས་པ་ལམ་བཟན་པར་བྱེད་པའི་
ཡན་ལག་འཛིན་པའོ། །དང་པོ་ལ་དུག་སྟོག་ཚུལ་གྱི་མཆོན་དོན། དང་པོར་བསྒྲོམ་^{༡༩༩} པའི་དུས་
འཆོམས། གང་བསྒྲོམ་པའི་ཡན་ལག་གི་རེས་པ། ཆད་མ་གང་ཡིན་དཔྱད་པ། དག་དབྱེ། འབྲས་སུ་འོ།

དང་པོ་ནི་སྟོག་ཚུལ་གྱི་སྐད་དོད་ལྷ་ཆ་ལྷ་མ་མེས་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ལྷ་ཆ་མེས་པ་སྟོག་ལ་
འཇུག་ཅིང་། ལྷ་ལྷ་མ་མེས་པ་འབད་པ་དང་འགོག་པ་དང་རིང་དུ་བྱེད་པ་གསུམ་ལ་འཇུག་པ་ལས། ལྷ་
ཆ་དང་སྐར་བས་རིམ་པ་བཞིན་སྟོག་ཚུལ་སྟོག་འགོག་སྟོག་རིང་དུ་བྱེད་པ་མེས་པར་འབྱུང་པ་ལས་སྤྱི་
མ་གཉིས་ཀྱི་དོན་སྐབས་སུ་བབ་པ་ཡིན་པ་ལས་འདིར་སྟོག་འགོག་པ་དང་། འདུས་པ་ལས་སྟོག་ནི་ཆོ་
དང་ཚུལ་པ་རིང་དུ་མཆེད་པའི་དོན་དུ་བཤད་པས་འདིར་བཤད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་སྟོག་ནི་སྟོག་སྐར་
སྟོགས་ཀྱི་རྒྱུར་དང་། ཚུལ་པ་འགོག་པའི་དོན་དུ་བྱས་ཏེ་སྟོག་སྐར་སྟོགས་ཀྱི་རྒྱུར་རོ་རྒྱུར་ལ་རྒྱ་པ་
བཀག་ནས་རྒྱ་རྒྱུ་འཇུག་པས་ན་སྟོག་ཚུལ་མེས་བྱའོ། །དེ་ཡང་སྟོག་ཚུལ་གྱི་སྐྱེ་སྐྱབ་པ་བྱས་ན་རེས་པ་
ཆེད་པས་དེ་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། ལྷ་ཆ་སྟོག་འཛིན་པ་ལའོ་མེས་པའི་བྱིངས་ལ་ལྷ་ཆ་རྒྱུ་ཆེད་དུ་སྦྱིན། ཅ་ཁྱད་
པར་གྱི་དོན་ཡིན་པས་དབྱི། ཡང་ཡ་སྤྱུ་འགོག་པ་ལའོ་མེས་པའི་བྱིངས་ལ་ལྷ་ཆ་རྒྱུ་ཆེད་དུ་སྦྱིན། ཡ་སྤྱུའི་
ཡའི་སྟོན་དུ་ཉིར་སྐྱར་ལྷ་དང་གཞག། བྱིངས་ཀྱི་སྤྱི་སྟོག་གི་ལྷ་བརྗོད་དོན་དང་། ཉིར་སྐྱར་གྱི་ལྷ་དག་གི་
ར་དང་རྒྱུན་གྱི་ལྷ་ཉ་རྣམས་ཁྱད་པར་གྱི་དོན་ཡིན་པས་དབྱའོ། །དེ་ནས་བྱུང་པ་ཉ་ཆ་རྗེས་སུ་འབྲེལ་པ་
ལ་ལ་ཅ་བཞིན་དུའོ་མེས་པ་དང་། ཨིཆ་ཨི་ཅ་ཨེཌ་རྣམས་ལས་ཨའི་ལུ་སྐྱེ་རིང་པོའོ་མེས་པ་ལྷ་དང་བྱས་
པས་ཡའི་སྟོག་གི་ཨི་རིང་པོར་བྱས་ཏེ་འཆོམས་སྐྱར་བས་བྱ་ཆ་ལྷ་མ་མེས་པའི་མིང་དུ་བྱུང་། དེའི་མཐར་
རྣམ་དབྱེད་དང་པོའི་གཅིག་ཆོག་སྦྱིན། སའི་སྟོག་གི་ཨི་བརྗོད་དོན་ཡིན་པས་དབྱི། ས་རྣམ་གཅད་དུ་
བྱས་པས་ལྷ་ཆ་ལྷ་མ་མེས་པའི་ཆོག་དུ་བྱུང་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་དག་ནི་རྗེ་རྡོ་རྒྱུ་པས། ཚུལ་པ་ནི་མེས་
པ་ཡ་སྤྱུ་ཉི་བར་འགོག་པ་ལའོ་མེས་པའི་ཁམས་འདིའི་ཨ་ཁྱུ་ནས་མེན་པ་འགོག་པ་ནི་ལྷ་ལྷ་
མ་མེས་སྟོག་དང་སྐར་མེལ་གྱི་རྒྱུར་དག་གཉིས་ཀའི་བཞོད་པ་འགོག་པ་ལས་དཔུ་མའི་རྩར་རབ་དུ་
ཞུགས་པའོ།^{༢༠༠} །མེས་གསུངས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་དང་པོར་བསྒྲོམ་པའི་དུས་འཆོམས་ནི། རྗེའི་དགོངས་པར་བསམས་པའི་འབྲིད་

ཡིག་ཁ་ཅིག་ལས། རྒྱུ་དབྱ་མར་ཞུགས་པ་དང་ཐིམ་པའི་རྟགས་བཅུ་རྩེ་གས། དེ་བསམ་གཏན་གྱིས་
 བརྟན་པར་བྱས་ནས་སློག་ཚུལ་སྒྲིམ་པ་ལ་འཇུག་པར་བྱ་^{༡༩} ཞེས་གསུང་ཡང་རྒྱུ་ཐིམ་པའི་རྟགས་
 བཅུ་སོར་བསམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་མི་འོང་བ་ལྟ་ཞོག་སློག་ཚུལ་གྱི་སྐབས་སུ་འོང་བ་ཡང་རྩེ་
 དགོངས་པ་མིན་ཏེ། ཟིན་བྲིས་ལས། སློག་ཚུལ་གྱི་བྱེད་ལས་ནི་སློག་དབྱ་མར་རྒྱུད་པ་ཉིད་ཡིན་གྱི།
 སློག་དབྱ་མར་གནས་པ་ནི་འཛིན་པའི་བྱེད་ལས་ཡིན་པས་སློག་ཚུལ་གྱིས་དེ་རྒྱུ་པར་འདོད་པ་མི་
 འཐད་དེ། སློག་ཚུལ་གྱིས་དབྱ་མར་གནས་པ་འདྲ་བ་ནི་འཛིན་པའི་ཡན་ལག་བསྒྲིམ་པ་ལ་དགོས་
 པ་ཅི་ཞིག་ཡོད། དེས་ན་སློག་ཚུལ་གྱི་བྱེད་ལས་ནི་སློག་དབྱ་མར་ཞུགས་པའི་རྟགས་ཉིད་ཡིན་པས་སློག་
 དབྱ་མར་ཞུགས་པའི་རྟགས་འབྱུང་མེད་ནམས་ཤར་ན་སློག་ཚུལ་གྱི་བྱེད་ལས་དེས་རྩེ་གས་སོ།^{༢༠} ཞེས་
 སློག་ཚུལ་གྱིས་རྒྱུ་དབྱ་མར་གནས་པར་ཡང་མི་བྱེད་པར་གསུངས་ན་ཐིམ་པ་ལྟ་ཅི་སྒྲིམ་པའི་
 རྒྱུར་རོ། གཞན་ཡང་འཁྲིད་ཡིག་དེ་ཉིད་ལས། དེ་ནས་ཡུན་བསྐྱེད་པའི་བསྒྲིམས་པས་སྟོད་པ་རེ་རིང་
 ལ་འགོ་ཞིང་དེ་ཙམ་དུ་འབྱུང་འཇུག་གཉིས་རེ་བྱུང་དུ་འགོ་ལ། མཐར་འབྱུང་འཇུག་གཉིས་ཆད་ནས་
 གནས་པ་འབའ་ཞིག་པར་འབྱུར་རོ། །དེ་ཡང་འདུས་པ་སོགས་གྱི་སྐབས་སུ་དོར་བཞུས་བྱས་པས་
 འབྱུང་འཇུག་ཆད་པའི་གནས་པ་དང་ཐིམ་པས་ལྟན་སྒྲིམ་གྱི་བདེ་བ་འདྲེན་པ་འབྱུང་བར་གསུངས་ལ།
 སྐབས་དེའི་དོར་བཞུས་གྱིས་དེ་རྒྱུར་བྱས་ཤིང་འདིས་མི་བྱས་པའི་བྱེད་པར་མི་འཐད་ཅེས་^{༢༡} གསུངས་པ་
 ཡང་ཟིན་བྲིས་གྱི་གསུང་དེས་བཀག་པར་གཤམ་པར་བྱའོ།།

འོ་ན་འདི་དང་འདུས་པ་སོགས་ནས་བཤད་པ་མི་འདྲ་བའི་ཚུལ་རིམ་བྱས་སྐྱེས་ན། དེ་ཡང་ཟིན་
 བྲིས་ལས། རྒྱུར་བྱ་མེད་གྱི་རྒྱུད་ནམས་ནས་རྒྱུད་རྒྱུ་རྒྱུར་ཞུགས་པ་དང་རྒྱུ་རྒྱུར་གནས་པ་དང་རྒྱུ་རྒྱུར་ཐིམ་
 པ་གསུམ་བཤད་ལ། འདིར་ནི་རྒྱུ་རྒྱུར་ཐིམ་པ་ནི་རྒྱུད་བཅིངས་པ་དང་། བསྐྱེད་པ་དང་། བསལ་པ་ཞེས་
 བཤད་པ་རྣམས་ཡིན་ལ། ཞུགས་གནས་གཉིས་ཡན་ལག་རེ་རེར་བཤད་པས་འདི་ལ་གཉིས། སློག་རོ་
 རྒྱུད་ལ་རྒྱུ་པ་བཀག་ནས་རྒྱུ་རྒྱུར་འཇུག་པར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་སློག་ཚུལ། རྒྱུ་རྒྱུར་ཞུགས་པ་གནས་
 པར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་འཛིན་པ་^{༢༢} ཞེས་འདུས་པ་སོགས་ནས་ལུས་དབེན་རག་དབེན་ལྟ་བུའི་
 སྐབས་སུ་ཡང་ལུས་ལ་གནད་དུ་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་གཅིག་ཉིད་གྱིས་ཀྱང་རྒྱུ་དབྱ་མར་ཞུགས་གནས་

ཐིམ་གསུམ་རྒྱལ་གཅིག་ལ་འོང་བར་གསུངས་ཤིང་། འདིར་རྒྱ་ཏྲིར་རྒྱུང་འཇུག་པར་བྱེད་པ་སློག་ཚུལ་
གྱི་ཡན་ལག་དང་། གནས་པར་བྱེད་པ་འཛིན་པའི་ཡན་ལག་ཅེས་རྒྱུང་དབུ་མར་འཇུག་པའི་ཐབས་དང་
གནས་པའི་ཐབས་གཉིས་སྒྲིབ་པ་ཡན་ལག་དབུ་གི་ཡན་ལག་སོ་སོར་བཤད་པ་དང་། གཞན་དུ་རྒྱུང་
དབུ་མར་ཐིམ་པའི་དོན་རྒྱུང་བསད་པ་ཞེས་པ་ཏིང་ངེ་འཛིན་ནས་འོང་བར་གསུངས་ཤིང་། ཟིན་མིས་གྱི་
ཤེས་བྱེད་ཀྱང་རྒྱུད་འགྲེལ་དང་ཚད་ལྡན་གྱི་དགོངས་འགྲེལ་རྣམས་ལས་སློག་ཚུལ་མན་ཆད་དུ་རྒྱུང་
དབུ་མར་གནས་པ་དང་ཐིམ་པ་རྒྱུར་ཅམ་ཡང་མ་གསུངས་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ།།

རང་ལུགས་ནི་ཡེ་ལའི་བརྒྱ་བརྒྱུ་བདུན་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་ནས་གཞུགས་ནི་མཐོང་
བར་གྱུར་ན་ཉིན་ཞག་སོ་སོའི་དུས་སུ་སློག་གི་རྒྱུ་ནི་འགོག་པ་ཞེས་པ་བུམ་པ་ཅན་རབ་ཏུ་བྱ་སྟེ།^{༡༣༡}
ཞེས་སོར་བསམ་གྱི་སྟོང་གཞུགས་མཐོང་ཞིང་བརྟན་པར་གྱུར་པ་ན་རྒྱུང་སྒྲིབ་བུམ་པ་ཅན་གྱིས་མཆོན་
པའི་སློག་ཚུལ་བྱ་བར་གསུངས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་རྩ་རོ་པའི་དབང་མདོར་བརྟན་གྱི་འགྲེལ་པ་ལས་
ཀྱང་། སློག་ཚུལ་གསུངས་པ་གཞུགས་བརྟན་མཐོང་ན་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའོ། །མི་ལམ་དང་རྒྱ་མ་
ཅི་འདྲ་བ་དེ་འདྲ་པའི་གཞུགས་བརྟན་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པའི་གཞུགས་མཐོང་བར་གྱུར་ན་དེ་ནས་དེའི་
བར་མ་ཆད་བར་སློག་ཚུལ་སློག་དང་བྱུང་ཐེལ་གྱི་རྒྱུང་དག་དགང་བ་དང་བུམ་པ་ཅན་དང་དབྱུང་པའི་
སྒྲིབ་བས་འགོག་པ་བར་མ་ཆད་པར་ཉེ་རྒྱུན་མ་ཆད་བར་བྱའོ།^{༡༣༢} ཞེས་བསམ་གཏན་གྱུ་བ་པའི་དེ་
མ་ཐག་སློག་ཚུལ་བསྐྱོམ་བར་གསུངས་པ་ལྟར་བྱའོ། །འགྲེལ་ཚིག་དེ་རྣམས་ཀྱིས་སོར་བསམ་སྟོན་དུ་
མ་སོང་བར་ཡང་སློག་ཚུལ་བསྐྱོམས་པས་ལམ་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་སྟེ་བར་འདོད་པ་ཡང་བཀག་པར་ཤེས་
པར་བྱའོ།།

སློག་ཚུལ་གྱི་ལམ་གྱི་རོ་བོ་ངོས་གཞུང་བ།

གསུམ་པ་གང་བསྐྱོམ་པའི་ཡན་ལག་གི་ངེས་པ་ལ་བཞི། སློག་ཚུལ་གྱི་ལམ་གྱི་རོ་བོ་ངོས་
གཞུང་བ། སློག་ཚུལ་གྱི་དབྱེ་བ། རི་ལྟར་སྐྱོམ་པའི་ཚུལ། མ་གྲུབ་པ་སློགས་པའི་ཆོག་འོ།།

དང་བོ་ནི་རྟོག་པ་ལྟར་དང་ལྟར་པ་ཅན་གྱི་སྒྲིག་ཚུལ་གྱིས་རྒྱུ་དང་ལྟར་མར་ཚུད་པ་ལྟར་དུ་བྱུང་
 བ་ལས་བྱུང་བའི་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་དང་། དེ་དང་འོ་བོ་དབྱེར་མེད་པའི་སྟོང་གཟུགས་དུས་གྱི་
 འཁོར་ལོ་ཡབ་ཡུམ་ཞལ་སྒྲོར་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་ལྟེ་བའི་རྩ་འཁོར་གྱི་དབུས་སུ་སྒྲུབ་པ་ནི་སྒྲིག་ཚུལ་གྱི་
 ལམ་གྱི་ངོ་བོའོ། །དེ་ལྟར་ཡིན་པ་ཡང་སྒྲུབ་ལའི་བརྒྱ་ཉི་ཤུ་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། སྒྲིག་ཚུལ་གྱིས་ནི་
 དག་པ་ཞེས་པ་ནི་འདིར་གང་གི་ཆོ་རྒྱལ་འབྱོར་པ་ཉི་མ་དང་རི་བོར་ཅན་གྱི་ལམ་དང་བྲལ་ཏེ་རྟག་ཏུ་
 དབུ་མར་འབབ་པར་བྱུང་བ་དེའི་ཆོ་སྒྲིག་ཚུལ་གྱིས་དག་པར་བྱུང་བས་ན་^{༡༤༠} ཞེས་གསུངས་པ་འདིས་
 བརྟན་ཏེ། འདི་དག་གི་དོན་ནི། གང་དག་པ་ནི་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་དང་དེ་དང་འོ་བོ་གཅིག་པའི་སྟོང་
 གཟུགས་ཡིན་ལ། གང་གིས་དག་པ་ནི་ཉི་ཟླ་རོ་རྒྱུད་གི་རྒྱུ་རྒྱུ་བ་དང་བྲལ་ཏེ་རྟག་ཏུ་རྒྱུ་དབུ་མར་འབབ་
 པ་ལྟེ་དབུ་མར་ཚུད་པ་ལྟར་དུ་བྱུང་བའི་སྒྲིག་ཚུལ་གྱིས་དག་པར་བྱུང་བས་ན་ལྟེ་དག་པར་བྱུང་བའི་རྒྱ་
 མཚན་གྱིས་བྱང་རྒྱུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་མཚན་པ་ལྟེ་བསྒྲུགས་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་པའོ། །དེ་
 ཡང་སྒྲིག་ཚུལ་གྱི་ལམ་གྱི་ངོ་བོར་བྱུང་བའི་སྟོང་གཟུགས་དུས་འཁོར་ཡབ་ཡུམ་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་ནི་སྒྲུབ་
 ལའི་བརྒྱ་ཉི་ཤེས་པ་ལས། དབུས་སུ་སྒྲིག་ནི་རབ་ཏུ་ཞུགས་པ་ཡུལ་དང་རྣམ་པར་བྲལ་བ་སྣ་ཚོགས་
 ཡུམ་ལ་འབྱུང་བ་ལྟེ།^{༡༤༡} ཞེས་གསུངས་པ་འདིས་བརྟན་ཏོ། །

དེ་ཡང་ལྟེ་བའི་རྩ་འཁོར་གྱི་དབུས་སུ་གར་བ་དགོས་པ་ནི་ཡེ་ལའི་བརྒྱ་ཉི་ཤུ་པའི་འགྲེལ་ཆེན་
 ལས། རྒྱུད་གཉིས་ཡང་དག་པར་ཡོད་པའི་དབུས་སུ་ཞེས་པ་ལྟེ་བར་སྒྲིག་དང་བྱུང་སེལ་གྱི་རྒྱུད་དག་ཡང་
 དག་པར་བྱད་པའི་དབུས་སུ་ཡུལ་ཞེས་པ་རྣམ་དབྱེ་མེད་པའི་ཚོགས་སྟེ་ཡུལ་རྣམས་ལ་ཡུལ་ཅན་མིག་ལ་
 སོགས་པ་རྣམས་འབྱུང་བ་དང་རབ་ཏུ་འཇུག་པ་ནི་ལྟེ་བར་ཏེ་དེ་ཉིད་ནི་སྒྲུབ་བརྗོད་ཟིན་ཏོ། །དུ་བ་ལ་
 སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་མཚན་མ་འཛིན་པ་ན་ཨ་བརྒྱ་ཉི་ཤེས་ལྟེ་བ་དེ་ཉིད་ལའོ།^{༡༤༢} ཞེས་
 པ་འདིས་བརྟན་ཏོ། །འོ་ན་རི་ལྟར་དུ་བརྟན་སྒྲུབ་ན། དེ་ཡང་འདི་ལྟར་དུ་བརྟན་ཏེ། སྒྲིག་ཚུལ་ལྟར་
 པ་ཅན་བསྐྱེད་པས་ལྟེ་བའི་རྩ་འཁོར་གྱི་དབུས་དེར་སྒྲིག་འཛིན་དང་བྱུང་སེལ་གྱི་རྒྱུད་གཉིས་ཡང་
 དག་པར་བྱད་པའི་དབུས་སུ་གཟུགས་སོགས་ཡུལ་རྣམས་ལ་མིག་སོགས་ཡུལ་ཅན་རྣམས་འབྱུང་བ་
 དང་འཇུག་པ་ལྟེ་བར་ཏེ་ལྟེ་བའི་རྩ་འཁོར་གྱི་དབུས་སུ་བཀག་པའི་སྒྲོ་ནས་དུ་བ་ལ་སོགས་པ་

ནམས་གྱི་མཚན་མའི་སྟོང་གཟུགས་དང། ཟུང་པར་དུ་ཡང་དུས་འཁོར་ཡབ་ཡུམ་གྱི་ནམ་པ་ཅན་གྱི་སྟོང་གཟུགས་འཛིན་ནོ། །གནས་གང་དུ་འཛིན་ཅིང་འཆར་ན། ཨ་པ་རྩུ་འྲིའི་སྟོན་ནས་ཏེ་ཨ་པ་རྩུ་འྲིའི་ནང་དུ་འོ། །དེ་ཡང་ཀྱང་གིས་སྒྲུ་ས་ལྟེ་བའི་ཅ་འཁོར་གྱི་དབུས་གྱི་རྩུ་འྲིའི་ནང་དུ་འོ། །ཡུལ་ཅན་མིག་སོགས་ནམས་ཡུལ་གཟུགས་སོགས་ནམས་ལ་འཇུག་པ་འགོག་ཚུལ་དེ་ཉིད་ན་སྤར་སོར་སྤྱད་གྱི་སྐབས་སུ་བརྗོད་ཟིན་པ་ལྟར་འོ། །ཞེས་པ་འོ། །

དེ་ལྟར་ན་སྟོན་ཚུལ་གྱི་སྐབས་འདི་ལྟ་བུར་ཡང་རྩུ་འྲིའི་གནས་གང་དུ་དམིགས་པ་གཏད་ས་དེར་རྒྱང་འདུ་ཞིང་རྒྱང་འདུ་ས་ས་དེར་སྟོང་གཟུགས་དུ་ས་འཁོར་ཡབ་ཡུམ་གྱི་ནམ་པ་ཅན་ཡང་མ་བཟླགས་མ་བཅོས་པར་རང་དབང་དུ་འཆར་པར་ངེས་པས་རྟོག་བརྒྱས་བྱེད་པའི་ཆེ་རྩུ་འྲིའི་ཡར་སྤར་ཤར་པའི་སྟོང་གཟུགས་དེ་རྒྱང་ནང་འཇུག་པ་དང་བསྐྱེས་ནས་ལྟེ་བར་འབབས་པའི་དམིགས་པ་ཟུར་དུ་མི་དགོས་ཏེ། བུམ་པ་ཅན་གྱི་སྟོན་ཚུལ་གྱིས་ལྟེ་བར་སྟོན་བྱུང་སྤང་པར་བྱས་པའི་དབུས་ལྟེ་བའི་རྩུ་འྲིའི་ནང་དུ་རྒྱང་གཉིས་ཁ་སྐྱོར་དུ་འཛིན་པའི་དམིགས་པ་དེ་ཉིད་གྱིས་སྟོང་གཟུགས་ལྟེ་བའི་ཅ་འཁོར་གྱི་དབུས་གྱི་རྩུ་འྲིའི་ནང་དུ་མ་བཅོས་མ་བཟླགས་པར་རང་དབང་དུ་འཆར་པར་འགྲེལ་ཆེན་ལས་བཤད་མ་ཐག་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་བྱིར་འོ། །

སྟོན་ཚུལ་གྱི་དབྱེ་བ།

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ནི་ཆོས་རྗེ་བླ་ལ་སོགས་པ་བླ་མ་སྤྲུལ་ནམས་རྟོ་རྗེའི་བརྒྱས་པ། རུབ་པ། དགང་པ། གཞིལ་པ། བུམ་པ་ཅན། ར་ཅ་ཀ་འམ་རུལ་མཐའ་ཅན་དང་དུག་ཏུ་མཛད་པ་ལ། ཟིན་བྲིས་ལས། རྒྱུད་འགྲེལ་ནས་རྟོག་བརྒྱས་དང་བུམ་པ་ཅན་གཉིས་ལས་མ་བཤད་ལ་དེ་གཉིས་གྱིས་དགོས་པ་ཡང་འགྲུབ་པས་རྒྱུད་ནས་མ་བཤད་ཀྱང་ཁ་འགོངས་དགོས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ།^{༡༧༩} །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བྱ་ཞིང་། རྒྱང་སྐྱོར་གཞན་དེ་ནམས་ལ་ཅ་དབུ་མར་དམིགས་པ་གཏོང་ཚུལ་གང་ཡང་མེད་པ་འདྲ་བས་རྒྱང་དབུ་མར་འཇུག་པའི་སྟོན་ཚུལ་ཏུ་

འགྲོ་དཀའ་བར་སྒྲུབ་ངོ་། །དེས་ན་དབྱེ་བ་ལ་དོ་རྗེ་བསྐྱེས་པ་དང་ལུས་པ་ཅན་གཉིས་སོ། །

སློག་ཚུལ་རི་ལྟར་སྒྲོམ་པའི་ཚུལ།

གསུམ་པ་རི་ལྟར་སྒྲོམ་པའི་ཚུལ་ལ་གཉིས། དོ་རྗེ་བསྐྱེས་པའི་སྒྲོམ་ཚུལ་དང་། ལུས་པ་ཅན་གྱི་སྒྲོམ་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དོར་བསྐྱེས་ཀྱི་བྱེད་ལས་སམ་དངོས་ཀྱི་དགོས་པ་དང་། སྒྲོམ་ཚུལ་དངོས་སོ། །

དོ་རྗེ་བསྐྱེས་པའི་སྒྲོམ་ཚུལ།

དང་པོ་ནི་སྐྱབ་ལའི་བརྒྱ་བཅུ་དྲུག་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། །འདིར་སློག་ཚུལ་དག་གྲང་ལམ་ནི་གཉིས་པོ་ཞེས་པ་གཡོན་དང་གཡས་པའི་ལམ་བསྐྱེལ་བ་སྟེ་འགོག་ཅིང་དབྱ་མའི་ལམ་ཏུ་རབ་ཏུ་ཞུགས་པའོ།^{༡༤༤} །ཞེས་དང་། བདེ་མཆོག་སྟོད་འགྲེལ་ལས་གྲང་། དེ་ནས་སློག་ཚུལ་ཞེས་བྱ་ནི་ལ་ལ་རྒྱ་དང་ར་སྐྱ་རྒྱ་གཡོན་པ་དང་གཡས་པའི་ལམ་འགགས་པ་ལས་དབྱ་མ་ཨ་བརྒྱ་རྒྱའི་ནང་དུ་སློག་གི་རྒྱང་རྟག་ཏུ་འཇུག་སྟེ།^{༡༤༥} ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དོར་བསྐྱེས་དང་ལུས་པ་ཅན་བསྒྲོམས་པས་རོ་རྒྱང་ལ་རྒྱང་རྒྱ་བ་ཆད་དེ་དབྱ་མ་འབའ་ཞིག་ཏུ་རྒྱང་འཇུག་པ་ནི་སློག་ཚུལ་གཉིས་བསྒྲོམས་པའི་བྱེད་ལས་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་རྒྱད་ཅུ་བར། སློག་ཚུལ་དག་གྲང་^{༡༤༦} ཞེས་གཉིས་ཆོག་སྒྲོམ་པ་འདིས་སློག་ཚུལ་གཉིས་ཀའི་བྱེད་ལས་བསྟན་ཅིང་དོར་བསྐྱེས་བྱེད་ཚུལ་དངོས་སུ་མ་བསྟན་གྲང་ལུས་པ་ཅན་དངོས་སུ་བསྟན་ལ། སྟོད་འགྲེལ་ཏུ་དོར་བསྐྱེས་བྱེད་ཚུལ་དང་ལུས་པ་ཅན་གཉིས་ཀ་དངོས་སུ་བསྟན་པ་ནི་འགྲེལ་བའི་དོན་དེ་ལྟ་ནི་དུ་འཆད་པ་ལས་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་སྒྲོམ་ཚུལ་དངོས་ལ་གང་དུ་བསྒྲོམ་པའི་གནས་དང་། ལུས་གནད་དང་། ལྷ་སྒྲངས་དང་། གང་ལ་དམིགས་ནས་བསྒྲོམ་པའི་ཚུལ་དང་བསྒྲོམ་པས་ཉམས་རྟགས་རི་ལྟར་བྱེད་པའི་ཚུལ་དང་།

ལཱ་ལས། དང་པོ་ནི་སོར་ལྷུང་གི་སྐབས་སུ་བཤད་པའི་གནས་གཉིས་སོ།

གཉིས་པ་ལུས་གནད་ནི་སོར་བསམ་གྱི་སྒྲིབས་སུ་བཤད་པ་དང་འདྲ་བ་ལས་བྱུང་བར་གི་
 སྐར་པ་གཡས་པའི་རྟིང་པས་བཤད་ལམ་མ་བཞག་པར་རྟོ་རྟེན་ཅུ་བ་མཐོན་པའོ།།

གསུམ་པ་ལྟ་སྐྱབས་ནི་བདུན་ཅི་འཁྱིལ་བའི་ལྟ་སྐྱབས་ཀྱི་པར་བཤད་པའི་བདུན་ཅི་འཁྱིལ་
བ་འདི་ལ་དྲང་ངེས་ཀྱི་བཤད་ཚུལ་གཉིས་མུང་བའི་དྲང་དོན་ནི་སོར་སྤྱད་ཀྱི་སྐབས་སུ་བཤད་པར་ལྟར་
མིག་གཉིས་ཀྱི་ན་དུ་འོག་ཏུ་སྒྲིབ་མཚམས་ཀྱི་དབུས་ཀྱི་རྒྱ་ཁྱིའི་ནང་གི་བདུན་ཅི་བྱང་སེམས་དཀར་པོའི་
གནས་དེར་ལྟ་བཤོ། །ངེས་དོན་ནི་འདུས་པ་ལྟེ་མའི། ཉེ་བར་སྐྱབ་པའི་དུས་སུ་ནི། །བདུན་ཅི་འཁྱིལ་
བའི་གཞུགས་བརྟན་ནོ།^{༡༧} །ཞེས་པའི་དོན་འཆད་ཀྱི་མྱོད་འགྲེལ་ལས། དེ་ནས་བདུན་ཅི་འཁྱིལ་
བའི་གཞུགས་བརྟན་གྱི་མིང་ཅན་དགོངས་པའི་སྐད་གཞན་གྱིས་རྒྱུར་གསུངས་སོ།^{༡༨} །ཞེས་བཤད་
པས་རྒྱུར་ལ་མིག་གིས་ལྟ་བར་མི་བྱས་པས་ཡིད་ཤེས་གྱིས་ལྟ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་དོར་བཞུགས་ཀྱི་རྒྱུར་
འཇུག་གནས་ལྟར་གསུམ་ལ་དམིགས་ཤིང་། ལུམ་པ་ཅན་གྱི་ཐོག་མུར་ཏེ་བར་པ་སྒྲོལ་དུ་བྱས་པ་ལ་
དམིགས་ནས་ལྟ་བ་ཡིན་ནོ།།

བཞི་པ་གང་ལ་དམིགས་ནས་བསྐྱེད་པའི་རྩལ་གི་སྟོང་འགྲེལ་ལས། དེ་ནས་ཞོག་ཅོད་ལ་ཞེས་
བྱ་བ་ནི་ལ་ལ་རྒྱ་དང་ར་ས་རྒྱ་གཞིན་པ་དང་གཡས་པའི་ལམ་འགགས་པ་ལས་དབུ་མ་ཨ་བརྒྱ་ཉིད་ནང་
དུ་ཞོག་གི་རྒྱ་དུ་འཇུག་སྟེ་དགང་བ་དང་བུམ་པ་ཅན་དང་འབྲུང་པའི་རྒྱུར་བས་ཨ་བརྒྱ་ཉིད་ཨོ་
ཡིག་གིས་འཇུག་པ་དང་རྩྱ་^{༡༤} ཡིག་གིས་འགོག་པ་དང་ཨྲ་ཡིག་གིས་འབྲུང་བ་དང་ལྷ་པ་དང་རྒྱ་གཅན་
དང་ཉི་མའི་རང་བཞིན་གྱིས་ནལ་འབྱོར་བས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ་ཞེས་ཞོག་ཅོད་ལ་གྱི་ཡན་ལག་བརྗོད་
དོ།^{༡༥} །ཞེས་གསུངས་པ་འདིས་གསལ་བར་བསྟན་ཏོ། །རི་ལྟར་དུ་བསྟན་སྟུང་ན། དེ་ཡང་དེ་ནས་
ཞེས་པ་ནས་རྟག་དུ་འཇུག་སྟེ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་རྒྱ་དང་རྩྱ་པ་ལྷུ་བ་བཞག་ནས་དབུ་མར་རྟག་དུ་
འཇུག་པ་སྟེ་རྩྱ་པ་ལྷུ་མ་གྱི་དངོས་གྱི་དགོས་པ་ལམ་བུ་ད་ལས་སུ་བསྟན་ནས། དེ་ཡང་ཐབས་རིམ་གྱི་ལུས་
བྱ་སྟུང་ན། ཨ་མ་རྒྱ་ཉིད་རྒྱ་དགང་བ་དང་བུམ་པ་ཅན་དང་འབྲུང་པའི་རྒྱུར་བས་བྱའོ། །དེ་བྱ་བའི་
རྩལ་རིམ་ལྟར་བྱ་སྟུང་ན། དབུགས་ནང་དུ་འཇུག་པའི་རང་ག་དང་ས་ལྷ་བ་སྐྱོད་རྟེན་ཨོ་ཡིག་གི་གང་རུས་

སུ་ཤར་བ་རྩུ་ཏྲུའི་ནང་དུ་འཇུག་པར་མོས་པ་དང་། དབུགས་ནང་དུ་གནས་པའི་རང་གདངས་སྒྲིག་ཅན་
 ཐུགས་དོ་རྩེ་རྩེ་ཡིག་གི་གདངས་སུ་ཤར་བ་རྩུ་ཏྲུའི་ནང་དུ་བུམ་པ་ཅན་དང་འགོག་པ་སྟེ་གནས་པར་མོས་
 པ་དང་། དབུགས་ཁྱིར་དབྱུང་བའི་རང་གདངས་ཉི་མ་གསུང་དོ་རྩེ་འི་རང་བཞིན་ཨ་ཡིག་གི་གདངས་སུ་
 ཤར་བ་རྩུ་ཏྲུའི་ནང་ནས་ཁྱིར་དབྱུང་བ་སྟེ་འབྱུང་བར་མོས་པའི་དོ་རྩེ་བཟླས་པ་རྣལ་འབྱོར་བས་བསྐྱོམ་
 པར་བྱའོ་ཞེས་པའོ།།

སྟོན་འགྲེལ་ལས་འདི་ལྟར་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་པར་ན་རོ་པས་དབང་མདོར་
 བསྟན་གྱི་འགྲེལ་པར་ཡང་། དེ་ནས་སྟོན་ཚུལ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལ་ལ་རྣམས་དང་ར་ས་རྣམས་ལ་དང་གཡས་
 བའི་ལམ་འགོག་པ་ལས་སྟོན་གི་རྒྱང་རྟག་ཏུ་དབུ་མ་ཨ་ཡུ་རྩུ་ཏྲུའི་ལམ་དུ་རབ་ཏུ་འཇུག་པ་སྟེ་ཨ་ཡུ་རྩུ་
 ཏྲུའི་དགང་བ་དང་བུམ་པ་ཅན་དང་དབྱུང་བའི་སྒྲོར་བས་ཨོ་ཡིག་གིས་འཇུག་པ་དང་རྩེ་ཡིག་གིས་
 འགོག་པ་དང་། ཨུཌ་ཡིག་གིས་འབྱུང་བ་སྒྲིབ་དང་སྒྲིབ་གཅན་དང་ཉི་མའི་རང་བཞིན་གྱིས་རྣལ་འབྱོར་
 བས་བྱེད་པ་ནི་སྟོན་ཚུལ་གྱི་ཡན་ལག་གོ་^{༡༡} །ཞེས་གསུངས་སོ།།

སྒྲུ་མ་ཁ་ཅིག་རྒྱང་རོ་རྒྱང་ནས་འབྱུང་འཇུག་བྱེད་པ་ལ་དམིགས་པ་སོགས་བྱས་ནས་རྒྱང་དབུ་
 མའི་ནང་ནས་འབྱུང་འཇུག་བྱེད་པར་མོས་མི་དགོས་པའི་དོར་བཟླས་བྱེད་ཚུལ་ནི་འགྲེལ་པ་གཉིས་
 གྱིས་ཨ་ཡུ་རྩུ་ཏྲུའི་ཨོ་ཡིག་གིས་འཇུག་པ་དང་ཞེས་སོགས་དང་། ཨ་ཡུ་རྩུ་ཏྲུའི་དགང་བ་དང་བུམ་པ་ཅན་
 དང་དབྱུང་བ་དང་ཞེས་སོགས་གྱིས་ལེགས་པར་བཀག་པར་གསུངས་པར་བྱའོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་ ཡེ་ལའི་
 རྩེ་མ་ཆེན་གྱི་སྐབས་ལས། འདིར་ངས་པའི་དོན་ནི་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་བརྟན་པར་གྱུར་པ་དང་བུམ་པ་
 ཅན་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་གྱུར་པ་རི་རྒྱུད་བར་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་རྣལ་འབྱོར་བས་འཇུག་པ་དང་འབྱུང་
 བ་ཉིད་གྱིས་སྟོན་དབུ་མར་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ།^{༡༢} །ཞེས་གསུངས་པའི་བུམ་པ་ཅན་ནི་དོར་བཟླས་གྱི་
 རྩེ་བས་གྱིས་འབྱུང་འཇུག་གཉིས་འགགས་ནས་གནས་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་བའི་མི་
 འཐད་དེ། རྩེ་རིན་པོ་ཆའི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་པ་ནི་གོང་དུ་བཤད་ཟིན་ཅིང་། འགྲེལ་ཆེན་ལས་གྱུང་།
 དབུ་མའི་ལམ་དུ་རབ་ཏུ་ཞུགས་པའོ།^{༡༣} །ཞེས་པ་དང་། སྟོན་འགྲེལ་ལས། དབུ་མ་ཨ་ཡུ་རྩུ་ཏྲུའི་
 ནང་དུ་སྟོན་གི་རྒྱང་རྟག་ཏུ་འཇུག་སྟེ།^{༡༤} ཞེས་རྒྱང་དབུ་མ་ནས་རྟག་ཏུ་འབྱུང་འཇུག་བྱེད་པས་དོར་

འབྲུང་བ་ཉིད་ཀྱི་ཚྭ་གཏུག་པ་ལྟོས་པར་བྱའོ།^{༡༧} །ཞེས་གསུངས་པ་ནམས་ཀྱི་དོན་དུ་མཛད་ནས་
 མྱོམ་ཆེན་གྱི་མཁའ་འགྲོའི་ལྷགས་དང་རྒྱུ་ལ་བརྟན་ཅུ་ཅ་གཉིས་པ་སྟེལ་བའི་ཡི་གེ་ནམས་འཕོ་བ་བཅུ་
 གཉིས་པོ་རེ་ལ་དགྱེལ་འཁོར་ལྷ་ལྷའི་རྒྱུ་རྒྱ་བ་དུག་ཅུ་དང་། འཕོ་འཆོམས་བཅུ་གཉིས་སུ་ཡེ་ཤེས་
 ཀྱི་རྒྱུ་བཅུ་གཉིས་རྒྱ་བ་དང་བཅས་པའི་བརྟན་བཅུ་ཅ་གཉིས་ལ་མེ་ཏོག་གི་འཕྲེང་བ་བརྒྱས་པ་བཞིན་དུ་
 ལྷགས་འབྲུང་དུ་འཇུག་པ་སྒྲ་བའི་རང་བཞིན། གནས་པ་སྒྲ་གཅན་གྱི་རང་བཞིན། སྤྱིར་ལྷགས་བརྒྱུ་ག་
 ཏུ་འབྲུང་བ་ཉི་མའི་རང་བཞིན་དུ་དམིགས་ནས་ཡིད་མ་ཡེངས་གིང་བྱ་བ་ཤེས་ཀྱིས་བར་མ་ཆོད་ན་
 ཞག་གཅིག་ལ་བརྒྱས་པ་ཉི་མའི་ཆོས་སྤྱིར་དུག་བརྒྱ་འགྲོ་ཞིང་། དེ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་པ་རིམ་པ་གསུམ་གྱིས་
 རིམ་པ་བཞིན་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་དག་ནས་སུམ་པ་ཅན་གྱི་གནས་སྒྲུབས་ཐོབ་པར་འབྲུང་རོ་ཞེས་
 བཤད་ནས། འདིར་རྒྱུད་འགྲེལ་ནས་དངོས་སུ་གསུངས་པའི་རྫོགས་རིམ་གྱི་ཚྭ་གཏུག་ལ་དོ་རྩེ་བརྒྱས་
 པར་མཛད་དོ། །རྩེ་ཡབ་སྐུས་ཀྱི་དགོངས་འགྲེལ་དུ་བཞེད་པའི་འཁྲིད་ཡིག་ཁ་ཅིག་ལས་ཀྱང་འགྲེལ་
 ཆོག་དེ་ནམས་ཀྱིས་སྒྱུར་བ་ཡན་ལག་དུག་གི་ཚྭ་གཏུག་ལ་དོ་རྩེ་བརྒྱས་པར་བསྟན་པར་འཆད་དོ།^{༡༨}

འདི་དག་ནི་འཐད་པར་མ་མཐོང་སྟེ། དལགས་ལ་ལྷགས་ནམས་མེ་ཏོག་གི་ཕྲང་བ་བཞིན་དུ་
 སྒྱུར་བའི་བརྒྱས་པ་འདི་དག་སྟོན་པའི་རྒྱུད། ཤེས་རབ་ཐབས་ཀྱི་ཡི་གེ་དག་གི་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐུ་འགྲེལ་
 ལས། ད་ནི་འཇིག་རྟེན་པའི་དངོས་གྲུབ་བརྒྱུ་བ་པའི་སྤྱད་དུ་ལྷགས་ཀྱི་བརྒྱས་པ་གསུངས་པ།^{༡༩} ཞེས་
 འདིའི་སྐབས་ཀྱི་བརྒྱས་པ་ནམས་འཇིག་རྟེན་པའི་དངོས་གྲུབ་རྒྱུ་བ་བྱེད་དུ་གསུངས་པ་དང་། དལགས་
 འཇུག་པ་དང་འབྲུང་བ་དག་དང་ལྷན་ཅིག་ལྷགས་ཀྱི་ཡི་གེ་ནམས་རབ་དུ་འཇུག་པ་དང་འབྲུང་བ་མེ་ཏོག་གི་
 ཕྲང་བ་བཞིན་དུ་ཞེས་དལགས་སྤྱི་ནང་དུ་འགྲོ་བ་ཕྲང་ཐག་དང་དེ་དང་མཉམ་དུ་ལྷགས་ཀྱི་ཡི་གེའི་
 གཞུགས་ནམས་མེ་ཏོག་གི་ཕྲང་བ་སྤྱར་ལ་བརྒྱས་པ་བཞིན་དུ་དམིགས་ནས་བརྒྱ་བར་བཤད་པས་རྒྱུད་
 ཚྭ་གཏུག་ས་ཐ་དད་པར་དམིགས་པ་འདི་དང་ལྷགས་ཀྱི་ཡི་གེའི་གཞུགས་ལ་དམིགས་པ་འདི་དོར་བརྒྱས་
 ཀྱི་མི་མཐུན་ཚྭ་གཏུགས་ཡིན་པ་དང་། །གཞན་ཡང་འདིར་ནི་འཕོ་བ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུ་ལ་དམིགས་པར་
 བཤད་ཅིང་འཕོ་བ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུ་རྒྱ་བ་ནི་རོ་རྒྱུད་ལ་རྒྱ་བ་ཡིན་ལ་དོར་བརྒྱས་ཀྱིས་ནི་རྒྱུད་དུ་
 མར་འབྲུང་འཇུག་བྱེད་པར་མོས་དགོས་སྤྱིར་སྤྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་འདིའི་སྐབས་ཀྱི་འགྲེལ་ཆེན་ལས།

དེ་ལྟར་མི་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་སྟོག་དང་ལྷན་པའི་ཡིད་ཀྱིས་སྒྲགས་བསྐྱས་པར་བྱའོ།^{༡༡༩} །ཞེས་འདིའི་
སྐབས་ཀྱི་སྒྲགས་བསྐྱས་པ་འདི་ཡིད་བསྐྱས་སུ་བཤད་ཅིང་བསྐྱེད་ཤིང་གི་སྐབས་ཀྱི་ཡིད་བསྐྱས་བྱེད་པ་
ལ་དོར་བསྐྱས་སུ་བཤད་པས་འདིར་དོ་རྩེའི་བསྐྱས་པའི་ཤིང་ལ་དང་མ་ཞིང་གི་བསྐྱས་པའི་ཤིང་པའོ། །ཞེས་
གསུངས་པ་ཡང་ཡིད་བསྐྱས་ལ་དོར་བསྐྱས་སུ་བཏགས་པ་ལ་དགོངས་པར་བྱེད་དགོས་སོ། །

ཡང་ཁ་ཅིག ལྷ་སྒྲངས་དང་སེམས་གཉིས་སྒྲིབ་མཚམས་ཀྱི་རྩྭ་ཀྱི་འཛུགས་ཀྱི་གཏན་ནས་ཅེ་
གཅིག་ཏུ་བསྐྱར་བ་ཙམ་གྱིས་སྒྲར་གོམས་པའི་སྟོབས་ཆེས་པས་སྟོང་གཟུགས་བྱེད་པར་ཅན་མཐོང་
བར་འགྱུར་ལ། དེ་ལ་ང་རྒྱལ་བཞག་སྟེ་རྒྱུད་ནང་ཏུ་འཇུག་པའི་ཆེ་རང་གི་སེམས་སྟོང་གཟུགས་དང་
གཅིག་ཏུ་བྱས་པ་སྟེ་རྒྱུད་དང་བསྐྱེས་ནས་རྒྱུད་སེམས་སྟོང་གཟུགས་གསུམ་ཐ་དད་ཏུ་མི་ལྟ་བར་ཡིད་
ངོར་གཅིག་ཏུ་འདྲིས་པ་དེ་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་དམིགས་པ་གཏན་ནས་དེ་ཉིད་རྩྭ་ཀྱི་འཛུགས་ཀྱི་དམིགས་པ་
གཏན་ས་དེ་ནས་ནང་ན་མར་ཤིང་གིས་འཇུག་པའི་གདངས་ཏེ་སྐད་ཨོྲཱེ་ཞེས་པའི་རྒྱར་གྲག་པར་མོས་
ཞེས་སོགས་དོར་བསྐྱས་ཀྱི་དམིགས་པ་སྟོམ་ཚུལ་ཐབ་པར་འདོད་པར་བྱེད་དོ། །

འདི་ནི་བཏགས་ན་མི་འཐད་པར་གོ་སྟེ། ལྷ་སྒྲངས་དང་སེམས་གཉིས་སྒྲིབ་མཚམས་ཀྱི་རྩྭ་
ཀྱི་འཛུགས་ཀྱི་གཏན་ནས་ཅེ་གཅིག་ཏུ་བསྐྱར་བ་ཙམ་གྱིས་སྟོང་གཟུགས་བྱེད་པར་ཅན་མཐོང་བར་གྱུར་པ་
དེའི་ཆེ་སྒྲིར་རོ་རྒྱུད་ལ་རྒྱུད་རྒྱ་བ་ཆད་དེ་དབུ་མར་རྒྱུད་པ་དང་བྱེད་པར་ཏུ་ཡང་བསམ་གཏན་མཐར་ཐིན་
པའི་སྐབས་ཡིན་པས་ཤེས་དང་ཤེས་བྱ་བྱུང་ཐད་ཅེས་པའི་དོན་གཟུགས་སོགས་ཡུལ་དུ་ག་ལ་མིག་གི་
རྒྱུ་ཤེས་སོགས་ཡུལ་ཅན་དུ་ག་འཇུག་པའི་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གྱི་འབྲེལ་པ་རྒྱུ་ཤེས་དེ་དག་གི་བཞོན་པའི་
རྒྱུད་དབུ་མར་རྒྱུད་པའི་སྟོན་ནས་ཆད་པ་ཡིན་པས་དེའི་ཆེ་རྒྱུད་པའི་ཤེས་པ་དང་ལུས་ཤེས་སྒྲུ་དང་རེག་བྱ་
ལ་འཇུག་པ་མེད་ལ། དེ་ལྟར་ན་དུས་དེའི་ཆེ་རྒྱུད་ནང་ན་མར་ཤིང་གིས་འཇུག་པའི་གདངས་ཏེ་སྐད་ཨོྲཱེ་
ཞེས་པའི་རྒྱར་མོས་པ་ཇི་ལྟར་བྱེད། གཞན་ཡང་དང་པོ་དོར་བསྐྱས་ལ་འཇུག་པའི་དུས་སུ་རྒྱུད་གནས་
ཆོད་རོ་རྒྱུད་ནས་རྒྱ་ནང་དབུ་མར་འཇུག་པ་སོགས་སུ་མོས་ནས་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། བྱེད་ལྟར་ན་དང་པོ་
དོར་བསྐྱས་ལ་འཇུག་པའི་དུས་ནི་རྒྱུད་དབུ་མར་འཇུག་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྟོང་གཟུགས་བྱེད་པར་ཅན་
མཐོང་པའི་དུས་དེ་ཡིན་ཞིང་། དུས་དེར་རྒྱུད་དབུ་མ་ཉིད་ནས་འབྱུང་འཇུག་བྱེད་པར་འདོད་དགོས་པས་

དེ་ཡང་རིམ་རིམ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གཞོན་པ་དུ་མ་འབབ་པོ།

རང་ལུགས་ཀྱི་སྒོ་མ་རྩུལ་མདོར་བསྡུས་པ་ནི་ལུས་གནད་དང་ལྟ་སྟངས་གོང་དུ་བཤད་པ་
བཞིན་བྱས་ཏེ་གནས་ཚུན་ལ་རྒྱུད་རྒྱུད་དུ་མ་གསུམ་ལ་ཅི་རིགས་པར་རྒྱ་བ་ཡིན་ནའང་། རོ་རྩེ་
བརྒྱས་པ་ལ་དང་བོ་འཇུག་པའི་དུས་སུ་དཔུགས་ནང་དུ་འཇུག་པ་དུས་མའི་ནང་ན་མར་ཞུགས་ཏེ་ཉེ་
བའི་རྩ་འཁོར་གྱི་དུས་ཀྱི་དུས་མའི་ནང་དེར་སོང་ནས་འབྱུང་འཇུག་གང་རུང་འདི་ཡུན་ཙམ་རེ་གནས་
པ་དང་། ཕྱིར་འབྱུང་བའི་ཆེ་ཡང་དུས་མའི་ནང་ཉིད་ནས་འབྱུང་བར་སོས་ཏེ་དེ་ཡང་དཔུགས་ནང་དུ་
འཇུག་པའི་རང་གདངས་ཨོ་གྱི་གདངས་དང་། གནས་པའི་རང་གདངས་རྩྱི་གི་གདངས་དང་། ཕྱིར་
འབྱུང་བའི་རང་གདངས་ལྷུ་འི་གདངས་སུ་སོས་ནས་ཅེ་གཅིག་རྒྱུ་འཇོག་པའོ། །དེ་ཡང་རྒྱུད་ལྷགས་སྒྱུར་
རྩུལ་དངོས་གཞི་ནི་དཔུགས་ཀྱི་རང་གདངས་ཀྱི་རྒྱ་ཉིད་ཡི་གེ་གསུམ་གྱི་གདངས་སུ་སྒྲོག་གྱིན་ཡོད་པ་
ཉན་པའི་རྣམ་པ་ལྟ་བུར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་གནས་པ་ཉེ་བའི་རྩ་འཁོར་གྱི་ཉེ་བའི་དུས་མའི་ནང་
དུ་བྱེད་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི་སོར་བསམ་གྱི་སྐབས་སུ་སྟོང་གཟུགས་ཁྱད་པར་བ་དུས་མའི་ཡར་སྤེལ་
ནང་དུ་ཤར་བ་ཡིན་ནའང་སྟོག་རྩུལ་ཡན་ཆད་དུ་ཉེ་བའི་རྩ་འཁོར་གྱི་ནང་གི་དུས་མར་འཆར་བ་ཅིག་
དགོས་སོ།

དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་མཁས་གྲུབ་རྩེས་རྣམ་བཤད་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྤྲང་བ་ལས། མ་བཏགས་པ་
དངོས་པོ་ལ་གྲུབ་པའི་སྟོང་གཟུགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ཁྱད་པར་བ་རྩེས་དྲན་གྱི་སྐབས་སུ་ཐོག་མར་གྲུབ་པ་ནི་ཉེ་
བའི་འཁོར་ལོའི་དུས་ཀྱི་ཨ་ཤ་རྒྱུ་འདི་ནང་དུ་རྒྱུད་ཞུགས་གནས་ཐིམ་གསུམ་བྱས་པ་ལས་གནས་དེར་
ཤར་བའི་སྟོང་གཟུགས་སུ་གསུངས་པས་དེའི་ཕྱིར་ལྟན་སྟེས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཁྱད་པར་བ་དངོས་སུ་འདྲན་
བྱེད་ཁྱད་པར་བ་ཐོག་མར་གང་དུ་གྲུབ་པའི་གནས་ཉེ་བའི་འཁོར་ལོ་ཡིན་པའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་ཉེ་
བའི་འཁོར་ལོ་ལྟན་སྟེས་ཀྱི་སྤྱིའི་རྟེན་དུ་གསུངས་སོ་ཞེས་པ་བདག་གི་རྩི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གསུང་
རག་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའོ།^{༡༠} །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྟོང་གཟུགས་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཡལ་ཡུམ་ཞལ་
སྒྱུར་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་རྣལ་འབྱོར་པའི་བློ་ལ་སྤྲང་བ་ཙམ་མ་ཡིན་པའི་དངོས་གནས་ལ་རྩེས་དྲན་གྱི་
སྐབས་སུ་དང་པོར་གྲུབ་པའི་གནས་ནི་ཉེ་བའི་རྩ་འཁོར་གྱི་དུས་ཀྱི་དུས་མའི་ནང་ཡིན་ལ། སྟོང་

གཟུགས་ཁྱད་པར་བ་དེའི་ཉི་མའི་བསྐྱབ་གཞི་སྟོན་འཛིན་གྱི་སྐབས་ཀྱི་སྟོང་གཟུགས་དུས་འཁོར་ཡབ་
 ཡུམ་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་མ་བཅོས་མ་བཅུགས་པར་རྣལ་འབྱོར་པའི་སྒོ་ལ་སྦང་བ་ཅམ་དེ་ཡང་ཉེ་བའི་ཅ་
 འཁོར་གྱི་དབུས་ཀྱི་དབུ་མའི་ནང་དུ་ཤར་བ་ཅིག་དགོས་ཤིང་། དེ་འཆར་བ་ལ་འཛིན་པའི་སྐབས་སུ་
 ཉེ་བའི་དབུས་ཀྱི་དབུ་མར་རྒྱུད་གནས་པ་དང་། སྟོན་ཅོལ་གྱི་སྐབས་སུ་དེར་རྒྱུད་ཞུགས་པ་ཅིག་དགོས་
 པས། རྟོར་བསྐྱས་གྱིས་ཉེ་བ་ནས་འབྱུང་འཇུག་གནས་པ་དང་སྟོར་བ་དང་བུམ་པ་ཅན་གྱིས་ཉེ་བར་
 རྒྱུད་ཁ་སྟོར་དུ་འཛིན་པ་སོགས་བྱེད་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཉེ་བའི་འཁོར་ལོ་ལྷན་སྦྲེལ་གྱི་སྒྲིབ་རྟེན་
 དུ་རི་ལྟར་གསུངས་སྟུང་ན། བད་ལའི་ཉིང་བདུན་པ། གསང་བ་གཙུག་ཏོར་ཉེ་བ་ལ་ཡང་ལྷན་སྦྲེལ་
 རྒྱལ་བའི་སྒྲིབ་རྟེན་རང་བཞིན་མེད་དང་རང་བཞིན་ནོ།^{༡༤༡} །ཞེས་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེའི་ཕྱིར་གསང་
 བའི་བསྐྱེད་དང་གཙུག་ཏོར་གྱི་བསྐྱེད་དང་ཉེ་བའི་བསྐྱེད་ལ་རྣམ་པར་དག་པའི་སྒྲིབ་རྟེན་པའི་ལྷན་སྦྲེལ་རང་བཞིན་མེད་
 བ་མ་བཅུགས་པ་དང་རང་བཞིན་བྱ་ཐབ་པ་ལྟ་བུའོ།^{༡༤༢} །ཞེས་པ་འདིས་བསྟན་པར་བཞེད་དོ།

མདོར་ན་སྟོར་བ་ཡན་ལག་དུག་གི་སྐབས་ལ་ཡར་རྒྱུད་དབུ་མར་རྒྱུད་པ་དང་། ལ་ལར་རྒྱུད་
 པ་ལྷལ་དུ་ཕྱིན་པ་དང་། སྐབས་འགའ་ཞིག་ཏུ་རྒྱུད་དབུ་མར་གནས་པ་དང་། སྐབས་ཁ་ཅིག་ཏུ་རྒྱུད་དབུ་
 མར་སད་པ་ཉེ་ཐིམ་པའི་སྟོབས་གྱིས་གཙུག་མའི་སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་འོད་གསལ་དང་། དེའི་གཟུགས་
 བཞུགས་ཏེ་གཟུགས་བྱ་ཐབ་པ་ལྟ་བུ་དང་། ཁྱད་པར་དུ་ཡང་དུ་མ་ལོངས་སྟོན་རྫོགས་པའི་སྒྲིབ་མཐའ་
 ཡས་པ་རྣམས་ཟུང་འཇུག་ཏུ་སྟོར་བ་ཡན་ལག་དུག་ཅར་^{༡༤༣} གྱི་མཉམ་གཞག་གི་གནས་སྐབས་
 ཐམས་ཅད་དུ་འཆར་བ་ཡིན་ཏེ། །འོད་གསལ་གྱི་སེམས་མཐའ་བྱག་པ་རྣམ་མཁྱེན་མ་ཐོབ་པར་དུ་
 མངོན་དུ་བྱེད་མི་རུས་ཀྱང་། བསྐྱེད་སྟོབས་གྱིས་རྒྱུད་དབུ་མར་རྒྱུད་དེ་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་ཅུང་ཟད་
 ཉམས་སུ་སྟོང་བ་ནས་རྒྱུད་དབུ་མར་རྒྱུད་པ་ལྷལ་དུ་བྱུང་བ་དང་གནས་པ་དང་ཐིམ་པའི་གནས་སྐབས་
 རྣམས་སུ་ཕིམ་པ་བཞིན་རིགས་ལ་རིགས་ལ་དུ་སོང་སྟེ་སྟོང་གཟུགས་རྣམས་ཀྱང་རིགས་ལ་དུ་འགྲོ་ཏེ། །དེ་
 ཡང་སྟོང་གཟུགས་རྣམས་སོར་བསམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་ཤའི་མིག་ཤེས་གྱིས་མཐོང་ངོ། །པམ་མ་
 གཏན་མཐར་ཕྱིན་ཏེ་མངོན་ཤེས་ཐོབ་པ་ནས་སྟོན་འཛིན་དང་རྗེས་དྲན་མཐར་ཕྱིན་ཏེ་དབང་པོ་གཉིས་
 སྟོར་གྱི་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་གྱི་བར་ལ་ལྷའི་མིག་གྱི་མངོན་ཤེས་གྱིས་མཐོང་ངོ། །ཕྱག་སྐྱེལ་

མོ་དངོས་གནས་ལ་གྲུབ་པའི་རྗེས་དྲན་མཐར་ཕྱིན་པ་ཐོབ་སྟེ་ལས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཐུག་རྒྱ་ལ་འདོད་
ཆགས་དང་བྲལ་བ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱོད་ཀྱིས་གཟིགས་སོ། །དེ་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་
འཆོམས་ས་བརྒྱུག་གིས་ཀྱི་དང་པོ་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་སྐྱད་ཅིག་དང་པོ་ཐོབ་པ་ནས་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྤྱོད་ཀྱིས་
གཟིགས་སོ། །ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཐོབ་ནས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱོད་ཀྱིས་གཟིགས་སོ། །

དེ་ལྟར་ཡང་སྒྲུབ་པའི་ཉིས་བརྒྱ་སོ་གཉིས་པ། ལྷ་ཡི་དམིགས་པ་གང་ཡིན་མཛོན་སུམ་དང་
ནི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་རྣམས་པ་གཉིས་སུ་འགྱུར་བ་སྟེ། མཛོན་སུམ་དག་ནི་དེ་ཉིད་སྒྲོར་བས་མཁའ་ལ་
སྐར་མ་བཞིན་དུ་དུ་མ་ལོངས་སྟོང་རྫོགས་པའི་སྒྲུ།^{༡༧} །ཞེས་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། མཛོན་སུམ་དང་
རྗེས་སུ་དཔག་པ་དེ་དག་ལས་མཛོན་སུམ་གང་ཡིན་པ་དག་ནི་དེ་ཉིད་སྒྲོར་བས་མཁའ་ལ་སྐར་མ་
བཞིན་དུ་འགྱུར་ཏེ་སྐར་མའི་ཚོགས་བཞིན་དུ་དུ་མ་ལོངས་སྟོང་རྫོགས་པའི་སྒྲུ་ཞེས་པ་ནི་གཤམ་སོགས་པའི་
མིག་གིས་གཟུང་བར་བྱ་བ་མིད་པ་གསུམ་དང་དུས་གསུམ་མི་ལམ་དང་སྒྲུ་མ་དང་མཚུངས་པའོ། །འདིར་
དང་པོར་ལས་དང་པོ་བའི་རྣལ་འབྱོར་པས་མཛོན་པར་ཤེས་པ་མེད་པར་གཤིམ་གིས་སྒྲ་ཚོགས་
མཐོང་ངོ་། །དེ་ནས་མཛོན་པར་ཤེས་པའི་འཆོམས་ཀྱི་དབང་གིས་ལྷའི་མིག་གིས་མཐོང་ངོ་། །དེ་ནས་
ཆགས་པ་དང་བྲལ་བའི་འཆོམས་ཀྱི་དབང་གིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱོད་ཀྱིས་གཟིགས་སོ། །དེ་ནས་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའི་འཆོམས་ཀྱི་དབང་གི་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྤྱོད་ཀྱིས་གཟིགས་སོ། །དེ་ནས་ཡང་དག་པར་
རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཆོམས་ཀྱི་ཐུགས་ཀྱི་དབང་གིས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱོད་ཀྱིས་གཟིགས་ཏེ་ལྷག་མ་
ཀྱན་ལས་རྣམས་གྲོལ་ཅིང་ཞེས་སོ། །དེ་ལྟར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གཤམ་སོགས་པའི་སྤྱོད་ལྷ་པ་རྣམས་
ནི་སྟོང་པ་ཉིད་གཟིགས་པའི་སྒྲུ་དུ་སྟེ་སེམས་ཅན་གཞན་རྣམས་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་ལྷ་པའི་ཡུལ་ལ་དམུས་
ལོང་ངོ་།^{༡༨} །ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་ལ་ལེགས་པར་བརྟགས་ན་སྒྲོར་བ་ཡན་ལག་དུག་གི་གན་
ས་སྐབས་གང་ཡིན་ཡང་རྒྱུད་དབྱེ་མར་ཞུགས་པ་དང་གནས་པ་དང་ཐིམ་པ་གང་རུང་གི་མཉམ་གཞག་
གི་གནས་སྐབས་ཁོ་ནར་སྟོང་གཞུགས་རྣམས་ངེས་པར་འཆར་ཞིང་དེ་མ་གཏོགས་རྒྱུད་རོ་རྒྱུད་ལ་སྒྲུ་
མ་ལྟ་སྟེ་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་སྟོང་གཞུགས་མི་འཆར་བར་གོ་རུས་སོ། །དཔེར་ན་གནང་
བ་འདུས་པའི་དགོངས་པ་ལ་རྒྱུད་དབྱེ་མར་ཞུགས་གནས་ཐིམ་གསུམ་བྱས་པའི་མཉམ་གཞག་

ཁོ་ནར་ལམ་གྱི་སྒྲར་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་འོད་གསལ་དང་བཅས་པ་འོར་བར་ངེས་ཤིང་དེ་མ་གཏོགས་
 རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་མི་འབྱུང་བ་དང་འདྲའོ། འདི་ལ་དགོངས་ནས་རྗེ་ཡབ་སྲས་རྣམས་ཀྱིས་
 གྲུང་། རྗེས་དྲན་གྱི་སྐབས་ནས་སྟོང་གཟུགས་ལྷག་ཀྱི་ཆེན་མོ་དངོས་གནས་ལ་གྲུབ་གྲུང་རྗེས་དྲན་
 ཉིང་འཛིན་གྱི་མཉམ་གཞག་གི་གནས་སྐབས་མ་གཏོགས་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་རྒྱུན་ཆད་འགོ་
 བར་༩༥༥ གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།།

ལྷ་པ་བསྐྱོམས་པས་ཉམས་ཉགས་རི་ལྷར་སྐྱེ་བའི་ཚུལ་ནི། ཟིན་ཁྱིས་ལས། ལྷ་མ་ལྷ་མ་
 རྣམས་བདེ་དྲོད་དང་ཅ་དང་རྒྱུད་གི་ཁ་དོག་མཐོང་བ་སོགས་འབྱུང་ངོ་ཞེས་གསུང་ལ། ཅ་དང་རྒྱུད་གི་ཁ་
 དོག་མཐོང་བ་ལ་ཉམས་སྒྲར་ལ་རྩའི་འཁོར་ལོ་མཐོང་བ་དང་། དེ་ནས་རྒྱུ་བའི་རྒྱུད་གི་ཁ་དོག་མཐོང་
 བ་དང་། དེར་མ་ཟད་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་དུ་མ་མཐོང་བ་ལ་སོགས་པ་འབྱུང་སྟེ་དེ་དག་ནི་མི་ལམ་དུ་
 མཐོང་བ་དང་འདྲ་བས་ཁ་ཅིག་བདེན་པ་སྲིད་གྲུང་ཡིད་བརྟན་མི་རུང་ངོ་། །དོ་རྗེ་འཁྲུང་བ་ནས་ལུས་
 དཔེན་རྫོགས་ནས་དོར་བཞུས་ལྷ་པ་དུ་ག་བྱེད་པར་བཤད་པའི་ལྷ་པ་བཞི་པ་ལ་རྩའི་འཁོར་ལོའི་ཁ་
 དོག་མཐོང་བར་བཤད་པ་ལྷ་སུ་ནི་རང་མཚན་པ་མཐོང་བ་ཡིན་པས་དོར་བཞུས་བསྐྱོམས་པས་བྱོར་བ་
 སྐྱེ་ཚུལ་ལ་པ་ཡིན་ཡང་གཙོ་བོ་ནི་རྒྱུད་རྒྱུ་དྲིར་ལྷགས་པའི་རྟགས་འབྱུང་མེད་རྣམས་འཆར་དགོས་
 མོ་༩༥༦ །ཞེས་གསུངས་པ་ལྷར་ཤེས་པར་བྱའོ།།

ལུས་པ་ཅན་གྱི་སྒྲོམ་ཚུལ།

གཉིས་པ་ལུས་པ་ཅན་གྱི་སྒྲོམ་ཚུལ་ལ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ལུས་པ་ཅན་གྱི་བྱེད་ལས་སམ་
 དངོས་ཀྱི་དགོས་པ་ནི་ལྷ་པར་སྟོག་ཐུར་འདྲེས་ནས་གཏུམ་མོ་འབར་བའོ།།

གཉིས་པ་སྒྲོམ་ཚུལ་དངོས་ལ་ལྷ། གང་དུ་བསྐྱོམ་པའི་གནས་དང་། ལུས་གནད་དང་། ལྷ་
 སྒྲངས་དང་། གང་ལ་དམིགས་ནས་བསྐྱོམ་པའི་ཚུལ་དང་། དེ་ལྷར་བསྐྱོམས་པས་ཉམས་ཉགས་སྐྱེ་བའི་
 ཚུལ་ལོ། །འདིའི་དང་པོ་གཉིས་པ་གསུམ་པ་རྣམས་དོར་བཞུས་དང་འདྲའོ།།

བཞི་པ་གང་ལ་དམིགས་ནས་བསྐྱོམ་པའི་ཚུལ་ནི་རྒྱུ་འབྱུང་འབྲུག་མི་བྱེད་པར་ལུས་ཀྱི་ནང་
 ཏུ་འཛིན་པ་ལ་ཡང་ལུས་པ་ཅན་ཏུ་བཤད་པ་ཡོད་ཅིང་དེ་ནི་རྒྱུ་ལྟེ་འོག་མ་ལ་ཡང་ཡོད་ལ། །དེར་མ་
 ཟད་གངས་ཅན་ལ་ལུས་པ་ཅན་ཡོད་པར་བཤད་ཅིང་། བརྟེན་སའི་སྟོང་པོས། ལུ་སྟེགས་དང་མ་རྒྱུད་
 ཀྱི་རྒྱུ་ལྟོར་འབྱེད་དཀའ་བར་འདུག་^{༡༤༩} གསུངས་པ་ལ་བྲམ་མ་རྩ་མ་ནམས་ལྟ་བུ་དང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
 སེམས་ཀྱིས་ཟིན་མ་ཟིན་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་འབྱེད་གསུང་ཞིང་། རྒྱུ་ལྟོར་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་མི་འབྱེད་གསུང་པའི་རྒྱུ་
 ལྟོར་དོ་བོའི་སྒྲོ་ནས་ཁྱད་པར་མ་ཟེད་པར་སྒྲུབ་ལ། རྒྱུ་ལྟོར་དེ་དག་ནི་དོ་བོའི་སྒྲོ་ནས་ཀྱང་ཁྱད་པར་
 གིན་ཏུ་ཆེ་སྟེ། གངས་ཅན་ལ་ནི་སྒྲིར་སྟེང་འོག་གི་རྒྱུ་ལ་སྒྲོར་ཏུ་བྱེད་པ་དང་། ཁྱད་པར་ཏུ་བྲམ་མེད་ནས་
 བཤད་པ་ལྟར་ཅ་འཁོར་ཀྱི་དབུས་སུ་ལ་སྒྲོར་ཏུ་བྱས་ནས་བཟུང་བས་ལྟན་སྟེས་ཀྱི་བདེ་ཆེན་འབྲེན་པ་
 མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རྒྱུ་འབྱུང་འབྲུག་མི་བྱེད་པར་ལུས་ཀྱི་ནང་ཏུ་གནས་པ་ཙམ་ཀྱི་ལུས་པ་ཅན་
 ནི་ལུ་སྟེགས་དང་རྒྱུ་ལྟེ་འོག་མ་ལ་ཡང་ཡོད་པས་དེ་ལས་ཁྱད་པར་ཏུ་ལྱུང་པའི་ལུས་པ་ཅན་ཀྱི་སྐྱོམ་
 ཚུལ་དགོས་པས་དེ་བཤད་པར་བྱ་སྟེ།

འདི་ལ་གཉིས། རྒྱུ་ད་འགྲེལ་པ་དང་བཅས་པ་ལས་ཇི་ལྟར་གསུངས་པ་དགོད་པ་དང་།
 དམིགས་པ་སྐྱོམ་ཚུལ་ཉིད་བཤད་པའོ།

དང་པོ་ནི་ཡེ་ལའི་བརྒྱ་བརྒྱ་བརྒྱུན་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་ནས་གཟུགས་ནི་མཐོང་བར་
 ལྟར་ན་ཉིན་ཞག་སོ་སོའི་དུས་སུ་སྟོག་གི་རྒྱུ་ནི་འགོག་པ་ཞེས་པ་ལུས་པ་ཅན་རབ་ཏུ་བྱ་སྟེ་འོད་ཟེར་
 འཁོར་ལོ་རང་གི་ལུས་ལ་ཡོངས་སུ་བསྐྱོར་ཞིང་འཁོར་བར་བྱེད་པ་མཐོང་གི་བར་དུ་འོ་ཞེས་པ་སྒྲུབ་
 བརྟེན་པའི་གཟུགས་ལས་ནང་དུ་འོ་^{༡༥༠} །ཞེས་ལུས་པ་ཅན་བྱེད་དགོས་པ་དང་དུས་ཇི་ཙམ་ཀྱི་བར་དུ་
 བྱེད་པའི་ཆོད་བརྟན་ཅིང་། ལུས་པ་ཅན་བྱེད་ཚུལ་ནི་རྒྱལ་ཡའི་གོ་སྐྱའི་བརྒྱ་གོ་བཞི་པ་ལས། ཁ་ཡང་
 བཙུམས་ཏེ་སྒྲ་ཡི་ལུག་པ་གཉི་ག་དག་ནས་སྟེ་རོལ་དག་གི་རྒྱུ་ནི་མ་ལུས་པ། །སྟོག་གི་ལུགས་ཀྱིས་
 བལྟས་སྟེ་དྲི་མ་མེད་པའི་སྟོག་དང་མཚུངས་པ་ཐུར་སེལ་རྒྱུ་དང་རྒྱུར་བྱས་པ། །དུས་ཀྱིས་གོམས་པའི་
 ལྟོར་བདག་ལས་ལྷ་བཞི་མ་མེ་ཡི་དབུས་སུ་རོ་ནི་མཉམ་པར་འབྱུང་། །ལུས་ལ་ཟས་ལ་སོགས་པས་
 བཀྲོས་པ་དང་ནི་སྐྱོམ་པ་འཕྲོག་སྟེ་འཛིན་པ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱང་སྟེ།^{༡༥༡} །ཞེས་ཁ་བཙུམས་ཏེ་སྒྲ་ཡི་ལུག་

པ་གཉིས་ཀ་ནས་བྱི་རོལ་གྱི་རྒྱུང་མ་ལུས་པ་སྟེང་གི་ཤོག་འཛིན་གྱི་རྒྱུང་གི་ལྷགས་ཀྱིས་བཀྲུག་སྟེ་འོག་གི་
 རྒྱུང་དྲི་མ་མེད་པའི་ཤོག་རང་མདོག་སེར་པོར་མཚུངས་པ་བྱུར་སེལ་དང་ཉེ་བའི་རྩ་འཁོར་གྱི་དབུས་གྱི་
 དབུ་མའི་ནང་དུ་ཁ་སྐྱར་བྱས་པ་དུས་ཡུན་རིང་དུ་གོམས་པའི་སྦྱོར་བ་དག་ལས་སྒྲ་བ་རྒྱུང་མ་དང་ཉི་མ་
 རོ་མ་ལ་རྒྱ་བའི་རྒྱུང་གཉིས་མེ་སྟེ་དུས་མའི་རྩ་ཉེ་བའི་རྩ་འཁོར་གྱི་དབུས་གྱི་དབུ་མའི་དབུས་སུ་རོ་
 མཉམ་པར་འབྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་བྱམ་པ་ཅན་མཐར་ཕྱིན་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཕན་ཡོན་ནི་བཀྲེས་པ་
 དང་སྒོམ་པ་འབྲོག་ཅིང་འཆི་བ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱང་སྟེར་བའོ། །དེ་ལྟར་ན་རྒྱུད་ཆོག་འདིས་རྒྱུང་ཁ་སྦྱོར་
 དབུ་མའི་ནང་དུ་བསྒོམ་པ་གསལ་བར་མ་བརྟན་སྟུང་དུ་མི་བཟུང་སྟེ། དེ་ལྟར་གོམས་པའི་མཐར་རོ་
 རྒྱུང་ལ་རྒྱ་བའི་ཤོག་ཐུང་གྱི་རྒྱུང་དབུ་མའི་ནང་དུ་རོ་མཉམ་དུ་འབྱུར་བར་གསལ་པོར་བཤད་ཅིང་། དེ་
 ལྟར་དུ་འབྱུར་བ་ལ་དབུ་མའི་ནང་དུ་ཤོག་ཐུང་ཁ་སྐྱར་དུ་འཛིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཞན་ཡང་ཐེན་བྱིས་ལས། འདུས་པ་བྱིས་ལས། ཡེ་ཤེས་ལྡ་ཡི་རང་བཞིན་དབུགས། །འབྱུང་
 བ་ལྡ་ཡི་རོ་བོ་ཉིད། །གོང་བུའི་རྩལ་གྱིས་སྤྱང་ནས་ནི། །སྣ་ཡི་རྩེ་མོར་རབ་དུ་བརྟག་^{༡༧༡} །ཅིས་གསུངས་
 པའི་དོན་བདེ་མཆོག་སྟོད་འགྲེལ་གྱིས་བཤད་པས་ཀྱང་བྱམ་པ་ཅན་གསལ་བར་བརྟན་པར་མཛད་དེ།
 དེ་ཡང་རི་ལྟར་མཛད་ན། །གོང་བུའི་གཟུགས་ཀྱིས་ཞེས་པ་འབྱུང་ཁ་ཅིག་ལས། འདྲིལ་བའི་གཟུགས་
 ཀྱིས་ཞེས་འབྱུང་བས།^{༡༧༢} །ཞེས་འབྱུང་བཅོས་ནས་འཆད་པར་མཛད་དོ། །དེ་ལ་རྒྱུད་ཆོག་དེ་སྟོད་
 འགྲེལ་གྱིས་འཆད་ཚུལ་ནི་སྟོད་འགྲེལ་ལས། འདིར་རིན་ཆེན་ལྡའི་སྒྲས་ར་ས་ནྟ་དཀྱིལ་འཁོར་ལྡའི་
 ཆོས་ཅན་ས་ལ་སོགས་པ་ཁམས་ལྡ་པོ་རྣམས་སོ། །དེའི་རང་བཞིན་གྱི་དབུགས་ནི་རིན་ཆེན་ལྡའི་རང་
 བཞིན་དབུགས་ཏེ་སྣ་བྱག་གཡས་པ་ལའོ། །དེ་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་ལྡའི་ལ་ལ་ནྟ་དཀྱིལ་འཁོར་
 ལྡའི་ཆོས་ཅན་རྣམས་པར་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྤང་པོ་ལྡ་པོ་རྣམས་སོ། །དེས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་
 རྒྱུང་ནི་སྣ་བྱག་གཡོན་པ་ལའོ། །གོང་བུའི་གཟུགས་ཀྱིས་སྤྱང་ནས་ནི་ཞེས་པ་ལ་འདིར་གོང་བུ་ནི་གཡས་
 པ་དང་ཅིག་ཤོས་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་རྣམས་ཀྱི་ཤོག་གི་རྒྱུང་དབུ་མ་ལྷ་མ་རྒྱུ་རྟིར་གཅིག་པ་ཉིད་དོ། །དེ་
 ཡང་ཤོག་གི་རྒྱུང་གོང་བུའི་གཟུགས་ཀྱིས་སྤྱང་ནས་ནི། །སྣ་ཡི་རྩེ་མོར་རྣམས་བསྒོམ་བྱ་ཞེས་པ་འདིར་སྣ་ཡི་
 རྒྱས་ཉེ་བའ་དང་སྟེང་ག་དང་མགོན་པ་དང་དབུལ་པ་དང་གཙུག་ཏྲར་གྱི་བརྒྱ་བཛྲ་དེ། དེའི་རྩེ་མོར་

བསྒྲུལ་བར་བྱའོ། །སྣ་ཡི་ཅེ་མོར་ནམ་བསྒྲུལ་བྱ། །ཉེ་བའི་དབྱུགས་སྤྱུག་ལམས་པ་དང་ཅིག་ཤོས་ཀྱི་པདྨའི་
འདབ་མ་གནས་པ་ཞེས་པའོ།^{༡༧༣} །ཞེས་གསུངས་པ་ནམས་སོ།།

དེ་དག་གི་དོན་རྒྱུར་ཟད་ཅིག་བཤད་ན། རིག་ཆེན་ལྷའི་སྒྲོམ་བསྟན་པའི་ས་ཆུ་མེ་རྒྱུར་ནམ་
མཁའི་ཁམས་ཏེ་དཀྱིལ་འཁོར་ལྷའི་རང་བཞིན་གྱི་དབྱུགས་རྩ་ར་ས་ནུ་རོ་མ་དང་སྣ་བྱག་གཡས་པར་
རྒྱ་བ་དང་། སངས་རྒྱུས་ལྷའི་སྒྲོམ་བསྟན་པའི་ནམ་བུ་ཤེས་པའི་མུང་པོ་སྒྲོགས་མུང་པོ་ལྷའི་རང་བཞིན་
གྱི་དབྱུགས་རྩ་ལ་ལ་རྒྱ་རྒྱུར་མ་དང་སྣ་བྱག་གཡོན་པ་ལ་སོ་སོར་རྒྱ་བའི་རྒྱུར་དེ་ནམས་ཨ་མ་རྒྱ་རྒྱུ་རྒྱུ་གོང་
སྤྱུག་ཅིག་ཏུ་འཕེལ། གཅིག་ཏུ་འདྲིལ་བའི་གཟུགས་ཀྱིས་མུང་བ་སྟེ་རྒྱ་རྒྱུ་རྒྱུ་ལམ་ནས་བྱངས་ཏེ་སྣ་ཡི་ཅེ་མོར་
ནམ་བསྒྲུལ་བྱ་སྟེ་འདྲིར་སྣ་ཡི་སྒྲོམ་ཉེ་བ་དང་སྒྲིང་ག་དང་མགིན་པ་དང་དབུལ་བ་དང་གཙུག་ཏོར་གྱི་
པདྨ་སྟེ་ཅའི་འཁོར་ལོ་བརྗོད་དེ། ཅེ་འཁོར་དེའི་ཅེ་མོར་ཏེ་དབྱུགས་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱུ་རྒྱུ་འདྲ་བ་དུ་བསྒྲུལ་བར་
བྱའོ། །འོ་ན་སྣ་ཡི་སྒྲོམ་དེས་བསྟན་པའི་ཅེ་འཁོར་ལ་ལྷ་བྱུང་བའི་ཅེ་འཁོར་གང་གི་ཅེ་མོར་བསྒྲུལ་བར་བྱ་
ཞེ་ན། སྣ་ཡི་ཅེ་མོར་ནམ་བསྒྲུལ་བྱ།^{༡༧༤} །ཞེས་པ་སྟེ་བའི་གཡས་དང་ཅིག་ཤོས་གཡོན་གྱི་པདྨའི་འདབ་
མ་སྟེ་ཅེ་འདབ་གནས་པའི་དབྱུགས་རྒྱ་རྒྱུ་རྒྱུ་འདྲ་བ་དུ་བསྒྲུལ་བར་བྱའོ། །ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །འབྲེལ་ཆོག་
དེ་དག་གི་དོན་དེ་སྣ་ཡི་ན་པ་ཡང་ཟིན་གྱིས་ལས། རྒྱུ་ལ་འདྲི་ནི་སྟོང་འབྲེལ་དུ་འདུས་པའི་རྒྱུར་མྱེ་
མའི་ལུང་བྱངས་ནས་གསལ་བར་བཤད་དེ། ཡེ་ཤེས་ལྷ་ཡི་རང་བཞིན་དབྱུགས་ས། །འབྱུང་བ་ལྷ་ཡི་རོ་
བོ་ཉིད། །གོང་བུའི་གཟུགས་ཀྱིས་མུང་ནས་ནི། །སྣ་ཡི་ཅེ་མོར་རབ་ཏུ་བརྟག་ ཅིས་བྱངས་ཏེ། གོང་
བུའི་གཟུགས་ཀྱིས་ཞེས་པ་ཡི་འབྱུང་ཁ་ཅིག་ལས་འདྲིལ་བའི་གཟུགས་ཀྱིས་ཞེས་འབྱུང་བས་ཡེ་ཤེས་
ལྷའི་རང་བཞིན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ལྷའི་རྒྱུར་རོ་རྒྱུར་གཉིས་ལ་སོ་སོར་རྒྱ་བ་དེ་ཨ་མ་རྒྱ་རྒྱུ་རྒྱུ་གཅིག་ཏུ་
འདྲིལ་བའི་གཟུགས་ཀྱིས་མུང་བ་སྟེ་རྒྱ་རྒྱུ་རྒྱུ་ལམ་ནས་བྱངས་ཏེ། སྣ་ཡི་ཅེ་མོ་ཞེས་པ་ཅེ་འཁོར་ལ་ཟེར་
བས་སྒྲུབས་འདྲིར་སྣ་ཡི་ཅེ་མོ་སྟེ་སྟེ་པའི་ཅེ་འཁོར་གྱི་དབྱུགས་སྤྱུག་རབ་ཏུ་བརྟག་པ་སྟེ་བསྒྲུལ་མོ་ཞེས་
བསྟན་ཏེ།^{༡༧༥} །ཞེས་གསུངས་པའི་མྱིར་རོ།།

དེ་བཞིན་དུ་རྒྱ་རོ་པའི་དབང་མདོར་བསྟན་གྱི་འབྲེལ་པར། ཡེ་ཤེས་ལྷ་ཡི་རང་བཞིན་
དབྱུགས་ས།^{༡༧༦} །ཞེས་སྒྲོགས་ཆོགས་སྤྱུ་བཅད་པ་གཅིག་སྤྱེད་དེའི་དོན་འཆད་པ་ན་འབྲེལ་པ་དེ་ཉིད་ལས།

ཡན་ལག་གསུམ་པ་གསུངས་པ། ཡེ་གེས་ལྷ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ་ཡེ་གེས་ལྷ་ནི་མི་བསྐྱོད་པ་ལ་
 སོགས་པའི་སངས་རྒྱུས་ལྷ་སྟེ་ལ་ལྷ་དགྱིལ་འཁོར་ལྷའི་ཆོས་ཅན་རྣམ་པར་གེས་པ་ལ་སོགས་པའི་
 སྤང་བོ་ལྷ་རྣམས་སོ། །དེའི་རང་བཞིན་དཔུགས་ནི་སྣ་ལུག་གཡོན་པ་ལའོ། །འདིར་བྱུང་བ་ལྷའི་རྒྱས་
 ར་ས་ལྷ་དགྱིལ་འཁོར་ལྷའི་ཆོས་ཅན་ས་ལ་སོགས་པའི་ཁམས་ལྷ་རྣམས་ཏེ་དེའི་རང་བཞིན་དཔུགས་
 འབྱུང་བ་ལྷའི་རང་བཞིན་ཅན་ནི་སྣ་ལུག་གཡས་པ་ལའོ། །གོང་སྤྱི་གཞུགས་ཀྱིས་སྤྱད་ནས་ནི་ཞེས་པ་
 ལ། འདིར་གོང་སྤྱི་གཡས་པ་དང་གཡོན་པའི་དགྱིལ་འཁོར་རྣམས་ཀྱི་སྟོག་གི་རྒྱང་དཔུ་མ་ཨ་ལྷ་
 རྒྱུ་ཏྲིའི་གཅིག་པ་ཉིད་དེ་སྟོག་རྒྱང་དེ་ཡང་གོང་སྤྱི་གཞུགས་ཀྱིས་སྤྱད་ནས་སྤྱི་ཙུང་མོར་ཞེས་པ་སྤྱི་རྒྱས་
 རྟེ་བ་དང་སྟོང་ག་དང་མགྱིན་པ་དང་དབུལ་བ་དང་གཙུག་ཏྲོར་གྱི་བསྐྱེད་ལྟེ་བ་བརྟེན་དེ། སྟོག་གི་རྒྱང་
 དེ་སྤྱད་ནས་སྤྱི་ཙུང་མོར་དེར་བརྟག་པར་བྱ་བ་ནི་བསྐྱོམ་པར་བྱ་བ་སྟེ་སྟེ་བ་ནས་སྟེ་བའི་དཔུས་སུ་ཡིན་
 གྱི་གཡས་དང་གཡོན་དུ་བསྐྱེད་འདབ་མ་ལ་མ་ཡིན་ནོ།^{༡༢༡} །ཞེས་གསལ་པར་གསུངས་སོ། །

འགྲེལ་ཆོག་འདི་རྣམས་ཀྱི་དོན་གཞན་རྣམས་སྟོང་འགྲེལ་དང་འདྲ་བ་ལ་སྤྱི་རྒྱས་སྟེ་བ་
 དང་སྟོང་ག་དང་ཞེས་པ་ནས། རྟེ་བ་ནས་སྟེ་བའི་དཔུས་སུ་ཡིན་གྱི་གཡས་དང་གཡོན་དུ་བསྐྱེད་འདབ་
 མ་ལ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་བར་གྱི་དོན་ནི། སྤྱི་རྒྱས་ཞེས་པ་ནས། གཙུག་ཏྲོར་གྱི་བསྐྱེད་ལྟེ་བར་བརྟེན་
 དེ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་སྤྱི་ཙུང་མོར་ཞེས་པའི་སྤྱི་ཙུང་མོས་བཟུང་ནས། སྟོག་གི་རྒྱང་སྟོང་གི་སྟོག་འཛིན་
 རོ་རྒྱང་ལ་རྒྱ་བ་རྣམས་རྒྱ་ཏྲིའི་ལས་གཅིག་སྤྱིད་ནས་སྤྱད་སྟེ་དངས་ནས་སྤྱི་ཙུང་མོ་སྟེ་བའི་ཙུང་འཁོར་
 གྱི་དཔུས་ཀྱི་རྒྱ་ཏྲིའི་ནང་དེར་བརྟག་པར་བྱ་བ་སྟེ་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་རི་ལྷ་རྒྱ་དུ་དང་སྟེ་མ་ན། སྣ་
 ལུག་ནས་རྒྱ་ཏྲིའི་ལས་གཅིག་སྤྱིད་ནས་དངས་ཏེ་གཙུག་ཏྲོར་གྱི་བསྐྱེད་ལྟེ་བ་ནས་དབུལ་བ་མགྱིན་པ་
 སྟོང་ག་སྟེ་བའི་ཙུང་འཁོར་གྱི་བསྐྱེད་ལྟེ་བའི་བར་གྱི་རྒྱ་ཏྲིའི་དཔུས་སུ་འབྲེན་པ་ཡིན་གྱི། ཙུང་འཁོར་རྣམས་
 གྱི་གཡས་དང་གཡོན་དུ་བསྐྱེད་འདབ་མ་སྟེ་ཙུང་འདབ་རྣམས་དང་རོ་རྒྱང་ལ་རྒྱ་དུ་འབྲེན་པ་ནི་མ་
 ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའོ།

དེ་ལྟར་ན་རྒྱ་ཏྲི་ར་དམིགས་པའི་ཐུམ་པ་ཅན་དགོས་པའི་ཐུང་དོན་རགས་པ་བཤད་ནས་
 གཉིས་པ་དམིགས་པ་སྐྱོམ་ཚུལ་ཉིད་བཤད་པ་ལ་བཞི། སྟོང་འོག་གི་རྒྱང་འཐེན་པའི་གོ་རིམ་དང་། རྒྱང་

ལམ་གང་ནས་འཐེན་པ་དང་། ཐེན་ནས་གནས་གང་དུ་ཁ་སྐྱར་བྱ་བ་ལ་སེམས་རི་ལྟར་གཏོང་བའི་ཚུལ་
དང་། སྒྲོམ་པའི་ཐུན་གྱི་ཡུན་ཚད་བསྟན་པ་ལོ།

དང་པོ་ནི་ཟིན་བྱིས་ལས། གཞི་དུས་སུ་སློག་འཛིན་སྟེང་གི་སྒྲ་སྒྲོན་ནས་ཕྱིར་འབྱུང་བ་ན་ཐུར་
སེལ་འོག་སྒྲོན་ནས་ཕྱིར་འབྱུང་ལ། སློག་འཛིན་ནང་དུ་འཇུག་པ་ན་ཐུར་སེལ་ནང་དུ་ཞུགས་ནས་ཉེ་བའི་
བར་དུ་འོང་བས་རྟོག་པ་གཅིང་བོས་^{༡༧} དུས་གཅིག་ཏུ་ཁ་སྐྱར་བྱེད་ཅུ་ས་པ་སྤིད་ཀྱང་^{༡༨} ཞེས་
གསུངས་གིང་རིམ་ལྔ་གདན་ཚོགས་ལས་སྟེང་འོག་གི་རྒྱུང་གཉིས་འགྲོས་འདེད་དུ་ཡང་^{༡༩} གསུངས་
པས་གང་ལྟར་ནའང་རིམ་ཅན་དུ་འཐེན་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་བསྒྲོམ་པའི་གནས་དང་ལུས་གནད་དང་ལྟ་
སྟངས་ནམས་དོར་བཞུས་གྱི་སྐབས་བཞིན་དུ་བྱས་ཏེ། རྒྱུང་འཐེན་པའི་ཆེ་བྱང་སེམས་འཛག་པ་སྐྱར་
བའི་མན་ངག་མེད་ན་ནི་སློག་འཛིན་སྟེང་རྒྱུང་རིས་པར་སྒྲོན་དུ་འཐེན་དགོས་ཏེ། ཐུར་སེལ་འོག་རྒྱུང་
སྒྲོན་ལ་འཐེན་ན་བྱང་སེམས་འཛག་པའི་དགག་བྱ་ཡོད་པས་སོ། །བྱང་སེམས་འཛག་པ་སྐྱར་བའི་མན་
ངག་ཡོད་ན་ནི་ཐུར་སེལ་སྒྲོན་ལ་འཐེན་ཀྱང་ཆོག་པར་གསུངས་སོ།

གཉིས་པ་རྒྱུང་ལམ་གང་ནས་འཐེན་པ་ནི། སྟེང་རྒྱུང་སློག་འཛིན་ནི་ཁ་བཙུམས་ཏེ་སྟེང་ལེན་
ནས་འོག་ལེན་ནས་ཡོ་ག་མའི་སྒྲོར་བ་གང་ཡང་རུང་བས་སྒྲ་གཉིས་ནས་དལ་བྱས་བྱངས་ཏེ་རྩྭ་རྩྭ་འོ་ནང་
ན་མར་ནང་ཏེ་སོང་སྟེ་ཉེ་བའི་རྩ་ལའོར་གྱི་དབུས་གྱི་རྩྭ་རྩྭ་འོ་ནང་དུ་ཕྱིན་ནས་དེར་གནས་པ་ལ་དམིགས་
ཏེ་རྒྱུང་སྟེང་དུ་མི་འཇུག་པར་རི་ལྟར་ཏེ་བསྟན་ནོ། །དེའི་རྗེས་སུ་འོག་སྒྲོན་གཉིས་ནས་འོག་རྒྱུང་ཐུར་སེལ་
རྩྭ་རྩྭ་འོ་ནང་ན་ཡང་ཐུན་དུ་འཐེན་ནས་ཉེ་བའི་རྩ་ལའོར་གྱི་ཉེ་བའི་རྩྭ་རྩྭ་འོ་ནང་དུ་ཕྱིན་ཏེ་དེར་གནས་པ་
ལ་དམིགས་ནས་རྒྱུང་གཉིས་སྟེང་འོག་ཏུ་མི་འཇུག་པར་གཟུང་བར་བྱའོ།

གསུམ་པ་འཐེན་ནས་གནས་གང་དུ་ཁ་སྐྱར་བྱ་བ་ནི། སྟེང་འོག་གི་རྒྱུང་སློག་ཐུར་གཉིས་རྩྭ་
རྩྭ་ལམ་ནས་ཉེ་བའི་བར་དུ་ཐེན་པ་དེ་རྩྭ་རྩྭ་ལ་རྒྱུང་གི་མདུད་པས་བཅིངས་པའི་ཉེ་བའི་རྩ་ལའོར་གྱི་
དབུས་ཨ་ལ་རྩྭ་རྩྭ་འོ་ནང་དུ་རྒྱུང་གཉིས་ཁ་སྐྱར་དུ་བྱས་ཏེ་ཁ་སྐྱར་གྱི་རྒྱུང་དེ་ཉིད་ལ་དམིགས་ནས་སེམས་
ཅེ་གཅིག་ཏུ་འཛིག་པ་ལོ། །ལུ་མ་པ་ཅན་གྱི་སྐབས་འདིར་ཡང་རྒྱུང་ཉིད་ལ་དམིགས་དགོས་པ་ནི་
བགོགས་མཐར་བྱེད་པའི་ལྟ་བུ་ཞེས་སོགས་གྱིས་སློག་ཚེ་ལ་བགོགས་མཐར་བྱེད་ཀྱི་ལྟ་བས་བསྒྲོམ་

པར་ཡང་བཤད་ལ། དེས་དོན་གྱི་བགེགས་མཐར་ཕྱེད་དམ་བདུད་ཅི་འབྱེལ་བ་ནི་རྒྱུད་ལ་གསུངས་ཏེ།
 རྟོད་འགྲེལ་ལས། དེ་ནས་བདུད་ཅི་འབྱེལ་པའི་གཞུགས་བརྟན་གྱི་མིང་ཅན་དགོངས་པའི་སྐད་གཞན་
 གྱིས་རྒྱུད་གསུངས་སོ།^{༡༡} །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །དེ་ཡང་སྐབས་འདིའི་ཐོག་ཚུལ་བྱུང་བ་ཅན་སྒོམ་
 པ་ནི་དོར་བརྒྱས་མཐར་ཕྱིན་ནས་སྒོམ་པ་ཡིན་ལ། དོར་བརྒྱས་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཆད་ནི་དོ་རྗེའི་བརྒྱས་
 པའི་དམིགས་པ་བསྐྱངས་པ་ཅམ་གྱིས་རྒྱུད་རོ་རྒྱུད་ལ་རྒྱ་བ་འགགས་ནས་དབུ་མར་རྟག་ཏུ་འབབ་ཅིང་
 དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱུད་དབུ་མར་ཚུད་པའི་རྟགས་ཀྱི་སྟོང་གཞུགས་ནམས་གོ་རིམ་མ་འཆོལ་བར་ངེས་
 པར་ཅན་ཏུ་འཆར་བ་ཡིན་ནོ།།

དེ་ལྟར་དོར་བརྒྱས་མཐར་ཕྱིན་པའི་རྗེས་སུ་བྱུང་བ་ཅན་སྒོམ་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཆོད་དང་པོར་
 དོར་བརྒྱས་རྒྱུད་ཟད་ཅིག་བྱས་ཏེ་རྒྱུད་དབུ་མར་བཅུད། དེ་ནས་སྟེང་རྒྱུད་དལ་བྱས་དབུ་མ་ན་མར་ལ་
 འབྲེན་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུད་ལས། ཁ་ཡང་བཅུ་མས་ཏེ་སྒྲ་ཡི་བྲག་པ་གཉི་ག་དག་ནས་བྱི་རོལ་དག་གི་རྒྱུད་
 བྱི་མ་ལུས་པ། ཁྱོག་གི་བྲག་པ་གྱིས་བཀྲུག་སྟེ་^{༡༢} ཞེས་བྱི་རོལ་གྱི་རྒྱུད་བཀྲུག་སྟེ་སྒྲ་བྲག་གཉིས་ཀ་
 བས་འཇུག་པར་བཤད་ལ། རྒྱུད་སྒྲ་བྲག་གཉིས་ཀ་ནས་འཇུག་ན་དབུ་མ་ནས་འཇུག་པ་ངེས་པ་ཅན་
 ཡིན་ཞིང་། བྱུང་བ་ཅན་ལ་དང་པོར་འཇུག་པའི་ཆོ་རྒྱུད་དབུ་མ་ནས་འཇུག་པ་ལ་དེའི་ཆོ་སྟོན་ཏུ་དོར་
 བརྒྱས་ལྟ་བུས་རྒྱུད་དབུ་མར་བཅུག་པ་ཞིག་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་ཉེ་པའི་རྩ་ལམ་འདི་གྱི་ཉེ་
 པའི་རྩ་རྒྱུད་འདི་ནང་ཏུ་སྟེང་ལོག་གི་རྒྱུད་ཁ་སྐྱར་ཏུ་གནས་པ་ལ་སེམས་ཅེ་གཅིག་ཏུ་གཏད་ནས་བཞུག་པས་
 རྒྱུད་སེམས་གང་ཏུ་གནས་པའི་ཉེ་པའི་རྩ་རྒྱུད་འདི་ནང་དེར་སྒོས་མ་བཏགས་པར་སྟོང་གཞུགས་ཏུས་གྱིས་
 འཁོར་ལོའི་རྣམ་པ་ཅན་རང་དབང་ཏུ་འཆར་བས་སྟེང་ནས་བྱངས་པའི་རྒྱུད་སེམས་སྟོང་གཞུགས་
 རྣམས་དཔྱེར་མེད་ཏུ་བྱས་པ་དེ་དང་གཅིག་ཏུ་འབྲེས་པར་མོས་པ་ཕྱེད་དོན་མེད་དོ།།

དེས་ན་བསམ་གཏན་གྱི་སྐབས་ནས་གཞུག་པ་མ་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་དང་སྟོང་གཞུགས་
 རྒྱུད་པར་ཅན་གཉིས་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་ཐ་དད་ཀྱི་སྒྲུང་བཀུ་བ་ནས་དཔྱེར་མེད་པར་སྒྲུང་བའི་སྟོབས་གྱིས་
 སྟོང་གཞུགས་རྒྱུད་པར་ཅན་ཏུས་གྱི་འཁོར་ལོ་ཡབ་ཡུམ་གྱི་རྣམ་པར་སྐྱང་བ་ལ་ང་རྒྱལ་འཕེ་བྱས་པ་
 ལྟར་ཐོག་ཚུལ་ཡན་ཆད་ཀྱི་སྐབས་ཐམས་ཅད་ཏུ་རྒྱུད་སེམས་གང་ཏུ་གཏད་པའི་དབུ་མའི་ནང་དེར་རྒྱུད་

སེམས་ཚུད་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྟོང་གཟུགས་བྱུང་པར་བ་ཤར་ངེས་ཀྱི་དེ་ལ་ར་རྒྱལ་བཙོས་མིན་དུ་འཕོ་
 ལུས་ཏེ། རྒྱ་བྱུང་པར་ཅན་བསྐྱེད་ངེས་ཀྱི་སྐབས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ལ་ར་རྒྱལ་བཙོས་མིན་འཕོ་ལུས་པ་ཐོན་དུ་
 མོང་བ་དང་། བསམ་གཏན་གྱི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་བཞིན་ཐོན་དུ་མོང་བས་སོ། །ལུམ་པ་ཅན་འདིར་
 བཤད་པ་ནམས་ནི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་རིག་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་གིས་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་
 ལམ་སྲ་མ་རྣམས་ཐོན་དུ་མོང་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཀྱི་ལམ་སྲ་མ་ཐོན་དུ་མ་མོང་བའི་ལས་དང་པོ་
 བའི་ལུམ་པ་ཅན་སྒོམ་ཚུལ་ནི་སྲ་མ་རྣམས་ཀྱི་འཁྲིད་ཡིག་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།།

བཞི་པ་སྒོམ་པའི་ཐུན་གྱི་ཡུན་ཚད་བསྟན་པ་ནི།^{੧੧੩} དེ་ལྟར་ན་རྒྱུད་ཁ་སྒྱུར་དུ་བཟུང་ནས་
 བསྒོམས་པས་མགོ་བོ་ན་བ་དང་ལུས་ལ་འོད་སྐར་མཐོང་བ་དང་སྟིང་དེབ་པ་ལ་སོགས་པ་མི་འབྱུང་གི་
 བར་དུ་བསྒོམ་ཞིང་། མགོ་བོ་ན་བ་སོགས་བྱུང་ནས་ཀྱང་བསྒོམས་ན་འཆི་བ་ལ་སོགས་པའི་ཉེས་
 དམིགས་ཡོད་དོ། །འོ་ན་དེ་ལྟ་བུའི་རྒྱུན་གྱིས་གི་བའི་ཆོ་ཅིར་འབྱུང་སྟམ་ན། དེ་ཡང་དེ་ལྟ་བུའི་རྒྱུན་གྱིས་
 འཆི་བ་བྱུང་ན་ནལ་འབྱོར་པ་དེས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་གཟུགས་ལ་ཅེ་གཅིག་དུ་གཞག་པར་བྱ་སྟེ་དེ་ལྟར་
 བཞག་ན་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་གནས་ཐོན་དུ་བྱེད་པར་གྱུར་རོ། །དེ་ལྟ་ཡིན་པ་འོན་ཀྱང་ནལ་འབྱོར་པ་དེ་
 ལམ་བསྒོམས་པས་གི་འོ་ཞེས་པའི་གྲགས་པ་དན་པ་མི་འབྱུང་བའི་བྱིར་དུ་འོ། །དེ་ལྟར་ཡང་རྒྱུབ་ལའི་
 བརྒྱ་ཉེར་གཅིག་པ་ལས། གློག་ཚོ་ལ་དག་ནི་ཀླན་ནས་བདེ་མཉམ་འབྲས་སུ་སྟེར་བ་རི་སྟིང་མགོ་ཡི་
 བར་དུ་འདོད་པ་སྟེ། །དེ་ཡིས་སྟེང་དུ་འདོད་པ་མིན་པ་འཆི་བའི་འཇིགས་པ་བྱེད་དེ་སྒྱུར་བོ་ངེས་པར་
 འཇིག་པའི་རྒྱ། །གཙུག་རྟོར་སྟོན་སྟུག་ནས་འགོ་ན་མཆོག་གི་བདེ་བའི་གོ་འཕང་དག་ལ་ངེས་པར་སྦྱར་
 བར་བྱ། །ལུང་བོ་མེད་ཀྱང་རྣལ་འབྱོར་པ་ནི་བདེ་མཉམ་འབྲས་སུ་སྟེར་འོན་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་དུ་ནི་
 གྲགས་པ་མིན།^{੧੧੪} །ཞེས་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདིར་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་གཟུགས་མཐོང་བར་གྱུར་པ་
 ན་རྣལ་འབྱོར་པས་སྟོན་ཚུལ་བྱ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རི་སྟིང་མགོ་ཡི་བར་དུ་ཞེས་པ་མགོ་བོ་ན་བར་མི་
 བྱེད་ཀྱི་བར་དུ་འོ། །དེ་ཡང་བདེ་མཉམ་འབྲས་སུ་སྟེར་བར་འབྱུར་རོ། །དེ་ལས་སྟེང་དུ་ཞེས་པ་ནི་མགོ་
 བོ་ན་བའི་མཐུ་ལས་འདོད་པ་མིན་པ་འཆི་བའི་འཇིགས་པ་བྱེད་པར་འབྱུར་ཏེ་སྒྱུར་བོ་རྣམ་པར་ཉམས་
 པའི་རྒྱར་འབྱུར་རོ། །ཅི་སྟེ་རྣལ་འབྱོར་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་གཙུག་རྟོར་སྟུག་ནས་སྟོན་འགོ་ན་རྣལ་འབྱོར་

པས་མཆོག་གི་བདེ་བའི་གོ་འཕང་དག་ལ་ཞེས་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་གཟུགས་ལ་ངེས་པར་སྒྱུར་བར་བྱ་སྟེ་
ངེས་པར་ནི་མཐའ་གཅིག་ཏུའོ།^{੧੫} །ཞེས་དང་། འོན་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་དུ་ནི་གྲགས་པ་མིན་པ་ནལ་འབྱོར་
པ་འདི་གི་འོ་ཞེས་པ་སྟེ་སྟོག་རྩིས་ཀྱི་ངེས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་འོ།

ལྷ་པ་དེ་ལྟར་བསྒྲམས་པས་ཉམས་རྟགས་སྟེ་བའི་རྒྱལ་ནི་འབྲེལ་ཆེན་ལས། ལྷ་བར་སྟོག་
དང་སྒྱུར་སེལ་གྱི་རྒྱུད་དག་ཡང་དག་པར་སྤྱད་པའི་དབུས་སུ་^{੧੬} །ཞེས་པ་ནས། གྲུང་གི་སྒྲུབ་ལྟེ་བ་དེ་
ཉིད་ལའོ། །ཞེས་པའི་དོན་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་ལྟེ་བའི་རྩ་འཁོར་གྱི་ལྟེ་བའི་རྒྱ་རྒྱུ་འོད་ནང་དུ་སྟོག་སྒྱུར་
འདྲེས་པའི་དབུས་སུ་མིག་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དུག་གི་བཞོན་པའི་རྒྱུད་རྒྱུད་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་
གཟུགས་སོགས་ཡུལ་དུག་དང་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གྱི་འབྲེལ་པ་ཆད་པའི་སྟོན་ནས་དུ་བལ་སོགས་པའི་མཚན་
མ་རྣམས་གོ་རིམ་སོགས་རྩུང་བྱེད་ཀྱང་མ་འཆོལ་བའི་ངེས་པ་ཅན་རྣམས་དང་། རྒྱུད་པར་དུ་ཡང་རེ་ལྟ་
ནག་པོ་སྒྲུབ་ཆོད་ཅིང་མི་དབུས་སུ་དུ་མ་ལོངས་སྟོན་རྟོགས་པའི་སྒྱུ་དུས་འཁོར་ཡབ་ཡུམ་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་
ལ་ང་རྒྱལ་འཕྲོས་པའི་རྒྱལ་གྱིས་སྟོག་སྒྱུར་འདྲེས་པའི་དབུས་དེར་གསལ་བར་སྒྱུར་བ་དང་། དེ་ཡང་
སྟོག་སྒྱུར་འདྲེས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ལྟེ་བའི་གཏུམ་མོ་འབར་ཏེ་ཁམས་བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་ལྷན་པ་བས་
པ་དོན་རྟོག་སུའི་རྩེ་ནས་མ་འཕྲོས་པའི་ཡས་བས་ཀྱི་དགའ་བཞི་དང་། བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་དབུལ་
བའི་བར་དུ་འཕེལ་བའི་མས་བརྟན་གྱི་དགའ་བ་བཞི་དང་ས་ནས་དེ་ལྟ་སུའི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་དེ་རྣམ་
བཅས་རྣམ་མེད་ཀྱི་སྟོང་པ་ཉིད་དང་སྒྱུར་ནས་སྒྲོམ་པ་རྣམས་ཉམས་རྟགས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་ཞིང་རྩ་དང་
རྒྱུད་གི་ཁ་དོག་མཐོང་བ་སོགས་ནི་ཉམས་རྟགས་པལ་པ་ཡིན་འོ།

འོ་ན་སུམ་པ་ཅན་མཐར་ཐུན་པ་ཉིད་ཀྱིས་མས་བརྟན་གྱི་དགའ་བཞི་ནི་ལྟར་འདྲེན་རུ་ས་
སྒྲུམ་ན། འདི་ནི་འབྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་ནས་གཟུགས་ནི་མཐོང་བར་འཕྱུར་ན་ཞེས་པ་ནས། སྒྱུར་བརྟོན་
པའི་གཟུགས་ལས་ནང་དུའོ།^{੧੭} །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་སྟོག་རྩིས་ཀྱི་སུམ་པ་ཅན་བྱེད་པ་དང་དེ་མཐར་
ཐུན་པའི་ཆོད་བརྟན་ནས། དེའི་འཇིག་རྟེན་དུ་དེ་ནས་རྒྱ་བ་དུག་གིས་སྒྲོམ་བརྟན་ཏེ་ལས་དང་པོ་བའི་
ཆོངས་པར་སྟོན་པ་རྣམས་ལ་རེ་ག་བྱ་དམན་པ་དབང་པོ་གཉིས་ཀྱི་འཇིག་པ་དང་བུལ་བའི་བདེ་བ་
མཉམ་པ་སྟེ་མི་འཕྱུར་བའི་བདེ་བ་ལམ་གྱི་སེམས་ཞེས་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱི་སེམས་སུ་

འཕྱར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་འདིས་རྒྱད་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱའི་གཙོ་བོ་རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་གང་
 ཟག་དེས་ཐུམ་པ་ཅན་མཐར་ཕྱིན་པ་དེ་ནས་འཛིན་པ་དང་རྗེས་དྲན་གྱི་ལམ་ལ་འབད་པས་སྒྲ་བ་དུག་
 རྫོགས་པའི་འཆོམས་སུ་ལས་དང་བོ་བའི་ཆོ་ཡང་བྱང་སེམས་ཉམས་མ་སྦྱོང་བའི་ཆོངས་པར་སྦྱོད་པ་
 དང་ལྡན་པ་རྣམས་ལ་རེག་བྱས་དམན་པ་དབང་བོ་གཉིས་ཀྱི་འབྲིག་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་བུལ་བའི་
 བདེ་བ་མཉམ་པ་སྟེ་མི་འཕྱར་བའི་བདེ་བ་ལམ་གྱི་བྱང་སེམས་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་གཟུགས་དང་འོ་བོ་
 དབྱེར་མེད་པའི་སེམས་ཐོབ་པར་འཕྱར་རོ་ཞེས་བསྟན་ཏོ། །མདོར་ན་ཐུམ་པ་ཅན་མཐར་ཕྱིན་པའི་རིན་
 པོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་དེས་སྒྲ་བ་དུག་གི་བར་དུ་ལམ་ལ་འབད་ན་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་འཐོབ་
 ཅིས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ།

ཡང་གཟུགས་ཀྱི་སེམས་སུ་འཕྱར་རོ་ཞེས་པའི་མཚུག་ཉིད་དུ། དེ་ནས་སྐད་ཅིག་གཅིག་གིས་
 མདོར་བར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་ཞེས་པ་ནས། གཙུག་ཏོར་དུ་སློག་ཐམས་ཅད་ཟད་པས་ས་བརྩ་
 གཉིས་སོ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་མི་འཕྱར་བའི་བདེ་བ་ཉི་མེ་ཆིག་སྟོང་དུག་བརྒྱའི་གྲངས་འཕེལ་ཆུལ་དང་།
 དེས་ཅ་འཁོར་དུག་ཏུ་ལས་རྒྱུད་རྣམས་སད་དེས་བརྩ་གཉིས་འཐོབ་ཆུལ་བསྟན། དེའི་མཚུག་ཏུ། དེའི་
 རྒྱུར་ཨོཾ་འབར་བའི་བར་ཉེ་ཞེས་པ་ནས། དེའི་འཕེལ་བ་སྟེ་སྟོང་དུ་འགོ་བར་རབ་ཏུ་བྱའོ་ཞེས་པའི་
 བར་གྱིས་ཐུམ་པ་ཅན་ནས་རྗེས་དྲན་གྱི་བར་གྱི་ཡས་བབས་མས་བརྟན་གྱི་དགའ་བ་བཞི་སྟེད་ཆུལ་
 བསྟན། འོ་ན་གཏུམ་མོ་འབར་བས་བྱང་སེམས་ཁྱུ་བ་ལས་ཡས་བབས་འོང་དུ་རྒྱག་མོད་མས་བརྟན་རི་
 ལྟར་འོང་སྟམ་ན། སྟོང་དུ་འགོ་བར་རབ་ཏུ་བྱའོ་ཞེས་པའི་མཚུག་དེ་ཉིད་དུ། སྒྲ་མའི་ངེས་པའི་དབང་
 གིས་ཞེས་པ་སྤར་གསུངས་པའི་སློག་འགོག་པ་ལས་དབུལ་བའི་བར་དུ་འཕེལ་བར་འཕྱར་ཉེ་འདི་ལ་རོ་
 མཆར་མེད་དོ། །ཞེས་སྤར་གསུངས་པའི་སློག་ཚུལ་གྱིས་སློག་འགོག་པ་སྟོན་དུ་སོང་བ་ལས་ཁམས་
 བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་གསང་གནས་ནས་དབུལ་བའི་བར་དུ་འཕེལ་བར་འཕྱར་བའི་མས་བརྟན་འཕྱར་བ་
 འདི་ལ་རོ་མཆར་མེད་དོ། །དེའི་རྒྱུ་མཆན་ནི་སློག་དབུ་མར་འགོག་པ་ལས་བྱང་སེམས་ཡས་འདྲེན་ལུས་
 པ་དེ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པའི་རྒྱུར་རོ་ཞེས་པའི་དོན་ནོ།

བཞི་བ་མ་གྲུབ་ན་སློགས་པའི་ཆོག་ནི་སྒྲུབ་ལའི་བརྒྱབ་ཆུ་དགུ་པ་ལས། སོ་སོར་སྤྱད་པ་ལ་

སོགས་རྣམས་ཀྱིས་གལ་ཏེ་སྒྲགས་པ་རྣམས་ཀྱི་འདོད་པ་ལྱུང་བར་མ་ལྟར་ན། ལྷ་དྭགས་པས་བཅོན་
 ཐབས་ཚུ་སྦྱེས་སུ་གནས་དོན་རྩོམ་ཐུང་ཐིག་ལེ་བཀག་ནས་བརྒྱབ་པར་བྱ།^{༡༩༩} །ཞེས་པའི་འགྲེལ་ཆེན་
 ལས། ད་ནི་བཅོན་ཐབས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་གསུངས་ཏེ་འདིར་གང་གི་ཆོ་སོར་སྤྱད་པ་ལ་སོགས་པས་
 གཞུགས་མཐོང་བར་ལྟར་པ་ལ་སློག་མ་བཅིངས་པ་ཉིད་ཀྱིས་འཁྱུར་བ་མེད་པའི་སྐད་ཅིག་མ་མ་སྦྱེས་ན་
 དེའི་ཆོ་རྒྱ་དྭགས་པ་འཆད་པར་འཁྱུར་བས་བཅོན་ཐབས་སུ་དབུ་མར་འབབ་པར་བྱས་ནས་གེས་
 འཕ་ཀྱི་ཚུ་སྦྱེས་སུ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་ཐིག་ལེ་དོན་རྩོམ་ཐུང་ཐིག་ལེ་གཡོ་བས་
 འཁྱུར་བ་མེད་པའི་སྐད་ཅིག་བརྒྱབ་པར་བྱའོ་ཞེས་པ་ནི་བཅོན་ཐབས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་རོ།^{༢༠༠} །ཞེས་
 གསུངས་པ་འདིས་སོར་སྤྱད་ཀྱི་སྐབས་ཀྱི་དམིགས་པ་བསྐྱོམས་པས་མ་དེས་པའི་དུ་སོགས་ཀྱི་སྟོང་
 གཞུགས་མཐོང་བར་ལྟར་ཀྱང་སློག་ཐུང་དབུ་མར་མ་བཅིངས་པ་ཉིད་ཀྱིས་བྱང་སེམས་དོན་རྩོམ་ཐུང་
 ཐིག་པ་ནས་འཁྱུར་བ་སྟེ་འཛག་པ་མེད་པའི་བདེ་བའི་སྐད་ཅིག་མ་མ་སྦྱེས་ན་དེའི་ཆོ་རྒྱ་དྭགས་པ་
 རྒྱབ་ལའི་གོ་སླའི་བརྒྱ་གོ་དུག་པ། ལུས་མ་གང་ཞིག་ཅེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད་པར་འཁྱུར་པའི་དུག་པོ་
 བཅོན་ཐབས་ཀྱི་སྟོང་བས་དབུ་མར་རྒྱང་འབབ་པར་བྱས་ནས་ལས་ཀྱི་བྱུག་རྒྱ་ལ་བརྟེན་པའི་ཆོ་གེས་
 འཕ་མའི་ཚུ་སྦྱེས་པས་གནས་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་འདི་གི་དོན་རྩོམ་ཐུང་ཐིག་ཀྱི་རྒྱང་དབུ་མར་རྒྱང་པ་
 དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་བཀག་ནས་བྱང་སེམས་ཁྱིར་མི་གཡོ་བས་འཁྱུར་བ་མེད་པ་སྟེ་འཛག་མེད་ཀྱི་བདེ་
 བའི་སྐད་ཅིག་བརྒྱབ་པར་བྱའོ།^{༢༠༡} །ཞེས་བསྟན་པས་བསྐྱོམས་སྟོབས་ཀྱིས་རྒྱང་དབུ་མར་རྒྱང་པ་ཡིན་
 བྱིན་ཆད་རྒྱང་སྟོབས་ཀྱིས་བྱང་སེམས་འཛག་མེད་དུ་འཆིང་ལུས་པར་དེས་པས་སོར་སྤྱད་ནས་ཀྱང་རྒྱང་
 སྟོབས་ཀྱིས་ལྷན་སྦྱེས་ཀྱི་བདེ་ཆེན་འདྲེན་ལུས་སོ། །དེས་ན་འདིར་འཁྱུར་བ་མེད་པའི་སྐད་ཅིག་མ་ཞེས་
 གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱང་བྱང་སེམས་ཁྱི་རོལ་དུ་འཛག་པ་བཀག་ནས་དོན་རྩོམ་ཐུང་ཐིག་ལེ་འཛག་མེད་དུ་
 བཅིངས་པ་ལས་སྦྱེས་པའི་བདེ་བ་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་གྱི་མི་འཁྱུར་པའི་བདེ་བ་མཆོན་ཉིད་པ་མིན་ཏེ། དོ་
 རྩོམ་ཐུང་ཐིག་ལེ་བཀག་ནས་བརྒྱབ་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་འདིས་གེས་པས་སོ། །

དེས་ན་སློགས་ཆོག་འདི་ལ་གསུམ། དུས་ནམ་གྱི་ཆོ་བྱེད་པ། བྱེད་པའི་རྒྱལ་དངོས། དེས་
 རྒྱང་བཅིངས་ནས་བདེ་བ་སྦྱིད་རྒྱལ་ལོ། །

དང་པོ་ནི་སོར་སྤྱད་དང་སློག་ཚུལ་བསྐྱེད་པའི་སྤྱོད་པ་ལྟར་གསུགས་དུ་མ་མཐོང་ཡང་རྒྱུ་དཔེ་
མར་རྒྱུད་པའི་རྟགས་མ་བྱུང་ན་འདི་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ་འདི་བྱས་པས་རྒྱུ་དཔེ་མར་རྒྱུད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་
ཡང་སློག་དཔེ་མར་མ་རྒྱུད་པ་རྒྱུད་པའི་ཕྱིར་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། སློག་དཔེ་མར་མ་ཆེད་པས་བདེ་བ་
མ་སྐྱེས་ན་བཅའ་ཐབས་སྤྱད་རྒྱུ་དཔེ་མར་འབབ་པར་བྱས་ནས་བདེ་བ་བསྐྱེད་པར་གསུངས་པའི་
ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་སོར་སྤྱད་བསྐྱེད་པའི་སྤྱོད་པའི་འཛུགས་ལྟར་པའི་དུས་དང་། སོར་སྤྱད་ཀྱི་
སློག་པའི་ཐབས་ལྟར་གཙོ་བོར་སློག་ཚུལ་བརྟོན་ཏེ་སློག་ཚུལ་བསྐྱེད་པའི་སྤྱོད་པའི་འཛུགས་
ལྟར་པའི་དུས་དང་དུས་གཉིས་པོ་དེར་བྱའོ། །དེ་ཡང་སོར་སྤྱད་ཀྱིས་རྒྱུ་དཔེ་མར་རྒྱུད་ནས་སློག་ཚུལ་
བསྐྱེད་པའི་ཡིན་ན་ནི་སློག་ཚུལ་གྱིས་རྒྱུ་དཔེ་མར་མི་རྒྱུད་མི་སྤྱི་བས་སོར་སྤྱད་ཀྱིས་རྒྱུ་དཔེ་མར་
མ་རྒྱུད་པར་སློག་ཚུལ་སྐྱེས་པ་ཅིག་གི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་བཅའ་ཐབས་ཀྱི་སྒྲིབ་བ་འདིས་
རྒྱུ་དཔེ་མར་འཛུགས་ན་དང་པོ་ནས་འདི་བྱས་པས་ཆོག་གམ་སྟུམ་ན། དེ་ཡང་དང་པོར་སོར་སྤྱད་དང་
སློག་ཚུལ་གྱི་སྒྲིབ་བ་འཇམ་པའི་སློན་ནས་ཡུན་རིང་དུ་བསྐྱེད་པའི་སྤྱོད་པའི་འཛུགས་ཀྱང་མ་གྲུབ་ན་དེའི་ཆེ་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི། །དང་
པོ་ནས་དྲག་པོའི་བཅའ་ཐབས་ཀྱི་སྒྲིབ་བ་བྱས་ན་རྒྱུ་དཔེ་མར་འཛུགས་ཀྱི་སྤྱི་བ་དུ་གཤམ་ཆེན་པོ་
སྐྱེད་པས་དང་པོ་ནས་བྱེད་དུ་མི་རུང་རོ། །སོར་སྤྱད་ལྟ་བུ་ཡུན་རིང་དུ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱུ་དཔེ་མར་འཛུགས་
ལྟར་པའི་དུས་དང་སོར་ནས་དེའི་རྒྱུ་དཔེ་མར་བཅའ་ཐབས་ཀྱི་སྒྲིབ་བ་བྱས་ཀྱང་གཤམ་ཆེན་པོ་སྐྱེད་པ་མིན་ནོ། །

གཉིས་པ་བྱེད་པའི་ཚུལ་དངོས་ནི་སྒྲིབ་ལའི་གོ་སྐྱེའི་བརྒྱ་གོ་དྲུག་པ་ལས། ལུས་མ་གང་ཞིག་
ལྟེ་པའི་དཔེ་མར་ནས་གཞན་གྱི་གནས་སུ་བཅུ་གཉིས་མཐའ་དང་ཆ་ཡི་མཐའ་འགོ་བ། །དེ་ནི་ལྟེ་བར་
འགོག་པ་དང་བཅས་ཀྱི་མེད་སློག་དང་མཛུངས་པ་དབྱུག་པའི་གསུགས་ཅན་ལངས་པ་ཡང་། །འཁོར་
ལོ་ལས་ནི་འཁོར་ལོའི་བར་དུ་དེས་པར་དམན་ཞིང་རོལ་པའི་འགྲོས་པས་དཔེ་མར་ཕ་ལ་བསྐྱོད། །རི་
སྤྱི་བ་གཙུག་རྟོར་བུ་ག་པར་བཅའ་ཐབས་ཉིད་ཀྱིས་བྱི་རོལ་གྱི་ནི་པགས་པ་དག་ལ་ཁབ་བཞིན་
རེག་^{༡༧} །ཅེས་གསུངས་པ་འདིས་བསྟན་ཏེ།

འདིའི་དོན་ཅུང་ཟད་ཅིག་བཤད་ན། ལྷ་ད་ཞེས་པ་བསྐྱེད་ན་སྐྱེ་ཅམ་ཞེས་པ་ཡིན་པས་སྐྱེ་
ཅམ་གོ་མས་པ་ཞེས་པའི་སྐྱེ་ནི་རྒྱ་གི་སྐྱེ་ལོ། །དེ་གོ་མས་པ་ལྟེ་སྐྱེ་པའི་ཚུལ་ནི་རྟེན་པ་དོ་རྗེའི་སྐྱེལ་གྱིང་

དེ་ཉིད་གྱིས་རྒྱུ་དབུ་མར་འཛུང་བའི་སྒྲོགས་ཆོག་གྲུབ་མོད། འོན་ཀྱང་འཆོམས་འདི་ནས་
འཕོ་བ་བྱེད་ན་དེའི་འཕྲོ་ཉིད་ལས། དེ་ཡི་དུས་སྟུ་ཐུར་དུ་སེལ་བ་བཅའ་ཐབས་ཉིད་གྱིས་སྤྱོད་གི་ལས་
དུ་བསྐྱལ་བར་བྱ། ཟུང་གི་རྒྱུ་དག་འགགས་པ་ན་ནི་གཙུག་ཏྱོར་ལྷག་ནས་མཆོག་གི་ཁྲོང་ཁྱེར་དག་
དུ་འགོ་བར་འཕྱུར།^{༡༩} ཞེས་གསུངས་པ་འདིས་བསྟན་ཏེ། དེ་ཡང་བཅའ་ཐབས་བྱས་པས་ཁབ་
བཞིན་པེག་པ་དེ་ཡི་དུས་སྟུ་ཐུར་དུ་སེལ་བའི་རྒྱུ་མཆོག་གི་བཅའ་ཐབས་ཏེ་སྤྱད་བས་ཀྱང་རྒྱུ་སྟོབས་
དག་པོ་ཉིད་གྱིས་ཨ་མ་རྒྱ་རྒྱུ་རྒྱུ་ཉིད་སྤྱོད་གི་ལས་དུ་བསྐྱལ་བར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་བྱས་པས་གཡས་གཡོན་རོ་
རྒྱུད་གི་རྒྱུ་དག་གི་རྒྱུ་པ་འགགས་པ་ན་ནི་དབུ་མའི་ནང་ནས་གཙུག་ཏྱོར་ལྷག་སྟེ་མཆོག་གི་ཁྲོང་ཁྱེར་
མཁའ་སྟོན་དུ་འགོ་བར་འཕྱུར་ཞེས་པའོ།།

གསལ་བ་དེས་རྒྱང་བཅིངས་ནས་བདེ་བ་སྐྱེད་ཚུལ་ནི་སྒྲིང་སྒྲུ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་ཐལ་ཆེ་བ་ལས་

དུག་པ་འབྲས་པུ་པ་གནིས་ལས་དང་པོ་གནས་སྒྲུབ་སྒྲིམ་འབྲས་པུ་མི་སྒྲུབ་པའི་བསྐྱེད་ཅོད་
བསྐྱེད་པ་ལས། མོག་ཅོད་ལྱིས་མི་དག་པ་མི་བོད་ཅན་དང་ནི་མ་དང་འབྲས་པུ་ཅན་མེས་མ་དང་པོ་

ནམས་གྱིས་མཆོད།^{༡༧} ཁྱིམ་པས་བསྟན་པ་ལྟར་གྱི་རྒྱ་ལོ་རྒྱུད་གི་རྒྱུ་རྒྱ་བ་དང་བྲལ་ནས་དབུ་མར་
བབ་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནམས་གྱིས་མཆོད་ཅིང་སངས་རྒྱས་གྱིས་ལུང་བསྟན་
པ་འཛོམས། རྒྱུད་དབང་དུ་འདུས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་
དབང་དུ་འདུའོ། །རིས་དོན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཁོར་དབང་པོ་རྒྱལ་ལ་བྱེད་པས་དབང་པོ་ནམས་
ལྟའི་མིག་ལ་སོགས་པར་གྱུར་ཏེ་སློག་གྱུར་གྱི་དོན་མཐོང་བ་ལ་སོགས་པའོ། །དེ་བཞིན་དུ་འགྲེལ་ཆེན་
ལས་གྱུར། སློག་ཚེ་ལ་གྱིས་ནི་དག་པ་ཞེས་པ་ནི་འདི་དབང་གི་ཆོ་རྒྱལ་འབྱོར་པ་ཉི་མ་དང་རི་བོང་ཅན་
གྱི་ལམ་དང་བྲལ་ཏེ་རྟག་དུ་དབུ་མར་འབབ་པར་གྱུར་པ་དེའི་ཆོ་སློག་ཚེ་ལ་གྱིས་དག་པར་གྱུར་པས་ན་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནམས་གྱིས་མཆོད་དེ་བསྟན་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་པའི་དོན་རྟོ།^{༡༨} ཞེས་གསུངས་པ་
ལྟར་ལོ། །གཉིས་པ་མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་ཁུལ། འདུ་བྱེད་ཀྱི་ལུང་པོ་དང་རྒྱུད་གི་ཁམས་དང་སྣ་དང་རེག་
བྱ་དང་། བཤང་བ་འཛིག་པ་ནམས་སྒྲིབ་བྲལ་དུ་གྱུར་པ་ལས་དོན་ཡོད་གྲུབ་པ་ལ་སོགས་པ་རྒྱལ་
ཆོན་གཅིག་འགྲུབ་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟར་ན། སྒྲ་གཅན་ལམ་ནས་རྒྱུད་ཐུགས་མི་བྱེད་པས། ལྷན་གྱིས་
གྲུབ་པའི་ཟབ་མོའི་དོར་བསྐྱེད་ཤེས། ཁམས་པ་ཅན་གྱི་སློག་དང་ཐུར་སེལ་གཉིས། །དབུ་མའི་ལམ་དུ་
ཁ་སྐྱོར་བྱེད་ཆུལ་ཤེས།^{༡༩} ཞེས་པའི་དོ་རྗེའི་ཆོག་གིས་བཤད་པ་སློག་ཚེ་ལ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

བཞི་པ་རྩ་རྒྱུ་རྒྱུ་ལྷགས་པ་གནས་པ་འམ་བརྟན་པར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་འཛིན་པ་ལ་
བཤད་པ།

གཉིས་པ་རྩ་རྒྱུ་རྒྱུ་ལྷགས་པ་གནས་པ་འམ་བརྟན་པར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་འཛིན་པ་ལ་
རྒྱལ་ འཛིན་པའི་མཆོན་དོན། དང་པོར་བསྐྱོམ་པའི་རྣམས་འཆོམས། གང་བསྐྱོམ་པའི་ཡན་ལག་གི་
རེས་པ། ཆོད་མ་གང་ཡིན་པ་དབྱུད་པ། དག་དབྱེ། འབྲས་སུའོ། །

དང་པོ་ནི། ཅ་འཁོར་རྒྱལ་གམ་ལྟའི་ལྟེ་བའི་དབུ་མའི་ནང་དུ་རྒྱུད་འགྲོ་འོང་མེད་པར་ཐིག་
ལེར་སློག་བརྒྱལ་ནས་འཛིན་པས་ན་འཛིན་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། བདེ་མཆོག་སྟོད་འགྲེལ་ལས། དེ་ནས་འཛིན་

པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཉེ་བ་དང་སྡིང་ག་དང་མགིན་པ་དང་དབུལ་བར་དབང་ཆེན་དང་རྒྱ་དང་མེ་དང་རྒྱུད་གི་
 དགྲིལ་འཁོར་ལ་སློག་ཞུགས་པ་མྱི་རོལ་ཏུ་འགྲོ་བ་མེད་པར་ཐིག་ལེ་ལ་སློག་གནས་པ་^{༡༩} ཞེས་པ་
 འཛིན་པའི་ཡན་ལག་བརྗོད་དོ། ཞེས་དང་ཡོན་ཏན་གྱིས་འགྲོངས་པ་ལས་ཀྱང་། དེ་ནས་འཛིན་པ་
 ཞེས་བྱ་བ་སློག་དབང་ཆེན་དང་རྒྱ་དང་མེ་དང་རྒྱུད་གི་དགྲིལ་འཁོར་ལ་ཉེ་བ་དང་སྡིང་ག་དང་མགིན་པ་
 དང་དབུལ་བར་ཞུགས་པ་མྱི་རོལ་ཏུ་འགྲོ་བ་མེད་པར་ཐིག་ལེ་ལ་སློག་འཇུག་པ་ཞེས་བྱ་བ་འཛིན་པའི་
 ཡན་ལག་ཏུ་བརྗོད་པར་བྱའོ།^{༢༠} ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་རོ། འོ་ན་འགྲེལ་པ་འདི་གཉིས་ལས་ནི་
 རྩ་འཁོར་བཞི་ལས་མ་བཤད་པས་རྩ་འཁོར་ལྷ་འམ་དྲུག་ཅེས་པ་རི་ལྟར་ཡིན་སྟུམ་ན། འགྲེལ་པ་
 འདི་གཉིས་སུ་བཞི་བཤད་པ་ནི་མཚོན་པ་ཅམ་ཡིན་པས་དྲུག་ཡིན་པ་ནི་འོག་ཏུ་འཆད་པ་ལས་
 ཤེས་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་བསྒྲོམ་པའི་དུས་འཆམས་ནི་སློག་ཚུལ་གྱི་དུས་པས་རྒྱུད་སློག་ཐུང་གཉིས་ལྟེ་བའི་
 རྩ་འཁོར་གྱི་དབུས་ཀྱི་དབུ་མའི་ནང་དུ་འདུས་ནས་གཅིག་ཏུ་འདྲེས་ཏེ་སྒྲུབ་པ་ཅན་མཐར་ཐྱིན་པའི་
 འཆམས་སློག་ཐུང་འདྲེས་པའི་ཐྱི་རྟགས་དབུགས་གཉིས་ཀྱི་དྲི་ཡོད་མེད། བྱང་རྟགས་གཏུམ་མོའི་མེ།
 གསང་རྟགས་རྒྱུད་གཉིས་གཅིག་བཟུང་ན་ཅིག་ཤོས་ཀྱང་ཐེན་འོར་བའི་རྟགས་རྣམས་ཤེས་པར་བྱས་
 བས་བསྒྲོམ་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུད་གཉིས་རྩ་འཁོར་གྱི་དབུ་མའི་ནང་དུ་བསྐྱེ་མ་ལུས་ན་རྩ་འཁོར་གྱི་དབུས་སུ་
 རྒྱུད་གཉིས་འགྲོ་འོར་མི་བྱེད་པར་འཛིན་པའི་གཞི་གཏོར་བའི་ཐྱིར་རོ།

གསུམ་པ་གང་བསྒྲོམ་པའི་ཡན་ལག་གི་ངེས་པ་ལ་ལྟ། འཛིན་པའི་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་ངོས་གཟུང་
 བ་དང་། དབྱེ་བ་དང་། རི་ལྟར་སྒྲོམ་པའི་ཚུལ་དང་། བསྒྲོམས་པས་ཉམས་སྦྱོང་སྦྱེ་བའི་ཚུལ་དང་། ཞར་
 ཐུང་འཆི་མེད་རྒྱུ་བ་པའི་ཡན་ལག་གོ།

དང་པོ་ནི་ཉེ་བའི་རྩ་འཁོར་གྱི་དབུས་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱུད་ནང་དུ་སློག་ཚུལ་གྱིས་སློག་ཐུང་བསྐྱེས་པའི་
 རྩེས་སུ་རྒྱུད་རྣམས་འགྲོ་འོར་མེད་པར་བྱས་ནས་རྩ་འཁོར་དྲུག་པོ་གང་རུང་གི་ཉེ་བའི་དབུས་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱུད་
 བྱང་དུ་ཐིག་ལེ་ལ་སེམས་ཀྱི་བཞོན་པའི་རྒྱུད་བརྟན་པར་བྱས་པ་ལས་ཐུང་བའི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་རྟོང་
 གཟུགས་དང་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་པའོ། རི་ལྟར་ཡང་ཡོན་ཏན་གྱིས་འགྲོངས་པ་ལས། རི་མ་པས་རྒྱུད་

ནམས་མེད་པ་དང་ཐིག་ལེ་ནམས་ལ་སྟེ་བྱང་རྒྱུ་གི་སེམས་གི་ཐིག་ལེ་ལ་སེམས་གི་བཞོན་པ་སྟོག་གི་
རྒྱང་སྟོང་པ་ཉིད་དང་རོ་གཅིག་པ་ཉིད་ནི་འཛིན་པ་ལོ།^{༡༠} །ཞེས་གསུངས་སོ།།

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ནི་གསང་གནས་སོགས་ཅུ་འཁོར་དུག་གི་ལྟེ་བའི་དབུ་མར་རྒྱང་གཡོ་མེད་
དུ་འཛིན་པའི་ཡན་ལག་དུག་གོ། །དེ་ཡང་ཅུ་འཁོར་གྱིས་བྱེ་བའི་དུག་ཡོད་པ་ནི་རྒྱུ་བ་ལའི་བརྒྱ་བཙོ་ལྟ་
བའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། འཛིན་པ་ཐུག་ན་རིན་ཆེན་པོ་ཞེས་པ་ནི་ཆོར་བའི་མུང་པོ་སྟེ་སྟོག་གི་འཛིན་པ་
ལྟེ་བ་དང་སྟོང་ག་དང་མགིན་པ་དང་དབུ་ལ་བ་དང་གཙུག་རྟོར་གི་པར་ལ་འགྲོ་བ་དང་འོང་བའི་དབྱེ་
བས་རྣམ་པ་བརྒྱུད་ཞེས་^{༡༡} སྟོན་འགྲེལ་ནས་བཤད་པ་བཞིའི་སྟེང་དུ་གཙུག་རྟོར་དང་བཙས་པའི་ལྟ་
བཤད་ཅིང་། དེ་བཞིན་དུ་ལྟ་བུ་དེ་ཉིད་ཡིན་པར་རྣམས་པའི་དབང་མདོར་བསྟན་གྱི་འགྲེལ་པ་ལས། སྟོག་
གི་འཛིན་པ་ལྟེ་བ་དང་སྟོང་ག་དང་མགིན་པ་དང་དབུ་ལ་བ་དང་གཙུག་རྟོར་གི་པར་ལ་ཞེས་དང་།^{༡༢} ཡོན་
ཏན་གྱིས་འགོངས་པ་ལས་ཀྱང་ཉི་མ་དཔལ་གྱིས། གཉིས་ཀའི་བཟོད་པ་བཙོམ་པ་ཞེས་པ་ནི་ལྟེ་བ་
དང་སྟོང་ག་དང་མགིན་པ་དང་དབུ་ལ་བ་དང་གཙུག་རྟོར་ནམས་སུ་བཟོད་པ་དང་བུལ་བར་འགྲོ་བར་
བྱེད་པ་དང་བུལ་བའོ།^{༡༣} །ཞེས་བཤད་ཅིང་གསང་གནས་གི་འཁོར་ལོ་དངོས་སུ་མ་བཤད་ཀྱང་ཐམས་
ཅད་མཐུན་པ་བུའི་འབྲིད་ཡིག་ལས། ལྟེ་བ་ལ་སོགས་པའི་འཁོར་ལོ་ལྟ་ལམ་དུག་གི་ལྟེ་བར་^{༡༤} ཞེས་
དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས་དབྱེ་བ་འཆད་པའི་སྐབས་སུ། རྒྱུད་ལས། ཉི་བར་རྒྱུ་བ་པ་ཡན་ལག་དུག་ ཅིས་
པ་བུམ་པ་ཅན་དུག་གོ་^{༡༥} ཞེས་གསུངས་པ་ལ། ཟིན་གྱིས་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་ལུང་དེའི་དོན་མ་ཡིན་ནའང་།
འཁོར་ལ་དུག་ཏུ་འཛིན་པའི་འཛིན་པ་དུག་ཏུ་མཛད་པ་རུང་བར་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ནོ།།^{༡༦}

གསུམ་པ་རི་ལྟར་སྒྲོམ་པའི་རྒྱལ་ལ་བཞི་ལས། གང་དུ་བསྒྲོམ་པའི་གནས་དང་ལུས་གནད་
དང་ལྟ་སྟངས་གསུམ་ནི་སྟོག་རྩེ་ལ་དང་འབྲེལ།

བཞི་པ་གང་ལ་དམིགས་ནས་སྒྲོམ་པའི་རྒྱལ་ནི་སྟོག་ཐུང་གི་རྒྱང་གཉིས་གཅིག་ཏུ་འབྲེས་
པར་གྱུར་པའི་གོང་བུ་དེ་ལ་དམིགས་ནས་སྒྲོམ་པ་ཡིན་ཏེ། སྟན་བརྒྱད་ལས། ལུལ་ནི་བདེ་བའི་རྒྱང་
ཉིད་དོ།^{༡༧} །ཞེས་སོ། །དེ་ལ་སེམས་གི་འཛིན་རྒྱལ་ནི་རྒྱང་སེམས་གཅིག་ཏུ་དྲིལ་ནས་ཅུ་འཁོར་དུག་
པོ་བའི་ལྟེ་བའི་རྒྱ་རྒྱུ་ནང་དུ་ཐིག་ལེར་རྒྱང་བསྐྱེས་པ་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པ་སྟེ། ཅུ་རྒྱུད་ལས། པརྒྱར་

གནས་པའི་གནས་སྐབས་སུ་ཉེ་བ་ནས་སྒྲུབ་གི་བར་ལ་རྒྱུད་དབུ་མ་འབའ་ཞིག་ནས་འབྱུང་འཇུག་
 ཟེད་པར་གྲུབ་ཅིང་། དེ་གྲུབ་པས་རྒྱུད་ནམས་ཅུ་འཁོར་ནམས་ཀྱི་ཉེ་བའི་རྩ་དྲིའི་ནང་འབའ་ཞིག་ནས་
 ཡར་མར་ལ་འགྲོ་འོང་ཟེད་པར་ཡང་གྲུབ་པོ། དེ་གྲུབ་པས་དོར་བསྐྱེས་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཆེ་ཅུ་འཁོར་
 ཀྱི་ཐད་ཀྱི་ཅུ་མཐུད་ནམས་གྲོལ་བར་གྲུབ་ཉེ། ཅུ་མཐུད་མ་གྲོལ་བ་ན་ཅུ་འཁོར་ཀྱི་ཉེ་བའི་རྩ་དྲིའི་ནང་
 ལ་རྒྱུད་འགྲོ་འོང་ཟེད་པ་མི་འོང་བའི་ཕྱིར་རོ།

དེ་ནས་དོར་བསྐྱེས་མཐར་ཕྱིན་ནས་ལུ་མ་པ་ཅན་སྒྲོམ་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཆེ་ཐོག་མར་དོར་
 བསྐྱེས་རྒྱུད་ཐད་ཅིག་བྱས་ཏེ་རྒྱུད་དབུ་མར་བརྟུག། དེ་ནས་ཉེར་འོག་ནས་རྒྱུད་འདྲེན་པ་ཡང་སེས་པ་
 ཅོམ་མིན་པར་དངོས་གནས་ལ་དབུ་མའི་ནང་ཉིད་ནས་བྱངས་ཏེ་ཉེ་བར་སྒོག་ཐུར་བསྐྱེས་ནས་ལུ་མ་པ་
 ཅན་ཐུན་འཆམས་པ་རེ་ཡང་ཡང་བསྒྲོམས་པས་སྒོག་ཐུར་འདྲེས་པས་ཕྱི་ནང་གསལ་བའི་རྟགས་ནམས་
 ཐུང་ཉེ་ཉེ་བའི་གཏུམ་མོ་འབར་པས་བྱང་སེམས་ལྟ་བུའི་ཡས་བབས་མས་བརྟན་གྱི་དགའ་བ་ཞི་སྐྱོད་
 ལུས་པའི་ལུ་མ་པ་ཅན་མཐར་ཕྱིན་པའི་རྗེས་སུ་འཛིན་པ་སྒྲོམ་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཆེ་སྐྱོད་རྒྱུད་སྒོག་འཛིན་
 དང་འོག་རྒྱུད་ཐུར་སེལ་གཉིས་སྐྱོད་འོག་ནས་བྱངས་པའི་དབུ་མའི་ནང་ཉིད་ལ་སོང་བ་ཉེ་བའི་ཅུ་
 འཁོར་གྱི་དབུ་མའི་ནང་དུ་གཅིག་ཏུ་འདྲེས་པའི་རྒྱུད་དང་ཅུ་མའོན་སུ་ཁྱེད་པའི་རྒྱུད་སྒོག་ཐུར་
 གཅིག་ཏུ་འདྲེས་པའི་གོང་ལུ་དེ་ཉེ་བའི་ཅུ་འཁོར་གྱི་ཉེ་བའི་དབུ་མའི་ནང་གི་སད་པའི་གནས་སྐབས་
 སྐྱོད་པའི་ཐིག་ལེ་དང་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེས་པ་ལ་སེམས་ཅུ་གཅིག་ཏུ་བཞག་ནས་རྒྱུད་ཡང་སྐྱོད་འོག་ཏུ་མ་
 འཇུགས་པར་རྩོལ་བས་གཞུང་། དེ་ལྟར་ཡང་ཡང་བྱས་པས་དང་པོ་ནས་རྒྱུད་གཉིས་འདྲེས་པ་རྩོལ་
 མེད་དུ་རང་གི་རང་གིས་གནས་པ་མེད་ཀྱང་ནམ་ཞིག་ནས་རྒྱུད་གཉིས་འདྲེས་པ་ཐིག་ལེ་དང་ཡང་
 བསྐྱེས་པ་རྩོལ་མེད་དུ་རང་གི་རང་གིས་གནས་པ་འོང་ལ། དེ་ལྟ་བུར་བ་དེ་ཡང་ཡང་བསྒྲོམས་པས་
 དེ་བརྟན་པར་འཇུར་ཞིང་དེ་བརྟན་པ་ན་གོང་དུ་བཤད་པའི་རིམ་པ་ལྟར་སྐྱོད་ག་སོགས་སུ་ཡང་
 བསྒྲོམ་པ་ཡིན་ནོ།

དེ་ལྟར་བསྒྲོམས་པས་སྒོག་རྩོལ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་རྒྱུད་དབུ་མར་ཞུགས་པ་དང་། འཛིན་
 པའི་གནས་སྐབས་སུ་རྒྱུད་དབུ་མར་གནས་པའི་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་མའོན་སུ་

དུ་ཉམས་སུ་ཁྱོད་ཞིང་སྟོང་གཟུགས་སྒྲ་ཚོགས་པ་རྣམས་དང་ཁྱད་པར་དུ་རྒྱང་སེམས་གང་དུ་བརྒྱང་ས་
 དེར་སྟོང་གཟུགས་དུས་གྱི་འཁོར་ལོ་ཡལ་ཡུམ་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་དང་ངོ་བོ་དབྱེར་
 མེད་པ་མ་བཟགས་མ་བཅོས་པ་རང་གི་དང་གིས་འཆར་བ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཚོས་ཉིད་ཡིན་ཞིང་། རྟོར་
 བརྒྱས་གྱི་སྐབས་སུ་རྟོར་བརྒྱས་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་གཏུམ་མོ་འབར་བ་སོགས་མ་བཤད་ཀྱང་། ལུམ་
 པ་ཅན་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཚེ་གཏུམ་མོ་འབར་བས་བྱང་སེམས་བཞུས་པའི་ཡས་བབས་མས་བརྟན་གྱི་
 དགའ་བཞི་སྐྱེ་བར་གསུངས་པ་དང་འཛིན་པའི་སྐབས་འདིར་ལུམ་པ་ཅན་གྱི་སྐབས་ལས་ཀྱང་ཁྱད་
 པར་དུ་གྱུར་པའི་ཡས་བབས་མས་བརྟན་གྱི་དགའ་བཞི་སྐྱེ་བར་གསུངས་པ་ལྟར་གནས་སྐབས་དེ་
 གཉིས་སུ་དགའ་བཞི་སྐྱེས་པ་དེའི་ཚེ་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་དེ་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ངོ་བོར་སྐྱེས་བས་དེ་ལྟ་
 ལུའི་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་སེམས་དེ་རང་དུས་སུ་ཤར་བའི་སྟོང་གཟུགས་རང་བཞིན་གྱི་མེད་པ་ལ་ཅུ་གཅིག་
 དུ་བཞག་པའི་རང་ནས་སྟོང་གཟུགས་དེ་ཉིད་ཀྱང་གསལ་བར་སྒྲུང་བའི་རང་ལ་ཅུ་གཅིག་དུ་འཛོག་
 དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྟོང་རྒྱང་ནང་དུ་འཕྱེན་པ་ན་རྒྱང་སེམས་དང་སྟོང་གཟུགས་དབྱེར་
 མེད་དུ་བྱས་ནས་རྩ་འཁོར་གྱི་དབྱས་སུ་ཐིག་ལའི་གནས་སུ་དང་ཞེས་ཟེར་བ་ལ་ནི། སྟོང་རྒྱང་ནང་དུ་འཕྱེན་
 དུས་ན་སྟོང་གཟུགས་ཤར་བ་མེད་པས་དེ་རྒྱང་སེམས་དང་དབྱེར་མེད་དུ་བྱེད་པ་ག་ལ་འོང་ཞེས་བྱའོ།

བཞི་པ་བརྒྱུད་པས་ཉམས་སུ་ཁྱོད་སྐྱེ་བའི་རྒྱལ་ནི་ཉི་མ་དཔལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས། རང་དབང་རིན་
 ཆེན་འགག་པ་ལ། །གཟུང་བར་བྱའོ་འཛིན་པར་བརྟེན།^{༡༡} །ཅེས་སོ། །འདིའི་སོ་སོར་རྒྱས་པར་
 བཤད་པ་ནི་རང་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་རྣམས་སོ། །དབང་པོ་ནི་མིག་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཏེ་
 རང་དང་དབང་པོ་འགགས་ཤིང་ཐིམ་པ་དེ་ལ་དེ་ནས་ཡུལ་དང་དབང་པོའི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་རིན་ཆེན་ཏེ་
 སེམས་གྱི་རིན་ཆེན་སྟོག་རྩྱལ་དང་ལྟན་ཅིག་འགགས་ཤིང་རྩལ་པར་གྱུར་པ་ལ་གང་གཟུང་བར་བྱ་བ་
 དེ་འཛིན་པའོ། །ཞེས་འཛིན་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་གནས་སྐབས་སུ་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་རང་དང་།
 མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་འགགས་ཤིང་ཐིམ་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ཐིམ་པ་དེ་ལ་དེའི་རྗེས་དེ་
 བས་ཡུལ་དང་དབང་པོའི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་རིན་ཆེན་ཏེ་སེམས་གྱི་རིན་ཆེན་སྟོག་རྩྱལ་ཏེ་རྒྱང་དང་ལྟན་

ཅིག་ཏུ་འགགས་ཤིང་རྩལ་པར་གྱུར་པའི་འོད་གསལ་གྱི་སྒྲོང་ཉམས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་འབྱུང་བར་གསུངས་
ཤིང་། རྗེ་བུས། དེའི་ཆེ་སྒྲོང་ཉམས་མཚན་ཉིད་པ་ཞིག་ཤར་ན་སྐྱག་པ་མི་སྦྱེ་མི་སྦྱིད་པས་གདམས་ངག་
གིས་ཟིན་པར་བྱས་ནས་སྒྲོམ་དགོས་^{༢༡༩} ཞེས་གསུངས་སོ།།

གཞན་ཡང་སློག་བྱར་ལྟེ་བར་འདྲེས་པས་གཏུམ་མོའི་མེ་འབར་བས་བཟང་བཏུང་ཅི་བྱས་པ་
ཐམས་ཅད་གཏུམ་མོའི་མེ་ལ་སྦྱིན་སྦྱིག་བྱས་པས་དྲངས་མས་ལུས་ཀྱི་མདངས་འཕེལ། སྦྱིགས་མ་
གཏུམ་མོའི་མེས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཆེན་དྲི་ཆུ་མི་འཛག་ཅིང་། ལུས་ཡང་ཞིང་ཐོ་མདོག་བདེ། དེ་ནས་བཟུང་
སྟེ་དུས་མིན་གྱི་འཆི་བས་མི་ཚུགས་ཏེ། སྙན་བརྒྱད་ལས། མ་ཐོས་བགྲེས་མེད་ཐོས་ཀྱང་འཇུ། བྱར་སེལ་
མི་འཛག་བདེ་བ་འཛག། སྦྱུ་འབྲུལ་ཆེན་པོ་གསུམ་པོ་ཆེ། ལུས་ངག་ལ་སོགས་མི་རྟོག་བདེ།^{༢༢༠} ཞེས་
སོ། །གཞན་ཡང་དེ་ལྟར་བསྐྱོམས་པས་དང་པོར་རྩོལ་བས་འཛིན་བ་མ་གཏོགས་རང་བྱུགས་ཀྱིས་
གནས་པ་མི་འོང་ཡང་། རྒྱན་བསྐྱིངས་ཏེ་བསྐྱོམས་པས་འཚམས་ཤིག་ནས་སློག་བྱར་འདྲེས་པ་རྩུ་རྩེ་
ནང་དུ་རང་བྱུགས་ཀྱིས་གནས་པ་འོང་ལ། དེ་ནས་རྒྱན་བསྐྱིངས་ཏེ་བསྐྱོམས་པས་རིམ་པ་བཞིན་ཞག་
གཅིག་དང་། ཟླ་བ་བྱེད་དང་། ཟླ་བ་གཅིག་དང་། ཟླ་བ་དྲུག་དང་། ལོ་གཅིག་དང་། ལོ་ལས་ཀྱང་
ལྷག་པའི་དུས་ལྷན་རིང་པོ་གནས་པ་འབྱུང་ལ། དེ་ལས་རིམ་པ་བཞིན་དབལ་བ། མགིན་བ། སྦྱིང་ག་
ལྟེ་བ། གསང་བ། རོར་བུའི་ཅེ་རྣམས་སུ་བྱང་སེམས་གཡོ་མེད་དུ་འཛིན་རུས་པ་འབྱུང་ངོ། ཞེས་ཟིན་
བྱིས་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།།

ལྷ་པ་ཞར་བྱུང་འཆི་མེད་སྐྱབ་པའི་ཡན་ལག་ནི་སྐྱབ་ལའི་གོ་སྐྱའི་བརྒྱ་གོ་གསུམ་པ་ལས།
སྦྱིལ་གྱང་བཅིང་བ་བྱས་ནས་ཕན་ཚུན་སོ་དག་རེག་པ་མིན་པར་ཁ་ནི་རྣམ་པར་བྱེ་བ་ཡིས། བྱི་རོལ་
རྒྱང་དག་བཀུག་ལྟེ་དེ་དང་བདུད་ཅིར་བཅས་པ་ལྟེ་བའི་དབུས་སུ་རབ་དུ་བརྩལ་པ་ཡིས། ཀྱུན་ཏུ་གདུང་
བ་དང་ནི་བགྲེས་དང་སྒྲོམ་པ་འཕྲོག་ཅིང་མཆོག་གི་ལུས་ལ་དུག་གྱང་ཡང་དག་འགོག། དབལ་བར་
ཐིག་ལེ་དཀར་པོ་དབྱངས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་བསྐྱོར་བ་བདུད་ཅི་སྒྲོ་བར་བྱེད་པ་ཡིས་ཀྱང་ངོ།^{༢༢༡} ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་ལུས་གནད་དོ་རྗེ་སྦྱིལ་གྱང་བཅིང་བ་བྱས་ནས་སོ་ཕན་ཚུན་རེག་པ་མིན་པ་སྟེ་ཡས་

མས་ཀྱི་སོ་དག་མ་རེག་པར་བྱས། ཁ་ནི་ཚུང་ཟད་ནམ་པར་སྐྱེ་བ་ཡིས་རྒྱུད་གི་གནད་ཕྱི་རོལ་གྱི་རྒྱུད་
 དག་བཀུག་སྟེ། བཀུག་པའི་རྒྱུད་དེ་དང་ཕྱེ་རྒྱུད་གི་བདུད་ཅི་དང་བཅས་པ་ལྟེ་བའི་རྩ་ལའོར་གྱི་དབུས་
 སུ་བཅུག་པ་ཡིས་ཆ་བའི་རིམ་གྱི་ཀུན་རྒྱ་གཞུང་བ་དང་བཀའ་སྤྱོད་པ་དང་སྒྲོམ་པ་ལ་འགྲོག་ཅིང་འཛིན་པའི་
 ཡན་ལག་ཐོབ་པ་ལྟ་བུ་ནལ་འབྱོར་པ་མཆོག་གི་ལུས་ལ་དུག་དང་། གྲུང་གི་སྒྲིམ་དུས་མིན་འཁི་བ་
 འགོག་ཅིང་བཅུད་ལེན་གྱི་མཆོག་རྒྱ་འབྱུར་རོ། ཁོ་ན་ཕྱེ་རྒྱུད་གི་བདུད་ཅི་རིམ་སྒྲིམ་སྒྲིམ་ན། དབུས་པའི་
 རྩ་འདབ་མ་བཅུ་དྲུག་པའི་ལྟེ་བར་སྒྲུབ་པའི་དགྱིལ་ལའོར་ལ་ཐིག་དཀར་པོ་དབྱངས་ཀྱི་ཡི་གེས་ཡོངས་
 སུ་བསྐྱོར་བ་ལས་བདུད་ཅི་འཛག་པ་ལྟེ་ཅི་ལྟེ་ལ་ལོག་ནས་ཕྱེ་རྒྱུད་ལ་རེག་པར་བྱས་ཏེ་ཕྱེ་རྒྱུད་ནས་
 འབབ་པར་བསྐྱོམས་བས་ཅི་ཞིག་ལྟར་གོམས་པ་ན་ཁ་མཆིལ་མས་གང་ནས་འོང་། དེ་ནས་རི་ཞིམ་རི་
 ཞིམ་ལ་སོང་སྟེ་མཐར་བདུད་ཅི་ལྟ་བུའི་རོ་མཆོག་རྒྱ་ཁྱུར་པ་ལ་འབྱུར་བ་བཅུད་ལེན་གྱི་མཆོག་རྒྱ་
 འབྱུར་རོ། གྲང་པོ་རྒྱུན་གཅིག་ལ་ཉ་ཅང་མངས་ན་ཕྱེ་རྒྱུད་བབས་ནས་ནད་སྟེད་པར་གསུངས་པས་
 རྒྱུད་ཟད་རྒྱུད་ཟད་བྱའོ།

བཞི་པ་ཆད་མ་གང་ཡིན་དབུད་པ་ནི་ཡིད་གྱི་མངོན་སུམ་ཡིན་པ་གསུངས་སོ།

ལྷ་པ་དག་དབུ་ནི་ཆོར་བའི་ཐུང་པོའི་སྟེ་ཆོན་གྱི་ཆོས་དུག་དག་པར་བྱེད་ཅིང་། འཁོར་ལོ་
 ལྷའི་ལྟེ་བར་རྒྱུད་འགྲོ་བ་དང་འོང་བ་གཉིས་གཉིས་ཀྱི་དབུ་བས་ནམ་པ་བཅུའོ། ཇེ་ལྷར་ཡང་སྐྱབ་ལའི་
 བརྒྱ་བཙོ་ལྷ་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། སྐར་ཡང་ནམ་པ་བཅུ་སྟེ་འཛིན་པ་སྐྱག་ན་རིན་ཆེན་ནོ་ཞེས་པ་ནི་
 ཆོར་བའི་ཐུང་པོ་སྟེ་སྐྱག་གི་འཛིན་པ་ལྟེ་བ་དང་སྟིང་ག་དང་མགིན་པ་དང་དབུས་པ་དང་གཙུག་ཏྲུང་གི་
 བརྒྱ་ལ་འགྲོ་བ་དང་འོང་བའི་དབུ་བས་ནམ་པ་བཅུའོ།^{༡༧} ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།

འབྲས་བུ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་གནས་སྐབས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ནི་རྒྱུད་རོ་རྒྱུད་ལ་རྒྱུ་བ་བདུད་
 དང་ཉོན་མོངས་ཉམས་པས་དུས་མིན་དུ་འཁི་བ་མེད་ཅིང་རྒྱུད་ཀྱི་ནད་དུ་འགྲོ་བ་ཟད་བས་སྟོབས་བཅུ་
 པོ་སྟེ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་གཞུགས་ལ་སེམས་འཇུག་པར་འབྱུར་བ་སྟེ། ཇེ་ལྷར་ཡང་སྐྱབ་ལའི་བརྒྱ་བཙོ་
 བརྒྱད་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། བདུད་དང་ཉོན་མོངས་ལ་སྟོགས་ཉམས་ཤིང་སྟོབས་བཅུ་ལ་ནི་འཇུག་
 པར་འབྱུར་ཏེ་ཞེས་པ་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་གཞུགས་གཞུང་བའི་སེམས་ལ་འཇུག་པར་འབྱུར་ཏེ་འཛིན་པའི་

སྟོབས་ཀྱིས་སོ་ཞེས་པ་ནི་སྟོག་འགྲོ་བ་དང་འོང་བ་ཟད་པས་གཅིག་ཏུ་འབྲེས་པར་གྱུར་བས་སོ།³⁷² །ཞེས་
སོ། །གཉིས་པ་མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་བུ་ནི། ཚར་བའི་མུང་པོ། མེའི་ཁམས། མིག་གི་དབང་པོ།
རོའི་ཁམས། ལག་པ། འགྲོ་བ་སྟེ་ཚས་དུག་པོ་དེ་སྒྲིབ་བྲལ་དུ་གྱུར་བའི་རིག་ཆེན་འབྱུང་ལྡན་
སོགས་དུག་ཚན་གཅིག་འབྱུང་བའོ། །དེ་ལྟར་ན། འཛིན་པས་ཐིག་ལེ་ལ་ནི་སྟོག་ཞུགས་པས། །དག་
པའི་སྒྲུ་ལས་སྟོ་དང་བསྐྱབ་བཤེས།³⁷³ །ཞེས་པའི་དོར་རྗེའི་ཚིག་གིས་བཤད་པ་འཛིན་པའི་ཡན་ལག་རྒྱས་
པར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

ལྷ་བ་མི་འབྱུར་བའི་བདེ་བ་དངོས་སུ་སྒྲུབ་བྱེད་རྗེས་དྲན་གྱི་ཡན་ལག་བཤད་པ།

གཉིས་པ་མི་འབྱུར་བའི་བདེ་བ་དངོས་སུ་སྒྲུབ་བྱེད་རྗེས་དྲན་གྱི་ཡན་ལག་ལ་དུག་ །རྗེས་དྲན་
གྱི་མཚན་དོན། བསྐྱོམ་པའི་དུས་འཚམས། བསྐྱོམ་པའི་ཡན་ལག་གི་ངེས་པ། ཚད་མ་གང་ཡིན་དཔྱད་
པ། དག་དཔྱེ། འབྲས་བུའོ། །

དང་པོ་ནི་སོར་སྟུང་དང་བསམ་གཏན་གྱིས་བསྒྲུབས་ཤིང་བརྟན་པར་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བའི་
རང་ཉིད་སྟོང་གཟུགས་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཡབ་ཡུམ་གྱི་སྒྱུར་དངོས་གནས་ལ་གྲུབ་པ་ཡང་རྗེས་སུ་
དྲན་ཅིང་། དེས་སྟོོས་པའི་ཁམས་གསུམ་པའི་སྟོང་གཟུགས་བྲལ་པ་ལྟ་བུ་ནུན་མཁའ་ལ་རྗེས་སུ་དྲན་
པས་ན་རྗེས་དྲན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་འདུས་པའི་རྒྱུད་ལྷི་མར། གང་ཞིག་བསྐྱོམ་བྱ་རྗེས་དྲན་པས། །དེ་
ཡི་རྣམ་པར་ཡང་དག་སྟོ། །རྗེས་སུ་དྲན་པ་ཞེས་ཤེས་བྱ། །རབ་གསལ་དེ་ལ་སྒྲེ་བར་འབྱུང་།³⁷⁴ །ཞེས་
པའི་དོན་འཆད་བྱེད་ན་རྣམ་པའི་དབང་མདོར་བསྟན་གྱི་འགྲེལ་པ་ལས། གང་ཞིག་བསྐྱོམ་བྱ་ནི་སོ་སོར་
སྟུང་བ་དང་བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་ལག་གིས་བརྟན་པར་བྱས་པ་ཁམས་གསུམ་པ་རབ་ཏུ་གསལ་བའི་
བདག་ཉིད་ཀྱང་རྫོང་བྱི་བདེན་པ་སྟེ་དེ་རྗེས་སུ་དྲན་པས་དེའི་རྣམ་པར་ཡང་དག་སྟོ། །དེའི་རྣམ་པར་ནི་ཀུན་
རྫོང་བྱི་བདེན་པའི་རྣམ་པར་ཏེ་ཡང་དག་སྟོ་ནི་རྣམ་མཁའི་མཐིལ་མཐའ་དག་ཁུབ་པ་ལྟ་བུར་བྱའོ། །རྗེས་
སུ་དྲན་པ་ཞེས་ཤེས་བྱ། དུས་གསུམ་པའི་བྲིད་པ་གསུམ་པོ་མཐའ་དག་མཐོང་བནི་རྗེས་སུ་དྲན་པའི་ཡན་

ལག་རྒྱ་ཤེས་པར་བྱའོ།^{३९०} ཞེས་པའི་དོན་རྟོ། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་གསུངས་པ། རབ་གསལ་དེ་ལ་སྒྲེ་བར་
འགྱུར།^{३९१} ཞེས་པ་སྟེ་ཁམས་གསུམ་པ་རབ་རྒྱ་གསལ་བ་ནི་དེ་ལ་ཞེས་པ་རྗེས་སུ་དྲན་པའི་ཡན་ལག་
ལ་སྒྲེ་བར་འགྱུར་རོ། ཞེས་གསུངས་ཏེ།

དེ་དག་གི་དོན་ཅུང་ཟད་ཅིག་བཤད་ན། བསྟོམ་བྱ་ཞེས་པའི་དོན་ནི་སོ་སོར་སྤྱད་པ་དང་
བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་ལག་གིས་གཙོ་བོར་བསྒྲུབས་ཤིང་བརྟན་པར་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བ་རང་ཉིད་ཀྱི་
འོད་གྱིས་ཁམས་གསུམ་པ་རབ་རྒྱ་གསལ་བར་བྱས་པའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་ཁྱེད་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་དང་དོན་གནས་
ལ་གྲུབ་པ་དུས་ལའོར་ཡབ་ཡུམ་ཞལ་སྒྱུར་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སྟོང་གཟུགས་རྗེས་སུ་དྲན་པས་ན་རྗེས་
དྲན་ནོ། །དེ་ཡི་རྣམ་པར་ཡང་དག་སྟོ།^{३९२} ཞེས་པའི་དོན་ནི་ཀྱེད་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་སྟོང་གཟུགས་དུས་
གྱི་ལའོར་ཡོ་ཡབ་ཡུམ་ཞལ་སྒྱུར་གྱི་རྣམ་པར་ཉེ་རྣམ་པ་ཅན་མ་ཁའི་མ་ཐེལ་མ་ཐའ་དག་བྱུང་བར་
ཡང་དག་པར་སྟོ་བ་ཡང་རྗེས་སུ་དྲན་པ་ཡིན་པར་བརྟ་བར་བྱའོ། རྗེས་སུ་དྲན་པ་ཞེས་ཤིས་བྱ། ཞེས་
པའི་དོན་ནི། དེར་མ་ཟད་སོར་བསམ་གྱིས་བརྟན་པར་བྱས་པའི་དུས་གསུམ་པའི་མྱིད་པ་གསུམ་པའི་
སྟོང་གཟུགས་མཐའ་དག་མཐོང་བ་ཡང་ནི་རྗེས་སུ་དྲན་པའི་ཡན་ལག་རྒྱ་ཤེས་པར་བྱའོ། །རྒྱ་མཚན་དེ་
ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་གསུངས་པ། རབ་གསལ་དེ་ལ་སྒྲེ་བར་གྱུར། ཞེས་པ་སྟེ་ཁམས་གསུམ་པ་རབ་རྒྱ་གསལ་
པའི་སྟོང་གཟུགས་ཡིད་འོར་སྒྲུང་བ་ཙམ་མ་ཡིན་པར་དངོས་གནས་ལ་གྲུབ་པ་ནི་དེ་ལ་ཞེས་པ་རྗེས་སུ་
དྲན་པའི་ཡན་ལག་ལ་སྒྲེ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པའི་དོན་རྟོ།།

དེས་ན་སྟོད་འགྲེལ་ལས་སྟོང་གཟུགས་དང་བོར་སྟོམ་པའི་དུས་ཀྱི་རྟགས་དང་གྲུབ་པའི་དུས་
ཀྱི་རྟགས་གཉིས་གསུངས་པའི་གྲུབ་པའི་དུས་ཀྱི་རྟགས་ནི་སྟོད་འགྲེལ་ལས། དངོས་སུ་དུ་བ་དང་
འབར་བ་ལ་སོགས་པས་སྟེག་པའི་བྱ་བ་རུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་གྲུར་ཀྱིས་དང་མེ་རྟོག་དང་རིན་
པོ་ཆེ་དང་གསེར་གྱི་ཆར་ཡང་རོ།^{३९३} ཞེས་གསུངས་པའི་གྲུབ་པའི་དུས་ཀྱི་ས་འཚོམས་རྗེས་དྲན་ན་
ས་ཕྱིད་པ་འདུས་པའི་རྒྱུད་ཅ་འགྲེལ་བཤད་མ་ཐག་པ་དེ་དག་གིས་ཤེས་ཤིང་། གྲུབ་མ་གྲུབ་ཀྱི་
དོན་ཡང་ཡིད་འོར་སྒྲུང་བ་ཙམ་མ་ཡིན་པར་དངོས་གནས་ལ་གྲུབ་མ་གྲུབ་ལ་ཕྱིད་དགོས་ཏེ།
གཞན་དུ་ན་སོར་བསམ་གྱི་སྒྲུབས་ཀྱི་སྟོང་གཟུགས་དང་རྗེས་དྲན་གྱི་སྟོང་གཟུགས་ལ་བྱུང་བར་

མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ།།

གཉིས་པ་བསྒོམ་པའི་དུས་འཆོམས་ནི་འཛིན་པའི་ཡན་ལག་མཐར་ཕྱིན་ཏེ་བྱང་རྒྱ་བ་གྱི་
སེམས་རྒྱ་འཁོར་སོ་སོར་མི་འཛོག་པར་འཛིན་པའི་ལུས་པ་ཐོབ་པའི་འཆོམས་ནས་རྗེས་དྲན་སྒོམ་པ་ལ་
འཇུག་པ་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་སྒོམ་པའི་ཡན་ལག་གི་ངེས་པ་ལ་བཞི། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། རི་ལྟར་སྒོམ་པའི་
རྒྱལ། དུག་རྒྱ་གཉིས་རི་ལྟར་བསྟེན་པའི་རྒྱལ་ལོ།།

དང་པོ་ནི་འཛིན་པའི་ཡན་ལག་མཐར་ཕྱིན་ཏེ་དུག་རྒྱ་གཉིས་གང་རུང་དང་སྒོམས་པར་
ཞུགས་པ་ལས་གཏུམ་མོ་འབར་པའི་སྤང་བ་ཁམས་གསུམ་གྱི་ནམ་མཁའ་ལ་གར་པའི་སྟོང་གཟུགས་
ནམས་དང་། བྱང་པར་དུ་ཡང་རྣལ་འབྱོར་བ་རང་གི་ཉེ་བའི་རྒྱ་འཁོར་གྱི་ཉེ་བའི་རྒྱ་ཏྲུའི་ནང་གི་དངོས་
གནས་ལ་གྲུབ་པའི་སྟོང་གཟུགས་དུས་གྱི་འཁོར་ལོ་ཡབ་ཡུམ་ཞལ་སྒྱུར་གྱི་ནམ་པ་ཅན་ཅེ་གཅིག་ཏུ་དྲན་
ཅིང་གཏུམ་མོ་འབར་བ་དེས་བཞུས་པའི་ཡས་བབས་མས་བརྟན་གྱི་དགའ་བཞིའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་
འོད་གསལ་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་དེ་བཤད་མ་ཐག་པའི་སྟོང་གཟུགས་བྱང་པར་བ་དེ་དང་།
དེ་རང་བཞིན་གྱི་གྲུབ་པས་སྟོང་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་ཞུགས་པ་ནམས་སོ། །དེ་ལྟར་ཡང་སྒྲུབ་
ལའི་བརྒྱ་བརྒྱ་བདུན་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། གཏུམ་མོའི་སྤང་བ་གང་ཞིག་ཤིད་པ་གསུམ་གྱི་ནམ་
མཁའ་ལ་གྱུར་བ་དེ་ནི་རྗེས་སུ་དྲན་པ་སྟེ།^{༡༩} ཞེས་གཏུམ་མོ་འབར་པའི་སྤང་བ་ཤིད་པ་གསུམ་སྟེ་
ཁམས་གསུམ་གྱི་ནམ་མཁའ་ལ་གར་པར་གྱུར་པའི་སྟོང་གཟུགས་ནམས་དྲན་པས་ན་རྗེས་དྲན་དུ་
གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་འདིར་ནམ་མཁའ་ལ་གྱུར་པ་ཞེས་པ་ཙམ་ལས་གསལ་བར་མ་གསུངས་ནའང་།
བརྒྱ་བརྒྱ་དགུ་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། རྗེས་སུ་དྲན་པ་ལེགས་པར་དག་པ་ཞེས་པ་འདིར་རྗེས་སུ་དྲན་
པ་ཞེས་པ་ནི་གཟུགས་ལ་འཇུག་པའི་སེམས་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའོ།^{༢༠} ཞེས་
རྗེས་དྲན་གྱི་ངོ་བོ་ནི་སྟོང་གཟུགས་ལ་འཇུག་པ་སྟེ་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་དུ་ཞུགས་པའི་སེམས་རྣམ་པར་རྟོག་
པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་སུ་གསུངས་ཤིང་། ནམ་མཁའ་ལ་གྱུར་པ་སྟོང་
གཟུགས་ལ་གསལ་བར་གསུངས་སོ།།

དེ་ཡང་སྟོང་གཟུགས་དེ་རི་ལྟ་བུ་སྟུམ་ན། དེའི་དེ་མ་ཐག་པར། དེའི་མིར་གང་གི་ཆོད་ག་པར་
 བྱུང་བ་དེའི་ཆོད་མེད་འོད་གྱི་དགྱིལ་ལ་ཁོར་དུ་འགྱུར་རོ། །ཀྱང་གི་སྒྲིལ་ལས་བསྐྱུའི་ཁྱད་ཁྱེན་སྟོང་མེད་ཟེར་
 ལུ་འཕྲོ་ཞིང་ངེས་པར་གྱུ་ལོ། །ཡེ་ཤེས་གཟུགས་ལས་སོ་ཞེས་བ་སྟོང་བ་ཉིད་གྱི་གཟུགས་ལས་སོ།³⁹⁶ །ཞེས་
 གསུངས་པའི་དོན་ཅུང་ཟད་ཅིག་བཤད་ན། རྗེས་སུ་དྲན་པའི་དོ་བོ་ནི་དངོས་གནས་ལ་གྲུབ་པའི་སྟོང་
 གཟུགས་དུ་ས་གྱི་ལ་ཁོར་ལོ་ཡབ་ཡུམ་ཞལ་སྟོར་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་ལ་འབྱུང་བ་སྟེ་དོ་བོ་དབྱེར་མེད་དུ་
 ཞུགས་པའི་སེམས་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་ཡིན་པ་དེའི་མིར་
 གང་གི་ཆོད་འཛིན་པའི་ཡན་ལག་མཐར་ཕྱིན་ཏེ་སྟོང་གཟུགས་རྣམ་འབྱུང་པའི་ཡིད་དོར་སྣང་བ་ཅུམ་དེ་
 རྣམ་པར་དག་པར་གྱུར་བ་དེའི་ཆོད་མ་མེད་པའི་འོད་གྱི་དགྱིལ་ལ་ཁོར་དང་ལྷན་པའི་དངོས་གནས་ལ་
 གྲུབ་པའི་སྟོང་བ་ཉིད་གྱི་གཟུགས་མཚན་ཉིད་པ་དེར་འགྱུར་རོ། །ཀྱང་གི་སྒྲིལ་ལས་ལུས་རྣམས་པ་འདིའི་
 བར་ན་གནས་པའི་སྟོང་གཟུགས་གྱི་སྒྲུ་བྱུང་བར་བ་དེ་ལས་འོད་ཟེར་ལུ་བྱུང་བ་ལུས་རྣམས་པའི་བ་
 སྐྱུའི་ཁྱད་ཁྱེན་འཕྲོ་ཞིང་ངེས་པར་གྱུ་ལོ། །དེ་ཡང་འོད་ཟེར་གང་ལས་འཕྲོ་བ་ནི། ཡེ་ཤེས་གཟུགས་
 ལས་སོ་ཞེས་བ་སྟོང་བ་ཉིད་གྱི་གཟུགས་ལས་སོ།³⁹⁷ །ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་པ་རྣམས་སོ། །དེ་
 བཞིན་དུ་བདེ་མཆོག་སྟོང་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། དེ་ནས་རྗེས་སུ་དྲན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རང་གི་འདོད་པའི་
 ལྟ་མཐོང་བ་གཟུགས་བརྟན་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བའོ། །དེ་ལས་འོད་ཟེར་དུ་མ་འཕྲོ་བའི་རང་
 བཞིན་འོད་གྱི་དགྱིལ་ལ་ཁོར་ཏེ་དེ་ལས་རྣམ་པ་དུ་མར་འཕྲོ་བའི་རང་བཞིན་ཁམས་གསུམ་པར་སྟོོ་བ་
 ཞེས་བ་རྗེས་སུ་དྲན་པའི་ཡན་ལག་བཟོད་དོ།³⁹⁸ །ཞེས་གསུངས་ཏེ་དོན་ནི་སྒྲུ་མའི་འཆད་ཚུལ་དང་
 མཐུན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

འོན་ཀྱང་མེད་སྟངས་པ་གང་ཞིག་ཅེས་པའི་གཏུམ་མོ་འབར་བ་དེ་རི་ལྟ་བུ་སྟུམ་ན། དེ་ནི་
 འཛིན་པའི་ཡན་ལག་མཐར་ཕྱིན་པའི་སྟོབས་གྱིས་སྟེ་བའི་རྒྱ་རྒྱུའི་གནས་སུ་གཏུམ་མོ་འབར་བ་རྣམ་
 འབྱུང་པས་མཐོང་ཞིང་ཉམས་སུ་མེད་པ་དེ་ཡིན་ལ། གཏུམ་མོ་དེའི་སྟངས་པ་གང་ཞིག་གྲིད་པ་གསུམ་གྱི་
 བམ་མཁའ་ལ་གྱུར་བ་དེ་ནི་གཏུམ་མོ་དེ་འབར་བའི་སྟོབས་གྱིས་བྱ་ལབ་པ་ལྟ་བུའི་སྟོང་གཟུགས་བྱུག་
 རྒྱུ་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱུས་གྱི་འོད་ཟེར་གྱི་སྒྲིན་མཐའ་ཡས་པ་སྟོོ་བར་བྱེད་པའི་སྟོང་གཟུགས་བྱུང་བར་བ་

དངོས་གནས་ལ་གྲུབ་པའི་དུས་ལའོར་ཡབ་ཡུམ་ཞལ་སྦྱོར་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་འོད་གྱི་དེ་གྱི་ལ་ལའོར་དང་
ལྷན་པ་དེ་དང་། དེས་རྣམ་པར་སྦྱོར་པའི་སྟོང་གཟུགས་སྒྲ་ཆོགས་པ་རྣམས་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། ལྷ་
ཡི་གཟུགས་བརྟན་སྦྱབ་པ་ལ། །ཞེས་པའི་བདེ་མཆོག་སྟོང་འགྲེལ་ལས། དེ་ནས་ལྷའི་གཟུགས་བརྟན་
སྦྱབ་པ་ལ་ཞེས་པ་འདིར་འཛིན་པའི་སྟོང་གྱིས་ལྷེ་བའི་གནས་སུ་གཏུམ་མོ་འབར་བ་རྣལ་འབྱོར་པས་
མཐོང་སྟེ་སྦྱིབ་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་བྲ་ཐབ་པ་ལྷ་བྲ་བྲུག་རྒྱ་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱུས་གྱི་སྦྱིན་གྱི་འོད་
ཟེར་གྱི་སྦྱིན་མཐའ་ཡས་པ་སྦྱོ་བར་བྱེད་པའི་འོད་གྱི་དེ་གྱི་ལ་ལའོར་གྱིས་རྣམ་པར་སྦྱོར་པ་དེ་རྗེས་སུ་
དན་པའི་ཡན་ལག་སྦྱབ་པར་བརྟེན་དེ་འཛིན་པའི་མཐར་ཐུག་པ་གཏུམ་མོའི་རྣལ་འབྱོར་བསྐྱེད་པར་
བྱའོ་ཞེས་བ་དེས་པའོ།^{༡༩} །ཞེས་གསུངས་མོ།

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ནི་དབང་པོ་རབ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་དེ་རབ་གྱི་རྣལ་ལྷན་རབ་དང་མཉམ་པ་ལ་
སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དང་། དབང་འབྲིང་ཡེ་ཤེས་གྱི་ཕྱག་རྒྱ་དེ་གྱི་ལ་ལའོར་གྱི་ལྷ་མོའི་གངས་དང་
མཉམ་པ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དང་། དབང་པོ་དམན་པ་ལས་གྱི་ཕྱ་རྒྱ་དང་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་
དང་གསུམ་མོ།

རྗེས་དྲན་དེ་ལྟར་སྟོམ་པའི་ཚུལ།

གསུམ་པ་དེ་ལྟར་སྟོམ་པའི་ཚུལ་ལ་གཉིས། གང་ཟག་གསུམ་ཆར་གྱི་སྟོམ་ཚུལ་ཐུན་མོང་བ་
བརྟན་པ་དང་། མོ་མོར་བཤད་པའོ།

གང་ཟག་གསུམ་ཆར་གྱི་སྟོམ་ཚུལ་ཐུན་མོང་བ་བརྟན་པ།

དང་པོ་ནི་འཛིན་པའི་ཡན་ལག་མཐར་ཐུན་པའི་བར་ལ་སྟོང་གཟུགས་དུས་ལའོར་ཡབ་ཡུམ་
སོགས་ཡིད་རོར་སྤང་བ་ཅུམ་མ་གཏོགས་དངོས་གནས་ལ་གྲུབ་པ་མེད་པས་རྗེས་དྲན་གྱི་སྐབས་འདིར་

སྒྲིབ་གཞུགས་ནམས་དངོས་གནས་ལ་གྲུབ་པ་ཞིག་སྐྱབ་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ཉེ་བའི་གཏུམ་མོ་བྱུང་པར་
 ཅན་སྒྲུབ་ནས་བདེ་བ་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་ཅིང་བདེ་བ་དེས་ཉེ་བའི་རྒྱ་རྒྱུ་ཉི་ལྷན་དུ་གར་བའི་སྒྲིབ་གཞུགས་
 ཏུས་ཀྱི་ལའོར་ལོ་ཡབ་ཡུམ་ཞལ་སྒྲོམ་གྱི་རྣམ་པར་སྒྲུབ་པ་དེ་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་དམིགས་ནས་བསྐྱོམས་
 པས་སྒྲིབ་གཞུགས་ཏུས་ལའོར་ལོ་ཡབ་ཡུམ་གྱི་རྣམ་པར་སྒྲུབ་པ་དེ་རྗེ་དག་རྗེ་དག་ལ་སོང་སྟེ་དངོས་གནས་
 གྲུབ་པའི་སྒྲིབ་གཞུགས་ཏུས་ལའོར་ལོ་ཡབ་ཡུམ་གྱི་སྒྲིབ་རྣམ་པ་ཅན་དུ་འགྱུར་པ་ཡིན་ནོ། །སྐྱེ་དེ་ལས་འོད་
 ཟེར་རྣམ་པ་ལྷ་ཡུང་བ་ལུས་རགས་པ་འདིའི་བ་སྒྲིབ་ལྷ་གནས་འཕྲོ་ཞིང་མྱིར་རྒྱ་བ་དང་། གཞན་ཡང་
 སྐྱེ་དེ་ལས་སྐྱེ་དེའི་རྣམ་པ་ཅན་མཐའ་ཡས་པ་དངོས་གནས་ལ་གྲུབ་པ་ནས་མཐའི་མཐིལ་མཐའ་དག་
 རྒྱབ་བར་སྒྲོ་བ་ཡིན་ནོ།།

དེ་ཡང་ཉེ་བའི་གཏུམ་མོ་བྱུང་པར་ཅན་སྒྲུབ་པ་དེ་ཆེན་སྐྱེད་པ་འདི་ལ་ཡང་འཛིན་པའི་
 མཐའ་གཏུམ་མོ་འབར་བ་ཉིད་ལ་སེམས་ཅེ་གཅིག་ཏུ་གཏད་ནས་སྐྱེད་པ་དང་། ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ལ་
 བརྟེན་ནས་སྐྱེད་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེད་པ་གསུམ་ཡོད་ཅིང་། གང་ཟག་གསུམ་
 ཆར་གྱིས་དེ་གསུམ་ག་ལ་བརྟེན་ནས་བདེ་ཆེན་སྐྱེད་དགོས་སོ། །དེ་ཡང་གང་ཟག་གསུམ་གསུམ་ལས་ཀྱི་
 ཕྱག་རྒྱ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེད་པ་ཡོད་པ་ནི་ཡེ་ལའི་གོ་སྐྱེའི་བདུན་ཅུ་ཅ་གསུམ་པ་ལས། རྒྱལ་བའི་ལྷན་
 རྒྱུས་བདེ་བ་འདི་ནི་འཕེལ་བའི་དོན་སྒྲུབ་དང་པོར་ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་བརྟེན་པར་བྱ། །དེ་ནས་ཉི་མའི་
 གཞུགས་ནི་ལུས་དང་གདོང་དང་རྒྱུ་ལ་གཙུག་ཏྲུང་ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པ་སྟེ། །སློག་གི་
 དབྱུག་པའི་རྗེས་མཐུན་འཕྲོ་མེད་བདེ་བ་སྐྱེད་པར་བྱེད་མ་མཚན་ཉིད་ཡན་ལག་རབ་དུ་རྫོགས།¹⁹⁰ །ཞེས་
 གསུངས་ཏེ། འདིའི་དོན་ནི་རྒྱུད་སྟོབས་ཀྱིས་ཁམས་བྱུང་རྒྱུ་ཀྱི་སེམས་འཛིན་མེད་དུ་འཆིང་རུས་པ་
 བས་མཚོག་མི་འགྱུར་གྱི་བདེ་བ་སྐྱེད་མི་རུས་པའི་བར་གྱི་ཡན་ལག་དང་པོ་ལྷའི་གནས་སྐབས་སུ་ལྷན་
 རྒྱུས་ཀྱི་བདེ་བ་འདི་ནི་འཕེལ་བའི་དོན་དུ་དང་པོར་ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་བརྟེན་པར་བྱའོ། །དེའི་རྗེས་སུ་
 རྗེས་དྲན་གྱི་སྐྱེ་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་དང་ལྷན་པའི་གཞུགས་ནི་ལུས་དང་གདོང་དང་རྒྱུ་ལ་གཙུག་ཏྲུང་
 སོགས་ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པའི་དུས་ཀྱི་ལའོར་ལོ་ཡབ་ཡུམ་ཞལ་སྒྲོམ་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་འགྱུབ་
 ཅིང་དེ་ལྟར་གྲུབ་པའི་ལུས་དེ་ནི་སློག་གི་དབྱུག་པ་གཏུམ་མོ་འབར་བས་བདེ་ཆེན་སྐྱེད་པ་དང་རྗེས་སུ་

མཐུན་པར་ཐིག་ལེ་འཕོ་བ་མེད་པའི་མི་འཁྱུར་བའི་བདེ་བ་སྦྱིད་པར་བྱེད་མ་ཕྱག་སྐྱེན་མོའི་མཚན་
ཉིད་དང་ལྷན་པ་ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་རབ་ཏུ་རྫོགས་པར་དངོས་གནས་ལ་འགྲུབ་པར་འཁྱུར་པོ་ཞེས་
པའི་དོན་ནོ།།

ཡན་ལག་དང་པོ་ལཱའི་གནས་སྐབས་སུ་དབང་པོ་རྫོང་འབྲིང་རྩལ་པོ་གསུམ་གྱིས་ཀྱང་ལས་གྱི་
ཕྱག་སྐྱེན་ལ་བརྟེན་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི་དེ་ཡང་གནས་སྐབས་ལྟ་བུ་དེ་ཅི་རིགས་པར་བྱང་སེམས་
འཛག་པ་མེད་པ་དང་། འཁྱུར་བ་མེད་པའི་བདེ་བ་དང་། རྫོང་གཟུགས་རྗེས་མཐུན་པ་དང་མཚན་ཉིད་
པ་བསྦྱིད་པའི་ཕྱིར་དུ་ལམ་ལ་སློབ་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ཡང་ཐབས་མཁས་གྱིས་ཟིན་པའི་སྒྲོ་ནས་ལས་གྱི་
ཕྱག་སྐྱེན་ལ་བརྟེན་ཏེ་མི་འཕོ་བའི་བག་ཆགས་བཞག་ནས་བྱང་སེམས་འཛག་མེད་དང་། འཁྱུར་མེད་གྱི་
བདེ་བ་སྦྱིད་དགོས་པ་དང་། བདེ་བ་དེ་ཉིད་གྱི་གཟུང་ནམ་སྟོང་གཟུགས་ནམས་སུ་འཆར་པར་བྱེད་
དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་མཚོག་མི་འཁྱུར་གྱི་མདོར་བསྟན་ལས། ཕྱག་སྐྱེན་སྟོར་བ་གང་གིས་
འཕོ་བའི་བག་ཆགས་དེར་འཁྱུར་པའི་སྒྱུར་བ་དེ་ཉིད་གྱིས་མི་འཕོ་བའི་བག་ཆགས་སུ་འཁྱུར་ཏེ་དངུལ་
རྒྱ་དང་མེ་བཞིན་ནོ།^{༡༩༡} །བཅོམ་ལྷན་འདས་གྱིས་རྒྱུད་གྱི་རྒྱལ་པོའི་སྐུ་བ་ཐབས་གྱི་ལེའུ་ལས་ཆོགས་
སུ་བཅད་པ་ཉིས་བརྒྱ་ཉི་ལྔ་རྒྱ་བཞི་བས་གསུངས་པ། །མེ་ནི་དངུལ་རྒྱའི་དབྱ་ཉིད་ཡིན་ཏེ་མེ་དང་རྒྱ་
པར་བྲལ་ན་ནམ་ཡང་དངུལ་རྒྱའི་འཆིང་བ་མེད། །མ་བཅིངས་ན་ནི་གསེར་བྱེད་མེད་དེ་གསེར་དང་
བྲལ་ན་སྐྱ་པོ་རྒྱམས་ལ་ལོངས་སྟོན་མེད་པ་ཉིད། །དེ་བཞིན་བྱད་མེད་སྒྱུར་བ་བྲལ་ན་རྟག་ཏུ་རྒྱ་
འབྱོར་བ་རྒྱམས་དག་གི་སེམས་ནི་འཆིང་མི་འཁྱུར། །བཅིངས་པ་མེད་ན་ལུས་འཕྲིགས་མེད་དེ་ལ་ཕྱག་
ལུས་གྱིས་འདིར་ནི་ལྷན་སྦྱིས་བདེ་བ་སྟེར་བ་མིན།^{༡༩༢} །ཞེས་གསུངས་སོ།།

དེས་ན་གང་ཟག་གསུམ་ཆར་གྱི་སྒྲོམ་རྒྱལ་བུན་མོང་བ་འདི་ལ་ལྟ། གང་དུ་བསྒྲོམ་པའི་
གནས་དང་། ལུས་གྱི་འདུག་སྟངས་དང་། ལྷ་སྟངས་དང་། སྒྲོམ་རྒྱལ་དངོས་དང་། དེ་ལས་ཉམས་
རྟགས་སྦྱེ་རྒྱལ་ལོ།།

དང་པོ་ནི་ལེ་ལའི་གོ་སྐྱེའི་དོན་བཞི་བ་ལས། འཁྱུར་བ་མེད་པའི་བདེ་བའི་འབྲས་སྟེར་ཕྱག་
སྐྱེན་བཞི་པོ་འདི་རྒྱམས་གོང་དང་འབྲོག་དགོན་ཏུར་ཁོད་དང་། །མི་གཙང་བ་དང་གཙང་བའི་གནས་དང་

ཁྱིམ་དང་ལྷ་ཡི་ཁང་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ནི་དུས་ཀྱན་དུ། ཤིན་ཏུ་དགའ་པའི་དགའ་བ་ལ་གནས་འཛིག་
 ཉེན་ལམ་ལས་རབ་སྟོལ་རིགས་དང་རིགས་མིན་མངོན་སྟོད་ཅིང་། །ལུས་སྟོབས་བདེ་སྟེར་བཟང་བ་
 བརྟུང་བ་ལ་སོགས་ལོངས་སྟོད་དང་ལྷན་ནལ་འབྱོར་རྣམས་ཀྱིས་བསྟོམ་པར་བྱ།³³³ །ཞེས་གསུངས་
 བདེ་ལྷ་སུའི་གནས་གང་ཡང་རུང་བ་གིན་ཏུ་དབེན་པའི་གནས་སུ་བསྟོམ་མོ།

གཉིས་པ་ལུས་ཀྱི་འདུག་སྐྱངས་ནི་ནང་གི་དམིགས་པ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་བདེ་བ་འདྲན་པའི་
 མེ་སྤར་སོར་བསམ་གྱི་ལུས་གནད་དང་འདྲ་བས་མཆོག་པར་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།

གསུམ་པ་ལྷ་སྐྱངས་ནི་ལྷེ་བའི་རྩ་འཁོར་གྱི་དཔུ་མའི་ནང་དུ་ཤར་བའི་སྟོང་གཟུགས་དུས་ཀྱི་
 འཁོར་ལོ་ཡབ་ཡུམ་གྱི་རྣམ་པ་དེ་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་ལྷ་བ་ཡིན་ཏེ། གསང་བ་འདུས་པ་ལས། རྣལ་འབྱོར་
 བརྟོན་པས་སྐྱབ་པ་ལ། །ལྷ་ཡི་གཟུགས་སུ་བསྟོམ་པར་བྱ།³³⁴ །ཞེས་བསྟན་སྐྱབ་ཡན་ལག་བཞིའི་
 སྐྱབ་པ་རྗེས་དྲན་གྱི་སྐབས་སུ་ལྷའི་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་ལ་ལྷ་ཞིང་བསྟོམ་པར་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་དངོས་
 གཞིའི་དུས་སུ་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ངོ་བོར་སྟེས་པ་དེས་ལྷ་ཞིང་བསྟོམ་པ་ཡིན་ནའང་
 མིག་གི་ལྷ་སྐྱངས་ཀྱང་ལྷེ་བའི་རྩ་འཁོར་གྱི་དཔུ་མའི་ནང་དུ་ལྷ་བའི་ཚུལ་དུ་བྱ་དགོས་སམ་སྟུམ་མོ།

བཞི་བ་སྟོམ་ཚུལ་དངོས་ནི། དབང་པོ་ནི་འབྲིང་རྒྱལ་པོའི་གང་ཟག་གསུམ་གས་ཀྱང་འཛིན་
 པའི་ཡན་ལག་མཐར་ཐུན་པའི་རྗེས་སུ་སྐྱེ་བྱིན་གྱི་ནང་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷེ་བའི་གཏུམ་མོ་
 འབར་བས་བྱང་སེམས་ལྷ་བའི་ཡས་བབས་མས་བརྟན་གྱི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་དྲངས་ཏེ་འོད་གསལ་གྱི་
 སེམས་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ངོ་བོར་སྟེས་པ་དེས་ལྷེ་བའི་རྩ་འཁོར་གྱི་དཔུ་མའི་ནང་དུ་ཤར་བའི་སྟོང་
 གཟུགས་དུས་འཁོར་ཡབ་ཡུམ་གྱི་རྣམ་པར་སྤྱང་བ་དེ་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་དམིགས་ནས་བསྟོམ་པ་ཡིན་ལ།
 དེ་ལྟར་སྟོམ་པའི་གནས་སྐབས་སུ་སྟོང་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱར་སྤང་ཙམ་མ་གཏོགས་དངོས་གནས་ལ་གྲུབ་པ་
 མེད་ཀྱང་ཡུན་བསྐྱངས་ནས་བསྟོམས་པས་སྤང་ཙམ་དེ་ཉིད་གནས་གྱུར་ཏེ་དངོས་གནས་ལ་གྲུབ་པའི་
 སྟོང་གཟུགས་དུས་འཁོར་ཡབ་ཡུམ་གྱི་སྐྱར་འགྱུར་ཞིང་། དེའི་ཚེ་རྗེས་དྲན་གྱི་ལམ་དངོས་གཞི་ཐོབ་པར་
 འཛིག་པ་ཡིན་ནོ།

ལྷ་བ་དེ་ལས་ཉམས་ཏྲགས་སྟེ་ཚུལ་ནི་འཛིན་པའི་ཡན་ལག་མཐར་ཐུན་པའི་རྗེས་སུ་ལྷའི་

སྐྱེན་ཕྱག་རྒྱ་གཉིས་དང་ནང་གི་སྐྱེན་ལྟེ་པའི་རྩ་རྒྱུ་འོད་ནང་དུ་སྒྲོག་ཐུང་བ་ཐོས་པ་ཐིག་ལེ་དང་དབྱེར་མེད་
 དུ་འབྲེས་པ་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་དམིགས་ཏེ་བསྒྲོམས་པས་སྤར་ལས་ཆེས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་དུ་བ་
 བས་སྟོང་ག་ཟུགས་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཡབ་ཡུམ་གྱི་བར་གསལ་བར་སྤར་བ་ཅིམ་དང་། གནས་སྐབས་
 དེ་ནམས་སུ་ལྟེ་བའི་གཏུམ་མོ་འབར་བས་བྱང་སེམས་ལྟ་བུའི་ཡས་བབས་མས་བརྟན་གྱི་དགའ་བཞི་
 སྐྱེས་པ་ནམས་ནི་ཉམས་རྟགས་ཡལ་བ་ཡིན་ལ། སྐབས་དེའི་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་བདེ་བའི་རོལ་
 སྐྱེས་པ་དེས་སྟོང་ག་ཟུགས་ཡབ་ཡུམ་གྱི་སྤར་སྤར་བ་དེ་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་བརྟམས་ཏེ་བསྒྲོམས་པས་སྟོང་
 ག་ཟུགས་ཀྱི་སྤར་སྤར་བ་དེ་ལྟེ་བའི་རྩ་འཁོར་གྱི་དབུས་སུ་དངོས་གནས་ལ་གྲུབ་པའི་དུས་འཁོར་ཡབ་
 ཡུམ་གྱི་སྤྱི་ལྷན་པར་གྱུར་ཏེ་སྤྱད་ཏེ་ཉིད་དེ་མ་མེད་པའི་འོད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་ཐུན་པར་གྱུར་ཅིང་སྤྱི་
 དེ་ལས་བྱུང་བའི་འོད་ཟེར་ཁ་དོག་ལྷ་བྱུང་བ་ལུས་རགས་པའི་བ་སྤྱིའི་ཁུང་བུ་ནས་འཕྲོ་བ་དང་། དུས་
 འཁོར་ཡབ་ཡུམ་གྱི་ནམ་པ་ཅན་གྱི་སྤྱད་ཏེ་ལས་སྤྱད་ཏེ་ལྷན་པ་ཅན་མཐའ་ཡས་པ་དངོས་གནས་ལ་གྲུབ་
 པ་ནམ་མཁའི་མཐིལ་མཐའ་དག་ཁྱབ་པར་སྒྲོ་བ་དང་། སྟོང་ག་ཟུགས་ནམས་དངོས་གནས་ལ་གྲུབ་
 པ་ནས་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་མ་སྐྱེས་ཀྱི་བར་གྱི་བདེ་བ་ཡས་བབས་དང་མས་བརྟན་ཕྱག་རྒྱ་གསུམ་
 གང་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་ཀྱང་རྗེས་བྱན་གྱི་ལམ་དངོས་དང་རྗེས་བྱན་བསྒྲོམས་པའི་ཉམས་རྟགས་
 ཀྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་ནོ།།

འདི་ནམས་ཀྱི་ཤེས་བྱེད་ནི་སྟོང་འགྲེལ་སོགས་ཀྱི་དོན་གོང་དུ་བཤད་པ་ནམས་སོ། །འོ་ན་
 ཡས་བབས་མས་བརྟན་གྱི་བདེ་བ་ནམས་རི་ལྷ་བུ་སྤྲུལ་ན། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་དངོས་གནས་ལ་གྲུབ་སྟེ་དེ་
 ལ་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་ལས་བྱུང་བའམ། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་མ་གྲུབ་ཀྱང་ཅུང་སྟེ་ལས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱག་
 རྒྱ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྟེ་བའི་གཏུམ་མོ་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་མེས་སྤྱི་བོའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལྟ་ནས་དབུལ་
 པའི་བར་དུ་འོངས་པ་དགའ་བ་དང་། དེ་ནས་མགྱིན་པ་དང་སྟིང་གའི་བར་དུ་འོངས་པ་མཆོག་དགའ།
 སྟིང་ག་ནས་གསང་གནས་ཀྱི་བར་དུ་འོངས་པ་ཁྱད་དགའ། དེ་ནས་དོ་རྗེ་ལོ་ལྟེ་བའི་བར་དུ་འོངས་པ་
 ལྟན་ཅིག་སྐྱེས་དགའ་སྟེ། དབང་མདོར་བརྟན་ལས། མགོ་བོ་བརྒྱར་གཙུག་ཏྱིར་ལས། ལུ་བ་འོངས་པ་
 དགའ་བ་སྟེ། །མགྱིན་པ་སྟིང་གར་མཆོག་དགའ་ལོ། ཁྱད་དགའི་དགའ་བ་དེ་ནས་འགྱུར། །སྤྱ་ཆོགས་

དགའ་བ་ཉེ་བ་དང་། གསང་བའི་པདྨར་གང་འོངས་པའོ། གསང་གནས་དོན་མོར་བུའི་བར། ལྷན་
ཅིག་སྐྱེད་དགའ་མི་འཕོ་བ།^{༣༣༥} ཁྱེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།

གཞན་ཡང་བདེ་མཆོག་སྟོད་འགྲེལ་ལས། ཉེ་དེ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འོད་ཟེར་གྱིས་སྤང་བོ་དང་
ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་ལ་སོགས་པ་བསྐྱེད་ཀྱི་ཉེ་ལོ་^{༣༣༦} གཡོན་པ་དང་གཡས་པའི་རྩར་སོན་པར་རྣམ་
པར་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་དང་ས་ལ་སོགས་པའི་དགྱིལ་ལའོར་གྱི་རང་བཞིན་རྣམས་གཅིག་ཏུ་འབྲེས་
པར་གྱུར་ནས་དབྱལ་བར་སྐྱེ་བའི་དགྱིལ་ལའོར་ལ་རབ་ཏུ་ཞུགས་ཏེ་དེ་ནས་གཏུམ་མོའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
འོད་ཟེར་གྱིས་སྐྱེ་བ་ཞུ་བར་གྱུར་པ་ན་གང་ཞིག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཐིག་ལའི་གཞུགས་ཀྱིས་འོག་ཏུ་
སོན་པ་མགིན་པ་དང་སྒྲིང་ག་དང་ཉེ་བ་དང་གསང་བའི་པདྨར་དགའ་བ་དང་མཆོག་དགའ་དང་དགའ་
བྲལ་གྱི་དགའ་བའི་རང་བཞིན་དང་། རི་མིད་དོན་མོར་བུའི་མཐར་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་དགའ་བའི་
རང་བཞིན་གྱིས་ཞེས་པའོ། ཡང་ན་རྣམ་པ་སྣ་ཆོགས་དང་། རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་དང་། རྣམ་པར་ཉིད་པ་
དང་། མཚན་ཉིད་དང་བྲལ་བའི་རང་བཞིན་གྱིས་ཞེས་པའོ།^{༣༣༧} ཁྱེས་གསུངས་པའི་དོན་རྩར་ཟད་
ཅིག་བཤད་ན། གཏུམ་མོ་ཉིད་ལ་དམིགས་ནས་བསྐྱོམ་པ་འཕམ། དུག་སྒྲུ་གསུམ་གང་རུང་ལ་བརྟེན་ནས་
བྱུང་བའི་གཏུམ་མོ་དེའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འོད་ཟེར་གྱིས་སྤང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་ལ་སོགས་པ་བསྐྱེད་ཀྱི་གཏུམ་
མོའི་དོད་ཀྱིས་གཏུངས་པའི་སྤང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་དེ་རྣམས་ལས་བྱུང་བའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་གཡོན་
པ་རྒྱང་མ་དང་གཡས་པ་རོ་མའི་རྩར་སོན་པ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྤང་བོ་ལྷ་དང་ས་ལ་
སོགས་པའི་ཁམས་ཀྱི་དགྱིལ་ལའོར་ལྷའི་རང་བཞིན་གྱི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རྣམས་དང་གཅིག་ཏུ་
འབྲེས་པར་གྱུར་ནས་དབྱལ་བའི་རྩར་ལའོར་གྱི་དབྱུས་སྐྱེ་བའི་དགྱིལ་ལའོར་ཉེ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་
རབ་ཏུ་ཞུགས་ཏེ། དེ་ནས་ཉེ་དེའི་རྗེས་སུ་སྤང་ཡང་གཏུམ་མོ་འབར་བའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འོད་ཟེར་གྱིས་
དབྱལ་བའི་སྐྱེ་བ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཞུ་བར་གྱུར་པ་ན། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཐིག་ལའི་གཞུགས་ཀྱིས་
འོག་ཏུ་སོན་པ་སྟེ་སོང་བ་དབྱལ་བ་ནས་མགིན་པར་དགའ་བ་དང་། མགིན་པ་ནས་སྒྲིང་གར་མཆོག་
དགའ་དང་། སྒྲིང་ག་ནས་ཉེ་བར་དགའ་བྲལ་གྱི་དགའ་བའི་རང་བཞིན་དང་། ཉེ་བ་ནས་གསང་བའི་
པདྨར་དེ་ནས་རི་མིད་དོན་མོར་བུའི་མཐར་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་དགའ་བའི་རང་བཞིན་ནོ། ཡང་ན་

དགའ་བ་བཞི་པོ་དེ་ལ་རིམ་པ་བཞིན་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་དང་། རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་དང་། རྣམ་པར་ཉིད་པ་དང་། མཚན་ཉིད་དང་བུལ་བའི་རང་བཞིན་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ།།

ཡང་མཚན་ཉིད་དང་བུལ་བའི་རང་བཞིན་གྱིས་ཞེས་པའོ། །ཞེས་པའི་མཐུག་གི་སྟོང་འགྲེལ་ཉིད་ལས། དེ་ལྟར་ཆ་བཅུ་དྲུག་རྫོགས་པ་ནོར་བུའི་མཐར་མོན་པ་བསྒྲམས་པའི་སྟོབས་གྱིས་བདེ་བ་སྟེར་བ་འཇགས་པ་མེད་པའི་བདེ་བ་ལྟ་བུ་སྟེ་དཔེ་ཙམ་མོ། །རང་གི་ངོ་བོས་ནི་དབང་པོ་གཉིས་ལས་སྒྲིས་པར་ལྷུང་པའི་བདེ་བས་མཚོག་ཏུ་མི་འཇུག་པའི་བདེ་བའི་བྱེ་བ་ཐུག་སྟོང་གི་ཆར་ཡང་མི་མོད་དོ། །འདིར་འཇུག་པ་མེད་པའི་བདེ་བའི་གནས་སྐབས་ན་ལྟན་ཅིག་སྒྲིས་པའི་བདེ་བའི་རང་བཞིན་དེ་ནི་བྱིས་པའི་རང་བཞིན། རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་གྱིས་གནས་སྐབས་གྱི་འབྲས་ལུ་ར་གེས་པར་བྱའོ། ³³⁵ །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི་དེ་ལྟར་དགའ་བ་བཞིར་སྟེ་བའི་དགའ་བ་བཞི་པོ་རེ་རེ་ལ་བཞི་བཞིར་སྟེ་བའི་ཆ་བཅུ་དྲུག་རྫོགས་པ་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་རྩོུ་རྩོ་ནོར་བུའི་མཐར་མོན་པ་འཇུག་པ་མེད་པ་བསྒྲམས་པའི་སྟོབས་གྱིས་བདེ་བ་སྟེར་བ་སྟེ་འཇུག་པ་མེད་པའི་བདེ་བ་ནི་བྱང་སེམས་རྩོུ་རྩོ་ནོར་བུའི་ལུ་ག་ནས་འཇགས་པ་མེད་པ་ལས་གྱི་ཐུག་ཆུ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་ཡས་བབས་གྱི་བདེ་བ་ལྟ་བུ་སྟེ་དེ་ཡང་མི་འཇུག་པའི་བདེ་བ་མཚོན་བྱེད་གྱི་དཔེར་བཞོན་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི་རང་གི་ངོ་བོའི་སྟོན་ནས་ནི་ཐོགས་ཙམ་དུ་ཡང་མཚོན་པར་མི་བྱས་ཏེ། དབང་པོ་གཉིས་ལས་སྒྲིས་པར་ལྷུང་པའི་བདེ་བས་མི་འཇུག་པའི་བདེ་བའི་བྱེ་བ་ཐུག་སྟོང་གི་ཆར་ཡང་མི་མོད་དོ་སྟེ་མི་མོད་པའི་བྱིར་རོ།།

འཁོར་ལོ་སྟོམ་པ་དུས་འཁོར་དང་མཐུན་པར་འཆད་པའི་སྐབས་འདིར་འཇུག་པ་མེད་པའི་བདེ་བའི་གནས་སྐབས་ན་སྟེ་འཇུག་མེད་གྱི་བདེ་བ་ལ་ལྟོས་ན་དགའ་བ་བཞིའི་ནང་གི་ལྟན་ཅིག་སྒྲིས་པའི་དགའ་བའི་རང་བཞིན་དེ་ནི་བྱིས་པའི་རང་བཞིན་དང་། རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་གྱིས་གནས་སྐབས་གྱི་འབྲས་ལུ་རྩེས་དྲན་གྱི་སྐབས་གྱི་བདེ་བར་གེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ན་སྟོང་འགྲེལ་གྱི་དེའི་ཡེ་གེས་གྱི་འོད་ཟེར་གྱིས་ཞེས་པ་ནས། རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་གྱིས་གནས་སྐབས་གྱི་འབྲས་ལུར་གེས་པར་བྱའོ་³³⁶ །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་རྩེས་དྲན་གྱི་སྐབས་སྟེ་མི་འཇུག་པའི་བདེ་བ་དངོས་མ་སྒྲིས་པའི་བར་གྱི་དོར་རེ་འཇོན་གྱི་ཡན་ལག་སྟེད་པའི་ཐབས་སྟོམ་པའི་སྐབས་གྱི་དགའ་བ་བཞི་ཉིད་འཆད་པ་ཡིན་ནའང་།

མཚན་ཉིད་མཚུངས་པའི་སྒོ་ནས་དགའ་བཞི་སྒྲིབ་ཚུལ་མཐའ་དག་འདིས་གོ་བར་བྱའོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་
ན་ཅུ་རྒྱུད་ལ་གནད་དུ་བསྒྲུབ་པའམ་ཐུག་ཀྱི་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་བདེ་བ་སྒྲིབ་པའི་ཆོ་ལུ་ས་ཀྱི་ཆ་
ཐམས་ཅད་ལ་གནས་པའི་ཐིག་ལེ་དང་པོར་དབུལ་བའམ་གཙུག་ཉིར་ཏུ་འདུས་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་དོ་རྗེ་
ནོར་བུའི་རྩ་བར་འབབ་པར་གཤམ་པར་བྱའོ།།

གང་ཟག་གསུམ་གྱིས་སྒོམ་ཚུལ་སོ་སོར་བཤད་པ།

གཉིས་པ་གང་ཟག་གསུམ་གྱིས་སྒོམ་ཚུལ་སོ་སོར་བཤད་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་དབང་
ནོན་གྱིས་རྗེས་དྲན་སྒོམ་ཚུལ་ལ་གཉིས། རྗེས་དྲན་གྱི་སྐྱེ་འཐོབ་ཕྱིར་དུ་སྒོམ་པའི་ཚུལ་དང་། སྐྱེ་ཐོབ་
ནས་རྗེས་སུ་སྒོམ་པའི་ཚུལ་ལོ།།

དང་པོ་ནི་བསྒོམ་པའི་གནས་ལུས་གནད་ལྟ་སྤངས་ནམས་ཐུན་མོང་གི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་
ལྟར་ཡིན་ཞིང་། དམིགས་པ་ལ་འཛོག་ཚུལ་ནི་འཛོན་པ་མཐའ་ཕྱིན་པའི་རྗེས་སུ་གཙོ་བོར་སྟེ་བར་སྒོག་
ཐུང་བ་ཤེས་པས་སྟེ་བའི་རྩ་ལའོར་གྱི་དཔུས་སུ་གཏུམ་མོའི་མེ་འབར་བའི་འོད་ཀྱིས་སྤྲང་བར་བྱས་པའི་
སྟོང་གཟུགས་དུ་ས་ལའོར་ཡབ་ཡུམ་གྱི་སྐྱེ་ལྷང་བ་ཅམ་དེ་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་དམིགས་ནས་ཡང་ཡང་
བསྒོམ་ཞིང་དེ་ལ་ཤོགས་དབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཐུག་ཀྱི་གཉིས་ལ་ཡང་བརྟེན་ནས་གཏུམ་མོ་བྱུང་པར་ཅན་
སྤར་དེ་སྤྲན་སྒྲིམ་གྱི་བདེ་བ་དྲངས་ནས་བདེ་བ་དེའི་ངོ་བོར་སྒྲིམ་པའི་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་དེས་རང་
ལ་གསལ་བར་སྤྲང་བའི་སྟོང་གཟུགས་དུ་ས་ཀྱི་ལའོར་ཡབ་ཡུམ་གྱི་སྐྱེ་ལྷང་བ་དེ་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་
གཞག་ནས་ཡང་ཡང་བསྒོམ་ས་པས་རི་ཞིག་ལྟར་ལ་སྐྱེ་དེའི་སྤྲང་བ་རེ་དག་ལ་སོང་སྟེ་དངོས་གནས་ལ་
ཐུབ་པའི་སྟོང་གཟུགས་དུ་ས་ལའོར་ཡབ་ཡུམ་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་རྗེས་དྲན་གྱི་སྐྱེ་ལྷུང་བ་ཡིན་ཞིང་སྐྱེ་
དེ་ལས་སྟོང་གཟུགས་གང་བའི་སྐྱེ་མཐའ་ཡས་པ་སྒྲིམ་པ་སྤྲམས་ཀྱིང་དངོས་གནས་ལ་ཐུབ་པའི་རྗེས་དྲན་
གྱི་སྐྱེ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་སྐྱེ་དེ་ཐོབ་རྗེས་སུ་སྒོམ་པའི་ཚུལ་ནི། སྟོང་གཟུགས་དུ་ས་ཀྱི་ལའོར་ཡབ་ཡུམ་

ཞལ་སྒྲོར་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་ལྟེ་བའི་རྩ་འཁོར་གྱི་དབུས་དང་། རྟོང་གསུམ་མ་ལུས་པར་བྱལ་བར་དངོས་
གནས་ལ་གྲུབ་པ་རྗེས་དྲན་གྱི་སྒྲུབ་མཚན་ཉིད་ཆོང་བར་གྱུར་པ་དེའི་ཆོ་དུ་བྱུང་གི་དུས་འཁོར་
ཡལ་ཡུམ་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་ཐམས་ཅད་རྣལ་འབྱོར་པ་རང་ཉིད་དང་རྒྱུད་གཅིག་པ་ཉིད་ཡིན་པས་ཡང་
དུས་གྱི་འཁོར་ལོའི་རྣམ་པ་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ཡུམ་སྣ་ཆོགས་ཡུམ་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་རྣམས་ལ་རྗེས་སུ་
ཆགས་པའི་སྒོ་ནས་སྒྲོམས་འཇུག་བྱེད་པའི་རྩལ་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་སྟེ་ཡང་ཡང་གོམས་
པར་བྱས་པས་ནས་ཞིག་ན་རྣལ་འབྱོར་པ་རང་གི་ལུས་རགས་པ་འདིའི་ཆ་གས་ལ་གནས་པའི་ཁམས་
བྱང་རྩལ་གྱི་སེམས་རྣམས་དང་པོར་དབུལ་བའི་རྩ་འཁོར་དུ་འདུས་ཏེ་དེ་ནས་རིམ་གྱིས་རྩོམ་རྩོམ་བྱུང་
མཐར་མོན་པ་ལས་དགའ་བ་བཅུ་དྲུག་མཚོན་པའི་མཐར་ཁམས་དགའ་བོ་ནོར་བུའི་ཅེར་སྒྲེབ་པ་དང་
དེ་དང་དུས་མཉམ་དུ་དམར་ཆ་གཙུག་ཏྲེར་དུ་གནས་པ་གཉིས་གནས་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བར་དེ་ཉིད་
དུ་བརྟན་པར་གནས་པའི་ཐིག་ལེ་དེ་ལས་བྱུང་བའི་བརྟན་པ་མཚོག་ཏུ་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་སྐྱད་ཅིག་
མ་གཅིག་སྒྲིམ་པ་ན་ཏྲང་ེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་དངོས་གཞི་ཐོབ་པར་འཛིན་པ་ཡིན་པས་དགའ་བ་
བཞི་འམ་ཆ་བཅུ་དྲུག་པའི་ཆ་དང་པོ་ཡན་ཆད་རྗེས་དྲན་གྱི་ལམ་དུ་འཛིན་པ་ཡིན་ནོ།།

འོ་ན་དབང་རྣམས་ཀྱིས་རྗེས་དྲན་གྱི་སྒྲུབ་པའི་རྗེས་སུ་ཕྱག་རྒྱ་གཞན་གཉིས་བསྟེན་མི་
དགོས་པར་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་པས་ཆོག་གམ་སྒྲུམ་ན། འདི་ལ་ཁ་ཅིག་དབང་པོ་རྣམས་
འཛིན་པའི་ཡན་ལག་མཐར་ཐུན་པ་ན་འཛིན་པའི་ཏྲང་ེ་འཛིན་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པ་དེ་ཉིད་གྱི་
རང་ནས་བར་མ་ཆད་པར་རྗེས་དྲན་གྱི་སྒྲུབ་དངོས་སུ་ལྷང་བར་རྒྱས་ཤིང་དེའི་ཆོ་སྟོང་གསུགས་ཀྱི་སྣ་
ཆོགས་ཡུམ་དང་མཉམ་པར་སྒྱུར་བས་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་འབྲེན་རྒྱས་པ་ལ། ཞེས་དབང་རྣམས་ཀྱིས་
འཛིན་པའི་ཏྲང་ེ་འཛིན་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་མཉམ་གཞན་སྒྲུབ་གཅིག་སྟེ་ལ་རྗེས་དྲན་མཐར་
ཐུན་ཏེ་ཏྲང་ེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་འཐོབ་པར་འདོད་ཅིང་། འཛིན་པའི་ཡན་ལག་
མཐར་ཐུན་པའི་དབང་རྣམས་རྗེས་དྲན་སྒྲུབ་པའི་སྐབས་དང་གྲུབ་ནས་ཀྱང་ལས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་
ལ་མི་བརྟེན་པར་འདོད་དོ།།

འདི་ནི་མི་འཐད་དེ། འཛིན་པ་མཐར་ཐུན་པའི་རྗེས་སུ་རྗེས་དྲན་གྱི་སྒྲུབ་ཐོབ་པའི་བྱིར་དུ་

གཏུམ་མོ་དང་། ལས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ལ་བརྟེན་པ་སོགས་དུ་མ་ལ་སློབ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ན་
 འཛིན་པའི་མཉམ་གཞག་བྱུང་གཅིག་པུ་དེ་ལ་རྗེས་དྲན་མཐར་ཕྱིན་ཏེ་ཏེང་ཏེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་ཐོབ་
 པ་རི་ལྟར་འོང་སྟེ་མི་འོང་ངོ་། །དབང་ཚོན་རྗེས་དྲན་སྐབས་སུ་ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ལ་བརྟེན་པ་ནི་
 གོང་དུ་བྲངས་པ་ལྟར། རྒྱལ་པའི་ལྷན་སྐྱེས་བདེ་བ་འདི་ནི་འཕེལ་བའི་དོན་སྤྱད་དང་པོར་ལས་ཀྱི་ཕྱག་
 རྒྱ་བརྟེན་པར་བྱ། །ཞེས་འཛིན་པ་མཐར་ཕྱིན་ནས་རྗེས་དྲན་སྐབས་པའི་སྐབས་སུ་ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ལ་
 བརྟེན་ནས་གཏུམ་མོ་འབར་བས་བྱང་སེམས་ལྟུང་བའི་བདེ་བ་ཆེན་པོས་སྤོང་གཟུགས་རྗེས་མཐུན་པ་ལ་
 ཅེ་གཅིག་ཏུ་བཞག་ནས་བསྐྱོམས་པས་དེ་ནས་ཏེ་དེའི་རྗེས་ཏེ་དུ་སྤོང་གཟུགས་མཆན་ཏིང་པ་དུས་
 འཁོར་ཡབ་ཡུམ་གྱི་སྐྱེ་དངོས་གནས་ལ་གྲུབ་པ་དང་། དེའི་ཆེ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་ཁམས་འཕོ་བ་མེད་པའི་
 བདེ་བ་སྐྱེད་པར་བྱེད་མ་དངོས་གནས་ལ་གྲུབ་པར་སྟོན་པ་ནི། དེ་ནས་ཏི་མའི་གཟུགས་ནི་ལུས་དང་
 གདོང་དང་རྐང་བ་གཙུག་ཏྲོང་ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པ་སྟེ། །སྟོག་གི་དབྱུག་པའི་རྗེས་མཐུན་
 འཕོ་མེད་བདེ་བ་སྐྱེད་པར་བྱེད་མ་མཆན་ཏིང་ཡན་ལག་རབ་ཏུ་རྫོགས།^{༡༤} །ཞེས་པ་སྟེ་དོན་ནི་བཤད་
 ཟིན་པ་ལྟར་ངོ་།

དེར་ཡང་མ་ཟད་དབང་ཚོན་གྱིས་རྗེས་དྲན་གྱི་སྐྱེ་གྲུབ་པའི་རྗེས་སུ་ཡང་ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ལ་
 བརྟེན་པ་ནི་ཡེ་ལའི་བརྒྱ་ཏེར་གཅིག་པའི་འབྲེལ་ཆེན་ལས། ཕྱག་རྒྱ་རབ་ཏུ་འགྲོགས་ལ་སེམས་ཞེས་
 པ་གཟུགས་ལ་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལྟུང་དང་། མཆོག་གི་བདེ་བ་ལ་གནས་དོ་རྗེ་ཡང་
 དག་བསྐྱང་བ་ཡང་གསུམ་པ་བྱགས་ཀྱི་ཞལ་ལོ། །ཅི་སྟེ་གཟུགས་ཀྱི་སྟོན་ནས་དགའ་བར་མ་གྱུར་ན་དེའི་
 ཆེ་བསྐྱར་དོ་རྗེའི་སྐྱེ་འམ་ཞེས་པ་དལ་བྱ་དག་གིས་བྱའོ། །ཅི་སྟེ་བྱང་མེད་མ་རྟོག་དེའི་ཆེ་རང་གི་ལག་
 པའི་བསྐྱས་གསོར་བར་བྱའོ། །བདེ་བ་འཕེལ་བའི་སྤྱད་དུ་སྟེ་ལྟངས་པའི་སྤྱད་དུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།^{༡༥} །ཞེས་
 རྗེས་དྲན་གྱི་སྤོང་གཟུགས་དངོས་གནས་ལ་གྲུབ་པའི་རྗེས་སུ་སྤོང་གཟུགས་སྐྱོ་ཆོགས་ཡུམ་ལ་རྗེས་སུ་
 ཆགས་པར་བྱས་པ་ལས་ཁམས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལྟུང་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་མཆོག་གི་བདེ་བ་ལ་
 གནས་པ་དང་། རྗེས་ཆགས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དོ་རྗེ་བསྐྱང་བ་རྣམས་དོ་རྗེ་བཞིའི་ནང་གི་གསུམ་པ་
 བྱགས་ཀྱི་ཞལ་ཏེ་བྱགས་དོ་རྗེ་རྗེས་དྲན་གྱི་སྐབས་ཀྱི་ཡིན་པ་དང་། དེའི་ཆེ་ཅི་སྟེ་དེ་ལྟ་བུའི་སྤོང་

གཞུགས་ལ་ཐེས་ཆགས་བྱས་ཀྱང་གཞུགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དགའ་བར་ཏེ་དགའ་བ་སྒྲིམ་པར་མ་གྱུར་ན་
དེའི་ཆོ་ལས་ཀྱི་བྱུག་ཀྱའི་བསྐྱར་དོ་རྗེས་སྐྱེ་ལམ་ཞེས་པ་དོ་རྗེ་དལ་བུས་བསྐྱོད་ནས་བདེ་བ་འབྲེན་པར་
བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ།

གལ་ཏེ་འདི་དག་ཐེས་དྲན་ཀྱི་སྒོར་གཞུགས་མཆོན་ཉིད་པ་འཐོབ་པའི་སྐབས་ལ་དགོངས་པ་
མ་ཡིན་ནོ་སྟུམ་ན། འདི་དག་ཐེས་དྲན་དང་ཐེས་དྲན་ཐོབ་ནས་ཉིང་ངེ་འཛིན་སྐྱབ་པའི་སྐབས་ཡིན་ཏེ།
ཐུགས་ཀྱི་ཞལ་ལོ་ཞེས་དང་ལྟར་པའི་སྤྱད་དུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་མཆུག་ཉིད་དུ། དེ་ལྟར་ས་བོན་
གཏོར་བ་མིན་པའི་བདེ་བ་དེ་ནི་འཆི་བའི་འཛིགས་འཕྲོག་ཏུ་འགྱུར་ཞིང་འདི་ནི་དཔལ་ལྷན་གྱི་མའི་
ཞལ་བཞི་བ་སྟེ་ཡེ་ཤེས་དོ་རྗེའོ་ཞེས་པ་ནུལ་འཕྱོར་གོམས་པའི་རེས་པའོ། །ཞེས་ཡེ་ཤེས་དོ་རྗེར་
གསུངས་ཤིང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་ཀྱི་ཡན་ལག་དོ་རྗེ་བཞིའི་ཡེ་ཤེས་དོ་རྗེར་གསུངས་པས་སོ། །གལ་ཏེ་འདི་
དག་ཐེས་དྲན་ཐོབ་ཐེས་ཀྱི་སྐབས་ཡིན་དུ་ཆུག་ཀྱང་དབང་རྩལ་གྱིས་ལས་ཀྱི་བྱུག་ཀྱི་ལ་བརྟེན་དགོས་
པ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ་སྟུམ་ན། དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སྐབས་འདིའི་རྒྱུད་འགྲེལ་བ་དང་བཅས་པ་ནི་
དམིགས་བསལ་འཆད་པའི་སྐབས་མ་ཡིན་པར་ལམ་གྱི་གཞུང་ཞིང་འཆད་པའི་སྐབས་ཡིན་ཞིང་།
ལམ་གྱི་གཞུང་ཞིང་ནུམས་ནི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གཏུལ་བྱའི་གཙོ་བོའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་འཆད་པ་
ཡིན་ལ། རྒྱུད་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གཏུལ་བྱའི་གཙོ་བོ་ནི་དབང་རྩལ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཞན་ཡང་སྐྱབ་ལའི་བརྒྱུ་ཉི་ཤུ་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། ཤེས་རབ་ལ་སྒྲོས་ལྷ་བ་ཐིག་ལེ་
ཞེས་པ་ལ་འདིར་ཤེས་རབ་ལ་ཆགས་པས་སྒྲོས་པ་འདི་ལྷ་བ་ཐིག་ལེ་ཡིན་པ་ནི་ལ་སྒྲོས་ལྷ་བ་ཐིག་ལེ་
སྟེ་ཤེས་རབ་ལ་སྒྲོས་པའི་བྱང་རྩལ་གྱི་སེམས་ཀྱི་ཐིག་ལེ་ཡང་དོ་རྗེ་ནོར་བུར་གནས་པ་དེའི་གསང་བ་
དང་ཉེ་བ་དང་སྤྱིང་གར་འགྱུར་མེད་གསུམ་དུ་གྱུར་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྐྱབ་པ་ལ་ཞེས་པ་གསུམ་པ་
སྐྱབ་པའི་ཡན་ལག་ལ་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་སྐྱབ་པའི་ཡན་ལག་བྱའོ།^{༡༤༩} །ཞེས་ཐོགས་རིམ་གྱི་སྐྱབ་
པའི་ཡན་ལག་གི་སྐབས་འདིར་ལས་ཀྱི་བྱུག་ཀྱའི་ཤེས་རབ་ལ་སྒྲོས་པའི་བྱང་རྩལ་གྱི་སེམས་དོ་རྗེ་
ནོར་བུར་གནས་པ་གསང་གནས་ཉེ་བ་སྤྱིང་གར་དྲངས་པའི་འགྱུར་མེད་འཛིག་མེད་གསུམ་དུ་གྱུར་པའི་
ལས་བརྟེན་གྱི་བདེ་བ་བསྐྱོད་པར་བཤད་ཅིང་། ཐོགས་རིམ་གྱི་བརྟེན་སྐྱབ་ཡན་ལག་བཞིའི་སྐྱབ་པ་

རྗེས་བྲན་ཉིད་ལ་འཛོག་ལ། རྒྱ་དང་འགྲེལ་བ་དང་བཅས་པ་འདི་དག་གྲང་ལམ་གྱི་གཞུང་ཞིང་ཉིད་
འཆད་བྱེད་ཡིན་པས་སོ།།

གཞན་ཡང་། ཡིད་ནི་ནང་དུ་རྒྱུད་པ་ཡིས། འདོད་པའི་དངོས་གྲུབ་བསྐྱེད་པར་བྱ། ཞེས་
པའི་བདེ་མཆོག་སྟོན་འགྲེལ་ལས། འདིར་རྩོམ་ཞེ་ནོར་བུའི་ནང་དུ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་
ཡིད་ནི་ནང་དུ་རྒྱུད་པ་ཞེས་བརྗོད་དོ། ཡིད་ནང་དུ་རྒྱུད་པས་འཛོག་པ་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་
དེས་ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་འཕམ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་དང་འགྲོགས་པ་ན་ཁམས་གསུམ་པའི་མཆོན་ཉིད་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་གཞུགས་སུ་བསྐྱེད་པར་བྱའོ་ཞེས་པ་ཁམས་གསུམ་པ་འདོད་པ་དང་གཞུགས་དང་གཞུགས་
མེད་པའི་མཆོན་ཉིད་བརྟན་པ་དང་གཡོ་བ་དང་དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པའི་རང་བཞིན་རྣམ་པ་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་དང་ལྷན་པའི་བདག་ཉིད་མ་ལུས་པར་རྣམ་འབྱོར་པས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། ཇི་
ཉིད་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་དང་ལྷན་པའོ།^{༡༩༩} ཞེས་རྩོམ་ཞེ་
ནོར་བུར་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་འཛོག་མེད་དུ་འཆིང་རྒྱས་པ་ན་ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་དང་
འགྲོགས་ཏེ་བདེ་ཆེན་བྱངས་ནས་བདེ་བ་ཆེན་པོ་དེས་ཁམས་གསུམ་པའི་མཆོན་ཉིད་སྟོང་གཞུགས་
སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞུགས་སུ་ཤར་བདེ་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་དམིགས་ནས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ་ཞེས་པའོ།།

དེ་ཡང་ཁམས་གསུམ་པ་ཞེས་སོགས་རྒྱས་པར་འཆད་པ་ནི། ཁམས་གསུམ་པ་འདོད་པ་དང་
ཞེས་པ་ནས་རྣམ་འབྱོར་པས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ་ཞེས་པའི་བར་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་ལས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
ཕྱག་རྒྱ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱངས་པའི་བདེ་བ་ཆེན་པོས་སྟོང་གཞུགས་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་དམིགས་པའི་སྟོང་
གཞུགས་དེ་ཉིད་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་དང་ལྷན་པའི་སྟོང་
གཞུགས་དངོས་གནས་ལ་གྲུབ་པའོ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པས་གང་ཟག་དབང་པོ་རབ་འབྱིང་རྒྱལ་པོ་
གསུམ་གས་ཡན་ལག་དང་པོ་ལྟེ་གནས་སྐབས་དང་བྱང་པར་དུ་ཡང་རྗེས་བྲན་གྱི་སྐབས་སུ་ལས་དང་
ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ལ་བརྟེན་ནས་བདེ་བ་སྟེན་དགོས་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ།།

གཞན་ཡང་། འདོད་པའི་དངོས་གྲུབ་བསྐྱེད་པར་བྱ། ཞེས་པའི་འགྲེལ་བར། འདིར་འདོད་
པ་ནི་འདོད་ཆགས་ཆེན་པོའོ། རྩོམ་སེམས་དབང་དོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ཏུ་མི་འགྱུར་པའོ།^{༢༠༠} ཞེས་

འདོད་པའི་དོན་མཆོག་མི་འགྱུར་གྱི་བདེ་བ་ལ་བཤད་ཅིང་། དེའི་མཐུག་ཐོག་ཉིད་དུ། དངོས་གྲུབ་ནི་
 ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་གཤམ་པ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་སྦྱོར་བ་རྣམས་པ་ཐམས་ཅད་གྱི་མཆོག་དང་ལྡན་པ་ལོ།^{༡༥༥} །ཞེས་
 དངོས་གྲུབ་གྱི་དོན་སྟོང་གཟུགས་ལ་བཤད་ནས། སྟོང་གཟུགས་དེ་ལ་རྣམས་པ་གཉིས་སུ་གསུངས་པ་ནི་
 འགྲེལ་པའི་འཕྲོ་དེ་ཉིད་ལས། འདི་ཉིད་སྒྲོམ་པ་རྣམས་པ་གཉིས་ཏེ་སྦྱོར་དུ་གཟུགས་བརྟན་སྒྲོམ་པ་དང་
 སྦྱོར་གཟུགས་བརྟན་སྒྲོམ་པ་ལོ། །སྦྱོར་དུ་གཟུགས་བརྟན་སྒྲོམ་པ་ནི་དུ་བ་ལ་སོགས་པའི་མཆོག་མ་
 གཟུགས་བརྟན་གྱི་མཐར་ཐུག་པར་སྒྲོམ་པ་ལོ།^{༡༥༦} །ཞེས་སྦྱོར་དུ་གཟུགས་བརྟན་སྒྲོམ་པ་སོར་བསམ་
 གྱི་སྐབས་གྱི་དུ་སོགས་ནས་དུ་མ་ཡོངས་སྟོང་རྫོགས་པའི་གཟུགས་བརྟན་སྒྲོམ་པའི་བར་ལ་གསུངས་
 བྱིང་། དེའི་མཐུག་ཉིད་དུ། སྦྱོར་སྒྲོམ་པ་ནི་གཟུགས་བརྟན་མཐོང་བ་ན་ལྟ་གར་ཡིན་རབ་ཏུ་བཀོད་
 དེ་མཆོག་ཏུ་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་འཕེལ་བའི་དོན་དུ་སྒྲོམ་པ་ལོ།^{༡༥༧} །ཞེས་སྦྱོར་སྒྲོམ་པ་རྫོགས་དྲན་
 གྱི་སྐབས་སུ་སྒྲོམ་པ་ལ་མཛད་ནས། རྫོགས་དྲན་གྱི་སྐབས་གྱི་སྟོང་གཟུགས་དུས་འཁོར་ཡབ་ཡུམ་གྱི་སྒྲུ་
 དངོས་གནས་ལ་གྲུབ་པའི་གཟུགས་བརྟན་མཐོང་བ་ན་ལས་གྱི་ཕྱག་རྒྱའི་ལྟ་གར་ནས་འབྱོར་བའི་ཡིན་
 རབ་ཏུ་བཀོད་དེ་བདེ་བ་ཆེན་པོ་བསྒྲོམ་པར་བྱུང་། །དགོས་པ་ཅིའི་དོན་དུ་སྒྲོམ་པ་ནི་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་
 གནས་སྐབས་གྱི་མཆོག་ཏུ་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་བསྟེན་ཅིང་འཕེལ་བའི་དོན་དུ་སྒྲོམ་པ་ལོ། །ཞེས་པའི་
 དོན་ཡིན་ནོ།།

ཡང་དེའི་མཐུག་ཉིད་དུ། སྐར་ཡང་བདེ་བ་ཆེན་པོ་འཕེལ་བའི་ཕྱིར་ལས་གྱི་ཕྱག་རྒྱ་དང་ཡེ་
 ཤེས་གྱི་ཕྱག་རྒྱ་ཡོངས་སུ་སྤངས་ཏེ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་བསྒྲོམ་པར་བྱུང་། །འདིར་ལས་གྱི་ཕྱག་རྒྱ་དང་ཡེ་
 ཤེས་གྱི་ཕྱག་རྒྱ་སྒྲོམ་པ་དགག་པ་ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་མཆོག་གི་དང་པོའི་སངས་རྒྱས་སྟོང་ཐུག་
 བརྩ་གཉིས་པར་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ཡང་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་པ། ལས་གྱི་ཕྱག་རྒྱ་
 ཡོངས་དོར་ཅིང་། ཡེ་ཤེས་ཕྱག་རྒྱ་རྣམས་སྤངས་ཏེ། །མཆོག་ཏུ་མི་འགྱུར་ནས་འབྱོར་གྱིས། །ཕྱག་རྒྱ་
 ཆེན་པོ་རྣམས་བསྒྲོམ་བྱ།^{༡༥༨} །ཞེས་ལས་གྱི་ཕྱག་རྒྱ་དང་ཡེ་ཤེས་གྱི་ཕྱག་རྒྱ་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་བདེ་
 བ་ཆེན་པོ་སྒྲོམ་པ་དེ་ལས་སྐར་ཡང་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་སྐབས་སུ་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་འཕེལ་བའི་ཕྱིར་
 དུ་ལས་དང་ཡེ་ཤེས་གྱི་ཕྱག་རྒྱ་གཉིས་ཡོངས་སུ་སྤངས་ཏེ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་སྒྲོམ་པ་སྟེ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་

ཉིད་ལ་རྗེས་ཆགས་ཀྱི་རྣམ་པས་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་དང་སྤངས་ཏེ་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ། །མི་འགྱུར་བའི་
བདེ་བ་དངོས་སུ་འདྲེན་ཅུས་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ལམ་སྒྲོམ་པའི་སྐྱབས་འདིར་ལས་དང་ཡེ་ཤེས་
ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་གཉིས་སྒྲོམ་པ་དགག་པའི་ཤེས་བྱེད་ནི། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཞེས་པ་ནས། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་
པོ་རྣམ་བསྐྱོམ་བྱ། །ཞེས་པའི་བར་རོ།།

དེ་ལྟར་ན་དབང་པོ་རབ་འབྱིང་ཐ་མ་གསུམ་ཆར་གྱིས་གཙོ་བོར་བརྟེན་མི་བརྟེན་གྱི་བྱད་
པར་མ་གཏོགས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་འདྲེན་མི་ཅུས་ཀྱི་
བར་ལ་ལས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་གཉིས་ཀ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡས་བབས་དང་མས་བརྟན་གྱི་དགའ་བ་
བཞི་བསྐྱེད་དེ་བདེ་སྟོང་སྟོར་བ་དང་། རྗེས་དྲན་གྱི་སྐྱ་སྟོང་གཞུགས་དུས་འཁོར་ཡབ་ཡུམ་གྱི་སྐྱ་དངོས་
གནས་ལ་ཡུབ་ནས་ནི་དེ་ལྟ་བུའི་དགའ་བཞི་སྐྱེས་པའི་ཆོ་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ངོ་
བོར་སྐྱེས་པ་དེས་རང་དུས་འཁོར་ཡབ་ཡུམ་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་སྟོམས་འཇུག་བྱེད་པ་ལ་རྗེས་སུ་ཆགས་
པའི་རྣམ་པ་ཉིད་སྒྲོམ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་བསྐྱོམས་པས་ནམ་ཞིག་ན་སྟོང་གཞུགས་ཕྱག་རྒྱ་
ཆེན་མོ་སྐྱ་ཆོགས་ཡུམ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་སྐྱེད་ཅུས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་
ལྟར་ན་རྒྱད་འགྲེལ་ནས་གསུངས་པ་ལྟར་གྱི་ལས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་གཉིས་བསྟེན་དགོས་པ་དང་
སྤང་དགོས་པའི་ས་ཆོགས་ཤེས་པར་བྱ་དགོས་སོ།།

གཉིས་པ་དབང་འབྱིང་དང་དབང་རྩལ་གཉིས་ཀྱིས་རྗེས་དྲན་སྒྲོམ་ཚུལ་ནི་འདི་གཉིས་ཀས་
རྗེས་དྲན་གྱི་སྐྱ་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་སྒྲོམ་པ་དང་སྐྱ་དེ་ཐོབ་རྗེས་སུ་སྒྲོམ་པ་གཉིས་ཀ་ཡང་ཕལ་ཆེ་བ་དབང་རྩལ་གྱི་
སྒྲོམ་ཚུལ་དང་འདྲ་ཞིང་། བྱད་པར་ནི་དབང་འབྱིང་གིས་གཏུམ་མོ་སྤར་ནས་ཡས་བབས་མས་བརྟན་
གྱི་བདེ་བ་འདྲེན་པ་གཙོ་བོར་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་བྱེད་པ་དང་། དབང་རྩལ་གྱིས་
གཙོ་བོར་ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་གང་ཟག་གསུམ་ཀས་རྗེས་དྲན་གྱི་སྐྱ་
ཐོབ་ཕྱིར་དུ་སྒྲོམ་པའི་ཆོ་འཛིན་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་རྗེས་སུ་རང་རང་གི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་འདྲེན་པའི་རྒྱུའི་
གཙོ་བོ་གསུམ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡས་བབས་དང་མས་བརྟན་གྱི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་དེ་འོད་གསལ་གྱི་

སེམས་པ་དེ་བ་ཆེན་པོའི་དོ་བོར་སྒྲུལ་པ་དེས་རང་རྒྱལ་སྤྱི་ལོ་ནང་རྒྱལ་འབྱོར་པ་རང་ཉིད་
 རྟོར་གཞུགས་རྒྱལ་པོའ་ཡབ་ཡུམ་གྱི་སྐུ་ར་མ་བཅོས་མ་བཅུགས་པར་ཤར་བ་དེ་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་
 དམིགས་ནས་ཡང་ཡང་བསྒྲོམས་པས་མཐར་རྒྱལ་པོའ་ཡབ་ཡུམ་ཞལ་སྐུར་གྱི་རྣམ་པར་སྣང་བའི་
 རྟོར་གཞུགས་རྒྱལ་མཐུན་པ་དེ་ཉིད་དངོས་གནས་ལ་གྲུབ་པའི་རྟོར་གཞུགས་རྒྱལ་པོའ་ཡབ་ཡུམ་ཞལ་
 རྟོར་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་རྒྱུར་འབྱུང་བ་ཡིན་གྱི། ཁཅིག་གི་འབྲིད་ཡིག་ལས། གཏུམ་མོ་
 འབར་བས་བདེ་བ་དངས་པའི་བདེ་རྟོར་གི་རང་ནས་རྒྱུར་འབྱུང་བའི་འཕེན་པ་དང་བཅས་
 ཉེ་བསྒྲོམ་³⁹ ཞེས་བཀོད་པ་ནི་དཔལ་གསར་བ་འདུས་པ་སོགས་ནས་བདེ་རྟོར་རམ་འོད་གསལ་གྱི་
 རང་ནས་སྐུ་ལས་སྐུ་ལྟར་བའི་འཕེན་པ་དང་བཅས་ཉེ་སྐུ་ལས་གྱི་སྐུར་དངོས་སྐུ་ལྟར་བའི་རིགས་པ་སྐུར་
 བ་ཡིན་པ་འདྲ་ནའང་། དེ་གཉིས་ནི་མི་འདྲ་ཞྩ། འདུས་པ་སོགས་ནས་བཤད་པ་ནི་བདེ་རྟོར་རམ་འོད་
 གསལ་རྟོར་ཉིད་དང་སྐུར་བའི་རང་ནས་འོད་གསལ་གྱི་བཞེན་པའི་རྒྱུད་བདེ་ཉིད་ལས་སྐུ་མའི་སྐུར་
 ལྟར་བ་ཡིན་ལ། སྐབས་འདིའི་རྟོར་གཞུགས་གྱི་སྐུ་ནི་སོར་བསམ་གྱི་སྐབས་སྐུ་ཤར་བའི་རྟོར་གཞུགས་
 གྱི་སྐུར་བ་དེ་ཉིད་སྟོག་འཛིན་སོགས་གྱི་ལམ་གྱིས་སྐབས་ནས་རྟོར་གཞུགས་གྱི་སྐུའི་སྐུར་བ་དེ་ཉིད་རེ་
 དག་ཏུ་སོར་བ་ལས་བསྐྱབས་པ་ཡིན་པས་སོ།།

ཡང་དབྱེ་བ་འཆད་པའི་སྐབས་སྐུ་གར་ཟག་གསུམ་པའི་དབང་པོ་རབ་བྱུག་རྒྱ་ཆེན་མོ་འི་
 རབ་གྱི་རྒྱལ་དང་མཉམ་པ་ལ་སྒྲོམས་པར་འཇུག་པ་དང་། འབྲིང་ཡེ་ཤེས་གྱི་བྱུག་རྒྱ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་
 ལྷ་མོའི་གངས་དང་མཉམ་པ་ལ་སྒྲོམས་པར་འཇུག་པ་དང་། དབང་པོ་དམན་པ་ལས་གྱི་བྱུག་རྒྱ་དང་
 རྟོམས་པར་འཇུག་པར་བཤད་པ་རྣམས་ནི་རྒྱུ་ལྷ་བ་ནས་རྒྱུ་ལྷ་བ་ནས་ལྷ་སྐྱོབ་པའི་
 རྒྱལ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རྒྱུ་དང་རྒྱུ་འཛིན་པོ་ཆེའི་དགོངས་པར་བསམ་པའི་འབྲིད་ཡིག་ཁཅིག་ལས་དབྱེ་
 བ་འཆད་པའི་སྐབས་སྐུ་དབང་པོ་རབ་བྱུག་རྒྱ་ཆེན་མོ་འི་རབ་གྱི་རྒྱལ་དང་མཉམ་པ་ལ་སྒྲོམས་པར་
 འཇུག་པ་དང་ཞེས་གསུམ་རྒྱ་བྱེ་ནས་⁴⁰ འབྲིད་ཡིག་དེ་ལས། དེ་ནས་ནམ་མཁའི་ཁམས་བྱུབ་པའི་
 རྟོར་གཞུགས་བམས་ཅན་ལུས་མ་བཅུ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་བསྐྱར་བ་དང་།⁴¹ གཞན་ཡང་འི་
 རབ་གྱི་རྒྱལ་ལྷ་རབ་གྱི་གངས་དང་མཉམ་པའི་བྱུག་རྒྱ་རྣམས་སྐར་བཞིན་བསྐྱར་ནས་སྒྲོམས་པར་

ཞུགས་ཏེ་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་སྤར་ལྟར་བསྐྱེད་ཅིས་པ་ཙམ་ཞིག་བཤད་ལ། རྩེ་བྱས་³⁴⁹ ཕྱག་རྒྱ་
ཆེན་མོ་ལ་སྟོམས་འཇུག་བྱེད་ཚུལ་གསལ་བར་མ་གསུངས་སོ།།

འོན་ཀྱང་དོགས་པའི་གནས་རྒྱུ་དང་ཟད་ཅིག་དབྱེད་ན། འོན་ཏེ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་ལ་སྟོམས་
འཇུག་བྱེད་པའི་ཚུལ་རྩེ་བྱས་བྱ་ཡིན། རྣལ་འབྱོར་པ་རང་གི་ལུས་རགས་པ་འདིས་བྱེད་པ་ཡིན་ནམ།
གལ་ཏེ་སྟོང་གཟུགས་ཡབ་ཡུམ་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ཡབ་ཏུ་རྣལ་འབྱོར་པ་རང་ཉིད་ལྷུང་བ་དེས་སྟོམས་
པར་འཇུག་པ་རྩེ་བྱས་ཡིན་སྟེ་མ་ན། དང་པོ་དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སྟོང་གཟུགས་སྒྲ་ཆོགས་ཡུམ་གྱི་རྣམ་པ་
ཅན་གྱི་ཡུམ་དེ་ནི་སྒྲིབ་ཐོགས་མེད་པའི་འཇའ་ལུས་ཀྱི་སྐྱེ་ཡིན་པས་རྣམ་སྒྲིབ་གྱི་ལུས་རགས་པའི་དེས་
སྟོམས་འཇུག་བྱེད་པ་འོང་དོན་མེད་པས་སྤྱི་མ་ལྟར་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རྣལ་འབྱོར་པ་རང་ཉིད་ལྷུང་
འཁོར་ཡབ་ཡུམ་གྱི་སྐུར་ལྷུང་པ་སྟོང་གསུམ་བྱུང་བར་སྒྲོས་པའི་ཡུམ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་རི་རབ་གྱི་རྒྱལ་གྱི་
གངས་དང་མཉམ་པ་ལ་རང་ཉིད་ལྷུང་གྱི་འཁོར་ལོ་ཡབ་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་ལྷུང་བ་རི་རབ་གྱི་རྒྱལ་གྱི་
གངས་དང་མཉམ་པས་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ནི་དབང་ཚོན་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་རི་རབ་གྱི་རྒྱལ་དང་མཉམ་
པ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་སྟོམས་འཇུག་བྱས་པ་ལས་ཁམས་ཞུ་བའི་བདེ་བ་
སྐྱེ་བའི་ཚུལ་ནི་རྣལ་འབྱོར་པ་རང་ཉིད་ལྷུང་འཁོར་ཡབ་ཡུམ་གྱི་སྟོང་གཟུགས་སྐྱུང་བ་རྣམས་སྟོམས་
འཇུག་བྱེད་ཚུལ་ལ་དམིགས་ནས་རྩེས་ཆགས་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་གནས་པས་ལུས་རགས་པ་འདིའི་སྐྱེ་བོ་
ནས་དབུལ་བ་དང་དེ་ནས་མགྱིན་པ་སོགས་ནས་དོ་རྩེ་མོར་བྱའི་ཅེ་བར་བབས་པའི་དགའ་བ་བཞི་དང་
བཅུ་དྲུག་སོགས་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ།།

དེ་ལྟར་ན་རྩེས་དྲན་གྱི་སྐབས་སུ་དབང་པོ་རབ་གྱིས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོའི་སྒོ་ནས་བདེ་བ་སྐྱེད་
པའི་ཐབས་གྱི་དམིགས་པ་ལ་ཡང་ཡང་སྒྱུར་ཞིང་ཕྱག་རྒྱ་གཞན་གཉིས་ལ་ཡང་བརྟེན་ནས་བོགས་
འབྱེན་པ་ཡིན་ཏེ། ཕྱགས་དོ་རྩེ་རྩེས་དྲན་དང་ཡེ་ཤེས་དོ་རྩེ་ཏིང་པེ་འཛིན་འཆད་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས།
གཟུགས་ལ་རྩེས་སུ་ཆགས་པས་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་ཞུ་བ་དང་མཆོག་གི་བདེ་བ་ལ་གནས་དོ་རྩེ་ཡང་
དག་བསྐབ་པ་ཡང་།³⁵⁰ ཞེས་རྒྱུད་འདིའི་ཆད་དུ་བྱ་བའི་གཏུལ་བྱའི་གཙོ་བོས་ཕྱགས་དོ་རྩེ་རྩེས་དྲན་གྱི་
སྐབས་འདིར་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོའི་གཟུགས་ལ་རྩེས་སུ་ཆགས་པས་རྣལ་འབྱོར་པ་རང་གི་དོ་རྩེ་

བསྐྱབ་པ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཁམས་བྱང་ཚུབ་གྱི་སེམས་ལྷ་བ་དང་། ཁམས་ལྷ་བ་དེ་ལས་མཆོག་གི་བདེ་བ་ལ་གནས་བར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་གདུལ་བྱའི་གཙོ་བོ་དེས་ཅི་སྟེ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོའི་གཟུགས་ལ་རྗེས་ཆགས་བྱས་པའི་སྒོ་ནས་ཁམས་བྱང་སེམས་ལྷ་བའི་དགའ་བཞི་སྒྲིམ་པར་མ་ཟུར་ན་དེའི་ཆོ་བརྒྱུར་དོ་རྗེའི་སྒྲུལ་ཞེས་པ་ལས་གྱི་ཕྱག་རྒྱའི་བརྒྱུར་དོ་རྗེ་དཔལ་བཞེད་པ་³⁴⁶ དག་གིས་བྱའོ། །ཞེས་སོགས་གྱི་དོན་བཤད་ཟེན་པ་ལྟར་ཡིན་ཞིང་། རྒྱུད་འདིའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱའི་གཙོ་བོ་ནི་དབང་པོ་རབ་ཉིད་ཡིན་པས་སོ། །དབང་པོ་འབྲིང་དང་དམན་པ་གཉིས་ཀྱིས་ནི་རིམ་པ་བཞིན་གཙོ་བོར་ཡོ་རྒྱུ་དང་ལས་རྒྱ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡས་བབས་དང་མས་བརྟན་གྱི་དགའ་བཞི་བསྐྱེད་ནས་བདེ་སྟོང་སྟོང་རབ་དང་། རྣལ་འབྱོར་པ་རང་ཉིད་སྟོང་གཟུགས་ཡབ་ཡུམ་གྱི་སྒྱུར་ཤར་བའི་ཡུམ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་ལའང་རྗེས་ཆགས་ཡང་ཡང་སྒོམ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །གང་ཟག་གསུམ་ཆར་གྱིས་རྗེས་བྲན་གྱི་སྒྲུབ་པ་དང་མ་ཟུབ་པ་བའི་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་ནང་གི་གཏུམ་མོ་དང་ལས་དང་ཡོ་ཤེས་གྱི་ཕྱག་རྒྱ་ལ་བརྟེན་ནས་བདེ་ཆེན་བྱངས་ཏེ་སྟོང་ཉིད་དང་སྒྱུར་བའི་བདེ་སྟོང་གི་ཡོ་ཤེས་སྒོམ་པ་རྣམས་ནི་ཉིང་འཛིན་གྱི་མི་འཁྱུར་བའི་བདེ་བའི་སྐད་ཅིག་མ་ཉི་ཁྱི་ཆེག་སྟོང་དུག་བརྒྱ་སྒྲེ་བའི་རིག་འདའི་རྒྱ་དང་རྒྱུད་སྒྲིབ་བྱེད་ཡིན་ཞིང་། རྗེས་བྲན་གྱི་སྟོང་གཟུགས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་ནི་སྐས་རྒྱུད་པའི་ལམ་ཐོལ་གཞན་རྣམས་ལས་མ་བཤད་པའི་མི་འཁྱུར་བའི་བདེ་བ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་སྟོང་གཟུགས་སྒྲུབ་པའི་ཐབས་ལ་ཆེད་ཆེར་བྱ་དགོས་སོ། །

བཞི་བ་ཕྱག་རྒྱ་གཉིས་བསྟེན་པའི་རྒྱལ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ཡོ་ཤེས་གྱི་ཕྱག་རྒྱ་བསྟེན་པའི་རྒྱལ་ནི། དེ་ཡང་བསྐྱེད་རིམ་མཐར་ཕྱིན་པ་སྟོན་དུ་སོང་བ་དང་ཁྱད་པར་དུ་ཡང་ཐོག་གཟུགས་སྒྲུབ་པ་སྟོན་དུ་སོང་བས་བསམས་པ་ཙམ་གྱིས་གསལ་བར་སྤྲང་བའི་གསལ་སྤྲང་འབྱུང་བས་རང་ཉིད་དུས་འཁོར་ཡབ་ཡུམ་དུ་གསལ་བར་བལྟས་ལ་ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ཀའི་དབུལ་བར་ལྷ་བ་ལ་ཨོྲ་དཀར་པོ། མཁྱིན་པར་ཉི་མ་ལ་ལྷ་དམར་པོ། ཐུགས་ཀར་སྒྲུབ་ཀའི་ལ་རྩྱུ་ལ་པོ། ལྷེ་བར་དུས་མེ་ལ་རྩྱུ་མེར་པོ། གསང་གནས་སུ་ཡོ་ཤེས་གྱི་དགྱིལ་འཁོར་ལ་སྒྲུབ་པོ། གཙུག་ཏིར་དུ་ནམ་མཁའ་དགྱིལ་འཁོར་ལ་

དུ་ལྟར་གྲ་དགོང་། དེ་ནས་རང་གི་གསང་གནས་མི་དམིགས་པའི་རང་ནས་ཉུང་ལས་བྱུང་བའི་དོ་རྗེ་སྟོན་
 བོ་ཅེ་ལྷ་པ་ཉེ་བར་ལྷ་ལས་བྱུང་བའི་བསྐྱེད་འདབ་མ་བརྒྱད་པས་མཛན་པ། ཡུམ་གྱི་གསང་གནས་མི་
 དམིགས་པའི་རང་ལས་ལྷ་ལས་བྱུང་བའི་བསྐྱེད་འདབ་མ་བརྒྱད་པ་ཉུང་ལས་བྱུང་བའི་དོ་རྗེ་སྟོན་
 མཛན་པ་བསྐྱོམས་ལ་སྟོམས་འཇུག་བྱེད་པའི་ཚུལ་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་དམིགས་ནས་སྟོམ་པ་ཡིན་ལ། དེ་
 ལྟར་བསྐྱོམས་པས་ཁམས་བྱང་སེམས་ལྷ་བ་དབྱལ་བ་ནས་དོ་རྗེ་ཞོར་ལུང་ཅེ་བར་འོངས་པ་འཇག་མེད་
 ཏུ་བཅིངས་པས་ལྷ་ན་སྟེས་གྱི་བདེ་བ་སྟེས་པའི་བར་ཡས་བབས་གྱི་དགའ་བ་བཞི་དང་དོ་རྗེ་ཞོར་ལུང་
 ཅེ་ནས་གཙུག་ཏེར་གྱི་བར་ཏུ་ཁྱེན་ཏུ་ཡོག་པའི་མས་བརྟན་གྱི་དགའ་བཞི་བསྟེན་དེ་འོད་གསལ་གྱི་
 སེམས་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་རང་བཞིན་ཏུ་གྱུར་པ་དེས་རང་ཏུ་ས་སུ་ཤར་བའི་སྟོང་གཟུགས་རྗེས་མཐུན་
 པའམ་མཛན་ཉིད་པ་སྐབས་སུ་གང་བབ་པ་དེ་དང་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་ལ་
 ཅེ་གཅིག་ཏུ་བཞག་ནས་སྟོམ་པར་བྱེད་ཅིང་། སྟོང་གཟུགས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་དངོས་གནས་ལ་མ་གྲུབ་
 པའི་ཏུས་སུ་ཡིན་ན་དེ་དངོས་གནས་ལ་གྲུབ་གྱི་བར་ལ་ནང་གི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་ཕྱག་རྒྱ་གཉིས་སྟུགས་
 བས་པན་ཚུན་གཅིག་གིས་ཅིག་ཤོས་ལ་བོགས་དབྱུང་གིན་བསྐྱོམ་པར་བྱ་རྟེ།

དེ་ལྟར་ཡང་རྒྱ་རོ་བ་ཆེན་པོས། བསྐྱོམ་བྱ་ཞེས་པ་ཡེ་ཤེས་གྱི་ཕྱག་རྒྱ་སྟེ་ཕུང་པོ་དང་ཁམས་
 དང་སྟེ་མཆེད་ལ་སོགས་པ་ལྟའི་ནམ་པས་སྐྱུངས་ནས་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོ་རི་ལྷ་བར་གསལ་
 བར་བྱས་ཏེ་སྐབ་ཅིང་སྐབ་པའི་སྟོང་བས་ཡེ་ཤེས་གྱི་མེ་སྐར་ལ་རི་མིང་ཏུ་ཉི་ཡིག་བསྟེགས་པ་འཇག་པ་
 བ་རི་བོང་ཅན་དབྱལ་བ་ནས་མགྱིན་པ་དང་སྟོང་ག་དང་ཉེ་བ་དང་དོ་རྗེ་དང་བསྐྱེད་ཉེ་བར་འོངས་པའི་
 ཕུང་ཚུབ་གྱི་སེམས་གྱི་ངོ་བོའི་ཡུལ་དང་དབང་པོ་མཐའ་དག་བདེ་བ་ཆེན་པོར་རོ་མ་ཉམ་པའི་གོ་འཕང་
 ལ་གང་གཅིག་ཏུ་འབྲེས་པར་གྱུར་ཏེ་དེའི་རང་བཞིན་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པར་གྱུར་ནས་
 རི་མིང་ཏུ་དཔལ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་མངོན་ཏུ་སྟོགས་པར་གྱུར་པའི་བར་ཏུ་གནས་པར་བྱའོ།^{༣༡༡} །ཞེས་
 གསུངས་པ་ལྟར་ཏེ། དེ་ཡང་ཡེ་ཟུང་ལ་སྐྱར་བ་ལྟར་ལས་རྒྱ་དང་ནང་གི་གཏུམ་མོ་སྟོམ་པ་ལ་ཡང་
 སྟོར་ཚུལ་ཤེས་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་ལས་གྱི་ཕྱག་རྒྱ་བརྟེན་པའི་ཚུལ་ནི། བརྟེན་བྱ་ལས་གྱི་ཕྱག་རྒྱ་ནི་རྒྱུད་ནས་བཤད་

པའི་མཆོན་ཉིད་དང་ལྷན་པ་སྟེ། བརྟག་གཉིས་ལས། རྟེན་པ་དེ་ཡང་མིག་ཡངས་མ། གཞུགས་དང་ལང་
 ཆོས་རྣམ་པར་བརྒྱན། སྤྲིན་ག་བྱུར་ཡང་དག་ལྷན། བྱང་ཆུབ་སེམས་གྱིས་རྣམ་པར་སྦྱང་།^{༡༡༤} ཞེས་
 གསུངས་པའི་དོན་རྟོག་འགྲེལ་ལས། བྱག་རྒྱའི་མཆོན་ཉིད་བརྟན་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་མིག་དཀར་
 དམར་འབྲེས་པ་ལ་ཕྱང་ཟད་ཅམ་ཡངས་པ་རྟེན་པ་དོན་རྟོག་ལྟར་འདུག་པ། ལོ་བཅུ་གཉིས་སམ་བཅུ་དྲུག་
 ལོན་ནས་ཐུག་འབྲུང་བའི་དུས་ལ་བབ་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་གྱི་བདེ་བ་ལ་དགའ་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་
 བྱག་རྒྱ་དེ་ཡང་སྦྱར་བར་བྱ་སྟེ།^{༡༡༥} ཞེས་བྱག་རྒྱའི་མཆོན་ཉིད་དང་། དེ་སྦྱར་དགོས་པར་གསུངས་ནས།
 སྦྱོང་ཆུལ་ནི་རྒྱད་ལས། དགོ་བ་བཅུ་ལས་བརྒྱམས་ནས་ནི། དེ་ལ་ཆོས་ནི་རབ་དུ་བརྟན། ལྷ་ཡི་
 གཞུགས་སུ་བསམ་པ་དང་། དམ་ཆོག་སེམས་ཀྱང་གཅིག་པ་ཉིད།^{༡༡༦} ཅིས་དགོ་བ་བཅུ་ལ་སྦྱོབ་
 པ་ནས་བརྒྱམས་ཏེ་བྱམ་མོང་གི་ལམ་གྱིས་རྒྱད་སྦྱངས་ལ། དེ་ནས། དེ་ལ་ཆོས་ནི་རབ་དུ་བརྟན། ཅིས་
 པ་ལྟར་དབང་བསྐྱར་ནས་སྦོད་ཅུང་དུ་བྱས་ཏེ་རྒྱད་དོན་བཤད་ནས་རི་ལྟར་འཆོམས་པ་རེ་ཤེས་པར་
 བྱས་ལ་སྦོམ་པ་དང་དམ་ཆོག་དང་ལྷན་པར་བྱ་ཞིང་། ལྷ་ཡི་གཞུགས་སུ་བསམ་པའི་ལྷ་ཡི་རྣམ་འབྱོར་ལ་
 བསྐྱབ་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་འདོད་པའི་རྒྱ་ཆུལ་ལ་མ་ཁས་པ་དང་། སྦྱོང་བ་ཉིད་ཀྱི་ལྷ་བ་ཕུ་ཐག་ཆོད་
 པ་དང་ལྷན་པ་སྟེ་གསུངས་ཏེ་དེ་ནས་དེ་ལྟར་སྦྱངས་པའི་བྱག་རྒྱ་མ་དེ་རྒྱད་ནས་བཤད་པའི་ཆོག་
 བཞིན་དུ་བརྟན་པར་བྱའོ། དེ་ལྟར་དུ་མ་སྦྱངས་ན་ཉེས་དམིགས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་སྟེ། དེའི་མཇུག་ཉིད་དུ་
 རྒྱད་ལས། མི་མོ་གང་ཞིག་མ་སྦྱངས་པར། གྲེད་རྟེན་ལ་སྦྱོར་བ་དེ། དམ་ཆོག་ཉམས་ཏེ་རྟག་འཁྱུར་
 པས། དེ་དག་སྦྱང་སྤྱིར་ཆོས་བརྟན་བྱ།^{༡༡༧} ཞེས་གསུངས་པའི་ཉེས་དམིགས་ཤེས་པར་བྱས་ལ། རྒྱུ་
 སྟོབས་སམ་མན་དག་གིས་ཐིག་ལེ་མི་འཆོར་བ་རྒྱ་མཆོན་དུ་བྱས་ནས་བྱག་རྒྱ་སྦྱང་བ་མ་བྱས་པར་བྱད་
 མེད་གང་བྱུང་བྱུང་ལ་འབྱོལ་ཉོག་ཏུ་སྦྱོད་པ་སྟོགས་མི་བྱའོ།

དེ་ཡང་བྱག་རྒྱ་མ་དེ་རྒྱད་ནས་བཤད་པའི་ཆོག་བཞིན་དུ་བརྟན་ཆུལ་ནི་རྒྱབ་ལའི་བརྒྱ་བཅུ་
 པའི་འགྲེལ་བར་ཅུ་རྒྱད་དངས་པ་ལས། བཅུ་དྲུག་ལོ་ལོན་རིགས་ཅན་མ། གཞུགས་དང་ལང་ཆོས་
 བརྟན་པ་ལ། དང་པོར་ལེགས་པར་བསྐྱབ་བྱས་ནས། དབང་བསྐྱར་ནས་ནི་སྦྱབ་པ་བརྟོམ། སྦྱ་
 གསུང་བྱགས་དང་ཆགས་པའི། དབྱལ་བ་ལ་སྟོགས་རྣམས་ལ་དགོད། སྦྱ་དྲུག་སང་བག་ཅུག་ཏྱིར་ཆེར། དེ་

ནས་བསྐྱུ་ཆུ་མ་པར་སྒྱུར། །ཞུ་ཡིས་པ་བསྐྱུ་འདབ་བསྐྱུར་པ། །རྟུ་ཡིག་གིས་མི་དོ་རྩེར་ལྟོ། །དེ་ལྟར་དོ་རྩེ་དང་བཅས་
པའི། །ཤེས་རབ་བསྐྱུ་བསྐྱོད་རྒྱ་ལས། །རྟུ་གིས་རང་གི་དོ་རྩེ་ནི། །ཅི་མོ་ལྷ་པ་རྣམ་པར་བསྐྱོམ། །དེ་དབུས་
བསྐྱུ་འདབ་བསྐྱུར་པ། །ཞུ་ཡིག་གིས་མི་རབ་ཏུ་བརྟུག། །དེ་ལྟར་དོ་རྩེ་བསྐྱུ་དང་། །བཅས་པ་བྱས་ནས་
བསྐྱུར་གཞུག། །དེ་ནས་དོ་རྩེ་འཛིན་པའི་བསྐྱེམས། །འཛིན་ཅིང་རྣལ་འཕྱོར་རྟུ་ལྟ་བུ། །རྩ་གར་ཡི་རྩ་
རབ་བཞོད་ནས། །བྱང་རྩལ་སེམས་ནི་སྒྲོ་མི་བུ། །ཁམས་གསུམ་པོ་ནི་མ་ལུས་པའི། །སངས་རྒྱས་
གཞུགས་ནི་བསྐྱོམ་པར་བུ། ^{༡༦} །ཤེས་གསུངས་པ་ལྟར་བུ་སྟེ། རང་དང་ཐུག་རྒྱ་དུས་འཁོར་ཡབ་ལུས་
དུ་གསལ་ཞིང་ར་རྒྱལ་དང་ལྟན་པའི་དབུལ་བ་སོགས་གནས་དུག་རྒྱ་གསུང་ཐུགས་དང་ཞེས་པ་ནས།
གཞུག་ཏེར་ཆེར་ཞེས་པའི་བར་གྱིས། བརྟན་པ་ལྟར་རིགས་དུག་གིས་ཐོན་དགོད་པ་དང་། དེ་ནས་བསྐྱུ་
རྣམ་པར་སྒྱུར། །ཤེས་པ་ནས། །ཞུ་ཡིག་གི་ནི་རབ་ཏུ་བརྟུག། །ཅིས་པའི་བར་གྱིས་བརྟན་པ་ལྟར་མ་ཁལ་
གསང་བྱིན་གྱིས་བསྐྱུར་པ་རྣམས་ནི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཐུག་རྒྱའི་རྒྱབས་སུ་བཤད་པ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་།
དེ་ནས་དོ་རྩེ་འཛིན་པའི་བསྐྱེམས། །ཤེས་པ་ལྟར་རང་དང་ཐུག་རྒྱ་གཉིས་ཀ་ལྟའི་ར་རྒྱལ་དང་ལྟན་པར་
བྱས་ཏེ། དེ་ལྟར་དོ་རྩེ་བསྐྱུ་དང་། །བཅས་པ་བྱས་ནས་བསྐྱུར་གཞུག། །ཅིས་དང་། །རྩ་གར་ཡི་རྩ་རབ་
བཞོད་ནས། །ཤེས་པ་ལྟར་རང་གི་གསང་གནས་རྟུ་ལས་དོ་རྩེར་བསྐྱེད་པ་བསྐྱུས་མཆོན་པའམ་བཅས་
པའི་ཡི་རྩ་དེ་ལུས་ཀྱི་རྩ་ག་བསྐྱུར་གཞུག་ཅིང་རབ་ཏུ་བཞོད་ནས། །རྣལ་འཕྱོར་པས་རྟུ་ལྟ་བུ་ཤེས་པའི་
ལྟ་བུ་གིས་ཁམས་བྱང་སེམས་དོ་རྩེ་ནོར་བུའི་བར་ལབ་པའི་ཡས་བཤས་ཀྱི་དགའ་བ་བཞི་བསྐྱེད་ནས།
བྱང་རྩལ་སེམས་ནི་སྒྲོ་མི་བུ། །ཤེས་པ་ལྟར་ནོར་བུའི་ཅེ་ནས་བྱང་སེམས་བྱིར་མི་འཛོག་པར་བྱས་ཏེ། །རྟུ་
ལྟ་བུ་རྟུ་གི་དོན་རྒྱུར་སེམས་འདྲེས་པའི་ཐིག་ལེ་སྟོན་དུ་བྲངས་པའི་མས་བརྟན་གྱི་དགའ་བ་བཞི་
བསྐྱེད་དེ་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་པདྨ་བཆོན་པོར་སྐྱེས་པ་དེས་རང་དུས་སུ་གར་པའི་སྟོང་གཞུགས་དུས་
འཁོར་ཡབ་ལུས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་དེ་སྟོང་གཞུགས་རྩེས་མཐུན་པ་ཡིན་པ་སྟོང་གཞུགས་དེ་ཉིད་ལ་ཆེ་
གཅིག་དུ་མ་ཅམ་པར་འཛོག་པ་དང་། །དཔོན་གནས་ལ་གྲུབ་པའི་སྟོང་གཞུགས་མཆོན་ཉིད་པ་ཡིན་པ་
རང་ཉིད་དུས་འཁོར་ཡབ་ལུས་ཀྱི་རྒྱར་གྲུབ་པ་ལ་སྐྱོམས་འཇུག་བྱེད་པ་ལ་དམིགས་ནས་རྩེས་ཆགས་
ཉིད་བྱ་ཞིང་། །གཞན་ཡང་། །ཁམས་གསུམ་པོ་ནི་མ་ལུས་པའི། །སངས་རྒྱས་གཞུགས་སུ་བསྐྱོམ་

པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཁམས་གསུམ་མ་ལུས་པ་སྟོང་གཟུགས་ཀྱི་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་སྒྲུབ་གང་
བར་སྒྲོ་ཞིང་བསྒྲོམ་པར་ཡང་བྱའོ།།

དེ་ཡང་ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་འདི་བསྟེན་པའི་ཆེ་མི་ལྟར་བཞུགས་ཤིང་སྟོང་འགྲེལ་ལས། འདི་འདྲའི་མི་
མོ་ལེགས་རྟེན་ནས། །བས་མཐའ་དག་ཏུ་གནས་བྱས་ལ། །བཟའ་བཏུང་ནམ་མང་སྟོག་བྱ། །སྤྱོད་དང་
སེལ་སྟེན་གར་དང་ནི། །ལུས་ལ་རྒྱན་ལེགས་གདགས་པ་དང་། །མེ་ཏོག་དག་དང་བྱི་དང་ནི། །བཟང་
པོའི་གནས་ལས་ལེགས་འཁོད་ལ། །ཡང་དག་ཡེ་ཤེས་སྣང་བར་བྱ།^{༡༦༡} །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དོ། །ཡང་
དོ་རྟེན་སྟོང་འགྲེལ་ལས། །ཡང་ན་བདག་གི་རྣམ་པ་ཡིས། །ལྟ་དང་ལྟ་མིན་མི་རྣམས་དང་། །གཞོན་སྤྱོད་
མི་འམ་ཅི་ལས་ཀྱང་། །ཕྱག་རྒྱ་བཀྲུག་ལ་བརྟག་པར་བྱ།^{༡༦༢} །ཞེས་ལྟ་མོ་ལ་སོགས་པ་དེ་རྣམས་རྣམ་
པས་བཀྲུག་སྟེ་ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱར་རུང་མི་རུང་བརྟགས་ནས་རུང་བ་རྣམས་ལ་འང་ཕྱག་རྒྱ་འཛོལ་བར་
བཤད་པ་ལྟར་དོ།།

གསུམ་པ་ཞར་བྱུང་རྒྱུ་ནས་བཤད་པའི་ཕྱག་རྒྱ་བཞིའི་རྣམ་གཞག་ནི། །ཡེ་ཤེད་དོན་བཞི་པ་
ལས། འཁྱུར་བ་མེད་པའི་བདེ་བའི་འབྲས་སྟེར་ཕྱག་རྒྱ་བཞི་པོ་འདི་རྣམས་གྲོང་དང་འབྲོག་དགོན་ཏུར་
ཁོད་དང་།^{༡༦༣} །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱག་རྒྱ་བཞི་ནི་ལས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་དང་། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་
མོ་དང་། དམ་ཆོག་གི་ཕྱག་རྒྱ་དང་བཞི་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ནི་དབང་མདོར་བསྟན་ཀྱི་རྣ་པོ་
པའི་འགྲེལ་པ་ལས། ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ནི་རྣམ་དང་སྒྲུབ་ལྟན་པ་འདོད་པའི་ཁམས་ཀྱི་བདེ་བའི་རྒྱའོ། །ལས་
ནི་ཅུ་སྟུ་ན་དང་འཁྱུད་པ་དང་གསང་བར་རེག་པ་དང་དོ་རྟེན་སྟོང་པ་ལ་སོགས་པ་བྱ་བའི་བདག་ཉིད་ཅན་
ཏེ། དེ་ཡིས་ཉེ་བར་མཆོན་པའི་ཕྱག་རྒྱ་ནི་ཡིད་ཆེས་བར་བྱེད་པ་མོ་ཡིན་ལ། ཡིད་ཆེས་པ་ནི་འདིར་
འཁྱུར་བའི་བདེ་བ་མཆོན་པར་བྱེད་པ་སྟེ།^{༡༦༤} །ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱའི་ངོ་པོ་ནི་རྣ་མ་
དང་སྒྲུབ་ལྟན་པ་རྣམས་སྤྱོད་པ་ལས་ལྟན་པའི་བྱུང་མེད་ཀྱི་རྣམ་པ་འོ། །དེ་ལས་ཀྱི་ཕྱག་
རྒྱར་འཛོག་པའི་ལས་ནི་ཅུ་སྟུ་ན་འོ་བྱེད་པ་དང་། རྣམ་འབྱོར་པ་ལ་འཁྱུད་པ་དང་། གསང་གནས་ལ་
རེག་པ་དང་། དོ་རྟེན་སྟོང་པ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་ལ། ལས་དེ་ཡིས་ཡིད་ཆེས་པ་ཉེ་བར་མཆོན་པར་བྱེད་

པ་ཕྱག་རྒྱའི་དོན་ཡིན་པས་ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་མོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དོན་ཡིད་ཆེས་པ་དེ་གང་ཡིན་སྟེ་
ན། ཡིད་ཆེས་པ་ནི་རང་དབང་དུ་བྱས་ན་འགྱུར་བ་སྟེ་འཛུགས་པའི་བདེ་བ་ཡིན་ལ་དེ་སྟེད་ཅིང་མཚོན་
པར་བྱེད་པའོ།

ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ནི་འགྲེལ་པ་དེ་ཉིད་ལས། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ནི་རང་གི་སེམས་ཀྱིས་
ཡོངས་སུ་བཏགས་པ་སྣ་ཚོགས་ཡུམ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་མོའི་རང་བཞིན་ཞེས་པ་ནས་ཡིད་ཆེས་པ་ནི་
འདིར་གཡོ་བའི་བདེ་བ་མཚོན་པར་བྱེད་པའོ།^{༡༥} །ཞེས་པའི་བར་གྱི་གསུངས་པ་ལྟར་རྒྱལ་འབྱོར་པ་རང་
གི་རྟོག་པས་བཏགས་ནས་བསྒྲམས་པའི་ཕྱག་རྒྱ་སྣ་ཚོགས་ཡུམ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་མོའི་རྣམ་པའོ། །དེའི་ཡིད་
ཆེས་པ་ནི་དེ་དང་སྟོམས་འཇུག་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པར་བསྒྲམས་པས་ཕྱག་རྒྱའི་རང་དབང་དུ་བྱས་ན་
བྱང་སེམས་ལུས་ཀྱི་གནས་གཞན་ནས་གཞན་དུ་གཡོ་བར་བྱེད་པའོ། །ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་ནི་འགྲེལ་པ་དེ་
ཉིད་ལས། ཆེན་པོ་ཡང་འདི་ཡིན་ལ་ཕྱག་རྒྱ་ཡང་ཡིན་པས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོའོ། །སྤར་ཡང་འདིའི་ཆེན་མོ་
ཉིད་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཚོག་དང་ལྷན་པ་ཉི་ཆོ་བ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཡིན་ལ། བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་
རྩོམ་འདིས་རྒྱས་འདེབས་པའི་བྱིར་ཕྱག་རྒྱ་སྟེ། ཡིད་ཆེས་པ་ནི་འདིར་རང་གི་སེམས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་
བཏགས་པའི་ཆོས་དང་བྲལ་བ་དུ་བ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་མ་རྩོན་དུ་འགྲོ་བའི་རང་གི་སེམས་རབ་ཏུ་
གསལ་བ་རྒྱལ་འབྱོར་པས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་བྲལ་བ་ལྟ་བུའོ། །འབྲས་བུའི་རོ་པོ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ནི་
ལུང་མཚོག་ཏུ་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དེ། ར་ཉི་གང་བའི་གནས་སྐབས་མི་གཡོ་
བའི་སྦྱར་བས་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་ཀྱན་ནས་སྟེར་བའོ་ཞེས་པ་ཕྱག་རྒྱའོ། །འདིའི་ཆེན་པོ་ཉིད་ཀྱང་
སྤངས་པ་ཆེན་པོ་ཉིད་དང་རྟོགས་པ་ཆེན་པོ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །དེ་ལ་སྤངས་པ་ཆེན་པོ་ཉིད་ནི་བག་ཆགས་
དང་བཅས་པའི་སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་སོ།^{༡༦} ཅས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་ཏི་དེ་དག་
གི་དོན་ཅུང་ཟད་ཅིག་བཤད་ན། ཆེན་པོ་ཡང་ཡིན་ལ་ཕྱག་རྒྱ་ཡང་ཡིན་པས་ན་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་
ཞེས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོའི་སྐྱོ་དོན་བཤད་ནས། སྤར་ཡང་ཞེས་པ་ནས། ཉིད་ཡིན་ལ་ཞེས་པའི་བར་
ཀྱིས་ཆེན་མོའི་དོན་འཆད་པ་ནི། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་ཞེས་པའི་ཆེན་མོའི་དོན་ཉིད་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
མཚོག་དང་ལྷན་པའི་སྦྱང་པ་ཉིད་ཀྱི་གཟུགས་ཉི་ཆོ་བ་མ་ཡིན་པ་ཁམས་གསུམ་མ་ལུས་པ་བྱུང་བར་

སྒྲིམ་པས་ཆེ་བ་དང་། དེ་ནམས་ཀྱང་ཡབ་ཡུམ་ཞལ་སྒྲིམ་གྱི་ནམ་པ་ཅན་དུ་ཡོད་པའི་ཡུམ་ནམས་
མཆོན་པའི་དོན་དུ་འོ་ཞེས་པའོ།

དེ་ཡང་ཁམས་གསུམ་མ་ལུས་པར་བྱལ་བར་སྒྲིམ་པའི་སྒྲོང་གཟུགས་དུས་གྱི་འཁོར་ལོ་ཡབ་
ཡུམ་ཞལ་སྒྲིམ་གྱི་ནམ་པ་ཅན་གྱི་ཡུམ་ནམས་ཕྱག་རྒྱ་རྒྱུ་འཛོག་པ་ནི། བྱང་ཚུབ་གྱི་སེམས་རྩོད་རྩེ་ནི་མི་
འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་ཡིན་ལ། བདེ་བ་ཆེན་པོ་དེ་ཡུམ་འདིས་སྒྲིབ་པ་ལས་འདར་མེད་པའི་ཚུལ་
གྱིས་རྒྱས་འདེབས་པའི་ཕྱིར་རམ་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའོ། འོ་ན་ཉི་ཆོང་པ་མ་ཡིན་པ་ཁམས་
གསུམ་མ་ལུས་པ་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་གྱི་མཆོག་དང་ལྷན་པའི་སྒྲོང་གཟུགས་དུས་འཁོར་ཡབ་ཡུམ་གྱི་
ནམ་པ་ཅན་གྱི་བྱལ་བ་འདི་ལ་ཡིད་ཆེས་པ་ཅི་ཡོད་སྟུམ་ན། ཡིད་ཆེས་པ་ནི་ནལ་འབྱོར་པ་རང་གི་
སེམས་ནམ་རྟོག་གིས་ཡོངས་སུ་བཏགས་པའི་ཆོས་དང་བྲལ་བ། དུ་བ་ལ་སོགས་པའི་མཆོན་མ་སྟེ་
ཏགས་བཅུ་ཐོན་དུ་འགྲོ་བ་སྟེ་སོང་བའི་ནལ་འབྱོར་པ་རང་གི་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་རབ་དུ་གསལ་བའི་
གནས་སྐབས་སུ་ནལ་འབྱོར་པས་རྟོགས་གིང་ཉམས་སུ་སྒྱུར་བར་བྱ་བ་མེ་ལོང་ལ་བྱ་ཐབ་པ་ལྟ་བུ་
འདི་འོ་ཞེས་པའོ།

ཡང་སྒྲོང་གཟུགས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་དེ་འབྲས་སུའི་ངོ་བོ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་དེ་སྟེར་བར་བྱེད་པས་
ན་ཕྱག་རྒྱ་ཞེས་བྱའོ། འོ་ན་འབྲས་སུའི་ངོ་བོ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་གང་ཡིན་སྟུམ་ན། འབྲས་སུའི་ངོ་བོ་ཕྱག་
རྒྱ་ཆེན་པོ་དེ་ནི་སྟེ་དེ་ཞེས་པའི་དེ་ནི་མཆོག་དུ་མི་འགྱུར་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱི་མཆོན་ཉིད་ཅན་དེའོ། ཕྱག་རྒྱ་
ཆེན་མོས་དེ་སྟེར་ཚུལ་ཇི་ལྟ་བུ་སྟུམ་ན། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་དེ་ལ་ར་ཉིའི་དོན་དགའ་ཞིང་རྩིས་སུ་ཆགས་
པར་བྱས་པ་ལས་རྩོད་རྩེ་ལོར་སུའི་ཅེ་ནས་གཙུག་ཏྲར་གྱི་བར་ཁམས་བྱང་ཚུབ་གྱི་སེམས་གྱིས་གང་བའི་
གནས་སྐབས་གནས་གཞན་དུ་མི་གཡོ་བར་འཛིན་པའི་སྒྲོང་བས་སྟེར་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། དེ་ཡང་
དུས་ཐམས་ཅད་དུ་ཀྱན་ནས་ཉེ་ཡང་དག་པར་སྟེར་འོ་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། འབྲས་སུའི་ངོ་བོའི་ཕྱག་རྒྱ་
ཆེན་པོ་འདིའི་ཆེན་པོའི་དོན་ཉིད་ཀྱང་སྤངས་པ་ཆེན་པོ་ཉིད་དང་ཞེས་སོགས་སོ། མདོར་ན་མི་འགྱུར་
པའི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་དངོས་སུ་འབྱེད་པར་བྱེད་པའི་སྒྲོང་གཟུགས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་ནི་རྩིས་བྲན་གྱི་སྐབས་
ནས་ཀྱུབ་པའི་སྒྲོང་གཟུགས་དུས་འཁོར་ཡབ་ཡུམ་གྱི་ནམ་པ་ཅན་གྱི་ཡུམ་དེ་ཡིན་པར་འོག་དུ་འཆད་པ་

ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དམ་ཚིག་གི་ཕྱག་རྒྱ་ནི་རྣམ་པ་ཆེན་པོས། ལས་དང་ཡེ་ཤེས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེ། །དམ་ཚིག་
ཅེས་བྱའོད་གསལ་རྣམས། རྒྱ་དང་བསྐྱེད་བྱེད་བཞིན་དུ། །འཕྲོ་བ་བྱ་བཞི་པ་འཛིག་པ་མེད།^{༣༥༧} ཅེས་
བཞི་པ་དམ་ཚིག་གི་ཕྱག་རྒྱ་འཕྲོ་བ་བྱེད་འབྲས་སུ་འཛིག་པ་མེད་པར་བཤད་པའི་འཛིག་པ་མེད་པ་ནི་
མི་འགྱུར་བའི་དོན་ཡིན་པས་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཆེན་པོའོ།

བཞི་པ་ཆད་མ་གང་ཡིན་དཔྱད་པ་ནི་རྩེ་བྱས་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་དུ་གསུངས་^{༣༥༨} ནའང་
རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ནི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ལ་བྱེད་པ་ཆོས་སྐད་སྡི་འགྲོ་ཡིན་ལ། དེ་
ཡང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རགས་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ནི་འདིར་འོང་དོན་མེད་ལ། རྟོང་ཉིད་
ཐུ་མོ་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ན་འཕགས་པར་འགྱུར་ཞིང་། སྐབས་འདིའི་རྩེས་དྲན་མཐར་
ཕྱིན་ཅམ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་པ་ནི་སྡི་ཡིན་པས་སོ། །རང་ལུགས་ནི་རྟོང་ག་ཟུགས་མངོན་སུམ་དུ་གསལ་
བར་སྒྲུང་ཞིང་དེ་ལ་མི་སྡི་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཆད་མའོ།

ལྟ་བུ་དག་དཔྱེན་སྐྱབ་ལའི་བརྒྱ་བཙོ་ལྟ་བུའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། གཤུང་མོ་ལ་ནི་རྩེས་སུ་དྲན་
པ་བསྐྱེད་འཛིན་པར་འགྱུར་ཞེས་པ་འདྲུ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་སྟེ་གཤུང་མོ་དཔུ་མའི་རྩ་ལ་རྩེས་སུ་དྲན་པ་དེ་
ཡང་རྣམ་པ་བརྒྱ་རྟེ་འདོད་པའི་གནས་སྐབས་བརྒྱ་ཡི་དབྱེ་བ་ལས་སོ།^{༣༥༩} ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་འདྲུ་
ཤེས་ཀྱི་ཕྱང་པོ། རྒྱའི་ཁམས། རྟེ། ག་ཟུགས། རྒྱུང་པའི་དབང་པོ། ལེན་པ་སྟེ་ཆོས་དྲུག་དག་པར་བྱེད་
ཅིང་དབྱེན་འཛིག་རྟེན་པའི་འདོད་ཆགས་ཉམས་སུ་ཕྱོད་པ་ལ་གནས་སྐབས་བརྒྱ་ཡོད་པ་བཞིན་དུ་དཔུ་
མར་གཏུམ་མོ་ལ་བརྟེན་ནས་ཕྱི་ནས་ག་ཟུགས་བརྟན་སྟོམ་པ་ལ་དུ་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་བརྒྱའོ།

དུ་ག་པ་འབྲས་སུ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་གནས་སྐབས་ཀྱི་འབྲས་སུ་ནི་རང་ཉིད་རྟོང་
ག་ཟུགས་ཀྱི་ལྟར་མཐོང་ཞིང་བ་སྒྲུའི་ཁུང་སུ་ནས་འོད་ཟེར་དབག་ཏུ་མེད་པ་འཕྲོས་པས་ནམ་མཁའི་
ཁམས་འགོངས་གིང་རང་གི་ལུས་འོད་སྐྱོར་གྱི་ནང་དུ་རྒྱུད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་སྐྱབ་ལའི་བརྒྱ་
བརྒྱ་དགུ་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། རྩེས་སུ་དྲན་པ་ལེགས་པར་དག་པ་ཞེས་པ་ལ་འདིར་རྩེས་སུ་དྲན་པ་
ཞེས་པ་ནི་ག་ཟུགས་ལ་འབྱུང་པའི་སེམས་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའོ། །དེའི་ཕྱིར་གོང་

གི་ཆོད་ག་པར་གྱུར་པ་དེའི་ཆོད་མེད་འོད་གྱི་དགྱིལ་འཁོར་དུ་འགྱུར་རོ། །ཀྱང་གི་སྐྱ་ལས་པ་སྤྱིའི་ཁུང་
 བྱ་ནས་འོད་ཟེར་ལྷ་འཕྲོ་ཞིང་དེས་པར་རྒྱུའོ། །ཡེ་ཤེས་གཞུགས་ལས་སོ་ཞེས་པ་སྟོང་པའི་གཞུགས་
 ལས་སོ།^{༡༧༠} །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་བུ་ནི། འདུ་ཤེས་སྤང་བོའི་
 སྡེ་ཚན་གྱི་ཆོས་དུག་པོ་དེ་སྒྲིབ་བྲལ་དུ་གྱུར་པ་སྤྲང་བ་མཐའ་ཡས་སོགས་དུག་འགྱུ་བ་པའོ།།

དུག་པ་བསྐྱོམས་པས་འགྱུ་བ་པའི་བསྐྱུ་བ་བྱ་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་བཤད་པ།

གཉིས་པ་བསྐྱོམས་པས་འགྱུ་བ་པའི་བསྐྱུ་བ་བྱ་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་ལ་དུག་ ཉིང་དེ་
 འཛིན་གྱི་མཚན་དོན། བསྐྱོམ་པའི་དུས་འཚོམས། བསྐྱོམ་པའི་ཡན་ལག་གི་དེས་པ། ཚད་མ་གང་ཡིན་
 དབྱད་པ། དག་དབྱེ། འབྲས་བུའོ།།

དང་བོའི་སྟོང་གཞུགས་ཐུག་ཀྱི་ཆེན་མོ་ལ་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་ལས་འགྱུར་བ་མེད་པའི་བདེ་བ་
 ཐོབ་སྟེ་རྣམ་ཀུན་མཆོག་ལྷན་གྱི་སྟོང་པ་ཉིད་དང་མི་འགྱུར་པའི་བདེ་བ་དབྱེར་མེད་པ་ལ་སེམས་རྩེ་
 གཅིག་ཏུ་གནས་པས་ན་ཉིང་དེ་འཛིན་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྐྱུ་ལའི་བརྒྱ་བརྒྱ་བདུན་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས།
 ཤེས་རབ་ཐབས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཀྱི་ནི་ཞེས་པ་ཤེས་བྱ་དང་ཤེས་པ་གཅིག་ཏུ་འདྲེས་པར་གྱུར་པ་སྟེ་
 འགྱུར་མེད་བདེ་བའི་དབང་གིས་ཡེ་ཤེས་གཞུགས་ལ་ཉིང་དེ་འཛིན་ནོ།^{༡༧༡} །ཞེས་དང་། བདེ་མཆོག་
 སྟོང་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། དེ་ནས་ཉིང་དེ་འཛིན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འདོད་པའི་ལྷ་ལ་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་
 ལས་གང་ཞིག་འགྱུར་བ་མེད་པའི་བདེ་བ་ཐོབ་པ་སྟེ། དེ་ལ་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་སེམས་གཞུང་བ་
 དང་འཛིན་པ་དང་བྲལ་བ་ནི་དེ་བཞིན་གསེགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་ཏུ་
 བརྗོད་དོ།^{༡༧༢} །ཞེས་སོ།།

གཉིས་པ་བསྐྱོམ་པའི་དུས་འཚོམས་ནི་རྗེས་དྲན་གྱི་སྐྱུ་གྱུ་བ་ནས་ལས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱག་
 རྒྱ་དང་ནང་གི་གཏུམ་མོ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡས་བབས་མས་བརྟན་གྱི་དགའ་བ་བཞིའི་རྗེས་དྲན་གྱི་ལམ་
 ལ་ལེགས་པར་སྦྱངས་ཉེ་མི་འགྱུར་པའི་བདེ་བ་སྐྱེད་ལུས་ཀྱི་རྒྱུད་སྒྲིབ་པར་བྱས་ཤིང་། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་

ལ་རྗེས་ཆགས་གོམས་པར་བྱས་པའི་མཐུས་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་འདྲེན་ཅུས་པ་ནས་བསྒྲོམ་པར་བྱའོ། །དེ་
ལྟར་ཡང་སྐྱབ་ལའི་བརྒྱ་བརྒྱ་གསུམ་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་ནས་སྐྱབ་པ་ཆེན་པོ་ནི་ཤེས་རབ་སྐྱར་
ལ་གང་གི་ཆོ་འཕོ་བ་མེད་པའི་བདེ་བར་འགྱུར་བ་དེའི་ཆོ་རེས་པར་སྐྱབ་པ་ཆེན་པོ་སྟེ། སྤུ་མོའི་ནལ་
འབྱོར་དག་ལས་ཞེས་པ་རེས་པའི་དོན་གྱི་ཤིན་ཏུ་ཡིད་བཟང་མའི་ཆུང་སྟེང་དུ་ཁྱེ་བ་ཡང་དག་པར་སྐྱོར་
བ་ལས་སྐྱབ་པ་ཆེན་པོར་གསུངས་ཏེ།^{༡༧༩} ཞེས་ཤེས་རབ་ཕྱག་རྒྱུ་མ་ལ་མཉམ་པར་སྐྱར་བ་ལ་གང་
གི་ཆོ་ཐིག་ལེ་གནས་གཞན་དུ་འཕོ་བ་མེད་པ་ལ་བརྟེན་པའི་འགྱུར་བ་མེད་པའི་བདེ་བ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་
བ་དེའི་ཆོ་སྟེ་དེའི་དུས་སུ་རེས་པར་ཉེ་གདོན་མི་ཟ་བར་སྐྱབ་པ་ཆེན་པོའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་
བསྒྲོམ་པར་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །འོ་ན་སྐྱབ་པ་ཆེན་པོའི་རོ་བོ་རི་ལྟ་བུ་སྟུམ་ན། དེ་ནི་སྤུ་མོའི་ནལ་
འབྱོར་ལ་བྱང་དོན་བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་དང་རེས་དོན་རྫོགས་པའི་རིམ་པ་གཉིས་སུ་བཤད་པ་དག་ལས་
རེས་པའི་དོན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཤིན་ཏུ་ཡིད་བཟང་མ་དུ་མའི་ཆུང་སྟེང་དུ་སྟེ་ནང་དུ་ཁྱེ་བ་པམས་
དགར་དམར་ཡང་དག་པར་སྐྱར་བ་གནས་གཞན་དུ་འཕོ་བ་མེད་པ་ལས་བྱུང་བའི་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་
བ་ཆེན་པོ་ནིང་རེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་སྐྱབ་པ་ཆེན་པོར་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའོ།

གསུམ་པ་བསྒྲོམ་པའི་ཡན་ལག་གི་རེས་པ་ལ་གསུམ། ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་གི་རོ་བོ།
དབྱེ་བ། རི་ལྟར་སྒྲོམ་པའི་ཚུལ་ལོ།

ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་གི་རོ་བོ།

དང་པོ་ནི་ཤེས་བྱ་ནམ་ཀུན་མཆོག་ལྡན་གྱི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་གཟུགས་དང་། ཤེས་པ་མི་འགྱུར་
བའི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་རོ་བོ་དབྱེར་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་སྤང་ཁམས་སྐྱེ་མཆོད་ཐམས་ཅད་སྐྱིབ་བྲལ་དུ་ཟ་
བར་བྱེད་ཅུས་པ་གསེར་གྱི་ཆུང་དུ་ལ་ཚུ་ལྟ་བུ་སྟེ། འགྲེལ་ཆེན་སྐར་བྱངས་པ་ལྟར། ཤེས་རབ་ཐབས་
ཀྱི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་ནི་ཞེས་པ་ཤེས་བྱ་དང་ཤེས་པ་གཅིག་ཏུ་འདྲེས་པར་གྱུར་བ་སྟེ་འགྱུར་བ་མེད་པའི་
དབང་གིས་གཟུགས་ལ་ཉིང་རེ་འཛིན་ཏོ།^{༡༨༠} ཞེས་དང་། འདུས་པ་བྱིམ་ལས། ཤེས་རབ་ཐབས་ནི་

སྟོམས་འཇུག་པས། ཉང་པོ་ཐམས་ཅད་མདོར་བསྡུས་པ། བྱས་ཏེ་གོང་ཁུའི་སྦྱོར་བ་ཡིས། དབུས་
 སུ་གཟུགས་བརྟན་ཅམ་བསྟོམ་བྱ། རྒྱན་ཅིག་ཡེ་ཤེས་རྫོགས་པ་ནི། ཉིང་འཛིན་ཞེས་བྱའི་མིང་
 ཅན་ནོ།^{༡༧༥} ཞེས་པའི་རྣམ་པའི་དབང་མདོར་བསྡུན་གྱི་འགྲེལ་པ་ལས། ཡན་ལག་དུག་པ་གསུངས་
 པ། ཤེས་རབ་ཅེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། ཤེས་རབ་ཐབས་ནི་སྟོམས་འཇུག་པས། ཞེས་པ་རྒྱ་མཐུན་
 པ་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་པས་ནམ་མཁའི་པདྨར་འཕགས་པ་ན་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བའི་དབང་གིས་ཤེས་
 བྱ་དང་ཤེས་པ་གཅིག་ཏུ་འབྲེས་པར་གྱུར་པ་ཉིད་ཀྱིས་དྲི་མ་མེད་པའི་གནས་སྐབས་སུ་བརྟན་པ་དང་
 གཡོ་བའི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རབ་ཏུ་གསལ་བའི་གཟུགས་སུ་མདོར་བསྡུས་པ་བྱས་ཏེ་ཞེས་པ་ཉིད་པར་
 བྱས་ཏེ་གོང་ཁུའི་སྦྱོར་བ་ཡིས་ནི་འཛིག་པ་མེད་པའི་མཆོག་གི་བདེ་བ་ཆེན་པོར་བདག་ཉིད་འོད་གསལ་
 གཅིག་བྱའི་བཞུགས་ཀྱིས་ཐོས་པ་སྟེ་ལྷགས་ལ་སོགས་པའི་ཁམས་ཐམས་ཅད་རོ་གཅིག་པའི་གཟུགས་
 གྲུབ་པའི་རོའི་གཟུགས་ཀྱིས་བཞིན་ནོ། འཛིག་པ་མེད་པའི་མཆོག་གི་བདེ་བ་ཆེན་པོར་རོ་གཅིག་པ་འོད་
 གསལ་བ་དེའི་དབུས་སུ་གཟུགས་བརྟན་ཀྱང་རྫོང་གི་བདེན་པའི་བདག་ཉིད་ཅམ་བསྟོམ་བྱ་ནི་བལྟ་
 བར་བྱའོ། འདིའི་རབ་ཏུ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་རྒྱན་ཅིག་ཅེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ་ཡེ་ཤེས་བདེན་པ་
 གཉིས་གཉིས་སུ་མེད་པར་གྱུར་པའི་རྒྱན་ཅིག་རྫོགས་པ་ནི་རྟོགས་པ་སྟེ་ཉིང་འཛིན་ཞེས་པ་ཉིང་འཛིན་
 འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་གི་མིང་ཅན་ནོ།^{༡༧༦} ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།

འགྲེལ་ཆེན་དེ་དག་གི་དོན་ཅུང་ཟད་ཅིག་བཤད་ན། ཤེས་རབ་ཐབས་ནི་སྟོམས་འཇུག་
 པས། ཞེས་པའི་དོན་རྩ་རྒྱུད་ལས། རྒྱ་མཐུན་ལ་སོགས་སྟེང་དུ་འགྲོ།^{༡༧༧} ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རྒྱ་
 མཐུན་ལ་སོགས་པས་ཤེས་པས་ཁམས་བྱང་རྒྱུ་གྱི་སེམས་དོ་རྗེ་ལོར་བྱའི་ཅེ་ནས་གཙུག་ཏྱར་གྱི་བར་རྒྱ་
 ཏྱའི་ནམ་མཁའི་རྩ་འཁོར་ནས་རྩ་འཁོར་གྱི་པདྨར་འཕགས་པ་གནས་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་ཁིང་མི་གཡོ་
 བ་ལས་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་འབྱུང་ལ། མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་དེའི་དབང་གིས་ཤེས་
 བྱ་ཅམ་ཀྱང་མཆོག་ལྟན་གྱི་སྟོང་གཟུགས་དང་ཤེས་པ་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཆེན་པོར་རོ་གཅིག་ཏུ་
 འབྲེས་པར་གྱུར་པ་ཉིད་ཀྱིས་གཉེན་པོ་བྱས་པའི་སྟོན་ནས་རོ་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱའི་སྦྱིབ་པ་དང་བུལ་བའི་དྲི་
 ས་མེད་པའི་གནས་སྐབས་སུ་བརྟན་པ་སྟོན་གྱི་འཛིག་རྟོན་དང་གཡོ་བ་བརྟུང་གྱི་སེམས་ཅན་དུ་སྤང་

པའི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རབ་རྒྱ་གསལ་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་གཟུགས་སུ་མདོར་བསྡུས་པ་ནི་མདོར་
བསྡུས་པ་བྱས་ཏེ་ཞེས་པའི་དོན་ནོ།

གོང་བུའི་སྟོང་པ་ཡིས་ཞེས་པའི་དོན་ནི། འཛག་པ་སྟེ་འགྱུར་བ་མེད་པའི་མཆོག་གི་བདེ་བ་
ཆེན་པོའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་འོད་གསལ་དེ་སྟོང་པ་ཉིད་གཅིག་པའི་གཟུགས་ཀྱིས་ཐུང་ཁམས་སྟེ་
མཆེད་ཐམས་ཅད་སྒྲིབ་བྲལ་དུ་སྒྲོམ་པ་ཏེ། དཔེར་ན་ལྷ་གསལ་ལ་སོགས་པའི་ཁམས་ཐམས་ཅད་རོ་
གཅིག་པའི་གཟུགས་སུ་གྱུབ་པའི་རོ་གཟུགས་དངུལ་རྩམ་ཐོས་ནས་གསེར་དུ་སྒྱུར་བ་བཞིན་ནོ། །དབུས་
སུ་གཟུགས་བརྟན་ནམ་བསྟོམ་བྱ། ཞེས་པའི་དོན་ནི། རྒྱ་མཆོན་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ན་འཛག་པ་སྟེ་འགྱུར་
བ་མེད་པའི་མཆོག་གི་བདེ་བ་ཆེན་པོར་རོ་གཅིག་པ་འོད་གསལ་བ་དེའི་དབུས་སུ་སྟེ་དེ་དང་དབྱེར་མེད་
པར་གཟུགས་བརྟན་ཏེ་སྟོང་གཟུགས་ཀྱན་རྫོང་བ་དེན་པའི་བདག་ཉིད་ནམ་བསྟོམ་བྱ་ནི་དེ་ལྟར་བལྟ་
བར་བྱའོ་ཞེས་པའི་དོན་ཏེ། ཡེ་ཤེས་བདེན་པ་གཉིས་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ནི། ཡུལ་གྱི་མིང་ཡུལ་ཅན་
ལ་བཏགས་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་རྟོགས་པའི་མི་འགྱུར་པའི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་དང་
སྟོང་གཟུགས་ཀྱན་རྫོང་ཀྱི་བདེན་པ་གཉིས་གཉིས་སུ་མེད་པར་གྱུར་པའི་སྐད་ཅིག་རྟོགས་པའི་དོན་
རྟོགས་པ་ནི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་གི་མིང་ཅན་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་དོན་ཏོ།

ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་དབྱེ་བ།

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ་གཉིས། རྒྱུད་དང་རྟེན་གྱི་སྟོན་ནས་དབྱེ་བ་དང་། རོ་བོའི་སྟོན་ནས་
དབྱེ་བ་ལོ། །དང་པོ་ནི་ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲེས་པ་དབང་པོ་རྩལ་པོའི་རྒྱུད་ཀྱི་དང་། ཡེ་ཤེས་
ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲེས་པ་དབང་འབྲིང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་དང་། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་འབའ་ཞིག་ལ་བརྟེན་
ནས་སྒྲེས་པ་དབང་རྫོང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་གོ། །དེ་ལྟར་གསུམ་དུ་འབྱེད་པ་ནི་སྒྲིབ་
ལའི་བརྒྱ་བཏུ་བདུན་པ་ལས། འདི་རྣམས་དམན་པ་ལ་སོགས་དབྱེ་བ་རྣམས་ཀྱིས་སྣ་ཆོགས་གཙོ་བོའི་
སྒྲིབ་ཐབས་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་འགྱུར། །ཕྱག་རྒྱ་གསུམ་དང་གནས་སྐབས་གསུམ་ནི་རྣམ་གསུམ་བགོད་

པའི་དབང་གིས་ལས་དང་ཀླན་རྟོག་མཆོག་རྣམས་སོ།^{༡༥༩} །ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདི་
 རྣམས་དཔལ་པ་ལ་སོགས་དབྱེ་བ་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲ་ཆོགས་གཙོ་བོ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་སྐབ་ཐབས་རྣམ་
 པ་གསུམ་དུ་འགྱུར། །ཕྱག་རྒྱ་གསུམ་དང་གནས་སྐབས་གསུམ་ཞེས་པ་ནི་རྣམ་གསུམ་བགྲོད་པའི་
 དབང་གིས་ཞེས་པ་སྟེ་འདིར་བྱང་རྒྱུ་བ་ཀྱི་སེམས་འཛུགས་པའི་བགྲོད་པ་ནི་དཔལ་པའི་གནས་སྐབས་
 དང་གཡོ་བའི་བགྲོད་པ་ནི་འབྲིང་བོའི་གནས་སྐབས་དང་མི་གཡོ་བའི་བགྲོད་པ་ནི་མཆོག་གི་གནས་
 སྐབས་སོ། །འདི་རྣམས་ལས་ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ནི་འཛུགས་པའི་བདེ་བ་སྦྱིན་པ་མོ་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་
 ནི་གཡོ་བའི་བདེ་བ་སྦྱིན་པ་མོ་དང་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་ནི་མི་གཡོ་བའི་བདེ་བ་སྦྱིན་པ་མོའོ། །དེ་ལྟར་སྦྱོར་
 བ་ཡན་ལག་དྲུག་ལ་ཕྱག་རྒྱ་གསུམ་བསྒྲོམ་པར་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་བྱིར་རྣལ་འབྱོར་
 པས་སངས་རྒྱུ་ཉིད་ཀྱི་སྤྲད་དུ་སྦྱོར་བ་ཡན་ལག་དྲུག་བསྒྲོམ་པར་བྱའོ།^{༡༦༠} །ཞེས་གསུངས་པ་
 རྣམས་ཀྱིས་བསྟན་ཏོ། །དེ་ཡང་རི་ལྷར་ན། དེ་ལྟར་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་ཏེ། རྒྱུད་དོན་བཤད་
 ཟེན་པ་དེ་ལྟར་སྦྱོར་བ་ཡན་ལག་དྲུག་ལ་སྟེ་དྲུག་ཅར་ལ་ཕྱག་རྒྱ་གསུམ་བསྒྲོམ་པར་བཅོམ་ལྷན་
 འདས་ཀྱིས་གསུང་བའི་བྱིར་ཞེས་པ་འདིས་ཉིད་རེ་འཛིན་ལ་ཡང་ཕྱག་རྒྱ་གསུམ་ལ་བརྟེན་པ་གསུམ་དུ་
 འབྱོར་དགོས་སོ། །

དེ་ལྟར་ན་རྒྱུད་འགྲེལ་འདི་དག་གི་དོན་ཅུང་ཟད་ཅིག་བཤད་ན། སྦྱོར་བ་ཡན་ལག་དྲུག་པོ་
 འདི་རྣམས་སྒྲོམ་པའི་གང་ཟག་དབང་པོ་དཔལ་པ་དང་ལ་སོགས་པ་འབྲིང་དང་མཆོག་གི་དབྱེ་བ་
 རྣམས་ཀྱིས་སྒྲ་ཆོགས་གཙོ་བོ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་སྐབ་ཐབས་ཉིད་རེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་འདི་ལ་རྣམ་
 པ་གསུམ་དུ་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ཡང་གནས་སྐབས་གསུམ་སྟེ་དབང་པོ་དཔལ་པའི་མཆོག་གི་
 གནས་སྐབས་གསུམ་ཀྱིས་རིམ་པ་བཞིན་ལས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་དང་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་ལ་བརྟེན་པ་
 རྣམ་པ་གསུམ་དུ་འགྱུར་རོ། །དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་ཉིད་རེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་སྦྱོད་
 པའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་དེ་ལ་རྣམ་གསུམ་བགྲོད་པའི་དབང་གིས་ཞེས་པ་སྟེ་བྱང་རྒྱུ་བ་ཀྱི་སེམས་འཛུགས་
 པའི་བགྲོད་པ་སྟེར་བ་མོའི་ཕྱག་རྒྱ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་འདྲན་དགོས་པ་དབང་པོ་
 དཔལ་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་གང་ཟག་དང་། བྱང་རྒྱུ་བ་ཀྱི་སེམས་གཡོ་བའི་བགྲོད་པ་སྟེར་བ་མོའི་

གཉིས་པ་རིམ་ཅན་དུ་འབྱུང་བ་གྲངས་ཀྱི་སྒྲིལ་དཔྱད་པ་ལ་དཔྱད་པ་དངོས་དང་། རིམ་ཅན་
དུ་འབྱུང་ཚུལ་བཤད་པ་དང་། དེ་དག་ལ་དྲོགས་པ་དབྱུང་བའོ།།

དང་པོ་ནི། མི་འཇུག་པའི་བདེ་བ་ཉི་མེད་ཆོག་སྟོང་དུག་བརྒྱའོ། །དེ་ཡང་སའི་དཔྱད་བས་བརྩ་
གཉིས་སུ་འཇུག་བཞི། རྡོ་རྗེ་ལོ་རྒྱུ་ཙེ་ནས་གསང་གནས་ཀྱི་བར་ལ་ཆ་གཉིས་སུ་བསྐྱུ་བའི་ཆ་ལྷ་
མའི་གནས་བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་ཀྱིས་གང་བ་མི་འཇུག་ཞིང་གཡོ་བ་མེད་པ་ལས་མི་འཇུག་པའི་བདེ་
བའི་སྐད་ཅིག་མ་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་ས་དང་པོ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་བྱི་མའི་གནས་བྱང་སེམས་ཀྱིས་གང་བ་
མི་འཇུག་ཞིང་མི་གཡོ་བ་ལས་བྱང་བའི་མི་འཇུག་པའི་བདེ་བ་སྐད་ཅིག་མ་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་ས་གཉིས་
པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ལྷོ་བའི་ཕ་འཁོར་མན་ཆད་བྱང་སེམས་ཀྱིས་གང་ཞིང་མི་གཡོ་བ་ལས་བྱང་བའི་
མི་འཇུག་པའི་བདེ་བའི་སྐད་ཅིག་མ་སྟོང་དུག་བརྒྱའི་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་ལྷ་མ་ས་གསུམ་པ་དང་། བྱི་
མ་ས་བཞི་པ་དང་། དེ་ནས་སྟོང་གའི་བར་དུ་གང་བ་ལས་བྱང་བའི་བདེ་བའི་སྐད་ཅིག་མ་སྟོང་དུག་
བརྒྱའི་ལྷ་མ་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་ས་ལྷ་པ་དང་། བྱི་མ་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་ས་དུག་པ་དང་། དེ་ནས་མ་གྲིན་པའི་
བར་དུ་གང་བ་ལས་བྱང་བའི་བདེ་བའི་སྐད་ཅིག་མ་སྟོང་དུག་བརྒྱའི་ལྷ་མ་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་ས་
བདུན་པ་དང་། བྱི་མ་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་ས་བརྒྱད་པ་དང་། །དེ་ནས་དཔལ་བའི་བར་དུ་གང་བའི་བདེ་
བའི་སྐད་ཅིག་མ་སྟོང་དུག་བརྒྱའི་ལྷ་མ་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་ས་དགུ་པ་དང་། བྱི་མ་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་
ས་བརྒྱ་པ་དང་། དེ་ནས་གཙུག་ཏྲེ་གྱི་བར་བྱང་སེམས་ཀྱིས་གང་བ་གནས་གཞན་དུ་མི་འཇུག་ཞིང་མི་
གཡོ་བ་ལས་བྱང་བའི་མི་འཇུག་པའི་བདེ་བ་སྐད་ཅིག་མ་སྟོང་དུག་བརྒྱའི་ཕྱེད་ལྷ་མ་སྟོང་བརྒྱད་
བརྒྱ་ས་བརྒྱ་གཅིག་པ་དང་། ཕྱེད་བྱི་མ་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་ས་བརྒྱ་གཉིས་པའོ།།

གཉིས་པ་རིམ་ཅན་དུ་འབྱུང་ཚུལ་བཤད་པ་ནི། དེ་ཡང་རྡོ་རྗེ་ལོ་རྒྱུ་ཙེ་མའི་དབུ་མའི་ནང་
དུ་ཐིག་ལེ་ལྷོག་པོ་གཅིག་གནས་གཞན་དང་གཞན་དུ་མི་གཡོ་བར་གནས་པ་ལས་མི་འཇུག་པའི་བདེ་
བའི་སྐད་ཅིག་དང་པོ་དེ་སྟེ་ཞིང་། ཐིག་ལེ་དེས་ལུས་ཀྱི་བེམས་པོའི་ཆ་ལ་ཉི་མེད་ཆོག་སྟོང་དུག་བརྒྱའི་
ཆར་ཆེ་བའི་ཆ་གཅིག་ཐོས་ནས་མེད་པར་བྱེད། མི་འཇུག་པའི་བདེ་བ་སྐད་ཅིག་དང་པོ་དེས་ཞག་
གཅིག་པ་དཔུགས་ཉི་མེད་ཆོག་སྟོང་དུག་བརྒྱ་རྒྱུ་བའི་དཔུགས་གཅིག་བསད་ནས་འགག་པར་བྱེད་

པ་དེ་བཞིན་དུ་^{༣༥} ཐིག་ལེའི་འཕྲུང་བ་ཉི་མི་ཆིག་སྟོང་དུག་བརྒྱ་པོ་རེ་རེ་ལས་བདེ་བའི་སྐད་ཅིག་
 རེ་རེ་སྐྱེ་བ་དང་། ཐིག་ལེ་རེ་རེས་ལུས་ཀྱི་བེམས་པོའི་ཆ་རེ་རེ་ཟ་བ་དང་། བདེ་བའི་སྐད་ཅིག་རེ་
 རེས་དབུགས་སམ་སྟོག་རེ་རེ་འགག་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ཡེ་ལེའི་བརྒྱ་བརྒྱ་བདུན་པའི་
 འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་ནས་སྐད་ཅིག་གཅིག་གིས་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་མཚན་ཉིད་ནི་
 ཆགས་དང་ཆགས་བྲལ་མཐའ་ཐོག་ལ་གནས་སྐད་ཅིག་མ་ཞེས་པ་ལ་ཆགས་པ་ཞེས་པ་ནི་དཀར་པོའི་
 རྩྱགས་ཏེ་དེའི་མཐར་གནས་པ་ནི་ཆ་བརྒྱ་དུག་པའི་མཚན་ཉིད་དོ། །ཆགས་བྲལ་ནི་ནག་པོའོ། །དེའི་དང་
 པོ་ལ་གནས་པ་ནི་ནག་པོའི་རྩྱགས་ལ་མ་ཞུགས་པ་སྟེ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་དུས་ཀྱི་
 མཚན་ཉིད་དོ། །སྐད་ཅིག་མ་དེ་ཉིད་ཀྱང་དབུགས་ཀྱི་གངས་ཞེས་པ་ཉི་མི་ཆིག་སྟོང་དུག་བརྒྱའི་གངས་
 འཕེལ་ལོ། །གསང་བར་དོ་རྗེ་ཞོར་བུའི་རྩ་མོ་ལས་སྐད་ཅིག་མ་བརྒྱ་ཕྱག་སུམ་ཅུ་རྩ་དུག་གིས་
 འཕེལ་ཏེ་དེའི་གངས་ཀྱི་སྟོག་རྣམས་བསད་ནས་གསང་བའི་བསྐྱར་བྱིན་པ་དེས་ས་གཉིས་སུ་
 འཁྱར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཉེ་བ་དང་སྤྲིང་ག་དང་མགོན་པ་དང་དབུལ་བར་བཞིན་དུག་དང་བརྒྱད་དང་
 ས་བརྒྱ་རྣམས་སུ་འཁྱར་ཞིང་གཙུག་ཏྲར་དུ་སྟོག་ཐམས་ཅད་ཟད་པ་ས་བརྒྱ་གཉིས་སོ། ^{༣༦} །ཞེས་
 གསུངས་པ་ལྟར་རོ།

དེ་དག་གི་དོན་རྒྱུད་ཟད་ཅིག་བཤད་ན། མི་འཁྱར་བའི་བདེ་བའི་སྐད་ཅིག་གིས་མངོན་པར་
 རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པ་ན་སྐད་ཅིག་གིས་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པའོ། །དེ་ཡང་རི་ལྷར་ན་
 རྩེ་ལ་ལྷོ་བའི་དཀར་ཆ་འཕེལ་བའི་ཆ་བཙོ་ལྷ་ཡོད་ཅིང་བཙོ་ལྷ་ཡོད་པའི་མཐར་དངོས་གནས་ལ་
 འཕེལ་ཆ་བརྒྱ་དུག་པ་མེད་ཀྱང་། བཙོ་ལྷ་དང་པོ་མ་ཞུགས་པའི་འཚམས་དེར་ཆ་བརྒྱ་དུག་པ་ཅིག་གྲོས་
 བཙོས་པ་དཀར་པོའི་རྩྱགས་ཀྱི་མཐར་གནས་པ་ནི་ཆ་བརྒྱ་དུག་པའི་མཚན་ཉིད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་ནང་
 ལ་རྒྱང་པ་གཡོན་པའི་མཐའ་བོང་ནས་གཙུག་ཏྲར་གྱི་བར་ལ་ཐིག་ལེའི་དཀར་ཆ་འཕེལ་བའི་ཆ་བརྒྱ་དུག་
 ཡོད་པའི་ཐ་མ་ནི་ཆ་བརྒྱ་དུག་པའི་མཚན་ཉིད་དོ། །ལམ་ལ་བྱང་སེམས་གཙུག་ཏྲར་ནས་དོ་རྗེ་ཞོར་བུའི་
 རྩ་བར་བབས་པའི་དགའ་བ་བརྒྱ་དུག་པའི་ཆའི་མཐར་མི་འཁྱར་བའི་བདེ་བ་སྐད་ཅིག་དང་པོ་འཕེལ་
 བ་ནས་གཙུག་ཏྲར་དུ་སྐད་ཅིག་ཐ་མ་འཕེལ་བའི་བདེ་བའི་སྐད་ཅིག་མའི་མཐར་མངོན་པར་རྫོགས་

པར་སངས་རྒྱས་པ་ནི་སྐད་ཅིག་གིས་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་མཆོན་ཉིད་དོ། །བདེ་བའི་
 སྐད་ཅིག་དེའི་འཕེལ་ཚུལ་སྟོན་པ་ནི། སྐད་ཅིག་མ་དེ་ཉིད་ཀྱང་ཞེས་སོགས་ཏེ་དོན་ནི་གོང་དུ་བཤད་
 ཟེན་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ཡང་མཆོག་རྒྱ་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་དེ་རྣམས་ནི་སྟོང་ག་ཟུགས་ཟུག་རྒྱ་ཆེན་མོ་སྣ་
 ཆོགས་ཡུམ་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱིས་སྤུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ནའང་། མི་འགྱུར་
 བའི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་ཉི་མེ་ཆིག་སྟོང་དུག་བརྒྱ་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རང་དུས་ཀྱི་སྟོང་ག་ཟུགས་དུས་འཁོར་
 ཡབ་ཡུམ་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་རྣམས་དང་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་གཅིག་ཡིན་པ་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་
 དབང་བཞི་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །འདི་དག་གི་ཤེས་བྱེད་ནི་དབང་ལའི་དབང་བཞི་པའི་དོན་འཆད་པའི་
 སྐབས་སུ་དབང་མདོར་བསྟན་ལས། ཟུག་རྒྱ་ཆེན་མོ་རྗེས་ཆགས་ལས།⁴⁹⁴ །ཞེས་སོགས་ཅུ་འགྲེལ་
 གྱི་དོན་ཞིབ་རྒྱ་བཤད་ཟེན་པ་རྣམས་དྲན་པར་བྱའོ།།

མཆོག་མི་འགྱུར་གྱི་བདེ་བ་ས་རྣམས་སུ་འཛིག་ཚུལ་ལ་དྲོགས་པ་དབྱད་པ།

གསུམ་པ་དེ་དག་ལ་དྲོགས་པ་དབྱད་པ་ལ་མཆོག་མི་འགྱུར་གྱི་བདེ་བ་རྣམས་ས་རྣམས་
 སུ་འཛིག་ཚུལ་ལ་དྲོགས་པ་དབྱད་པ་དང་། བདེ་བས་སྟོང་ཉིད་སྟོམ་ཚུལ་ལ་དྲོགས་པ་དབྱད་པ་
 གཉིས་སོ། །དང་པོ་ལ་དེ་ལྟར་དབྱད་པའི་གཞི་ས་བརྩ་གཉིས་འགྲེལ་ཆེན་ལས་གསུངས་པ་དགོད་པ་
 དང་། དེ་ལ་དྲོགས་པ་དབྱད་པ་གཉིས་།

དང་པོ་ནི་མཆོག་མི་འགྱུར་གྱི་མདོར་བསྟན་ལས། འདིར་ས་དང་པོ་ཐོབ་པ་ལས་ཕྱོགས་བརྩའི་
 འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གཅིག་གི་མཐར་ཐུག་པར་མ་མཐོང་བའི་དོན་ཡང་དག་པར་མཐོང་ངོ། །ཞེས་པ་ནས།
 དེ་ནས་སྟོང་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་གངས་མེད་པ་ཆེན་པོའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་རྣམས་ཏེ་དེ་རྣམས་སུ་མ་
 མཐོང་བའི་དོན་ཡང་དག་པར་མཐོང་བར་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་བརྩ་གཉིས་
 ཐོབ་པ་ལས་འགྱུར་གྱི་འདོད་ཆགས་དང་བྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཤེས་རབ་ཀྱི་ཆགས་པ་
 ལས་བྱུང་བའི་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་སྐད་ཅིག་རྣམས་ཀྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ས་འདི་

ནུམས་ཐོབ་སྟེ་མི་འཕོ་བའི་སྐད་ཅིག་བརྒྱ་ཕྱག་བཅོ་བརྒྱད་ཐོབ་པས་ས་དང་པོ་ཐོབ་པོ། །བྲངས་འདིས་
ས་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པར་རོ། །མི་འགྱུར་བའི་སྐད་ཅིག་ཉི་མེ་ཆིག་སྟོང་དུག་བརྒྱ་ནུམས་
ཀྱིས་ས་བརྒྱ་གཉིས་ཐོབ་སྟེ་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་འགགས་པ་རི་མིན་པར་རོ།³⁴⁶ །ཞེས་བའི་བར་
གསུངས་པ་ནུམས་སོ། །

གཉིས་པ་དེ་ལ་དྲོགས་པ་དབྱུད་པ་ལ་མཁས་པ་སྟེ་མ་ནུམས་ཀྱི་དགོངས་པ་བཀོད་ནས་དེ་
དག་ལ་འཐད་མི་འཐད་དབྱུད་པ་དང་། རང་གི་གོ་ཚེད་ཅམ་དགོད་པ་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ནི་ཐམས་
ཅད་མཁུན་པ་བྱས་ངེས་དོན་སྟེ་མ་ལས། འདི་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ས་རོལ་རྩ་ཐྱིན་པའི་ས་ཀྱུན་རྩ་འོད་ནི་
རྒྱ་ལ་འབྲས་བུའི་མིང་གིས་སངས་རྒྱས་སུ་བཏགས་པ་ཡིན་གྱི་སངས་རྒྱས་དངོས་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
ཟེར་བའི་བྲོགས་སྟེ་བཀོད་ནས། དེ་འགོག་པ་ན། མི་འཐད་དེ། མན་ངག་སྟེ་མ་དང་ཀྱེ་དོར་འགྲེལ་པ་
རྩ་མ་རྩ་དྲས་མཛད་པ་ལས་ཀྱུན་རྩ་འོད་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་གསུངས་ཤིང་། ལུ་ཏིག་འཕྲེང་བར་
ཡང་བརྒྱ་གཅིག་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་གསུངས་སོ།³⁴⁷ །ཞེས་བཀག་ནས། ཁོང་རང་གི་བཞེད་པ་ནི། དེས་
ན་ས་རོལ་རྩ་ཐྱིན་པའི་ལྷགས་ཀྱི་ས་བརྒྱ་པ་ལ་ས་བརྒྱ་པ་ཅམ་དང་བྱུད་པར་གྱི་ལམ་དང་བར་ཆད་མེད་
པའི་ལམ་གསུམ་དུ་བྱེད་པས་དེའི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་ནི་འདིའི་ལྷགས་ཀྱི་ས་བརྒྱ་གཅིག་པ་ཡིན་
ཞིང་ཀྱུན་རྩ་འོད་ནི་³⁴⁸ ས་བརྒྱ་གཉིས་པ་ཡིན་ནོ་³⁴⁹ ཞེས་གསུང་ལ། དེ་དག་གི་གཞན་ནུམས་འཐད་
པའི་རྩལ་འོག་རྩ་འཆད་ལ། འོན་ཀྱང་ཀྱུན་རྩ་འོད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་བྱས་ནས་འདིའི་ལྷགས་ཀྱི་
ས་བརྒྱ་གཉིས་པར་བྱེད་པ་མི་འཐད་དེ། འདིའི་ལྷགས་ཀྱི་ས་བརྒྱ་གཉིས་པ་ལ་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་
བའི་སྐད་ཅིག་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་ཡོད་པའི་སྟོང་བདུན་བརྒྱ་གོ་དུ་པོ་ནུམས་སྟོབ་པའི་ལམ་ཡིན་
པའི་བྱིར་རོ། །

ཡང་སྟོབ་དཔོན་ཤུ་རྩེ་པ་དང་རྩ་མ་རྩ་དྲ་གཉིས་ཀྱིས་མོས་པས་སྟོད་པའི་ས་དང་བྱང་རྒྱུ་
མེམས་དཔའི་ས་བརྒྱ་དང་ཀྱུན་རྩ་འོད་ཀྱི་ས་ནུམས་ས་བརྒྱ་གཉིས་པོར་གསུངས་ཤིང་། མཁས་པ་གཞན་
དག་ཀྱང་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་པ་ཆེན་པོ་དང་པོ་མོས་སྟོད་ཀྱིས་དང་། ཆོན་པ་གཉིས་
པ་ས་དང་པོར་རབ་དགར་བཞེད་པ་དང་། ཁ་ཅིག་གཞན་སྟེ་མ་དང་འབྲ་པ་ལ་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་པ་ཆོན་

པ་དང་པོའི་རྒྱད་ཅིག་ཐ་མ་ནས་ས་དང་པོའི་འགོ་འཛིན་པར་བཞེད་དོ། །འདིའི་ལུགས་ཀྱི་ས་བརྩ་
གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་མོས་སྦྱོད་ཀྱི་སར་འཛིན་པ་མི་འབད་དོ། འདིའི་ལུགས་ཀྱི་ས་དང་པོ་བདེ་བའི་རྒྱད་ཅིག་
སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་པ་ཚན་པ་དང་པོ་འདི་མོས་སྦྱོད་ཀྱི་ས་ཡིན་ན་འདིའི་ལུགས་ཀྱི་ས་བརྩ་པ་བདེ་བའི་
རྒྱད་ཅིག་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་པ་ཚན་པ་བརྩ་པ་དེ་ས་དགུ་པ་ལེགས་པའི་སྒོ་སྒོས་ཡིན་དགོས། དེ་ཡིན་
ན་ས་བརྩའི་དབང་ཐུག་དཔལ་ཐུག་ན་དོ་རྗེ་ས་དགུ་པ་པར་འབྱུང་སྟེ། འགྲེལ་ཆེན་ལས་ཐུག་དོར་གྱི་
ལས་རྒྱུད་ཉི་མེ་ཆིག་སྟོང་དུག་བརྒྱའི་ནང་གི་གསུམ་སྟོང་དུག་བརྒྱ་མ་འགགས་པ་འདིའི་ལུགས་ཀྱི་ས་
བརྩལ་གཅིག་པ་མ་ཐོབ་པར་བཤད་པ་ད་ལྟ་ཉིད་ཏུ་འདྲེན་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་སྤྱིར་དང་། ཉི་མ་དཔལ་
གྱིས་ཡོན་ཏན་གྱིས་འགྲོངས་པ་ལས། དེ་ལྟར་འཁོར་ལོ་སོ་སོར་ས་གཉིས་འཐོབ་པའི་རིམ་བས་ས་བརྩ་
གཉིས་ཀྱི་དབང་ཐུག་ཏུ་འབྱུང་རོ། །དེ་ལྟར་ན་གསང་བའི་འཁོར་ལོ་དབྱགས་འབྱུང་བ་དང་འཇུག་པ་བརྒྱ་
ཐུག་དུག་ལྟག་པའི་སྟོང་ཐུག་གསུམ་འགོག་པས་རབ་རྒྱ་དགའ་བ་དང་དྲི་མ་མེད་པའི་ས་གཉིས་སོ། །ལྟེ་
བའི་འཁོར་ལོ་དེ་བཞིན་ཁོ་ནར་འགགས་པས་འོད་བྱེད་པ་དང་འོད་འཕྲོ་བའི་ས་གཉིས་སོ། །དེ་བཞིན་ཁོ་
ནར་སྟོང་གའི་ཆུ་རྒྱུས་སུ་ཤིན་ཏུ་བྱུང་བར་དགའ་བ་དང་། མདོན་དུ་སྐྱུར་པའི་ས་གཉིས་སོ། ³⁴⁴ །ཞེས་
སོགས་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་འདིའི་ལུགས་ཀྱི་ས་བརྩ་གཉིས་ཀྱི་བརྩ་པ་མན་ཆད་རབ་རྒྱ་དགའ་བ་སོགས་
བརྩར་བཤད་པ་དང་ཡང་འགལ་བའི་སྤྱིར་རོ།

ཡང་མཁས་པའི་གསུང་རབ་རྒྱུད་གསུམ་གསང་བ་རྣམ་འབྱེད་ཅེས་བྱ་བ་ལས། དག་བཙོམ་
པ་སྐྱེ་ཆའི་འདུ་བྱེད་བཏང་ནས་ཡིད་ཀྱི་ལུས་སུ་གནས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ལུས་དེ་སྤྱིད་པ་བར་དོའི་
ལུས་དང་རིགས་འདྲ་ཞིང་དེ་བཞིན་དུ་མི་ལམ་གྱི་ལུས་དང་ཡང་འདྲ་མོད་ཀྱི། བར་དོ་དངོས་མ་ཡིན་ལ་
མི་ལམ་གྱི་ལུས་ཀྱང་མ་ཡིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་འཇུག་པ་ན་ཡིད་ཀྱི་ལུས་དེ་ཉིད་གྱིས་
འཇུག་ཅིང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོར་མ་ཞུགས་པའི་སྣ་ལོ་ཏུ་མདོན་པར་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་གོང་
ནས་གོང་དུ་སྐྱུར་པས་དམན་པའི་ས་བརྩ་གཅིག་བསྟོད་ནས་ད་གཞོད་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་འཇུག་གོ། །ཡོན་
ཏན་གྱི་ཁྱད་པར་མི་འདྲ་ཞེན། དེ་ནི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་རྣམས་སུ་མ་མཐོང་བའི་
དོན་ཡང་དག་པར་མཐོང་བའི་གྲངས་བརྒྱད་ནས་³⁴⁵ གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་ས་དང་པོ་ཐོབ་པས་ཐྱོགས་

བརྩེ་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གཅིག་དང་། གཉིས་པ་ཐོབ་པས་གཉིས་དང་།³⁶⁰ ཞེས་སོགས་གསུངས་
ནས། འགྲེལ་ཆེན་ལས་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ནི་ཁྱིམ་གྱི་སྤྲོད་དུག་བརྒྱ་པ་བརྩེ་གཉིས་སུ་³⁶¹ གསུངས་
བའི་ས་བརྩེ་གཉིས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རྣམས་ཐེག་དམན་དག་བཙོམ་ཡིད་ཀྱི་ལུས་ཅན་ཐེག་ཆེན་དུ་ཞུགས་
བའི་ཡོན་ཏན་དུ་སྦྱར་ནས་འཆད་དོ།

འདི་ལྟ་བུའི་འཆད་ཚུལ་ནི་ཤིན་ཏུ་ཤོག་པའི་འཆད་ཚུལ་དུ་སྒྲུབ་ཏེ། འགྲེལ་ཆེན་ལས་འདི་
ལྟར་གསུངས་པ་རྣམས་ནི་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ནི་ཁྱིམ་གྱི་སྤྲོད་དུག་བརྒྱ་པ་བརྩེ་གཉིས་སུ་བསྐྱུས་ནས་
འཆད་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་གི་ལམ་གྱི་གཞུང་ཁིང་ཡིན་ཁིང་། ལམ་གྱི་གཞུང་ཁིང་འདི་ནི་
དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱའི་གཙོ་བོ་དང་པོ་ནས་སྐྱགས་ལམ་ཉིད་ལ་འཇུག་པའི་
དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། ཐེག་དམན་ཐེག་ཆེན་དུ་ཞུགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ག་ལ་ཡིན། གཞན་ཡང་
ཐེག་དམན་ཐེག་ཆེན་དུ་འཇུག་པ་དང་པོ་ནས་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་ནས་འཇུག་པ་ནི་བེད་བྱ་ལོང་
མེད་པར་གྲུང་ནན་དུ་སོང་བ་དང་མཚུངས་སམ་སྟུམ་མོ།

གཞན་ཡང་མཁས་པ་འདི་འདི་ལྟར་བཞེད་པར་མངོན་ཏེ། མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ནི་ཁྱིམ་གྱི་
སྤྲོད་དུག་བརྒྱ་ཇོགས་ཏེ་དུས་སྤྱིར་བརྩེ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུད་འགགས་ནས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྦྱེ་འགྲུབ་ལ་དེའི་སྦྱ་
རོལ་དུ་མི་འགྲུབ་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྦྱེ་དེ་ཡང་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པའི་སའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དང་པོ་
ཐོབ་པ་ན་འཐོབ་པར་བཞེད་པར་མངོན་ཏེ། རྒྱུད་གསུམ་གསུང་བ་རྣམས་འབྱེད་ལས། འགྲེལ་པ་སྦྱོན་
མ་གསལ་བ་ལས། ལང་ཀར་གཤེགས་པར། རབ་ཏུ་དགའ་བའི་ས་བསྐྱབས་ནས། བདེ་བ་ཅན་དུ་
དེ་འགྲོ་ལོ། ཞེས་སྦྱོབ་དཔོན་གྱི་སྦྱེ་བའི་ས་བསྐྱབས་པའི་དོན་འཆད་པ་ན། སྦྱོབ་
དཔོན་གྱིས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་དང་ལྷན་པའི་དོ་རྩེ་འཛིན་པའི་སྦྱེ་བརྟེན་པར་བཤད་པ་དེ་
ཡང་ཟུང་དུ་འཇུག་པའམ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྦྱེ་དེ་ཉིད་ལ་སངས་རྒྱུ་ཞེས་བརྗོད་པའི་དབང་དུ་མཛད་དོ་ཞེས་
ཤེས་པར་བྱའོ།³⁶² ཞེས་གསུངས་པ་ལས་སོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་མིན་ན་ས་བརྩེའི་དབང་རྒྱུག་འཕགས་
པ་ལྷག་ན་དོ་རྩེས་ཀྱང་ས་དང་པོ་རབ་ཏུ་དགའ་བ་སྦྱོན་མ་ཐོབ་པར་ཉ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། རྒྱུག་
ན་དོ་རྩེའི་ལས་རྒྱུད་སྦྱེད་དུག་བརྒྱ་འཕོ་བ་འམ་དུས་སྤྱིར་གཉིས་མ་འགགས་པར་འགྲེལ་ཆེན་ལས་

གསལ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཛིག་རྟེན་ཁམས་ལའི་མདོར་བསྟན་གཉིས་པ་ལས། བགས་ཀྱི་
 རི་དྲགས་ཀྱི་བདག་པོ་ཞེས་པ་བཞིན་དུ་རོ་ལུན་ན་གནས་པ་གཞོན་སྤྱིན་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་བདག་པོའོ།
 བར་དུ་ནི་རོ་ཞེས་པ་དབྱུགས་འབྱུང་བ་དང་འཇུག་པ་སྤྲུལ་སྟོང་དུག་བརྒྱས་དམན་པའི་ཉི་མེ་ཆིག་སྟོང་
 དུག་བརྒྱ་རྣམས་འགགས་པའོ། །དེ་འདི་ལ་ཡོད་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱིན་གྱིས་ཏེ་དེ་ལ་གནས་པ་ནི་རོ་ལུན་
 བ་གནས་པའོ།^{༡༧༩} །ཞེས་གསུངས་པའོ།།

གཞན་ཡང་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཉི་མེ་ཆིག་སྟོང་དུག་བརྒྱ་ཚོགས་པའི་མཐར་དོ་རྗེ་སེམས་
 དཔའ་དང་དོ་རྗེ་འཆང་འཐོབ་པར་བཤད་པ་རྣམས་ས་དང་པོའི་སྐབས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒྱུ་འགྲུབ་པ་ཉིད་
 ལ་འཆད་ན་འགྲེལ་ཆེན་ལས། ཐམ་མའི་མཚན་མ་ནི་སངས་རྒྱས་ཉིད་དང་དོ་རྗེ་འཆང་ཉིད་དེ་མཆོག་ཏུ་
 མི་འགྱུར་བའི་སྐད་ཅིག་དུག་བརྒྱ་ལྟག་པའི་སྟོང་སྤྲུལ་ཉི་ཤུ་ཅུ་གཅིག་གིས་ས་བརྒྱ་གཉིས་པ་ཐོབ་ནས་
 ཐུག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་དངོས་གྲུབ་ཐོབ་པའོ།^{༡༨༠} །ཞེས་པ་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། དེས་ན་སེམས་ཅན་
 ཐམས་ཅད་ལ་འཛིག་རྟེན་དང་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཆོས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་བཙུམ་
 ལུན་འདས་སྟོན་ས་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་དབང་ཐུག་ཏུ་གྱུར་པ་མཁས་པ་སྒྱུ་འབྲུལ་ཆེན་པོ་འཆང་བ་སྒྱུ་འབྲུལ་
 ཆེན་པོའི་མིག་འབྲུལ་དང་ལུན་པ་འཕགས་པའི་ཡུལ་ལུ་ལ་སྤྱི་ནིར་གྲུའི་རིགས།^{༡༨༡} །ཞེས་སོགས་ཀྱི་
 ས་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱང་པ་ལོ་ལ་ཏུ་ཐིམ་པའི་ས་དང་པོའི་སྒྲ་ལོ་ལ་ཏུ་ཐིམ་པའི་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ན་མཁས་
 པ་སྒྱུ་འབྲུལ་ཆེན་པོ་སོགས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་མཚན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་པར་འཆད་དགོས་པ་སོགས་བརྗོད་
 ཀྱིས་མི་ཡང་བཞིག་གོ། །གཞན་ཡང་བརྗོད་པར་བྱ་བ་མང་སྟེ་རེ་ཞིག་དེ་ཙམ་མོ།།

གཉིས་པ་རང་གི་གོ་ཚེད་ཙམ་དགོད་པ་ནི། ཐམས་ཅད་མཆོཅན་པ་བྱས་གསུངས་པ་ལྟར་དུས་
 འཁོར་ལུགས་ཀྱི་ས་དང་པོ་ནི་འཕགས་པའི་ས་དང་པོ་རབ་དགའ་ལ་བྱེད་པ་ནས། དགུ་པ་ཡང་དགུ་པ་
 ལེགས་པའི་སྒོ་གོས་ལ་བྱེད་ལ། ས་བརྒྱ་པ་ཆོས་ཀྱི་སྤྱིན་ལ་པ་ལོ་ལ་ཏུ་ཐིམ་པའི་ལུགས་ཀྱི་ས་བརྒྱ་པ་
 ཙམ་དང་། ཁུད་པར་གྱི་ལམ་དང་། བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་དང་གསུམ་བྱེད་པའི་འདི་པའི་ལུགས་ཀྱི་
 ས་བརྒྱ་པ་བརྒྱ་པ་ཙམ་དང་། བརྒྱ་གཅིག་པ་ཁུད་པར་གྱི་ལམ། བརྒྱ་གཉིས་པ་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་

དང་། བཙུ་གཉིས་པའི་ཐ་མ་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཉི་ཤི་ཆིག་སྟོང་དུག་བརྒྱ་པའི་མཐར་ས་བཙུ་གཅིག་
 བ་ཀུན་ཏུ་འོད་ཀྱིས་དྲོ་རྗེ་འཆར་གི་གོ་འཕང་བརྟེན་པར་འཛོག་གོ། གཤམ་ཏེ་འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདིར་
 ས་དང་པོ་ཐོབ་པ་ལས་སྟོགས་བཙུའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གཅིག་གི་མཐར་ཐུག་པར་དོན་ཡང་དག་
 པར་མཐོང་ངོ། །ཞེས་པ་ནས། ས་བཙུ་བ་ཐོབ་པ་ལས་སྟོགས་བཙུའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ལྔ་བརྒྱ་བཙུ་
 གཉིས་གྱི་མཐར་ཐུག་པར་རོ།^{༡༧} །ཞེས་སྟོགས་ཀྱི་བར་གསུངས་པའི་སའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་དབུམ་འཇུག་
 བར་གསུངས་པའི་སའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་ལས་ཆེས་ཤིན་ཏུ་ཉུང་བ་དང་། བྱད་པར་དུ་ཡང་དབུམ་འཇུག་པ་
 ལས། རེ་ཤིག་བཙུ་བ་འདིར་དེའི་ཡོན་ཏན་དག །ངག་གི་སྟོད་ལུལ་ལས་ཆེས་འདས་ཀྱུར་ཅིང་། །ངག་གི་
 སྟོད་ལུལ་མ་ཡིན་བསྟོམས་རྣམས་ན། །རྒྱལ་དག་ཇི་སྟེད་ཡོད་པ་དེ་སྟེད་འགྱུར།^{༡༨} ། ཞེས་གསུངས་
 བ་དང་འགལ་ཞིང་། འཇུག་པར་གསུངས་པ་འདི་དག་ཀྱང་ས་བཙུ་པའི་མདོའི་དགོངས་པ་བཀོད་པ་
 ཡིན་པས་དུས་འཁོར་གྱི་ལུགས་ཀྱི་ས་འདི་རྣམས་འཕགས་པའི་ས་བཙུར་ཇི་སྟེད་རིགས་སྟུམ་ན། འོ་
 བ་འཇུག་པ་ནས་བཤད་པའི་སའི་ཡོན་ཏན་འདི་རྣམས་དུས་འཁོར་དང་འགལ་བས་མི་རིགས་ཞེས་
 བརྗོད་ན་ཇི་སྟེད་བཟུ། འོན་ཀྱང་སངས་རྒྱུ་ལ་མཆོན་དཔེའི་སྟོན་པ་བསྟོད་པ་སངས་རྒྱུ་གྱི་ཡོན་
 ཏན་གྱི་སྟོགས་གཅིག་ནས་བརྗོད་པ་དང་འདྲ་བར་འགྲེལ་ཆེན་ལས། སའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པ་འདི་
 དག་ཀྱང་ཡོན་ཏན་གྱི་སྟོགས་རེ་ཙམ་བསྟན་པར་བྱས་ན་འཐད་དམ་སྟུམ་སྟེ་དཔྱོད་ཐུན་རྣམས་ཀྱིས་
 དབྱད་པར་བྱ་དགོས་སོ།།

བདེ་བས་སྟོང་ཉིད་སྟོམ་ཚུལ་ལ་དྲོགས་པ་དབྱད་པ།

གཉིས་པ་བདེ་བས་སྟོང་ཉིད་སྟོམ་ཚུལ་ལ་དྲོགས་པ་དབྱད་པ་ལ་གཉིས། བསྟོམ་བྱའི་ལུལ་
 སྟོང་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་དྲོགས་པ་དབྱད་པ་དང་། དེ་བདེ་བས་སྟོམ་ཚུལ་མདོར་བསྟུས་ཏེ་བསྟན་པའོ། །དང་
 བོ་ནི་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོར་བཤད་པའི་བསྟོམ་བྱའི་སྟོང་ཉིད་ནི་རྣམ་ཀུན་མཆོག་
 ལྷན་གྱི་སྟོང་ཉིད་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། དགག་བྱ་བཅད་ཙམ་གྱི་སྟོང་ཉིད་ཡང་ཕྱིན་ཐེག་པ་ནས་བཤད་པ་ནི་

སྟིང་པོ་མེད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་གི་ལྟ་བའི་འདོད་པ་མདོར་བསྟན་པ་ལས། སྤང་པོ་རྣམ་
དབྱུང་སྟོང་པ་ནི། རྒྱུ་ཤིང་བཞིན་དུ་སྟིང་པོ་མེད། རྣམ་པ་ཀུན་གྱི་མཆོག་ལྡན་པའི། སྟོང་ཉིད་དེ་ལྟར་
འགྱུར་མ་ཡིན།^{༡༩} ཞེས་གསུངས་པས་སོ་ཞེས་ཟེར་རོ། ཉེད་ལན་ལ་འདི་ལྟར་གསུང་སྟེ། སྤང་པོ་
རྣམ་དབྱུང་སྟོང་པ་ནི། རྒྱུ་ཤིང་བཞིན་དུ་སྟིང་པོ་མེད།^{༢༠} ཅེས་པའི་དོན་ནི་སྤང་པོ་སོགས་རིགས་
པས་དབྱུང་པས་ཅི་ཡང་མ་རྟེན་པ་ན་གཏན་ནས་མེད་པའི་དོན་དུ་ལྟ་བའི་ཆད་ལྟ་ལ་སྟིང་པོ་མེད་བཅས་
པ་ཡིན་ཏེ། འདི་དང་དོན་གཅིག་པར་མཆོག་མི་འགྱུར་གྱི་མདོར་བསྟན་ལས། རྒྱལ་ལྷ་རབ་ཆོག་ས་
པའི་བདག་ཉིད་གྱི་ཆོས་རྣམ་པར་དབྱུང་པའི་སྟོང་པ་ཆད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ལས་རིང་དུ་བྱས་པ།^{༢༡}
ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ཉེ་ལྟར་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་གྱི་གནས་ལུགས་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སྤང་པ་འདེབས་
པ་ཁྱོད་ནི་ངོ་མཚར་རོ་ཞེས་གསུང་རོ།

འོན་ཀྱང་ལྟ་བའི་འདོད་པ་མདོར་བསྟན་པའི་གཞུང་འདི་དག་གི་དོན་ནི་འདི་ལྟར་དུ་གོ་སྟེ།
དེ་ཡང་དེ་ཉིད་ལས། སྤང་པོ་རྣམ་དབྱུང་སྟོང་པ་ནི། རྒྱུ་ཤིང་བཞིན་དུ་སྟིང་པོ་མེད། རྣམ་པ་ཀུན་གྱི་
མཆོག་ལྡན་པའི། སྟོང་ཉིད་དེ་ལྟར་འགྱུར་མ་ཡིན། སྟེ་བ་མེད་ཅིང་འགག་མེད་པའི། ཤེས་བྱའི་དོན་
རྣམས་མཐོང་བ་ཡི། སྟོང་ཉིད་སྟོང་པ་སྟོམ་པ་ནི། སྤང་པོ་རྣམ་དབྱུང་མ་ཡིན་ནོ། ཆོས་རྣམས་ཐམས་
ཅད་སྟོང་པ་ཉིད། རྒྱལ་བས་སྟིང་པོ་མེད་པར་གསུངས། གང་རྣམས་སྟོང་པ་ཉིད་མཐོང་བའི། རྒྱལ་
ཐབས་འདི་ནི་གསུངས་པའོ། སྟིང་རྗེའི་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་རྣམས། སྟིང་པོ་མེད་པར་རྒྱལ་
བས་གསུངས། གང་རྣམས་སྟིང་རྗེ་མཐོང་བ་ཡི། རྒྱལ་ཐབས་འདི་ནི་གསུངས་པའོ། ཐོག་མ་ཐ་མ་
མེད་ཞིབ། ཉེད་སྤང་དང་དོན་མེད་ཟེར་པའི་གཙོ། སྟོང་ཉིད་སྟིང་རྗེ་གཉིས་མེད་པ། བྱང་རྒྱལ་སེམས་
ཞེས་བཤད་པའོ།^{༢༢} ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་ཞིབ་ཏུ་བཤད་ན་རྒྱལ་གྱི་དོན་བདེ་བླག་ཏུ་
རྟོགས་པར་འགྱུར་བས་བཤད་པར་བྱའོ།

དེ་ཡང་དཔལ་དུ་སྤྲོ་གྱི་འཁོར་ལོའི་ཆ་ལག་ལྟ་བའི་འདོད་པ་མདོར་བསྟན་པ་འདི་ལས་
བཤད་པའི་བསྟོམ་བྱའི་སྟོང་ཉིད་འདི་ལ་རྣམ་མེད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་དང་རྣམ་བཅས་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་གཉིས་སུ་
ཡོད་པ་ལས་དང་པོ་རྣམ་མེད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་ནི་སྤང་པོ་སོགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་

གྲིས་རྒྱམ་པར་དབྱད་པས་ཚུ་གིང་བཞིན་དུ་སྤང་སོགས་ཀྱི་སྡིང་པོ་རྟེན་རྒྱ་མེད་པའི་སྡིང་པ་ཉིད་ཡིན་
ཞིང་། རྒྱམ་བཅས་སམ་རྒྱམ་པ་ཀྱུན་གྱི་མཆོག་དང་ལྷན་པའི་སྡིང་པ་ཉིད་སྡིང་གཟུགས་རྒྱམས་ནི་དགག་
བྱ་རིགས་པས་བཅད་ཙམ་གྱི་སྡིང་ཉིད་དེ་ལྟར་དུ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནོ། །འོན་ཇི་ལྟ་བུ་སྒྲུམ་ན། རང་
བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དང་འགག་བ་མེད་པས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཤེས་བྱའི་དོན་ཁམས་གསུམ་
པོ་རྒྱམས་བྱ་ཐབ་པ་ལྟ་བུར་མཐོང་བའི་སྡིང་པ་ཉིད་ཀྱི་གཟུགས་དེ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུའི་སྡིང་པ་སྒྲོམ་པ་
དེ་ནི་སྤང་སོགས་ཀྱི་ཆོས་རྒྱམས་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་གྲིས་རྒྱམ་པར་དབྱད་ནས་སྒྲོམ་པའི་ཚུལ་
མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་སྤང་སོགས་ཀྱི་ཆོས་རྒྱམས་ཐམས་ཅད་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་གྲིས་དབྱད་
ནས་རྟུལ་ཙམ་ཡང་མ་རྟེན་པའི་སྡིང་པ་ཉིད་ཡིན་པས་རྒྱལ་བས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་སྡིང་པོ་མེད་པར་
གསུངས་སོ། །ལམ་འདིའི་སྐྱབ་པ་པོ་གང་ཡིན་པ་རྒྱམས་གྲིས་སྡིང་པ་ཉིད་རྒྱམ་བཅས་དང་རྒྱམ་མེད་
གཉིས་མཐོང་བའི་ཐབས་སུ་སྐྱབ་ཐབས་འདི་གསུངས་པའོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྡིང་རྗེའི་ཆོས་ཐུན་མོང་
ཡིན་མིན་རྒྱམས་ཐམས་ཅད་རིགས་པས་དབྱད་ན་རྟུལ་ཙམ་ཡང་མི་རྟེན་པས་སྡིང་པོ་མེད་པར་ཚུ་གིང་
བཞིན་དུ་རྒྱལ་བས་གསུངས་སོ། །

དེ་ལྟ་ཡིན་པ་འོན་ཀྱང་ལམ་འདིའི་སྐྱབ་པ་པོ་གང་ཡིན་པ་རྒྱམས་ཀྱི་ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མ་
ཡིན་པའི་སྡིང་རྗེའི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་མཐོང་བའི་ཐབས་སུ་སྐྱབ་ཐབས་འདི་གསུངས་པའོ། །དེ་
ལྟར་ན་ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་ཞི་བ། དངོས་པོ་དང་དངོས་མེད་གདོད་མ་ནས་
ཟད་པའི་གཙོ་བོ། རྒྱམ་བཅས་རྒྱམ་མེད་ཀྱི་སྡིང་པ་ཉིད་གཉིས་དང་སྡིང་རྗེའི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཆེན་
པོ་དོ་བོ་གཉིས་སུ་དབྱེར་མེད་པ་དེ་ལ་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་ཞེས་བཤད་པའོ། །གཞུང་དེ་དག་སྒྲེལ་ནས་
བཤད་པ་ན། སྤང་པོ་རྒྱམ་དབྱད་སྡིང་པ་ནི། ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ཡང་དེ་ཁོ་ན་བཞིན་དུ་གནས་པས་སོ། །དེ་
ལྟར་ན་མཆོག་མི་འགྱུར་གྱི་མདོར་བསྐྱས་ལས། རྟུལ་བྱ་རབ་ཅེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ཡང་། སྤང་པོ་རྒྱམ་
དབྱད་སྡིང་པ་ནི། ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ཁོ་བོས་བཤད་པ་དང་མཐུན་པར་བྱ་དགོས་ཏེ། མདོར་བསྐྱས་
དེར་གསུངས་པའི་རྟུལ་བྱ་རབ་ཅེས་སོགས་དཔེ་མེད་འཛོའི་སྡིང་དུ་གཏུ་བཀོད་པ་དེའི་འགྲེལ་པར་ཉི་
མ་དཔལ་གྱིས་འདི་ལྟར་བཤད་དེ། འགྲེལ་བ་དེ་ཉིད་ལས། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱབ་པ་དང་མདོ་སྒྲེ་བ་དང་རྒྱལ་

འབྱོར་སྡོད་པའི་ལུགས་ཀྱི་ནང་དུ་མ་ལྷུང་བའི་ཕྱིར་རྒྱལ་ཕྱར་པ་ཆོགས་པའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་རྣམ་
པར་དབྱེད་པས་སྟོང་བའོ།^{༤༠} །ཞེས་འཆམས་སྒྱུར་ནས་དེའི་འཇུག་ཉིད་དུ། ལྷོ་ལ་མཛེས་པ་བའི་
ལུགས་ལ་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཆད་པར་སྒྲུབ་པ་རིང་དུ་བྱས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ན་ཆད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་རིང་དུ་
བྱས་པའོ། །ཞེས་བཤད་པས་སོ།།

དེ་ལྟར་ན། སྤང་བོ་རྣམ་དབྱེད་སྟོང་པ་ནི། །ཞེས་སོགས་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་འདིས་ལམ་
འདིའི་བསྐྱོམ་བྱ་མཐར་ཐུག་རྣམ་མེད་དང་རྣམ་བཅས་ཀྱི་སྟོང་པ་ཉིད་གཉིས་ཀ་པསྟན་ཅིང་། འདིའི་
རྒྱ་གཞི་བཞིན་དུ་སྟིང་བོ་མེད། །ཅིས་པའི་སྟིང་བོ་མེད་ཚུལ་དང་། སྟིང་རྗེའི་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་
ནི། །སྟིང་བོ་མེད་པར་རྒྱལ་བས་གསུངས། །ཞེས་པའི་སྟིང་བོ་མེད་ཚུལ་རྣམས་སྡོད་འཇུག་ལས། དཔེར་
ན་རྒྱ་གཞི་སྟོང་བོ་དག །ཆ་གས་ཕྱེན་ལག་འཁོར་པ། །དེ་བཞིན་རྣམ་པར་དབྱེད་པ་ཡིས། །བཅའ་ལ་
བདག་ཀྱང་ཡང་དག་མིན།^{༤༡} །ཞེས་དང་། མདོ་ལས། ཇི་ལྟར་རྒྱ་གཞི་སྟོན་པའི་སྟོང་བོ་ལ། །སྟིང་
བོ་འདོད་ཕྱིར་སྐྱེས་བྱས་དེ་བཤགས་ཀྱང་། །ནང་དང་ཕྱི་རོལ་ཀྱན་ན་སྟིང་བོ་མེད། །ཆོས་རྣམས་ཐམས་
ཅད་དེ་བཞིན་ཤེས་པར་བྱ།^{༤༢} །ཞེས་གསུངས་པའི་རྒྱ་གཞི་བཞིན་དུ་སྟིང་བོ་མེད་ཚུལ་རྣམས་དང་འབྲ་
བས་འདི་དག་གི་དོན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་མ་འཛིན་ཅིག་ཅས་བྱའོ།།

གཞན་ཡང་པར་ཕྱིན་ཐེག་པའི་དབུ་མ་པས་གཏན་ལ་ཐབ་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་དེ་སྐྱགས་བྲ་
མེད་ཀྱི་བདེ་བ་ཆེན་པོས་བསྐྱོམ་བྱ་མཐར་ཐུག་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་མ་ཡིན་གྱི། དེ་ལས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་
ཅིག་ཡོད་དེ་ཞེས་སྒྲུབ་རྣམས་ཀྱང་མི་རིགས་ཏེ། བང་ལའི་ལྟ་བུ་རྣམ་པར་དབྱེད་པའི་མདོར་བསྐྱེས་
ལས། དང་བོ་ཕྱི་རོལ་པའི་ལྟ་བུ་རྣམས་སུན་སྒྲུངས་ཏེ། དེ་ནས་རང་གི་སྤེལ་དང་བོ་གསུམ་གྱི་ལྟ་བུ་སུན་
སྒྲུངས་ནས། མཐར་རང་གི་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཆེན་པོས་དབུ་མ་པས་གཏན་ལ་ཐབ་པའི་སྟོང་ཉིད་
དེ་ཉིད་བསྐྱོམ་པར་^{༤༣} གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་ཇི་ལྟར་གསུངས་ན། མདོར་བསྐྱེས་དེ་ཉིད་ལས། དེ་
བཞིན་དུ་སྐྱེས་པ། བམ་མཁའ་དང་ནི་འགོག་པ་གཉིས། །འདུས་མ་བྱས་གསུམ་རྟག་པ་སྟེ། །འདུས་བྱས་
ཐམས་ཅད་སྐད་ཅིག་མ། །བདག་གིས་སྟོང་ཞིང་བྱེད་བོ་མེད། །དབང་སྐྱེས་སྟོན་ནི་རྣམ་མེད་གྱིས། །སྤང་བ་
བསགས་པ་དངོས་སུ་རིག །ཁ་ཆེའི་གཞུང་གི་རྒྱ་གཏེར་གྱི། །བྱེད་བྱས་སྐྱེད་པའི་གཞུང་འདོད་འཇུག་^{༤༤} །ཞེས་

ཕྱི་བླ་མ་སྐྱེ་བའི་འདྲི་བ་བཞུགས་པའི་དེ་མེད་མ་ཐག་པར། ཤེས་པ་རྣམས་བཅས་སྐྱེད་བྱེད་ནི། །དབང་
པོའི་སྐྱེད་ལུས་སྣང་བ་མིན། །ནམ་མཁའ་མོ་གཤམ་བྱ་དང་མཚུངས། །འགོག་པ་དང་ནི་ནམ་
མཁའ་མཚུངས། །འདྲུ་བྱེད་བཅས་པོ་ཡོད་མ་ཡིན། །རྣམས་གསུམ་རྗེས་འགོ་དག་ཀྱང་མེད། །ཐོགས་
པ་མེད་པའི་གཞུགས་ཡོད་མིན། །ཞེས་པ་མདོ་སྡེ་པ་ཡིས་རིག་^{༡༧} །ཅེས་མདོ་སྡེ་པའི་འདྲི་བ་བཞུགས་
ནས། དེའི་མཚུག་ཏུ། ཡན་ལག་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་མེད། །སྤྱི་བཙུལ་རྣམས་ཡོད་པ་མིན། །མི་ལམ་ཉམས་
སུམྱེད་བ་བཞིན། །དམིགས་པ་མེད་པར་རབ་ཏུ་སྣང་། །གཞུང་དང་འཛིན་པ་རྣམས་གྲོལ་བའི། །རྣམ་པར་
ཤེས་པ་དོན་དམ་ཡོད། །ཅེས་པ་རྣམས་འབྱེད་སྐྱེད་པའི་གཞུང་། །རྒྱ་མཚོའི་པ་པོ་ལྟོན་པ་སྒྲོག་^{༡༨} །ཅེས་
བཞུགས་ནས། དེ་རྣམས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་འདྲི་བ་རྣམས་འགོག་ཅིང་། རྒྱུད་རྩ་བར་ཡང་། གང་
ཞིག་དེ་ཉིད་གང་ཟག་ཅེས་བྱ་བ་ལས་ལ་གནས་པར་སྐྱེ་བ་དེ་ནི་རང་བཞིན་དག་གིས་ཉམས་^{༡༩} །ཞེས་
ཕྱི་བླ་མ་སྐྱེ་བའི་འདྲི་བ་བཞུགས་ཀྱང་། །ཀུན་རྫོབ་དག་གི་དོན་ནི་སྐྱེ་བ་པོ་ཡང་དོན་དམ་མ་རིག་མེད་
པ་དག་ཏུ་འདྲི་བའོ།^{༢༠} །ཞེས་པས་མདོ་སྡེ་པའི་འདྲི་བ་བཞུགས་ སྤྱི་བཙུལ་མཐའ་དག་རྣམས་པར་
ཤེས་པ་ཉིད་ཏུ་སྐྱེ་བ་པོ་ཡང་རྣམས་པར་ཤེས་པ་འདྲི་བར་བྱེད།^{༢༡} །ཅེས་རྣམས་རིག་པའི་འདྲི་བ་
བཞུགས་ནས། གཙོ་བོར་འདྲི་བ་དེ་འགོག་ཅིང་ཞར་ལ་གྲུབ་མཐའ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་འདྲུས་བྱས་
བདེན་གྲུབ་ཏུ་འདྲི་བ་འགོག་པ་ནི། །འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེའི་སྤྱི་བཙུལ་གཅིག་དང་རྒྱུ་མའི་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་
པར་དབྱེད་པས་རྣམས་པར་ཤེས་པ་དང་བྲལ་བའི་སྤྱི་བཙུལ་པར་ཤེས་པ་སྐྱེ་བ་པོ་ཉམས་སོ།^{༢༢} །ཞེས་
སོགས་གསུངས་པ་རྣམས་སོ།

གཞན་ཡང་དངོས་སྐྱེ་བའི་འདྲི་བ་སྐྱེ་གནས་འཛིན་གསུམ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་བཞུགས་
ནས་དབུ་མ་པའི་ལྟ་བ་སྣང་ཉིད་སྤྱི་མོ་གཏན་ལ་འབབས་པ་ནི། །འགྲེལ་ཆེན་གྱི་དེའི་འགྲོ་ལས། ད་ནི་
སྤྱི་བཙུལ་འཛིན་པ་དང་ཞེས་པ་ནས། བན་ཚུན་འགལ་བས་གཅིག་པ་ཉིད་མེད་དོ།^{༢༣} །ཞེས་པའི་
བར་གསུངས་ནས། དེའི་དེ་མེད་མ་ཐག་པར། དེའི་སྤྱི་བཙུལ་མ་པས་སྐྱས་པ། །རྣམ་ཤེས་དེ་ཡང་དོན་དམ་
དུ། །ཡོད་པར་མཁས་རྣམས་མི་འདོད་དེ། །གཅིག་དང་རྒྱུ་མའི་རང་བཞིན་དང་། །བྲལ་བ་རྣམས་མཁའི་
པར་བཞིན། །ཡོད་མིན་མེད་མིན་ཡོད་མེད་མིན། །གཉིས་གཤི་བདག་ཉིད་མིན་པའང་མིན། །མཐའ་

བཞི་ཚུལ་པར་གྲོལ་བ་ཡི། །དེ་ཉིད་དབུ་མ་པ་ཡིས་རིག་ཅིང་། །ཅིས་སོ། །གང་ཞིག་ཕྱོགས་ཉམས་དེ་
 བེ་མ་ཉམས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་གང་ཞེན། །གང་ཞིག་སྒྲིང་རྗེས་ཉིད་གཉིས་སུ་མེད་པ་སྒྲུབ་པེ་མེ་འདིར་
 །གང་གིས་སྒྲིང་རྗེ་དམིགས་པ་མེད་ཅིང་ཚུལ་པར་རྟོག་པ་དང་བུལ་བ་དང་སྟོང་བ་ཉིད་ཚུལ་པ་ཐམས་
 ཅད་ཀྱི་མཆོག་དང་ལྷན་པ་དུས་གསུམ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་སྤྲད་དུ་དུས་གསུམ་དུ་འཇུག་པའོ་ཞེས་པ་ན་
 སངས་རྒྱུས་པའི་བྲུབ་མཐའི་ངེས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་ཏེ།

དེ་དག་གི་དོན་ཅུང་ཟད་ཅིག་བཤད་ན། དེ་ཡང་། དེ་ཉིད་དབུ་མ་པ་ཡིས་རིག་ཅིང་སོ། །ཞེས་
 དབུ་མ་པས་སྒྲིང་ཉིད་གཏན་ལ་ཐབ་ཚུལ་བརྗོད་ནས། །གང་ཟག་གང་ཞིག་རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའི་ཕྱོགས་
 ཉམས་པའི་དབུ་མ་པ་དེ་ནི་གནས་ལུགས་ལས་མ་ཉམས་པར་འགྱུར་རོ། །དབུ་མ་པ་དེ་གནས་ལུགས་
 ལས་མ་ཉམས་པར་འགྱུར་ཚུལ་དེ་གང་ཞེན། དེའི་འགྱུར་ཚུལ་སྟོན་པ་ནི། །གང་ཞིག་སྒྲིང་རྗེས་ཉིད་
 །གཉིས་སུ་མེད་པ་སྒྲུབ་པེ་མེ། །ཞེས་བཤད་བྱའི་གཙོ་བོ་བཀོད་ནས། །དེའི་དོན་འཆད་པ་ནི་འདིར་ཞེས་
 རོགས་ཏེ། དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་དོན་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་སྐབས་འདིར་རྣལ་འབྱོར་གང་གིས་
 སྒྲིང་རྗེ་མི་འགྱུར་པའི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་དབུ་མ་པས་གཏན་ལ་ཐབ་པ་ལྟར་ཀྱི་སྟོང་བ་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་
 །གནས་པའི་དམིགས་པ་མེད་ཅིང་ཚུལ་པར་རྟོག་པ་དང་བུལ་བ་དང་སྟོང་བ་ཉིད་ཚུལ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
 མཆོག་དང་ལྷན་པ་དོ་བོ་དབྱེར་མེད་དུ་གྱུར་པའི་ཟུང་འཇུག་དུས་གསུམ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དེ་འཐོབ་
 པའི་སྤྲད་དུ་དབུ་མ་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལྟ་བུ་འདི་དུས་གསུམ་དུ་འཇུག་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའོ། །དེ་ལྟར་
 བ་འབྲེལ་ཆོག་འདི་དག་ལ་རུས་པ་ཐོན་པའི་གོ་བ་མ་རྟེན་ན་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་བསྐྱོམ་བྱ་མཐར་ཐུག་གི་
 །གཞི་སྟོར་བས་སྒོ་བྲོས་ཀྱི་འཇུག་པ་ཞིབ་པར་བྱ་དགོས་སོ། །

དེ་བཞིན་དུ་མཆོག་མི་འགྱུར་ཀྱི་མདོར་བསྐྱུས་ལས་ཀྱང་། རྒྱ་འདིས་སངས་རྒྱུས་པ་བཞི་པོ་
 རྣམས་ཀྱི་བག་ཆགས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་བཙོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་གང་ཟག་སྤྱོད་པ་རྣམས་ལ་གང་ཟག་མི་རྟག་
 པར་བསྐྱོམ་པ་གསུངས་སོ། །དོན་དུ་སྤྱོད་པ་རྣམས་ལ་ས་ལ་སོགས་པ་ཟད་པར་བསྐྱོམ་པ་དང་། རྣམ་
 པར་ཤེས་པ་སྤྱོད་པ་རྣམས་ལ་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་ཀྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་། དབུ་མ་པ་རྣམས་ལ་མི་
 ལས་ལྟ་བུ་འགྱུར་བ་མེད་ཅིང་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་བསྐྱོམ་པ་སྟེ་དེ་ལྟར་གང་ཟག་ལ་བདག་མེད་

པ་དང་ཚེས་ལ་བདག་མེད་པའོ། བྱི་བྲག་ཏུ་སྤྲུལ་དང་མདོ་སྤེལ་དང་ནལ་འབྱོར་སྦྱོང་པ་བ་རྒྱམས་ཀྱི་
ལྷག་མ་དང་བཅས་པའི་བྱ་ངན་ལས་འདས་པའོ། །དབུ་མ་རྒྱམས་ཀྱི་ལྷག་མ་དང་བྲལ་བ་རབ་ཏུ་མི་
གནས་པའི་བྱ་ངན་ལས་འདས་པ་སྟེ་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་འགག་པའི་བྱིར།^{༡༥} ཞེས་གསུངས་པ་རྒྱམས་
ཀྱིས་ཀྱང་དབུ་མ་པའི་ལྷ་བ་ལྷགས་སྤྲུལ་མེད་པའི་ཡང་བསྒྲོམ་བྱའི་ལྷ་བ་མཐར་ཐུག་པར་གསུངས་སོ།།

གཉིས་པ་སྟོང་ཉིད་བདེ་བས་སྒྲོམ་ཚུལ་མདོར་བསྡུས་ཏེ་བསྟན་པ་ནི། ཡོད་མེད་མེད་མེད་
ཡོད་མེད་མེད། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་དབུ་མ་པས་གཏན་ལ་ཐབ་པའི་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་དོན་དེ་ཉིད་མི་འགྱུར་
བའི་བདེ་བ་ཆེན་པོས་སྒྲོམ་པར་བྱེད་པ་རྒྱུད་འགྲེལ་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་པ་བཤད་མ་ཐག་པ་ལྟར་ཡིན་
ལ། དེ་སྒྲོམ་པའི་ཚུལ་ཡང་དང་པོར་ལམ་ཐུན་མོང་བས་རྒྱུད་སྦྱོང་བའི་རྒྱབས་སུ་མདོར་ཉིང་ངེ་འཛིན་
རྒྱལ་པོ་ལས། གལ་ཏེ་ཚེས་ལ་བདག་མེད་སོ་སོར་རྟོག་ སོ་སོར་དེ་བརྟགས་གལ་ཏེ་སྒྲོམ་ན་ནི། །དེ་
ཉིད་བྱ་ངན་གདས་ཐོབ་འབྲས་བུའི་རྒྱ། རྒྱ་གཞན་གང་ཡིན་དེས་ནི་ཁི་མི་འགྱུར།^{༡༦} ཞེས་གསུངས་
པ་ལྟར་མགོན་པོ་རྒྱ་རྒྱལ་དང་དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བས་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་སྟོང་ཉིད་པ་མོ་ཐོས་བསམ་གྱིས་
གཏན་ལ་ཐབ་པའི་དོན་དེ་ཉིད་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དབྱེད་ཀྱིན་དབྱེད་ཀྱིན་སྒྲོམ་པའི་ལྷག་
མཐོང་མཆོན་ཉིད་པའམ་རྗེས་མཐུན་པའི་སྟོང་ཉིད་པ་མོ་ལ་ངེས་པ་གཏིང་ནས་རྟེན་པའི་སྟོང་བ་ཐོན་
པར་བྱས་ཏེ་མཐར་ལྷན་སྦྱེས་ཀྱི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་སྦྱེས་པའི་ཆེ་བདེ་བ་དེས་སྟོང་ཉིད་དེ་དབྱེད་པར་བྱས་
པའི་སྒྲོན་ས་ཡུལ་གང་ལ་འང་མི་དབྱེད་པར་མ་རྟོག་པའི་ངང་ལ་འཛིན་སྒྲོམ་ཉིད་བྱེད་པ་ཡིན་ན། །དེ་
ལྟ་བུའི་བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་དེ་ནི་ལྷག་མཐོང་རྒྱམས་ཀྱི་སྤུལ་དུ་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། དང་པོར་ལྷག་མཐོང་
སྒྲོམ་པའི་རྒྱབས་སུ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དབྱེད་པའི་རྒྱ་མཆོན་ནི་སྟོང་ཉིད་ངེས་པའི་ངེས་
ཤེས་དེའི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཤུགས་རྗེ་ཆེར་འགོ་བའི་ཆེད་ཡིན་ལ། བདེ་བ་ཆེན་པོས་སྟོང་ཉིད་ལ་མ་དབྱེད་
པར་ཅུ་གཅིག་ཏུ་བཞག་པ་ཉིད་ཀྱིས་ངེས་ཤེས་ཀྱི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཤུགས་རྗེ་ཆེར་འགོ་བ་ཡིན་ནོ། །དེའི་རྒྱ་
མཆོན་ཡང་བདེ་སྟོང་གི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལས་མ་ལངས་ཀྱི་བར་ལ་ཀྱན་རྟོག་གཡོ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུད་ཞིན་མེད་
པས་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཤུགས་གཞན་དུ་མི་འགོ་ཞིང་། བདེ་བ་ཆེན་པོ་སྟོང་ཉིད་སྒྲོམ་པའི་ཡུལ་ཅན་སྤུལ་

དུ་ཕྱིན་པ་ཡིན་པས་འཛིན་སྤངས་ཀྱི་ཤུགས་རེ་ཆེར་འགོ་བ་ཡིན་ནོ། །སྟོང་ཉིད་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་བདེ་
བ་ཆེན་པོ་ཡང་ཁམས་བྱང་རྒྱུ་བྱི་སེམས་རྩ་དབུ་མའི་ནང་ལ་ཡས་བབ་མས་བརྟན་བྱས་པ་དང་གནས་
གཞན་དུ་མི་གཡོ་བར་བྱས་པ་ལས་ལུས་ཀྱི་བདེ་བ་ཁྱད་པར་ཅན་སྟེ། དེས་རྒྱ་རྒྱེན་བྱས་པ་ལས་གཉུག་
མའི་སེམས་སམ་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ངོ་པོར་སྟེས་པ་དེ་ཡིན་ནོ།།

ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་རི་ལྟར་སྒོམ་ཚུལ།

གསུམ་པ་རི་ལྟར་སྒོམ་པའི་ཚུལ་ལ་གཉིས། མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་
པའི་རྒྱ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ངོས་གཟུང་བ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་སྟེད་པའི་ཐབས་
གང་ཟག་གསུམ་པོ་སོ་སོར་སྒོམ་ཚུལ་ལོ།།

དང་པོ་ནི་རྗེས་དྲན་གྱི་སྐབས་སུ་དངོས་གནས་ལ་བྱུབ་པའི་དུས་འཁོར་ཡབ་ཡུམ་ཞལ་སྦྱོར་
གྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ཡུམ་དེ་ལ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཞེས་བཞག་སྟེ། དེ་ལ་དགོངས་ནས་ཡེ་ལའི་བདུན་རྩ་ཅ་
གསུམ་པ་སྤར་དྲངས་པ། གྲོག་གི་དབྱུག་པའི་རྗེས་མཐུན་འཕོ་མེད་བདེ་བ་སྟེད་པར་བྱེད་མ་མཚན་ཉིད་
ཡན་ལག་རབ་ཏུ་རྫོགས།^{༡༩} །ཞེས་དང་། ཡང་ཡེ་ལའི་བརྒྱ་བརྒྱ་གསུམ་པ་ལས། སེམས་ཀྱི་སྤྲང་བ་
ཅམ་སྟེ་རང་གི་ཡིད་ལས་སྟེས་པ་མེ་ལོང་གི་ནི་གཟུགས་བརྟན་ལྟ་བུ་ཉིད། །གང་ཞིག་མཐའ་དག་རྒྱ་བའི་
སྤངས་དང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་བརྟན་པ་རྣལ་འབྱོར་དབང་པོས་བརྟེན་བྱ་སྟེ།^{༢༠} །ཞེས་དང་། འདི་
དག་གེས་བྱེད་དུ་དྲངས་པའི་མཚོག་མི་འགྱུར་གྱི་མདོར་བསྐྱས་ལས། བྱང་རྒྱུ་བྱི་མཐར་ཐུག་པའི་བར་
དུ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་རང་གི་སེམས་ཀྱི་སྤྲང་བ་ཅམ་འདི་རྣལ་འབྱོར་པས་བསྒོམ་པར་བྱའོ།^{༢༡} །ཞེས་དང་།
ཡང་རྒྱུ་བའི་བརྒྱ་གོ་བརྒྱད་པ་ལས། ཕྱག་རྒྱ་རྒྱ་མའི་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་ཡིད་དང་ནམ་མཁའ་ལ་ནི་མེ་
ལོང་དག་ལ་གཟུགས་བཞེན་ཏེ། །འཛིག་རྟེན་གསུམ་པོ་སྤྲང་བར་བྱེད་ཅིང་དྲི་མེད་གྲོག་དང་མཚུངས་
པའི་འོད་ཟེར་དུ་མ་འཕྲོ་བར་བྱེད། །ཁྱི་དང་ལུས་ལ་དབྱེར་མེད་ཡུལ་དང་རྣམ་པར་བྲལ་བ་སྤྲང་བ་
ཅམ་ནི་མཁའ་ལ་གནས་པ་ཡི། །སེམས་ལ་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འཁྱུད་པ་གང་ཞིག་འགོ་བ་དུ་མའི་

གཟུགས་ཅན་དེ་ནི་གཅིག་ལུ་འོ།^{༡༡} །ཞེས་དང་། ཡང་དེའི་འཕྲོ་ཉིད་ལས། ཡང་དག་རྫོགས་པའི་
བྱང་ཆུབ་ཆེད་དུ་རྒྱལ་བ་མཆོག་གི་སྐྱེད་མ་མཆོག་གི་ཕྱག་རྒྱ་གོས་པ་མེད། །རྣམ་པར་འགྱུར་བ་མེད་
ཅིང་མཁའ་མཉམ་སྐྱབ་བཙུམ་བྱེད་རྣལ་འབྱོར་དག་གི་བསྟོད་བྱ་ཐེར་ཟུག་གནས། །ཡེ་ཤེས་གཟི་
བརྗེད་སྤྱིད་པའི་དྲི་མ་འཕྲོག་ཅིང་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྗེས་སུ་རིག་པ་བསྐྱེད་པར་བྱ།^{༡༢} །ཞེས་སོགས་
དུ་མ་རྣམས་ཀྱིས་བསྟན་པ་ལྟར་ཡིན་ནོ།

དེ་ཡང་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོས་འབྱུང་པའི་སྣ་ཆོགས་ཡུམ་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་ཉིད་ལ་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་
ཡང་མཆོག་མི་འགྱུར་གྱི་མདོར་བསྐྱས་ལས། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པའི་
མཆོན་ཉིད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་དང་ལྡན་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་མ་སངས་རྒྱས་སྐྱེད་
པར་མཛད་མའོ། །ཆོས་འབྱུང་གི་རྒྱས་ཀྱང་དེ་བཙོད་དེ་ཆོས་འབྱུང་གང་ལས་རང་བཞིན་མེད་པའི་ཆོས་
ཐམས་ཅད་འབྱུང་བར་འགྱུར་བའོ། །རང་བཞིན་མེད་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་སྟོབས་བརྟུན་དང་མི་འཛིགས་
པ་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ཀྱི་ཐུང་པོ་བརྟུན་ཁྱི་བཞི་སྟོང་རྣམས་སོ། །དེ་རྣམས་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་ནི་ཆོས་
འབྱུང་སྟེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ངོ་། །སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་གནས་ཏེ་བདེ་
བའི་གནས་དང་སྐྱེ་བའི་གནས་སོ། །གང་ལས་ཁྲག་དང་གཅི་བ་དང་ཁུ་བ་རྣམས་འབྱུང་བ་དེ་ནི་ཆོས་
འབྱུང་མ་ཡིན་ནོ། །འདིར་འཁོར་བ་པ་རྣམས་ཀྱི་ཆགས་པ་དང་ཆགས་བྲལ་གྱི་ཞིང་ན་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་མ་ཡིན་ན། དེའི་ཕྱིར་ཆོས་འབྱུང་ནི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅན་སྣ་
ཆོགས་ཡུམ་བཙུམ་ལྡན་འདས་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོས་འབྱུང་བ་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་སྐྱིབ་པ་ཐམས་ཅད་
དང་བྲལ་བའོ།^{༡༣} །ཞེས་སོགས་རྣམས་ཀྱིས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་རྣལ་འབྱོར་པ་རང་ཉིད་དུས་ཀྱི་འཁོར་
ལོ་ཡལ་ཡུམ་ཞལ་སྐྱོར་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སྐྱར་བཞེངས་པའི་ཡུམ་སྣ་ཆོགས་ཡུམ་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་དེ་ཉིད་
ལ་གསལ་བར་གསུངས་པས་གོང་དུ་དབང་རྫོན་གྱིས་རི་རབ་ཀྱིས་རྟུལ་གྱི་གངས་དང་མཉམ་པའི་ཕྱག་
རྒྱ་ཆེན་མོ་ལ་སྟོམས་འཇུག་བྱེད་པར་བཤད་པས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་རྣམས་ཀྱང་པལ་ཆེ་བ་རྣམས་སྣ་
ཆོགས་ཡུམ་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་མི་འགྱུར་པའི་བདེ་བ་སྐྱེད་པའི་ཐབས་གང་ཟག་

གསུམ་པོ་སོ་སོའི་སྒོམ་ཚུལ་ནི། གང་ཟག་དབང་པོ་ནོ་འབྲིང་རྩལ་པོ་གསུམ་ཀ་ས་ཀྱང་རང་ཉིད་དུས་
 འཁོར་ཡབ་ཡུམ་གྱི་སྐྱེའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་སྐྱུར་པའི་ཡབ་ཡུམ་སྒོམ་ས་འཇུག་བྱེད་པ་ལ་དམིགས་ནས་རྗེས་
 ཆགས་ལ་ཚུ་གཅིག་ཏུ་གནས་པར་བྱེད་དགོས་ཏེ། བདེ་མཆོག་སྟོང་འགྲེལ་ལས། དེས་ན་ཉིང་ངེ་འཛིན་
 ཞེས་བྱ་བ་ནི་འདོད་པའི་ལྟ་ལ་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་ལས་གང་ཞིག་འཇུར་བ་མེད་པའི་བདེ་བ་ཐོབ་པ་སྟེ།^{༤༧}
 ཞེས་དང་། ལྷ་རོ་པའི་དབང་མདོར་བསྟན་གྱི་འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འདོད་
 པའི་ལྟ་ལ་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་ལས་^{༤༨} ཞེས་སོགས་སྟོང་འགྲེལ་ནི་བཞིན་དུ་གསུངས་པ་དང་། མཆོག་
 མི་འཇུར་གྱི་མདོར་བསྟན་སུ་སྟོགས་སུ་སྐྱབ་པོས་འགྲེལ་ཆེན་མཛད་པ་པོའི་དགོངས་པ་བརྟེན་པ་
 ལས། ཅི་ལྟར་རྣལ་འབྱོར་པས་རང་གི་སེམས་ཀྱི་སྣང་བ་ལ་རང་གི་སེམས་རྗེས་སུ་ཆགས་པར་བྱས་
 བས་རང་གི་སེམས་སྐྱིབ་པ་མེད་པར་བྱེད་ཅིང་མི་འཇུར་བའི་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་
 ཁོངས་སྟོང་པར་བྱེད་དེ་རྩལ་ལྷ་རབ་ཆོག་ས་པའི་ལུས་མེད་པའི་སྤྱིར་རོ།^{༤༩} ཞེས་པ་དང་། དབང་
 མདོར་བསྟན་ལས། །ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོའི་རྗེས་ཆགས་ལས། །སྐྱེས་པ་གཡོ་མེད་བདེ་བ་ནི། །ཤེས་རབ་
 ཆེན་པོས་དབང་བསྐྱར་བ། །གང་ལས་གཡོ་མེད་རྟོགས་པ་སྟེ།^{༥༠} ཞེས་པའི་འགྲེལ་པ་ལྷ་རོ་པས་
 མཛད་པ་ལས། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་ཞེས་པ་ནམ་མཁའ་ལས་བྱུང་བའི་གཟུགས་ཏེ་དེའི་རྗེས་ཆགས་ཤི་རོལ་
 རང་གི་ཉམས་སུ་སྒོམ་པ་^{༥༡} ཞེས་བྱ་བ་ལས་སྐྱེས་པ་གཡོ་མེད་ཅེས་པ་རྩོམ་པ་ལས་སྤྱི་རོལ་ཏུ་
 གཡོ་བ་ལས་འཛག་པ་འགོག་པ་སྐྱེའི་ལྟ་ཅིག་སྐྱེས་པའི་དགའ་བ་དང་གསུང་གི་ལྟ་ཅིག་སྐྱེས་པའི་
 དགའ་བ་དང་ཐུགས་ཀྱི་ལྟ་ཅིག་སྐྱེས་པའི་དགའ་བ། ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱི་རང་ཉིད་དུས་འཁོར་
 ཡབ་ཡུམ་གྱི་སྐྱུར་སྐྱུར་པ་སྒོམ་ས་འཇུག་བྱེད་པ་ལ་རྗེས་ཆགས་བྱས་ནས་མི་འཇུར་བའི་བདེ་བ་སྟེན་པ་
 འདི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོས་མི་འཇུར་བའི་བདེ་བ་སྟེན་ཚུལ་དུ་གསལ་བར་བསྟན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།

དེ་ཡང་དབང་རྩལ་གྱིས་དེ་ལྟར་བྱས་ཏེ་བསྒོམ་པ་ལས་དང་པོ་ནས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་ཉིད་ལ་
 བརྟེན་ནས་མི་འཇུར་བའི་བདེ་བ་སྟེན་པར་མི་རུས་པས་མི་འཇུར་བའི་བདེ་བ་དེ་སྟེན་པའི་ཐབས་སུ་
 ཐོག་མར་ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་སེམས་རྩོམ་པ་རྩོམ་པའི་ཅིར་ཐབ་ལ། དེ་ལྟར་ཐབ་པའི་
 ཐིག་ལེ་དེ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོའི་སྟོབས་ཀྱིས་གནས་གཞན་དུ་མི་འཇུར་ཞིང་མི་གཡོ་བར་བྱས་པ་ལས་མི་

འགྱུར་བའི་བདེ་བའི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་སྒྲིམ་ལ་དེ་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་སྐད་ཅིག་མ་ཉི་མེ་ཆིག་སྟོང་
 རྒྱལ་བརྒྱའི་དང་པོ་དེ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ནས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བའི་
 སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་པ་མན་ཆད་ཀྱང་སྟེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་མཆོག་མི་འགྱུར་གྱི་མདོར་བསྟུན་
 སུ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་བསྟོམ་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ། སེམས་ཀྱི་སྒྲུང་བ་ཙམ་སྟེ་ཞེས་སོགས་དྲངས་པའི་མཁུག་
 སྟེད་དུ་འགྲེལ་པའི་འཕྲོ་དེ་ཉིད་ལས། བཙམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་ངེས་པའང་དབང་པོ་གཉིས་ཀྱི་སྟོམས་
 བར་འཇུག་པས་ཀྱང་སྤྱི་རོལ་གྱི་དབང་པོ་ལས་སྒྲིམ་པ་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་རྣམ་པར་སྤངས་ནས་བྱང་
 རུབ་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པའི་བར་དུ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་རང་གི་སེམས་ཀྱི་སྒྲུང་བ་ཙམ་འདི་རྣལ་འབྱོར་པས་
 བསྟོམ་པར་བྱའོ།^{༡༡} །ཞེས་དབང་པོ་ཚོ་འབྲིང་རྒྱལ་གསུམ་གང་ཡིན་ཡང་རྗེས་དྲན་མན་ཆད་དུ་དབང་
 པོ་གཉིས་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་གིས་བདེ་བ་སྟེད་པ་དང་། ཟུང་པར་དུ་ཡང་དབང་རྒྱལ་ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ལ་
 བརྟེན་ནས་དབང་པོ་གཉིས་ཀྱི་སྟོམས་པར་འཇུག་པས་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་སྟེད་པས་ཀྱང་བྱིས་ཕྱག་
 རྒྱ་ཆེན་མོ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་སྟེད་རྣམས་པའི་འཆོམས་ནས་སྤྱི་རོལ་གྱི་དབང་པོ་
 ལས་སྒྲིམ་པའི་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་རྣམ་པར་སྤངས་ནས་བྱང་རུབ་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པའི་བར་དུ་ཕྱག་རྒྱ་
 ཆེན་མོ་རང་གི་སེམས་ཀྱི་སྒྲུང་བ་ཙམ་འདི་རྣལ་འབྱོར་པས་བསྟོམ་པར་བྱ་བར་གསུངས་སོ། །

དེ་ཡང་རང་གི་སེམས་ཀྱི་སྒྲུང་བ་ཙམ་ཞེས་པའི་ཙམ་གྱི་སྒྲིམ་དངོས་གནས་ལ་གྲུབ་པ་གཙོད་
 པ་མིན་གྱི། སྤྱི་རོལ་གྱི་གཞུགས་ལྟར་རྣལ་ཐུ་རབ་ལས་གྲུབ་པའི་དོས་བཙས་གཙོད་པ་ཡིན་ནོ། །དབང་
 འབྲིང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ལ་བརྟེན་ནས་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་སྟེད་པ་ཡང་ཕྱག་རྒྱ་གཉིས་བརྗེ་བ་མ་
 གཏོགས་སུ་མ་དང་རྒྱལ་མཆོངས་གིང་ཕྱག་རྒྱ་གཉིས་ཀྱི་བརྟེན་རྒྱལ་ནི་རྗེས་དྲན་གི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་
 ལྟར་ཡིན་ནོ། །དབང་རྣོན་གྱིས་ནི་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་སྟེད་རྣམས་པའི་འཆོམས་ནས་ཕྱག་རྒྱ་
 ཆེན་མོ་འབའ་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་སྟེད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རང་ཉིད་
 དུས་འཁོར་ཡལ་ཡུམ་གྱི་སྤྱི་རྣམ་པར་གྱུར་པ་སྟོམས་འཇུག་བྱེད་པའི་རྒྱལ་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་དམིགས་ཏེ་
 རྗེས་ཆགས་བསྟོམས་པས་གཏུམ་མོ་འབར་ཏེ་རྒྱལ་གཅིག་ལུས་རགས་པ་འདིའི་གཙུག་ཏོར་དུ་སོང་སྟེ་
 དེར་བརྟེན་པ་ན་གཙུག་ཏོར་ནས་བྱང་སེམས་དཀར་པོ་ལྷ་བཙུང་མའི་ནང་ནས་མར་བབས་པ་དོ་རྗེ་མོར་

ཐུའི་ཕྱི་མོར་ཕྱིན་པ་གནས་དེ་ཉིད་དུ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲོབ་སྒྲིལ་བརྟན་པར་བྱས་པ་ལས་མི་
འགྱུར་བའི་བདེ་བའི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་རང་དུས་སུ་གྲུབ་པའི་སྒྲོང་གཟུགས་དུས་ལོར་ཡབ་ཡུམ་གྱི་
སྒྲུའི་རྣམ་པ་ཅན་དེ་དང་པོ་བོ་དབྱེར་མེད་དུ་སྒྲུལ་པའི་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་སྐད་ཅིག་མ་དེས་རྣམ་མེད་
ཀྱི་སྒྲོང་ཉིད་མཛོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཏེ་སྒྲོང་པ་ཉིད་དང་ཆུ་ལ་ཆུ་བཞག་དུ་གྱུར་པ་དེ་ནི་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་
བ་ཉི་མེ་ཆིག་སྒྲོང་དུག་བརྒྱའི་དང་པོ་དང་སྒྲོང་ཉིད་མཛོན་སུམ་དུ་གནས་དུ་མཐོང་བའི་མཐོང་ལམ་
དང་ས་^{༤༩} དང་པོ་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ཐོབ་མ་ཐག་པ་རྣམས་ཡིན་ནོ།།

དེ་ལྟར་འདིས་མཛོན་ནས་དོ་རྗེ་ཞོར་ཐུའི་ཕྱི་ཕྱག་རྒྱ་ཏྲོར་གྱི་རྩ་ལོར་གྱི་ཉེ་བའི་བར་དུ་
རྩ་དབུ་མའི་ནང་དུ་ཐིག་ལེ་དཀར་པོ་འཕྲེང་བར་བརྟེན་པ་པ་ཉི་མེ་ཆིག་སྒྲོང་དུག་བརྒྱད་དང་། དེ་བཞིན་དུ་
གཟུགས་ཏྲོར་ནས་དོ་རྗེ་ཞོར་ཐུའི་ཕྱི་བར་ལ་རྩལ་བརྟེན་པ་པ་ཉི་མེ་ཆིག་སྒྲོང་དུག་བརྒྱད་དང་། ཐིག་ལེར་
ལ་བརྟེན་པའི་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་ཉི་མེ་ཆིག་སྒྲོང་དུག་བརྒྱའི་དང་པོ་སྒྲོང་བརྒྱད་བརྒྱ་ཆོན་པ་
རེས་རེར་བྱས་པའི་ས་བརྟེན་གཉིས་སོ། །དེ་ཡང་འདིའི་ལུགས་ཀྱི་ས་བརྟེན་གཉིས་འཕགས་པ་སྒྲོབ་པའི་
ས་བརྟེན་འཛོགས་ཚུལ་སྒྲུབ་བྱེད་དང་བཅས་པ་ནི་བཤད་ཟིན་པ་ལྟར་ལོ། །དེ་ཡང་དོ་རྗེ་ཞོར་ཐུའི་ཕྱི་ནས་
གསང་གནས་ཀྱི་རྩ་ལོར་གྱི་ཉེ་བའི་བར་གྱི་དབུ་མའི་ནང་ལ་ཐིག་ལེ་དཀར་པོའི་ཆ་སུམ་སྒྲོང་དུག་
བརྒྱ་འཕྲེང་བར་བརྟེན་པའི་བྱེད་འོག་མ་སྒྲོང་བརྒྱད་བརྒྱ་ལ་བརྟན་པའི་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་སྐད་
ཅིག་སྒྲོང་བརྒྱད་བརྒྱ་ས་དང་པོ་དང་། བྱེད་ཕྱི་མ་ལ་བརྟེན་པའི་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་སྐད་ཅིག་མ་སྒྲོང་
བརྒྱད་བརྒྱ་ས་གཉིས་པ། དེ་བཞིན་དུ་གསང་གནས་ནས་ཉེ་བ་སོགས་དབྱེ་བ་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་
བཤད་ཟིན་པ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ།།

དེ་ཡང་དོ་རྗེ་ཞོར་ཐུའི་ཕྱི་ཕྱག་རྒྱ་ཏྲོར་གྱི་བར་ཐིག་ལེ་འཕྲེང་བར་^{༥༠} བརྟེན་པ་ལས་
བདེ་བ་སྐད་ཅིག་མ་རེར་སྒྲུབ་ནི། ཡེ་ཡེའི་དོན་ལྡན་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་ཐིག་ལེ་
གང་གང་དབྱལ་པ་འདི་ནས་མགིན་པ་དང་སྒྲིང་ག་དང་ཉེ་བ་དང་གསང་བ་རྣམས་ལ་སོན་པ་ནི་སྒྲོག་
ཚུལ་གྱི་སྒྲོབ་སྒྲིལ་འགོག་པར་འགྱུར་ཏེ། གསང་བར་སྒྲུའི་ཐིག་ལེ་འགོག་ཅིང་དེ་བཞིན་དུ་གསུང་དང་
ཕྱགས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཐིག་ལེ་ནི་ཉེ་བ་དང་སྒྲིང་ག་དང་མགིན་པ་ལ་འགོག་གོ། ཐིག་ལེ་འདི་ལས་གཡོ་

བའི་ཁུ་བ་གང་ཞེས་པ་ནི་འདིར་གསང་བ་ལ་གནས་པ་སྐྱུའི་ཐིག་ལེ་སྐྱ་བའི་རང་བཞིན་ལས་གཞན་སྐྱ་
 བའི་ཁུ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གཡོ་བའི་ཁུ་བར་གསུངས་ཤིང་དེ་ནི་དོ་རྩེ་ཞོར་སུལ་གནས་ཀྱི་མཚན་ཅེ་
 ལ་སྟེ་རྟགས་ཀྱི་སྟོ་ལ་ཡང་དག་པར་འགོག་པའོ། །གཡོ་བའི་ནི་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་སྐྱད་ཅིག་གལ་ཏེ་
 ཐིག་ལེའི་འབྲང་བ་འཕོ་བ་མེད་པའི་རྒྱས་བདེ་བ་སྟེར་ནས། །དེའི་ཚེ་ལས་ཀྱི་བྱག་རྒྱའི་ཡེ་ཤེས་མ་ཡིན་
 ཏེ་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཞེས་བྱ་བའོ། མི་གཡོ་བའི་རྒྱ་བའི་བྱིར་གཡོ་མེད་བདེ་བའི་སྐྱད་ཅིག་གང་ཡིན་པ་
 འདིར་ནི་ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཏེ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་མས་སྟེར་བར་བྱེད་དོ། །དེས་ན་བྱག་རྒྱ་ཆེན་
 བོའི་བདེ་བ་ནི་མཚོག་ཏུ་མི་འགྱུར་བའོ།^{༤༩} །ཞེས་ཐིག་ལེ་གང་གང་སྒྲོས་པའི་ཚིག་གིས་བསྟན་པ་
 རྣམས་དབུལ་བ་ནས་གསང་གནས་ཀྱི་བར་དུ་སོན་པའི་ཐིག་ལེ་སྐྱ་བ་རྣམས་སྟོག་ཅོལ་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་
 འཛག་མེད་དུ་འགོག་ལ་དེ་ཡང་སྐྱ་གསུང་བྱགས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཐིག་ལེ་རྣམས་རིམ་པ་བཞིན་གསང་
 གནས་ལྟེ་བ་སྟོང་ག་མགྲིན་པ་རྣམས་སུ་འགོག་ཅིང་གསང་གནས་ལ་གནས་པ་སྐྱུའི་ཐིག་ལེ་སྐྱ་བའི་
 རང་བཞིན་དེ་ལས་གཞན་སྐྱ་བའི་ཁུ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་དོ་རྩེ་ཞོར་སུལ་ཅེ་རྟགས་ཀྱི་བྱག་པའི་སྟོ་ལ་ཡང་
 དག་པར་འགོག་པའོ། །དེ་ཡང་གང་གིས་འགོག་ན་བྱག་རྒྱ་ཆེན་མོས་འགོག་གོ།

དེ་ལྟར་ན་གཡོ་བའི་མིང་ཅན་ཁུ་བ་སྐྱ་བ་དེ་བྱག་རྒྱ་ཆེན་མོས་གཡོ་མེད་དུ་བཀག་སྟེ་ཐིག་ལེ་
 བརྟེན་པའི་འབྲང་བ་གནས་གཞན་དང་གཞན་དུ་འཕོ་བ་མེད་པའི་རྒྱས་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བའི་སྐྱད་
 ཅིག་མ་སྟེར་ན་དེའི་ཚེ་བདེ་བ་དེ་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་བདེ་བའི་སྐྱད་ཅིག་དབང་བཞི་བར་འགྱུར་གྱི། དེའི་
 ཚེ་ལས་ཀྱི་བྱག་རྒྱའི་ཡེ་ཤེས་མ་ཡིན་པའོ། །ཐིག་ལེའི་འབྲང་བ་གནས་གཞན་དུ་མི་འཕོ་བའི་རྒྱ་དེའི་
 བྱིར་གཡོ་བ་མེད་པ་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བའི་སྐྱད་ཅིག་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་འདིར་ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཞེས་
 བྱ་ལ། དེ་ཡང་རྒྱ་གང་ལས་བྱུང་བ་ནི་བྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་མས་སྟེར་བར་བྱེད་
 པ་སྟེ་རྒྱ་དེ་ལས་བྱུང་བའོ་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྩལ་བྱང་སེམས་དམར་ཆ་ཡང་གཅུག་ཏོར་
 བས་དོ་རྩེ་ཞོར་སུལ་ཅེ་བར་ལ་བརྟན་པར་བྱེད་པ་ནི། རྒྱ་བྱི་མ་ལས། ཁུ་བ་སྟོང་དང་རྩལ་ཡང་འོག་
 ཏུ་སོང་བས་གཞིམ་དུ་མེད་པ་ཚངས་པའི་དབྱངས་ལས་ནི། རྒྱ་དང་གསུང་དང་བྱགས་ཀྱི་དོ་རྩེ་བྲི་མ་
 གསུམ་སྤངས་སངས་རྒྱས་གང་གིས་སྟོན་བྱེད་པའོ།^{༥༠} །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། རྩ་བའི་རྒྱད་དབང་

མདོར་བསྟན་ལས། ལུས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཆི་བ་ན། །ཟླ་བ་བདུད་ཅི་ཐུང་དུ་གོ། །སྤེང་དུ་ཉི་རུལ་སྒྲ་
 ཅན་དང་། །རྒྱུ་ཤེས་སྤྱིད་པའི་མཚན་ཉིད་དོ། །དེ་བས་ཟླ་བ་བདུད་ཅི་སྤྱིད་། །འགྲོ་བར་བྱེད་དོ་རྒྱལ་
 རོ་གྱེ། །འོག་ཏུ་ཉི་རུལ་སྒྲ་གཅན་དང་། །རྒྱུ་ཤེས་མི་འགྱུར་བདེ་བའོ།^{༤༩} །ཞེས་བྱང་སེམས་དཀར་
 རོའི་ཆ་དོ་རྩེ་ཞོར་ཐུའི་ཕེ་ནས་གཙུག་ཏྲར་གྱི་བར་ཡར་འབྲེང་བར་བརྟེན་པ་དང་། རུལ་དམར་པོའི་
 ཆ་གཙུག་ཏྲར་ནས་ཞོར་ཐུའི་ཕེ་དེ་བར་མར་བརྟེན་པ་ལས་སེམས་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བའི་སྐད་ཅིག་
 ཉི་མེ་ཆིག་སྟོང་དུ་ག་བརྒྱར་གྱུ་ར་བའི་མཐར་མི་གནས་པའི་ཐུ་རན་ལས་འདས་པར་འགྱུ་ར་བར་
 གསུངས་པའོ།།

མདོར་བཤད་དོ་རྩེ་ཞོར་ཐུའི་ཕེ་དེ་དཔུ་མའི་ནང་ནས་གཙུག་ཏྲར་གྱི་ཕ་འཁོར་གྱི་ཉེ་བའི་བར་ལ་
 ཐིག་ལེ་དཀར་ཆ་ཉི་མེ་ཆིག་སྟོང་དུ་ག་བརྒྱ་བརྟན་པར་བྱས་པའི་ཐིག་ལེ་རེ་རེ་ལ་བརྟེན་ནས་མི་འགྱུར་
 བའི་བདེ་བའི་སྐད་ཅིག་མ་རེ་རེ་སྟེས་པའི་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བའི་སྐད་ཅིག་ཉི་མེ་ཆིག་སྟོང་དུ་ག་བརྒྱ་
 བ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་མཉམ་པར་སྒྱུར་བས་^{༥༠} བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་རྣམས་ཀྱི་སྤྱང་བྱ་བདེན་འཛིན་བག་
 ཆགས་དང་བཅས་པ་དང་འཛིན་བདེ་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་སྟོང་ཞིང་། དཔུགས་ཉི་མེ་ཆིག་སྟོང་
 དུ་ག་བརྒྱ་འགོག་པའི་སྟོན་ནས་འཕོ་བ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུང་འགོག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་བདེ་བའི་
 སྐད་ཅིག་མ་རེ་རེ་ལ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གཉིས་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་བར་ཆད་མེད་
 ལམ་རྣམས་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་མདོན་སུ་མ་དུ་རྟོགས་པའི་ལྷོག་པའི་ཆ་ནས་བདེན་འཛིན་བག་ཆགས་དང་
 བཅས་པའི་གཉེན་པོ་དང་། མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བའི་ལྷོག་པའི་ཆ་ནས་འཛིན་བདེ་བག་ཆགས་དང་
 བཅས་པའི་གཉེན་པོར་འཛིན་ལ་དེ་ལྟ་ཐུའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་རྣམས་ཀྱི་རང་རང་གི་རོ་སྐལ་གྱི་སྤྱང་
 བྱ་དེ་རྣམས་སྤངས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཡང་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བའི་སྟོང་རེ་ཡོད་པས་ཉི་མེ་ཆིག་སྟོང་
 དུ་ག་བརྒྱའོ།།

ཡང་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་རྣམས་སྟེས་པས་འཕོ་བའི་རྒྱུང་རྣམས་འགག་ཚུལ་ནི་རགས་པར་
 བ་འཕོ་བ་རེ་ལ་དཔུགས་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་རེ་ཡོད་པ་ལས། མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བའི་སྐད་ཅིག་མ་རེ་རེ་
 སྟེས་པས་དཔུགས་རེ་རེ་འགག་ལ། དེ་འགག་པས་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བའི་སྐད་ཅིག་མ་སྟོང་བརྒྱད་

བརྒྱུ་རྫོགས་པའི་ཆོ་འཕོ་བ་གཅིག་གི་རྒྱུ་འགག་གོ། ཉེ་བཞིན་དུ་གཞན་རྣམས་ལ་ཡང་རིགས་པ་སྦྱར་
ནས་ས་རེ་ལ་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་རེ་ཡོད་པས་ས་རེ་རེ་རྫོགས་པ་ན་རྒྱུ་འཕོ་བ་རེ་
འགག་གོ། ཉེ་ལྷར་འགགས་པས་མཐར་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བའི་སྐད་ཅིག་མ་ཉི་མི་ཆིག་སྟོང་དུག་བརྒྱ
རྫོགས་ཉེ་ས་བཅུ་གཉིས་པ་རྫོགས་པའི་མཐར་བདེན་འཛིན་དང་འཇག་བདེ་བག་ཆགས་དང་བཅས་
པ་མ་ལུས་པ་སྤངས་ཤིང་། རྒྱུ་འཕོ་བ་བཅུ་གཉིས་མ་ལུས་པར་འགགས་པའི་འབྲས་དུས་ཀྱི་བདེན་
དོན་རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་དང་དེ་ཉིད་བཅུ་དུག་མཐར་ཐུག་པ་བྱུ་བ་པ་ཡིན་ལོ།།

གཞན་ཡང་རྒྱུད་ལས། མཆོག་ཏུ་མི་འགྱུར་བསྐོམ་པར་བྱ། ། བསྐྱར་དོ་རྩེ་རབ་བཏོད་ནས། །
སྟོག་ནི་ཐིག་ལེར་གཞུག་པར་བྱ། ། འཁོར་ལོར་ཐིག་ལེ་ཐིག་ལེ་ཡི། ། གཡོ་བདོ་རྩེར་དགག་པར་བྱ། །
རྟག་ཏུ་རྟག་རེངས་རྣལ་འབྱོར་པས། ། རྟག་ཏུ་སྟེང་དུ་ཁུ་བར་འགྱུར། ། བྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་སྦྱོར་བ་ཡིས། ། རྩོ་
རྩེ་འབབས་པས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ། ། མཆོག་ཏུ་མི་འགྱུར་སྐད་ཅིག་ནི། ། སྟོང་ཐུག་ནི་ཤུ་ཙུ་གཅིག་དང་། ། དུག་
བརྒྱུ་རྫོགས་པས་རྒྱལ་པོ་ཆེ། ། རྩོ་རྩེ་སེམས་དཔར་རང་ཉིད་འགྱུར།^{༤༦} ། ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དེ་
ཡང་དབང་ཚོན་གྱིས་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་སྟོང་དུ་ས་པའི་འཆོམས་དང་དབང་པོ་རྩུ་ལ་འབྲིང་
གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་བྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་འབང་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་འདྲན་བྱས་པའི་
འཆོམས་ནས་ལས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བྱག་རྒྱ་གཉིས་སྤངས་ནས་བྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་འབང་ཞིག་ལ་བརྟེན་
དགོས་པ་ནི་སྦྱབ་ལའི་བརྒྱ་གོ་དགུ་པ་ལས། སེམས་ནི་རྣོག་པ་དང་བཅས་ལས་ཀྱི་བྱག་རྒྱ་འདི་
དང་བཅགས་པའི་ཡེ་ཤེས་བྱག་རྒྱ་སྤང་བྱ་སྟེ། ། ཡང་དག་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཆེད་དུ་རྒྱལ་བ་
མཆོག་གི་སྟོང་མ་མཆོག་གི་བྱག་རྒྱ་གོས་པ་མེད། ། རྣམ་པར་འགྱུར་བ་མེད་ཅིང་མཁའ་མཉམ་སྟན་
བཅོམ་བྱབ་བྱེད་རྣལ་འབྱོར་དག་གིས་བཏོད་བྱ་ཐེར་ཟུག་གནས། ། ཡེ་ཤེས་གཟི་བུ་ཤིང་སྤིང་པའི་
དྲི་མ་འཕྲོག་ཅིང་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོས་རྩེས་སུ་རིག་པ་བསྐོམ་པར་བྱ།^{༤༧} ། ཞེས་གསུངས་པ་དང་། །
བྱག་རྒྱ་སྦྱར་མའི་ཞེས་སོགས་དང་བཅས་པ་མཆོག་མི་འགྱུར་གྱི་མདོར་བསྟུས་སུ་དངས་ཤིང་།^{༤༨} དེའི་
འཆོམས་སྦྱར་དུ། བྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་མཆོན་ཉིད་གསུངས་པ་^{༤༩} ཞེས་པ་དང་། ཡང་མདོར་བསྟུས་
དེ་ཉིད་དུ་ཙུ་རྒྱུད་དངས་པ་ནི། ལས་ཀྱི་བྱག་རྒྱ་བཅགས་པ་ཡི། ཡེ་ཤེས་བྱག་རྒྱ་ཡོངས་སྤངས་

ནས། །མཚོག་རྒྱ་མི་འགྱུར་སྒྱུར་བ་ཡིས། །བྱུག་རྒྱ་ཆེན་མོ་ནམ་པར་བསྒྲོམ།^{༤༠} །ཞེས་གསུངས་པ་
ནམས་ཀྱིས་བསྟན་ཏོ།།

བཞི་པ་ཚད་མ་གང་ཡིན་དཔྱད་པ་ནི་རྩོ་རྩེ་འགྲེལ་ལས། རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་བྲལ་
བའི་སེམས་ཀྱི་སྒྲུང་བརྟན་མཐོང་བའོ། །རྟོག་པ་དང་བྲལ་ཞིང་མ་འབྲུལ་བ་ནི་མངོན་སུམ་ཞེས་བརྗོད་
པར་བྱའོ། །དེ་ཉིད་ནམ་པ་བཞི་སྟེ་དབང་བོའི་མངོན་སུམ་དང་། ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་དང་། རྣལ་འབྱོར་
མངོན་སུམ་དང་། རང་རིག་པའི་མངོན་སུམ་ཞེས་པ་སྟེ་ཞེས་པ་དེ་དག་ཉིད་ནི་ཉེ་བར་སྟོན་པར་
བྱེད་པ་དང་། འཕྱུག་པར་བྱེད་པ་དང་། ཐོབ་པར་བྱེད་པ་དང་། ཉམས་སུ་སྒྱུར་བའི་མཚན་ཉིད་
ཅན་ནོ།^{༤༡} །ཞེས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྒྱུར་བ་ཡན་ལག་དུག་མངོན་སུམ་དུ་འཛོག་པ་ནི་
སྟོང་གཟུགས་ཀྱི་སྒྲུང་བ་ལ་རྟོག་བྲལ་མ་འབྲུལ་བ་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་མངོན་སུམ་སོ། །དེ་ཡང་རང་རང་
གི་སྒྲུབས་ཀྱི་སྟོང་གཟུགས་ནམས་གསལ་བར་སྒྲུང་བས་རྟོག་བྲལ་དང་། སྟོང་གཟུགས་གསལ་བར་
སྒྲུང་བ་ཅམ་གྱི་ཆ་ལ་མ་འབྲུལ་ཞིང་མི་སྒྲུབས་ཚད་མར་འཛོག་པའོ། །དེ་ལ་ཡན་ལག་དང་པོ་ལྔ་ཚད་
མ་གང་ཡིན་པ་ནི་བཤད་ཟིན་པ་ལྟར་ཡིན་ཞིང་། འདི་ཚད་མ་གང་ཡིན་པ་ནི་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་
རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་དུ་འོས་ནས་དང་། རྩོ་སྟེ། མཚོག་རྒྱ་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཉམས་སུ་
སྒྱུར་བའི་ཤེས་པ་རྟོག་བྲལ་མ་འབྲུལ་བ་ཡིན་པས་རང་རིག་མངོན་སུམ་སོ་^{༤༢} །ཞེས་གསུངས་གིང་། རྒྱལ་
ཚབ་རིན་པོ་ཆེ་ཡང་རང་རིག་མངོན་སུམ་དུ་བཞེད་དོ།^{༤༣}

ལྷ་པ་དག་དབྱེ་ནི། དག་བྱ་གཟུགས་ཀྱི་སྒྲུང་བོའི་སྟེ་ཚན་གྱི་ཚོས་དུག་དག་པར་བྱེད་ཅིང་།
དབྱེ་ན་གཤམ་གཤོན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ལྷ་ལྷའི་རྒྱུད་བརྩུ་འགོག་པས་བརྩུའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་རྒྱུ་པ་ལའི་
བརྒྱ་བཙོ་ལྷ་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། དཔལ་ལྷན་ཉིང་འཛིན་འཁོར་ལོ་ཅན་^{༤༤} །ཞེས་པ་ནམ་པར་སྒྲུང་
མཛད་དེ་ཉིང་འཛིན་ནམ་པ་བརྩུ་ནི་རྒྱུ་བརྩུ་པོ་ནམས་འགོག་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་པའོ།།

དུག་པ་འབྲས་སུ་ལ་གཉིས་ལས་དང་པོ་གནས་སྐབས་ཀྱི་འབྲས་སུ་ནི་རྒྱུ་པ་ལའི་བརྒྱ་བརྩུ་
དགུ་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་ནས་ཉིང་འཛིན་གྱི་དག་པ་ཞེས་པ་ནི་འདིར་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་

སེམས་དག་གཅིག་པ་ཉིད་ཀྱིས་གང་ཞིག་འགྱུར་བ་མེད་པའི་བདེ་བར་གྱུར་པའི་བདེ་བ་དེ་ནི་ཉིང་རེ་
 འཛིན་དུ་^{༤༥} གསུངས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱིས་དག་པ་དྲི་མ་མེད་པར་གྱུར་པ་ནི་ཉིན་ཞག་
 འགའ་ཞིག་ནམས་ཀྱིས་ཏེ་ལོ་གསུམ་དང་ཕྱོགས་གསུམ་གྱི་ཉིན་ཞག་ནམས་ཀྱིས་ཡེ་ཤེས་སྐྱུ་ནི་འགྲུབ་
 བར་འགྱུར་ཞེས་པ་དབང་བཅུ་ལ་སོགས་སྟེ་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པ་
 ལྟར་མོ། །གཉིས་པ་མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་ཐུན། གཟུགས་ཀྱི་སྤང་པོ་དང་། སའི་ཁམས་དང་། ལུས་
 ཀྱི་དབང་པོ་དང་། དྲིའི་སྐྱེ་མཆེད་དང་། བཤང་ལམ་དང་། རྩོད་པ་སྟེ་ཆོས་དྲུག་སྐྱིབ་བྲལ་དུ་གྱུར་པ་
 ལས་ནམ་པར་སྤང་མཛད་སོགས་དྲུག་འགྲུབ་པའོ། །དེ་ལྟར་ན། རྗེས་དྲན་སྟོང་གཟུགས་ཐུག་གྱི་
 རྩ་སྐྱེས་ཀྱིས། །མི་འགྱུར་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་འབྲེན་ཚུལ་ཤེས།^{༤༦} །ཞེས་པའི་དོ་རྗེའི་ཆོག་གིས་དོན་རྒྱས་
 བར་བཤད་པའི་སྟོན་ནས་རྗེས་དྲན་དང་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་སྟེ་རྟོགས་པའི་རིམ་པ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

རིམ་པ་གཉིས་ཀྱི་འབྲས་ཐུན་ནམ་གཞག་བཤད་པ།

གསུམ་པ་རིམ་པ་གཉིས་ཀྱི་འབྲས་ཐུན་ནམ་གཞག་བཤད་པ་ལ་གཉིས། བསྐྱེད་རྫོགས་
 གཉིས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་འབྲས་ཐུན་དང་། མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་ཐུན། །དང་པོ་ལ་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་
 གནས་སྐབས་ཀྱི་འབྲས་ཐུན་དང་། རྫོགས་རིམ་གྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་འབྲས་ཐུན། །

དང་པོ་ནི། རྫོགས་གསལ་ལས། ཞི་སོགས་བྱ་བའི་ཆོག་དང་། །དེ་བཞིན་གྲུབ་པ་བརྒྱན་
 དང་ནི།^{༤༧} །ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་དངོས་གྲུབ་རྒྱུ་དུ་ཞི་རྒྱས་སོགས་ལས་ཆེན་བརྒྱ་གཉིས་སམ་བརྒྱན་
 ཀྱིས་བརྒྱབ་པ་ནམས་དང་འབྲིང་གྲུབ་པ་བརྒྱན་ནམས་ཏེ་རྒྱས་པར་རྒྱ་དང་འབྲེལ་ཆེན་དང་བཅས་པ་
 ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་རྫོགས་རིམ་གྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་འབྲས་ཐུན་དེ་རང་རང་གི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་
 ལྟར་མོ། །གཉིས་པ་མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་ཐུན། །དེ་ཡང་བསྐྱེད་རྫོགས་གཉིས་ཀའི་མཐར་ཐུག་གི་
 འབྲས་ཐུན་ཡི་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཞི་སོགས་བྱ་བའི་ཆོག་

དང་། དེ་བཞིན་གྲུབ་པ་བརྒྱད་དང་ནི། སངས་རྒྱལ་གྱང་ནི་མཚོག་ཡིན་ནོ།^{༤༥} ཞེས་བསྐྱེད་རྫོགས་
 གྱི་འབྲས་བུ་ལ་ཐ་མ་འབྲིང་མཚོག་གསུམ་ཡོད་པའི་ཐ་མ་ནི་རྒྱལ་སོགས་དང་འབྲིང་གྲུབ་པ་བརྒྱད་
 བསྐྱེད་རྫོགས་གཉིས་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པར་མ་ཟད་མཚོག་སངས་རྒྱལ་གྱང་བསྐྱེད་རྫོགས་གཉིས་ཀའི་
 འབྲས་བུ་ཡིན་ནོ། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པས་སོ། །དེ་ཡང་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་བསྐྱེད་རིམ་མཐར་
 ཟུན་པར་བྱས་ནས་རྫོགས་རིམ་ཁྱད་པར་ཅན་དངོས་སུ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུད་སློན་པ་ན་སོར་སྤྱད་ནས་ཉིང་
 རེ་འཛོན་གྱི་ཡན་ལག་གི་པར་བཤད་ཟེན་པ་ལྟར་ཉམས་སུ་སྤངས་པ་ལས་རྒྱད་ཅིག་གཅིག་ལ་
 མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱལ་པ་ཞེས་བྱ་བ་མཚོག་ཏུ་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བའི་རྒྱད་ཅིག་མ་
 ཉི་ཁྱི་ཆིག་སྟོང་དུ་ག་བརྒྱ་རྫོགས་པའི་མཐར་དང་པོར་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱལ་ནས།
 དེའི་རྗེས་ལ་སངས་རྒྱལ་གྱི་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་རྣལ་འབྱོར་རྒྱད་ཅིག་ཐམས་ཅད་ལ་བཟར་ངན་གྱི་
 རིམ་པ་མེད་པ། བཟར་ངན་གྱི་རིམ་པའི་གཅིག་དང་དུ་མ་དང་བུལ་བ་མཚོག་གི་ཐལ་མ་ཤེས་
 གཉིས་སུ་མེད་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ།།

དེ་ལྟར་ཡང་ཁམས་ལའི་མདོར་བསྐྱུས་ལྟ་བུ་ལས། འདིར་རྒྱད་ཅིག་ཐམས་ཅད་རྣམས་པར་
 སྒྲོམ་པ་པོ་རྒྱད་ཅིག་གཅིག་ལ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱལ་ཞེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མཚོག་ཏུ་
 མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བའི་རྒྱད་ཅིག་དུ་ག་བརྒྱ་ལྟག་པའི་སྟོང་པ་གཉི་ལྷུ་ཅུ་གཅིག་སྒྲོམ་པ་པོ་མཚོག་ཏུ་མི་
 འགྱུར་བའི་བདེ་བའི་རྒྱད་ཅིག་དང་པོར་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱལ་ནས་དེའི་རྗེས་ལ་སངས་
 རྒྱལ་རྣམས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་རྒྱད་ཅིག་ཐམས་ཅད་རིམ་པ་མེད་པ་གཅིག་དང་དུ་མ་དང་བུལ་བ་མཚོག་གི་
 གཉིས་སུ་མེད་པ་སྟེ།^{༤༦} ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གཞན་ཡང་ཡེ་ལའི་བརྒྱ་རེ་གཉིས་པ་ལས། ཟླ་
 པ་ནི་མའི་རྒྱུ་བ་ཉམས་ཤིང་ལམ་ནི་གཉི་ག་ཡི་ཡང་སྟོག་གི་རྒྱུ་ནི་ཆེན་པོ་འགགས། རྒྱ་སྐྱེས་དོ་རྗེ་རབ་
 ཏུ་སང་ཅིང་རི་བོང་ཅན་ལྷ་ནི་མའི་གཟུགས་ཅན་པ་ནི་རབ་ཏུ་ལྷགས། །དངོས་དང་དངོས་མེད་གཅིག་
 ལྱུར་རྣམ་གསུམ་སྤྱིད་པར་གནས་པའི་གཞོམ་མེད་ལེགས་པར་རབ་ཏུ་རྟོགས་ལྱུར་པ། །དེ་ཡི་དུས་སུ་
 རྣལ་འབྱོར་པ་དེ་གང་ལ་གཉིས་ནི་ཕྱང་ཟད་མེད་པ་མཚོག་གི་གོ་འཕང་འགོ། །སྟོ་བོ་སངས་རྒྱལ་ལྟ་མོ་
 དང་བཅས་རེས་པར་རོ་ཡི་དོ་རྗེ་རྣམས་དང་ས་ཡི་སྒྲིང་པོ་སོགས། །རབ་ཏུ་དགའ་བའི་ཐུགས་རྣམས་

ནལ་འབྱོར་པ་ལ་གྲུབ་པའི་དུས་སུ་ནམ་མཁའ་ལ་ནི་མངོན་སུམ་འགྱུར། །དེ་ཡི་འདོད་པའི་དངོས་གྲུབ་
 རི་བོང་ཅན་གྱི་ཞག་གི་ཐོ་རངས་དང་ནི་མཚན་མོ་ཐུང་ལ་འགྱུར། །རིན་པོ་ཆེ་ལམ་མེ་རྟོག་ཆར་ནི་མཚོག་
 གྱུར་དུས་ཀྱི་སྒྲོལ་པས་ས་ཡི་སྒྲེང་དུ་འབབ་པར་འགྱུར།^{༤༡} །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཉེ་དུག་གི་དོན་
 རུང་ཟད་ཅིག་བཤད་ན།

ཟླ་པ་ཉི་མ་གཤོན་གཡས་ཀྱི་རྒྱུད་གི་རྒྱ་བ་ཉམས་གིང་། དེར་ཡང་མ་ཟད་རོ་རྒྱུད་གི་ལམ་
 བྱི་གཉི་གའི་ཡང་ཐོག་གི་རྒྱུད་ཆེན་པོ་སྟེ་ལས་རྒྱུད་མ་ལུས་པར་འགགས་པ་དང་། ལུས་ཀྱི་རྒྱ་སྒྲེས་པ་རྒྱར་
 ནལ་འབྱོར་པ་རང་གི་དོ་རྟེན་ལ་ཅིང་རངས་པ་ལས་དབྱལ་བ་ནས་རི་བོང་ཅན་གྱི་ལེ་ལྷུ་བ་དོ་རྟེན་ལོ་
 བུའི་ཕེ་ནས་གཙུག་ཏོར་གྱི་བར་བརྟན་པར་བྱས་པ་དེ་ཉིད་ཉི་མའི་གཟུགས་རྒྱལ་བྱང་སེམས་དམར་
 པོའི་ཆ་གཙུག་ཏོར་ནས་དོ་རྟེན་ལོ་བུའི་བར་བརྟན་པར་བྱས་ན་ཉི་མའི་གཟུགས་ཆེན་པོ་ལ་ནི་རབ་རྒྱ་
 ལྷགས་པས་དངོས་པོ་ཐབས་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་དང་དངོས་མེད་ཤེས་རབ་སྒྲོལ་གཟུགས་
 ལུག་རྒྱ་ཆེན་མོ་དོ་བོ་དབྱེར་མེད་གཅིག་རྒྱུར་པ་ནས་གསུམ་སྒྲིད་པར་སྟེ་ཁམས་གསུམ་ན་གནས་པའི་
 སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྲིང་ལ་གནས་པའི་གཞོམ་མེད་ཀྱི་རྒྱ་ཐམས་ཅད་ལེགས་པར་རྟོགས་པ་
 དེའི་དུས་སུ་དེ་འདྲ་པའི་ནལ་འབྱོར་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཐབས་ཤེས་དོ་བོ་ཐ་དད་པ་གཉིས་ནི་རུང་ཟད་
 གྱུར་མེད་པ་མཚོག་གི་གོ་འཕང་རྒྱུད་འཇུག་མཐར་ཐུག་པ་དེར་འགོ་བཤོ། །མཐར་ཐུག་པའི་གོ་འཕང་
 དེར་མོང་སྟེ་མཚོག་དུ་མི་འགྱུར་བའི་རབ་རྒྱ་དགའ་བའི་ཐུགས་མཐར་ཐུག་པ་ནས་ནལ་འབྱོར་པ་དེ་
 ལ་གྲུབ་པའི་དུས་སུ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྤྱང་ཁམས་སོ་དུག་སྒྲིབ་བྲལ་དུ་གྱུར་པ་གཤིན་རྟེན་གཤེད་ལ་སོགས་
 པའི་ཁྱོ་བོ་ནས་སྤང་དང་། དོ་རྟེན་སེམས་དཔའ་སོགས་སངས་རྒྱས་ནམ་དང་། ལྷ་ཚོགས་ལུས་ལ་སོགས་
 པའི་ལྷ་མོ་དང་བཙས་པ་ནས་སྤང་དང་། རོ་ཡི་དོ་རྟེན་སོགས་དོ་རྟེན་མ་ནས་སྤང་དང་། སའི་སྒྲིང་པོ་སོགས་
 བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ནས་སྤང་ནམ་མཁའ་ལ་ནི་མངོན་སུམ་དུ་འགྱུར་རོ། །ནལ་འབྱོར་པ་དེའི་འདོད་
 པའི་དངོས་གྲུབ་རྒྱུད་འཇུག་གི་གོ་འཕང་མཐར་ཐུག་པ་དེ་རི་བོང་ཅན་གྱི་ཉིན་ཞག་སྟེ་ཉིན་ཞག་གཅིག་
 གང་དང་གང་ཡིན་པའི་ཉིན་ཞག་དེའི་ཐོ་རངས་དང་མཚན་མོ་ཐུང་གྱི་ཆ་གང་ཡང་རུང་བ་ཁོ་ན་ལ་
 མངོན་དུ་འབྱེད་དོ། །དེའི་དུས་སུ་རིན་པོ་ཆེའི་ཆར་རམ་མེ་རྟོག་གི་ཆར་ནི་མཚོག་རྒྱུར་པ་མངོན་པར་

རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པའི་དུས་ཀྱི་སྦྱོར་བའི་དབང་གིས་ས་གཞིའི་སྡེར་དུ་འབབ་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་
 ལྟར་སྤྲོ་བ་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་རྣལ་འབྱོར་དེའི་ལུས་རྒྱལ་སེམས་གསུམ་གྱི་གནས་
 རྒྱལ་སྟོན་པ་ནི་སྤྲོ་མའི་འཕྲོ་ཉིད་ལས། ལུས་ནི་དང་ཁིང་རྒྱལ་སྤྲོ་བ་ཉམས་པ་ནམ་མཁའ་དང་མཚུངས་
 མཚན་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རབ་རྫོགས་འགྱུར། །སྤྲོ་ཆོགས་འཛིག་རྟེན་གསུམ་པ་ཉིད་ནི་དང་ཁིང་
 སྤྲོ་བ་རྣམ་པར་བྲལ་བ་མི་ལམ་བཞིན་དུ་སྤྲང་། །སྤྲང་ནི་ཀླན་ནས་ཆད་པ་མེད་ཅིང་དུ་མའི་སྤྲང་གཞན་
 དག་གིས་གཞན་གྱི་སྤྲིང་ལ་འཇུག་པ་སྟེ། །སེམས་ནི་དམ་པའི་བདེ་བས་གང་ཁིང་མི་གཡོ་བམས་ཅད་
 དུས་སུ་ལྟན་ཅིག་སྤྲོས་པས་འབྱུང་བའོ།^{༥༡} །ཞེས་པ་སྟེ། དེའི་དོན་རྒྱུད་ཟད་ཅིག་བཤད་ན། མཐར་
 ཐུག་གི་ཟུང་འཇུག་མངོན་དུ་བྱས་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་འདིའི་ལུས་ནི་རྒྱལ་སྤྲོ་བ་ཆོགས་པའི་ལུས་རྒྱལ་
 པ་དེ་ཉམས་ཤིང་། སྤྲོང་གཟུགས་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཡབ་ཡུམ་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་དྲུང་ས་ཤིང་སྤྲོ་བ་
 ཐོགས་དང་བྲལ་བས་ནམ་མཁའ་དང་མཚུངས་པ་མཚན་བཟང་པོ་སུམ་རྩ་རྩ་གཉིས་དང་། ལ་སོགས་
 པ་དཔེ་བྱད་རྣམས་ཀྱི་རབ་རྒྱ་རྫོགས་པར་གྱུར་པའི་སྤྲོ་ལམ་ལུས་སོ། །དེ་ཡང་རྣལ་འབྱོར་པ་དེའི་རང་
 ལྟར་ལ་སྤྲོ་ཆོགས་པའི་འཛིག་རྟེན་གསུམ་པོ་ཉིད་ནི་ཤེལ་ལྟར་དྲུང་ས་ཤིང་སྤྲོ་བ་ཐོགས་དང་བྲལ་བ།
 སྤྲོ་བ་གཉིས་ཀྱི་དྲི་མ་དང་རྣམ་པར་བྲལ་བ་མི་ལམ་བཞིན་དུ་སྤྲང་བའོ། །ཡང་རྣལ་འབྱོར་པ་དེའི་སྤྲང་
 དམ་གསུང་ནི་ཀླན་ནས་ཉེ་དུས་ནམ་ཡང་རྒྱུད་ཆད་པ་མེད་ཅིང་སེམས་ཅན་དུ་མ་མཐའ་ཡས་པའི་རང་
 རང་གི་སྤྲང་དང་མཐུན་པའི་སྤྲང་གཞན་དག་གིས་ཉེ། གཞན་སེམས་ཅན་མཐའ་ཡས་པའི་སྤྲིང་ལ་སྟེ་
 སེམས་ལ་མཐུན་པར་འཇུག་པའི་སྤྲང་དམ་གསུང་རོ། །ཡང་རྣལ་འབྱོར་པ་དེའི་སེམས་སམ་ཐུགས་ནི་
 དམ་པ་མཚོག་རྒྱ་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བས་གང་ཁིང་བདེ་བ་ཆེན་པོ་དེ་ཡང་སྤྲང་པ་ཉིད་ལ་རྩ་གཅིག་རྒྱ་
 མཉམ་པར་བཞག་པའི་མཉམ་གཞག་དེ་ལས་སྤྲང་ཅིག་ཀྱང་མི་གཡོ་ཁིང་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་ལྟན་ཅིག་
 སྤྲོས་པའི་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་ཀྱིས་འབྱུང་བའི་སེམས་སམ་ཐུགས་སོ། །

དེ་ལྟར་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་འདིས་སྤྲོ་གསུང་ཐུགས་ཡེ་ཤེས་དོ་རྩེ་སྟོ་རྩེ་བཞི་དང་སྤྲོ་བཞི་པོ་
 རྣམས་བསྟན་ཏོ། །དེ་ཡང་རི་ལྟར་དུ་བསྟན་ན། སྤྲོ་གསུང་ཐུགས་དོ་རྩེ་གསུམ་བསྟན་པ་ནི་གྲིབ་རྒྱ་
 གསལ་ལ། ཡེ་ཤེས་དོ་རྩེ་ནི། དམ་པའི་བདེ་བས་གང་ཁིང་ཞེས་པ་འདིས་བསྟན་ཏོ། །བདེ་བ་ཆེན་པོ་

མཐར་ཐུག་པ་ཡེ་ཤེས་རྟོག་རྟེན་འཛིན་པ་སོ། །ཡང་སྐྱེ་བཞི་བསྟན་ཚུལ་ནི། ལུས་ནི་དང་ཞིང་ཞེས་
 སོགས་ཚིག་རྒྱུ་གཉིས་པོ་དེས་མཚན་དཔེས་བརྒྱན་པའི་ཡོངས་སྐྱེ་དང་། ཅ་པའི་སྐྱེལ་སྐྱེ་དངོས་སྐྱེ་
 བསྟན་ཅིང་། དེས་མཚན་ནས་སྐྱེལ་པའི་སྐྱེ་མཐའ་ཡས་པ་ནམས་བསྟན་ཏེ། དེ་ཡང་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་
 བ་སྐྱད་ཅིག་མ་ཐ་མའི་མཐར་དང་པོར་མངོན་དུ་བྱས་པའི་སྟོང་གཟུགས་མཚན་དཔེས་བརྒྱན་པའི་སྐྱེ་ནི་
 ཡོངས་སྐྱེ་དང་རྟོགས་པའི་སྐྱེ་དང་། དེས་དངོས་སྐྱེ་སྐྱོས་པའི་ཁམས་གསུམ་མ་མ་ལུས་ཁྱབ་པའི་སྟོང་
 གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཚན་དཔེས་བརྒྱན་པ་དུ་མ་ཡོངས་སྐྱེ་དང་རྟོགས་པའི་སྐྱེ་ཞེས་གསུངས་པ་ནམས་ནི་ཅ་
 བའི་སྐྱེལ་སྐྱེ་སྟེ། དེ་དག་ནི། ལུས་ནི་དང་ཞིང་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་དངོས་སྐྱེ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་
 ཁམས་གསུམ་མ་མ་ལུས་ཁྱབ་པའི་སྟོང་གཟུགས་དུ་མ་ཡོངས་སྐྱེ་དང་རྟོགས་པའི་སྐྱེ་ཞེས་པ་ནི་འགྲེལ་ཆེན་
 ལས་གསལ་བར་གསུངས་ཏེ། སྐྱབ་ལའི་ཉིས་བརྒྱ་སོག་ཉིས་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་དག་ལས་མངོན་
 སུམ་གང་ཡིན་པ་དག་ནི་དེ་ཉིད་སྟོར་བས་མཐའ་ལ་སྒྲར་མ་བཞིན་དུ་འགྱུར་ཏེ་སྒྲར་མའི་ཚོགས་བཞིན་དུ་
 མ་ཡོངས་སྐྱེ་དང་རྟོགས་པའི་སྐྱེ་ཞེས་པ་ནི་ག་ལ་སོགས་པའི་མིག་གིས་གཟུང་བར་བྱ་བ་མིན་པ་གསུམ་དང་
 དུས་གསུམ་མི་ལམ་དང་སྐྱེ་མ་དང་མཚུངས་པའོ།^{༥༩} །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་གསལ་བར་བསྟན་ཏོ། །

གལ་ཏེ་དེ་ནི་སོར་སྐྱེད་སོགས་ཀྱི་སྒྲུབས་ཀྱི་སྟོང་གཟུགས་མཐོང་ཚུལ་ཡིན་ནོ་སྟེ་ནམ་ན། དེའི་
 འགྲེལ་ཉིད་ལས། དེ་ནས་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་འཆོམས་ཀྱི་ཐུགས་ཀྱི་དབང་གིས་ཡེ་
 ཤེས་ཀྱི་སྐྱབ་ཀྱིས་གཟིགས་ཏེ།^{༦༠} ཞེས་སངས་རྒྱུས་པའི་གནས་སྒྲུབས་སུ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱབ་ཀྱིས་
 གཟིགས་པར་ཡང་གསུངས་པས་འདིས་གཟིགས་པ་ན་དངོས་གནས་ལ་གྲུབ་པའི་སྒྲར་མའི་ཚོགས་
 བཞིན་ཀྱི་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་སྐྱེ་མཚན་དཔེས་བརྒྱན་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །འོན་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་གཞོམ་མེད་ཀྱི་
 གསུང་འདི་པའི་ལུགས་ཀྱི་ཡོངས་སྐྱེར་འཛིན་པ་མ་ཡིན་ནམ། མཚན་དཔེས་བརྒྱན་པའི་ཡོངས་སྐྱེར་
 རི་ལྟར་འགྱུར་སྟེ་མ་ན། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་གསུང་ལ་ཡོངས་སྐྱེར་གསུངས་པ་བདེན་ནའང་མཚན་དཔེས་
 བརྒྱན་པའི་ཡོངས་སྐྱེར་རྒྱུ་འགྱུར་འགྲེལ་ལས་གསུངས་ཏེ། ཁམས་ལའི་མདོར་བསྐྱས་གསུམ་པ་ལས།
 སངས་རྒྱུས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་འདི་གཉིས་སྟོན་པ་པོ་དང་གསོལ་བ་འདེབས་པ་པོར་
 འགྲེལ་བ་ནི་སྐྱེལ་པའི་སྐྱེ་འམ་ཡོངས་སྐྱེ་དང་རྟོགས་པའི་སྐྱེས་ཀྱང་རུང་སྟེ། སྐྱེ་མ་དང་སྐྱེ་མ་ལ་འགལ་

བ་མེད་དོ།^{༥༥} །ཞེས་དང་ཁྱེད་ལྟུང་བསྟན་ནས་སྤྱུལ་པའི་སྐྱེ་གང་ནས་བྱོན་པ་ཡོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་
སྐྱེ་དེ་ཉིད་དུ་གསལ་གསུངས་སོ། །ཞེས་སྤྱོད་བཟང་གིས་སྤྱུལ་པ་བསྟན་ནས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཡོངས་སྤྱོད་གསལ་གསུངས་
པར་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།།

དེས་མཆོན་ནས་བསྟན་པའི་སྤྱུལ་པའི་སྐྱེ་མཐའ་ཡས་པ་ནི་ཁམས་ལའི་མདོར་བསྟན་
གསུམ་པ་ལས། སྟོན་གྱི་སྟོན་ལམ་གྱི་སྟོབས་ཀྱི་བསོད་ནམས་དང་ཡོ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་
གིང་མི་འཛིགས་པ་ལ་སོགས་པ་དབང་བྱུག་གི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་སྟེན་སྟེན་ཚོགས་པའི་སངས་རྒྱུས་
བཙུག་ལྟ་འདས་ནི་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཞིང་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་རྣམས་སུ་
སྤྱོད་མའི་སྤྱུལ་པའི་སྐྱེ་སྤྱི་བ་དང་བྲལ་བ་མཐའ་ཡས་པ་མཐའ་ཡས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་མཐའ་
ཡས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱད་མཐའ་ཡས་པ་མཐའ་ཡས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གསོལ་བ་འདེབས་པ་པོ་སྤྱོད་ཚོགས་
ཀྱིས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱད་ལ་རབ་དུ་འཇུག་པ་ཐམས་ཅད་མཁུན་
པའི་གསུང་གིས་འཛིག་རྟེན་དང་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཚོས་སྟོན་པར་མཛད་དེ་ཐམས་ཅད་
མཁུན་པ་དེ་དུ་མ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དཔེར་ན་སྤྱེས་སུ་སྤྱོད་མ་ཆེན་པོ་འགའ་ཞིག་གིས་སྤྱོད་མའི་གཞུགས་དུ་
མ་སྤྱུལ་ཏེ་དེས་སྤྱུལ་པའི་གཞུགས་དེ་རྣམས་ཀྱིས་གིང་རྣམས་ཅུ་བ་ནས་འབྱིན་པར་བྱེད་ཅིང་པའི་ཅེ་
མོ་ཡང་སྤྱོད་པར་བྱེད་ལ་ལྟ་ཆེན་པོའི་གཞུགས་ལྟ་སུ་དང་བྱུང་འཇུག་ལྟ་སུས་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་
འཁྲིང་བར་བྱེད་དེ་སྤྱེས་སུ་སྤྱོད་མ་ཆེན་པོ་དེ་དུ་མ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱུས་དང་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱོད་མའི་སྤྱུལ་པའི་སྐྱེ་རྣམས་ཀྱིས་སྤྱིད་པ་གསུམ་དུ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་
མཛད་པའོ།^{༥༦} །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཏེ།

དེ་ཡང་སངས་རྒྱུས་བཙུག་ལྟ་འདས་རྣམས་ནི་སྟོན་བསགས་པའི་ཚོགས་གཉིས་ཡོངས་སུ་
རྫོགས་པ་དང་སྟོན་ལམ་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་མི་འགྱུར་པའི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་རོ་གཅིག་དུ་གྱུར་
པའི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ལ་སྐྱད་ཅིག་གཅིག་གྱུང་གཡོ་བ་མེད་བཞིན་དུ་རང་སྤྱང་ལ་ཁམས་གསུམ་པོ་
མ་ལུས་པ་སྤྱི་བ་དང་རྣམ་པར་བྲལ་བ་བྲལ་བ་ལྟར་དང་ཞིང་གསལ་བ་མི་ལམ་བཞིན་དུ་སྤྱང་བ་
དང་། གཞན་སྤྱང་ལ་མ་དག་པའི་ཁམས་གསུམ་པོ་སོགས་མ་ལུས་པ་སྤྱང་བའི་སྟོན་ཤེས་བྱ་ཅི་སྟེད་

པ་ཐམས་ཅད་ལག་མཐིལ་དུ་སྒྲུབ་རྒྱུ་དང་བཞག་པ་ལྟར་མཁྱེན་པའི་རང་ནས་མཐའ་ཡས་པ་མཐའ་ཡས་
པའི་སྒྲུབ་པའི་སྒྲུབ་ཀྱི་སྒྲུབ་སྒྲུབ་ཏེ་རེས་ཀྱང་མཐའ་ཡས་པ་མཐའ་ཡས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་
རང་རང་གི་སྐད་དང་མཐུན་པའི་གསུང་གིས་རང་རང་གི་སྒོ་དང་འཆོམས་པའི་ཆོས་སྟོན་པ་སོགས་ཇི་
སྟེང་ནས་མཁའ་མ་ཞིག་གི་བར་དུ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་འབའ་ཞིག་མཛད་པ་རྣམས་སོ།།

ཡང་སྐད་ནི་ཀུན་ནས་ཆད་པ་མེད་ཅིང་ཞེས་སོགས་ཆོག་རྒྱུ་གཅིག་ལུ་འདིས་སངས་རྒྱུས་
གྱི་གསུང་དུ་ས་ནས་ཡང་རྒྱུན་ཆད་མེད་ཅིང་སེམས་ཅན་དུ་མ་སྟེ་མཐའ་ཡས་པའི་རང་རང་གི་སྐད་སྒྲུབ་
ཆོགས་དང་མཐུན་པ་གཞན་སེམས་ཅན་དེ་དག་གི་སྟིང་ལ་སྟེ་སེམས་ལ་སིམ་པར་འཇུག་པར་བརྟན་པ་
ནི་རྣམས་པ་ཐམས་ཅད་པའི་སངས་རྒྱུས་གྱི་གསུང་ལོངས་སྟོན་ཆོགས་པའི་སྒྲུབ་ལོ། །ཡང་སེམས་ནི་ཞེས་
སོགས་ཆོག་རྒྱུ་དང་བཞི་པ་འདིའི་སེམས་ནི་དམ་པའི་བདེ་བས་གང་ཞིང་ཞེས་པ་འདིས་འགྲུ་རམེད་གྱི་
བདེ་བ་ཆེན་པོས་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་རོ་གཅིག་ཏུ་ཞུགས་པས་ངོ་བོ་ཉིད་སྒྲུབ་པ་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་སྒྲུབ་རྟན་།
མི་གཡོ་ཐམས་ཅད་དུ་ས་སྒྲུབ་ཉན་ཅིག་སྒྲིམ་པས་འཇུག་པའི་ཞེས་པ་འདིས་ལྟན་སྒྲིམ་འོད་གསལ་གྱི་
སེམས་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་རོ་གཅིག་ཏུ་ཞུགས་པའི་ཆོས་སྒྲུབ་རྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་མི་ཡིག་གིས་མཆོན་
པའི་མི་འགྲུར་པའི་བདེ་བ་མཐར་ཐུག་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་རོ་གཅིག་ཏུ་ཞུགས་པ་དང་། ཨེ་ཡིག་གིས་
མཆོན་པའི་རྣམ་ཀུན་མཆོག་ལྟན་གྱི་སྟོང་གཟུགས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་པའི་འབྲས་བུ་མཐར་ཐུག་པ་དང་།
ཡང་མི་ཡིག་གིས་གཟུགས་ཀྱི་ཆ་ཤས་ལྟས་མཆོན་པ་ལུང་སོགས་ཀྱི་ཆོས་སྒྲུབ་ཅུ་ཅུ་དུག་སྟེ་ཆོན་ལྟར་
བྱས་པའི་སྒྲིབ་བྲལ་དུ་གྱུར་པ་དང་། ཨེ་ཡིག་གིས་གཟུགས་ཀྱི་ཆ་ཤས་དུག་གིས་མཆོན་པ་ཁམས་
སོགས་ཀྱི་ཆོས་སོ་དུག་སྟེ་ཆོན་དུག་ཏུ་བྱས་པ་སྒྲིབ་བྲལ་དུ་གྱུར་པ། ཐབས་ཤེས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་པ་
རྣམས་ནི་འབྲས་བུ་མཐར་ཐུག་པའི་གནས་སྐབས་སོ། །དེ་ལྟར་འབྲས་བུའི་རྣམ་གཞག་མདོར་བསྡུས་
པ་ཙམ་སྟེ་རྒྱས་པར་རྒྱུད་འགྲེལ་ཆེན་དང་བཅས་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།།

སྒོན་ཚིག་དང་མཇུག་བྱང་།

ཕྱི་ནང་གཞན་གསུམ་རིན་ཆེན་པོ་རྣམས་ཆོས་ལ།
 རིམ་གཉིས་འབྲས་བུ་ཟེ་འབྲུའི་སོ་འབྲེང་ཅན།
 གསལ་བྱེད་ལུང་རིགས་བྱེ་བའི་འོད་འཕྲོ་བ།
 ལེགས་བཤད་ཉིན་བྱེད་དབང་པོ་དེང་འདིར་གར།

དེ་ལྟར་རྒྱད་འགྲེལ་རྒྱ་མཚོའི་སྤྱིང་པོ་མཚོག།
 རྣམ་ཀླན་མཚོག་ལྟན་བདེ་ཆེན་དབྱེར་མེད་ལམ།
 ལེགས་སྟོན་འདི་ལ་འབད་བའི་དག་ཚོགས་གང་།
 འགོ་ཀླན་སྒྲ་མེད་བྱང་རྒྱུ་ཐོབ་ཕྱིར་བསྟོ།

བདག་གྲུང་ཆོ་འདིའི་སྤྱང་བ་རྒྱུ་ཅམ་ན།
 གྲུབ་པའི་གནས་མཚོག་གམ་རྩ་ལར་གསལ་བ།
 རིགས་ལྟན་རྒྱལ་པོ་ས་སྤྱོད་སྤུལ་བ་ཡིས།
 མ་ཞོར་ལམ་སྟོན་ཞིང་དེར་སྤྱོད་བར་ཤོག།

དེར་ཡང་སྤྱོད་གསུང་བྱགས་ནི་ཡོངས་རྫོགས་པའི།
 རིན་ཆེན་དུ་མས་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་བསྤྱང་དེར།
 ཡོངས་རྫོགས་དབང་བསྤྱར་མཚོག་ནི་ནོད་གྲུར་ནས།
 དམ་ཚིག་སྟོམ་པ་སྟོག་བཞིན་སྤྱང་བར་ཤོག།

དབང་གིས་རྒྱད་སྟོན་རིམ་གཉིས་སྟོད་ལྷུང་ནས།
 བསྐྱེད་ཚྭ་གས་བསྟེན་སྒྲུབ་བཞི་ལྷན་ལམ་གྱི་མཆོག།
 མི་འགྱུར་བདེ་བ་ཉི་ཁྲི་ཆིག་སྟོང་དང་།
 རྟུག་བརྒྱའི་ལམ་གྱིས་སྒྲུབ་ཞི་ཐོབ་པར་ཤོག།

རྒྱད་འགྲེལ་རྒྱ་མཆོའི་གཏིང་མཐའ་དབག་པར་དཀའ།
 བདག་ནི་སྟོ་གྲོས་ཉམ་ཆུང་བརྩོན་པ་ཞན།
 དེ་ཕྱིར་འདི་ལ་ལོངས་པའི་ཆོག་ས་མཆིས་པ།
 གླ་མ་ལྟ་ཆོག་ས་མཐའ་འགྲོའི་ཆོག་ས་ལ་འཆགས།
 ལོངས་པ་མ་ལུས་དག་པར་མཛད་དུ་གསོལ།

ཞེས་ཕྱི་ནང་གཞན་གསུམ་གྱི་དོན་གསལ་བར་བྱེད་པ་དྲི་མེད་འོད་གྱི་རྒྱན་ཅེས་བྱ་བ་འདི་ནི།
 བརྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་མཆོག་ཏུ་གཅེས་སྒྲུབ་སུ་མཛད་པའི་ཆོས་རྒྱལ་ཆེན་པོ་ནང་སོ་དོ་རྗེ་ཆེ་བརྟན་
 པའི་བཀའ་སྩལ་དང་དུ་སྒྲུངས་ཏེ། བཀའ་དང་བརྟན་བཅས་འགྱུར་རོ་འཆལ་གྱི་བར་མཛོད་རི་བོ་སྟེ་
 ཆེན་ཆོས་ཀྱི་ཕོ་བྲང་དུ་དབུ་བཅུགས་ཏེ་བཀྲ་ཤིས་སྟེང་ཁ་ཞེས་བྱ་བའི་རི་ཁྲོད་དུ་བྱ་བ་བཏང་བ་ལོར་
 བཟང་རྒྱ་མཆོས་ཚྭ་གས་པར་སྒྱུར་བའོ། །འདིས་ཀྱང་བརྟན་པ་དང་སེམས་ཅན་ལ་ཡན་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་
 བྱེད་ལུས་པར་གྱུར་ཅིག། མཛྲ་ལོ། ལྷ་མཆོ།

སྟོན་གསུམ་འགྲོ་བ་ཀུན་གྱི་སྒྲུབས་གནས་གཅིག་ལ། རྒྱལ་དབང་ཆེན་པོ་སྟོ་བཟང་རྒྱ་
 མཆོས། ཁྲོད་གྱིས་སྟོགས་པམ་འདིའི་རི་མོར་ལུས་དག་དགོས་རིགས་རྣམས་གྱིས་གནང་བུང་བར།
 ལུས་དག་ནན་ཏན་དུ་བསྐྱིས་པའི་ཡིག་ཐོར་ཕྱན་སུ་འདུག་པ་རྣམས་བཅས་ཤིང་། རི་མོ་ལྷག་བཅས་
 ཕྱན་སུ་འཛོག་པ་གནང་བ་རྣམས་ལ་ཞིབ་བརྩིས་སུ་བསྐྱིས་ཏེ་མཆན་སུ་འགའ་ཞིག་བདག་ཟུག་པོ་
 གཞོན་ནུའི་མིང་ཅན་གྱིས་བྲིས་པའོ།

བུ་སྒྲིག་པའི་མཆན།

བཅུ་མས་ཆོས་སྒྲིག་པའི་མཆན།

འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད་ཀྱི་ཡུང་རྒྱམས་གཙོ་བོར་སྡེ་དགེ་བཀའ་པོད། སྤྱི་ནང་བཞུགས་པ་འབྲོ་མེ་ལྷ་བ་ཤེས་རབ་གྲགས་ཀྱི་འཕྲུང་
དེ་ལ་གཏུགས་ཤིང་སྐབས་འགར་བསྟན་འཕྲུང་པོད། ༥ ནང་བཞུགས་པ་ཤོང་སྟོན་ལོ་ལྷ་བའི་འཕྲུང་ནང་ཁགས་ལ་བ་དེའི་ཁྱེད་ས་
དངས་ཡོད།

༡ མ་དཔེར་འཆོམས་ཞེས་སྐབས་དུམར་འས་འཕུལ་བྱུང་ནའང་མཆོམས་ཞེས་ཡིན་ནམ་སྟུམ་པས་འདིར་དེ་བཞིན་དུ་བཙོས་ཡོད།

༢ སྡེ་དགེ་ ༤༧ བཀའ་ལ། རྒྱད། སྤྱི་འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༥ ན་༩ སྡེ་དགེའི་ནང་འབྲུམ་གསུམ་གྱི་ཐད་དུ་
འབྲུམ་ཐུག་ཅིས་གསལ།

༣ སྡེ་དགེ་ ༣༥༩ བཀའ་ལ། རྒྱད། ༧ ༡༧༡ ན་༥ ལེལ་ ༥ ཡེ་ཤེས་ལེལ་ ༥ པལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་རྒྱད་ཀྱི་
མ་རྒྱད་ཀྱི་སྒྲིང་པོ་ཞེས་བྱ་བ།

༤ སྡེ་དགེ་ ༡༩༧༥ བསྟན། རྒྱད་འབྲེལ། བ འཕགས་པ་མཆོན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པའི་མདོར་བཤད་བུད་ཅིའི་
ཐིགས་པ། ༩༥ ན་༧ འཕྲུང་ཅུང་མི་མཐུན།

༥ སྡེ་དགེ་ ༤༧ བཀའ་ལ། རྒྱད། སྤྱི་བསྟུམ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་འབྲེལ་བཤད་ཅ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་རྗེས་
སྤྱ་འཕྲུག་པ་སྟོང་ཐུག་བཅུ་གཉིས་པ་དྲི་མ་མེད་པའི་འོད་ཅིས་བྱ་བ། (འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད།) ༥༥ བ་༥

༦ སྡེ་དགེ་ ༤༧ བཀའ་ལ། རྒྱད། སྤྱི་འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༩༩ ན་༩

༧ སྡེ་དགེ་ ༤༧ བཀའ་ལ། རྒྱད། སྤྱི་འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༥༥ བ་༧

༨ སྡེ་དགེ་ ༤༧ བཀའ་ལ། རྒྱད། སྤྱི་འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༩༩ བ་༥ ཆོག་སྤྱ་ཅུང་མི་མཐུན།

༩ སྡེ་དགེ་ ༣༥༩ བཀའ་ལ། རྒྱད། ༧ བསྟུམ་རྒྱད། ཁམས་ཀྱི་ལེལ་ རྟོག་ ༡༥༥ ༩༩ བ་༥ འཕྲུང་ཅུང་མི་མཐུན།

༡༠ སྡེ་དགེ་ ༤༧ བཀའ་ལ། རྒྱད། སྤྱི་འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༩༩ ན་༡

༡༡ སྡེ་དགེ་ ༤༧ བཀའ་ལ། རྒྱད། སྤྱི་འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༤༩༡ བ་༩

༡༢ སྡེ་དགེ་ ༣༠༡ བཀའ་ལ། མདོ་སྡེ་ ༨ མདོན་པར་འབྲུང་པའི་མདོ། ༥༩ བ་༧

༡༣ སྡེ་དགེ་ ༧༥ བཀའ་ལ། མདོ་སྡེ་ ༧ རྒྱ་ཆེར་རོལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། ༡༥༥ བ་༡

༡༤ སྡེ་དགེ་ ༤༧ བཀའ་ལ། རྒྱད། སྤྱི་འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༩༥༤ བ་༩

༡༥ འདིར་ཞལ་ལུང་ཞེས་པ་ཐུག་པ་ལྟན་ཡུབ་རྒྱ་མཆོས་མཛད་པའི་ཅིས་ཀྱི་བསྟན་བཙོས་ལེགས་པར་བཤད་པ་བད་དགར་ཞལ་

ལུང་ཞེས་པ་དེ་ཡིན་ལ། འབྲུལ་སེལ་པ་ཞེས་པ་དེ་བ་ཐེང་ཐོན་པོ་མཛད་པ་པོ་འགོས་ལོག་ཞོན་རྒྱུད་པ་ལ་གྱིས་བརྩམས་པ་འི་
ཅིས་གྱི་བརྩན་བཅོས་འབྲུལ་སེལ་ཞེས་པ་དེ་ཡིན་ངེས།

༡༥ ཟླ་དགེ ༡ བཀའ་ལ། འདུལ་བ། ང་ འདུལ་བ་གཞི། ༩༩ བཟླ་ཚུང་མི་མཐུན།

༡༦ ཟླ་དགེ ༣༠༡ བཀའ་ལ། མདོ་སྒྲེ། ས མདོན་པར་འབྱུང་བའི་མདོ། ༡༡ བླ།

༡༧ ཆོས་རྩེ་ཕྱགས་རྒྱལ་པ་ཞེས་པ་རྩོམ་ཕྱགས་ལས་རྣམས་རྒྱལ་ཡིན་ངེས་ལ། རྩོམ་པ་ཞེས་པ་རྩོམ་དོལ་བ་བཤེས་རབ་རྒྱལ་
མཚན་དང་། ལྷ་ལུ་ལོ་རྩེ་བ་ཆོས་རྒྱུད་བཟང་པོ་ལ་གོ་དགོས་པར་སྒྲུབ་སྟེ་ཕྱི་ནས་དུས་གྱི་འཁོར་འོའི་ཅིས་གྱི་མན་རྟག་ཞེས་
བརྩམས་འདུག་པས་དཔེ་མ་རྟེན། ཡང་ན་ཞལ་ཞེས་པ་བུ་སྟོན་ལ་འཇགས་ཀྱི་བས་དབུད།

༡༨ ཟླ་དགེ ༡༤༥ བཀའ་ལ། རྒྱད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༩༤ བཟླ

༩༠ ཟླ་དགེ ༡༤༥ བཀའ་ལ། རྒྱད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༩༩ བཟླ

༩༡ ར་འཕྲོ་ཞེས་པ་ར་ལོ་རྩེ་བའི་དབོན་པོ་ར་ཆོས་རབ་དང་འབྲོ་ལོ་རྩེ་བ་སྟེ་དེ་གཉིས་གྱི་ལྷགས་ལ་གོ་དགོས་ཤིང་། དཔལ་ལྷན་གྲུ་མ་
དམ་པ་ཞེས་པ་ངོས་འཛིན་མ་ཐུབ་ཀྱང་འགོས་ལོས་དེ་བ་སྟོན་རྒྱ་གཉེས་པ་ལ་ལྟར་ན་པ་སྟོན་གྱི་སྒྲོབ་མ་ཞིག་ཡིན་པར་སྒྲུབ་།

༩༢ འདིར་ཡིག་རྒྱུད་རྒྱུ་བཞེད་པ་སྤྱི་མ་འཇམ་དབྱེད་ཆོས་དགོན་དང་། སྤྱི་མ་འདི་ཆོས་རྒྱལ་བྱང་བའི་ཡིན་པར་གསུངས་ལ།
འཇམ་དབྱེད་ཆོས་དགོན་ནི་ཀྲན་མཁྱིན་དོལ་བ་བཤེས་དང་། བུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེ། གཡག་ཟེ་པཅ་ཆེན་དང་། རྩོམ་ཕྱགས་
རྒྱལ་བ་སོགས་གྱི་སྒྲོབ་མ་ཡིན་ཚུལ་དེར་རབས་ཅིས་གྱི་མཐས་དཔར་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་གྲར་ནག་ཅིས་གྱི་ལོ་རྒྱུས་
རྒྱོང་ཤོག་གྲངས་ ༡༥༩ བར་བཤད་པ་ལྟར་ན་དུས་རབས་ ༡༤ བར་བྱུང་བའི་ཅིས་གྱི་བརྩན་བཅོས་བརྩམས་མཐན་གྱི་
བོད་གྱི་མཐས་པ་ཞིག་ཡིན། ཆོས་རྒྱལ་བྱང་པ་ཞེས་པ་སྤྱི་མ་འཛིན་མ་ཐུབ་ཀྱང་གོ་དགོས་པ་སྤྱི་མ་ཐུབ་པ་རྣམས་རྒྱལ་
གཡགས་བཟང་ཡིན་ནམ་སྟུམ།

༩༣ ཟླ་དགེ ༣༠༡ བཀའ་ལ། མདོ་སྒྲེ། ས མདོན་པར་འབྱུང་བའི་མདོ། ༡༡ བླ།

༩༤ མ་དཔེར་སྐབས་དུ་མར་རྫོང་ཅེས་སྒྲུབ་ནའང་བརྫོང་ཡིན་ནམ་སྟུམ་མོད། འོན་ཀྱང་མ་དཔེ་རྫོང་རང་ལོར་བཞག།

༩༥ ཟླ་དགེ ༡༤༥ བཀའ་ལ། རྒྱད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༩༩ བཟླ

༩༦ ཟླ་དགེ ༡༤༥ བཀའ་ལ། རྒྱད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༩༧ བཟླ

༩༧ ཟླ་དགེ ༡༤༥ བཀའ་ལ། རྒྱད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༩༩ བཟླ

༩༨ མ་དཔེར་དགུ་བརྩེ་རྒྱལ་པོར་ལ་ཞེས་བྱུང་།

༩༩ ཟླ་དགེ ༡༤༥ བཀའ་ལ། རྒྱད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༩༩ བཟླ

༩༠ ཟླ་དགེ ༡༤༥ བཀའ་ལ། རྒྱད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༩༩ བཟླ

- ३१ རྩོད་མེ ༤༧ བཀའ་ རྒྱད། མྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ३१ བཤ
 ३२ རྩོད་མེ ༤༧ བཀའ་ རྒྱད། མྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༤༨ བཤ
 ३३ རྩོད་མེ ३༧२ བཀའ་ རྒྱད། ཀ བརྩམས་རྒྱད། ཁམས་གྱི་ལེལ་ རྩོག १༧༧ ३༧ བཤ
 ३༤ རྩོད་མེ ༤༧ བཀའ་ རྒྱད། མྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ३१ བཤ
 ३༥ རྩོད་མེ ༤༧ བཀའ་ རྒྱད། མྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༤༧ བཤ
 ३༦ རྩོད་མེ ३༧३ བཀའ་ རྒྱད། ཀ དཔལ་དུས་གྱི་འཁོར་ལོ་འཛིན་ཆུང་ཕྱི་མ་རྒྱད་ཀྱི་སྒྲིང་པོ། १༤२ བཤ
 ३༧ རྩོད་མེ རྩོད་མེ་འཁྲུང་གསར་གྱི་གཞུང་འདི་བརྟེན་སོན་མ་ལུང་།
 ३༨ རྩོད་མེ ༤༧ བཀའ་ རྒྱད། མྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ३१ བཤ
 ३༩ རྩོད་མེ ३༧२ བཀའ་ རྒྱད། ཀ བརྩམས་རྒྱད། ཁམས་གྱི་ལེལ་ རྩོག १༧२ ३༨ བཤ
 ༤༠ རྩོད་མེ ३༧२ བཀའ་ རྒྱད། ཀ བརྩམས་རྒྱད། ཁམས་གྱི་ལེལ་ རྩོག १༧༧ ३༨ བཤ
 ༤༡ རྩོད་མེ ३༧२ བཀའ་ རྒྱད། ཀ བརྩམས་རྒྱད། ཁམས་གྱི་ལེལ་ རྩོག १༧༨ ३༧ བཤ
 ༤༢ རྩོད་མེ རྩོད་མེ་འཁྲུང་གསར་གྱི་གཞུང་འདི་བརྟེན་སོན་མ་ལུང་།
 ༤༣ རྩོད་མེ ३༧२ བཀའ་ རྒྱད། ཀ བརྩམས་རྒྱད། ཁམས་གྱི་ལེལ་ རྩོག १༧༨ ༤༠ བཤ
 ༤༤ རྩོད་མེ རྩོད་མེ་འཁྲུང་གསར་གྱི་གཞུང་འདི་བརྟེན་སོན་མ་ལུང་།
 ༤༥ རྩོད་མེ ३༧२ བཀའ་ རྒྱད། ཀ བརྩམས་རྒྱད། ཁམས་གྱི་ལེལ་ རྩོག ३३ ३༥ བཤ
 ༤༦ རྩོད་མེ རྩོད་མེ་འཁྲུང་གསར་གྱི་གཞུང་འདི་བརྟེན་སོན་མ་ལུང་།
 ༤༧ རྩོད་མེ ३༧२ བཀའ་ རྒྱད། ཀ བརྩམས་རྒྱད། ཁམས་གྱི་ལེལ་ རྩོག १༧༤ ३༧ བཤ འཁྲུང་ཆུང་མི་མཐུན།
 ༤༨ རྩོད་མེ ३༧२ བཀའ་ རྒྱད། ཀ བརྩམས་རྒྱད། ཁམས་གྱི་ལེལ་ རྩོག १༧२ ३༨ བཤ
 ༤༩ རྩོད་མེ ३༧२ བཀའ་ རྒྱད། ཀ བརྩམས་རྒྱད། ཁམས་གྱི་ལེལ་ རྩོག १༧༥ ३༧ བཤ
 ༥༠ རྩོད་མེ ༤༧ བཀའ་ རྒྱད། མྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། १༤ བཤ
 ༥༡ རྩོད་མེ ༤༧ བཀའ་ རྒྱད། མྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༤༧ བཤ
 ༥२ རྩོད་མེ ༤༧ བཀའ་ རྒྱད། མྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ३१ བཤ
 ༥३ རྩོད་མེ ༤༧ བཀའ་ རྒྱད། མྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ३༠ བཤ རྩོག་ཆུང་མི་མཐུན།
 ༥༤ རྩོད་མེ १༧༥༥ བརྩམས་ རྒྱད་འགྲེལ། ༥ རྩོག་གསལ། ༧ བཤ
 ༥༥ རྩོད་མེ རྩོད་མེ་འཁྲུང་གསར་གྱི་གཞུང་འདི་བརྟེན་སོན་མ་ལུང་།

- ༥༥ མ་དཔེར། འཛིགས་རྟེན་འཛིགས་རྟེན་འདས་པ་ང་། ཞེས་བྱུང།
 ༥༦ རྗེ་དགོ ༤༡༧ བཀའ། རྒྱུད། ང་ རྒྱུད་བརྟག་གཉིས། ལེའུ ༩ ༡༥ བཤ
 ༥༧ རྗེ་དགོ ༡༡༥༠ བརྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ཀ རྫོང་རྫོང་འགྲེལ། ལེའུ ༩ ༥༤ བཤ
 ༥༨ རྗེ་དགོ ༧༤ བཀའ། མདོ་མྱེ། ཀ བསྐལ་པ་བཟང་པོ་ཞེས་ཀྱང་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། ལེའུ ༩ ༡༠༩ བཤ
 ༥༩ རྗེ་དགོ ༣༥༠༧ བརྟན། ཤེར་ཕྱིན། བ ཤེས་རབ་ཀྱི་ལ་མོ་ལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་འབུམ་པ་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་བ། ལེའུ ༣༡ ༥༡ བཤ
 ༦༠ མཁས་གྲུབ་རྗེ། གཞུང་འབུམ། ཁ ཁམས་ཀྱི་ལེའུ ༡༥ བཤ
 ༦༡ རྗེ་དགོ ༣༤༩ བཀའ། རྒྱུད། ཀ བརྟན་རྒྱུད། སྟོག ༥༤ ༡༠༥ བཤ
 ༦༢ རྗེ་དགོ ༥༤༥ བཀའ། རྒྱུད། མྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༩༧༥ བཤ
 ༦༣ རྗེ་དགོ ༥༤༥ བཀའ། རྒྱུད། མྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༡༩ བཤ འབྱུང་རྒྱུད་མི་མཐུན།
 ༦༤ རྗེ་དགོ ༤༡༧ བཀའ། རྒྱུད། ང་ རྒྱུད་བརྟག་གཉིས། ལེའུ ༡ ༩ བཤ
 ༦༥ རྗེ་དགོ ༤༡༥ བཀའ། རྒྱུད། ང་ ཁྱའི་རྫོང་མཁའ་འགོ་མ་དྲ་བའི་མཁའ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ། ལེའུ ༤ ༩༩ བཤ
 ༦༦ རྗེ་དགོ ༡༡༥༠ བརྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ཀ རྫོང་རྫོང་འགྲེལ། ལེའུ ༤ ༡༠༩ བཤ
 ༦༧ རྗེ་དགོ ༩༩༩༤ བརྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། མི ས་ར་རྩའི་དོ་རྩ་མཛོད་ཀྱི་མུ། ༧༡ བཤ འབྱུང་རྒྱུད་མི་མཐུན།
 ༦༨ མ་དཔེར་འཆད་ཅེས་གསལ།
 ༧༠ རྗེ་དགོ ༩༩༩༤ བརྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། མི ས་ར་རྩའི་དོ་རྩ་མཛོད་ཀྱི་མུ། ༧༩ བཤ
 ༧༡ རྗེ་དགོ ༩༩༩༤ བརྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། མི ས་ར་རྩའི་དོ་རྩ་མཛོད་ཀྱི་མུ། ༧༩ བཤ
 ༧༢ རྗེ་དགོ ༩༩༥༤ བརྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། མི གཉིས་མེད་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་དོ་རྩ་མཛོད་ཀྱི་མུ་འི་དཀའ་འགྲེལ། ༡༧༡ བཤ
 ༧༣ རྗེ་དགོ ༥༤༥ བཀའ། རྒྱུད། མྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༩༠༩ བཤ
 ༧༤ འདིར་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་ཅེས་པ་ཡིག་རྒྱུད་དུ་གྲུ་སྤར་པ་ཉིང་རོས་འཛིན་མཛད་པ་རྗེ་མེད་པད་འཔ་ལ་གོ་དགོས་ཤིང་། འདིར་
 དེའི་གཞུང་དུས་འཁོར་རོས་དོན་གསལ་བྱེད་རྒྱུན་པེ་ཞེས་པ་ཞིག་པ་ཞུགས་པ་དེར་ཞལ་ལམ་ངས་མཛད་པར་མདོར་ཉེ་གཞུང་འདི་ཆ་
 ཆང་བ་མི་ཐོན་མི་ཤིགས་དཔེ་རྒྱུན་ཁང་ནས་དཔར་དུ་བཏབ་པའི་མོད་ཀྱི་ཆེས་ཤིག་ཀུན་འདུས་ཆེན་པོ་དཔེ་དང་པོ་རྒྱ་ར་ནག་ཅིས་ཀྱི་
 ལོ་རྒྱུས་རྒྱུར་ཞེས་པ་གོ་གསལ་ ༩༩༩ བཤ ༤༩༩ བར་བཞུགས་ཤིང་། དེའི་གོ་གསལ་ ༩༧༥ མེད་ ༡༩ ལག་ཟེགས།
 ༧༥ རྗེ་དགོ ༥༤༥ བཀའ། རྒྱུད། མྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༤ བཤ
 ༧༦ རྗེ་དགོ ༤༤༩ བཀའ། རྒྱུད། ཅ གསང་འདུས་རྒྱུད་ཕྱི་མ། ལེའུ ༡༩ ༡༥༠ བཤ
 ༧༧ འདིར་ཡིག་རྒྱུད་དུ་གྲུ་སྤར་པ་ཉི་ཞེས་པ་རྗེ་མེད་པད་འཔ་ལ་ཡིན་ཅིང་། ཀུ་སྤར་པ་ཉི་ཞེས་པ་ནི་པལ་ཆེར་འགོས་པོ་

ལེའུ་དང་པོ་ཁམས་ཀྱི་ལེའུ་མཆན།

- ༡ མེད་ཤེ ༥༥ བཀའ་ལླན། མེད་ཤེ འགྲེལ་ཆེན་ཏི་མེད་འོད། ༩ བུ
- ༢ མེད་ཤེ ༥༥ བཀའ་ལླན། མེད་ཤེ འགྲེལ་ཆེན་ཏི་མེད་འོད། ༤༠ བུ
- ༣ མེད་ཤེ ༥༥ བཀའ་ལླན། མེད་ཤེ འགྲེལ་ཆེན་ཏི་མེད་འོད། ༩ བུ
- ༤ ད་ཆད་ཡིན་ནམ་སྙམ།
- ༥ མེད་ཤེ ༥༥ བཀའ་ལླན། མེད་ཤེ འགྲེལ་ཆེན་ཏི་མེད་འོད། ༥༥ བུ
- ༦ མེད་ཤེ ༥༥ བཀའ་ལླན། མེད་ཤེ འགྲེལ་ཆེན་ཏི་མེད་འོད། ༥༥ བུ
- ༧ མེད་ཤེ ༥༥ བཀའ་ལླན། མེད་ཤེ འགྲེལ་ཆེན་ཏི་མེད་འོད། ༥༥ བུ
- ༨ མེད་ཤེ ༣༥ བཀའ་ལླན། ༧ བསྐྱུས་རྒྱུ། སྟོག་ ༡༩ ༡༡ བུ
- ༩ མེད་ཤེ ༥༥ བཀའ་ལླན། མེད་ཤེ འགྲེལ་ཆེན་ཏི་མེད་འོད། ༥༥ བུ
- ༡༠ མེད་ཤེ ༥༥ བཀའ་ལླན། མེད་ཤེ འགྲེལ་ཆེན་ཏི་མེད་འོད། ༥༥ བུ
- ༡༡ མ་དབེར་གོ་སྟོན་གསལ་ཡང་ཡོངས་བྱགས་ཅིས་གཞུང་རྣམས་སུ་གོས་གོ་ཞེས་གསལ་བ་བཤད།
- ༡༢ མ་དབེར་གོ་སྟོན་གསལ་ཡང་ཡོངས་བྱགས་ཅིས་གཞུང་རྣམས་སུ་གོས་གོ་ཞེས་དགོས་དེས་ལྟ་བུ་སྟེང་།
- ༡༣ མེད་ཤེ ༥༥ བཀའ་ལླན། མེད་ཤེ འགྲེལ་ཆེན་ཏི་མེད་འོད། ༩༩ བུ
- ༡༤ མེད་ཤེ ༥༠༩ བསྐྱུས་མཛོན་པ། གྲུ་ཆོས་མཛོན་པ་མཛོན། གནས་ ༩ སྟོག་ ༡༡ བུ
- ༡༥ མེད་ཤེ ༥༠༩ བསྐྱུས་མཛོན་པ། གྲུ་ཆོས་མཛོན་པ་མཛོན། གནས་ ༩ སྟོག་ ༡༥ ༥ བུ
- ༡༦ མེད་ཤེ ༥༠༩ བསྐྱུས་མཛོན་པ། གྲུ་མཛོན་རང་འགྲེལ། གནས་ ༩ ༡༡༠ བུ
- ༡༧ མེད་ཤེ ༥༥ བཀའ་ལླན། མེད་ཤེ འགྲེལ་ཆེན་ཏི་མེད་འོད། ༥༡༩ བུ
- ༡༨ མེད་ཤེ ༥༥ བཀའ་ལླན། མེད་ཤེ འགྲེལ་ཆེན་ཏི་མེད་འོད། ༥༡༩ བུ
- ༡༩ མེད་ཤེ ༥༥ བཀའ་ལླན། མེད་ཤེ འགྲེལ་ཆེན་ཏི་མེད་འོད། ༥༡༩ བུ
- ༢༠ མེད་ཤེ ༥༥ བཀའ་ལླན། མེད་ཤེ འགྲེལ་ཆེན་ཏི་མེད་འོད། ༥༡༩ བུ
- ༢༡ མེད་ཤེ ༣༥ བཀའ་ལླན། ༧ བསྐྱུས་རྒྱུ། ཁམས་ཀྱི་ལེའུ་ སྟོག་ ༡༠ ༩༩ བུ
- མེད་ཤེ ༥༥ བཀའ་ལླན། མེད་ཤེ འགྲེལ་ཆེན་ཏི་མེད་འོད། ༥༩ བུ
- ༢༢ མེད་ཤེ ༥༥ བཀའ་ལླན། མེད་ཤེ འགྲེལ་ཆེན་ཏི་མེད་འོད། ༥༩ བུ

- ༡༩ འདྲིར་ཡིག་ཆུང་དུ་བཅོམ་ལྷན་རིག་རལ་གྱི་བཞེད་བར་དོས་འཛིན་མཛད་ཀྱང་རིག་རལ་གྱི་གཞུང་མ་བརྟེན།
- ༢༠ རྩེ་དགོ ༣༦༥ བཀའ། རྒྱད། ཀ བསྐྱས་རྒྱད། ཁམས་ཀྱི་ལེའུ ༡ ཟློག་༡༩ ༡༩ བཟ ༡ལྷུང་ཆུང་མི་མཐུན།
- ༢༡ རྩེ་དགོ ༡༤༥ བཀའ། རྒྱད། མྱི འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༤༠ བཟ
- ༢༢ མ་དབེར་ཀོ་སྒྲིའི་གསལ་ཡང་ཡོངས་གྲགས་ཅིས་གཞུང་ལྷན་པོ་སྐོར་ཞེས་བཀོད་ན་ལེགས་པ་མཛོན།
- ༢༣ རྩེ་དགོ ༣༦༥ བཀའ། རྒྱད། ཀ བསྐྱས་རྒྱད། ཁམས་ཀྱི་ལེའུ ༡ ཟློག་༡༥ ༡༤ བཟ ༡ལྷུང་ཆུང་མི་མཐུན།
- ༢༤ རྩེ་དགོ ༡༤༥ བཀའ། རྒྱད། མྱི འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༤༣ བཟ
- ༢༥ རྩེ་དགོ ༡༤༥ བཀའ། རྒྱད། མྱི འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༤༤ བཟ
- ༢༦ རྩེ་དགོ ༡༤༥ བཀའ། རྒྱད། མྱི འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༤༥ བཟ
- ༢༧ རྩེ་དགོ ༡༤༥ བཀའ། རྒྱད། མྱི འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༤༦ བཟ
- ༢༨ རྩེ་དགོ ༣༦༥ བཀའ། རྒྱད། ཀ བསྐྱས་རྒྱད། ཁམས་ཀྱི་ལེའུ ༡ ཟློག་༡༤ ༡༥ བཟ
- ༢༩ རྩེ་དགོ ༡༤༥ བཀའ། རྒྱད། མྱི འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༤༧ བཟ
- ༣༠ རྩེ་དགོ ༡༤༥ བཀའ། རྒྱད། མྱི འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༤༨ བཟ
- ༣༡ རྩེ་དགོ ༡༤༥ བཀའ། རྒྱད། མྱི འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༤༩ བཟ
- ༣༢ རྩེ་དགོ ༣༦༥ བཀའ། རྒྱད། ཀ བསྐྱས་རྒྱད། ཁམས་ཀྱི་ལེའུ ༡ ཟློག་༡༤ ༡༥ བཟ
- ༣༣ རྩེ་དགོ ༡༤༥ བཀའ། རྒྱད། མྱི འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༤༧ བཟ
- ༣༤ རྩེ་དགོ ༡༤༥ བཀའ། རྒྱད། མྱི འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༤༤ བཟ
- ༣༥ ཅིས་གཞུང་སྤྱིའི་དགོངས་ཚུལ་ལྟར་ན་མདའ་ལུབ་སྤྱུ་ལུབ་ཀྱི་ཆོབ་ཏུ་མདའ་ལུབ་སྤྱུ་ལུབ་ཞེས་དགོས་པ་གསལ།
- ༣༦ འདྲིར་དྲངས་པའི་ཆོགས་བཅད་རྣམས་ཀྱི་མཇུག་དེ་མ་ཐག་ཏུ་གོང་དུ་དྲངས་པའི་ཞོང་འལྱར་དང་ཇོ་ནང་འལྱར་གསར་ལྟར་ན་ཞེས་འལྱར་བས་དེ་བཞིན་དུ་གོ་དགོས་པར་སྣང་ཡང་འལྱར་དེ་རྣམས་མ་བརྟེན།
- ༣༧ མ་དབེར་གྲངས་ཐུགས་ལ་ནའང་གྲངས་དུ་ཡིན་ནམ་སྟུམ།
- ༣༨ རྩེ་དགོ ༡༤༥ བཀའ། རྒྱད། མྱི འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༤༤༥ བཟ
- ༣༩ རྩེ་དགོ ༣༤༣༥ བསྐྱར། དབུ་མ། ཀི མདོ་ཀུན་ལས་བསྐྱས་པའི་བཤད་པ། ༣༤༣ བཟ
- ༤༠ རྩེ་དགོ ༣༤༣༥ བསྐྱར། དབུ་མ། ཀི མདོ་ཀུན་ལས་བསྐྱས་པའི་བཤད་པ། ༣༤༠ བཟ
- ༤༡ རྩེ་དགོ ༡༤༥ བཀའ། རྒྱད། མྱི འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༤༣ བཟ
- ༤༢ རྩེ་དགོ ༡༤༥ བཀའ། རྒྱད། མྱི འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༤༤༤ བཟ
- ༤༣ མ་དབེར་རྒྱ་སྒྲར་རྣམས་ཀྱང་ལྷང་ཡང་རྣམས་ཀྱི་ཞེས་བཅོས།
- ༤༤ རྩེ་དགོ ༡༤༥ བཀའ། རྒྱད། མྱི འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༤༩ བཟ

༤༥ མ་དབེར་འགྲོད་གསལ་ནའང་བཞོད་ཅིས་བཅོས།

༤༦ རྩོད་གཤེ ༡༤༥ བཀའ། རྒྱུད། ལྷོ་ འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༩ བཟ

༤༧ རྩོད་གཤེ ༡༤༥ བཀའ། རྒྱུད། ལྷོ་ འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༩ བཟ

༤༨ རྩོད་གཤེ ༡༤༥ བཀའ། རྒྱུད། ལྷོ་ འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༩ བཟ

༤༩ རྩོད་གཤེ ༡༤༥ བཀའ། རྒྱུད། ལྷོ་ འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༩ བཟ

༥༠ རྩོད་གཤེ ༡༤༥ བཀའ། རྒྱུད། ལྷོ་ འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༩ བཟ

༥༡ རྩོད་གཤེ ༡༤༥ བཀའ། རྒྱུད། ལྷོ་ འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༩ བཟ

༥༢ རྩོད་གཤེ ༡༤༥ བཀའ། རྒྱུད། ལྷོ་ འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༩ བཟ

༥༣ རྩོད་གཤེ ༡༤༥ བཀའ། རྒྱུད། ལྷོ་ འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༩ བཟ

༥༤ རྩོད་གཤེ ༡༤༥ བཀའ། རྒྱུད། ལྷོ་ འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༩ བཟ འཕྱར་ཕྱར་མི་མཐུན།

༥༥ རྩོད་གཤེ ༡༤༥ བཀའ། རྒྱུད། ལྷོ་ འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༩ བཟ འཕྱར་ཕྱར་མི་མཐུན།

༥༦ རྩོད་གཤེ ༡༤༥ བཀའ། རྒྱུད། ལྷོ་ འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༩ བཟ

༥༧ རྩོད་གཤེ ༤༩༩༩ བཟླ། བཟོ་མེག་པ། རྩོ་ གཡུལ་ལས་རྒྱལ་པར་རྒྱལ་བ་ཞེས་པའི་དབྱངས་འཆར། ལེའུ་ ༩

༥༨ བཟ

༥༩ རྩོད་གཤེ ༡༤༥ བཀའ། རྒྱུད། ལྷོ་ འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༩ བཟ

༦༠ རྩོད་གཤེ ༡༤༥ བཀའ། རྒྱུད། ལྷོ་ འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༩ བཟ

༦༡ རྩོད་གཤེ ༡༤༥ བཀའ། རྒྱུད། ལྷོ་ འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༩ བཟ

༦༢ ད་ལྷ་གཞུང་རོས་འཛིན་མ་བྱུང།

༦༣ རྩོད་གཤེ ༡༤༥ བཀའ། རྒྱུད། ལྷོ་ འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༢༠ བཟ

༦༤ མ་དབེར་ཕྱོད་ཀྱི་བཞོད་པ་རང་ཉིན་མཆོད་མཉམ་སྒྲིག་ཞེས་འབྱུང་ཡང་ཕྱོད་ཀྱི་བཞོད་པ་དང་ཞེས་བཅོས།

༦༥ རྩོད་གཤེ ༡༤༥ བཀའ། རྒྱུད། ལྷོ་ འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༩ བཟ

༦༦ རྩོད་གཤེ ༡༤༥ བཀའ། རྒྱུད། ལྷོ་ འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༩ བཟ

༦༧ རྩོད་གཤེ ༡༤༥ བཀའ། རྒྱུད། ལྷོ་ འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༢༠ བཟ

༦༨ མ་དབེར་གཡོན་རྒྱ་གསལ་ཡང་དོན་ལ་ཡོན་རྒྱ་ཡིན་ནམ་སྟུམ།

༦༩ རྩོད་གཤེ ༡༤༥ བཀའ། རྒྱུད། ལྷོ་ འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༢༡ བཟ

- ༤༧ རྩོད་གཤེ ༤༧ བཀའ་ རྒྱུད། ལྷི འབྲེལ་ཆེན་ཁྱི་མེད་འོད། ༧༩ བཟ
 ༧༨ འདིར་ཡིག་རྒྱུད་དུ་ཆོས་རྒྱལ་ལུང་པ་ཞེས་པ་བུམ་ས་པ་ནམ་རྒྱལ་གྲགས་པ་བཟང་པོ་(༡ ལྟེ་-༡༧༧) ཡིན་པ་མཛོན།
 ༧༩ རྩོད་གཤེ ༤༧ བཀའ་ རྒྱུད། ལྷི འབྲེལ་ཆེན་ཁྱི་མེད་འོད། ༤༧ རྩོད་གཤེ ༩༩ རྒྱུད། ༧ བརྟུས་
 རྒྱུད། རྫོག་ ༦༠ ༩༩ བཟ
 ༨༠ རྩོད་གཤེ ༡༩༩ བརྟུས་ རྒྱུད་འབྲེལ། བ ཨ་རྟ་ཡ་དུས་འཁོར་ལ་འཇུག་པ། ༩༩ བཟ
 ༨༡ རྩོད་གཤེ ༤༧ བཀའ་ རྒྱུད། འབྲེལ་ཆེན་ཁྱི་མེད་འོད། ལྷི ༤༧ བཟ
 ༨༢ འདིར་ཞལ་འཕངས་མཛན་ཡུལ་གྱི་མཁས་གྲུབ་ལོར་བཟང་རྒྱ་མཚོ་རང་ཉིད་ཀྱིས་མཛན་པའི་ཕྱིས་གཞུང་པད་དཀར་ཞལ་
 ལུང་གི་ཁྱུ་ཡིག་རྒྱུད་གཏོགས་པ་ཕྱིས་གཞུང་པད་དཀར་ཞལ་ལུང་ལས་ས་དུམ་ཁྱུ་གཉིས་སུ་དབྱར་དུ་བཟུང་ཉི་ཤོག་གསལ་
 བར་བྱེད་པའི་རྫོན་མེ་ཞེས་པ་དེ་ཡིན་པེས། གཞུང་འདི་མི་རིགས་དཔེ་རྒྱུན་ཁང་ནས་དེ་བ་གཞུགས་སུ་དབྱར་དུ་བཟང་པའི་
 ཕྱིས་གཞུང་པད་དཀར་ཞལ་ལུང་ཤོག་གངས་ ༤༩༧ བཟ ༤༩༧ བར་བཞུགས།
 ༨༣ རྩོད་གཤེ ༤༧ བཀའ་ རྒྱུད། ལྷི འབྲེལ་ཆེན་ཁྱི་མེད་འོད། ༩༩ བཟ
 ༨༤ རྩོད་གཤེ ༤༧ བཀའ་ རྒྱུད། ལྷི འབྲེལ་ཆེན་ཁྱི་མེད་འོད། ༩༧ བཟ
 ༨༥ རྩོད་གཤེ ༩༩ བཀའ་ རྒྱུད། ༧ བརྟུས་རྒྱུད། ཁམས་ཀྱི་ལེའུ་ ༡ རྫོག་ ༩༩ ༩༩ བཟ
 ༨༦ རྩོད་གཤེ ༤༧ བཀའ་ རྒྱུད། ལྷི འབྲེལ་ཆེན་ཁྱི་མེད་འོད། ༩༩ བཟ
 ༨༧ རྩོད་གཤེ ༩༩ བཟུམ། མཛོན་པ། ཀྱ མཛོན་པ་མཛོན། གནས། ༩ རྫོག་ ༦༠ ༩ བཟ
 ༨༨ རྩོད་གཤེ ༡༩༧ བཟུམ། རྒྱུད་འབྲེལ། ཐ འབྲེལ་ཆེན་ཁྱི་མེད་འོད། ༡༩༩ བཟ
 ༨༩ རྩོད་གཤེ ༤༧ བཀའ་ རྒྱུད། ལྷི འབྲེལ་ཆེན་ཁྱི་མེད་འོད། ༧༩ བཟ
 ༩༠ རྩོད་གཤེ ༤༧ བཀའ་ རྒྱུད། ལྷི འབྲེལ་ཆེན་ཁྱི་མེད་འོད། ༩༧ བཟ
 ༩༡ རྩོད་གཤེ ༤༧ བཀའ་ རྒྱུད། ལྷི འབྲེལ་ཆེན་ཁྱི་མེད་འོད། ༧༩ བཟ
 ༩༢ རྩོད་གཤེ ༤༧ བཀའ་ རྒྱུད། ལྷི འབྲེལ་ཆེན་ཁྱི་མེད་འོད། ༧༩ བཟ
 ༩༣ རྩོད་གཤེ ༤༧ བཀའ་ རྒྱུད། ལྷི འབྲེལ་ཆེན་ཁྱི་མེད་འོད། ༧༩ བཟ
 ༩༤ རྩོད་གཤེ ༤༧ བཀའ་ རྒྱུད། ལྷི འབྲེལ་ཆེན་ཁྱི་མེད་འོད། ༧༩ བཟ
 ༩༥ རྩོད་གཤེ ༤༧ བཀའ་ རྒྱུད། ལྷི འབྲེལ་ཆེན་ཁྱི་མེད་འོད། ༩༠ བཟ
 ༩༦ རྩོད་གཤེ ༤༧ བཀའ་ རྒྱུད། ལྷི འབྲེལ་ཆེན་ཁྱི་མེད་འོད། ༩༩ བཟ
 ༩༧ རྩོད་གཤེ ༤༧ བཀའ་ རྒྱུད། ལྷི འབྲེལ་ཆེན་ཁྱི་མེད་འོད། ༩༠ བཟ
 ༩༨ རྩོད་གཤེ ༤༧ བཀའ་ རྒྱུད། ལྷི འབྲེལ་ཆེན་ཁྱི་མེད་འོད། ༩༠ བཟ
 ༩༩ རྩོད་གཤེ ༤༧ བཀའ་ རྒྱུད། ལྷི འབྲེལ་ཆེན་ཁྱི་མེད་འོད། ༩༠ བཟ
 ༡༠༠ རྩོད་གཤེ ༤༧ བཀའ་ རྒྱུད། ལྷི འབྲེལ་ཆེན་ཁྱི་མེད་འོད། ༩༠ བཟ

- ༧༠ རྩེ་དགོ ༥༧༥ དགའ་ལྔ རྒྱུད། མྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༧༡ བ་ན
- ༧༡ མ་དབང་མའི་གོ་ལ་དུས་རྒྱུ་ལྷོ་རྒྱལ་ཞེས་གསལ་ཡང་ལ་ཆད་པ་མཛོད།
- ༧༢ རྩེ་དགོ ༥༧༥ དགའ་ལྔ རྒྱུད། མྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༥༨ བ་ན
- ༧༣ རྩེ་དགོ ༥༠༥༧ དམུ་ན། མཛོད་པ། གྲུ ཆོས་མཛོད་པ་མཛོད། གནས། ༩ རྩོག ༧༥ ༥ བ་ན
- ༧༤ རྩེ་དགོ ༥༠༥༧ དམུ་ན། མཛོད་པ། གྲུ ཆོས་མཛོད་པ་མཛོད། གནས། ༩ རྩོག ༧༠ ༥ བ་ན
- ༧༥ རྩེ་དགོ ༥༠༥༧ དམུ་ན། མཛོད་པ། གྲུ ཆོས་མཛོད་པ་མཛོད། གནས། ༩ རྩོག ༧༥ ༥ བ་ན
- ༧༦ རྩེ་དགོ ༥༠༥༧ དམུ་ན། མཛོད་པ། གྲུ ཆོས་མཛོད་པ་མཛོད། གནས། ༩ རྩོག ༧༩ ༧ བ་ན
- ༧༧ རྩེ་དགོ ༥༠༥༧ དམུ་ན། མཛོད་པ། གྲུ ཆོས་མཛོད་པ་མཛོད། གནས། ༩ རྩོག ༧༥ ༧ བ་ན
- ༧༨ རྩེ་དགོ ༥༠༥༧ དམུ་ན། མཛོད་པ། གྲུ ཆོས་མཛོད་པ་མཛོད། གནས། ༩ རྩོག ༥༩ ༧ བ་ན
- ༧༩ རྩེ་དགོ ༥༠༥༧ དམུ་ན། མཛོད་པ། གྲུ ཆོས་མཛོད་པ་མཛོད། གནས། ༩ རྩོག ༥༩ ༧ བ་ན
- ༨༠ རྩེ་དགོ ༡༡༧༥ དམུ་ན། རྒྱུད་འགྲེལ། ཆ མན་དག་སྟེ་མ། ལེལ་ ༩༡ ༡༧༥ བ་ན
- ༨༡ ཆིག་འདི་རྩེ་མེད་མདའ་བས་རང་ཉིད་ཀྱིས་སྤང་འཕྲིན་ཡིག་ཞོར་བུའི་མེད་པ་ཞེས་པ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་དབྱེད་པ་ལས་
 དུས་མས་ཉེ་བོད་ཀྱི་དམུ་ན་འཛིན་རྒྱུ་ལ་གསོལ་བ་དེའི་རང་ལན་ཞིག་མཛོད་པ་དེའི་ནང་དུ་བཞུགས། རྩེ་མེད་མདའ་བའི་
 འཕྲིན་ཡིག་དང་དེའི་རང་ལན། དེ་བཞིན་དུ་འགོ་ས་ལོ་རྩེ་བ་གཞིན་ཅུང་པལ་གྱི་ལན་གཏུང་སེལ་གྲུ་མུ་དེའི་དགའ་སྟོན་དང་།
 བྱང་པ་རྒྱམ་རྒྱལ་བྱ་བས་མཛོད་པའི་ལན་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་རྒྱུད་ཀྱི་མཛོད་རྒྱན་བཅས་པའི་གཞུང་ཆ་ཆར་བོད་ཀྱི་ཆིས་པེག་
 གྲུ་ན་འདུས་ཆེན་མོ་དེ་བ་དང་པོ་ཤོག་གངས་ ༩༥༩ བས་བཞུགས།
- ༨༢ རྩེ་དགོ ༡༡༧༥ དམུ་ན། རྒྱུད་འགྲེལ། ཆ མན་དག་སྟེ་མ། ལེལ་ ༩༡ ༡༧༧ བ་ན
- ༨༣ རྩེ་དགོ ༡༡༧༥ དམུ་ན། རྒྱུད་འགྲེལ། ཆ མན་དག་སྟེ་མ། ལེལ་ ༩༡ ༡༧༥ བ་ན
- ༨༤ རྩེ་དགོ ༥༧༥ དགའ་ལྔ རྒྱུད། མྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༥༠༦ བ་ན
- ༨༥ རྩེ་དགོ ༥༧༥ དགའ་ལྔ རྒྱུད། མྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༥༠༦ བ་ན
- ༨༦ རྩེ་དགོ ༥༧༥ དགའ་ལྔ རྒྱུད། མྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༥༠ བ་ན
- ༨༧ རྩེ་དགོ ༥༠༥༧ དམུ་ན། མཛོད་པ། གྲུ ཆོས་མཛོད་པ་མཛོད། གནས། ༩ རྩོག ༧༧ ༥ བ་ན
- ༨༨ རྩེ་དགོ ༥༠༥༧ དམུ་ན། མཛོད་པ། གྲུ ཆོས་མཛོད་པ་མཛོད། གནས། ༧༠ བ་ན
- ༨༩ རྩེ་དགོ ༥༧༥ དགའ་ལྔ རྒྱུད། མྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༥༠ བ་ན
- ༩༠ རྩེ་དགོ ༥༧༥ དགའ་ལྔ རྒྱུད། མྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༥༠ བ་ན

- ༡༡༡ རྩེ་དགོ ༣༧༡ བཀའ། རྒྱད། ག དཔལ་སྟོབས་པོ་ཆེའི་རྒྱད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ། ༡༡༤ བལ
- ༡༡༢ རྩེ་དགོ ༤༠༥༧ བརྟན། མངོན་པ། ཀ ཆོས་མངོན་པ་མཛོད། གནས། ༩ རྫོག ༤༡ ༥ བལ
- ༡༡༣ རྩེ་དགོ ༥༤༥ བཀའ། རྒྱད། ལྷི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༤༠ བལ འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད་ཀྱི་ནང་དུ་གསལ་
བའི་རྩ་རྒྱད་ལས་དྲངས་ཤིང་དེ་ལས་ལོགས་སུ་རྩ་རྒྱད་ད་ལྟ་མཛུགས་རྒྱུ་མེད།
- ༡༡༤ རྩེ་དགོ ༣༧༤༠ བརྟན། དབུ་མ། ཁི བསྐྱེད་བརྒྱས། ལེའུ ༤༩ བལ
- ༡༡༥ རྩེ་དགོ ༥༤༥ བཀའ། རྒྱད། ལྷི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༤༠ བལ
- ༡༡༦ རྩེ་དགོ ༥༤༥ བཀའ། རྒྱད། ལྷི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༤༠ བལ
- ༡༡༧ རྩེ་དགོ ༥༤༥ བཀའ། རྒྱད། ལྷི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༤༠ བལ

ལེའུ་གཉིས་པ་ནང་གི་ལེའུ་མཆན།

- ༡ རྩེ་དགོ ༤༠༥༧ བརྟན། མངོན་པ། ཀ ཆོས་མངོན་པ་མཛོད། གནས། ༩ རྫོག ༡༩ དང་ ༡༤ ༡ བལ དང་ ༡ བལ
- ༢ རྩེ་དགོ ༤༠༤༧ བརྟན། མེས་མཆོད། རི ཆོས་མངོན་པ་ཀུན་ལས་བརྒྱས་པ། ༡༥ བལ
- ༣ རྩེ་དགོ ༥༤༥ བཀའ། རྒྱད། ལྷི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༤༡༧ བལ
- ༤ རྩེ་དགོ ༥༤༥ བཀའ། རྒྱད། ལྷི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༩༡ བལ
- ༥ རྩེ་དགོ ༥༤༥ བཀའ། རྒྱད། ལྷི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༩༡ བལ
- ༦ རྩེ་དགོ ༤༠༥༧ བརྟན། མངོན་པ། ཀ ཆོས་མངོན་པ་མཛོད། གནས། ༩ རྫོག ༣༥ ༥ བལ
- ༧ རྩེ་དགོ ༥༤༥ བཀའ། རྒྱད། ལྷི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༠༩ བལ
- ༨ རྩེ་དགོ ༥༤༥ བཀའ། རྒྱད། ལྷི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༤ བལ འབྲུང་ཅུང་མི་མཐུན།
- ༩ རྩེ་དགོ ༤༠༥༧ བརྟན། མངོན་པ། ཀ ཆོས་མངོན་པ་མཛོད། གནས། ༩ རྫོག ༧ ༡ བལ
- ༡༠ རྩེ་དགོ ༤༠༥༧ བརྟན། མངོན་པ། ཀ ཆོས་མངོན་པ་མཛོད། གནས། ༩ རྫོག ༧ ༡ བལ
- ༡༡ རྩེ་དགོ ༤༠༥༧ བརྟན། མངོན་པ། ཀ ཆོས་མངོན་པ་མཛོད། གནས། ༩ རྫོག ༧ ༡ བལ
- ༡༢ རྩེ་དགོ ༥༤༥ བཀའ། རྒྱད། ལྷི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༥༡ བལ
- ༡༣ འཕྲིན་ཡིག་ནོར་བུའི་ཐེང་བ། ཐོད་ཀྱི་རྩིས་ཅིག་ཀུན་འདུས་ཆེན་མོ་དེ་བ་དང་པོ། ཤོག་གངས། ༡༥༥
- ༡༤ རྩེ་དགོ ༥༤༥ བཀའ། རྒྱད། ལྷི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༡༧ བལ

- ༣༤ རྩེ་དགོ ༤༥༥ བཀའ། རྒྱུ། ལྷོ འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༣༣ བཤ
 ༣༥ རྩེ་དགོ ༤༥༥ བཀའ། རྒྱུ། ལྷོ འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༤ བཤ
 ༣༦ རྩེ་དགོ ༤༥༥ བཀའ། རྒྱུ། ལྷོ འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༤ བཤ
 ༣༧ རྩེ་དགོ ༤༥༥ བཀའ། རྒྱུ། ལྷོ འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༤༣ བཤ
 ༤༠ རྩེ་དགོ ༤༥༥ བཀའ། རྒྱུ། ལྷོ འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༣༡ བཤ འབྲུང་རྩུང་མི་མཐུན།
 ༤༡ རྩེ་དགོ ༤༥༥ བཀའ། རྒྱུ། ལྷོ འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༤༧ བཤ
 ༤༢ རྩེ་དགོ ༤༥༥ བཀའ། རྒྱུ། ལྷོ འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༣༣ བཤ
 ༤༣ རྩེ་དགོ ༤༥༥ བཀའ། རྒྱུ། ལྷོ འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༣༤ བཤ
 ༤༤ རྩེ་དགོ ༤༥༥ བཀའ། རྒྱུ། ལྷོ འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༣༤ བཤ
 ༤༥ རྩེ་དགོ ༤༥༥ བཀའ། རྒྱུ། ལྷོ འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༣༥ བཤ
 ༤༦ རྩེ་དགོ ༤༡༧ བཀའ། རྒྱུ། ཏ་ རྒྱུ་བརྟག་གཉིས། ལེའུ་ ༡ ༩ བཤ
 ༤༧ རྩེ་དགོ ༤༡༧ བཀའ། རྒྱུ། ཏ་ རྒྱུ་བརྟག་གཉིས། ལེའུ་ ༡ ༩ བཤ
 ༤༨ རྩེ་དགོ ༤༤༥ བཀའ། རྒྱུ། ཅ བཤད་རྒྱུ་དོ་རྩེ་མེད་བ། ལེའུ་ ༤༥ ༩༧༤ བཤ
 ༤༩ རྩེ་དགོ ༤༤༥ བཀའ། རྒྱུ། ཅ རྒྱུ་དོ་རྩེ་མེད་བ། ལེའུ་ ༤ ༩༡༤ བཤ
 ༥༠ རྩེ་དགོ ༤༤༥ བཀའ། རྒྱུ། ཅ རྒྱུ་དོ་རྩེ་མེད་བ། ལེའུ་ ༩༥ ༩༩༩ བཤ
 ༥༡ རྩེ་དགོ ༤༤༤ བཀའ། རྒྱུ། ཅ ལྷོ་མོ་བཞིས་ལྷུས་པའི་མདོ། ༩༧༩ བཤ
 ༥༢ ལུང་འདྲི་བརྟེན་མོན་མ་བྱུང་།
 ༥༣ ལུང་མ་དཔེར་གང་ཡས་རྒྱ་བཞིས་གསལ་ཡང་གང་ལས་ཞེས་བཅོས།
 ༥༤ རྩེ་དགོ ༤༤༥ བཀའ། རྒྱུ། ཅ བཤད་རྒྱུ་དོ་རྩེ་མེད་བ། ལེའུ་ ༩༤ ༩༩༧ བཤ
 ༥༥ རྩེ་དགོ ༡༥༧༤ བརྟན། རྒྱུ་འགྲེལ། དི གྲོལ་བའི་ཐིག་ལེ། ༤༧ བཤ
 ༥༦ རྩེ་དགོ ༡༡༧༩ བརྟན། རྒྱུ་འགྲེལ། ཆ མན་ངག་སྟེ་མ། ལེའུ་ ༩༡ ༡༧༧ བཤ
 ༥༧ རྩེ་དགོ ༡༥༠༩ བརྟན། རྒྱུ་འགྲེལ། ཇི རྒྱུ་བ་བརྟུས་པའི་སྟོན་མ། ལེའུ་ ༩ ༤༧ བཤ འབྲུང་རྩུང་མི་མཐུན།
 ༥༨ རྩེ་དགོ ༤༤༤ བཀའ། རྒྱུ། ཅ དགོངས་པ་ལུང་སྟོན། ལེའུ་ ༩ ༤༧ བཤ ༡༧༡ བཤ འབྲུང་རྩུང་མི་མཐུན།
 ༥༩ རྩེ་དགོ ༤༤༤ བཀའ། རྒྱུ། ཅ དགོངས་པ་ལུང་སྟོན། ལེའུ་ ༩ ༡༧༡ བཤ
 ༦༠ རྩེ་དགོ ༤༤༥ བཀའ། རྒྱུ། ཅ བཤད་རྒྱུ་དོ་རྩེ་མེད་བ། ལེའུ་ ༡༩ ༩༩༩ བཤ

- ༡༡ རྩེ་དགོ ༤༤༤ བཀའ། རྒྱན། ཅ དགོངས་པ་ལུང་སྟོན། ལེལ ༡ ༡༤༢ ན ༤ གཉིས་མེད་ནམ་གྲུལ་ཏུ་
ལུང་འདི་མི་སྣང་།
- ༡༢ རྩེ་དགོ ༤༤༤ བཀའ། རྒྱན། ཅ དགོངས་པ་ལུང་སྟོན། ལེལ ༡ ༡༢༡ ན ༣ གཉིས་མེད་ནམ་གྲུལ་ཏུ་
ལུང་འདི་མི་སྣང་།
- ༡༣ གཞུང་ངོས་འཛིན་མ་གྲུབ། གཉིས་མེད་ནམ་གྲུལ་ཏུ་ལུང་འདི་མི་སྣང་།
- ༡༤ རྩེ་དགོ ༡༡༧༥ བསྟན། རྒྱན་འབྲེལ། ཆ དཔལ་ཡང་དག་སྟོར་བ། ལེལ ༡༡ ༡༧༥ ན ༤
- ༡༥ མ་དཔེར་བཞི་མ་གྲུབ་གསལ་ཡང་གཞི་མ་གྲུབ་ཡིན་ནམ་སྟེ།
- ༡༦ འདིར་ཡིག་རྒྱུད་ཏུ་མཁས་པ་དག་ཅེས་པ་རྟེན་མདུང་བ་ཆེན་པོར་ངོས་འཛིན་མཛད་འདུག་ཀྱང་རྟེན་མདུང་པ་སྟེ་དུས་འཛོམས་
བཀའ་པར་གྲགས་པ་ས་འདི་རྟེན་མདུང་ཆེན་པོར་སྟོར་དཀའ་ཞིང་། གཤམ་ཏུ་རིམ་ལྔ་གསལ་སྟོན་གྱི་ལུང་དྲངས་པ་ས་
རྩེ་ཚོང་པ་བ་ཆེན་པོར་སྟེ་དགོས་པར་མཛད་པ་སྟེ་དབྱེད།
- ༡༧ རྩེ་ཚོང་པ་བ། གཞུང་འབྲེལ་པོད། ར རིམ་ལྔ་གསལ་སྟོན། ༡༩༩ ན ༤
- ༡༨ རྩེ་དགོ ༤༤༤ བཀའ། རྒྱན། མྱི འབྲེལ་ཆེན་གྱི་མེད་འོད། ༡༤ ན ༢
- ༡༩ རྩེ་དགོ ༤༤༤ བཀའ། རྒྱན། མྱི འབྲེལ་ཆེན་གྱི་མེད་འོད། ༡༤ ན ༤
- ༢༠ རྩེ་དགོ ༤༤༤ བཀའ། རྒྱན། མྱི འབྲེལ་ཆེན་གྱི་མེད་འོད། ༡༤༩ ན ༣
- ༢༡ རྩེ་དགོ ༤༤༤ བཀའ། རྒྱན། མྱི འབྲེལ་ཆེན་གྱི་མེད་འོད། ༡༤༠ ན ༤
- ༢༢ རྩེ་དགོ ༤༤༤ བཀའ། རྒྱན། མྱི འབྲེལ་ཆེན་གྱི་མེད་འོད། ༡༤༡ ན ༡

ལེའུ་གསུམ་པ་དབང་གི་ལེའུ་འཛུགས།

- ༡ རྩེ་དགོ ༣༤༩ བཀའ། རྒྱན། ཀ བསྟན་རྒྱུད། མྱོག ༡ ༥༤ ན ༣
- ༢ རྩེ་དགོ ༣༢༩༡ བསྟན། རྒྱན་འབྲེལ། ཆ བླ་མ་ལྔ་བསྟན། ༡༠ ན ༤
- རྩེ་དགོ ༤༤༤ བཀའ། རྒྱན། མྱི འབྲེལ་ཆེན་གྱི་མེད་འོད། ༡༤༩ ན ༢
- ༣ རྩེ་དགོ ༤༤༡ བཀའ། རྒྱན། ཆ རྩེ་ཚོང་པ་བ་སྟོན་གྱི་རྒྱན། ༥༢ ན ༢

- [illegible]

༡༡) རྩེ་དགོ ༡༤༠༡ བསྟན། རྩེ་འགྲེལ། བ མངོན་པར་བརྟེན་པ་འབྲུམ་པ་ལས་རྩེ་བ་ཉུང་བའི་རྩེ།
(བདེ་མཆོག་རྩེ་འགྲེལ།) ༡༡༥ ནལ་

༡༢) རྩེ་དགོ ༤༡༩ བསྟན། རྩེ་འགྲེལ། བ རྩེ་རྩེ་གྲུ་༡༡༥ བ།

༡༣) རྩེ་དགོ ༣༤༡ བཀའ། རྩེ། ཀ དབང་མདོར་བསྟན། ༡༤ ནལ་

༡༤) རྩེ་དགོ ༣༤༡ བཀའ། རྩེ། ཀ དབང་མདོར་བསྟན། ༡༤ བ༣

༡༥) རྩེ་དགོ ༡༤༠༡ བསྟན། རྩེ་འགྲེལ། དི་ གྲུ་རྩེ་འགྲེལ་ལྷ་ ༤༥ ནལ་

༡༦) རྩེ་དགོ ༡༡༤༠ བསྟན། རྩེ་འགྲེལ། ཀ རྩེ་རྩེ་འགྲེལ། ༣༩ བ༣

༡༧) རྩེ་དགོ ༤༤༥ བཀའ། རྩེ། རྩེ་ འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༤༠ ནལ་

༡༨) རྩེ་དགོ ༡༣༥༡ བསྟན། རྩེ་འགྲེལ། ན དབང་མདོར་བསྟན་པའི་འགྲེལ་བཤད་དོན་དམ་བསྟན་པ། ༣༣༥ ནལ་

༡༩) རྩེ་དགོ ༤༤༥ བཀའ། རྩེ། རྩེ་ འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༣༥ ནལ་

༢༠) རྩེ་དགོ ༤༤༥ བཀའ། རྩེ། རྩེ་ འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༣༥ བལ་

༢༡) འདིར་ཡིག་རྩེ་དྲུ་ཆོས་རྩེ་ཆོས་མིན་པ་ཞེས་རྩེ་བ་འདི་འོ་རྩེ་མདོར་བསྟན་གྱི་ཕྱི་རྩེ་འགྲེལ་འདུས་ཆེན་མོ་
དེ་བ་དང་མོ་ཤོག་གངས་ ༤༠ རྩེ་ ༡༡ ནལ་ ༡༤༡ བར་བཞུགས་པ་ལྟར་ན་འོད་རྩེ་དྲུ་གས་རྩེ་ལ་བདར་། ས་བཟང་
མ་ཉི་བཅའ་ཆེན། ཉ་དབོན་གྱིན་དགའ་དབལ་ཞོགས་ཀྱི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཤིང་། དུས་མྱིས་ཀླུ་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པས་ཆོས་མིན་དགོན་པ་ལྷལ་བས་དེར་དབང་བཤད་མེད་གསུམ་མྱིས་གཏུལ་བྱ་བསྟན་པར་མཛད་པས་དུས་རབས་ ༡༤
ནང་གི་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་ཞིག་ཡིན་པར་སྤྲད་འོ།

༢༢) རྩེ་དགོ ༤༤༥ བཀའ། རྩེ། རྩེ་ འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༣༤ ནལ་ ནལ་ ༣༣༥ བ༣

༢༣) རྩེ་དགོ ༤༤༥ བཀའ། རྩེ། རྩེ་ འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༣༥ བལ་

༢༤) རྩེ་དགོ ༤༤༥ བཀའ། རྩེ། རྩེ་ འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༣༥ ནལ་

༢༥) རྩེ་དགོ ༤༤༥ བཀའ། རྩེ། རྩེ་ འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༣༤ ནལ་ ནལ་ ༣༣༥ བ༣

༢༦) རྩེ་དགོ ༤༤༥ བཀའ། རྩེ། རྩེ་ འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༣༥ བལ་

༢༧) རྩེ་དགོ ༤༤༥ བཀའ། རྩེ། རྩེ་ འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༣༥ བ།

༢༨) རྩེ་དགོ ༤༤༥ བཀའ། རྩེ། རྩེ་ འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༣༥ བལ་

༢༩) རྩེ་དགོ ༤༤༥ བཀའ། རྩེ། རྩེ་ འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༣༥ བལ་

༣༠) རྩེ་དགོ ༤༤༥ བཀའ། རྩེ། རྩེ་ འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༣༥ བལ་

- ༡༡) རྩེ་དགེ ༣༤༩ བཀའ། རྒྱུད། ཀ བསྐྱུས་རྒྱུད། ལེའུ ༩ དབང་གི་ལེའུ རྫོག ༡༡༧ ༤༧ བལ
 ༡༢) རྩེ་དགེ ༤༤༥ བཀའ། རྒྱུད། ཁྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༩༩ ནལ
 ༡༣) རྩེ་དགེ ༤༤༥ བཀའ། རྒྱུད། ཁྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༩༧ ན༡
 ༡༤) རྩེ་དགེ ༣༤༡ བཀའ། རྒྱུད། ཀ དབང་མདོར་བསྟན་པ། ༡༤ ནལ
 ༡༥) མ་དཔེར་བྱུགས་ཀྱི་གསལ་ཡང་དོན་ལ་བྱུགས་ཀྱི་ཡིན་ནམ་སྙམ།
 ༡༦) རྩེ་དགེ ༡༣༥༧ བཀའ། རྒྱུད་འགྲེལ། བ དབལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆོག ༡༣༩ བལ
 ༡༧) རྩེ་དགེ ༣༤༡ བཀའ། རྒྱུད། ཀ དབང་མདོར་བསྟན་པ། ༡༤ ནལ
 ༡༨) རྩེ་དགེ ༣༤༡ བཀའ། རྒྱུད། ཀ དབང་མདོར་བསྟན་པ། ༡༤ བ༡
 ༡༩) རྩེ་དགེ ༣༤༡ བཀའ། རྒྱུད། ཀ དབང་མདོར་བསྟན་པ། ༡༤ བ༡
 ༢༠) རྩེ་དགེ ༤༤༥ བཀའ། རྒྱུད། ཁྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༩༩ ནལ
 ༢༡) རྩེ་དགེ ༡༤༠༩ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། བ མཛོན་པར་བརྗོད་པ་འབྲུམ་པ་ལས་ཐུང་བ་ཅུང་ཤིང་རྒྱུད།
 (བདེ་མཆོག་སྟོད་འགྲེལ།) ༡༩༤ ན༩
 ༢༢) རྩེ་དགེ ༣༤༡ བཀའ། རྒྱུད། ཀ དབང་མདོར་བསྟན་པ། ༡༤ བ༩
 ༢༣) རྩེ་དགེ ༣༤༡ བཀའ། རྒྱུད། ཀ དབང་མདོར་བསྟན་པ། ༡༤ བ༩
 ༢༤) རྩེ་དགེ ༣༤༡ བཀའ། རྒྱུད། ཀ དབང་མདོར་བསྟན་པ། ༡༤ བལ
 ༢༥) རྩེ་དགེ ༣༤༡ བཀའ། རྒྱུད། ཀ དབང་མདོར་བསྟན་པ། ༡༤ བ༩
 ༢༦) རྩེ་དགེ ༡༣༥༡ བཀའ། རྒྱུད་འགྲེལ། ན དབང་མདོར་བསྟན་པའི་འགྲེལ་བཤད་དོན་དམ་བསྟུས་པ། ༣༩༩ ན༩
 ༢༧) རྩེ་དགེ ༣༤༩ བཀའ། རྒྱུད། ཀ བསྐྱུས་རྒྱུད། ལེའུ ༩ དབང་གི་ལེའུ རྫོག ༡༡༩ ༡༡༧ ༤༧ བལ
 ༢༨) རྩེ་དགེ ༤༤༥ བཀའ། རྒྱུད། ཁྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༩༧ བལ
 ༢༩) རྩེ་དགེ ༡༣༥༡ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ན དབང་མདོར་བསྟན་པའི་འགྲེལ་བཤད། ༣༩༩ བ༩ ༣༩༧ ན༩
 ༣༠) རྩེ་དགེ ༤༤༥ བཀའ། རྒྱུད། ཁྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༩༩ ནལ རྩས་ ༣༩༩ བལ
 ༣༡) རྩེ་དགེ ༡༣༥༡ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ན དབང་མདོར་བསྟན་པའི་འགྲེལ་བཤད། ༣༤༩ བལ
 ༣༢) རྩེ་དགེ ༣༤༡ བཀའ། རྒྱུད། ཀ དབང་མདོར་བསྟན། ༡༤ བ༩
 ༣༣) རྩེ་དགེ ༡༣༥༡ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ན དབང་མདོར་བསྟན་པའི་འགྲེལ་བཤད། ༣༤༩ ན༡
 ༣༤) རྩེ་དགེ ༡༤༠༩ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། བ བདེ་མཆོག་སྟོད་འགྲེལ། ༡༩༩ བ༡

- [illegible]

- ༡༩༠ མ་དབེར་དོར་ཐུབ་གསལ་ནའང་དོད་ཐུབ་ཡིན་ནམ་སྟེ།
 ༡༩༡ ཟླ་དགེ ༤༥ བཀའ་ལྔ་རྒྱུ། སྤྱི་འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༤ བལ
 ༡༩༢ ཟླ་དགེ ༣༥༩ བཀའ་ལྔ་རྒྱུ། ཀ བསྟུས་རྒྱུ། ཁམས་ཀྱི་ལེའུ ༡ སྟོག ༡༡༥ ༡༡༩ ཅུ
 ༡༩༣ ཟླ་དགེ ༤༥ བཀའ་ལྔ་རྒྱུ། སྤྱི་འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༤ ཅུ
 ༡༩༤ ཟླ་དགེ ༤༥ བཀའ་ལྔ་རྒྱུ། སྤྱི་འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༤ བུ
 ༡༩༥ ཟླ་དགེ ༤༥ བཀའ་ལྔ་རྒྱུ། སྤྱི་འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༤ བུ
 ༡༩༦ ཟླ་དགེ ༡༣༥༡ བསྟུས་རྒྱུ་འགྲེལ། ཅ དབང་མདོར་བསྟུན་གྱི་འགྲེལ་བཤད་དོན་དམ་བསྟུས་པ། ༩༤༩ བུ
 ༡༩༧ ཟླ་དགེ ༣༥༡ བཀའ་ལྔ་རྒྱུ། ཀ དབང་མདོར་བསྟུས་ ༡༤ བལ
 ༡༩༨ ཟླ་དགེ ༡༣༥༡ བསྟུས་རྒྱུ་འགྲེལ། ཅ དབང་མདོར་བསྟུན་གྱི་འགྲེལ་དོན་དམ་བསྟུས་པ། ༩༤༩ བལ
 ༡༩༩ ཟླ་དགེ ༣༥༩ བཀའ་ལྔ་རྒྱུ། ཀ བསྟུས་རྒྱུ། ཁམས་ཀྱི་ལེའུ ༡ སྟོག ༡༤༥ ༡༡༩ ཅུ
 ༢༠༠ ཟླ་དགེ ༡༤༤༤ བསྟུས་རྒྱུ་འགྲེལ། ཇི་ཡན་ལག་བདུན་ལྟན་པ། ༡༩༠ ཅུ
 ༢༠༡ ཟླ་དགེ ༡༤༤༤ བསྟུས་རྒྱུ་འགྲེལ། ཇི་ཡན་ལག་བདུན་ལྟན་པ། ལེའུ ༩ ༡༩༤ ཅུ
 ༢༠༢ ཟླ་དགེ ༤༤༩ བཀའ་ལྔ་རྒྱུ། ཅ གསང་འདུས་རྒྱུད་ལྟེ་མ། ལེའུ ༡༤ ༡༡༩ ཅུ
 ༢༠༣ རྩོམ་ཁ་བའི་གསུང་འབུམ། ཀ རྣམས་རིམ་ཆེན་མོ། ༩༩༥ ཅུ

ལེའུ་བཞི་བ་རྒྱུ་བའི་ལེའུ་རིམ་ཆེན་མོ།

- ༡ ཟླ་དགེ ༡༤༠༩ བསྟུས་རྒྱུ་འགྲེལ། དི་རིམ་བའི་ལེའུ་རིམ་བཤད་མོ། ༤༥ ཅུ
 ༢ ཟླ་དགེ ༤༥ བཀའ་ལྔ་རྒྱུ། སྤྱི་འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༥ ཅུ
 ༣ ཟླ་དགེ ༤༥ བཀའ་ལྔ་རྒྱུ། སྤྱི་འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༥ ཅུ
 ༤ ཟླ་དགེ ༤༥ བཀའ་ལྔ་རྒྱུ། སྤྱི་འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༥ ཅུ
 ༥ ཟླ་དགེ ༤༥ བཀའ་ལྔ་རྒྱུ། སྤྱི་འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༩༡༧ ཅུ
 ༦ ཟླ་དགེ ༤༡༤ བཀའ་ལྔ་རྒྱུ། ང་རྒྱུད་བརྟག་གཉིས། ལེའུ ༩ ༡༤ ཅུ
 ༧ ཟླ་དགེ ༡༡༤༠ བསྟུས་རྒྱུ་འགྲེལ། ཀ རྩོམ་ཁ་བའི་ལེའུ་རིམ་ཆེན་མོ། ༧༩ བལ
 ༨ ཟླ་དགེ ༡༡༤༠ བསྟུས་རྒྱུ་འགྲེལ། ཀ རྩོམ་ཁ་བའི་ལེའུ་རིམ་ཆེན་མོ། ༨༠ བུ

- ༩ རྩེ་དགོ ༥༥ བཀའ། རྒྱད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༤༥ བ༥
- ༡༠ རྩེ་དགོ ༥༥ བཀའ། རྒྱད། ༧ བསྐྱུས་རྒྱད། རྫོག་ ༡༠ ༥༥ བ༥
- ༡༡ རྩེ་དགོ ༥༥ བཀའ། རྒྱད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༥༠༡ བ༥
- ༡༢ རྩེ་དགོ ༥༥ བཀའ། རྒྱད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༥༠༣ བ༥
- ༡༣ རྩེ་དགོ ༥༥ བཀའ། རྒྱད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༥༠༣ བ༥ བས་ བ༥ བ༥
- ༡༤ རྩེ་དགོ ༥༥ བཀའ། རྒྱད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༥༠༣ བ༥
- ༡༥ རྩེ་དགོ ༥༥ བཀའ། རྒྱད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༥༠༣ བ༥
- ༡༦ རྩེ་དགོ ༥༥ བཀའ། རྒྱད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༥༠༤ བ༥
- ༡༧ མ་དབེར་ཆ་མཐུན་གསལ།
- ༡༨ མ་དབེར་ཁོ་བོ་ལྟ་སྒྲུབ་པའི་རྩེ་སྒྲུབ་འདྲི་རྒྱུ་ཞེས་བཅོས།
- ༡༩ མ་དབེར་ཆོག་ཞེས་སྤྲོད།
- ༢༠ རྩེ་དགོ ༥༥ བཀའ། རྒྱད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༥༠ བ༥
- ༢༡ རྩེ་དགོ ༥༥ བཀའ། རྒྱད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༥༠ བ༥
- ༢༢ རྩེ་དགོ ༥༥ བཀའ། རྒྱད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༥༡ བ༥
- ༢༣ རྩེ་དགོ ༥༥ བཀའ། རྒྱད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༥༡ བ༥
- ༢༤ རྩེ་དགོ ༥༥ བཀའ། རྒྱད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༥༠ བ༥ འདི་མན་ཆད་ལུང་ཉེ་འགྲམ་དུ་ཡོད་
བས་མཆན་ལུང་དུ་བཞོད་མེད།
- ༢༥ མ་དབེར་དགྲུང་གསལ་ཡང་འགྲེལ་ཆེན་དུ་དཔུང་ཞེས་གསལ་བས་བཅོས་ཡོད།
- ༢༦ སྐབས་དུ་མར་ཅ་སྤེལ་ཅ་སྤེལ་ཞེས་ལུགས་ཡོད་འོན་ཀྱང་ཆད་མ་གཅིག་མཐུན་དུ་ཅ་སྤེལ་བཅོས་ཡོད།
- ༢༧ རྩེ་དགོ ༥༥ བཀའ། རྒྱད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༥༡༣ བ༥
- ༢༨ རྩེ་དགོ ༥༥ བཀའ། རྒྱད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༥༡༣ བ༥
- ༢༩ རྩེ་དགོ ༥༥ བཀའ། རྒྱད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༥༡༣ བ༥
- ༣༠ རྩེ་དགོ ༥༥ བཀའ། རྒྱད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༥༡༣ བ༥
- ༣༡ རྩེ་དགོ ༥༥ བཀའ། རྒྱད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༥༡༣ བ༥
- ༣༢ རྩེ་དགོ ༥༥ བཀའ། རྒྱད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༥༡༣ བ༥
- ༣༣ རྩེ་དགོ ༥༥ བཀའ། རྒྱད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༥༡༥ བ༥

- ༣༩ རྩོད་གཤེ ༥༩༥ བཀའ་ལྟར། རྩོད་ཀྱི་འབྲེལ་ཆེན་ཁྲི་མེད་འོད། ༣༩༣ བྱ།
 ༣༩ མ་དཔེར་སྒྲུབ་ཀྱི་ལྷན་གསལ།
 ༣༩ རྩོད་གཤེ ༥༩༥ བཀའ་ལྟར། རྩོད་ཀྱི་འབྲེལ་ཆེན་ཁྲི་མེད་འོད། ༣༩༣ བྱ།
 ༣༩ མ་དཔེར་མ་བཟུན་པའི་ཞེས་བྱུང་ཡང་མ་བཟུན་པས་ཞེས་པའོས།
 ༣༩ རྩོད་གཤེ ༥༩༥ བཀའ་ལྟར། རྩོད་ཀྱི་འབྲེལ་ཆེན་ཁྲི་མེད་འོད། ༣༩༥ བྱ།
 ༣༩ མ་དཔེར་ནམ་མཁའི་དང་འོག་ན་ཞེས་བྱུང་ཡང་ནམ་མཁའ་དང་ཞེས་པའོས།
 ༤༠ རྩོད་གཤེ ༡༣༥༥ བཟུན། རྩོད་འབྲེལ། བ སྒྲུབ་པའི་རྒྱུ་ཐབས། ༡༠༩ བྱ།
 ༤༡ རྩོད་གཤེ ༡༣༥༥ བཟུན། རྩོད་འབྲེལ། བ སྒྲུབ་པའི་རྒྱུ་ཐབས། ༡༠༧ བྱ།
 ༤༣ མ་དཔེར་སྒྲུབ་པའི་ལུང་བྱངས་པ་ན་འཕྲོག་བྱེད་ལ་འཕྲེང་བྱེད་དང་། གཤམ་དུ་འཕྲོག་བྱེད་ཅེས་གསལ་ཡང་ཡིག་ཞོར་
 ཡིན་ཏེ་འདི་དབང་ལྷག་གི་མིང་གི་རྣམས་གྲངས་ཡིན་པས་འཕྲོག་བྱེད་དུ་བཅོས་ཡོད།
 ༤༣ རྩོད་གཤེ ༡༣༥༥ བཟུན། རྩོད་འབྲེལ། བ སྒྲུབ་པའི་རྒྱུ་ཐབས། ༡༠༩ བྱ།
 ༤༤ རྩོད་གཤེ ༥༩༥ བཀའ་ལྟར། རྩོད་ཀྱི་འབྲེལ་ཆེན་ཁྲི་མེད་འོད། ༣༧༥ བྱ།
 ༤༥ རྩོད་གཤེ ༥༩༥ བཀའ་ལྟར། རྩོད་ཀྱི་འབྲེལ་ཆེན་ཁྲི་མེད་འོད། ༣༧༥ བྱ།
 ༤༤ རྩོད་གཤེ ༥༩༥ བཀའ་ལྟར། རྩོད་ཀྱི་འབྲེལ་ཆེན་ཁྲི་མེད་འོད། ༣༧༥ བྱ།
 ༤༧ རྩོད་གཤེ ༡༣༥༥ བཟུན། རྩོད་འབྲེལ། བ སྒྲུབ་པའི་རྒྱུ་ཐབས། ༡༠༥ བྱ།
 ༤༩ རྩོད་གཤེ ༥༩༥ བཀའ་ལྟར། རྩོད་ཀྱི་འབྲེལ་ཆེན་ཁྲི་མེད་འོད། ༣༣༥ བྱ།
 ༤༩ རྩོད་གཤེ ༥༩༥ བཀའ་ལྟར། རྩོད་ཀྱི་འབྲེལ་ཆེན་ཁྲི་མེད་འོད། ༣༧༥ བྱ།
 ༥༠ རྩོད་གཤེ ༥༩༥ བཀའ་ལྟར། རྩོད་ཀྱི་འབྲེལ་ཆེན་ཁྲི་མེད་འོད། ༣༧༥ བྱ།
 ༥༡ རྩོད་འདིར་ཡིག་རྒྱུད་དུ་བདག་ཅག་གི་བླ་མ་མཁམས་པ་དག་གི་ཞེས་པ་སྟག་ཆང་ལོ་རྒྱུ་བཤེས་པའི་ཞེན་ལ་རོམ་པ་རྒྱུད་
 མཛད་འདུག་མོད་དཔུང་ག་ཞིར་སྤྱང་།
 ༥༣ རྩོད་གཤེ ༥༩༥ བཀའ་ལྟར། རྩོད་ཀྱི་འབྲེལ་ཆེན་ཁྲི་མེད་འོད། ༣༡༩ བྱ།
 ༥༣ རྩོད་གཤེ ༥༩༥ བཀའ་ལྟར། རྩོད་ཀྱི་འབྲེལ་ཆེན་ཁྲི་མེད་འོད། ༣༡༥ བྱ། ཆོག་རྩུབ་མི་མཐུན། མ་དཔེར་
 བྱང་བ་མ་བྱུང་ཡང་བྱང་བ་མ་པའོས།
 ༥༤ རྩོད་འདིར་མ་དཔེར་གསུང་དཀྱིལ་གྱི་ཉ་བའི་གཙོ་མོ་བརྒྱད་ཅེས་བྱུང་ཡང་། ཉ་བའི་ཞེས་པ་དེ་གྱི་ཡི་མ་མ་དཔེར་བཤེས་བཟུན་
 རྒྱུ་མ་ཡིས་པའོས་ཀྱང་མ་ཡིན་སྤང་བས་མལ་ཆེར་མ་དག་པར་ཤེས་གིང་ཉ་བའི་གཙོ་མོ་བརྒྱད་ཅེས་པ་མིན་ནམ་སྟུམ་ཡང་

ཡིད་བརྟན་མ་བརྟེན་པས་རང་སྤོང་བཞག་ཡོད།

- ༡༡ རྟེན་གཤི ༥༥ བཀའ་ རྒྱུ། ཡི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༡༩ བཤ
 ༡༢ རྟེན་གཤི ༥༥ བཀའ་ རྒྱུ། ཡི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༡༩ བཤ ཆོག་སྒྲ་ཕྱོད་མི་མཐུག།
 ༡༣ རྟེན་གཤི ༥༥ བཀའ་ རྒྱུ། ཡི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༡༩ བཤ
 ༡༤ མཁམས་གྲུབ་རྗེ། གསུང་འབུམ། ཆ རྒྱུ་ཐབས་པད་དཀར་ཞལ་ལུང་། ༡༡ བཤ
 ༡༥ རྟེན་གཤི ༥༥ བཀའ་ རྒྱུ། ཡི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༡༩ བཤ
 ༡༦ རྟེན་གཤི ༡༡༥༥ བརྟན། རྒྱུ་འགྲེལ། བ སྒྲུ་པུ་ཕྱི་འགྲུབ་ཐབས། ༡༡༩ བཤ
 ༡༧ རྟེན་གཤི ༥༥ བཀའ་ རྒྱུ། ཡི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༡༥ བཤ
 ༡༨ རྟེན་གཤི ༥༥ བཀའ་ རྒྱུ། ཡི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༡༥ བཤ
 ༡༩ མཁམས་གྲུབ་རྗེ། གསུང་འབུམ། ཆ རྒྱུ་ཐབས་པད་དཀར་ཞལ་ལུང་། ༡༡ བཤ
 ༢༠ མ་དབང་ལྷ་པ་ཞེས་པ་ཆད།
 ༢༡ རྟེན་གཤི ༡༡༥༥ བརྟན། རྒྱུ་འགྲེལ། བ སྒྲུ་པུ་ཕྱི་འགྲུབ་ཐབས། ༡༥ བཤ
 ༢༢ རྟེན་གཤི ༡༡༥༥ བརྟན། རྒྱུ་འགྲེལ། ཀ རྒྱུ་བརྟན་གཉིས། ལེའུ་དང་པོའི་ནང་གསེས་ལྷ་འེ་ལེའུ་ ༣༥ བཤ
 ༢༣ རྟེན་གཤི ༥༥ བཀའ་ རྒྱུ། ཡི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༥ བཤ
 ༢༤ མ་དབང་ལྷ་པ་ཞེས་པ་ཆེས་འབྲང་དང་བཅས་པ་གསལ།
 ༢༥ མཁམས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ། ཆ རྒྱུ་ཐབས་པད་དཀར་ཞལ་ལུང་། ཆོག་གྲངས། ༣༥ བཤ བསྟག་ཐེགས།
 ༢༦ རྟེན་གཤི ༥༥ བཀའ་ རྒྱུ། ཡི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༥ བཤ
 ༢༧ རྟེན་གཤི ༥༥ བཀའ་ རྒྱུ། ཡི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༥ བཤ
 ༢༨ རྟེན་གཤི ༡༡༥༥ བརྟན། རྒྱུ་འགྲེལ། ཀ རྟེན་ཆེན་འགྲེལ། ལེའུ་དང་པོའི་ནང་གསེས་ལྷ་འེ་ལེའུ་ ༣༥ བཤ
 ༢༩ མཁམས་གྲུབ་རྗེའི་འགྲེལ་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལྷ་པའི་ལུང་བརྟེན་སོགས་ལྷ་པའི་ལུང་།
 ༣༠ རྟེན་གཤི ༥༥ བཀའ་ རྒྱུ། ཡི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༥ བཤ
 ༣༡ རྟེན་གཤི ༥༥ བཀའ་ རྒྱུ། ཡི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༥ བཤ
 ༣༢ རྟེན་གཤི ༡༡༥༥ བརྟན། རྒྱུ་འགྲེལ། བ སྒྲུ་པུ་ཕྱི་འགྲུབ་ཐབས། ༡༥ བཤ བསྟག་ ༡༥ བཤ
 ༣༣ རྟེན་གཤི ༡༡༥༥ བརྟན། རྒྱུ་འགྲེལ། བ སྒྲུ་པུ་ཕྱི་འགྲུབ་ཐབས། ༡༥ བཤ
 ༣༤ རྟེན་གཤི ༥༥ བཀའ་ རྒྱུ། ཡི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༥ བཤ བསྟག་ ༣༥ བཤ

༡༠༤ རྩོད་གོ ༥༤ བཀའ། རྒྱད། ལྷི འབྲེལ་ཆེན་ཏི་མེད་འོད། ༡༠༤ བལ

༡༠༥ རྩོད་གོ ༥༤ བཀའ། རྒྱད། ལྷི འབྲེལ་ཆེན་ཏི་མེད་འོད། ༡༠༥ བལ

༡༠༦ རྩོད་གོ ༥༤ བཀའ། རྒྱད། ལྷི འབྲེལ་ཆེན་ཏི་མེད་འོད། ༡༠༦ བལ

༡༠༧ རྩོད་གོ ༥༤ བཀའ། རྒྱད། ལྷི འབྲེལ་ཆེན་ཏི་མེད་འོད། ༡༠༠ བྱ

༡༠༨ རྩོད་གོ ༥༤ བཀའ། རྒྱད། ལྷི འབྲེལ་ཆེན་ཏི་མེད་འོད། ༡༠༡ བྱ

༡༠༩ རྩོད་གོ ༥༤ བཀའ། རྒྱད། ལྷི འབྲེལ་ཆེན་ཏི་མེད་འོད། ༡༡༡ བལ

༡༡༠ རྩོད་གོ ༥༤ བཀའ། རྒྱད། ལྷི འབྲེལ་ཆེན་ཏི་མེད་འོད། ༡༠༠ བྱ

༡༡༡ རྩོད་གོ ༥༤ བཀའ། རྒྱད། ལྷི འབྲེལ་ཆེན་ཏི་མེད་འོད། ༡༠༠ བྱ

༡༡༢ རྩོད་ཆེན་ཆེ། གཞུང་འབུམ། ཀ ཏེལ་ཏུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་འུ་ལ་འཁོར་ལམ་ཏུག་གི་ཁྱིད་པ་ལྟུང་དང་། རྩོད་ཆེན་པ་

བ། གཞུང་འབུམ། ད རྩོད་པ་ལམ་ཏུག་གི་རྩོག་པ་མིམ་ཀྱི་གནས་བཞུས་པ།

༡༡༣ རྩོད་གོ ༥༤ བཀའ། རྒྱད། ལྷི འབྲེལ་ཆེན་ཏི་མེད་འོད། ༡༡༣ བལ

༡༡༤ རྩོད་གོ ༥༤ བཀའ། རྒྱད། ལྷི འབྲེལ་ཆེན་ཏི་མེད་འོད། ༡༡༣ བལ

༡༡༥ རྩོད་གོ ༥༤ བཀའ། རྒྱད། ལྷི འབྲེལ་ཆེན་ཏི་མེད་འོད། ༡༡༣ བལ

༡༡༦ རྩོད་གོ ༥༤ བཀའ། རྒྱད། ལྷི འབྲེལ་ཆེན་ཏི་མེད་འོད། ༡༡༣ བལ

༡༡༧ རྩོད་གོ ༥༤ བཀའ། རྒྱད། ལྷི འབྲེལ་ཆེན་ཏི་མེད་འོད། ༡༡༣ བལ

༡༡༨ རྩོད་གོ ༥༤ བཀའ། རྒྱད། ལྷི འབྲེལ་ཆེན་ཏི་མེད་འོད། ༡༡༡ བལ

༡༡༩ རྩོད་གོ ༥༤ བཀའ། རྒྱད། ལྷི འབྲེལ་ཆེན་ཏི་མེད་འོད། ༡༡༣ བལ

༡༢༠ རྩོད་གོ ༥༤ བཀའ། རྒྱད། ལྷི འབྲེལ་ཆེན་ཏི་མེད་འོད། ༡༡༣ བལ

༡༢༡ རྩོད་གོ ༥༤ བཀའ། རྒྱད། ལྷི འབྲེལ་ཆེན་ཏི་མེད་འོད། ༡༡༣ བལ

༡༢༢ རྩོད་གོ ༥༤ བཀའ། རྒྱད། ལྷི འབྲེལ་ཆེན་ཏི་མེད་འོད། ༡༡༩ བལ

༡༢༣ རྩོད་གོ ༥༤ བཀའ། རྒྱད། ལྷི འབྲེལ་ཆེན་ཏི་མེད་འོད། ༡༡༩ བྱ

༡༢༤ རྩོད་གོ ༥༤ བཀའ། རྒྱད། ལྷི འབྲེལ་ཆེན་ཏི་མེད་འོད། ༡༩ བལ

༡༢༥ རྩོད་གོ ༥༤ བཀའ། རྒྱད། ལྷི འབྲེལ་ཆེན་ཏི་མེད་འོད། ༡༩༠ བལ

༡༢༦ མ་དཔེར་ཏུག་པོ་རྩམས་པོ་ཅུ་ཞེས་བྱེད་ཏུག་པོ་རྩམས་པ་ཅུ་ཞེས་བཅོས།

༡༢༧ རྩོད་གོ ༥༤ བཀའ། རྒྱད། ལྷི འབྲེལ་ཆེན་ཏི་མེད་འོད། ༡༩༠ བལ

- [illegible]

- ༡༢༡ རྩེ་དགོ ༤༥ བཀའ་ རྒྱུད། མྱི འབྲེལ་ཆེན་ཏི་མེད་འོད། ༡༩༩ བ་ན
 ༡༢༢ རྩེ་དགོ ༤༥ བཀའ་ རྒྱུད། མྱི འབྲེལ་ཆེན་ཏི་མེད་འོད། ༡༩༩ བ་ན
 ༡༢༣ རྩེ་དགོ ༤༥ བཀའ་ རྒྱུད། མྱི འབྲེལ་ཆེན་ཏི་མེད་འོད། ༢༠༥ བ་ན
 ༡༢༤ རྩེ་དགོ ༤༥ བཀའ་ རྒྱུད། མྱི འབྲེལ་ཆེན་ཏི་མེད་འོད། ༢༠༥ བ་ན
 ༡༢༥ རྩེ་དགོ ༢༤༢ བཀའ་ རྒྱུད། ཀ བསྟུས་རྒྱུད། མྱོག་ ༡༠༡ ༤༤ བ་ན འབྲུང་རྒྱུད་མི་མཐུན།
 ༡༢༦ རྩེ་དགོ ༢༤༢ བཀའ་ རྒྱུད། ཀ བསྟུས་རྒྱུད། མྱོག་ ༡༠༢ ༤༤ བ་ན བ་ན ༤༤ བ་ན
 ༡༢༧ རྩེ་དགོ ༤༥ བཀའ་ རྒྱུད། མྱི འབྲེལ་ཆེན་ཏི་མེད་འོད། ༡༩༩ བ་མ
 ༡༢༨ རྩེ་དགོ ༢༤༢ བསྟུན། དམ་མཐོ ཅ རྩེ་འབྲེལ་སྤྱི་ལོ། མྱོག་ ༢ ༡༩༩ བ་ན
 ༡༢༩ རྩེ་དགོ ༢༤༢ བཀའ་ རྒྱུད། ཀ བསྟུས་རྒྱུད། མྱོག་ ༡༡༣ ༤༥ བ་ན
 ༡༣༠ རྩེ་དགོ ༤༥ བཀའ་ རྒྱུད། མྱི འབྲེལ་ཆེན་ཏི་མེད་འོད། ༢༣༠ བ་ན
 ༡༣༡ རྩེ་དགོ ༤༥ བཀའ་ རྒྱུད། མྱི འབྲེལ་ཆེན་ཏི་མེད་འོད། ༡༣༠ བ་མ
 ༡༣༢ རྩེ་དགོ ༤༥ བཀའ་ རྒྱུད། མྱི འབྲེལ་ཆེན་ཏི་མེད་འོད། ༡༣༠ བ་མ
 ༡༣༣ རྩེ་དགོ ༤༥ བཀའ་ རྒྱུད། མྱི འབྲེལ་ཆེན་ཏི་མེད་འོད། ༡༣༡ བ་ན
 ༡༣༤ རྩེ་དགོ ༤༥ བཀའ་ རྒྱུད། མྱི འབྲེལ་ཆེན་ཏི་མེད་འོད། ༡༣༠ བ་མ
 ༡༣༥ མ་དཔེར་འདི་དག་གོ་འདུ་བྱེད་ཅེས་བྱུང་ཡང་འདི་དག་གི་ཞེས་བཅོས།
 ༡༣༦ རྩེ་དགོ ༤༥ བཀའ་ རྒྱུད། མྱི འབྲེལ་ཆེན་ཏི་མེད་འོད། ༢༡༩ བ་མ
 ༡༣༧ བྱུང་འདི་ལས་ཆེར་ཇོ་ནང་བའི་མཁས་པ་རྣམས་ལ་དགོངས་པ་མིན་ནས་སྟུམ།
 ༡༣༨ རྩེ་དགོ ༤༥ བཀའ་ རྒྱུད། མྱི འབྲེལ་ཆེན་ཏི་མེད་འོད། ༡༣༣ བ་ན
 ༡༣༩ འདིར་གོང་དུ་ཞུས་པ་ལྟར་ཡིག་རྒྱུད་དུ་སྟུང་ཞེས་བྱུང་བ་འགོ་ལོ་གཞིན་ཅུ་དཔལ་ཡིན་སྟུམ་པས་དེས་མཛད་པའི་དུས་
 འཁོར་རྒྱུད་ཀྱི་དཀའ་འབྲེལ་ལ་དགོངས་སམ་སྟུམ་ཡང་དབྱུད།
 ༡༤༠ རྩེ་དགོ ༤༥ བཀའ་ རྒྱུད། མྱི འབྲེལ་ཆེན་ཏི་མེད་འོད། ༡༣༣ བ་ན
 ༡༤༡ རྩེ་དགོ ༤༥ བཀའ་ རྒྱུད། མྱི འབྲེལ་ཆེན་ཏི་མེད་འོད། ༡༣༣ བ་ན
 ༡༤༢ རྩེ་དགོ ༤༥ བཀའ་ རྒྱུད། མྱི འབྲེལ་ཆེན་ཏི་མེད་འོད། ༡༣༣ བ་ན
 ༡༤༣ རྩེ་དགོ ༤༥ བཀའ་ རྒྱུད། མྱི འབྲེལ་ཆེན་ཏི་མེད་འོད། ༡༣༣ བ་ན
 ༡༤༤ རྩེ་དགོ ༤༥ བཀའ་ རྒྱུད། མྱི འབྲེལ་ཆེན་ཏི་མེད་འོད། ༡༣༣ བ་ན
 ༡༤༥ རྩེ་དགོ ༤༥ བཀའ་ རྒྱུད། མྱི འབྲེལ་ཆེན་ཏི་མེད་འོད། ༡༣༣ བ་ན
 ༡༤༦ རྩེ་དགོ ༤༥ བཀའ་ རྒྱུད། མྱི འབྲེལ་ཆེན་ཏི་མེད་འོད། ༡༣༣ བ་ན

༡༠༡ རྩོད་གཤེ ༥༧༥ བཀའ་ལྔ རྩོད། ལྷོ འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༣༩ བ༧

༡༠༢ རྩོད་གཤེ ༥༧༥ བཀའ་ལྔ རྩོད། ལྷོ འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༣༩ བ༥

༡༠༣ རྩོད་གཤེ ༥༧༥ བཀའ་ལྔ རྩོད། ལྷོ འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༣༧ ཅ་༣

༡༠༤ རྩོད་གཤེ ༥༧༥ བཀའ་ལྔ རྩོད། ལྷོ འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༣༧ བ༡

༡༠༥ རྩོད་གཤེ ༥༧༥ བཀའ་ལྔ རྩོད། ལྷོ འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༣༩ བ༧

༡༠༦ རྩོད་གཤེ ༥༧༥ བཀའ་ལྔ རྩོད། ལྷོ འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༣༧ བ༡

༡༠༧ རྩོད་གཤེ ༥༧༥ བཀའ་ལྔ རྩོད། ལྷོ འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༣༩ བ༩

༡༠༨ རྩོད་གཤེ ༥༧༥ བཀའ་ལྔ རྩོད། ལྷོ འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༣༩ བ༧

༡༠༩ འདི་ལུ་ཆེ་ར་རྩོད་ཤེས་རབ་མེད་གཤེ་གསུང་དུས་འཁོར་ཆེན་བྱིས་མ་མཐར་ཐུབ་གསུང་རྒྱུན་ཞེས་པ་དེར་དགོངས་པ་
མིན་ནམ་སྙམ་ཡང་། མ་དཔེ་ལག་སོན་མ་བྱུང་བས་དབྱེད་གཞིར་གནས།

༡༡༠ མཐས་སྐབས་རྩོད་ཤེས་འབྲམ། ཆ བད་མ་དཀར་པོའི་ཞལ་ལང་། ༥༧ ཅ་༥

༡༡༡ རྩོད་གཤེ ༥༧༥ བཀའ་ལྔ རྩོད། ལྷོ འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༣༩ བ༥

༡༡༢ མཐས་སྐབས་རྩོད་ཤེས་འབྲམ། ཆ བད་མ་དཀར་པོའི་ཞལ་ལང་། ༥༩ ཅ་༣

༡༡༣ རྩོད་གཤེ ༥༧༥ བཀའ་ལྔ རྩོད། ལྷོ འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༣༩ བ༥

༡༡༤ རྩོད་གཤེ ༥༧༥ བཀའ་ལྔ རྩོད། ལྷོ འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༣༩ བ༡

༡༡༥ རྩོད་གཤེ ༥༧༥ བཀའ་ལྔ རྩོད། ལྷོ འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༣༩ བ༧

༡༡༦ རྩོད་གཤེ ༥༧༥ བཀའ་ལྔ རྩོད། ལྷོ འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༣༧ ཅ་༣

༡༡༧ མ་དཔེར་བསྐྱེད་རིམ་རིགས་པས་མཐར་ཐུན་པས་ཞེས་བྱུང་ཡང་བསྐྱེད་རིམ་རགས་པ་ཞེས་བཅོས།

༡༡༨ མ་དཔེར་བསྐྱེད་རིམ་རིགས་པས་མཐར་ཐུན་པ་ཞེས་བྱུང་ཡང་བསྐྱེད་རིམ་རགས་པས་ཞེས་བཅོས།

༡༡༩ རྩོད་གཤེ ༥༧༥ བཀའ་ལྔ རྩོད། ལྷོ འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༤༡ བ༩

༡༢༠ རྩོད་གཤེ ༥༧༥ བཀའ་ལྔ རྩོད། ལྷོ འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༤༡ བ༩

༡༢༡ རྩོད་གཤེ ༥༧༥ བཀའ་ལྔ རྩོད། ལྷོ འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༤༡ བ༩ འབྲེལ་ཆེན་ནང་ཆོགས་བཅད་མི་

གསལ་ཡང་དོན་རྒྱས་པ་སྙམ་དུ་བཀོད་པ་སྙམ་།

༡༢༢ རྩོད་གཤེ ༥༧༥ བཀའ་ལྔ རྩོད། ལྷོ འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༤༡ བ༧

༡༢༣ རྩོད་གཤེ ༥༧༥ བཀའ་ལྔ རྩོད། ལྷོ འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༤༡ བ༧

ལེའུ་ལྷ་པ་ཡེ་གེས་ལེའུ་འི་མཆན།

- ༡ རྩོད་གཤེ ༤༧ བཀའ་ལླན། རྩོད་ཀྱི་འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༧༠ བཟ
- ༢ མ་དབེར་རྒྱུག་གསལ་ཡང་རྒྱུ་པ་ཡིན་ནམ་སྒྲུབ་པས་དེ་ལྟར་དུ་བཅོས།
- ༣ རྩོད་གཤེ ༤༧ བཀའ་ལླན། རྩོད་ཀྱི་འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༧༠ བཟ
- ༤ རྩོད་གཤེ ༡༡༠༡ བསྟན། རྩོད་འགྲེལ། རིམ་ལྔ། དེ ༤༥ བཟ
- ༥ རྩོད་གཤེ ༤༤༣ བཀའ་ལླན། ཅ གསང་འདུས་རྩོད་ཀྱི་མ། ༡༥༤ བཟ
- ༦ མ་དབེར་འགྲོ་ཉིད་ལས་གསལ་ཡང་འགྲོ་ཉིད་ཡིན་ནམ་སྒྲུབ།
- ༧ རྩོད་གཤེ ༤༤༣ བཀའ་ལླན། ཅ གསང་འདུས་རྩོད་ཀྱི་མ། ༡༥༤ བཟ
- ༨ རྩོད་གཤེ ༡༡༠༡ བསྟན། རྩོད་འགྲེལ། བ རྩལ་ཞབས་སྒྲུབ་རྩོད། ༡༡༤ བཟ
- ༩ རྩོད་གཤེ ༣༤༣ བཀའ་ལླན། ཀ བསྟན་རྩོད། རྩོག་༡༡༤ ༤༤ བཟ
- ༡༠ རྩོད་གཤེ ༤༧ བཀའ་ལླན། རྩོད་ཀྱི་འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༣༧ བཟ
- ༡༡ རྩོད་གཤེ ༤༧ བཀའ་ལླན། རྩོད་ཀྱི་འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༣༧ བཟ
- ༡༢ རྩོད་གཤེ ༤༧ བཀའ་ལླན། རྩོད་ཀྱི་འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༣༧ བཟ
- ༡༣ མ་དབེར་པོར་གཅོད་ཅེས་བྱུང་ཡང་མོར་གཅོད་དུ་བཅོས།
- ༡༤ རྩོད་གཤེ ༤༧༠ བསྟན། ཁད་མ། ཅ ཁད་མ་རྒྱུ་འགྲེལ། ཁད་མ་རྒྱུ་པ་འེ་ལེའུ། རྩོག་༡༡༣ ༡༡༡ བཟ
- ༡༥ རྩོད་གཤེ ༤༧ བཀའ་ལླན། རྩོད་ཀྱི་འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༣༧ བཟ
- ༡༦ རྩོད་གཤེ ༤༧ བཀའ་ལླན། རྩོད་ཀྱི་འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༣༧ བཟ
- ༡༧ རྩོད་གཤེ ༤༧ བཀའ་ལླན། རྩོད་ཀྱི་འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༣༧ བཟ
- ༡༨ རྩོད་གཤེ ༤༧ བཀའ་ལླན། རྩོད་ཀྱི་འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༣༧ བཟ
- ༡༩ མ་དབེར་རྩོད་པ་ལྟར་ཞེས་བྱུང་ཡང་སྒྲུབ་པའི་ཞེས་བཅོས།
- ༢༠ རྩོད་གཤེ ༤༧ བཀའ་ལླན། རྩོད་ཀྱི་འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༤༣༧ བཟ
- ༢༡ རྩོད་གཤེ ༤༧ བཀའ་ལླན། རྩོད་ཀྱི་འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༣༧ བཟ
- ༢༢ རྩོད་གཤེ ༤༧ བཀའ་ལླན། རྩོད་ཀྱི་འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༣༧ བཟ
- ༢༣ རྩོད་གཤེ ༤༧ བཀའ་ལླན། རྩོད་ཀྱི་འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༣༧ བཟ

- ༡༧ རྩོད་ཤོ ༡༧༥ བཀའ་ རྒྱན། ལྷི འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༩༠ བལ
 ༡༨ རྩོད་ཤོ ༡༧༥ བཀའ་ རྒྱན། ལྷི འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༩༠ ༠༧
 ༡༩ རྩོད་ཤོ ༡༧༥ བཀའ་ རྒྱན། ལྷི འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༩༡ བཤ
 ༢༠ རྩོད་ཤོ ༡༧༥ བཀའ་ རྒྱན། ལྷི འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༩༠ བཤ
 ༢༡ རྩོད་ཤོ ༡༣༩༡ བསྟན། རྒྱན་འབྲེལ། བ ཡོན་ཏན་གྱིས་འགྲུབ་པ། ༡ བལ
 ༢༢ རྩོད་ཤོ ༡༣༧༣ བསྟན། རྒྱན་འབྲེལ། བ རྣལ་འབྱོར་ཡན་ལག་དུག་པ། ༡༧༡ བལ
 ༢༣ རྩོད་ཤོ ༡༣༧༣ བསྟན། རྒྱན་འབྲེལ། བ དུས་ཞབས་སྟན་རྒྱན། ༡༩༧ བལ
 ༢༤ རྩོད་ཤོ ༡༧༥ བཀའ་ རྒྱན། ལྷི འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༩༡ བལ
 ༢༥ རྩོད་ཤོ ༡༣༧༣ བསྟན། རྒྱན་འབྲེལ། བ དུས་ཞབས་སྟན་རྒྱན། ༡༩༧ བཤ
 ༢༦ རྩོད་ཤོ ༡༧༥ བཀའ་ རྒྱན། ལྷི འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༩༡ བཤ
 ༢༧ རྩོད་ཤོ ༡༣༠༩ བསྟན། རྒྱན་འབྲེལ། བ བདེ་མཆོག་སྟོང་འབྲེལ། ༡༩༩ བལ ཆོག་སྒྲ་ཕྱེད་མི་མཐུག།
 ༢༨ རྩོད་ཤོ ༡༧༥ བཀའ་ རྒྱན། ལྷི འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༩༡ བཤ
 ༢༩ རྩོད་ཤོ ༡༣༧༡ བསྟན། རྒྱན་འབྲེལ། བ རྣལ་འབྱོར་གསུམ་གྱི་སྒྲིང་པོ་གསལ་བ། ༡༩༩ བལ
 ༣༠ རྩོད་ཤོ ༡༣༧༧ བསྟན། རྒྱན་འབྲེལ། བ ཡན་ལག་དུག་གི་སྟོང་པའི་མན་ངག ༡༧༡ བཤ
 ༣༡ རྩོད་ཤོ ༡༣༧༡ བསྟན། རྒྱན་འབྲེལ། བ རྣལ་འབྱོར་གསུམ་གྱི་སྒྲིང་པོ་གསལ་བ། ༡༩༩ བལ
 ༣༢ མ་དཔེར་འབྲེལ་བའི་སྟན་ལ་ཞེས་གསལ་བས་བཅོས།
 ༣༣ རྩོད་ཤོ ༡༣༧༣ བསྟན། རྒྱན་འབྲེལ། བ དུས་ཞབས་སྟན་རྒྱན། ༡༩༧ བཤ
 ༣༤ རྩོད་ཤོ ༡༣༧༧ བསྟན། རྒྱན་འབྲེལ། བ ཡན་ལག་དུག་གི་སྟོང་པའི་མན་ངག ༡༧༠ བཤ
 ༣༥ རྩོད་ཤོ ༡༣༧༡ བསྟན། རྒྱན་འབྲེལ། བ རྣལ་འབྱོར་གསུམ་གྱི་སྒྲིང་པོ་གསལ་བ། ༡༩༠ བཤ
 ༣༦ རྩོད་ཤོ ༡༧༥ བཀའ་ རྒྱན། ལྷི འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༩༧ བཤ
 ༣༧ རྩོད་ཤོ ༡༣༧༡ བསྟན། རྒྱན་འབྲེལ། བ རྣལ་འབྱོར་གསུམ་གྱི་སྒྲིང་པོ་གསལ་བ། ༡༩༩ བལ
 ༣༨ རྩོད་ཤོ ༡༧༥ བཀའ་ རྒྱན། ལྷི འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༩༡ བཤ
 ༣༩ རྩོད་ཤོ ༧༩༧ བཀའ་ རྒྱན། བ རིག་ལྷ་ར་ལིའི་རྒྱན་གྱི་རྒྱལ་པོ། ༡༧༡ བཤ
 ༤༠ རྩོད་ཤོ ༡༧༥ བཀའ་ རྒྱན། ལྷི འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༩༡ བཤ
 ༤༡ རྩོད་ཤོ ༡༣༧༣ བསྟན། རྒྱན་འབྲེལ། བ དུས་ཞབས་སྟན་རྒྱན། ༡༩༧ བཤ

- ༤༩ རྩོད་ཤོ ༡༣༧༥ བསྟན། རྒྱད་འབྲེལ། བ ཡན་ལག་དྲུག་གི་རྒྱོད་པའི་མན་ངག། ༡༧༡ བ་༣
- ༥༠ རྩོད་ཤོ ༤༡༧ བཀའ། རྒྱད། ༡ རྩོད་རྒྱུ་ལྷི་མ། ལེའུ་ ༩ ༡༥ བ་༣
- ༥༡ རྩོད་ཤོ ༤༤༥ བཀའ། རྒྱད། ལྷི་ འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༩༩༤ བ་༣
- ༥༢ རྩོད་ཤོ ༤༤༥ བཀའ། རྒྱད། ལྷི་ འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༤༡༡ བ་༤
- ༥༣ རྩོད་ཤོ ༤༤༥ བཀའ། རྒྱད། ལྷི་ འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༤༡༡ བ་༣
- ༥༤ རྩོད་ཤོ ༡༡༥༠ བསྟན། རྒྱད་འབྲེལ། ༡ རྩོད་རྩོ་རྩེ་བསྟན་པའི་དོན་གྱི་རྒྱ་ཆེར་འབྲེལ་བ། དོ་རྩེ་ལྷི་མེད་འབྲེལ། དོར་ས་
ལྷུ་བ་ལྷི་ལེའུ་གཉིས་པ། ༥༠ བ་༤
- ༥༥ རྩོད་ཤོ ༤༡༩ བཀའ། རྒྱད། ༨ རྩོད་རྩོ་རྩེ་མཐའ་འབྲོ་མ་དྲ་བའི་རྩོ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་རྒྱལ་ལོ། དོར་ས་ལྷུ་བ་ལྷི་ལེའུ་
གཉིས་པ། ༡༥ བ་༣
- ༥༦ རྩོད་ཤོ ༡༡༥༠ བཀའ། རྒྱད་འབྲེལ། ༡ དོ་རྩེ་ལྷི་མེད་འབྲེལ། དོར་ས་ལྷུ་བ་ལྷི་ལེའུ་གཉིས་པ། ༥༠ བ་༤
- ༥༧ རྩོད་ཤོ ༤༡༩ བཀའ། རྒྱད། ༨ རྩོད་རྩོ་རྩེ་མཐའ་འབྲོ་མ་དྲ་བའི་རྩོ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་རྒྱལ་ལོ། ༥༠ བ་༤
- ༥༨ རྩོད་ཤོ ༡༡༥༠ བསྟན། རྒྱད་འབྲེལ། ༡ དོ་རྩེ་ལྷི་མེད་འབྲེལ། ༥༠ བ་༧
- ༥༩ རྩོད་ཤོ ༡༡༥༠ བསྟན། རྒྱད་འབྲེལ། ༡ དོ་རྩེ་ལྷི་མེད་འབྲེལ། དོར་ས་ལྷུ་བ་ལྷི་ལེའུ་གཉིས་པ། ༥༡ བ་༡
- ༦༠ རྩོད་ཤོ ༣༤༩ བཀའ། རྒྱད། ༡ བསྟན་རྒྱད། ཡེ་ཤེས་ལེའུ་ ལྷོ་ག ༡༡༥ ༡༡༩ བ་༣
- རྩོད་ཤོ ༤༤༥ བཀའ། རྒྱད། ལྷི་ འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ཡེ་ཤེས་ལེའུ་ ༣༥༥ བ་༣
- ༦༡ རྩོད་ཤོ ༤༤༥ བཀའ། རྒྱད། ལྷི་ འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༥༥ བ་༣ དབྱེད་དགོས།
- ༦༢ རྩོད་ཤོ ༤༤༥ བཀའ། རྒྱད། ལྷི་ འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༥༥ བ་༣
- ༦༣ རྩོད་ཤོ ༡༣༥༡ བསྟན། རྒྱད་འབྲེལ། ༣ དབང་མདོར་བསྟན་པའི་འབྲེལ་བཤད། ༡༧༡ བ་༡
- ༦༤ རྩོད་ཤོ ༡༣༥༡ བསྟན། རྒྱད་འབྲེལ། ༣ དབང་མདོར་བསྟན་པའི་འབྲེལ་བཤད། ༡༧༠ བ་༧
- ༦༥ རྩོད་ཤོ ༡༣༧༥ བསྟན། རྒྱད་འབྲེལ། བ ཡན་ལག་དྲུག་གི་རྒྱོད་པའི་མན་ངག། ༡༧༡ བ་༣
- ༦༦ རྩོད་ཤོ ༡༣༧༣ བསྟན། རྒྱད་འབྲེལ། བ དུས་ཁབ་སྟན་རྒྱད། ༡༩༤ བ་༣
- ༦༧ མདུ་པེར་རྩོད་པར་རྩལ་གཅིག་ཞེས་གསལ་ཡང་རྩལ་གཅིག་ཅེས་བཅོས། རྩོད་ཤོ ༤༡༩ བཀའ། རྒྱད།
- ༦༨ རྩོད་ཤོ ༤༤༥ བཀའ། རྒྱད། ལྷི་ འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༤ བ་༤
- ༦༩ རྩོད་ཤོ ༡༤༠༩ བསྟན། རྒྱད་འབྲེལ། བ བདེ་མཆོག་རྩོད་འབྲེལ། ༡༩༡ བ་༧
- ༧༠ རྩོད་ཤོ ༡༩༥༧ བསྟན། རྒྱད་འབྲེལ། བ རྩོད་པ་ཡན་ལག་དྲུག་པ། ༡༩༧ བ་༥

- ༡། རྩེ་དགོ ༡༣༤ བརྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། བ ཡོན་ཏན་གྱིས་འགོངས་པ། ༣༣༥ བཤ ༣༣༥ བཤ
 ༢༡ འཕྱོམ་རིན་ཆེན་གྲུབ། གཞུང་འབུམ་པོད། ག རྩོག་འཛིན་འཁྲིད་ཡིག ༣ བམ མོར་བསམ་འཁྲིད་ཡིག ༡༠ བཤ
 ༢༢ རྩེ་དགོ ༡༡༠ བརྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ཀ རྩོམ་ཆེན་འགྲེལ། དངོས་གྲུབ་ཀྱི་ལེ་ལུག་ཞིས་པ། ༤༠ བཤ
 ༢༣ རྩེ་དགོ ༤༥ བཀའ། རྒྱུད། མྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༤ བཤ
 ༢༤ རྩེ་དགོ ༤༩༢ བཀའ། རྒྱུད། ང་ རིག་ལྷ་ར་ལིའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ། ༡༢༤ བཤ
 ༢༥ རྩེ་དགོ ༤༥ བཀའ། རྒྱུད། མྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༣༤ བཤ
 ༢༦ རྩེ་དགོ ༤༥ བཀའ། རྒྱུད། མྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༣༣ བཤ
 ༢༧ རྩེ་དགོ ༣༤༣ བཀའ། རྒྱུད། ཀ བརྟན་རྒྱུད། ཡེ་ཤེས་ལེའུ་རྟོག ༡༡༥ ༣༣༣ བཤ
 ༢༨ རྩེ་དགོ ༤༥ བཀའ། རྒྱུད། མྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༤༤ བཤ
 ༣༠ རྩེ་དགོ ༤༥ བཀའ། རྒྱུད། མྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༤༤ བཤ
 ༣༡ རྩེ་དགོ ༤༩༢ བཀའ། རྒྱུད། ང་ རིག་ལྷ་ར་ལིའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ། ༡༢༤ བཤ
 ༣༢ རྩེ་དགོ ༤༥ བཀའ། རྒྱུད། མྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༣༤ བཤ
 ༣༣ རྩེ་དགོ ༡༤༠༣ བརྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། བ བདེ་མཆོག་རྩོད་འགྲེལ། ༡༣༣ བཤ
 ༣༤ རྩེ་དགོ ༤༤༣ བཀའ། རྒྱུད། ཅ གསང་འདུས་རྒྱུད་ལྷི་མ། ༡༥༥ བཤ
 ༣༥ རྩེ་དགོ ༤༤༣ བཀའ། རྒྱུད། ཅ གསང་འདུས་རྒྱུད་ལྷི་མ། ༡༥༤ བཤ
 ༣༦ རྩེ་དགོ ༡༣༥༡ བརྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། བ དབང་མདོར་བརྟན་བའི་འགྲེལ་བཤད། ༣༥༠ བཤ
 ༣༧ རྩེ་དགོ ༡༣༧༣ བརྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། བ དུས་འཁོར་བསྟན་རྒྱུད། ༣༩༤ བཤ
 ༣༨ རྩེ་དགོ ༡༣༧༣ བརྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། བ རྩོར་བ་ཡན་ལག་རྒྱུག་གི་དཀའ་འགྲེལ། ༣༣༥ བཤ
 ༣༩ རྩོམ་ཁ་པ། གཞུང་འབུམ་པོད། ད རྩོར་རྒྱུག་ཆོག་མཐུན། ༡ བཤ
 ༤༠ འཕྱོམ་རིན་ཆེན་གྲུབ། གཞུང་འབུམ་པོད། ག མོར་བསམ་འཁྲིད་ཡིག ༡༣ བཤ
 ༤༡ ལུང་འདི་བརྟན་ཆོན་མཐུང།
 ༤༢ འཕྱོམ་རིན་ཆེན་གྲུབ། གཞུང་འབུམ་པོད། ག རྩོར་རྒྱུག་གི་ཁྲིད་ཡིག ༡༣ བཤ
 ༤༣ རྩེ་དགོ ༡༤༠༣ བརྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། བ བདེ་མཆོག་རྩོད་འགྲེལ། ༡༣༡ བཤ
 ༤༤ རྩེ་དགོ ༡༡༠ བརྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ཀ རྩོམ་ཆེན་འགྲེལ། དངོས་གྲུབ་ཀྱི་ལེ་ལུག་ཞིས་པ། ༤༠ བཤ
 ༤༥ རྩེ་དགོ ༡༤༠༣ བརྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། བ བདེ་མཆོག་རྩོད་འགྲེལ། ༡༣༡ བཤ

- ༧༥ རྩོད་ཤོ ༡༣༧༡ བསྟན། རྩོད་འགྲེལ། བ དབང་མདོར་བསྟན་པའི་འགྲེལ་བཤད། ༣༥༩ བ༥
- ༧༦ རྩོད་ཤོ ༡༣༨༧ བསྟན། རྩོད་འགྲེལ། བ རྩོར་བ་ཡན་ལག་དུག་པ། ༣༧༧ བ༥
- ༧༧ རྩོད་ཤོ ༡༣༩༩ བསྟན། རྩོད་འགྲེལ། བ ཡོན་ཏན་གྱིས་འགྲེལ་བཤད། ༣༩༥ བ༥
- ༧༨ རྩོད་ཤོ ༡༡༩༠ བསྟན། རྩོད་འགྲེལ། ཀ རྩོད་འགྲེལ་དཔྱད་པའི་འགྲེལ་བཤད། ༩༠ བ༧
- ༡༠༠ རྩོད་ཤོ ༣༤༡ བཀའ། རྩོད། ཀ དབང་མདོར་བསྟན། ༡༥ བ༩ ཆོག་སྒྲུབ་མི་མཐུན།
- ༡༠༡ རྩོད་ཤོ ༣༤༩ བཀའ། རྩོད། ཀ བསྟན་པའི་རྩོད་པ། ༡༡༥ ༡༡༩ བ༩
- ༡༠༢ རྩོད་ཤོ ༤༤༥ བཀའ། རྩོད། རྩོད་འགྲེལ་ཆོད་པའི་འགྲེལ་བཤད། ༣༩༩ བ༩
- ༡༠༣ རྩོད་ཤོ ༤༤༥ བཀའ། རྩོད། རྩོད་འགྲེལ་ཆོད་པའི་འགྲེལ་བཤད། ༣༩༩ བ༥
- ༡༠༤ རྩོད་ཤོ ༡༤༠༩ བསྟན། རྩོད་འགྲེལ། བ བདེ་མཆོག་སྟོང་འགྲེལ། ༡༣༡ བ༩
- ༡༠༥ རྩོད་ཤོ ༤༤༩ བཀའ། རྩོད། ཅ གསང་འདུས་རྩོད་པའི་འགྲེལ་བཤད། ༡༤༤ བ༩ ཆོག་སྒྲུབ་མི་མཐུན།
- ༡༠༦ བེ་ཅིར་བསྟན་འཇུག་པའི་འགྲེལ་བཤད་པའི་འགྲེལ་བཤད་པའི་འགྲེལ་བཤད། རྩོད་ཆོས་ཆོད་པའི་འགྲེལ་བཤད། ༤༤༩༠ བཤད་པའི་འགྲེལ་བཤད།
- འདོད་པའི་འགྲེལ་བཤད། ༣༩ བ༥
- ༡༠༧ རྩོད་ཤོ ༤༤༩ བསྟན། རྩོད་འགྲེལ། བ གསང་འདུས་རྩོད་པའི་འགྲེལ་བཤད། ༡༣༩ བ༩
- རྩོད་ཤོ ༣༤༠ བཀའ། རྩོད། ཀ འཇམ་དབལ་མཆོད་པའི་འགྲེལ་བཤད། ༤ བ༧
- ༡༠༨ རྩོད་ཤོ ༣༤༡ བཀའ། རྩོད། ཀ དབང་མདོར་བསྟན། ༡༥ བ༩
- ༡༠༩ རྩོད་ཤོ ༡༣༧༡ བསྟན། རྩོད་འགྲེལ། བ དབང་མདོར་བསྟན་པའི་འགྲེལ་བཤད། ༣༤༧ བ༤
- ༡༡༠ རྩོད་ཤོ ༡༤༠༩ བསྟན། རྩོད་འགྲེལ། བ བདེ་མཆོག་སྟོང་འགྲེལ། ༡༣༡ བ༩
- ༡༡༡ རྩོད་ཤོ ༡༤༠༩ བསྟན། རྩོད་འགྲེལ། བ བདེ་མཆོག་སྟོང་འགྲེལ། ༡༣༡ བ༩ .
- ༡༡༢ རྩོད་ཤོ ༡༣༩༩ བསྟན། རྩོད་འགྲེལ། བ ཡོན་ཏན་གྱིས་འགྲེལ་བཤད། ༣༩༩ བ༧
- ༡༡༣ རྩོད་ཤོ ༡༣༩༩ བསྟན། རྩོད་འགྲེལ། བ ཡོན་ཏན་གྱིས་འགྲེལ་བཤད། ༣༩༩ བ༧
- ༡༡༤ རྩོད་ཤོ ༡༣༩༩ བསྟན། རྩོད་འགྲེལ། བ འཇམ་དབལ་མཆོད་པའི་འགྲེལ་བཤད་པའི་འགྲེལ་བཤད། ༡༣༩ བ༩
- ༡༡༥ རྩོད་ཤོ ༡༣༩༩ བསྟན། རྩོད་འགྲེལ། བ ཡོན་ཏན་གྱིས་འགྲེལ་བཤད། ༣༩༩ བ༧
- ༡༡༦ རྩོད་ཤོ ༡༣༩༩ བསྟན། རྩོད་འགྲེལ། བ ཡོན་ཏན་གྱིས་འགྲེལ་བཤད། ༣༩༩ བ༡
- ༡༡༧ རྩོད་ཤོ ༡༣༩༩ བསྟན། རྩོད་འགྲེལ། བ ཡོན་ཏན་གྱིས་འགྲེལ་བཤད། ༣༩༩ བ༩
- ༡༡༨ རྩོད་ཤོ ༡༣༩༩ བསྟན། རྩོད་འགྲེལ། བ ཡོན་ཏན་གྱིས་འགྲེལ་བཤད། ༣༩༩ བ༩

༡༡༧ རྩོད་གཤམ་ ༡༣༥༥ བསྟན། རྩོད་འགྲེལ། བ ཡོན་ཏན་གྱིས་འགོ་བསྟེན་བཤ། ༣༣༣ བལ

120 མ་དཔེར་ཡུང་བོ་གསལ་ཡང་མུང་བོ་མིན་ནམ།

༡༣༡ རྩེད་མེ ༣༤༣ བཀའ། རྒྱུ། ཀ བཅུ་མ་རྒྱུ། རྩོག ༡༤༥ ༥༧ བཅ

༡༢༢ མ་དཔེར་འབྲེལ་བ་ཆད་པའི་ཞེས་བྱུང་ཡང་འབྲེལ་བ་ཆད་པའི་ཞེས་བཅོས།

༡༣༣ རྩི་དགེ ༥༧༥ དགའ་ རྩུད། རྩུ་ འཕྲེལ་ཆེན་པོ་མེད་པོ། ༡༣༣ བ།

༡༢༧ རྩེད་མེ ༤༤༥ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ཅ བསྟན་རྒྱུད་རྩེ་རྩེ་འགྲེལ་བ། ༡༤༡ ནལ

༡༣༥ མ་དཔེར་འབྲེལ་བ་ཞེས་གསལ་ནང་འབྲེལ་ཞེས་བཅོས།

༡༩༩ རྩེད་མེ ༡༩༠༩ བསྟན། ཡུན་འགྲེལ། བ བདེ་མཆོག་ཡུན་འགྲེལ། ༡༩༩ ཅེ

༡༩༧ རྩེད་གོ ༡༩༧༧ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། བ ཡོན་ཏན་གྱིས་འགོ་རམ་པ། ༣༣༠ བཤ

༡༩༤ རྩེད་གོ ༡༩༥༡ བརྩན། རྒྱུད་ལྟེལ། ༩ དབང་མདོར་བརྩན་པའི་ལྟེལ་བཤད། ༢༥༤ བཤ

༡༣༧ རྩི་དགོ ༥༧༥ བཀའ། རྒྱུད། རྩི་ འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༧༠ བཤ

[illegible]

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ श्रीकृष्णाय नमः ॥ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ श्रीकृष्णाय नमः ॥ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ श्रीकृष्णाय नमः ॥

१३१) ॐ ह्रीं नमः । नमः नमः नमः । ५ ॐ नमः नमः नमः नमः नमः नमः नमः नमः नमः नमः । १३२) ॐ ह्रीं नमः । नमः नमः नमः नमः नमः नमः नमः नमः नमः नमः ।

१८ ३५

༡༣༢ ཟླ་དགེ ༥༧༥ བཀའ་རྒྱུད། ་མི འབྲེལ་ཆེན་ཏོ་མེད་ཤོད། ༣༥༥ བཟ

१३३ छेदको १३४५ चक्रवा। सुद-पत्रेया। च क्रम-पत्रेया-पत्र-पत्र-पत्र-पत्र ३५१ १५

१३८ छेदमो ३५३ वगदा कुन् ग मझमकुन् छेग ११५ ११३ ६३

[illegible]

१३८ छेदको १३२१ पञ्चमः सुप्रसंगम् । च कथं भवेत्तस्मात्पुनश्चेति यो मया प्रयत्नः । १३३ वृत्

༡༣^ཡ སྡེ་དགོ ༤༥ བཀའ། ལྷན། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་ཉི་མེད་ལོད། ༡༣༤ བཟ

༡༣༤ ལྷོ་ཁྱེད་རིན་ཆེན་ལྷུང་། གཞུང་ལུ་མ་བོད། ག མོར་བཅས་ཁྱིད་ཡིག ༡༥ བཤ

༡༣༧ རྩོད་གཏེ ༣༤༣ བཀའ། རྒྱུ། ཀ བསྐྱེད་རྒྱུ། རྩོག ༡༡༤ ༡༡༣ བཅུ་

110 རྩོད་པེ 360 བཀའ་རྒྱུད། ༡ འཇམ་དཔལ་མཚོ་དཔྱོད། ༩ ཉམ་དུ་ཐོབ་པའི་དཔལ་མཚོ་ 111

མྱོད་ཀྱི་བླ་པ་ལོ་ཆེན་པོ་རྒྱུ་ཡུལ་དང་པར་སྤང་འདྲི་མི་ཐུག་པ་སྙམ་ཆེན་དུ་གསལ་བ་ལྟར་པལོད་པ་ལོ།

- ༡༤༡ རྩོད་གཤེན་ ༡༤༠༩ བསྟན་པ་ རྩོད་འགྲེལ་ བ བདེ་མཆོག་གྲོད་འགྲེལ་ ༡༩༩ ཅན
 ༡༤༢ རྩོད་གཤེན་ ༣༤༠ བཀའ་ རྩོད་ ཀ འཇམ་དཔལ་མཆོག་པོར་ ༤ ཅམ
 ༡༤༣ རྩོད་གཤེན་ ༡༩༧༡ བསྟན་པ་ རྩོད་འགྲེལ་ ཅན དབང་མདོར་བསྟན་པའི་འགྲེལ་བཤད་ ༣༧༤ བལ
 ༡༤༤ རྩོད་གཤེན་ ༡༩༩༩ བསྟན་པ་ རྩོད་འགྲེལ་ བ ཡོན་ཏན་གྱིས་འགྲེལ་བཤད་ ༣༩༡ ཅན
 ༡༤༥ རྩོད་གཤེན་ ༩༤༧ བཀའ་ རྩོད་ ལྷི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད་ ༣༩༩ བན
 ༡༤༦ དོན་བཤད་མིན་པ་ལྟར་ཞེས་བྱུང་བཤད་མིན་པ་ལྟར་ཞེས་བཅོས་།
 ༡༤༧ རྩོད་གཤེན་ ༩༤༧ བསྟན་པ་ རྩོད་འགྲེལ་ ལྷི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད་ ༣༩༤ ཅན
 ༡༤༨ རྩོད་གཤེན་ ༩༤༧ བཀའ་ རྩོད་ ལྷི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད་ ༣༩༩ བན
 ༡༤༩ རྩོད་གཤེན་ ༡༤༠༩ བསྟན་པ་ རྩོད་འགྲེལ་ བ བདེ་མཆོག་གྲོད་འགྲེལ་ ༡༩༠ ཅན
 ༡༥༠ རྩོད་གཤེན་ ༩༤༧ བཀའ་ རྩོད་ ལྷི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད་ ༣༩༤ ཅན
 ༡༥༡ མ་དཔེར་མིག་མིག་འཇུག་པར་ཞེས་བྱུང་ཡང་མིག་མི་འཇུག་ཞེས་བཅོས་།
 ༡༥༢ མ་དཔེར་སྒྲུལ་སྒྲེད་མེད་པར་ཞེས་གསལ་བས་བཅོས་།
 ༡༥༣ རྩོད་གཤེན་ ༣༤༩ བཀའ་ རྩོད་ ཀ བསྟན་པ་ ༡༡༩ ཅན
 ༡༥༤ རྩོད་གཤེན་ ༩༤༧ བཀའ་ རྩོད་ ལྷི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད་ ༣༩༩ བན
 ༡༥༥ རྩོད་གཤེན་ ༩༤༧ བཀའ་ རྩོད་ ལྷི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད་ ༣༩༤ ཅན
 ༡༥༦ རྩོད་གཤེན་ ༡༤༠༩ བསྟན་པ་ རྩོད་འགྲེལ་ བ བདེ་མཆོག་གྲོད་འགྲེལ་ ༡༩༩ ཅན
 ༡༥༧ རྩོད་གཤེན་ ༡༩༩༩ བསྟན་པ་ རྩོད་འགྲེལ་ བ ཡོན་ཏན་གྱིས་འགྲེལ་བཤད་ ༣༩༩ ཅན
 ༡༥༨ མ་དཔེར་ན་རོ་པའི་དཔལ་མདོར་བསྟན་ཞེས་བྱུང་ཡང་རྩོ་པའི་དབང་མདོར་བསྟན་ཞེས་བཅོས་།
 ༡༥༩ རྩོད་གཤེན་ ༡༩༧༡ བསྟན་པ་ རྩོད་འགྲེལ་ ཅན དབང་མདོར་བསྟན་པའི་འགྲེལ་བཤད་ ༣༧༡ བལ
 ༡༦༠ རྩོད་གཤེན་ ༡༩༩༩ བསྟན་པ་ རྩོད་འགྲེལ་ བ ཡོན་ཏན་གྱིས་འགྲེལ་བཤད་ ༣༡༤ བན
 ༡༦༡ རྩོད་གཤེན་ ༡༩༩༩ བསྟན་པ་ རྩོད་འགྲེལ་ བ ཡོན་ཏན་གྱིས་འགྲེལ་བཤད་ ༣༡༤ བན
 ༡༦༢ རྩོད་གཤེན་ ༩༤༧ བཀའ་ རྩོད་ ལྷི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད་ ༣༩༩ བན
 ༡༦༣ རྩོད་གཤེན་ ༡༤༠༩ བསྟན་པ་ རྩོད་འགྲེལ་ བ བདེ་མཆོག་གྲོད་འགྲེལ་ ༡༩༠ བན
 ༡༦༤ དེ་ཅིར་བསྟན་འཇུག་ནས་ཁ་བསྐར་པ་དར་བར་དཔལ་མའི་ཤོད་ ལྷ་ ཆོས་ཆོན་ཨང་ ༤༧༩༠ རང་གི་ལྷ་པའི་
 འདོད་པ་མདོར་བསྟན་པ་ ༩༩ ཅན

- ༡༤༥ ཟླ་དགེ ༡༣༡༡ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། བ དབང་མདོར་བསྟན་པའི་འགྲེལ་བཤད། ༣༡༥ བ༣
 ༡༤༦ ཟླ་དགེ ༣༤༥ བཀའ། རྒྱུད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༡ བ༡
 ༡༤༧ ཟླ་དགེ ༣༤༥ བཀའ། རྒྱུད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༢༤ བ༣
 ༡༤༨ ཟླ་དགེ ༣༤༥ བཀའ། རྒྱུད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༢༤ བ༣
 ༡༤༩ སྤྱི་འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད།
 ༡༥༠ ཟླ་དགེ ༣༤༥ བཀའ། རྒྱུད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༤༥ བ༣
 ༡༥༡ མ་དབང་འཛིན་རྟེན་པའི་གསལ་ཡང་འཛིན་རྟེན་ཞེས་བཅོས།
 ༡༥༢ ཟླ་དགེ ༡༤༠༣ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། བ བདེ་མཆོག་སྟོན་འགྲེལ། ༡༣༡ བ༤
 ༡༥༣ ཟླ་དགེ ༡༤༠༣ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། བ བདེ་མཆོག་སྟོན་འགྲེལ། ༡༣༣ བ༣
 ༡༥༤ ཟླ་དགེ ༡༣༡༡ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། བ དབང་མདོར་བསྟན་པའི་འགྲེལ་བཤད། ༣༡༣ བ༤
 ༡༥༥ ཟླ་དགེ ༡༠༧ བཀའ། མདོ་སྤྱི་ ཅ ལང་གསལ་གྱི་མདོ། ༩༥ བ༧
 ༡༥༦ མ་དབང་ཉིད་དེ་འཛིན་ཞེས་བྱུང་ཡང་ཉིད་དེ་འཛིན་ཞེས་བཅོས།
 ༡༥༧ ཟླ་དགེ ༤༤༣ བཀའ། རྒྱུད། ཅ གསལ་འདུས་རྒྱུད་སྤྱི་མ། ༡༡༤ བ༤
 ༡༥༨ ཟླ་དགེ ༡༧༥༥ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ༩ རྟོན་གསལ། ༩༥ བ༣
 ༡༥༩ ཟླ་དགེ ༣༤༣ བཀའ། རྒྱུད། ༡༡ བསྟན་རྒྱུད། སྟོག ༡༡༩ ༩༠ བ༡
 ༡༦༠ མ་དབང་འཛིན་འདུས་པའི་སྤྱི་མ་མེད་འཕྲེང་དང་། ཟླ་དགེ་བསྟན་འགྲུར་ནང་གི་སྤྱི་མ་མེད་འཕྲེང་གཅིག་གི་བར་ཆོག་
 སྤྱི་མ་མེད་པ་མང་ཙམ་འདུག
 ༡༦༡ ཟླ་དགེ ༡༣༧༣ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། བ རྟོན་པ་ཡན་ལག་དྲུག་གི་དཀའ་འགྲེལ། ༣༣༤ བ༤
 ༡༦༢ མ་དབང་འཛིན་མི་བཟོད་པ་ཞེས་བྱུང་ཡང་འགྲེལ་མི་བཟོད་པ་ཞེས་བཅོས།
 ༡༦༣ ཟླ་དགེ ༡༣༧༣ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། བ རྟོན་པ་ཡན་ལག་དྲུག་གི་དཀའ་འགྲེལ། ༣༣༥ བ༤
 ༡༦༤ ཟླ་དགེ ༡༣༧༣ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། བ རྟོན་པ་ཡན་ལག་དྲུག་གི་མན་ངག་ ༣༣༥ བ༡
 ༡༦༥ ལུ་སྟོན་འཛིན་ཆེན་གྱིས། གསུང་འབུམ་པོད། ག མོར་བསམ་གྱི་ཁྱིད་ཡིག ༡༤ བ༡
 ༡༦༦ རྩོམ་ཁ་པ། གསུང་འབུམ་པོད། ད འཕྱོར་པ་ཡན་ལག་དྲུག་གི་རྩོག་ས་འཛིན་གནད་བསྟན་པ། འོག་གཤངས། ༩ བ༣
 ༡༦༧ ཟླ་དགེ ༣༤༣ བཀའ། རྒྱུད། ༡༡ བསྟན་རྒྱུད། སྟོག ༩༧ ༩༠ བ༡
 ༡༦༨ ཟླ་དགེ ༡༡༤༠ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ༡༡ རྩོམ་ཁ་པ་འགྲེལ། ཡེལ ༣ ༡༠ བ༤

༡༥༩ རྩོམ་གྱི་ ༡༣༧༣ བསྟན། རྒྱུད་འབྲེལ། བ རྒྱུར་བ་ཡན་ལག་དྲུག་གི་དཀའ་འབྲེལ། ༡༥༩ བ༥

༡༦༠ རྩོམ་གྱི་ ༡༥༧ བཀའ། རྒྱུད། མྱི འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༥༩ བ༥

༡༦༡ རྩོམ་གྱི་ ༡༥༨ བཀའ། རྒྱུད། ཀ བསྟན་རྒྱུད། ༡༡༧ ༡༩ བ༡

༡༦༢ རྩོམ་གྱི་ ༡༥༧ བཀའ། རྒྱུད། མྱི འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༥༩ བ༥

༡༦༣ རྩོམ་གྱི་ ༡༥༨ བཀའ། རྒྱུད། ཀ བསྟན་རྒྱུད། ༡༩ བ༥

༡༦༤ རྩོམ་གྱི་ ༡༥༧ བཀའ། རྒྱུད། མྱི འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༥༧ བ༥

༡༦༥ རྩོམ་གྱི་ ༤༤༩ བཀའ། རྒྱུད། ཅ རྒྱུད་ཕྱི་མ། ༡༥༤ བ༥

༡༦༦ མ་དབེར་དྲུག་མེད་པར་ལྷུར་ཅིག་གསལ་ཡང་བཅོས།

༡༦༧ རྩོམ་གྱི་ ༡༥༧ བཀའ། རྒྱུད། མྱི འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༥༧ བ༥

༡༦༨ བུ་རྩོན་རིན་ཆེན་གྱུ་བ། གསུང་འབུམ་པོད། ག རྩོར་བསམ་བྲིད་ཡིག་ ༡༩ བ༡

༡༦༩ རྩོམ་གྱི་ ༡༥༧ བཀའ། རྒྱུད། མྱི འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༥༧ བ༥
དྲུག་གི་ཉེར་མཐོའི་ཐེན་བྲིས། ༡༥ བ༣ དང་ ༡༥ བ༥

༡༧༠ རྩོམ་གྱི་ ༡༣༧༣ བསྟན། རྒྱུད་འབྲེལ། བ དུས་འབར་སྟན་རྒྱུད། ༡༥༩ བ༥

༡༧༡ རྩོམ་གྱི་ ༡༥༡ བཀའ། རྒྱུད། ཀ དབང་མདོར་བསྟན། ༡༥ བ༣

༡༧༢ རྩོམ་གྱི་ ༡༣༧༡ བསྟན། རྒྱུད་འབྲེལ། བ དབང་མདོར་བསྟན་པའི་འབྲེལ་བཤད། ༡༥༠ བ༥

༡༧༣ རྩོམ་གྱི་ ༡༣༧༡ བསྟན། རྒྱུད་འབྲེལ། བ དབང་མདོར་བསྟན་པའི་འབྲེལ་བཤད། ༡༥༡ བ༣

༡༧༤ རྩོམ་གྱི་ ༡༣༧༡ བསྟན། རྒྱུད་འབྲེལ། བ དབང་མདོར་བསྟན་པའི་འབྲེལ་བཤད། ༡༥༠ བ༥

༡༧༥ བྲིད་ཡིག་འདི་སྤྱི་ཡོན་འོས་འདོན་མ་གྱུ་བ།

༡༧༦ རྩོམ་གྱི་ ༡༥༧ བཀའ། རྒྱུད། མྱི འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༥༧ བ༥

༡༧༧ རྩོམ་གྱི་ ༡༥༧ བཀའ། རྒྱུད། མྱི འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༥༧ བ༥

༡༧༨ མ་དབེར་ལྷུར་དགོན་བ་གསལ་ཡང་ལྷུར་དགོས་ཞེས་བཅོས།

༡༧༩ རྩོམ་གྱི་ ༡༥༨ བཀའ། རྒྱུད། ཀ བསྟན་རྒྱུད། རྩོག་ ༡༡༩ ༡༡༩ བ༥

༡༨༠ རྩོམ་གྱི་ ༡༥༧ བཀའ། རྒྱུད། མྱི འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༥༡ བ༥

༡༨༡ རྩོམ་གྱི་ ༡༥༧ བཀའ། རྒྱུད། མྱི འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༥༧ བ༥

༡༨༢ རྩོམ་གྱི་ ༡༥༧ བཀའ། རྒྱུད། མྱི འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༥༧ བ༥
དྲུག་གི་ཉེར་མཐོའི་ཐེན་བྲིས། ༡༥ བ༣ དང་ ༡༥ བ༥

- ༡༡༩ ཟླ་དགེ ༣༤༡ བཀའ། རྒྱུ། ཀ དབང་མདོར་བསྟན། ༡༥ ན་༩
 ༡༡༩ མ་དཔེར་རོ་ཡི་ཡུལ་ནི་སྤྱོད་གསུགས་ཏེ། ཞེས་བྱུང་ཡང་དེ་ཡི་ཡུལ་ཞེས་བཅོས།
 ༡༡༥ ཟླ་དགེ ༡༣༧༩ བསྟན། རྒྱུ་འགྲེལ། བ དུས་འབས་སྟན་རྒྱུ། ༡༣༩ བ་
 ༡༡༩ ཟླ་དགེ ༣༤༩ བཀའ། རྒྱུ། ཀ བསྟན་རྒྱུ། འཕྲུ ༩ རྫོག་ ༡༡༩ ༥༤ བ་༩
 ༡༡༧ ཟླ་དགེ ༥༤༥ བཀའ། རྫོག་ འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༣༧ ན་
 ༡༡༩ ཟླ་དགེ ༤༤༩ བཀའ། རྒྱུ། ཅ གསང་འདུས་རྒྱུ་ཕྱི་མ། ༡༥༤ ན་
 ༡༡༩ ཟླ་དགེ ༤༤༩ བཀའ། རྒྱུ། ཅ གསང་འདུས་རྒྱུ་ཕྱི་མ། ༡༥༤ བཀ ཆོག་སྤྱོད་ཕྱི་མ་མཐུན།
 ༡༢༠ མ་དཔེར་སྟེ་གསུང་གསུགས་ཀྱི་བར་གཉིད་ཅེས་བྱུང་ཡང་བདག་ཉིད་ཅེས་བཅོས།
 ༡༢༡ ཟླ་དགེ ༡༣༥༡ བསྟན། རྒྱུ་འགྲེལ། ན དབང་མདོར་བསྟན་གྱི་འགྲེལ་བཤད། ༡༤༤ ན་
 ༡༢༩ ཟླ་དགེ ༤༤༩ བཀའ། རྒྱུ། ཅ གསང་འདུས་རྒྱུ་ཕྱི་མ། ༡༥༤ ན་
 ༡༢༩ བསྟན་རིན་ཆེན་གྲུབ། གསུང་འབུམ་པོད། བ མོར་བསམ་བློད་ཡིག ༡༥ བཀ ཆོག་རི་བཞེན་མི་སྤྱོད།
 ༡༢༩ ཟླ་དགེ ༣༤༩ བཀའ། རྒྱུ། ཀ བསྟན་རྒྱུ། རྫོག་ ༡༡༩ ༥༤ བ་
 ༡༢༥ ཟླ་དགེ ༥༤༥ བཀའ། རྒྱུ། རྫོག་ འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༣༥ ན་
 ༡༢༩ ཟླ་དགེ ༤༤༩ བཀའ། རྒྱུ། ཅ གསང་འདུས་རྒྱུ་ཕྱི་མ། ༡༥༤ བ་
 ༡༢༧ བསྟན་རིན་ཆེན་གྲུབ། གསུང་འབུམ་པོད། བ མོར་བསམ་བློད་ཡིག ༡༡ ན་
 ༡༢༩ བསྟན་རིན་ཆེན་གྲུབ། གསུང་འབུམ་པོད། ཀ དུས་ཀྱི་འཁོར་འོད་མཆོག། ༤༤ ན་
 ༡༢༩ ཟླ་དགེ ༣༤༩ བཀའ། རྒྱུ། ཀ བསྟན་རྒྱུ། རྫོག་ ༡༤༤ ༤༧ བ་
 ༡༣༠ ཟླ་དགེ ༥༤༥ བཀའ། རྒྱུ། རྫོག་ འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༣༥ ན་
 ༡༣༡ རྫོག་རིན་ཆེན་གྲུབ། གསུང་འབུམ་པོད། ད རྫོར་བ་ཡན་ལག་དྲུག་གི་རྫོགས་རིམ་གྱི་གནད་བསྟན་པ། ༡༩ བ་
 ༡༣༩ མ་དཔེར་བསྟོན་པའི་དུས་འཆོམས་གསལ་ཡང་བསྟོན་པའི་དུས་འཆོམས་ཞེས་བཅོས།
 ༡༣༩ ཟླ་དགེ ༡༣༥༡ བསྟན། རྒྱུ་འགྲེལ། ན དབང་མདོར་བསྟན་གྱི་འགྲེལ་བཤད། ༡༤༩ ན་
 ༡༣༩ རྫོག་འགྲོམས་པར་བསམས་པའི་བློད་ཡིག་ཁ་ཅིག་ཅེས་པ་འདི་གཞུང་ངོས་འཛིན་མ་ཐུབ།
 ༡༣༩ རྫོག་འགྲོམས་པ། གསུང་འབུམ་པོད། ད རྫོར་བ་ཡན་ལག་དྲུག་གི་རྫོགས་རིམ་གྱི་གནད་བསྟན་པ། ༡༧ བ་
 ༡༣༩ འདི་གོང་དུ་བྱུངས་པའི་རྫོག་འགྲོམས་པར་བསམས་པའི་བློད་ཡིག་ཅེས་པ་ལ་རྫོར་དགོས། བསྟན་རིན་ཆེན་གྲུབ། གསུང་
 འབུམ་པོད། བ ༡༠ ན་

༡༧༧ རྩོད་གཤམ་ ༡༧༥ བཀའ་ ༣༣༧ ལྷོ་ རྩོད་ཆེན་རྩོད་མེད་འོད་ ༣༣༥ བཟུང་།

- ༡༩༠ མཁས་གྲུབ་དགེ་ལེགས་དཔལ་འབམ་། གསུང་འབུམ་པོད། ག བ་དགེ་ལེའུ་འབྲེལ་བཤད། ༡༩ བ༥
 ༡༩༡ མྱེ་དགེ ༣༩༢ བཀའ། རྒྱུ། ག བསྐྱུས་རྒྱུ། ཟློག ༡༧ ༤༡ བ༥
 ༡༩༢ མྱེ་དགེ ༤༤༥ བཀའ། རྒྱུ། མྱི འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༩༤ བ༣
 ༡༩༣ མ་དཔེར་ཡན་ལག་དྲུག་རྩུང་གི་ཞེས་བྱུང་ཡང་དྲུག་ཅར་གྱི་ཞེས་བཅོས།
 ༡༩༤ མྱེ་དགེ ༣༩༢ བཀའ། རྒྱུ། ག བསྐྱུས་རྒྱུ། ཟློག ༡༩༢ ༡༠༡ བ༥
 ༡༩༥ མྱེ་དགེ ༤༤༥ བསྐྱུས་རྒྱུ། མྱི འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༩༥ བ༣
 ༡༩༦ རྩེ་ཚོང་ཁ་བ། གསུང་འབུམ་པོད། ༥ རྩུང་དྲུག་ཟིན་མྱིས། ༣ བ༧
 ༡༩༧ རྩེ་ཚོང་ཁ་བ། གསུང་འབུམ་པོད། ༥ རྩུང་བ་ཡན་ལག་དྲུག་གི་རྩོགས་རིམ་གྱི་གནད་བསྐྱུས་པ། ༡༤ བ༤
 ༡༩༨ རྩུང་ས་རོས་འཛིན་མ་ཐུབ།
 ༡༩༩ མྱེ་དགེ ༤༤༥ བཀའ། རྒྱུ། མྱི འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༩༩ བ༥
 ༢༠༠ མྱེ་དགེ ༣༩༢ བཀའ། རྒྱུ། ག བསྐྱུས་རྒྱུ། ཟློག ༡༩༤ ༩༧ བ༡
 ༢༠༡ མྱེ་དགེ ༤༤༣ བཀའ། རྒྱུ། ཅ གསུང་འབུམ་རྒྱུད་ལྱི་མ། ༡༩༤ བ༢
 ༢༠༢ རྩེ་ཚོང་ཁ་བ། གསུང་འབུམ་པོད། ༥ རྩུང་བ་ཡན་ལག་དྲུག་གི་རྩོགས་རིམ་གྱི་གནད་བསྐྱུས་པ། ༡༧ བ༡
 ༢༠༣ མྱེ་དགེ ༡༤༠༢ བསྐྱུས་རྒྱུ་འབྲེལ། བ བདེ་མཆོག་སྟོད་འབྲེལ། ༡༩༣ བ༣
 ༢༠༤ མྱེ་དགེ ༡༤༠༢ བསྐྱུས་རྒྱུ་འབྲེལ། བ བདེ་མཆོག་སྟོད་འབྲེལ། ༡༩༣ བ༣
 ༢༠༥ རྩེ་ཚོང་ཁ་བ། གསུང་འབུམ་པོད། ༥ རྩོགས་རིམ་གྱི་གནད་བསྐྱུས་པ། ༡༧ བ༡
 ༢༠༦ མྱེ་དགེ ༡༩༥༡ བསྐྱུས་རྒྱུ་འབྲེལ། བ ༡༤༤ བ༧ བས་ ༡༤༥ བ༥
 ༢༠༧ མྱེ་དགེ ༡༩༥༡ བསྐྱུས་རྒྱུ་འབྲེལ། བ དབང་མདོར་བསྐྱུས་བའི་འབྲེལ་བཤད། ༡༤༤ བ༣
 ༢༠༨ རྩེ་ཚོང་ཁ་བ། གསུང་འབུམ་པོད། བ རྩུང་ལྷན་གྱི་ཞེས་བྱུང་བས་དབྱེད།
 ༢༠༩ རྩེ་ཚོང་ཁ་བ། གསུང་འབུམ་པོད། ༥ རྩུང་དྲུག་གི་རྩོགས་རིམ་གྱི་གནད་བསྐྱུས་པ། ༡༤ བ༤
 ༢༡༠ མ་དཔེར་རིམ་ལྷན་གྱི་རྩོགས་ཞེས་གསལ་ཡང་འདིར་བཅོས་ཡོད། རྩེ་ཚོང་ཁ་བ། གསུང་འབུམ་པོད། ༣
 ༢༡༡ མྱེ་དགེ ༡༤༠༢ བསྐྱུས་རྒྱུ་འབྲེལ། བ བདེ་མཆོག་སྟོད་འབྲེལ། ༡༩༣ བ༡
 ༢༡༢ མྱེ་དགེ ༣༩༢ བཀའ། རྒྱུ། ག བསྐྱུས་རྒྱུ། ཟློག ༡༩༤ ༩༧ བ༡ རྩོགས་རྩུང་མི་མཐུན།
 ༢༡༣ མ་དཔེར་ས་བཅད་འདི་ལྷ་པར་དང་ས་འདུག་ཀྱང་ཡིག་ནོར་ཡིག་ཏེ་གོང་དུ་བཞུགས་མ་སྤྱང་དོ།
 ༢༡༤ མྱེ་དགེ ༣༩༢ བཀའ། རྒྱུ། ག བསྐྱུས་རྒྱུ། ཟློག ༡༩༡ ༩༠ བ༣

- ༣༡༠ འཕྱོག་རིག་ཆེན་གྲུབ། གསུང་འབུམ་པོད། ག རྩོག་ཚུལ་དང་འཛིན་པའི་ཁྱིད་ཡིག ༡༧ བཟ
 ༣༡༡ རྩེད་ཤོ ༡༧༠༢ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། བ བདེ་མཆོག་སྟོང་འགྲེལ། ༡༣༠ བཟ
 ༣༡༢ རྩེད་ཤོ ༡༣༤༤ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། བ ཡོན་ཏན་གྱིས་འགོངས་པ། ༣༢༥ བཟ
 ༣༡༣ འཕྱོག་རིག་ཆེན་གྲུབ། གསུང་འབུམ་པོད། ག རྩོག་ཚུལ་དང་འཛིན་པའི་ཁྱིད་ཡིག ༡༥ བཟ
 ༣༡༤ རྩེད་ཤོ ༡༣༧༣ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། བ དུས་འབས་སྟངས་རྒྱུ ༣༢༥ བཟ
 ༣༡༥ རྩེད་ཤོ ༣༤༢ བཀའ། རྒྱུ། ཀ བསྟན་རྒྱུ། རྩོག ༡༧༣ ༧༧ བཟ
 ༣༡༦ རྩེད་ཤོ ༤༧༥ བཀའ། རྒྱུ། ཁྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༣༧ བཟ
 ༣༡༧ རྩེད་ཤོ ༤༧༥ བཀའ། རྒྱུ། ཁྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༣༤ བཟ
 ༣༡༨ རྩེ་ཅོར་ཁ་ལ། གསུང་འབུམ་པོད། ད རྩོར་བ་ཡན་ལག་བྱུག་གི་དོ་རྩེའི་ཆོག་ས་བཅད། ༡ བཟ
 ༣༡༩ རྩེད་ཤོ ༧༧༣ བཀའ། རྒྱུ། ཅ གསང་འདུས་རྒྱུད་ཕྱི་མ། ༡༥༧ བཟ
 ༣༢༠ རྩེད་ཤོ ༡༣༥༡ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། བ དབང་མདོར་བསྟན་པའི་འགྲེལ་བཤད། ༣༧༧ བཟ
 ༣༢༡ རྩེད་ཤོ ༧༧༣ བཀའ། རྒྱུ། ཅ གསང་འདུས་རྒྱུད་ཕྱི་མ། ༡༥༧ བཟ
 ༣༢༢ རྩེད་ཤོ ༧༧༣ བཀའ། རྒྱུ། ཅ གསང་འདུས་རྒྱུད་ཕྱི་མ། ༡༥༧ བཟ
 ༣༢༣ རྩེད་ཤོ ༡༧༠༢ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། བ བདེ་མཆོག་སྟོང་འགྲེལ། ༡༣༡ བཟ
 ༣༢༤ རྩེད་ཤོ ༤༧༥ བཀའ། རྒྱུ། ཁྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༣༧ བཟ
 ༣༢༥ རྩེད་ཤོ ༤༧༥ བཀའ། རྒྱུ། ཁྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༣༤ བཟ
 ༣༢༦ རྩེད་ཤོ ༤༧༥ བཀའ། རྒྱུ། ཁྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༣༤ བཟ
 ༣༢༧ རྩེད་ཤོ ༤༧༥ བཀའ། རྒྱུ། ཁྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༣༤ བཟ
 ༣༢༨ རྩེད་ཤོ ༡༧༠༢ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། བ བདེ་མཆོག་སྟོང་འགྲེལ། ༡༣༠ བཟ
 ༣༢༩ རྩེད་ཤོ ༡༧༠༢ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། བ བདེ་མཆོག་སྟོང་འགྲེལ། ༡༣༣ བཟ
 ༣༣༠ རྩེད་ཤོ ༣༤༣ བཀའ། རྒྱུ། ཀ བསྟན་རྒྱུ། རྩོག ༧༣ ༡༠༤ བཟ
 ༣༣༡ རྩེད་ཤོ ༤༧༥ བཀའ། རྒྱུ། ཁྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༧༡༥ བཟ
 ༣༣༢ རྩེད་ཤོ ༣༤༣ བཀའ། རྒྱུ། ཀ བསྟན་རྒྱུ། རྩོག ༣༤༧ ༡༠༠ བཟ
 ༣༣༣ རྩེད་ཤོ ༣༤༣ བཀའ། རྒྱུ། ཀ བསྟན་རྒྱུ། རྩོག ༧༧ ༡༠༧ བཟ
 ༣༣༤ རྩེད་ཤོ ༧༧༣ བཀའ། རྒྱུ། ཅ གསང་འདུས་རྒྱུད་ཕྱི་མ། ༡༥༥ བཟ ཆོག་སྟེ་མི་མཐུན།

༣༣༥ རྩེ་དགེ ༣༩༡ བཀའ། རྒྱུད། ༡ དབང་མདོར་བསྟན། ༡༧ ཅུ།

༣༣༦ མ་དབེར་ལ་སྟགས་པ་བསྟོགས་ཏེ་ཞེས་བྱུང་ཡང་བསྟགས་ཏེ་ཞེས་བཅོས།

༣༣༧ རྩེ་དགེ ༡༩༠༡ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། བ བདེ་མཆོག་སྟོང་འགྲེལ། ༡༣༣ བ༣

༣༣༨ རྩེ་དགེ ༡༩༠༡ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། བ བདེ་མཆོག་སྟོང་འགྲེལ། ༡༣༣ བ༥

༣༣༩ རྩེ་དགེ ༡༩༠༡ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། བ བདེ་མཆོག་སྟོང་འགྲེལ། ༡༣༣ བ༣ དང་ ༡༣༣ བ༧

༣༤༠ རྩེ་དགེ ༣༩༡ བཀའ། རྒྱུད། ༡ བསྟན་རྒྱུད། རྩོག ༧༣ ༡༠༤ བ༧

༣༤༡ རྩེ་དགེ ༤༩༥ བཀའ། རྒྱུད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༩༠ བ༧

༣༤༢ རྩེ་དགེ ༤༩༥ བཀའ། རྒྱུད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༩༤ བ༥

༣༤༣ རྩེ་དགེ ༡༩༠༡ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། བ བདེ་མཆོག་སྟོང་འགྲེལ། ༡༣༩ ཅུ།

༣༤༤ རྩེ་དགེ ༡༩༠༡ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། བ བདེ་མཆོག་སྟོང་འགྲེལ། ༡༣༩ ཅུ༧

༣༤༥ རྩེ་དགེ ༡༩༠༡ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། བ བདེ་མཆོག་སྟོང་འགྲེལ། ༡༣༩ ཅུ༧

༣༤༦ རྩེ་དགེ ༡༩༠༡ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། བ བདེ་མཆོག་སྟོང་འགྲེལ། ༡༣༩ བ༩

༣༤༧ རྩེ་དགེ ༡༩༠༡ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། བ བདེ་མཆོག་སྟོང་འགྲེལ། ༡༣༩ བ༥

༣༤༨ རྩེ་དགེ ༡༩༠༡ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། བ བདེ་མཆོག་སྟོང་འགྲེལ། ༡༣༩ བ༥

༣༤༩ འཕྲིད་ཡིག་འདྲི་ངོས་འཛིན་མ་ཐུབ།

༣༥༠ བུ་སྟོན་རིན་ཆེན་གྲུབ། གཞུང་འབུམ་པོད། ག རྩེ་དབུ་ཁྱི་ཁྱིད་ཡིག ༩ བ༣

༣༥༡ བུ་སྟོན་རིན་ཆེན་གྲུབ། གཞུང་འབུམ་པོད། ག རྩེ་དབུ་ཁྱི་ཁྱིད་ཡིག ༩ ཅུ༩ ཆོག་རི་བཞེན་མི་གསལ།

༣༥༢ མ་དབེར་རྩེ་དབུ་ཁྱི་ཁྱིད་མོ་ལ་ཞེས་བྱུང་ཡང་རྩེ་དབུ་ཁྱི་ཁྱིད་བཅོས།

༣༥༣ རྩེ་དགེ ༤༩༥ བཀའ། རྒྱུད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༩༠ བ༧

༣༥༤ མ་དབེར་དལ་བུས་བསྟེན་པ་ཞེས་བྱུང་ཡང་བསྟེན་པ་ཞེས་བཅོས།

༣༥༥ རྩེ་དགེ ༡༣༥༡ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ཅ དབང་མདོར་བསྟན་པའི་འགྲེལ་བཤད། ༣༥༥ ཅ༩ འབྲུང་

ལྷུང་མི་མཐུན།

༣༥༦ རྩེ་དགེ ༩༡༤ བཀའ། རྒྱུད། ང རྩེ་དོར་རྒྱུད། ༡༥ ཅ༡

༣༥༧ རྩེ་དགེ ༡༡༤༠ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ༡ རྩེ་དོར་རྒྱུད་འགྲེལ། ༤༩ ཅ༡

༣༥༨ རྩེ་དགེ ༡༡༤༠ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ༡ རྩེ་དོར་རྒྱུད་འགྲེལ། ༤༩ ཅ༩

- ༣༡༧ རྩེ་དགོ ༡༡༥༠ བསྟན། རྒྱུད་འབྲེལ། ཀ རྩོ་རྩེ་མེད་འོད་ཀྱི་རྒྱན། ༥༩ ཅན
 ༣༢༠ རྩེ་དགོ ༥༧༥ བཀའ། རྒྱུད། ལྷི འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༥༩༩ བཟ
 ༣༢༡ རྩེ་དགོ ༡༡༥༠ བསྟན། རྒྱུད་འབྲེལ། ཀ རྩོ་རྩེ་མེད་འོད་ཀྱི་རྒྱན། ༥༩ ཅན
 ༣༢༢ རྩེ་དགོ ༡༡༥༠ བསྟན། རྒྱུད་འབྲེལ། ཀ རྩོ་རྩེ་མེད་འོད་ཀྱི་རྒྱན། ༥༩ ཅན
 ༣༢༣ རྩེ་དགོ ༣༢༩ བཀའ། རྒྱུད། ཀ བསྟན་རྒྱུད། ལྷོ་ཀ ༧༧ ༡༠༧ ཅན
 ༣༢༤ རྩེ་དགོ ༡༣༡༡ བསྟན། རྒྱུད་འབྲེལ། ཅ དབང་མདོར་བསྟན་པའི་འབྲེལ་བཤད། ༥༧༩ བཟ
 ༣༢༥ རྩེ་དགོ ༡༣༡༡ བསྟན། རྒྱུད་འབྲེལ། ཅ དབང་མདོར་བསྟན་པའི་འབྲེལ་བཤད། ༥༧༩ བཟ
 ༣༢༦ རྩེ་དགོ ༡༣༡༡ བསྟན། རྒྱུད་འབྲེལ། ཅ དབང་མདོར་བསྟན་པའི་འབྲེལ་བཤད། ༥༧༩ བཟ
 ༣༢༧ ལུང་བརྟེན་མོན་མ་བྱུང་།
 ༣༢༨ བུ་རྩོན་མིན་ཆེན་བྱུང་། ཀམ་འཕུལ་པོད། ཀ རྩོ་རྩེ་མེད་འོད་ཀྱི་རྒྱན། ༡༩ ཅན
 ༣༢༩ རྩེ་དགོ ༥༧༥ བཀའ། རྒྱུད། ལྷི འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༥༩༧ ཅན
 ༣༣༠ རྩེ་དགོ ༥༧༥ བཀའ། རྒྱུད། ལྷི འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༥༩༩ ཅན
 ༣༣༡ རྩེ་དགོ ༥༧༥ བཀའ། རྒྱུད། ལྷི འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༥༩༧ བཟ
 ༣༣༢ རྩེ་དགོ ༡༧༠༩ བསྟན། རྒྱུད་འབྲེལ། བ བདེ་མཆོག་རྩོད་འབྲེལ། ༡༣༡ ཅན
 ༣༣༣ རྩེ་དགོ ༥༧༥ བཀའ། རྒྱུད། ལྷི འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༥༩༧ ཅན
 ༣༣༤ རྩེ་དགོ ༥༧༥ བཀའ། རྒྱུད། ལྷི འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༥༩༧ བཟ
 ༣༣༥ རྩེ་དགོ ༧༧༩ བཀའ། རྒྱུད། ཅ ཀམ་འཕུལ་རྒྱུད་ལྷི་མ། ༡༡༧ བཟ ཆོག་རྩེ་མི་མཐུན།
 ༣༣༦ རྩེ་དགོ ༡༣༡༡ བསྟན། རྒྱུད་འབྲེལ། ཅ དབང་མདོར་བསྟན་པའི་འབྲེལ་བཤད། ༥༧༧ བཟ
 ༣༣༧ རྩེ་དགོ ༧༧༩ བཀའ། རྒྱུད། ཅ ཀམ་འཕུལ་རྒྱུད་ལྷི་མ། ༡༡༧ བཟ
 ༣༣༨ རྩེ་དགོ ༣༢༩ བཀའ། རྒྱུད། ཀ བསྟན་རྒྱུད། ལྷོ་ཀ ༡༡༧ ༥༧ བཟ
 ༣༣༩ རྩེ་དགོ ༥༧༥ བཀའ། རྒྱུད། ལྷི འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༥༩༧ བཟ
 ༣༤༠ རྩེ་དགོ ༣༢༡ བཀའ། རྒྱུད། ཀ དབང་མདོར་བསྟན། ༡༧ བཟ
 ༣༤༡ མདུའམ་འགག་པར་བྱེད་དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་ཞེས་བྱུང་ཡང་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཞེས་བཅོས།
 ༣༤༢ རྩེ་དགོ ༥༧༥ བཀའ། རྒྱུད། ལྷི འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༥༩༩ ཅན
 ༣༤༣ རྩེ་དགོ ༣༢༡ བཀའ། རྒྱུད། ཀ དབང་མདོར་བསྟན། ༡༧ བཟ

༣༤ རྩེད་ཤེ ༤༥ བཀའ། རྒྱད། སྤྱི འབྲེལ་ཆེན་ཁྲི་མེད་འོད། ༤༩༡ བཞ

༣༥ འཇུག་རིན་ཆེན་གྲུབ། གསུང་འབུམ་པོད། ༨ རེས་དོན་སྟེ་མ། ༩༥ བཞ

༣༦ མ་དབེར་ཀུན་རྒྱ་འདི་ནི་ཞེས་བྱུང་ཡང་ཀུན་རྒྱ་འོད་ནི་ཞེས་བཅོས།

༣༧ འཇུག་རིན་ཆེན་གྲུབ། གསུང་འབུམ་པོད། ༨ རེས་དོན་སྟེ་མ། ༩༥ བཞ

༣༨ རྩེད་ཤེ ༡༣༨༨ བསྟན། རྒྱད་འབྲེལ། བ ཡོན་ཏན་གྱིས་འགྲེངས་པ། ༣༩༥ བཞ

༣༩ རྩེད་ཤེ ༤༥ བཀའ། རྒྱད། སྤྱི འབྲེལ་ཆེན་ཁྲི་མེད་འོད། ༤༩༡ བཞ

༤༠ རྩེད་ཤེ ༤༥ བཀའ། རྒྱད། སྤྱི འབྲེལ་ཆེན་ཁྲི་མེད་འོད། ༤༩༡ བཞ

༤༡ རྩེད་ཤེ ༤༥ བཀའ། རྒྱད། སྤྱི འབྲེལ་ཆེན་ཁྲི་མེད་འོད། ༤༩༡ བཞ

༤༢ རྩེད་ཤེ ༡༧༥༥ བསྟན། རྒྱད་འབྲེལ། ༩ གསུང་འདུས་འབྲེལ་བ་སྟོན་གསལ། ༩༠༠ བཞ

༤༣ རྩེད་ཤེ ༤༥ བཀའ། རྒྱད། སྤྱི འབྲེལ་ཆེན་ཁྲི་མེད་འོད། ༡༤ བཞ

༤༤ རྩེད་ཤེ ༤༥ བཀའ། རྒྱད། སྤྱི འབྲེལ་ཆེན་ཁྲི་མེད་འོད། ༡༧ བཞ ཡང་ རྩེད་ཤེ ༡༣༤༤

བསྟན། རྒྱད་འབྲེལ། བ ༡༩༩ བཞ

༤༥ རྩེད་ཤེ ༤༥ བཀའ། རྒྱད། སྤྱི འབྲེལ་ཆེན་ཁྲི་མེད་འོད། ༩༡ བཞ

༤༦ རྩེད་ཤེ ༤༥ བཀའ། རྒྱད། སྤྱི འབྲེལ་ཆེན་ཁྲི་མེད་འོད། ༤༩༡ བཞ

༤༧ རྩེད་ཤེ ༣༤༡༡ བསྟན། དཔུ་མ། ༨ མེས་པོ་བསྟེན། ༡༠ སྟོག་ ༩ ༩༡༥ བཞ

༤༨ བེ་ཅིར་བསྟན་འཇུག་ནས་ཁ་བསྐྱར་བ་དར་ཐང་དབར་མའི་པོད། སྤྱི ཆོས་ཆོན་ཨང་། ༤༩༩༠ རང་གི་ལྷ་བའི་

འདོད་པ་མདོར་བསྟན་པ། ༩༩ བཞ

༤༩ བེ་ཅིར་བསྟན་འཇུག་ནས་ཁ་བསྐྱར་བ་དར་ཐང་དབར་མའི་པོད། སྤྱི ཆོས་ཆོན་ཨང་། ༤༩༩༠ རང་གི་ལྷ་བའི་

འདོད་པ་མདོར་བསྟན་པ། ༩༩ བཞ

༥༠ རྩེད་ཤེ ༤༥ བཀའ། རྒྱད། སྤྱི འབྲེལ་ཆེན་ཁྲི་མེད་འོད། ༣༩༥ བཞ

༥༡ བེ་ཅིར་བསྟན་འཇུག་ནས་ཁ་བསྐྱར་བ་དར་ཐང་དབར་མའི་པོད། སྤྱི ཆོས་ཆོན་ཨང་། ༤༩༩༠ རང་གི་ལྷ་བའི་

འདོད་པ་མདོར་བསྟན་པ། ༩༩ བཞ

༥༢ རྩེད་ཤེ ༡༣༨༨ བསྟན། རྒྱད་འབྲེལ། བ རྣལ་འབྱོར་ཡན་ལག་དྲུག་གི་བརྟེན་བྱ་ཡོན་ཏན་གྱིས་འགྲེངས་པ། ༣༠༧ བཞ

༥༣ རྩེད་ཤེ ༣༤༡༡ བསྟན། དཔུ་མ། ༨ མེས་པོ་བསྟེན། ༡༠ སྟོག་ ༧ ༩༤ བཞ

༥༤ རྩེད་ཤེ ༡༩༧ བཀའ། མདོ་ཤེ ༩ ཉིང་འཛིན་རྒྱལ་པོའི་མདོ། ལེའུ་ ༩ ༩༥ བཞ

༤༠༥ རྩེ་དགོ ༥༥ བཀའ་ རྒྱན། མྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༩༩ ཅན

༤༠༦ བེ་ཅིང་བསྟན་འགྱུར་ནས་ཁ་བསྐྱར་བ་དར་ཐང་དབར་མའི་པོད། སྤ། ཆོས་ཚན་ཨང་། ༤༥༩༠ རང་གི་ལྷ་བའི་
འདོད་པ་མདོར་བསྟན་པ། ༤༡ ཅན

༤༠༧ བེ་ཅིང་བསྟན་འགྱུར་ནས་ཁ་བསྐྱར་བ་དར་ཐང་དབར་མའི་པོད། སྤ། ཆོས་ཚན་ཨང་། ༤༥༩༠ རང་གི་ལྷ་བའི་
འདོད་པ་མདོར་བསྟན་པ། ༤༡ ཅན

༤༠༨ བེ་ཅིང་བསྟན་འགྱུར་ནས་ཁ་བསྐྱར་བ་དར་ཐང་དབར་མའི་པོད། སྤ། ཆོས་ཚན་ཨང་། ༤༥༩༠ རང་གི་ལྷ་བའི་
འདོད་པ་མདོར་བསྟན་པ། ༤༡ ཅན

༤༠༩ རྩེ་དགོ ༥༥༩ བཀའ་ རྒྱན། ཀ བསྟན་པ་རྒྱན། མྱོག ༡༥༧ ༥༧ ཅན

༤༡༠ རྩེ་དགོ ༥༥༩ བཀའ་ རྒྱན། ཀ བསྟན་པ་རྒྱན། མྱོག ༡༥༧ ༥༧ ཅན

༤༡༡ རྩེ་དགོ ༥༥༩ བཀའ་ རྒྱན། ཀ བསྟན་པ་རྒྱན། མྱོག ༡༥༧ ༥༧ ཅན

༤༡༢ རྩེ་དགོ ༥༥༥ བཀའ་ རྒྱན། མྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༩༧ ཅན འཁྱར་ཅུང་མི་སྤྱན།

༤༡༣ རྩེ་དགོ ༥༥༥ བཀའ་ རྒྱན། མྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༩༧ ཅན

༤༡༤ བེ་ཅིང་བསྟན་འགྱུར་ནས་ཁ་བསྐྱར་བ་དར་ཐང་དབར་མའི་པོད། སྤ། ཆོས་ཚན་ཨང་། ༤༥༩༠ རང་གི་ལྷ་བའི་
འདོད་པ་མདོར་བསྟན་པ། ༤༡ ཅན

༤༡༥ རྩེ་དགོ ༥༥༥ བཀའ་ རྒྱན། མྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༩༧ བལ

༤༡༦ རྩེ་དགོ ༥༥༥ བཀའ་ རྒྱན། མྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༤༩༩ ཅན

༤༡༧ རྩེ་དགོ ༡༩༧ བཀའ་ མདོ་རྩེ། ༥ ༩༧ ཅན འཁྱར་ཆོག་སྤྱི་མི་སྤྱན།

༤༡༨ རྩེ་དགོ ༥༥༩ བཀའ་ རྒྱན། ཀ བསྟན་པ་རྒྱན། མྱོག ༧༩ ༡༠༩ བལ

༤༡༩ རྩེ་དགོ ༥༥༩ བཀའ་ རྒྱན། ཀ བསྟན་པ་རྒྱན། མྱོག ༡༡༩ ༡༡༩ བལ

༤༢༠ རྩེ་དགོ ༥༥༥ བཀའ་ རྒྱན། མྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༤༡༥ བལ

༤༢༡ རྩེ་དགོ ༥༥༩ བཀའ་ རྒྱན། ཀ བསྟན་པ་རྒྱན། མྱོག ༡༧༩ ༩༧ བལ

༤༢༢ རྩེ་དགོ ༥༥༩ བཀའ་ རྒྱན། ཀ བསྟན་པ་རྒྱན། མྱོག ༡༧༩ ༩༩ ཅན

༤༢༣ རྩེ་དགོ ༥༥༥ བཀའ་ རྒྱན། མྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༤༠༩ ཅན

༤༢༤ རྩེ་དགོ ༡༤༠༩ བསྟན། རྒྱན་འགྲེལ། བ བདེ་མཆོག་སྤྱི་འགྲེལ། ༡༩༡ ཅན

༤༢༥ རྩེ་དགོ ༡༩༡༡ བསྟན། རྒྱན་འགྲེལ། ཅན དབང་མདོར་བསྟན་པ་འི་འགྲེལ་བཤད། ༩༥༩ ཅན

- ༤༩༩ རྩེད་གཤེ ༤༩༩ བཀའ་ལླན། རྩེ འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༤༡༩ བཟ
 ༤༩༩ རྩེད་གཤེ ༤༩༩ བཀའ་ལླན། ཀ དབང་མདོར་བསྟན། ༡༩ བཟ
 ༤༩༩ རྩེད་གཤེ ༡༩༩༡ བསྟན། རྩེད་འགྲེལ། བ དབང་མདོར་བསྟན་པའི་འགྲེལ་བཤད། ༩༩༩ བཟ
 ༤༩༩ རྩེད་གཤེ ༤༩༩ བཀའ་ལླན། རྩེ འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༤༡༩ བཟ
 ༤༩༩ མ་དབེར་མཐོང་ལམ་དངོས་དང་པོ་ཞེས་བྱུང་ཡང་མཐོང་ལམ་དང་ས་དང་པོ་ཞེས་བཅོས།
 ༤༩༩ མ་དབེར་འགྲེལ་པར་ཞེས་བྱུང་ཡང་གོང་དུ་འཕྲེང་བར་བསྟགས་པ་ཞེས་བྱུང་བ་ལྟར་བཅོས།
 ༤༩༩ རྩེད་གཤེ ༤༩༩ བཀའ་ལླན། རྩེ འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༩༩༡ བཟ
 ༤༩༩ རྩེད་གཤེ ༩༩༩ བཀའ་ལླན། ཀ དབལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་རྒྱུད་ཀྱི་མ་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲིང་པོ། ༡༩༩ བཟ
 ༤༩༩ རྩེད་གཤེ ༩༩༡ བཀའ་ལླན། ཀ དབང་མདོར་བསྟན། ༡༩ བཟ
 ༤༩༩ རྩེ་མ་དབེར་མཐོང་ལམ་རྒྱུར་བས་ཞེས་བྱུང་ཡང་མཐོང་ལམ་རྒྱུར་བས་ཞེས་བཅོས།
 ༤༩༩ རྩེད་གཤེ ༤༩༩ བཀའ་ལླན། རྩེ འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༤༩༩ བཟ
 ༤༩༩ རྩེད་གཤེ ༩༩༩ བཀའ་ལླན། ཀ བསྟན་རྒྱུད། རྩོག་ ༡༩༩ ༩༩ བཟ
 ༤༩༩ རྩེད་གཤེ ༤༩༩ བཀའ་ལླན། རྩེ འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༤༡༩ བཟ
 ༤༩༩ རྩེད་གཤེ ༤༩༩ བཀའ་ལླན། རྩེ འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༡༩ བཟ
 ༤༩༩ རྩེད་གཤེ ༤༩༩ བཀའ་ལླན། རྩེ འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༤༡༩ བཟ
 ༤༩༩ རྩེད་གཤེ ༡༩༩༩ བསྟན། རྩེད་འགྲེལ། ཀ རྩོར་བ་ཡན་ལག་དྲུག་པ། ༩༩༩ བཟ
 ༤༩༩ བུ་སྟོན་རིན་ཆེན་གྲུབ། ཀམ་འཕུལ་པོད། ཀ རྩེ་བྱུང་དང་ཉིང་འཛིན་ཁྱིད་ཡིག་ ༡༩ བཟ
 ༤༩༩ རྩེ་མཐོང་དང་མ་རིན་ཆེན། ཀམ་འཕུལ་པོད། ཀ དབལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་རྒྱལ་འབྱོར་ཡན་ལག་དྲུག་གི་ཁྱིད་
 བསྟན། ༤ བཟ
 ༤༩༩ རྩེད་གཤེ ༤༩༩ བཀའ་ལླན། རྩེ འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༩༩༩ བཟ
 ༤༩༩ རྩེད་གཤེ ༤༩༩ བཀའ་ལླན། རྩེ འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༩༩༩ བཟ
 ༤༩༩ རྩེ་མཐོང་ལམ། ཀམ་འཕུལ་པོད། ཀ རྩོར་དྲུག་གི་དོ་རྩེའི་ཆོགས་བཅད། ༡ བཟ
 ༤༩༩ རྩེད་གཤེ ༡༩༩༩ བསྟན། རྩེད་འགྲེལ། རྩོན་གསལ། ༩ ལེའུ་ ༡ བཟ
 ༤༩༩ རྩེད་གཤེ ༡༩༩༩ བསྟན། རྩེད་འགྲེལ། རྩོན་གསལ། ༩ ལེའུ་ ༡ བཟ
 ༤༩༩ རྩེད་གཤེ ༤༩༩ བཀའ་ལླན། རྩེ འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༤༩ བཟ རྩོན་སྒྲུབ་མི་མཐུན།

- ༤༤༠ ཟླ་དགེ ༣༤༣ བཀའ་ལྟར། རྒྱུད། ཀ བསྐྱེས་རྒྱུད། སྟོག ༡༤༣ ༡༡༧ བཟ ༥༨ ༡༤༣
 ༤༤༡ ཟླ་དགེ ༣༤༣ བཀའ་ལྟར། རྒྱུད། ཀ བསྐྱེས་རྒྱུད། སྟོག ༡༤༤ ༡༡༨ ཅ་ན
 ༤༤༢ ཟླ་དགེ ༣༤༤ བཀའ་ལྟར། རྒྱུད། མྱི འགྲེལ་ཆེན་པོ་མེད་འོད། ༣༤༤ ཅ་ན
 ༤༤༣ ཟླ་དགེ ༣༤༤ བཀའ་ལྟར། རྒྱུད། མྱི འགྲེལ་ཆེན་པོ་མེད་འོད། ༣༤༤ ཅ་ན
 ༤༤༤ ཟླ་དགེ ༣༤༤ བཀའ་ལྟར། རྒྱུད། མྱི འགྲེལ་ཆེན་པོ་མེད་འོད། ༣༡ བཟ
 ༤༤༥ ཟླ་དགེ ༣༤༤ བཀའ་ལྟར། རྒྱུད། མྱི འགྲེལ་ཆེན་པོ་མེད་འོད། ༣༠ བཟ

ཡུང་འབྲེན་ཕུག་དཔེའི་མཚན་གཞུང་།

བཀའ་འགྲུང་།

ཁྱེད་ཀྱི་ཁྱེད་མཁའ་འགྲོ་མ་དཔེའི་མཚན་ཀྱི་ཀྱུལ་པོ། ཁྱེད་ཀྱི་ ༤༡༥ ཀྱུང་། ༨ བེ་ཅིང་། ༡༠

ཁྱེད་ཀྱི་ཁྱེད་མཁའ་འགྲོ་མ་དཔེའི་མཚན་ཀྱི་ཀྱུལ་པོ་ཀྱུང་བཟླ་བ་གཉིས་པ། ཁྱེད་ཀྱི་ ༤༡༦ ཀྱུང་། ༨ བེ་ཅིང་། ༡༠

ཀྱུང་ཀྱི་ཀྱུལ་པོ་ཆེན་པོ་ལྷ་འབྲུལ་བྱ་བ། ཁྱེད་ཀྱི་ ༤༡༧ ཀྱུང་། ༩ བེ་ཅིང་། ༡༠༩ ར

ཀྱུང་ཀྱི་ཀྱུལ་པོ་དཔལ་པདྨ་མཚན་ཀྱི་ཀྱུལ་པོ་ཀྱུང་བཟླ་བ། ཁྱེད་ཀྱི་ ༤༡༨ ཀྱུང་། ༡༡ བེ་ཅིང་། ༡༡ ར

དགོངས་པ་ཡུང་འབྲེན་པ་ཞེས་ཀྱི་ཀྱུང་། ཁྱེད་ཀྱི་ ༤༡༩ ཀྱུང་། ༣ བེ་ཅིང་། ༡༡ ར

མཚན་པར་འབྲུང་བའི་མདོ། ཁྱེད་ཀྱི་ ༤༢༠ མདོ་ལྷེ། ས བེ་ཅིང་། ༡༡༦ ལྷ

མཚན་གྱི་དང་པོའི་སངས་རྒྱལ་ལས་ལྷུང་བ་ཀྱུང་ཀྱི་ཀྱུལ་པོ་དཔལ་ལྷུང་ཀྱི་ལོ་ལོ་ལོ་ཞེས་ཀྱི་ཀྱུང་། ཁྱེད་ཀྱི་ ༤༢༡ ཀྱུང་། ༡༡
བེ་ཅིང་། ༤ ཀྱ

འཇམ་དཔལ་ལེ་ཤེས་མེས་དཔེའི་དོན་དམ་པའི་མཚན་ཡང་དག་པར་བརྟེན་པ། ཁྱེད་ཀྱི་ ༤༢༢ ཀྱུང་། ༡༡ བེ་ཅིང་། ༡ ཀྱ

དེ་བཞིན་གཤམས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྲིག་སྒྲུབ་ལུགས་ཀྱི་གསང་ཆེན་གསང་བ་འདུས་པ་ཞེས་ཀྱི་ཀྱུང་བཟླ་བའི་ཀྱུལ་པོ་ཆེན་པོ།
ཁྱེད་ཀྱི་ ༤༢༣-༤༢༤ ཀྱུང་། ༣ བེ་ཅིང་། ༡༡ ར ཀྱུང་ཕྱི་མ། (གསང་འདུས་ལེ་ལེ་བཅོ་བཀུད་པ།)

བེ་ཅིང་། ༡༡ ཀྱ

འདུལ་བ་གཞི། ཁྱེད་ཀྱི་ ༡ འདུལ་བ། ༡༡ བེ་ཅིང་། ༡༠༩༠ ར

ནལ་འབྲེན་ཆེན་པོའི་ཀྱུང་དཔལ་པདྨ་ཀྱེད་ཀྱི་ཀྱུང་བཟླ་བའི་ཀྱུང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྲིག་སྒྲུབ་ལུགས་པར་བཟླ་བ་ཞེས་ཀྱི་ཀྱུང་།

ཁྱེད་ཀྱི་ ༤༢༥ ཀྱུང་། ༣ བེ་ཅིང་། ༡༡

ནལ་འབྲེན་མ་ཀྱུང་ཀྱི་ཀྱུལ་པོ་ཆེན་པོ་དཔལ་ལྷུང་བཞི་པ། ཁྱེད་ཀྱི་ ༤༢༦ ཀྱུང་། ༨ བེ་ཅིང་། ༡༡ ར

ནལ་འབྲེན་མ་བཞིའི་ལྷོ་ཀྱུང་ཅེས་ཀྱི་ཀྱུང་། ཁྱེད་ཀྱི་ ༤༢༧ ཀྱུང་། ༡༡ བེ་ཅིང་། ༡༤ ཀྱ

དཔལ་ལྷུང་འབྲུལ་ཆེན་པོ་ཞེས་ཀྱི་ཀྱུང་ཀྱི་ཀྱུལ་པོ་ཆེན་པོ། ཁྱེད་ཀྱི་ ༤༢༨ ཀྱུང་། ༨ བེ་ཅིང་། ༡༤ ར

དཔལ་ལྷུང་པོ་ཆེན་ཀྱི་ཀྱུལ་པོ་ཞེས་ཀྱི་ཀྱུང་། ཁྱེད་ཀྱི་ ༤༢༩ ཀྱུང་། ༡༡ བེ་ཅིང་། ༡༤ ར

དཔལ་ལྷུང་ཀྱི་ལོ་ལོ་ལོ་ཀྱུང་ཕྱི་མ་ཀྱུང་ཀྱི་སྒྲིག་སྒྲུབ་ཀྱི་སྒྲིག་སྒྲུབ། ཁྱེད་ཀྱི་ ༤༣༠ ཀྱུང་། ༡༡ བེ་ཅིང་། ༡༤ ཀྱ

དཔལ་ལྷུང་ཀྱི་སྒྲིག་སྒྲུབ་ཀྱི་སྒྲིག་སྒྲུབ། ཁྱེད་ཀྱི་ ༤༣༡ ཀྱུང་། ༨ བེ་ཅིང་། ༡༤ ར

དཔལ་ལྷུང་ཀྱི་སྒྲིག་སྒྲུབ་ཀྱི་སྒྲིག་སྒྲུབ། ཁྱེད་ཀྱི་ ༤༣༢ ཀྱུང་། ༨ བེ་ཅིང་། ༡༤ ར

འཕགས་པ་དགོན་མཆོག་བཅུགས་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་སྟོང་ལྷག་བརྒྱ་པའི་མདོ། ཟླ་དག ༤༧-༧༩ བེ་ཅིང་། ༡༩༠
 འཕགས་པ་བསྐལ་པ་བཟང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། ཟླ་དག ༩༤ མདོ་ཟླ། ༡༧ བེ་ཅིང་། ༡༩༡ ཞི
 འཕགས་པ་མཁའ་འགྲོ་རྩོད་རྒྱུ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོའི་བཅུགས་པ། ཟླ་དག ༤༡༨ རྒྱན། ༨ བེ་ཅིང་། ༡༡
 འཕགས་པ་རྒྱ་ཆེར་ཐོལ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། ཟླ་དག ༩༧ མདོ་ཟླ། ༡༨ བེ་ཅིང་། ༡༩༢ ཀུ
 འཕགས་པ་དགའ་པོའི་ལ་མངལ་ན་གནས་པ་བསྟན་པའི་མདོ། ཟླ་དག ༧༧ མདོ་ཟླ། ༡༧ བེ་ཅིང་། ༡༩༠ ༡༤
 འཕགས་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་མཉམ་པ་ཉིད་རྣམ་པར་རྒྱུས་པ་ཉིད་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ།

ཟླ་དག ༡༩༧ མདོ་ཟླ། ༥ བེ་ཅིང་། ༡༩༧ ལུ

འཕགས་པ་ཆོས་ཡང་དག་པར་སྟོན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། ཟླ་དག ༩༩༩ མདོ་ཟླ། ༡༧ བེ་ཅིང་། ༡༩༤ ལུ
 འཕགས་པ་གཉིས་སུ་མེད་པ་མཉམ་པ་ཉིད་རྣམ་པར་རྒྱལ་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་རྟོག་པའི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ། ཟླ་དག ༤༧༩ རྒྱན།

ཆ བེ་ཅིང་། ༥༧ ཆ

འཕགས་པ་ལང་ཀར་གཤེགས་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། ཟླ་དག ༡༠༧ མདོ་ཟླ། ༣ བེ་ཅིང་། ༡༧༧ ཏུ
 དབང་མདོར་བསྟན། ཟླ་དག ༩༧༡ རྒྱན། ༡༧ བེ་ཅིང་། ༩ ཀ
 ཡང་དག་པ་རྒྱུར་བ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱད་ཆེན་པོ། ཟླ་དག ༩༩༡ རྒྱན། ༡༧ བེ་ཅིང་། ༩༧ ཀ
 རིག་ལྷ་ར་ལའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ། ཟླ་དག ༤༩༧ རྒྱན། ༨ བེ་ཅིང་། ༧༤ ཏུ
 ས་བཅུ་པའི་མདོ། ཟླ་དག ༤༤ མལ་ཆེན། ༡༨ ལེའུ་མོ་གཅིག་པ། བེ་ཅིང་། ༡༧༡༡ ལི
 སངས་རྒྱལ་མལ་པོ་ཆེ་ཞེས་བྱ་བ་ཐིག་རྟུ་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོའི་མདོ། ཟླ་དག ༤༤ མལ་ཆེན། ༡༧ བེ་ཅིང་། ༡༧༡༡ ཞི-ནི
 ལྷ་མོ་བཞི་སྟོང་སྟེ་སྟུ་ལྷུས་པ། ཟླ་དག ༤༤༤ རྒྱན། ༣ བེ་ཅིང་། ༩༧ ཅ

བསྟན་འགྲུལ།

མཁའ་པོ་དབལ་བཅུགས། གསུང་རབ་རིན་པོ་ཆའི་གཏམ་རྒྱུད་དང་ཀུའི་རབས་རྒྱུ། (ནམ་མཁའི་རྒྱན་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ།)
 ཟླ་དག ༤༩༧༧ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ༣ བེ་ཅིང་། ༡༩༤༤ ཏུ
 རྒྱལ་པོ་བསྐྱེད་ཀྱི་པོ། འཕགས་པ་འཇམ་དབལ་གྱི་མཆོན་ཡང་དག་པར་བརྟེན་པའི་འགྲེལ་པ་གྱི་མེད་པའི་འོད་ཅེས་བྱ་བ།
 ཟླ་དག ༡༩༧༩ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ༨ བེ་ཅིང་། ༡༩༡༤ ཅ
 རྒྱལ་ཆེན་ཅི་ལུ་པ། ཡན་ལག་དྲུག་གི་སྒྱུར་པའི་མན་རག (མཆོན་གཞན་ཅི་ལུ་སྒྱུར་དུག) ཟླ་དག ༡༩༧༤ བསྟན།

རྒྱུད་འགྲེལ། བ བཅེང་། ༡༠༧༠ བ

བྱུང་ཆེན་ས་ར་ཏ། རྟོ་རྩ་མཛོད་ཀྱི་སྒྲུ། ཟླ་དགེ ༡༡༡༥ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། མི བཅེང་། ༡༠༧༥ མི

མགོན་པོ་རྒྱ་སྒྲུབ། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་བསྟོད་པ། ཟླ་དགེ ༡༡༡༥ བསྟོད་ཆོག་ས། ཀ བཅེང་། ༡༠༡༠ ཀ

————— རྟོན་ཅིང་འགྲེལ་བ་འབྱུང་བའི་སྟིང་པོའི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ། ཟླ་དགེ ༡༡༡༥ བསྟན། དབུ་མ། ཅ
བཅེང་། ༡༡༡༥ ཅ

————— མདོ་ཀྱན་ལས་བརྒྱས་པ། ཟླ་དགེ ༡༡༡༥ བསྟན། དབུ་མ། ཀ བཅེང་། ༡༡༡༠ ཀ

————— དབུ་མ་རྩ་བའི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་གེས་རབ། ཟླ་དགེ ༡༡༡༥ བསྟན། དབུ་མ། ཅ བཅེང་།
༡༡༡༥ ཅ

————— རིམ་པ་ལྔ་པ། ཟླ་དགེ ༡༡༠༩ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། རི་ བཅེང་། ༡༠༧༥ བྱི
རྟོ་བོ་རྟེན་པ་ལ་ལྷན་ལ་ཉི་ཤ བྱང་རྒྱུབ་ལ་མ་གྱི་སྟོན་མ། ཟླ་དགེ ༡༠༧༥ བསྟན། དབུ་མ། བྱི བཅེང་། ༡༡༧༩ ཀྱི
རྟེན་བཅུན་བྱས་པ་མགོན་པོ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་སྒྲུབ་འའི་བསྟན་བཅོས། (རྒྱུད་སྒྲུབ།) ཟླ་དགེ ༤༠༩༥ བསྟན།
སེམས་ཅམ། མི བཅེང་། ༡༡༡༥ མི

རྩ་རྟོ་བཅེན་པོ། དབང་མདོར་བསྟན་པའི་འགྲེལ་བཤད་དོན་དམ་པ་བསྟན་པ། ཟླ་དགེ ༡༡༡༡ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། བ
བཅེང་། ༡༠༧༥ བ

དཔལ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ། ཚད་ས་རྣམ་འགྲེལ་ཀྱི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ། ཟླ་དགེ ༤༡༡༠ བསྟན། སེམས་ཅམ། ཅ བཅེང་།
༡༡༠༩ ཅ

བརྟེན་སའི་སྟིང་པོའི་གཞུང་ངོས་འཛིན་མ་བྱུབ།

འཕགས་པ་ཐོག་སེམས། ཆོས་མཛོན་པ་ཀྱན་ལས་བརྒྱས་པ། ཟླ་དགེ ༤༠༩༩ སེམས་ཅམ། རི བཅེང་། ༡༡༡༠ མི

རྩུབ་རྩུབ་ལེགས་ལྷན་བཟང་པོ། དཔལ་དབྱེས་པའི་རྟོ་རྩའི་རྣམ་བཤད་རྣམ་པར་འགྲེལ་པ། ཟླ་དགེ ༡༡༡༩

རྒྱུད་འགྲེལ། ཀ བཅེང་། ༡༡༡༩ བ

གཡུ་པ་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་བོ་དབྱུངས་འཆར། ཟླ་དགེ ༤༡༡༩ བསྟན། བཟོ་རིག་པ། རོ་
བཅེང་། ༡༡༡༩ བྱི

རིགས་ལྷན་བསྟོད་ཀྱང་པོ། མཆོག་གི་དང་པོའི་སངས་རྒྱས་ལས་ལྷུང་བ་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་བོ་དཔལ་དབྱེས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཞེས་བྱ་བ།

ཟླ་དགེ ༡༡༤༥ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། བ བཅེང་། ༡༠༧༥ ཀ ༡༡

————— བསྟན་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་བོ་དབྱེས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་འགྲེལ་བཤད་ཅེ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྟེན་སུ་འཇུག་པ་སྟོང་།

༡༩༩༧ བརྟན། དབུ་མ། ཀེ བེ་ཅིང། ༡༩༩༡ ལ།

————— དབལ་དབྱེས་པའི་དོ་རྩེའི་དགའ་འབྲེལ་མུ་ཏིག་མེད་པ། ཟླ་དགོ ༡༡༩༩ རྒྱད་འབྲེལ། ག
བེ་ཅིང། ༡༩༡༩ ཅ

སློབ་དཔོན་གཤམ་ཅི་དབང་ལྷུག (མཚན་གཞན་གཤམ་ཅི་དང།) རྣལ་འབྱོར་ཡན་ལག་རྒྱུག་པ། ཟླ་དགོ ༡༩༣༧ བརྟན།
རྒྱད་འབྲེལ། བ བེ་ཅིང། ༡༩༩༡ ང

སློབ་དཔོན་མངས་རྒྱུས་དབལ་ཡེ་གེས། མྱོལ་བའི་ཐིག་ལེ། ཟླ་དགོ ༡༩༧༩ བརྟན། རྒྱད་འབྲེལ། དྲི བེ་ཅིང། ༡༩༩༩ ཉི
སློབ་དཔོན་མངས་རྒྱུས་ཡེ་གེས་ཞབས། རིམ་པ་གཉིས་པའི་དེ་ཁོན་ཉིད་བརྒྱུ་པ་ཞེས་པ་པའི་ཞལ་ལུང། (མཚན་གཞན་
འཇམ་དབལ་ཞལ་ལུང།) ཟླ་དགོ ༡༩༧༩ དང། ༡༩༧༩ བརྟན། རྒྱད་འབྲེལ། དྲི བེ་ཅིང།
༡༩༡༩ ཉི

སློབ་དཔོན་སྐུ་ལྷན། དབལ་རྒྱལ་གྱི་འཁོར་འོའི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་ཆོག་ ཟླ་དགོ ༡༩༧༩ བརྟན། རྒྱད་འབྲེལ། བ
བེ་ཅིང། ༡༩༣༧ ང

————— དབང་མདོར་བརྟན་པའི་མདོར་བཤད། ཟླ་དགོ ༡༩༧༩ བརྟན། རྒྱད་འབྲེལ། བ བེ་ཅིང། ༡༩༧༩ ག

————— དབལ་རྒྱལ་གྱི་འཁོར་འོའི་རྒྱལ་ཐབས། ཟླ་དགོ ༡༩༧༩ བརྟན། རྒྱད་འབྲེལ། བ བེ་ཅིང། ༡༩༣༧ ང

སློབ་དཔོན་ཨ་མ་རྩེ་ཏི་པ། དབལ་རྒྱལ་གྱི་འཁོར་འོའི་མན་བག་ལྷོར་པ་ཡན་ལག་རྒྱུག་གི་རྒྱད་ཀྱི་དགའ་འབྲེལ། (མཚན་
གཞན་ཐུས་པ་མིག་འབྱེད།) ཟླ་དགོ ༡༩༣༩ བརྟན། རྒྱད་འབྲེལ། བ བེ་ཅིང། ༡༩༧༩ ང

བོད་ཀྱི་མཁས་གྲུབ་རྣམས་ཀྱི་གསུང་།

མཁས་གྲུབ་དགོ་ལེགས་དབལ་བཟང་། (༡༩༧༩-༡༩༩༩) བཅོམ་ལྷན་འདས་རྒྱལ་གྱི་འཁོར་འོའི་འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད་ཀྱི་
རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་དེ་ཁོན་ཉིད་སྤང་བར་བྱེད་པ། (རྒྱལ་འཁོར་རྒྱ་ཆེན་དེ་ཉིད་སྤང་བ།) མཁས་གྲུབ་ཆེའི་གསུང་
འབུམ། ལྷ་ས་ཞོལ་དབར་ལ་དབར་བསྐྱེས་ཀྱིས་ལོག་བྲུ་རྩེ་ཆས་མི་ཡིར་དབར་རྒྱ་བརྟན་པ། བོད། ༣ དང། ག

————— རྒྱལ་གྱི་འཁོར་འོའི་རྒྱ་གསུང་ལྷུག་ཡོངས་སུ་རྩོགས་པའི་རྒྱུ་ཐབས་བད་མ་དགར་པའི་ཞལ་ལུང།
(རྒྱུ་ཐབས་བད་དགར་ཞལ་ལུང།) གསུང་འབུམ་པོད། ཆ ལྷ་ས་ཞོལ་གོར་དབར་མ་རྒྱུངས།

མཁས་གྲུབ་ཞོར་བཟང་རྒྱ་མཚོ། (༡༩༩༩-༡༩༧༩) བད་དགར་ཞལ་ལུང་ལས་ཅིས་ལ་ལོག་ཏིག་གུན་མེལ་རྒྱོན་པ། (ཅིས་
གུན་པ་ད་དགར་ཞལ་ལུང།) བེ་ཅིང། མི་ལོགས་དཔེ་རྒྱུན་ཁང་ནས་དཔལ་གཞུགས་སུ་དབར་རྒྱ་བདུལ་པ་གོག་གྲངས་

༤༤༩ ན་ས་ ༤༥༩ བར་བཞུགས།

————— བད་དཀར་ཞལ་ལུང་ལས་ས་རྩམ་བྱ་བཅུ་གཉིས་སུ་དབྱར་དཀྱུན་གྱི་ཉི་ཤོག་གསལ་བར་བྱེད་པའི་
 རྒྱུན་མེ། (ཕྱིས་གཞུང་བད་དཀར་ཞལ་ལུང་།) བེ་ཅིང་མི་རིགས་དཔེ་རྒྱུན་ཁང་ནས་དེབ་གཞུགས་
 སུ་དབར་དུ་བཏབ་པ་ཤོག་གངས་ ༥༡༧ ན་ས་ ༥༥༤ བར་བཞུགས།

ཀྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན། (༡༩༤༤-༡༩༩༩) དཔལ་དུས་ཀྱི་ལའོར་ལོང་རྒྱལ་འབྲོར་ཡན་ལག་དུག་གི་ཁྲིད་བསྐྱུས། ཀྱལ་
 ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ། ལྷ་ས་ཞོལ་དཔར་ལ་དཔར་བཞུགས་ཀྱིས་སོག་བྲ་གུ་རུ་དེ་མས་ལྷི་ལིར་དཔར་དུ་བསྐྱུན་པ།
 བོད། ༧

རྒྱུད་གསུམ་གསར་བ་རྣམ་འབྲེད། གཞུང་འདི་ངོས་འཛིན་མ་ཐུབ།
 འགོས་ལོ་རྩ་བ་གཞོན་ནུ་དཔལ། (༡༩༤༩-༡༩༥༡) ཕྱིས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་འབུལ་བ་སེལ་བ། དཔེ་ལག་སོན་མ་ཐུབ།
 རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོ། (༡༩༥༧-༡༩༧༤) ཀྱལ་བ་བྱུང་བདག་དོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་བ་གསར་བ་ཀྱན་གྱི་གནད་
 རྣམ་པར་བྱེ་བ། (ཐུགས་རིམ་ཆེན་མོ།) གསུང་འབུམ་པོད། ༧ རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོའི་གསུང་འབུམ། ལྷ་ས་
 ཞོལ་དཔར་ལ་དཔར་བཞུགས་ཀྱིས་སོག་བྲ་གུ་རུ་དེ་མས་ལྷི་ལིར་དཔར་དུ་བསྐྱུན་པ།

- དཔལ་གསར་བ་འདུས་པའི་མན་ངག་རིམ་ལྗེ་གསལ་སྒྲོན། གསུང་འབུམ་པོད། ༩
- དཔལ་གསར་བ་འདུས་པའི་རྫོགས་རིམ་རིམ་ལྗེ་གནད་རྫོགས་ཀྱི་དམར་ཁྲིད། གསུང་འབུམ་པོད། ༩
- བྲ་མ་ལུ་བཅུ་པའི་རྣམ་པའད། བོད། ༧
- རྒྱུར་དུག་ཉེར་མཁོའི་ཟིན་བྲིས། གསུང་འབུམ་པོད། ༥
- རྒྱུར་པ་ཡན་ལག་དུག་གི་དོ་རྗེའི་ཆོགས་བཅད། གསུང་འབུམ་པོད། ༥
- རྒྱུར་པ་ཡན་ལག་དུག་གི་རྫོགས་རིམ་གྱི་གནད་བསྐྱུས་པ། གསུང་འབུམ་པོད། ༥
- ལྷ་བཅུ་གསུམ་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆོག་རིན་ཆེན་ཐེང་བ། གསུང་འབུམ། པོད། ༩

རྣལ་ཚང་ལོ་རྩ་བ་ཤེས་པ་བརྒྱུད་ཆེན། འབྲུངས་ལོ། ༡༩༠༥ འདས་ལོའི་གསལ། དུས་འཁོར་རྒྱུ་དོན་བསྟན་པའི་བྱ་མཚོ།
 ༡༩༧༩ ལོར་ལྷི་ལིར་བཀྲ་དབྱངས་དང་དཔལ་འཛོམས་གཉིས་ནས་དཔར་བཞུགས་ཀྱིས་དཔར་དུ་བསྐྱུན།

དོལ་བྱ་བ་ཤེས་པ་བྱལ་མཆན། (༡༩༤༩-༡༩༥༡) རི་ཆོས་རེས་དོན་བྱ་བའི་ཞེས་བྱ་བ་མཐར་ཐུག་ཐུན་ལོང་ས་ཡིན་པའི་
 མན་ངག་ ༡༩༤༩ ལོར་བེ་ཅིང་མི་རིགས་དཔེ་རྒྱུན་ཁང་ནས་དེབ་གཞུགས་སུ་དབར་བསྐྱུན།

————— དྲི་མེད་འོད་དྲི་བསྐྱུས་དོན་ཡངས་འདུའི་འཁྲིལིད། དཔེ་ལག་སོན་མ་ཐུབ།
 ལུག་པ་ལྷན་བྲུབ་བྱ་མཚོ། དུས་བསམ་བཅོ་ལུ་པ། ཕྱིས་གཞུང་བད་དཀར་ཞལ་ལུང་། བེ་ཅིང་མི་རིགས་དཔེ་རྒྱུན་ཁང་ནས་

༡༠༠༩ འོར་དེ་བ་གཞུགས་སྤྲད་པར་བྱ་བ་རྒྱུན། བསྟན་པ་ཅོས་འདི་པ་མ་ལུ་དང་པཅས་པ་ཆེ་པ་ག་མར་བྱ་བ་ཞུགས་
 བྱིང་ཡོངས་གྲངས་ཉུང་ན་མ་ཡིག་ལུག་པ་ལྷན་ཡུལ་བྱ་བ་མཆོད་དང་། ལུ་ཡིག་ནུས་པ་མཁས་ལུ་པ་ཉོར་པ་ཐར་བྱ་བ་མཆོས་
 མཛད་པར་ཡུགས་མོད། ལྷུ་པ་མ་ལན་པོ་མ་ནི་མ་ལུ་གཉིས་ཀ་འི་གཞུང་གི་གཙོ་བོ་རྣམས་མེ་ཉོར་པ་ཐར་བྱ་བ་མཆོས་
 མཛད་པར་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་དང་ཕྱེ་མིད་མངས་བྱས་བྱ་བ་མཆོས་བཞེད་ཅེས་ཆོས་འཕྲུང་དཔལ་པམས་ལྷོན་
 བཟང་ ༡༧༧༩ འོར་ཀན་སུཌུམི་མེགས་དཔེ་རྒྱུན། བར་ནས་དེ་བ་གཞུགས་སྤྲད་པར་བྱ་བ་རྒྱུན་པའི་གོ་གུང་ས་ ༡༩༠ ཉན་
 བཤད་པས་དབྱང་དགོས།

ལུ་རྫོན་རིན་ཆེན་གྲུབ། (༡༩༧༠-༡༩༧༩) མཆོག་གི་དང་པོའི་མངས་བྱས་པས་ཕྱི་པ་ལྷན་དྲི་རྒྱུ་པ་པོ་དཔེ་བ་ལྷན་ཀྱི་འོར་
 པོའི་བསྟན་བྱུང་གོ་སྤེལ་མཆན། ལུ་རྫོན་རིན་པོ་ཆེའི་གཙུང་འབུམ། ལྷུ་པ་མཆོག་རྒྱ་ཁྱེད་པ་ཞུགས་པའི་པ་གའ་
 ལུ་པ་འོག་ཕྱོ་སར་དཔེ་བ་བྱ་བ་རྒྱུན་པ་ ༡༧༧༩ འོར་ཉི་མེར་དཔེ་བ་བྱས་ཀྱིས་དེ་བ་གཞུགས་སྤྲད་གོད་པ། པོད། ཀ

- རིས་བྱན་དང་ཉིང་འཛོན་ཀྱི་ཁྱིད་ཡིག་ གཙུང་འབུམ་པོད། ཀ
- ཏུས་འཁོར་གྱི་བཤད་ཐབས་པེ་པ་དོན་ཕྱེ་མ། གཙུང་འབུམ་པོད། ཁ
- ཉན་པེའི་འབྲེལ་བཤད་དྲི་མེད་འོད་ཀྱི་མཆན། གཙུང་འབུམ་པོད། ག
- རྩོར་བྱུག་གི་མན་དག་དོ་རྟེན་ལ་འབྱོར་གསལ་བ་ཞེས་ལུ་བ་པས་མོར་པམས་ཀྱི་ཁྱིད་ཡིག་
 གཙུང་འབུམ་པོད། ཀ
- རྩོར་པ་ཡན་ལག་བྱུག་གི་རྒྱུད་རྒྱར་བཞོལ་བ། གཙུང་འབུམ་པོད། མ ཀ
- ཅིས་ཀྱི་བསྟན་པ་ཅོས་མཁས་པ་རྣམས་དཔེ་བ་པར་ཁྱེད་པ། གཙུང་འབུམ་པོད། བ
- ཡོག་རྩོམ་དང་འཛོན་པའི་ཁྱིད་ཡིག་ གཙུང་འབུམ་པོད། ཀ

པོད་མད་པེ་བ་གཞོན་ལྷོ་ཁྱོ་ཁྱོས། (༡༩༩༧-༡༩༩༩) ཏུས་ཀྱི་འཁོར་པོའི་པེ་པ་དོན་གསལ་པེ་བ་པར་ཁྱེད་པ་པོ་དྲོ་པོ་ཆེའི་རྩོན་པ།
 པོད་ཀྱི་ཅིས་རིག་ཀུན་འདུས་ཆེན་མོ། དེ་བ་དང་པོ། སྐར་ནག་ཅིས་ཀྱི་པོ་རྒྱུས་རྩོར། ༩༡༩ ཉན་ ༩༩༩ བར།
 པོད་ཀྱི་ཅིས་རིག་ཀུན་འདུས་ཆེན་པོ་ཅོམ་རྒྱིག་ཆོག་མཁུང་གི་ས་ཅོམ་རྒྱིག་པོད། མི་ཁྱོན་མི་རིགས་དཔེ་རྒྱུན་པར་
 ཉན་ ༡༧༧༩ འོར་དཔེ་བ་བྱ་བ་རྒྱུན།

- འཕྲིན་ཡིག་ནོར་བུའི་འབྲེང་བ། པོད་ཀྱི་ཅིས་རིག་ཀུན་འདུས་ཆེན་མོ། དེ་བ་དང་པོ། སྐར་ནག་ཅིས་
 ཀྱི་པོ་རྒྱུས་རྩོར། ༩༡༩ ཡིག་པོད། ༩
- འཕྲིན་ཡིག་ནོར་བུའི་འབྲེང་བ་དང་དེའི་རང་ལན། པོད་ཀྱི་ཅིས་རིག་ཀུན་འདུས་ཆེན་མོ། དེ་བ་དང་པོ།
 སྐར་ནག་ཅིས་ཀྱི་པོ་རྒྱུས་རྩོར། ༩༡༩ ཉན་ ༩༧༩ བར།

འབྲི་ལ་པའི་ཁུངས་བཙོལ་གྱི་ཡིག་ཆ་ཁག

བཀའ་འཁེམས་གསལ་མ། ཀན་སྤྱི་ཡི་འགན་འཁུར་པ་གིས། ༡༩༥༧ མོ་དེ་གཞུགས་སྤྱད་པ་དྲ་བ་སྤྱན།

མཁའ་ལྷ་པོ་དཔལ་ལྷན་དང་པལ་ལྷན་། (1944-1945) མཁའ་ལྷ་པོ་ལྷན་དང་པལ་ལྷན་། མཁའ་ལྷ་པོ་དཔལ་ལྷན་གྱི་ཡི་གེ་༡༩༥༠

ལོར་སོག་ལྷ་གྲུ་ཅུད་ལས་དཔར་བཤུས་ཀྱིས་དཔར་ཏུ་བསྐྱབ་པ།

མ་བསྐྱུང་གོ་རྒྱུ་ལྟོ། (༡༩༩༣-༡༩༧༣) བད་དཀར་ཞེས་པའི་ཨེ་ཤ་ལ་ཤོག་རྟེན་གྱི་མཛེས་མ། (ཨེ་ཤ་

གཞུང་པད་དགར་ཞལ་ཡུང་།) བེ་ཅིར་མི་རིགས་དཔེ་རྒྱལ་ཁར་ནས་དེའི་གཞུང་མ་ལུ་དཔར་བྱ་བ་ཡིན་པ་ལྟར་ལ།

གངས་ཅན་མཁས་ཀྱི་མ་ཕྱོད་མིང་མཛོད། མཚོ་སྒྲོན་མི་རིགས་པར་ཁང་། ༡༩༩༡

ཡུལ་ཚོང་རང་མ་རིག་ཚོན། (1954-1955) ཡུལ་ཚོང་རྩི་གསུང་འབུམ། ལྷ་མ་ཞེས་རང་པར་འདུལ་བའི་ཡུལ་ཚོང་རྩི་གསུང་འབུམ།

༡༩༥༠ ལྷི་ཡི་མ་ཚག་ལྷ་ཁུ་རུ་དེ་ལས་དཔར་ཏུ་བསྐྱུན།

ལྷན་པ་མཆོག་ཏུ་བསྐྱོད་པོ་ (༡༩)ཧ-༡༩(༢) གསོ་ར་ཨ་ལུ་བ་ཆོན་པོ་འི་གཞུང་ཡུམ། ལྷ་རྟོག་པོ་དེ་གི་རྒྱུ་མཚན་ཞིག་ཏུ་

ཁང་ནས་ ༡༩༩༩ ལོར་དཔར་དུ་བསྐྱུན།

འཕྲོ་མ་མོ་ཕྱོད་མཐོན་ཏུ་དངུལ། (༡༩༧༩-༡༩༨༡) དེ་མེད་མེན་པོ། ལྷ་ར་ཆ། མི་ཐོན་མི་འཕམ་དཔེ་རྒྱན་ཁང་ནས། ༡༩༨༤

ལོར་དེབ་གཟུགས་སྤྲད་པར་དུ་བསྒྲུབ།

ཁྲེ་ཙྰ་ར་ཐ་མ་ཆེ་པོ། (1942-1976) ཁྲེ་ཙྰ་ར་ཐ་མ་ཆེ་པོའི་མཁུ་ར་འཕུལ། ལྷ་མོ་དཔར་པ་དཔར་པ་ལུ་མཁུ་ལྷ་ཁྲེ་ཙྰ་ར་ཐ་མ་ཆེ་པོ།

ཡི་ཡིར་མོག་ལྷ་ཁྱ་རུ་དེ་མཁ་དཔར་ཏུ་བསྒྲུབ།

[illegible]

༡༧༧༩ ལོར་རྩི་མིར་བཀྲ་དབྱངས་དང་དཔལ་འཛོམས་གཉིས་ནས་དཔར་བུ་སྐྱེས་དཔར་དུ་བསྐྱུན།

དོ་ལོ་ཡོ་ཤེས་པ་རྒྱུ་མཚན་ (༡༩༩-༡༩༩༩) རོ་ལོ་ཡོ་ཤེས་པ་རྒྱུ་མཚན་ ༡༩༩༩ ཡོ་ལོ་ཡོ་ཤེས་པ་རྒྱུ་མཚན་

ཁང་ནས་དབ་ལ་ཟུགས་སུ་དཔར་བསྐྱེད།

[illegible]

༡༠༠༡ ལྷོར་དེབ་གཞུགས་སྤྱད་པར་དུ་བསྒྲུབ།

པོད་ཀྱི་མིང་སྟེ་གཡུ་བརྒྱུ་ཆེན་པོ་ཨོཾ། རྩལ་ཤེས་པོ། སྐུ་འཕྲུལ་མིང་ཀྱི་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ། པོད་ཀྱི་མིང་སྟེ་གཡུ་བརྒྱུ་ཆེན་པོ་ཨོཾ།

[illegible]

सुद्धिर्देवकेतुः। (१९८०-१९८६) सुद्धिर्देवकोदेवासुरदसुखा। सुखमकैयप्राप्तेरदसुखसुखमदीमगलप्रदा।

འོག་ལྷ་སར་དབང་དུ་བསྐྱུང་བ་ ༡༩༥༥ ལོར་མི་མིང་དབང་བསྐྱུང་གིས་དེ་བ་གཞུགས་ཐུབ་ཤོད་པ།

ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱལ་མཆོན། ༡༩༩༩ ལོར་འབྲུངས། དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཟླ་བ་དང་ཚུལ་པ་ཚུན་པའི་ལོ་རྒྱུས་དང་པཅས་པ།
 བོད་ཀྱི་ཅིས་རིག་ཀྱན་འདུས་ཆེན་མོ། དེབ་དང་པོ། ལྷན་ནག་ཅིས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་རྒྱུད། སི་ཁྲོན་མི་རིགས་དཔེ་རྒྱན་
 ཁང་ནས་ ༡༩༩༩ ལོར་དཔར་དུ་བཅུང།

ལྷ་མེར་པར་དུ་པའི་རྒྱུན་མེ་རྩེ་ཚོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་གཙོས་སྒྲིམ་ཆེན་དམ་པ་རིས་བྱུང་གི་གསུང་འབུམ་དཀར་ཆག་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་
 བསྒྲིགས་པའི་བོད་རྒྱུ་ཤེལ་གཙང་མའི་མེ་ལོང་། བོད་རྫོངས་མི་མང་དཔེ་རྒྱན་ཁང་། ༡༩༩༠

ས་སྐྱ་བཀའ་འབུམ། ༡༩༩༩ ལོར་ཉི་ཉོང་ཏོག་གྱུར་དཔར་དུ་བསྐྱུན།

ས་སྐྱའི་ལམ་འབུམ། རྩ་རྒྱུར་ས་སྐྱ་ཆོས་ཆོག་ས་ནས་ ༡༩༩༩ ལོར་དཔར་དུ་བསྐྱུན།

ས་ལུགས་གསུང་རབ་དཀར་ཆག་ ༡༩༩༧ ལོར་ལྷི་ལིར་བཀ་དབང་རྫོངས་རྒྱལ་བྱ་བས་དཔར་དུ་བཅུང།

སུམ་པ་ཡེ་ཤེས་དཔལ་འབྱོར། (༡༩༠༤-༡༩༥༥) ཆོས་འབྱུང་དཔག་བསམ་ལྗོན་བཟང་། ཀན་སུའུ་མི་རིགས་དཔེ་རྒྱན་ཁང་ནས་
 ༡༩༩༩ ལོར་དཔར་གསུགས་སུ་དཔར་དུ་བསྐྱུན།

མེད་མདའ་བགཞིན་ལྷོ་གྲོ་གྲོས། (༡༩༤༩-༡༩༧༩) འཕྲིན་ཡིག་ཞོར་བའི་འཕྲེང་བ། བོད་ཀྱི་ཅིས་རིག་ཀྱན་འདུས་ཆེན་མོ། དེབ་
 དང་པོ། ལྷན་ནག་ཅིས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་རྒྱུད། ༩༩༥ ༩ བོད་ཀྱི་ཅིས་རིག་ཀྱན་འདུས་ཆེན་པོ་ཙོང་མཁྱིག་ཆོག་ས་ལུང་
 གིས་ཚུམ་སྒྲིག་བྱེད། སི་ཁྲོན་མི་རིགས་དཔེ་རྒྱན་ཁང་ནས་ ༡༩༩༩ ལོར་དཔར་དུ་བསྐྱུན།

གསེར་མདོག་བཀ་ཆེན་ཤུག་མཆོག་ལྷན། (༡༩༩༩-༡༩༠༧) (བཀ་ཆེན་ཤུག་མཆོག་ལྷན།) འབྲུལ་རྫོང་གི་བཀའ་ལན་ནམ་པར་
 དེས་པའི་དམ་ཆོག་རབ་ཏུ་གསལ་བ། གསུང་འབུམ། བོད། ༡ ཀྱན་བཟང་རྫོངས་རྒྱལ་གྱིས་ལྷི་ལིར་
 ༡༩༧༥ ལོར་དཔར་དུ་བཅུང།

067924

Accession No.

Shantarakshita Library

Tibetan Institute, Sarnath

བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བུས་ཚུགས་སྐྱིག་དང་ལྷ་སྐྱིག་འགན་འཛིན། ལུང་བསྟན་སྦྱིན་པ།
དཔེ་འདི་ལྷ་སྐྱིག་པ་གཙོ་བོ། ལུང་བསྟན་སྦྱིན་པ་དང་། ལུང་བསྟན་ཡོན་ཏན།
དཔར་སྐྱིག་འགན་འཁུར་བ། རྫོང་བཟང་དོ་རྩེ་རབ་སྤྱིང་།
མ་དཔེ་ཀམ་མུ་ཉར་འཇུག་རྒྱུ་ལྷ་སྐྱིག་འཛིན། དགའ་ཤར་དཔེ་མཛོད་ཁང་།
དཔེ་སྦྱོར་དང་མ་དཔེ་ལྷ་དག་འགན་འཁུར་བ། རྩམས་པ་དགོན་མཆོག

བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བུས་བོད་ཟེང་། ༡༥

དུས་འཁོར་འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད་ཀྱི་རྒྱ།
མཁས་གྲུབ་ལོར་བཟང་རྒྱ་མཆོས་བརྩམས།
བརྗོད་བྲ། དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ཕྱི་ནང་གཞན་གསུམ།

བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཞིབ་དཔྱད་ཁང་ནས་ཚུགས་སྐྱིག་དང་དཔར་བསྟན་ལུས།
ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༤ ལོར་ཕྱི་ལོར་དཔར་ཐངས་དང་པོ་བསྟན།